

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

20 13.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθ. εισ. 691B

ΔΩΡΕΑ Αντων. Γεωργιάδης

62122-00194

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Marini Crisij Turo = Græc. sibi 11 X Basileæ 1584 in folio. Liber
eiusque, minores continens ipsorum Græcorum Tractatus, ab ipso eiusdem
Scriptor. Civilem, ab ipso Ecclesiasticum omni cura descriptos. De variis
legatur S. P. D. Serdes in Florilegio sibi: Ranor. pag 24 et Joannes Yorg in
Catalogo sibi: Ranorum sibi: Ranor. = Critic pag 220.

Marini Crisij Turo = Græc. sibi 660 Basileæ S. J. Martij Mathij
Crisij Turo = Græc. Liber varij, argularij, inestimabilis est dictus Jo. Mich.
Li. Heinccio. Laudandus omnino a rerum novitate, utilitate, utilitate
et statum Republicæ, civilis, Ecclesiasticæ, et Liberrime, Græcorum cognoscen-
dum perhibet, et per necessarium. Hoc nomine notatur a Joanne Mich.
Lantio in Parte I. Tractat. I. Philologie Basileæ = Græc. 1518, quod quædam
in eo sint confusa, et diffusa, quædam etiam admodum manca, et
imperfecta. Sed ad prima. sententiam subiectam in secundi, belijque
consistere. Et in præclaris ordinibus sunt ea, quæ optimis sunt
proxima. Jacobus Heinemannus in Catalogo Heinemannii
pag. Bibliothecæ Theologicæ de Theol. Græcorum recens in fol. 24.

Mathij Crisij Turo = Græc. sibi 660 Basileæ sine anno: Eiusdem
Germano = Græc. sibi VI. Basileæ sine anno = Eiusdem Acta, et Scripta
Theologorum Wirtembergensium et Lubanarch. Constantinopolitani.
Germani Græc. et Latine Wittenbergæ 1584. Ranora omnia. Sed in his
Volumen ultimum cum primis, quod Scripta antea. Tubingenium,
et Lubanarch. Constantinopolitani comprehendit. Revocata sunt.
primo ad Ecclesiæ Græcæ Antiquæ Theologiam recte cognoscendam.
Secundo ad Hebreorum eisdem concellendas: tertio ad maculas a
Stanislao Socino, Wilhelmo Lindano, et J. B. Ficklero nominatim
Tororum Ecclesiæ Evangelicæ (he. Lutheranæ) inspectas facilius eligeat.
Qui eisdem accusaverant, quasi Lubanarch. Constantinopolitanam
Sententiam controuersiarum sacrarum cum Confessiois contradiçione, et
eo in sinum Ecclesiæ Orientalis regi adiecisset, sordidam repulsam
fuisse: Cum una, altera tantummodo in Academia Tubingensi
consilio prædicto Augustanam Confessionem ad eundem curant, ut per-
spicere, an, et in quibus capitulis Theologia Lutheranorum contradiçio
cum Græcorum Theologia, et, illos falso Theismi insinulatos esse.
in Oriente, manibus palparet. Heinmanniana Bibliotheca eisdem pag.
798.

TVRCOGRAECIAE LIBRI OCTO

A

MARTINO CRVSIO, IN ACADEMIA

Tybingensi Græco & Latino Professore,
vtraque lingua edita.

QVIBVS GRAECORVM STATVS SVB IMPERIO

*Turcico, in Politia & Ecclesia, Oeconomia & Scholis, iam inde ab
amissa Constantinopoli, ad hæc usq; tempora, luculen-
ter describitur.*

CVM INDICE COPIOSISSIMO.

Cum Gratia & Privilegio Cæs. Maiest.

B A S I L E A E,
PER LEONARDVM OSTENIVM,
SEBASTIANI HENRICPETRI
IMPENSA. 1584

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

EFFIGIES M. MARTINI

CRUSII: BONARVM LITERARVM, ET
vtriusque Linguae, apud Tubingen-
ses Professoris publici.

HAc tabula pictus natiuo Crusius ore est:
Nominis at toto pingitur orbe decus.
Ille apud insignes doctrinae laude Pelasgos,
Non ad Euxini nomine factus aquas:
Qua Patriarcha sedet Byzanti clarus in arce:
Et Graium mittit manibus in serias.
Ille apud Ausonios & fama notus Iberos.
Claret in Eois Hesperijsq; plagis.
Crusius, Argolice decus admirabile linguae:
Cui Dea lac, quamvis Virgo, Minerva dedit.
In medijs natus qui credi posset Athenis:
Facundo quoties mittit ab ore sonos.
Quid monumenta viri referam, summosq; labores:
Quos Graio & Latio condidit ille sono?
Huic generosa parens multum Germania debes:
Imperij creuit quo duce fama tui.
David Sigemundus Cassoviensis Paannonius.

ILLVSTRISSIMIS

PRINCIPIBVS AC DOMINIS, DOMINIS

VVILHELMO, ET LVDOVICO, ET GEORGIO, FRATRIBVS:

Landgrauijs Hassiæ, Comitibus CatteneInbogenijs,

Dietzijs, Ziegenhainijs, & Niddanis, &c. Dominis suis

clementissimis, S. à Christo.

MOR alicuius rei, & occasio, magnam vim habent: ac sæpe res etiam non speratas efficiunt. Cicero enim ait, nihil esse, quod studio & amore effici non possit: & Plato, cum Deo occasionem (μετὰ δὲ θεῶν τὸν καὶρόν) res humanas gubernare affirmat. Ita in me perpetuus amor Græcarum literarum & rerum fecit: ut has studiosè (præ juris studio, ad quod sæpe incitabar) scrutarer, undecunq; possem. *Naturæ sequitur semina quisq; suæ.* Superioribus etiam annis, aliquantò post illius nouæ admirandæq; stellæ cōspectum, occasionē huius rei nactus sum maiorē. Cum enim doctus & pius iuuenis, ex illustri apud nos stipendio, M. Stephanus Gerlachius, cum generoso Heroe D. DAVIDE Vngnadio Constantinopolin profecturus esset: de hodiernis Græcis, quæ ipsorum Religio esset, quæ linguæ scientia, & alia, certius & uberius, cum antea tantum somniare quasi de eis mihi uiderer, informari animum meum uolens, Patriarcham ipsorum epistola salutandum duxi. Cessit ea res ita commodè: ut præter ipsius Scripta huc missa, etiam mihi ministros eius, uiros apprimè doctos, Ioannem & Theodosium Zygomalas, aliosq; nonnullos, conciliarē. Vnde factum est, ut multas ab eis acceperim literas, perhumaniter ad me scriptas. Accepi quoque Historica quædam: & satis magnam copiam Epistolarum, à clarissimis Græcorum inter se scriptarū: deniq; alia non pauca. Sed & alibi versantium Græcorum, literaria mihi notitia amicitiaq; conciliata est. Ex quibus rebus euēnit: ut hoc opus conficerem, quod antea non speraueram. Id autē num in pub-

* 2 licum

Epistola

licum deberem edere, an mihi tantum servare: initio sane dubitabam. Alias quidem edendum videbatur, quod multis me rem gratam facturum existimarem: alias autem retinendum, eo quod editum, forte nescio in qua iudicia hominum incursum esset. Sed cum multi eruditione & autoritate insignes viri, amice de me sentientes, de eo cognitum haberent: visa est eis res non rejicienda, nec lucis aspectu indigna. Ad alios itaque divulgavit: & in suis scriptis, quae edita sunt, mentionem fecerunt. Vnde & literis frequentibus ad editionem incitabar: & metuendum mihi erat, nisi paruissem, homines cogituros: parturisse montes, sed ne quidem ridiculum murem enatum esse.

Prodeunt ergo nunc in lucem hae lucubrationes: quas novitate sua, & rerum varietate, multis non ingratas fore arbitror: nec a quoquam, nisi minus rectae mentis, improbatum iri spero: propter causas, quas paulo post dicam.

Inscriptionem eis feci **TVRCOGRÆCIAE**: propterea quod res Græcorum, iam inde ab Imperij Græci amissione, sub Turcico dominatu factas, & fieri solitas, continent. *ἐλλὰς ἰβὶ ὀκνηροῦς* est: Græcia servituti Turcicae subiecta: insuperque multis in Religione erroribus & superstitionibus (quod initio nos latebat) obnoxia: ideoque merito infelicitas eius deploranda.

Libros feci octo, cum quodam tempore plures destinassem: quorum **PRIMUM**, appello politicum: quod in eo precipue politicae seu civiles res, Græcorum & Turcarum, insunt: lingua expositae aliquantò puriore.

SECUNDUM, Ecclesiasticum voco: quoniam vitas & res gestas Pontificum Constantinopolitanorum, iam inde ab urbis amissione sedentium, continet: easque vulgari loquendi genere.

In **TERTIO & QUARTO**, Epistolae reperiuntur precipuarum hodiernae Græciae personarum, Ecclesiasticarum & politicarum, in varijs Oriētis locis scriptae. Quibus & ipsis politicae insunt Ecclesiasticaeque res, atque etiam oeconomicae. lingua earum, varia in diuersis Epistolis est: pura, vulgaris, mixta.

Quin-

Dedicatoria

QVINTVS & SEXTVS, Scholastici dici possunt. Horū prior, exercitia styli iuuentuti præscribit: alter verò, Homericam ranarum & murium pugnam (allegoricè politicas & bellicas res docentem) populari lingua exponit.

SEPTIMVS ET OCTAVVS, nostras ad Græcos, & horum uicissim ad nos, Epistolas complectitur: in priore, Constantinopolim scriptas: in altero, aliorum: omnes ferè puro orationis genere.

Hos libros omnes, quispiam non malè ad quatuor binorum librorum paria redegerit, hac inter se differentia. In primo pari, peregrinus aliquis quasi *ἔξωθεν ἰσάμενος θεωρεῖ* (foris stans contemplatur) præsentis Græcorum res, quales sint: in priore, politiam: in posteriore, Ecclesiam.

In altero & tertio pari, ipsi Græci *ἐντὸς ἑαυτῶν διαγόντες, ἐνεργῶσι*: scē viuentes, actiones suas exercent. In priore quidem pari, *ἤδη παιδευθέντες καὶ ἀνδρωθέντες*, (iam eruditionem, & maturitatem ætatis, cōsecuti) res Ecclesiasticas, politicas, & æconomicas, tractant. In posteriore autem, *ἐτι τῆς ἡλικίας ὄντες ἄωροι, παιδευόνται*: adhuc ætate minore & rudi oberrantes, ad maturam & stabilem doctrinam informantur. In priore quidem huius paris libro, *πρὸς τὰ εἰρηνικά*, ad res pacificas: in altero verò, *πρὸς τὰ πολεμικά*, ad negotia bellica.

In quarto seu postremo pari, illius peregrini, de quo in primo pari dictum, ad Græcos amicæ collocautionis causa quasi *εἰσοδῶς* seu introitus est: in priore, ad Patriarchā & suos: in altero ad alios. Hos omnes libros, qua diligentia potui, Latinos feci: ut Græca & latina *ἀντιπεσώπως* inter se respondeant. Singulos multis Annotationibus auxi & illustravi: idq; ex varijs veterum & recentium temporum, & plurium linguarum, Autoribus: è scriptis item & ore clarissimi D. Gerlachij, nunc S. Theologiæ Doctoris: viam æternæ salutis fideliter eruditeq; apud nos monstrantis: qui me pro sua humanitate benevolentiaq; quicquid interrogarem, non celauit. Sed & Solomon Sueigkerus, & ipse illustris hîc stipendij quondā alumnus, cum generoso D. Ioachimo Sintzendorffio Constantinopoli versatus, mihi profuit. Ita pij & grati Discipuli, pro beneficijs præcepto-

Epistola

rum etiam non magnis, suo tempore pulchrè gratiam referre norunt. Horum itaque & aliorum, qui aliquid ad nostrum institutum contulerunt, diligenter in explicationibus nomina pono: fortassis etiam sæpe nimis sollicitè: dum gratus esse, mea quæ non incertis, sed fidedignis testibus confirmata videri, cupio. Nec insectari quenquam mihi amicum est: sed multorum honestorum hominum conuenientem facere mentionem. Quibus de causis non displicitura æquis lectorib. nostra spero: cum præsertim nec utilitate sua, nec iucunditate, careant: quæ duo præcipuam libris commendationem afferunt.

Nam cum superiore memoria, parum admodum nobis constaret de conculcata Turcis Græcia: quomodo sese haberet quoad Religionem, linguam, urbes, & alia: cum rarò aliquid Græcum ad nostrum in optimis artibus & studijs bene meritum Præceptorem Philippum Melanchthonē venisset (quæ res mihi postea non ὄρατος, quiddam euidens: sed propè tantum ὄρατος, obscurum somnium, uidebatur: obliuioneq; citò nemine curante, obruebatur) cum item illæ omnium doctrinarum inuentrices & propagatrices Athenæ, nō amplius extare (sicut nec aliæ nonnullæ urbes) sed deletæ, aliquot tantum piscatorijs casis relictis, crederentur: ecce tibi tēpus, quo Constantino polis, quæ antea nobis clausa fuerat, à Gerlachio nostro inita est. Qua occasione Athenæ, & alia scrutatione mea quasi lignib. iterū sunt effossa, in lucē relata, & in hominū animis quasi instaurata: assiduæq; rimationi meæ, tanta rerum hodiernæ Græciæ copia, talis è Cimmerijs propè tenebris lux, contigit: ut hoc satis magnū inde ædificium extruxerim. Vnde forsitan alijs occasio dabitur plura quærendi, & eruendi: atque ipsas etiam Athenas, aliq; loca Græciæ, visendi. Conspicitur hîc etiam Religio illorū: quam initio synceriorē esse sperabamus. Sed ad eius errores, solidè ex S. literis in libro Actorum Constantinopolitanorū, decente cum modestia respondetur. Conspicitur Ecclesiastica ipsorum iurisdictio, quàm latè pateat: & quàm tenui filo tributū identidē Turcis persoluendi pendeat. Conspicitur vita eorum tum publica, tum priuata.

Videmus quoque hîc, linguæ Græcæ nunc etiam Constantinopoli,

Dedicatoria.

stantinopoli, in Græcia, in insulis, in bona parte Asiæ, magnum
vsum esse: sed tamē non illa vetere puritate. Hæc enim ipsi etiā,
qui doctrinā expetunt, ex libris veterū addiscere necesse habēt.
Nec tamē sub Turcica solūm dominatione, corruptio in eā in-
cidit, sed stante quoq; adhuc Imperio Græco, vulgi sermo cor-
ruptus erat: sicut cū aliunde, tum ex vetusto Augustanæ Biblio-
thecæ manuscripto Choniata, barbaram dialectum habente,
vidimus.

Etiā si autē fortē alicui minus placebit: à me cōplura vulgaris
fermonis Scripta, inserta esse: tamen vicissim multis bonis viris
placiturū confido. Sic enim videbūt τὸ καθήμαρτον αὐτῆς διαλέκτου
ἐμπόσημα, ὅσοι δὲ χάρις καὶ εὐρότητι καὶ κάλλος. quantū protritū hoc loquē-
di genus, ab illa antiqua puritate elegātiāq; discesserit. Interim
nemo hinc patrocinetur suę ignavię: vt ideo Attica mūditię ne-
glecta, se quoque barbarē loqui aut scribere debere putet. Nec
tamen etiā barbaries hæc artificio suo caret: sed, si quis huic lin-
guæ assueverit: pulchrā quoq; ipsam suavēq; nec planē reiiciē-
dam, sentiet. Sicut ergo cū Latina Italicā, & cognatas linguas,
cōiungere solemus, ceu cum fonte: ita, cū in corruptę locutio-
nis Græcę scriptores, multos ego iam annos in hac Academia
pro mea tenuitate profitear: faciēdum mihi putavi, vt etiā per-
vulgatę linguę notitiā adiungerem: non equidem πολυπραγμοσύνη
laborans: sed cōditioni seu vocationi meæ, velut συμπέρισμα siue
καλοφῶνα imponēs. Sic nostris etiam hominibus hanc linguam
(hactenus à nemine nostrūm, quod sciam, tentatam) pro par-
te mea notam facere volui: quod fortē suo tempore aliquam
vtilitatem attulerit. Ob quam causam, non solūm multa huius
generis Scripta, in hoc uolumen contuli: sed in Annotationi-
bus etiam non pauca, quæ cognitioni eius seruiant, indico:
eamque ob rem, quædam alicubi non satis Latinē, sed ad
verbum tantūm, conuerti: quod nemo æquus lector im-
probabit. Neminem etiam offendit in huiusmodi Scriptis,
hodiernæ scriptiōis & accentuum incuria: quam de indu-
stria retinui, sicut in Autographis erat: vt appareat, quan-
tum differat hæc Græcia ab illa prisca: cum Gallicam vel
Belgicam pronuntiandi rationē contemnētes, nullā inter

Epistola

• 1. & similia, differentiam faciant. Ex qua corruptione intelligitur quoque: quàm benè de nobis meriti sint doctissimi illi exquisitæ industriæ Grammatici: qui de emendata Græcè scribendi pronuntiandiq; ratione tam accuratè præceperunt: cùm ego quondam, priusquam hodiernos Græcos audirem, & recentia Scripta viderem: illa præcepta & regulas, ferè tantum *φλυαρίας, καὶ περὶ ρήτας* (nugatorias subtilitates, & præstigias) putarem: postea verò magnam eorum fideli diligentiae gratiam habendam sensi.

In historia autem Græci imperij cernitur: quàm nihil stabile & perpetuum sit in terris. Temporibus primò Alexandri magni, deinde Constantini item magni, aliquot seculis ad cælum propemodum exaltata erat Græcorum & Orientis imperij dignitas & gloria: hodie verò Turcis dominantibus, tantum non depressa ad infima terrarum conspicitur. Ingratus videlicet in Deum animus, & vita peccatorum sordibus contaminata, emendationisq; nulla cura, tales in peius mutationes adferre solent: mala summo studio vitanda omnibus. Felices itaq; hodie nos propter libertatem, veram de Deo doctrinam, & optimè constitutas Scholas. Precemur modò gratis animis Deum, vt posthac etiam retineamus.

Spero quoq; vbi hæc nostra longiùs emanauerint: maiorem inter Græcos & Germanos futuram beneuolentiæ coniunctionem: quam ne Satanias quidem impedire possit. Iam certè illorum aliquot, ad quos literulæ nostræ peruenerunt, sibi cum quibusdam nostrum intercedere notitiam gratulantur. Sic etiã sperandum est eorum studia, ad vberiore doctrinæ eruditionem, & ad puriorem rerum diuinarum cognitionem comparandam, magis excitatum iri.

Quàm gratum deniq; esse debet: ex tot excellentiorū hominū Epistolis, quæ in tertio & quarto libris sunt, præcipua Græciæ loca, & Ecclesiarum qualiumcūq; tamē vestigia quædā, cognoscere? Atqui ea res hæctenus nos latuit: sicut & vitæ Patriarcharū, in secundo libro descriptæ: vt, quò minus nostri pedes & oculi antea peruenerent (non etenim cuius contingit adire Corinthum) saltem nūc lectio nostra, animiq; obtutus eò perveniat.

Existi-

Dedicatoria.

Existimo ex his, quæ dicta sunt, satis patère: huius operis utilitatem voluptatemq; non esse nullam. Sed sit sanè non omnibus magna: tamen, ὁ δὲ πρὸς ἐμὲς ὄντων διφρανεῖται φιλίας, καὶ ἄλλας διγνώμονας ἀναγνώσας: τὰ τοιαῦτα, καὶ μέ. Quod meos amicos, & alios æquos arbitros: id etiam me iuvabit, ac delectabit.

—Οὐ δὲ πὶ λόγῳ (ut Dionysij Afri uerbis utar)

ὡς φρεσὶν ἐξω:
μὴ δ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.

Et si enim non illam ueterem & splendidam Græciam adferimus: attamen opus tale, quale ex tenui principio, amore Græciæ, & occasionis beneficio, non tenue deprehendetur: nec propter næuos (δοθιῆνας ἢ λειχλῦας) etiam plures, reiiciendum. Bona me spes tenet: lectores nostrarū lucubrationū, Eustathij illius insignis olim Thessalō. Episcopi equitate fore: qui in Dionysij πειρηγησὶν dicit: ἡμεῖς, & μῆται, τοῖς ἐλκεσὶν ἐφιζῶντας: μέλιοςται δὲ τῶν μεσῶν λειμῶν, τὰ καλλίστην ἀπαριθρίζουσι. Sed de his, satis.

Sub uestræ uerò Celsitudinis nomine, illustrissimi celebris Hassiæ Landgrauij, & aliarum laudatarum ditionum Domini, Principes clementissimi, exire hunc laborem uolui: quod præter necessitudinem, qua cum illustrissimo ac clementissimo Principe meo ac Domino, Domino Ludouico Duce Vuirtebergico & Teccio, comite Mompelgardenfi, &c. coniuncti estis: negotiaque Byzantina, sicut opinor, non planè ignoratis: uos quoque non solum pietatis, iustitiæ, aliarumq; principatu dignarum uirtutum, studio: sed literarum etiam humanitatis, & scientiarum egregia cognitione, sapientiæq; præstantia, cōmendamini. Quo fit, ut clementer etiam faueatis bonarum artium & disciplinarum cultui deditis: ac liberaliter foueatis Marpurgensem celeberrimi nominis Academiam. In qua antea quidem doctissimi uiri, Iohannes & Iustus Vultej (mei quondam condiscipuli) amici mihi erant: nunc autem fautores in eadem habeo, reuerendos & clarissimos uiros: Dominum Aegidium Hunnium, S. Theologiæ: & Dominum Hermannum Vultejum, I. V. Doctores ac Professores. Video ibidem eruditum quoque Græcarum rerum Professore, D. Othonem

Epistola

Othonem Gualtperium, S. Theol. D. vnde plus etiam animi, ad celsitatē V. hoc opere appellādam mihi accessit. Sicut enim aues ijs ramis, quos sibi tutos & cōmodos putant, quòd aliæ aues ibi antea non incōmodè sederint, ipsæ quoque insidere solent: ita & illi, qui libros, quos utiles & cōmendabiles fore sperant, emittere volunt, Principibus viris, spe satis præsidij sub alto ipforum nomine, aliorum exemplo habendi, dedicare cōsueuere. Præcipuè verò Historiarū lectio his conducit, & grata esse solet: qui ad maiorum Rerumpubl. gubernacula sedent: οἷς λαοί τ' ἐπιτετράφεται, καὶ τόσα μέμνηται: sicut apud Mæonidē est. Historia nanq; (ex Historicorum sententia Polybius inquit) ἀληθινὰ τὰ τῆ παιδεία καὶ γυμνασία ἐστὶ πρὸς τὰς πολιτικὰς πράξεις: verissima institutio exercitatioq; ad res ciuiles est. Ex orientalis aut Historiæ consideratione perspicitur: quibus ex causis maximū & florentissimū illud imperium, paulatim ad interitum ruerit: & quæ sint hodie Græcorum miseriæ. Quod ad talia prodest, quibus dicitur:

Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.

Et, tua res agitur: paries cum proximus ardet.

*Item—En, quò discordia ciues
perduxit miseros.*

Videre hinc etiam Celsitudini V. facile est: adhuc hodie posse bonum & necessarium usum linguæ Græcæ esse: cum ea multò longius, præsertim vulgaris, vagetur: quàm illæ, quæ ex Latina degeneres ortæ sunt. Quò magis vestri ordinis fuerit: quibus Deus magnā potestatem & splendorem dedit: studia Græcæ literaturæ & sapientiæ, à nimis multis parui hodie putatæ, maiore fauore prosequi, & clementi beneficentia sustentare, ad posteritatemq; benignè propagare. Optandum quidem esset, Græcum imperium adhuc stare & florere: nullos Turcas, ne in somnis quidem, nobis obversari. Peteret hodie frequens iuventus Atheniensem Academiam (ex qua olim, quicquid sapiens & bonum erat, in alias terras, & ad nos etiam, promanavit) peteret alias eximias Græciæ Scholas: multa magnaq; inde in patriam bona reportaret. Nunc verò infelix terra, tristissimæ servituti subiecta est: ac mœrens squalensq; sedet. Non tamen

Dedicatoria.

men idcirco, minus nobis diligenda, sed miserāda potius: nec, postquam præsidijs & ornamentis suis orbata, priuanda etiam benevolentiae nostrae aspectu est. Sicut autem nomismata vetera, aut statuae antiquae, à quibusdam studiosè hodie conquiruntur: ita haec quoq;, velut splendidissimae quondam Basilicę prostratae rudera, aut *μνημείων* navis con fractae tabulas, celsitudini V. & secundum eam alijs multis, grata fore confido. Sunt enim talia certè conservanda: sicut olim venerandus Argentorati & magni nominis Theologus, D. Caspar Hedio (quem frequentes S. oracula explicantem audiebamus) cuidam, qui in Turcica 1542 anni expeditione concionator castrensis futurus erat: inter alia hoc quoque praeceptum *φιλελλεύως* dedit. Vbi Dominus Zebaoth, inquit, successum dederit: ut vetustas in Vngaria, Thraciae, Graeciae, Bibliothecas venerint, atq; adeò Constantinopolin: curet modis omnibus, ne optimis libris damnum inferatur: in quos alioqui stolidus miles, sine iudicio, saevire solet: sicut in seditione Agricolarum. Haec, ille. Verum bellica quidem multitudo illa & vis, non venit in urbem Constantini: sed unus togatus minister Christi, cum illustri D. Vngnadio, Gerlachius peruenit: cuius virtute diligentiaque, quae volui, nactus sum.

Accipite igitur, illustrissimi Principes ac Domini, quod offero munus, elementi ac placido vultu, inter multas licet & arduas occupationes: munus, quod tēpus & occasio, non ager, flagranti Graecorum rerum amore produxit: meque & studia Graeca, pro eximia sapientia vestra, virtutibusq; humanissimis, commendata habere dignamini. Linguae enim Graecę opitulatrices manus praeberē: est nationi Graecanicæ, per Thraciā, per Graeciam, per insulas plurimas, per non modicam Asiae partem, per Italiae Siciliaeq; loca multa, dispersae, manus porrigere. Bene ac feliciter in multa tēpora, laudatissimas vestras regiones & populos regite. Christus opt. max. nobis pacem tranquillitatemq; elementer conferuet: ne Ecclesias, Politias, Scholas, omninoq; praesentia bona nostra, poenae calamitatesq; peccatorum, velut pulcherrimum hortum syluester ac ferox aper, deva-

Epistola dedicatoria.

devastent & conculcent: ad quas ærumnas, tot intra paucos annos prodigia & ostenta, in cœlo, terra, & aquis conspecta, stellæ crinitæ, chasmata, fulmina, incendia, ebullitiones cruentæ, inusitati auium exercitus, & inundationes aquarum, seria vitæ correctione, & diuinæ misericordiæ imploratione avertendas, omnibus modis cohortantur. Tybingæ, die S. Matthiæ: anno salutis, redemptionisq; nostræ appropinquantis,

cIo Io xxciiii.

Illustris. Celsit. V.

observantis.

MARTINVS CRYSIVS,
utriusque L. in Tybingensi Aca-
demia Professor.

PAVLI MELISSI FRANCI, COMITIS
PALATINI ET EQVITIS AVRATI, CIVIS ROMANI

O D E

AD MARTINVM CRYSIVM.

N Vsquam locorum vivere dulcius
Fore aio, CRVSI, quàm vel Achaia
In vrbium excultis viretis,
Vel maris Ionij per aëtam:
Tuis liceret si modò in exteras
Contendere oras hospitibus. Sed heu
Sed hostis atrox Christiani
Nominis, è Stygij lacunis
Excitus Orci, vi superum, loca
Longè atque latè (proh pudor!) Hellados
Impune grassans occupa vit:
Nec modò in ulteriora regna
Sceptrū Othomannū intrusit, et ob vias
Quascumque gentes depopulatus est,
Deditque ferro pectus & igni,
Verum etiam magis ac magis jam
Nunc predo nostræ Teutoniæ imminet.
Sic vultur uncis impiger unguibus,
Rostroque inexpleto accipiter vorax
Lancinat alituum minorum
Gregem, aut inertum quadrupedū genus
Imbelle raptat, dilaniare amans
Modò has, modò illas. sic cruentans
Caulam ovium lupus immeretum
Grassator audax, nil veritus canum
Custodiam, aduerso irruit impetu
Faucesque præmorsit misellis
Dente fero, horribiliq̃ue rictu
Eviscera vit corpora. Queis age
Queis nunc Athenis, qua Lacedæmone,
Aut qua Corintho, queisve Thebis
Parca dabit mihi commorari,
Nè culta prisca nomina Græciæ
Mandasse dignis non memorer cedris;
† Gestasque

Gestasque res & clara facta
 Historiamque locis in ipsis
 Notasse veram, non sine testibus?
 Nequicquam arventes talia fortibus
 Inquirere ausis, atque coram
 Oppida cum populo intueri,
 Deterret eheu triste periculum:
 Thracum tyrannus nec patitur ferox,
 Humaniores ut per artes
 Tigrides Odrysie imbuantur,
 Adsuetæ in armis querere gloriam, &
 Cruore tinctis acclidibus. Domi
 Sedetur ergo, totque tractus
 Cum fluvij, Asiaque pictæ
 Errore tuto per varium ambitum
 Lustrantur: & seu tempe Heliconia
 Imaginamur, si ve Pindi
 Culmina, vel minitantem acuto
 Parnassum Olympo stare bi-verticem;
 Seu nunc Ilixi Cecropias aquas,
 Nunc Hippocrenen somniamus,
 Castalij-ve liquoris undas:
 Felicis ævi tempora laudibus
 Tollam necesse est, quo vixit fides
 Sincera, maiestatisque honosque
 Constitit imperio Eo,
 Nec non & almarum entheus artium
 Splendor refulsit, jam penitus (nefas)
 Fuscatus obscuris tenebris,
 Cimnerijsque sepultus umbris.
 Quid? absque libris esset idoneis,
 Ex quæis vetustæ fax sapientiæ
 Elucer: o quantâ Camenis
 Utilitate foret carendum!
 Exstincta linguae lumina Ionica,
 Caliginosis obruta noctibus,
 Tu reddis aure, clare CRVSI,
 Reliquiasque atavum Pelasgum
 Scituque digna abscondita Teutonum
 Refers in orbem, quæ licet omnia
 lucunda

Iucunda lectu Christianis
Sint minimè, quod ad hostem amarū
Resque occupatas pertinet, attamen
Ob posterorum sæcula, cognitu
Insua ve ne speres futurum,
Quidquid in historie maniplos
Multā aggregavit laude vigil labor,
Messoris instar, torrida mergitum
Recolligenti, frugibusque
Horrea triticeis replentis
Non his in athlis lumina pascitet
Germana pubes cum senioribus?
Non mentem abunde his institutis
Exsaturetur, Apitiasque
Pergræci tantum pontificum dapes
Rejctet his præ delictis meris?
Sic nempe vivamus nepotes,
Ingludie licitā gulosi:
Vivamus, inquam, et quisque tuos libros
More helluonis luxuriosius
Voremus. Ecquænam appetitum
Esca animi potior satullet?
Norimbergæ Francorum
Anno clō Io LXXXIII.

EIVSDEM MELISSI

Epigramma

AD M. CRYSIVM.

Exsul ab Argolicis Latias cum viseret oras,
Et locum non inveniret
Diu morandi commodum;
Trans Alpes rigidas sese Dea contulit Atthis,
Eruditione clara
Petens Lycea Almanidos.
Pro Tclamone aderat par Dijs Camerarius olli,
Vuolfusque cum Xylandro,
Linguae Pelasgæ vindices.
O quem te referam Crusi memorabilem Atlantem;
Unus omnem qui intulisti
Nunc Graciam in Germaniam!

+ 2 DE

DE MARTINO CRVSIO
VIRO CLARISS.

Non tantum veteres cultro sermone Pelasgos,
Et raro equiparat Crusius ingenio:
Seu libeat doctum facili pedenectere carmen,
Fundere seu nullis verba ligata modis:
Verum et barbaries puram ut corrumpere linguam
Ausu sit, & sanctam contemnerare fidem:
Vtique eadem pessum dederit tot regna, tot vrbes,
Cumque ipsis artes urbibus ingenuas:
Idem ille eloquio prestans declarat utroque:
Hunc nostro eductum quis putet esse solo?

Ad eundem.

Teutonius ora tibi multum, doctissime Crusi,
Et multum debet Græcia tota tibi.
Hæc quoniam in lucem præsentis nocte sepultas
Et veteris profers temporis historias:
Illa, Nicri ad ripam Græciæ cum patre Camænæ.
Auspicijs sedem quod posuere tuis.

IOAN. POSTHIVS, Archiater
Vuirzburgicus F.

FRAN.

FRANCISCVS MODIVS BRVGENSIS
FLANDER, MARTINO CRVSIO S.

ET antea amabam te, uir cl. ob singulares tuas cum summa eruditione coniunctas uirtutes, mihi ab Ioan. Vuednero nostro sæpè prædicatas; & nunc non parua ad amorē hunc erga te meum facta est accessio, postquam Vuedneri de te iudicium non comprobauit tantum, uerum etiam nouis insuper laudibus ornauit, doctis. & multorum mihi semper instar, Posthiius. cuius cum epigrammata in Turco Græciam tuam legissem: continere me non potui (et si paria facere non sperarem, ac ne optarem quidem) quin hos tamē qualescumq. uersiculos, inter grauissimos et continuos aliquot x v horarum ex colica dolores, quasi eniterer. quos amicitiae inter nos contrahendæ, et constituendæ, ad te mitto, sperans, non tam eorum rationem te esse habiturū quàm propensæ erga te beniuolentiæ meæ, et cupiditatis, quaqua te mihi demerēdi. Qua in re quia scio te mihi difficilem non fore (et loquor iam de me in amicorum tuorum numerum recipiendo) finem profæ facio, et ad eos, quos dixi modo uersiculos, te uoco.

*Hellas præsentī quid differat Helladi, Athenis
Prisci olim rerum dum potiuntur aui:
Moribus, & lingua, studijs belliq. togæq.
Deniq. in auctorem religionē suam:
Præsertim postquā Mahumetæ secta Byzantiū
Tot scelerum assidue vexat imaginis.
Crusius eloquio bonus, & qui tempore vtroq.
Dicta ac facta suo inscripta habet ingenio,
Persequitur libro hoc indefessoq. labore:
Quid distet quondam lingua Pelagisa nouæ,
Quanto & paulatim in peius mutarit ab illa,
Nunc quoq. prisci æui quæ monimēta vigent,
Annotat, & quæ illi doctrinæ copia, magno
Perpendit bis ter singula iudicio.*

Aliud.

*Debebas fateor, Crusi doctissime, Graijs:
Qui dant mutatis pallia ferre togis.
Debitum ad hoc tanto, Crusi, cum fœnore reddis,
Iurent ut victos se pietate tua:*

† 3 Qua

*Qua gemino historiam celebras sermone Palaegam,
 Quoq. cani Theseus, quoq. Quirinus ament.
 Pro quo, si bene adhuc quæ daret gratia factis:
 Siq. suus meritis nunc habetur honos:
 Vivet laus CRVSI, dum vivet gloria linguae,
 Sive tuæ Theseu, sive Quirine tuæ.*

Habes malos versus, & peiorem solutam orationem. utriq. tamē ta-
 cile cōdonabis: ubi redieris in memoriā, meo erga te amor hoc, quid-
 quid est, esse imputandum. Vale, & si quid (tametsi quid tu ad me?)
 sed si quid dico ad me uoles: per Vveidnerū poterūt mihi semper, ut
 & per Posthium, litteræ tuæ ubi ubi ero, facile curari. Vuirzeburgi
 XIII. KL. Mart. clō Id. LXXXII.

MARTINO CRVSIO
 S.

*Quantum debemus Græcis nos: Græcia tantum
 Debebit, Crusi candide, tota tibi.
 Illi nos varijs ornarunt artibus: illis
 Gratus es, extollis, & super astra vehis.
 Continuas laudes illorum: publica per te
 Res patet ipsorum, res quoq. sacra patet.
 Quid Patriarchatus, qualis, quæ vita piorum:
 Quid scribant, quid agant, quæ documenta serant.
 Scis, Graie linguae ratio vetus & noua quæ sit:
 Antiquos profers, barbariosq. sonos.
 Quæ tu contuleris cum Græcis tempore nostro,
 Ipsi quæ tecum: pro pietate notas.
 Pergere te clemens Princeps non abnuit ipse
 Hoc ad quid profit, quis modò scire potest?*

M. LEON. ENGELHART,
 Scholæ Stugardianæ
 Rector.

T 2

INSIGNIA

ciusdem Crusij.

Crusius haud Crispi, sed nomen habere cululli,
Cernitur ex armis, quæ tenet atq; gerit.
Scilicet in Clypeo tres cernis habere culullos:
Defendunt vnum cornua bina grauem.
Ex tribus infernis, Germanica, Græca, Latina
Tellus, & patulus quæ bibat orbis, habet.
Crusius at superis nectar litat ipse supremo,
Cum superis nectar Crusius ipse bibat.

LEONH. ENGELHART.

INDEX RERVM ET VERBORVM IN HOC OPERE MEMORABILIVM.

A.			
A	Bacucus unde translatus, locus	agarenorum potentia crescit: Græcorum vires minuuntur	amurates 2. Vngaros vincit
	234	agarenorum ratio numerandi	amurates 2. imperium Machometæ f. tradit
Accentuum ratio non Grammaticorum somnium	64	Αγαρα 488	amurates 2. moritur
		Αγία 317	amurates 3. Imp. Turc. Cantacuzenum suffocat
accidentia dictionum vulgaris lingue	242	Albertus à Bis 431	amurates 3. Imper. 182. eius iustitia ibid. 499
		albertus de Vuys 492	amurates 3. ex lege Regni 5. frater, culos interficit
Acetiusus	332	alberti comitis Leuuenstenij testimonium 229. peregrinatio	amurates 3. à Patriarcha muneratur, cuius potestatem confirmat
Achumata Bassa	62. 211	Alcorani lectionem quanti Græci faciunt	amurates 3. nequissimæ ciuitatis mores eius et facta, item Religio
Achumata Balazetæ f. interfectus	40	Allegoriæ S. Georgij et S. Christophori	amuratem 3. Astrologus quidam de sua fortuna præmonere vult
achumata Bassæ cædes	29	Aleppum captum	amurates ad Regnum reuocatur, contra Vngaros
achumata Bassæ in Apuliam missio et reditus	137	Alexander Chartophylax	amurates expeditionem aduersus Thessalonicam agitat
achumata irritus conatus	35	alexandria 231. 232. 528	amurates Græcis infestus 2. Byzantium obsidet
Adamus Schlibius	233. 523	alexandriæ portus 231. deuastatio ibid.	amurates Mustapham fr. in balneo suffocat
Adonidis hortuli	492	alexandriæ 4. Ecclesiæ	amuratis pax et fœdus cum Byzantinis
Adrianopolis	336	alexandrini Patriarchæ sigillum	Amurgus inf.
adrianopoli incendium ortum	42	230	Αμύργος 195
Adulterij pœna Turcica 508. Hispanica	ibid.	Alexij Comneni Imp. sepulchrum	Anaphys inf.
Aegrotantium vitia et officia	480	46	Anchialus C.
Aegyptiaca expeditio Selimi Imp.	42	Aliena mala non facile curamus	Andreas Curcumeles
in Aegypto, Locorum iniquitas, æstus magnus, pluuia inopinata	43	395	Andreas Dadius
Aemilius Portus cur minus gnarus hodiernæ L. Græcæ 521. Lausanam euocatus	522	Ali et Mahometæ autoritas	Andreas Laubmarius
Aemilij Porti ad Crustum epist. 520. 534		Amaltheæ cornu	Andreas Planerus D. Scheckij successor
Aeneæ Syluij, de Constantinopol. expugnatione Turcica, locus	100	Amastris	Andronicus Palæologus Emanuelis f. in lepram delapsus Thessalonicam Venetis uendit
Aesopi fabula, cum ad necem ducere tur	387	Amerutza Agarenicæ Religionis sanctus	Andros inf.
Aethiopum sectæ	296	Amerutza Scederbei f. odium in Niphonem Patriarcham	Angelica uita
Aetna mons	529	amicitia	Angli Constantinopoli
Aetij cœnobium	190	Amicitia literis conseruanda	Anna Comnena Alexij imp. f.
Aetij libri desiderati	536	Amicitia similitudine conciliatur	Anna Notargena
affectus magni	395	391	amorum et indictionum computatio apud Græcos
affectus mali, uero et bono officium	451	amicitiæ inæqualium non bene cedit	Ανθος, liber lingue uulg. Græcæ
Agei maris 12. insulæ	207	387	Antigonia inf.
Agæ	201	amicus uerus incomparabile bonum	Antiochia hodierna
Agareni uide Turcæ		257	Antiocheni P. Sigillum
Agareni equestribus excursionibus Græcis molesti.	8	Amosso, Patriarchatus grauis	antiquitates Constantinopoleos
Agareni literarum rudes	14	Αμοσσο 393	
Agarenorum insolentia et impietas in expugnatione Constantinopoleos	11. 80	Amurates 1. Callipolim, Philippopolim 5. Adrianopolim expugnauit	
		334	
		Amurates 2. Patri in Regno succedit	
		2	
		amurates 2. insatiabilis fera multarum urbium et regionum Græcorum deuorationem animo agitat	
		amurates 2. Peloponnesum deuastauit	
		394	

I N D E X.

antiquitates quadam Siciliae & Italiae	529	dinatorum eius; adherentium ibid.	364
Antonius à Remchingen	489	arsenij Scholia in Euripidem	199
antonias Cantacuzenus 20. eius bibliotheca	203	artes alitur honore & mercede	492
antonius Ecclesiarum Lesbii praefectus à Th. Zygomala scriptum quoddam petit	198	artes optime è Graecia emigrarunt	94
antonius Eparchus epistolas scripsit ad Melanchthonem & alios	95	ἀρτεπιστὰς	398
antonius Ferracutus	525. 528	Asambeckus, seu Vsuncafanus	61
antonij Eparchi de miserijs Graeciae uersus	94	Asanes Graec.	497
Apollonij Discoli fragmentum; haecenus desideratum	503	Matth. Asan Coronae deditioe seuit	18
Apodipnum	196	Asanis industria & prudentia	19. obi
S. Apostolorum templum Byzantij	59. 191	tus	20
S. Apostolorum templum, Patriarchae domicilium 15, à Patriarcha relictum; Turcae destruunt	ibid.	Asapi	65
S. Apostolorum templi, dedicatio 188. deformatio	109	ascensionis festum in insula Zazyntho	23
Archiepiscopi extraordinarij	194	Asia Christiani	492
archiepiscoporum extraneorum tituli	508	Asomati & S. Phocas pagi	51
ἀρχιεπίσκοποι	92	Asomatorum pagus	292
Argos C. Venetis uendita, eisdem iterum erepta	102	Asrauel Aspri Graecorum moneta	287
argos & Nauplium quomodo Venetis cesserit	92	Astrologiae discendae methodus, ex Appiano	504
argumentationis oratoriae, quam inflexam uocant, exemplum	388	astrologiae discendae methodum petit Symeon Cabasilus à M. Crusio	461
Argyrorum Graecorum, ἀργύροι, colligentium historia 206 eorum commendatio	322	astrologicum Perseus opus	501
Arius damnatus	48	Astypalia Ins.	207
Arma Murium & Ranarum	396	Athanasius Ephesi Metropolitae	307
Arnoldus Manlius Gandauus	432	D. Athanasius manuscr.	48
Arsenius ad Papam confugit 151. excommunicatus moritur	ibid.	S. Athanasij facies	205
arsenius iniustissimus homo, Monembasiae Metropolitae sit illegitime, uero Episcopo à Venetis expulso 147. iniquitas creationis eius	148	S. Athana. anathemata suspensa	205
arsenius Patriarchico scripto thronum Metropolitae relinquere iussus	148. cumq; hoc contemneret, alio rescripto deponitur 149. eius rescripti exemplum	ibid.	Perfarum
arsenij ad M. Cantacuzenum epistola	269	athene	430. 461
arsenij epistola dedicatoria ad Paulum 3. p. 199		athene satis adhuc magnae	193
arsenij excommunicatio & degradatio 150. sacerdotum item ab illo ordinatum eiusq; adherentium ibid.		athene à Turcis occupatae, sed non deletae	192
		athene quando captae	121. 137
		athene in Germaniam migrarunt	471
		athenarum episcopatus	492
		athenarum Latini principes	192
		athenarum Metropolis	325
		athenarum montes, flumina, oleae, ligna	95
		athenarum partes	504
		athenarum status hodierni lamentatio	517
		de Athenarum urbe epigramma	95
		athenienses hodierni, memoria & uocis bonitate praestant	430
		atheniensium lingua corruptissima	99. 116. 461
		Athos Mons Sanctus	48
		attice & dardaniomititur	397
		attici montes	103
		Augerius à Vuisbegge	492
		Augerius Busebecus	431
		Augustana confessio ad Patriarcham missa	424. 488
		augustana confessio, Graecè conuersa	364
		augustana confessio, cum Iberiam linguam translata	199. 496
		augustanae confessionis origo	423
		augustanae confessionis 6 exemplaria quibus missa	496
		ad Augustanam confessionem Responsum à Patriarcha paratur	432
		ad Aug. confessionem Graecorum responsum	498
		augustanae Bibliothecae manuscr. codicum catalogus	497
		Aurispurgia clades	512
		Aurum	194
		Axia Ins.	207
		av & ov hodie per as & es pronunciant	44
		ἀυξάνειν & ἐπαύναται oratori necessaria	393
		Azamogiani	194
		Azamoglanorum temeritas in Sultanim	194
		B.	
		Babylas Imperatorem excommunicauit 197. ideo interfectus	ibid.
		Babyle ὑπεραόλησις	198
		Babylonice turris edificatio, cum Petrosolica edificat. ecclesiae collata	469
		Bagdir C.	493
		Baie	529
		Baiazetes 1. quare idem dictus	46
		baiazita 2. imp. Turcarum 29. filij eius ibid. Achumata interemit ibi.	
		baiazites 2. Patri succedit	137
		baiazites 2. capit Naupactum, Modonam Coronam, Naupactum 32. inuicem multos annos pacē colit, ibi.	
		baiazites 2. bellum gerit cum Zinzibis	34
		baiazite morbus	53
		baiazites cum Selimo f. praelio dimicat	56
		baiazites 2. Imperium filio inuitus cedit	38
		baiazetes 2. propter regulatam domum Patriarchae tratus	39. 144
		baiazites 2. bellum Venetis inferit	63
		baiazetes à Papa petit, ut Gemem fr. ueneno tollat	63
		baiazites 2. contra Alcairi Sultanim maximas copias mittit	65
		Baiazite 2. interitus	65
		baiazite 2. mandatum de nouo Patriarcha creando	141
		baiazites 2. Methonen expugnat	151
		baiazite	ibid.

INDEX.

baiazites 2. quandiu regnarit 151.	Byzantium uide Constantinopolis	S. Catharina corpus	234.
baiazites 2. moritur 151.	byzantium fame expugnatum & quan-	S. Catharina legenda	231.
baiazites 2. expeditio Moldauica &	do conditum 191.	causæ rerum, exponenda à scriptori-	390.
Albanica, & contra Venetos 31.	byzantij ligna et alia res magno sunt	bus	390.
baiazites 2. studia 65.	precio 227.	Cephalenia	232. 273.
baiazites 2. mors 38. mores eius ibid.	byzantij rerum caritas 227.	Ceratum	529.
Barbarogrecæ lingua, uide uulgaris	Byzantina templa 191.	Ceratinus sinus, catena clausus 51. 89.	
lingua	Byzantini templi ornatus & lumino-	Ceraunij	69.
barbarogrecæ lingua 4. 4.	sitas 131.	Cercopum forum	290.
barbarogrecæ 185. 391. 394. 396.	C.	Chagani ad legatos Constantinop. su-	
397. 398. 399.	Adileskieri qui 67. 157.	perbum responsum 85.	
barbarogrecæ paragoge 395.	Cæsareæ Metropoli 290.	Chagani & Persarum contra urbem	
barbarogrecæ uocabula 64. 208.	Calabria 529.	Constantini societas 86.	
210. 255.	calabrie littoralia loca 525.	Chalce inf. 498. 512.	
Barini oppidi deditio 32.	Calabrenses Græci 538.	chalcedon, hodie uicus 50.	
Bartholomæus Perxen 235.	calami scriptorij Græcorum 488.	chalcedonenensis synodus 49.	
Bassiliense concilium 185.	calamitatum causæ 390.	chalceis quando & quomodo expu-	
D. Basilij facies 205.	calamitatum concursus 393.	gnata 137.	
Basis lucrosæ, Ecclesiasticæ dissensio-	Cairum 232. 528.	chalcedis expugnatio 61.	
nes 40.	Cairi Christiani 233.	Chalilbassæ interitus 13.	
βαρβαρολογίας Homeri Hone-	Caligule imp. pons 519.	Charatzium 4100 Ducati 164.	
stas 386. Argumentum 386. Vili-	Callipolis 334.	Charatzium Exarchi colligunt 293.	
tas 387. uariæ doctrinæ 387. lucra	Calogeri 273.	Charatzium quomodo & unde colli-	
ditas in uerbis & sententijs 388.	calumnia circumcissionis in Dionysii	gatur 312.	
propriorum nomnum explicatio	p. 23. 128.	Charatzij seu annui tributi in Eccle-	
388. diuissio 390.	calumnia in Marcum p. de Peseccio	sia quis autor 130.	
Beatitudo sanctorum quæ 117.	124.	Charatzij incrementum 143. 145.	
Beglerbeij 50. 201.	calumnia mulieris aduersus Gennadi-	154. 163.	
Beglerbegi nuptiæ 491.	um Patriarcham 133.	Charatzij per hominem improbum	
Belgradum 485.	calumnie resistendum 195.	auctio 39.	
belgradi obsidio 62.	Canon inf. 528.	Chartophylax 273.	
belgradi obsidio irrita 25.	Cancrorum nomen in fine descriptio	chartophylax magnus 203.	
belli indictio 396.	nis 399.	Chas Murates orientis primus Beller-	
bellorum fundamenta bona sint 397.	Canea seu Cydonia 352.	belus in prælio occumbit 24.	
Bernbardus Breidenbachius 233.	Cantacuzeni 67.	Chereogles Bellerbelus captus 34.	
Bernhardinus de Herberstein 528.	Cantacuzenorum ædes 497.	Chij descriptio 246.	
Beseleel aurifex 493.	Caours 201.	Chius inf. 315. Mastiche in ea proue-	
Bessario Nicææ in Cardinalium ordi-	Capha 59.	nit ibid. incolarum mores ibid.	
nem Romæ cooptatus 5.	captiua Germanica Constantinopoli	Chius à Turcis capta 512.	
Betzenstein 203.	503.	Chij incolarum mores 512.	
Bilberne Regia Constantinop. 494.	captiui Christiani Constantinopoli	Chij perdicum copia 234.	
Blachernæ 191.	ducti 501.	chie scemine elegantes & ciuiles	
blasphemorum interitus 89.	captiui Christiani, apostatæ 503. 504.	246.	
Bogazasar arx 51.	captiui Vngari & Germani Constan-	chij Patriarchæ permittant, ut det i-	
Bohini tres, medici 519.	tinopolim adducti 487.	psis Episcopum, quem uelit 289.	
Bombardis Persæ in prælio uicti 41.	Carauas Europæ Dux 62.	Chij monachi, cœnobij sui reforma-	
Bosphogoneirus 398.	Caramani uide Cilices	tionem petunt 303.	
Bosna 60.	Carolus Marchio Badensis 404.	Chiorum sollicitudo boni Episcopi	
Bosphorus Thracius 485.	Carolus Rhimus 432.	causa 309.	
Bostangibassa 67.	Casalia Græcorum 102.	χορὴν pro πῶλον 292.	
figeroi de adoi 436.	Castellum Turcicum contra Byzan-	chorus officium facientium 439.	
Bruti Laconismus 493.	tios extructum 8.	4. 5.	
Budensis Bassa strangulatus 511.	Catalina Dulcis 513. eius commenda-	Christus etiam mortuus, semen habu-	
Burgum ciuitas 528.	tio ad Chienensis scholæ rectorē ibi.	it 413.	
Bulgari 229.	Catastrophe quid 393.	Christus se pastorem uocat 411.	
Bulgarica lingua 304.	Catena Sinus Ceratini 51. 89.	Christus solus bonus pastor 412. 413.	
	S. Catharinæ mons 263.	2.	

I N D E X.

christus unde oues suas accipiat 414	comparatiuorum Syntaxis 243	de Constantinop. expugnatione Tur-
christus uera lux et sapientia 436	compotationes Græcorum 250	cica, locus Scholarij p. 100. de ea-
christi crucifixi mors, resurrectio, as-	Concilium Basiliense 185	dem locus aeneæ Syluij ibid.
scensio, reditus ad iudicium 116	concilium Ferrariense 186	constantinopoleos tributa 494
christi doctrina 473 (ibid.)	concilium Florentinum 186	constantinopoleos ædificia 504
christo docete, populus congregatur	concilij Florentini sessio 187	constantinopoli multi Nicodemi 503
Christiani in Iudeos iniuriæ à Patri-	conciones Græcorum 205. 197	constantinopoli uariæ lingue 487
archa excommunicantur 281	concionatores quomodo boni pasto-	constantinopolim deditione captâ Pa-
Christiani officium 304	res 42	triarcha testimonio Musulmanno-
christianorum desidia, eiuq; causæ	confidentia 393	rum probat 153. 161
81 (I 27. 132)	coniugium illegitimum propter spiri-	constantinopolim superi auxilio desti-
christianorum libri Arabice conuer-	talem cognationem 324	tutâ ex signis quibusdâ colligit 52
christianæ fidei certitudo 7. argumē-	coniugum rixæ 326 (4. 13)	cōstantinopoli capta, Barbari magnos
tis asserta 117	consolatio præcipua in hora mortis	conceperunt animos 80. Christiani
christiana religio uera, testimonio Ma-	consolatio tēpore persecutionis 414	ē diuerso metu perculsi 81
chometa secundi 28. 136	consolatoriæ tres regulæ 477	constantinopolitani prætoris indu-
christianæ Religionis summa à Patri-	Constantinopolis uide Byzantium.	stria 84
archa Sultano explicata, ab Achu-	constantinopolis à Chosroe Persa et	constantinopolitani 40 iuuenes emis-
mate Arabice conuersa 110	Chagano obsessa 83. prætoris ur-	sit, ut classē hostilem incenderet,
Christop. Pfisteri amor erga Gerla-	bani industria 84. Patriarchæ pre-	suffocantur 10
chium 511	ces 85. populi præces 86. 88. Patri-	constantinopolitanorum Græcorum
Christop. Laubenbergius 234	archæ et oppidanorum gratiarū	lingua et uestitus 99
Crysoloræ Eman. Epitaphium 500	actio 87. 90	cōstantinopolitanorum moenū pars
Crysoloræ familiæ captiuitas 57	constantinopolis ex Byzantio 91	concidit 9
Crysopolis, hodie Scutaris 50	constantinopolis Latinorum auxilijs	Constantinop. ciuū urbe expugnata
Crysostomi facies 205	destituta 100. direpta ibid.	dispersio 90. aliorū ante urbis cladē
chronologia Græcorum 44. cum	constantinopolis refugium totius or-	emigratio doctorū ibi. et nobiliū 92
hac conferantur aliorum supputa-	bis 487	constantinopolitana schola 101
tiones ibid.	constantinopolis quando capta 53.	constantinopolitana synodus prima,
Chronicon manuscr. 210	107	secunda 49
Χρυσόστομος 201	constantinopolis quomodo capta, nar-	constantinopolitane Ecclesiæ prouē-
Χρυσόστομος Ecclesia 507	ratio Musulmannorum 161	tus 486
Cicum perfidia 35. 40 (dinis 273)	constantinopolis, qualis anno 1181.	constantinopolitane nobilitatis sup-
Cicicissa semina monstruosæ magnitu-	circiter fuerit 493	plicium 13
Ciculum 65	constantinopolis terræ motu concus-	constantinopolitanarū Ecclesiarū de-
ci circumcisio Turcarum 200	sa 34	struendarum periculum 155. quod,
circumcisio Turcici pulli 234	constantinopoleos obsidio 9 51	quo pacto Christiani, Patriarchæ in
Citrus c. 38	constantinopoleos expugnatio 10. 6-	tercessione, effugerint uide 157. 158
clauum potestas 104	iusdem pathetica descriptio 11	et sequentes aliquot p. in quem an-
Coccinum Lemni oppidum à uirgine	constantinopoleos ordinatio et ciui-	num actio hæc incidit 161
defensum 58	um frequentatio 13	constantinop. familiarum illustrium
Cœmeteria Constantinopoli 203	constantinopoleos portæ 51. eiusdem	reliquiæ, uictus et sustentatio 91
cœli inflammatio 102. Constantino-	figura et colles 52. eiusdem regio	Constantinus Copronymus 195
poli quoq; apparuit 93	nes 14. et urbes ibid.	constantinus Dragafes liberos, impo-
colonenses cum Episcopo pro liber-	constantinopoleos defensores 52. mu-	ratricem, multos consanguineos ne
tate prælio dimicant 388	ri 53. oppugnatio ibid.	in hostium potestatem perueniant
colossus solis 301	constantinopoleos capte, triduanæ	decollari iubet 96
Comara 505	percurfationes et depredationes 54	constantinus M. 199
cometa uisus 511	constantinopoleos expugnatio Tur-	constantinus paleologus 8. 269
cometa conspectus, et de eo Turca-	cica, ex epistola Matthæi Cama-	Constantini Imp. uxores 57
rum iudicium 501	riote 76. 77	Constantini Paleol. Imp. et aliorum
commendatio Χιργου colligenti 293	constantinopoleos excellentia et mi-	magnatum occasus 54
communio cibi et potus post exequi-	serie 79	Constantini Imp. cædes 12
as Græcorum 203	constantinopoleos irrita Saracenorū	constantini Paleol. Imp. caput 55
commendatio monachorum à Hiero-	obsidio, tēpore Pogonati Imp. 87	constantini columna purpurea 223
solymitano p. 296	eiusdem alia obsidio irrita, tēpo-	constantini fratres Peloponnesum in-
comneni Trapezuntij Imp. 61	re Leonis I sauri Imp. 88	ter se partiumur 8
		constat-

INDEX.

Constantino à fratribus confirmatū
imp. 50
Constantini Patricij ad Crusium E-
pist. 535
Constantinus Lascaris, grammaticā
scripsit 102
Constantini zervi ad Crusium Epist.
536. 537
Comēplatio et Actio necessaria 451
in Conquisio duo delectant 397
Corinthus à Turcis capta 324
corcutes Baiazitæ f. occisus 40
Corcyra c. 231
coronca c. 323
corona c. 323
coronæ deditio 18
corona ab Andrea Auria capta, à Ca-
rolo 5. manis Turcis relicta 63
corona à Turcis capta 32
cōs 232. 273
cosyra 530
Cral, Cralitza, Cralouati Sclauonice
uoces 50
crapula et uoracitas uitanda 479
creaturæ quomodo bonæ, sapientes,
ueraces, etc. 110
creta inf. 207. 282
crete inf. Docti 537
cretensium Christianorum calumnie
et uolentia in ludæos 281
cretensium lingua 99
cretensis Schola 537
creoso datum Oraculum 329
M. Crusij Barbarogræcā linguā pri-
mus in Germaniam introduxit 185
M. Crusij parentes 505. obitus eorum
506. 704. 496. filiola Pulche-
ria, 444. filius ei natus 462.
filiolus Theodosius mortuus
511. filiola Eudoxia obiit. 512.
cognomē 495. discipuli 498. præ-
lectiones 490. Epistola per Ger-
lach. Patriarchæ reddita 486. ad-
hortatio ad studiosam iuuentutem
493. descriptiones librorum 510.
occasio Constantinopolim scribē-
di 484. occasio prima rēs nouās
τὸν γαυρὸν γλῶσσος 323. Græca
aliquot carmina 400
M. Crusij Epistola 425. 426. ad
Patriarcham 410. ad Ioan. Zygo.
441. ad Th. Zygom. 444. ad Sy-
meonē Dei ministrū 456. ad Th.
Zygom. 462. ad Alexandrini p. ui-
tariū 468. ad Metroph. Berrhoeæ
472. ad Metrophanem p. 475. ad
Leonhardum Mendonæ 479. ad
Hieragē M. Logothetam 481. ad

Methodium Melenici 482. ad Fr.
Portū 516. ad Fr. et Aem. Portos
518. 521. ad Gabriellū Philadelphie
523. 527. ad Em. Margunium 527.
ad Ioan. Chirurgum 527. ad Gabr.
Piladelph. 530. ad Meletii Cretē-
sem 531. ad Aem. portum 537
M. Crusij φιλὸς λέξις 410. 425. 426.
457. 472. 475. 500. 510. 516.
Crusianum imp. Constantini et Au-
gustæ Epitaphium 57
crux patienter ferenda 477
crux Hierosolymitana 235
S. crucis de fastigio templi Pammaci-
stæ delectio 168
crucēs Rhodiæ 300
circutes Baiazitæ f. frustra Imperiū
ambit 37
cyaneæ inf. 498
cydonia seu Canea 352
Cyprus 209
cypri expugnatio 182
cypri et aliarū insularū lingue 209
cypriorū seruitus elementior quā
antea 210
cyprie scemine generose, honeste
mori malūt, q̄ turpiter uiuere 234
cyrellus, Niceæ Metropolitā 204
Cyrilli Niceni testimoniū de Steph.
Gerlachio 204
D.
Dagianus lacus 519
Damascus 334
damascus hodierna 296. capta 43
damasceni hypodiaconi liber, nomi-
ne dux, uox certis Dominicis et se-
stis diebus legitur 53
Daniel Ecklinus, Heluetius 233
Daniel furlanus 537
da sapienti ansam et sapientiar erit
308
dauidis Regis Trapezuntij interitus
21.
dauidis Chytræi literæ Cōstantinopo-
lin 511
dedicatio templi τὸν αὐτοῦ ἀπογῶ-
ν 183
degradatio secularis et Ecclesiastica
200
deliberandum 396
δέκτοι 390
Demetrius Paleologus 59
demetrius et Thomas Paleologi fr.
Peloponnesij, Machometæ tribu-
tarij fiunt 17
demetrius Despota Sparte deditio-
nem facit 18
demetrii Despote fortuna 19. 20.

mors eius et uxoris 20. filia mun-
dus in Patriarcheum illatus ibid.
demetrii Corese liberi 314.
demetrius diaconus Ecclesiæ Cōstan-
tinopolitane 364
demetrii, diaconi Cōstantinopolitani
ad Ph. Melanchth. Epistola 363
demetrius Regis Moldauie scriba
249.
demetrius Zenus 193. 372
Demosthenes manuscr. multum ab
impresis differens 503
demosthenis corona 491
denominatiua in cōs 250
Deus, ante medicum querendus 480
deus odit ranas et mures 383
deus quando inducendus 398
deus uult nos non desides et otiosos
esse in periculis 84.
Dei actiones quas uocant, ab extra,
creatio, prouidentia, gubernatio
mundi, Ecclesiæ collectio 112
dei descriptio 110
dei filius carne humana uestitus 113
dei iudicium iustum et terribile 123
dei misericordia erga humanū genus,
quam declarauit misso filio 116
deitas et Diuinitas differunt 323
deutereuon 218
diaboli 7. filie 232
dialecti Græciæ 46
dialectos suos Græci inuicem intelli-
gunt 99
dicæi et S. Athanasij monasterium
343
diomedis et Glauci permutatio 493
Dionysius Areopagita à Græcis quo
loco habeatur 97
dionysij Areopagitæ uita 97
dionysius Nicomediæ Metropolita
21. p. suasu Serpetæ Sacellarij 166
hoc Patriarcha facto, Bassariū cri-
minatio et Præsulū defensio 167.
Concilium cōtra Patriarchā ibid.
supplicatio ad Sultanum pro Pa-
triarcha ibid. eius restitutio et con-
firmatio 168. ædificationes eius.
ibid. temporibus eius multe turbu-
lentiæ Synodi ibid.
Dionysij p. mors 169
dionysius Philippopoleos Metropo-
lita p. 23. 127. eius antea clauita
127. calumnia circumcisionis in eū
23. 128 in Synodo innocentiam suā
degitat demonstrat 23. 128. calumnia
toribus non uult ignoscere 23. 129.
Patriarchatu relicto, monasterium
inuit 23. 129. denudō Patriarcha
34. 146.

I N D E X

34.141. munus suum iterum resi-	34.142	Emanuel Margunius	495	lubilia	27.213
gnat	34.142	Emmanueli Margunij carmen	537	exemplò mulieris cuiusdam cōfirma-	
Dionysius P. excommunicatus	290	embasichytrus murum caduifer		tur	28.135. etc.
Διονύσιος lib. manuscr.	198	377		exemplis & fabulis magis delectatur	
discessus amicorum molestus	465	embaticium Simonæ radix 175. ipsa		homines quàm syllogismis & en-	
disciplina non confundenda	394	Simonæ	180	thymematis	386
disputatio de fide cum Turcis pericu-		embaticium quale pontifices accepe-		F	
losa	294	runt	176	Fabula præcipua pars Tragediæ &	
disidia intestina	194	embaticij improba concessio	175	in unumsum poëscos	384
doctores Turcicæ Religionis	67	de Embatinio Basilij Magni locus et		Fabula, eundem uia aduſeas 383. uerit-	
docti hodierni Græcorum	216	Ioan. Zonaræ	179	tis pictura 385. signum doctrinæ	
docti uiri in aula Sultani	132	ἐμβασίχης	398	& experientiæ 383. in Rhetori-	
delubrum	206	ἐμβασίχης & adulter	398	cis & oratoribus fundata 384. ex	
dolus	394	ἡμεῖς sum	244	Metaphora ortum habet ibid. nos	
donaria in Templis	205	ἡμεῖς	397	doctiores reddit 385. falsa & uera	
Διοδοτία barbarorum est	66	ephesina Synodus	49	quatenus 385. abscondit mysteria	
Dorothea Vrsula Marchio Badena		ἐμβασίχης	175	ibid. ad Salutem etiam animarum	
402		ἐμβασίχης 19. ἐμβασίχης	ibid.	consert ibid. præceptis instruit ui-	
E		epiſteti enchiridium manuscr. Cru-		tam, ibid. puerorum catechesis	
Ecclesia alia ἐκδοτική, alia ἡ ἀρχαία	300	sio dono oblatum ab Argyris 207		386. iucunda ibid. utilis 385. facilis	
ecclesia in terris	422	epidauri seu Monembasie traditio		386	
ecclesiæ ædificationem adiuuare de-		Turcis	496	fabulæ definitio	385
bemus	470	episcopi boni officium	309	fabulæ usus honestus	383
ecclesiæ ædificatio cum turri Babylo-		Epitaphium in Isaacum peloponne-		fabulæ neq; à sacris literis excludam	
nica collata	469	sium	258	tur 384. sunt obſerſe 386. ὅτι	
ecclesiæ magna tranquillitas	132	epitasis quid	398	μὲν ὅτι ibid. non omnes uilē ha-	
ecclesiasticæ dissensiones, Basis lu-	40	epithalamium in nuptias Ludouici		bent significationem	ibid.
croſæ	40	Ducis Wuirtenbergici	402	fabulis et exemplis magis delectatur	
ecclesiarchæ magni uirtus 122. eiusdē		ἐπιθελήσιον	195	homines quàm syllogismis & en-	
præclarum dictum ibid. eidem na-		ἐπιθελήσιον 19. ἐπιθελήσιον	391	thymematis	386
ſus ſiſſus	ibid.	ἐπιθελήσιον personæ	243	fabulis utuntur philosophi, oratores	
echo in cauo loco fit, non in plano		Euangelij prædicatio per Apostolos		poetæ	384
304		113. auditores ingrati & corū po-		famagusta	29
educatio liberorum	392	ne	413	fames magna	42
eloquentiæ effectus	393	Euangelica & Platonis respub.	492	fumes intus & extra urbem Conſtan-	
Emanuel uide Manuel		euboeæ expugnatio	25	tinopolin	89
Emanuel Paleologus Imp. Conſtan-		eudoxia	342	fames Tubingensis	486
tinopolitanus 1. imaginem Christi		eugenius Papa	186	familie Græcorum nobiles	497
adorare noluit ibid. ideoq; à Pon-		eugenij Episcopi M. Sinai ad maximi		familiarum illustrium Cōſtantinopo-	
tifice & Italici desertus ibid. in Ita-		lianum Imp. Epistola	261	litanarum reliquiæ uictus & ſuſte-	
liam proficiſcitur auxilij contra		in Euripidem Scholia Arsenij	199	tatio	91
Turcas petendi cauſa	ibid.	europæ raptus	394	Felix Vlmensis	233
Em. Pal. Ioannem suum ē fratre nepo-		euthymius p.	195	felicitas in terris nulla perfecta	392
tem uicarium substituit	ibid.	eutyches & Dioscorus in Synodo dā-		ſerenbergeri uictoria	512
Em. Pal. re infecta Constantinopolim		nati	49	ferrariensis synodus	186
rediit	2	ἐξαρχῶ	191. 193	festina lente	513
Emanuel Paleol. Hexamilium conde-		eparchi officium	02	fides sola iustificat	48
re incipit	48	eparchi Patriarchici duo	219	fide super Christū ædificamur	470
Em. Paleol. moritur	2	eparchatus Theodosij Zygom.	96	fidei unius ubiq; ſomnū Græcorum	
Emanuel Pal. sex filij	3	excommunicatio	197	499. Turcarum	503
Emanuel Pal. Thomæ f. 19. Filij eius.		excommunicatio Patriarchæ iniqua		ſilius cum patrē prælio dimicat	36
ibid. obitus eius	ibid.	126		ſilia ſpiritualis	334
Emanuelis ecclesiarchæ magni uirtus		excommunicationis utilitates	198	ſamboler	206
& præclarum dictum 122. eidem		excommunicati Arsenij corpus nigrū		Florentinum concilium	186
naſus ſiſſus ibid. Patriarcha crea-		& turgens	151	ſlorentini concilij ſeſſio	187
tur & maximus appellatur	131	excommunicati Patriarchæ cadauer		ſceminæ elegantes & ciuiles in Chio	
Emanuel Rhetor	146	ad modum tympani inflatum	156	246	
		excommunicatorum cadauera indiſſo-		ſceminæ ſexus inbecillitas	311

INDEX.

foramen <i>πυλῶνος</i>	529
foramina duo montis in quo specus Sibyllæ	529
Francfordiana Synodus Nicenæ secu- de opposita	50
franci qui Græcis sint	219
Francisci Billerbeci peregrinatio	273
Franciscus Domesticus, medicus Chij	240.309
Franciscus Maurolycus Syracusanus res siculas descripsit	525
Franc. portus in Morea	520
Francisci Porti uita et mors	522
F. porti patria 207. scripta 534. ad Crusium Epist.	517.519
Franciscus Zurlus	193
Freins Franci	201
Fridericus Prenningerus	533
Fridericus Vuedherus	206
Fridericus Vuedelbergius	512
fuga sit ne licita persecutionis tempo- re	413
funus salubris	529
fundamenta omnium rerū bona sint	397
furoris causæ	364

G

Gabriel philadelphia Archiepisco- pus	206.207.275.525.
Gabrielis Philadelphie Episcopi ad Crusium Epist. 522.533.534. eius- dem morbus	ibid.
Gabrieli Philadelphienfis apud Ve- netos exceptio et conduio	521.
eiusdem uita innocens	526
Gabrielus Sacerdos propter æs alie- num sacrificando suspensus	220
Galata et Pera	52
galatæ monasteria et templa	205
galilaicum mare	234
galli duplices	496
ganni Metropoli	331
Gaulus inf.	550
gennadius Scholarius. I. p.	15.208
gennadius p. Sultanum reuerenter a- gnoscat 108. ab eo prisco more munera accipit	ibid. ei Sul- tanus templum Apostolorum domicilium dat
ibid.	ibid.
gennadius Patriarcha Templum S. Apostolorum relinquit 15. Mona- sterium Pammacaristæ petit	ibid.
ibid.	ibid.
gennadius Scholarius p. Monasteri-	

um Pammacaristæ petit, ut in Pa- triarcheum uerteret	109
gennadius p. munere suo se abdicat	17.120. moritur
ibid.	ibid.
gennadij p. disputatio cum Turca	191
gennadij Scholarij p. locus, de Tur- cica Constantinopol. expugnatio	100
ne	100
Georgius Scholarius, uide gennadius Scholarius	
Georgius Scholarius I. p. quamuis in uitus	107
Georgius Scholarius Latinis assen- sus in Concilio Florentino	59
Georgius Cyprius	189
Georgius Muschlerus	492
Georgius tutor patrensis sub pœna excommunicationis iurgendus, ut domum à qua 12. annos absuit, re- deat	294
Georgij Pachymere historia manu- scr.	197
S. Georgij templum Græc. Venetijs	200
Georgianorum duo principes	199
Germanus Hierosolymitanus p.	163
germani p. legenda manuscr.	275
germanicæ Scholæ	446
germanicæ bona	453
gloriatio stolidi	390
Gesa inf.	528
gradus in Scholis sunt testimonia	299.
græcus populus pro conseruatione Græcarum Ecclesiarum, mori pa- ratus	159
græci Imperij amissio	494.
græci imperij fatalis interitus	57
græci imperij excellentia	493
græci imperij sublatis causæ	55.
56.	
græci ad Concilium Florentinum pro- ficiuntur	4
græci Antuerpiæ	534
græci etiamnum ingeniosi sol.	94
græci Gregorianum Calendarium re- spiciunt	536
græci hodie Orthographiam et Pro- sodiam non curant	24
græci in concionando antiqua lingua utuntur	197
græci in multis à Papistis dissentiant	428
græci in quibus à Latinis dissentiant	

46	
græci inuicem dialectos suas intelli- gunt	99
græci Italiæ	525
græci quibus rebus excellant pag.	209
græci pontificios pro hereticis ha- bent	488
græci quare <i>πρωτοί</i> dicantur	45.
quomodo occidentis populos no- minent	ibid.
græci Sicilienses et Calabrenses	538
græcorum ad pœnas diuinas impœ- nitentia	78
græcorum, à periculo abolitionis Ec- clesiarum Constantinopolis, libe- ratorum exultatio et gratiarum actio	163
græcorum Byzantinorum, Cretenfi- sum, peloponnesiorum, Atheni- sum lingua	99
græcorum clericorum et laicorum uictus 487. tributum annuum	ibid.
ibid.	
græcorum de Euangelicis iudicium	491.509.545
græcorum dispersorum miseria	99.
græcorum doctrinæ fundamenta	97
græcorum epulum in Templo	501
græcorum errores	187
græcorum gradus Ecclesiastici	194
græcorum habitus urbanus pag.	183
græcorum hodierni docti	216
græcorum imperij fatalis interitus	57
græcorum imperio deleti, quinam <i>αρχαῖοι</i>	92
græcorum iuratio, computationes et alii mores	250
græcorum lingua uulgaris pag.	216
græcorum luxus, doctrina, ignauia	494
græcorum paupertas hodierna	492.
430.449	
græcorum qui Lat. linguam calleant	497
græcorum responsio ad Aug. Confes- sionem	498
græcorum reuerentia	190
græcorum nuptiæ et commensura	259

* 4 græco-

I N D E X.

καλλιγραφία Græca
πανσφίσιος quis
κατὰ
κατὰ γινώσκει τὴν θένον
πειπιβυλος
κλαίει ὁ νινυβίς, ὁ δὲ
λε
κοιτῶν

I N D E X.

machometes 2. nec Turcica nec Chri- stianam Religionem curat 194	Manuel uide Emanuel	Mathei Canariote patria & disci- puli 90
machometes 2. callide Christianos Patriarcham eligere & conuen- tus agere iubet 14	manuel Comnenus moritur cuculla- tus 202. eiusdem Regia 439	mathaeus Drefferus 496
machometes 2. bellum Venetis infert 25	manuel Malaxus 185	mathaeus Hieromonachus conciona- tor 197. 205
machometes 2. in expeditione Bel- gradica magnam cladem accipit 25. 102. similiter in expeditione Rhodia 26	manuscr. Demosthenes 503	Maximilianus 2. 436
machometes 2. Bassam in Apuliam mittit 137	manuscr. liber. <i>Διογρη</i> 198	maximiliani 2. imper. obitus 499
machometes 2. Musicae amator 29.	manuscr. liber uita patrum 196	Maximus IX. P. 25. 131 doctus, elo- quens, diligens, 132 Sultano fidei Symbolum explicat ibid.
perijt ibid.	manuscr. Martyrologium in Biblio- theca Basilienfi 230	maximi P. industria fidelis & docta 26 eiusdem mors 138
machometes 2. quandiu regnarit 138	manuscr. Chronicon 210	maximus Serranus 12. P. 39 142 mā- le audit ibid. officio suo exutus ib.
eo regnante quinam Patriarchae fuerunt ibid.	manuscr. historia G. Pachymera 197	Mechemeta uide Machometes
machomete adolescentis circumcisio 234.	manuscr. codices Augustanae Biblio- thecae 497	mechemetes supremus Bassa 197
machomete 2. clades 62	manuscr. Græcorum libri 487	mechemetes Bassa confusus 211
machomete bellum vsucasane 24.	manuscr. libri Constantinopoli 498.	mechemetes Bassa confusus 211
machomete 2. expeditio in Syriam & mors 137	Catalogus eorum ibid. manuscr. li- bri e Græcia Tybingam allati 510	medius est honorandus 479
machomete 2. expeditio in Trape- zuntum 20. machometes Trape- zuntios trisariam diuidit ibid.	Marcus Eugenius Synodi Floren- tinae Exarchus 4	Ph. Melan. conf. β. August. ad 104 aph- phum P. misit 488
machomete 2. in Græcia grassationes 13. Et in Ponto 14. eiusdem e- pistola ad Thebanos & horum re- sponso 489. eiusdem in Pelopon- nesum expeditio prima 17. altera ibid.	Marcus Hieromonach. Xylocarabes 22. 4. P. 124. Clericus misus ibid. calumnia in eum de Pescesio ibid.	Ph. Melan. epist. ad 104 aphū P. 204
machomete expeditio Pontica 25	Patriarchat. ei abrogatur 125. ex- communicatio eius iniquissima 126.	Melan. epist. ad Patriarcham 484
machomete 2. ingenium & mores 28	Synodus ipsius causa congregata ibid. Archiepiscopus Archiden- sum factus, moritur 127	melchior a Seidlitz 233
machomete 2. mors, eiusdem studia, res gestae, epitaphium 62	Margunius 517	melencus 513
de Machomete 2. & uirgine Græca historia 101	Maria Cantacuzena Ioannis Paleo- logi coniunx mortua 4	Melenus Alexandrinus 517
machometice secta 66	maria Monasteriensis 260	meleus Cretensis 521
Machramus Canistrifus 36	marie Pille coenobium intratur & te- stamentum 313	meleus Protolyggelus 234
magistratus boni officium 309	maria Seruana 194	Melite 525. 528. 530
magna mala ex leui occasione 390	maria Nouerca Sultani, Marco et Symeone elisis, Dionysium in se- dem Patriarchicam euehit 22. 126	melite queniam D. Paulum excepe- rit 530
magnus Etymologicum 35	D. marie cultus S. Scripturae suffra- gium non habet 102. 243	melitenses catelli 530
magni Ducis filij in conspectu pa- tris iugulati 13	D. marie uirgini commendat anima suam Maria Pilla 213	melitenses equites 529
Malaxus non per omnia ueritate se- quitur, exemplo sunt ea que in Ioasaphum P. scripsit 96	D. mariani Græci superstitiose colūt 85. 86. 57. 163. 260. 315	Melos ins. 207
mali consilij, malus exitus 7	mariale 234	mendacium officiosum Patriarchae infeliciter cessit 140
malum specie boni incantatos decipit 432	maritza fl. 336	mendaci in Turcia 313
Malte ins serpentes 528	marmara, Heros Cyprius 209	<i>μηνια μετ' αὐτὸν μινεῖν</i> 187
malueris 484	Martinus Lutherus 423	mercatores Turciae 435
Manichei in Bosna plurimum ua- lent 60	Martyrium uallis 198	mercenarij 411
	martyrium cruenta uictoria 119	Mercurius monachorum Sinaitico- rum procurator 261
	Marulla uirgo Græca 58	<i>μεγίστη πηγή</i> 398
	masliche 246 315	meridarpagis in ranas <i>ἀβυθία</i> 381
	Matij uxor improba 329	messana 525. 529
	matrimonialis questio 526. tanū tri- um solutio a Patriarcha petitur 330	mesonysticum 196
	Matthaeus Canariote Gennadij pre- ceptor 187. eius de patris sui mor- te quadam 76. de domesticorum & cognatorum fortuna 82. 83	<i>μετὰ τὸν Γρακοῖν</i> 222
		<i>μετὰ τὸν μετὰ τὸν μετὰ τὸν</i> 205
		metaphora quid 384
		S. Methodius 195
		methone 2. n. c. pta 151
		Meto astrologus 502
		<i>μετὰ τὸν ὕμν</i> 374
		metrophantes, Cesare. Metropolitica 24. P. 176. Patriarchatu remun- tiat 43 176
		metrophantes p. 24. Christianos in Hebreos iniurios anathemate ferit 281
		metro-

INDEX

Metrophanes sedi Patriarchice in-		berum non stauropegium	302	myconus inf.	207
fidiatur 211. 501. excommunicatus		monastica donisais	198	mythologiarum scriptores	385
212. in sedem Patriarch. restitutus		modona uide Methone			
ibid. eius mores & obitus ibid.		Modona expugnata a Turcis	32. 63	N	
335.		Moldauia	248		
Metrophanis bibliotheca	512	Moldauia Despotia	248	Nae particulae significationes	185
Metrophanes, Berrhoea Metropo-		Monembasia	322	Naeus	201
lita	502	Monembasia seu Epidauri traditio	496	Nassangibassa	67
Metropolitum titulus	192	Turcis	64	Natrix	393
Michael Antiochenus p.	296	Monetae Turcicae	64	Natura duae in Christo	114
senex annorum	97. 120	Menotheitarum error damnatus	49	Naturarum Christi personalis unio	114
Michaelis Antiocheni patriarchae		mons S. seu Athos	333	Naupactum captum a Turcis	32
absolutoria epistola	104	mons nouus	529	Naupacti deditio	63
Micha. Balbus	276	Moschaea Merlini	399	Nauplium	321. 446
Mich. Cantacuzenus	67. 226. 269	Moschopuli Grammatica	44. idem	Nauplium & Argos quomodo Ve-	
Mich. Cantacuzenus, Turkishcher		quando uixit	ibid.	netis cesserit	92
einkenffer	224	Moschopuli Grammatica sub nomi-		Nauplij Metropolitae repetundarum	
Mich. Cantacuzeni splendor	225	ne Basilij Magni falso edita	45	accusatus	285
Michaelis Cantacuzeni filius	211	Moskeas	503	Nauplij traditio Turcis	496
Mich. Cantacuzeni librorum actio		mortui Graeci crematio superstitio-		Naxus, nixia	232
509		sa	490	Neapolis	529
Michael. Cantacuzeni interitus	43. 221	mortuis iusta certis diebus persol-		Nemea	394
Mich. Cantacuzeni interitus causa		uuntur	203	Neos inf.	207
274.		mortuis quae officia praestanda	481	Neotiesfortes Graecis qui	488
Mich. Eparchus Corcyraeus	208	morientes cucullati	203	Ne porrigere cuius dextram. Pythag.	
Michael Osterlinus	498	morientes uaticinantur	394	365	
Michael Sagomalas Thesaurarius		morientium uera uestis	203	Ne quid nimis	308
92.		mortuorum recordatio trina	203	Nestorius damnatus in Synodo	
Michael Sbirus	225	us in uulgari lingua	398	49	
Mich. Stronobicius	432	us hodie pro B scribitur	46	Nicea	204
Mich. Syngelus	276	Muchumuta Bassa, Occidentis Bel-		Nicena prima Synodus	48
S. Michaelis oppidum	528	lerbeius a Sultano suffocatus		Nicena secunda synodus	50
S. Mich. templum in inf. Rhodo, a se		24.		Niceti Acuminati choniatae historia	
ne improbe retentum	300	mulier immorigera marito sub poe-		Barbaro Graece manuscripta	44
Michaelis Sophiani Epigramma		na excommunicationis parere iu-		Nicolaus Blattenhartus	64
208		betur	291	Nicolaus Canalis in exilium actus	
Michael. Pauliotae confirmatur Tabu-		mulier otiosa & uaga	329	62	
larij officium	282	mulieris manu scripta epistola	309	Nicolaus Corejes legatum sororis	
Michael. Platypodae debitum as a-		Murata rex Turcarum, uide Amura		sue S. Symeonis templo dare non	
lienum	226	tes		uult	314
μυλια Græcorum	504	mures armantur in ranas	377	Nicolaus kali Coronaeus	64. 273
militum uirtus	397	murium arma	396	Nicolaus Letza	228. 242
Milum inf.	232	murium concio	376	Nicolaus Londonus Neopolitanus	
Mineruae orationis resolutio	397	murium fuga	382	Peloponnesius	537
minister uerbi qualiscunque sit Dei		murium & ranarum praelium	379	Nicosia	209
instrumentum est	418	musica Græcorum	197	Nipho Metropoli Thessalonicens-	
ministri Ecclesiae, secundario pasto-		mustaphas a fratre in balneo suffo-		sis 10. P. 138. quotidie docet in tem-	
res	413	catus	2	plo ibid. ortus eius & anteaet	
Mircana Vualachiae Domina	274	mustaphae cum Auriara coniugium		uita	139
Mitylena	299	2		Nipho X. Patriarcha, bonus concio-	
μυμπεύωρ	343	mustaphae oratio ad mahometem 2.		nator	35
monachi impostura & indulgentiae		Imperatorem	101	Nipho P. propter mendacium of-	
509		mustaphae uxor Domina Orientis		ficiosum, expulsio	33. 140
monachi montis Sancti	48	appellatur	2	Nipho iterum Patriarcha 39. 142. &	
monachorum & Sacerdotum Græ-		musti	232	iterum reiectus	143
corum uictus	487	musulmanus	200	Nipho tertium Patriarcha electus,	
monasterium S. Ioannis in Patmo li-		my-		oblatam dignitatem pertinaciter	
berum				recu-	

I N D E X.

recusat	145
Nipho patriarcha indoctus	196
Nominatiuus absolute positus	141
Notarij officium Th. Zygom. concessum, Sacerdos quidam sibi rapuit	288
nouitatis studium falso obijcitur Ecclesijs reformatis	423
et pro d	48
Numerianus Imp. excommunicatus	197
numeratio annorum et indictionum apud Græcos	507
numismata antiqua Melitensia	530
nuptiæ	330
Nuptiæ Græcorum	239
nuptiæ incestæ	239

O.

O Bedientia ciuium	395
Occasionem qui amisit, omnia amisit	487
œconomus magnus	205
offensio	397
Oguntiorum duces	47
oleum Athenienses hodie barbære læsi per nommant	95
olinarum copia Athenis	95
olympus M.	209
olympia	394
ὀμοφροσύνη	195
ὁμομορφία καὶ ὁμοῦσις	398
ὁπλ. omnis generis, numeri et casus	240
oratio Dominica vulgari lingua	514
oratio operis umbra	436
orationis ministerium imbecillius, robore cogitationum animi	434
origalea	276
ὀργυα	314
orientales Ecclesiæ hodiernæ	93
orientalium fœdus contra Turcas	60
orientalium ad Latinos de bello Turcico exhortatio	60
Origenis error damnatus in Synodo	49
orthographiæ et Prosodiæ incuria apud Græcos hodie	224
ὀρθογραφία καὶ ὀρθολογία retinuit author	224
osculum sponforum	351
ottomanica porta	202
ouis errans	488
oues Christi pastorem cognoscunt et audiunt	414

P.	
P Achomius Zachariarum Metropolitæ 15 p. 39. 145. amouetur ibid. reuocatur	40. 146
pachomius p. Valachiam et Moldauiam uisit 152. ueneno tollitur ibid.	
paleologi duo fr.	67. 497
paleologorum imperium quando cœperit, quandiu durauerit	96
paleologinæ familiæ Stirps	45
pammacaristæ Monasterium in Patriarcheum uertitur	109
pammacaristæ periculum 212. laudes	183
παυδάρις seu λευκονάριος liber	196
pantheum Athenis	430
Pantoleon Dromocaita	238
pœnitentia	393
pœnitentes recipiuntur	422
papa ad Venetos scribens, in Græcos inuehitur	151
de papæ primatu	46
papalia collegia	102
parabolæ Saluatoris	385
paradiastole	276
parthenij Sophiæ Metropolitæ ad Imp. Rom. Epistola	229
participia pro Genitiuis absolutis, et c. 240	
parus inf.	207
de pastore bono	420
Patmus inf.	302
patriæ	323
patriæ ueteres et nouæ	226
patrensis sutor, qui 12 annis domo abfuit, sub pœna excommunicationis, ut redeat urgendus	295
patriarcha imago Christi	183. 184
Patriarcha Metropoles uisitat	502
patriarcha nullus Constantinopoli	107
patriarcha Sultanum adorat	108
ab eo prisca munera accipit ibid.	
patriarchæ Constantinop. autoritas apud suos magna, apud Turcas nulla	197
de Patriarchæ creatione sanctio	163
sanctionis huius inquisitio	167
patriarchæ domiciliū, templum S. Apostolorum	15
patriarchæ gubernatio quousq; extendatur	197
Patriarchæ monasterium	192

patriarchæ potestas	486
patriarchæ qui nam libere creati	114
patriarchæ Sigillum	488
patriarchæ supereminentia	148
patriarchæ ad Sultanum reuerentia	132
patriarchæ licet Sultani manum deosculari	178
patriarcham creandi ritus 131. 153. 177	108
ad Patriarcham nouum gratulatio	250. 319
patriarchæ nouissimi	291
patriarchæ quidam indocti	196
Patriarchæ 4. Sultano tributa annua pendunt	497
patriarchæ tres	463
patriarcharum nomina et quamdiu sederint, ubi reperiatur	95
patriarcharum quatuor nomina	492
patriarcharum quatuor tituli	507
patriarcharum, qui, Baiazeta regnante fuere, ordo et series	151
patriarcharum, qui, Machometis regnante, fuere, nomina et series	138
patriarcharum, qui regnante Solimano fuere, series et ordo	176.
	43
patriarchis duobus inter se alternantibus, tertius interueniens in sedem Patriarch. euehitur	22
	126
patriarchatus à Sultano questui habitus	142
patriarchici rescripti Arsenium deponentis exemplum	149
patriarchica collectio	502
patriarchica sedes uacua	141
patriarchicæ Epistolæ ad Martinum Crusium adeptio	487
patriarchicæ depositionis formula	170
patriarchicæ renuntiationis formula	195
patriarchicij delineatio	190
de patriarcheio hodierno Constantinopoli	189
S. patrum facies	205
Paulus Dolscius	164. 496
paulus 3. p. Homerista	199
paulus Rosa pannonijs	235
paupertas Græcorum	449
pausilybus mons peruius	529
pax infida in apertum bellum mutatur	8

I N D E X.

tatur	9	391.	profuestiarius quis	6. 122
peccatum sequitur auxilij diuini de-		pindari sententia	365	profuestiarius iugari nepos 21. eius
stitutio	10	platonis etas	276	libido 21. 122. resistit ei patriar-
πικλεις	391	platonis & Euangelica respub.	492	cha ibid. nefario ausu potitur
πικλοβάτης	198	pluuia inopinata in Aegypto	43	123. repentina morte sublatus 21.
peloponnesus capta	59. 324	πο, q. ii, quæ, quod	241	123.
peloponnesij Despotæ, Machome-		poema de amore Lybistri & Rho-		prouerbiu de Græcorum præstan-
te tributa ij sunt	17	damie 489. eius argumentum		tia
peloponnesiorum lingua	99	490. coniecturæ de antiquitate		209
pera uide Galata		libri	ibid.	prouidentia Dei
pera & Galata	52	pœnæ ingratorum auditorum Euas		393
peræ occupatio	54	gelij	418	psalmus
perdicum copia Chij	234	poetica certamina insulanorum	209	129. 406
peregrinatores in terram S.	231	pogoiata 337. pogoiatæ Archi		psalmodia, Canon
περιавтоλογία	392	episcopi sigillum	ibid.	196
permithus seu Heraclea	191	polcanina	338	psicharpax 374. 392. expirat 376
perse bombardis in prælio uicti	41	polonia	189	psicharpagis responsum eiusq; ἀνά-
persarum diuites multi & egregij		πόλις	273	λυσις
artifices capiti	42	πολύλωστοι barbari sunt	99	392
persecutionis tempore num fugere		πολύφθοι	390	puer in aërem raptus, Angelorum
liceat	413	polypus	227	iussa de Litanij canendis clero
personæ non excusat iniuriam	252	pontifex & Italiæ Proceres Em.		refert
personalis unio naturarum in Chri-		Palæologo auxilium promittunt,		210
sto	114	sed non præstant	1	puerorum exactio Turcica 193. co-
personarum S. Triadis declaratio	111	pontifex sub pœna excommunica-		rundem educatio & institutio i-
pescesum quis primus in Ecclesiam		tionis Italici uetat, ne Em. Pal.		bid. honores, artes, & mores 194
introduxerit	124. 125	contra Turcas opem ferant	2	puteoli
pescesij auctio	1. 6. 167	ponsus Euxinus	201. 227	529
pescesum alienatum	169	ponti Euxini uarris	234	pylus C.
pescesum 3000. ducati 167. rur-		ponica expeditio à Sultano suscep-		322
sus 2000. ducati	169	ta	25	pythia
de Pescesio contentio	129	portus fortitudo	235	394
pestilentia propter uariarum homi-		porta aurea Constantinop.	498	
nium multitudinem orta	62	præcursoris cœnobium	190	R
pestilentia Byzantij 25. 217. 218. 223.		prælium anceps inter Vngaros &		Ragusium
Calri 232. 528. Nauplij 221.		Turcas	7	234
Reutlinge	511	præparatio ad mortem	198	ralij Græc.
Petrus Mozonicus	62	praxitelis equi Athenis in pantheo		497
pharus Alexandriæ turris	50. 231	430		ranarum ortus
phidias	503	primus Truberus	204	392
philippus Appianus	485	principis uirtutes	397	ranarum arma
philippus Ptolemæus perusinus 503.		principum nomina	59	378. 396
apollata 504. eius impium di-		prochorus Achridensis Archiepi-		ranarum & murium prælium
ctum	504	scopus Bertheam sibi uendicans,		379
philippolis	485	auget Charalzium 163. Patriar-		raphael S. P. 24. 130. ambitiosus
philotheti monasterium	333	cha resistente, causam perdit 164.		& temulentus ibid. in carcere
philothetæ monachi	332	proconessus	319	moritur
φιλοφρονα laudabilis	391	prognosticon anni 77. & 78. 499		ibid.
phoca, marina bellua	210	prologus quid	390	rarturus
phocas Lampadæ Ecclesiæ Con-		pronunciatio Græcorum hodierna		250
stantinopol.	292	44. 64. 224		regnum Dei duplex, uniuersale &
φως uir	435	profuita & Orthographie incuria		Spiritale
physicæ due quæstiones	500	apud Græcos hodie	224	417
physignathus	373. 398	πρότασις quid	393	regni Dei uariæ acceptiones
physignathi responsum, eiusq; ἀνά-		prote inf.	4. 8	421
λυσις	393	protesticus	218	religio una ante extremum diem nō
physignathi orationis ἀνάλυσις 396.		πρωτόγος	300	expectanda
				414
				religionis controuersias omittendas
				esse censet Eparchus
				103
				ad Religionē nemo ui cogendus
				418
				resurrectio corporum
				117
				reuerentia Græcorum
				205
				rhaichi
				263
				rhausia quid
				14
				rhenaina
				204
				rhetores Patriarchici duo
				148
				rhodus inf. & ciuitas
				301. 317
				rhodus c.
				235
				rhodi

INDEX.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

INDEX.

meniam	414	tempus sapientissimum	246	Thessalonica Metropolis	527
Stephanus Gerlachius Patriarcham		Tenas Inf. 207. 320. paupertas & ru-		Thessalonica expugnatio	5
accedit eiq; literas Tubingenses		ditas hominum in ea	319	Thogarma filij, Turcae	494
reddidit	436	Terræmotus Constantinopoli	34.	Thomas & Constantinus Palaeologi	
Stephanus Gerlachius Sultanum acce-		210. 198		344	
dens ab eo toga donatus est	509	terremotus ualidi	141	Thomas Palaeologus 59. eius liberi	
Stephani Gerlachij ad Crusium Epist.		tertius, primus	22. 127	60	
508		testibus falsis nasi amputati	140	Thomas & Demetrius Palaeologi fr.	
Steph. Gerlachij discessus e Constanti-		Testimonium discedenti datum		Peloponnesij, Machometæ tribu-	
nopoli	510	299		tarij sunt	17
Steph. Gerlachij reditus	511	Thebanorum ad Turcum Epistola		Thomæ Despotæ Peloponnesij pro-	
Stibolin pro eis τὸ πάλιν	202	489		fugium 18. obitus ibid. Filie eius. i-	
subsidiū pecuniarium petit Ioan.		Theodorici Snepij concio Actor. 2.		bid. Filij	19
Zygom. 428. Theodosius	433	469		Thracæ magis accipere, quàm dare,	
substantiū uerbi inflexio hodierna		Theodosius Comes Corinthius	337	solebant	66
244		Theodosius Zygomalas Exarchus		Thronus Patriarchicus à Hieremia	
Sulfureus mons	529	96. 211. 293. 320. 458. 499. 502		p. factus	182
Sultanum accedendi mos	509	Latinum interpretem in Italia		Tirestia	106
superbie & luxuriæ exitus	393	agit 288. in Exarchatu Metroph-		tituli Sach, Beg, Cam & alij	66
Sycophanta	195	nis optime gerit ibid. stylum suum		Top, tormentum bellicum	201
Syluester Alexandrinus P.	491	extenuat 96. opem pecuniariam		τορμέντιον	173
Syneon Cabasilas	495	petit	433	Tornobus	202
Symeonis Cabasile ad S. Gerlachium		Theodosij Zygomala pater 323. pa-		Tornobi Antistes	339
& M. Crusium Epistola	103	tria 222. 321. 431. sorores & soro-		traditiones Apostolorum, quo loco	
Symeon Hierodiconus 500. eius duæ		rij 321. nomen explicatum 448.		à Græcis habeantur	97
questiones physicæ	ibid.	περὶ τὸν πνεύμα 491. nuptiæ 322		Trapezuntius Imp. Turcæ filiam suā	
Symeonis Hierodiconi ad M. Crusi-		sigillum 510. matris eius Epitaphi-		nuptiū dat	60
um epistola	460	um 259. absolutio ab Antiocheno		trapezuntij imperij abolitio	62
Symeon Hieromonachus Trapezun-		Patriarcha 104. gratulatio ad		trapezuntij Regni deditio	20
tius Patriarcha	22. 125	Gerlach. de biduo 103. dona M.		trapezuntij Ecclesiam pefcesio gra-	
Symeon Trapezuntius in solium Pa-		Crusio missa 508. uxor eius Irenæ		uant	125
triarchicum reduciur	24. 129	103. morbus eius	32	trapezuntij Imp. Comneni	62
Symeon Trapez. denuo de sede Patri-		Theodosij Zygomala Epistola ad M.		trapezuntiorum consilium Symeonē	
archica deiscitur	24	Crusium 73. 100. 216. 428. 458.		Patriarcham creandi	124
Symeon P. intestatō obiit	33. 139	466. eiusdem Epist. παρὰ τὸν πνεύμα		trapezuntiorum periculum	60
Symeon Seibus	312	ad studiosos Græcæ linguæ Tubin-		Triballi sunt Seruij	342
Suo Atticē omittitur	597	genses 435. huius traditio 439. &		tributum annuum quod Christiani	
Syngelus	275	in pleno Auditorio recitatio 445		sultano pendunt	487
Synodus 120. 107. 123. 126. 128. 130.		Theodosio Zygomala Notarij mu-		tributi Sultano persoluendi collectio	
131. 138. 141. 142. 143. 144. 145.		nus commissum 288. sororio eius		502	
146. 152. 153. 164. 165. 167. 169.		confirmatur Tabularij officium		S. Trinitas	110
174. 176. 179		282		τρεῖς ἁγίου	210
Synodus congregatur, ob Patriarchæ		Theoleptus Ioanninorum Metropo-		τρεῖς ἁγίων	398
expulsionem	22. 126	lita	18. p. 43. 152	Troia	210. 527
Synodi septem Græcorum œcumeni-		Theoleptus p. libidinis accusatus 153.		Troiani belli causa	387
cæ	48	repentino moritur ibid. Sepultu-		Troxartes	398
Syracuse	529	ra eius	ibid.	Troxartæ adhortationis ἀνάκλησις	
Syrus cum non sis, ne Syriffa	363	Theonas	204. 250	395	
		Theonæ Exarchi conquestu de eius		Troxartæ muris, cuius filius Psichar	
		miserijs	267	pax, lugubris oratio	376
		Theonas Metropolitæ Paronaxia		Turcæ, uasinator est	504
		273		Turcæ heretici lapidatio	489
		θὴς unde	191	Turcæ, uide Agareni	
		θιόνια	52. 102	Turcæ capta Constantinopoli, gras-	
		θιόνος & θιόνος differunt	328	santur	54
		Themato epistole	349	turcæ de Latinis melius sentiunt quā	
		Thessalonica Venetis uendita	3	de Græcis	201
				Turcæ	
Talionis pœna	30				
Tegulata domus causa, Sultanus Pa-					
triarchæ iratus	39. 144				
Temperantia uitæ quietæ mater					
366					
Temp lum	206				

I N D E X.

turce Græcos & Latinos quomodo uocent	201	ca eam magna inundatio	ibid.	uirtutes regie, imperij cōseruatrices	56
turce, filius Thogarma	494	tybingensis tempestas	47-511	uita æterna, uti et mors	117
turce in Persas bellum mouent	510	typica	196	uitæ patrum, liber manuscr.	198
turce quas linguas discant	487	typographia Theſſalonice	210	uladislauſ, Rex Vng. et pol. occubuit	335
Turcarum clades Belgradica	25	tzuphlus	245	uluſſalius	491
Rhodia 26. Iſſica	34	V.		Vngari uarnam occupant	6
turcarum eruditio	200	V Aledictio Sultano	509	ungarorum motus aduerſus Turcas	5
turcarum lex de ciuitatibus, ui expugnatis	156. 157	Valetia	228	ungarie Religio & fertilitas & plantities	505
turcarum nomina	201	uarietas	398	ungarie Rex Huniadis conſilio ſpreto, iunioribus auſcultat	7
Turcarum perfidia crudelis	61	uarna, olim Dionyſiopolis	335	ungarie regi in prælio capto caput præciſum	7
turcarum preces	234	uarna occupata ab Vngariſ	6	ungarie uafitæ	504
turcarum propugnacula non ita, ut noſtra tormentis inſtructa	485	uarnenſis, pugna 335. clades	6	ungaricus exercitus ſuſus fugatiſq;	7
turcarum Rex Venetiſ bellum indicit	344	uaticinium Gregorij Mammæ de expugnatione Conſtantiнопoleos & filijs Magni Ducis	5	D. Vngnadius Legatus Conſtantiнопolim miſſus 484. Eccleſiaſtem à Tybingenſibus petit	ibid.
Turcarum reges	47	uaticinium de Imperio Græco	494	D. Vngnadius Sultano ualedicit	509
turcarum ſacra, lectiones theologicæ, conciones, &c.	211	uenefici talio	30	unitas ſi moueri cœperit ad bimarium, in eo non ceſſat, ſed peruenit ad ternarium	439
turcarum Scholæ	191	Venetorum de Arſenio mandatum	147	unio inter Græcos & Latinos 186. in Concilio Florentino fruſtra tentata	4
turcarum Sacrilegia	33. 140	uenetorum nauiculariorum in ſcortatione deprehenſorū ſupplicium Conſtantiноп.	501	unionem occidentaliſ & orientaliſ Eccleſiæ quærens patriarcha, excommunicatur	212
in turcas irrita expeditio	512	Venetis bellum inſert Baiazites	63	uoracitas & crapula uitanda	479
turcicus legatus, natione Germanuſ	488	uenetis propter Cyprum à Sultano bellum indicitur	63	Vrbaniſ Veſcheruſ M. Cruiſiuſ ſoncer 445. mortuiſ	464
turcici exercitus, quo obſeſſa Conſtantiнопoliſ, numeruſ	51	uerbum Dei ſtudioſè audiendum	483. & ſecundum id uiuendum	uſuncæſanes perſarum Rex	61
turcici Regiſ tituluſ	344	474. negligentiæ noſtræ caſtigatio	ibid.	uualachia	62
turcici Doctoreſ & ſummi Iudiceſ	67	uerbi prædicationem contemnere, maximum peccatum	418	Vuæ paſſæ parue	275
turcica catecheſiſ	502	uerbo Dei ſoli in articuliſ fidei tuuſ credi poteſt	495	Vuēcclauiſ à Budouuetz à Budouua	235. 199
turcica γυνώου	499	uerba & coniugat.	243	Vuibelmuſ Coturnoſeuſ	491
turcica graſſationeſ, tempore induciarum	499. 501	uerba media ἀντοναδῶν	165	uulgaris lingua uide Barbarogreca aut Græca lingua uulgaris	216
turcicarum ſceminarum ueſtituſ & moreſ	496	de uerbis in quibuſ u apparet, regula 397. item de uerbis ſ. coniugat.	395	uulgaris Græcorum lingua	216
turcicum ediſctum de reſtitutuſ Ecclēſiaſticorum uenditione	262	in uerbis ſ. coniugat. quid hodie mutetur	395	uulgaris lingua Græca, ualdè antiqua	514
turcicum ediſctum contra ἀντοναδῶν	501	ueritas maximè naturam humanam attingit	385. 391	Vulgaris lingua Græca non ſeruat diſcrimen inter ο & ω, & α, & c.	
turcicorum ſunerum portatoreſ qui eſeunt apud columnam Conſtantiini	223	ueritas neceſſaria	385	uulgaris lingue in Germaniam introductio	185
turcomani	66	ueritas non à Satana diſcenda	504	uulgaris lingue Græcæ futura	391
Tybinge rerum caritaſ	486	uerſuſ politici	193. 489	uulgaris lingue uocabularum expoſitio à Th. Zygomala miſſa	99
tybinge uera religio	410	ueſiriſ	194	uulgaris lingue uaria uocabula	188
tybingeſiſ Academiæ annuſ iubilæuſ	501	ueſpere	194	uulgaris lingue diſtionum acci-dentiæ	β γ
tybingenſiſ Academiæ exercitiæ	454	ueſprimium 50. arx ciuiſ	ibid.		
tybingenſiſ Academiæ profeſſoreſ philoſophiæ	495	uindictæ diuinæ exemplum	21.		
tybingenſiſ Academiæ profeſſoreſ	497. rationem ſuæ diligentie in prælegendo coguntur reddere	123			
ibid.		uim Leſbium, Chium, &c.	299		
tybingenſiſ Bibliotheca	190	Virgiliuſ ἀδαγεοφῶν utitur	390		
tybingenſiſ Eccleſiaſticuſ	471. cir-	Virgiliſ Schola	529		
		Virgiliſ ſepulchrum	529		
		uirtuſ præſtantiſſima	235		
		uirtuſ ſui ſtudioſoſ extollit	139		

I N D E X.

dentia 242
vulgaris L. Græcæ τῶν 391
vulgaris linguae Græcæ libri 431.
489
Vuolfgangus Martius Augustanus
537
Vuolfgangus Pachelbelius 528
Vuolfgangus Schreiberus à Moldavi
ensi Despota captus 492
vulcanus & Strumulus montes tu-
multuosi 520

X.

X Enaces, bonus Græcus hor-

ribilem Turcarum conatum ad Pa-
triarcham adfert 157

Y.

υόλφγουδαν 391
υόλφτιμ 292
υόλφγουδαν 276
υόλφγουδαν quid 46
υόλφγουδαν et αὐγουδαν oratori neces-
saria 395
υόλφγουδαν ἡδὲ αὐγουδαν ad res requiri-
tur 395

Z.

Z Acones, 1. Jones 489
Zazynthus 232. 235. 275
zaromeni uidua debitam pecuniam,
sub pœna excommunicationis, sol-
uere iubetur 292
zema, uide, zizimus
zizimus Sultani fr. extorris uagatur
30. ueneno tollitur ibid.
zizimi fortuna 63
zygomale 324
zygomalarum familia, nomen 92. for-
tuna 93

T I N I S.

CATALO.

CATALOGVS VARIORVM SCRI-

PTORVM, QVI AB AVTORE IN ANNOTA-
tionibus citantur.

A	Georgius Cedrenus	Nicolaus Hemingius
Abrahami Ortelij Synonyma Geo- graphica	Georgius Eder	Nicolaus Nicolai
Aelianus	Georgius Pachymeres	Nonnus
Aeneas Syluius	Georgius Sabinus	O
Alexander ab Alex	Guazzus	Oppianus
Amadis Gallus	H	Otho Phrissingus
Ambrosius	Harmenopulus	Ouidius
Andreas Cambinus	Herodianus	P
Andreas Lacunensis	Herodotus	Palaephanus Parius
Anna Comnena	Hesiodus	Palmerius
avb	Homerus	παυδέντης seu χειμωδέσις manuscr.
Antonius Geufreus	I	P. Aemylus
Appianus Alexandrinus	Ioachimius Camerarius	Paulus Diaconus
Aristophanes	Ioan. Antonius Campanus	Paulus Iouius
Aristophanis Scholiastes	Ioan. Baptista Egnatius	Petrus Bellonius
Aristoteles	Ioannes Derschuamus	Petrus Bizarus
B	Ioannes Funcius	Petrus Gyllus
Bandelus	Ioannes Heldrichus	Ph. Melanchthon
Bapt. Fulgosus	Ioan. Leo Africanus	Plinius
Βασίλειος	Ioan. de Monteilla	Plutarchus
Beniamini Tudensis Itinerarium	Ioan. Petrus Contarenus, de bello Cyprio	Q
Bern. Breidebachius	Ioan. Ramus	Qu. Curtius
Blondus	Ioan. Tzetzes	S
C	Ioannes Vrspergensis	Sabellicus
Chalcondyles	Ioannes Zonaras	Sanfouius
Chrysostomus	Isidorus Card.	Sigismundus Herberstainius Barb
Cicero	Isocrates	Sleidanus
Comradus Gesnerus	Iuuenalis	Sopater in Hermogenem
Corona, nomenclatura barbarogra- ca	L	Sozomenus
Cuspinianus	Laonicus	Statius
D	Leander Alberti	Stephanus de urbibus
Dauid Chytraeus	Lucianus	Strabo
Demetrius Zenus Zacynthius	M	Suidas
Demosthenes	M. Musurus	Symeon Sethus
D. Erasmi Roterodami Adagia	M. Lutherus	Symeonis Metaphraſtae legenda de uitis sanctorum manuscr.
Diodorus Siculus	Martinus Mylius	T
Διοπτρε lib. manuscr.	Matthaeus Palmerius	Theocritus
Dioscorides	Matthias Flaccius Illyricus	Theodorus Spanduginus Cantacu- zenus
Drechslerus	Marinus Barletus	Theophylactus
E	Martyrologium Graec. manuscript. bibliotheca Basil.	Thomas Farrellus
Etymologicum magnum	Melchioris Seidlicij peregrinatio	Thucydides
Euripides	Merlinus Cacauius	Titus Liuius
Eusebius	Moschopulus	V
Eustathius	N	Volaterranus
F	Naclerus	Virgilius
Fauormus	Neander Alexipharmacus	Vite patrum, manuscr.
Fran. Philelphus	Nicephori Archiepiscopi Constan- tinop. Chronologia	Venceslaus Budouuetzij à Badooua
Franciscus Sanfouinus	Nicephorus Callistus	X
Franciscus Solidus Strozza	Nicephorus Gregoras	Xenophon
G	Niceta Acuminati choniata historia	Z
		Zenobij prouerborum Epitome

Imprimatur
Libraria

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Imperatorum Constantinopol.
habitus priscus.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡγεμενίαν ὁ τῶν ἡδὺς σαλτὰν μισθῆτης, ὃς εἶ-
χε καὶ ἀδελφὸν Μυσταφᾶν· ἀνῆλθε, καὶ τὴν
Κωνσταντῖνα, ἀπεκλήθη αὐτὴν κατῆλθε, κατε-
λαβε.

Συνέβη δὲ, ὅτι μυσταφᾶς ἔτ' ἐφυγε, καὶ
εἰσῆλθεν ἐνδορυτῆς πόλεως· καὶ ὑπεδέξαντο
ἀσπασίως οἱ ἐν τῇ πόλει· καὶ δέδωκαν αὐ-
τῷ καὶ γυναῖκα, τὴν θυγατέρα δ' Ντόρια, θυγα-
τὴς πινος Γενεβήτης· ἥτις ἦν ἐγγόνη δ' βασι-
λεως τῆς Μανηλ. ἡ γὰρ παρναίως αὐτῷ
θυγατὴρ Ζαμπία, ἔτεκεν αὐτῷ· σωμαφῆσαι
τὸ Ντόρια τῷ τῷ, γυνώμη βασιλική. Ὀνόμα-
σαν δ' ἐπὶ τῷ τῷ, τὸ κενὸν σωμαφῆσαι ποιησαν-
τες, κυρτὸν τῆς ἀναβολῆς, ξένον ἐνόμαζεν, καὶ ἀ-
θλίω. Διὰ περὶ τῶν τῶν αὐτῶν οἱ Βυζαντινοί
ἐν αἰσθητῇ, καὶ ἐρασίῳ καὶ δορυφορίας,
ὑπέκυψαν αὐτῷ πολλοί· καὶ κάστροι καὶ χω-
ρὰς ἔλαβεν, καὶ ἐκαθέζετο ἐν τῇ πόλει. Πληρο-
φορηθεὶς δὲ ταῦτα ὁ τῶν ἀδελφῶν, σαλτὰν
Μισθῆτης· ἀπὸ καλλις πόλεως κρυφίως διεπέ-
ρασαν εἰς πύργον. Καὶ καταλαβὼν τὸ Μυστα-
φᾶν τῷ τῷ, ἐν βαλανείῳ ληρόμενον, μεθύοντά
τε καὶ ἀπαυλῶντα· εἰσῆλθεν ἡσυχῶς, αἰφνης αὐτὸν
ἀπέπνιξε. Καὶ ἔτιως ἐκτελέσειε δ' ὅπως ἐν αἰσ-
θητῇ. Ὁργισθεὶς δὲ τοῖς Βυζαντινοῖς, καὶ ἐκείνους
παντοτερόπως· καὶ ἐκείνους ἀρπάζων ἐλε-
λαῖων τῶν πύργων, ὅσοι ἐμείναν ἔτι, καὶ ἦσαν τῶ
ἀθλίας πόλεως. Παρεκαθήμενος δὲ ἐμείνε
τριετίας, ὡς θυγατὴρ σαλτὰν, καὶ ἀμελῶν τῶ κα-
ταδυσάμεν. ὅμως ἐδὲν ποιῶν ἡδυνήθη. Λοι-
πὸν δὲ, λοιμὸν καὶ λιμὸν περιπετόντων ἐκατέρω
θεν· παρητήσαντο πολέμειν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιή-
σαντο, ἐσώθηκα καὶ ὄρκους· ἔμνη πορδῆναι πο-
τε κατὰ τὴν πόλεως.

Τῶν δὲ ἔτιως ὄντων· ἐτελεύτησε καὶ ὁ βα-
σιλεὺς ἔτος, ὁ Μανηλ ὁ παλαιολόγος· βασι-
λεύσας ἔτη, ὡς λέγεται, ἐννοσιν πέντε καὶ ἑλ-
ψας τὴν βασιλείαν τῷ ἡδὺ αὐτῷ, κυρτῷ Ἰωάν-
νῃ τῷ παλαιολόγῳ, ὃς ἔχων γυναῖκα παλαιάν
ἀπὸ λαμπυρίας, ἐδ' ὅλως ἡγάπησεν αὐτὴν,
ἀλλὰ περὶ πόλεως. ὅθεν καὶ περὶ τὸν ἴδιον ἐπα-
λινδρόμησε πατέρας· καὶ ἔτ' ἐπὶ, ὡς φυγεῖν
παρὰ βασιλείας, ὅλως ὡς ἐδὲ φιλικῶς οὐκ
ἀπεδέξατο. ἢ καὶ πρὸν ἔτος ὁ πατὴρ αὐτῆς
πολλὰ, ὡς ἐλέγχο. ὅθεν καὶ ἔτις οὐκ ἐφρόντισ-
τέκνη· ἀλλ' ὀλιγώρως εἶχε.

Βασιλεύων δὲ ὁ ῥήθεις σαλτὰν Μισθῆτης,
καὶ τοῖς ὄρκους ἐμμένων, καὶ ὡν ἐν ἀδελφῶν πό-
λει, καὶ βελήθεις ἐρασίῳ καὶ τῷ Θεσσαλο-
νίκης· καὶ ἀξιώθεις παρὰ δ' βασιλείας τῆς
Ἰωάννης παλαιολόγος, παύσασθαι δ' κατὰ τῆς
Θεσσαλονί-

Regno successisse filium Muratam: cui frater
erat, nomine Mustaphas: a peregrinatione il-
la Constantinopolim, nihil eorum consecutus,
propter quæ exiuerat, redijt.

Venerat hic Mustaphas, profugus, in eandē
urbem: ibiq. benigne exceptus fuit: cui etiam
in matrimonium data est cuiusdam ex nobili
familia Genuatium Aurianum filia, neptis
Regis Manuelli. Huic enim Aurie nupta erat
de voluntate Regis, spuria huius filia, nomine
Zampia, mater illius sponsa. Quo inani con-
iugio factō: eam appellarunt Dominam Oriē-
tis, nomine inusitato inauspicatoq. Nam cum
Byzantini Mustapham, exercitu & satelli-
tibus comitatum, in orientem traduxissent:
multi quidē se ad eius ductum applicauerūt:
ipseq. complura castra & oppida cepit: inq. ci-
uitate Prusā consedit. Sed his cognitis, frater
eius Murata, occulit à Callipoli, in Asiam tra-
iectus, Prusā peruenit: ubi Mustapham, in
balneo lauātem, vino & delicijs languentē,
repentino aduentu oppressum suffocauit. Hoc
modo, occidētis orientisq. dominatū adeptus
fuit. Infensus autē Byzantinis, quibuscunq.
potuit, maleficijs affecit: nullo die pretermis-
so, quo non rapinas predaşq. circumcirca age-
ret, ex misera urbis, quæ parua restabant, re-
liquijs. Eam etiam triennium obsidens, ad se
rocis bellue instar, nullum insultum ad expu-
gnandum sibi reliquum fecit: nihil tamē effe-
cit. Tandem enim, sublatis pestilentia & fa-
me viring, multis, bello finis, pace & fœdere
iureiurando firmatis, nunquā amplius urbē
oppugnatum iri, factus est.

Hoc rerum statu ita se habentē: sinem etiā
viuendi, Imperator Manuelus Paleologus fe-
cit: postquā imperio, ut fertur, annos viginti-
quing. præsuisset: relicto successore, filio Ioan-
ne. Habebat hic diuitem uxore ex Insubria:
sed amoribus aliarum deditus, prorsus non a-
mabat hanc. Indignata itaq. ad patrē suum re-
dijt: qui, ut a Rege fugitiuam, minime ea cha-
ritate, qua debuit, excepit. Dicebatur autem,
ipsum etiam multum meretricijs amorib. in-
dulgere. Quæ causa fuit, ut suos liberos cura
non habuerit.

Cum ita, ut diximus, regnaret Murata:
& in fœdere Græcorum maneret: atque A-
drianopoli viuens, expeditionem aduer-
sus Thessaloniam agitarēt: rogatus fuit
ab imperatore Ioanne: desisteret à bellis
Thessaloni-

Fratris eius
Mustaphæ
conjugium
cum Auria
na.

Amuratos,
Mustapha
interfecto,
Græcis in-
festus.

Ioan. Pale-
ologus, Imp.
1421.

Θεσσαλονίκης πολέμῳ ἀπεκρίνατο. ὅτι, εἰ
μοὶ ὑπορχοίμην, ὡς φίλε, τῆς βασιλείας σε
νῦν ὑποπαύμεν: ὅπου αὐτὸς ἐπορεύθη. ἐπεὶ
ἦ ἐπὶ τῶν βενετικών: προδύομαι κατ' αὐτῆς:
ὅπως, ἐν θεῷ ἡλῆν, προθήσω καὶ δαλώσμαι
ταύτην. ὑπορχεῖται αὐτῇ πρὸς καὶ τῶν βε-
νετικών: ὡς ταύτην ἀπεμπολήσας ἄνδρος ἀνδρ-
νικῶν, ὡς Μαυρίλ. ὁ παλαιολόγος εἰς ἑμὲ
ἡδὲ ἐξ ἡωάννου, θεοδωροῦ, Κωνσταντίνου, ἀν-
δρόνικου, δημήτριου, καὶ θωμά. πᾶσι ἡ ἐ-
δωκε πόπας εἰς Διάτροφίαν. ὅθεν καὶ τῷ δού-
κῃ ἀνδρόνικῳ τῷ Θεσσαλονικῷ. ὅς περὶ
τῷ πατρὶ τῆς ἐλεφαντιάσας, ἐπώλησε αὐ-
τῷ τῷ περὶ φανῇ Θεσσαλονικῷ, Διὰ χιλιά-
δας χρυσίνων πωρήθησαν. ἐξ ὧν καὶ μοι τοῖς
κόλαξι ἐδωρήσατο, τοῖς μετ' αὐτοῦ: τὰ δὲ
μείναντα λαβὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μονα-
στήριον τοῦ ἁγίου ὁρῆς καὶ οὕτως ἐξέμε-
νησιν.

Ἀπελθόντος οὖν καὶ Θεσσαλονίκης ὁ σὺλ-
τᾶν Μωράτ τητέτα, καὶ πολιτοκήσαντες αὐ-
τῶν: ἐκνεκρίσαντες τὴν πόλιν. ἀπέκτανε ἡ
πολιτὴ Γεργικῶν, οἵτινες ἀντίστησαν αὐτῷ: ὅ-
λως περὶ σκωπῆσαι μὴ βελθῆναι, καὶ πολ-
λὰ ὑποσχέσασθαι αὐτοῖς. οἱ δὲ Λατῖνοι ἐφύ-
ρου κρυφίως, γυναικῶν δίκην, ὁλίγοι ὄντες.
ἐπῆλθον οἱ αὐτοὶ ἵπποι Θεσσαλονικῆς πολλὰ
δένει: φόνους, αἰχμαλωσίας, τὴν ἐκ πόπας εἰς
τόπον ἀπεμπολήσαν, τὴν χωρὶς μόνον, τὴν ἐν ἀ-
νατολῇ καὶ δύσει σκορπισμὸν, τὴν ἀποβολὴν
τῆς φίλης πατρίδος, καὶ ἄλλα ὅμοια: ἡ-
φῶν ἀρχαίων ἑπικειμένων, τῶν ἀσθενῶν,
αὐτοῖς.

Δαλώσας δὲ ὁ μόνον Θεσσαλονικῆς ἀλ-
λὰ καὶ τὰς περὶ αὐτῆς, ἐν ἔτει 6812^ο:
σερβίας Φημὶ, βουλγαρίας τῆς γαίτον, καὶ
ἄλλων πολλῶν (ὡς θεὸς ὡρῶν ἡρώων) ἐκ
τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ ἐξ ἐνός οὐκ ἐκ
λύοντες, ἀλλὰ ἐρήμιον δύνοντες: καὶ πλε-
μύντες ἐξ ἐνός ἀντισταμένους, ἡ ὀλίγων πᾶ-
ν καὶ ἀδένων) ἐπανήλθον, ἀλλὰ κατὰ φα-
γῆν μελετήσαντες ὁ ἀρχιεὶς θῆρ. Πλὴν τῷ Φαι-
νομένῳ, ἐμνεμὲν εἰρηνώμεν τῇ δ' ἀληθείᾳ
καίρου καὶ ζητῶν καὶ προσφασίμηναι.

Ταῦτα ἡ καὶ ὁμοία, ὁ βασιλεὺς σκεπῶν:
πῶς ὁ τῆς ἀγωγῆς ἀρχεῖ καὶ κύων ἐδὲλα τὰς
πῶλεις (τὰς μὲν μὲν δὲ λόγους περὶ φάσεως,
τὰς δὲ λόγους καλακίας ψαύειν, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ἀρπαγῆς: πᾶντε λίθου κινῶν, καὶ δι-
δομέν-

*Thessalonicensibus inferendo. Cui ipse, si esset,
inquit, illa ciuitas regno tuo subiecta: ab-
stinerem, amice, hac expeditione. Quia
uerò ditionis Venetorum est: ibo cōtra:
& Deo bene iuuante, expugnatam, mihi
subijciam. Facta fuerat illa ante tempus, Ve-
netorum iuris: vendita ipsis ab Andronico Pa-
leologo, Manuelli F. Habuit enim hic sex filios:
Ioannem, Theodorum, Constantinum, Andro-
nicum, Demetrium & Thomam: quibus sin-
gulis certa loca, unde vitam sustentarent, as-
signauit. Infelici itaq; Andronico, Thessalonicā.
Qui in lepram, quam elephantiasin vocant,
delapsus, illam illustrem urbem quinquaginta
millibus Aureorum vendidit. De quibus
parte suis adulatoribus donata: cum reliquo in
quoddam sancti montis Monasterium abiit:
ubi vitæ cursum emensus, obiit.*

Filij Ema-
nuelis.

Profectus cum exercitu Rex Murata, Thef-
salonicam oppugnavit, eamq; vi cepit: magno
numero Græcorum occiso. Noluerant enim ul-
lo modo de ditione facere, quamvis magna pol-
licito: sed ad extremum usq; spiritum resiste-
rant. At Latini, qui numero pauci inerant, fe-
minarum modo clam aufugerunt. Acciderunt
indigenis Thessalonicensibus multa grauissi-
ma: cades, captiuitates, in alia ex alijs loca vē-
ditiones, charorum inter se distractiones, per
Orientem Occidentemq; dispersiones, dulcis pa-
triae amissio, & alia generis eiusdem: nullo cru-
delitatis genere ab impijs, cum ferocissimis be-
stijs, pratermissa.

Redacta hoc modo in seruitutem non tan-
tū Thessalonica: sed alijs passim oppidis
(quo tempore annus mūdi numerabatur sexies
millesimus, nōgetesimus trigessimus septimus)
Seruata, atq; vicina Bulgaria, & aliarū Regio-
num multarum (Dei nimirum concessu, ob pu-
nienda peccata nostra: cum, nemine prohi-
bente, nemine armis resistente, nisi paucissi-
mis, ijsq; infirmis, omni presidio destituta
desertaq; persequeretur) reuersus est: aliorum
insuper deuotionem, insatiabilis fera, animo
agilans. Attamen speciem quidem præbuit paz-
cem colentis: re autem vera occasionem, & cau-
sam aliquam, querebat.

Hæc, & his similia Imperator cernens: quo
modo immanis iste Agara ortus canis, urbes
subigeret (quasdam, prætētin speciem ha-
bente: nonnullas, verbis lenibus, & falsis

promissis: alias, vi atq; oppressione: omnem lapidem, ut dici solet, mouens, nullum do-

Thessaloni-
ca per A-
muratē ex-
pugnatio.
1428.

λιδομένη: ἀλλ' ἡ μάθημα γὰρ βελόμε-
νος) ἐβλάδευτο, ὅπως πορδ' οἱ ἐν ἰταλίαι
καὶ ἐπὶ ἀναγκάσει γενέσθαι εἴωσι μετὰ λατρί-
ναι: καὶ ἔτι λαβὴ βοήθειαν μερικὴν, καὶ τὴν
ἀρχαίων ἀποδιδῶν. Γράψας ἔνθα πρὸς τὸν
πάππιν Εὐγέμιον: ἐστέρξε μετὰ χαρᾶς συγ-
κροτηθῆναι τὸτο: καὶ γενέσθαι εἰρωμένη καὶ
εἰώσι, εἰ δὲ μὴ τὸν πέμψας διαπαύσω, ἔ-
πειτα χρεώδης. Οὐ μόνον δ' ἐὼς πάπας, ἀλλὰ
καὶ οἱ Καρδινάλιοι, καὶ ἄλλοι, ἐπέτρεψαν τὴν
εἰώσι κατορθωθῆναι: τοῖς πολλοῖς Βασι-
λέων, κατορθωσάντων δεξιᾶς, πολλὰν
σκὰνδ' ἀλοὶ ἀναφυσμένην. Διευκύνοντο
ἔνθα ὁ Βασιλεὺς τοῖς δεξιᾶς, καὶ τοῖς πα-
δαίσι, καὶ λόγῳ καὶ μαθημάτων μετόχοις:
καὶ ἡλθον ἐν Κωνσταντίνῳ πολλοὶ, ὅτε τρεπίζον-
τες, μετὰ τῶν φιλοσόφων ἀμυνάσκει, ὁ νικαί-
ας Βησσαρίων, ὁ ῥώσιος, Γεμιστὸς ὁ φιλόσο-
φος, καὶ ἄλλοι λογάδες, καὶ παρὰ τῶν γενο-
μένων μετὰ τῶν πατριάρχων, κυρίως ἰωσήφ
(ὅς καὶ ἐν Φλωρεντίᾳ ἐπελάττει) καὶ λείον-
γίος γενομένης ἐν τῷ μεγίστῳ ναῷ τῆς τε-
τρεῖς λόγῳ σοφίας: ἐμελέτησαν, ἐκύρωσαν
δοτοπλῶσαι: χειροτονήσαντες ἐκάρχον τῆς
συνόδου, μάρκον τὸν ὀβριανόν, τὸν ἐφ' ὧς μὴ
τροποπλῆναι, κατελθόντες ἔνθα, καὶ ἐκείνους ἀπελ-
θόντες, καὶ συνελεύσεις ποιησάντες, καὶ διε-
τίαν ὅλων ἐν διατρέψαντες: ἐπείσαν μὲν
εἰώσι, ὡς τὰ πατριαρχικὰ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ
παύτης λεγομένης ὁγδόης λέγει: τέλει ἔ-
στρεψεν ἔνθα: ὅλως τῶν ἐφ' ὧς μὴ ὑπογρά-
ψαντες, ἀλλὰ καὶ λογομαχίας καὶ αὐθις
κινήσαντων πολλῶν, ὅτε εἰς τὴν Κωνσταντι-
νὴν ἐπαγγέλοντο. ὅθεν ἐδεξία ἐγένετο βοήθειαι:

ἄλλὰ τὸν ὑλανεύοντα καὶ τοῦ τόπου.
Ἐπαλθόντων δ' ἐκ τῆς ἰταλίας: κατὰ λα-
βὴν ὁ Βασιλεὺς τὴν ἐάντ' ἐφ' ἡλθόντων γυναι-
κα, μαρκαίαν τὴν καυταντζωλὴν, ὅση ἐν ζώ-
σι: ἀλλὰ τελευτήσαντων πρὸ καιρῶν, ἔ-
στρεψεν μὲν ἐν λύπῃ. Οἱ δ' ἐν τῇ πόλει
κληρικοί, ἱερομόναχοι, ἱερεῖς, ἡγούμενοι, πνε-
υματικοὶ, καὶ οἱ λοιποὶ, ὅσοι ἤθελον συλλειτουργῆ-
σαι τοῖς ἐλθόνσι, ἡ μνημονόσαι αὐτοὺς: ἀλλ'
ἐχωρίζοντο αὐτῶν, ὡς ἀσεβῶν, εἰπεῖν. Πο-
λλοὶ δ' ἐπαρητήσαντο καὶ τὴν ἱερωσύνην.
Καὶ γέροντες ἡ ἑνώσις, ἀγαθή. Οὕ-
τω δὲ φερομένων τῶν ἐκκλησιαστικῶν,
ὡς εὐτυχῶν: καὶ μὴ ὄντων πατριάρχων,
ἀλλὰ τὸ τελευτήσαντι ἐκείνῳ δὲ πρεσβι-
τατῇ

Βασίλει

re Ecclesia statu, et perturbato: cum patriarcha, Iosepho illic mortuo, nullus esset: nemo etiā pro-

dolum omittens: semper aliquid deuorare ca-
piens) de proficiscendo in Italiam consilium ce-
pit: et constituendo, quamlibet difficili cum
Latinis, Religionis consensu: ut hoc modo ali-
quibus subsidij comparatis, Agarenum pro-
pulsaret. Qua de re cum ad Papam Eugenium
scripsisset: huic res auditu incunda fuit: de con-
cilio, constando cogitauit: in quo una ex dua-
bus cōcōrs Ecclesia efficeretur, si fieri posset. I-
tag, et sumptus misit, nauesq, necessarias. Nec
Papa modo, sed etiam Cardinales, et alij con-
sensionis cupidi erant: quippe quam saepe ten-
tassent, sed nihil proficessent, multarum offen-
sionum incurfu. Significauit igitur Imperator,
ditionis sue principibus sacerdotibus, et viris
studio literarum deditis, eruditionisq, laude
præstantibus: qui Constantinopolim aduene-
runt. Horum præcipui erant, Trapezuntius,
philosophus Amyrutzas, Nicæa Bessario, Rusiæ
Isidorus, Gemistus Pletho Philosophus, et alij
delecti. Qui cum ad sacrum faciendum, cum
Patriarcha Iosepho (qui postea Florentiæ diem
suum obiit) conuenissent: liturgia in maximo
diuini Logi sapientiæ templo peracta, nauigare
inde decreuerunt. Ex archo, seu Inceptore, sy-
nodi designato, Marco Eugénico, Ephesi Me-
tropolita. Delati in Italiam, cum ad Latinos
uenissent: post plures congressus, et integri bi-
ennij moram, sanè unionē, seu consensum, fece-
runt: quemadmodum Acta Florentina huius,
quæ octaua nominatur, synodi perhibent: sed
exitu nullo bono: eo quod subscribere recusaret
Ephesus: et verborū concertationes, postquam
Constantinopolin redijssent, alias denuo multi-
fererent. Ea causa fuit nullius postea summissi
auxilij: sed Hylam, ut prouerbio dicitur, tan-
to tempore clamauerant.

Postquā ex Italia domū reditū fuit: reperit
Imperator suā, quā summè dilexerat, coniugem,
Mariā Contacuzenā, nō amplius in uiuis: sed
ante tempus uita defunctam. Ita, hic quidem
in luctu erat. Qui uerò in urbe degebant Cle-
rici, Hieromonachi, Sacerdotes, Abbates, con-
fessionib, audiēdis præpositi (Pneumatici dicti)
ac ceteri: nōlebāt Liturgias et sacra cū illis, q
uenerāt, celebrare: aut in precib, mentionē ipso-
rū facere: sed ab eis recedebāt, tāquā qui pietā-
tē (ut ita dicā) abiiciisset. Multi sacerdotio etiā
renūtiarūt. Deniq, unitatē diuina, cōcordiā di-
scordia, cōsecuta est. Ad hūc modū iactato teme-

De unionē
Grecorum
& latinorū
in Cōcilio
Florentino
irrita,
1439.

Turbæ dō-
mestice,

Nullus Pa-
triarcha,
pter

Βασίλειον μὴ ἔχοντος. Διὰ τὸ σκανδα-
λον (ὡς ὃ σκανδαλίον) ἔτοις ἐμνορη τετα-
ραχμένοι οἱ νικηταὶ διὰ Βησαρτων, καὶ ὁ ρώ-
σας, ἐμνηναν ἐν τῇ ρώμῃ. Καὶ ἐγένετο καὶ
καρδινάλιος, ὁ Βησαρτων, ἱμελὴν καὶ διόξαν
διεξάμενος, καὶ τὸ ἀσκανδαλίον ἀπα-
ζόμενος.

ΗΥ ΔΕ ΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΟΛΙΣ ΠΙΣ ΑΓΙΩΤΑΤΟΣ
 ΠΑΝΔΟΜΑΧΙΚΟΣ, ΛΕΓΟΜΕΝΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟ Η
 μαρμυρή, ΠΥΤΕΚΗΝΟ, Ξ ΜΕΓΑΛΩ ΔΥΚΟΣ. Α-
 ραντες ΞΜ ΑΥΤΩ, ΚΑΙ ΜΗ ΞΕΛΟΝΤΑ, ΕΙΠΑΝ : Ε-
 ΠΟΙΗΣΑΝΤΕ ΚΑΙ ΑΝΗΓΟΡΟΥΣΤΑΝ ΠΕΛΑΡΧΗΛΩ. ΟΣ
 ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΟΝ ΟΡΩΝ, ΚΑΙ
 ΠΥΛΑΛΩΣΗΝ ΠΑΡΕΛΕΓΩΝ, ΠΑΡΗΓΗΝΑΤΟ : ΠΑΡΗ-
 ΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩ ΙΔΙΩ ΣΑΥΤΕΚΗΝΩ, ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΔΥ-
 ΚΗΚΩΣ ΟΙ ΑΓΑΡΩΛΟΙ ΣΦΑΞΑΣΙ ΣΟΥ ΜΕΣ ΑΥΤΩ
 ΕΜΠΡΟΟΤΕΡΩ ΑΥΤΩ Ο ΚΑΙ ΓΕΝΟΝΕΡ ΎΣΤΕΡΩ, ΩΣ Ο Α-
 ΓΙΟ ΗΘΡΩΠΟ ΠΑΡΕΙΠΕΡ.

Ο βασιλεύς δ' ἔειπε, πρὸς αὐτὸν ἐν νόσῳ δεινῇ,
τῇ τῆς ἀφελείας. ἔκκειτο πάσῃ μετὰ
λαῷ. Ο σκαλπὸν δ' ἐμετρήτης, ὡς κοροδοῖς
πλάττει καὶ δόξης: καὶ ἀλιπὼν τὴν ἡμερο-
νίαν πρὸς τὸν υἱὸν σκαλπὸν Μεχεμέτην, τὸν
ἐν μαγνησίᾳ διατελοῦντα αὐτὸν μὲν μετ-
καλέσασθαι, καὶ ἔφησε βασιλεῖα: αὐτὸς δ' ἔ-
πατηρ σκαλπὸν Μετρήτης, κοροδοῖς ἐν ταύ-
τῃ μαγνησίᾳ, καὶ ἀνοικοδομήσας ἀνάκ-
τορα ἰδίαν, ἰδία ἔμεινεν ἐν τῷ τῆς καὶ ἔζη βίου
ἐφελικῶν, ὡς γηροῖ ἐμφρων. ὁ σκαλπὸν
μεχεμέτης δ' ἔειπε, νῦν ὦν, καὶ μέγα καὶ
πρὸς αὐτὸν ἡλικίαν ἔχει βεζηροῖας φρονίμως
πάτης: τὸν τε χαλκὸν μπασίαν, καὶ πρὸς αὐτὸν
πάντας: ὅτι ὅλως οὕτως ἡμεῖς αὐτῶν ἐν ἔ-
δειν: ἐχολάζετο δ' ἔτι κωηρεστοῖς καὶ
πότοις.

15. Ακράτεις δὲ οἱ τῶν Οὐγγρων ἄρχον-
τες : ὅτι βασιλεύων ἐστὶ ἐν ἀνατολῇ
νέϋ, καὶ ἄπειρ' πολέμων· ὥρμησαν κα-
τὰ τῶν ἀνατολῶν. Τὸ πλεον δε ἐγχετο ἐν
μηνυμάτῳ τῆ βασιλείας τῆς πόλεως, πρὸς
τὴν κρήνην καὶ τὸν ἰαγγόν, ὃς ἰὺ μέγας σφα-
τηγός : ἐπόντ' ἐνὸρκως τῇ βασιλείας·
ὡς ἐὰν διωθῆς ἐμβαλεῖν τ' ἐχθρὸν ἡμῶν
ἐκ μέσας· τὸ ἔσθμα τῆς ἡμῆς βασιλείας, θῆ-
σά ἐν τῇ σῇ κερυφῇ· ὡς ἐλδ' ἱεραιτῶν τῶν
χριστιανῶν, ἐκ τῆς πίστεως ἡμῶν σύλου. Καὶ ἔ-
τερε ρήματ' ὅμοια, ἐπαναγκαστῆναι· ἐπεί
συν' αὐτὰς ἐφθεσαν ἔν περθεσαντες ἐν τῇ
πῆλμ' ἐδ' αὐτῶν, μετὰ διωγμῶς πολλῆς· λεη-
λατῶντες πᾶς χώρας ἐκάτροι τῆς βελγα-
ρίας· ὑπέκυψαν ἔν αὐτοῖς ὅς δ' οὐκ ἔπαυται·
κατὰ

pter diffensionem ac confusionem, quæ non mo-
dica erat, se ad eum honorem producti patere-
tur: in hac perturbatione manserunt. Nicææ
verò Bessario, & Rustiæ Antistes, Romæ substi-
terant: ubi in Cardinalium ordinem Bessario
coopatus, amplissimoq; honore affectus, concor-
diam & otium amplexus retinuit.

Erat Constantinopoli Pneumaticus quidam, vite sanctissima praestans, nomine Gregorius Mamma, magni Ducis compater. Hunc arreptum, Patriarcham fecerunt inuitum, ac remitentem renuntiauerunt. Sed is dissidium indies longius serpere videns, expugnationemq. urbis praedicēs, se munere abdicauit: cum quidem illi ipsi suo compatri praedixisset: filios eius in conspectu ipsius, ab Agarenis trucidatum iri: quod sancti viri vaticinium, ipso posterius euentu comprobatum fuit. Imperator interea, magnos articuloꝝ dolores habens, grauiter afflictus decumbebat. At Sultanus Murata, satiatuꝝ & expletuꝝ opibus, ac gloria reruꝝ gestaruꝝ: Regnum filio Mechemetae, qui Magnesia commorabatur, destinauit: accersit iunq. Regem constituit. Ipse vero Magnestam profectus: propriuꝝ sibi palatium adificauit in quo priuatus placidam & quietam vitam ut senex prudens, vivebat. Sultanus Mechemeta, ut adolescens, lenibus pascebatuꝝ ventuꝝ. Habebat is quidem Visiꝝros, seu consiliarios prudentissimos: Chalalbassam, & Breibasam: sed prorsus nulla in re illis obediens: ac tantuꝝ venationibus conuiujsq. vacabat.

Vngaria itaque, certiores facti : rei Turcica praepositum esse hominem adolescentem, disciplina militaris imperitum : in bellum aduersus Agarenos ruebant. Id praecipue factum est Imperatoris Ioannis literis & Legatis, ad Vngaria Regem, & Ioannem Huniadem, praestantissimum belli Ducem. Dixerat sub religione iurissurandi Imperator : Si poteris hostem nostrum Europa exturbare : coronam ego maiestatis meae, capiti tuo imponam : ut liberatori Christianorum, & columnae religionis nostrae. Addiderat & id genus alia : vim ad persuadendum habentia, ipsosque cogentia. Descenderunt igitur, flumen Danubium secuti, cum magno exercitu : traicientesque in Bulgariam, ex agris & oppidis praedas egerunt. Cesserunt ipsis prope omnia,

προαναφών-
vntis peritu-
ri imperij
Græcorū.

Amurata
imperium
Machome-
tæ F. trachit:

Vngarorum
motus ad-
uersus Tur-
cas.

κατελθόντες μέχρι Βάρνας αὐτῆς. Παρέλα-
βον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἀγαλμάτων πῶτον ἐ-
κωηγεσίαις προσερχόντων βασιλικῶς. Φι-
λῆντο, ὡς λέγει τις τῶν παλαιῶν σοφῶν,
τὸ ὑποκροῖ, γνῶμη τῇ τῆ ἀρχῇ. ὅτε ἐπε-
σθενεῖ βίβη. Τῶν δὲ ἄλλων τιμῶν φε-
ρομένων ἰδόντες οἱ Βεζήρηδες, ὅτι κατὰ πα-
τήρησεν τῶν πατρῶν δούσις μετὰ μεράλης ὀρ-
μῆς, καὶ ἀπελθόντες τῇ δόξῃ αὐτῶν : διε-
μηνύσαντο τὸν γέροντα τοῦ σελῶν μερῶ-
τιν, ὅτι ἐν τῇ μαγνησίᾳ, ὡς εἶπμεν : γε-
φάντες πρὸς αὐτοὺς ἔως. ὁ μὲν οὖν, βασι-
λεῦ, ἐστὶν ἐγὼ, καὶ ἀπειρῶ πολέμῳ : ἐπεί-
ρομαι χεῖρα, ὅτι ἐδὲ ἡμῶν, τὰ συμφέροντα
συμβελλόντων, ἀκέραιον εἶναι. ἔθεν ἐλθὲ
Διὰ σωτηρίας : ὅτι κινδυνὸς ἐστὶν τοῖς ἀντι-
πῶν ἡμετέρῳ γένει, καὶ περὶ ταῦτα καὶ ἐστὶν ἡ
ἀμαρτία ἐν τῇ σφύρῃ.

Αἰσθασ δὲ τοῦ ποιήτης λόγους, ἡλθεν
αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν, τῶν λεγό-
μενον σκῆταρι. Φοβέμεν δὲ Δαπερ-
σαι : ἡλθεν ὁ χαλκὸς πασίας μετὰ φροῦδα,
αὐτοῦ ἐκ τῆ δυνικῆς μέρας τῆς χάρας τῆ
ἀσώματος : καὶ διεμηνύσαντο τὸν βασιλέα,
ὅπως περὶ αὐτῶν μὴ ἀπέλθῃ ἀπὸ
καλῆς πόλεως, καὶ Δαπερσῆς : ἔστω ποιή-
σῃ μάχην μετὰ τῆς πόλεως. Ἐπειροῦν ὁ
βασιλεὺς ἀπεργάζετο : καὶ ἐπείρασεν αὐτὸν, τὴν
μάχην φοβέμεν. Οὕτως ἡ ἡγεμονία
γνώσις τῆ βασιλείας, ἐκ ἀπὸ τοῦ ἐκέραιον
πορθεῖς ἢ ἐν τῇ Βάρνῃ, σωάπει πύλεμον
μετὰ τῶν Οὐγγῶν : καὶ νικῶσιν αὐτὸν παν-
τελῶς, ἐκ ἀκέραιος : ἀφανίσαντες τὰ φε-
σάντα δούσις καὶ ἀναβολῆς. Ἐν τῇ πόλει
ἐπεσον πολλοὶ ὀνομαστοὶ καὶ μεγάλοι : ἐξ ὧν
ὡν καὶ ὁ καρχηδονιάδης, μετὰ γερ-
μῆς ὡν τῆς ἀναβολῆς. Ἐγένετο δὲ μέγας ἀφα-
νισμὸς εἰς τοὺς ἀγαλμῶν. Ἐμείνε δὲ ὁ αὐ-
θέντης μετὰ τῆς πόλεως ἡμετέρας. Ἐκείθεν αὖ
εἰς Βελῶν οἱ Οὐγγῶν : ὅπως πολεμήσωσι,
καὶ ἀντιστῶσι, καὶ ἀφανίσωσι καὶ τὴν πόλιν.
ὡς περὶ δὲ ὁ ἰαγὼς ἐμπειροτάτος ἐν
πολεμοῖς. Λέγει δὲ ἐμπειροτέρῳ τῆς κράτης,
καὶ τῶν δούσις. Φαίνεται μοι καλὸν, ἵνα
προσθῶ ἐγὼ μετὰ ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν,
ὡν ἐγὼ εἶδα. Καί ἐμεν, διδοκλή. Ἰδὲ,
ὁ τυχεῖται τῶν θεῶν χάρις. Ἐάν δὲ γένῃ-
ται τὸ ἐναντίον : πάλιν ὁ κράτης ἵσταται
μετὰ τῆς λαῶν αὐτῶν. Εἰ δὲ προσθῇ μοι ὁ
κράτης, γόνιται δὲ ἡ αἰτία : τὴν μέλλο-
μεν

quocumq. venirent. Hoc modo Varnam usque
progressi, eam ipsam occuparunt : dum conui-
uijs venationibusq. Agarenis, exēplo Regis sui
indulgerent. Vt enim apud quēdam priscorum
sapientum est : quales in Repub. sunt principes :
tales ipsi quoq. solent esse cives. In hac periturb-
atione rerum, cum procures Turcici viderent
tanto impetu Occidentem conculcatum iri, su-
umq. imperium perituum : his de rebus Sul-
tano Murata, quem Magnesiæ solitariam vitā
agere diximus, significant, lucris in hanc sen-
tentiam scriptis. Filius tuus, Domine, ado-
lescens est, & rerum bellicarū iudis. Ac-
cedit alterum, non minus incommodum :
quod nec dicto nobis audiens est, vtilia
consultantibus. Fac ergo, citō venias. Peri-
culum enim est, ne concidat genus no-
strum, & extirpetur : cuius mali culpa, to-
ta in tuo animo residebit.

His Murata perceptis, Chrysopolin accessit :
que ē regione Byzantijs sita est, Scutaris vul-
gō dicta. Ibi tractum ipso metu venite : venit
Chalibassa cum copijs, ex adverso, à parte Oc-
cidentis, ubi Asomati dictus locus est : ex quo
per nuntium monuit Imperatorem, transiret
Muratam : ne is Callipolin abiens, ibi transi-
ret : tuncq. imperatrix urbi bellum faceret. Me-
tuēs ergo id periculi Imperator, missa trireme,
illum traduxit. Ita factum, ut mira solertia
Regis, utrobique superior extiterit. Profectus ad
Varnam, cum Vngaris acie decernit : à quibus,
exercitus ipsius Europæus Asiaticusq., fortis-
sime fusus, fugatusq. est : multis magni nominis
Turcis occisis. Et inter hos, Carazibassa, Oriē-
tis Bellerbeio : magnaq. Saracenoꝝ strage edi-
ta, Sultanus cum suo presidio, quod Porta no-
minatur, solo remansit. Consilium agitare Vn-
gari de pugna redintegranda, & Porta quoq.
adorianda ac delenda. Ibi Huniades, ut rei mi-
litaris scientissimus, ad regem & procures ver-
ba huiusmodi facit :

Mihi faciendum videtur, inquit : ut
ego cum delecta militum manu, quo-
rum virtus mihi nota est, eam. Nam si,
Deo iuvante, rem feliciter gesserō :
gratia Deo habenda erit. Sin contrā
evenerit : saluus est Rex, cum exercitu
suo, rebus melioribus reservatus. Quod
si, Rege ad præliandum profecto, of-
fensum fuerit, quod Deus auertat : quid
de

Reuocatus
ad Regni
Amurata,
contra Vn-
garos.

Clades
Varnensis
1444. No-
uemb. 10.

A 4 TIME

Kee

Καὶ πάλιν ἔλαβε κατὰ ἀλήθειαν, ὁ ὧς αὐτὸς
σελτὰν Μεχεμέτης τὴν πᾶσαν βασιλείαν:
καὶ κληρονομήσας, καὶ ἀφ' ἐξ ἑαυτοῦ τὸν πατὲρ
εἶπε. Οὐ πολὺ δ' ἐν μέσῳ, ἔτελεύτησε καὶ ὁ
Βασιλεὺς, κύριος Ἰωάννης ὁ παλαιολόγος,
Βασιλεὺς ἔτη * * * ἤλθον οὖν οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ, ὁ τε Κωνσταντῖνος ὁ δ' ἑσθ' αὖτις, δη-
μητρὶς, καὶ Θωμᾶς, καὶ ὁ ἄλλος ὄντες τὴν βα-
σιλείαν τῆς πόλεως πρὸς τὴν Κωνσταντίνου αὐ-
τοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀμφότεροι ἐπορεύθησαν ἐν πελο-
ποννήσῳ. Καὶ μερισάμενοι τὰς τῶν τοῦ μερ, ἐν
λακεδαίμονι αὖτ' ἐπερὶ, ἐν Κωρινθῶν ἐ-
κάθηντο, ὡς οὐκ ἔδει.

Οἱ δ' ἑλτὰν Μεχεμέτης ἔτ' ἑσθ', ὁ ἄλλος
βῶν τὴν ἡγεμονίαν δι' ὅσας καὶ ἀνατολῆς, βα-
λὴν ἐβλαβόσατο πικροτάτῃν κατὰ τῆς πό-
λεως, καὶ κατὰ τὴν ἡγεμονίαν. Καὶ πρῶτον μὲν
ἐπεκρίθη Φιλίαν ἀκροῦ μὲν τῶν πολιτῶν,
γέμισαν δ' ὁ δὲ καὶ πονηρίας ἐμπεδῶν. Καὶ
ἐπ' αὐτῶν τὴν φάρμακον, ἐς τόπον λεγόμενον
Φονεῖαν, νεόκτιστον (ὅπερ νῦν ἵσταται) μὲν πύρ-
γῳ στερεῶν καὶ ἰσχυρῶν. Δι' ὁ κληζόμενον καὶ
ἀνεργεῖομενον, ἐδίδεκε καὶ οἱ πολιτῶν τὰ πρὸς
τῆς αὐτοῦ φάρμακον ἐν μέρῳ, καὶ λίθους, καὶ ἄλλα.
τὰ τὸ ἵππευμα, φοβέμενοι αὐτὸ: μὴ πως μά-
χημ' ἵππευται μετ' αὐτῶν. Καὶ ὅτι, ἐκ τῆς ἡδύ-
ναι τοῦ κωλύειν, ἀλλὰ πινὲς ἡλπιζοῦν ἐς τὸ ὄρ-
κας, οὐς ἔχον μὲν τὴν παρὸς αὐτοῦ: οὐς καὶ αὐτὸς
ἐπερξέ, καὶ ἐβεβαίωσε: καὶ ἐδ' ἔκινε καὶ ἀκροῦ
Φιλίαν πρὸς βυζαντίαν: πλεονεξίας ὡς τὸ τέλος
ἐδ' ἔειχε καὶ ἡδύνην δ' ἐλθόντων. Μετὰ δ' τὸ τελευ-
τῶν καὶ ἀπαρτίσαι τὸ κάστρον αὐτοῦ: θέμενον
σκυπτήρα, φύλακας, σκιδάρας, καὶ ὅπλα ἄλ-
λα, ἐπερξέθη ἐν ἀδελφάνῳ πόλει.

Εἶχον δ' ἐλπίδας οἱ ἐν τῇ πόλῃ: ἵνα, εἰ μὴ
ἴδωσιν, ὡς πλεονεξίας ἀφανίσωσιν: ἐπερξέθη
ἡ μάχη τῶν τοῦ οἰόμενοι. ἀναχωρήσαντες ἡδ' ὁ
τε σελτὰν τὸν μερμὸν, πορεύομενος
πρὸς ἀδελφάν πόλιν: οἱ ἀγαρῆνοι καὶ ἀδελ-
φάντες μὲν τὴν ἵππων, καὶ ποιήσαντες πλάλη-
μα, ὡς ἐπ' αὐτοῖς, ἡρπασάν μὲν τὸν ἀνθρώ-
πων, ὅν ἐντυχόντας ἐν μερῶν τὴν χώρας τὴν
ἀσπιδάτων, καὶ ἑσθ' αὖτις φωνά. Διεφθμίσθη δ' ἡ
καὶ φήμη, ὅτι ἔπειν ὁ σελτὰν: ὅτι ἴδ' ὁ ἀ-
περχομένου, καὶ τὸ ἀπερχομένου ἐρχομένου πάλιν,
καὶ γινώσκουσιν οἱ ἐν τῇ πόλει.

Διαμνησάμενοι δ' οἱ βυζαντινοὶ, καὶ ἀπόν-
τες, ὡς ἐκ ἐστὶ δικαιοσύνη, μενέσας τὴν ἀγάπης,
ἀρπάζοντες οἱ ἀνθρώποι αὐτῶν ἐπεκρίθησαν,
ὅτι ὁ αὐθέντης καὶ οἱ δ' ἐπ' αὐτὸ γινόμενον. Οἰσεν δ' ἐν
ὡς ἐξ ἐσθ' αὖτις ὁ δ' ὡς, ἐπ' αὐτῶν ἐς τὸ
ἴδια.

Τοιαύτην

Tunc Mechemeta filius, flabili hereditate
patri succedens, uniuersum regnum recupe-
rauit.

Nec multo interiecto tempore, Imperator
quoque Ioannes, extremum vite diem confecit:
postquam rei Romanæ XXIII. annos præfuisset.

Itaque conuenerunt consulti ad causam fratres il-
lius: Constantinus cognomento Draco, sis, Deme-
trius, ac Thomas. Ibi administratione imperij
urbis Constantino tradita: ambo ipsi in Pelo-
ponnesum abierunt. Quam cum inter se pariti es-
sent: alter Lacedæmonem, Corinthi alter, contra
quam fieri debebat, sedem ceperunt.

Ceterum iste Sultanus Mechemeta, imperio
Occidentis & Orientis potitus, consiliū contra
urbem acerbissimū cepit, & aduersus Christia-
nos. Primo quidem, summā erga ciues amicitiam
simulauit: sed malitiæ fraudisq. admodum ple-
nam. Itaque, condit supra Pharū, in loco Phocæ
nomine, nouum quoddam castellū (quod hodie
exstat) plurimū validissimarū turrium: ad id con-
dendum & excitandū, ciuibz etiā urbis, ea
que vsur erant, suppeditantibus: alimenta ex
parte, lapides, & huiusmodi alia. Id metu ad-
ducti faciebant, ne bellū forte ipsis inferret. Ac
cedebat, quod, licet prohibere possent: spem ta-
men quidam habebant in fœdere & iuramen-
to, quod cum patre ipsius factū fuerat: quod
etiam ipse, a se confirmatū, seruabat: summāq.
erga Byzantios præferebat beneuolentiā. Sed
simulacrum totū ab eo factum, ut enentus decla-
rauit, tantū temporis causa. Castrī edifica-
tione ad finē perducta: positis inibi vexillis,
praesidio, tormentis bellicis, alijsq. armorū gene-
ribz: ipse Adrianopolin se contulit.

Habebant spem oppidani: se, si quid periculi
viderent, posse illud, ut in propinquo situm, di-
ruere: sed ea spes, fallax fuit. Nam cum Sultanus
aliquantū discessisset, Adrianopolin petiturus:
Agarēni interea, equestribz excursionibus
de more factis, homines rapiebant: quos obui-
os in locis regionis Asomatorum, & S. Phocæ,
habuissent. Fuit & fama sparsa, dixisse Sulta-
num: Nunc quidem ab eo, sed mense Aprili re-
dibo: & cognoscent, qui in urbe sunt.

Byzantijs per legatos conuenerunt, ac
dicentibus, non esse iustum: pacis tempore suos
homines abripi: responsum fuit, hæc impruden-
te Sultano fieri. Insuper is, inquisitione fa-
cta, inuentos, ad sua remitti.

Cum

Machomet
ta II.

1450.

Constanti-
nus. Imper.
Græcorū.

1446.

patre ad-
huc uiuo:
& post hu-
ius mortē,

1450.

Castellum
Turcicum
contra By-
zantios ip-
santibus.

Τοιαύτῳ ἔμεινεν ἡ πλεῖστη ἐχούσης ῥέ-
γονε καὶ μάχη φανερά. ψυχὴ γὰρ ἀδικεῖν προ-
ελομένη, καὶ δυνάμει πολλὴ φέρειν τὰ σκιά-
ζον· ἐμνήθη δὲ τῷ αὐτῷ ἔτι, ὥσπερ θῆρ ἄ-
γρι· καὶ αὐτῆς πόλεως, μετὰ πληθὺς αἰα-
ρεθμῆτος· ἐκ τῆς καὶ θαλάσσης· καὶ τὴν μὲν
γῆν ἐπληρώσεν ἀνθρώπων καὶ ἵππων· τὴν δὲ
θάλασσαν, διὰ τῶν μακρῶν νηῶν· πληρώ-
σαντες καὶ ταύτας ἀνθρώπους, ἐκ τῶν χωρῶν
τῆς βασιλείας, καὶ μέγας ἔσται πόλις· βίαις ἐμβαί-
νεν ἀναγκάζοντες.

Παραρρονομένων δ' ἐπὶ τῇ νῆϊ· ἐκάλυψεν ὁ
 κ.ε. πρὸς μεγάλην ἀλυσσιν, τὸ ὑπολωμένης ἀπὸ θα-
 λατᾶς, ἄχρη βυζαντίης, εἰσελθὼν ἐν θοῇ ἔλι-
 μέν· ἐποίησαν ὅμως κατεσκευά, οἷαν εἰκὸς
 θωμάσῃ καὶ ἐκπλάγῃ. πετάσαντες γὰρ
 αὐτῶν τὰ ἱστία· καὶ θέντες ὑποκάτω τρόπος,
 καὶ αἰλᾶς ποιήσαντες μηχανάς· ἔσυρον αὐ-
 τούς ἐπάνω τῆς χερσὶν, πηλὴ λαῶ πολλῇ· ἐ-
 ναεῖσθαι οὖν καὶ ἀφ' ἐπείσαντες ἐπάνω τῇ
 ὑψοματάων καὶ πόπων· ἔραλατ' αἰ· μετὰ τῶν
 πάντων καὶ σάλπιγγων ἐλκοντες. κατεβίβα-
 σαν ἢ αὐτὰ ἀνὰ πύργον εἰς τὰ γλύκεα νερά· καὶ
 ἔταως ἐκυρλόσαν ἔλιμέν·

Εἶπε ἐποίησεν πόλιν σκαλας μὲν βυτρίων
καὶ πανίδων, καὶ ἔδῃσαν ἔχρη ξυλοπόδας· ἔτα-
παντοιοτρόπως περιεκυκλῶσαι, ὡς κύνες
πολλοί, τὴν θουμασίαν πόλιν, καὶ ἐς ἐνοχλῶσαι.

Παρακαθημένων ἐν αὐτῶν, καὶ πολιορκούντων, καὶ πολεμούντων, ἀπὸ τῆς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ἐχάλασε καὶ τὴν ἑξῆς μερῶν κτ' τῆς μεγάλης σκευῆς ἀπὸ τῆς πόλεως, τῇ λεγομένης χερσῆς, ἕως τῆς πόλεως τῶν ἀγίων ῥωμανῶν· ἐφύλαττον δὲ εὐδοθήμεβαλοντες ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὴν μαχομένοι, καὶ ὅπως τὸ πᾶν μετέκλειπται καὶ οἱ ἀεῖοι.

Εὐρέθη δὲ τῶν καιρῶν ἐκεῖνα, καὶ τῆς ἀρχῶν
γενεβητης, ὀνόματι Ντουνκίας, καὶ καρα-
βίων μεράλων δύο, καὶ εἰδὼς ὡς περ ἐπαχθοῦ
Βυζαντινοὶ καὶ ὅτι ἐδ' ἔτι τῶν δρχόντων ἤθελε
σαθῆναι εἰς τὴν χαλᾶςριαν, ἀλλὰ εἰς ἑπεροῦ
ἐλεγε σαθῆναι, ἐκαστος ᾧ ἀπ' ὧν ἐδ' ἔμελλεν
σαθεῖς ἐν μεσῶ ἔ βασιλεως, καὶ τ' δρχόντων
εἶπε. Δύναμαι ἐγὼ σὺν θεῷ καὶ ἔλασθαι με
σαθῆναι, καὶ ἀντιμαχόμενος, καὶ βαστάσαι τὴν
χαλᾶςριαν, ἔνεκεν ἔ ὀνόματι Θεοῦ καὶ χερσὶ
καὶ βρωσῶς καὶ πόσῶς τ' ἐμῆς. Διακρίσθησαν
ἄν' αὐτ' ἅπαντες. Διέμενεν ἄν' ὁ ἀρχὼν ἐκ
νος φυλάττων, καὶ ἀντιμαχόμενος, ἐπὶ ἡμέρας
πολλὰς.

runi ei à cunctis aſſe. Tutatus eſt igitur pugnando locum vir ille fortis ad multos dies

Cum hoc modo siclam infidamq; pacem haberet ad apertum tandem bellum devenitum est. Animus. n. qui semel iniuste agere constituit, diu simulationis involucro & umbra tegi nō potest. Comouit igitur eodē anno, teu bellua atrox: aduersus urbē innum. ris copijs tendens, terra mariq;. Terrā impleuit viris & eqs: mare longis navibus: quas & ipsas hominib. partim ē regionib. Imperatoris, partim ex ora Pōti Euxini, vi conscendere coactis, compleuit.

Classis postquā accessisset: intrare portū, pro
prier ingentem catenā, à Galatæ seu Peræ oppi
do Byzantium vsq; obiectam, nō potuit. Machi
nationē ergo aggressi sunt miram, ac meriti ob
stupefiscendā. Expansis enim naviū velis: & va
rio machinarū genere ad promouendum sub
iecto: in terram illas magna populi manu sub
traxerunt: donec sublati & proiecti per ac
cluvia, in suburbano Galatæ, cum tympanorū
tubarumq; sonitu statuerunt. Unde postea in
parte aduersā, in sinū dulcium aquarum intra
catenam demiserunt. Hoc modo portum in suā
potestatem redeceerunt.

Postea scalas seu pōtes, è navibus descen-
dendi, ex dolys asseribusq. fecerunt: & ad li-
gnariā vsq. portam (xyloportā vocant) religa-
runt. Ita omni modo undiq. circumcluserunt,
veluti magna vis canum, admirabilem urbē,
& coangustarunt.

Obsidentib. tū ipsam, ac bello terra marique
infestoprementibus: concidit mœnium pars,
magno tormētario impetu concussa: ea, quæ ex
tenditur à porta Cherson, ad portā usq. S. Ro
mani. Qui oppidani ibi stationē habebāt, in lo
cum ruina, pro muro multa obiecerunt, locum
tutantes. Atq. ubi pars mœnium cecidisset: eò
tanquam aquilæ, aduolabant.

Aduenerat eo tempore vir quidam nobilis, ex urbe Genua oriundus, nomine Iustinianus, duabus cum magnis nauibus. Is cernens mala, quibus constabantur Byzantij: neminēq; de nobilitate, in loco ab hostibus maximè infestato velle resistere: sed aliū alij inherere: vnūquemq; autem metui refugere: progressus in medium, ad Imperatorē & Proceres, Possum ego, inquit, cum meis militib; opitulante Deo, ibi stare: & repugnando, in ruinis muri, impetum hostium ac violentiam sustinere, ob honorem nominis Christi: idēq; meo sumptu et alimentis. Gratia fuerit pugnando locum vir ille fortis ad multos dies.

Constanti-
nopolcos
obsidio.

Infiniaque
Longue.

πύλης χειρὸς, καὶ τῆ ἀγίας ῥαμανᾶ, ὡς ἐ-
φάνητο Ἰησοῦς. Καὶ ἔτως ὑπερμαρ-
σαντες ἀγαγεῖν: ἐσθλὰ θοὰνὰ πᾶσαν, τὴν
ποτὲ μετ' ἐκείνην, δις ὑχισάτω ἡ ἐκτοπὲ
πᾶσι τῶν Κωνσταντίνου. καὶ ἔτω γέγονεν ἡ ἀ-
λωσις τῆς ἀρχῆς τῶν πόλεων ταύτης, ἐν ἔτει
15. 3. 4. μηνὶ μαΐου, καὶ ἡμέρας, τε-
τῆς, περὶ.

23. Τῆς ἀνοχῆς σὺ, δὲ ἐσπᾶτο παντοκράτωρ: ὁ-
πὲρ ἀκροθῆκησας καὶ ταῦτα γενέσθαι: ἡ μά-
λῳ ἐπὶ εἶν, παρεχώρησας. τῆς γὰρ ἐγὼ νῦν κυ-
ρῆς: ἡ τίς, σύμβελλει αὐτῷ ἐγένετο: τίς ἔν λι-
θοκάρδιος ἐστίν: ὅς θλίβεται μὴ κλαῦσαι καὶ
θρηνησαι τὸν τοῦτον λεηλατισμὸν καὶ ἀφα-
νισμὸν τῆς δὲ δαιμονεστῆς τῶν πόλεων πο-
τὲ, καὶ ὑπερκειμένης: ἀθλιότητος δὲ κα-
ταστάσεως, καὶ ἐξοδενωμένης, καὶ διακρύων
ἐξῆς; Ποία καρδία σιδήρεα, εἰ μὴ λαβοί
πῶτον τῆς συμφορᾶς ἐκείνης; Οἶμαι, ὅτι καὶ
γὰρ ἐστὶν ἔξω, καὶ λίθου, καὶ πᾶσι ἀνυχου: τὴν
μεγαλίαν, καὶ ἀνυπόφορον, μὴ μὴναι αὐτὴν συμ-
φορᾶν.

24. Καὶ λέγει ἡμεῖς, καὶ ἐξῆς αἰσῶτα. ἀρπα-
ζόμενα οὕτως τῶν μοναστηρίων τὰ σκῆπη τὰ
ιερά: θῆρας ναῖς ὑπὸ ἀσεβῶν καὶ κατακτε-
νῶν: γυναῖκας θῆω ἀφιερωμένας ἀρπαζόμε-
νας: παρθένους βιαζόμενας: ἐλδοθῆρας, καὶ κυ-
ρῆας, καὶ ἀγενεῖς, δὲ ἔλας ἐλκόμενας βία,
κλαύσας καὶ βοῶσας: καὶ πᾶσι ἐδ' ὅτι ὕβρε-
ως ὑπομένοντας, καὶ βασιυζόμενας: ἱερεῖς πε-
ρὶ καὶ μοναχὸς μετὰ ὀρνέων δὲ δειμένους καὶ
ἐλκόμενους. Καὶ τίς ἰκανὸς φράσαι, καὶ κατὰ
λεπτοῦς δηγήσασθαι τὴν τότε γιγνημένην συμ-
φορὰν, καὶ θηλασμοὺς ὀργῆς; Οὐδ' ἐν ἄλλο εἰς
πᾶν πᾶσι τὸ φοβερόν, τὸ ἐμπεσῆν εἰς χε-
ρὰς θεῶν ζώντων. ἢ ὅρα μὲν τῶν ἄλλων δαι-
μόνων, καὶ τὰ τῶν βασιλευν μνημάτα ἀνθρώπων,
καὶ ἐμπαζόμενα. Τῆς δὲ ἐπὶ εἶν, ἐλπί-
ζοντες δὲ ἰσχυρὰ τὴν χεῖρα ὑφ' αὐτῶν.
καὶ ἄλλα καὶ νεανίδοντο οἱ παρανεμώτατοι.

Καὶ ἐγκύριον, εἶπεν τὸν θρόνον δεξιᾶ,
τὸ: ὁ θεὸς ἡλθον ἐν τῇ κληρονομίᾳ
σῶν: ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου: ἐθεντο ἱε-
ρεῖς αὐτῶν, ὡς ὁπωροφυλάκιον. ἐθεντο τὰ θνη-
σιμαῖα τῶν δειλῶν σου, βρώμαϊα τοῖς πει-
νοῖς σου ἔραν: τὰς οἰκίας σου ὅσων σου, τοῖς θη-
εῖς σου γῆς: ἐξέχεον τὸ αἷμα αὐτῶν, ὡς εἰ ὕδωρ,
κύκλῳ ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς πᾶν. Εἰ-
νήθημεν

nem sanctorum tuorum, bestiis terre. Effuderunt sanguinem eorum, velut aquam
circa Hierosolymam: nec erat, qui sepeliret. Probrosi apud vicinos nostros ha-
bemur

ita ut porta incumbere cadaveribus videretur. Ita viribus valentiores facti Barbari,
universam peruascerunt illam, quondam incli-
tam, tunc vero infelicissimam, Constantinensem urbem. Hoc modo expugnata fuit prestantissima
hac urbs, anno Mundi sexies millesimo, non-
gentesimo, sexagesimo vno, die Maij 29. qui
tertius Hebdomadis erat, tempore matutino.

Hem tolerantiam tuam, Domine omnipotens: qui hac ita fieri sustinueris, aut potius permi-
seris. Sed quis novit mentem Domini? Aut quis
ei a consilijs fuit? Quis ita saeco corde est: qui
non lacrymetur, qui non deploret tantam spo-
liationem, tantam abolitionem, urbis ante alias
olim felicissimae, illustris, atque imperiosae: nunc
autem ad extremam miseriam et contemptum
reductae, ac prorsus lamentandae? Quodnam
cor ita ferreum est, quod, audita tanta calami-
tate, teporet a dolore, a luctu? Terra profecto
ipsa, et lapides, et quodvis maximum, mihi
gemuisse videntur: intueri tantas, tam intolerabi-
les arumnas, horrentia, luctus, refugitia.

Spectacula enim occurrebant horrenda, capti
humanitatis excedentia. Dirceptio sacrorum va-
forum ex monasterijs: diuinorum Templorum,
impijs calcantibus, profanatio, consecratarum
Deo seminarum raptus: violatio virginalis
pudoris. Rapiabantur ingenuae, nobiles, illu-
stresque, feminae, servilem in modum violenter:
ad caelum tendentes cum fletu et ululatu oculo-
los: omne genus contumeliae et torture patien-
tes. Trahebantur Sacerdotes, ac solitaria vi-
ta seclatores, funibus vincti. Quis tanta elo-
quentia esset: ut verbis consequi, aut oratio-
ne percensere, singulas illius temporis calami-
tatum species, itaque diuina, posset? Aliud ni-
hil dici vorius potest, quam hoc: Horribile
est, in manus incidere Dei viventis. In-
ter alia dira etiam hoc cernere erat: monumē-
ta Imperatorum effodi, aperiri, illudi. Fiebant
hoc a sceleratis spe inveniende detrahendaeque
aureae vestis et ornatus. Alia denique ab eis
sceleris plena perpetrabantur.

Haud ab re fuerit, hoc loco dicere lamen-
tum Davidis: Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam: polluerunt Templum sanctum
tuum Hierosol. in formam pomarii rede-
gerunt. Cadavera servorum tuorum, deuoranda volucribus caeli obiecerunt: car-
nem sanctorum tuorum, bestiis terre. Effuderunt sanguinem eorum, velut aquam
circa Hierosolymam: nec erat, qui sepeliret. Probrosi apud vicinos nostros habemur

Impietas
barbarorum

Psal. 79.

νήθημεν ὀνειδῶς τοῖς γείτοσι ἡμῶν· μυκη-
ρισμός καὶ χλευασμός, τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
ἕως τότε, κύριε, ὀργισθήσῃς εἰς τέλος·

Αἰσίου, καὶ τῶν παίδων ὧδ' ἰδὼν, ὄντων ἐν μέ-
σῳ τῆς καμίνης, καὶ λεγόντων. Δίκαιος εἰ ἐ-
πὶ πάνσι, οἷς ἐποίησας ἡμῖν. Καὶ παρεδόθη-
μεν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτόμων δόπλεων· καὶ
βασιλεὺς ἀδίκων, καὶ πονηροτάτῳ, παρέδωκας·
Δὶς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν.

λδ'. Πῶς κατεδέξατο ἡ ἐπὶ νόμα π τῷ θεῷ λό-
γος· κληθεῖσαι ἀγαθὰ σοφία· ὁ ἐπὶ τῷ θεῷ ἔρανος·
ἡ νέα σιών, ἡ ἐπὶ τῷ θεῷ κύριος, καὶ σοὶ αὐ-
θροῦ π τῷ· τὸ καὶ χηρὰ πάσης τῆς οἰκουμένης·
τὸ ἀγαλμα τῶν ἐκκλησιῶν· ἡ ὑπερέχου-
σα πάντων τῶν ἐγγύς καὶ ποσειδῶν. Ὁ τῷ
θεῷ αὐτῷ. ὁ τῷ θεῷ περὶ τῶν νουμ τῶν νουμ.
λε'. ἐγένετο νὰς τῶν ἰσραηλιτῶν, τῶν ἀθέων
καὶ ἀπίστων. Φερίξον, ἡλίες· ἐνταῦθα ἡ γῆ,
καὶ κλονημένη βόησον. ἀνεξίκακε κύριε, δό-
ξα σοι.

λς'. Τὴν τῶν τρεῶν ἡμαλωτίσθη ἡ Κωνσταν-
τινὴ πόλις. ὁ παλαίπρωος δὲ βασιλεὺς Κων-
σταντῖνος, ἅμα τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν τῶν ἡμε-
ρῶν μερῶν τῶν ἀγίων ῥωμανῶν, περιπατῶν με-
τὰ καὶ τῶν δρχόντων, ἵππο καὶ πόμηνον τῶν
τείχη· ὑπὸ τῶν αὐτῶν Τούρκων, καὶ ἐπὶ πό-
λεμον· καὶ ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, πολε-
μῶν, καὶ μὴ καταδεδάμεν ὅλως θλῆναι.

Συναπτόμενον δὲ αὐτῶν καὶ ἄλλοι ἀρχον-
τες. Τὰς δὲ ἐτόλμησαν οἱ ἀρχεῖνοι, ἀγνοή-
σαντες, ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. Εἰ γὰρ ἐγνώσαν· σὺν
αὐτοῖς, οἰμωγὴ φόνδον· ἀλλὰ ζῶντες ἐπίασαν, σὺν
λαβόντες πάντων τρεῶν· καὶ περὶ τῶν φερον
τῶν βασιλεῶν αὐτῶν. ὕστερον γ', πολλῆς ζητήσεως
γενόμενης περὶ αὐτῶν (φοβούμενος ὁ σελτάνος,
μὴ πῶς ἐν τοῖς ζῶσι ἐστὶ· ἐπερὶ δὲ αὐτοῦ, κομίσθη
τινὰ βοήθειαν) ὅσον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ
αἰεγνώσαν αὐτὴν ὁ, τε μέγα μάλισ, καὶ ἐπερὶ
ἀρχοντες, καὶ ἔτιως ἐπαυσε ὁ φόβος.

λς'. Τὴν δὲ χαρὰν, ἣν περ ἔαχε ὁ αὐθέντης τότε
ὁ σελτάνος, τις διηγήσεται· Εὐρα γὰρ ὅτι ἐγένε-
το κύριος· πῶς τὰς καὶ μετὰ τὰς, καὶ πε-
ρὶ τῶν, καὶ ἐκλέκη· καὶ βασιλεὺς ῥω-
μαίων, κύριος· ἀνατολῆς, καὶ δύσεως σὺν ὀλί-
γῃς.

λδ'. Παρελθόντων δὲ ἡμερῶν πέντε· γέγονε ζή-
τησις μεγάλων δρχόντων καὶ κατὰ λαβόντες
τὴν μέγαν δίσκον, τὴν μέγαν διομήτην, τὴν
πρωτοστράτην, καὶ παντακτὴν καὶ μεσάζον-
τα· καὶ ἄλλας πολλὰς ἐκλεκτὰς ἀρχοντίας δι-
γενέας·

mur: illudimur, & fannis incessimur,
ab illis, qui circa nos habitant. Quovsq;
irascēris, Domine? Nunq̃ ne finis erit?

Operæ precium, etiam adolescentulorū car-
men: qui in medio ardentissima fornacis dixe-
runt: iustus es in omnibus, quæ nobis fe-
cisti. Traditi sumus in manus inimicorū
iniquorū & defectorū. Regi iniusto pes-
simoq; nos dedisti: idq; propter pecca-
ta nostra.

Quomodo contumeliā ferre tantū potuit,
quæ de nomine divini Logi cōdita fuit, S. So-
phia? Illud terrestre cælū: nona illa Sion, quā
cōstruxit ipse Dominus, non homo: gloria illa
universi orbis terræ: illud decus Ecclesiarū: es-
minētissimū illud omnium per orbē terrarū
adificiorum. O rem miram. Nobilissimū Dei
templum, templum factum est Ismaelitarū:
impiorum illorum, & infidelium. Horresce
Sol: ingemisce terra, concutere, exclama. Glo-
ria tibi, tolerantissime malorum Domine.

Hoc modo expugnata captāq; fuit Cōstan-
tini urbs. Ceterū miserrimus Imp. Cōstan-
tinus: eodem tempore, quo Turcæ irruerunt,
qua parte S. Romani porta est: obibat mœnia,
ipse et alij proceres, inspicēdi causa. Tunc ob-
uiam facti hostes, pugnam commiserūt: in qua
caput ei præcisum est, pugnantī, & neutiquā
servitutem subire volentī. Occubuerunt una
& alij nobiles primarijg, viri. Id factū inde,
quod ignorarunt Imperatorem Barbari: alio-
quin, ut mea fert opinio, haud interfecturi:
sed, quoquo modo potuissent, vivum in pote-
statē redacturi: & suo Regi adducturi. Poste-
rius verò diligētī inquisitione facta (metuente
videlicet Sultano, ne foris adhuc in vivis es-
set: profectusg, auxilijs alicūde adductis bel-
lū renouaret) inuenerūt caput eius: à Mama-
le, alijsq; Proceribus, agnitū. Tunc à metu il-
le desitit.

Quantam autem lætitiā, è victoria tam
illustri Barbarus ceperit: quis verbis eloqua-
tur? videbat is, se tanta urbe, tam ubiq; cla-
ra & nobili, tam eximia, petitum: tam Regē
Romanum, ac dominum Orientis, nec parvæ
partis Occidentis factum esse.

Post quinque dies, quasi sunt viri illustres,
comprehensus est magnus Dux, & magnus
Domesticus, & Protostrator, imperatorij cu-
ratoris Cantacuzeni F. alijsq; complures, am-
plissimo genere, & virtute dignitatēg, exi-
mia

Templum
S. Sophiæ

Constanti-
ni Imp. ca-
des.

Supplic-
nobilitati

γελῆς: ἀπέκτεφάλοισιν αὐτὰς. Τῷ δὲ μερῶ-
 λῳ δὲ καὶ οὐκ ἔσφαζαν ἐν ὧπιον αὐτῶν.
 Μόνον ὅ τιν' νεώτερον ἦσαν αὐτῶν ἰσχυροί, ἐβα-
 λεν ἐν τοῖς βασιλείαις, ἐν τῷ παρὰ γὰρ αὐτῶν.
 ὅς δ' ἦ καὶ ἐν ὀλίγῳ ἀπέδρα, καὶ ἐγένετο ἀφανής.
 Ὑστερον δὲ ἀκρόβη, ὅτι ἐν ῥώμῃ ὄρεθ' ὅπως
 ἦ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν: ἡ δὲ πατὴρ ἐπεμψεν ποσὶ
 τῶν ἀλώσεως μὲν πλεῖστα πολλὰ, οὐδὲ φόνες ὅ
 τ' οὐδ' αὖτε δ' ἐχόντων, πάντας ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
 ἐποίησεν. Εἶτα τὰ νεκρὰ σώματα, ὅσα ἦσαν
 κείμενα ἐν πόλει, καὶ ἐν δ' οὐ καὶ ἐκ τῶν ἀν-
 ψαντες πυρκαϊᾷ ἐν μέσῳ τῶν τῶν φαρμα-
 λῶν: οὐκ ὅσα μεμιγμένα καὶ τὰ τ' ὅσα
 ποσὶν τῶν ἰδίων ἀρχαίων.

Ὡς ἐν ὀλίγῳ δὲ ἀπέκτελε καὶ τὴν χαλκή-
 πειαν: ἔχων αὐτὸν ἐν ὄργῃ, ὅπως ἐμείνησε
 τ' πατέρα αὐτῶν, καὶ παρ' ἐγένετο ἀπὸ ἀνατο-
 λῆς, ἐν τῷ κατὰ τῶν ἔργων: καὶ ὅτι ἐπαυεν
 αὐτὸν, ποσὶ καὶ μελέωντα πολιορκήσας τὴν
 Κωνσταντίνου: ποσὶ βαλὼν αὐτῶν, ὅτι ἐ-
 ἀνδρατόση καὶ τῆς πόλεως, ὁρμησάντων
 ἐβη ἄλλα, καὶ ἐκβαλόντων αὐτῶν τῆς δύσε-
 ως, καὶ ἀπαλεσούσι τὰ ἐν χειρὶ: καὶ
 ὅτι ἐνοῦντο καὶ αὐτῶν, ὡς νεῶν, ἐν πολλοῖς.
 τῶν δὲ ἐνεκα, πάντων ἀπὸ λαβεῖν τὴν ἀ-
 μοιβὴν. Οὕτω γὰρ πρῶτον εἰσέλακμονες οὐ
 τιμῶντες αὐτῶν.

Καταστήσας ὅ τιν' μεγαλόπολιν φυλάκας,
 καὶ καὶ αὐτῶν, καὶ πᾶν τὸ διοικήσεως, ἐν τι
 πρῶτον, καὶ ἀναγκαῖον εἰς φυλάξιν (ὅ
 φυλάξαι γὰρ πρῶτον, τὸ κτήσασθαι χαλεπὴν
 πρὸν ἐφαντοῖσιν καλῶς) ἐπορεύθη ἐν ἀδελ-
 φῶν πόλει, μετὰ καὶ καὶ δὲ τῆς πόλεως.

Ἀνθρώπων δὲ χωρὶς, καὶ ποικίλῃ, ἐπὶ τὴν
 νῆα τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν καὶ ἐφ' ἑαυτὸν συρ-
 γένειας λεγομένης, ἥτοι μετὰ καὶ ἡ πρὸς
 καὶ ἀπὸ μηδεὶας, τῆς πρὸς τὸν πόντον, καὶ
 τῶν χωρῶν αὐτῆς, ἀρχὴ πόλεως, μεση-
 βρίας: καὶ ἀπὸ τε συλληβρίας ἡρακλείας,
 πινάδης, ὁρετιάδης, καὶ ἄλλων τῶν πολ-
 λῶν: καὶ οἰκοῦν τὴν πόλιν: ὅντινες αὐτοῖς καὶ
 εὐεας, ἐκαστὸν κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ δῶρον σα-
 μενοὶ καὶ τὸ πρῶτον, πολλὰς, καὶ ἰδιοποιήσαντες.
 Ἡγόρευσαν δὲ καὶ πολλὰ πολλὰ ἀξία, ἡμῶς
 ὀλίγη: καὶ κύριοι τῶν πολλοῦ ἀπα-
 νων καὶ ὀρίων, ὀλίγα ἐγένοντο.

Ἐπανεστρέψας δὲ πάλιν ὁ αὐθέντης ἐν
 τῇ πόλει, ἤρξατο τὸ παλαιὸν κτίζειν συρ-
 γηρικὰ καὶ λαμπρὰ πολλὰ τῆς πόλεως. Εἶ-
 τα πρὸς τοὺς, ἐλαβε τὴν αἰνον. Ἐπειτα,
 πρὸς ἀθήνας, πρὸς θήβας, τὴν θάσον, τὴν σα-
 μοθρακίαν: τὸ ἄργος, τὸ ἐν πελοποννήσῳ. Τὸ
 γὰρ

nia, conspicui viri: qui capitis supplicio affecti
 sunt. Magni autem Ducis filios, in conspectu ip-
 sius ingularunt. Vni tantum, qui natumini
 mus erat, nomine Isaacio, pepercerunt: qui in
 castrum Regium irusus, non multo post inde
 aufugiens, nuspiā apparuit. Postea fama spar-
 sa fuit, Romæ conspectum esse: quo in loco etiā
 soror eius erat: quā pater, ante expugnationē
 urbis, magnis cū opib. in Italiam miserat. Ea
 procerū cades, omnis uno eodēq. die peracta.
 Exinde, cadauerū quicquid sub portis, & ex-
 traintraq. portas, iacebat: in sepulchra conie-
 ctū, & igne crematum est: aggestus eodē, &
 unā combustis, Agarenorum quoq. cadaue-
 ribus.

Breni post, etiā Chalilbassam tyrannus in-
 teremit: crimini dans ei, irascensq.: quod acci-
 tu ipsius, pater suus, redisset ab Oriente in Oc-
 casum, tempore belli Ungarici: quodq. volunta-
 ti suæ, tampridē obsidionē urbis meditati obli-
 visset, ab ea dehortans: tanquā, si aduersus ur-
 bem iret, aliarū gentiū motus esset ingēs secu-
 turus: quæ Occidente ipsū eieciturā essent: ip-
 siq., quæ iam manib. tenerent, amissuri. Suc-
 censebat etiā, quod ab illo in multis castigaba-
 tur: quæ inuenit ipse petulantia patraret. His
 de causis, hæc ei gratia relata fuit. Sic scilicet
 Dæmones honorant cultores suos.

Posteaquam presidium urbi imposuisset: in-
 dicemq., seu Prasectū, ei praposuisset: & ad-
 ministrationem totam, ac quicquid conserva-
 tionis illius utile necessariumq. esset, constitu-
 isset (difficilius enim esse, bona parva tueri, quā
 acquirere, recte dictum est) Adriano-
 polin sese, cum gaudio & gloria magna re-
 tulit.

Sed cum hominū vacua urbs esset, & pro-
 pemodum deserta: mandato ipsius accersiti, ve-
 nerunt inquilini, ac novi ciues, ἐ plurib. locis
 ἐ Ποίκα Media, et oppidis eius: ex Agathopoli
 & Mesembria: ἐ Selybria, Heraclea, Panado,
 Orestia (quæ est Adrianopolis) & alijs pluri-
 bus locis. Hi, singuli pro dignitate sua, acceptis
 domib. incoluerunt urbē: multis etiā agris in e-
 os diuisis, mancipioq. datus. Quin multa precio-
 sa, paucis emerunt nummis: & quæ magno cō-
 stiterant, paruo sui iuris fecerunt.

Renersus in urbem Rex, vetus palatium,
 sedem Regia condere aggressus est: multaq. ur-
 bis loca, ædificando ornare. Postea cū exercitū
 profectus, Aenū cepit. Exinde Athenas, The-
 bas, Thasū, Samothrocē, Argos Peloponnese.

Halibass
 intentus.

Urbis ordi-
 natio, & ci-
 uium fre-
 quetatio.

Machome-
 te in Cir-
 cia grassan-
 tes,

b

Ipsū

ἡ ἑξαμίλιον εἶχον ἐν κρησὶ. Εἶτα ἔλαβον τὴν λήμνον, τὴν ἱμπερον: καὶ ἀπὸ τῶς ἐπειρ, πάντα τὰ γειτονῆντα, πάλιν ὄριπε. Εμετοίκεσε, καὶ ἀπὸ ἀδελφάντων πόλεως, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πολλὰς. Ὀλως δὲ, οὐκ ἐβόησαν οὐδ' αὖτις ἔτι. ὡς δ' ἐπολέμη καὶ νικητὴς ἀνεφάνετο: ἔδενος ὄντος τῆς, ὡς ἐδὲ, ἀντιμαχεσομένης.

μδ. Επειτα περαυθίς ἐν τῇ ἀνατολῇ μὲν ὁ λῆξ, καὶ Διὸς θαλάσσης πέμψας πλοῖα, ἔλαβε τὴν νῆσον Μιτυλήνης. Τὰς δ' οὖο πόλεις Φωκίας λεγομένας: τὴν τε παλαιὰν Φωκίαν, καὶ τὴν νέαν: τριῶν ὡρῶν διάστημα ἀπεχέστας ἀλλήλων, ἢ πρὸς ἀρῶν μόλις: κειμένας πλησίον σμύρνης, τῆς ἐν ἐφέσῳ, ὑποκάτω μεναίδος τῆς ποταμῶ. Ἐλαβε ἡ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πολλὰς, καὶ πολλὸς καιδίων, καὶ τὴν πόλεωρ τέτων: καὶ μετοίκεσε πάντας ἐν πόλει.

μδβ. Επειτα ἀπῆλθε, καὶ ἔλαβε τὴν κασταμόνην, καὶ σινώπην, ἐν χειρὸς τῆς Κιζιλᾶχματ: ὡς εἶχε ἀπὸ προγόνων, ἐκ τῆς σελτῆρ ἀλατιῶν ἐκείνης, τῆς φοβερῆς στρατηγῆς. Ὁς καὶ αἶμα τῶν μαθῶν τὴν ἐλδορ ἀγαρηνῶν, ἀνεχώρησε φθόνου: καὶ ἐπρόβη ἐν περσίᾳ πρὸς τὸν οὐζῶν κασταμόνη. Ἐλαβε δ' ἐκ τῶν κέπων καὶ πολέμων χωρὶς: μὲν καὶ τὴν πλησίον χωρίων αὐτῶν. Επειτα ἔλαβε τὴν ἁμασριν, καὶ τὸν καφάν, ἐν χειρὸς τῆς Γεναβήτων: καὶ ἐκόμισε τῆς τῆς ἐν Κωνσταντι-

μδγ. πόλει, παροικήσας αὐτῶν: καὶ ἐρήμους, εἰπὲν ἐγκαταλέψας αὐτὰς ἀνθρώπων: ἀφανίσας καὶ τὰ πλοῖα τῆς τοῖχων αὐτῶν, καὶ πάντα καλλωπισμόν.

Επανελθὼν δὲ πάλιν ἐν τῇ πόλει: καὶ ὁρῶν μὴ σωμαγομένους ἰδίᾳ θελήσει ὁλως χρεῖται ἀνδρῶν: ἡρώτησε τὸ αἶλον παρὰ φίλων, καὶ δεξιματικῶν χρεῖται ἀνδρῶν, οὓς εἶχε πλησίον αὐτῶν: καὶ ἐδοίκεν πᾶσαν τὴν βασιλείαν. Οἱ δ' ἀγαρηνοὶ ἦσαν ἀγράμματοι, καὶ ἀμαθεῖς πολλὰ. Ὡς ἐπὶ κόπτοντες, καὶ χαρὰν πρὸς Διὸς ἔχοντες, καὶ ἡρόθυμοι: ὡς ἐπὶ, ὡς λέγει, φαίνοντες ἐν τοῖς ταμείοις, ὅπως οἱ θεσπεῖοι αὐτῶν. Λέγουσι δ' ἐν ταῖς ἐύλα ταῦτα, ἀπὸ ἡρόθυμων, καὶ ἀπὸ ἀεθμολογίας εἶχον, καὶ λογαριασμοῦ (ὡς καὶ νῦν ἐπὶ οἱ δεσποῖοι αὐτῶν χρεῖται, καὶ ἄλλοι ἀγαρηνῶν) ῥαβδία, ἢ τοῖς λογαριασμοῦ. Μαθὼν δ' ὅτι Διὸς τὸ μὴ εἶναι πατεράρχην: ὡς ἐπὶ, ὡς λέγει, ἐκλεξάμενοι, ὁρᾶν θέλωσι: κυρῶσθαι αὐτοῖς ἔτον καὶ ὁρᾶσθαι ὡς πατεράρχην. Επείσε δ' ἐπὶ τὸ ἐνέχωνας: ἢ ἀκῶσθαι οἱ ἀπὸ ἀλλήλων δεξιματῶν καὶ σωμαθροῶν) ἐν τῇ πόλει. Διεφείσας δ' εἶχε,

Ipsū. n. Hexamiliū, Turcæ iā ab aliquāto tēpore tenebāt. Tū Lēnū ceperūt, et Imbrū: cū tū deniq. finitima præterquā Eubōā. Trāstulit idē & ex Adriani vrbe Byzātiū, multos viri- usq. sexus homines. Deniq. ne unū quidem an- num à bello immunem, execratus iste manere sinit: sed & bellabat, & victor euadebat: ne- mine se illi, sicut oportebat, opponente.

Orientē deinde classē petēs, multis per mare nauib. missis: insulā Lesbū, sua ditionis fecit. Huic utrāq. Phocēā addidit, veterē & novā: irium horarū, aut vix quatuor, spacio, inter se remotas: prope Smyrnā, quæ ad Ephesum est, sub flumine Meandro sitas. E quibus ciuitati- bus, magnum numerum virorum, feminarū, & puerorum, in urbem traduxit.

Profectus postea, Castamonā & Sinopē Ci- sil Achumata, ademit: quas is longo interval- lo à Maiorib. traditas habuerat: à Sultano qdē Aladino, illo magno & formidando Duce. Nā Cisl. Achumata, ut primū de Turcarū aduē- tu certior factus fuit: cessit, ac profugit in Per- siā, ad Vsumcastanē. Potius itaq. est illis ciui- tatib. & vicinia ipsarū, Mechemeta, citra bel- lū & laborē. Post hac, Amastrin cepit, & Cap- sam, Genuatibus extorquens. Cines carū, Cō- stantinopolin transtulit. Ipsas autē vrbes, e- uersa maiore parte mœnium, omniq. ornatu destructō & ablato, propē in solitudinem ho- minibus infrequentes, redegit.

Rursus in urbem reuersus: cum nullos sacros conuētus vltro celebrari à Christianis vide- ret: causam eius rei ab amicis sciscitatus est. & à Scribis Christianis, quos secum habebat: qui totius regni administrationem gerebant. Ipsi enim Agareni, literarum rudes erant, & indo- cti plerunque. Itaq. hac ipsorū erat ratio nu- merādi: ut bacilla pararent, in ijsq. incisuras facerent: quemadmodum in erarijs, ubi the- sauri ipsorum afferuantur, etiamnum conspici- aiunt. Appellant autem ea ligna, in quibus nu- meros & rationes suas notabant (quorū usus etiā nunc apud pissores, & alios opifices Turca- rū, est) Rhansia, b. e. taleas. Cognito autē, causā omisso cœtū esse, quod nullus patriarcha es- set: insit conuentus agere, Christianos: & pa- triarchā sibi, quemcūq. vellent, deligere. Se- huius creationem confirmaturum: & ut pa- triarcha munera obiret, edicturum. Id ab eo callide factum: ut hac fama ad Græcos, qui vi- binis locorū essent, perlata, in urbē congrega- rentur. Quippe hoc ei studio erat: ut multitu- dine

Scribæ
Christiani,
apud Ma-
hometam.

Patriarchā
& Ecclesi-
as concedit
in vrbe
Græcis.

ἔχειν, ἵνα πολυάνθρωπος γένῃ, καὶ κατοικημένη πάντα.

Εξελίξαντο δὲ τὸν φιλόσοφον, κύριον Γεωργίου τοῦ σχολαρίου, κερτιλὸν ὄντα τῆς βασιλικῆς κελσιῶς, ἀνδραγαθίου καὶ δολαβῆς· καὶ ἀξιόσαντες αὐτόν, ὡς ἐθελοῖτο, καθέστησαν πατριάρχην, ὀνομάσαντες αὐτὸν Γεννάδιον· καὶ ἐπετάχθησαν αὐτῷ πάντα αἱ ἐκκλησιαί Κωνσταντινῆς πόλεως, καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ τοῖς λοιποῖς πατρὶσιν πατριαρχαῖς, ὅν δὴ καὶ μετακαλεσόμενός ἐστι σελτάνος ἐνδὸν τῶν βασιλείων αὐτοῦ· ἰδίως χερσὶ δέ δωκεν αὐτῷ δεκανίκιον πολλῆς ἰσχύος· τοῖς δὲ δοῦναι ἀργυρῶν, περικεχυρῶν μένῃ, ὠραίων· καὶ ἵππων ἀγαθῶν, καὶ μέντοι χρυσίνων· ἐπέτιπὼν αὐτῷ. Πατριάρχῃς ἐπεὶ τυχεῖα καὶ ἔχει τι τὴν φιλίαν ὑμῶν, ἐν οἷς θελαίς· ἔχωρ πάντα τὰ σαυρὸν νόμια, ὡς καὶ οἱ πατρὶσιν πατριαρχαὶ ἔχουσιν. ἔχει δὲ καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ὁσπολῶν εἰς κατοικίαν σὴν. Καὶ ἔτι εἰς ἐλαβε, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν πατριάρχῃς. Τὸν γὰρ ναὸν τῆς ἁγίας σοφίας, ὃς ἡμῶν πατριαρχεῖον, εἰς ἀγαθὸν ἔλαβον.

Ὅντος δὲ, καὶ ἀεροσκομένῃ ἐκείνῃ, τῷ πατριάρχῃ, ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ὁσπολῶν· ὁρῆθαι τῆς πεφονδωμένης μέσου τῆς ναὸς τῆς αὐλῆς, ἥτοι ἐνδὸν τῆς περὶ τοῦ ὁσπολῶν. Ὁθεν φοβηθεὶς ὁ πατριάρχης, μὴ πῶς καὶ ἄλλα ὁμοία γένωνται, ἀνεχώρησεν ἐκείθεν· καὶ πλείονας τὸν θυμὸν αὐτοῦ, ἐρημῶν. Τότε δὲ ἐγένετο, ὅτι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὁ τότε πατριάρχης, καὶ τὰ οἰκῆματά, τὰ περὶ τῆς ναὸς, ἥτοι αἰετῶν, ἀνδραγαθῶν χωρεῖς· περὶ τῶν πινῶν ἐν πολεμῶν, καὶ ἄλλων αἰχμαλωπιέντων, ἐτέρων δὲ καὶ φυγόντων.

Ἀναχωρήσαντες δὲ τῷ πατριάρχῃ ἐκ τῆς ναὸς τῶν ἁγίων ὁσπολῶν· καὶ ζητησάντες, καὶ λαβόντες τὴν μονὴν τῆς παμμακαρίστῃ· καὶ πατριαρχεῖον ποιησάμεναι (ὡς ἐστὶν ἔως τῆς σήμερον· καὶ μὲν δὲ ὑνάμει καὶ βοήθειά δὲ ἐστὶν). Ἡ δὲ αὐτὴ ἡ μονὴ τὸ πάλαι, γυναικείον μοναστήριον· καὶ καὶ ἡμεῖς ἤρξαντο ῥίπτειν καὶ ἀφανίζειν τὸ θεῖον (φῶς) ναὸν· καὶ τέλος ἐκτίσαν· καὶ αὐτὸν ὀνόμασαν Μετζίτιον, αὐτὸν δὲ ἐκκλησίαν, ἐπὶ ὀνόματι τῆς σελτάνης Μεχμετ· ὡς φαίνεται· καὶ ἵσται ἀμεγέθης ἀρχὴ καὶ τῆς σήμερον· ἐν δὲ ἑτέρῳ λόφῳ κείμενος τὸ πόλεως. Ὁ γὰρ πρῶτος λόφος τῆς πόλεως τῆς αὐτῆς Κωνσταντίνου, ἐστὶ τὸ μέρος τὸ πρῶτον ἀδριανῆς πόλεως. Ἐλαβον δὲ εἰς

πατρι-

dine hominum eo confluyente, per omnes suas partes urbs frequens cultaq. fieret.

Hac potestate igitur accepta: Philosophū des legerunt, Georgium Scholarium: Assessorē Regij iudicij, virum sanctum & pium. Hunc vetere ritu producētes, patriarchæ muneri præfecerūt: mutato eius priore nomine, in Gennady nomē. Ei subiecta tunc fuerunt, tū omnes Constantinopoleos Ecclesiæ, tum ceteræ, quæ in Prouincijs: eadē, quā antecessores ipsius Antistites habuerāt, potestate permixta. Quicquid in Regiam ad se Sultanus vocasset: suis ei manibus pastorale pedum magni precij dedit: baculum nepere argenteum inauratum, artificiosè factum. Dedit & equum bonum, & certā aureorum summā, his verbis additis. Quod faustum ac felix sit, esto Patriarcha: & utere nostra amicitia, in quibus reb. volēs: habens omnia iura privilegiaq., sicuti superiores ante te Patriarchæ habuerūt. Habe quoq. templū S. Apostolorū, domicilij loco. Ita id tunc accepit, & Patriarchicā ibi sedē collocavit. Templū enim S. Sophia, quod antiquitus Patriarcharum domicilium fuerat, Agarem sibi vendicauit.

Cū autē S. Apostolorū templū incoleret Patriarcha: inuentus est in septo templi, seu intra ambitum homo occisus. Unde timore perculsus Patriarcha: ne similia, deinceps etiam fieret: inde discessit. relicto illo admirandi operis Templo vacuo. Id inde factum: quod illo tempore locus ille, & quæ circa Templū ades, à cultorib. vacua erant: parte hominū bello caesa, alijs captiuis factis, nō etiā nullis profugis.

Cū ē templo S. Apostolorū Patriarcha ex cesseret: aliudq. petēs Monasteriam Pammacarista (hoc est, beatissima virginis Mariæ) accepisset: atq. id sedē Patriarchicæ dedicasset (sicut et iamnum hodie est: & Deo potenter ac benignè iuuante, manebit: cū in eo Monasterio antiquitus sacra femina habitassent) progressu temporis, diuinum illud Apostolorum templum (heu rem duram) demoliti Turcae aufiunt, & formam eius abolere. Tandem etiam ibi Religionis suæ templum (Meschiam vocant) sub nomine Sultani Atechemete condiderunt: quod satis amplum conspicitur, in hodiernum usque diem manens, in secundo colle urbis. Primus enim collis huius septuagillis (ut quondā dicta est) urbis, est illa pars, quæ ad portam Adrianopolitanā spectat.

Causa, cur posissimū Pammacaristæ templū in

Patriarcha
I. Gennadi-
us.

Patriarchæ
domiciliū.

Apostolici
templi de-
structio.

πατριάρχῳ τὸν ναὸν τῆς παμμακαρίστῃς· ὅτι οἰκνύοντες ἦσαν κύκλῳ πάντες χριστιανοὶ· καὶ τὸ μέγεθος, ἅπαν οἰκόμενον, ἐξ ὧν ἠνεγκοῦ ἐξελθὼν σφραγίσαντες, ἤτοι περικύβαντες.

Μετὰ δὲ τῶν ἡμερῶν διερχόμενον ὁ σὺλ-
ταὺς ὅστις ἀγαρηνῶν τὰ μέρη τῆς γα-
νίας· ὁ πατριάρχῃς καὶ ἀναθεωρῶν πολλὰ,
πρῶτον καὶ μανθανῶν· ὡς ἐθεάσατο τὸ παρὸν
λαοῦ τῆς αἰλῆς, παμμακαρίστῃς ἡρώτησε,
τί τῷτο· καὶ ἀποκρίνας αὐτῷ· ὅτι ἡ ἐκκλησία, ἐν
ᾗ ὁ πατριάρχῃς οἰκεῖ· εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν.
καὶ κατεβὰς ἐκ τῆς ἰσχυρῆς, εἰσῆλθεν ἐν τῷ
ναῷ. Οὐ μανθὼν καὶ ὁ πατριάρχῃς, κα-
τέβη καὶ ἐκ τῆς αἰλῆς· καὶ προσκυνοῦσιν
αὐτὸν, καὶ ἐπεσκυβώθησαν. Εἶπε, ἐπὶ θρό-
νῳ καθίσαντος· ὁ βασιλεὺς ἐνδοξὸν τῆς μι-
κρῆς ἐκκλησίας, καὶ ὡραίας, ὁ παρεκ-
κλησίης, τῆς πολλῆς· ὁ σκῆπτρον βασι-
λέως ἡρώτησε πολλὰ δὲ ἐρμηνεύων τὸν πατρι-
άρχῃν, περὶ πίστεως πάντων χριστιανῶν·
καὶ ἐδωκεν αὐτῷ ἁγίασμα· καὶ ὄρθρον, καὶ θά-
ρρος, λέγειν καὶ διδάσκειν, φόβῳ
χωρὶς.

Ὁθεν θαρσύνων, καὶ παρρησίας, ἐνώπιον
αὐτοῦ, εἶπε πολλὰ συστατικά καὶ δοποδελικά
τῆς πίστεως κεφάλαια. καὶ τὸ μυστήριον τῆς
ἀγίας τριάδος· ἐφανερώσας, ὡς ἔδει. καὶ
ὅτι ὁ λόγος, τὸ θεῖον, ὁ εἰς τῆς τριάδος,
ἐνὸς ἀληθὲς θεῖον, ἐστὶν ὁ σαρκωθεὶς ἐκ τῆς
παρθένου καὶ ἀγίας παρθένου· δὲ ἡμᾶς, καὶ
διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. καὶ, ὅτι ἀπέ-
θανε, καὶ ἀνέστη. καὶ ὅτι αὐτὸς ἐστὶν, ὁ μετὰ
ἐρχεσθὲν κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς. καὶ ἄλλα
μυστήρια τῆς πίστεως εἶπε, καὶ διέσαφηνισεν
αὐτῷ. Ὁθεν ἐμὸν ὁ ἀπεδέξατο τὸ δόξα βῶς·
ἀλλ' ἐκποτὴ γὰρ αὐτὸν περὶ πατριάρχῃν
πολλὰ καὶ σεβάσμιον εἶχε· καὶ ἐπαύσε καὶ τῆς
κακίας, τῆς ἧς εἶχε κατὰ τὸ γένος Γραικῶν·
καὶ γὰρ ἐκποτε, ὡς ἐν πολλοῖς ἐφαίνετο.

Ἐχαιρε δ' ἐπεὶ ὡς εἶπε πρὸς πολλὰς, μετ'
αὐτὸν συνελάλει· ὅτι σπευδῶν καὶ σφοδρῶς πρὸς
τριάρχῃν ἐπὶ ἡμεῖς, ἐπιμοῖον δὸποιεῖν ἐκεῖ.
Ὁθεν καὶ δόξα δέξαμεν· τὴν διδασκαλίαν, καὶ
ἐκ τῶν λόγων, οὓς ἐποίησαντο περὶ πίστεως, ἐ-
φαίνετο· ὅτι ἐνετείλατο αὐτῷ, ἵνα συγγράψῃ
πῶς τὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐν κεφαλαίοις κα-
τατάξῃ, καὶ δώσῃ αὐτῷ. Ὁ καὶ ἐγένετο· ὡς
φαίνεται τὸ συγγραμμά· καὶ μετεγγλωττίσθη
καὶ εἰς τὴν Τερκαρὰ βογλωσάν· ὡς ἀ-
χρηματῶς, καὶ ὁ βερροῦς. καὶ ἐδόθη αὐτῷ
τὸ σὺλταῖον· καὶ ἀνέγνω ἅπαν, καὶ ἐγνώ·
καὶ σεβάσμιος εἶχε ἐκ τῶν λόγων, καὶ ἐθαύμαζεν.

Ὁθεν

Patriarcheum legerint, fuit: quod circumcir-
ca id habitabatur: & quidem à Christianis
qui è locis exteris Constantinopolin iradu-
fuerant.

Quodam die Sultanus Mechemeta, equo
preteriens viciniâ Patriarcheij: oculis modo
huc, modo illuc, coniectis: quid unumquodq;
esset, sciscitatus: ut vestibulū atrij Pāmacari-
stæ conspexit: quasiuit, quid esset hoc. Cū ei
responderetur, esse Ecclesiam, in qua Patriar-
cha habitaret: cō ingressus est: ex equoq; de-
scendens, Templum intrauit. Quod cū Pa-
triarcha didicisset: è sua habitatione descen-
dit: ac Sultanum salutans, adorauit. Ille
deinde super solium asidens, intra sacellum
elegans, quod propter armarium rerum sacra-
rū est: multis, verbis interpretis, Patriarcham
super Religione Christiana rogauit: iureiu-
rando ei potestate, omnia liberè absque ullius
periculi metu dicendi ac differendi, concessa.

Vnde hic fiducia sumpta, ingenuè coram
Maestate illius, longos sermones habuit: fi-
dei Christianæ demonstrationem commenda-
tionemq; continentes. Mystrium & Trinitatis
protulit, tractans pro dignitate. Et, Logum
Dei, qui una trine Deitatis persona sit, veri
Dei filius, esse illum: qui carnem è purissima et
sancta virgine, propter nos, & salutem nostrā
assumpsit. Ipsum, mortuum esse, & resurre-
xisse. Ipsum esse illum, qui venturus sit iudica-
tum viuos & mortuos. Alia in super fidei my-
stria commemorauit, eiq; aperuit. Quam Pa-
triarchæ orationem non tantum reuerenter
Rex auscultauit: sed ab eo etiam tempore ma-
gis ipsum dilexit, & veneratione dignum exi-
stimauit. Desinit quoque à malignitate,
quam aduersus Græcos gerebat: & exinde pro-
pensione erga ipsos animo extitit, sicut ex mul-
tis signis apparuit.

Gaudebat autem (sicut ex verbis eius ad
multos in familiari colloquio cognitum est) e-
gregium & sapientem à Græcis factum esse Pa-
triarcham, in respondendo promptum. Vnde et
speciem approbantis disputationem illam, &
verba de articulis fidei habita, præbuit: quod
omnem eam dissertationem, literis ab illo, suis
capitib; distinctā, mandari sibiq; dari, voluit.
Quod & factum est: extatq; scriptum illud:
& in Turcarabicam linguam, à Berroea Prae-
fetto Achumata translatus est. Quod
Sultanus sibi exhibitum, perlegit totum, &
sententiam eius intellexit: in admiratione
deniq;

Sultanus
Génadius
Patr. capit.
Religionis
Christianæ
explicat.

Mahome-
ra, Christi-
nismo æ-
quior factus.

ὁθεν πολλάκις καὶ μετακαίεσθαι αὐ-
τὸν τὴν πατριαρχικὴν ἐδωρήσατο δῶρα, καὶ
ἡγάπα· καὶ πᾶσαν εὐλογίαν ἔχοντα αὐτῷ, καὶ
ἐνθεσίμῳ ἐξέπληξε. Καὶ ἐλεγόμην ἐκ τῶν
πολλῶν πολλὰ περὶ τῆς ἑσχατίας· ὅτι ἐ-
νωιαθεῖς, καὶ πληροφωρηθεῖς, τὰ περὶ τῆς ἀ-
ληθείας πίστεως χριστιανῶν, ἐν ἀμφιβολίᾳ ἦν
περὶ τῆς εἰσαυτῆς.

Οὐ πολλὰ δὲ χρόνους παρελθόντων, ἐστὶ
τὸς πάλιν κατὰ Πελοποννήσου. Οὐ γὰρ δὲ
ἐκείνη μνηστὴρ καὶ θωμάς τὸς ἀποστόλων καὶ
μηδυναμένων ἀντιμαχεύοντες· συνεφώ-
νησαν, καὶ εἰς λόγον ἦλθον, ἵνα παρ-
έχωσιν αὐτῷ τέλει· ἐκαστος, χρυσίνους
μς'. χιλιάδας δίδου. Δέδωκεν δὲ αὐτῷ καὶ
ἰδίαν, ὅσων περὶ ἐπαύσεως ἦτοί τινι ἀχάϊαν
πᾶσαν, παλαιὰν πόλιν, καλαβρυτά, καὶ
λοιπὰς πόλεις. Καὶ ἔτι εἰρηνοῦσας, ἀνε-
ρεψεν, καὶ ἄλλο ποιήσας τότε. Καὶ τὰ
μετὰ βασιλείας, ἔτις ἦσαν ἐξοικονομή-
μενα.

Ὁ δὲ πατριάρχης, ὁ ἀγιώτατος Γεννά-
διος, πατριάρχης εἶναι πέντε· καὶ ποι-
μάντας καλῶς τὸν κυρίου λαοῦ καὶ ὑπερου-
πῆν φίλῳ ἀσπασάμενος ἡσυχίαν μετα-
καλεσάμενος συνόδον δεχιερέων, ἐποίησε
παράκλησιν. Καὶ ἀνέβιβάσθη εἰς τὸν πατρι-
αρχικὸν θρόνον· ὁ κύριος ἰσίδωρος, ὁ ἀγιος
πνδρμαλικός· ὁ ἐλεγόμενος κοινὸν ἀγαθὸν πα-
τέρα οἱ ἐν τῇ πόλει. Ὁς καὶ πατριάρχης εἶναι ὁ
λίγος, ἐκμήθη τὸ μακάριον ὕπν. Καὶ ἀντὶ
τῆς περὶ τῆς πατριαρχείας ἰωάσαφ, ὁ τὸ
ἐπικλημμένος. Ὁς ἐπέσεν εἰς σκάνδαλα
καὶ τῶν κληρικῶν, καὶ ἐξήλθεν ἀσθενῶν.
Ὁ δὲ παράκλησιν ποιήσας πατριάρχης Γεν-
νάδιος· κατέλθων ἐν τῇ μονῇ τῶν ἀγίων προ-
δρομῶν, παλαιοῦ σερῶν, καὶ ἐκεῖ ἡσυχάζων
ἐν εἰρήνῃ ἐκμήθη· μετὰ τὴν εἰς τὰς αἰ-
ωνίους μονάς. Καὶ τὰ μετὰ τῆς ἐκκλησίας,
ἔτις.

Μαθὼν δὲ ὁ σαρδηνός· ὡς οἱ δίδου ἀδελ-
φοί, οἱ δεσπότες, καὶ συμβιβάζοντες· ἀλλὰ κα-
θεύσας ἔχοντες σκάνδαλα· ὅτι ἔτε τοῦ χα-
ρίτζιου παρέχοντες, ὅπερ ὑπερῶν· καὶ τὸ χα-
ρίτζι, ὅτι καὶ οὐκ ἐδωκεν δὲ μνηστὴρ·
ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ θωμάς· ὅτι ἔσται εἰς τὰς
συμφωνίας, ὡς ἐποίησεν οἱ ἀλλήλοις καὶ παλαιὰ
πατέρα, καὶ τὰ καλαβρυτά, καὶ δέδωκεν τῇ βα-
σιλείᾳ· κατέκλιναν αὐτῷ· καὶ ὅτι καὶ ἐκ τῶν
χωρίων αὐτῷ τὰ ἀδελφὰ ἀρπάξαι· καὶ ἐλε-
γὼν αὐτῷ δεῖσθαι, ἵνα κατέλθῃ, καὶ λάβῃ
αὐτῶν·

denig, & veneratione, habuit. Sæpe proinde
Patriarcham ad se vocavit: benigno alloquio
donisq. prosecutus est: sed & quamlibet ipsius
rationi consentaneam petitionem, re explens.
Quo factum, ut multi multa de hoc Sultano
sparserint: eum, certa cognitione persuasioneq.
de veritate fidei Christiane imbutum, iam
hinc in dubio de sua Religione fuisse.

Tempore non multo post, rursus expeditio-
nem in Peloponnesum suscepit. Quam cum
fratres duo Paleologi, Demetrius & Thomas,
a tali imperio Despota dicti, tenerent: nec re-
sistendo essent: intervenientu colloctionis ambo
pacti sunt cum ipso bis Aureorum millibus,
quotannis tributi nomine dandis. Etiam pro-
prium illi tradiderunt, quantum agrum cum ex-
ercitu obijset: Achaïam videlicet, prisceas pa-
tras, Calabryta, & alia oppida. Sic, pace fa-
cta, exercitum reduxit: nulla alia re tunc ge-
sta. Hæc rerum administratio, hic status, apud
Regem erat.

Patriarcha vero, sanctissimus Gennadius:
postquam muneri suo bene in pascendo Dei po-
pulo quinquennium præfuisset: viteq. dehinc
tranquilla, curarumq. experti, se dedere velle:
convocato Pontificum concilio, se Patriarcha-
tu abdicavit. Subductus itaque in Patriar-
chicū solium fuit Isidorus, vir sanctus, Pne-
matici munere fugens: quem, qui urbem incol-
ebant, communem patrem bonum appellita-
bant. Qui cum breue tempus in illa digni-
tate sedisset: somno illo beato sopitus obiit. Suc-
cessit ei Ioasaphus, cognomine Cocas: qui in cō-
tentiones cum clericis delapsus, agrotans ex-
iuit. Ille autem alter, qui Patriarchatu re-
nunciaverat: se in cænobium S. Ioan. Prodro-
mi, quod ad Serras est, contulit: ubi quieti de-
ditus, placide diem suum obiit, in æterna trās-
latus domicilia. Hic Ecclesiæ ea tempestate
status erat.

Cum ad Sultatum allatum esset: inter Pa-
leologos fratres duos Despotas, non convenire:
sed quotidianas inter eos concertationes esse:
nec item tributum, quod convenerat, ab eis
pendi: & quod peius, à Demetrio significari:
fratrem Thomam conventis non stare: sed
veteres Patras & Calabryta, que ipsius ma-
iestati dedita essent, animum ad hunc incli-
nare: eumque ex diuione fratris prædas a-
gere: cumque his de causis ab eodem De-
metrio literis, ad ipsos & oppida capiendæ,

Paleologi
Peloponne
si ei tribu-
tarij sunt.

1458.

Patriarcha
III. Isidorus

III. Ioasa-
phus Co-
cas.

Altera Sul-
tani in Pe-
loponnesū
expeditio,

6 3 ενο

αὐτῶν θυμὸς πληθεύς, ὥρμησε κατὰ Πελοποννήσου. Ἐφ' ἧρξε δὲ τότε ὁ τῷ δεσπότη γυναικῶδες φῶς, Μαθθαῖος ὁ Ἀσαν, ἐν κερωνική μὴ ἐχών, πῶς ποιήσει, παρέδωκεν αὐτῷ τὸ θυμῶν καὶ σπέρμα. Αὐτὸς δὲ, ἄρως τὸν Ἀσαν, καὶ σὺ μετ' αὐτῶν στραπύτας, ἐπορεύθη, ὥς ἡν ὁ δεσπότης ἐν τῷ μετ' ἑαυτοῦ τῇ λακεδαιμονίᾳ. Ἀλλ' ὅς οὐκ εἶχε ποιῆσαι. Αἰτήσας ἔμ. πνὰ ζητήματα παρὰ τῷ αὐθέντῳ: ὥς λάβη τὴν θυγατέρα αὐτῶν εἰς γυναῖκα: καὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῷ πατρὶ Διαιτροφῆ: ὁμοίως, καὶ τοῖς μετ' αὐτῶν ἡρώδῃ βασιλεύσαντο καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῶν, τὰς ἀγαρηνῶν. Δέδωκεν δὲ αὐτῷ ὁ σελτάνος εὐνέχοις μετὰ δορυφορίης: καὶ ἐκμίσαντο αὐτῷ εἰς τὰς αὐτῶν βασιλείας, ἐν ἀδριανουπόλει. Οὐδ' ὅλως δὲ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς: φοβόμενος, μὴ πῶς γένηται ἐξ αὐτῆς Φαρμακεία, ἢ τις δόλος. Ἐφερον ἔμ. ὅπαντας ἐν τῇ ἀδριανουπόλει: τὸν τε δεσπότην, καὶ τὴν βασιλίαν. Ὁ δὲ υἱὸς αὐτῶν, Μαθθαῖος ὁ Ἀσαν, εἶχε γυναῖκα τὴν τῷ εὐδαίμονος ἰανωνῆς θυγατέρα. Καὶ οὐ μόνον τῶν τῶν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῷ δεσπότη, μικροὺς καὶ μεγάλους: οἵτινες καὶ ἐκστρατιάζοντες ἠκολούθησαν, τὸ πατρὶς τροφὴν μὴ ἔχοντες. Καὶ ταῦτα μὲν, τὸ τῷ δεσπότης δημητεῖς.

Ὁ δὲ κύριος, Θωμᾶς, μαθὼν τὴν ἀελμῆν τῷ αὐθέντῳ: θυγῶν ἐπορεύθη, μὴ γυναικὸς, παιδῶν, καὶ οἰκῶν, ἐν ῥώμῃ. Ἀσμένως ὁ αὐτῶν πατὴρ αὐτοὶ ἰταλοὶ, ποιῶντες αὐτοῖς καὶ σιτηρέσια. Πλὴν, ἐν ὀλίγῳ ἐπελάττησε. Εἶχε δὲ καὶ δύο θυγατέρας. Ἡ μία ἔλαβε τὸν Κεράλην: ἡ δὲ ἑτέρα, τὸν αὐθέντην ῥωσίας. Εἶχε δὲ καὶ ἐγγονὴν: ἡν ὁ σελτάνος Μεχεμέτης ἔλαβε, κυρμόσας τῆς Μπόσσαν, καὶ πᾶσαν τὴν περὶ χωρῶν, καὶ ἀπέκτεινε καὶ τὸν Κεράλην. Τὴν δὲ Κεράλιτζαν τὴν τῶν: ἔφερον ἐν Κωνσταντινουπόλει λαβῶν. Ἐποίησε δὲ αὐτῇ καὶ σιτηρέσιον ἕως τέλους ζωῆς αὐτῆς. Ἐχούσας δὲ καὶ αὐτὴν Κεράλιτζαν τὴν τῶν πατρὸς αὐτῆς ἀδελφῶν, τὴν κυρίαν Μάρτυν, τὴν γυναῖκα σελτάνος Μεχμέτη: καὶ τῶν τῶν Μεχμέτη: δέδωκεν αὐτῇ χωρίαν πολλὰ εἰς Διαιτροφίαν, ἐγγυς τῇ σερρῶν: τὴν τε ἐξωβαὴν καὶ τὰ πλησίον χωρία πάντα. Ἐζη δὲ ἐν ἐξουσίᾳ ἡ βασιλὶς αὐτῆς μετὰ τέλους ζωῆς αὐτῆς.

Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς δεσπότης Θωμᾶς, εἶχεν υἱόν

euocaretur: ira ille potius, infestis armis in Peloponnesum contendit. Erat tunc Mattheus Asan, cuius sororem in matrimonio Demetrius habebat. Coronæ: qui Asan ope destitutus, cū aliud nihil posset: deditionem præclari huius oppidi fecit. Ipse, Asane militibusq. eius assumptis, Spartam Lacademoniæ regionis, ubi Despotæ Demetrius morabatur, profectus est. Aliter enim facere non poterat. Postquam ab ipso quædam postulasset: ut scilicet filiam eius duceret uxorem: dareiq. ei, & Aulæ eius, alimenta: filiam eius sibi ritu Agarenorum despondit: quam Eunuchi, cum satellitum comitatu sibi à Sultano traditam, Adriano-polin in Regiam ipsius deduxerunt. Sed nulli modo ille cum ea concubuit: venenum, aut aliquem dolum, ex ipsa metuens. Detulerunt ergo uniuersos in Adriani urbem: tū Despotā, tum ipsam Reginam. Filius autem eius, Mattheus Asan, habebat in matrimonio, Ioannis Eudemonis, seu Felicis, filiam. Nec hos tantum, sed omnes etiam apud Despotam nobiles, inferioris & superioris dignitatis, ita lo transulerunt: qui & ultro, quamquā præter voluntatem suā secuti sunt: necessarijs ad victum & amictum destituti. Hæc, cum Demetrio gesta.

Thomas autem, aduentu Regis cognito, profugit: & cum uxore, liberis, familiâq. reliqua, Romam perrexit. Benignè exceperunt ipsos Itali, assignatis ad uitam degendam alimentis. Sed non multo post, idem rebus humanis exemptus est, relictis inter liberos duabus etiam filiabus. Harum una, Seruie Regi nupsit: altera, principi Rusiæ, seu Mosconiæ. Habuit & nepotem: quam Sultanus Mechemeta, Bosniæ regno, & omni circumiacente regione, potitus, accepit: occiso ipso etiam Rege. Hanc verò Reginam, Constantinopolin deportauit: eiq. victum quotidianum prebendum ad omnes dies vite ipsius, curauit. Cum autem eadem Domina amitam ibi haberet, Mariam nomine: quæ Sultani Muratæ uxor fuerat: & Sultani Mechemetæ nouerca erat: assignauit hieci multa loca iuxta Serras, unde alimenta haberet: nempe Ezôbam, & finitimum agrum omnem. Ita vixit cum potestate hæc Regina usque ad finem vite sue.

Habuit hic, de quo diximus, Despotæ Thomas,

Asanis & Despotæ Demetrii, deditio. 1 4 6 0

Filie eius

εἰς δύοι ἐξ ὧν ὁ νεώτερος ὡς ἀπὸ μανα-
ηλ, ἀποδράσας ἐκ Ῥώμης, ἦλθεν ἐν Κων-
σταντινῶν πόλει παλαιστίνης παρὰ τῶν ἐκεί-
νων αὐτῷ ἀνθρώπων· Μαγκαφᾶ, Κόντης, ἔ-
Νικόλαος· ἐπόντων αὐτῶν, ὅτι, εἰς τὴν πό-
λιν εἰσελθὼν, ὁ σελταὶν ποιήσει σὺ πο-
λυάγαθόν, ὅτι ἀνεχώρησας ἀπὸ Φραγγί-
ας. Οὕτως ἔμεινεν ἡ ἀπατηθὲν, ἦλθεν.
Τότε δὲ ἔλατο δὲ αὐτὸν ὁ αὐθέντης χαρις-
ταις, καὶ δέδωκεν αὐτῷ εἰς Δαφροφίον, τὸ πε-
σορεζιον, τὸ ἀμπελιτζιον, καὶ ἑτέρα χω-
ρία δύο· καὶ ῥογαυ ἐξ ὅπως, ἀνὰ ἑκατὸν ἄ-
σπερ, τὴν καθεκάστην ἡμέραν, διέξ αὐτῷ
καὶ δέλεος δύο, καὶ δέλεος ὡρεῖας δύο. Καὶ
μηθὲς δὲ καὶ ἀμφοτέρως, ἐγέννησε καὶ ἐκ
τῶν δύο υἱὸς. Καὶ τὸν μὲν ὀνόμασεν ἰωάν-
νην, τὸν δὲ ἑτερον, Ἀνδρέαν. Ἐξή δὲ καλῶς,
Δαπερωμ μετὰ τιμῆς, καὶ δέχοντων ἰδῶν
αὐτῶν. Ἀλλ' ὅτε δὲ δέδωκεν ἔτι τὸ κοινὸν χρε-
σθ, ταφὴς ἐν τῇ χώρῃ ἔσπερτζις, ἐν δὲ οὐκ
ναῖ. Ομοίως καὶ ἡ ἀνεψία αὐτῶν, ἡ κορλίτζα,
μετ' ἐπολύκοιμηθῆσα.

Μετὰ τὸν θάνατον δὲ αὐτοῦ, ὁ βασιλεὺς
σας σελταὶν σελίμης, ἔλαβεν ἀνδρέαν τὸν
διδόσκον τῶν τέχων, καὶ ἐβαλεν ἐν τῷ σαρ-
γίῳ· ποιήσας αὐτὸν καὶ ἀρχιερῶν, καὶ ὀνο-
μασας μεχεμετῶν. Ο δὲ ἰωάννης ἀδελφός
σας, ἐτελεύτησε· παθεὶς ἐν τῇ πνευματικῇ
ἐργασίᾳ τῶν πατριαρχῶν.

Ο δὲ δεσπότης Δημήτριος, ὡν ἐν τῇ ἀ-
δριανπόλει· δέδωκεν αὐτῷ ὁ αὐθέντης
τὴν τῆς αἰῶς ἀλικίαν· ἵνα τὸ ἥμισυ ἔσοδον
μαλ' λαμβάνῃ. Καὶ ὁ λαβὼν, ἐβίβη ζω-
νὴν ἄσπρον, ἐν σπατῆλ καὶ κυνηγεσίᾳ·
χεῖρον ποικίλῃ ἢ ὅσα ἐπείσεν ἐν πελοποννη-
σῳ. Ο δὲ Ματθαῖος, ὁ ἀσπὴν, ἐπορεύετο
μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐν πολεμοῖς, καὶ ἐν φρο-
νιμῶν καὶ ἐπόντες οἱ ἀλικάρχοι, ἵνα
κλέψωσι τὰ ἀσπερ τῆς ἀλικίης, ὅτι ἐπεί-
σθη, ἀλλ' ὕβρισε, καὶ ἀπεδίωξε τὴν κακο-
βουλίαν. Καὶ παρήγγειλε ἐπὶ τῷ δεσπότη·
εἰάν τι ἄνθρωποι πωλοῖσι, μὴ ἀκροῶσι· ὅτι πωλοῦ-
ντες ἐκείνῳ μόνον μέγα. Ἐπορεύθη ἔτι
μετὰ τῶν σελταῶν εἰς πόσιναν.

Καί ποτε δὲ τυχεῖντες οἱ ἀλικάρχοι, καὶ αὐ-
θράπκι ἀκροῶντες· ἐγένετο ἡ κλοπὴ τῶν ἀ-
σπερῶν. Ο δὲ ματθαῖος σελταῖν, ἐν ἑα-
σταῖς ἐμμελὲσιν ἐποίησε ὅτι ἀλικάρχοι·
ἐφ' ἀνέρωσιν, ὅτι μετὰ γνώμης ἔδεσπότες
ἐγένετο· μεριόθεν τὸς ἐκλοπμαῖς ἀργυρί-
δι· ὅτι ὁ σελταῖν ἡ βλάβη δόξα ἵνα αὐ-
τῶν, διενέλωσε δὲ τῶν ὁ μαχηματῶ-
σας

mas, filios duos. Horum qui natus minor erat
nomine Manuelus, Roma profugiens, Constan-
tinopolin venit: suavis suorum familiarū, Man-
caphæ, Conti, et Nicolai, in eum errorem in-
ductus. Dicebant enim hi: ipsum, ubi in urbē
peruenisset, magnam Sultani humanitatē be-
neficentiamq. sensurum, propter recessum a La-
tinis. Hoc modo homo adolescens deceptus, ed
se contulit. Caterum, clementer à Rege acceptus
est: qui in perpetuum victum ei attribuit Syre-
zium, Ampelizium, et alia duo loca: prater ea,
salarij nomine magna liberalitate, in singulos
dies centum Asperos. Addidit duos ministros,
et duas formosas ancillas. His ille ambabus
gravidis factus, duos filios genuit, Ioannem et
Andream. Vitam feliciter egit, in honore habi-
tus, nobiles et conspicuos viros secum alens.
Sed et ipse tandem commune debitum natura
persolvit: sepultus in oppidi Syrezij templo. Pa-
ri modo, etiam ipse ex sorore neptis, illa, quā di-
ximus, Regina, haud multo post fato functa est.

Manuelo mortuo, cum Turcica rei præset
Sultanus Selimus: transtulit alterum illius fili-
um, Andream, in castrum Regium: quem Aga-
renicis sacris initiatum, nomine mutato, Me-
chemetam appellavit. Ioannes verò, in morbum
delapsus, animam efflauit: humatus in Pam-
macaristæ Patriarcheo.

Cum Despota Demetrius Adrianopoli ata-
tem ageret: concessum est ei à Rege, civitatis Ae-
ni salarium vectigalis, ut dimidium eius perci-
peret. Quo ipse accepto, vitam egit dissolutam
ac profusam, luxu venatuq. deditus: deterio-
ribus moribus tunc, quàm antea in Peloponne-
so, præditus. Longè verò aliter, Matthæus A-
san. Hic enim militiam Regis comitabatur: et
prudentissimè se gerebat. Cui cū præfecti salis
dixissent, se pecunias rei salaria auersuros, et
cum ipso partitiuros: nequaquam paruit, sed co-
mittis insectat^r est, auertens à se impbū cōsiliū,
Quin et ipsi Despote mādavit: si quid tale ad i-
psū dicerent, ne audiret. Fore alioquin, ut in
magnum periculum incideret. Secutus est itaq.
Asan Regem in Bosnam.

Opportunitatem verò nactis Salaris illis, et
hominem dicto audicem: interuense fuere pec-
unia Regia. Qua re ad aures Sultani perlata:
ad questionem iussu eius abrepti sunt Salarij:
qui in tormentis ediderunt, peculatum de fen-
ictia Despote factū esse: partitione nūmōrū in-
ter ipsos facta. Ob id capitis ipsū afficere sup-
plicio Sultanus voluit: sed obstitit Mahumma

Emanuel
Palaeol.

De fortuna
D. Deme-
trij.

Asanis in-
dustria &
prudentia.

b 4 Bassa

οίας. Εσέρησε δὲ αὐτὸν τὴν ἀλκίαν, καὶ
παρ' ἄλλοις ἐπὶ δῆμα. Οθεν καὶ οἱ ἀρχόντες
αὐτῶν ἀνεχώρησαν: ἀπελθόντες ἐκάστη,
ὅπως ἔβλεπο: Διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοῦ ἐπὶ τὰ
πρὸς ζώαρκιαν. Καὶ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐν
ἀδριανουπόλει, ἐποίησαν μὴ ἰπποδῶν αὐ-
τῷ ὁλως: ἀλλ' ἔτιω ζῶν ἀτίμως. Οἱ ἄσπαι, ταῦ-
τα μαθὼν, ὑπὸ λυπῆς καὶ οὐκ ἠσυχίας, ἐπελδοῦθη-
σαν. Ομοίως δὲ ἡ τῆς θυράτης, κατὰ πόδας.

Εἰσελθὼν δὲ βασιλεὺς τὰ σελτὰν ἐν
ἀδριανουπόλει: ἐξήλθεν ὁ παλαίτωρος πε-
ζός, ἐπὶ πύθισεν αὐτῷ ἰδῶν ἡ αὐτὸν σελ-
τὰν, ἡλέησεν. Ὁρῶν δὲ καὶ δέδωκεν αὐ-
τῷ ἵππον ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν: ἐκείνῳ δὲ
οὐκ, καὶ παρ' ἑαυτῶν Διὰ τὴν ἵππον ἐμπρο-
δοῦν αὐτῶν. Δέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ σιτη-
ρῶν ὀλίγον, εἰς διατροφὴν μόνον. Ὡς
ἐν ὀλίγῳ δὲ, ἐπελδοῦν: καὶ ἡ δὲ σιτονα.
Τῆς δὲ θυράτης αὐτῶν ἑστὶν ἑστὶς, ἐδω-
κεν ἐν τῷ πατρὶαρχίῳ. Εἰς ὧν ἐστὶ ὁ σελ-
τὸν ὁ δὲ χαλκῶν, ἕως τῶν νῦν.

ὁ ἱερεὺς
σάκεα
ἐν δυνά-
μει
πατρι-
άρχῃ.

Εν δὲ τῇ πατρὶαρχίᾳ τῶν ἰωάννου,
ἐπὶ τῇ σελτῶν μεχεμέτης κατὰ
τῆς τραπεζούντης, μετὰ δυνάμειος
πλείστης, ἐκ τῆς καὶ θαλάσσης, πλε-
θρῶς ἀναρτήσας. Εἰσαίλας δὲ ἐκεί-
νῳ κύριον, διαβίδ', ὁρμώμενον ἐκ τῆς
γυναικὸς τῶν κομνηνῶν. Ὡς ἰδὼν τὴν τι-
μὴν αὐτῶν ἐλδοῦν καὶ πλεθρῶν, καὶ
μὴ δυνάμενος τι διαπερῆσαι, καὶ ἀκὼν
παροικίῃσιν. Εἰρήνη δὲ πᾶσι ζητήματα:
καὶ ὅπως λάβῃ καὶ τὴν θυράτην αὐτῶν εἰς
γυναικα: αὐτὴ καὶ ὑπάρχουσα, καὶ μετὰ
ἐποίησεν. Εἶχε δὲ ἐτέρην θυράτην, ἐχ-
σαν τὸν Οὐζὺν χασάνην, ἐν τῷ τῷ ἐλδοῦν
ἐγίνησεν ἐξ αὐτῆς ἕως τῆς. Εἰς ὧν καὶ
ἡ λυγρὴ βοήθεια: ἀλλ' οὐκ ἐδίδε. Εφοβεί-
το γὰρ. Οθεν ἐπεσβείας ἐπεμψε, καὶ τὴν
μητέρα: διαβεβαιωσάμενον μετὰ δῶ-
ρων πολλῶν ὅτι οὐκ ἐναντίον, ἀλλὰ φίλος.
Απεδ' ἔτατο δὲ αὐτῷ ἀσμενῶς ἐφ' ἰλοφρό-
νως. τὸν δὲ ἐξήγησε ἐπὶ τὸν παλαίτωρος
βασιλῆος τραπεζούντης τὸν εἰς διατρο-
φὴν, αὐτοῦ περὶ τῶν οὐκ ἐκείνων αὐτῶν. Ο-
θεν καὶ πᾶς κλῆς ἐπεμψε: αὐτῶν ἐστὶν
τὸν τῶν σελτῶν πᾶς αἰτήσις. Εὐκρίδους
δὲ τὴν ποσάτων ἐπαρχίαν χωρὶς ἑ-
πὶ τῇ πολεμῶν: ἀπὸ ἀμύσσαντος, μετὰ
λεπτοῦν ὁρμωρὶ βηρίας: καὶ ἡ καὶ χωρὶς,
καὶ πλεθρῶν πολλῶν. Ἐποίησε δὲ τὸν λαόν
τραπεζούντης εἰς μερὶ διατρία. Καὶ τὸ μὲν
ἐν μερὶ, ἐλαβεν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγιστοὶ
αὐτῶν,

Bassa. Attamen vestigali salinarum, & omni
reliquo redditu, priuavit. Quo factum est, ut
Aula ipsius difflexerit: singulis, quod voluntas
ferret, abeuntibus: non suppeditante amplius
ad victum cultumq. facultate. Eidem, postquam
Adrianopolin uenisset, facultas equitandi pror-
sus adempta est, in gloriam vitam degere co-
acto. Asiam autem, his perceptis, prae animi agri-
tudine in morbum incidit, quo & extinctus
est: e vestigioq. filia ipsius eodem modo.

Appropinquante Sultani in Adriani urbe
ingressu ingressus est inde miser illi pedes, eisq.
obuius factus est. Quem Sultanus conspiciens,
misericordiam cepit. Iussit igitur ei unum de
eximjis equum adduci: quo consensu, Sultani
equitans praecessit. Accepit & exiguum, nescio
quid, annonae, ad sustentationem dumtaxat vi-
tae. Nec longo inde intervallo temporis, vitam
cum morte commutauit: nec ipse modo, verum
ipsa etiam Despina, uxor eius. Filia autem i-
psius mundus muliebris, in Patriarcheum illa-
tus est: ex quo & vetus pontificia vestis (Sac-
cum nominant) est, in hunc usq. diem.

Mors De-
metrij.

Tempore, quo Iosaphus Patriarcham
agebat, Sultanus Mechemeta maximo exer-
citu, & validissimo, terram mariq., Trapezun-
te inuasit: cuius Rex, erat Dauides, Comuenia
stirpe oriundus. Hic, tam subito tantarum co-
piarum aduentu perterritus: cum viribus resi-
stendi destitueretur: se, quantumvis inuitus, sub-
misit. Posulauit quadam ab eo Sultanus: quo-
rum unum erat, ut filiam eius duceret uxore:
que ille annuit, et ex parte fecit. Habebat
& alterā filiam, cum V.ucasane, in urbe Tau-
ris, nuptam: qui ex ea sustulerat filios tres. In-
de auxilium sperabat, sed frustra. Metu enim
perculsus V.ucasanes, Legatos (inter quos,
& matrem) ad Sultanium misit: confirmans
multis cum donis: se non esse ipsi aduersarium,
sed amicum. Accepit mulierem benigne
Sultanus, & amanter. Ad extremum, miser
Trapezuntius Rex, locum sibi à Turca dari
petijt: unde alimenta pro se, & familia sua, ha-
bere posset. Peruisione cum Sultanus acquie-
uisset: misse sunt ab illo, ac tradite, clauēs. Ita
tantam provinciam, absque labore ac praeijs
adeptus est: quae ab Amisunte initium ca-
piens, usque ad Iberie (hodie Georgianam
appellant) fines porrigitur: oppidis, urbibus,
hominibus, frequens & numerosa. Cuius
Trapezuntios in partem partiti sunt. V-
nam partem ipse sibi, ac purpuratis suis,
in mi-

Trapezun-
tia Sultani
expeditio.

Trapezun-
tij R. dedi-
tio.

1460.

αὐτῶν, δι' ὑπερησίου. Τὸ δ' ἐπεὶ οὐκ ἔγ-
 κεν σπερμένους (παροίκους) ἐν Κωνσταντίνῃ.
 Καὶ τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ οὐκ οἰκίαν: οὐκ ἐν-
 δειν, ἀλλ' ἐξ ὧν τῶν τειχῶν. Τὸν βασι-
 λέα δὲ τραπέζην, καὶ πάντας οὐκ
 ἄρχοντας, ἐμβιβάσας ἐν πολλοῖς, λέγουσιν
 εἰς τὴν Κωνσταντίνην. Τὸν καβαζίτην, ὅ-
 πασαν τὴν γενεάν αὐτῶν μέγαν μεσά-
 ζοντα: πρὶν πρωτοβεσιάρην, πρὶν ἐγκονο-
 τῆς ἰαγάρης: ὅς δ' αὖ δόλῳ ταύτης ἐποίησεν.
 Ὡς δ' ἔπειτα καὶ ὁ οὐκ ἄρχων, δὲ καὶ ἄ-
 νδρ' ἰσχυρὸς, εὖρε δὲ, ὡς ἐπὶ βαλῶν, ὅ-
 πρωτοβε-
 σιάρη, πρὶν πολλὴν ἐκ τῶν τῆς ἰαγάρης,
 τῆς πασίου. Ἡ δ' ὥρῃ καὶ ἀλλὰ σῶμα ὅ-
 καὶ πρὸ τοῦ βαρὺ εἰδὼς ἄρσεν, ὡς ὁ δὲ οὐκ
 τῶν τῆς ἰαγάρης, οὐκ ἔστι δὲ τῆς ἀμυρῆς ἐκ
 τὸ σαράγιον ἐμβιβάσας, τῶν ἀγαρῶν
 ἐποίησαν. Ἐδῶκε δὲ τῶν ἀρχόντων τραπέζην
 τῶν, ὡς ἔπειτα, χωρὶς εἰς διὰ τὸ πρὶν,
 πολλοῖον σπέρων. Τὴν δ' ἐν τῇ τῇ αὐτῇ
 ἔλαβεν, ὡς ἐπὶ πρὶν. Ἐδῶκε αὐτῇ πρὸς
 τὸν ἰσχυρὸν (διὰ τὸν ἀρχόντων) αὐτῇ. Ὅς πολλὰ
 μοχθήσας ποιῆται ἀγαρῶν, οὐκ ἔστι δὲ
 ἰσχυρὸν καὶ ἐχρῆσθαι αὐτῇ. Εἶχε δὲ σιτη-
 ρεῖον ἐφ' ὅρῳ τῶν αὐτῇ. Ὡς δ' ἔπειτα, μάχης
 συμβάσης μετὰ τῶν ἰσχυρῶν: μετὰ τῶν
 ἐδῶκε κατ' αὐτῇ, ἀποδείξας, ἀπέχθη τῇ
 παλαίῳ ἀρχόντι πρὶν τραπέζην. Τὸ
 ὅτι αὐτῇ ἐδῶκε μετὰ τῇ ἰσχυρῇ, πρὶν
 ψῆμα.

Εν τῇ τῇ καμῶν οὐκ ἐν τῇ ἐξ ἐβλήθη ἐκ τῇ
 παλαίῳ ἀρχόντι πρὶν ὁ ἰσχυρὸς. Ὡς τὴν πολ-
 λὴν ἀπέχθη ἐκ τῇ αὐτῇ: τῇ μέγαν ἐκκλη-
 σιάρχην ἐλύπησε, ὅτι οὐκ ἔστι αὐτῇ: κα-
 ρὴν, ὅτι οὐκ ἔστι αὐτῇ: ἀδῶκε αὐτῇ ἐκκλη-
 σιάρχην: λαβὼν τῇ πρωτοβεσιάρην γυναι-
 κα, τὴν θυγατέρα δὲ καμῶν τῇ ἀσπῶν, τὴν γυ-
 ναῖκα τῇ ἀρχόντι πρὶν ἀδῶκε: καὶ ἐκ τῇ
 ἀδῶκε γυναικάς: ὅτι ζῶσα ἡ νόμιμος αὐ-
 τῇ γυνή. Παρακαλεσμένη δὲ καὶ ἀξίον
 νῦν, παρὰ τῇ αὐτῇ, ὅτι ποιῆται, ὅτι δὲ
 ἀδῶκε: ὅτι οὐκ ἔστι αὐτῇ, ἐπὶ ἐβλήθη ἡ ζῶσα
 γυνή, καὶ ἡ παρὰ καμῶν: ὅτι ἐπὶ αὐτῇ, ὡς
 εἶπεν: ὅτι τῇ βασιλέως, καὶ μάχης τῇ
 πασίου, φίλος ὅτις τῇ πρωτοβεσιάρῃ, ὅτι ἐπὶ
 ναγκάζοντι πρὶν ἀδῶκε ἀδῶκε.
 Ὅς καὶ ἀποτυχῶν, ἀλλοτρίως δὲ ἐπὶ πα-
 ρακαλεῖν, καὶ μετὰ ἀδῶκε, ἐμοίχθον
 αὐτῇ. Ἀλλὰ ἡ δὲ αὐτῇ ἀδῶκε αὐτῇ αὐ-
 τῇ εἰς μακρὸν. Ἐν τῇ μὲν τῇ ἡμερῶν,
 παρὰ τῇ καὶ μετὰ ἀλλῶν δὲ καμῶν, καὶ κυ-
 βώων: ἀποδείξας τὴν χεῖρα αὐτῇ, ὅτι
 καὶ

in ministros sumpsit. Alteram, in urbem Con-
 stantini colonos deduxit. Tertiam illuc, in pa-
 tria, habitare iussit non quidem intra urbem,
 sed extra moenia. Ipsum Regem Trapezuntium,
 & omnes eius primores, in naues coiectos, Co-
 nstantinopolin deportavit. Cabaziten, inquam,
 cum tota stirpe: & magnum Mesazontem: at-
 que Protovestiarius, Iagari nepotem: cuius
 fraude, negotium confectum erat. Fuit autē
 Princeps ille, imperio indignus. Caterum Pro-
 tovestiarius, ut mali architectus, magnum ho-
 norem apud Agara progeniem, ipsumq; Bas-
 sam, inuenit. Erat ille corporis forma digni-
 tateq; præstas: tanta mittendi sagittas peritia
 præditus: ut peritissimis etiam huius artis Tur-
 cis anteferretur. Ameruntzam Turca, filijs ei-
 us in arcem Sultani contrusis, Agarenice re-
 ligionis fecerunt. Dedit porro Sultanus Regi
 Trapezuntio, ex promisso, regionem & oppi-
 da, victus vestitusq; nomine, iuxta Serras. Fi-
 liam eius, ex pacto non duxit: sed Doctori, seu
 Preceptori suo, matrimonio iunxit: qui mul-
 tum laboravit, ut Saracenam faceret, sed fru-
 stra. Ideo & repudiavit ipsam: quæ victum,
 quoad vixit, perpetuum habuit. Postea, bello
 contra Vrucasanem orto: cum aduersus eum
 Sultanus prosecutionem susceperet, afflictum il-
 lum, quondam Trapezuntis Imperatorem, de
 medio sustulit. Causa vera, a nemine cognosci
 potuit: sed suspicio tantum fuit.

Illo tempore, Patriarchico solio detectus
 fuit Iosaphus: eiq; canos præcidit Sul-
 tanus: sed & magno Ecclesiarcha iratus, na-
 sum fidit: propterea quod nolissent Ecclesia-
 stica potestate permittere Protovestiario, ducere
 uxorem, filiam Demetrii Asanis (quæ prin-
 cipi Athenarum nupta fuerat) formæ venu-
 state alijs mulieribus antecellentem. Ideo
 autem denegauerant: quod illius legitima ux-
 or adhuc vivebat. Cum itaque hortaretur
 eos Rex, & rogaret: ut ei potestatem ducende
 mulieris facerent: ipsi, quod recusassent, tum,
 quia reclamabat viua mulier, tum quia con-
 tra leges erat: ita male, uti diximus, tractati
 fuerunt: irascente eis, cum ipso Rege, tum præ-
 ferim Bassa, Protovestiarii amico, huiusmodi
 improbam licentiam flagitantis. Qui, cum
 repulsam, specie honesta imputare peccandi, in-
 lisset: nihilo tamen minus adulterio illam
 polluit. Sed non diu diuina vindicta ab-
 fuit. Quodam enim die, in aleatorio cum pri-
 moribus ludo, inter extendendum iaciendi
 tesseras

Interitus
 eius.

Ecclesiasti-
 ci propter
 Protovesti-
 anj libidi-
 nem afflictj

Pena eius.

ἢ κυβέψαι, ἀπέψυξεν αὐτῶν καὶ κακῶς τε λούθησεν, ἔπειτα πεμφθεὶς τῷ αἰωνίῳ πυρὶ.

Αναβιβασθεὶς δ' εἰς τὴν πατριαρχικὴν θρόνον, κύριον μάρκον ὁ ξυλοκαράβης, βυζάντιον, αὐτῷ ἀγαθὸς καὶ ἡρόν σὺν ἑμνε πολὺν, διὰ τὰ σκαῖδα λατὴ κληρικῶν ὅτι σὺν ἡρώτησαν αὐτόν.

Ἐπὶ ἤρχε δὲ τῷ κρημῷ ἐκένω ἱερομόναχος τις, ὀνόματι συμέων, τραπεζάντιον ἡρησιμώτιον παῖν, καὶ φιλόζωνον, ὡς ἀλλοῦ ἔδεις ἡ καὶ φιλάμενον καὶ παρὰ τὴν τραπεζάντιον ἔχων καὶ φίλος, δότο πτωχῶν ἐν ἀξιώμασι ἑσπεράριον, ἐκ τῶν γεγονότων ἀγαπῶν, καὶ δότο τὸ ἐκτός. ἐχθρὸς ἦ, μόνος σὺν κληρικῶν ὅτι ἡκισσαν, ὡς ἔπαρξε το δολιῶν τῷ βασιλεὶ φλωρεα χίλια, καὶ ἐν ἑσπερίαρχίᾳ.

Οὕτως ἔν σκαῖδα ἄλλω ὄντων συνήχθησαν οἱ τραπεζάντιοι καὶ συνάξαντες φλωρεα χίλια, ἐπέμψαν τῷ βασιλεὶ ἀξιώσαντες, ἵνα ποιήσῃ, ὅν βέλον, πατριαρχίῳ. Λαβὼν δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς, καὶ καὶ ἀγνὸς πλὴν ἀγνοσίαν αὐτῶν, εἶπε ποιήσατε, ὅν θέλετε, πατριαρχίῳ. ἐπεὶ δὲ σκαῖδα λαοὶ ἔχετε μὲν ἑνὶ. Εμβαλόντες ἔν τῷ κύριον μάρκον ληστικῶς ἀνέβιβασαν τὸν συμέωνα, τὸν τραπεζάντιον. Οὗ δὲ μάρκον, μὴ ἔχων, τί καὶ ποιήσαι, ἔπε παρὰ τὴν βοήθειαν, ἐκ ἀθήσας, καὶ πεισμένον σὺν ὁδῶν, ἰδὲ ἔν τῷ ἀδικίαν αὐτῶν. καὶ ἔραφε καὶ πρὸς σὺν ἀρχιερεῖς.

Ὅταν ἐν σὺν ὀλίγῳ κρημῷ, συνήλθε σὺν δὲ μετὰ ἡμέρας, πένος καὶ ἐν ἑσπερία. Βοῶν γὰρ ἡ, ὡς ἡδίκησαν αὐτόν. Ἐν ἑνὶ τοῖς ἀρχιερεῶσιν ὁ φιλιππος πόλεως Διονύσιον δὲ ῥεθὶ ἔχων φιλίαν μὲν κυρίως μαρίας, τῆς μητρεῖας αὐτῶν εἶτα καὶ μαρίας αὐτῆς τὰ σκαῖδα λατὴ τῶν δύο πατριαρχῶν καὶ ὅτι οἱ τῆς πόλεως ἐγένοντο πρῶτοι ὁ μὲν τὸν ἑννα, οἱ δὲ τὸν ἑτερον, ζητῶντες ἐμβαλῶσαι εἰς τὸν αἰωνίον δέγνρον, χιλιάδας δὲ χρυσίνων, ἐπιδόθη πρὸς τὸν αὐθέντην. Ταῦτα δὲ ἰδὼν αὐτῶν, εἶπε τί ταῦτα, ὦ μήτερ; ἡ δὲ εἶπε ἀξίωσάν με ποιήσασαι περὶ τὴν καλοζήριαν, ὅπως κυρώσης αὐτὸν πατριαρχίῳ καὶ δύο διαφορομένων, ὁ τρεῖς γυνήσται πρῶτον.

Ἄρας ἔν ὁ βασιλεὺς τὴν φλωρεα, εἶπε δὲ χαρίζω σοι. Ποίει μήτερ, ὁ βέλον. καὶ ἔτως ἀνέβιβάθη εἰς τὴν πατριαρχικὴν θρόνον.

ago tibi gratias, mea mater.

tesserat causa manum, repentinò ante diem infelicitè expiravit, in aternū ignē amandatus.

Productus deinde in Patriarchicā sedē fuit Marcus, cognomento Xylocarabes (q̄ uasi dicas, Lingnanius) patria Byzantius: vir sanè bonus, sed qui nō diu sedit. Nā in cōtentiones cū viris sacri ordinis incidit: q̄ nō diligebāt ipsū.

Erat illo tempore Hieromonachus quidā, nomine Symeon, Trapezuntius: vir maxime frugi, & utilis: quo nec quisquā magis hospitalis: charus ob huiusmodi virtutes Trapezuntijs: amicitijs etiam florens, tum Purpuratorū Regij Palatij, & Agarenicæ stirpis, tum aliorū extrā vinentium. Solos habebat aduersarios, homines Ecclesiasticos: quòd audissent, eum Patriarchatus consequendi causā, mille Aureos pollicitum esse Regi. Cū huiusmodi inter eos dissensio esset: conuentum egerunt Trapezuntij: collectosq̄ mille Aureos miserunt Regi: rogātes, ut Patriarcham ipsis, quem vellent, crearet. Acceptis his Rex, imprudentia ipsorum improbatā, dixit: Facite verò, qui vobis placuerit, Patriarcham: quando quidem, etiā inter vos, & eum, qui nunc id munus gerit, non conuenit. Illi ergo Marco improbitatē eiecto: in locum eius produxere Trapezuntium Symeonem. Itaq̄, Marcus, nec per se habens, quòd ageret, nec a quoquam adiutus, priuatam vitam agebat expectans, quando fieret aliqua Synodus: in qua de iniuria sibi facta quæreretur. Sed & ad sacrarum rerum Antistites literas dedit.

Hinc, non modico interiecto tempore factū: ut maxima Synodus congregaretur, ob inquirendum in expulsionem ipsius, quanam huius causā esset. Non cessabat enim ipsorum exaggerare, clamitans iniurias. Tunc inter Pontifices aderat Presul Philippopolzeos, nomine Dionysius: notus & gratiofus apud dominam Mariam, Sultani nouercam. Quæ cum rescuisset de dissidio utriusq̄ Patriarchæ: ciuesq̄, distractos esse in factiones: alijs huic, alijs alicui, studentibus: ipsa coniectis in lancem argenteam duobus millibus Aureorum, ad Regem abiit. Quam rem ipse cōspicatus, inquit: Quid hoc est, mater? Infit hac: Affero petitionem quandam ad Maiestatem tuam: quæ est, ut quendam Monachum meū confirmes Patriarcham: ut, dum alij duo inter se altercantur, tertius interueniens, existat primus. Rex, sublato auro, inquit: Hahz, uelut

Patriarcha
III, Marc'
Xylocarabes.

V. Symeon
Trapezuntius.

νομὸ κύριος Διόνυσος, ὁ ἐρμῶν ἑκράτην-
τ. Οἱ γὰρ οὐ μόνον συμπαροῦς ἀνέχοντο ἐν τῇ
μονῇ τῶν γενιμάχων· ὁ δὲ μάρκος ἐλαβε
τὴν ἐρχομένην πρὸς αὐτὸν ἀρχιδιόκην· ὁ δὲ οὐλοῦντος
σας, ἐπελθὼν τῶν.

Ὁ γὰρ κύριος Διόνυσος, πατριαρχὸς τῶν
ἐπὶ ὁκτώ, ἐξῆλθε τῆς πόλεως, ἀφ' αἰτίαν
ποῖς τε σκανδαλίου. Οὗτος γὰρ ἀπὸ Πελοπον-
νήσου. Εἶπε, ἐν Βυζαντίῳ παρεγνόμην, ἐ-
γενετο ὑποφωτιστὴς Μάρκος ἐφ' ὅσον τῶν δι-
γενικῶν· ὡς καὶ ἐπαίδευσεν τὴν μοναδικὴν
πολιτείαν καὶ δρετὴν. Μετὰ τὴν ἄλυσιν,
ἐλαβον αὐτὸν αἰχμάλωτον· καὶ ἡγόρευσεν
αὐτὸν χριστιανὸς τις ἐκ ἀδελφάντων πόλεως. Εξ δὲ
τῆς δρετῆς αὐτῆς, ὡς ἐν ὀλίγῳ γέγονε καὶ μη-
τροπολίτης Φιλίππων πόλεως· εἶπε, ὡς εἰρητὴς,
ἐκ πατριαρχίας. Τότε γὰρ ἐνέκα, ἀφ' ἡ σκαν-
δαλίου, πῶς χαίρει καὶ διὰ φημισαν· ὅτι
ἐκ πατριαρχίας καὶ παρὰ τῶν ἱστανιτῶν,
ὡς περὶ αὐτὸν αὐτὸν δόξαν. Οἱ γὰρ συνόδῳ συ-
κρατήσαντες· παρόντων πολλῶν, καὶ ὁπι-
σκόπων καὶ μητροπολιτῶν, καὶ πάντων (εἰ-
πὼν) τῶν κληρῶν· διεβεβαίωσαν αὐτοῖς, ὅτι
συκοφαντία, καὶ ἔστι ἀλήθεια, ὁ λεγόν-
τις. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπαύοντο οἱ συκοφαν-
ταί· ἀνέστη εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐπανατέλλας τὰ
κράσιν ἐδίδαξεν αὐτοὺς αὐτῶν, ἐδείξε πᾶ-
σι τὰς σάρκας αὐτῶν. Καὶ ἰδόντες, ἐθαύ-
μασαν. Οὐ γὰρ ἐφάνη τῇ ἐξ ὧν κατηγό-
ρησαν· ἀλλ' ἐδείκνυν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀσκή-
σεως ὡς ἀσκήτου (εἰπὼν) καθάρου τε ἐ-
παυμένης. Ἐφάνη γὰρ τὸ μόνον δερμά,
σημειοῦ ἀπειτμητῆς ἀνδρός. Αἰδυνού-
ντες γὰρ οἱ εἰπόντες, ἐπέπαιον αὐτὸν εἰς τὸ
πρόσθας αὐτῶν, τῶν συγχωρησῶν τὴν ἀδελ-
φίαν, καὶ συκοφαντίαν· γὰρ πρὸς αὐ-
τοῦ ἐποίησαντο. Παρεκάλεον δὲ αὐτὸν
καὶ πάντες οἱ ἐρχομένοι, καὶ πᾶς ὁ λαός,
συγχωρήσαντες αὐτοῖς, καὶ μένειν ἐν τῷ πατρι-
αρχίῳ. Αὐτὸς δὲ ἡδύλως ἔδεν αὐτὸν ἀκῶσαι
ἡθέλησεν· ἀλλὰ ἐκείνους παρρησίᾳ, ἡφόρησε
καὶ κατήγαγον τοὺς συκοφανταί· ἐδύναται
ἐξῆλθε τῆς πόλεως, μετὰ τῆς περὶ αὐ-
τὸν πάσης αὐτοῦ· καὶ προδύει, ὡς κη-
σεν ἐν τῇ μονῇ τῆς κορινθίων. Καὶ ἐπίη-
σεν ἀνακτήσεις καὶ καλλιεργίας ἐν ὀλί-
γῳ. Ἐμεινε δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ, ὡς ἐν
εἰρήνῃ.

Ἀνεβίβασαν δὲ πάλιν εἰς τὴν πατριαρ-
χίαν τὸν δρόμον, τὸν κύριον συμπαροῦς. Δὲς πε-
σκεσιον, φλωρία, χιλιάδας δρόμο. Οὐ γὰρ
ἡθέλησεν ὁ τότε κτήρην λαβεῖν φλωρία
χιλίας.

neclius fuit bonus Dionysius, edicto Imperato-
ris. Tunc Symeon recessit in Monasterium
Stenimachi. Marcus vero, Achridano Ar-
chiepiscopatu potitus est: in quo obijt. Post ali-
quantū, diem suum Dionysius, annis octo in
munere Patriarchico exactis, urbe excessit, in-
teruentu talis offensionis, quæ sequitur. E-
rat is à Peloponneso oriundus. Inde Byzan-
tium profectus, se ministrum subdidit Mar-
co Eugenio, Ephesi Antistiti: a quo etiam ad
Monasticam disciplinam virtutemque infor-
matus est. Urbe expugnata, captus fuit: e-
umq. Christianus quispiam Adrianopoli emit.
Eminuit tunc ita virtus eius, ut breui admo-
dū tempore Metropolita Philippopoleos factus
sit: quo gradu, in sublimem Patriarchicæ admi-
nistrationis dignitatem, uti diximus, ascendit.
Iam, quia venundatus fuerat: quidam homi-
nes maligni, ei malum struentes, hac causa ar-
repta, vulgò dicebantur: ipsum ab Ismaelitibus,
à quibus captus, & pro seruo venditus erat,
circumcissum fuisse. Proinde, concilio indicto:
cum eò convenisset magna vis Episcoporum,
Metropolitanum, & totius ferme Ecclesiastici
ordinis: ille eis confirmaret, delationem illam
nulla veritate niti, sed falsum crimen esse. Cum
fidem calumniatoribus non faceret: stetit in
medio Synodi: vestesque subitæ, genitale mon-
stravit. Res, miraculæ visa. Nulla e-
nim apparuit nota, criminis comprobatrix:
sed à perpetua continentie exercitatione, i-
pse prope carnis expertem, & virginatæ ca-
stitate purum, se Concilio probavit. Tan-
tū enim cutis quedam apparuit, testans in cir-
cumcissum hominem. Confusi pudore aduer-
sarij, ad pedes eius acciderunt: veniam iniustis-
sime aduersus ipsum criminationis & calum-
nie orantes. Intercedebant pro eis omnes etiā
sacri Antistites, unaq. populus totus: ignosce-
ret ipsis, & maneret in Patriarchatu. Ille, ne
extremis quidem auriculis sustinere preces: sed
stans, clara voce exclusit communionem Ecclesia,
& execratus est Sycophantas: urbemq. extemplo
exiit, cum suis rebus omnibus: & in Mo-
nasterium Cosinitæ se contulit. Vbi non
parca sunt, quæ sumptu suo instantavit, & de
nouo pulchrè fecit. Mansit in eo loco, cum pace
otioq. viuens.

Patriarchico folio ita vacuo relicto:
Symeonem in id redexerunt: datis promi-
nere bis mille Aureis. Noluerat enim
Regius Quasitor, uno mille contentus
esse.

Patriarcha
VI, Diony-
sius, Philip-
popolitan-
us Metro-
polita, prio-
ribus duo-
bus elisis.

Sycophan-
tia contra
hunc Patri-
archam.

χιλία: ὅτι ὠρέθησαν γεγραμμένα χιλιάδες δύο ἑξ ἑκατοντάδων. Τοιαύτῳ γὰρ ἔχοντι πλησυνήθησαν: ἵνα ἐλαττω, ἔγραψεν, μὴ ζητῶσιν, ἀλλὰ ἔσπερον.

Εὐρὺ τῶν καρῶν ἐκείνους, ἐπορεύθη ὁ ἀδελφὸς ἐν τῇ περσίᾳ: γενομένης μάχης μετὰ τοῦ Οὐζῦν χασαίνης: ἀπελθὼν μετὰ ποταμὸν Φράγην, καὶ πᾶσαν πόλιν μετ' αὐτῶν. Εὐρὺ τῶν πολεμῶν τῶν, ἀπεκταθὴς ὁ χασ Μαρράτης, ὁ πρωτοστράτηγος τῆς ἀνατολῆς: ὁ παρ' αὐτοῖς λεγόμενος, μπεγλερμπέισ: ὁ δὲ ἰσχυρὸς παλαιολόγος τῶν Γιδῶν, ὁ μετὰ χερσὶν πασῶν δὲ, μπεγλερμπέισ τῆς δύσεως: καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ. ἐφθόνη γὰρ αὐτῷ. Ὁ γὰρ καὶ αὐτοῦ τῆς ὀργῆς αὐτῷ: καὶ ἐν τῷ ὑποσχεφῆναι ἐκ τῆς φροσύνης, ὡς ἐν ὀλίγῳ ἀπέπνευξεν αὐτοῦ ἐν ἡμὶν πύργῳ. Πολεμῶν ἡ τότε γενομένη: οὐκ ἦδυνήθησαν αἱ δύο χασαίνης, ἀλλὰ φυχῶν διεσώθη. Ἐλαβομένη πολλὴ πλὴθος ἐκ τῶν ἀντιμέσων: τῶν ὄντων τότε ἐν τῷ ταῖς πόλεμῳ συμβοηθῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγιστάνων αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐλθόντες ἐν πόλει, κακῶς ἔζωον, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον. Ἄλλοι δὲ ἀγρότης γενομένης, ἀπῆλθον πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ πατρίδι. Πατριαρχὸς χασας δὲ ὁ κύριος, συμείων ἔτη τέσσαρα, καὶ μικρὸν ὀλίγον: ἐφάνη ἐν τῷ καρῷ ἐκείνῳ ἱερομοναχὸς πρὸς ὀνόματι ραφαήλ: ὁρμώμενος ἐκ σερβίας, μετὰ πολλοῦ. Ὁ δὲ ἔχωρ Φίλκας ἐκ τῶν μεγιστάνων, ἡ ἀνγκασεν: ὅπως παρέχῃ ἐπιτοίχας φλωρία δύο χιλιάδων: καὶ πεσκέσιον, τέσσασι δώδεκα, ὅτι νεώτερον ἦν. Φλωρία πεντακόσια. Οὕτω ἡ καταπραΰναι, ἐλαβε τὴν θρόνον κακῶς ἐπὶ βασιλικῶς: καὶ ἐξελέθη πάλιν ὁ κύριος, συμείων. Στάσεως ἡ γενομένης: οὐκ ἦτορ συλλεγεσθαι αὐτῶν. Πλὴν, ὡς φόβος τῶν ἔξω, καὶ ἀκόντες συνελεῖν ἐβόησαν αὐτῶν. Τότε οὐκ ἔλθον τῶν βαρβάρων μετὰ: ὅτι ἔπειτα ἐν τῇ μετὰ ἐβόησαν ὁ δὲ ὡς αὐτῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς μετὰ μετὰ τῆς. Ὁ γὰρ καὶ πάντες ἐμίσχον αὐτῶν: καὶ ἐπὶ ὅτι ὡς ἀλλογλωσσῶν. Τέλειαν θέναι ἡ τῆς χρόνης: καὶ μὴ δυνάσται τῶν δέναι τὸ χασ εἰς τῶν: καὶ ἐνός ὄντος, τῶν βοηθῶν αὐτῶν: ἔπειτα κληρονομίαν, ἔπειτα λαόν: ἐνέβαλον αὐτῶν ἐν τῇ φυλακῇ. Καὶ ἐξέρχόμενος αὐτῶν: καὶ διερχόμενος, ὡς ἐπὶ, μετὰ ἀλύ-

esse: eo quod in rationibus suis duo millia innu- niret, adscripta Dionysio. Hac enim illis consue- tudo est: ut minus, quam scriptum extet, non exigant, sed potius plus.

Illis temporibus, bello aduersus Vzucasani- nem commissio. Sultanus in Persiam cum co- piji profectus est. Progressus tunc ad flumē Eu- phraten usque, praelium comisit: in quo & Chas Murates occubuit, primus Orientis Turcicus præ- fectus (quem ipsi Bellerbeium vocant) Paleo- logi Guidonis, seu Viti, filius. Bassa vero Mu- chumuta, erat Occidentis Bellerbeius: qui ei non succurrit in praelio, inuidia morbo impedi- tus. Qua de causa Rex huic iratus: cum breui omnino tempore post, quam ab exercitu redi- set, suffocavit in quadam turri. Cum rursus ad praelium esset ventum: vim Turcarum, & im- pressionem, tantam contigit fieri: ut nullus con- sistendi locus Vzucasani esset: sed fuga salu- tem sibi parere cogeretur. Captus fuit magnus numerus Azemidarum: qui in eo bello auxi- lium tulerant: capti de proceribus non pauci. Captiui in urbem adducti, miserè vivebant: nec non multi eorum mortui sunt. Alij, pace inter utrumque Regem facta, in patriam suam reuerterunt.

Cum triennium Patriarchæ munere, & al- quanto amplius functus esset Symeon: exiit ea tempestate Hieromonachus quidam, nomi- ne Raphael: è Sernia genus ducens, homo insti- gniter ebriosus. Hic cum quosdam ex Primori- bus haberet sanctores: se quotannis pollicitus est persolaturum tributum nomine bis mille Au- reos: daturum item pescesium, hoc est, munus, quod Patriarcha nouo creato datur, quingen- torum Aureorum. Hac sua malitia & ambitio- ne, ad honorem alterius grassatus, supremum Ecclesiæ solium conscendit: Symeone denuo in- de deiecto. Seditione tunc aduersus eum orta: noluerunt ei Sacerdotes in sacris unā obsequiis adesse. Attamen diuersæ Religionis hominum metū, quamuis inuiti, unā sacris operati sunt. In tantum autem insulsus ille barbarus, in e- brietatem erat immersus: ut ne in sanctissima quidem Paschatis hebdomade, in peragendo Ecclesiæ munia, pedibus insistere suis præ- sentia posset. Vnde omnibus odio erat: præser- tim cum lingua quoque barbarus esset. Annuo vero spatio exacto: cum tributum dare non posset (nemo enim, nec de Clero, nec de populo, quicquam eo conferebat, ne obolum quidem) coniectus fuit in carce- rem. Inde postea emissus: cum passim, catenam de more gestans, stipem colligeret, mortuus

VII. Patriar- cha, iterum Symeon Trapezun- tius.

Bellum M. homerum cum Vluc- fane.

1472.

1474.

Patriarcha VIII. Rho- phael Scy- thus.

Homo in- mulentus.

σεως, ἐλεημοσύνης εἵνεκα, ἐτελεύτησε. Κοι-
νῆς δὲ βελλῆς γενομένης, καὶ σωδὸς συγ-
κροηθείσης: ἐποίησαν Πατριάρχῳ τῷ μέγαν
ἐκκλησιάρχῳ: μετ' οὐράσας αὐτὸν,
μάξιμον.

Εὐ δὲ τῷ, $\overline{\sigma \delta \eta}$ ἔτει, ἐποίησε μά-
χιμὸν μετὰ τῶν Βενετῶν: ἔπαυθη κατ'
αὐτῶν δὲ τὸ τε γῆς, ἔπαυθη. Ελαβε δὲ
τὴν δὲ εὐρυ. Καὶ, ἐπεὶ πορροκυνήσας καὶ ἡ
λησαν: ἀπέκρινε πάντας αὐτοὺς, οὗτοι πλε-
ον τῶν ἰβ' ἐτῶν. Ελαβε δὲ καὶ τὴν Φτελί-
αν, καὶ τὸ γὰρ δίκιον. Αἴφηκε δὲ τῶν τε, αἰ-
κα: πάλιν τ' λαὸν ἐν Κωνσταντινὸν πόλει κο-
μίσας: ὅπως ἐκόμισε καὶ πᾶσας τὰς γυναῖ-
κας, ἔπαυθη δὲ τῆς δὲ εὐρυ.

Τῷ ἐπὶ τῷ γένει θανάτῳ μέγα καὶ
ἐξέσπιντο: ὅτι καὶ πολλῶν χερῶν ἐκ ἐγχεί-
σας: τὸ σὺν αὐτῶν πολλὰς ἐκ Διὰ φάρων πό-
λεως, οἰκιστὴς ἦσαν ἀσυνήθους τῆς πόλεως.

Μετ' ἃ πολὺ δὲ πορροκυνήσας, ἐλαβε τὴν κα-
φάν, οὗτον Θεοδωρῶν, τὴν Γοτθίαν, καὶ τὰ
συν τὴν περὶ χερῶν, αὐτὸν πολεμῶντος: καὶ
ἐφερον αὐτὸν, σεργενθίας. Οὐδ' οὕτως γὰρ ἡ
συχασαν ὁ καὶ ἐκ χερῶν ἐπὶ, καὶ ἀφ' αὐ-
της ἐκ γένους χερῶν: ἀλλ' ὡς περ ἀγέλας
περὶ αὐτῶν, ἐφερον κατὰ τὸν δὲ συχῶν
Γραμμάτου: μετὰ πολλῶν, οὗς ἔδωκε με-
ν τὸν τριεξελόμενος. Τοιαύτη δὲ ἀνοχὴ ἔ-
παυθη καὶ ἐγένετο.

Εὐτυχῆς ἡ φαινόμενος: πρὸς πολλὰς, ἔ-
παυθη νίκης, ἐπαυθη, ὁ κατὰ τὸν, ἐστράτευ-
σε ἔκαστος ἐμπειροτάτη. Ὅτι ἡ σεργενθία πο-
ρροκυνήσας αὐτῶν. Πάλιν, ἐκ τὴν ἐκστράτειαν
τῶν τῶν ἐμπειροτάτη, ἀπώλεσε πᾶσαν
τὴν πορροκυνήσας, τὴν χερῶν δὲ πολεμῶντος:
πᾶσα, ἵππους, καμήλους, σκυλάς, ἔαλλον
πᾶσιν πολλῶν: ἀφ' οὗτος Διὰ τὴν αἰφνιδίον,
ἐφυγον. Ὁ δὲ τὸν τῆς ζήμιας αὐτῶν, ἐγέ-
νετο ἔτιως.

Ὁ στρατηγὸς ἰαγκῶν, ἐκείσας, ὅτι οἱ ἀρ-
χὲς τῶν ἀρκάθλων τὸν φρενον ἐμπειροτάτη.
δὴ: τὸν γὰρ ἐκείσας μετὰ τριεξελόμενος ἀν-
θρώπων κορυφῶν, ἐκείσας ἐκείσας ἐκείσας
λετῆς οἰκιστὴς οὐκ ἐκείσας καλῶς. Παρηγ-
γελεῖ ἡ αὐτῆς, μὴ ἐκείσας ἐκείσας ἀκείσας
τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος. Οὐκ ἐποίη-
σαν. Αναβὰς ἔν αὐτὸς ἰππὶ τόπῳ ὑ-
πὸ καλῶν, τοῖς ἀρκάθων καὶ ἐκείσας.
Ἐπὶ δὲ ἡ ἐκείσας τὸν τῶν: ὅτι ἡ φωνὴν τῆς
τείχῃ μετὰ τὸν σκῶν, καὶ ἐκείσας κλί-
μακας, καὶ αὐτῶν τοῦ πᾶς χαλάσας:
σὺν αὐτῶν τῶν πᾶς αἰχμάλωνται:

mortuus est. Synodo itaq. coacta, re com-
muni consilio deliberata: factus est Patri-
archa is, qui magni Ecclesiarchæ personā susci-
nebat: quem, nomine mutato, Maximum nun-
cuparunt.

Anno à Mundo condito sexies millesimo, nō
gentesimo, septingentesimo oēlano, Sultanus bellū
Venetis fecit: terram marit. aggressus. Expre-
nit Chalcidem Euboeæ: ubi, quicquid masculi
ni sexus, duodecimum ætatis annum excedēs,
erat, interfecit, propter deditionē recusatam.
Cepit & Phtheliam, atq. Gardicium: quæ am-
bo incolis vacua fecit: omni eorūm populo
Constantinopolin tralato: quō etiam cun-
ctas fœminas & pueros Chalcidis depor-
tauit.

Eodem anno, maxima pestilentia labora-
tum est Byzantijs: quanta non extiterat multis
annis. Causa eius, fuit multitudo hominum, è
varijs ciuitatibus illo congregatorum, qui acri-
vrbis insueti erant.

Haud multo post, expeditione suscepta, Ca-
pham cepit, Theodoros, et Gotthiā, et omne cir-
cā regionem, sine ulla dimicatione. Inde colo-
nos in urbē deduxit. Nullo modo .n. iste teter
hostis quiescebat, Christiani generis depopula-
tor: sed omiū instar, infelices Græcos annuatim
agebat: alios vendens, alios cunis volenti do-
nans. Ea fuit tolerantia & permissio Dei.

Tam secundo fortunæ statu iste execrabilis
usus, rerumq. gestarum gloria elatus: exerci-
tum quoque aduersus Belgradum duxit: quo
tempore etiam Seruia se illi submitit. Verū ita,
in hac Belgradica expeditione, amisit om-
nia belli impedimenta, & quæ usui essent:
arma, equos, camelos, tentoria, alias opes
magnas. His enim subito pauore relictis, Tur-
ca aufugerunt. Quæ iactura quomodo acci-
derit, exponam.

Dux Ioannes Hunjades, postquam audi-
uit, Belgradum à Barbaris obsideri: acces-
sit occultè cum tribus armatorum millibus,
oppidumq. intrauit. Ibi domos presidys
bene armatis firmavit: interdicens, ne pri-
us inde exirent: quàm tubæ clangorem au-
diuissent. Paruerunt illi diligenter. Ipse,
loco editiore conscenso, ex alto actiones ho-
stium speculabatur. Ibi conspiciatus tandem,
maius partem tormentis ab illis esse dis-
iectam: scalisq. apposis, per ruinas ascen-
di: inuadi & capi obuios quosque: confestim
loco illo egressus, tubacantu exciuit omnes.

IX. Patriar-
cha, Maxi-
mus.

Euboeæ ex
pugnetio.
1470.

Pestilentia.

Expeditio
Pontica.

1475.

Belgradi
obsidio in
ita.

1476.

τότε

c Qui

δη ἐκ πολλῆς ἀποθανέσης τῆς γυναικὸς ταύτης ὡς ἐλπίζοντες τῆ πατριαρχίᾳ, ὅτι ἐν ἀφορισμῷ μνηστεία κατήγορε τοῖς τῆς αἰδρός: ἡ δὲ ὥς τὸ μνηστεῖον. Καὶ (ὡς τῶν ἱουμασίῳν θεῶν) ὁρεθῆναι, ὡς ἐτέθη: ἐξογκωμένη δὲ μόνου, καὶ μελαιναῖ μὴ δόπο βαλεῖται ἔδῃ πῆς ἐν κεφαλῇ τρεῖς. Καὶ τότε δὲ δισμύουσα τῷ σελταῖ. Ὁς ἐπεμύσιν ἰδὲ αὐτῶν πῆς, καὶ ἐδῆσαντο αὐτῶν. Οἱ καὶ θεαοίμονοι ταῦτα, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐθαύμασαν. Καὶ ἐδῆσαν ἐν κιβωτίῳ: καὶ ἐσφάλησαν αὐτὸ Διδύμῳ βασιλέως. Εἰσὶν ἔνθῃ ἡμέρας, ἵνα ἐλθῶσι παλιν, καὶ ἰδῶσι. Ἐλθόντων δὲ, ἡπεισὶν ὁ πατριάρχης λειτουργίαν: καὶ αἰνεῖν καὶ ὁχλῶ συγχωρητικῶν. Ἡς ἀναγινώσκουσιν ὁμοῦ, ὡς μετὰ δακρύων: ὡς θαύματι. Θεῶν, αἱ ἀρμονίαι τῶν χειρῶν, καὶ τῶν ποδῶν, δὲ μελῶν: ὡς καὶ ὅν παρῆσαντες ἀκέραι τῶν ψόφων. Ὡς τῶν δὲ πάλιν τὸ λήψανον, καὶ σφραγίσαντες: λυθέντων μόνων τῶν ἀρμονιῶν πάντων: ἐνέβαλον ἐν τῷ παρεκκλησίῳ, μετὰ τῆς κιβωτὸς ἐσφραγισμένης, ἥ ἔχεν αὐτὸ. Μετὰ δὲ παραδρομῶν τριῶν ἡμερῶν, ἐλθόντων τῶν ἀνθρώπων βασιλέως, ὡς αἰσῶνται πῆς σφραγίδος τοῦ σώματος Διδύμου: καὶ κένον μόνου ὁρῶντες, ἐθαύμασαν. Ἀπελθόντες δὲ, τὸ θεοκένον αἰαγγέλαντες τῷ σελταῖ: ἐθαύμασε, ὡς ἐξεπλάγη: ὡς ὅτι ἱουμασία ἐστὶν ἀληθής, ἡ πίστης αὐτῶν, τῶν χριστιανῶν.

Ἡ δὲ φοβερός, ὁ ποιῶν τῶν σελταῖ: καὶ μόνον τοῖς μεγίστοις αὐτῶν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις: τὰς ἀρχὰς ἀπὸ σὺν ὁλῇ πῆς: καὶ ἐνεργῶν ταχέως πᾶν, ὅ ἢ βέλετο, καὶ κατὰ τὴν ἔχεν. Ἡ γὰρ δὲ ἐστὶν σοφός: καὶ μόνου ὅν δὲ γινώσκων αὐτῶν: ἀλλὰ καὶ ὅν δὲ πᾶν τοῦ γινώσκων: καὶ μάλιστα ὅν ἡμέρας τῶν χριστιανῶν. Ἐδίδου καὶ τῶν δεχέων αὐτῶν μετὰ φρονήσεως μεγάλῃς: καὶ ὡς συζητήτης πολλῶν: ὡς ὅλως ἀγνοῶν ὅ ἔστι μικροπότης ὅ ἔστι τῶν ὁλῃ προνομίων. Ἐμύθανε γὰρ πᾶντα ἄρχει καὶ τῶν μικρῶν, καὶ μὴ ἀκιδίῳ αὐτῶν ἀξίῳ, εἰς αὐτὸν. Ἐπερπάτει τῶν νύκτα ἀγνοῶν: καὶ μανθάνων πάντα τὰ γινώσκων. Οὐκ ἀφῆκε δὲ, ὡς εἶλεγον, ἥδε μίαν ἐργασίαν, ἡ περὶ γυμνασίαν, ἀπερὶ σκόπητον, ἡ ἑκάς: ἐξ αὐτῆς ἐχῆ: ἡ πᾶσι τοῖς ποῖσι. Τεταύτην ὁ πᾶν ἐπείετο τῶν ἐρῶντων ὡς ἀσφαλισμένη. Μαθὼν δὲ, καὶ ὅτι οἱ ψάλλοντες τῆς μεσσηνίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν Γραικῶν, δύναντο

subiecerat. Quæ mulier cum longo antè tempore è vinis excessisset: Patriarcha existimans eam, quia tantum virum infamasset, adhuc anathemate constrictam teneri: sepulchrum eius, aperiendum curauit. Tunc illa (ὁ miraculum Dei) in eo statu, quo deposita, reperta fuit: tumida turgidaq. tantum, & nigra: nondum etiam criminibus de capite amissis. Re ad Sultannum allata: misit is ad contemplandam illam certos homines. Qui contemplati, admiratione obstupuerunt. Cadauere deinde in arca posito: hanc sigillo Regio muniverunt: dicm dixerunt, qua die ad videndum reuerterentur. Reuersis, rem diuinam Patriarcha fecit: recitata & prelatione, qua crimen illius aboleretur. Quam ut sanctes, nec sine lacrymis, recitauit: en miraculum: articuli manuum pedumq. disjungi, vincula solui: ita ut ab astantibus etiam, osium crepitus audiretur. Reposito cadauere, & rursum obsignato: cuius tantum nexus omnes dissoluti fuerant: obsignatam arcam, qua id continebat, in sacello Patriarchico deposuerunt. Post triduum, reuersis Regis ministris, arcamq. resenata & aperta: apparuit corpus illud id dissolutum: de quo nihil restas, nisi cinis, homines in admirationem adduxit. Abeunt ad Regem: quæ suis oculis viderint, renuntiant. Admirari ille, stupefcere: Religionem Christianorum, veram & admirandam confiteri.

Erat porro formidabilis, iste Sultannus: id quæ non suis modò Proceribus, sed omnibus etiam alijs. Nulla apud illum ratio personæ ullius: celer effector omnium rerum, quas volebat, & in animo habebat. Diligebat quoque viros doctos: eosque non sua tantum gentis: sed cuiusvis etiā nationis: in primis, ex Christiano genere nostros homines. Administrabat Regnum magna cum prudentia. Multa indagare, multa cognoscere: nihil, ne minimorum quidem, quæ in urbe gererentur, inexploratum relinquere. Certè enim omnia, etiam minuta, personæq. eius auditu fermè non digna, sciscitabatur. Nocturno tempore, per vias ignotus oberrabat: ut omnes ciuium actiones disceret. Ferunt, eum prætermisisse nullum opificij, aut negotiationis genus, quod non considerarit: & quid ex eo quisque lucri caperet: & quid quisque cinis ageret. Huiusmodi ille inquisitionem frequenter, quàm studiosissimè faciebat. Cumq. percepisset, Græcorum Ecclesiastica musica cantores, notis quibus-

Exemplo mulieris cuiusdam.

Ingeniū & mores Machometæ.

Omnia ciuitatis, cognita habebat.

γράφειν τὰς μελωδίας τῶν ἀγαλῶν ὡς ἄντι, ἔπαρεγενόνητο ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰς ψάλτης, καὶ εἰς πέρσης: ὃν εἶχεν αὐτὸς ὀπισθὴ μανὰ, καὶ καλῶς ἔχοντα φωνῶν. Ἦσαν ἔνθ' ὁ μελῶν πέρσιον: καὶ ὁ ψάλτης ἐρεῖα ψεν. Ἰσπερ δ' ἐῶρκεν ὁ αὐτοῦ τῆς: καὶ παρόν- τ' ὁ τῶ πέρσης, ἔψαλε τῶ ὁ ψάλτης ὁ- μοίως: ὥστε καὶ τὸν πέρσιον, καὶ τὸν αὐτοῦ τῶ, θαυμάσθη. Ἐδωρησατο ἔνθ' ἁμφοτέ- ροις δαρεάς: καὶ ἐξενίξεν τὴν λεπιοτήτα τῶ ψάλτη: καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν ἀγάπῃ καὶ πρῶ. Λέγεται δ' ἐπὶ καὶ ὁ πέρσης, ὁ ἀδελφὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλεως ἐπ' αἰνε- σε τοῦ ψάλτην ἔσω μιμησάμενον φω- νῶν ἑαυτοῦ: καὶ ἡ αἰδοτε ἔπε κηκεν, ἔπε ἐγνώσκον: πᾶς ἐπ' ἐπικύησεν αὐ- τὸν, εἰπὼν: μεγάλη ἀληθῶς ἡ ὀπισθ- δειότης καὶ σοφία τῶ ψάλτη. ἠύξησε δ' ἐ, ἐτραύσε πᾶ ὁ λαὸς τῆς βασιλείας αὐ- τῶ, πολλοὶ καὶ ῥήσας ἐτη * * * ἀπεθάνε κατὰ τὸ π ο π α ἰ ἰ ἔτ'.

ΕΒΑΤΙΛΟΥΣ ΔΕ Αὐτ' αὐτὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ σελταὺν μπαγιαζίτης ὅς ἔχε καὶ ἑτερον ἀδελφόν, τὸν τζέμ σελταὺν ὄντα ἐν μαγ- νησίᾳ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔτ' μπα- γιαζίτης, δρεθ' ἐς ἐν ἀμασσίᾳ: ἐπεὶ ὁ πα- τὴρ αὐτοῦ ἐπελῶθησεν ἐν τοῖς χωρίοις νι- κομηδείας: πολλοὶ ὑπάρχεις ἔτ' αἰγ- γορῶν βασιλεὺς τῆς πόλεως. Οὐ τὸν υἱόν, νήπον ὄντα, καὶ ἐν τῇ πόλει δρε- θ' ἐντα, αἰγγορῶν πρῶτον, αὐτοῦ τῶ: ἐπὶ τῶσις ἔ μικρὸν ἐγχετο: ὥ- σε φονοδ' ἴσθαι καὶ πατρίαν εἶναι, καὶ ἄλλας πόλεις: καὶ ἔτως ἐπαυσεν τῶσις.

Μετὰ δὲ ἡμέρας πνῆς, ἦλθε καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν βα- σιλείαν. Τῶτον δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπεμ- ψεν ἐν μαγνησίᾳ: δὲς αὐτὸν καὶ σκη- πτρον, καὶ ἀξίαν μεγάλαν. Ἐδωκεν ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις υἱοῖς αὐτοῦ. Τῶ μὲν ἀχμήᾳ, τῶ ἀμασσίᾳ: τῶ δὲ σαχ, τῶ καρμανίαν: τῶ δὲ μαχμε- τη, τῶ κασταμόνῳ: τῶ σελήμῳ, τῶ τρα- πεζέντῳ: τῶ μεχμετῇ, τὸν καφῶν: ὃς καὶ μετ' ὀλίγον ἐπελῶθησεν. Οὕτω δὲ μετέρισε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὴν ἀνατολίαν.

ΑΜΑΤΙΑ Τῶ ἡγεμονοῦσιν, ἀπέκλινε τ' ἀχ- ματ πασίαν: αὐτὸν ὁ πολέμικόν, ἔαγαπῶ- μενον πᾶσι πάντων: ὃς πολλὰ καὶ ὀρθῶς, ἔ μάλλον ἐν τῇ πελῳ, ἐν τῶ ὀρεόντῳ: καὶ ἡγεγυκεν ἐκείθεν ἀχμαλῶτα πολλὰ, καὶ πλεῖστα, ἄλλα. Οὐκ οἶδε δὲ πῶς, πῶς αὐτῶ

quibusdam posse describere canticas Agaz- nicas: iussit in conspectum suum vocari duos ca- iores: unum, Psalter Græcum: alterum, quem habebat, scientia & suavitatem canendi præstā- tem Persam. Quo, Persicam cantilenam dul- citer canente: Psalter eam notulis comprehen- dit. Deinde, Sultano iubente, Persa auscultā- te, illam Psalter cecinit eodem modo: ita ut tū Persa, tum Sultanus, admiraretur. Virumq; ergo muneribus affecit: admiratus, ut rem no- nam, ingenium subtile Psalter: amboq; cum gratia & honore dimisit. Fertur etiā Persa ille, qui ita coram Rege cecinerat: postquam audi- uisset cantionem Psalter, ita feliciter alienam vocem imitantis: quam alias nunquam audi- uisset, nec sciret: summam ei reverentiam exhi- buisse, ac dixisse: Magna est verè dexteritas & eruditio Psalter. Auxit autem hic Rex, & valde longè extendit, imperij sui limites: annis LVII annos vixisset: pergit ὁ 988. anno Mundi.

Secutus est eum in Regno filius suus, Baia- zita: qui habebat fratrem, nomine Zemam, Magnesiæ habitantem. Iste verò Baiazita, A- mæsiæ vivens: posteaquam pater eius in agro Nicomedienfi mortem obierat: quò propius ab eo loco aberat: eò citius re cognita, renuntiatus est Rex urbis. Antea tamen, quàm eò venis- set: filius eius, etate adhuc infans, in urbe ipsa educatus, renuntiatus fuit: cum quidem sedi- to non parva, ob creandum Regem coorta fuis- set: ita ut res ad manus & prænam veniret: inter alios multos, etiam uno de Bassis interfe- cto. Sed pueri renuntiatione, suis tumultus fa- ctus est.

Post aliquot dierum intervallum, adveni- pater ipsius, Regniq; sedem occupavit: hoc suo filio Magnesiæ amadori: cui sceptrum dedit, & magnam dignitatem contulit. Pari benefi- centia liberaliter in ceteros quoq; filios suos vi- sus est: Achumata, Amæsiæ cōcessit: Sachus Cili- cia: Machumete, Castamone, Selima, Trape- zunte: Mehemete, Capha: qui & paulo post mortuus est. Ad hunc modum, liberis suis Orien- tis partes divisit.

Statim autem ab initio imperio, A- chumatam Bassam inierunt: virum bellis ca laude clarum, & omnibus charum. Multa hic fortiter gesserat: cum alibi, tum in Apulia, apud Hydruntem: multis in- de captivis, magna præda & opibus, addu- ctis. Nec scitur, unde fuerit invidia odijq; origo,

Musica a-
maror.

Baiazita II.
Imp.
1482.

Filij eius.

Achumata
Bassæ cæ-
des.

Ερ δ' αὖτ' ὅτε δ' ἔπει τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, ἐ-
 ράτ' ὅτε κατὰ μολδοβλαχίας. Καὶ ἡ χιμα-
 λωπος τὸ κελλήν, τὸ ἀσπορόκαρπον, καὶ ἀλλὰ
 λαβῶν πῶτας αἰχμαλώτους, ἀνδράς καὶ
 γυναικάς, καὶ κομίους ἐν πόλει. Τὸ δ' αὖ-
 πορ ἡ τῆς παύτης ἐκστράτειας: ὅτι ὁ πρῶτος
 πορδανίας ἀρχὼν, ἐποίησε πόλεμον μετὰ
 σελτὰν Μεχεμετ: καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν, ἀφα-
 νίσας πλὴν ὅσων ἀγαρηνῶν. Ὅθεν ἔτι ὁ ἐπο-
 ρδὸς κατ' αὐτῶν: καὶ πῶτα ἐποίησε τὰ δεινά.

Μετὰ δ' ἐπ' αὐτὸν ἔταρ δέκα, στρα-
 τῶν κατὰ τῶν ἀλβανιτῶν. Παρδὸς δ' ἐ-
 κδ' ἐμίσυ, κωλύμενος ἀπὸ τοῦ τῆς τοῦ
 δ' ὕσβατον, καὶ περὶ ὁδὸς, καὶ ὀρεσίβατον:
 ὅς ἔχοντι τὴν οἰκίαν. Ἰπποὶ δ' ἐαυθαί-
 νειν καὶ ἀδωατῶν. Οὐδ' ἐρ δ' ἄλλο ἐποίη-
 σαν: πλὴν ἀρπάσαντες ὅσους τυχόντας, ἀν-
 δράς τε καὶ γυναικάς: καὶ πωροποιήσαντες
 πολλὰ, ἐν Κωνσταντίνῃ ἤλθον.

Οἱ δ' ἐβενετικοὶ, οἱ τελευτῶντες τὸν ἀδελ-
 φὸν θάνατον τῆς σελτῶν, ἡλπίσαν δ' ἄρ' ἔτι
 μὴ παρὰ τῶν ἀγαρηνῶν, καὶ Φιλίαν ἐφ' ὅ-
 ρω ζωῆς, μὴ γινώσκοντες, ὅτι ἡ Φιλία αὐτῶν
 ψεύδης καὶ δολία. Ὅθεν καὶ ἐκαστὸς ἐν
 ἀμελείᾳ. Οἱ δ' ἀγαρηνοὶ, μενούσας τῆς ἐ-
 ρηνῆς, ὡκνόντες ἡσυχάζειν, πολλὰ καὶ ὄρ-
 μισαν κατ' αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐξ ἑκτῆς θαλάσ-
 σης, μετὰ τῆς σελτῶν ὁμῆς. Ἡ δ' ἐν τῷ εὐ-
 λῷ Καπετάν, ὁ μυσταφάπασίας, ὁ σὺν γο-
 νῷ ὕστερον καὶ βελίρης. Ἐχόντων δ' ἐπ' ἀγαρη-
 νῶν εὐλοῦν πολλῶν (ἐπὶ κίνα τῶν τριαντασί-
 ων, ἀνεῖν τῶν φορητῶν πλοίων τ' μεγά-
 λων: καὶ δύο Μεγάρων, ἑκατάμην, καὶ τὴν
 Μπαρὰν ρεῖζην) ἀρῆν τῶν βενετικῶν καπῆ-
 ταν, ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ'
 πλοῖον ἐμπύρρην καὶ ὑποπύρρην, ὅτι ἐπὶ
 κίμαρ ἄλλῃ: ὅς ἐκαστὸς τὴν ἰταλίαν πολλὰ
 ἀρπάζας καὶ ἀφανίσας χρεῖαντες ἐν ὀλί-
 γῃ ὀρμίσαντες κατ' αὐτῶν, μετὰ δύο καραβίων
 μεγάλων: καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸ μεσορὶ καὶ
 ῥιψάντες ἀλύσας, ἐδήσαν. Πόλεμος δ' ἐ-
 σφοδρὸς ἔργον ἐπὶ: ἐπαπορίξ ἑκατέρω
 πλοῖα. Ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ' ὁ δ' αὖτ'
 ὅτι ἐν ἰκανὸς νικῶν ἐν τῷ πολεμῷ
 πόλεμος: ἐρρίψε πῦρ ἐν μεσῶ τῶν καρα-
 βίων: καὶ ἦσαν καὶ τὰ πρῶτα. Καὶ οὕτω
 μὴ δυνάμενοι ἀφ' ἀλλήλων: ἀπεπεφραθῶσαν καὶ τὰ τελευτὰ ἐν μεσῶ τῆς
 πελάγους. Οἱ ἀνθρώποι δ' ἐπ' αὐτῶν ὁ ἀερ-
 δίας (οἱ μὲν, ὑποπολεμικοὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς, ὑποπο-
 ροὶ: ἄλλοι δ' ἐπὶ ὄντες ἐν θαλάσῃ, καὶ ὑπο-
 πινόμενοι) πάντες διεφθάρσαν.

Altero anno imperij, in Moldoualachiam Moldauica
copias Sultanus duxit. Cepit oppida, Cilia, A- Sultani ex-
sprocastrum, & alia. Inde quicquid virorum peditio,
feminarumq. cepit: in urbem traduxit. Causa 1484.
huius expeditionis erat: quod superior Malda-
nie princeps, Sultano Mechemete bellum fece-
rat: in quo victoria potius, magnum Turca-
rum numerum deleuerat. Hinc causa accepta,
Batazites ab urbe contra eum mouit: huius-
modiq. maleficia Regioni intulit.

Post transfursum decennij, in Albanos pro- Er Albani-
fectus est: nulla re memorabili gesta: officiente ca.
locorum iniquitate, saxorum asperitate, & al- 1492.
titudine monium: ubi suas illi sedes habent.
Eo autem ut ascendant equi, fieri non potest.
Itaque nihil profecerunt: nisi quod viros &
feminas, fortē obuiam factos, rapuerunt: &
incendia multa fecerunt. Postea, Constantino
polin reditum.

Veneri, sublato fratre Sultani, honorem sibi
sperabant ab Agarenis, & amicitiam per om-
nes dies vite illius: nescientes, amicitias illo-
rum esse fucatas, & fraudulentas. Hinc segni-
ter ipsi rebus providere. Contra Agarenis, tan-
te pace, magnam classem edificarunt: terrestri Et contra
& marino exercitu, ipso una veniente Sul- Venetos.
tano, in eos inierunt. Imperator classis erat Bas- 1498
sa Mustaphas: qui postea Visini gradum asse-
cutus est. Cum autē Agarenica classis, magna
& potens esset (triennium equidem amplius
trecentarum, preter magnas onerarias naues:
& prater duas ingentes tormentis omnig. bel-
lico apparatu instructissimas, Machonas ap-
pellatas: unam Ciama'a, alteram Baraci Rei-
za) aduenit Venetorum Imperator Laure-
danus. Hic, ubi Baraci nauigium con-
spexit: suspicabatur, esse id, cui Ciamaala
præfesset: qui multum damni Italia inu-
lerat: raptis in seruitutē, & morti datis, Chri-
stianis haud paucis. Confestim ergo irruere in
ipsum, duobus magnis nauigijs: illud in me-
dium, amborum redigere: catenas inijcere:
& religare. Fit pugna vehemens: cadunt v-
trinque multi. Videns autem Baracus Reiza:
se victoriam obtinere non posse: ignem nau-
bus iniecit, quo omnes tres flagrare cœperunt.
Cumq. inter se cohererent, nec inuicem separa-
ri possent: omnes medio mari deflagrati, in ci-
neres abierunt. Epibato vero, atq. ipse adeo
Lauredanus (quidā, ferro: alij, flamma: nonnulli,
salu in mare, & suffocati) cuncti perierunt.

Naues igne
ablumptæ:

Καὶ

4 Qua

Καὶ τὸ αὐτοῦ αὐτοῦ λοιπὴ ἀρμάδα (ὁ 50-
λ) ἐστὶν εἰς τὸν ναῦπακτον. Καὶ ἔτω
μηδυνήϊον ἢ δὲ μάδα τῶν Βενετῶν τι
ποιῆσαι: Δὲ τὸ εἶναι καὶ ἀπὸ τῆς ξηρῆς τοῦ
σουλτάνου: ἐμάνεν ἀπὸ αὐτοῦ. Ἐλαβε δὲ τὸ
ναῦπακτον, καὶ τὴν χώραν τὴν ἐκείνῃ γαλα-
ταί, καὶ τοὺς λοιπὰς χώρας, εἰρήνικῶς: περὶ στυ-
νησαντα αὐτοῦ, κατὰ τὸ 15^{ον} ἔτ.

ἔγ. Εἶτα ἀνῆλθεν ὁ σουλτάνος εἰς ἀδριανού-
πολιν, μενῶν ἐκεῖ. Ὁ δὲ 50 λ ἐπὶ τὴν τὸν
ἐξ. χερσὶν αὐτοῦ μερῶν ἐκείνοις: καὶ παρέλα-
βε τὴν μεθώνην: ὅντ' ἐπὶ ἐκεῖ καὶ τὸ σουλ-
τάνος τῆς. Ἐγένετο δὲ ἡ ἀλωσις αὐτῆς, τὴν
τον τὸν τροπον.

Περὶ καθημένων τῶν σουλτάνων, καὶ τῶν 50-
λ, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, καὶ πολέμων: καὶ
μηδυνήϊον τι ποιῆσαι, Δὲ τὸ ὄχλου
τῆς πόλεως: καὶ μελλόντων παρατησάσθαι
τοῦ κατ' αὐτῆς πόλεμου: ἐφάνησαν ἐν με-
τὰ τῶν ἡμερῶν κατέργα Βενετῶν: φρον-
τα Διευτρώφας, καὶ ὅσων, καὶ ἀνθρώπων Βενε-
θιαν. Ἀλλὰ θεασάμενοι οἱ ἐνδομ μεθώνης,
κατηλθόντων ἀπαντες εἰς τὸν πελάγος, ἀ-
σπείσαντες αὐτοῦ, καὶ ἀποδεχθῆναι. Ἡν δὲ
πρῶτον περὶ. Θεασάμενοι δὲ οἱ ἀγαρηνοὶ τὰ ἐ-
πάνω τέχνη ἀνθρώπων χωρὶς ἐν μερῶν μὴ
ἔσιν ὑψηλοῖς θέντες κλίμακας, καὶ παρὰ
λας σιδηροῦς, ἀνέβησαν, καὶ μάλλον ἐν-
τῶν. Καὶ θέντες σημαίας αὐτῶν, ἐβόησαν
βοῶν, ὡς ἐδ' ὅ, τῆς νίκης: καὶ ἔτος εἰσῆλθον
πολλοί, καὶ ἡρπάζον γυναῖκας, καὶ παῖδας. Μα-
θόντες ὅτι ἐν ταῖς μερῶν τῶν ἀγαρηνῶν: ἀνῆλ-
θον εἰς τὰ ἀνω μέρη, καὶ ἐρρίπον πύρκατ' αὐ-
τῶν, καὶ ἄλλα ἐποίησαν πολλά. Πλὴν ὑπερὶ
σχυσαν οἱ ἀγαρηνοὶ, καὶ ἔλαβον τὴν πόλιν
πάντων. Ἐπειτα συνάξαντες πάντας αὐτῶν
δρακὸς ἀπὸ ἐταῶν, καὶ ἀνω, ἀπὸ περὶ ἀλλήλων.

ἔξ. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ ἐν τῇ Κορώνῃ, καὶ
δελφισάντες: ἐκόντες ἐπεμψάντας κλέας
τῆς πόλεως αὐτῶν, τὰ ὅμοιαι μὴ παθεῖν. Καὶ
ἔτος ἐποίησαν αὐτοῖς ἔσθην κακόν. Ἐν
δὲ μόνον, οἱ ἐξέβαλον τὴν φρενίαν:
καὶ ἀφῆκαν μόνον ἀγαρηνὸς φυλάττειν
αὐτό. τας δὲ ἐναπομεινάσας γυναῖ-
κας, καὶ τὰ παῖδας τῶν μεθωνάων, δι-
εσπείραν ἐν ἀνατολῇ καὶ δυσταίχμαλῶτα.
Εὐπερὶ σπείρησε δὲ ἐβελυσίας καὶ ἔπερον
φρένομον ὑφὲν κείμενον, λεγόμενον νῦν
Βερεν.

Ἐπαυελθόντας δὲ τὸ σουλτάνος ἐν τῇ
Κωνσταντίνῃ: ἠρῶνδον ἐπὶ ἐτη πολλὰ.
Δι.

Quare cognita, reliqua classis in portum Nau-
pacti inuecta est. Unde Veneta classis facultas
non fuit quicquam agendi: cō quod & in con-
tinenti Sultanus cum copijs esset. Cepit ergo
hic Naupactum, & adjacentem agrū, Galatā
& reliqua oppida, citra pugnam: facta ab his de-
ditione, 155 C13 C13 VIII. anno.

Post hæc gesta, Sultanus Adrianopolin a-
scendit, ibiq; mansit. Classis autē illis in parti-
bus hyemavit: capta & Methone, cum quidē
tunc rursus Sultanus adesset. Age verō, quomo-
do capta sit, dicamus.

Cum, Sultano & classe eam obsidentibus
ad multos dies, & oppugnantibus, expu-
gnatio nulla succederet (adeo munita erat
illa urbs) cumq; ab obsidione discessuri essent:
conspicte sunt quodam eius temporis die, na-
ues a Veneta urbe venientes: ferentes com-
meatum, arma, militem, salutis obsessorum
causa. Quibus oppidani visis, cuncti in lit-
tus, ad salutandum excipendumq; decurre-
runt, idq; summo mane. Agarent ex altera
parte, conspicati superiora mœnia propugna-
toribus nudata: ipsi, quibus partibus minus
altitudinis erat, scalis admoitis, vncisq; fer-
reis impactis, ascenderunt. in primis Iantzā-
ri. Ibi defixis vexillis suis, victoriā more suo
conclamarunt. Magna tam hinc multitudo in-
gressa: femina pueriq; rapti. Tumultu ad illos,
qui in litus descenderant, ex irruptione hostis
perlato: continuo ipsi in superiora urbis recur-
rere: ignem in Barbaros iaculari: nihil deniq;
ad defensionem omittere. Verum superior, res
Agarena fuit, urbeq; potita est. Dehinc, quic-
quid marium a duodecimo etatis anno, aut a-
liquantō superius, fuit: in unum locum condu-
ctum est, & capitali supplicio sublatum.

Hæc tristissima cum ad ciues Coronæ allata
essent: pauore exterriti, sponte sua clauis op-
pidi sui miserunt simile a se deprecantes exi-
tium. Hoc modo conseruati sunt, nulla iniuria
accepta: nisi hæc, quod ē patria exterminatis, sō-
li Agareno generi in custodiam commissum op-
pidum. Mulieres autem & pueri, qui Methone
remanserant: captiuorum conditionem sub-
ire coacti, per Orientem & Occidentem disper-
si sunt.

His accessit & alius cuiusdam oppidi, in e-
dito loco sitū, quod hodie Barinus nominatur,
ultronea deditio.

Reuersus Constantinopolin Sul-
tanus, multos annos pacem coluit:
nec

Turce Nau-
pactum ca-
piunt, seu
Lepantum
1499.

Et Medo-
nam.
1500

Et Coronæ.

Et Nauari-
nū. Ea fuit
Pylus olim
patria Ne-
storis, qd
Corypha-
sū dicitur.

Barin
το πάλαι
πύλος, ἢ
πατρίς
Nestoris:
το ἢ πο-
τε φάσιν
Λιχόμι-
νον.

Ἡ δὲ περὶ αὐτὸν ἀσθενεία μεγάλη τῆς ἀθροί-
τητος ἔκινε καὶ μάλα κωλύει, καὶ ἀκωλύει
ἐπὶ τοῖς πονηρίαις καὶ πολλῶν.

Πατριάρχης δὲ ὁ κύριος, συμμωρὸς
ἔτι ἔξ, ἐκράνηθη. Εἴτα πνευροτῆθι συνδύ-
ατο πῶν ἀνατολικῶν καὶ τῶν δυτικῶν ὁ-
χιερῶν. Εἰς οὓς ἡρὸς Εὐφρόσυνος Δανιήλ, ἀνὴρ λα-
γυῖος· ὁ θεὸς ἀλεονίκης Νιφῶν. Καὶ ποιῶντες
ψήφους ἐκκλησιαστικῶς· ἀνεβίβασθη εἰς
τοῦ θρόνου πατριαρχίης ὁ Θεσσαλονίκης, Ἰ-
πάρχων ἡ ἀνὴρ σοφός, εἰς ὃν τις ἀλλοτρί-
κα· σκάνει τοὺς χρόνους, ἐπὶ οἷς διδάχας
ἐπαμβων ὁ λογίως καὶ ζωμιασίως. Ἡ δὲ
τῶν πατρὶδα πελοποννήσου· πατὴρ μὲν κλη-
σάμεν ὁ ἀλβανὸν πλῆστον, καὶ ἀνδρῶν πε-
πονημένων, μητέρας δὲ ρωμαϊκῶν ἐξ ὧγε-
νῶν. Ὁς ποθητῶς τῶν τῶν μοναχῶν πολι-
τίαν· ἀφ' οὗ γονεῖς, ἐν οἷς τῶν ἀθω-
ν, τῶν ἀγίων λεγομένων, ἀπ' ἡλθε, καὶ ἡ σὺ-
χρῆς ἐν αὐτῇ. Ὁ πῶς καὶ ἱεροδότης ἐγένετο ἐν μονα-
στηρίῳ, ἐπ' ὀνόματι ἡμῶν ἐν τῷ παντοκρά-
τορι. Ἐπ' εἰς δὲ Θεσσαλονίκῃ τῶν ἰδίων ποι-
μένα ἀπέβαλε καὶ Θεσσαλονίκης, τῶν ἀ-
γαλλῶν φημεν ἀκρόντος τῶν ἀνδρῶν, μετὰ
πρῶτον καὶ ἀξιώσαντες, ποιεμένα αὐ-
τῶν ἐκατίστησαν, καὶ μὴ θέλοντες. Πλεῖστον
καὶ τῶν ἐκ αὐτῶν καὶ κινήσαντων αὐτῶν,
ἡ δὲ τῶν πολλῶν σωτηρίαν.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἡ ἵππομεν, πα-
τριαρχὴ συμμωρὸς· ὁ πῶς τῶν αὐτῶν, ἐκ
ζῶντος τὴν οἰκονομίαν, ἐγένετο αἰθεντικός·
ζῶντος καὶ ἡ χασνατάρ, ἀγαρηνῶν, ἡ
καὶ περὶ τὴν σκευὴν περὶ τῆς ἀμυροῦς, ἡ
ὅτι κληρονομία οὐκ εἶχεν. Οὐ μόνον δὲ τὰ ἐ-
κ τῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἀφ' ἐρωμένων, ἐ-
γένετο αὐθιγνῶν. Καὶ τὰς ἐνεκα καὶ πολ-
λοὶ τῶν κληρικῶν ἐσθλῶν ἐν φυλακῇ.

Ταῦτα ἡ Θεώμενος ὁ πατριάρχης· ὅπως
ἐξ· ἀφ' ἐρωμένων ἱερῶν σκευῶν, ἡ δὲ τῶν
χιλιάδων χρυσίνων, ἐλαβον καὶ τὴν κλη-
ρικῶν ἐν φυλακῇ εἶχον, καὶ ἀλλὰ ζήσαντες· βε-
λόμενος καὶ ταῦτα ἐλευθερωθῆναι· ἐπὶ ἀ-
σπερ, ὁ βασιλεὺς τις ἐστὶν αὐτῷ ἀνεψιός· καὶ
ἔως ἐμαρτυρήθη, ἐξ ἡ ἀληθείας. Γινώσκον-
τες ἡ δὲ αὐτῶν χασνατάρ, τὸ ἀληθές· ἡναγκα-
σθὲν ἀπὸ τῶν μερτῶν ῥίνας τῶν μαρτυρησά-
των, αὐτῶν τῶν ὁνίων μοναχῶν. Ἀργυρῶν ἡ δὲ
ὁ σκλατῶν· ὁ οἰκονομήσαντα ταῦτα, καὶ συμ-
βελόσαντα, πατριάρχῃ καὶ ἐξέβαλον αὐτῶν,
καὶ μόνον ἡ θρόνος ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεως. Εἴτα, γνῶ-
μη

fuliori, irasci. Evidetis ergo is est, non solum tantum suo, sed ipsa etiam vire. Deinde,
de

nec eam sua voluntate, sed quod magnis arti-
culorum doloribus cruciaretur: quæ debilitas
et languor, inducias et fœdera, quamvis inui-
tum, facere cum multis coegit.

Patriarcha Symeon, cum sexennium Ecclē-
siae præfuit, placido somno emigravit. Convo-
catam inde concilium Ecclesiasticorum Proce-
rum, tum ex Oriente, tum ex Occidente. Inter
quos tunc conspiciuerant, Ephesi Præsul Da-
niel, eruditione præstans: tum Thessalonica, Ni-
pho. Suffragijs inde ex Ecclesia ritu lausim Pa-
triarchicam dignitatem exaltatus fuit Thessa-
lonicensis. Cum autem ea doctrina esset: qua
haud temere quisquam ea tempestate alius: e-
ruditiè pro cōtione, et admirabiliter, docebat.
Erat à Peloponneso oriundus: patrem habue-
rat ex Albania, virum dititem, et lictis ex
cultum: matrem autem Romani, hoc est, Græci
generis, nobili loco natam. Incensus ipse amore
vitæ solitarie, parentibus relictis, in montem
Atho (hodie Sanctus mons vocatur) abijt:
ibique rebus sacris vacavit: factus ibi Sacerdos
in Monasterio, quod nomini Pantocratoris cō-
secratum est. Cum aut Thessalonica Pastorem
suum amisisset: incolæ huius urbis, audita vir-
tute et eruditione viri: accurrerunt, rogarunt,
inuito pedum pastorale tradiderunt: inuito,
inquam: vix à Monachis eius loci, ob multo-
rum salutem persuaso.

Iam vita perfunctus, ut diximus, Patriar-
cha Symeon: quia is vivens, nullum fecerat
testamentum. opes eius, in ærarium Regis redi-
gende erant. Regiarum quippe pecuniarum
Præfecto, Trapezitio Seedebeio, Amerutæ
filio, notum erat, neminem illi heredem esse.
Non ipsius autem tantum bona, sed multa etiam
divinis vñibus consecrata, Sultano addiceban-
tur. Quæ de causa, multi etiam ex clero in cu-
stodiam includebantur.

Hæc mala cum cerneret Patriarcha: sacra
vasa, quæ plus tribus Ducatorum millibus va-
lebant, à Turcis auferri: Clericos in custodia
detinenda insuper ab ipsis attentari: indi-
gnè tulit, cupiens saltem Symeonis bona asse-
rere. Commentus itaque est quendam Basi-
lium, illius patruum: et sic pro testimonio
dictum fuit, eisi præter veritatem. Verum
cum rem probe nosset idem gaza Præfectus:
testibus naves præcidendas curavit, qui e-
rant tres Monachi. Sed et Sultanus, com-
menti huius auctori Patriarcha, ac con-

Patriarcha
X. Nipho,
bonus cō-
cionator.

Symeonis
P. nullū te-
stamentum

Sacrilegia
Turcarum.

Patriarchæ
propter mē-
daciū ex
pulsio.

αὐτῶν, ἢ δ' οὐδ' ὁσονταὶ αὐτῶν, ἢ πᾶσι σωσιμῶν αὐτῶν. Εἰ ποὺ ἔτι ἐκείνοι, ὅτι ὁ σάχ καλῆς, ἔχει θάραχος εἰς ἡμᾶς ὅπως βοηθήσομεν αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ. Ἡμεῖς δὲ ποιήσομεν παντοιοτρόπως: ἵνα συλλάβωμεν αὐτὸν ζῶντα, εἰ δύνατο: καὶ ὁ δώσωμεν αὐτὸν ἐν ταῖς χερσὶ σὺ. Πιστεύσας ἔτι αὐτοῖς, δ' ἐδῶκε πόλεμον μετ' αὐτῶν. Οἱ καραμανοὶ δὲ ἦσαν προσκείμενοι καὶ μετὰ ἐκατέρω τῶν μερῶν. Εφαινότα δὲ, ὅτι βοηθῶσι ὅντι ὁ τιμωρὶς. Συμπολοῦντες τοῖνυν γενόμενης: ἔφυγον μὲν οἱ καραμανοὶ, νικᾷ δὲ ὁ σάχ καλῆς. Οὐκ καὶ ἀπὸ τῆς καὶ κεφαλῆς ἔπεσεν. Εἶτα, παλιν ὤψοντες οἱ καραμανοὶ, καὶ κεκυηκότας εὐρόντες ὅντι τῆς σάχ καλῆς: καὶ ὁπισθόντες αὐτοῖς ἀνελπίτως: ἐνίκησαν αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον. Ελαβον δὲ καὶ ἐκατέρω τῶν μερῶν, πᾶς τε σκηναίς, ἄρματα, ἵππους, καμήλας, καὶ λοιπὰ σκελῆ: καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις.

Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ σελτάνος Μπαγιάζιτης, ὅτι ἡδυνάτω πρὸς αὐτὸν: ἐπεὶ ἦν ἐν κλίνῃ, ὑπὸ ῥύματι σμικρῷ ἐδεδυνῶτο κακῶς. Καὶ πρὸς αὐτὸν ἔρχεται ἀκίνητος ὅτι ἐδεδυνῶτο αὐτῶν ὅτι τῶν ἡγεμονίων, πρὸς τοῦ τῆς τῆς σελτάνος ἀρχηγῶν: καὶ ἐπὶ ζῶντα ἀναχωρήσας.

Ἡ δὲ ὁ σελτάνος σελίμης κυριδύων ἐν Ἰρακὸν περὶ τῆς καὶ ἔμαθε καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ βασιλέων ὅπως δύναιτο ἔχει τῶν ἀρχῶν πρὸς τοῦ ἄλλου ἀδελφοῦ. Καὶ ἐξήγησε τὸν καφραν. Ὁρθῶναι τῶν σελτάνος σχετιμένων: ἵνα μεταβαίνειν εἰς τὸν γινόμενον. Εἶχε δὲ καὶ κατασκόπως ἐν πόλεσι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πολλοῖς. Ὡς ἔμαθε, ὅτι ἡδὴ γέγονεν, ὁ γενέσθαι πρὸς αὐτὸν: ἄρας λαὸν ἀπὸ σκυθῶν, ἀπὸ τῆς χάνης, καὶ παντοίων ἄλλων, καὶ ὅντι ἐδίδας αὐτῶν, καὶ πολλὰς τῶν συμμάχων καὶ φίλων: ἦλθεν δὲ τῶν ἀβάτων τῶν πᾶν, καὶ μεγίστων ποταμῶν, ὡς αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν τῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσφόδερον.

Ὁ δὲ σελτάνος ἀρχηγῶν, μνηστὴς πρὸς τῆς πατρὸς αὐτοῦ, ἦλθεν ἀντικρὺ τῆς πόλεως, ἐν χώρᾳ λεγομένῃ βρύα. Καὶ δεύρας ἐν πόλει νυκτὸς κρυφίως: ὤρεθη, καὶ συνομιλῆσε μετὰ τῆς ἰδίας πατρὸς. Τὰ πρὸ δὲ ὥτως ἐγένετο, ὥστε αἱ γενεὶς αὐτοῦ ὅπως ἡρόσησαν αὐτόν: μὴ βοηθήσειν ἐν τῷ πολέμῳ τῆς σάχ καλῆς. Πλὴν, δοκεῖ μοι: ὅτι σὺ ἢ αὐτῶν ἐκ τῆς βασιλείας. Ὁθεν καὶ ὑποέρεψε κενός, ἐν ἀμασίᾳ ἀπελθὼν, μὴ δὲ ἀγαπᾷται ἀμην. ὡς ἔχον ἦλθε.

ο δὲ

in societatem suam pellicere: aut persuadere, ut dolo circumvenirent hostē, aut captum sibi traderent. Responderunt illi: Equidem confidit nobis Sachcules: nec dubitat, quin ei auxilio in pugna futuri sumus. Nihil ergo intentatum relinquemus: quō cupiamus vivum, si modō fieri poterit: & in manus tuas tradamus. Bassa, verbis eorum fidem habens, ad prælum cum Persā descendit. Stabant tunc Caramani ab utraq. parte: & qui cum Sachcule erat, videbantur cū Ottomanica parte facere. Verū ubi ad rē ventū est: fugā iniierūt Caramani, prælīo victor Sachcules exiit: inter alios, Bassa etiā cruentā capitis diminutionē passō. Deinde, ē fuga reuersione facta Caramanicā eos, qui cū Sachcule erāt, defatigatos reperissent: impetū repente in eos facto, haud difficulter micerūt integri fessos, in fugāq. dederūt. Viriusq. igitur partis papiliones abstulerunt, & currus, & equos, & camelos, & reliquū apparatū hisq. ditati, ad suā redierūt.

Cilicum perfidia.

Hac audiens, Sultanus Baiazita, cū indignē tulit: ad ulciscendum accingi non potuit: ed quōd decumbebat, epiphora & grauedine oppressus. Adeoq. lecto affixus erat: ut nullo modo se inde mouere posset: sed de Regno, etiamnum spirans, relinquendo, & ad filium Achumata transferendo, cogitaret.

Morbus Baiazitæ.

Erat illo tempore Trapezunte cum potestate Selimes: ubi, de cōsilio patris certior factas fuit: eum velle imperium deferre ad alium filium, ipsius fratrem. Perijt ergo Capham, ut esset cum Sucheimano: quō, quisquid rerū gere retur, audire posset. Habebat & Byzantiā, & alijs pluribus in locis, suos exploratores. Posteaquam rescivit, tam factum esse, quod futurum predicabatur: ipse auxilijs Scythicis, à Chane, pluribusq. alijs, ascriptis: hisq. ad exercitū suum, & ad sociorum amicorumq. copias, adiunctis: loca trāsitu aspera & difficilia, maximāq. flumina, hyberno tempore superauit: & ad Ciliciam Asprocastrumq. peruenit.

Selimus Imperio in huius.

Sultanus autē Achumata, patris accitū ad locū ex aduerso urbis sitū, nomine Bryā, uenit. Inde noctū in urbē occultē trajiciens, patrē cōuenit: & cū eo sermones nequiquā habuit. Eius rei causa fuit, quōd planē animis alieni ab eo iamzari essent: auxilio destituti ab ipso in bello cū Sachcule. Quāquā uerior mihi causa uidetur: quōd non esset ei diuinitus Regnū de stinātū. Redijt ergo vacuis manibus Amasiā: cū nihil eorū, ob quē uenerat, obtinisset.

Achumata irritus conatus.

Ο δὲ σελταὺν σελίμης ἐφθασεν ἐν ἀδριανουπόλει: ἡ δὲ ἐνὸς ὄντος τῆς κωλύοντος: ἀλλὰ πάντων ἀναχωρούντων αὐτῷ, ὡς κυρίῳ.

Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ πατήρ αὐτοῦ: ὡς ἀδελφῶς ἐκέλευε βασιλεῦσαι, καὶ ἄκοντος πατρὸς ἐξῆλθε τῆς πόλεως μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, οὓς λεγούσι πρόταν: καὶ μετὰ τὴν εὐρεθέντος στρατοῦματι: ἵνα ἀκέραιος ὁ υἱὸς τῶν ἐξελεύσιν τῆς πατρὸς, φεβηθεὶς ἀναχωρήσῃ. Ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἐδιδίχατο: ἀλλὰ μετορμής πολέμῳ παροργιστοῦ.

οβ. Οθεν ὁ σελταὺν μπαγιάζιτης ἐσκηνώσεν ἐγγὺς χωρὶς, λεγομένης σίρτικιοι, πλησίον ποταμοῦ. Ο δὲ σελταὺν σελίμης, κατ' αὐτοκρῆ ἐσκηνώσεν: ζητῶν καὶ λόγοις καὶ ἐργοῖς τοῦ πολέμου.

Πρωίᾳ δ' ἐγινόμενης, σιωπῇσι πόλεμον. Ἦν δὲ ὁ γέρον, ἐν ἀμάξῃ. Ἐκ πολλῆς γὰρ ἀπὸ πᾶντος οὐκ ἐκείσθη. Καὶ νόστος μετὰ τῆς ἀμάξης, διὰ τῶν γενιτζάρων, ἐπλησίωσε τῷ υἱῷ αὐτοῦ: καὶ, εἰ θέλων, ἐφόνευσεν αὐτόν. Ἀλλ' ἐδωκεν αὐτῷ χάριν, καὶ ἐφυγε. Καὶ μετὰ τὸν σφοδρὸν πόλεμον, ὁ σελίμης ἐφυγε, καὶ πᾶν τὸ στρατόμα αὐτοῦ, διωκόμενοι καὶ δολοφονούμενοι. Καὶ ἦν ἰδὲ ἐν αὐτῷ μερσδλίως διεσπασμένοι ἐν ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς: γυμνὰς, ἀόπλους, ἀδελφούς. Οὓς, ὅπῃ εὐχασκοὶ ἐντόποι, ἐκδιύοντες καὶ δεινὰ ποίνοντες ἦσαν.

Ο δὲ σελταὺν οὗτος σελίμης, φέγγων καὶ διωκόμενος, κατέφυγεν εἰς λιμένα Μηδείας. Καὶ εὐρὺν πλοῖον, ἐπέβη αὐτῷ: καὶ διεπέρασεν ἐν βάρησι μετὰ πινυμένων αὐτοῦ. Ο δὲ γέρον ὁ βασιλεὺς, ἐμνηστὴς ἐγένετο ὁ πόλεμος. Ἀπεκεφάλισε δὲ πάντας τοὺς μεγιστάνας, καὶ πρώτους ἐπίασαν ἐν τῷ τῆς τοῦ αὐτοῦ στρατοῦματος.

Εἶτα ἐπέρασεν ὁ σελίμης ἐν τῷ καφῶ. Ἀπώλεσε δὲ καὶ μόνον τὸν στρατὸν πᾶσαν πόλεμιν: ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους, καὶ πλοῖα, καὶ ὅσα εἶχεν. Εἰς ἡλθε δὲ καὶ ὁ γέρον, ὁ πατήρ, ἐν Κωνσταντίνῃ. Ἀλλ' ὅρα θεὸς ἐκέλευε. Ἀμα τὸ εἰλθεῖν τὸν αὐθεντικὸν τῶν ἐν πόλει, ἐποίησαν ἐκέλευε οἱ γενιτζάροι: ὅτι τῇσιν τὸν σελίμην ἀρχοῖα, τὰ πρᾶγμα ἐν τῇ ἀναπολή μετ' αὐτῶν: περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐστὶ γέρον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐδύναται στρατοῦν: αὐτοὶ δὲ πολέμῳ θέλουν, καὶ στρατοῦ ἐσθλῶν. Καθεζέσθω γὰρ ὁ γέρον ἐν Κωνσταντίνῃ: καὶ οἱ νέοι, μετὰ τῶν νέων πολεμῶν τωσιν. Ἀνευ γὰρ πόλεμων καὶ κερδῶν, καὶ βέλων

At Sultanus Selimes Adrianopolin contēdit: quam & obtinuit citra omne impedimentum: nemine non ei de via cedente, ut ad quē eius rei ius spectaret.

Hec ut rescivit pater: illum, spreta omni reuerētia, apertē se invito grassari ad Regnum: urbe cum ijs, quos circa se habebat, quos Portiam vocant, egressus est: adiuncto, qui tunc ad manus erat, exercitu: sperans fore, ut filius, audito patris egressu, metu pedem referret. Ille vero, minime perterrefieri: sed ferociter se ad pugnandum promouere.

Ideo Batazita castra posuit ad locum, Sirtikum nomine, secus flumen. Selimes, è regione castrametatus est: pugnandi causam & verbis, & factis, querens.

Postero die, manē praelium capebitur: sene in curru sedente. Nam à longo iam tempore, nulli equo infederat. Ibi, fortissimè dimicantibus Ianizariis, currum ad usque filium adegit: qui & interfectus fuisset, si pater voluisset. Veram hic ei spaciū effugiendi dedit. Itaque post tantum pugna feruorem, fugam Selimes inijt, omnesq; copia eius: victora exercitu insequente, & fugientium terga cadente. Hic eos erat cernere multifariam dispersos & palātes: in montibus, in specubus, in cauernis, sese ab dentes: nudos, incermes, perditos et miseros! Quos, ubicunq; deprehenderet, spoliabant indigenæ, variaq; excruciabant.

Nec destitit fugere Selimes, hoste usque insequente: donec ad portum Medæ peruenit. Vbi nanim nactus, conscendit: & aliquanto suorum numero comitatus, Varnam traiecit. Senex autem, ipse Rex, mansit in loco, ubi praelium commissum fuerat. Ceterum, quoscunque de filij exercitu Proceres, primariosq; viros, cepit: eos omnes decollauit.

Traiecit post hæc Selimes Capham: amisso nō tantū omni bellico apparatū: sed milite etiā, opibus, & quicquid habuerat. Pater, victoria obiecta, Cōstantinopolin redijt. Sed ecce Dei cōsiliū. Eo ipso tempore, quo Rex iste in urbem reuenit, Ianizarii consiliū ceperunt requirendi Selimæ: quem sibi principem præsicerent, ac Ducē expeditionis in Orientē: senectutē causantes Regis, militandiq; impotentia: se autē desiderio militatū abeundi belladiq; flagrare. Sedeat ergo, inquit, pacificus senex Cōstantinopoli: fortes iuuenes, cum forti iuvene in expeditionem proficiscantur. Nolumus

Selemi au-
dacia.

Eiusdem
elades.

Ianizarii
Impe-
scant
mum.

nos

τῶν κατ' ἐξέδῳ. Ἀνέφερον ὃ πάντες, ὅτι ἔτιως αἰ-
τῶν οἱ δ' ἔλοιτο. Ὁ δὲ κρατῶν βαρύνων ἐφε-
ρε, καὶ ἡ γὰν ἀκτι κατ' αὐτῶν. Ἀκούσαντες δὲ
οἱ Γενίτζαροι, ὅτι ἐπείγετο τὴν ἀξίωσιν αὐ-
τῶν: ἐξέπασαν, εἰς αὐτὴν ἐλθόντες: καὶ ἡ βα-
λὴθ' αὐτῶν ἀποκτείνει τὸν Βεζιράζεμιδας, &
ἀφ' ἑαυτοῦ θάνατον τὴν πόλιν. Μὴ ἔχων ὃ
αὐτὸς αὐτῶν, ὅ, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐξέρχεται καὶ α-
κὼν τὴν ζήτησιν αὐτῶν. Τότε αὐτὸν ὁ ἡράκη-
σεν ὁ λαὸς πᾶς αὐτὸν τὸν αὐτῶν: ὡς καὶ πα-
ρὰ εἰς ἐλάλιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ παρὰ εἰς αὐτὸν.

Ταῦτα ὃ ἐνωπία μὲν ὁ σελῶν κερ-
κῆτης, ὁ αὐτὸς τὸν αὐτῶν: ὅ, καὶ μαγνησίας
ἦλθε, καὶ ἐβρέθη αἰφνης ἐν τοῖς οἰκημασι τῆς Γε-
νίτζαροι. Οὐδὲ καὶ ἰδόντες, ἐξέπασαν αὐτοὺς.
Ἐλεγε ὃ πρὸς αὐτὸν: ὅτι ὑμεῖς οἶδατε, ὡς
ἐγὼ ἔχω τὸ δῖον ὅ, ἐκ πάντων τῶν ἄλλων μὲν
ἀδελφῶν: ὅτι καὶ ἐκ αὐτῶν ἐν τῷ θρόνῳ τῆς
πατρὸς μὲν, ὅ, ἐπὶ θανάτῳ αὐτοῦ ἦλθεν ὁ πα-
τήρ μὲν. Καὶ ἐχὼ καὶ ἐλπίδα εἰς ὑμᾶς: καὶ σὺ
ἐξελθὼν τῆς πόλεως κενός. Βελίου γὰρ
μοι, ὁ πατὴρ αὐτοῦ: καὶ παλιν ὁ αὐτοῦ ἐν μαγνησίᾳ
ἀπερχομαι. Εἶπε ὃ καὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ἄλλα πολλὰ,
ἰκετῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν: ὅ, ἐπὶ τῶν
ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πασίν, ἡτοι τῶν
τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν ἐγκύῳ
τῶν σελῶν αὐτῶν. Εἶπον ὃ πρὸς αὐτὸν δ' ἐο-
μνον. Καλὸν καὶ, εἰ ἐχρήσασιν ἐκείνῳ.
Νῦν ὃ δ' ὡς αὐτῶν πρὸς αὐτὸν ἀλλοῦ τρέπον.
Ὅτι καὶ οἱ καλὸι δόοντες ἡμῶν ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν
συνταγῶν τῆς χαρῆς καὶ ἀρετῆς σιμῶν αὐτῶν
λαί αὐτῶν. Εἰ ὃ ἡλθες πρὸς ἡμᾶς, πρὸς ἡ-
μᾶς αὐτῶν ἐκείνῳ: καὶ ἔχον αὐτὸν τὸ δ' ἀνα-
τῶν. Τὰ νῦν ὃ δ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν τρέ-
πον δ' ὡς αὐτῶν, ὅ, αὐτῶν, πρὸς αὐτὸν ἡ-
καστε τὴν τῆς Γενίτζαροι ἀπὸ κερκῆς: ἀπὸ ἡλθες,
καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν τῶν αὐτῶν, καὶ αὐτῶν ὁ
δ' ὡς αὐτῶν. Ἀλλ' ὅ, ἐπὶ αὐτῶν δ' ἐρε θέρ-
πεται. Ἀπορήσας ὃ ἐκ τῶν αὐτῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν
πρὸς αὐτὸν ἐν μαγνησίᾳ: ἐπὶ τῶν αὐτῶν τῶν αὐτῶν
πρὸς αὐτὸν τῶν αὐτῶν. Ἀλλ' ὅ, ἐπὶ αὐτῶν δ' ἐπὶ τῶν
μὲν κενὸν αὐτῶν.

Ἡ γὰρ ὃ τῶν σελῶν αὐτῶν: καὶ ἐπὶ τῶν
σῶσιν ἐχὼν τῆς πόλεως. Καὶ πολλοὶ μὲν
σῶντες, καὶ τῆς πόλεως τῆς βασιλικῆς, ἐξ ἡλ-
θον, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν. Εἰ-
σῆζε ὃ τῶν αὐτῶν αὐτῶν, καὶ τῶν αὐτῶν,
καὶ

deiectus, Magnesium recurrit: consilio nimirum, aliquid contra machinandi. Sed non erat
ei desuper datum, Regno potiri.

Accersitus per Legatos Selimes, appropinquavit urbi. Tunc frequentes exiuerunt Pro-
ceres, & aulæ Regiæ ministri: obuij, facti, summissæ exceperunt. Misit ipse in urbem ministros
d suos.

nos sedendo hic tēpus terere: bella qua-
rimus, lucrum appetimus. Hæc ad Impera-
torem referebant. Hæc nos serui tui postu-
lationem afferimus, & serio flagitamus.
Rex, cum audisset grauitè ferre: nec indigna-
tionem aduersus eos dissimulare. Illi contra,
cum renui suam petitionem, scq. repulsam fer-
re, viderent: conuocato concilio, seditionem ex-
citauit: volueruntq. consiliarios ac proceres
interficere, & urbem prædando percussare. Rex,
importunitati illorum cum obistere nō posset:
inuitus voluntate eorum acquieuit. Tanto autē
amore cunctus populus hunc filium eius prose-
cutus est: ut in puerorum etiam ore, & ancilla-
rum, nomen eius versatum sit.

His ad aures alius filij eius, cui Curcute no-
men erat, perlatis: Magnesia is egressus est,
ac præter spem domicilia Ianizarorum intra-
uit: qui repentino eius aspectu obstupuerunt.
Insit hic eis. Notum est vobis, quid iuris e-
go, quantum prerogatiua, præ omnibus
meis fratribus habeam. Sedi equidem in
folio aui mei, postquam mortuus erat: do-
nec pater meus in urbem veniret. Quo-
circa spem etiam in vobis habeo: nec cō-
mittam, ut cum repulsa hinc discedā. Sa-
tius enim mihi est, vitam amittere: quàm
re infecta Magnesium redire. His & alia
plura addidit, supplex eis factus. Illi verò sur-
dis hæc aurib. acceperunt: cō quiddam Legatio ex
Primoribus ipsorum delecta, Selime acciendi
causa iam profecta erat. Responderunt ergo ad
petitionem ipsius. Rectè ista diceret: si non
iam illum accersi iussissemus. Nuneres
non amplius est integra: non possumus
factum mutare. Nam, qui in ordine no-
stro optimates censentur: ad illum, læti-
nuntij, & insignium Imperij, afferendorū
causa, profecti sunt. Si verò tu venisses
ad nos, priusquam ille à nobis expetitus
fuiſſet: factum aliquid esset eorum, quæ
fieri potuissent. Ut verò nūc se res habet:
nulla ratione, nullo modo, petitioni tuæ
morem gerere possumus.

Hoc responso Ianizarorum accepto: ab eis
ad patrem abiit: huic supplex, flens & plo-
rans, factus est. Sed nec apud hunc medi-
cinam morbo suo inuenit. Omni igitur spe sua

Frustra Cor-
cutes Impe-
rium ambit.

Selimus obs-
dienter regi-
pitur.

ἡ τὰ λοιπὰ: καὶ ἐν ἀπερίθεσιν εἰς τὸ Γενίμ-
παχτίζε. Αὐτὸς δὲ ἡμεῖς ἡμέρας πέντε: καὶ ἐ-
ξήρχοντο πολλοὶ πολλοί, καὶ ἐπεσकुύναν
αὐτὸν καθώραν: ἀφέντες τὸ γέροντα μόνον.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων διακειμένων
ἐν ἑσέσι: ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ὁ πλειοδύνατος οἱ
Γενίτζαροι, χιλιάδες δεκά, ἐπορεύθησαν ἐν
τοῖς βασιλείοις: θέλοντες, ἵνα βιάσωνται τὸν
πασάδε: ἡ δὲ ἐν τῷ γέροντι, ἐξελθὼν,
καὶ ὁρῶντος τὴν βασιλείαν τῶν ἡμερῶν: ἡ ἀ-
ποκτείναναι αὐτὸν, ἐπὶ τὴν πόλιν ἐρημον θῆναι.
Οἱ δὲ ἡ ἀκύνειες, καὶ μὴ ἔχοντες τίς δρᾶ-
σαι: τὸ μὲν δὲ λαβόμενοι τὸ γέροντα, τὸ δὲ Φο-
βόμενοι τὸ πλῆθος αὐτῶν: πολλὰ καὶ ἀκύντες
ἀνέφερον τὴν σάσιν, καὶ ἀξίωσιν: ἐπὶ τῇσαν
ταῖς μετὰ ὁπλῶν οἱ Γενίτζαροι: ὅπως, καὶ μὴ
γυῖνται τὸ θέλημα αὐτῶν, ὁποῖον εἴη καὶ ἡ-
μᾶς, καὶ ἐρημώσωνται ἐπὶ τὴν πόλιν. ταῦτα δὲ
γέροντες ἐνωπίοντες: ἐλυπήθη, καὶ ἐβόησε βα-
ρέως: καὶ κατηγόρειο μέγας τῶν ἡμερῶν μετὰ
δασύων θερμῶν. Οἱ δὲ Γενίτζαροι, ἐξω ἐσώ-
τες καὶ περικύβητες, ὡς περὶ ἄρχειοι θῆρες ἐφαί-
νοιοι: πνέοντες πυρὸς, καὶ λαβύλῃ ζητῶντες. Ἡρώ-
τησε δὲ ὁ βασιλεὺς: ὅτι αὐτὸ τὸ Γενίτζαρων,
τὰ ἄλλα τὰ γυμνά: τί λέγει περὶ τῶν τῶν: καὶ
εἰποῖν: πάντες ἐξέκλιναν, βασιλεῦ, μικροὶ τε
καὶ μεγάλοι. μὴ ἔχω δὲ τί καὶ ποιῶμαι: καὶ
αὐτῶν τῆς ἀρχῆς ἀνεχώρησε.

Εἰς τὴν δὲ, τῆς, μετὰ ἀπριλίου, καὶ, πρῶ-
της, ἀρῆς τῆς ἡμέρας ἐν τῇ, καὶ οἱ βεζιρδες
ἀγαδες, καὶ πλῆθος λαοὶ: ἡγαγόντες τὸν
πασάδε αὐτὸν, καὶ ἐπεσकुύνοντες, καὶ ἡσά-
σαντο τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἔτω καὶ ἀκύν, ὡς
ἐόντα, ἀνεχώρησε τῆς ἡγεμονίας. ὁ γέροντα δὲ
ἐξελθὼν τῆς πόλεως, ἐπορεύετο πρὸς τὸ δι-
δυμότιχον, τὸ πρὸς ἀδριανόπολιν. Εἰς δὲ
τῶν πορτῶν, μετὰ ἑξήκοντα ἡμέρας ἐπελθὼν
σε, καὶ φέροντα νεκρὸν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει: καὶ
θαψάντες τὸν αὐτὸν ἀνεγέρθησαν αὐτῶν: ὁ
λέγων σιμ, ἱμαρετιον.

Διεφθέρθη δὲ, ὅτι ὁ
Γιαννῶν πασάς ἐφάρμακωσεν αὐτόν. Ἀλλ'
ὅτι καὶ οἱ μὲν, τοῖς τῶν: ἀλλ' ἵσχυρῶς δὲ ἐρ-
ράγη. Διεπέρασε δὲ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἐν πᾶ-
σι δὲ τοῖς: καὶ δὲ τοῖς πεσόντων, ὅτι καὶ δὲ
νήθη φερεῖν. Ἡ δὲ ὡς ἐλεγον, τὴν πνέοντων,
εἰρημῶς, δὲ καὶ τῶν, πρὸς τῶν. Εἰς αὐτὸν οἱ Γε-
νίτζαροι, μὴ πεπνυμένοι, ὡς ἐδὲ, πολλὰ καὶ
ἐπασκασάν: καὶ μὴ μόνον οὐκίας ἐβράβυν, καὶ
χρῆται-

animo, pacis amans, iustitiae studiosus, mansuetudine clemens. Quibus rebus fa-
ctum est: ut Iamizari, nequaquam ea, qua par erat, reuerentia, se illi semper sum-
miserunt: sed se penumero seditionem excitauerunt: nec Iudaeorum tantum, & Chri-
stianorum.

suos, & tentoria, resq. reliquas: quae in tuto i-
bi asseruata sunt. Ipse dies aliquot foris reman-
sit: exhibentq. singulis horis ad eū agmina ho-
minum honoris & subiectionis causa: relicto
intus sene solo.

Hoc modo animis hominum, in contraria stu-
dia distractis: Iamizari die quodam, armis in-
structi, numero decies mille, ad Regiam profe-
cti sunt: consilio aut vim adhibendi Bassis: aut
mandandi seni, excedere, regnumq. filio tra-
dere: aut occidendi ipsos, urbemq. diripiendi
& vastandi. Qui, his auditis, trepidi ancipiti
cura: quod ab una parte senem uererentur: ab
altera, Iamizarorum multitudinem: de iumultu,
quamuis inuiti, retulerunt ad Regem, postula-
ta illorum proponentes. Instant (inquiunt)
infestis armis isti: parati, nisi cupiditate suam
obtinentes expleant, & occidere nos, & urbem
præda ac vastitati dare. Senex, ut hac accepit,
contristatus est, grauiter ingemuit: vimq. la-
crymarum profundens, filio diras imprecatus
est. Iamizari, foris stantes, eludiq. se & extra-
hi putantes, anstar ferarum bestiarum exaspe-
rari magis ignem ferrumq. anhelare: ac tan-
tum ansam inuiti circumspicere. Cum Rex in-
terrogaret, quid de hoc incerto ceteri militum
ordines sentirent, quo in se animo essent: respo-
sum tulit, cunctorum animos, summorum &
insimorum, auersos esse. Inops ergo ipse opis &
consilij, de Imperio quantumuis inuitus cessit.

Anno igitur septies millesimo vicesimo, die
Aprilis XXIII. tempore matutino, Proceres,
Visiri, Aga, & multitudo populi promiscua, si-
lium deduxerunt ad patrem. Summis se ille huic
reuerentiam exhibet, manum eius osculatur. Selimus II.
Hoc modo, præter voluntatem suam, ut dictum
est, filio senex Imperium cessit. Inde ex urbe e-
gressus, Didymotichum, quod ad Adrianopo-
lin spectat, pergebat. Inter proficiscendum au-
tem, diebus viginti post, vitam finem fecit. Re-
latum in urbem cadaver: in Templo, quod ab
ipso excitatum, Imaretium (Hospitale) appel-
latur, humatum est. Sparsum rumore fuit, ei
venenum à Giano Bassa datum. Mibi verò
hoc non verum videtur: sed aegritudine animi
disruptum esse. Nam cum vitam summa cum
felicitate, ad id usq. tempus traduxisset: tum
demum in calamitatem delapsus, eam ferre
non potuit. Feritur autem fuisse minime elato
Moret eius

Iamizari, pe-
vim Selimus
obtrudant
patti.

Selimus II.
Imp.

1512.

Baiazita
mors.

Moret eius

χρησιανών: ἀλλὰ καὶ τῶν καὶ αὐτῶν πα-
σιάδων, κατεπάτησαν: καὶ διήρπασαν πάν-
τα ἐν αὐτοῖς. Φιλῆ γὰρ τὰ ριαυτὰ ζήνεται
παρ' αὐτῶν, αὐτὸν δὲ τυχόντες τοῖς τε.

Ποιήσαντο τὸ πίνω δὲ κυρὸν διονυσίον πα-
ραίτησιν, ὡς εἶπομεν, ἐγένετο ὁ σπέρων, πα-
τριαρχῆς, ὁ Μανασῆς δὲ μετονομάσθη, μάζι-
μος. Καὶ ἐν ἁγιορείῃ. Περὶ δὲ διεφηνήθη
σαν πολλὰ: ὁ δὲ ἐνὸς τῶν ἀληθινῶν γινώσκον-
των, πλὴν δὲ θεῶν. Εποίησε ἐν τῇ πατριαρ-
χείᾳ χρόνους ἑξ. Εἴτα σκανδαλῶν γεγονό-
των μετὰ τὴν Γαβριὴλ μοναχῶν, ἐξήλθε
καὶ ἐσηλθε πάλιν ὁ Νηφών, καὶ διέμεινε χρό-
νον ἕνα. Εἴτα, καὶ αὐτὸς σκανδαλῶν γεγονό-
των, ἐγένετο, ὁ δὲ ἄλλος ἰωακὴμ: ὁ δὲ τῶν
κυρῶν διονυσίον καλοῦντο. Ἐν τῇ γὰρ ἐν
τῇ ηλικίᾳ, χρησίμη δὲ τῶν γνώμων, καὶ
ἀγαπώμενος τῶν πατέρων, ὅς καὶ ἐν ἱε-
ρείᾳ ἐπορεύθη: καὶ οἱ ἐκ τῶν ἁγίων ἀρχόντες, ὁ
τε ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ἀ-
ποδεξάμενοι, δέδωκαν δωρεὰς πολυ-
λάς, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ βοηθίαν δέξαντες.
ὅν δὲ ἐλθόντα ἐκείνους ἐν τῇ πατριαρχείᾳ,
εἰς ἑλθεῖν ἐκ τῶν ἀφῆκαν. Εποίησε γὰρ τις συλη-
βρίας μητροπολίτης, αὐτῶν πονηρὸς καὶ φου-
λόβιος, ἀξίως παιδὸς θεοῦ, περὶ τὴν ἐκ τῶν
χαρὰς, φλωρία χίλια. Ἀπὸ καὶ μὴ ἐκ
λόγου δὲ ὁ πατριάρχης, πλὴν γνώμη δε-
χόμενος, καὶ ἑλὰς, ἐσερξεν. Ἀλλως γὰρ τὰ
χέρω ἐνίκη, καὶ ὁ δὲ ὡς αὐτῆς ἐκάθητο.

Ὀλίγοι δὲ ὑστερον, συνέβη τι τοῖς τοῦ σκαν-
δαλῶν. Παρονομήσας δὲ σκλατὰς ἐν τοῖς μέρε-
σι δὲ κατὰ τὴν ἐκ τῶν χωρῶν, λεγομένην
χρυσόκεράμω, δὲ ἐπὶ αὐτῇ χρυσοπόλεως, ἡ νῦν
λεγετο σκλατὰς: ἐνθα αὐτὸς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ
οἶκον ἐνὰ μετὰ κεράμων ὠρεαίω: καὶ ἡρώτη
σε τίς τῶν ἐκ τῶν ἀποστόλων οἱ ἐγχώριοι ἀπεκρί-
ναν τοῖς τοῖς πατριαρχῆς εἶπε, καὶ ἐσκεπάζα-
μεν τὸ τοῦ ναοῦ ὄψιν ἡμῶν. Οργισθεὶς γὰρ τὸ ὅ-
τι καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο, ἵνα ποιήσωσιν ἕτερον.
ὁ δὲ ἁκίστως ὁ πατριάρχης, ἀνεχώρησεν.

Επεμύσαν δὲ μετὰ τὸν μετὰ τὸν κυρίου
παχωμίου, ὄντα ἀλλὰ καὶ τὸ Νηφών: καὶ
ἦλθεν ὁ Παχώμιος, ὡν ζυγῶν: καὶ ἀνέβι-
βάθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ὅς ἐποίησεν ἔτος
εἷς. Εἴτα, πῶς φίλοι δὲ ἰωακὴμ, διαπαντῶσαν
τις φλωρία πεντακόσια, εἰσελθόντες, καὶ πα-
τριαρχεῖν παλιν ἐποίησαν. ὅς καὶ ἐν ὁλί-
γῳ ἐπορεύθη πρὸς τὸ μπουδανίας ἀρχόντα.
Οὐδ' ὅλως ἦ κατὰ ἐξατο, καὶ θεῶν ἀσάδων
ἐνωπι.

catis quingentis, tantū effecerūt: ut, Pachomio eliso, ille denuo Patriarcha decus obtineret.
Qui breui post in Moldaniā profectus est. Sed huius Princeps, cognita hac Ecclesiastica di-

scianorum: sed Turcarum etiam, atq; adeo ipso
rum Bassarum, domos percurfarint: bonaq; in
ibi inuicta, in suam rem prædantes verterint.
Hic enim illis mos est, remissum & indulgentē
Dominum nactis.

Abdicatione Patriarchatus à Dionysio. Patriarcha
quemadmodum supra diximus, facta: factus
est Patriarcha Serrarum Antistes, cui nomen
erat Manasse: quod in Maximi nomē mutātū
est. Vixerat is in Sancto monte: de quo varia fa-
ma fuit sparsa: sed nemini, præterquam Deo,
veritas cognita. Exegit in officio annos sex. In
de, rixa inter ipsum, & quendam Monachum
Gabrielem nomine, orta, excessit: in cuius locū
redijt Nipho, ac permāsit annum unum. Rur-
sus dein dissidio nato, successit Drame Metro-
polita, Ioacimus: q; Dionysii fuerat Monachus. XIII. iterum
Erat is atate quidem iuuenis, sed ingenio mori
busq; probatus, & gratus omnibus. Profectus
est in Iberiam, seu Georgianam: benigne ibi
ab eius regionis principibus, Archiepiscopo, et
Episcopis, exceptus: multis munerib; affectus:
cum elemosyna & subsidio, quod satis esset, li-
beraliter dimissus. Sed nec huic, illinc domum
reverso pax & quies concessa. Exiitit. n. quidā
malus, & vitæ infamis, homo: qui, cum Sely-
bria Metropolitam egisset, dignam factis suis
castigationem passus fuerat. Is ad tributū vsti-
tatum, additionem mille Aureorū fecit. Quā
cum Patriarcha recusasset: tandē de Pontificū
& populi sententia admisi. Et alioqui deseri-
or causa vincebat meliorem: & qui vi cogere
poterat, prætor sedebat.

Nec multo interiecto tempore, noua quædā
offensio accessit. Cum Sultanus in Propontidis
partibus versaretur, prope locum, Chrysocera-
mum nomine, supra Chrysopolin (quam nunc
Scutarin vocant) situm: fortē conspexit ibi do-
mum, pulchris tegulis tectam: & de ea quasi-
uit, quid esset? Responderunt incolæ, ut homi-
nes simplices, ingenuē: Est hoc Imperator, no-
strum Templum: & id iussu Patriarchæ ita te-
ximus. Quo audito, ille excarescere: & aliud
adificari imperare. Hoc ubi Patriarcha audi-
uit: administratione sua abiit.

Tunc Patres, missa legatione, Pachomium ve-
nire voluerunt (nam is extra urbē erat) aut i-
psū Niphonē. Sed aduenit Pachomius, Me-
tropolita Zychnensis: atq; in Patriarchica se-
de collocatus est. Vbi cum unum annum sedif-
set: ecce amici quidam Ioacimi, adiectis Duca-

XV. Patriar-
cha Pachomius.

XVI. Rursum
Ioacimus:

ἐνωσμένοις τὰ ἀκατάστατα πάντα. Εἶτα καὶ
τελῶν ἐν ἐλαχίστῳ, ἐτελεύτησεν ἐν λυπῇ. Α-
νεβίβασθ' ἡ γὰρ Πάρις ὁ Παχώμιος εἰς τὸ πάλαι
ἀρχιερεῖς ἦν παῖς τοῦ βασιλέως δικαίως τ' ἰω-
ακείμ, ἰδὲ βάνται. Ἐπὶ ταῖς μεν, τὰ δ' ἐκκλη-
σίας πατριαρχίας ἀτάκτως, καὶ ὡς οὐκ ἐδῆ
φερόμενα: Διὰ τὸ οὖν κατὰ τὴν ἑξῆς, δώροις
καὶ μὴ πλεονάζει μὴ τὸ συμφέρον ὁρᾶν: ἀλλὰ
μαλλὸν πῶς τ' ἡρεσιανὸν δυσυχίαν, καὶ τὰς
Διὰ φεράσαι καὶ ἐδίδου αὐτοῖς καθεκὰς ἡ
δὲ γυμνασίον, ὅ ἐστιν αὐτοῖς ὁ θεός.

βζ'. Κυριόσαυρος ἡ Σελιμὴ σελήμη: καὶ ἀπελ-
θὼς τοῖς σωματικῶς ἐν πρᾶσι λυγροῦσιν αὐ-
τῶν καὶ ἑαδελφῶν παῖδες ἐκ τῆς καραμα-
νίης ἀπαντες, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς. Επορεύθη
ἡ ἐκκλησία καὶ ἐν μαγνησίᾳ, καὶ ἡ ἑαδελφὴ
αὐτῆς ἐκκρέτ' ἐξ ἐλεπῆ. καὶ ὡς μὴ δυνάμει
αὐτῆς ἰσχύει, ἐξέφυγεν ἐν τοῖς δυοῖς ἀπὸ
ὅπου συλλαβόντες αὐτὴν, ἀπὸ πηξάνικαί ἐκομι-
σαν ἐν ὠποῦ αὐτῆς, τὸ νεκρὸν σῶμα τῆς. ἐμ-
νε ἡ ὁ σελήμη ἀχμαμάτης, ὁ ἄλλος ἑαδελφός,
ἐν τῇ ἀμασίᾳ. Διεφθαρμένη ἡ ὁπρᾶτος καὶ
τὰ ἑαδελφῶν. Αὐτὸς ἡ, σπᾶζας σπᾶτ', ἐξήλ-
θε μάχην ποιεῖν, ὅντων δὲ τ' ὠλείωνων, κα-
ραμανῶν: συμπλοκῆς γενομένης, πρὸς ἐπι-
θῆσαν τῷ σελιμῇ σελήμῃ, καὶ ὥστε ἐγκάστα
λῆφθαι μὲν ὁ, μετὰ τ' οὐκίαν τῆς ἐαυτοῦ πό-
ρος, καὶ ἀκὼν παρεδόθη κομιζόντες δὲ ζῶν-
τα πρὸς τὸ ἑαδελφὸν αὐτῆς, τῆς τοῦ καὶ ἀξίαν-
τα μετὰ ὅλους, ἵνα συνομιλήσῃ αὐτῶν: ὅλως ὁ
σελήμη σελήμης καὶ ἐκείνου: ἀλλὰ νῦν σπᾶς
μόνον, ἀραιῆς, ἀπὸ πηξάν: αὐτὸν τε καὶ οὖν
δύο ἦν αὐτῶν.

Οὕτως ἡ ἀφανίσας ἑαδελφῶν, καὶ ἀνε-
ψίως, καὶ γένεαν αὐτῶν πᾶσαν (χαίρων τοῖς
ποιήτοισι, καὶ ὑπάρχων φοβερός καὶ δεινός
ὡς ὁ πάππ' αὐτῆς) ἐπαναπαύθη, τὰ καὶ
θυμια ὁρῶν. Ἐν δὲ ἐποικίον κακοῖς ὅτι συ-
νεχῶς σπᾶν γένεαν πρὸς τὸ ὑπὸ πηξάν:
δὲ οὐκ ἐκείνους μελεῖ καὶ ὁρίζων: ὅς ὁ πατήρ
αὐτῆς ἐδ' ὅλως ἐβάρυνε πᾶν. Ἀπέκτανε ἡ καὶ
τ' Μυσταφασίαν: ἐν ἑχθρᾷ ἔχων αὐτὸν,
δὲ τὸν σελιμῇ ἀχμαμάτῃ: ὅτι ἐβλάστω-
το τῷ πατρὶ: ἵνα πηξάν αὐτῶν ἀνθεντῶν, καὶ
κυριόσαι ἐκείν' αὐτῶν. Ἀπέκτανε δὲ καὶ ἄλλους
πολλὰς μεγάλους, καὶ κρῖνας. τ' δεκακίνογ-
χη, τ' γιανασασίαν, καὶ ἄλλους ἱκανούς. Διὰ
τὸ ὅτι πρὸς τὸ ἡμέτερον γένος καλῶς: καὶ ἡνέωξε
καὶ νῦν ἡμετέρους, ὡς περὶ ἀπεκλίσαν ὁ πατήρ
αὐτῶν.

Ερ-
ο-

sci. Interfecit & coplures alios Proceres, et Iudices: Decacimonchen, Gianū Bassam, alios sa-
tis multos. At bene erga nostram gentem animatus erat, nonnulla nobis Templorū nostrorū
aperiens, quæ pater eius clausa tenuerat.

XVII. denot
Pachomius

Basis lucra
se, Ecclesi-
æ disculpa-
nes.

Selimus, in-
trincida.

Corcutz.

Achumata

Tributa im-
ponit.

Proceres in-
terficiunt.

Paucos

Perfis bellu
infert.

Sach. Ifmae-
lis decus &
potentia.

Bombardis
Perfix in prae
lio victi.

Regina ipso
rum capta.

βε ἢ καὶ πολλὰς πλοίας ἐκ τῆς τεβριζίας καὶ με-
ποικησεν αὐτὰς ἐν πολλῇ ὁμοίᾳ καὶ ὁπτισημο-
νας ἀπὸ πάντων τῶν τεχνῶν ἡγεγυκον, ἄλλας
πὶ πολλὰς. Ἐποίησε δὲ τὴν τοιαύτην νίκην,
μεγάλαν καὶ θαυμασίαν.

Ἐπαυον ἡ δεινὰ πολλὰ ἐν τῷ ὑποσπέρφῳ
ἐκείνῳ, ὃ γὰρ σαχίσμα ἡλῆστος, ἐκαυσε καὶ ἡ-
φαισε πᾶν τρέφειμον, ὅθεν πολὺ πλῆθος ἐπε-
λούπησεν ἐκ τῆς λιμῆς. Ἐπὶ πολλοὶ ἐκ τῶν μεγίστων
καὶ ἑσπέρων ἡλθον, ἕως τῶν ὁρίων αὐτῶν, καὶ ἔχον
πρὸς τρέφειμον ἰπποὺς. Ἐρμύαν ἡ δὲ πολλὰ, ὡς ἐ-
κείθεν ἡ χμαλὴ πᾶσι, καὶ ἔχοντες φέρειν αὐ-
τά. Τόσων γὰρ ὑπὲρ ἔχουσιν ὁ λιμὸς, ὅτι πᾶς μὲν
καμῆλας ἐφάρζον, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα ἀφῆκαν,
τρέφειν μὴ ἐχούσας.

Παρὰ γένεσιν ἡ δὲ σελῶν σελήνης, νικητὴς τρε-
παυχῆς, ἐν Κωνσταντίνῳ πᾶσι. Ἀμα ἡ πόλις
ἄν, ἀπὸ τῆς τῆς ἀμύρου αὐτῆς, τὸ σκεντὸρ μὲν
τὸ μυστατὸν ἱπποῦ, ἡ δὲ καντιλεσκέρη, τὸ πρῶ-
τον νησαντὸν, τὸ σείμει μυστατὸν, ἡ δὲ ἄλλας, ἐ-
πὶ τῷ σπέρφῳ, ὅτι ἐγχοῖτο δὴ ἔχον αὐτοὶ, καὶ ἐπα-
φίσαν ἐν ἀμασίᾳ οἱ γενίτζαροι, ἡ δὲ ὅτι ἀπέκ-
τως ἐπὶ ἡσάν, ἡ δὲ ἐπὶ ἡσάν αὐτὰς τότε αὐτὰ
καὶ ἐξήταν δωρεάς. πᾶσι δὲ, ποιήματα κακίας
αὐτῆς ἐν πᾶσι καὶ ὁλίγον χρόνον ἐν Κων-
σταντίνῳ πᾶσι. Ἀπὸ τῆς ἀμύρου αὐτῆς, ἀπὸ τῆς
νύκτορος. Γέγονε ἡ δὲ τῷ ἔτῳ ἐκείνῳ, ἐν ἀδρια-
νὸς πόλιν μέγας ἐμπρησμός, ἐν τῇ μέρῳ ἡ νο-
μαίᾳ ἀρξάμενος, καὶ ἐμβὰς ἀπὸ πολλῆς δια-
σημείας, ὡς ἀπὸ τῆς φρωθῆναι καὶ τὴν λίθον
αὐτῆς, καὶ ἐρημον, τὴν ἀδριανὴν πόλιν φαίνεται.

Τῷ αὐτῷ ἔτῳ, ἐδωκε καὶ τῷ ἡφῶ αὐτῶν,
σελῶν σελήμην σελήμην, τὴν μαγνησίαν
καὶ ἀπὸ τῆς ἐκεί, καὶ διέτριβε: βασιλικῶς
ζῶν, καὶ ἀνδρείως τρέφει μὲν. Ἐπὶ τῇ στρατῷ
καὶ αὐτῇ τῇ τῇ τῇ τῇ, καὶ ἡμισυ. ὅπως ἔλαβε
τὴν τερμηνίαν τῆς ἀνὰ τὸν ἐλα. ἀποθανόντος γὰρ
τῆς τῆς, ἐχούσης πολλὰς καὶ ἀπὸ τῆς διαδοχῆς
ἡδὲ καὶ ἀνεψίας, καὶ ἄλλας, καὶ σισιανίας
ἐν αὐτῇ: ἐνίκησε τῆς τῆς: πᾶσι μὲν, φωνήσας:
ὅτι ἡ δὲ σισιανίας αὐτῶν. ἐκείνῳ πολέ-
μων, πρῶτον ἔλαβε τὸ χάλεπ, αὐτὸν πόλε-
μῶς, ὃ γὰρ δεχόμενος τὸ χάλεπ, ὡς ὄνομα χαλ-
πῆς, ἐπὶ σισιανίας αὐτῶν, καὶ τὴν πόλιν ἐδω-
κεν. Ἐδὲ ἐξ ὧσιν ἡ αὐτῇ ὁ σελήμης ἔτος, καὶ δῶ-
ρεα πολλὰ ἐδωκε καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι, ἐάν λάβῃ
τὸ μισθόν, ποιήσῃ αὐτῶν, σελῶν ἐκεί. Ἐλεγε
ἡ αὐτῇ, καὶ παρεκίνησε αὐτῇ αὐτῇ τῇ τῇ,
καὶ διδάσκει τὸ πᾶν πᾶς ὁ δὲ. Ἐφῆκε τὸ γὰρ
τὸ ἐκεί μερῶν καὶ δὲ τῆς ἀμύρου καὶ ἡ
νυδραίᾳ μὴ ἀπολέσῃ τὸ πᾶν λαόν, ὃν ἔ-
χον. Ἐποίησε καὶ τῇς λόγους τῆς τῆς, καὶ τῇς
βελῆας, ἐποίησεν αὐτῇ ἡγεμῶν καὶ ἐμπόρου
τῶν

pti quoq. nō pauci, diuitijs et opib. abundātes.
ἐ Τεβριζιο: et in Cōstantini urbē deducti. Simili-
ter et omnium artium egregij opifices, aliāq. homi-
nū multitudo, eodē i raducti. Magnā hac tā il-
lustris victoria gloriā, et mirabile decus, Selim. a
peperit. Sed inter reueriendū illinc, plurimū
difficultatis et incōmodorū Turcis obiectū fu-
it. Quicquid. n. cōmeatus & cibariorū inveni-
ri potuisset: id omne igni ab Ismaele datū, et di-
spenditū. Vnde plurimi mortales fame interie-
runt. Multi quoq. ex Primoribus, facultate de-
stituti alēdorū equorū, cū bobus ad cōfinia sua
venerunt. Sed & magnā partē prada, quā il-
linc rapuerāt, abiecere, portare nō valētes. In-
tantū. n. fames inualuerat: ut camelis uescētes
cetera animalia dimitterēt, q. alere nō possent.

Redijt Selimes victor, & urbē Cōstantini
triphator ingressus est. Statim autē ab ingressu
cadē principū fecit: occidens generū Seederbe-
iū, Boftatzibassā, Cadileseerū (qui antea Ne-
santz. a munus gesserat) & Seimenbassā, nec
nō alios. Crimen hoc eis obiectū: ipsos in causā
fuisse, q. apud Amasiā Ianizari seditionē exci-
tassent. Ipsorū mala disciplina factū: ut idem
in portū tunc accedentes donatiū flagita-
runt. His malignitatis suae operib. peractis: post
breuē Cōstantinopoli cōmorationē, Adrianopo-
lin abiit. Exiit eo anno magnā Adrianopo-
li incendiū: q. a parte in Austrū spectāte cepit,
et per longū intervallū se exēdit: quo ipsi cū la-
pides in famillā cōsumpti sunt et urbs speciem
quādā solitudinis habuit. Eodem anno, filio
Suleimane Selimes dominatū Magnesia cōces-
sit: qui & eod. pfectus, Regiā ibi viā egit: et ad
res bellicas, fortiaq. facinorā, educatus est.

Arma deinde in Zintidas, et Alcairū, mouit.
Tunc Turcomeniā cepit, cui Anatobius prae-
erat. Mortuo. n. hoc: relictisq. multis, rerū geren-
dā imperitis, successoribus, inter se seditione
laborantibus, filijs patrnelibus, et alijs: ipse
hos de bellis: quorū aliqui profugerūt, alij se
dederūt. Illicigitur bellū gerēs, primō Chale-
pū (olim Epiphaniā) cepit, absq. dimicatione:
praecepto ciuitatis, cui nomē Chacerbeio erat, se
submitte, & deditionē faciente. Quem ele-
menter excepit Selimes, multis munerib. hono-
rans: pollicitus insuper, se, ubi Alcairū & Ae-
gyptiū, in potestātē redegerit, ipsum ibi Regē cō-
stituturū. Hortabatur ipsum, sibi monstrare mo-
dū, & vias aditusq. indicaret locorū. Metue-
bat. n. difficultatē illorū locorū: quae accessu aspe-
ra et ardua, arenis plena, aquae experta, esset:
ne tātas, quas secū habebat, pderet copias. Cō-
fusus itaq. verbis eius, cōsilijsq. fretus, Ducē ita-

Et Arabici

Turcas fam
Persā censo
agit.Proceres in
terficit Sel
mus.Incendit
AdrianopolisSolimanus
MagnesiaAegyptia
limi in du
maluchos
pedirio.
1516.Aleputa
pit.

τὸ καὶ τόπω: καὶ ἐδίδεκεν πᾶσαν συμμαχίαν.

Ἀπελθόντες οὖν ἐν τῇ ἀμασκό: ἐκείνῃ μὴ θελήσαντες τὸ καὶ οὗτος προσκυνοῦναι, ὁμῶς ἐπροσκύνησαν. Τὸ γὰρ καὶ εἰχον ποιῆσαι ἐν τοσούτῃ σφαλῇ μετὰ ληστῶν ἄνδρες ὅτι ἐκείθεν, ἐπορεύοντο πρὸς αἰγυπτον: καὶ κατέπληθον εἰς τὸ μίσσην. Θεωμῶντες ὅτι τὸ τόπος δυσβατὸν ὁ σφαλτὰν σελήμης: ἐβαλδυσάτο, ὅπως καὶ αὐτὴ ψῆ τὸ πολὺ πλῆθος ἔλαβεν, καὶ τὴν ποταμὸν καὶ πορεύοντες τὴν ἐκκλησίαν. καὶ δὴ ἐπὶ τῇ σελήμῃ ὅσοι τὸ σφαλτὰν λαοὶ, οἱ περὶ αὐτὸν περὶ, καὶ αἱ αἰετοί. εἰς τὴν πλῆθος ἐξ ὧν βασιλεὺς τῆς, οὐδὲν οὐδὲν ἐν τῷ τόπῳ εἰσὶν αὐτοὶ, ἢ μισοῦντες, πλῆθος ἄνδρες δὴ τὸς ἐκείνους, ἐφλέγοντο ἵππο τῆς δὲ ψῆς, καὶ ἔμεγαλε καύματος, ἔκείνῳ γινόμενος, ὅταν αὐτῶν θῶν, ἔμενον ὅτι ἀνθρώποι τὰ τοῦ παροῦτος: ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα, ἵπποι, καὶ αἰετοί, καὶ λοιπὰ. ὅρα ὅτι καὶ μάλα θεῶν ὄντων ἐν τοῖς τοῖς, καὶ ὁ δὲ ὠρῶντες ἐχούσιν: ἐβρεξε βροχὴ μεγάλη: καὶ ἐχόρτασαν καὶ ζῶα, καὶ ἀνθρώποι. Ἐξήμεσαν δὲ οἱ ἐν τῷ τόπῳ: λέγοντες, ὅτι τοιαύτῳ βροχῇ οὐκ ἴδμεν, ἔπειτα ἡμῖς, ἔπειτα οἱ πατέρες ἡμῶν.

Μετὰ θανάτου δὲ τῆς Πατριάρχης, ἐπαρτίαν ἔχουσιν ὁ Θεολόγος ὁ ἰωαννῶν. ἔπαρτίαν ἔχουσιν, ἔτελεσθησαν ὁ σφαλτὰν σελήμης, βασιλεὺς τρίτος τῆς πόλεως. καὶ ἀνέστη ὁ σφαλτὰν σελήμης, ἔβασιλεύσας αὐτὸς ἔτος πέντε καὶ ἑξήκοντα ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ πατριάρχου, καὶ τῇ Θεολογίᾳ. ἱερεῖας: ἐπὶ τῷ ἰωαννῶνι, ὅς ἐστι δὲ ἰονύσιος: ἐπὶ τῇ ἰωάννα, αὐτὸς μητροφάνης: ἔπαρτίαν ἔχουσιν, ἔτελεσθησαν ὁ σφαλτὰν σελήμης: καὶ ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτῶν σφαλτὰν σελήμης. Οὗ ὅτι τῆς βασιλείας ἐποίησε παραίτησιν ὁ μητροφάνης: καὶ ἐγένετο πατριάρχης, ὁ νῦν ἀντιπάλαιος κύριος ἱερεῖας, Λαρελῶντος ὅντος τὸ πρότερον. Οὗ δὴ πατριάρχης, ἔτελεσθησαν ὁ σφαλτὰν σελήμης: βασιλεύσας ἐπὶ ὅλῳ, καὶ μετὰ τῆς: καὶ ἐπὶ τῷ βασιλεύοντι ὁ υἱὸς αὐτῶν, σφαλτὰν Μυρῆτης: κυριεύων δὲ τῶν ἐκείνων. ἔπειτα, ὅς δὴ καὶ πᾶσι νῦν νεώτεροι τῶν μετὰ τὸν πατριάρχην, ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἰωαννῶν, καὶ τῇ πλῆθος βλαχίων καὶ μπεγδανίων. καὶ τῇ πλῆθος αὐτῶν δὲ ἡμοσίαν ἐπὶ τῇ πλῆθος λαοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν ἔτος, ὁ αὐτὸς ἐχρῆσθαι, ὡς λέγει.

Τ Ε Λ Ο Σ

προσέβητο Θεολόγος ὁ Ζυγομαλῆς, πατριάρχης δὲ τῇ Κωνσταντίνῃ πρωτοπρεσβυτέρῳ: οὗ καὶ χάρις. ὁ δὲ κύριος, μετὰ τῇ γραφῇ (ὅπου καὶ τῇ Κωνσταντίνῃ) διορθώσας τὸ κατὰ Λαοὺς, καὶ τῇ πλῆθος αὐτῶν: καὶ τῇ πλῆθος αὐτῶν 1578. μετὰ τῇ πλῆθος αὐτῶν.

neris fecit, ut illorū locorū peritū: et omnib. liberationib. adhibuit. Postquā Damascū Et Damascū pervenit: ciues, nō continuo quidem illi, at tandem, ipsum in v. bē obediēter receperūt. Quomodo. n. tāto exercitui restitissēt castris inde p. motu in Aegyptū descensū est. Alcarū uersus. Locorū iniquitas. Difficultate loci perspecta, cōsiliū inijt Selimes, maioris partis peditatus, & equitatus relinquēda: & cū delecta tān manu, p. fici scēdi. Ita fecit, nec male. Notū. n. Aegyptij Sultani populi, qualis in bello esset, Chaerbeus, et alij habebāt. Quod si etiā multos Arabes haberet: eos propē pro nihilo putabāt. Nō. nata fortes viri, nec cominus pugnādo cōstātes. Postquā illis locis appropinquarūt: ardebāt siti, et maximo i. Magnitudo aestus. bi aestu, ferendo nō assueti. Nec hominib. modo id accidebat: sed etiā iumentis, equis, camelis, & alijs. Sed ecce miraculū Dei. Cum tātis difficultatib. premeretur, & aque penuria laboraret: ingens pluuia decidit: qua recreati sunt & homines, & iumenta. Ea res admirationi indigne fuit: dicentibus, neq. sua, neq. patrū suorū memoria, tāle pluuia visam esse. Mortuo

Pachomio, Patriarchatū Theoleptus excepit. XVIII. Theoleptus. Ioanninorū Antistes. Sub hoc ē vita discessit Sultanus Selimes, tertius Rex urbis: in cuius locū filius Suleimanes successit. Quo XXXV II. annos regnāte: ordine hi post Theoleptum sede rāt Patriarcha: Hieremias, Ioannicius, Dionysius, Ioasaphus, & Metrophanes: quo Patriarcha, Rex Suleimanes natura cōcessit: succedere filio ipsius Selime. Hoc Sultano regnāte, Patriarchicā gubernationē patrib. renūtiavit Metrophanes: cuius locū delectus est, qui nunc Ecclesiā regit, sanctissimus D. Hieremias: qui Larissae antea Metropolitam egerat. Hoc Patriarcha, ē vivis excessit Sultanus Selimes: annis octo, Mensib. tribus, Imperio exactis. Pro quo nūc Rex est filius eius Murata: imperium ab anno 1573 CIO CIO LXXXIII. exorsus. Hic nuper, magno suo Portario misso, Cantacuzeno fauces chorda fregit: quod Valachiam & Moldaviā turbasset. Eiusdē etiā opes, publica auctione cōstituta, vēdidit: quod Regio fisco, in cuius arte ipse esse dicebatur, de pecuniā redacta satisficeret.

F I N I S.

Additum ā D. Theodosio Zygomala, Patriarchico Constantino poli Protonotario. Deo gratia. Sicut inueheram, Martino Crusio descripti, corriges pro mea parte vili. anno cōditi orbis 1573 CIO LXXXVII: Christi verō, 1578. die Maij XX.

d 4 ANNO.

ANNOTATIONES MARTINI CRV-
SII, TYBINGENS. PROFESSORIS, IN HISTORIAM
Politicam Constantinopoleos.

Græcorum
chronologia

α. Κατὰ τὸ ἑξαμηνιασθὲρ συναρισθὲρ ἐστὶν.) Qui est annus Christi 1391. Græci solent tempora ab an-
nis Mundi conditi annotare: multoq; plures annos numerant, quàm nos, certè annum Mundi 5353. Ioannis
Bæccij, in quem annus Christi 1391. cadit, annis 1547. excedunt, causa quærat̃ur à doctis: cum Eusebius tantum
1236. annos habeat superfluos, quĩ 72. interpretes sequitur.

IN CHRONOLOGIA ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOL.

Nicephori, hæc annorum supputatio est.

Ab Adamo ad diluuium usq;	2242
A Diluuiio ad turr̃m Babylonicam,	525
A turri ad διχοτομήματα (dimidiationes uictimarum, Genes. 15.) Abrahami,	425
Ab his usq; ad mortem Abrahami,	76
A morte Abraha. ad exitum Israelitarum,	430
Ab exitu ad ædificationem templi Solom.	757
Ab hac ad captiuitatem Israelis	425
A captiuitate ad Alexandrum, M.	318
Ab Alexandro ad Christum,	303

Vniuersi, 5500 (Eusebio 5199.) anni. Secuti nimirum sunt Græci τὰς ἐξ Ἀμύνου, quo-
rum 5. & 11. cap. Genes. &c. conferantur: cum Hebræo textu,
seu vera eius interpretatione.

Illis 5500. annis adde 1580. annos Christi nati. Erunt 7080.

Et tamen pro his Græci hodie numerant 7089. Indiæ. 8. quo anno Turcæ
numerant annum Mahometi 988.

IOAN. FVNCCII CHRONOLOGIA.

Diluuium anno Mundi,	1657.	ante Christum	2306
Mors Abrahami,			2114
Exitus ex Aegypto,			2454
Ædificatio templi Solom.			2938
Captiuitas Israelitarum,	3221. D. Chytræo uerò 323.	Luthero	3261
Alexander M.			3634
Natiuitas Christi,	3963. Luthero uerò 3960. Chytræo 3962. G. Mercatori		3965.

Moschopuli
Grammatica.

Habeo manuscriptum librum primum Questionum Grammaticarum Moschopuli, uarijs cum duclibus &
abbreviaturis literarijs: cuius ἐπιγραφή est. Ἀρχὴ τοῦ θεοῦ, τῆς βίβλου τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ λογισμοῦ τοῦ κυρίου μακα-
ρῆ καὶ μαρτυρίας: In huius libri pag. 40. in summo margine scriptum est: εἰς τὰς αὐτ. καὶ μαρτυρίας, ἐκ τῆς αὐτ. οὐ
παπῆς Κλαβὴς τὸ τοῦτο χαρτίον, ἐτῆς 1934. Id est, Die 29. Martij, mihi donauit librum hunc Sacerdos
Clubes, anno (Mundi) 6901. Ergo, anno Christi, 1392. à quo tempore præsens Historia incipit. Sunt ergo,
1288. anni ab ea donatione, ad 1580. usq; annum, quo hæc scripsimus. Videtur Moschopulus hic nixisse tem-
poribus Imp. Andronici Palæol. senioris: id est, circiter annum Domini 1300. quia pag. 24. eiusdem libri, de
præpositione ἡ, positum hoc exemplum est. ἡ αὐτὴ ἡ γέννησις τοῦ βασιλέως ἀνδρονίκου, μεγάλου λαοφάνους, τῆ
παλαιολόγου, γέννησις ἀνδρονίκου καὶ πατριάρχου. Imperatore magno Andronico Palæologo, facta est renocatio,
seu restitutio, Romanorum. Fortasse, quòd pater eius Michael, imperium Latinis eripuisse: qui id ab anno
Christi, 1203. usq; ad 1259. tenuerant: & filius Andronicus id magis confirmasset. Intelligitur ex hoc Clubis
exemplo: linguam Barbaro Græcam, etiam illo tempore, stante adhuc Imperio Græco, fuisse. idem, ex historia
Germanica Schiltebergeri patet: qui ab anno 1394. usq; ad 1427. Christi, uarijs Regnis Orientis peragrans
interim etiam Constantinopoli fuit: ubi moris esse scribit, ut laicus, in publico Sacerdotē obuium habens, reue-
renter capite nudato, & corpore inflexo, ab eo petat: Efflogi mena, Despota (αὐτοκρατορ, ἀεσπότης:
benedic mihi, Domine Sacerdos autem, manu capiti eius imposita, dicat: O theos efflogito senami:
ὁ θεὸς ἀλογεῖται σοῦν: Deus tibi benedicat. Vnde & hoc apparet: tunc quoq; Diphthongum ου, per Ef pro-
nunciatam fuisse. Ergo etiam αυ, per Af. Sed & hodie sic Græci pronuntiant: contemnentes, quando aliquis
nostrum, per Eu & Au profert. Sic & reliquas Diphthongos ac Vocales pronuntiant: sicut uulgò in Scholis
nostris profertur. Sed & Nicetæ Acuminatĩ Choniata historia, Barbaro Græcè manuscripta, in inclytæ Au-
gustæ

Lingua vul-
gans Græca.

gustæ Vindelicorū Bibliotheca est: quā nos ante paucos menses (saure nobilis, pij, & prudentissimū uiri, D. Ioan. Baptiste Henzelij, septemviri Augustiani: & opera reuerendi Ecclesiastæ, D. M. Christophori. Neu-bergij) hic Tybingæ habētes, perlegimus. Ex qua præcipua Barbaro Græca, à monacho Hieronymus Vuolfius, bene de me meritis, in suas in Choniātam annotationes transtulerat. Liber uetus est. Præterea, initio Moschopuli mei scriptum est: Liber Grammaticalis Moschopuli, emprus per Ioannem Reuchlin Phorcensem. Esse perpetuū debet τῆς ἁγίας, familiæ Capnionum. Dedit autem dono hunc D. Balthasar Pleiningerus (Concionator) Schorēdorfius, Ioanni Marcoleoni Marpachensi 1537. Eum postea mihi Crusio 4. Nouemb. 1576. domi meæ Tybingæ, dono dedit F. eius, M. Ioannes Marcoleonin memoriam sui, & suorum Parentum. Etiam hoc addo: hunc librum, errore 1553. Basileæ sub nomine ἡμετέρας βιβλιοθήκης τῆς ἁγίας γυναικείας, excusum esse: cum sit (meo libro eam γυναικείαν omnem ad uerbum habēte:) Moschopuli. Principium enim utriusq; est: λέγει ἡμεῖς ἡ ὁδὸς ἡμεῖς, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ εὐδαιμονίας τῆς ὁδοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ θεῶν ἡ ἀπὸ τοῦ εὐδαιμονίας. Basilius anno 180. Christi uixit, non tempore Palæologorum quo Emanuel Moschopulus uidet, uetus paruos, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ: quæ apud postremos Græcos terminatio Diminutiuorum est. Imperatores autem Græcorum, appellantur βασιλεῖς ῥωμανῶν: quia Constantinopolis, ut Colonia ῥωμανῶν, Italica Romæ (τῆς περὶ τοὺς ῥώμους πόλιν) appellatur ῥώμη. Inde Græci se nominant ῥωμανοί: occidentis uerò populos quosuis, λατίνους & φράγγους, Latinos ac Francos. ἡ δὲ τῶν ἀγαπλεῶν per Agarenos, Turcæ intelliguntur. Τῶν λυγίων ἰωάννου, τῶν ἀντιπῶν αὐτῶν) Stirps Palæologinæ familiæ, ab erepta latinis urbe, usq; ad eiusdem per Turcas expugnationem, ex Gregora & Chalcondyle.

1. Michael, qui Latinis imperium eripuit, anno Christi 1260.

2. Andronicus maior, imp. à 1282. usq; ad 1334. circiter.

3. Michael, qui ante patrem obiit.

4. Andronicus nepos, à 1325. usq; 1343. cui ad tempus in imperio successit Ioannes Cantacuzenus, tutor sequentis Ioannis.

5. Ioan. seu Caloloannes, 1354.

Andronicus — Ioannes, cæcatus cum patre ab auo Caloloanne: sed uisum recuperarunt.

6. Filij 4.

Demetrius.

Emanuel: & alter Emanuel, notus.

Theodorus, Præfectus Peloponneſo, Rhainerij gener.

Ex his, Andronicus imperauit 1384. in carcerem condito Ioanne patre, & Emanuele fratre: qui Emanuel, ei in Imperio successit, 1388. à quo præfens Historia incipit.

Ioannes: cuius uxor, Itala de formis: altera uerò, Maria Cantacuzena.

Andronicus, elephantiaſi apud fratrem Theodorum mortuus.

Theodorus, Peloponneſi Deſpota. Vxor eius, Itala Malateſtana. Filia, Helena, Ioanni Cypriorum Regi nupta, uiuens anno 1456.

7. Emanuelis filij, 6.

Constantinus, uxores eius, Itala, & Lesbij Ducis filia.

Demetrius: cui nupta, Aſanis ſoror.

Thomas, uxorem habens Italam.

Ex his, imperauit Ioannes. 1421. qui Concilio Florentino interfu, nec filios habuit. Ei successit 1445. frater Constantinus, matre Helena natus: qui, amissa urbe, occubuit.

ὅτι καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ προσημαίνου (Non assentiuntur Græci Latinis, dicentibus: Spiritum S. tum ex patre, tum ex filio, procedere: cum ipsi, tantum ex patre dicant. Reprehendunt etiam, quod ἀφορὰ adhibeant eis θυσίαν: non οἰσυνά, ut ipsi. Sed præcipua, de principatu in Ecclesia dissensio est. Qua de re locus sequens ex libro 1. Annæ Comnenæ loquitur: quæ anno Domini 1117. uixit: filia Alexij Comneni Imp. cuius sepulchrum adhuc extat in templo patriarchatus Constantinopoli, à D. Steph. Gerlachio uisum. Est id, lapideus: non insistsens 4. basibus, sed integro lapide à terra surgens, aliis, quàm mensa, ad parietem Templi: sicut aliquius Germani principis sepulchrum, ancisam habet aquilam. Inuehitur Anna Cæsarissa in Papam Hildebrandum: quodd eius facinora in legatos Imp. Henrici, nefaria fucrunt: καὶ τὰ αὐτὰ (inquit) ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πεπραγμένους ἀποδείξεις: ὡς πόρρον καὶ οἱ λαῖνοι λέγουσι τε καὶ ἰδόντες, ἐστὶν καὶ τὸ, ὅτι αὐτὴς ἑαυτῇ αὐτῶν, μετὰ πᾶσι νότοις καὶ συνήξεσιν ἐνείθεον συλλέγει, εἰς τὸν ἡμετέριον βασιλεῖα πόλιν: καὶ οὐκ ἢ τῆς συγκλήτου, καὶ τῆς ὁδοῦ βασιλεῖς τάξεις: μετὰ πᾶσι καὶ ἡ τῶν θρόνων ἀρχιερατικὴ τάξις, καὶ διελούσιν οἱ ἀνέκτατον βασιλεῖς, τὰς περὶ τὸν θρόνον τῆς νουθεσίης πόλιν, καὶ μέλητα, ἢ ἐν ἡγεμονίᾳ (ἀλλὰς χαλινῶν) σύννοστοι, εἰς περὶ τὸν πόλιν τὸν ἡγεμονίᾳ πόλιν ἀνὰ τὴν ἀνὰ τὴν ὁδοῦ καὶ διελούσιν ἀπείσους, καὶ τὸ τὸ ἐπὶ οἰσύν. Dicit, frustra gloriari Latinos: præsidere Papam toti terrarum orbi. Cum enim sceptrum, totaq; imperij administratio, Constantinopolin translata sit: eodem quoq; Throni ecclesiastici prærogatiuam, tralatam esse: præsertim, cum idem etiam Carthaginensi Synodo placuerit: ut omnes totius orbis Ecclesiæ, nouæ Romæ sedi subiectæ sint. Habebat hæc Anna (inquit Zonaras) τὴν γλῶσσαν ἀνεβέως ἀττήνισσαν: id est, ueteri lingua Græca, nō uulgari et corrupta, scripsit. Hanc causam sentio ego, Grāmaticæ Græcæ præcepta scribentibus fuisse: ut scilicet, tum Græcos ipsos, tum alios, qui discere uellent, puram linguam docerent: eam reuocantes contra corruptam linguā: sicut apud nos, latine linguæ Grāmatica scribuntur. Sed ad rem. Noluī Imp. Græcus manicam Chorepiscopi honorare: ne uideretur primatum Papæ agnoscere, ὑπομαίνου, τὸ ὑπομαίνου: ὁ ἐπὶ τῇ βίᾳ οἱ ἱερεῖς ὅτι, τελεῖσι λατρίᾳ, inquit Theodos. Zygomalas.

De primatu
Papæ.

Grāmaticæ
Græcæ origo

ἢ. Μπαρυαλίτις τῇ ἰλτιρίᾳ τὸ μπ. scribitur hodie à Græcis pro litera latina B. tāquam medium inter β. (quod per V. cōsonantē pronūciatur) ὅτι τὸ μ. autē, minuit in pronūciando, aliquid de impetu π. ad naturā β. adducens: ut, Bombyx, in libello Nomenclaturæ, Barbaro Græcæ, qui Corona preciosa inscriptus est, scribitur μπόμυξ: et uia acerba, οὐβὰ ἀττόρμπα. Ideo in imperio Alexij Comneni apud Zonarā τὸ, βομπούξ τὸ φράγ γ, Latine est Robertus Frācus, non Rompertus. Interim tamen in libello dicto, τὸ β. ὅ pro B, ὅ pro V. ponitur: ut ἀδὲ βασιλεῖς μαμ βίγινε. Apud Laonicum uerò, omisso μ. παύσθης scriptum est. Sed quid est τὸ ἰλτιρίμ. ἰλτιρίμ, λαίλαψ, turbo, procella. Deridens ipsum τμήρης, Tamerlanes, lib. 3. Laonici ἀττόρ μῆρ τ, inquit, λαίλαπι παρὰ λαιό, τῆς πόλιν αὐτῆς. Dignus uerò, cum turbine conferri iste, audaciæ nomine. Francisc. Sansouinus in uite eius extremo, Fu questo signore, inquit, Gnomo præcipitoso, & audace in tutte imprese, lequali egli fece, così vell' Asia, come vell' Europa. Nè si riportò mai all' altrui cōsiglio: ma, quādo si haueua d' andar cōtra i nimici: si cōfidaua solamēte in se medesimo. Però era cognominato Lelapa: che i Turci dicono Ildrin: cio è folgore dal cielo Volendo, con questo significare: ch' egli era impetuoso, & præsto, comela suelta celeste. Præcipitem in omnibus actionibus fuisse, nec alijs auscultasse, dicit, Vnde Lelaps, Turcicè Ildrin, fulgur ὅ fulmen, appellatur fuerit.

OGVZIORVM (TVRCICAE FAMILIAE) DVCES,
sequenti genealogia, apud Laonicum.

De Regi-
bus Turca-
rum.

	1. Induzalpes.	} Principes.			
	2. Oguzalpes.				
	3. Orthogules.				
I.	4. Otomanes, Orthogulis filius, primus Rex, temporibus Andronici Palaeol. aui, 300. Christi in-				
II.	5. Orchones, 1329. temp.	} Andronici nepotis.
} Ioan. Cantacuzeni.			
III.	6. Sulaimanes,	} fratres. Hic Amurates, aliter
} dicitur Myrath Beg. cum quo
} res fuit hisce Græcis:			
IIII.	7. Amurates, 1350.			Ioanni Cantacuzeno.
Ioanni, Andronici F.
Andronico, Ioannis F.	
V.	8. Baiazites Lelaps, Amuratae F. 1373. cum
quo negotium habuit.	} Caloioannes.
} Andronicus.
} Emanuel.	} Christiani, à Lelape ad Nicopo-
} in 1395. uicti, pridie D. Michae-
} lis. Captus à Tamerlane, obiit in
} Ionia, 1398.		
VI.	9. Iesus, Iosua, 1398.	} fratres, ἀδελφοί,
} ἀδελφονέοι.	} Temporibus Emanuelis, Græcorum Regis.		
VII.	10. Mussumanes, 1402.				
VIII.	11. Moses, 1404.				
IX.	12. Mechemetes, horum frater, 1404.				
X.	13. Amurates II. Anno 1419. interfecto	} Mustaphæ patrui.
} Mustaphæ fratris.	} Tunc Græcis imperante
} Ioāne, Emanuelis F. Cæsi sunt
} 1444. cū Vladislao R. Chri-
} stiani ad Varnam, die D. Mar-
} tini Papæ.		
XII.	14. Mustapha Amuratae patrius.				
XII.	15. Mahometes II. Anno 1450. Constantini Imp. Græcorum interfecto, 1452.
Hunc, post Laonici historiam, secuti sunt:				
XIII.	16. Paiazites II. Anno 1482.				
XIIII.	17. Selinus, 1512.				
XV.	18. Soleimanes, 1520.				
XVI.	19. Selinus II. Anno 1566.				
XVII.	20. Amurates III. Anno 1574.				

SED A TVRCIS, tantum 12. Imperatores Otomannici agnoscuntur:
ut inquit D. Gerlachius.

1. Otomanes, seu Osmannus.	} Prusæ sepulti.	7. Mechemet. I I.	} Constantinopoli se-
} pulti.
2. Orchan.		8. Baiazet. II.	
3. Murath. I.		9. Selim. I.	
4. Baiazet. I.		10. Soliman.	
5. Mechemet. I.		11. Selim. II.	
6. Murath. II.		12. Murath. III.	

5. πλ

fabricare una roccia, chiamata hora Bogazasar, presso alla Propontide, vello stretto: do-
ue la stra da palsádoli dall' Europa, è più angusta. Questa fortezza faceua due effetti: l' v-
no che ella tornaua à proposito, per la sua imprefa: l' altro, ch' ella l' assicuraua di hauere
il passo facile nell' Asia: & d' impedir gli occidentali, che non potessero co' legni loro di-
sturbare il traghetto, & tentar cose nuoue vell' Asia. *Omni, inquit, cogitatione ad capiendam Con-
stantinopolim incubuit, toties armis Turcicis tentatam: ex care speras sempiternam gloriam, stabilemq; Græ-
cie dominatum. Re itaq; cum paucis deliberata: omnibus Græcorum fœderibus excessis: arcem edificauit, que
nunc Bogazasar appellatur, prope Propontidem, in fœtorum de breuissima uia in Asiam traiecitur. Ea munio,
facilis oppugnande urbi seruebat: ex tutum ab hostibus traiectum, Asianq; securam, præstabat.*

*Kοίται πλουσιώτην ὃν τὸ ἄλμα, καὶ ποταμὸν ἀσπιλάτην, καὶ τὸ αὔριον φανερὰν ἐπὶ τοῖς ἰσθμοῖς τῆς οὐρανοῦ· καὶ
καὶ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτοὶ δὲ S. Phocas, pagi prope Constantinopolin sunt, ad Propontidem: sic à
Templis, quæ ibi sunt, nominati. Theodosius.*

Kαὶ τοῦ αὐτοῦ γὰρ ἐπὶ τὸν πόρον ἀνελθόντων Obfessa fuit urbs nonis Aprilis, id est, quinto die Aprilis inquit Le onhardus Cbientis. Numerus Turcici exercitus exislatur fuisse CCC C. hominū mille, monumentū uero, al- tero tāto maior. Scribit enim Laonicus: λέγειται γυνεῖσαι ἑκατὸν αἰσά τ' ὁ γὰρ ἐπὶ τὰς τριακοὺς ἑκατὰ δαξί: τὸν τε ἰσχυρῶς, διπλάσιον αὐτῶν ἀριθμὸν ἐμβαίνειν γυνεῖσαι. Sed quis, oro (inquit Cbientis) circumalla- bit urbē? Qui, nisi perfidi Christiani, instruxēre Teucros? Testis sum: quod Græci, quod Latini, quod Germa- ni, Pānones, alij, ex omnibus Christianorum regionibus, Teucris commixti, opera eorum fidemq; didicerunt.

Eὐαλλοῦσι τοι τὸ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἄλυσον) Constantinus, uenienti hosti catenam eximie crassitudinis obiecit, ad angulum sinus, quæ intra Byzantium et Peram erant. Ea, à Gallorum turri, ad Peram et Clare pontem protendebatur. Sabellicus Decad. 3. lib. 7. Adhuc Galatæ porta est, quæ appellatur Catena; ex eo, quod ab Acropoli, usque ad eam partem catena extenderetur. Petrus Gyllius lib. 4. Topographiæ Constantinop. cap. 10. ὅπου ἐστὶ βασιλεὺς οὖτος, καὶ οὐ μόνον ἀπὸ βασιλέως εὐδαίμονος ἐγένετο πύργος, ἀλλὰ προσηλυτίσθη τῷ χόρτῳ; ἢ τῷ ἀνωμαλίῃ διαμαλίας, καὶ οὕτως ἀρετὰ παλάτιον, ἀλλὰ διὰ καὶ τοῦ αὐριστορθουμένου πύργου, ὁ τῶν μαγγανίων ἀρχαία δεικνυμένη μορφή. λέγεται γὰρ ἐπιτοπὸς τῆς τῆς ἀντιγράφου ἀναστάσεως, καὶ ἀναστήσεως τοῦ πληρώματος βασιλευσάντων, συνιστάται ἐξ ἐκείνων ἀλλοιοῦ διαφενέσαι; καὶ ἀδελφοὶ οὗτοι σὺν τῇ γυναικαὶ οὐκ ἔστιν ὡς περὶ τοῦ ἀνωπολιμίου, ὅτι τὸ πάλαιον καὶ τὸ σημερινόν ἐστιν θρονόδεον, ὅς τις ἐστὶν ἀνά τῶν βλαχωνίων βασιλέων. Dicitur hic, ab Imp. Manuele Comeno, turrim illam extructam esse in mari, quæ non procul sit à continente: quæ Damalis olim, nunc Arcula, dicatur. Itemq; alteram, è regione, proximè Manganiū monasterium. Vtranq; eo consilio: ut ferretur catena utrinque extenta, Barbarorum nauibus aditus in loca urbis arcis uicinæ omnēq; illum sinus usque ad Blachernicam Regiam tractū, intercluderetur. Choniata de Manuele Comeno lib. 7. Ex hoc loco, pictura urbis adhibita, facile situs notabilium aliquot locorum patet: utriusq; turris, et Damalcos, et duorum Imperatoriorum palatiorum, Manganonūq; et Blachernarum, ipsius deniq; ceratini sinus: quorum crebra apud Græcos Imperatorum Historicos mentio extat. τὸ πάλαιον καὶ τὸ σημερινόν, pro ὑποδηλώσει.

Εὐρυπύλου ἀρχὴς Εὐδονίετος) Portæ Constantinopoleos hodie sunt hæc: ut ego ex D. Gerlachio percepi.

1. in latere urbis terrestris, occasum scilicet spectante: qui tractus ferè unius miliarij Germanici est: in quo tres muri sunt: quorū duo exteriores, humiles. Muri uerò maritimi, simplices sunt, satis crassi. Progredior ab Austro Aquilonem uersus.

1. Porta Iediculæ, id est, septem turrium, in angulo urbis australi posita.
 2. Selybræa porta, Turcis Silybricapi.
 3. Topcapi, pilarum porta. Ibi sunt res bellicæ: ut, arcus, sagittæ. Putatur esse Romana porta: quod continentem uersus, sit quæ propævia dicebatur. At S. Romani porta nominatur.
 4. Ederneccapi, porta Adrianopolitana.
 5. Egricapi, curua porta, à Turcis facta.
 6. Eucapi, S. Iobis porta: qui fuit olim Turcæ: et fertur, à Christianis occisus, ibi sepultus. Vbi à Turcis colitur, templo nouo extructo, loco ueteris, Sancto alicui à Christianis consecrati.
 7. Eubenzaricapi, quæ terminat augulum urbis, ubi est palatium Constantini: et finitur sinus Ceratinus, seu r. n. opas. Apud Syllium, lib. 1. cap. 26. sex tantum ponuntur. 1. porta septem turrium. 2. Selymbrie, seu Rhegi.
 8. Aurea. 4. supra supercilium septimi collis. 5. Adrianopolitana. 6. porta infra palatium Constantini.
11. in latere sinus Ceratini, uel Syreni (à Syca, id est, Pera) Boream spectante (cuius Sinus longitudo, est magni dimidiati miliarij Germanici: latitudo, ferè 4. stadiorum) portæ sunt, ab occasu ortum uersus progrediendo.
1. Palatcapi, uel Palatcapi, porta Palatina: à palatio Constantini, quod pauca hodie mancipia inhabitant.
 2. Diplophanari: quia duplicem habuit lateranem in mare, contra hostes.
 3. Phenercapi, laterne porta.
 4. Iubalicapi.
 5. Aiaccapi, à εἰς portæ, scil. deo δόσις. Ibi etiam urbs, maxime oppugnata dicitur.
 6. Vncapi, porta farinaria: ibi, domus frumentaria, et farina.

3. Contaremus Venetus, ad Auream portā, & adiacentes turres usq; ad Mare. Alij Græci circa Mare terrāq;
6. Bailus Venetorum, Hieronymus Miniotus, ad curam Palatii imperialis.
7. Cardinalis (Isidorus) S. Demetrii regionem, ad Mare, tuebatur.
8. Catalanorum consul, turrin ante Hippodromum, Orientem, versus.
9. Chirluca (δουρλουκας) portum, totamq; maritimam regionem.
10. Hieronymus Italianus, Leonhardus de Langasco Genuas, Xyloportam, & Aueniadas turres.
11. Sacerdotes Monachi, supra muros.

(Venetis.)

12. Gabriel Triusianus, minorū nauū præfectus, à turri Fani, usq; ad imperiale portā, ante Sinū, cū CCC C.
13. Andreas Diedo, maiorum trirēmum præfectus: has potius, quā portam, pauidus custodiens.
14. Demetrius, focer N. Palæologi, Nicolausq; Gudelli gener urbe percurrerant cū armatis, ad succurrēdum, ubicunq; opus foret. Sabellicus ait, Longo portam Romani attributam fuisse: Nicolao Molino, & Ioanni Lauretano, Cherfinam portam: Baptiste Gritto, & plerisq; Venetis, Palæologorum domum. Quod hoc loco Græci εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξήλθον exiisse scribuntur: intelligēdum est, eos ibi inter murū interiorem altiore, & exteriorem humiliorē, constituisse. Dicit enim Chiensis, eos omnē spem in fossis & antemurali posuisse, nec sanē prudenter. is enim tandem perditis: ad altissimum murum coangustatos, quem antea deseruerāt, postea defendere non potuisse. Et Nauclerus Generat. 49. Erant obserate, inquit, urbis portæ: quibus ad antemuralia patebat iterine qua fugiendi facultas militi esset: sed ita fortius hosti resisteret. Longus uerò, licet ab imperatore oratus manere (apud murum Bachatureum, ut Chiensis appellat) portā sibi aperiri iussit: ut in iube uulnus curaret.

Muros Byzantij Gyllus sic metitur, Muri inquit, circuitu Maris uacantes, duo sunt: fossa cincti, lata 25. Passus. Spatiū inter utrunq; murū, latum est, 18. pedes. Interior murus, excelsus, latus plus 20. pedes: in quo, ex cōiuncti sunt plus 250. turres: in quas gradibus lapideis ascēditur usq; ad summū. Exterior murus, dimidio minor, sed totidem turribus creber. Spatiū inter fossam, & murum exteriorē, aliud est altero fossæ latere. Spatiū item inter duplices muros, altius est spatio iam dicto. Mari maritimi, terrestribus humiliores sunt: simplices quidem, sed bene crassi, ac turriti. Ex parte sinus, absunt à Mari circiter 50. passus ambulatorio. Ex parte faucium Bospori arum & propontidis, supra litoris crepidines siti sunt: nisi ubi scale portuose sunt.

Muri Cōstantinopolitani.

Ὁ ἄρχιεπίσκοπος τῆς πόλεως Antea (inquit Chiensis) triduo luminaria Deo suo accēderant, ipsam inuocauerant, integrum diem usq; ad noctem ieiunauerant: unā postea conuiuantes, tanquā morituri osculantes inuicē. Postea, noctu oppugnationē inceperunt: & luce orta, buccinæ utrinq; resonant, tympana perstreperunt: altissime Turcæ clamant: illalla, illalla, Mahomet Russolalla: Deus est, & semper erit, & Mahometus est seruus eius. Vna hora, omnem terram ariq; urbem inuadunt. Ab oppidanis, ad tempus strenuē repelluntur: donec iustinianus uulneratus cessit.

ἀντ.
Oppugnationis.
ἐκείνη.

Εἰς τὴν 974. ἔ. Id est, anno Christi 1452. licet pleriq; scribant, 1452. Sed in libro αὐτῷ & etiam, supra citato, sic legitur: εἰς τὴν 974. ἔ. ἡ γενεὴ τοῦ πονηροῦ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως. Id est, Anno milleſimo, quadringentesimo, quinquagesimo altero: die uigesimonono Maij, feria tertia: cepit imp. Mehmeta Constantinopolin quo tempore in ea imperitabat D. Constantinus Palæologus. Isidorus item Cardinal. in Epistola, & Sabellicus lib. 6. Ennead. 10. 1452. ponunt. Et Franc. Philelphus, lib. X. Xenophonti E. suo scribens: Quod Turcæ, inquit, Constantinopolin premuni obsidione: fero permolestē. Ex Mediolano X. Calend. Sextiles, 1452. Cum hac sententia, uir doctissimus nostro seculo, Gerardus Mercator, facit. Rationē ex Masſeo, & alijs, in ipsius Chronologia uide: scilicet eam esse captam intra dies Pentecostes, mense Maio: postquā Pascha 9. April. fuisset. Sed quartum Calend. iun. (diem 29. Maij) non incidere in pentecostes festum, nisi 1452. anno, Indictione prima. Chiensis, quartum Calend. iunij (sic lego: non autem, ut ibi scriptum est, Maij) diē uidelicet Martis, expugnationi tribuit. Et Laonicus lib. 8. βασίλειος ἡ, inquit, ὁ ἰσλαμὶς ὁ γὰρ εἰς τὴν πόλιν ἐπέβηκεν τὴν 974. ἔ. ἡ γενεὴ τοῦ πονηροῦ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως, ἡ ἀσπὶς τῆς πόλεως. Turcæ, cum tēpus appetere manē uideretur (erat is, dies Martis) canentibus cymbalis & Tubicini, matutino tempore impetum fecit: & ab omni parte urbem oppugnabant Barbari, & πῶς ἡ πόλις hic appellat, quā alij τέρτιον. Dies enim Hebdomadæ sic numerantur à Græcis.

ἀντ.

Tempus ca. pte urbis.

1. ἡμέρα κυριακή, quæ est ἡ πρώτη dies Dominicus
2. δευτέρα
3. τριτὴ
4. τετάρτη
5. πέμπτη
6. ἕκτη, seu ὑπερασπὶς
7. σάββατον, seu ἡ ἑβδόμη

Dies
Lunæ.
Martis.
Mercurij.
Iouis.
Veneris.
Sabbati.

ἡ μεγάλη ἑβδομάς, Carwochen, hebdomas Paschalis.
ἡ μεγάλη, Der grün Donz
derstag.
ἡ μεγάλη, Der Cars freitag.

Hebdomas Græcorū

Damasceus, ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἑβδόμης, ἀντὶ τῆς πόλεως, ἀντὶ τῆς πόλεως, ἀντὶ τῆς πόλεως, ἀντὶ τῆς πόλεως. Si incipias à die Dominico, qui est primus Hebdomadæ dies, & pergas ad alterū Dominicū: sunt dies octo. Hic illius liber, nomine θεοφάνους, in pagorū Græciæ & Thraciæ tēplis, suis Dominicis & festis dieb. quib. cū αὐτοὶ inscripti sunt, à sacerdote ad populū legi solet: ut

θεοφάνους.

De Augusta ultima, Constantini Imp. coniuge, mihi in mentē uenit. Inuenio duas uxores Constantini. Priorem, Caroli Tochij, seu Topij, Actolæ & Acarnaniæ Principis, ἀδελφίδου (ē fratre neptem) Leonhardi filiā (auspicijs Ioannis Imp. fratris) unā cum Elidis metropoli Clarentia, olim Cyllene dicta, nomine dotis, Laonic. lib. 3. Alteram autē, aliquandiu ante Varnesem cladē, Lesbi Ducis filiam (Laonic. lib. 6.) cuius insula Dux Nicolaus Catalusius, Genuesis eiusdem Scriptoris lib. 10. se Mahometo dedit. Fortassis hæc altera ἀδελφίδα, fuit illa miserrima, de qua scribitur: Imp. Constantini uxor, filias, & alias nobiles scēimas, iussu Tyranni, in conuiuium adductas fuisse, & post contumeliam dissectas. Nomen eius nondum ex libris inuenire: sed nec ē Constantinopoli, nec Venetijs, cognoscere potui. Mirum, personæ tam illustis, tātam in Historijs obliuionem tēssē. Hoc utriq; Epitaphium pono:

Εὐδαίδη (ὡς ἴδης οἶδης) ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐχάσθη· ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἡγήσασθαι, τὰ πάντα τὰς Κεαρτὰς. Hic (ubi nam? Nouit Deus) est tua tumba: fidelis Rex Graiū postreme, miserrime Constantine. οἶδα δὲ (ὡς ἴδης οἶδης) τὰ πρὸς αὐτὸν & ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς βασιλῆς, Νόβη, ὑπὸ τῆς αἰγῆς οὐδὲν. Hic tna (ubi Nouit Deus) est sine nomine tumba: quæ luctu Nioben superas, Augusta fidelis. ὡς ἴδης οἶδης φιλὰς οὐδὲν & ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, χαρμῶν ἀλλ' οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς οὐδὲν. Sed Deus à vestris oculis mitissimus omnes absterget lacrymas, æternaq; gaudia donet.

Εἰσαγὰς
Imp. Con-
stantini &
Augustæ E-
pitaphium.

Meminit Chienfis, & Laonicus, tabularum Leonis sapientis (imperauit Leo Philosophus 886. Christi) in quibus catalagus fuerit omnium scēturorū Cōstantinum magnum Imperatorū, & Patriarcharū: usq; ad Cōstantinum ultimum, & Patriarchā Iosephum, qui Florentiæ mortuus est non ulterius. Vnde, fūale fuerit, ipso Faralis impe-
rij Græcorū
interitus.

Meminit & Ioachimi, Floriaci in Calabria Abbatis: qui papalistsu suo prouidens hanc cladē, dicat: VR tibi, Septicollis, manibus truncatis. Sanē Ioachimus 1177. Christi uixit: & de futuris Papis prædixit. Sic & Anshelmus, Marsichanus Episcopus, uidi utriusq; iconas pictas, elegantes, uetustas, Pāparum 30. circiter. Anshelmus itaq; castrum pictum habet, cum ternis utrobq; manibus abscissis, tanquam inutilibus ad propugnandum. Miserat mihi cum lrbum Lincio Tybingam, 7. Octob. 1581. Matthias Anomæus, Medic. D.

Alexander ab Alex. Genialium dierum lib. 3. cap. 15.

Soler Deus futura mala, portentis & prodigijs præsignificare. Vt, Byzantijs à Turcis expugnationem. Nam apud Comum, ceterioris Gallie urbem, uergēte ad occasum die, ingens canum multitudo uisa est per acere ferri: postq; diuersorum pecorum armēta, species peditum, primò leuis armaturæ: deinde, hastati scutatiq; subsequi: deinde, exercitus equestris, in turmas diuisus, horis ferē tribus. Tandem immanis homo, in equo, tanquam du-
clor exercitus: & alia ludibria oculorum.

Franc. Philelphus Petro Tomaso, Philosopho ac Medico, lib. Epist. 11.

Nihil in hanc diem acerbius sensi in uita, nouæ Romæ captiuitate. Id quod si secus mihi accideret: iudicarem me profectò ingratitudine omni ingratiorem: non solum, quod & socrum mihi Charissimam Manfredinā Auriā, nobilissimam & pudicissimam scēminē, ac duæ eius, & soceri mei Ioannis Chrysoloræ, præstantissimi equitis aurati, & eruditissimi uiri, filias, meorū quatuor filiorū materteras: in obscuram seruitutē à Barbaris, & teterrimis Turcis, actas audio: sed eò magis, quod ea urbe, & matre sum usus, & altrice educatriceq; inuentæ, studiorumq; meorum. Verum, quoniam res humane omnes, mutabilitati subiectæ sunt, & quæ principium habuerunt: finem etiam aliquando habeant, necesse est: me ipsum accuso, quod uelim fragile & caducum aliquid, scēpiternum fieri. Si quid aliud certi habes de Turcis, & rebus orientalibus: uelim diligentissimè ad me perscribas. Vale, Ex Mediolano, X. Calend. Februar. 1454.

Chrysoloræ
næ familie
captiuitas.

Vxor Philelphi, fuit Theodora Chrysolorina, 1427. quæ mortua est 1441. ad 5. Calēd. Maij, die Mercurij.

Græcos postea Philelphus, in Italiam profugos, commendat.

Græci exu-
les.

1. Xenophonti F. suo lib. 12. tres nobiles Constantinopolitanos, Diplonatazes, anno 1454. Huius familie mentio fit in manuscr. Augustanæ Reipublic. Georgio Pachymere, lib. 3. cap. 3.

2. Ioachimo Theologo Græcis his nobilibus, inquit, assiste, ut cæpi si uacantes tolle, ac foue. Vide in his Constantiniam rerum humanarum. Mendicant opulenti, seruiunt principes.

3. Pallanti Strozæ. Rogat, ut pro nobilibus Græcis in suggestu intercedatur: qui lachrymabilis pars sint Cōstantinopolitani naufragij: & pro se suisq; redimendis, mendicare cogantur quā miserrimè.

4. Guiljelmo Vrsino, Franciæ Cancellario, nobiles exules, & præclaros, commendat: pro quibus etiam apud R. Carolum intercedat.

5. Eidem, Manuelem Agallum, & Manuelem Hiagupen.

6. Ludouico Castelle, Dionysium Hieromonachū Abbatem: qui λόγον quærat pro Monachis suis redimendis, anno 1455.

7. Guil. Vrsino, nobiles Constantinopolit. Nicolaum Trachanioten, & Alexandrum Cananum.

8. Lud. Mantuæ Marchioni, uirum illustrē, Michaelē Dromachaten Chrysolorā: Manuelis illius Chrysoloræ, qui extincta litterarum studia apud Latinos reuocauerat, necessarium, item duos nobiles uiros, Demetrium & Michaelē Assines.

9. Eidem

58 In Histor. Politicam Constant.

9. Eidem commendat Andronicum Trycham Spantinen, & Georg. Ducam Armenen, viros Constantinopolitanos nobiles, & Turcis erumnosissime seruientes.

10. Thomæ Franco commendat Ioannem Argyropylum, Philosophum eloquentissimum, lib. 13. anno 1456. Fuit is Francus, etiam Græcus, & Philosophus.

11. Ioanni Palæologo, Montisferrati Marchioni, lib. 15. commendat Demetrium Palæologum: uirum nobilem, modestum, ope dignum: qui ē Constantinopolit. naufragio elapsus, ad ipsum ueniat, 1459.

12. Laudat lib. 13 (in Epistola ad Papam Callistum 3.) Nicolaum V. pontificem: quod post Byzantium captū, magnis sumptibus ex Græcia, per Mercatores clam conquisiuerit libros Græcos. Ergo Callistus alai doctos, qui eis uti possint, 1456.

Græca lingua in Italia, Galliam, & Germaniam, volauit.

A Laurentio Medice, bis ad Patrizien Byzantium missus Ioannes Lascaris: permissu eius in Italiam libros Græcos deportauit: ut apud Paulum Iouium est. De eodem, Ioannes Tilius in Chronico Regum Francie scribit: Anno, 1526. Christi (quo ego Martinus Crusius, 19. Septemb. natus sum) Ianus Lascaris, stipendio nulle Ducatorum Francicorum, in annos singulos à Rege accepto, literas Græcas in Gallia disseminat.

De Ioan. Reuchlino scribit Iouius. Hic, Græcè Capnio dictus: inusitato fretus ingenio, Græcas, Hebræicas, Latinas literas, in Germania, pari felicitate propagauit.

Ioan. Argyropylus, Capuionem Phorceensem, Romæ eius lectionem Thucydidis audientem, iubens Thucydidem interpretari, bene interpretantem admiratus est, dicens: Post nostrum exilium, Græcia transuolauit Alpes.

Vnum adhuc addam, non alienum à Constantinopoleos captiuitate: ut animo meo satis morem geram. Anno 1575. die 23. Februar. legi ego hic Tybingæ Nouæ Constantinopoli die 9. Ianuar. eodem anno scripta. Die 9. Decemb. præcedētis anni, Selimo 2. mortuo, successisse 22. Decemb. filium Amuratam 3. qui Proceres suos inuenerat. Ianizaris autem singulis (numero 15700. circiter) donauerit tria milia Asperorum: cum tamen duplum expectassent singuli. Nam Mahometon, expugnata Constantinopoli, donasse singulis Ianizaris mille Asperos: propter hanc urbem, & Græciam subactam ordinasse, ut quisq; successor unum mille Asperorum addat. Debuissent ergo esse sex millia: quia sex Imperatores sunt: scil. Mahometes, Patrazites, Selimus 1. Solimanus, Selimus 2. & Amurates 3.

Honorariū Ianizariū, propter Byzantium captum.

Asperle.

Vnus Asper (ἀσπέρ) facit apud nos 2. crucegeros circiter. Mille Asperi, sunt XXX. Ducati.

Hexa milium ἡ. τὸ ὅ ἐξαμύριον) in libro αὐτῷ. Nis τὸς χιλίους, τὴν πεντήκοντον, ἀσπέρων ἔστι, αἱ τοῖς δισμύριοις ἀσπέρων, ἡμῶν δὲ σαββάτω, ἐστὶν αὐτῶν οἱ τέσσαρες τὸ ἐξαμύριον. ἢ ἐφ' ἑκατὸν οἱ αὐτοὶ ἔσονται, ὁ μὲν Κωνσταντῖνος, ὁ δὲ Νῦν ὁ βασιλεὺς, μὲν τὸς ἀσπέρων τρεῖς, ἡμεῖς ὅμως ὁ ἀσπέρων, ὁ δὲ μισρῶν, μὲν τὸ νομίσματα ἔσονται ἡμῶν τρεῖς, ἡμεῖς ὅμως ἑξ ἑκάτω. Anno 1446. Decemb. 14. die Sabbati, Turci diruperunt Hexamilium: fugientibus Despotis Co. Ilatino et Thoma, cū Magnatibus suis. Aderat corpore suo D. Amurata: qui Patras uenit, cōbussit eam.

De Lesbos.

De Lesbos, Aeneas Syluius in Asia. Lesbos habuerit 1. Pelasgi. 2. Aeoles. 3. Persæ. 4. Macedones. 5. Romani. 6. Græci Imperatores. 7. cum Imp. Calo Ioannes, à Cantacuzeno pulsus, ope Francisci Catelusti Genuensis restitutus esset: hanc insulam benefactori tradidit (quod factum est anno 1335. ducete illo sororem Calo Ioannis) eaq; in eius posteros usq; in hæc tempora durat. Ab eo, qui nunc regnat, cum frater natu maior aliquandiu rem administrasset, in uincula coniectus est: publica causa, quod insula Turcis, Christianamq; fidem, proderet statuisset: ut est calamitatis, infamia, comes. Aetate nostra, Turcæ sepe ex insula homines & iumenta abegerunt: nihil extra urbium moenia relinquentes. Quarū unam scemina defendit: scilicet uirgo, uirilibus armis induta: quæ ciues cedentes cohortata, prima in hostes irruit, nonnullos occidēs. Cuius audaciam ciues admirati: magna strage edita, Turcos in naues fugauerunt. Episcopus Caphensis, Callisto Pont. max. nobis presentibus hæc narrauit: qui raitylenam transiens, ab Ecclesia sua Romam petebat.

Mitylene (quo nomine hodie tota insula dicitur) ad Ortum.
Pyrrha, ad Occasum.
Eressus, in colle.
Antissa.
Methymna, ad Boream.

Ambitus Lesbi, 6100 stadiorum est: longitudo uero, à Boreā in Austrum, 1012. stadiorum. stadium, 225. passus sunt. Octo stadia, seu mille passus, unum milliarium Italicum. Quinq; miliaria Italica, unum Germanicum dicuntur.

Marulla, virgo Græca.

Bapt. Fulgosius, lib. 3. Memorabilium, cap. 2. uirginem illam, Marullam nomine perhibet: quæ, bello Venetis à Mahometa illato, oppidum in Lesbo Coccinum, aduersus Turcas, cum patrem in acie occubuisse uidisset, eius clypeo & gladio arrepto, tam fortiter defenderit. Sed Coccinum (olim Hephestias, Lemni oppidum est, non Lesbi, quod ita, ut dictum est, Marulla defendit tempore Ducis Venetiarum Petri Mocenici: cuius uirginis uirtutem Venetus Nauarchus, Antonius Lauredanus, admiratus est: præsertim cum ea respondisset: che non si uoleua maritare ad alcuno: se prima non hauesse intesa la qualità di colui, ch' ella douesse eleggere per marito: se nolle cūquam, quem nō prius, qualis esset, cognouisset, nubere: ut apud M. Guazzum est.

Lesbij

1. Manuel: qui post mortem patris ad Mahometam redijt.*

* Filij huius, {
 Ioannes: } in nostra Historia.
 Andreas, }

2. Andreas: Romæ, uxore vulgati corporis ducta, mortuus.

Thomæ (cuius uxor, fuit Martini Zachariæ Genuensis F. Eum Laonicus Centerionem uocat) liberi apud Cuspinanum.

3. Helena: nupta Lazaro, seu Eleazaro, Georgij F. Seruicæ (Laonic. Tribullorū principi qui sorore habuit, Sultano Muratæ nuptam, Mahometæ matrē. Lazari et Helenæ filia, Thomæ neptis, Stephano Bosnensi R. nupta. Hæc, non Byzantium traducta (ut nostra Historia habet) sed Romam profuga, in honore ibi uiuissæ, à Laonico scribitur.

4. Zor, alijs, Sophia Ioanni, Roxolanorum principi, seu Moscouiæ Duci, nupta: postquam Romæ in matrimoniū ab illo expetita fuisset. Mulier astutissima, ut Sigismundus Herbersteinus Baro liber habet. Ex ea procreati. {
 Gabriel. }
 Demetrius. }
 Georgius. } Hebersteinus et Iouius, Moscouia sua.
 Simeon. }
 Andreas. }

μθ. Κουρδωνος ἢ ὑποδυναρ. Pius 2. Europæ cap. 16. In Bosna, Rex gentis, Stephanus Despotas (sic enim Reges suos appellare consueuerunt) quamuis Christi Religionem sectaretur: diu tamen Baptismo, abstinuit. Sed anno superiore, uocato ad se Ioann. Cardinale S. Angeli, ab eo baptizatus est: et sacris nostris ritibus initiatus. Turcis, quibus cum fœdus habebat, bellum indixit. Nunc paululum nutare affirmatur. In hac regione plurimū possunt hæretici Manichæi: qui, duo principia rerum statuunt: alterum malorum, alterum bonorum. Nec primatū Romanæ Ecclesiæ tenent: neq; Christum, æqualem consubstantialēq; patri esse fatentur. Horum cœnobita, in abditis montium conuallibus sita feruntur. In quibus egrotantes matronæ, seruituras se sanctis uiris, si euaserint, ad certum tēpus, Deo nouent. Reddite sanitati, permittētibus uiris, uota persolūt: promiscuē inter Monachos præfinito tēpore uiuentes. Hanc labem, nulla sedis Apostolicæ decreta, nulla Christianorū arma, delere potuerūt. Sinit ad nostrā exercitationē uigere Hæreticos Deus. Addit his, quæ consecuta sunt, Matthæus Palmerius. Anno. 1463. (inquit) Stephanus, superioris Mysiæ (sic olim uocabatur Bosna) Rex, blāditijs à Mahometo Turcarū Imp. à castello clam euocatus, captus, decoriatusq; Regnū, quod à patre dolo subripuerat, simul cum uita amittit. Laonicus uerò, lib. 10. de collatum in conspectu Sultani esse scribit. Alij, 1464. anno hæc adscribunt.

ν. Κατὰ τὴν τραπεζούναν. Trapezuntij (inquit Pius 2. in Asia) sub Imperatore sunt, Christi cultores: qui anno proximo (1459) Legatum ad nos misit, auxilia cōtra Turcas orans. Nouissimè Venetorum litteras accepimus: quæ Turcorum Imperatorem, in Pontum cum exercitu traiecisse ferebant: nec dubium faciebant, quin Trapezuntij sese dederent: cum Ismael, Sinopensium dominus, imperata fecisset. Nondum tamen fama æquata est. Trapezuntius Imp. uni ex Turcarum principibus filiam nuptū dedit: quæ res fidem eius non satis firmam ostendit. Quis enim Christianus est: et inimico Christi, Ecclesiæ sacramenta communicat? Multa metus, et regnandi cupiditas, admittit indigna.

Exhortatio Orientalium ad Latinos de bello Turcico. Anno 1459. April. 22. literæ et legatio Davidis Imp. Trapezuntij, ad Philippum Burgundiæ ducem aliorūq; literæ, inter Epistolæ Aenæ Syluij extant. Excitabat ille Imperator, tum Ducē illam, tum ceteros Occidentis Principes, contra Turcas. Se enim in Oriente aggressurū hos, XXX. biremibus, et XXX. millibus hominum. Georgium, Persarū R. LX. millibus. Gorgorā, Ducē Georgianæ, XXX. millibus equitū. Bendianū, R. Mirigreciæ (olim Cholchidis) LX. millibus Militū, cum filio suo, Rabiam, Ducē Anocasiæ, XXX. millibus, cum fratre, et Barronibus suis. Dardebechum, Dominū Armeniæ minoris, X. millibus. Asambeckum, assyriem, suum, ethnicum, L. millibus. Vnā facturos esse alios quoq; ethnicos duos: scil. Caramanum, et Dominum Sinopes Ismaelem: ulcisci cupientes Mahometæ iniurias, et suas regiones recuperare.

Hos conatus Papa Pius II. excitauerat: et Iberū, seu Georgianorū, Patriarcha, uir Antiochenus, nomine Ludouicus. Hoc, quod tūc inter illos Orientales fœdus erat factum: à quingentis annis nō fuerat in illis locis auditū. Volebant unā æstare Natoliā eripere Turcis: Latinos debere Europa eos seiscere. Eos, in medio inclusos, resistendi uires non habituros. Si uerò Latini rem aggredi nollent: ipsi, pactis soluti et liberi erant. Omnes hi conatus, ad nihilum reciderunt. Hinc Epist. 420. ad Ioan. Capistranum: Veneti pacem, inquit Syluius, cum Turcis habent: quam coacti fecerunt, ne ciuitates Orientis amittant. Tota Christianitas (indignabundus addit) si reperiatur emptorem: parabunt omnia Turco. Si dabit aurum: uenalis est nostra Religio. Anno 1465. Cæterum,

Asambe-

Asambeckus prædictus est is: qui in nostra Historia Vsucasanes nominatur, Teuriza habitas, seu Tauris, ubi olim Artaxata, ut Iouius ait. Sciendum uero ex Epistolis illis, quæ apud Syluium sunt: eum ibi dici fuisse filium quondam Carailuci, & Regem Mesopotamie. Ei Dauidem Imp. Trapezuntis ait Historia nostra filiam suam collocasse. Sed in Epistola sua ad Burgundie Ducem, ipsemet aliter scribit. Ego (inquit) filiam Cathoianis (lego, Calo Ioannis) fratris, & prædecessoris mei, uxorem dedi Asambeck: qui filius fuit Carailuch, potentissimi Principis: ut firmus sit in sedere, & bello gerendo: qui multa iam Turco eripuit, sibi uicina. Hunc Laonicus; Χαλαβιν uocatur (Chasanen longum) uocat. De Trapezuntino imperio, et quomodo id Mahometa subegerit, lege eundem Laonicum li. 9. Ait hic, in eo Regno, Græcam linguam & mores esse. Imperatores ibi ponuntur, hi Comneni.

Asambo-
chus, seu V-
sucasanes.

Comneni
Trapezuntij.

Alexius Imp. } ipse successit.
cuius filij, } Dauides, qui fratri Ioanni successit.
 } Scantarius, Scenderes, seu Alexander.

Bellum huic Dauidi Turca fecit: quod Vsucasani sinisset, & grauatè tributum penderet, quod antea frater eius Ioannes pependerat. Idem Dauides, Ioannis filium, puerulum quadrimum, fraudans, Imperium ad se traxerat. Obsessus itaq; dies XXXII. & amplius: Turcis sese suosq; tradens, finem Trapezuntio imperio, anno MDCCCCLX. fecit. Vxor eius, iam antea ad generum suum Mamiam effugerat. Ipse uero, cum liberis, filia, & reliqua cognatione, Byzantium deportatus est. Dehinc, Adrianopolin ipse translatus: filia, in Gynæceum Turcicum deducta: puer ille, Ioannis F. cui nomen Georgio erat, Turcica religioni adiunctus. Tandem, propter suspicionem quandam, Dauides, cum filijs & nepote, interfecti. Hæc apud Laonicum.

Imperij Tra-
pezuntij abo-
litio.

Ioan. Antonius Campanus, Episcopus Inzeramniensis, Aprutinus:

Imperatorem Constantinopolitanum, & Trapezuntium, Regem Bosnie & Sinopensem, si requiras (quos tamen media pace, durante adhuc sedere, oppressit omnes) ne offa quidem inuenta sunt. Adeo cum crudelitate, immanis est adiuncta perfidia: cum perfidia, inaudita crudelitas. Et cum nemini parcat: atrocissimè tamen nobilissimam quæq; persequitur. In Orat. Ratisbonensi, ad exhortandos Principes Germanos contra Turcos, & de laudibus eorum.

Turc. perfid-
ia crudelis.

Τὸν πρωτοβησιλίου) Protouesilarius hic, Georgius à Laonico appellatur: Machumute Bassie ἡγεμὼν & κο-
sabrini, Βεγιάδης, ararium uocatur, thesauri repositorium, τὰ αὐτοῦ πρὸς τοὺς βασιλεῖς, Thesaurarius Regis, thesauro præfectus, ἀρχισυνταγματάρχης, intercessores: ἀντιβασιλεὺς, ἀντιβασιλεὺς, ἀντιβασιλεὺς, curatores, qui semper in conspectu Regis uersantur, iussa eius exequentes.

vet.
πρωτοβησιλ-
ειο.
μεσάρχης.

Καὶ τὸν αὐτὸν) Intellego Laonici Machumutam Bassam, qui obsederat Trapezuntem, cognatum huius Proto-
uesilarij. Agarus enim duas filias habuerat: quarum unâ, hic alterâ uero ille, natus fuerat. Vide in sequenti hi-
storia Patriarcharum, in uita Ioasaphi Cuse.

v/s.

Μὴ τὰ ἔτη Χρυσταῖν) Anno 1469. Gradatè fuit (inquit Drechslerus) Mahometes oppugnatus ab Vsucasane. Anno item 1472. plures ciuitates, secundis prælijs factis, eidem Vsucasanes eripuit. Proximo anno post, tri-
ginta circiter milia de exercitu eius prostravit. Anno 1474. Turca Persam apud flumen Euphraten uicit: ca-
ptis sex hostium millibus, & octingentis. De quibus, inter redeundum domum, in singulis statutorum suorum
locis, quingentos gladios dissecari iussit, & inhumatos abijci: Armeniâ hoc tam horrendo spectaculo implens.
Mortuus est Vsucasanes 1477. potentissimus Persarum, Parthorum, Medorum, & aliarum gentium Rex. Az-
mia, Assyria apud Geufreum dicitur.

vy.
De Vsucas-
tano.

Εἰς τὸν πρὸν Δεκέμβριον) Hic est annus Christi 1469. Sed nostri unum annum addunt: scribentes, anno 1470. ue-
nisse Turcam (Mahometam: & Omarem) cum CC. amplius hominum millibus in Euboeam: in oppugnanda
Chalcide, penè XXX. millia amisisse: sed eam post trigessimum diem à Veneto Nauarcho desitutam expu-
gnasse: omni genere crudelitatis, in Græcos & Italos, seuisse. Si dice (inquit Sansouinus) che molta don-
ne, così maritate, come vergini, armate all' vianza dell' Amazone, fecero grandissima
diffesa: & ne furono trouate morte. Et la figliuola di Paolo Erizo, Podestà della terra,
giouane bellissima, & da marito, condotta al Re per la sua bellezza: non volendo ella
consentire alle voglie del Re, fu scannata. Dicitur, multas sceminas, tam nuptas, quâ uirgines, mo-
re Amazonum armatas, fortissimè patriam defendere conatas esse: et inde fuisse inuentas mortuas. Filia autem
Pauli Erici, qui fuerat Prætor urbis, uirgo pulcherrima, matura uiro, Sultano propter suam formositatem addu-
cta, cum suelate libidini eius obsequi recusasset, fuit iugulata. Guazius addit: Maometto, preso ch'
hebbe Negroponte il penultimo di Luglio, l'anno mille, quatrocento, settanta: egli per
terra, & il Bassa Maomet, grande Ammiraglio dela Romania, con legalee cariche, tor-
narono à Constantinopoli. Mahometa, capta penultimo iulij die, Anno 1470. Chalcide: ipse quidè ter-
ra, Bassa uero Maometta (foris Omar) magnus Romanæ Nauarchus, mari, cum tyrenibus præda onustis, redie-
runt Constantinopolim. In libro αβδθ sic legitur, ας τις χιλις, τριπαισις, ἡ δουλεία, ες τὰς δύο ἑκατάς,
ἡμῶν τέμνη, πέντε ὀκτωβρις ἡμερῶν. Anno 1470. die 1. Iulij, feria quinta (die Iouis) cepit Sultanus
Chalcidem, Palmerius ait, Nicolau Canalem, præfectum clasidis, aduersa in Senatu fama, quod Chalcidi non sub-
uenisset;

vet.

Chalcidis
expugnatio.

uenisset, unctum Venetiis deductum esse, & in exilium actum: in cuius locum, Petri Mozenicum successisse. Quod de pestilentia, propter hominum uariarum multitudinem orta, additur: similis locus apud Liuium lib. 3. Decad. i. est. Annus pestilens. L. Ebutio, P. Seruilio, cos. (ante Christum 460.) erat urbi agrisque. Auxere uero morbi terrores populationis (ab equis pecoribus agrestibusque in urbem acceptis. Ea colluuium mistorum omnis generis animantium, & odore insulto urbanos, & agrestes confertum in arcta tecta aestu ac uigilijs, augebat: misteriaque inuicem, ac contagio ipsa, uulgabant morbos.

**Belgradi ob-
sidio.** *Εξστράτευσε ἡ ναυαρχὴ τῆς ὑπερλαρῆς ἀδμ.*) De expeditione aduersus Belgradum, seu Taururum, seu Albam Græcam, lege Laonic. lib. 8. Obsessum fuit id à Mahometâ 13. Iun. 1456. Eo tempore, Ioan. Capistranus Franciscanus (qui à Pontifice contra Hussitas fuerat missus) & Ioan. Huniades, id oppidum minuerant. In eius oppugnatione, Europæ Dux Caracias interijt. Huniadis strategemate, Iamzari (si uisuludes) in oppidum intronisi: ibi concisi. De quo, Nauclerus Generat. 49. Ingressi per muri ruinas, inquit Turci, atrox prælium commiserunt. Capistranus ex turri clamicans, Christianos hortari, vexillum crucis ostendere, opem de caelo promittere, maledicere hostibus, Dei presentiam implorare. Hec ille. Inde, eruptione facta, bombardas (τὰς τολυβόλους) Vngari Turcis eripuerunt: castra eorum oppugnarunt: ubi Mahometâ, uulneratus, Attamen à castris Pannonenses fuere repulsi. Mahometâ, die 6. Augusti. eiusdem anni, à Belgrado discessit: Huniades 10. Septemb. post, in oppido Zempla obiit. Ait Pius 2. cap. 8. Europæ: dici Mahometam ab eo tempore, nunquam eius cladis postea meminisse: quin mentum barbamque demulces, quassansque caput, ei dici maledixerit: quia pugnam ad Albam conseruerit. Addit Nauclerus: Callistus pontifex historiam breuiter narrat in ulla institutionis diei transfigurationis Christi: quod festum instituit celebrandum per uniuersum orbem, sub duplici officio, VI. die Augusti. concedens indulgentiam presentibus ipsi officio, sicut in festo corporis Christi officium uero ipse composuit. Ne multo post (addit idem) etiam Capistranus obiit: sepultus in oppido Villaco, in claustro minorum fratrum de obseruantiâ: quorum sub habitu, & ipse uitam S. Francisci imitatus est.

**Obsidio
Rhodi.** *ἡ ἀνὰ τὴν ἀποστολὴν ἐκ τῶν ὀνείων*) In 14. annis post Belgradi obsidionem. Forsitan ad Croiæ occupationem Autor respicit: quæ fortasse posita ab ipso, in hoc libello desinatur. Nam 1473. Turcæ Croiæ Macedoniæ ceperunt: Scodram Venetorum obsederunt: Ioannem Cernoum Sabiaco ciuitate spoliari: Drinassum & Lissum occuparunt. Anno autem 1480. Rhodus fuit obsessa: missa eo Bassa, ex familia Paleologa oriundo. Historiâ satis prolixè descripsit Bernhardus Breidenbachius frater Iacob. de Curte, ordinis Augustinensi (qui miseras illas tunc Rhodum uidit) & alij. Sîma hæc est: Classis, Duce Mesicho Bassa, die 23. Maij, ibi appulsa maxima, urbs dehinc grauissimè à Petro Ambrosio, Rhodiorum Principe, natione Gallo (præsidio quater mille armatorum, & equitum S. Ioan. quingentorum) defensione occisis Turcâs nouem millib. & quindecim millib. uulneratis. Antea uero, ultimo Maij, Barbaris urbem lapidibus mortariis, excussu suo aerem obnubilantem, instantibus: populus adeo perterritus fuit: ut, nē Deus uenisset, munitiones reliquisset. Plebs discurrens, cantabat. ὁ, qui Mundum è nihilo fecisti, Deus noster: qui superbos humiliasti: & semper seruientibus tibi, Angelos auxilio misisti: per Iesum Christum, filium tuum dilectum, Mundi saluatorem, exurge adiutur nos: libera nos ab his crucis tue hostibus: quia tu, Deus unus es substantia, & personis trinus: qui cuncta regis prouidentia, & bonitate tua. Ne despice preces seruorum tuorum: memento, non peccatorum nostrorum: sed misericordie tue: ne dicant Infideles, Iesum non esse Deum nostrum. Tandem decimo octauo die Augusti (diebus 38. in obsidione frustra consumptis) hostes ex insula discesserunt.

**Mahometæ
mors.** *Ἀνέβλεψε κατὰ τὸ πρῶτον πρὸς τὸν οὐρανόν.*) Est hic, 1479. annus Christi. Apud Palmerium uerò ponitur: cum 1481. in Orientis expeditionem aduersus Caramanum profectum, 5. nonas Maij, non sine ueneni suspitione mortuum esse. Numerus ætatis eius, in Historia nostra desideratur. Sed ego posui LVI. annos è Sanjounio. Perijt autem apud Nicomediam: quæ hodie Comidi, & à Turcis Nichor, dicitur. Subiungit Palmerius. Mortuo Mahometo, ingens tumultus Constantinopolin inuasit: alij Batatzetum, in imperatorem poscentib. ex liberis natu maiorem: alij Zaltabum, minorem. Vicerunt tamen partium Batatzetis studiosi. Itaque Constantinopoli absens, creatus Imperator fuit. Eo autem 16. Calend. Iunij ingressus est Zaltabum dehinc, qui Asiæ Imperium affectans, Prusiam occuparat, inde eiecit. De Mahometâ, Marinus Barletius lib. 1. de Scodra expugnat. scribit: eum calluisse astrorum scientiam: dixisse, hoc aut hoc fatorum & siderum positione futurum esse: didicisse, Græcè, Latine, Arabicè, Chaldaicè, atque Persicè, loqui. Nouisse magnorum uirorum gesta: Præcipue Cæsaris, magnique Alexandri quorum factis ualde accensum, hos omnino sibi sequendos proposuisse. De eodem, Ioan. Bapt. Egnatius Venetus, Hic duo, inquit, Christianorum imperia, Constantinopolitanum et Trapezuntium, subuertit: Regna duodecim nobis ademit: ducentas urbes Christianam pietatem secutas, cepit: & in his, Chalcidem insula armis, & Scodram deditione, Venetiis extorsit: bellum marimum, per multos annos cum Maioribus nostris gessit. Capta Ponticam urbem expugnata: Rhodum inf. frustra tētavit: Italiam, capto Hydrunto, arma intulit. Hec ille. Theodorius Spanduginus Cantacuzenus, ponit Epitaphium eius è Turcica lingua in Latinam translatum. Mens erat, bellare Rhodum, & superare superbam Italiam. A Turcis appellatus fuit Mahometes Boiuc, id est, Magnus.

**Eius res ge-
stæ.** *Ἀνέβλεψε τὸ δὲ πρῶτον πρὸς τὸν οὐρανόν.*) Acomatem Bassam, æqualem cuius præstanti Duci, ex Bosnia Despotæ Stephani Genfræo, Vuilh. Godelenæo interprete,

**Mens bella-
re Rhodum fu-
it, Italiamque
superbam.** *Ἀνέβλεψε τὸ δὲ πρῶτον πρὸς τὸν οὐρανόν.*) Acomatem Bassam, æqualem cuius præstanti Duci, ex Bosnia Despotæ Stephani Genfræo, Vuilh. Godelenæo interprete,

ῥήματα

1482.
Zarimi for
tuna.

1488.

Valachi, Valachi,

℞ Balsamum cum
Venetis. Dige
ce Hali Bassa
Bassae Schein
deri crude-
litas.

87.
 Naupactus
 Lepantum.

Modoneo
cupatio.
500.

FE:

ramani & Turcomani: secus quæ castella uia Mecham ituris est. Postulat ut uxorem, ac filium fratris. Quæ Belli cum
postulata Sultanus risit. Maxime ergo copie, contra ipsum, Pharsum uersus à Baiazite missæ. Has non semel Mammalu-
cecidit. Mammaluchi. Succubuerunt Turcæ memorabili clade, intra Amanum (nunc Mons niger est) & si-
num Isicum (nunc Laiaffens dicitur) ubi Alexander M. olim Darium uicerat. Captus est Cherseoglus, Baiazi-
tis gener, amissis tribus digitis dextræ manus: Alcaorum, ad Cartheum Sultanus ductus. Continuato diutius bel-
lo, nec feliciter, à Turca tandem pax est facta, anno 1491. circiter. Ex Iouio, & copiose describente Guazzo.
Mammaluch, Lingua Syriaca (quæ & Africana est, seu Maurica: omnium uulgarium linguarum uisitatissi-
ma) Ministrum aut stipendiarum, significat, ex Gesfræo.

Καὶ τὸ ἴδιον ἔτι Anno Christi 1508. Quiuit hinc aliquandiu (ut apud Iouium est) post pacem cum
Venetis factam, Baiazites: ut senex, & podagra laborans: oblectans se Philosophica lectione, præsertim Auer-
rois. Quo tempore, intentus etiam erat reficiendis muris urbis, terræ motu magna ex parte collapsis: quod fuit
sinistrum Ottomanicæ domui prodigium.

Ὁ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς Scribit Iouius: Baiazete pacificè uiuente in Persia ualde creuisse Ismaelē Sophum, Vsun-
casani & filia nepotem: qui nouis Mahometicæ legis interpretationibus, nouam induxerit Religionem. Ea ra-
tione potius regno Persicæ tantamq; eius extitisse, ut per Orientem victoris, famam: ut in Natoliâ Duces illius
sectæ irruerint, maximo terrore incolis iniecto. Tumultuariū quidē fuisse exercitum, sed in dies singulos cre-
uisse. Ab his, cum exercitu casum esse apud urbem Cutbeiam, Caragium, Bassam. Deinde, in prælio uincen-
te, occubuisse Halibassā. Appellatur ille Sachcules, apud Sansouinū, Techelles Cusebea: qui ubiq; spargere cœpe-
rit illam Religionem. Drechslerus, Eliam prophetam Persicum nominat: et hanc historiam, ad annum Christi
1502. reponit. Baiazita sanè, quia sectam illam latè diffundi uidebat: ducenas, ut eam extirparet, Constantino-
poli domos, cum habitatoribus cremauit. Sach, uel Scach, Persicè Rex dicitur. Ismael ille, Sophus fuit nuncu-
patuseo quod patri eius, nomine Seich Aidero, cognomētum Sophi inditum fuerit: quod sanctus homo, & ue-
lut Propheta, haberetur. Sed Nicolaus Nicolai, lib. 1. nauigat onis sue, cap. 20. Sophiēos ait Persæ appellari, à
tegumētis capitum lineis, Sophi enim Arabicè, significat linum, aut lanam. Turcæ uocant eos contemptim,
Kefulbach, seu Kifilbach: id est, capitarubra: quod rubra sint illa pilæ.

Γενὴ δὲ ἡ αὐτῆς Amurates 2. primus Ottomanorum, phalangem peditum instituit, imitans ueteres
Macedones: quod equites, oppugnandis oppidis parum sint idonei. Ianizaros appellauit (ex partibus Christia-
nis creptum genus) hoc est, nouæ gentis milites. Quos in Aula educatos, prætoricæ cohortis perpetuos corpo-
ris sui custodes & stipatores effecerat. Hi iam sunt boni sclopettarij. Iouius, de uiris bellica uirtute illustribus.
Utuntur autem illi ense, pugione, securicula in cinguli tergo, et sclopettis oblongis. Nonnulli, dimidiatis lanceis.
Summus eorum Dux, uocatur Aga, id est, baculus. De ipsorum origine & deducatione, uide Laonicum lib. 5.
In epistola quadam Gerlachius, Ianizaros dicit Sultan prætorianos milites esse: quorum numerus sit quindecim
millium. Apud Herodotum lib. 7. Persarū Ianizari erant ij, qui ἀθάνατοι nominabantur: qui numero erant
mille, decies mille. Ideo autem ἀθάνατοι (immortales) dicti: quod statim in demortuorum locum alij legerentur.
ut semper nec plus, nec minus: quàm decies mille, essent. Spachorum, seu Spahorum (qui sunt equites) genera,
plura sunt (ut ex illa Gerlachij epistola accipi) quorum aliud, plus alio stipendij habet. Comitantur
Sultanum ad bellum, hoc modo. Spahoglani (iuuenes equestres) & Sag Vlufegi, & Sag Garibi, ad dextram:
armati scuto, lorica, caside, hasta, ense. Quidam, sclopettis, aut arcibus. Silihdari autem (arma tenentes)
& Sol Vlufegi, & Sol Garibi, ad sinistram: eodem, quo dictum est, modo armati. Hi sex ordines, se Turcici Re-
gis nobiles haberi uolunt. Sunt instar μουσικῶν, seu ὑδατῶν & τριπόδων: qui singulos equos alunt. Secynd wie
ein spennige Fnecht. Alius tamen ordo, alio dignitate superior est.

Ἡ δὲ τοῦ ἵππου (pedestres sagittarij) intelliguntur fortasse Solachi, aut Asapi. Illi tamen, propriè Sultani stipa-
tores: hi triremium epibata.

Ἐστὶν δὲ ἡ αὐτῆς Selimus, filiorum Baiazitæ minimus naturæ suo principatu (Sangiacatu) Trapezuntio,
Capham profectus, Tartariæ Regem sibi cõcilauit: cuius unam filiarum, uxorem duxit: exercitum Turcarum
et Tartarorum conflauit: Danubiumq; apud Ciliam, seu Lycostomum Vualachia, traiecit: simulans, se uirtutis
bellicæ exercendæ causâ, in locis propinquiorebus uelle esse, contra Mahometicæ hostes. Cætera, apud Iouium
& Sansouinum.

Ἀγορεύς ἐστὶν ὁ τόπος Fortassis est locus, quem alij Ciorlum uocant, seu Tzurulum: media ferè uia inter Adria-
nopolim & Constantinopolim. Ibi enim pugnatum fuit.

Ἐστὶν δὲ ὁ ἴδιος Anno Christi 1511. Nostri uerò 1512. ponunt.

Ἐστὶν δὲ ὁ αὐτὸς Sansouinus dicit, Baiazitæ à Medico suo Vstarabo, Selimi promissione denorū in die
Ducatorum inducto, uenenum in pago Ciorlo datum esse, eumq; postea interfectum à Selimo, ne sibi idem ab
eo accideret. Iouius, iudicium fuisse dicit. Voluisse tunc Baiazitem Didymotichum, ciuitatem Ponticam censi-
mam, ire: sed anno ætatis 74. in uia neci datum esse. Metuisse enim Selimum: ne, se in Asiam contra fratrem Aco-
matem eunte, interim pater Regnum repeteret. Voluisse etiam gemmas, & res preciosas, ab illo exportatas, teritus,
recipere: ut promissa Ianizaris prestare posset: quorum opera Regno potius fuerat.

— Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames?

Ῥογῶν

06. *παρὰ τοὺς τοὺς ἐν τῇ πόλει* non ex illis. Nam in sequēte Patriarcharū historia, Baiazetem uen-
tum exisse in illum locum, scribitur.

05. *Ἀντὶ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει βασιλέως τοῦ ἐν τῇ πόλει τοῦ ἐν τῇ πόλει*
ἡρώδης, ὁ δὲ διδόναι, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει, ἀντὶ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει
ἡρώδης, ὁ δὲ διδόναι, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει, ἀντὶ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει
opadonia, barbarorum

eli. Thraces (qui, Barbari comparatione Græcorum erant) magis accipere solebant, quam dare. Ac turpius erat,
si rogatus esses, non dedisse: quā, si rogasses, non accepisse. Attamen pro potestate, qua cogere poterant, ma-
gis accipiebāt. Nihil enim efficiebat, qui munera non dabāt. Thucyd. lib. 2. *τοὺς τοὺς ἐν τῇ πόλει, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει*
ἡρώδης, ὁ δὲ διδόναι, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει, ἀντὶ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει
trōpov, laqueos dicitur ubi ē dōmiv, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει, ἀντὶ τῆς ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει

05. *Κυριακὸς ὁ 3ος ἐν τῇ πόλει* Res à Selino gestas, breuiter ex alijs, copiosè narratibus, subijciam, ad suos an-
nos referens. Anno 1513, Selinus fr̄atrem Acomaten, Persicus auxilijs utentem, 18. Calend. Maii superatū, in-

Res gesta Selimi. Regem Ismaelem 1514. profectus, cum 9. Calend. Septemb. un. it. Aladulum, Cappadociæ Principē, 1515, um-
cens: Ducis eius caput Venetijs, uictoriæ signum misit. Proximo post anno etiam 9. Calēd. Septemb. uincit et
occidit Cāpsonem, Aegypti Sultanum: Damascum, Alexandriam, Aleatrum, capit. Deinde 1517. Tomombeitū
Circassum, Aegypti Sultanum, sepulcrum uictum, deniq; proditum et captum, Alcairi, ad portam Bassuelam, ter-
tio 1das April. suspendi imperat. Moritur 1520. eo in loco, ubi patrem hostiliter tractauerat, mense Septemb.
anno ætatis 46. post quam 8. annos imperasset.

07. *Τὰ ἐν τῇ πόλει ὡς ἐπὶ τῇ πόλει* De quo sic scribit Ioan. Ravius. In patrem primum ueneno, in fratres et nepotes ar-
mis, in amicos etiam et necessarios alijs, atq; alijs, insidijs, grassari: nullis parere, ne illis quidem, quos ipse si-
bi antea imperium proximis coniunctissimosq; habuerat: uertit, ne ab his aliquādo circumueneretur quibus
animi sui motus perspectos esse cognouerat. Cionq; hanc inuicem inuicem sibi dari à uicinis Regibus intelle-
xit: ecce, quam bellā uoce suum peccatum defenderit. Nihil, inquit, dulcius est: quam sine affinitu timore ac
suspensione regnare.

08. *Τὸ ἐν τῇ πόλει ὡς ἐπὶ τῇ πόλει* Huius Ismaelis uitam, et Tamasi filius eius descripsit Theodorus Spanduginus Cantacuze-
nus, nobilis Constantinopolitanus, anno 1583. extatq; itatū ē in Turcico Sansoni opere. Inde pauca ponam.
Gen^o Sach- Ismaelis. Mahometia, Aleorani autor, propinquam habuit, cui nomen Ali erat: quem ipse, parentibus orbū, educauit:
eiq; quod ab eo coleretur, unam filiarum suarū collocauit. Qui iam recta linea ab utroq; (Mahometia et Alo)
Mahomet- descendunt in magno honore apud Mahometanos habentur: nominanturq; à Turcis et Tartaris, Siti: ab Aethi-
& Ali auto- opibus uerò, seu Mauris, Serithi. Persæ, hodie Sophiani dicti, Alūm pari cū Mahometia reuerentia prosequun-
ritas. tur. Ex huius Ali recta longe posteritatis linea, erat Secaider, Sach-Ismaelis pater: dominus parue apud Per-
sas Regionis, nomine Ardu: homo religiosus, qualis apud nos aliquis Abbas est. Sciam uocant Turcæ: et
Mauri, cū, qui curam animarū gerit, sicut aliquis plebanus, aut Sacerdos. Sach, titulus est: qui tribuitur filijs

Sach, & ali- Imperatorum, Regum, et procerum: sicut apud Hispanos, Don. Ideo Turcæ, Persæ, Mauri, omnesq; Maho-
metani, in suis titulis premittunt uocē Sach: cui addunt, Beg, id est Dominus Seitan, Diabolus est Cam,
tituli. Tartaricè Imperator dicitur: Turcicè uerò, Condishiar. Padisæ, Regnantem significat. Sultani nomen,
olim Catri domino attribuebatur. Nota discriminē. Sultan Sulaiman, significat magnum Solimannū Sulai-
man Sultan uerò, uicarium ipsius, seu legatum. Quia itaq; sanctus (ipsorum opinione) uir erat Secaider, et

Ismaelis pa- rentes, & fortuna. ab Alo oriundus: non despectus eius paupertatem, maximus ille Persarū Rex Vzuncasanes: sed unam de suis fi-
liabus ei nuptiū dedit, nomine Camitā: natam sibi ex Catharina (ipsis Carum uocata). Davidis Trape-
zuntij Commem F. Ex hoc coniugio natus hic Ismael fuit: et à patre diligentissimè, literis, bonis moribus, ipso
rūq; Religione, educatus: qui ex Astris prouidit futuram filij magnitudinē. Secaiderū filius Vzuncasanes iaco-

Sec^{ta} Maho- metana. begus, inuidia motus, interfecit: fugiente cum matre Ismaele, puero octenni. Superstitio Mahometana, est in
LXXII. principales sectas diuisa, quarū una sola, in Paradisū dux est: reliquæ uerò, ad inferos. Nec determi-
natum est, quēnā illa sit, quæ Paradiso homines tradit. Hinc unusquisq; suam sectam, pro uera et saluifica co-
lit. Harum unam, perhibet Sophianam, seu Persicā: ad cuius manifestationem et amplificationē, missum fuisse
Sach-Ismaelem ceteris 71. destruendis. Vesciebatur carne suilla, sicut et reliquæ Persæ (Alo Propheta, contra
Mahometam permittente) quod Turcæ non faciunt. Continenter Persæ ieiunant, uigilant, beneficentiam exer-
cent. Qui igitur magnæ ille autoritatis erat: hominum concursus ad ipsum fiebat, ultro sine stipendio militan-
tium: quibus ipse, Aliante Rege superato, Taurensem urbem occupauit. Cumq; ultiscī aliter Iacobegum, iam
antē mortuum, non posset: patrem eius occidit: illius uerò sepulchrum magnificentissimū diruit: ossa extracta
Turcomani. combussit, eorumq; cineres uentis dispersit: matrem, à qua de tanta barbarie reprehensus fuerat, interfecit. De-
inde Aluatē, maioribus copijs reuersum. Tauris erumpens uictum occidit. Hoc modo magnam terrorem in-
iecit Turcomanis: qui sunt Domini uillarum, arcium regionum: Regi obligati, seu Feudatori, equis alendis, et
alijs officijs prestandis. Ita Ismaelis gloria, potentia, et Religio, magis magisq; creuit.

09. *Τὸ ἐν τῇ πόλει ὡς ἐπὶ τῇ πόλει* Secderbeium, seu Scenderbeium, intelligo Alexandrum dominum: sicut
Scanderbeg, Alexander magnus est, *ἄνθρωπος, ὁ ἐν τῇ πόλει, ὡς ἐπὶ τῇ πόλει*

In Palatio Sultani (inquit Geufreus) uel Sarai, est maximus et amoenissimus hortus: quem colunt 40. aut 50. Hortulani, nominati Bostangiz: quorum præfeto nomen est Bostigibassaz: cui indices numerantur 50. Aspri: sed Bostangorum, alicui tres, alij quatuor, alij quinque, pro conditione cuiusque. Vestuntur quotannis ueste carulea: et sunt Ianiscoti (diminutione à Ianizari tracta) quia ex Hortulanis fiunt Ianizari.

Bostangi-
bassa.

Cadillesques (inquit Nicolaus Nicolai: part. lib. 3. cap. 14.) duo sunt: Mahometanae superstitionis Doctores et summi iudices: eiusdem in Religionis dignitatis cum Græcorum Metropolitibus, aut Patriarchis Romanæ Ecclesiæ: summi autem in forensibus negotijs præfides. Hi non gratia, nec pecunia, leguntur: sed eruditione prudentia, etate constante officium eorum est, tueri Mahometanâ fidem: consituere, aut abrogare. Cados, hoc est, iudices provinciales, ad eosque omnis à Cadis provocatio est. Unus eorum, Græce est: alter, Natoliæ. Vestem undulatam, aut damascenam, aut aliquâ ex serico, serè sordidei coloris, gestant, cum manicis longis et angustis: Tullatum item, seu pileum, magnum et crassum: cuius in medio supra, Mogiisa, seu apex est: itaquam arundo. Equitant, et in urbe, et extrâ, mulas, aut cantherios. Pedibus ambulatum, incessus tardus et gravis est: barbani longam nutriunt: pauci sermonis, et quidem de religione, sunt. Addit Geufreus, eos habere quotannis septena milia Ducatorum, ex Timar, seu erario: et ducentos, aut trecentos, famulos: et denos Scribas: quibus à Sultano stipendium persoluitur. Comites esse aulæ Principis: et honoris causa ire ante Visirbassas: licet minoris, quâ hi sint autoritatis. Vocat eos, Cadizleskier talismans, Doctores Sacerdotes, aut legis. Nassangibassa (inquit idem Geufreus) numero unus est, itaquam Cancellarius: qui signat literas nota et sigillo magni Principis: quod officium, proxime Beglerbeis est autoritatis. Quotânis ex erario habet octo millia Ducatorum: aliunde uero, plus commodorum. Comitatus incedit magno equitum et peditum numero. Nassangibassa (inquit Gerlachius) ist der oberst uber des Keyfers sigill: præfectus est Cæsar sigillo.

Cadillesker

Nassangi-
bassa.

Sechmenbassa (inquit Geufreus) uenationis et aucupatio præfeto (ex ἡγεμὼν) indices 1. Aspros accipiens: et sub se complures Ianizaros habens.

Sechmen-
bassa.

Eseuotucyō ex ἡγεμὼν obijt Selimus Imp. 9. Decemb. (inquit Gerl.) forti apoplexia: qua strangu- latus quasi, spiritum emisit. Is ante mortem 5. filios suos iuniores sibi adductuoluit. Quorum sorte eum ignorare non posset: et necem ipsorum, mox secuturâ, amare desinisset: iuxta se eos sepeliri petiit. Interca (occul- tata eius morte, ne turbæ orirentur) uocatur Amurates, natu maximus, ex Asiæ ciuitate Magnesiæ: qui nocte uicesimum secundum diem Decembris præcedente, paruo nauigio, cum tribus aut quatuor hominibus, ueni- ens, solium paternum occupat. Paucis post horis, non tam de uoluntate huius Sultani (quem summa commu- ratione ductum aiunt) quam ex lege Regni, strangulantur 5. ipsius fraterculi: quorum natu maximus, offensis erat, Custodiæ, præcipuis locis ponitur. Mane facto, publicatur mors Selimi, et præsentia Muratis filij. Sepe litur pater in celeberrimo templo S. Sophie: et cælis D. ouibus, erogatur elemosyna pro salute defunctorum. Præterianos milites, seu Ianischaros, et reliquos Ministros regios, uices centenis millibus aureorum donatis, sibi conciliauit: quibus et stipendia auxit. Pacem, inter Imp. Maximilianum et Selimū, duobus mensibus ante initam, ratam habuit, suo diplomate roborans. Paucis Satraparum depositis, reliquos retinuit: captiuos, libertate donauit. Iustus, liberalis, continens, Religionis suæ doctus, carmina fundens. Annos habet circiter XXX. paruo corpore, non augusto aspectu. Fertur, eum, ordinatis Aulæ rebus, uili habitu, ignotum, præcipua urbis loca peruasisse: de grauaminibus ciuū, de administratione sui Vicarij (supremi Bassæ) de moribus noui Regis, deq; alijs multis Imperij negotijs diligenter inquirentem. Die 5. Ianuar. mane postquam incredibili tormentorum sonitu signum lætitiæ datum esset, ipse exiit urbem (per sinum Ceratimum uelut) in loco amoenissimo S. Iobis nomine ad terminos sinus maritimi sito) D. oues sacrificauit. Deinde, unamquaq; Mosceam, seu templum, more Maiorum inuisit: unicuique D. Ducatos donans. Nec magna usus est inequitando pompa (licet cum aliquot Aulicorum millibus ingressus) propter Turcicum ieiunium, quod integrum Mensem Durat. Toto die nihil edit, nec bibit, usque ad uespertinam lampadum accensionem.

Amurates III.
natura græ-
uata
die 5. Iana-
1574.

Mores eius
et iacta.

Religio.

Ex ἡγεμὼν ἡγεμὼν Hic 15. triremes Sultano donauerat: postquam Turcica classis 1571. ad Echinadæ insulas profligata esset. De Câtacuzenis, 5. Decemb. 1575. ad me scribēs D. Gerlachius, Cântacuzenorum, inquit, duæ domus sunt. Una, in oppido Pera, seu Galata: altera, Anchiali (nunc Achilō) ciuitate Ponti Euxini. Quorum Palæologorum fratrum, alter (Cōstantinus) potētia et odio Michaelis Câtacuzeni, supremi publicani, cōpulsus, ad Regē Tartarorum affinitē, puto) abiit: alter, cum filiis, Galatæ trans sinū degit. Et in eadē Epist. Est quā Câtacuz. Galatæ: qui pro Actis tertiæ Synodi cōtra Nestoriū, C. C. Ducatos petiit. In alia, 17. Maij, 1576. iū ad me scripta: princeps hodie Græcorum, inquit, est Michael Câtacuzenus, salinis Turcicis præfectus, nunc Anchiali uiuēs. Filio suo breui nuptias magnificētissimas celebrabit: qui duxit nobilē quandā antiquæ Græcæ Raliorū stirpis. Pater, filiæ dat dotē XX. nullius Ducatorum, ultra uestem, aliāq; preciosa uenustat. Patriarcha Hieremias inuitatus, a se nō potest. Abijt ad nuptias, Thesalonicensis Metropolitæ Ioasaphus Argropylos sūmus Patriarchæ et Michaelis amicus. Hæc tunc. Postea (ut ex Gerlachio Tybingæ reuerso audiui) tūc hic uisus Câtacuzenus, cum sua Raia, Adrianopoli et ἡγεμὼν habitat. In alia, 7. Martij, 1578. ad me: Mich. Câtacuzenus, ere alieno q. Imperatori debebat, ex parte liberat, nūc fauore supremi Bassæ, et Regis est acceptus: quotânis LX. millia Ducatorum ut ijs, præter alia Regiæ aulæ necessaria, pelles è Moscouia preciosissimas comparet: quib. Rex præcipuos Aulicos, et Beglerbegos, honorat. Et in alia, die S. Matthiæ 1578.

πβ.
Câtacuzeni
Palæologi.

De Mich.
Cântacuz.

scripta

68 In Histor. Politicam Constant.

ἡγεμονὸν Χρ.
ἐὸς γὰρ οὐκ ἔ
δουλοῦντος μὴ
νός, id est,
quartæ for-
mæ.

scripta: Michaeli Cantacuzeno, exemplar Augustanæ confessionis, cupienti uidere, datum est. Eam, cum ei in uulgarem etiam linguam translata esset, secum Anchialum, ubi ædes magnificētissimas habet, abstulit. Hæc, ex literis. De exitu uerò huius Michaelis, hæc uerba D. Gerlachius, Barbaro Græco manuscripto Chronico (quod ipse mihi abstulit) incipienti ab exordio Mundi, et peruenienti ad Michaelē Botaniatam usq; inscripsit. Aprilis 21. anno Domini 1578. cū sub hasta Cōstantinopoli, ab Vluzali Capitano Maris, & Ali Aga supremo Regis Portario, venirent libri Michaelis Cantacuzeni, Græcorū sui temporis opulentissimi, mandato Sultan Muratis 3. in Anchialo Maris Euxini oppido, 3. Martij suspensi: emi hunc librum centum Aspris, in vsum clariss. viri, D. Martini Crusij, linguarum in Academia Tybingensi Professori celeberrimi: Domini ac Præceptoris mei, omni officiorū genere colendissimi. Stephanus Gerlach. Portarios intelligo 4. esse Ralatij (Sarai) magnæ dignitatis: & ex ijs Bassas creari. De hac autem nostra Historia, quā hactenus Latine conuertimus: & Annotationibus hisce, pro tenuitate nostra illustrauimus: scripserat mihi idem Gerlach. 7. Mart. prædicti modò anni. Fragmentum historiarum de rebus Turcicis, Michael Cantacuz. seu Anchialum tulit. Quod ubi receperit D. Theodosius: tibi describendum curabit. Descripsit ipse mihi sua manu: sicut eius Græca in fine sub-
scriptio testatur.

Τῷ Θεῷ δόξα.

THEO.

THEODOSII
 ZYGOMALAE DE
 CONSTANTINOPOLEOS OBSIDIO-
 nibus, & Turcica expugnatione, rebús-
 que hodiernæ Græciæ, ad MARTI-
 NVM CRVSIVM Epistola,
 Anno 1581.

Cum eiusdem Crusij in eam Annotationibus.

ΚΥΡΙΟΥ ΘΕΟ-

ΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΖΥΓΟΜΑΛΑ ΕΠΙ-

τολή τῷ σοφωπῆτῳ διδασκάλῳ ἀμφωτέ-
ρων γλωσσῶν, κυρίῳ Μαρτίνῳ τῷ Κρησίῳ,
ἐν χριστῷ ἀδελφῷ φιλήτῳ, χαίρειν.

THEODOSII ZY-

GOMALAE EPISTOLA, MAR-

tino Crullio interprete. V. L. Docto-
ri, Charissimo in Christo
fratri, S.

Lator
tuis literis.

Ομιζόμενος μέν σε τὰ χεῖρα
μυῖα, καὶ ἀναγινώσκων, ἀν-
δρῶν πειθότατέ μοι καὶ μετὰ
λάνυμε, ὑπερβαλόντως χαί-
ρω καὶ εὐφραίνομαι: ὡς μάρτυς, ὃν ἡ φιλία
ἡ ἀληθὴς πρὸς Θεοῦ, Θεὸς ἐκλόμενος δ', ἀν-
τιπεπαιδευμένῳ τῶν σῶν περὶ ἀναμέ-
σων κατεπεγόμενος καὶ ὠθέμενος. ὅτι
τολῶν, εἰς ἀγῶνα ἐμπίπῃ μέγαν. τί γὰρ
ἔχοιμι λέγειν πρὸς τοὺς τοῦ βίου οἱ λόγοι,
καὶ ἐπεντρέφῃ τὰ μαθηματικά καὶ ἡμέ-
ραν: ὡς ἐν ἐλπίδι χάρειν Θεῷ δυνάμε-
νον πόλει, καὶ ἔργον ἔχοντα τῷ σοφίαν μετέ-
χουσι. Φωτίζεις ἐγώ, ὁ πολλὰς ἐνησχολη-
μένῳ ταῖς φροντίσι, καὶ ἄλλοις ἐξηγη-
τῇ, ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι: ἵνα τ' ἀνα-
γκαιῶν, ἐν ταύτῃ τῇ ἀίχμαλωσίᾳ, ἐν ἡ ἐσ-
μεν. Δὲ τὰς ἀρματίας ἡμῶν, μὴ δόποτέρῳ
μοι: καὶ ταῦτα, συγγράφῃ ἀναγκαζόμενος
πρὸς περὶ γράμματα, ὡς ὁ χεῖρ. τῷ δὲ
Θεῷ ἐφησώσῃ: καὶ ἐξιχνιάσῃ τῷ ἀ-
ληθῇ κατέληψιν τῶν δύσκολον, ὡς
σχεδόν μὴ ὄντων τῶν πρὸς τῶν λε-
γόντων, ἢ σημειούμενων τῶν σημεριῶν.
Πλὴν τῇ σὴ πεποιθὼς ἀκρα καλοκαγα-
θία, τὸ κατὰ δυνάμιν, ὃ καὶ Θεῷ καὶ φρο-
νίμοις δόποτέρῳ, ὅτε δόποτέρῳ, συγγνώ-
μης ἀξιέμενος.

Sed diffi-
le mihi est,
respondere.

Conabor
tamen, tua
fretus ami-
citia.

Accepi
tres episto-
las tuas.

Omnes
tuas asser-
uo.

Ο βέλπης καὶ κινὸς φίλος, κύριε.
σολομών, ἐν χειρὶ μοι ἱανερῶν παρελ-
θόντι 21 τῷ ἡσυχαστῇ ἐταί, δύο σε ὅτι
σολῶς ὁμοῖ: τῷ μὲν γεγραμμένῳ σοὶ κα-
τὰ τὸν σεπτεμβριον, τῷ δὲ κατὰ τὸν ἰανι-
ον, τῷ 1580 καὶ πρὸς δύο μηνῶν, ἀλλὰ:
ἢ ἐσημειώσω τῷ παρελθόντι ἐταί, μὲν αὐ-
γούστῃ 1579 ὅλως δ' ὅτε ἰδὲν τῷ, ἢ
λέγεις, μακρόν. ὅτι τῶν: πονηθῆσαι
σοὶ 13 τῇ ἀπριλίᾳ: οἱ καὶ δέ, τι καὶ ὁ-
δὸν ἐγένετο. φυλάττω γὰρ ἀσπασίως τὰς
ἐμοὶ φίλας σε ὅτι σολῶς, ὡς ἐπιμύειν ἐξ
ἐσχῆς, καὶ τῶν τιμῶν μοι ἔχω, τῷ φιλή-
τον δὲ ἐκόμενος: ὡς καὶ αὐτὸς πρὸς τῆς, ἐν οἷς
χεῖρας

Vando literas tuas accipio, & le-
go, vir mihi charissime, & multis
notis supra modum latitiae afficior:
sicut testari potest, quem vera col-
lit amicitia, Deus. Cum autem rescribere co-
gito, tuis (vim ad persuadendum maximam
habentibus) literis incitatus impulsusq; in
dubitationem & certamen incido magnum.
Quid enim dicere habeam ad eum cuius vita
in studiis bonarum rerum orationisq; consu-
mitur: cui quotidie plura addiscere, in deliciis
est: ut qui in libera civitate, beneficio Dei ver-
satur: & qui unum hoc, quomodo ex sapientia
studio plus indies lucis capiat sibi cura habet:
cum ego contra multis distrabar curis: & ut
alijs inserviam, Ecclesiasticis occupationibus:
ut ne rerum ad vivendum necessariorum, in
hac servitute, quam propter peccata nostra su-
stinemus, facultate destituatur. Praesertim, cum
ad scribendum compellor de rebus eiusmodi:
quibus oblivionem, tanquam pannum, tem-
pus instruit: quarum vera cognitio, ad inda-
gandum difficilis est: ita ut, qui de his aliquid
dicere, aut annotare, possit, hodie propemodum
reperiatur nemo. Nihilominus tamen, summam
tua confusus bonitate: non subterfugiam labo-
rem, scribendi tantum: quantum & Deo, &
prudentibus hominibus, probari queat, modo
veniam in ea re consequar.

Tenag, certiore facio: mihi ab optimo vi-
ro Solomone, communi amico nostro, XXI. Ia-
nuar. praesentis anni, binas à te Epistolas si-
mul redditas esse: quarum unam mense Se-
ptembri, alteram Iunio, CIJ LXXX. scripseras
Et ante duos menses, aliam mense Augusto
annu CIJ LXXIX. scriptam. Illam autem lon-
gam Epistolam, cuius mentionem facis, XIII.
Aprilis à te scriptam, prorsus non vidi: quā
in via interversam arbitror. Sermo enim stu-
diosè charas tuas literas, quas iam inde ab ini-
tio misisti: easq; inter eas, quae in honore habeo,
amicitiae nostrae amore custodio: quemadmo-
dum etiam tu facis: quanquam tu in ijs, quae
scri-

De Constantin. pericul. & cladibus. 75

liad. 6.

Misi tibi uocabulorum uulgarium expositiones.

Et omnis generis Epistolas.

Et iconas imperatorias.

De expugnatione Constantinopoleos Turcica.

liad. 2.

ῥεάφεις καὶ ἐκτελεῖς καὶ πέμπεις, θαυμάσιες, χρύσεια χαλκίω ἀνταλλαττόμεναι: ἡμῶν μετ' ἐμφανίζων τὰ σαφὰ σε συγγραμματα, ἐπιθαλάμια ἔχοντες φίλους κυρίως σε φανὸς καὶ ἀλλοτριῶν αὐτῶν. ἡ χρυδαίων λέξεω σαφίνων, ἐπιστολαὶ δημοτικῆς, καὶ ἄλλα φιλομαθείας, ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ. Ἐρεψάμεν περὶ ἡμερῶν τινῶν, καὶ ἐπεμψά σοι τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀπὸ τῶν λέξεω, ὡς θεάσει καὶ μὴ θαυμάσης, ὅτι ὡς ἐδίδαξεν διατύχους οὐκ ἐγένετο. ἐργῶδες γὰρ τὸ πᾶν τῇ ἐρεσίᾳ, περὶ φανέσων ἐκτελεῖν: τὴν τε ὡς εἶχε περφερομένῃ γλώσσῃ, κυκεῶνα ἔσθαι πολλῶν γλωσσῶν, ἐξ ἑλληνισμῶν καὶ ἄλλ' ὅσων τις δύναται. περὶ ἡ πέμπει, καὶ τὰς ἐπιστολάς, ὡς ἡγήσω, πᾶν παρὸν αὐτῶν ἐνέτυχον, ἑλλήνων τῶν δημοτικῶν καὶ ἰδιωτῶν, τῇ βαρβάρῃ ἀσχετομένῃ φωνῇ, καὶ δημοτικῇ: ἐπὶ συγγραμμάτων ἐκαστῶν, τίς τὸ ῥεάφεις, καὶ πᾶν περὶ μετὰ φέρεται. θεάσει πάντως καὶ τὰς ἐκονίας, βασιλέως ῥωμαίων ἀνδρονίκου παλαιολόγου, τὸ πᾶν συγγαμνῆς, ὡς ἔρεψεν ζωγράφῳ ὡς ἦσαν ἐν πατριαρχικῇ πύλῃ τῇ ἐκτὸς, εἰσερχομένων ἐξ ἑαυτῶν, ὡς πᾶν τὰς, ὅτι κυρίως σε φανῶν, σολομών, καὶ ἄλλοι ἐλθόντες ἐν ταῦτα. τὰ χρώματα δὲ τῶν ὧν φέρεται περὶ βολαίων, ἀπὸ πηρωτῆ, χρυσοῦ, λίθων πολυτίμων, καὶ μαργάρων, ἐκονίζονται τῇ ἐπιθεσίᾳ.

Περὶ ἡ ἀλώσεως τῆς πόλεως ταύτης ὑστέρη, ὅτι ἐγένετο παρὰ τῶν ἀγαρηνῶν, ὡς ῥεχωρήσθαι δὲ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας τῶν ἐνοικούντων τότε αὐτῇ χριστιανῶν, πᾶς τε ἐρημώσεως τῶν ἱερῶν ναῶν, τὰς οἰκίαν περὶ φανῶν ἐρεπίσσει, πᾶς τὴν ἀξιολόγων πάντων λοιπῶν συμπλήσεως, πᾶς τὴν ἐλλογίμων καὶ σοφῶν ζημίας, καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐρήσεις, καὶ δολείας, καὶ ὅσα δυνά τότε ἐγένετο, ὅτι εἰ δὲ καὶ εἴη σὰρ μοι γλώσσῃ, δυνήθειν διηγήσασθαι, ὅλγῃ δὲ ἵνα, ὅσα ἐν ἐπιστολαῖς τῶν τότε λογίων ἀνδρῶν εὐροῦ, καὶ ὅσα ἀκρίβειαν ἔχοντα διὰ δόχλων, εἰς τρίτην ἡδὲ καὶ πᾶν ῥητὴν ἐλθόντα γενεὰν (εἰ ὁ τριακστὸς χρόνος, ὡς λέγουσι πᾶν, γενεὰν ἐκαστῶν οὐκ ἐστὶν ὅτι, τριτάτῃ γενεᾷ) εὐροῦ τοίνυν ἐν ἐπιστολῇ 4. σοφῆς τινος ἀνδρός, ματ-

scribis, & facis, & mittis, aurea commutatas eneis: dum ad nos mittis docta tua scripta: ut sunt Epithalamia amici nostri D. Stephani, & aliorum: unum autem à nobis petis vulgariū Dictionum interpretationem, Epistolas populari lingua scriptas, & alia generis eiusdem: cupiditatem discendi tuam monstrantia: nihil autem magni in se continentia. Scripsi igitur ante dies aliquot, & ad te misi illorū vocabulorum interpretationem, sicuti videbis. Si verò ea interpretatio, non per omnia recte se habet: noli mirari. Difficile enim est, rudera collapsi undiq. adificij instaurare, ad splendorēq. reducere: & linguam, quæ quomodocūq. à vulgo profertur, & confusæ multarum linguarum mixtura est, ad Græcam ubiq. puritatem redigere: sed boni consulendum est: si quis tantum faciat, quantum possit. Insuper & Epistolas misi, quas petieras: quotquot undiq. collectas habere potui: in Græca vetere lingua scriptas à doctis: in ab idionis, qui barbaro loquuntur & vulgari sermone. Earum singulis inscripsi & autorem, & è quo loco ad me venerint.

Videbis etiam imagines: tum Imp. Romanorū Andronici Paleologi, tum coniugis eius Anna: quæ à Pictore ita depictæ sunt: quæ admodū in patriarchica porta exteriori, in pariete dextero ab ingredientibus conspiciuntur: sicut eas D. Stephanus, & Solomon, aliq. huc venientes, viderunt. Colores autem vestimentorum, quæ gestant, formam serici & auri, margaritarum & aliarū preciosarū gemmarum, representat.

Quod verò ad expugnationem urbis huius postremam attinet: quando eam Agareni, per missa Dei propter peccata Christianorū, tunc ipsam inhabitantū, ceperunt: quod itē ad devastationes sacrorū templorū, ad magnificarū domorū destructiones, & ad reliquarū omnium præclararū rerū ruinas, ad magnorū & sapientium virorū iacturas, ad vite ipsorū amissiones, & serviles conditiones, ad ceteros oēs horribidos illius tempestatis casus, spectat: scias, velim.

Non mihi si linguæ centum sint, ora quæ centum: Omnia pœnarum percurrere nomina possum.

Paucatantiū, quæ in Epistolis doctōrū, qui tūc uixerunt, virorū, reperi: aut, quæ etiā nūc narrantur, per manus veluti tradita, tertiā & quarta generatione (sic verū est, quod à Poetis

dictū intelligitur: triginta generatione definiri: sicut Nestor annis, tertiā hominū ætatem vixisse perhibetur) exponam. Reperi igitur in Epist. IIII. docti cuiusdā viri, cui nomen Matthæo

θαίς καμαρωτῶν ὁπλιγεομένων, τῶν αὐτῶν
 Δὲ τῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀλωσιν διηγῶ
 μέναι περὶ οὐδὲν ἄλλου.

Locus ex E
 pistola Mar
 thæi Ca-
 mariotæ.

Οὐ φοβήσω με τὸν πατέρα. τῆς γὰρ πε-
 λιδότης ἡγεμαί τε καὶ ὀνομάζω μακάριον.
 Εὐφρανέσθω δὲ αὐτὸν, καὶ μάλα διλόγως
 εἰς τοὺς βαρβάρους, τῆς πατριδὸς ἐκπολιὸρ
 κηδὸς ἡσυχίας, ζῶν τε περὶ ἐλευθερίῃ: καὶ γεννη-
 μένῳ ἀνιχνύοντι, τοῖς λοιποῖς ἐλκετο
 τὸ πρὸς ἀπὸ τῶν πολιτῶν: ἐκείνῳ ὁρᾷ τε
 καὶ πομπὴν ἀναγκαζόμενῳ, ὅτι τίνα ἐκ
 αὐτῶν καὶ λιθίνῳ ἔχοντι ψυχῇ, ἀνέπειθον
 ἡσυχίᾳ μνησίου καὶ χαλεπαλίας ἀνείδω
 θανάτους, καὶ ζῆν ἔτι αἰσώμενος καὶ δυσυχῶς
 εἰ δὲ μαχαίρας ἔργον γενήσεται, καὶ σφα-
 γαίς ὥχεται, καὶ τοῖς πρὸς αὐτὸν συμπεριδμήθη:
 ἔπειτα τῶν σφόδρῶς δεινῶν ἀλλ' ἐκείνῳ, καὶ
 παύσειν, τὸ ζῶν, ὡς ἐμελλε τὸ ἐκείνῳ
 παρεκτεμένον αὐτῷ, τὸ συνεχεῖς ὁπλιζο-
 μένῳ τῆς λύπης, καὶ τῶν ὁδῶν τῶν ψυχῶν
 αἰσθῆναι, καὶ αἰετὸς τὸ παρ' αὐτοῦ ποιεῖν χαλεπώτε-
 ρον. καὶ τῇ μνήμῃ τῶν παρὰ πάλιν μένων
 πνῶν μόνον, ἢ τῶν παρὰ γεννημένων ἐκ ἀνι-
 χνύοντος δεινῶν, αὐτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῖς: ἀλ-
 λά καὶ τῇ αἰσθῆσει τὸ ἐκείνῳ γινόμενον, ὅ-
 τι βλέπειν εἶχεν αὐτὸς ἐκείνῳ ἀλλοῖς γινόμε-
 να, καὶ ἄπειρ' αὐτῶν ἐμφανέσθαι αὐτῷ: ἀδρόν ἔτι
 τῶν αὐτῶν περὶ αὐτοῦ τῶν βίβας μεταβολῆς: οὐ
 τῆς ψυχῆς καὶ τῆς κινήσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τὸ σῶμα κόπῳ πνῶν: καὶ μνησίου αὐτῷ πα-
 λαιωμένῳ καὶ υποβάλλοντι, νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέρας. Οὐδὲ θρηνησῶν τὸν πα-
 τέρα, ἀλλὰ μὲν πατριδὸς συνεαλωκότα, καὶ
 δι' ἑλπίον ἡμᾶς ἰδόντα, ποιητικῶς εἰπέειν: ἀλλὰ
 δι' ἐπὶ τῇ αἰσθῆσει τῆς ἀδελφότητος καὶ χαλεπῶ
 πάσης ἐκείνης διχλείας, πολεμίας χρεὶ τὸ
 ζῶν ἀπολελοιπότα, πρὸς τῶν μετὰ ταῦτα
 πᾶσαν λαβεῖν δεινῶν, ἐπόμενων πολλῶν τε
 καὶ μεγάλων: ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀμυνθῆναι αὐ-
 τῷ τὸ τοῦτο ποιοῦμαι ὑποφύειν, ἐν ταῖς
 κατελθούσῃς ἡμᾶς συμφοραῖς. Εἰδέ-
 τω πικρὸν δοκεῖ, τὸ βίβας τῆς παρού-
 σης ζωῆς ὑποξέλασθαι: πολεμοῦς τε ἰ-
 δόντες ἐσπασμένους μαχαίρας, φονικῶν
 καὶ πνέοντες καὶ ὀρώντας, καὶ πληγὰς ἐν-
 τείνοντες, ἢ κατὰ τῶν κατελθόντων, ἢ κα-
 τὰ τῶν ἀπολείπων τὸ ζῶν ὁ πλεονέκτης:
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων

Melius (in-
 quir) fuit,
 quod pater
 meus pu-
 gnans occu-
 buit: quā
 ut in dira
 servitute vi-
 ueret.

Occupatio
 de genere
 mortis.

Οὐ φοβήσω με τὸν πατέρα. τῆς γὰρ πε-
 λιδότης ἡγεμαί τε καὶ ὀνομάζω μακάριον.
 Εὐφρανέσθω δὲ αὐτὸν, καὶ μάλα διλόγως
 εἰς τοὺς βαρβάρους, τῆς πατριδὸς ἐκπολιὸρ
 κηδὸς ἡσυχίας, ζῶν τε περὶ ἐλευθερίῃ: καὶ γεννη-
 μένῳ ἀνιχνύοντι, τοῖς λοιποῖς ἐλκετο
 τὸ πρὸς ἀπὸ τῶν πολιτῶν: ἐκείνῳ ὁρᾷ τε
 καὶ πομπὴν ἀναγκαζόμενῳ, ὅτι τίνα ἐκ
 αὐτῶν καὶ λιθίνῳ ἔχοντι ψυχῇ, ἀνέπειθον
 ἡσυχίᾳ μνησίου καὶ χαλεπαλίας ἀνείδω
 θανάτους, καὶ ζῆν ἔτι αἰσώμενος καὶ δυσυχῶς
 εἰ δὲ μαχαίρας ἔργον γενήσεται, καὶ σφα-
 γαίς ὥχεται, καὶ τοῖς πρὸς αὐτὸν συμπεριδμήθη:
 ἔπειτα τῶν σφόδρῶς δεινῶν ἀλλ' ἐκείνῳ, καὶ
 παύσειν, τὸ ζῶν, ὡς ἐμελλε τὸ ἐκείνῳ
 παρεκτεμένον αὐτῷ, τὸ συνεχεῖς ὁπλιζο-
 μένῳ τῆς λύπης, καὶ τῶν ὁδῶν τῶν ψυχῶν
 αἰσθῆναι, καὶ αἰετὸς τὸ παρ' αὐτοῦ ποιεῖν χαλεπώτε-
 ρον. καὶ τῇ μνήμῃ τῶν παρὰ πάλιν μένων
 πνῶν μόνον, ἢ τῶν παρὰ γεννημένων ἐκ ἀνι-
 χνύοντος δεινῶν, αὐτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῖς: ἀλ-
 λά καὶ τῇ αἰσθῆσει τὸ ἐκείνῳ γινόμενον, ὅ-
 τι βλέπειν εἶχεν αὐτὸς ἐκείνῳ ἀλλοῖς γινόμε-
 να, καὶ ἄπειρ' αὐτῶν ἐμφανέσθαι αὐτῷ: ἀδρόν ἔτι
 τῶν αὐτῶν περὶ αὐτοῦ τῶν βίβας μεταβολῆς: οὐ
 τῆς ψυχῆς καὶ τῆς κινήσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τὸ σῶμα κόπῳ πνῶν: καὶ μνησίου αὐτῷ πα-
 λαιωμένῳ καὶ υποβάλλοντι, νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέρας. Οὐδὲ θρηνησῶν τὸν πα-
 τέρα, ἀλλὰ μὲν πατριδὸς συνεαλωκότα, καὶ
 δι' ἑλπίον ἡμᾶς ἰδόντα, ποιητικῶς εἰπέειν: ἀλλὰ
 δι' ἐπὶ τῇ αἰσθῆσει τῆς ἀδελφότητος καὶ χαλεπῶ
 πάσης ἐκείνης διχλείας, πολεμίας χρεὶ τὸ
 ζῶν ἀπολελοιπότα, πρὸς τῶν μετὰ ταῦτα
 πᾶσαν λαβεῖν δεινῶν, ἐπόμενων πολλῶν τε
 καὶ μεγάλων: ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀμυνθῆναι αὐ-
 τῷ τὸ τοῦτο ποιοῦμαι ὑποφύειν, ἐν ταῖς
 κατελθούσῃς ἡμᾶς συμφοραῖς. Εἰδέ-
 τω πικρὸν δοκεῖ, τὸ βίβας τῆς παρού-
 σης ζωῆς ὑποξέλασθαι: πολεμοῦς τε ἰ-
 δόντες ἐσπασμένους μαχαίρας, φονικῶν
 καὶ πνέοντες καὶ ὀρώντας, καὶ πληγὰς ἐν-
 τείνοντες, ἢ κατὰ τῶν κατελθόντων, ἢ κα-
 τὰ τῶν ἀπολείπων τὸ ζῶν ὁ πλεονέκτης:
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων
 ἢ τῶν ἡμετέρων πρὸς τῶν ὁπλιζομένων

Camariota, hanc de Constantinopoleos capti-
 vitate lamentabilem narrationem.

Non lugebo patrem meum. Nam
 quod mortuus est, beatum & existimo,
 & prædico. Potius lugerem ipsum,
 & iustiore de causa: si, patria expugna-
 ta, vivus in Barbarorum peruenisset
 manus: & dura servitute oppressus, si-
 militer cæteris raptis esset civibus.
 Tunc profectio illa videre perpetuè co-
 actus fuisset: quibus quis est, qui non,
 etiam si lapideam haberet animam, in-
 numeras, easq; durissimas, mortes præ-
 tulisset: potius, quàm ut ita viveret i-
 gnominiosè & miserè? Etiam si enim
 hostili ense cecidit trucidatus: & inter
 cæsarum acervos iacuit: nondum id ni-
 mis horribile est: sed illud maximè hor-
 ribile: si talem vitam degere coactus
 fuisset, sicut certè futurum erat: ut sub-
 inde ad priores & continuas calami-
 tates ægritudinesq;, nova miseriarū fie-
 ret accelsio: quæ animi dolorē in maius
 augeret: ut priora mala, novis identi-
 dem supervenientibus, fierent graviora.
 Nec verò id: prioris felicitatis amissæ
 recordatione tantum: aut superiorum
 ærumnarum, quæ tum ipsimet, tum suis
 accidissent: sed aspectu etiam eorum,
 quæ alijs passim quotidie acciderent, ad
 sensum oculorū acerbissima. Nā visurus
 erat certè illa, quæ & alijs accideret, & ei
 ipsi sustinenda fuissent: subito in tantam
 vite commutationem præcipitatus: quæ
 mala non ad animum solum perventura
 erant: sed corpus etiam afflicturn, & in
 numeris ærūnis subiectura, idq; dies &
 noctes. Non igitur lugeo, inquam, pa-
 trem meum: quòd vna quidē cum patria
 captus, servitutis initium viderit: statim
 aut, ut inopinatam illā durissimāq; ser-
 vitutem sensu percepit, hostili gladio in-
 terēptus fuerit: priusq; cōsecutas exinde
 ærūnas experiretur, multas & magnas:
 sed hoc ipso, pro argumēto consolationis
 utor, dum ad magnitudinem involuen-
 tium nos calamitatum respicio. Quòd
 si cui acerbum videtur, violenta morte
 ex hac vita discedere: cū hostes vi-
 deat aliquis eductis gladijs, eadem trucibus oculis anhelantes, & vulnera
 infligentes, easq; vel opportunis partibus corporibus, quibus percussis, cita
 mors sequitur: vel alijs minus periculosis, ut sensus doloris diuturnior, mortem
 adferat

μεν το θνήσκειν, ὁδυνηρότερον γίνε-
το: Φιλανθρωπίας μεν, ὁ τοιούτῳ λογι-
σμός: καὶ τὸν τοιαύτῳ θλιβομένον, τῆς
πρὸς τὴν φύσιν ἀποδέχου συμπα-
θείας. Τὸ μέντοι οὐκ ἀμείδιον, ἔδῃ
ἀκέρδεις τὰ τοιαῦτα θανάτου, πείθει,
μὴ μάλλον ὁδυρεσθαι ταῦτα, ἢ πρῶτος
φέρειν: ἢ περ εἰκὸς μεταχωρήσαι τὸν
ἕτω τῆς ζωῆς ὑπερσάντα, θλιβομέ-
νον: καὶ μάλιστα, εἰ μετὰ εὐτυχάνει,
ἀρεθὺν ἢ παρ' ὅλου τοῦ αὐτοῦ μετεσθέντα
βίον, αὐτὸν αὐτῷ παρῃσάμεν. οἱ
μοι, ὁ πατήρ: μυρὰ σιωπῆ καὶ δρε-
τῆς, καὶ μετὰ ταύτης ἀποθανῶν. πολ-
λὰ δ' αὐτῷ τῆς δρετῆς τὰ μαρτύρια, καὶ
τοῖς αὐτοῦ εἰδῶσι γινώσκοντα πάντα. καὶ
μοι παρέρχοντο: ἀπαρτίζοντάς με πάν-
τα, ὅσα πρὸς τὴν ἀποστολὴν ὁσάκις ὑπο-
δοχῇ ξένων, σημεῖα καὶ δεσμεύων, καὶ ἄ-
περ ἀπολῶς τῶν ἐλεήμονα χαρακτη-
ρεῖ, καὶ δίκην: ἀλαβερμένω τὸ δοκῶν
πρὸς οἰκίαν θωμάζων, εἰ πατρὸς ἀπὸ
μακρῆς διεξελθόντι ἐπαίνον. Καὶ εἰ-
χον ἐτι ἐγκάμιον εἶπε, ὅτι ἱερὸς ἦν θεὸς
ἀπὸ. μετὰ δ' ὅτι καί τις ἀναξίως ἐ-
τόλμων ἱερῶσαι καὶ λειτουργεῖν θεῷ, καὶ
εἰλεγεν: ὁ παρὸς τοῖς ἄλλοις ἀποσημασι
πᾶσι καὶ μεγάλοις ὑπερῶσαι τότε,
ἔδην ἤτοι, εἰ μὴ καὶ μάλλον, τὴν σιδηρεῖν
ἡμῶν ὡς ἀεὶ ἀπὸ τοῦ παρῶν τε καὶ ἀν-
εἰσβάσειν ῥαβδῶν: ἐπὶ εἶδεν ἀσυνέτω
παρῶν γινώσκοντῶν ἡμᾶς τῷ θεῷ, καὶ τὴν
τῶν ἀνεμῶν ἡμῶν ἐπίσκεψιν ἐργασα-
μένον ἐν μάστιγι: ὅτι ἐξ ἐκατὸν ἡμερῶν ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις ἡμῶν, καὶ ἀπέστημεν τῷ μό-
νῳ θιωμένῳ σώζειν ἡμᾶς. Καὶ εἶπα,
μετὰ τὸ ἐξαπῆν καὶ ἄλλα πρὸς τὸ πα-
τὸς αὐτοῦ, ἐπαύει. τοῖς τε πόινω ὄντῳ
μοι τὰ πατρός: ἐσφαιγῆς ὥχου, εἰ ἀπα-
φῶ ἐρρίπται, εἰ μὴ τῆς νενομισμένης
πύχνης ὁσίας, εἰ μὴ τὰ εἰκότα περη-
νῆται: ταῦτα δ' ἡ πρὸς τῶν μικρολόγων
καὶ μικροφύχων, τί τῆς θείας ἐκείνης
ψυχῆς καὶ μεγαλψυχίας ἔκοντο ἔδῃ
ἡμεῖς μεν τίς, οὐδ' ἀκούσεται, τὸν τοι-
ούτον ὁδυρομένου, οὐδ' ἐν δεινῷ τιθεμέ-
νου τὸν τροπὸν τῆς πελοπείας. ἀλλ' ἐ-
κείνοι

adferat acerbiter: humanitatis equi-
dem talis est cogitatio: cumque, qui
hoc animo est, laudo: quod humana
naturae commiseratione afficiatur: sed
tamen, quia mors huiusmodi suo pra-
mio & lucro non caret: non tam ad
lamentandum, quam ad moderatè hæc
ferendum, adducor: dum mecum
perpendo conditionem: qua hinc di-
fecisse probabile est eum, qui sic vitam
reliquit: maximè, si virtutis studio de-
ditus, eam sibi per totum vitæ suæ cur-
riculum sequendam duxit. Talis au-
tem, meus pater extitit: qui indiuiul-
sus virtutis sectator fuit, & huic im-
mortuus est. Itaque multa rerum lau-
dabilium documenta dedit: nota illis,
quibus notus fuit, omnia. Nec mihi
necesse est, enumerare: quæ vel in pau-
peres erogavit: vel in recipiendis ho-
spitibus, misericordiae indigis, benignè
fecit: vel illa, quibus aliquis cognosci-
tur vir bonus & misericors. Vereor
enim, ne mea videar admirari: si pa-
ternas longa oratione percenseam lau-
des. Et addebantur plura in eadem E-
pistola, ad laudem illius viri: ut, quod
Sacerdos fuisset Deo dignus. Huic lo-
co additum: quosdam se, cum digni non
essent, in sacerdotij dignitatem inges-
sisse, & linguas celebrasse. Vbi adde-
bat: Hoc etiam præter alia absurda: quæ
multa magnæque tunc extiterunt,
non minus illis, imò multo magis, fer-
ream virgam, tanquam fulgur, in nos
irritavit & vibrauit: stolidam Deo
gentem iratè in nos immittente: flagel-
lisque nostras iniquitates visitante, quod
cupiditibus nostris exarseramus: ab
illoque, qui solus conseruare nos pote-
rat, defeceramus. His ita de parte di-
ctis, & alijs superadditis, insert. Talis
igitur cum mihi fuerit pater: si etiam truci-
cidatus perijt, si inhumatus proiec-
tus fuit, si iustis exequijs caruit, si non de
more defletus est: quid hæc, quæ ho-
mines in parvis rebus occupati, & pu-
sillo animo præditi, reputare solent,

Fuit beatus
Sacerdos.

Nō ego lu-
gebo ipsū:
quia bea-
tus, quod
pro patria
occubuit.

ad illum diuini animi altitudinem attinent? Quocirca nec audita est
vox mea ab ullo, nec audietur, hunc talem deplorantis & dolenter mor-
tis genus ferentis. Quinimodò, in his omnibus illum & existimo & nomino

g 3 bea-

κἄν μου μὲν ὅτι πᾶσι ἡγοῦμαι τε καὶ ὀνομά-
ζω μακάριον, καὶ μνήμης μαρτυρικῆς ἀ-
ξίω: οὕτως ὑπερ βουβρίας ἀπολελοι-
πότα τὸ ζῆν. Ἐμαυτὸν δὲ ἀποδύρο-
μεν, μὴ κεκρινωμένης τῆς τελότητος τῶ
πατρὶ: μὴ δὲ ἄξιον κερδέντα, ἀρ-
αλλοσίως ἐκείνῳ τοῦ ζῆν ἐξω γενέσθαι:
ἵνα δὲ μὴ ἄμια ὁ τὸ πᾶν μοι τῆς
πλούτης ἦν: τοῦτε φορτίου τῶν παθῶν
ὑποπερνούμεν, καὶ τῶν ἀλγεῶν τῶν
μετὰ ταῦτα ἀπαλλάττομεν: ἀπὲρ ὑ-
πέστη ἐς δόξον, καὶ ἀπὲρ ἐν ποιούτῳ
καρπῷ ὑποσησόμεν. Οὐ γὰρ οὐδ' ἐλπίς
ἡμῶν λοιπῶν, οὐδὲν δὲ τὸ ἐξέσθαι χρηστο-
τέρου. Οὕτω τὰ χριστιανῶν ἀγαπῶντες,
ὅτι τὸ χριστιανῶν ὄνομα περικείμενοι,
τὴν τοῦ ὀνόματός περὶ πάντας ἡμεῖς
διώκοντες: ἐκείνα πάντες πολέμους
ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ κινήσεως ἀναγκάζομεν: ἵνα,
ὅν διεργετοῦντα, καὶ ποικίλως διεραπείον-
τα, σὺν ἐπέγνωσαν, τοῦτον δίκαιος ἐς περὶ
τόμων ὁπλίζοντες: ὡς ἀμεταμελήτως
πλημμελοῦντες σὺν ἐπεσφόντο: οὐδ'
ἐν τῷ μασιζῶν πατρικῶς τοῦ λυσίτε-
λους ἀφισταμένου: δὲ καὶ καθόλου λό-
γῳ, πᾶσης μασιζῶν κινήσεως, θε-
όθεν, ἢ περὶ τῆς τῆς κακίας, ἢ σὺν πλη-
μελέντας ἐπαγορεύσεως τε καὶ ἀναγκά-
σας. καὶ τοὶ οὐδὲ μασιζόμενοι οἱ πλεί-
ονες, σὺν ἀφροσύνης σωφρονέστεροι γενέσθαι:
καθὰ παρ' ἐαυτῶν τῶν τοῦ πατρὸς ἀνά-
τω ἐκδεδωκότες. Διὸ καὶ τῶν ποιούτων
ἐσμὶν ὁσημέραι, καὶ πούτων περὶ τῶν
θλων. Ἐμαυτὸν μὲν οὐκ εἰκότως ἀπο-
κλαίεται ὁπίσθι: τὸν δὲ πατέρα τοῖς
μαρτυρικῶς ἀπολελοιπόσι τὸν βίον ἐντάτ-
τω: οὐ τῷ τῶν μόνον τῆς τελότητος,
ἀλλὰ καὶ τῇ καθαρότητι τοῦ βίου: καὶ
τῇ περὶ αὐτὸν ἐν μακροῦ χρόνου
τῆς ψυχῆς, καὶ οὕτως αὐτῶν μνήμην ποι-
οῦμαι, καὶ τῶν ἡμερῶν πρῶτον, ἡπὶς ἐκείνων
εἶδε, μαχαίρας ἐργον γεννημέ-
νον. Μαχαίρας, ἢ θλων ἀφορητῶν
ἀπὸ τῆς ἀφῆλτης: ἢ τοῖς μαρτυροῦσι συνήθις
σεν: ἡπὲρ, ὡς εἰκός, περὶ ἐσθλῶν αἰωνίως:
καὶ ἱερεῶν καὶ ἱερῶν τῶν ἀληθινῶν καὶ
μόνον δεξιερῶν χερσὶν τῶν Θεῶν πα-
ρέστησε: ὅν ἐπὶ οὐδὲ καὶ ἐπὶ τῶν, ὡπερ
ἐξή

Græcorum
ad pœnas
diuinas im-
pœnitentia

Cum Chri-
sto quæ v-
nicè coluit
pater meus
nunc uiuit.

beatum: parit̃ cum Martyribus me-
moriam dignum iudico: qui ita forti-
ter pro pietate Christiana vitam pro-
fuderit. De me potius deploro: qui
non socius ei mortis fuerim: nec di-
gnus habitus, ut cum illo similiter e-
vita abirem: ut ne hic moriendi mo-
dus mihi præmio caruisset: ut sic one-
re arumarum liberatus essem, & inse-
quentium dolorum sensu priuatus: quos
& huc vsque passus sum, & posthac ta-
libus temporibus patiar. Nam ne
spes quidem ulla melioris deinceps
fortunæ, relicta est. Adeo quippe
res Christiana, prostrata iacet: ut illi,
qui Christianorum nomen gerunt,
huius uim prorsus abnegauerint: dum
ea cuncti audent, quæ Deum ad indi-
gnationem prouocant: ut, cuius bene-
ficia & multiplicem sanandi bonitatem
nō agnouerunt: eius iram iustas pœnas
de peccatis, à quibus pœnitentiā agen-
do se auertere noluerunt, exigentis,
cognoscant: qui tamen ne inter pu-
niendum quidem, paternum animum
à nostra utilitate auerit: quæ certè in
vniuersum ratio est omnis uirgæ, quam
Deus concutit: dum aut uitia ampu-
tat, aut peccatores corrigit & redu-
cit. Quanquam ne flagellati quidem
plerique, ad meliorem mentem redire
uolunt: planè vitijs se dedentes, ita ut
sint incurabiles. Quid ergo mirum
sit, talibus quotidie tantisque subiecti
malis? De me itaque merito lamen-
tor ob hæc: patrem uerò in numerum
eorum, qui martyrio reliquerunt uitam,
refero: non modò propter genus mor-
tis, sed etiam propter uitæ innocen-
tiam: & longam animæ preparatio-
nem ad illam. Hac ergo cogitatione
memoriam eius usurpo: diemq̃ illum
honoro, qui gladio peremptum uidit:
gladio, qui intolerandis eum malis li-
berauit: qui in sanctos Martyres re-
tulit: qui, ut credere par est, ei coro-
nam & æternam imposuit: & Sacerdo-
tem victimamque, uero unicoque Pon-
tifici Christo Deo adduxit: quem de-

De Constantin. pericul. & cladibus. 79

ἐξ ἧς ἡ περ τεθνηκεν: πρὸς ὃν ἀνέλυσε, ὡς
 σιωπῇ: οὕτως πρὸς τὸν, καὶ θυμὸν περὶ
 τῶν, ὁ αὐτὸς γεγονώς. ἀλλὰ τῶν τοιούτων,
 πάντων καλῶς ἢ μεταφορίστως αἰς τὰς ἐκείνους
 ἀγαθὰ: ἡμῶν ὅσοι περὶ ἐσμέν, ἐπὶ πλὴν πα-
 κρόν φέροντες δακρύων, πάντες πάντῃ δυσ-
 χῶς ἐχέμεν, καὶ μετὰ κοινὰ πᾶσι, ὅσοι ἐκείνους
 ἐπαθεῖν, ἐν τῷ παρόντι ὁ δὲ ὑπερῶς, καὶ ἐπεκδη-
 γεῖται πρὸς τὸν. εἰς τὸ οὐκ αἰσθησόμεθα θρη-
 νοντες: ἀλλὰ πάντες πάντων εἶναι συμβαλόντων
 δὴ τὸ αὐτὸ κοινῇ πάντες πεπνυμένοι πένθος
 πάντες ἡμῶν ἀνθρώπων ὡς τοῦ καλῶς, ἢ πρὸς
 εἰδωλῶν, πᾶσι, καὶ κατὰ τὰς ἐν γῇ πόλεις ἀ-
 πύσας, ἀλλὰ ὅσοι ἀνδραπίνης κρείττων
 κληρός. Ἡ αὐτὴ, μεγάλη τε καὶ καλὴ θέσει καὶ
 χαρῶν ἀγαλμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐν γῇ
 πασῶν μεγίστη τε καὶ καλλίστη: ὡς μόνον πα-
 τὴς δι' αἰῶν. Ἡ λατρία τε καὶ ἐπὶ δόξας ἀ-
 λωτοῦ ἐν πάντων ἀγαγνησεσθαι: ἡ μετὰ
 θεοῦ, πλὴν ἐκείνων σωτηρίας ἐπὶ δόξας ἀπα-
 ντες: ὡς ἐφ' ἀλμῶν πρὸς πρὸς τῶν γῆς,
 ἡ καρδία τε πρὸς τὸν. ὅσοι ἀπενεχθῆ-
 σεται: ἐφ' ὅσῳ μεγάλα φρονεῖν: καὶ ἡς τὸ
 κληθῆναι πόλιν, καὶ ἡ τυχεῖα τῶν θε-
 σις αἰς λόγον φιλοπρίας: ἡ ποιότης τῶν ἡ-
 μῶν εἰδωλῶν, καὶ τηλικαύτη πᾶσι: ἡ ῥωμαί-
 ων ἐκποδῶν βασιλεία: βασιλεία, τὸ σῶμα
 νόμον καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα. τὸ τῆς ἐκκλησί-
 ας ἐν θεοῦ τε καὶ ἐν φηλὸν καταβεβληται
 ὅλημα: ὁ δὲ πρὸς ὅσον. θεῶ ἀναπνε-
 πόμεν. τῇ ἀγγελικῇ πρὸς αὐτὴν με-
 ν. τῇ πολιτείᾳ καὶ μελωδίᾳ, καὶ πρὸς γά-
 δη. Οἱ ναοὶ οἱ θεοὶ καὶ πρὸς τῶν, πρὸς
 σιαγήματα βεβληται, καὶ πρὸς τῶν πρὸς
 ἐν, ἡ πόλις καὶ πρὸς τῶν, ἡ νεότης δι-
 φθαρται. τῶν ἐν ηλικία πρὸς πλεον, μα-
 χαίρας (φθ) ἐργον γεγονόσιν: οἱ δὲ, δα-
 λεία ἀσκαρτεῖσιν ἀγαθῶν, αἱ γυναῖκες,
 ἐν ἀπμείᾳ τῶν παίδων, καὶ τῇ θηλυμόνῳ,
 ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρεν, ἐνασέλγαινε
 αὐτὰ πρὸς βαρβάρους ἐκ δὲ δόξας. τὸ δὲ καὶ
 πρὸς τῶν ἀσέβων ἐλεεινῶς μετατέθειται.
 πρὸς πάντας ἐν ἀπώλει, ἐν ἀπμείᾳ τῶν
 ὁ βοηθήσων ἐδίδας. Ἡ σύμπτωσις, πρὸς
 τῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως πρὸς
 αὐτῶν, καὶ πᾶσι ἐν ὁφθαλμοῖς
 ἡμῶν

desiderabat & spirabat, cui vivebat, cu-
 ius manens obijt: ad quem tanquam ē di-
 uersorio discessit, cum quo versatur: idē
 antea Sacerdos, idem postremo nunc vi-
 ctima. Illi sanē, tali viro, bene consultū
 est: qui ad ecclesiastica bona transierit: nobis
 verō, qui in miserrima seruitute relictī su-
 mus, omnia se omnes in partes malē ha-
 bent. Et quidem illa, quæ communiter
 omnes & singuli passi sumus, in præsens
 ita commemorando deplorare, superua-
 caneum est. Si verō ad propria & do-
 mēstica conuertam luctum: hæc quoque
 communis omnium querela est: quod a
 communione huius luctus exclusus sit
 nemo. Cuncta nobis præsidia & orna-
 menta, simul vno impetu crepta sunt.
 Patria capta est: cuius vrbs in terris, simi-
 lis nulla: sed eiusmodi, quæ non humana
 potuerit extrui manu. Eadem, magni-
 tudine & pulchritudine præstabilis, situ
 & venustate splendens: quam affirmare
 omnium uspiam urbium maximam pul-
 cherimamq; ausim: quam vnā omnes
 sperabant & credebant, in perpetuum
 ab omnibus mansuram inexpugnabilē:
 cui secundum Deum, uniuersal salutem cre-
 debant suam: quæ si oculus appelletur or-
 bis terræ, aut cor, a uero non aberretur:
 de qua nemini nō gloriari licebat: in qua
 ciuem ascriptum esse, nō parum argumē-
 ti ad commendationem gloriæq; habe-
 bat. Illa igitur talis ac tanta patria no-
 stra, capta est: Romanorum sublatum
 est imperium: imperij decus, & re & no-
 mine uenerandum. Ecclesiæ diuina
 & sublimis deiecta est species: hym-
 nus, qui ē terra sursum ad Deum mitta-
 tebatur, & cum Angelica certabat vita &
 cantu, consiluit. Templā Dei euer-
 sa sunt, altaria profanata, sacra conculcata:
 Canities contempta est, iuuentus disper-
 dita. Qui per ætatis uigorem arma fer-
 re potuerunt: eorum pars maior, ferro cō-
 cisa iacet: aliī seruitutem turpem tolerāt.
 Matronæ, dedecorate. Ex prole, non
 fœminæ tantū, sed masculi etiam, libi-

dini Barbarorum dediti. Horum multi quoque, ad impium Mahometi cultum
 conuersi. Cuncta, ad interitum redacta: ad ignominiam, quæ honorata erant: nec
 qui succurrat, quisquam. Terrarum orbis, hominum ex nostra ciuitate disperse-
 rum, & mendicandi uictum querentium, plenus: in omnium nostrum oculis

Excellētia
 vrbis Con-
 stantinop.
 & miserie
 eiusdē, quæ
 perpetuo
 libera man-
 sura puta-
 batur.

Barbarorū
infolenia.

Matth. 24.

Urbs antea
felix, nunc
miserabilisHinc nihil
amplius si-
bi in expu-
gnabile fore
Barbari
promittūt.

ἡμῖν τὰ δεινὰ. πάντες ἡμῶν τὰς συμφορὰς
ἐλεῖντες, ὁδύρονται· ὁ δὲ ὡς αὐτὰς πα-
ραμυθεύσας ὁμῶς ἔδειξεν. Πιχχαλρου-
σιν οἱ βάρβαροι τῇ ἀπωλείᾳ ἡμῶν· τευ-
φλοῦσιν αὖτε τὰς ἡμῶν συμφορὰς· ἐγ-
καυχῶνται τῇ ἐαυτῶν ἀσεβείᾳ· τῆς ἡ-
μετέρας ἀσεβείας κατεξάντισανται· ἐνυ-
βρίζουσιν ἡμῶν τοῖς σεμνοῖς. τὸ τῷ Θεῷ
ἀπὸ τῶν ἡμῶν κακίαν ὄνομα βλασφη-
μῶσιν. ἀλαλάζουσι κατὰ τῆς ἡμετέ-
ρας θρησκείας. ἢ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ,
τῷ ἀληθινῷ λατρῆαν ἐκπέλαμεν ἡ-
μεῖς· ἐν τῷ θανάτῳ ἐς τὴν τῆς ἐρημώ-
σεως βολελυγμῶν καὶ θορόνται. ἡ χρεῖσι-
σιν πόλις, πόλις ἡ δὲ τῶν ἀσεβῶν· οὐκ ἐπὶ
μεγάλῃ ἐπ' ἀγαθῶν, ἀλλὰ μεγίστῃ ἐν
συμφορῇ. ὅσα λαμπρότερα ἦν, το-
σῶτον νῦν ἀδύνατον κατέστηκεν. ἔδειξεν αὖ-
τῃς μακαρώτερον πρῶτον, ἔδειξεν ἐλεεινότε-
ρον νῦν ἐξ αὐτῆς ἔδειξεν ὡς ἀβύσσος·
ὡς ἡλίον, καὶ σελήνην, καὶ ἀστέρων,
τὰ ποικίλα τῶν νῶν, καὶ τῶν ἄλλων
περιβλεπῶν οὐρανῶν πρὸς βαλκομένῳ
κάλλει τε καὶ μεγέθει, πάντων ἀσύγ-
κερτα ἄλλων. ἀλλὰ νῦν οὐκ οἶδ', ὅτι
τις αὐτῶν ἐπὶ, οὐκ ἀπνεύχθησεν
τὰς περὶ αὐτῶν. Πάντα γὰρ αὐτῇ λοι-
πὸν ἀρμόζει τὰ χεῖρα. ἀμείνω αὖτε, εἰ
πῶς αὐτῇ κατενεμήθη, ἢ ὕδωρ ἐπέκλυ-
σεν, ἢ σεισμὸς κατηλάφισεν, αὐτοῖς
πολίταις, καὶ πᾶσιν ἅμα πρὶν τοῖς τῷ
σεμνοῖς· ἢ σωζομένη τὴν ἐπὶ, καὶ ὅτι γῆς
ὁραμένη, αὐτῇ ὡς εἶχε πρὶν τε καὶ κα-
λῶν. Μεγάλα χρεῖσιν οὐκ οἶδ', ὅσα
περὶ φιλοπρίαν μεγάλην. πᾶσης ἐλπί-
ζουσι καταδραμεῖσθαι τῆς οὐρανῆς, οἱ
πάντες ἐκπολιορκήσαντες, καὶ ἐνέως.
ἡ γὰρ μόνον, δι' αὐτῶν ἡγεῖται ἀ-
νάλωτον εἶσθαι, ὡς κρείττω ἢ καὶ τὰς
ἐν γῇ πόλεις ἀπάσας, ὡς αὐτῶν πῖ-
νι χεῖρ ἡγεῖται· εἰ αὐτῇ νῦν αὐτοῖς ἡ-
δὴ ὡς πᾶσαν ἐλπίδα πεπόρθηται·
τί λοιπὸν τῶν πάντων ἀνέλπιστον; ὅ-
θεν καὶ μέγα κατὰ πάντων φρονῶσι·
καὶ μετὰ φρονήματα μεγάλα, καὶ
φορὰς αὐτῶν πᾶσι, πᾶσιν ἐπὶ αὐτοῖς. ἡ
ταύτης κατεπλήρωσις, τὸ πάντων κατεβέ-
βληκε φρόνημα· καὶ πρὸς αὐτῶν λοιπὸν
ἐλπίσιν πάντες. Οὐκ ἐπὶ ἔδειξεν τῇ ἐαυ-
τῇ

inradunt. Huius principis urbis ruina, omnium animos deiecit & afflixit:
ac proinde sibi metuunt omnes. Nemo amplius libertati suæ confidit: sed
cuncti

ærumnæ positæ. Omnes excidium no-
strum miserantes, plorant: sed nemo con-
solari miserias potest. Insultant Barba-
ri nostræ perniciem ludos faciunt nostras
calamitates: in sua impietate gloriantur:
in Religionem nostram piam insurgunt:
contumelijs in nostras res honestas &
sanctas inuehantur. Sanctum Deo no-
men, propter uitiositatem nostram malè
audit. Vociferantur contra nostram Reli-
gionem. Quibus in locis, uero Deo ue-
rum nos cultum præstabamus: ibi nunc
desolationis abominatio stans conspicit-
tur. Christianorum antea urbs, nunc
impiorum urbs est: non iam amplius ma-
gna rebus bonis & lætis: sed calamitati-
bus & miserijs maxima. Quò splendi-
dior olim erat: tantò nunc miserior reda-
cta est. Quemadmodum nihil illa bea-
tius antea: ita contra nihil nunc eadem
miserius. Poterat ipsa uel cælo compa-
rari: utpote que, tanquam Sole & Luna,
& stellis, uaria Templorū & aliorum ædī-
ficiorum splendidorum pulchritudine
& amplitudine, omnibus alijs extra om-
nem comparisonis aleam antestaret.
Nunc uero nescio, quid de ipsa dici que-
at: ut non aberetur a uero. Cuncta nan-
que deteriora, deinceps in eam quadrāt.
Præstaret, eam incendio consumptam esse,
aut inundatione aquarum abreptam,
aut terræ motu humi prostratam: quàm
adhuc extare, & in terra conspici, dignita-
te sua & ornamentis spoliata. Magna
Christiano nomini ignominia, ex eius a-
missione accidit: quantò scilicet antea
salus eius, maiori gloriæ erat. Non iam
dubitant, qui ipsam expugnauerunt, in
totum terrarum orbem excursionses fa-
cere, eumque subijcere. Quam etenim
solam, in omne seculum inuictam existi-
mabat: ut cæteris in terra urbibus huma-
na manu extructis, præcellentem omni-
bus: cū hæc iam ab ipsis præter omnem
spem capta & direpta sit: quid deinceps
omnium se non subacturos sperent?
Vnde quoque magnos conceperunt
animos: minasque contra uniuersos
spirant: & magna contemptione eorum,
impetuque intolerando, in quosuis

τῶ ἐλδοθεῖς τὰρ τῶν πάντων αὐτῶν
 ὁπιδραμῶν τὸν Βάρβαρον περὶ οὐ-
 κῶσιν. ἔστι καὶ οἱ μὲν τῶν δεινῶν, φόρος πε-
 λῶσιν αὐτῶν, ἔδ' ἔτι πάντ' ἄρ' ἔχον
 περὶ οὐκ ἔτοιμοι τὸ τοιοῦτον, εἰ μὴ περὶ οὐκ
 παρὰ τὴν τῆς γῆς. ὡς πύρρος ῥύμιν, ὕλιν
 πολλὴν καὶ σιωπῆν νύκτις ἐστὶν. ἔτι
 ἔδ' ἐπὶ τὴν Βαρβαρικὴν κατὰ πάντων ἐ-
 φοδὸν, ἔδ' ὡς αὐτῶν ἔδ' ἔστιν ἔτι. ἀλλ' ἐμὲ
 ζῶν Βάρβαρον ἐγχεῖν, καὶ τὴν ἑα-
 ρυμῖαν εἰς τὰ γῆς περὶ οὐκ ἔστιν ἔτι.
 καὶ ὅρ' αὐτῶν ὅτι τὸν πάντα κατὰ
 τῶν ἑαρῶν ἔδ' εἰς. πάντες δὲ κατὰ τὴν ἑαρῶν
 τῶν καὶ ἐαυτῶν φροντίδων ἑκάστος, καὶ τὴν
 τῶν μέλλων ἀποσιγῶντες, δέοι μὲν, σὺ
 ἑμὰ γυνομένης, αὐτὸν καὶ τὰ πάντα
 ἀμύνασθαι, καὶ δὴ καὶ παρ' αὐτῶν λαβῆναι.
 αὐτὸν καὶ ἑαρῶν καὶ τοιοῦτον ὄνομα, καὶ ὕ-
 βρις καὶ ὕβρις καὶ κατὰ τὴν ἑαρῶν.
 ἀλλὰ τὸ γὰρ, ἔτ' ἐμὲ καὶ πᾶσι, ἔτ'
 μελῶν, πᾶσι καὶ θεῶς θελῶν, ἀλλ' ὡς γι-
 νομένης ἡμῶν, καὶ ἑκάστος τὸ τοιοῦτον
 δαίνει, τὸ τοιοῦτον ὕβρις ἡ γῆς καὶ τῶν
 μὲν ἡσυχίας: ἑαρῶν αὐτῶν τῶν ἑαρῶν
 πᾶσι, καὶ τῶν ἀποσιγῶν τῶν ἀλλῶν, ἡ
 τῶν καὶ ἡσυχίας πᾶσι καὶ εἰς αὐτὸν οἰσθῆναι
 τὰ δαίνα: ἡ τῶν ἀποσιγῶν, δὴ γῆς.
 καὶ τῶν ἀμύνασθαι, ὅτι καὶ ἐπ' αὐτὸν ὁ
 Βάρβαρος, ἡ: πᾶσι δὲ τὸ τοιοῦτον, μὴ
 δὴ αὐτῶν καὶ γῆς τὸ τοιοῦτον διεγερθῆναι
 μὲν: ἔδ' ἐπὶ τῶν γῆς ἔδ' οὐκ ὀλογομένη
 νῦν, μὴ περὶ οὐκ ἔστιν ἑαρῶν φθάνει, πᾶσι
 τῶν ἑαρῶν λαβῆναι αὐτῶν τῶν δαίμων.
 τὸ τοιοῦτον ἑκάστος ποιεῖ, ἡ ἄλλη πᾶσι, ἡ
 οὐκ ὄντι, ἀβελτηρία: καὶ τὸ δὴ αὐτῶν,
 αὐτῶν τῶν πολλῶν ἀγάπῃς ψυχῆναι, καὶ
 ἑαρῶν τῶν ὅτι τῆς πᾶσι τῶν ἑαρῶν.
 εἰ δ' ἑκάστος, ἀποσιγῶν τῶν πᾶσι
 νῦν ἔργα, τὰ τῶν ἑαρῶν ἑκάστος ὕ-
 πό τῶν ἀτεβῶν πᾶσι ἑαρῶν ἐλογίετο,
 καὶ ἑαρῶν ἑαρῶν ἑαρῶν ὄνομα, ἀλλ' ὡς
 βανε πᾶσι, μὴ ἀλλὰ ἄλλοις ἐγκαλῶν,
 οἷς ἑαρῶν ἑαρῶν ὅτι αὐτῶν τῶν Βάρβα-
 ρον ἑαρῶν, ἀλλ' ἔδ' αὐτῶν ἡμῶν γὰρ τῶν
 λικαυτῶν περὶ οὐκ ἔστιν μὲν σὺν φῶς: ἔ
 δὴ καὶ τῶν ἑαρῶν παλαιῶν ὁ ἑαρῶν
 ἑαρῶν ἑαρῶν. νῦν δὲ τῶν τῶν ἑαρῶν
 ἑαρῶν ἑαρῶν. ἑαρῶν γῆς, καὶ
 τῶν

cuncti à Barbaro se inuasum iri metuunt.
 Hinc fit, ut partim eorum, tributum ei
 pendant: qua ne ipsa quidem re se tutos
 mansuros confidunt: alij uerò hoc para-
 ti sunt facere, nisi antè oppressi de ter-
 ra deleti fuerint. Sicut enim ignis uio-
 lentia, passim ad omnem congestam ob-
 uitamq; materiam grassatur: ita Barbari-
 cum in omnes impetum, nemo cohibere
 potest. Semper ad maiora Barbarus cogi-
 tationes intēdit: cupiditatē suam ad ex-
 trema usque terræ extendit: & quò mi-
 nus in omnes ex eo impetu incurrat, ter-
 mino uetatur nullo. Ab altera partē
 metu prostrati sunt omnes: & pro se
 quisq; solliciti, expectatione futuri, quò-
 nam res eas sure sint, languentes cessant:
 cum contra oporteret, in unum conspi-
 re uniuersos: communibusq; opibus &
 armis hostem propulsare: ac pœnas sce-
 lerum, quæ in Christianos, Christi q; no-
 men, contumeliosè & perpetravit, &
 quotidie perpetrare non desistit, de illo
 sumere. Sed hoc nemini nunc curæ est:
 neque posthac etiā curæ erit: nisi tum,
 quando Deus uolet, nobis dignis factis.
 Singuli uerò, se postremos ad calamita-
 tes reservatum iri putantes, malè interea
 hoc moræ in lucro ponunt. Vbi certè
 seipsos decipiunt, suarum rerum studio,
 ut negligentia, alijs interea percuntibus:
 aut dum nunquam ad se uentura similia
 mala putant: aut tunc demum se arma &
 defensionem suscepturos cogitant: quan-
 do in ipsos etiam Barbarus inuasit. Pri-
 usquam uerò hoc fiat: se nunquam, quic-
 quid etiā fiat, surrecturos, uindictam-
 quē paraturos. Nec interim hoc sal-
 tem quisquam cogitat: sibi cauendum
 esse, ne antè opprimatur: quàm ferè
 ullum sensum capiat interitus. Cau-
 sa huius mali, est cum reliqua om-
 nis, cum qua consenscunt, stolidi-
 tas & socordia: tum, quòd hinc ple-
 rorumque etiā charitas exstinxit, & Re-
 ligionis Zelus exoleuit. Quòd si unus-
 quisq; impropria facta & scelera detestatus,
 mala, quib; singuli Christianorum ab im-
 pia gente afficiuntur, sua existimasset: æ-

mulationemq; pro Christi nomine se dignam suscepisset: non aut crimina alia a-
 lijs indigne obiecisset: non tantum ipsi Barbarum nunc nō reformidaret: sed ne
 nos quidē iā in tantā incidissemus calamitatē: pœnas aut iādudū hostis se dignas
 dedisset. Nunc uerò, quoniam nemo uoluit officium facere: diuinatq; nos pro-

Nemo de
 uindicta il-
 lorum cogi-
 tat omnib;
 metu per-
 culsis: sicut
 nec tempo-
 re Demost-
 henis, de
 Philippo
 uindicado.

Christi ano-
 rā desidia.

Cautæ hu-
 ius desidia.

Lego, i.e.
 φανιδίαν.

τιν' εἶαν ἐγκαταλιπεῖν ἡμᾶς πρόνοιαν, ἐ-
κοντας ἀποχοινοῦσθαι αὐτῆς, ὅτι πολλὰς
τε ἔκωλυσαν ἡ ἐρημίας, ἡ καὶ ὁλως ἡ ἀ-
μυνόμενος, τὴν τε πόλιν ἡμῶν (εἴη δὲ ἡ
κοινὴ πατρίδα τῶν χριστιανῶν ἀπάντων ἐ-
π' αὐτῇ) ὁ βάρβαρος κατεσφύατο, ἡμᾶς τε
ἐξ ἡμετέρας πόλεως, καὶ πάντα διέθηκε τὰ
δυνατόν. καὶ τοῖς λοιποῖς μετὰ πολλὰς
θρῆσκους καὶ μεγάλας ἐπέρχεται. διὰ ταῦτα
ἔδωρομαι, ἔδρακνύω: ἔξ δὲ δραπεύω ἐ-
κείνῳ, ὡς αὐτῶν τῶν ἀσεβῶν κατὰ χρι-
στιανῶν διημερῶν ὄρω. Επιτείνει δὲ μοι τὸ
πᾶν, ὅτι τοῖς οἰκέοις ἐσυγγενέ-
σι γεγενημένοι. ἀλλὰ γὰρ ἄλλη, σὺ οἶδ'
ὅπη γῆς, διεσπάρησαν ἕκαστος. οἱ δὲ
τὴν ἀμώμητον πόλιν ἡμεῶν, ὅτι τὴν ἀ-
σεβείαν μεταδόντες, καὶ οὐ μὲν ἄλλως
ἀπάντας καθ' ἕκαστον λέγεται, σὺ αὖ οἶδ' ὅτι
λέω: ἀλλ' ἀδελφιδῶν μοι προσάρα, τῶν
τρίων φύ μετὰ θεοῦ δεινῶς, τῶν σφό-
δρα νεαρῶν τῆς ηλικίας, ἡ ἄλλη ἄλλη ἀπε-
νεχθόντες. μόλις εἰς μοι περισέσωσται, ὡ-
νι. δὲ γυρῶν, καὶ ταλαιπωρία πολλή.
ὅτι αὐτῶς τὸ συμβαλόντως, εἰς πατὴρ
μὲν αὐτοῖς, ἐμοὶ δὲ ἀδελφὸς περὶ. πε-
ρὶ γὰρ αὐτῶν ἀναζητήσας περὶ σῶσται,
ἔπῳν μοι συναράμην. νῦν δὲ, τὸ ἐκεί-
νης μὲν ἐξ ἀνδρῶν γενέσθαι, ἐμὲ δὲ μό-
νον περὶ πάντων μὴ ἐξαρκεῖν, ἄλλως τε ἡ
πρᾶγμα σὺν σὺν ἐκείνῳ πολλὰ (δὲ
περὶ πάντων πόνου ἔπῳν, πᾶν ἔκα-
τὰ οὐ λόγος, συνέβαινον ἐκείνῳ ἀπείρως)
ἀπορῶ αὐτοῖς τῆς τοιαύτης μεταβολῆς. οὐτε
γὰρ ὁρῶν αὐτῶν, ὅπη γῆς, ῥαδίον λέω: ὅτι
τῶν ἄλλων ἐδύναται συγγενῶν: πάντων ἐλεει-
νῶς τοῖς βαρβάροις ἀπ' ἀλλήλων γεγενημέ-
νῳι: ἡ ἄλλη ἄλλη ἀπενεχθόντος: ἡ ἑκάστοις
τε ἡ σὺν πολλῇ ταλαιπωρίᾳ μοι δεινῶς με-
νι. εἴλικε περὶ αὐτῶν. πρῶτον γὰρ περὶ συ-
χαίῳ τῇ ἀδελφῇ, εἶπε τῇ μητρὶ ἀλλαχῇ,
τῇ ἀδελφιδῇ ὑπερον: ἡ τῇ τοῖς τὴν ἐλπί-
θῆρα, πρὸ θεῶν αὐτῶν περὶ ποιῆσαι: πᾶ-
ν γὰρ ὑπερὶ τῶν σῶζων αὐτὸς, καὶ τὸ σφό-
δρα χαλεπὸν τῆς τῶν λυτῶν δεινῶς:
λέω ἐλεῶ μόνῳ θεῷ ἐκτάμεθα, δὲ
τῶν παρεχόντων, καὶ ἐλεάντων ἡ θεία
ἀντίδοσις μελεωλασίας ἀποδοθήσεται.
μόνῳ νῦν εἰμι, συγγενέσι πολλοῖς, πολλὰ
καὶ δι-

Ideo meri-
tò lugeo,
& lugebo.

Meorum
quatuor ex
fratre nepo-
tū fortuna.

Sorore, &
matrem, &
nepotē ex
fratre, rede-
mi.

videntiæ destituti fuimus ope: dum no-
stra culpa vltro nos ab ea exclusimus:
quoniam item magna prohibentium ho-
stem, aut saltem relistentium, penuria ex-
stitit: factum est, ut & urbem nostram, imò
communem vniuersorum Christianorū
patriam, Barbarus euerterit: omnisq; ge-
neris horrenda exempla in nos ediderit
captos: & in ceteros magna audacia ef-
frenatè inuadat. His de causis ego lacry-
mor & ploro: nec lacrymandi finem faci-
am: quandiu impiorū felices contra Chri-
stianos successus videbo. Augetur etiam
meus dolor ex eo: quod circa domesti-
cos & cognatos meos factum est. Ete-
nim alijs horum aliò, nescio quò terra-
rum singuli, dispersi sunt. Nonnulli quo-
que, vera Religione abnegata, ad impie-
tatem defecerunt. Ac de ceterorū quidē
omniū fortuna singulorumq; dicere nō
possum: sed de quatuor fratris mei filijs,
cū tres (hei mihi) in calamitate fidem,
adoleſcentiæ fragilitate reliquerint: alijs
quē aliò abſtractus sit: vix unus mihi re-
ſtat, argento uenalis, magna difficultate
conſtitans: quod fortasse nō accidisset: si
pater ipsis, & mihi frater, ſupereſſet. Bre-
ui enim eos requirens conſeruafſet, labo-
ris mihi ſocius. Nunc uerò, illis de uita
communi ſublatis, quorum opera mihi
opus erat: cū ego ſolus omni labori
ferendo non eſſem: præſertim ætate in o-
tatio literisq; acta (unde ad omnem
laborem & actionem, præterquam
ad ſtudia, rudis & ineptus ſum) cau-
ſa hæc illis tantæ mutationis accidit.
Neque enim, ubinam ipſi terrarum eſ-
ſent, repertu faciles erant: neque cas-
terorum conſanguineorum ullus: quòd
ſinguli miſerabiliter à Barbaris diſtracti à
ſe inuicem eſſent, alijsq; aliò abreptus:
ita, ut quiſque ipſorum, uix agrè à
me diuerſo in loco repertus, me in
ſe quaerendo occupatum teneret. Pri-
mò itaque nanciſcor ſororem: dein
de, matrem aliò in loco: tum fratris
filium: quibus libertatem, Deo iuan-
te, peperì: ipſe miniſterium omne o-
biens, difficilimeq; precium redimen-

di corrogans: quod ſola Dei miſericordia conſecuti ſumus: pro quo illis, qui
noſtrum miſerti, contulerunt, diuina benignitas cumulatiſſimè gratiam
referet. Nunc ſolus ſum: conſanguineis, quorum magnus numerus,
in ua-

Solus nunc
sum, & pau-
per.

χρὶς ἰσχυρομένοις, καὶ ἔδραμ' ἔδ' ἐπὶ σὺνδ' υὸ
δυσκοινοῖς, ἐν ἀπορία πολλῇ καὶ πα-
λαιωμένῃ μεγάλῃ. τὸ με καὶ λίαν ἀλ-
γυνεῖ, τὸ ποῖα τ' εἶναι ἀπολέγεσθαι αὐ-
τῇ μοι συμφορᾷ, ἀρρηκτικῶς ἑσθ' ἐ-
στὶν ἔδραμ' ἑσθ' ἀνίσταται, μία μοι μόνον
ἀρρηκτικῶς, τὸ δ' ἄδελφ' ἑσθ' ἀνίσταται
θεοῦ ἰδίῳ, ἑσθ' ὅς τὸ παρὶν σεβας ἐ-
πανελθόντας. Ο γένειοι, καὶ μετ' ὅσον εἰς
ἀρρηκτικῶς μοι λόγον ἔδραμ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ'
ἐξ αὐτοῦ μὲν ἵνα καὶ τὰ ἀλγύν. ἀλλὰ δὲ
δοικα, μὴ καὶ τὰ γινόμενα, μετ' ὅσον ἀλ-
γυνεῖ, ἡ κατὰ πλὴν νῦν συμφορᾷ. καλὰ
σεσθ' ἀτελεύτητος ὑποβληθῆς, δὲ ὅν
ἐπίκειμαι τῆς ψυχῆς μόλυσμόν. ὅλα δ'
τῶν νῦν συμφορῶν, καὶ τῶν εἰς τὸ μέλ-
λον ἀπαλλαγῆναι καλᾶσθαι, τὸ δὲ μοι
ἰλεωνῶν ἰδόντ' ὅ, καὶ τῶν παρὶν συγγενῶν
μὲν, καὶ ἀδελφῶν, καὶ τῆς καθαρότη-
τ' αὐτοῖς καὶ νῦν. Εἰ δὲ δὲ ἡρεῖς χάρις
τῆς μοι μετανοίας καὶ ῥοπῇ τῇ πρὸς τὰ καλὰ,
τῶν ἐκείσε ἀπαλλαγῆναι καλᾶσθαι : τὸν
τ' παρὶν ἐσθ' ὅν περὶ κειμαι, παρὶν ἔ-
στα. ἔσθ' ὅσον ποίνω, ἑσθ' αὐτῶν ἑσθ', ἀλγύν
καὶ ἀκρύων, εἰ μὴ πρὸς τὸ πρὸν ἐξ ἀνελπί-
στου αἰά φανῇ πρὸς τὸν : πρὸς ἀπασαν τῆς
μὲν παρὶν ἔδραμ', τῶν δὲ ἐπ' ἡμῶν ἔστα,
καὶ ἔδραμ' ὅς ἐμὲ καὶ νῦν ταναντία ψη-
φίζονται, καὶ μὲν μετ' ὅσον ἐσθ' ἑσθ' κατὰ γι-
νώσκω ἀβεληθῆναι, τὸ δὲ αὐτοῖς ἔ-
στα δὲ ὄντ' ὅ :

Utinā pec-
catis solu-
tus more-
rer.

Καὶ πᾶσι μετ' ἡ ἡμετέραν : πρὸς τῆς ὑπὲρ
τῆς ἀλώσεως, τῆς ἀρρηκτικῶς θεῶν παρὶν
ἐσθ' ὅσον : καὶ τὰς ἀμαρτίας. ὅπερ δὲ θεὸς ἐ-
σθ' ὅσον, καὶ κατ' ἐντολῶν ἐπορεύοντο, εἰς
μεγάλῃς ὅπ' ἐσθ' ὅσον, ὅμως ἡ ἀρρηκ-
τικῶς. Καὶ ἄνευ διηγήσεως ὡφελιμότητος,
ἐν παλαιᾷ ἱστορίᾳ συλλεγέσθαι, παρὶν
δοξα διηγήσεως : πρὸς τῆς ἐνέκα τῆς πό-
λεως : ὡς καὶ περὶ τῶν βαρβάρων αἰῶνι,
πρὸς βασιλεῖς τῶν πόλεων, πρὸς ἐκεί-
κλωσθαι : ἀπὸ τῶν τῆς δ' ἑσθ' ὅσον, ἀρρηκ-
τικῶς, τῆς πόλεως ἀνιήρηθ' ἐσθ' ὅσον, καὶ
ἐσθ' ὅσον ἑσθ' ὅσον.

Alia narra-
tio. Constā-
tinopolis,
olim a
Chosroe
Persa, &
Chagano
Saytha. ob-
fessa. 626.
circa
Christi.

Εν τοῖς χρόνοις ἡρακλείου, τῶν ῥωμαί-
ων βασιλέων, χροσρόης ὁ τῶν περσῶν
πρὸς ἑσθ' ὅσον, ἀπέσταλε σάραβαρον
τῶν αὐτῶν στρατηγόν, μετ' ὅσον διωάμενος
βαρείας, πᾶσαν τὴν πόλιν ῥωμαίων
ἐσθ' ὅσον.

Quo tempore Heraclius imperio Romano praeerat: Chosroes Persarum Rex

in varia loca dispersis: ne duobus quidē
vispam unā manentibus: in magna ege-
statē & ærumnis. Hoc ipsum est, quod
valde me discruciet: hoc animum ut de-
spondeam, facit: hæc calamitas, solati-
j rationem nullam ostendit. Vnicum mihi
solatium restat, si nepotes ex fratre recu-
peratos videam, & ad patriam Religio-
nem reductos. Utinam hoc fiat, maior
mihi ad solatium ratio nulla dari potest.
Aut sanē ex vita quoq; discedere contin-
get: ut sic etiā ægritudine animi liberet.
Metuo tamē, ne, si hoc factū fuerit, in ma-
iores incidam, quā quantos ex præsen-
tibus malis sentio, dolores: cruciatibus æ-
ternis, propter animæ meæ inquinamen-
ta mandatus. Sed utinam & præsentibus
miserijs, & fut. ite vite poenis, Deo
me propitijs oculis aspiciente, liberer:
confortioq; patris & fratris fruatur: licet nō
ea puritate, qua ipsi, sim. Opto verō Chri-
sti gratiam: ut ea me, poenitentia ad bo-
nas actiones propedentem, inferorum
cruciamētis liberer: non habito prauo-
rum affectuum & peccatorum, quorum
satellitio stipatus sum, respectu. Vivam igi-
tur, quoad vivere concedetur, in do-
lore & lacrymis: nisi quid insperatō me-
lioris fortunæ alicunde me respexerit: om-
nem huius seculi honorē pro nihilo pu-
tans: cū is nō sit in potestate nostra, nec
ad me attineat quicquam: quamvis
aliqui in contraria sint sententia: ideo-
quē me, quod in hoc ipsis non assentiar,
extremæ dementiæ nomine condem-
naturi.

Hæc ex illa Epistola, de postrema urbis
amissione: quam Deus propter hominum pec-
cata fieri permisit. Quādiu namq; non permit-
tebat Deus, populo mandata eius observantes,
aliquoties quidem graviter oppugnata, sed
tamen conservata, fuit. Audi itaque
narrationem maximē utilem, ex vetere hi-
storia petitam, mira exponentem de hac
urbe: qua contigerunt temporibus illius:
quibus Persæ aliqūo Barbari, hanc Impe-
perij sedem bello appetentes, obsidione
cinxerunt: iudicio autem diuino percul-
si perierunt, ipsa urbe beneficio opi-
tulantis Dei incolumi conservata.

Romanæ præerat: Chosroes Persarum Rex
maximas copias emisit: Duce Sarbaro: totius Orientalis tractus, qui Romanis
parebat,

Patriarcha
preces.

καὶ λαμπάσι ἐξώλισαν. ἀλλ' ὁ μὲν τέχνη
ωχύρε, ἔπειτα τὰ πρὸς πολεμικὴν χρεί-
αν ἐξηρῆσε. ὁ πατριάρχης δ' ἐν πρὸς οὐρα-
νὸν μετὰ τῶν πεινῶν. ἐξ ὧν ἀσφάλειαν
πείθειτο τῇ πόλει: τοῖς ἐχθροῖς δ' βαρβα-
ροῖς καὶ πολεμίοις, πτόσην ἔδωκεν. ἔφυ-
γόν. Ἐπεὶ δ' οἱ κατὰ τὴν καλισηδόνα κα-
τανακρὺ πόλεως στρατὸς ἀμύνοντες ἔσαν,
ἤρξαντο πυρπολεῖν τὰ πέραν αὐτῆς γαλι-
ζοῖαν: καὶ τὰ ἅλα πάντα ποιεῖν, ὅσα τοῖς πολιο-
κῆν πρὸς ἐμὸις ἐργάζεσθαι συνέθετο: ὡς αὐ-
τῶν ἔοικε σκῆπτρον. ἔβαρβαροι, τὰ πρὸς πη-
σια αὐτοῖς ποιεῖντες ἐφάνοντο: ὁ πατριάρ-
χος δ' ἄλλιν τῆς ὁχλῆς ἔχετο, ἔδωκε τῶν τε-
χῶν πείρησεν, μετὰ δ' ἀκρῶν, καὶ μετὰ ὀγ-
δὼν σκῆπτρον: τὸ, ἐξεγέρθη κύριος λέγων καὶ
πρὸς οὐρανὸν, καὶ ἀποστολῆσόν ται οἱ
ἐχθροὺς, ἔκλειψαν ὡς ἐκ ἀπνός, καὶ
τακίσαντες ὡς ἐκ κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός.
ἔπειτα ἡ τρεῖς ἡμέραι διήλθον, καὶ πρὸς ἑβ-
λε πανταχῶς τῇ πόλει ὁ σκῆπτρος. Τότε αὖτις ἡ
λέω ἠφάλαξ τῇ πολεμίων, εἰς τε πηλὸν
ἀναβλήμετον συνεπαγμένη, ἔδωκεν πει-
σομένης κατὰ σφαιρισμένη: ὡς, ἵνα τὰ πάν-
τα ἐξ ὀλίγων δηλώσω, ὅτι ἐκ σκῆπτρου πρὸς ἐνα-
ρμάσιον συρρήγνυται. ἀλλ' ὁ μὲν ἡ δ' ἐξ ἐοῆ
ἦτο, τὴν πρὸς ἐβλῆ τῆς θεοτόκου (ἐφ' ἣν πό-
λις μετὰ θεῶν πρὸς ἐλπίδας ἔχει, ἔῃ ἀνατε-
θηται) δὲ τῶν λαχόντων στρατῶν, πᾶσι
τὸ σκῆπτρον ἀνέλασαν: ἔστυν ἄρχοντες μόνον τὸ
θεῶν κατὰ βλάστη, ἀλλὰ καὶ τῆς μελλούσης
συμβαιῖν αὐτοῖς ἀπαλείας τῆς πανταχῶς
ὀλίγων ὑπερβόρσιον ἀρραβῶνα τινά, τὸ γενο-
νός ἐχειν αὐτὸν τῶν ἐπισημῶν. ἐκ τῆς τι-
μῆς ἀφρονήσαντες οἱ ῥωμαῖοι, καὶ θάρσυνον
πληθύνοντες ὅτι πολλὰ, συμπλοκαῖς συχνάς
ἐποιῶντο: ἔχοντες τὴν θείαν βοήθειαν, ῥωμα-
λειώτερος τῆς ἀποδείξεως: τὰ δ' ὅτι σκῆ-
πτρον συγγεγραμμένη μηχανήματα ἔτι δυνά-
μει αὐτῶν σφάλλεσθαι, ἔτι δ' ἐμπέδων τὴν
ἐν πολέμοις. Ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμῃ περπον-
ται πρὸς ἐβλῆ μετὰ δῶρων ἐκ τῆς πόλεως,
ἐρρωμένα λαλῶσαι τοῖς σκῆπτροις, καὶ λοιπῶν:
ἀλλ' ὁ θεὸς μάλλον ἢ ἀνθρώπου χάριν, ἐμὸ
νομὸν ἐδέχεται τὴν ἐρρωμένην πρὸς οὐρανόν:
ἀλλὰ τὴν ἐπιφρονήσαντα δῶρα λαβῶν, ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ἀποπέμπει, τὰ μόνον αὐτοῖς ἐ-
πειρώμεν: ἡ ἀπαλαίωσις δ' ἦν τῷ θεῷ, ὃν τι-
σεῖται πάντως ὃν αὐτοῦ τὴν πόλιν ὑμῶν
λήψομαι, ἔτι τὴν ἐρημίαν ἡσώ. Κάλεσον δ'
συμπληθείας, ἀδελφίαν δ' ἰδὼν, γυμνὰς ἐξελ-
θόντας, ὅπως ἐβλεπόμεν, ἀπελθεῖν. Τοιοῦτον πο-
ρῶν ἐβλεπόμεν.

Frustra Scy-
thæ urbem
oppugnantChagani
ad Legatos
oppidano-
rum superbu
respondit

dibusq; armavit. Ac Praefectus quidem ma-
nia firmabat: & eorum, quæ ad bellicum usum
pertinebant, nihil pratermittebat: Patriarcha
verò in preces ad Deum intentus erat, ipse &
fuit: quibus precibus urbem, tuta ut esset, effe-
cit: hostilibus verò Barbarorum exercitibus
terrorem, fugam, perniciem, comparavit. Post-
quam autem, qui apud Chalcedonem è regio-
ne urbis castra habebant, Persæ, signibus absu-
mere cæperunt, quæ circumcirca erant: cætera-
quæ, quæ ab hoste obsidente fieri consueverunt,
omnia facere: eodemq; modo Scythæ quoq; con-
iunctis, cum eis Barbaris, ad idem studium in-
cumbant: Patriarcha de novo precationibus
insistebat: mentaq; cum lacrymis, & sacris va-
sis, circuibat. Surge, inquit, Domine: & di-
spergentur inimici tui: & deficient, sicut
fumus: & liquefcent, sicut cera ab igne.
Nondum triduum effluxerat, cum urbem op-
pugnauit Scythæ corys omnibus. Tanta aut
erat phalanx hostilis, tum innumera hominū
multitudine, tum armorum genere impenetra-
bilis: ut, si totum parua parte declarare velim,
deni Scythæ contra singulos Romanos essent.
Nihilominus diuino auxilio, intercessio-
ne S. Deiparæ, in qua secundum Deum spes suas
urbs habet, & cui dedicata est, à militibus,
quibus sorte locus obuenerat, magnus Scythæ
numerus cæsus est: eoq; facto, non modò
Ducis eorum spiritus deiecit: verum etiam fu-
turi interitus vniuersalis, qui paulo post enatu-
rus ipsis erat, hæc clades loco arrhæ cuiusdam
interim fuit. Hinc animis receptis Romani,
magnas fiducia completi, crebris conflictibus
cum hoste contendebant. Quia in re diuino au-
xilio roborabantur: quo ipsis animi presentia
crescebat. Scytharum verò machinationes con-
fundeantur: viresq; & peritæ bellica debili-
tabantur. Post hæc de communi sententia
mittuntur Legati cum muneribus, ex urbe: qui
de pace cum Scythis socijsq; tractarent. Verum
bestia illa potius, quàm homo, Chaganus, non
modò conditiones nullas pacis admittit: sed do-
na quidem allata accipit, Legatos verò re infe-
cta dimittit, hoc salum addit: Videte, ne de-
cipiani à Deo, cui confiditis. Certò e-
nim cras urbem uestram capiam, eamq;
deuastabo. Hoc uerò misericordiæ exhibeo
uobis: ut nudi egressi habeatis, quo-
cūq; uelitis. Proinde discedite: aliud hu-
manitatis officium ne expectate. Hæc ubi
à Legatis audiuerūt, qui eos miserant: ex imo
pectore

Iud. 7.

Plaf. 67

Hom. pre-
ces ad Deū

ὦ θεέ, ἐπεὶ φιλήνθρωπον μηδ' αἰνέ-
νοντες. Ταῦτα πρὸς τῶν περὶ φθόνων ἀ-
κασταίτες εἰ ἀπέσταλκότες: στυγνὰντες ἀ-
πο μέσης καρδίας, εἰς ὕμνους τε τὰς χει-
ρας ἀνίσταντες, καὶ δακρυοὺς πολλοὺς πε-
ρικλυζόμενοι: ὑπεραπέναντες, ἐλεγον, κύριε
ἅ το κράτη ἀνέκασον, καὶ ἡ δόξα ἀ-
νεξουχίας σου, ἀκαστον σου λόγος τῆ βαρ-
βαρῆς, εὐς ἀπέσειλιν, ὅτι δίζω σε τὴν
δυσωπὴν τῶν ὀλω. Ἐ ρύσαι πόλιν κλη-
ρονομίας σε, καὶ λαόν σου κεκλημένον ὀ-
νόματι: μήτε ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς ἐπὶ ὁ θεὸς αὐ-
τῶν: πῶτα μὲν, ὁ λαός, θεὸς δὲ, τὴν περὶ
σὺν πρὸς τὴν χαγαῖον ἀφίστασιν, ἐν ἑ-
μελετήσαν, ἀπεκάλυσε: πατάξας οὐ
ὀλίγας, ὡς πρὸς ἀλλήλους ἀπέσελλον. δύο
δὲ ἔ τρεῖς ἡμέρας, ἀκροβολισμοῖς
καὶ τοπικαῖς ἐφοδοῖς, τῆ πολεμικῆς οὐ
ἐπαύσαντο. Ἐργον δὲ ἐν, ὅτι μελέτης ἐ-
ταιμαζόμενον τῶ κῆνι: κατὰ μὲν γλῶ, μη-
χανῆς τειχομαχικῆς πρὸς τῆσαι, καὶ ἐλε-
πολῆς: κατὰ δὲ θαλάσσης, τὰ πρὸς
ἐπιθυμίας ἐξαρτύσαι πλοῖα, ὑπεραρ-
μον ὑπερχοντα: ὥς καθ' εἷα κήρου ἔ
μῖαν ὥρην, κρατῆσαι κατὰ τῆς πόλεως
πολεμικῆς, ὅτι γῆς ὅμα καὶ θαλάσσης, ἐν
ὅσῳ δὲ τὴν τειχῶν ἐξήρτηε πόλεμον: λα-
βῶν, ὅσον εἶχον ἐν ἰσχυροῖς ἐπίλεκτον,
ἐν τῆς ἀναπλοομένων τῆς πόντος γέγονε
μέρεσι: τῶ περὶ κῆνι πρὸς τῶν ἰσχυροῖς
νῆα: καὶ οὐκ ἔ τὰ ὅμοια ἐπείσθη. Μάλ-
λον δὲ, ὁ μὲν ἐξ ἀσίας, ὁ δὲ ἐξ ὀρώπης,
καθ' ἑαυτοὺς ἐξήρτηε, ὥρυντο κατὰ τῆς πό-
λεως: ἐτοιμον πῶτα νομίζοντες ἔχον τῆ-
ραμα. ἀλλὰ τις αἰ λαλήσῃ ἔ θεὸς τὰ τότε
θαυμάσια: τίς δὲ τὴν εἰς ἡμᾶς δυσπραγ-
χίαν ἐξήρτηε ἐδῆγησαδαμῶς γὰρ ὁ χα-
γαῖον, οὐκ ἔ τὰ κέρατα κόλπας ἐπλή-
ρωσε πλοίων: καὶ πλοσίου τειχῶν, εἰς
γλῶ πῶτα καταβάλλειν ἐπειράτο, ὥς δὲ
χερὶ τὴν ταύτης ἐπίστασιν ἔχον: καὶ ἀφ'
ἐξήρτης μυριοπληθῆ λαὸν ἐπὶ πόλεμον: ὁ θεὸς
κονας τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἐδίδε. Τόσῃ-
τον γὰρ ἐράγη ὁ πόλεμος, κατ' ἐκα-
στον μερὸς τῆς τέχνης: καὶ τὸσας ῥω-
μαῖοι βαρβαρῶν ἀνέλον: ὥς μηκέτι
οὐκ ζώντες θνήσκον κατακαίειν οὐκ
θνήσκοντες. Καὶ πῶτα μὲν γέγονε, κα-
τὰ τῶν ὅτι γῆς πολεμικῶν. Διὰ δὲ

Scythia, ter-
ra maris:
oppugnan-
tes, lucum
bunt.

pectore ingemiscere: ad cælum manus extendere: vim equidem lacrymarum profundere.

Domine protector noster, inquit: cuius potentia, infinita inestimabilisq; est: & gloria, maxima imperuestigabilisq;: audi uerba, quæ Barbarus iste renuntiari nobis iussit: probro te afficiens, dominum universitatis rerum. Eripe urbem hereditatis tuæ: & populum de tuo appellatum nomine: ne permittas, ut dicat tibi est Deus eorum? Hæc ita, populus. Deus autem transitum Persarum ad Chaganum, quem meditabantur, prohibuit: percussis non paucis eorum, quos inuicem mittebant. Duo proinde, aut tres, consecuti dies: quibus velitationes, & certis in locis pugna, commissa, bellumq; continuatum fuit. Constitum autem illi cani captum erat: terra quidam, machinas oppugnatricas & tormenta muris admonere: mari verò, Scythica nauigia innumerabilia explicare: ut ita uno tempore, hora, urbem terra simul marique oppugnaret. Dum hæc ad hunc modum apparantur: ipse cum omni lectissima equitatus manu, in superiorem ponti Euxini partem accedit, ostentationis ad Persicum exercitum causa: quod idem & hic fecit. Imò potius, alter ex Asia, alter ex Europa, instar immanium belluarum, urbi obrugiebant: prædam se paratam natos rati. Verum quis mirabilia, quæ Deus tunc fecit, eloquatur? Quis ipsius erga nos misericordiam perconsere queat? Nam cum Chaganus Ceratinum sinum nauigijs impleuisset: eaque in litus prope muros, facilius ascensus parandi causa impingere conaretur: & e terra innumero exercitu pugnaret: Deus spes eius vanitatis conuicit. Tanta namque animorum vi, singulis in partibus mænium pugnatum est: & tanta Barbarorum cedes à Romanis facta: ut ad mortuos cremandos non amplius sufficerent viui. Hoc euentu, in terra pugnatum. In mari verò, nauigia cum epibatis, in parte, quæ Blachernæum D. virginis sanum respicit, Deus subito demersit: illius scilicet intercessione, lacrymis populi ad misericordiam commote. Ingentem ea violentumq; ventum & procellam in illos excitauerat.

Mare

τῆς θαλάσσης, αὐτάνδρα τὰ πλοῖα πρὸ τοῦ ἐν βλαχέρναις θεοῦ ναοῦ τῆς πα-
ναγίας, θεὸς ἐβύθισεν ἀθροῖον, πρεσβύταις αὐτῆς, ἐλεῶ τῶν δακρυῶν τοῦ
λαοῦ. Εξάισον καὶ βίανον καταγίδια, κατ' αὐτῶν ἐγέγραφα πινδύματα.
σφοδρα

Alia Con-
stantinopo-
leos irrita
Saraceno-
rū obsidio,
tempore
Imp. Pogo-
nari. Año
Christi cir-
ca 678.

Præterea, elapsis inde trigintaquinque
annis, Imperatore Constantino Pogonato in-
gens Agarenorum classis adversus eandem
ierendit. Quæ in propinquo appulsa: quo-
ridie pugnis navalibus contendebatur: quod
à tempore verno usque ad autumnum
duravit. Hyeme subsecuta: Cyzicum hæc
Agarenorum & Saraccenorum classis traie-
cit, ibi hyemavit: rursus sub initium ve-
ris

20 Theod. Zygomalæ Epistola

νῆπι τῆς χαλαζῆς λιθί, τοῖς θαλασσίαις
 ραῖμασι ἐμπεσόντες, ἀνεβράσαν· καὶ τῆς
 πλοῆς τῶν ἐκείων ἀβελυθείας, αὐθι-
 ρα τῶν βυθῶν κατέδυοντα· δέκα, καὶ μό-
 νον, πέντε αὖτε καὶ ἡμίσην ἐστὶ νεκρῶς
 αὐτῶν ἐν ἀκτῆς σαρκοῦ διερριμμένους.
 καὶ ταῦτα μὲν εἰς γενεὰς διηγήσομεθα,
 λέγοντες· σὺ, κύριε, σωτήρ ψυχῶν κεφα-
 λὰς τῶν ῥακόντων ἐπὶ τῆς ὕδατος, καὶ
 οὐκ ἐν τῇ ὁδοῦ ᾗσαν, καὶ ἄλλα δοχαρῆ-
 ρα, ἐπὶ τοῖς τῶν κινδύνων ἡλδοθεῶ-
 θῆσαν· ἀνακηρύττοντες πᾶς θεοργεσίας,
 τὴν κηδομένην τὴν πρόνοιαν, τὴν βοη-
 θείαν.

Ad Deum
 gratiarum
 actio.

Conclusio
 harum nar-
 rationum.

Nunc urbe
 amissa, ad
 Deum cla-
 memus.

Examatio
 patriæ & di-
 cipuli.

Cinium vr-
 be expu-
 gnata, di-
 spersio sed
 & quorun-
 dam ante
 urbis ca-
 lum emi-
 gratio.

Καὶ πάντες μὲν, ἀπὸ ἰσορίας ἀληθῆς,
 ἃ ἡ πόλις ἐκινδύνωσε, ἐρυθῆ δὲ τότε
 χαρῆτι θεῷ· ἕως δὲ παρεχώρησε, καὶ ἐγέ-
 νετο, ἐγένετο· καὶ φερεμένην, οἱ τὰ αὐτῶν
 πονεῖν, τὰ ἐνὸς χρεῖς, τῆς αὐτῆς πεί-
 ρας, ἐδιδόχα, ἐδιδόχα, τὴν ἀντιπρὸς τῶν ἀγῶν
 καὶ φιλαδέλφια αὐτῶν καὶ ὡς βε-
 σαι πᾶσι κινδύνων. αἰσθηθεὶς, καὶ μὴ ἀπα-
 ση εἰς τὴν πόλιν, ἡ αὖτε τὸ πρὸς ὅσον
 ἐρεῖς, καὶ ὁπλίσθη τῆς πτωχείας ἡ-
 μῶν· ἀβελυσσὸν τὴν ὁπλίσματα· αἰετὶ πᾶς
 φιλονεικίας ἐν ἀσπίδι· καταπερσύνει γαλή-
 νην καὶ ἡρην βράβδον πᾶσι οἰκέταις·
 ἵνα πᾶς πτωχὸς θεοργεσίας, πρὸς ἐδὲ
 καὶ ἐπὶ, καὶ καὶ ὡς ἀνακηρύττωμεν πᾶσι
 πράξει.

Πικρὰς ἀπὸ τῆς ὁπλίστης, ἡς πρὸς ἡ-
 ψασματὶ τῶν καμαρῶν, ἡ πᾶ-
 τῆς ἡμῶν ἀδελφῆς κωνσταντίνου πό-
 λης· ἡ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς ἀ-
 λώσεως· ὅς ἐστιν ἡμεῖς διδασκαλῶν μα-
 νηλ κερνδῆς, τῶν ἐπὶ τῆς πατριάρχας
 τῆς πόλεως πατρὸς ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἱε-
 ρῆς τῆς μετὰ τῶν, ἐχόντων τὸ ὄφειλον
 τῶν μεγάλων ῥητορῶν. ἔτι δὲ ἐδιδάξαν
 αὐτῶν καὶ μαθητὴν ὁπλίσματα, καὶ
 ἀρσένιον ἔτι τὸν μετὰ βασιλῆα, ἔτι
 δὲ τὸν ἐμὸν πατέρα Ἰωάννην ὅτι τῆς πό-
 λεως αὐχμαλωτοῦ εἰσῆς, οἱ ταῦτης πολίται
 ἀλλῶν, ἀλλὰ καὶ διεσπάρη. ἡ καὶ πρὸς ὅ-
 νων ὀλίγων τῆς ἀλώσεως, πολλοὶ τῶν νε-
 γενῶν καὶ σοφῶν, τὸ μέλλον λογιζόμενοι,
 αἰσχωρήσαν τῆς πόλεως. καὶ (ὡς κατὰ
 ἀβελήην ὁπλίσματα) κωνσταντίνου ὁ
 λατρεῖς πανοικῆμεν καὶ ἄλλων, εἰς με-
 σίαν τῆς σικελίας κατὰ πλῆθος· γὰρ ἡ
 ὁ θεός ἐστι ἐν μέρεσι τῆς Ῥώμης· χρυσο-
 λωγῆς, καὶ ἄλλοι, γραμματικοὶ ἄνδρες καὶ
 σοφοί.

statim ea ipsa hora in fundum maris delata
 fuerunt, decem solis euadentibus. Tunc
 cadaverum illorum, in litorebus disiecta conspi-
 ciebantur. Atque hec sane, commemora-
 tione ad omnem posteritatem indicata sunt
 digna: dicentibus tunc, quibus ea salus data
 fuerat. Domine, tu contrivisti capita dra-
 conum in aqua: & quæcunque in libro E-
 xodi decantata sunt: aliæ, gratiarum actio.
 nis verba, pro conservatione tantis è pe-
 riculis: cum prædicarent divina beneficia,
 paternam curam, providentiam, auxi-
 lium.

Exod. 15
 Psal. 73.

Hæc hætenus ex Historijs veris, de pericu-
 lis urbis: è quibus tunc beneficio Dei erepta
 fuit: donec permissu eius factum est, quod fa-
 ctum est: & quod nos nunc ferimus: qui eiusdẽ
 cū illis spiritus sumus, eiusdem Christi, eiusdẽ
 fidei. Oportebat verò, oportebat inquā, Chari-
 tate nō ficta, & amore fraterno, universos cō-
 muni voce clamare ad Dominum: Surge Do-
 mine, ne ad extremū vltq; nos reijce. Qua-
 re faciem tuam avertis? Dissolve incumben-
 tia: tolle contentiones & bella domesti-
 ca: mitiga, tranquillitatemq; & pacẽ præ-
 be ministris domus tuæ: ut ad plurima be-
 neficia tua, etiam hæc accessio fiat: ac
 communiter nos mirabilia tua prædice-
 mus.

Psal. 12
 & 43

Intellexisti ex Epistola, cuius locum suprà tibi
 exposui, Matthæi Camariote (cui patria erat
 nostra nunc missa Constantinopolis: qui etiam
 dictus illis expugnationis vixit: & Præceptor
 fuit Manuchis Corinthij. Hic porro Manuch,
 sub Patriarcha quondam Theolepio, atque
 Hieremia eum secuto, magni Rhetoris mune-
 ri præfuit. Instituit verò doctrina Anto-
 nium Carmaliten: hic deinde, Arsenium
 Monembasien Antistitem: Arsenius autem, pa-
 trem meum Ioannem) intellexisti, inquā,
 urbe capta, ciues eius alium aliò dispersos
 fuisse. Imò etiam aliquando ante expugna-
 tionem, multi nobiles doctique viri, quod
 futurum erat prævidentes, urbe excesser-
 unt. Atque (sicut per traditionem ve-
 lut manuum accepi) Constantinus Lasca-
 ris, cum tota familia, & cum alijs Messa-
 nam Siciliæ navigavit: Theodorus Gaza,
 Romam versus se contulit: Chrysoloras
 aliique docti, & Grammatici, alio, quo
 cu-

De Constantin. pericul. & cladibus. 91

σοφοί, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐκαστὸν ἠθέλησε:
καὶ οἱ ἐπαρρηθῆσαν τῆς αἰσχμαλωσί-
ας τῶν δευτέρων ἐργων. ἄλλοι δὲ ἐς πελο-
πόννησον, καὶ ἄλλοι ἐς τὰ μέρη τῆς πόντης,
ἕτεροι ἐν νήσοις, καὶ ἐκαστὸν ὅπως ἐσώζετο.
τῶν πόντων καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν
τῶν ἀρχοντικῶν, ὡς ἡ τῆς παλαιολόγου,
ἡ βασιλίδουσιν, ὡς καὶ ἡ τῆς καντακυζηνῆς,
ἐπὶ τῇ βασιλῇ (ὡν καὶ ἐπὶ μέγιστοι, καὶ ἐν κων-
σταντινουπόλει, καὶ ἐν ἀνταρχῇ, διεσπαρ-
μένοι) ἀνεχώρησαν. εἰσὶν ἔτι καὶ ἐπὶ ἐν τῷ-
θα, παλαιολόγων πατριῶν ὀλίγοι, κων-
σταντῆς καὶ μακεδόνων τῶν αὐτῶν ἐλθόντων:
καὶ ἄλλοι ὡς τῶν δευτέρων, πολλοὶ καὶ ἐν
λασσω, ἐξ ἐκείνης γενεᾶς μετρίως ὀπο-
ρεῖνται, καὶ τέχναις περσεύονται. ἀπὸ
καντακυζηνῶν, ἀπὸ τῶν τῆς βασιλῆς, ἀνα-
τα: ἐπὶ καὶ τὰ τῆς μαμαλῆς, ἀπὸ νοταρά-
δων, οἱ εἰσὶν ἐν πελοπόννησῳ οἱ πολλοί.
ἀπὸ λατίνων, μεζαλῶν, βαπτίζιδων,
καὶ ἐπὶ δὲ πολλοὶ βαπτίζιδων λεγομένων,
ἀσπανάων, χυσιολογιδῶν, λασκάρων,
δουγενικῶν ἔτι ὀνομαζομένων, καὶ ἄλ-
λων γενῶν, ἀκατακτάτων χεράφιν δύ-
σκολον. οἱ πολλοὶ δὲ τῶν, ὡς μέγιστοι
τὰ τέλη τὰ βασιλικά, καὶ τελῶναι ὄντες,
καὶ εἰς πρᾶξιόντες τὰ ἐτήσια τέλη Δεσφο-
ρεῖνται: ἄλλοι πλεῖστοι τῶν τῶν τῶν τῶν,
ἄλλοι καὶ δυσχερῶσιν. ὡς δὲ ἐκείνη δὲ
μεγάλη Δυσχερῶσιν εἰσὶν ἔτι:
τινες μὲν καὶ ἐν κωνσταντινουπόλει, ἕτε-
ροι δὲ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς πόντης: ὡς ἐν
αὐχιάλῳ, μεδέα, σωλοπόλει, μεσημ-
βείᾳ, καὶ τῇς τοιαύταις, ὅσοι οἱ πολλοί.
ἄλλοι, ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἢ μετὰ ὑποθη-
σίων ὡς ἐν τῷ αὐθιτικῷ Δεσφῶν-
τες τὴν ζωὴν, ἢ πραγματεύμενοι, ἢ ἐρ-
γαῖς περσεύοντες, ἢ τῶν αἰσχυρῶν
μη ἀπερσεύοντες. ὅ γὰρ εἶχε, δουγενῶς
πρεσβύτεροι, πατέρων ἐκπότε κύριοι ἀ-
γαρήναι γεγονέναι: αὐτοὶ δὲ δαλίκην ἔ-
χουσι ζωὴν, ὡς δὲ ὅλονται ἐξοικονομῶ-
ναι. ἀνδρῶν τε τῆς θεᾶς, τῶν γυναικῶν τε εὐγε-
νῆς τῶν εἰσὶ καὶ εὐτυχῶσιν, ὅτε βασιλείαν
ἔχουσι, καὶ σιτηρεῖοις πρεσβύται. ὅπου
δὲ ἀπὸ ἐκείνων καὶ τρεῖς ἄνθρωποι ἡδὲ αἰσχυ-
ραῖς δαλίκῃσι: ὅ γὰρ αὐτοὶ, ὡς
καὶ ἐπὶ ἐκείνων: μόνον λείψαναι τινὰ ἄν-
θρωπον τῆς παλαιᾶς δαλίκῃς, καὶ ὁ-
νομαστῆς: ἔτι οἱ δὲ ἀρχόντων οἰκῆματα
περιφανῆς γυναικῶν, ὡς οἱ αὐτοὶ φαίνεται. ὅπου
ὡς περσεύοντες, ὡς αὐτοὶ ἐξελθόντες, τῆς γεαι-
κῶν

cuiusque animus ferebat: nec experti sunt ex-
pugnationis atrocitatem. Alij in Pclo-
ponnesum abierunt: alij, in partes Ponti:
alij, in insulas: unusquisq; denique, ubi sa-
lutem sperabat. Iis temporibus multi quo-
que ex familijs illustribus, & quæ hono-
res gesserant: ut ex Paleologina, penes
quam Imperij dignitas fuerat: & ex Can-
tacuzena, atque Raliorum (de quibus et-
iam nunc, tum Constantinopoli, tum a-
lijs in locis, reliquæ dispersæ) recesserunt.
Extant itaque hodiequæ hic domus quæ-
dam pauca Paleologorum, Constantinij &
Manuelis fratrum germanorum: & aliæ,
plus minusve decem, ex unaquaque fami-
lia: quibus mediocres opes suppetunt: aut
etiam certæ artes studio sunt. Sanè Can-
tacuzenorum & Raliorum nomina au-
diuntur. Præterea, Mamalarum & No-
taradarum: quorum plerisque Peleponnesus
habet. Latinorum item, Anzolorum, Bata-
zidarum, Diplobatzidarum, Asanaorum,
Chrysolorarum, Lascaridarum, Eugenicor-
um, aliorum quæ: de quibus singulis scriptum
difficile est. Horum maior pars redimunt ve-
ctigalia Regia: Publicanorumquæ munere fun-
gentes, annua tributa varij generis exigunt:
eoque modo quidam eorum diuescant, alij ves-
titi miseri confluantur. Internallis autem
locorum inter se, sicut singulares arbores, dis-
iuncti habitant: quidam, Constantinopoli: a-
lii, in ciuitatibus Ponti: ut Anchialo, Mi-
dæa, Sozopoli, Mesembria & similibus a-
lijs, ubi maior illorum pars. Alij, in alijs
oppidis: aut Regias administrationes obeun-
tes, ut dixit, aut negotiantes, aut opus aliquod
facientes, ut ne rebus ad sustentationem ne-
cessarijs deficiantur. Opes enim illas, quibus o-
lim splendidè victitabant, a tempore Imperij
occupati, Agarenæ obtinent: ipsi verò serui-
lī cōditione sunt: singuli, ut possunt, vitā toleran-
tes. Serue Dei, familie nobiles tunc sunt, &
florēt: quando Regnum habent ipsæ, & stipen-
dijs fouentur. Cum verò iam anno abhinc cen-
tesimo circiter, & trigesimo bello subacta, ser-
uitutem seruiāt: non miraris, quomodo etiam
adhuc nominatur? Miseranda certe reliquæ:
exq; parua, ac nomina tantū, priscæ felicitatis
non autem, ut oportebat: Principum domus, et
illustres familie: quales te animo tuo finge-
re arbitror.
Quercu iacente, quisq; ligna colligit.
2 4 Gra-

92 Theod. Zygomalæ Epistola

ἀρχόντις
quinam.

De Zygo-
malarum fa-
milia.

Michael Sa-
gomalas.

Ioannes
Eustathius

Ioannes
Theodo-
lus.

Argos &
Nauplium,
quomodo
Venetis ces-
sit.

καὶ βασιλείας ἀφανισθείσης, πολλὰ τὰ
ἐαυτῆς διημεροῦσαν· καὶ ἀρχόντες ἐσι-
νῶν ἐπιβὰς, εἰ τῷ κορυβάντι ὑπερέβην-
τες, οἱ πᾶς τε οἰκίαις, καὶ θεοῖς τόπων ἀ-
γάλων, καὶ λοιπὰ ἄλλα τῶν καλῶν ἐλάβον,
καὶ ἔχουσιν.

Θαυμάζω ἥ καὶ κατὰ τὸ πρῶτον καὶ κἀννοῦπος
οἰκίαν ζητεῖς, καὶ γυνεὴν ἡμῶν μαθίαν θείας.
Πᾶσι καὶ τῷ σπῆϊ ἀποκηρύσσων ἀκούων, καὶ
ὡς ἐν διεργετικαῖς ἀρχιεπισκοπικαῖς θραυμασι-
τῇ γυναικὶ ἡμῶν ὄρω, περὶ τριακοσίων ἡδὲ ἑξή-
κοντων (τὸ ἐκείθεν δὲ ἀρξίμῃ λέγειν, ἀφ'
τῶν μαθητῶν) ὅτι γυνὴ τῆς νῦν βίβιν λε-
γομένης, γαλῶς, καὶ ὁ μετὰ τὸ πρῶτον ἰακωβὸς
νῦν λαρεκάς, καὶ ὡς ποτε κύριοι ἀδελφῶν· καὶ
ἐν αὐτῇ ζῶντο, ὅτι ἡ νεώτερη Ῥωμαίων, ἐπὶ θραυκῶν
βασιλείᾳ, ἀδελφεῖν ἀρχεῖται· καὶ εἰς ἀργύ-
μετῶκεσαν. τὸ πρῶτον μιχαήλου Καγομαλά, θῆ-
σαυροφύλακα ἔχον· καὶ πᾶσι οἱ ζυγῶν δι-
δίδοντο, καὶ ἐπὶ δόξαις αὐτῶν ὄντων, ὡς οἶμαι, ἐ-
πὶ τῷ ζυγομαλάϊς ἀνομιάνθη, ζυγοματῆρ ἀερο-
μῶν, καὶ ἐπὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν διδίδεται. ἐ-
πεὶ μιχαήλου, ἰωάννης ζυγομαλάς· ὁ καὶ
μετῶκισεν εἰς ναύπλιον. ἀργεῖσι γὰρ τὸ ἀνέ-
καθεν, ἡμεῖς καὶ μετὰ ἰωάννου, εὐστᾶθι, ὁ
ἐμὸς πατήρ, εἶπα, πατὴρ ἰωάννης ὁ ἐσ-
μός, καὶ ἐγώ, σὺν θεῷ· ἔχον ἀδελφὸν ἑνα,
καὶ ἀδελφὰς δύο· μετῶκισαντες αὐτῆς ἀ-
πὸ ναυπλίου πρὸς ἐτῶν ἐννῶντα· αὐτῆς ὄν-
τος, καὶ ἀξιώσαντος, ὅς ἀγιοτάτης πατρὸς
ἀρχὴ ποτε κυρῆ ἰωάννα φ, τῶν μαθημάτων
ἐνεκα, ἵνα μετῶκῃ ταῦτα. ἐδὲ εἰς γὰρ καὶ ὅ-
σον τότε, ὁ διδόντων θραυματῶν. ἐδὲ ἰδα-
σκει τῶν ἐκείνων φωνῶν ἐτεχνῶν εἰς μαθη-
τῆς, καὶ ὡς αὐτοὶ εἰς πλῆθος. λέγεται ἥ, ὅτι
θραυματῶν ἐν τοπικαῖς σημαῖμασιρ ἐπὶ, ἐ-
μᾶλλον ἐν βενετῆταις, ὅτι πρὸς ἐτῶν, μᾶ-
λιστα τῆς ἀπὸ γαλίας, ἀφ' ὁδοῦ τῶν εἰρη-
μῶν, ἔμεινε ἀφ' ὁδοῦ ὁ μόνον αὐτῶν, ἀλ-
λά καὶ τὴν ἀρχὴν ἀργεῖς τῆς ναυπλίου, ἀνδρα-
δὲ ἐλάβον ποτερον κορνάρον ἐνετῆρ, ὅτι ἐ-
χρήσθη, ὅτι λεονάρδου ταύτης, δὲ ἐδω-
κεν ὅτι συμφωνίᾳ τοῖς ἐνετῆς, τὸ πρῶτον
καὶ τὸ ναύπλιον· λαμβάνειν παρ' αὐτῶν
θραυματῶν ἐπὶ ἀποσείας κατέτῃ, καὶ ζῶν
ἀπὸ ἀγμῶνως ἐφόρῳ ζωῆς αὐτῆς, ἐπὶ ἀνδρῶν
πλῆθος, ἵν' ἐχῇ ἐπ' ἀδελφῆς ἀφίστα-
τοῖς κληρονόμοις, ὑπερέτης αὐτῆς, καὶ
ὅπως αὐθιγῇ, θραυσίνης χιλιάδας δύο,
αἱ παρ' ἐξείναι εἰς ἐνετῆς· ὡς ἐρησαν καὶ ἐ-
θραύσαν ὅτι μόνον θεῷ. Τῶν ἥ
πῶτος

Græcorum imperio delecto, unusquisque
partem sibi rapuit, & nunc nomine Proce-
rum hic censetur, qui Dominum reu potienti
ministri sunt: & tuam domos, in fructuosa pra-
dia, tum alia bona, acceperunt, hisq. fruuntur.

Incessit me deinceps huius admiratio: quod
de culicis quoque domo quævis, & nostram stir-
pem cognoscere vis. Attamen & in hoc grati-
ficabor. Sicut auditu accipio, & in literis repe-
rio, à principibus viris clementia beneuolen-
tiæq. ergo generi nostro datis, ante trecentos iā
annos (rem autem ab illo tempore verbosè re-
pctere nolo) Guido quidam de Bino cognomi-
ne, Gallus, & hūc secutus Iacobus dela Rocca,
dominabantur Athenis. Hi, cum Imperij no-
ue Romæ, seu Græcorum, res decrefcere infir-
mariq. cognoscere: inde in ciuitatem Ar-
gos demigrarunt. Tunc apud ipsos vivebat
vir quidam, nomine Michaelus Sagomalas,
Thefurarij manus gerens: à quo regebatur,
quicquid ad ponderandum & in se distribu-
dum, spectabat. Unde quoq. Zygomala nomē
manasse puto: quod libripendis muneri præse-
ctus esset: ut pondera & mensura per id Impe-
rium iusta seruarentur. Post hunc Michæ-
lum, Ioannes Zygomalas vixit, qui Nau-
plium migravit. Argui enim nos ab antiquo su-
mus. Ioannem secutus est Eustathius, meus a-

Zygo-
malarū
nomē.

uus. Postea, pater meus Ioannes: & ego, Dei
beneficio: habens fratres unū, & sorores duas.
Relicto autem Nauplio ante XXXI. annos, huc
Cōstantinopolin migravimus: idq. impulsu et
rogatu sanctissimi pie memorie Patriarchæ
Ioasaphi, studiorum liberalium causa: ut ea
pater meus traderet. Nam sepe nemo tunc e-
rat, qui literas doceret. Linguam ita Græcam
docebat, & artes, habens Discipulos circiter
XV. de quibus pleriq. superstites sunt. Feritur
autem, & quibusdam in locis annotatum lite-
ris reperitur, præsertim Venetijs: vixisse ante
180. annos, Mari: quādā Gallicæ originis: quæ
successerit prædictis Dominis, in principatu Ar-
gorū & Nauplii. Ille, Petro Cornario Veneto
nuptiæ postquā eo viduata esset: temporib. Leo-
nardi Danduli, tradidisse Venetis ex pacto Ar-
gos & Naupliū: ut quotannis ab eis acciperet
Aureos 1000. vivens per reliquum vitæ suæ
tempus priuato in otio. Post mortem verò
suam, potestatem haberet legandi heredibus,
ministriis suis, & cui vellet, Aureorum duo
millia: quæ Veneti daturi essent: sicuti Deo
teste polliciti, tabulis confirmarunt. His ad
hunc

De Constantin. pericul. & cladibus. 93

πέρης ἀγόντων, ἐνεπὶ ἀργυρῶν καὶ ναυπηγῶν
ἐκπύρηνται: καὶ ἡσυχῇ αὐτῶν κύριοι, ὥς ἔ
ἤλθον ὁ ἀγαθὸς, πρὸς αὐτῶν, καὶ
πολεμῶν ἐλαβε, δόχην ἡ σολομόντιον εἶχε,
καὶ εἶχε, τὸ γένος ἡμῶν: ἔτε πάλιν, ἔτε
περίαν, ἀλλὰ τὰ δέοντα. καὶ ἔτε τῶν πει-
βλεπῶν, ἔτε τῶν ἀφανῶν: μέσαις συνόν-
των, καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ τῇ μετῇ
δόσει τῶν καὶ τῆς θύρας, βοηθῶμε
νοι, καὶ τρεφόμενοι.

Bortana zy
gomalari,

ourcelli

Ἡ πυρκαϊὰ ἡ φανῆσαι καὶ αὐτῇ, ὡς ἐδήλω-
σαι, καὶ αὐτῇ ἐφανῆται. καὶ ἐδόκει πρὸς αὐτῇ
τρίτην τῆς νυκτὸς, ὡς πυρκαϊῶν γίνεσθαι τὰ
ἐξω τῆς πόλεως οἰκηματικῶν, πάλιν ὄντα. οἱ ἡ
φύλακες, ἐτρεχον δὲ τῶν ὁδῶν, φθάσαι καὶ
ἰαπεινώσαι τὸ πῦρ, ὡς ἴδοι ὁ φθαλμοῖς,
ἴσμεν πρὸς αὐτῇ πόλεως. ἔτε γὰρ τοῖς
τοῖς τοῖς, γένει ζῶροις λεγομένοις, ὅρος ἐπὶ πα-
ρὲς τῆ βασιλείας ποιῆν, ἔτε πάλιν ἴδωσιν.
καὶ μετὰ αὐτῶν μίαν πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ
πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ.
ὁ καὶ ἐφανῆσαι, καὶ λόγος ἡ αὐτοῖς ἐμι-
κρὸς πρὸς τῇ, πρὸς αὐτῇ σημαίνει.

De Eccle-
sijs orienta-
libus.

Εἰλάδ, ἀσίας, καὶ τῶν ἄλλων κατα-
ρχαφῇ, τῶν ἐναπομειναντων χριστιανῶν,
ἐκκλησιῶν, ἀρχιερέων, καὶ ἱερέων, ἐσημειώσα
μὲν τῶν κυρίων, καὶ ἰδὲ αἰς πάντας, ὡς
κοινὰ τὰ τῶν φίλων πρὸς αὐτῇ, ἐν ἡ νῦν
λέγω, ὅτι τὰ κληματα γῆς, τῆς παρ' ἡμῶν οἰ-
κηματικῶν θρόνοι, καὶ ἐν ἡ, ἐλλας, πε-
λοπόννησος, ἡ περὶ ἡ, καὶ λοιπαῖς αἰ πόλεις
ἡ γαλιλαία, ἡ δεσποινική, ἡ θῆβαι, ναύπλιον,
ναύπακτος, ἰωάννινα, καὶ ἡ ἡ: παντασὶ
ἐχρῆσι, τῇ τῇ θεῷ τῇ ἀριστῇ κοσμήμενα, τῶ
ὁ καὶ αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ,
αἰ πάλιν, καὶ ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ,
δὲς φιλοσοφῆσαι τῇ τῇ ἐνεκα: ἀπὸ τῇ
καὶ θαλάσσης ἀφ' αὐτῇ, ὡς παντασὶ
τῇ θεομῆται ἀφ' αὐτῇ, τῇ ἐνοικούντων τοῖς
ἀφ' αὐτῇ, πάλιν, ὡς μὲν τῇ πρὸς αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ,
να, καὶ ἡ ἀφ' αὐτῇ, μόνον τῇ φέροντα τῇ πάλιν
καλῶν, καὶ τῇ τῇ δὲ ἀμυνίας: ὡς
ἡ ἀφ' αὐτῇ, καὶ αἰ ἀφ' αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ,
μὴ πάλιν, καὶ λόγων πρὸς αὐτῇ, νῦν ἡ τῇ
ναύπλιον ἀπαν: αἰ καὶ πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ,
ναύπλιον, ὡς τὸ ναύπλιον, ἡ δεσποινική,
καὶ ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἡ ἀφ' αὐτῇ,
καὶ ἡ ἀφ' αὐτῇ, ἀπὸ τῇ ὁ μακρὸς καὶ ἀφ' αὐτῇ,
μὲν τῇ πρὸς αὐτῇ, φέρεται ἡ ἀφ' αὐτῇ, καὶ ἀφ' αὐτῇ,
πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ, πρὸς αὐτῇ,
δὲς αὐτῇ.

Et Thracie
Graeciq;
praetantia
hodierna.

Teatrus,
ἐκπύρηνται,
τῶν πρὸς
αὐτῇ.

hunc modum peractis: Argos & Nauplium,
Venetorum facta sunt: quae tantisper tenuerūt,
donec ante XXXVI annos. Turca bello eis e-
ripuit. Quod autē Solomon quondā a Deo petie-
rat: hoc etiam genus nostrum habuit, & ha-
bet: videlicet nec diuitias, nec paupertatē, sed
vita necessaria. Nec ex numero clarorum ho-
minum est, nec obscurorum. Versamur in arti-
bus ingenuis, hisce studio nostro dato: quarum
cognitione alijs quoque impertienda, usq; sciē-
tia augendis, victum nobis paramus, & nos su-
stentamus.

puerb.
30.

Inflammatio illa cæli, quam istic quoq; cō-
spectam esse conscripisti, apud nos etiam appa-
ruit. Videbatur hora circiter tertia noctis, sub-
urbana plurima tanquam igne ardere. Vigiles
itaq; hoc aperitē viso, per plateas currere, ante-
vertendi & restinguendi studio: priusquā con-
flagratio illis, quæ extra urbē essent, accideret.
Hoc. n. in mandatis habem a Rege Ianizari,
ut faciant, quando tale quid viderint. Inde
post unius horæ spatium reuersi sunt: certū iam,
in cælo fuisse illum ardorem, non in terra. Vn-
de mirabantur quoq;: variosq; de hoc sermo-
nes habebant, quidnam portenderet.

Græcie, Asia, aliorumq; locorum, descriptio
nem: quā ibi Christiani, reliqui: quæ Eccle-
sia, Pontifices, Sacerdotes: annotant D. Stepha-
no: quæ facit apud eum videbis omnia: siqui-
dem amicorum bona, communia. Vnum tan-
tū nūc dico: Regiones & partes nostri orbis
ut est Thracia, Macedonia, Hellas, Peloponne-
sus, Epeirus, reliquæ: atque ipsas etiam ciuita-
tes: ut est Heraclea, Thessalonica, Athenæ,
Naupliū, Napaetus, Ioannina, & aliæ: mira-
bonitate præstare: tū opportunitate & amoeni-
tate situs: tū temperatione aeris, limpiditate &
salubritate aquarū, et alijs bonis sicut optimè
de his reb. philosophari Medici possēt: tū terre
marisq; cōmodis ita stipatas & instructas esse:
ut, quæcumq; ad vitā incolarum requiruntur,
hæc affatim omnia suppetant. Excipio hoc,
quod partim eorum, longi temporis successu de-
lecta sunt: ita, ut reliquæ solum aliqua, pristina
felicitatis & gloria remaneant: ut Heraclea,
& Athenis: quæ cum antiquitus illustres essent
Metropoles, & studiorum sapientiaq; fontes:
nunc planè ab ea laude deciderunt: aliqua ves-
tigia ciuitates contra, quā olim, nunc incolarū
multitudine affluunt: quo in numero Naupliū
est, & Thessalonica, & aliæ. Id autē longinquita-
ti tēporis, ut propriū, acceptū referendū est: de quo Sophoc. ait. Quæ nata nōdū sunt, &
omnia temporis longus creat cursus, creataq; obruit. Omnibus autem his seruitus
ab

Scholis
nunc Grecia
caret.

Ingenio
tamēn, Gre-
ci.

Pueros ita
que Gre-
cos, hodie
Papa Ro-
mā accersit
erudiendos.

Apud uos
nunc Gre-
cia est.

Antonij E-
parchi de
miserijs
Greciæ
versus.

δὲ λιλὰ ἀγροῶν, καὶ οὐκ ἔχοντες τὰς ἐλδο-
νέρας ὁπλισμας, εἰ μὴ τις πᾶσι ἐφοδεύει-
ται. Τοῦ δ' αὐτοῦ, ὅτι αἱ κακώσεις, καὶ αἱ
συνζητήσεις τῶν τυραννίδων, διναί. πλεον-
δεικτικώτατοι εἰσι οἱ τοῖς τοῖς τοῖς τοῖς ἐ-
νεκνέοντες, ὅτε διδασκαλὰς τήχουσι, τῶν μα-
θημάτων λαμβάνειν. Δὲ πλὴν ἐν ὧσιν ὡς
αἰμαὶ τῶν ἐλλήνων γένει διγενέσθαι, καὶ πλὴν
κρίσει, καὶ θεῶν τῶν τόπων αὐτοῖς. ὁ πλε-
ονεκτικώτατος εἰσι θεῶν ἐν ἐμπεφυκότα, καὶ
σχεδὸν ἀνεξάλειπτα. τὰ νεφθὲ δὲ τῶν ἐ-
πισυμβαίνοντων κατ' ἡμέραν συμφο-
ρῶν, τῶν ἡλίον τῶν καλῶν τούτων λαμπειν-
τοῖς ἐσθλῶν, καὶ πλὴν σοφίαν θάλλειν. Δὲ δὲ
θεὸς ποτε αἰεσίμῃ καὶ ἐλδοθέρειαν, πλὴν τε
εἰς τὸ δέχασθαι δόξα κατέστησιν. καὶ αἰε-
εἰς μαρτυρίαν, μετὰ τῶν ἄλλων, ὡν αὐτὸς
ὡς φιλέλλειν οἰδεύει, περὶ πρημάτων τοῦ
ἐλληνικῆς γένους, καὶ τὸ νῦν γινόμενον. ὁ
νῦν ἐν παλαιᾷ τῇ ῥώμῃ δέχεται τῶν
παπῶν, φροντιστῆρι μὲν πᾶσι συνεστήσεται, καὶ
μετεκαλεσάτω ἐλλήνων παίδας, καὶ ὅν δὲ
μετέντες τῶν ἐλλήνων διδασκάλων, ἐπέ-
σεισεν αὐτοῖς εἰς τὴν διδασκαλίαν, καὶ νῦν (ὡς
Δὲ γε μάλιστα φιλικῶν, ἀξίων πίστεως,
ἐπληροφόρηθαι, καὶ διδασκαλῆς, καὶ δι-
δασκόμενοι ἐλλήνων παῖδες, πολλοὶ ἐν ἡ-
συχίᾳ ἀρξάντων θεῶν, καὶ ταῦτα μὲν, πρὶν τῶ-
ν καὶ ἐλληνικῆς γένους, φέρει.

Ὁρῶ δὲ νῦν (ὡς καὶ ἄλλοι ἐρεῖα φασ) καὶ
λέγειν τοῖς ἐνταῦθα πᾶσιν ἐπὶ πύλῃ, πλὴν
ἀληθείαν κηρύττειν) μετοικησέντα πᾶντα
τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τῶν ἐλληνικῶν τόπων, καὶ
οἰκισμέντα ἐν ὑμῖν. Ἦ, τε σοφία, καὶ αἱ
τῶν μαθημάτων ὁπλισμαί, αἱ τέχναι αἱ
ἀρισταί, ἡ διγένεια, τὰ ὅπλα, ὁ πλεῖστος,
ἡ παιδεία, καὶ ὁ λοιπὸς τῶν χαρίτων
χορὸς ἐλληνικῶν δὲ χαρίτων τὸ κλέος, ἑα-
ρὺς ὡλεσεν αἰὼν, βαρβαρικῶς δαμάσας
ἡθεσίμῃ ἀγλαίᾳ. ὡς τις τῶν λογίων ἀνδρῶν
(ἀντὶ τῶν ἐπαρχῶν καὶ περικυραῖς)
θρησκῶν πλὴν ἐλλάδος κατιστροφῆς, ζυγὸν
γυλῆας ἀκλεῶς ὑποφέρεισιν, ἐκλαυσέ-
σιν ἡρωελεγεῖς δακρυχέων ὑπὲρ τοῖς
δακρυσίσις ὡν ἡ ἀρχή:

ὅν δὲ λογιστὴν πᾶσι τοῖς ἀνδράσι
ἀκρῶς νῦν ἐκλαύει καὶ βλάπτει τοῖς
νῦν χάρτιν τριστῶν ἀπὸ καλλίας τίνος.
ἐκλάσθαι δὲ ποικίλῃ συντοχῇ κατέστη.
αἰδοῖται τοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἀπὸ γένους, οἷον δαῖτα.
μῦρος οὐκ ἔστιν ἄλλος, μῦρος ἀνθρωπίνου.

Οὗτος καὶ πρὸς ὁμόνοϊαν συντείσσας
ὁπλισμας ταυμάσιος ἐρεῖα φασ, πρὸς πᾶσι
σοφῶν

ab Agarenis (heu) imposita est: nec ibi libe-
ralibus disciplinis locus patet: nisi sicubi ali-
quid forte tale inuenitur. Causa est hec, quod
afflictiones & necessitas querendi victum &
amicum grauior premit, quā ut studijs literarijs
vacare liceat. Veruntamen ad percipiendas
res appositissimi sunt talium locorum incolæ: Pre-
ceptoremq; idoneum natelli, breui multum di-
scendo proficiunt: cuius rei causam esse abitor,
indolis bonitatem naturam insitam Græce nationi,
& temperationem suamq; ipsorum locorum, quæ
comoda, præ alijs diuinitus ipsis concessa sunt: et
propemodum deleri ex eis non possunt. Sed nubes
calamitatum, quæ singulis diebus obducitur.
Solem horum bonorum splendere, sapientiāq;
efflorescere, non sinunt. Largiatur verò
Deus aliquando laxationem & libertatem re-
stitutionemq; in antiquum statum. Sed ut testi-
ficatum tibi magis fiat: quā præstent Græco-
rum ingenia alijs: cognosce præter illa, quæ i-
pse, ut Græcorum studiosus, nosti, etiam illud,
quod nunc sit. Qui hodie veteris Romæ se-
dem Papa obtinet, magnam Scholam instituit:
& accersit pueros Græcos: ac Doctores, quos
ex Græcia habere potuit, eis præfecit docendis.
Ac nunc (sicut literis amicorum fide dignis cer-
tior factus sum) tum Praeceptores, tum Disci-
pulis, ex Græcia oriundi, multi illis ope Dei ad
studia incumbunt. Hec de Græcis, locis & homi-
nibus, charissime, hætenus.

Nunc verò cerno (id quod alijs etiā scripsi:
nec predicare nostris hic desino, veritatem di-
cens) omnia bona ex Græcia emigrasse, & nunc
apud vos habitare. Sapientiam dico, & ma-
thematicas aliasq; scientias, & artes optimas:
itemq; nobilitatem generis, armorum scientiā,
opes, liberalem institutionem, reliquumq; Gra-
iarum chorum.

Græcorum uerò Charites grauis opprimit ætas:
Barbaricis cedans moribus Aglaia:

Sicut doctus quidam vir, Antonius Eparchus
Corcyraeus, Græciæ euerfionem lugens, in-
gum seruitutis ingloriæ tolerantis, lamentatur,
versibus Elegiacis amplius ducentis: quorum
principium est hoc:

Piendes, nunc lugubrem depromite cantum:
Nunc lachrymas, Helicon, proijce cum gemitu,
Nunc, Charites, Iouis ætherij pulcherrima Proles,
Græcorum casum flete, dolore grauem.
Iuppiter, interitum præclaræ respice gentis:
Dura tua ô desse Græcia fata gemens.

Hic quoque Epistolas, ad concordiam perti-
nentes, mira eruditione scripsit: quas ad doctos
quos-

De Constantin. periculis & cladib. 95

Eiusdem E
pistolae.

σοφῶν καὶ δυνατῶν, καὶ περὶ Φίλιππου Μεγάλου
χρόνα τὸν γεμανόμην. ὃ δὴ τὰ τοιαῦτα εἰς σοὶ
θεάσω: περὶ τῶν σοῖ, εἰ γράψῃς. ἐν γὰρ τῇ
ταῖς, τὰ ἐλάσθη καὶ τὰ γενέσθαι, ὅσην εἶχεν
δουλονομίαν, καὶ ὅσην κακῶν ἦλθεν: ἀκρί-
στις τρενάς.

Iterum de
Athenis.

Περὶ Ἀθηνῶν ἰδίως ἐγράψα σοί, καὶ
ὅσοι ἐγίνωσκον, ἐδήλωσά σοι. ἔτι κύριον
συμεῶν, ὁ ἀνταγωνιστὴς κυρίως τεφάνης:
ὃς ἀπασίας περὶ τοῦδε καὶ ἀμφοτέρων,
καὶ ὅτι τὰς ὑμῶν ἐπεμψεν: πάλιν καὶ νῦν
λέγω περὶ αὐτῶν, ὅτι καὶ πάλιν ἐρωτᾷς.
ὅρα Ἀθηνῶν, τὰ πολλῶν τῶν κακῶν
(διῶν, ὡς οἶμαι, θαυμάσιαι αἱ Ἀθῆναι:
διὰ τὸν αἶρα, τὸν ὑγείας αἵτον, μνήρης, δι-
φωρίας, καὶ ἀλλὰ καλῶν: τὸν χεόμενων ἐξ
αὐτῶν τῶν ὁρῶν, καὶ ἄριστον ὄντα, καὶ μυρε-
ψικόν, ταῖς βοτανῶν διωάμεσι, τῶν
ἐς αἰ ἐμφύτων καὶ ἀεξαλέων αὐ-
ταῖς: ὡς ἐμπεριπατήσις. Ἰδὸν καὶ κατε-
πόησα) ταῦτά εἰσι. Οὐ μὴτις, ὁ
ἀρλιανός, ὀλυβακαμίτος, τῆς πᾶρνη-
θου, καὶ ὁ κρυβαλός. ποταμοὶ δὲ, ὁ
κηφισός, καὶ ὁ ἰλιός. Τῶν τῶν πο-
ταμῶν πῆς ὕδασι, πατίζουσιν Ἀθηναῖοι,
τὰ δὲ δὲ τῶν ἐλαίων, χιλιάδες ὄντα πολ-
λαί: καὶ ἐλαίου ποιεῖσι, διῆ ἡ Κωνσταντι-
νόπολις, καὶ ἀλλὰ πόλις, ἐξαρκύνται:
καὶ Ἀθῆναισι χεῖρατα πολλὰ λαμβά-
νουν. διὰ τὰς χεῖρας, ὡς ἔχουσιν, ἐξοικενο-
μέμενοι δὲ ὄντως. Ἰσὸς δὲ τῆς σοφί-
ας, ἡ νῦν ἔχουσι, καὶ τὰ λήθεις ἀπειρ, τῆς ἀμα-
θίας, τὸ ἐλαίου, λαοὶ δὲ λέγουσι, γελοῖως
περὶ φέρντες, ἀνέγνων δὲ περὶ καὶ περὶ τῆς
πᾶν τῶν ταύτης τὰ ἱαμβικά ταῦτα, ὅσα ἐ-
φαίνοντο ἐν τοῖς καί.

Montes.

Flumina.

Olea.

Lingua.

Epigramma.
* 18. περίφη-
μον.

Εὐτὼν περὶ πολλῶν, τῶν πῶν λόγων πῶν μνῆρας,
χρυσῶς ἀθύναι πῶν* περὶ βλεψῶν πόλιν,
σεύχτις ἡδὴ πομπῶς πομπῶν,
ἰσχυρῶν ἐκκαλῶν ἐκκαλῶν
μικρῶν ἐκκαλῶν, ἐκκαλῶν
τῇ σιληνότητι, πομπῶν καλῶν,
τῶν πῶν δὲ πῶν περὶ τῶν ἐν τῶν πόλιν,
καὶ ἐγέρσει, καὶ τῶν ὑποβλεψῶν,
πομπῶν οὐδ' ἀλλοῖς καλῶν καλῶν,
οὐκ ἔστιν ἐκκαλῶν τε λαμπρῶν ἰδέαις.

Ποιῶν καὶ ἀλλοῖς ἐκκαλῶν, ἀνέγνωσκον το
δὲ, ἵνα τῶν χρόνων ἐξηφανισμένοι. ταῦτα καὶ
ἐπὶ περὶ Ἀθηνῶν.

Nomina Pa-
triarcharū.

Εδήλωσα αὐτῶν καὶ τῶν χρόνων, οὐδ' ἔτη-
σας, πατριάρχων ενεκα: εἰ μὴ διπλάσιον ὅτι ἐν ἀπλῶ βιβλίῳ, πωρῶν οὐδ' ἐν πᾶσι
ἱμαλαῖς, ὁ ἐκεῖ ὁ κύριος τεφάνης, τὸ ζητῶμενον ἀλωτῶν. Ὁ δὲ ἐκζητῶν ἐκκαλῶν, ἀπὸ τῆς
ἐκκαλῶν.

quosdā & potentes, atque ad Philippū Me-
lanchthonem Germanum, misit. Quae talia si
non vidisti, mittam, si petieris. Ex his enim
de Grecia, & gente hac, quam felix antea fue-
rit, & in qua mala inciderit postea, cognoscēs
evidenter.

De urbe Athenarum, alias equidem tibi
scripsi: & quantum sciebam, notum feci (sed
& D. Symeon, D. Stephani Antagonista: qui
vos ambos amanter salutat, & nunc etiam li-
teras mittit) nihilominus tamen nunc quoque
dicam de illa, cum denū roges. Montes
Athenis vicini (qui ea meo iudicio, mirabi-
les faciunt: temperie scilicet aeris: qui homi-
nibus sanitatem praebeat, memoriam, bonas vo-
ces, & alia commoda: & ex ipsis spirat monti-
bus optimus: gratumq; ex herbis odorem ef-
flat, semper inibi nascentibus, & deleri ne-
scientibus: sicut ipse per illos inambulans vi-
di) sunt: Hymetius, Arilissus, Lybacamitus,
Parnethius, & Corydalis. Plurima verò,
Cephissus & Ilissus: ex quorum aquis, millia
oliviarum multa rigant Athenienses: indeq;
tantum olei quantum Constantinopoli: alijsq;
civitatibus satis est, conficiunt: unde magna i-
psis ad sui sustentationē, dextrē in hoc opificio
versantibus, pecunia vis accedit. In studiū au-
tem sapientie, quam nunc habent, vel potius
ruditis, oleum nō ἐλαίου, ut olim, sed λαοῖ-
φι, ridicule nominant. Legi etiam de urbe
illa hos iambo: quantum adhuc in vetustopar-
iete apparebat:

Antiquitus matrem inclycam sapientie,
clarissimas per orbem Athenas vadique,
depicta quaedam porticus varia manu,
imaginibus ornabat excellentibus,
ad intuentium stuporem maximum,
splendore & arte, nominata POECILE.
Sed hanc, caput quae ceteris fuit urbibus,
templis Deorum, porticibus & splendidis,
ac rebus alijs pluribus pulcherrimis,
illustrum ædiumque magnificentia:

Sequebantur & alij versus: sed legi non po-
teram, vetustate oblitterati. Hac, insuper de
Athenis.

Descripsissem tibi & tempora, quibus singu-
li Patriarchae sederunt, sicut perierat: misissem
sem, te ex vulgaris linguae libro Malaxan-
nem quem D. Stephanus habet, cognoscere posse. Ibi
ergo queres: ubi descripta inuenies nomina il-
lorū, & quamdiu sederint: ita inde à temporib.

Con-
cas.

96 Theod. Zygomalæ Epistola

Constanti-
nus Draco
lis.

Imperatrix
ultima.

De Mala-
xo & Ioa-
sapho Patr.

Theodosij
Exarchatus
& Hyli sui
modesta ex
tenuatio.

Βασιλείας Κωνσταντίνου τῆς μεγάλης, τῆς κλη-
τορῆς, πρῶτης τῆς πόλεως ταύτης, ἕως ἐσχά-
της βασιλείας θρακῶν, Κωνσταντίνου παλαι-
ολόγου τῆς ὑπὸ πλεονεξίας δραγάσι (ἤρξατο
ἡ τῆς παλαιολόγων βασιλεία ἐν ἑταίρῳ
μὲν 6774. καὶ διήρκεσε χρόνους 187. καὶ ἀπέ-
ταίθη καὶ ἐν τῇ ἐκείνης τῆς πόλεως. Φέ-
ρεται δὲ λόγος, ὅτι πρότερον μεταδὲς τῶν
θεῶν μυστηρίων, τοῖς πασιρῶν, τῇ βασι-
λίᾳ, καὶ πολλοῖς συγγενέσι, καὶ οἰκείοις, ἀ-
παντας ἀποκεφαλίσθηναι προσέταξε, τῶν
μηδὲ αἰχμαλωτίας τυχεῖν, ἢ ἐὰν παρὰ
τῶν ἀγαθῶν) τὰ πατριαρχῶν γέγραπται
ὀνόματα, καὶ πόσον χρόνον ἐκαστος ἐπα-
τριαρχῶσιν. Βασιλείας ὀνόματι αὐτῆς οὐ
οἶδα. Πρώτου γὰρ πολλὰς, καὶ ἐδίδοι μοι
εἶχε λέγειν ἀληθείας ῥήματα, ἡ θρακὴ
δείξα. ἀξιοῦ, ὅτε τυπώσης τὸ νεόν, ὃ λέγεις,
ἵς ὁμοῦν: μὴ θρακῆς ἀλλὰ ὀνόματι θρακῆ
δὲ τὸ σόν, διὰ τοῦ Ἀγαθῆς.

Προσέταξε δὲ τῶν, ὅτι ὁ μαλαξὸς, ἐν οἷς
σωθῆναι, ἐν πολλῶν ἐρασισάμεν, ἢ
ἐπὶ αὐτῇ ἀληθείᾳ. Ἐνίστα γὰρ πρὸς χάριν, ἀλ-
λοῦ πρὸς ἐχθραν: ὡς τὰ κατὰ τῆς ἰωάσαφ
πατριαρχίας, ἀνδρὸς ἀρετῆς καὶ φιλελήν, καὶ
φθονοῦ ἀδίκως τῆς πατριαρχίας ἐκ-
πεσόντος. ἐγνώμεν γὰρ, ὅτι οἱ συναινεσάντες
ἐν γνώσει, καὶ πρῶταί τινες τῶν κακῶν, πάντες
πολλοὶς κακοῖς ἀνέπεσον, καὶ θανάτοις ἐ-
λεφθοῖς: δεικνύοντες οἶμαι τῆς θεῆς, πλὴν ἀδ-
κορῶν κατὰ αὐτῶν. Ψηφον: καὶ ὅτι καὶ κα-
λάσει αὐτῶν, εἰδὶκῶς δίκην αὐτῶν παρὰ
πατρὸς αὐτῶν, ὁ θεὸς, οἶμαι, προσεδίξε-
ται, θεῶν ὄντων, καὶ ἀρετῶν συζησάντων. καὶ ἐκ-
τε κύριε φίλτατε, ἡ ἐκκλησία ἡμῶν σπανὶς
λοις ἀλαλαί: ἢ ὁ θεὸς ἐκρηδύσσει, ὡς νῦν,
τῆς ἀγνώσεως πατριαρχίας κυρῆς ἱερεμίας
πατριαρχῶντος: καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς καὶ ἀρετῆς
ἀντεχομένης φιλεῖν.

Ἐξαρχίας μὲν ἱστορίαν, ὡς ἐν παντὶ μῶ, ἐ-
ξαρχία, καὶ ἐπεμψα: ὡς καὶ ὁ κύριος ἐ-
φάνη γνώσεως θρακῆς ἡμῶν τῶν ἀλλῶν θερ-
μῶς με ἀπακρίνεσθαι: ὅπερ τῶν τὸ θρακῆ
πρόχειρον ἐχόντων ἐστὶν, καὶ οὗτος λόγος ἐργον:
καὶ τῶν κατὰ σὲ πλεονεξίας, τῆς λυσίας δι-
στομίας, τῆς ἰσοκράτους σιρην, τῆς ἡρο-
δότου γλυκύτητος, καὶ τῆς χρυσῆς γλώττης
τῆς δῶνος. Εἰ γὰρ ἡμῶν διήγησας με ταῖς ἐ-
πιστολαῖς σὺ καὶ ἀπὸ τῆς γλώττης τῆς σῆς, οὗ-
τος ὁρῶς μὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς λόγους, πηλαμῆς ὁ-
λας

legis, ut flores produxisssem: flumine, ut ita dicam, orationis huc derivato, & in unam val-
lem

Constantini M. primi huius urbis condito-
ris, usq. ad finem Regni Graeci: cuius postre-
mus Imperator, fuit Constantinus, cognomen
to Dragases. Cæpit autem Paleologorum Im-
perium anno Mundi sexies millesimo, septin-
gentesimo, septuagesimo quarto: ac duravit an-
nos centum octoginta septem: occiso Constanti-
no Dragase in expugnatione urbis. Fertur,
hunc, postquam prius S. mysteria liberis suis,
& imperatrici, ac multis consanguineis &
propinquis, impertivisset, hos omnes decolla-
ri iussisse: ne in hostium potestatem vivi inci-
derent. Imperatricis ultima nomen nescio: li-
cet multos interrogaverim: sed nemo mihi ve-
ritatem dicere potuit, aut historiam ostendere.
Quando novum, de quo scribis, Historicum e-
des: neminis ascribe nomen, præterquam tuū,
propter Agarenos.

Observea quoque hoc: Malaxum in ijs, quæ
ex multis collecta conscripsit, non per omnia
veritatem sequi. Interdum enim ad gratiam
loquitur, nonnunquam ex odio. Exemplo sunt,
quæ in Iosaphu Patriarcham, virum sanctū,
& nominis Graeci amantem, & invidia iniu-
ste Patriarchatu deiectum, dixit. Constat
cerè nobis: eos, qui conspiraverant contra i-
psū in senectia ferenda, principesq. autores
illius iniuria extiterūt, omnes in multa mala,
atq. ad id in miserabile exitum, incidisse: nimi-
rum Deo iniustum in illum suffragium latum,
in apertū proferente (ut quidem mea fert opi-
nio) & quod animadversurus sit in eos: qui in
isto homini iniquam pœnam irrogaverint: quæ
equidem Deo acceptum, ut prius virū, & vir-
tute per vitam præditum, fuisse arbitror. Sanè
ab eo tempore, charissime, Ecclesia nostra tur-
bata & iactari non cessavit: cui utinam Deus
pacem & tranquillitatem restituat: sicuti nunc
eius rei bona indicia apparent: quando sanctis-
simus D. Hieremias, Patriarcham agit: vi-
rosq. doctos & virtutis studiosos, diligit.

Exarchia meæ historiam breviter descrip-
si, ac nisi: quemadmodum & D. Stephano notū
est. Scribis inter alia, me industrie & vivide
respondere. Id verò illorum proprium est,
qui scribendi abundantiam in promptu &
orationis culturā præcipuo studio, habent: &
quibus, ut tu studes, assatim Lybie suavitas est.
& Isocratis Siren, & Herodoti dulcedo, vel
aureæ lingua Dionis. Ego verò, nisi me Episto-
lis tuis excitasses: & ex lingua tua, verba, quæ

ἵνα δὴ δυνάμενον. ὡς ἡ χρεία ἔχει παρ' ἡμῶν
 διαπραγμασίων, κελεύεται ἡμᾶς, καὶ ἐπελόμε-
 νον δι' ὑποτάξει. ἀποτάξομαι δ' ἐν τῇ θεολό-
 γικῇ δαδίδε μὲν, περὶ τοῦ δὲ πῶς
 τε ἐναρμόνιον λύραν τῶν σοφῶν μαθητῶν·
 κεραιμὲν δὲ δέξωμαι τῶν πολλῶν τῆς σῆς δι-
 δασκείας καὶ διδασκῆται λοιπῶν, ὅσοι ἡμᾶς διὰ
 τῆς σῆς φιλίας ἐγνήρισαν. βιβλίων δὲ ἐκεί-
 νων χρῶμαι πρὸς κύριον ἐφ' αὐτοῦ μη τετυ-
 πομένην δ' ἡ πᾶσα ἀπάντη πέντη· καὶ εἰ-
 τυπέντο, χρῆσιμον ἴδ'. ὅθεν φρονιῶς τάδε ἐ-
 νεκα· καὶ χρεῖαι τοῖς ἀποκριτοῖς· καὶ εἰ βέλτερον
 πέμψω ἀσφαλῶς τὰ βιβλία.

De libris qui
 buidam.

Conclusio
 Epistole.

Salutatio ma-
 trionatun.

Ὅρῳ δ' ἔτι πόσον, ὡς τυραννικὸς ἐστὶν πόσον
 πῶς ἡμελῖαν ἡ πόλιν, ἐμὲτος παρ' ἑστημεν
 ὁπτιολῆς· τῶν δὲ ἄλλων, καὶ ἐν ταῖς τῶν λό-
 γων γενόμενοι, ἐπὶ τῇ καλῶς αὐτῶν,
 εἰς τὴν ἀσφαλῆ τῆς σωπῆς, ὡρμησώμεν λιμέ-
 να. τετραδίου γὰρ ἐστὶν ὁπτιολῆς, ἡ δὲ πέμ-
 πμεν· καὶ τῆς μακρῆς καὶ συγγνώμης. αἱ
 παρ' ἡμῶν γυναῖκες, καὶ σύζυγος ἡρηνῆς καὶ
 ἡ τῶν τῆς μητρὸς Θεοδώρας, καὶ ἡ ἀδελφὴ με-
 μαρτα, πρὸς ὑμετέρας, κυρίας αὐτῶν, φίλας τε
 καὶ φιλικὰς, καὶ πόθους· ὁ χαρὶς εἶναι καὶ
 διὰ τὸ σιμικίνθιον τὸ ὥραον, ὃ ἐπέμψαν·
 καὶ τῆς φιλίας σημῖον διὰ φυλάττειν· φίλ-
 παρ' ἡ καὶ σφώπει σὺ, δὲ ζώεις, ἀλόχευ·
 σιμνῆς ἡμεῖς μακρὰ, τὴν τεχνοῦν σε τέκ-
 νων. ἐχράθη μοι τῶν τελετῶν, ἀπριλ-
 λία 3^η 8^η 8^η 8^η ἀπὸ τῆς
 σωτηρίας.

καὶ πάντα τῆς ἀθηνάιας σε, Θεοδόσιον
 ζυγομαλῆς, ὁπτιολῆς.

possit. Gratificabimur vicissim promptissimè:
 si quid eorum velis, quæ apud nos inveniun-
 tur. Salvere quoq. Theologi D. Davidis Mu-
 sam iubeo. Salve item, concinna lyre mar-
 ti doctora Discipulorum dico: quam bene plectro
 tue in docendo diligenter pulsas. Ceteris deni-
 que, quæ nos interuicium amicitie tue cognoverunt.

Scribo ad D. Stephanum de libris quibusdā
 nondum excusis, eorum indicem mittens: quos
 excudi, utile foret. Ergo hoc tibi cure sit: & re-
 sponsum rescribere: tunc, ubi volueritis, iudō mit-
 tam libros.

Viden' amorem, quantus sit tyrannus? Vi-
 den' quam sit verbosus ita, ut iam modum ex-
 cesserimus Epistole? Horum igitur nunc satis:
 & hoc loco vela orationis contrahentes, in tis-
 to silentij portu stationem queramus. Quater
 nionem enim iam, non Epistolam, mittimus.
 Quare verbositati veniam peto.

Mulieres nostræ, uxor mea Irene, eiusq. ma-
 ter Theodora, & soror mea Maria, vestras
 uxores, dominas suas, amantissimè, & cum
 desiderio, saluant: gratiasq. pro linteolo acu-
 picto agunt: & in memoriam amicitie conser-
 vant. Tu verò, charissime amice, coniuge cum
 Chara bene viuas tempora longa, nec non dul-
 cissimis cum liberis tuis. Absolui hæc VII.

die Aprilis, anno restitute Salutis
 CIO IO LXXXI.

Tuus in omni re,
 Theodosius Zygomalas, Proto-
 notarius.

EIVS-

Et in Epist. 131. Mansit apud Constantinopolim, usque ad nostrum uetustæ sapientiæ monumentum. Nem^o Latinorum satis doctus uideri poterat: nisi Constantinopolim aliquandiu studisset. At nunc Turcis omnia possidentibus, quæ Græca potentia tenuit: uereor, ne de lit. yis Græcis omnino sit actum. Item Epist. 155. Nunc ergo & Homero & Pindaro, Menandro & omnibus illustrioribus Poetis, secunda mors erit, nunc Græcorum Philosophorum ultimus patebit interitus. Alt. 145. expugnatam esse contrā, quā alij.

Schola illius

HISTORIA DE MEHEMETE II. ET VIRGINE
Græca. Excerpti ex Gallica conuersione partium operum
Italicorum Bandeli.

Cum Mahometes 1453. expugnasset Constantinopolim, cum æterna Principum Christianorum infamia: sit inter spolia huius magnificæ urbis inuenta, uirgo quædā eximie pulchritudinis. Vne vierge Grecque, de si rare & excellente beauté: quelle attireroit les yeux d'vn chacun à l'admirer & contempler, comme quelque chose miraculeuse. Nomen ei erat Irene: quæ annum ætatis XVII. agebat: eamq; Dux aliquis Machometi donauit. Hic, ut iuuenis lasciuie plenus, uisa uirginis formæ: eam sibi asseruari iussit, donec belli turbas componeret. Imperij rebus ordinatis, illam sibi adducendam curauit: atq; ita ardentem amauit: ut nec dies, nec noctes, sine ea posset esse. Durauit hic amor triennium, adeo angescens: ut plane habenas Imperij laxans, negligeret Mahometes, curam eius Basis committens. Vulgus, rem egre ferre: quod non tantum Imperium negligetur: sed Bassæ etiam, iniurijs in populum discederent. Clamabant & latinezari, Imperatorem inutilem esse. Videbatur deniq; res, non murmur, sed potius seditio, appellanda. Nihil tamen magis quisquam monere audebat, metuens crudelitatem hominis: qui uenustate illius Græcæ ita dementatus erat, ut Zelotypia flagraret: & citius Imperio, quā illi, renuntiasset. Interim, cuncti in ipsum conspirare: flagitantes alium, magis industrium, Imperatorem: qui bona partem non tantum conseruaret, sed etiam augetet. Ambulante autem Mahomete quodam die in horto: accessit Mustapha, uir magnanimus, cum Imperatore educatus: indicans, si liceat, se uelle salutare quid exponere. Clementer à Mahomete acceptus, modestè ei exposuit conspirationem cunctorum: propterea, quod triennium adhærens blanditijs femine, reniserit omnino suum generosum animum. Cogitet, quā peccet: cogitet gloriā Maiorū, tanto sanguine partā. Vbi nunc, inquit, ardens illa cupiditas est Italiā subiugandi: & Romæ corona accipiendi, tū Occidentis, quā Orientis? Non sic amplificatur Imperium, sed prædæ relinquitur. Si Ottomanus, ille generis uestri autor: sic amorib. indulgisset: non haberes tu hodie superbū Græciæ Imperium: nec ille Galatiā & Bithyniam subiugasset. Non etiā Orcanes, Lycaoniam, Phrygiā, Cariam, ad Hellespontum usq; Non Amurates, Syriam, Thraciam, Rascliam, Bulgariam. Non se opponere ausus fuisset Bajazetes Tamerlani, 400. millia Scythicorum equitum, & 600. millia peditum, ducenti. Omitto expeditiones Mahometis in Seruiam, Vualachiam, Lydiam, Ciliciam. Omitto Amuratis patris tui, qui tantopere Græcos contudit: domans Phocenses, Boeotiam, Aetoliā, Atticā, Caraniam: qui etiam Sigismundum Regem uicit, Philippo Burgundo capto, & Ungariam inuestiuit. Penset tu, quæ si il fuit demeure oisifen son palais, avec les dames: que tu eusses hérité à l'Empire: & que fuisses maintenant seigneur de tant excellentes prouinces? Ausquelles il ne fust pas de commander, qui ne pourroit à l'establissement d'icelles. Dicitur & Papa contra te Principes excitare Christianos. Quid si uires suas, cum Persa, tuo capitali hoste, aut cum Soldano, iungant? Reprens donques désormais, monseigneur, tes esprits: & rapelle la raison: laquelle par si longues années tu as bannie d'auoir toy. Esueille toy de ce profond sommeil: suys la trace de tes maieurs: lesquels ont tousiours mieux aimé une iournée d'honneur, que cét ans de vie en mespris. Laisse ceste vie effeminée: & reprens le sentier de ton ancienne générosité & vertu. Si istā Græca tantopere delectaris: quid te impedit, quo minus eam tecum in militiam ducas? Potes simul & formā eius frui, & arma exercere. Postremo, ne in malam partem accipias, quæso: quæ pro debito tibi officio, salutis causa dixi. His auditis, mirè tortus fuit Mahometes: hic ueritate orationis fidei serui Mustaphæ: illic, uenustate illius Græcæ. Mustapha, inquit, etsi irreuerter mecum locutus est: tamē conseruabit te communis mecum educatio, & hæcenus præstita fides. Ante Solis per Zodiacum circuitum, tibi & alijs demonstrabo: me posse MINI IPSI imperare. Da operam, ut cras omnes Bassæ Ducesq; mearum copiarum, sint in magna aula Palatij mei. Tunc abiit eum Græca: & blandissimè se cum ea, plusquam aliàs unquam, per illam noctem oblectauit. Atq; maioris etiā clementiæ ostendendæ causā, cum ea prandere uoluit: iussitq; ut post prandium se preciosissimis suis uestimentis & ornamentis decoraret. Pour la mieux fauoriser, Voulut dîner avec elle: & luy commander, que l'après dîner, elle se aornast de tous les plus riches ioiaux, & somptueux accoustremens que, elle eust iamais porté, Obedijt misella, nesciens funeris apparatus sui. A

Constantinopolis uirgo pulcherrima capta.

Eam Machometes II. depexit.

Sic Imperij administratio negligebatur: quæ re Subditi moleste forebant.

Oratio Mustaphæ ad Imperatorem.

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

† ΜΙΧΑΗΛ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

τῆς μεγάλης πόλεως ἀντιοχείας.

Michaelis,
Antiocheni
Patriarchæ,
absolutoria
Epistola.
Potestas cla-
uium.

Theodosij
Zygom.abfo-
lutio.

Ἡ μετριοτής ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ χάριτος τε καὶ δωρεῆς καὶ ἐξουσίας τῆς παναρχίας καὶ σωαρχίας πονόματ'· τῆς δοθεί-
σης παρὰ τοῦ σωτῆρος χριστοῦ, τοῖς θεοῖς αὐτῶν μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις, εἰς τὸ διεμεῖν τε καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώ-
πων ἀμαρτίας, ἐρημύει τὸ αὐτοῖς· λαβεῖν πονόμα ἅγιον· Ἀντιων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας· ἀφίσονται αὐτοῖς· Ἀν-
τιων πρατῆτε· κενεράτωται· καὶ ὅσα αὐτὸς διήσκητε ἰδίῳ τῷ ἡμῶν· ἐσται διδωμένη αὐτῶν ἡρανοῖς· καὶ ὅσα αὐτὸς λύετε ἰδίῳ τῷ ἡμῶν·
ἐσται λελυμένη αὐτῶν ἡρανοῖς· ἐξ ἐπείνων ἡ εἰς ἡμῶν ἀδελφολογία τῆς ταύτης διαβάσεως τῆς θέας χάριτος· ἔχει συγ-
νεχωρημένον καὶ τὸ κατὰ πονόμα ἡμῶν αὐτῆς Θεοδόσιον· εἰς ὅσα καὶ αὐτὸς, ὡς ἀνθρώπος, ἡμαρτε, καὶ εἰς θεὸν ἐπλημ-
μέλησε, λόγῳ, ὄργῳ, διανοίᾳ, καὶ πάσαις αὐτῶν ταῖς αἰτιάσεσι· καὶ, εἰ καὶ κατὰ τὴν καὶ ἀφοροσμορ ἀρχιερέως, ἡ
ἐξουσία, ἐγένετο ἡ πατρὸς ἡ μητρὸς αὐτοῦ· ἡ τῷ ἰδίῳ ἀναθέμεναι· ὡς περὶ πεισιν, ἡ ὁρμον παρὰ βίβλιν· ἡ ἀλλοῖς τισὶν ἀμαρ-
τήμασιν, ὡς ἀνθρώπος, πόριε παρὰ καὶ πονόματι αὐτῶν πατράσιν ἐξωμολογήσας· καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ναυῶνα
ἐπεδείξας· ἐν τῇ τῶν πάντων τῆς ἀρχῆς καὶ διηγήσει, ἐλσύνθρονον ἔχοντα αὐτόν, καὶ συνεχωρημένον, τῇ παν-
τοδυναμῷ ἐξουσίᾳ καὶ χάριτι, τῶν θεῶν καὶ προσκυνοῦν τῶν πονόματ'· Ὅσα καὶ διὰ λήθην, ἡ αἰδῶν, ταῖς ἐξωμολογήσαι
αἰσῶν· καὶ εἰνα συχωρησάμεν αὐτῶν ὁ ἐλεῖμων θεός· ὁ ὡν σύλογητὸς εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

† Μιχαὴλ ἐλεῶ Θεὸν πατριάρχης τῆς μεγάλης ἀντιοχείας

ἡ εἰς ἡμῶν ἀδελφολογία

Legitur, † Μιχαὴλ, ἐλεῶ Θεὸν πατριάρχης τῆς μεγάλης ἀντιοχείας.

TVR.

TVRCOGRAE-
CIAE LIBER SECVN-
DVS : HISTORIAM PATRIARCHICAM,
feu Ecclesiasticam, post Constantinopolin à
Turcis expugnatam, ad nostra usque
tempora continens:

Græcè & Latinè à MARTINO CRVSIO, in
Academia Tybingensi V. L. Professore,
editus.

Unà cum copiosis eiusdem Crusii Annotationibus.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑ- ΤΡΙΑΡΧΩΝ, ΟΠΟΥ ΕΠΑΤΡΙ-

αρχουσιν ἐν τῇ καθολικῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ταύτης
τῇ Κωνσταντινῇ πόλει· μετὰ τὸ λαβεῖν ταύτην σλα-
τὰν Μεχμέτης· καὶ τίνα γεγονασιν ἐν τῇ ἐκκλῆσίᾳ καὶ
ἐν τῇ· καὶ ποῖον τὸ λεγόμενον πρεσβυτεῖον, καὶ τὸ χαράτ-
ζιον, πρῶτον αὐτῷ δίδωμεν· καὶ τίς τῶν αὐξήσεων, ἥ τις
ἐπαρχαί· ἐως ἡ νῦν, ἐποίησα· καὶ ἐν ποῖς συντάξας
καὶ τὰ ταῦτα γεγονασιν· Ἀτινα ἐμεγλωττίσθησαν
ἐν ποῖν φράσει παρ' ἐμῶν ΜΑΝΟΥΗΛ μαλαξῆς
πελοποννησιακῆς νηρῶ Μαρτίνω τῷ Κρησίῳ,
ἐν ἱερίᾳ $\alpha \omega \phi \omega \zeta \omega \omega \iota$ μιν
ἀπριλίῳ.

EFFIGIES PATRIARCHAE
CONSTANTINOPOL.

HISTORIA PATRI- ARCHARVM, QVI SEDERVNT

in hac magna Catholicaq; Ecclesia Constan-
tinopoleos: postquam cepit eā Sultanus Me-
chemeta. In qua describitur, quid singulorū
temporibus gestū sit: & quisnam fuerit autor
Pescesj: id est, muneris, q; Patriarcha novus
Sultano dat: quis præterea, Charatzij: hoc est
annui tributi Ecclesiastici: quis item additio-
nem quoq; tempore, quæ usq; in hodiernū
diem durat, fecerit: & quo Sultano dominā-
te, hæc facta sint. Quæ omnia, in vulgarem
linguam Græcam transtulit EMANVELVS
Malaxus Peloponnesius, Martino Crusio
describens anno Domini 1101.
LXXVII. mense Aprili.

ΠΑ-

ὅτι πατρὶς γῆσαν εἰς τὴν πόλεμον. Ομοῦς ἐν τῷ ἔμμεν ὁ
 πατριάρχης διήκεν ἀπ' ἐκεῖ: καὶ ἐφίκε
 τὸν ναὸν ἐκείνου σφαλισμένον: καὶ ὑπὸ
 τῶν παμ-
 μακαρίστων
 ἱερέων

5. ἡνὶ τῆς παμμακαρίστου, νὰ τὴν ἐκάμην πα-
 τριάρχιον. Καὶ ὁ σουλτάνος, ὡς ἤκουσε τῆ-
 τοῦ τῆς ὥρας ἐδῶκεν αὐτῷ ὁρσμοὺν καὶ ἐλα-
 βε τὸν ναὸν τῆς παμμακαρίστου, τῆς ὑπε-
 ράγνης δεσποῦς: καὶ ἐκάμην αὐτὴν πατριάρ-
 χιον: ὁ σερραῖος κύριος, ὁ θεός, χεῖρος, ὁ
 σωτὴρ ἡμῶν, ἐὼς τῆς σὺν πελάγης τῶν αἰώνων
 αὐτοῦ ἡμεῶν, καὶ ἀνεπὶ ἑαυτοῦ ἀπὸ παντὸς
 ἐχθροῦ. Καὶ τὰ τῶν ὁ ναὸς τῆς παμμακα-
 ρίστου, ἡνὶ ὅλῃς ἐξῶθεν τὸ γύρον καὶ τοῖς
 ἀνθρώποις: τὰ ὅσπιντα γεμᾶτα ὅλη ἡ γειτο-
 νία, καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ κατὰ: διότι ἤφεραν σερ-
 γανίδες ἀπὸ ἀλλὰ καὶ σερ, καὶ τῶν ἐκατοίκη-
 σαν ἐκεῖ. Διὰ τῶν ὁ πατριάρχης ἐποντας,
 νὰ εἶναι ὁλῇ ὁ τόπος ἐκεῖνός τῆς παμ-
 μακαρίστου γεμᾶτος ἀνθρώπων ἐξήγησε
 τῶν σουλτάνων: καὶ ἐδῶκεν αὐτῷ τὸν να-
 ὸν: καὶ ἐκάθησαν ἐκεῖ: καὶ τὸν ἐκάμην πατρι-
 αρχιον, ὡς ἡπαμε.

1. Ἡτορ δὲ εἰς τὸν καθεστῶν τῶν ῥωμαίων, αὐ-
 τῇ τῇ παμμακαρίστου, γυναικίῳ μοναστή-
 ριον. ὁ ἱναὸς αὐτῶν τῶν ἁγίων ὁσπτολῶν: ὅς
 2. πρὸς ἐκαθέζετον περὶ τὸν ὁ πατριάρχης: τὸν
 ἐκάμην ἱμαρέτιον τῶν αὐτῶν σουλτάν μεχεμέ-
 τη. Καὶ ἐκεῖν' ἀκαρὶ ἀπὸ τὰ κλισματὰ τῶ-
 νας ἕως τῆς ἡμέρας.

ὅτι ὁ σουλ-
 τάνος εἰς τὸ
 πατριαρχεῖ-
 ον ὑπῆγε, καὶ
 μετὰ τὸν πα-
 τριάρχην
 ομιλοῦν.

Τότε καὶ ὁ αὐτὸς σουλτάνος ὑπῆγε σὺν
 μακρῶς εἰς τὸ πατριαρχεῖον, εἰς τὸν ναὸν
 τῆς παμμακαρίστου: καὶ ἔμεινε μετὰ εἰς
 τὸ παρ' ἐκκλησίον (ὁ πρὸς εἶναι τὴν σήμερον
 σχολοφυλάκιον) καὶ ομιλοῦν, καὶ ἐδιδέλεγχ-
 θη μετ' αὐτῶν τῶν πατριάρχων, κυρὸς Γενναδίος.

Καὶ ἀπέδιδεν αὐτῷ ὁ πατριάρχης τὴν
 πίσσαν ἀλήθειαν τῆς πίστεως ἡμῶν, χωρὶς
 κανεία φόβου. Καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ ζήτημα
 ἵνα αὐτῶν, κεφάλαια εἰκοσι: ἃ ὅπια φαίνον
 ἢ κατὰ τὴν, εἰς καὶ εἰς, τὴν λέγει: καὶ ἐδῶκεν αὐ-
 τῷ τῶν αὐτῶν σουλτάνων. Καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν αὐ-
 τῶν κεφαλαίων, ὡς τῶν Διδακταμβαῖν.

ἑρμῶν.

Τὸν σοφῶτα τὸν καὶ λόγι-
 τῶν κυρὸς Γενναδίου, τῶν σχολαρίων καὶ πατριάρχων
 Κωνσταντινουπόλεως, νεαροῦ ῥώμης, ομιλοῦν τὴν πε-
 ρὶ τῆς ὁρθῆς καὶ ἀμωμῆς τῆς πίστεως τῶν χριστιανῶν.
 Ἐρωτῶντο δὲ ἀπὸ τῶν ἁμωμῶν σουλτάνων τῶν μαχ-
 μέτων, τί πιστεύετε καὶ οἱ χριστι-
 ανοὶ: ἀπεκρίναντο δὲ ὡς τῶν, καὶ
 εἶπε κυρὸς αὐτῶν.

Πιστεύω

tauerant, in expugnatione urbis interfectis,
 nec dum alijs in locum eorum deductis. Confe-
 slim itaq. Patriarcha inde excessit: relicto illo
 Templo, obsecratorumq. Sultanum cōvenisset,
 retulit, quid factum esset: ac rogavit eum, da-
 ret sibi Monasterium Deiparae Pammacaristae,
 ut in Patriarcheum verteret. Sultanus, hoc
 audito, eadem mox hora de eo mandatum de-
 dit. Accepit igitur sanctissima Dei genitricis
 Pammacaristae templum: ex eo Patriarcha do-
 micilium fecit: quod, solidum conseruet Domi-
 nus Deus & cōservator noster Christus, ad cō-
 summationē usque seculi huius, ab omnis ho-
 stis vexatione & contumelia tutum. Erat id
 Templum foris totum circumcirca habitatum
 hominibus: vicinia tota, domorum plena, su-
 pra & infra colonis aliunde ex oppidis eō de-
 ductis ibiq. habitare iussis. Cum itaque multi-
 tudine hominum, totus illē tractus celebris es-
 set: ea fuit causa, cur de eo Patriarcha Sulta-
 num appellauerit: qui & illi hoc templum con-
 cessit: in quo, ab eo tempore, tanquam in Pa-
 triarcheio, ille resedit, sicut diximus.

Fuerat autem sub Imperatoribus Romanis,
 hac Pammacarista, fœmineum Cœnobium.
 Verum ex templo S. Apostolorū: in quo antea
 federat Patriarcha: eidem Regi Mechemetæ
 Templum (Himarœnum vocat) fecerunt: ex-
 itaq. etiam nūc hodie aliquid de prioris Tem-
 pli structuris.

Eo tēpore idem Sultanus, ipsemet intravit
 Patriarcheum: cūq. in Templum Pammaca-
 ristae venisset: in sacellum eius ingressus est
 (quo in loco, hodie armarium rerum sacrarū
 est) & cum Patriarcha Gennadio clementer
 sermones contulit. Tunc omni metu posito, u-
 niuersam ei Patriarcha veritatem fidei Chri-
 stianæ aperuit: scripsitq. pro numero Quaestio-
 num eius, Capita viginti: quæ singula inferius
 ordine sequuntur, sententiāq. eorum perspi-
 citur: quæ & dedit ipsi Sultano. Eorum capitulum
 inscriptio in initiumq. sic habet:

Pro eo, iam
 Monasteriū
 Pammaca-
 ristae acci-
 pit.

Apostolici
 templi de-
 formatio.

Sultano, Pa-
 triarcheū
 ingresso,
 Gennadius
 patriarcha
 capita Reli-
 gionis no-
 stræ expli-
 cat.

Pulchrum.

SAPIENTISSIMI ET DOCTIS-
 mi viri, DOMINI Gennadij scholarij,
 Patriarchæ Constantinopoleos, nouæ Ro-
 mæ, sermocinatio: habita de recta & incul-
 pata Christianorum fide. Interrogatus e-
 nim ab imperatore Mechemeta: Quid
 creditis nos Christiani? respo-ndit ei
 ad hunc qui sequitur mo-
 dum.

k

Cre-

μεφ' ἑλαϊνῶν
πρῶτον.

Σ Χ. Πις θέμερ, ὅτι ἐστὶ θεός, δημιουργός πάν-
 των, ὅς τε εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ μη εἶναι, ὅτι ἔτε σῶμα ἐ-
 ἴμ, ἔτε σῶμα ἐκκί: ἀλλὰ ζήνοεως, ἡ ἐστὶ νῆς
 αἰριστος, καὶ τελεώτατος, καὶ σφωτάτος, αὐτῷ θε-
 ῷ, ἀνάρχος, μετεβότης. Ἐστὶν ἐν ᾧ κόσμος,
 καὶ ὑπερ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἐστὶν ἐν ᾧ ἐνὶ τόπῳ, καὶ
 ἐστὶν ἐν παντί τόπῳ. Ταῦτα εἰσὶν ἰδιώματα
 τοῦ θεοῦ: δι' ὧν χωρίζεται ἀπὸ τῶν κτισμάτων
 καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τοῖς εἰσιν.

ΜΕΤΕΓΑΩΤΤΙΣΘΗ ΔΕ ΕΙΣ
 ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΣΑ, ΎΠΟ ΨΑΛΜΑΤ,
 ΚΑΘΩΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ, Ξ ΠΑΤΕΡΟΣ ΜΑΧΗ-
 ΜΑΤΙ ΤΣΕΛΕΡΠΗΤΩ ΑΝΑ-
 ΓΡΑΦΕΩΣ.

τῷ αἵματι
ἁγιασμοῦ.

[illegible]

τῆλ' & τὸ πρῶτον πεφασίας.

μεφάλαισον
Ἀντίπορου.

ΣΧ. Εἰς σοφὸς καὶ ἀγαθὸς ἡ ἀληθινὸς καὶ αὐτὸ
ἀληθές. Οὐκ ὑπερῆματι ἔχου τὰ ποιήμα
τα αὐτῶ μεμεροσμένως· ἔχει αὐτὸς μόνος,
ὑψηλότερον ἰδόντων. Καὶ ταύτης τὰς τελειότη
τας ἔχουσι καὶ τὰ κτίσματα αὐτῶ· διότι αὐτὸς
δίδωσι ταύτας καὶ τοὺς κτίσμασιν αὐτῶ. Ἀγα
θὴ εἰσι. διότι σοφός, σοφά· διότι ἀληθής, ἀλη
θῆ. Καὶ τὰ ἄλλα, ὁμοίως. Πλὴν, ὅτι ὁ μὲν θε
ός, κυρίως ἔχει αὐτὰ· τὰ δὲ κτίσματα, κατὰ
μετοχὴν ἔχουσι.

ἐχμαῖ ἐσμ.

Γιάννη ἀλλοτρίω βέχλιμπερ μπερζίντερ βέ μπερζίν μπερζίντερ νιντάρ χάλιτ βαβίσα μαχλου-
νιντάρ λαξίμ δλουμίνσι μπερζίνσι ἀλλίμπε τεμπέιλε
μπερζίντε μπερζίντερ έσι απύ δλουμ δλουμν χασαί-
λερ μαχλουμιντάρτε βαβίττερ ζήρα νίμ μαχλου-
μιντάρτε βίρδερ μπερζίντερ μπερζίντερ χάλιμ δλουμ
νιντάρ μαχλουμιντάρτε ταχί χάλιμ βαβίττερ ἀλλίμπερ
μαχλουμιντάρτε έλιμ βάρντερ σακίττερ μπερζίντερ
μπερζίντερ έσι απύ δλουμν ταχί νέ νίμ μπερζίντερ
μπερζίντερ βαβίσα έλιμ μπερζίντερ βαβίττερ νίμ μπερζίν-
τερ έλ μπερζίντερ λατίμπερ μαχλουμιντάρτερ.

Τέλος τῆς συντήσεως περιλαοίη.

κεφάλαιον
τέλειον.

Σ Χ. Πις δὲ οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ θεῷ ἄλλα τρία
ἰδιώματα· αὗται εἰσιν ὡς περ ἀρχαὶ καὶ πη-
γαὶ πάντων τῶν ἄλλων ἰδιωμάτων αὐτῶν. Καὶ
Διὰ τῶν τῶν τριῶν ἰδιωμάτων ἡ θεὸς αἰ-
διώς ἐν αὐταῖς· καὶ πᾶς ὁ δημιουργηθῆναι
ῥα αὐτῶν ὁ κόσμος· καὶ Διὰ τῶν ἐδημι-
ουργεῖσθαι τὸν κόσμον· καὶ Διὰ τῶν κυβερνεῖν
αὐτὸν. Καὶ ταῦτα τὰ τρία ἰδιώματα, ὁνομά-
ζονται

SCHOLARIVS. Credimus, esse Deum qui omnia, quæ vsquam sunt, cum nō essent, fecerit. Hic quippe nec corpus est, nec corpore indutus : sed actu intelligēdi viuit : & est mens optima, perfectissima, & sapiētissima. Nihil in eo compositi reperitur, nullum principium, finis nullus. Est in mundo, & supra mundum. Non est in ullo loco, & tamen est in omni loco. Hæ sunt proprietates Dei: quibus à rebus, quas cōdidit, ipse distinguitur: quibus etiam aliæ generis eiusdem notæ propriæ accedunt.

TRANSLATA EST HAEC
Confessio, in Turcarabicam linguam, ab Ach-
mate, Berrhoeæ Praetore: qui, Machu-
matae Zelebi Commentaricu-
sis pater fuit.

A C H M A T. interpretatio, ichi catumus bunun uzer
rindetur kimalach baratur chaliki tzumle mef tzu-
datur kim gloftan bar ecleti ne trefmitur ne trefmanitur
cheitur akilki bi be chem akilur akle benizemas keamil
bemu ke nul alim bafit catim bilali chagè alè itzindetur
be taniftetur lamekiadur erger te chatirtur ifibu dik-
uleam fiphetter alacha maszuftur bu naron lamachlu-
cundè muzaz olurtachi neki bunara benizer barifa.

Haftenus primum caput.

SCHOL. Est sapiens & bonus: est verus
atque ipsa ueritas. Quicquid commodorum
& prerogatiuarum, singula ipsius creaturæ seor-
sim habent: id ipse omne solus in se cōtinet
sublimiore quodam modo. Et hæc commo-
da, quibus perficiuntur, habent & creature i-
psi: quod ipse eis hæc dat. Eodemq; bonæ
sunt. Et, quia ipse, sapiens est: hæc sapientes
sunt: quia ipse, verax: hæc, ueritatē habent.
Eodemq; in cæteris modo: illa duntaxat di-
scrimine: quod in Deo hæc primò & propriè
sunt: in rebus verò creatis, participatione.
ACHVM. Giani alimtur be chelintur gkeritz celur
be gkeritzek gkenditur nectar chailet barisa machlu-
cundè taxim holum nisi metzimuufti alimer tebeile gken-
diè mesteatur isti bu dikir olunan Chaslerler mach-
lucundate barutur zira kim machlucundè tachi birur ghi-
orume smisin gkendur chelim. olthugutzin machlucundè
tachi chilim barutur alibey machlucundata elmi barutur
satielur machlucundatichi fit kibarutur tachi ne kim bunara
benizer barisa illa bu cater barutur kim barutur ol chas-
latler latitur machlukinè andatur.

Haftenus, secundum caput.

SCHOL. Credimus in Deo esse alias tres proprietates: quæ sunt tanquam principium & fons omnium aliarum eius proprietatū. Hisce tribus proprietatibus Deus æternū uiuiri in seipso: etiam antequam conditus ab ipso mundus esset: & per has proprietates cōdidi mūdū: his quoq; gubernat eū. Has tres proprie-

Caput I.

Dei descrip-
tio.

Molestia
quidē, hec
sed quia in
Græco po-
sita: omitti
re nolui.

Caput 2.

Creature:

Сарытз.

S. Trinité²⁷

ζομεν τρεῖς ὑποστάσεις, ἡ γὰρ τρεῖς πρὸς ὧ-
πα. Καὶ διότι αὐτὰ τὰ ἰδιώματα, ἃ μερῶς ἔ-
χουσι μίαν καὶ ἀπαρχαίαν ὕσιν τῶν θεῶν. Δι-
τὸ ἐστὶ θεὸς καὶ μετὰ τῶν ἰδιωμάτων τῶ-
ν ἑξ ἑαυτοῦ καὶ ἐπὶ τρεῖς θεοὶ, καὶ ὡς ἡ
νὲς πολυώνυτοι λέγομεν.

τῶ ἀχματ
τρεμνεία. Γιανι κατὰ μὲν μπουνὺρ δὲ φανερὸν ἐστὶν ὅτι μπου-
νὺρ τὸ ἐστὶν φῶς βαρὺν γὰρ εἰσι φατλαρδὺν μεπτιή
γ. βέ μακονί κίπτιν βέ μπου οὐτῆναι φέτ λεχίτνρ χα
γιατὶ γανὸι μέρ ἡγίλε ἀλαμὶ γιαρατιμασαν ὅρ τῶν
ταχί βέ ἀλεμὶ ταχίμων οὐτῆναι γιαρατὶ βέ ἀλέμ
ἱτῆνιτὲ χρενιὰτ βέ σενιανὰτ μπου οὐτῆναιτνρ ἡνὸ
ἡσὺ μπου ὁτῆναι φατλα βέ ὁτῆναι σρετὶ τῆνιουτε σμὶ σο-
κάντνρ μπου ἰσι μπου ὁτῆναι φέτ ἀνιμαὶ ὅλ πῆρ χρενιανὰτ
ἢ μπου οὐτῆναι μπου οὐτῆναι ἰσι μπου οὐτῆναι φατλα
μπερ ἀλλὰ χτῆρ οὐτῆναιτνρ ἡνὸ.

Τέλος τῶ τρίτου κεφαλαίου.

κεφαλαίον
τῆς αἰτίας. ΣΧΟ. Πιστεύομεν, ὅτι ἐκ τῆς φύσεως τῶ θεοῦ
ἀνατῆλκεν ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα: ὡς περ ἀπὸ τῆς
πύρρος, φῶς καὶ θερμότης. Καὶ καθάπερ τὸ πῦρ, καὶ
εἰ μὴ ἐστὶ τὸ φωτισζόμενον καὶ θερμαινόμε-
νον ὑπὸ αὐτοῦ: ἀλλὰ ὁμοίως αὐτὸ τὸ πῦρ, αἰετὶ ἔχει
φῶς καὶ θερμότητα: καὶ ἐκ τῆς φύσεως φῶς καὶ θερμότης
ἡμῶν ἐστὶ καὶ αὐτὸ τὸ δυνάμιον γίνεσθαι τὸ κόσ-
μον, ἥσαν ὁ λόγος, καὶ τὸ πνεῦμα, ἐνεργεῖαι τῶ
θεῷ φυσικαί: ἐπεὶ ὁ θεὸς νῦν ἐστὶν, ὡς περ ὁ ἰσχυ-
ρὸς. Καὶ ἵσχυρὸς τὰ τρεῖς: νῦν, λόγος, καὶ πνεῦμα
εἰς θεὸς ἐστὶν: ὡς περ ἐν τῇ μιᾷ ψυχῇ τῶ ἀνθρώ-
που, ἐστὶν νῦν, καὶ λόγος, καὶ νοῦς, καὶ θέλησις νοῦ-
ς: καὶ ὁμοίως ταῦτα τὰ τρεῖς, εἰς τὴν μιᾷ ψυχῇ
κατὰ τὴν ὕσιν. Πάλιν τὸ λόγον τῶ θεῷ ὀνομά-
ζομεν σοφίαν τῶ θεῷ, καὶ δυνάμιον, καὶ ἡνὸ
αὐτῶν: διότι ἐστὶ γέννημα τῆς φύσεως αὐτοῦ:
ὡς περ τὸ γέννημα τῆς φύσεως τῶ ἀνθρώπου,
καλεῖται ἡνὸ τῶ ἀνθρώπου: καὶ ὡς περ τὸ νόη-
μα τῶ ἀνθρώπου, ἐστὶ γέννημα τῆς ψυχῆς αὐ-
τοῦ. Καὶ πάλιν ὀνομάζομεν τὴν θέλησιν τῶ
θεῷ, πνεῦμα τῶ θεῷ, καὶ ἀγάπην. Αὐτὸν δὲ
τὸ νῦν καλεῖται πατέρα: διότι αὐτὸς ἐστὶν ἀ-
γεννητὸς καὶ ἀκατάβητος: ἀκατάβητος ὁ θεὸς, καὶ
τὸ πνεῦμα τῶ θεῷ. Ὅτι αὐτὸς ὁ θεὸς ἐννοεῖ μόνον
τὰ κτίσματα αὐτοῦ: ἀλλὰ μάλλον νοεῖ καὶ γι-
νώσκει ἑαυτὸν: καὶ διὰ τὸ ἔχει λόγον καὶ
σοφίαν, διὰ τὴν νοεῖ ἑαυτὸν ἰδίως: ὁμοίως ὁ θε-
λεῖ καὶ ἀγαπᾷ μόνον τὰ κτίσματα ἑαυτοῦ ὁ
θεὸς: ἀλλὰ θέλει καὶ ἀγαπᾷ ἑαυτὸν πολλῶ
μάλλον: διὰ τὸ αἰδίως περὶ ἑαυτὸν ἔχει
τὸν λόγον, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ: καὶ αἰ-
δίως εἰσὶν ἐν αὐτοῖς: καὶ ταῦτα τὰ δύο, καὶ τὸ
θεῷ, εἰς τὸν θεόν.

Γιατ

propriates, nominamus tres hypostasēs seu
personas. Quia verò hæ ipsæ propriates,
non partiuntur unicam illam, & simplicif-
simam, Dei essentiam: ideo ipse, licet tribus
his proprietatibus præditus, vnus Deus est:
non autem tres Dij sunt, sicut quidam dice-
re audemus.

ACHMATES. Giani Catumus bunun uzerin-
detur kim baratē utzifi phat barutur gairifi phallarun
meptij be manteni kipitur be buutzifi phet lecheitur
Chagiati gairi mer igile alami giaratimastan on tun
tachi be alemi tachibu utzile giarati be alem itzinie
Cherekiat be sekianat bu utzileitur eile hosa buutzifi
phata. be utzi suret tegiute smie sonuntzun kim isi blu-
fi phet airmas ol pir chakicatini barinun bunutzur
isi buutzifi pharla bir alachtur utzile giul.

Hætenus, tertium caput.

SCHOLARIUS. Credimus, ex natura
Dei oriri Logum, seu verbū, & Spiritū: sicut
ex igne, lux & caliditas existit. Et, quemad-
modum ignis, etiam si nihil subijciatur, quod
illustretur & calefiat ab ipso, tamen ipse per
se semper habet lucē & caliditatem: & hæc am-
bo emittit ad nos: eodem modo, etiam an-
tequam fundamenta Mundi iacerentur, e-
rant Logus & Spiritus, actiones Dei natu-
rales: quando quidem Deus mens est, sicut
antea dictum est. Hæc tria: Mens, Logus, &
Spiritus, vnus Deus est: sicut in una eadem-
que hominis anima, est mens, est ratio men-
te intellecta, est voluntas item mente perce-
pta: & tamen hæc, quanquam tria sunt, una
est ratione essentia suæ anima. Rursus, Lo-
gus Dei nuncupamus sapientiam Dei, &
potentiam & virtutem, & filium Dei: quia ge-
nitū quiddam est ex natura eius: sicut, quod
ē natura hominis generatum est, hominis vo-
camus filium: & sicut hominis cogitatio,
seu animi sensus, est quidam animæ eius par-
tus. Rursus, Dei voluntatem, appellamus
spiritum Dei, & charitatem. Sed ipsam men-
tem, Patris nomine vocamus: eò quod ipso
nec genitus sit, nec causā ante se habeat: cau-
sa autem sit filij, & Spiritus sancti. Quoniam
igitur Deus non solum res à se creatas intel-
ligit: sed multò magis intelligit & nouit sei-
plum: ideo quæ habet Logum & sapientiam,
qua seipsum intelligit seorsim & propriè: si-
mili modo non tantum vult & diligit ea, quæ
fecit: sed vult & diligit seipsum multò magis:
idēd, ab æterno procedunt ex Deo, tum Lo-
gus, tum Spiritus ipsius: & in æternū sunt in
ipso: arque hæc ambo, cum Deo patre vnus
est Deus.

Caput 4:
Declaratio
personarū
S. Triadis,
quæ vnus
Deus est.

K : ACH. Giani

ἡ ἀρχαία
ἐρμηνεία

ιδ'

Γιαυῖ ἰχθυατῶν μὲν ἀνδρῶν ὁφείντε τρεῖς μῶσαι
γοῦ διὰ τὴν ὁλὴν νότον βέ ἱραδὲτ νέτιμ ὅταν
χαράρετ βέ σοχλὲ ἐγέρνιζιμ. ὅτῃν χαράρετ μ-
τιχέρῃ βέ σοχλὲ βάρετῃ χιμπτίμ βιτῆνιμ χι-
ραρετ βέ σοχλὲ γιμνιτῶν μωπανιχί γιμνιτῶν γι-
γῶ πενταχί νουτ ἡβέ ἱραδὲτ μωπαρῶν πατιμῖ ἐ-
βαλῖντι ὅλ εὐτῆνιμ τίς αἰνὸν βέ νότον βέ ἱραδὲτ
τρῆμας ὅτῃ μωπὶρ τααγῶ τίς νέτιμ ἀτεμῖρ τῆ-
νιμ αἰνὸν βέ νότον ἀνιβέ ἱραδὲτ ἀνιβέρετῃ
ἐπὶ ὅλ ὅτῃ τῆνιμ χαμπατινὲ νὰ δαῖρ μωπὶρ
τῆνιμ τῆνιμ ἀχμῖ γιμνῶ μωπαρῶν νέτιμ ἐλ μ-
λαχ βέ ἐννιτῆνιμ βέ ἰπνιλάχ τῆνιμ τίς μὲ ἱτέ-
ρῶν ἱραδὲτ ὅλ δαῖρ μωπαρῶν χαμπατινὲ μω-
τεβελίτ ὅλ ὅτῃ νέτιμ ἀδεμῖρ τὸ γυνῶ ἰωνι ἀ-
τέμ τίς βέ νέτιμ ἀτεμῖρ φουβῖνέ ροχτῆνιμ
σιβελῖτ ὅλ ὅτῃ νέτιμ ἀτεμῖρ τῶνιμ ἰωνι ἀτέμ
τίς βέ νέτιμ ἀτεμῖρ φουβῖνέ ροχτῆνιμ μωτε-
βελῖτ ὅλ ὅτῃ βέ ταχί γιμνῶ ἱρατῆνιμ βέ ροχ-
κῶνιμ βέ μωπαρῶν τῆνιμ τίς μὲ ἱτέρῃ βέ τα-
χί ἀνιβέ ἐπὶ τίς ἱβῶ νιμ εὐνιμ μὲς τῶνιμ
νιτ ἡβέ ἱραδὲτ μωπαρῶν τὸ γαῖρ βέ ταχί ἐ-
ννιτῶν μωπαρῶν χαμπατινὲ μωπῶν γιτῆν-
τῶνιμ μωπῶν γιμνῶν χαμπατινὲ ταχί γι-
μνῶ μωπῶν βέ ἀνιβέ τῆνιμ γιμνῶν χα-
μπατινὲ νιτῶνιμ γιτῆνιμ ἀνδρῶν νιτῶν βέ
ρετῃ βέ ἰλμῖ βάρετῃ ὅλ ἰλμῖ ἐμωπῶν χα-
μπατινὲ ἀνιβέ βέ μωπῶν ἱβῶ ἀνιβέ βέ ταχί τίς
νιμ χαμῶν μαχλουβῖνιμ βέ βέ τῆνιμ γιμνῶν
μωπῶν γιμνῶν ταχί γιμνῶν βέ βέ τῆνιμ ἀν-
νιτῶνιμ ἡβέ ὅτῃ νιτῶν χαμῶν γιμνῶν
βέ ἐμωπῶν γιμνῶνιμ ὅτῃ μωπαρῶν μωπαρῶν
μωπὶρ ἀνιβέ τίς.

Τέλος τῆς τετάρτης κεφαλῆς.

ΣΧΟΛ. Πιστεύομεν, ὅτι ὁ Θεὸς, Διὰ τοῦ
λόγου τῆς σοφίας, καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν
δημιουργῇ τοῦ κόσμου· καὶ Διὰ τῆς πνεύμα-
τος τῆς ἀγάπης, φελησεως καὶ ἀγάπης αὐ-
τοῦ, περνοῖται, καὶ κυβερνᾷ, καὶ κινεῖ, πᾶσαν
φύσιν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, πρὸς τὸ ἀγαθόν,
κατὰ τὴν τάξιν ἐκείνης φύσεως. Καὶ Διὰ
τῆς τοῦ πνεύματος: ὅτι, ὅτε ἡ φελησεν ὁ Θεός,
Διὰ μόνον τὴν ἐλεημοσύνην αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ
φαιδῇ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν
δαίμονων, καὶ τῆς εἰδωλολατρίας: διότι,
πλεῶν τοῦ ὀλίγου τόπος τῶν ἱεραδῶν: ἐν ᾧ
περνοῖται καὶ ἐπὶ τῇ φελησεν ὁ Θεός, ἐν τοῦ
νόμου τοῦ μωσέως: ἡ δὲ ἄλλη πᾶσα οἰκονο-
μία, ἐπεβάρυντο πρὸς τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ: καὶ πολ-
λὰς φελησεν, ὅτῃ μὴ ὄντας, ἀπὸ τῆς ἐνός καὶ μό-
νης ἀληθινῆς Θεοῦ περνοῖται: καὶ ἐπὶ τῇ φελησεν
κατὰ τὰς ἰδίας ἐκείνης ἐπιθυμίας, ἐκαστὴν
τῶν θεῶν νόμον.

ἵτι νιτῶνιμ σονδρ ὁφείντετῃ μωπαρῶν νιτ
κα-

A CH M A T E S. Giani ichticatumus bunum
uzerindē turkim barigen diachir olur nutcu be iradet
netekim hotan chararet be sochle egerküzim. Ho-
tum chararet mutecheri obē sochlefi baritur chem-
pteme bitzucle chararet be sochle gkionterun biani-
chi gkiatinat giogu kendachi noui cubē iradet ba-
rinun catimi cualiti ol utzi Kim tiris akil be notcu
be iradet turbu utzē bir taari teris netekim ate-
min izamiden acli be nutku aclibe iradet aclibari
tur cilē ofa ol utzi tzanun chakicatinē nadav bir tzan
tzurbe achmi gcuru barinun nutcumē bel mulach
be ecuntetulac be ipnilach tegiu tesmie iterun zira
kim an lar barinun chakicatinē montefelit oldē
netekim ademtnn to guna ipni atem teris ben ete-
kim atemun phikirinē rhuchten mutefelit oldē netekim
atemten togana ipni atem teris be netekim atemun
phikirinē rhuchten mutefelit oldē be tachi gkuri iratetia
lach be rhuch cutzu be mechembetulach tegiu tef-
mi eterur be tachi acle hep tiris zira kim encliki mese
tentognati nut cubē iradet buntan togar be tachi em-
turuskim batrinun chakicatinē bilime gitzinē giultur
belki gkintinun chakicatin tachi geirec bilur be
anlarne telicuz gkentinun chakacatun daacul itigi-
tzun anun utzun nuniki baritur be ilmi baritur ol il-
mille ebenti chaciketun anlar be bilur zira aman
be tachi tiris Kim chaman machlucuni seber be tilerte
gioltur belki gkentij tachigigreefeber be. tiler a-
nunutzimut cuber uchi cutzu tam chaitan gkelur
be ebendi gkentiletur hofe bebten bariē bir alach
terid.

Haftenus, quartum
caput.

Caput.

SCHOLARIVS. Credimus, Deum
Logo sapientiae & potentiae suae, condidisse
Mundum: ac Spiritu bonae voluntatis et
charitatis suae, prouidere, gubernare, & mo-
uere, omnem naturam suam in Mundo, ad
bonum, pro cuiusque naturae ordine. Ideo
credimus: Deum, quando uoluit, sola
misericordia sua conuertisse homines: ab-
ducendo à seductione & errore Dæmo-
num, & cultu idolorum: propterea quod
excepta angusta regione Iudæorum: in
qua unus adorabatur & credebatur Deus,
ex lege Moſis: reliquus omnis terrarum
orbis colebat Dei creaturas: homines i-
tem, multos Deos, qui non sunt, pro uno
solo uero Deo adorabant: uiuebant de-
nique secundum suas singuli concupi-
ſcentias, non secundum aliquam Dei lo-
gem.

A CH M A T E S Ichni catimissouun uzerin-
dein

A S. Trini-
tate, Mun-
dus.

Ecclesi-
colleccio.

detur bari nut kilebê ilmi labe cutretile alemi giariti be
chem ruch cufile kim gkentonun achseni ichthi giari
be mucham peitur anuile techigê iter be chem cati-
rur be techric iter alem itzindê cherfec alachiûê ggen-
dichafasinê ggiorê be tachi anundi tzoaci namurus kim
ol factin lil alach tambarê kebê taala tilepi gkenti-
nun keamalsen katinden turmegitzin atemleri seitant
mainden be but pereslicsen zira kim barinun birliligê
be musanun kitapinê echtikat iterler be inanurlariti
anlartan gairi atemler kim ger giuzunteki fariti ala-
chaichtikati itemleri timbelki machlukinê taparlariti
but bigi ai bigi gkiungkipi tzoita arigê ta parlariti
bir gkeritzecfa arigê tapcaslariti seitam malatafilita ne-
fileri chabainê ugiarlariti alach emrinê intithal itup nu-
sa kitapinê inanmaslariti.

Τέλ τοῦ πατριάρχου κα-
ταλλάξ.

SCHOLARIVS. Tunc Deus talem
efformationem humani generis per Logum,
perque sanctum Spiritum suum, fecit. Id-
circo Logus Dei induit humanam naturam:
ut, quā homo esset, uersaretur cum homini-
bus: quā autem Logus Dei, & sapientia Dei,
doceret homines credere in hūc unum & ue-
rū Deū: & uiuere secundum legem, quam
ipse dedisset. Rursus, quā homo: ut mo-
res uitamque suam, exemplū daret doctri-
næ suæ. Primus enim ipse seruauit legem,
quam hominibus dederat. Quā uerō Lo-
gus Dei, & potentia: posset illud toti Mundo
salutare bonum, cuius causa uenerat, con-
ficere: quia fieri non poterat, ut simplicis
hominis uiribus, ad Deum conuerteretur
orbis terrarum. Ita, Logo quidem suo se-
minauit omnipotens ille, & oculorum ef-
fugiens obtutum, Deus, ueritatem Hieroso-
lymis: Spiritu autem suo illuminauit & ro-
borauit Apostolos suos: ut ueritatem in to-
tum etiam terræ orbem disseminarent: pro-
pter charitatem Dei, qui ipsum miserat: &
propter cupiditatem, qua flagrabat, salutis
humani generis: secundum exemplum i-
psiū Iesu: qui, quā humanam assumpsit na-
turam, pro communi salute hominum ul-
trò emortuus est. Sic nos credimus unum
in tribus personis Deum: Patrem, Filium, &
Spiritum sanctum, quemadmodum Domi-
nus noster Iesus Christus docuit. Et, quia
uerax est: credimus, eum esse ipsam uerita-
tem. Discipuli etiam ipsius, sic nos latius
docuerunt. Sic ex ui quoque sapientiæ intel-
ligimus.

Logus hu-
mana carne
vestitus.

Prædicatio
Euangelij
per Aposto-
los.

A716-

Κ 3 ΑΝΕΝΤΖΗ

[illegible]

Ahmadzai atem fure timle nut euleber uchi cutzi le-
bunari irfat eelen buntā ho turi niteu bari atem fure
tunkis phletia atē kinbi atemleri lemo fachimber eten
ut eulebē ilenle alame irfat itup phajit ichtitai lerenti
iptal eile alachin bech tavilegme unicat eteler ifaggior
fletigi kimbi be chem atem bigi alenle anel etupa el-
mile irfatini tecmil eileē be chē eile eileti be chem a-
lach murki be cutretimbir le catir olupze nū alenā
ila hitē ggenti ichtigiari uzerē zira monkun tegiltir
bir kili tzenū alenā chac tin giana ton turē eile aligita
zin olbati fach alenū ezel catir cagum niteu le gk rta-
ziki conzu muheri cē andi be em ol rhuchi tufi le-
chah arizuni maneber eileti be gcubetletirti olke rhi-
zegi tzenū alenā inumegitzēn. Be chem alumnuten co-
rima ipggeritzegunmu chimbeti be amirun emri me-
chembetiten oturi be alenā dalaleten gcurtamaftan o-
turi be tachi ifa kimbi ggenti ichtiariyle atelic suretij-
le oltagi gkimbi ggendi ichtiariyle atelic suretijle olta-
gi gkimbi olmaguzin machlucati chadreti imbariē ghe
tistir megitzū eile ichticat eterus bir ol bir alachi bu uta
zile ep ipni rhucheu tuffle irfat eileti rhabumus ifa
ggentuzk ruzec oltaguzi ichticat eteris Kim irfati ta-
chinggeri tzeftur jagitleri tachi asani rhacle anlarus
bir tachi ilmi cubetijle.

*Haftenus, sextum
caput.*

Τέλος τῆς ἐκτῆς κεφαλῆς.

ΣΧΟΛΑΡ. Πιστεύομεν ὅτι ὁ λόγος Θεοῦ τῆς
 3. Θεοῦ, ὁ ἀνθρώπου Θεοῦ, ὁ συνέδυση ὁ λόγος Θεοῦ καὶ
 Θεοῦ, ἐστὶν ὁ Χριστός. καὶ ἡ μετὰ ζωὴ Θεοῦ Χριστοῦ ἐν
 τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, ἡ ζωὴ ἀνθρώπου ὑπεραγαπᾷ.
 ἡ δὲ δυνάμις τῆς σοφίας, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
 ἡ Θεοῦ δυνάμις.

Γνωμὶ χιττατμας απανδρ ζεζου:τσε ημε ελχ
 σορ βε ατεμλιν αιδρ νικπι ατεμλιν η νταναμχερ-
 μες ελαχ σορ ανι πισρελνσι ετατσε εσανδρ χαγε-
 τιτβς μαννι ετρεμ χωνσι βε λιερ χωνσι νικπι-
 τσε ταχι ελα εβριμ βε λιμ ζησκι μετβιτλεβι Γνω-
 βετιλχητσε.

SCHOL. Credimus, Logu illu Dei, & hominẽ a Logo induitũ, esse Christũ. Sanẽ vita Christi, quam in carne sua ducebat, erat vita hominis plusquã sancti. Vis autem Sapientiẽ, & operum eius, erat Dei potentia.

Giani ichiucatumus humus uzerindetur kim alach
fozi be atemlic anun kibi atemlic ki mutkubarumus Achma
alach fozi ani Ki phetendi esatur esanun chagetiñis tcs.
mansî atem chagiati be liler chagiati kibitur tachi ala
efin be ilmi gadi mestizileri gubeti ilachitur.

Haftenus, septimum
caput.

Τελ. 8 ἑξ ὁμοκεφα-
λῆς.

μετάλλου
ἔχουσαν.

ΣΧΟΛΑΡ. Πιστεύομεν, ὅτι, ὡς περ ἡ ψυ-
χή, καὶ τὸ σῶμα, τῷ ἑνὸς ἀνθρώπου, γίνεται ἓς
ἀνθρώπου. ἔτι οὗ λόγου. Ἐπεὶ, ἂν ἑνὸς
μέρους, καὶ ἂν ἄλλης μέρους, ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶ-
μα, εἴη πάντοτε δύο φύσεις, μεμερισμέναι
τελῶς ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ. ἔτι καὶ ἡ ἀνθρωπό-
της, καὶ ἡ θεότης, εἴη ἐν τῷ ἐνὶ χριστῷ μεμε-
ρισμέναι τῇ φύσιν τελῶς: καὶ ὑπόστασις
μόνη, ὡς τοιαυτῶς, λεγόμενα. καὶ ἔτι ὁ λόγος

SCHOL. Credimus, quādamodū anima & corpus unius hominis, cōsistū: unū hominem: ita Logum Dei, ab una parte: ab altera verò, animam & corpus, esse perpetuò duas naturas, perfectē diuisas in uno homine. Sic & humanitas, & diuinitas, sunt in uno Christo natura perfectē diuise: tantū hypostasi & personaliter coadunate. Ac neque Logus Dei mutatus est in carnem, aut in animam, Christi:

23 θεμελιωθῇ εἰς τὴν σῶσιν, ἢ τὴν ψυχλῶν.
 24 25

ΤΕΛΟΣ ΤΩ ΕΝΑΤΩ ΚΕ-
ΦΑΛΑΙΩ.

Haftenus, nonum
caput.

πεφύλων.

ΣΧΟΛΑΡ. Πιστεύομεν, ὅτι, ὅταν ὁ Θεὸς κοι-
νωῇ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ, καὶ τὸ χάριτος, κί-
σματι πνι, ἡ δαμῶς ζημιᾶται: ἀλλὰ μάλλον με-
γαλύνεται: διότι ἐκ τῆς ἀρετῆς τῶν κτισμάτων,
τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ φανερεῖται. καὶ, ὅσοι μαθηταὶ βέλ-
πεται τὸ κτίσμα τῆς πλείονι κοινωνίᾳ τῆς αὐτοῦ
τῆς αὐτῆς: ποσὶ τὸν πλεονῶν ἀρετῆς τοῦ Θεοῦ,
καὶ ἡ δυνάμις, δεικνύται. Διὰ τοῦτο, ἡ ἀγαθότης
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ δυνάμις, καὶ ἡ ἀρετή, εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους πλεονῶν μεγαλύνεται, ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοῦ
τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοῦ τοῦ δυνά-
μεως, εἰς τὸν ἰσχυρὸν: ἡ δὲ ἐκ τῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς πε-
φύτας μίαν χάριν αὐτοῦ, ἡ δὲ οὐ: καὶ εἰς ἄλλου
μὲν πεφύτων, ἐλάττωσα: εἰς ἄλλου δὲ, μεί-
ζονα.

τὸ ἀχαιὸν
ἐφωλῶσα.

Γιανίχτικαίμας μπουνδὲρεντέτρε νίμ σὸ βάντι
νικαρεϊ νικαμάλχλινιμ τέρ βέ μπασαμσῖν μαχλο-
νισῖν μπιρινέ ἀτὰ εἰτὲ μπῦ ἀτᾶρν γιονῖ ιτῖ νοςᾶν
γινιμῖς μπῖλιν ταχί νικαμάλ μπασαμ σῖρα νίμ μαχλο-
νισῖν νικαμάλχλιν γιονῖ ἀλλομῖνι ἀλαχίρ ὀλνρ ὀλ μπῖσῖρ
ἀλαχίρ ἰλνῖ βέ νικαμάλ ἀλαχίρ ὀλνρ βέ ταχί μπανέντ-
ρεν νίμ ἀλαχίρ σον νῖνι βέ νικαμάλ ἰλνῖ ἀτεμλερέ βέ γᾶν
εἰ ἀτεμλερέ γιονῖ τῖ γιονῖν ταχί ἰχλῖν ὀλνῖ
ὀλνῖν νίμ μπασαμ τῖνι γινικαμάλινε ἑσᾶ νικλῖντῖν
μπανῖν ὀνῖν γινῖν μπασαμπελερέ ἀλλομῖνι
μικατῖν γινετῖνι δέ χάσιλ ὀλνῖν ἑσᾶ μελῖν
μαχλιννῖν σον νῖνι δέ βέ νικαμάλινε ταχί νῖνι
τῖ δῶνῖ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩ ΔΕΚΑΤΩ ΚΕΦΑ-
ΛΑΙΩ.

πεφύλων.

ΣΧΟΛΑΡ. Πιστεύομεν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐ-
στῶν ὁ Θεὸς ἀπέθανε οἰκίᾳ ἰσχυροῦ, διὰ πᾶ-
λως καὶ μεγάλως ὠφελείας, εἰς οἰκίαν πολλῶν
λόγων: καὶ πάντες ταῦτα, καὶ τὸ ἀνθρώπινον
αὐτοῦ. Ὁ γὰρ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅτε σῶνται, ὅτε ἀπο-
θνήσκουσι, ὅτε ἀνίστανται: ἀλλὰ μάλλον ἀνίστησιν
αὐτὸς ὅν νεκρὸς: ὡς περ ἀνίστησε καὶ τὸν αἰρέτα,
ὡς ἐφάρησεν. Πιστεύομεν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναστὰς
ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν: καὶ πάλιν μελλοῖ ἐρχε-
σθαι μετὰ δόξης, ἵνα κλένῃ τὸν κόσμον.

τὸ ἀχαιὸν
ἐφωλῶσα.

Γιανίχτικαίμας μπουνδὲρεντέτρε ἑσᾶ τῖνι
ὀλνῖ βέ ἰλνῖ, γιονῖ ἰχλῖνι δέ τῖνι ταχί φανῖν
ὀνῖν ἰσιν μπανῖν ἀτεμλερέ νικαμάλ γινῖν μπασαμ
νῖνι τῖνι ὀλνῖ βέ νῖνι γινῖν χᾶνι μπασαμ ἐβῖν γινῖν
ἐχλῖν μελῖν ἰτῖ χᾶν γινῖν νῖνι ἰσιν ἰσιν ἰσιν
νῖνι βέ χᾶν γινῖν χᾶνι μπασαμ νῖνι ἰσιν
νῖνι ἰσιν γινῖν

lur ebergkē tu echgiai mebat iti chē gkēdu kispheleti gūzifmi ichgia etigi kibi be chē gcuruchagiat bultuāfo
ra ghogē

SCHOLAR. quando Deus de boni-
tate sua & gratia cum aliquo creato com-
municet, cum tunc prorsus nihil deperdes-
re: sed magis magnificari: propterea quod
ex praestantia rerum conditarum, celsitudo
Dei manifesta fit. Ac, quanto maior crea-
tis praestantiae accessio fiat, ex maiore boni-
tatis eius communione: tanto magis boni-
tas & potentia Dei illustratur. Hinc adeo
factum est, ut bonitas Dei, & potentia, &
charitas, humano generi maior & illu-
strior extiterit: quando ipse Dei Logus,
qui Deus est, cum tota sua potentia descen-
dit in Iesum: quam, cum ad Prophetas u-
nam, aut alteram gratiam misit: & quidē
eorum alij atque alij, maiorem aut mino-
rem.

Giani ichticatumus bunun uzerimdetur kim so-
falti kimbari keamali Chulmin ten be baxaisindē ma-
hlocunden birimē ara itē bu araten ghendi itzi nozā
gkelimes belki tachi keamal buler zira kim machlu-
cundagi keamalten ghendi adaneti dachir olur ol
mictar alachun ilmi be keamali dachir olur be tachi
bununtzun kim alachun seu katimi be mechembe-
ti atemlerē be gairi atemlerē gkionder tu gunden
tachi Zichiatē olndi ol mutki bari tzemi gkeamali
le esac keltigitzun bundan ondun gkelebbegam-
berlerē alecatri meratic gkeltigidē Chafil olandan
esac melitzes machlucundē sefcatulach be mechem
betulach tachi ziatē olndi.

Haftenus, decimum
caput.

SCHOLAR. Credimus, Christum
esse crucifixum, & mortuum sua propria
voluntate, ob multas magnasq; utilitates:
in quibus explicandis, longa oratione opus
esset: & id omne ratione humane sua natu-
ra Logus enim Dei, nec cruci affigitur, nec
moritur, neq; a morte resurgit: sed ipse a-
lios potius mortuos resuscitavit: sicut etiā
carnem, quā ipse gessavit. Credimus, Chri-
stum post resurrectionem suam, assumptum
esse in caelos: & inde cum gloria, ad iudiciū
de Mundo faciendum, rediturum.

Giani ichticatumus bunun uzerimdetur esat zar-
mich olndi be ulnz. ghendi ichtiarile tzoc turbi
phaitclerten oturi isi binar atemligē nadatur giani
barinū sozi ne tzurmile olur be ne ghiru chagiat bu
ra ghogē

τίσαντο ἐναρέτως καὶ ἂν ἰησὺ νόμου· ἔλα-
βον μεγαλὰ χαρίσματα ἐκ τοῦ θεοῦ· διωά-
μεις ἐποίησαν πολλὰς ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ· ὑ-
περ ὧν αὐτῶν, εἰ ἡ πίστις αὐτῶν ἦ ἐναντία τῇ
ἀληθείᾳ.

τὸ ἀχματ
ἱρμωεία δι
αὐτῶν ὁ γλῶσσ

Γιὰν μπισιντὶ χοντζετ ὅλτρερ ἡμ σολὰς ἡμ-
σι μπε τῶν πεμπὰλ κιλτὶλάρ μπανδρὺντρεντ βαπὶτ
ὀλντιλάρ βε χάρε ἀμὲλ ἰσλετιλέρ μερτιμπε χάρη
κὶ λτὶλάρ χέμ τζον μονετλέρ ἰσλατιλέρ ἰσά ἀτί-
μλα μπε μπὸνλε ὀλμάστὶ ἐγὰρ μπε τὴν χάρη ὀλμα
γιάγιτι.

Τέλθ τὸ δεικνὺς ὁ γλῶσσ κεφαλὰς.

κεφαλαιον.

ΣΧΟ. Οἱ, οὗτοι λέγουσι τινὲς καὶ τῆς πίστεως
πρώτης· διωάμεθα λυερ δὲ κέλως καὶ ὁ λό-
γος.

τὸ ἀχματ.

Γιὰν μπλντὶτ χοντζετ ὅλτρερ ἡμσι ἰσι μπε τὴ
νὴν ἀλετχισινε ματλάρ ὀλὰ τζαμπέ πατίρ.

Τέλθ τὸ δεικνὺς ὁ γλῶσσ κεφαλὰς.

κεφαλαιον.

ΣΧΟ. Οἱ τῇ πίστει τῶν τῶν ἐπὶ ἐμνησθῶν Δὲ
κ'· πολλῶν τιμωρίων ἡ φωνὴν οἱ βασιλεῖς τότε,
καὶ οἱ ἐπαρχοὶ αὐτῶν, ἐν τῇ οἰκισμῇ τῇ
ζέοντες· πολὺ θεοὶ ὄντες, καὶ εἰδωλολάτραι·
καὶ ὁ δὲ ἰσχυρὸν· ἀλλὰ ἐνίκησεν ἡ πίστις,
καὶ Διὰ μὲν ἡμεῖς, ἡμεῖς τῶν. Καὶ ἐλθὼν ὁ κύριος
Θ, ὁρῶν αὐτῶν. Καὶ εἰ μὴ ἡ πίστις αὐτῶν
ἐκ θελήματ Θ, θεῶ· διελύθη αὐ τὸ πνεῦμα
λως. Αὐτῶ τῶ κυρῶ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, δὲ
ἐξ, ἀμὲν.

τὸ ἀχματ
ἱρμωεία δι
αὐτῶν ὁ γλῶσσ

Γιὰν γελτὶν χοντζετ ὅλτρερ ἡμσι γλῶσσ ὁρ-
νι γλ ἰσι μπε τῶν ἰπταλινε μουνατὰ ἡμσι μόν-
χαρμπένλε μπετὰτ νηπλε ὀλὰ μπε μωπατταχ-
ταρ ἡμ τζον τὰ βιὰ βε πωτλάρ τὰ παρλὰ ἔστι
μπελάρ ὀλντ ἰπταλ ἰτὲ μετλάρ μπέλνι κωβέτ
μπελντὶ κωμτὰ τὰ σιντὶτ ἡμεῖς ἔλαχον ριδαεῖ
ἐπὶ ὀλμα γιάγιτι μπε ὀλμα γιάγιτι.

Τέλθ ὁ γλῶσσ κεφαλὰς.

ΤΟΥ ΣΧΟ. Αὐτὰ λεγομένη ἡμεῖς π
εἰ τῆς πίστεως ἡμῶν σωτήριος.

τὸ ἀχματ.

Γιὰν ἡμεῖς τῶν μπῆς τιμωρίων μπαντὶντ ἡμσι
ὁρ ἰπταλιν.

Τέλθ τὰ καὶ ὀλντ.

ἡ γλῶσσ, ἐπὶ ἡμῶν.

ὅτι ὁ σὺλτὰ

Ο δὲ σὺλτὰ Θ, ἀκρίτως τῶν τῶ
πατριάρχων, ἀπερ ἐγχεάφως τοῦ ἔδωκε,
ἡ αὐτῶν μεγαλὴ εἰς τὴν θεολογίαν
καὶ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν· καὶ ἐπληροφόρηθη τὴν
πίστω ἀληθείαν περὶ τῆς πίστεως τῶν
χριστιανῶν· ὅτι εἶναι ἀληθινὴ· καὶ πᾶ μω-
ση καὶ τῆς πίστεως αὐτῶν, ἀληθινὰ καὶ
φωτισμένα· καὶ κανένα δὲ ὀλντ δὲ
εἶναι εἰς αὐτὰ· ἀμὲν καὶ ἀμὲν καὶ λαμπρό-
τερα ὡς τὸ χρυσάφι. Ἀγάπησε δὲ

proposito, grauiam inatus est illis: quicunq,
anorū in eosq, grauiiter ammadueri iussit. Nec ipse solū Sultanus diliget Christianos: sed

et cum virtute secundū Iesu legē et instituta
vixerunt: hi magnis donis a Deo ornati fue-
runt: et miracula multa potenter, nomine et
cōcessu ipsius Iesu, fecere: quod pfecto, si veri-
tati hæc fides aduersaretur, secuturū nō fuisset.
Ach. Giani besintzi chontzer ochtzer kin sular
kim isi butini cabul kiltular bunan vzerinē
thapit oldilar bechait amel isletiler mer-
tebe Chafil kiltular chem izoc mouetiler ist-
latiler isa atila bu boile olmaziti egar bu ün
chac olmagiagiti.

5. a signis &
miraculis.

Hactenus, decimum octauum Caput.
Scholarius. Sexto, quicquid ab aliquib, aduer-
sus hanc fidem assertur, id tum facile, tum ve-
ritati congruenter, soluere possumus.

6. a u veri-
tatis.

Achmates. Giani alitzi chontzer ochtzer ki-
mise isi bu tinin aletchisinē masluch olā izua-
bē Cairis. Hactenus, decimū nonū cap.
Scholarius. Postremo, fidē hanc olim oppugna-
runt multis supplicijs et cadibus Reges, et Pra-
sides eorū, per orbē terrarū CCCXIII. annis:
ut multitudinē scil. Deorum suorum, et ido-
la sua, quorū cultui dedit, erāt, iuerentur: nec
hilum profecerunt: sed elucata vici fides, in
hūc usq, diē pmanēs. Sed et Dominus, quādo
uenerit, reperiet eā. Quod nisi in volūate dei
fuisset hæc fides fundata: facile tūc, velut ne-
bula, dissoluta euuissēt. Ipsi huic Domino
nostro Iesu Christo, gloriā, amen.

Caput 19.

Caput 20.
7. a uictoria
crueta mar-
tyrum.

Achmat. Giani geliz in chontzer ochtzer u
gloas on sekis gilisi bu tinin ipa line mucata-
leile mucharebeile mutzale leile otza manun
batsachtari kim izoc taerigbē putlarā tapar-
larite meitluch olap ipa ite meiturbel. i cu
berbuldi alemia tasimiete ineger alachun rhi
dasioele olmagiagin bile olmaziti.

Hactenus Deo iuvante, etiā vicesimū cap.
Scholar. Hæc sunt, quæ nos de Religione no-
stra sentimus, breuiter dicta.

Achmat. Giani eile tiris birtinibus babinde
ichtisar nipa.

Temet ipsam olati. Id est, absoluit.
Tunc Sultanus, hisce ex ore Patriarchæ audi-
tis, et in Scripto etiā acceptis, magnopere ad-
miratus est illius diuinarū rerū cognitionē, et
sapientiā: certusq, de religione Christiana sa-
ctus est, totā esse verissimā mysteria eius, non
modo vera sed etiā mirifica: nullā his subesse
dolum: sed puritate et splendore vincere aurē.
Hinc amore profectus est et eum Christianū,
benignosq, aspexit vultu. Hæc de causa, edictū e-

Machome-
ta placuit
fides Chri-
stiana.

Edictum e-
ius clemēs
de Christi-
anis.

cuncti

ἔρις μὲν δὲ
τῶν Χριστιανῶν
ἦν.

πολλὰ τὴ γὰρ τῶν Χριστιανῶν, καὶ ὅλεπε κα-
λῶς. Καὶ ὁρῶντες ἐδ' ὅπως, καὶ ἐδ' ὅπως ἐκαίμε
καὶ μεγάλας φοβέρας εἰς ἐκείνους: ὅπως νὰ
παράξω, ἢ διαβάλλω πινὰ τῶν Χρι-
στιανῶν, νὰ παύσω τὸν βαρύνον. Καὶ ἔτι μόνον
ὁ σὺλτανος ἀγάπα τὸν Χριστιανὸν ἀμὴ καὶ
ἄλλοι οἱ μισοχριστιανοὶ, ὡς ἐκ τῆς ὁρῶντος
ἀφ' ὧντος. Εἶχε ὁ σὺλτανος μεγάλην χα-
ρὰ καὶ δὲ φροσύνη: ἐσόντας, νὰ γὰρ πῶς τὴν
γένεας αὐτῶν τῆς βασιλείας.

ἔτι δὲ παῖς
ἄρχης πα-
τριάρχου
ἦν.

Ὁ δὲ πατριάρχης κύριος γεννάδιος, ἐκα-
μεν εἰς τὴν ὑψηλοτάτην πατριαρχικὴν θρόνον
τῆς ἀγιωτάτης τῆς Χρῆστῃς μεγάλης ἐκκλησί-
ας, χροῖνας παῖτες, καὶ μήνας. Καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς
καὶ μεγάλης σκάνδαλα, ὅπως ἦσαν, ἐκάλεσε
συνοδὸν ἀρχιερέων, καὶ κληρικῶν, καὶ ἀρχόν-
των, καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐκαίμε πα-
ραίτησιν τῆς πατριαρχικῆς θρόνου. Οἱ ἄρχιε-
ρεῖς ἐπαρεκάλεσαν αὐτὸν, καὶ οἱ κληρικοὶ, καὶ
ὁ λαὸς, διὰ νὰ διαμνησθῇ δὲ τὴν ἡθέ-
λησεν εὐλαΐας, νὰ τὸ ἀκῶσιν μόνον ἐξαίρε-
την παραίτησιν αὐτῶν εἰς τὴν κώδικα τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας. Καὶ λαβὼν τὰ πράγματα αὐτῶν,
ἦτοι αὐτὸν εἶχεν, ὡς ἦν ἐν τῷ αἵματι εἰς τὸ μονα-
στήριον τῆς θείας παρθενότητος, ἐν τῷ ὅρι μόνον
κεῖνος, πολλοὶ εἰς τὰς σέρας: καὶ ἐκεῖ ἀπέθε-
νεν εἰρηνικῶς καὶ ἐμετήλιαξεν αὐτὴ τὴν κόσ-
μῃ τῆς τῆς, τὴν ἑσθιὴν βασιλείαν τῆς θεῆς.

Καθεζομένης ὅτι ἐκεῖ τῆς συνοδῆς εἰς τὴν
ἀγιωτάτην τῆς θεῆς μεγάλην ἐκκλησίαν ἵνα
ἐκλέξωσιν ἄλλον πατριάρχην καὶ ὁμοφώ-
νως ἐκλέξαν.

ΒΘ. ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ καὶ πνόμενικος.

Πνομήτι-
κος ὅλος τῆς
πόλεως,
exponitur
à Theodo-
sio Zygo-
mala, δι-
δάσκων
παύτων.

Τῆτος ἦτορ πνόμενικος ὅλος τῆς πόλεως
καὶ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς, ψήφω τὸ ἀρχιερέων
τῶν κληρικῶν, καὶ πάντων τῶν λαῶν, ἐχειροτόνη-
σεν αὐτὸν πατριάρχην ὁ ἡγεμὼν καὶ μετὰ καὶ
ἄλλων ἀρχιερέων, κατὰ νόμους. Καὶ πῶς αὐ-
τὴν κυριότητῃ τῆς πατριαρχίας ἐλαβε: καὶ
ὅσον καὶ ὅσον ἐκαίμε πατριάρχης, ἐπέρασεν
εἰρηνικῶς καὶ ἀσκανδάλως. Καὶ ὅλοι οἱ Χρι-
στιανοὶ ἐχαίροντο μετ' αὐτῶν, ἀπὸ τῆς θείας χα-
ρίσματος, ὅπως εἶχεν. Ὅσος, ἄκακος, ἀμεί-
λτος, κεχωρισμένος τῶν ἀμαρτωλῶν, κατὰ τὴν
ὁν ἀπόστολον. Ὁμῶς, ὡς ἀνθρώπος, καὶ αὐτὸς
ἐδῶκε τὸ κινὸν χρεός, τὴν θάλασσαν: καὶ ἀπέ-
δωκε τὴν ψυχὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας θεοῦ.

ΓΘ. ΙΩΑΣΑΦ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ, ὁ λεγόμενος Κέσας.

Τῆτος, μετὰ τὴν θάνατον αὐτῆς τῆς πατριαρχίας
καὶ ἰσιδώρα, πατριάρχην τὴν ψήφισαν. καὶ
δῶσαν.

cuncti etiam Turcæ (qui ipsorum lingua Mu-
sulmani, hoc est, circumcisi, appellantur) pro-
pter edictum Regium. Enimvero magno gau-
debat opere, oblectabaturq̃, Sultanus: quod se
talis nationis Dominum Regemq̃, fieri conti-
gisset.

Ceterum Patriarcha Gennadius, in subli-
mi magna sanctissimæ Christi Ecclesiæ thro-
no, annos quinq̃, & aliquot menses, egit. Tunc
multis magnisq̃, dissidijs exortis, concilium cō-
vocavit Pontificum, Clericorum, Optimatum,
cunctorumq̃, Christianorum: in quo se Patriar-
chico munere abdicavit. Adhortabantur qui-
dem Pontifices ipsum, & Ecclesiastici viri, po-
pulusq̃, cunctus, ad manendum: sed prorsus i-
pse noluit audire: verum abdicacionem suā in
Codice magnæ Ecclesiæ inscripsit. Deinde, rebus
suis acceptis, rectā se in Monasterium D. Pro-
dromi, in monte Menæcei prope Serras situm,
cōtulit, ibiq̃, bona pace mortuus, cum hoc eade-
m mundo cæleste Dei Regnum commutavit.

Gennadij
P. abdicatio.

Eiusdem
obitus.

Sedente porro illic in sanctissima Dei Eccle-
sia magna: Patrum cœtu, propter aliū Patriar-
cham eligendum: Isidoro consentientibus suf-
fragijs ea dignitas data fuit.

II. P. ISIDORVS HIEROMONA- chus, à confelsionibus audiendis.

Solebat hic confessiones peccatorum totius
ciuitatis audire: quem, propter virtutis suæ
excellentiā, suffragijs Anistium, Clericorū,
totiusq̃ populi, Patriarcham factum, renun-
ciauit Heracleensis Presul, presente Pontifici
cœtu, secundum leges. Omni itaque maxime
dignitatis potestate accepta: omne sui muneris
tempus, pacificè, & sine dissensionibus, exegit.
Omnes Christiani, communi cum ipso hilari-
tate fruebantur, ex diuinis in ipso dotibus. Sæ-
pius, simplex & candidus, macula vitiorum
expers: remotus à consortio peccatorum, secun-
dum D. Apostolum. Tandem quia homo,
& ipse commune persoluit debitum naturæ,
mortem: reddita anima sua in manus
Dei.

Isidorus, ho-
nus Patriar-

III. P. IOASAPHVS HIERO- monachus, cognomento Cufas,

Hic, à morte Patriarchæ Isidori, in locum
eius suffragatione legitima successit: et accepta
1171

Ioasaphus,
rite in Pa-
triarchatū
successor-

ἐπιβίησας, νὰ πῶν ἰδ' αὐτὸν. Καὶ, ὡς εἶχε παρ-
ρησιάζει, τὸ αὐτὸν πῶν· εἰς αὐτὸν πολλὰς τίχνας,
καὶ ἰδ' αὐτὸν. Καὶ καθὼς ἰδ' αὐτὸν πῶν, ὁμο-
φάνος ἐκείνης· ἐπέσει ὅλη ἡ ἀγάπη αὐτῆς, καὶ
ὁ πῶν ἐπὶ αὐτὴν· καὶ ἀποδόσκει εἰς τὸν ἐ-
αυτὸν τρεῖς νὰ πῶν ἐκείνη γυναῖκα, ἢ νὰ ἀπε-
θανῇ. Καὶ τῆς ὥρας ἐτάλε θραύματα κρη-
νύματα, ὡς ἐπὶ μύρας τῆς πίστεως, εἰς τὸν πα-
τερὶον ἁγίου πνεύματος νὰ δώσῃ αὐτῇ βίβλημα, νὰ
πῶν ἐκείνη γυναῖκα.

ὁ δὲ πατριάρχης, τελείως δὲ ἐν ἡθέλησεν, να
ἀκούσῃ ἐφ' ἃ ἐν ἀποδέχθη τοῖς τοῦ λόγου ἔσαν
τάς, ὅπως ἔστω φανερόν μοι χροῖσθαι, να παρ
εἴσῃ τῷ νόμῳ. καὶ τὸ ὡς ἴσως ὅτι, ὅπως
δύο ἡ νόμιμοι αὐτὸ γνωστὰ, καὶ τὰ παι
δία. ὡς δ' ἐν ὁ πίστις, ὅτι ἐν καμνὴ τῷ
θελημα αὐτῷ ὁ πατριάρχης, καὶ ὁ μέγας ἐκ
κλησιάρχης, ἐκάμε τὸν σπλτανοῦ, καὶ ἐκ
τῷ γένει ὁ πατριάρχης: καὶ ὁ μεράλις ἐκ
κλησιάρχης, ἔλασεν τὴν μὲν αὐτὴ ἀπὸ τῶ
δύο πλάγια. καὶ ἐν τῷ αἵμα ὁ ὡς ἴσως αὐτῶ
τὸν πατριάρχην ὁ πασις, διὰ ὁρισμὸν ὁ
σπλτανοῦ, ἐκ τῶ πατριαρχικοῦ θρόνου: καὶ ὁ
ἀπὸ τῶ ἔξερ. καὶ ἐκ τῶ ὅπου ἐκπῆν τὰ γένει
ὁ πατριάρχης, ἔλεγε μεράλι τῷ φωνῇ: Οὐχ
μόνον τὰ γένει να μὴ ἐκφῆν εἰς ἐκ τῶ ἄλλ
θείας: καὶ διὰ τὴν μὴ ἐν παρὼς τῶ νόμου
μῶ, καὶ κελαδῶ: ἀλλὰ καὶ τὰς χείρας, καὶ τῶ
πόδας, καὶ τὴν κεφαλὴν. καὶ ἐτῆ ὁ ὡς ἴσως
ἐκ τῶ πατριαρχικῷ θρόνῳ διουμένῳ.

Ὡς τὸν μακά-
ριον πατρι-
στέλλον.

περὶ τῆς με-
γαλῆς πόλεως
ἐκείνης.

Τῆς ἑκκλησιαάρχης, ὁποῦ ἔχουσιν τὴν μί-
τῳ αὐτῷ, ἡ αἰτία ἡ περ αὐτῇ. Αὐτὸς ἦτορ σο-
φώτατος πλὴν, καὶ νομιμῶρι, καὶ δίκαι-
ος· καὶ ποτὶ τῷ δ' οὐ ἤθελε, να εἰπῇ, ἢ να πα-
ρθεῖ ἔξω ἀπὸ σκῆνο, ὁποῦ ὀρλῶν οἱ θ' αἰ νόρ-
μοι. Διὰ τῷτο, ὁ πατριάρχης, ἐγνωρίζοντι
αὐτὸ δίκαιον, τὸν εἶχε παῖτοτε σιμα τῷ, καὶ
τὸν ἐσυμβάλλετορ. Καὶ ἀνεκερ τῷτο ὁ πρῶ-
τος πατριάρχης, ἐμήνυσεν αὐτῷ κρυφῶς· καὶ
δῶρα μεγάλα τοῦ ἐπέειλε· να παλαγιάσῃ,
καὶ να κάμῃ τὸν πατριάρχην· να πῶς ἐρῇ,
να τοῦ συγχωρήσῃ, να ἐπάρῃ τὴν μοιχαλί-
δα. Αὐτὸς ὁ δολογημὸς ἐκκλησιαάρχης, καὶ
τὰ δῶρα ὀπίσω ἐπέειλε· καὶ σκῆνω, ὅπως τῷ
ἤφεραν, μὴ ὀργῆς τοῦ ἀπεδώξῃ· λεγοντι
πρὸς αὐτὸν· ὅτι ἡμῖς δ' οὐ παρασάλλομεν
ἀπὸ τῶν ἀποφασιν τῷ θείῳ νόμῳ· ἀμὴν κρατῶ-
μεν αὐτὸν, καὶ διαφενδῶμεν· να εἶναι ἀσά-
λευτοι καὶ ἀμείαλ' ἄρετοι, εἰς τὸς αἰῶνας καὶ, ὅπο-
ιός παραβαίνῃ αὐτῶς, καὶ τῶς καὶ ἀπαίσι· θελῶ
πίση εἰς τὴν ὀργὴν καὶ κατάρων τῷ θεῷ· καὶ θελῶ
λαοὶ τῇ αἰωνίως. Καὶ ἐτῆρ ὑπῆρχαν ὀπίσω καὶ
ἀνυμνοῖσι

*aures Protouesleriij peruenisser: eius videnda
cupido animum eius incessit. Pro gratia igitur
& libertate accedendi, qua apud Imperatorem
pollebat, varijs effecit technis, ut tandem illi ui
deret. Postquã eius uenustatẽ conspexit: toto a
nimi impetu in amorẽ mulieris ferri: & intra
se tale decretum facere: aut eã sibi ducendã v
xorem, aut emoriendum. Itaq; exiẽplo literas
& petitionẽ, præfeto Basse nomine, ad Patriar
ham misit: quò benigna voluntate potestatem
sibi ducendæ mulieris daret.*

Protonet
arij in Acti
cam mulie
relibido.

*Patriarcha verò, nullaratione se adducipas-
sus est: ut audiret, nedum approbaret, eā petiti-
onē: q̄ certū esset, prius adulterium esse coniū-
giū: nec absq̄ diuinā legē transgressione cōcedi
posse. Accedebat hoc amplius, quod vxor eius
et liberi reclamabant.*

Cui Patri-
archa restituit.

Ut igitur Bassa uidit, Patriarchā, & magnū
Ecclesiarchā, planē āgerendo illi morē abhor-
rere: apud Sultanum obtinuit, ut Patriarcha
barbā p̄cideretur: & magni Ecclesiarcha na-
sus ab utroq; latere sinderetur. Ac statim sine
mora Patriarchā, edicto Regio, ē Patriarchico
throno deduxit, atq; inde depulit. Msi uerō
(in eodē loco, ubi barba defecionē passus fue-
rat, magna ille voce inq;) nō tantū barbā de-
fecēt, ueritatis causa: & ne trāsgrediar le-
ges meas, atq; in p̄cnas incurrā: sed ipsas
etiam manus, & pedēs, atq; adeo caput
ipsum. Ita Patriarchica sede expulsus exyt.

O præcla-
rum eius
dictum.

*Causa autē, cur Ecclesiarcha nasus fissus fue-
rit, fuit hæc. Erat is, vir sapientiā præstās, le-
gū obseruantissimus, iustitiæ deditus. Nec vn-
quā eò deduci potuit: ut uel minimū diceret fa-
ceretur: q̃d uer officiū, & diuinarū legū præce-
pta, foret. Propterea cognoscēs ita bonū virum
Patriarcha, semper ipsum uersari secū uoluit,
eiusq; cōsilio utebatur. Hoc sciens Protonestia-
rius, clā homines ad ipsū allegauit: & magna
munera misit: ut à recta uia declinaret, persua-
dens Patriarchæ petitionem admitteret, facul-
tatemq; adulterā ducendi concederet. Verū
laudatissimus, Deoq; charus, Ecclesiarcha, cū
dona retro, unde uenerāt, amandauit: in illos,
q̃ ea attulerant, cū ira & obiurgatione repulit,
dicens: Nolite existimare, nos uellatū un-
guē à sententiā diuinorū p̃ceptorum de-
clinare: sed ea tenere, ea defendere: ut im-
mota sūt, nec trāsmutētur, in cuncta se-
cula. Nā, q̃ cunq; illa trāscierit, & pedib; cal-
cauerit: incidit in irā & execrationē dei:
æternisq; p̃cenis subiiciet. Ita retro abierūt*

Nota ma-
gni Eccle-
siarchæ ui-
tutem.

Et egregie
dictum.

οἱ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ πρωτοεπιστάρχου καὶ
εἶπαν αὐτῷ ὅτι αὐτὸς οὐκ ἔστι λόγος τοῦ πρῶτου
πρωτοεπιστάρχου, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτοεπιστάρχος
ἐκείνος ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης: ὅπου ἦσαν
οἱ πασιάν, καὶ οὗτοι εἶπε, καὶ ἐδίδου αὐτῷ:
ὅτι αὐτὸς εἶναι ἡ αἰτία, ὅπου δὲ τὸ ἐστὶν ὁ
πρωτοεπιστάρχος: καὶ διὰ τοῦτο ἐρχομαι μὴ ἰσχυρῶς.

Πάντες δὲ αὐτοὶ
ἀκούσαντες
αὐτοῦ, φοβή-
σαντο ὑπὸ τῆς
ἐκείνου δυνά-
μεως.

Ὁ δὲ πρωτοεπίσκοπος ἐπλήρωσε τὴν ἐπιθυμί-
αν τῆς ἀγάπης αὐτῆς, καὶ ἔλαβε θεληματικῶς
τοὺς πασιάν: καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ τῇ γυναίκα τῷ
νόμῳ, καὶ ἐμοιχομένῳ αὐτῷ. Καὶ τὴν νόμιμον
αὐτῆς γυναίκα, καὶ τὰ παῖδιά, ἀπέδωκε
πάντεως. Ἀλλ' ἡ θεία παῖς ἔβλεπε, δὲ ἀφῆ-
κεν αὐτῇ, νὰ ὑπάγῃ εἰς μακρόν: νὰ μὴ δὲν
ἐκείνη ποδῶσιν τὸ αὐτὰ ποδοματῆς, καθὼς ἐκα-
μεν: ἀλλ' ὅπως ἡ γυνὴ τοῦ πρῶτου.

Μία γὰρ ἡμέρα ἐκείνη ἔτι αὐτὸς πρωτοε-
πίσκοπος μὲν Ἰνῶν ἀρχιεπίσκοπος: καὶ ἐπαί-
ζοντα, καὶ τὴν παῖδα. Καὶ παίζοντα, ἀπώ-
σε, νὰ ἐπαρῇ τὴν ἀξίαν, νὰ τὴν ῥῆξῃ. Καὶ οὕτως,
ὅπου ἀπώσε τὸ χεῖρ: ἐν τῷ ἁμα ἀπώσε,
ἀρξαι καὶ φοβερά: ἵδοντα τὸ δόγμα αὐτῆς. Ὁ
τῆς μακροθυμίας, καὶ με. Μέγας εἰ, κύριε,
καὶ φοβερός: καὶ τίς ὑποστήσεται τῆς δικαίας
ὀργῆς; καὶ λέγει, ὁ θεὸς δαείδ: ὁ θεός, ἐκείνη
ὁσωρ κύριος, καὶ τὴν ἐξῆς. Καὶ ἡ θεία ῥαφὴ λέ-
γει: ἔχει ὁ θεός ἐκδοκὸν ὁμμά: ἡ γυνὴ, ὁ θεός
ἔχει ὁμμά τῇ ἐκδοκῇ, ὅπου παῖς δὲν.

Καὶ Ἰνῶν ἀπὸ τοῦ καθεζομένου, ὅπου ἐπαί-
ζοντα, καὶ αὐτὸς πρωτοεπίσκοπος: καὶ ἄλλοι, ὅπου
ἦσαν ἐκεῖ: ἐδίδου αὐτῷ, πῶς ἦν ἡ θεία ὁ θάνα-
τος: ἀλλ' ὅπως ἦν ἡ θεία, καὶ ἀπώσε: ὅλοι ἐτρε-
μαξαν, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν: καὶ πρὸς
τὸν θεόν ὅλοφύχως ἐδέηθησαν: ἵνα λυτρώσιν
αὐτοὺς ἐκ τῆς τοιαύτης φοβεράς ὀργῆς. ὁ θάνα-
τος γὰρ τῆς θείας, ἦλθεν ἀοράτως: καὶ ἐσφάγη, κα-
θὼς τὸ ἱελεῖον, τὸ παρὰ τῶν. Καὶ ὑπερήθη
ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ τὸ παρὸν κόσμον:
καὶ τὸ μέλλον: καὶ ἀπώσε τὸ αἰώνιον τῶν, καὶ
τὸ παρὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας, καὶ τῆς θείας.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ σκληροὶ, καὶ οἱ πασιάν, τὴν ἐξαι-
φνης καὶ φοβερὴν θανάτου: αὐτῶς πρὸς τοὺς ἐπί-
σκοποις, ἐθαύμασαν εἰς τοῦτο: καὶ ἐγνώρισαν, ὅτι ἦτο
παῖς δὲν καὶ τῆς θείας, καὶ ἐλυπήθησαν. ὅμως, ὡ-
σπερ ὅτι οἱ πασιάν ἀπὸ τῶν σκληρῶν καὶ τῶν
καὶ ὁ γυνὴ καὶ οἱ πασιάν ἐκ τῆς θείας, καὶ ἐ-
δίδου τῆς θείας: ἐσωχθησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς
ἀρχιεπίσκοπος: καὶ ἠνώθησαν μὲν τῇ κληρικῇ τῇ με-
γάλῃ ἐκκλησίᾳ. Καὶ συνέστησαν ἐκάστην, πο-
ιοῦν νὰ καμῶν καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὅθεν ὁμο-
φώνως ὅλοι ἐψήφισαν πατριάρχην τὸν ἔνδο-
καρδόν.

MAF

pud facti, qui à Protoeſtuario miſi venerant:
& verba hæc cuncta ei renunciaverunt: quæ ex
ore magni Eccleſiarchæ audierant. Protoe-
ſtarius, audiit tam libero & feroci eius reſpo-
ſo, Baſſam accedit, id exponit, virum ſanctum
calumniatur. In hunc deniq. culpam conſert:
quod Patriarcha petitionem abnuerit. Ob e-
am rem, illius naſum ſindi iuſſerunt.

Auſo neſa-
no Proto-
ueſt. potit.

Ceterum, turpem amoris ſui cupidinem ex-
pleuit Protoeſtarius: acceptaq. poteſtate à
Baſſa, duxit illam mulierem contra leges, adul-
terio inquinâs: legitima uxore ſua, & liberis,
abdicatis, & expulſis proſus. Verum non diu
inultum, tantum ſcelus, diuinæ vindictæ gla-
dius abire ſiuit: quò minus ei dignū factò præ-
mium daret, ſed breui & celeriter dedit.

O iuſtum
dei iudiciū:
Terribilis
es, domine
& iuſtus.

Quodā. n. die, ſedens ille cum quibuſdā Pri-
moribus, alea & teſſeris ludabat. Tunc exten-
dit manum, ut teſſeras prahenderet, & iace-
ret: dumq. extendit, continuo moritur, horri-
bilem in modum ſtridens denib. O patientiā
Dei, ſe ab irāſcendo in longius etiā ſuſtinentis.
Magnus es, Domine, & formidandus. Quis
iuſtā irā tuā ſuſtinebit? Dicit & diuinus ille
Dauides: Deus, ultionum dominus, & quæ
ſequitur. Et alibi, S. literæ: vindicem habet
Deus oculum, qui caſtigat.

Protoeſti-
arius, repē-
tina morte
ſubiaſus.

Pſalm. 94:

Nemo aut aſidentium colluſorum, nec alius
tunc ibi verſantium quiſquā, unde illud lethi-
ferum telum veniſſet, vidit: ſed, ut repentinò
exanimatum viderunt: oēs contremuere, ma-
gno timore percuſſi: Deūq. ex toto animo inuo-
carūt: cuſtoditas & liberos ueller ſe à tā horre-
da ira eſſe. Interius quippe eius, oēm oculorū
obruitiū fugerat, repentinò ueniēs: ſimiliq. mortis
genere, quo Iulianus tranſgreſſor & apoſtata
quondam, extinctus eſt. Ita, dum ſcelerata cu-
piditati ſue indulget, priuatus eſt tum hoc, tū
futuro, ſeculo: ſepiterno igni, cū omni neſario
inimicorū veritatis & dei grege, adiudicatus:
Perlata ad Sultan. et Baſſā, ſubita et terribili il-
la Protoeſtarij morte, admiratio eorū animos
inuafit: & cognouerūt, eſſe iuſto Dei iudicio ſa-
ctā ultionē, diſciplinæ cauſā, contriſtatiq. ſunt.

Horror hæ-
miſu inde:
& ipſius
Sultani.

Tunt igitur, poſtquā ad mandatum Baſſæ,
quod is à Sultano acceperat, è ſolio ſuo Patriar-
cha exceſſiſſet, & planè exterminatus eſſet: Po-
tiſſices, frequentes conuenerunt in cōſiliū. Cle-
ricos magna Eccleſiæ ſibi adhibuerunt. Hac Sy-
nodo collecta: de Patriarcha idonco conſtituē-
do cōſultati eſt. Inde, una mente ac voce, ſuſa
fragia omnium in uno Xylocarabe cōcurrerūt.

Noui Patri-
archæ ele-
ctio.

I 2 IIII

ΜΑΡΚΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ,
ὁ ξυλοκαράβης.

Τὴν Φιλοδοσίαν πατριάρχης: καὶ λαβὼν
τὰ μηνύματα τὸν μηρόν, ἔτι μετὰ πατριάρ-
χην τὴν ἐχειροτόνησαν: ἔτι τὴν ἐκκλησίαν ἔχει
ἐξέλαβε, καὶ ποιμαίνει αὐτήν. Ἡ τοῦ ἱερο-
δοσίου αὐτὴν τὴν Κωνσταντινὴν πόλιν: ἀν-
θρακῶν πολλὰ λογιώτατος. Ἐκαμὲν ἡ οὐλὴν
καρτερῶν εἰς τὴν πατριαρχικὴν θρόνον: καὶ ἐγὼ
νηθῆσεν καὶ ἐβλάστησεν πολλὰ σκαπτά ἀ-
πὸ τοῦ κληρικῆς κατ' αὐτὴν τῆ πατριαρχίας,
ὅτι ἐδίδας δὲ τὴν ἀγάπην.

ΤΟΤΤΟΙ ΟΙ ΑΝΩΘΕΝ ΤΕΣΣΑ-
ροι πατριαρχαὶ ὁ αὐτοκράτορ, ὁ ἰσίδωρος, ὁ ἰω-
άννης, καὶ ὁ ξυλοκαράβης: ἐγένοντο χωρὶς νὰ
δῶσιν ἑσθλὰ καὶ κανονικά δῶρον: μόνον ἑ-
γένοντο, καθὼς ἔστι τὸν καρτερῶν τῆ βασιλείας τῶν
ρωμαίων: ὅτι ἐχάριζεν ὁ βασιλεὺς τῆ πα-
τριαρχίας χαρὸς καὶ ἀγαθὸς πρὸς ἐξέλαψα
μεν αὐτοὺς κατ' ὄνομα.

Ἡ τοῦ καρτερῶν ἐκείνη εἰς ἱερομόναχον, ὁ-
τι ἐβλάστησεν, τραπεζῶντος: ὁ ὅστις ἦλθεν
εἰς τὴν Κωνσταντινὴν πόλιν: ἐκαταίκησεν
εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. Ἡ τοῦ ἱεροδο-
σίου καὶ φιλόδοξος πολλὰ: ὅτι ἐκείνην ἡ
νὰς ὁμοίως τῆ εἰς τὴν φιλοξενίαν, ὡς αὐτὴν.
Λοιπὸν οἱ τραπεζῶντες ἐσυμβεβλήθησαν: ὅτι
νὰ καμῶν αὐτὴν, πατριάρχην: καὶ διότι αὐ-
τὴν νόμιμον πατριάρχην, αὐτὴν τὸν καρτερῶν.
Εἶχαν ἡ νὰς μετὰ εἰς τὸν καρτερῶν ἑσθλὰ καὶ
εἶχαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, εἰς ἡμᾶς μεγάλας:
καὶ εἶχαν παρρησίαν μετ' αὐτοῦ: καὶ διότι ὁ
μα αὐτῶν ἐπαύετο ὁ λόγος: ὅτι εἰς τὸν κα-
ταρῶν, ὅμως αὐτοὶ, οἱ τραπεζῶντες, ἐκαταπέ-
σεν καὶ ἑκάμαν τῆς. Ἐδεδιώθησεν δὲ
κληρικῆς, καὶ ἐπάσαν αὐτοῦ μεμεράλα δῶ-
ρον καὶ καλαρίδας: καὶ ὁμοφώνησαν μετ' αὐ-
τῶν, ἵνα εἰπῶν κατὰ τῆ πατριαρχίας αὐτῶν τὴν
συμφωνίαν: ὅτι πῶς ἐκαμῶν ἀρχὴν καὶ
καρτερῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν: καὶ ἐβλάστη, νὰ δέ-
δει πεποιθὲς εἰς τὴν πόλιν ἑσθλὰ καὶ φλω-
ρία χίλια. Καὶ τὴν καρτερῶν μόνον νὰ καθη-
γήται καὶ ὡς αὐτὴν τὴν παλαιὰς αἰρετικῆς πα-
τριαρχίας, νὰ τὴν ἀναθεματίσῃ, καὶ νὰ τὴν ἐξο-
ρίσῃ. Διότι τότε οἱ πατριαρχαὶ, κανονικά τι-
ποτε δῶρον δὲν εἶδον εἰς τὴν πόλιν ἑσθλὰ
ταῦν: ὅτι αὐτοὶ οἱ πατριαρχαὶ ὁ ξυλοκαρά-
βης εἶδον περὶ αὐτοῦ οἱ αἱρετικοὶ πατριαρχαὶ, ὅτι
ἐγένοντο ποσὶ πρὸς αὐτὸν: ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἡσεν
ὁ αὐτὸς σκαπτά: πᾶν τὴν τὴν Κωνσταντινὴν
πόλιν, καθὼς τὸ ἐξέλαψαμεν. Καὶ μετ' αὐ-
τὴν τὴν ἀδικίαν συμφωνίαν, ὅτι ἐπὶ πάντας
πατρι-

IIII. P. MARCVS HIEROMONA-
chus, cognomine Xylocarabes.

Suffragatione huius peracta: utraq; ei in-
dicatione facta, minore & maiore: Patriarcha
renunciatus est: Ecclesiamq; Christi, ob pasce-
dum ones huius, accepit. Patria eius, ipsa Con-
stantini urbs erat: ipse, vir eruditione longè
præstantissimus. Sed cum ad modicum tempus
Patriarchicâ sedem tenuisset: coorti sunt, mul-
tis varijsq; dissidijs & odijs natis, Ecclesiastici
homines in ipsum: quorum neminem inuenis-
ses ipsi amicum.

HORVM QVATVOR HACTE-
nus commemoratorum Patriarcharum (qui
sunt, Scholarius, Isidorus, Iosaphus, & Xylo-
carabes) quisque ita creatus fuit: ut omnino
nullum Sultano donum afferret: sed liberè
facti sunt, sicut olim sub imperatorib; Roma-
nis: quo tempore Imperator munera
Patriarchis dabat: sicut hoc supra
disertè scripsimus.

Fuit illo tempore quidam Hieromonachus, no-
mine Symeon, patria Trapezuntius, qui ve-
niens huc Constantinopolin, habitavit in ma-
gna Ecclesia: homo maximè utilis, & tanta ho-
spitalitatis laude conspicuus: ut, qui hoc gene-
re cum ipso comparari posset, inueniretur ne-
mo. Inde Trapezuntij consilium inie-
re, illam creandi Patriarcham: verò Patriarcha Mar-
co, è sede abducto. Quod eis cō, factu proclivius
erat: quod filios habebant in castro Sultani, et
alios extrâ magnis honoribus auctos: quibus,
cum, patres liberè agere poterant: operâq; illo-
rum, verba eorū ad Sultanium perferebatur.
Tunc ergo Trapezuntij preparationem adhi-
buerunt: hoc, quod dicam, facientes. Prehensa-
runt Ecclesiasticos homines: & magnis donis,
multisq; blanditijs, sibi conciliarunt: ac pactū
cum eis inierunt, de calumniando Patriarcha:
eum improbi gravaminis in Ecclesiam auctore
& introductorem extitisse: de Aureis mille
Pescesij nomine, seu initij Patriarchatus, fisco.
Sultani inferendis. Ideo, cum non tantum di-
gnitate summi honoris exuendum esse: verum
etiam, sicut veteres hæreticos Patriarchas, ana-
themate feriendum, & exilio multandum: cō
quod ad id usq; tēpus, nemo Patriarcha, ullū
donum, aut pensionem in Sultani aulam tu-
lisset. Verum, quemadmodum superiorum
Patriarcharum, qui à capta per Sultanium
urbe sederant, nullus ullam pecuniâ dede-
rat: sicut supra diximus: ita pfecto nec hic Xy-
locarabes. Facta nihilominus ista iniusta cōtra
Patri-

Dissensio
inter Patri-
archam &
Clericum.

Ecce, quis
Pescelium
in Ecclesia
introduce-
rit, ut Sul-
tano denū-
& de Syo-
phantia ad-
uersus Pa-
triarcham.

Calūnia in
Patriarchâ

Ω. τῆς αἰ-
νῆς συμφο-
ρίας.

πατριάρχῃ· ἠθέλησεν, νὰ τὸν ἐκαθήρεται, καὶ νὰ
τὸν ἀποδιώξῃ· λεγοντες, πῶς ἔκαμε ταῦτα
τῷ κακῷ πατριάρχῃ.

ὁ δὲ πατριάρχης, ἀκούσας τῶν τοιούτων αὐτὸς ἔδω-
κε πενήσιον, Φλωρία χίλια, εἰς τὴν πόλιν ὅ-
σων ἀνδρῶν, καὶ ἔγινε πατριάρχης· ἠθέλησε, νὰ ἀπε-
θάνῃ· ὁ μὲν οὖν ὁρνεύς Φρικτὸν καὶ Φοβεράς,
εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν βύβλον· ὁ δὲ ἐπὶ τῇ
χρηστικῇ καὶ ὁμοφροσύνῃ πελάγῃς δὲ ἡ δόξη
περὶ τῆς· ὁ δὲ ἐλφ. Φανή ποτὶ, ὅτι αὐτὸς πε-
νήσιον ἔδωκε. ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, οἱ συκο-
φανταί, καὶ ἄλλοι μὲν αὐτὸ δὲ τὰ ἐπὶ δαν-
αίῃ τὸ ἐξ ἐβαλὼν αὐτὸν, ὅτι ναὶ οὐκ ἀληθῶς ἔδωκε
κακῷ ἀρχιεπίσκοπῳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔδωκε
πενήσιον. Καὶ διὰ τῆς, νὰ τὸν ἀφαιλέσῃ
ἀπὸ τῆς πατριαρχικῆς θρόνον· ὅτι αὐτὸς ἔ-
καθηρέσας, καὶ διώγει.

ὡς κατὰ
τὴν ἀποστο-
λὴν τῶν
τραπεζιτι-
στών.

Καὶ ἐτὶ ἐμαρζοχθῆσαν οἱ τραπεζῖται· ἀρ-
χόντες, ὅς μερικοὶ ἄλλοι ἀρχόντες πολὺται· καὶ
ἐσυνάξαν Φλωρία χίλια, καὶ ἐσφάραν αὐτὰ ὅ-
σων ἀνδρῶν, λεγοντες· ὅτι ὁ πατριάρχης ἐπέστει-
λε βασιλείας Φλωρία χίλια· τὰ ὅποια τὰ δὲ
δωκεν καὶ ἡμεῖς· ἵνα καμώμεν πατριάρχῃ
τὸν ἐδικόν μας πατριάρχον· οἱ δὲ ὅλα
ὅς, καὶ οἱ κληρικοὶ, δὲ θέλουν αὐτὸν τὴν πα-
τριαρχίαν, κύριον μαρκοῦ.

Ὁ δὲ ἡγεστὸν λόγους τῆς τοιαύτης ἐ-
γγέλσας, καὶ ἐσημάτισε πολλὰ ὥραν συλογι-
ζόμενοι τὸ φθόνον, καὶ τὴν ἀγνωσίαν τῶν
ρωμαίων· καὶ ὅτι κατὰ θεὸν δὲ ἐπερπάτην.
Τότε ἐπεκράτη, καὶ ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐπέστει-
λε τὰ χίλια Φλωρία ὁ πατριάρχης. Καὶ
τῆς ἡμέρας οὗ σελτὰν· διὰ καμὴ νομὴ καὶ
ἀρχὴ, νὰ δὲ ἴδῃ οἱ πατριάρχαι, ὅτι ἐλθόν
γίνεσθαι, πενήσιον τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Ἀλλ'
ἐλεεινὸς πατριάρχης, κύριος μαρκῶ, τοῖς
τοῦ πρῶτου, ὁ δὲ ἔπειτα, ὁ δὲ ἐπέστει· μόνον, ὡς
ἔπαυεν, ὅτι τὸν ἐσυκοφάντησαν· διὰ νὰ τὸν
ἀφαιλέσῃ ἀπὸ τῆς θρόνον.

ὁμοῦς ὁ σελτὰν, ὡς ἐλαβε τὰ χίλια Φλω-
ρία, ἔπειτα ἐπὶ τὸν ὁ κόσμος δὲ τὸ ἐλφ. διὰ
λεπε αὐτὸν, καὶ κάμετε ἐκείνον, ὅτι ἐθέλει. Καὶ
ἐν τῷ ἁμα δὲ ἔλθον αὐτὸν τὸ πατριάρχῃ, κύ-
ριον μαρκοῦ, ὡς ἀδικῶς καὶ ἀδίκως, ἀπὸ τῆς πα-
τριαρχικῆς θρόνον· καὶ τὸν ἀποδιώξαν.

ΣΥΜΕΩΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ,
ὁ τραπεζῖται.

Μετὰ τὸν διωγμὸν δὲ αὐτὸς κύριος μαρκῶ, ἐκέρ-
χεν ἀρχιερεῖς καὶ ἐκαμῶν τὸν ψήφους· αὐ-
τὸς κύριος συμεών, τὸ τραπεζῖται. Καὶ με-
τὰ τὸν ψήφους ἔδωκεν τὰ δύο μύματα· τὸ
μικρὸν καὶ τὸ μέγα· καὶ τὴν χειροτονίαν ἐκα-
μα· χειροτονήσας πατρί· ὁ ἡρακλείας· καὶ τὸ
ὕψος.

Patriarchā accusatione, & Sycophātia: adorti
sunt ipsum loco mouere et exterminare: in sta-
tes, ab eo factā illā imptā oneris impositionē.

Patriarcha, audita tā atroci calumnia: se Pe-
scesium dedisse in fiscum Regium mille Duca-
tos, & hoc modo sum mā dignitatē adeptū fuis-
se: vitā sibi esse acerbā putare: iusiurandū san-
ctissimū, per sacrum diuini Euangelij librū
iurare: idēq. sacra colli & humerorū vestem ge-
rens: se huius rei nullo modo consciū esse: nec
demonstratum iri unquam, a se Pescesium da-
tum. Verū inimicis eius, calumniatorib. illis,
& factioni eorum, res non persuasa: sed ab eo
malum initium in Ecclesiam introductum, &
Pescesium datum esse: pernicerunt. Ideo educa-
mus (inquiunt) eum de Patriarchico solio: quia
deurbatu & exterminatu dignus.

O scelestā
calumnia.

Ita cōueniunt Trapezuntij Proceres, &
nonnulli alij amplij ciuitatis homines: Aureosq.
mille corrigatos, Sultano miserunt, cū his ver-
bis: Quia Patriar. Ma. tua vnū Ducatorū
mille pmisit, ecce damus id & nos: ut Pa-
triarchā faciamus, nostrum Monachum:
quia cunctus populus, & unā Clericorū
chorus: non ferunt Patriarcham Marcū.

En factum
Trapezun-
tiorum, Ec-
clesiā Pe-
scelio gra-
uantium.

Rex, ut eam orationem audiuit: risit equidē,
& diu hæsīt cogitabundus: reputans cū ani-
mo suo, quanta vis esset inuidia, quanta stul-
itia Romanorū: & quā parum in uia dei
ambularent. Tū respondens, dixit: Ita certē
est: pollicitus fuit hos mille Ducatos Pa-
triarcha. Hoc Sultanus eo consilio respōdit: ut
legem nouam sanciens, inuitū induceret: qui-
cūq. fieret Patriarcha, principium felicitis a
munere maiestati ipsius dando duceret. At mi-
serandus Patriarcha Marcus, tale nihil, neg.
dixerat, neg. promiserat. Sola (pia scil.) calum-
nia, uti diximus, hoc, educendi ipsius ē solio
causa, commenta fuerat.

Decretū cō-
tra Patriar-
cham.

Tunc Sultanus, ut aurum illud accepit, dixit,
Quoniam igitur iste cuncto populo inui-
sus est: sanē deſcite eum, & create illum
quem uultis. Confestim itaq. Marco Patriar-
chatum abrogarunt, inuito, per detestandam
iniustitiam: cumq. inde expulerunt.

V. P. SYMEON HIEROMONA-
chus, Trapezuntius.

Expulso Marco, & concilio aduocato: Anti-
stites sacrorum, suffragationem de predicto
Trapezuntio Symeone interant. Quā finita, v-
tramq. ei significationem fecerunt minorem
& maiorem. Inde ad declarationem eius pro-
gressi sunt: renunciantē ipsum Heracleensi

Met

α. τῆς αὐτοῦ
νίας.

16.

ὅτι οἱ ἀρχι
επίσκοποι
χρυσάν, καὶ
σιωδίου ἐ
καμαρ.

πρὸς τὸ φη
ναι πρὸς
ὡς, διὰ τὴν
ἰσὺν πρὸς
ἀρχῆς.

15.

Δουτὶρα
ἐπανόστα
σις τῶ πε
σιεύει.

12.

ὡς φησὶ τὸν πατριάρχικον θρόνον τ' αὐτοῦ αὐτῶν.
Τὸν ὅμως πρῶτον πατριάρχην, κύριον μάρκον, τὸν
ἀναθεμάτισαν οἱ κληρικοί, καὶ πολλοὶ ἐκ τῆς λαοῦ
καὶ ἐρρυκτῶν πέτραις ἀπὸ τῆς ἐραπίας, καὶ ἀπὸ τῆς
φόβου: ἔκαμναν καμῆλια μετὰ τῆς πέτραις,
ἀναθεμάτισον αὐτόν: ὡς ὅτι ἔβαλε κακὴν νο
μὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ αὐτὸς, ὡς ἔπα
μεν, εἰδὼς καμῆλιον δὲ ἐν ἡζύρε. Λοιπὸν, δὲ ἐν
ἐκείνῳ τῷ καμῆλι, ὃ ἐλθὼς μόνον σκαθεζέσθαι, καὶ
ἐκατέρωθεν, πότε νὰ γέναι σιωδίου: νὰ κερθῇ ἡ
μεγάλη ἀδικία, ὅπως ἔγινεν εἰς αὐτόν. Καὶ δὲ ἐν
ἐπαύτει, νὰ μὴ δὲν γράφει εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς
περὶ τῆς σκαθιστικῆς καὶ συκοφαντικῆς αὐτοῦ.
Περὶ ταῦτα δὲ μερικὸς καμῆλιος ἐσιωπάσθη.
ὡς πολλοὶ ἀρχιερεῖς, μετὰ τοὺς πόλιν, ἔπι σκο
ποῖ: καὶ ἔγινε σιωδίου. Μετὰ τὴν ἀδικίαν, καὶ ἐξέτε
ξεν ἰνάς ὑπὸ θέσιν ἐκκλησιαστικῆς. Εκείνῳ
ἐνεφανίσθη ὁ αὐτὸς πρῶτον πατριάρχης, κύ
ριος μάρκος: βεβῶνται, ὅτι ἀδίκως καὶ παραλό
γως τὸν δ' ἔβαλε ἀπὸ τῆς πατριάρχικης θρόνου:
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν σύγχυσιν, καὶ σκαθὶ ἀ
λα, περὶ τῆς. Εκείνῳ ἐν τῇ σιωδῷ τ' ἀρχιε
ρεῖς, ἡτορ εἰς αὐτὸν καὶ ὁ φιλιπποπόλε
ως, διὰ τὴν ὡς, κύριος διονύσιος: ὁ ὅποιος ἔχει μετὰ τὴν
καὶ πολλὴν φιλιπποπόλεως πνέματικὴν καὶ τῆς κυρί
ας μάρκος, τῆς μητρικῆς τῆς αὐτοῦ σκαθιστικῆς: καὶ
ἐτῆμα ἔαράπα αὐτόν, τὸν κύριον διονύσιον, ὡς
πνέματικὸν πατέρα αὐτοῦ. Εἰσαθε δὲ τὰ
σκαθὶ ἀλα τ' πατριάρχῳ αὐτῇ ἡ κυρία μά
ρω: καὶ ἐδ' ἐλογίσθη εἰς τὸν ἑαυτοῦ τῆς, καὶ ἐ
πεν: ὅτι νὰ κάμω πατριάρχην αὐτόν, τ' κύριον
διονύσιον: νὰ λείψω καὶ οἱ δύο, καὶ καὶ τὸ
θέλω παύσασθαι σκαθὶ ἀλα. Διότι ὁ ὅποιος
λαὸς τῆς κωνσταντινουπόλεως, ἱερεῖς τε καὶ κο
μικὸς, ἐχωρῶν ἡτορ εἰς δύο. Καὶ τὸ εἶνα μέ
ρος ἐξήταν τὸν αὐτὸν κύριον μάρκον καὶ τὸ ἄλ
λο, τὸν αὐτὸν κύριον συμῶν. Καὶ ἡτορ σύγχυ
σις μετὰ τὴν καὶ παρεσχῆ: καὶ εἰς τὴν μετὰ τὴν
ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἰς τοὺς
κληρικούς.

13. Ἡ δὲ κυρία μάρω, ὡς ἠθέλησε, νὰ κάμῃ τὸν
αὐτὸν κύριον διονύσιον, ἐπελάσσε καὶ τὸ ἐρ
γόν. Καὶ ἔβαλε μέσα εἰς αὐτὰ ταφὴν ἀργυ
ρὸν φλωρεῖα χιλιάδας δύο: καὶ τὰ ἐπῆρε, ἔ
νῃ γέ, καὶ ἐπεσπύνησε τὸν αὐτὸν σουλτά
νον, βασιόντα καὶ αὐτὰ. Καὶ ὡς τὴν ἰδὲν ὁ σκα
ταῦ: τὴν ἐρώτησεν, ὅτι τί εἶναι ταῦτα τὰ
φλωρεῖα μετὰ ἀργυρὸν ταφὴν, ὡς μητέρα;
Αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ εἶπεν: ὅτι ἐχω
ναρ καλόγηρον ἐδικόν μου: καὶ τὸν σκαθὶ
τὸν βασιλέα σκαθὶ τὸν ἐκάμω πατριάρχην.
Ἐπῆρε γὰρ ὁ σκαταῦ: τὰ φλωρεῖα, καὶ ἡ
χαρίσθη πολλὰ τῆς μητρικῆς τῆς: ὅπως τὰ ἐκά
μα

Metropolis, & in sublimi Patriarchico sugge
sto collocarunt. Antecessorem vero eius Mar
cum, detestati sunt non ipsi modo Clerici, sed
etiam de plebe multi: cumq; lapidibus incesse
runt, tum in vijs, tum in quouis foro: cumu
lisq; saxorum in titulum congestis, anathe
mate detestabilem fecere: tanquam pessimi in
Ecclesiam introducti moris autorem: cum ta
men quemadmodum dictum, totius ipse rei ig
narus esset. Nihil ergo ab eo tempore miser
agere habebat: sed patienter sedens, expecta
bat, si quando Synodus cogeretur: in qua cau
sa sua, summa iniuria affecti, cognito & di
iudicatio fieret. Nec requiem sibi dabat: quin
ad Pontifices de calumnia, qua oppressus fue
rat scriberet.

Post aliquod itaq; intervallum temporis
convenientibus multis principibus Sacerdo
tum, Metropolit, & Episcopis, facta est Sy
nodus frequens: ob quasdam Ecclesiasticas co
trouersias & res examinandas, ac discutiend
das. Ibi apparuit & prior Patriarcha Mar
cus: se inique, & prater rationem, Patriarchi
co throno deiectū clamitans. Unde magna per
turbatio, & odiosa contentiones, extiterunt.

Aderat tum in concilio Dionysius quoq; Phi
lippopolitas Antistes: cui magna gratia, & spi
ritalis familiaritas, cum domina Maria, ipsius
Sultani nouerca, intercedebat: que honore &
charitate ipsum, ut suum spiritalem patrē, pro
sequebatur. Ea cum de Patriarcharum co
iūctio ne & pugna rescuisset: capit intra se cogitare,
et dicere: Age, ad Patriarchicum fastigiū
producam patrem Dionysium: ut utroq;
contententium eliso, finis deinceps rixa
rum & offendiculorum fiat. Vniuersus e
nim Constantinopolitanus populus, quā Sacer
dotes, quā Politici homines, in duas co
trarias factiones abierat: una parte Marcum reposce
re: altera Symeonē flagitante. Ita, confusio per
turbatioq; ingens, tum in magnā Ecclesiā, tum in
principes Sacerdotes, tum in Clericos, inciderat.

Interim Regina Maria, q; animo co
ceperat de Dionysio faciendo, id etiā in opus perduxit.
Duo namq; Ducatorū millia in lancē argenteam
coiecit: cū his ad Sultani accessit: cū adorauit,
aurū manib; portās. Quā ut ille vidit: interro
gavit eā: Quid sibi, mea mater, istud auri
cū argētea lance uult? Respondit hac: Ha
beo quendam monachum, mihi pro
prium: quem, quæso, mihi per maiestātē
tuam liceat facere Patriarcham. Accepit
Sultanus aurum: magnas gratias nouerca
sua

Excommu
nicatio
Marci Pa
triarchæ i
niquissimā

Synodus,
etiā ipsius
causa.

De Philip
popolitan
Metropoli
ta, ut fiat
Patriarcha.

Huic, dum
Symeon, &
Marcus in
Synodo co
iūcti, Re
gina Maria
Patriarcha
tum conc
liat.
Secundus
Pescesij an
ctus.

με πῶ τῶν τῶν αὐξήσιμ. Τότε τῆς λέγει: Κά-
με, μητέρα μου, ἐκένω, ὅπως θέλεις. Καὶ ἀπε-
στάλεις ὁρτομόν ὁ σελταῖ. Ὁρτομὸν τοῦ
κύριον συμπαῖον ἐκ τῆς θρόνου, καὶ ἐκ τῆς πατρι-
αρχικῆς πηγῆς καὶ ἀξίας.

sua egi: quæ tantam ipsi accessionem fecerat.
Tunc ei dicit: Fac, mea mater, illud quod
uis. cumq; mandatum Sultanus misisset abdu-
ctus est à throno Symeon, Patriarchico honore
& dignitate spoliatus.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
της Φιλιππων πόλεως.

VI. P. DIONYSIVS. ME-
tropolita Philippo-
poleos.

Est tæxis
(inquit
Theodos.)
περίληψις
αὐτοῦ πατριάρ-
χου.

Ὡς δὲ ἀπεδόχθη ὁ αὐτὸς κύριος συμπαῖον ἐφ' ἡ
φίταν πατριάρχην τὸ αὐτὸν κύριον διενύσιον καὶ
ἐδωκαμ* αὐτῷ τὸ μικρὸν μῆνυμα, καὶ τὸ μέγα
μὲν τὸν ἐσπερινὸν ἐκαθίσταν αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὑψηλο-
τάτῳ πατριαρχικῷ μεγάλῳ θρόνῳ. Καὶ δὲ
εἶχε πλέον, τίνα καμὴ ὁ αὐτὸς κύριος συμ-
παῖον ἐπιδὴ καὶ ὁ σελταῖ. Ὁρτομὸν τῆτο. Γέ-
ρονε δ' ἐπὶ παροίμια, δὴ λη:

Τῶν δύο διεγόντων, ὁ τρίτος πρῶτος.
Ἦν γὰρ, κατὰ τὸν λόγον: ὅταν δ' ἐρνον τὸ
δύο, καὶ ἀπκαμάμην, καὶ ἀποσεβῆν ἀπὸ τῆς ἀρ-
μύρ: ὅταν ἐλθῇ αἰχμή, τρεῖς ἀπαύειν εἰς
αὐτῶν, γινεῖ τρεῖς πρῶτος: εἰσόντες, ὅπως ὁ
ἐλκεν καὶ τὸν δύο ἀπκαμομένους ἀπὸ τῶν
δαρμόν: ὅταν δ' ἐλθῇ αἰχμή, τρεῖς ἀπαύειν εἰς
αὐτῶν. Εἰς τὴν ἐγὼ καὶ εἰς αὐθὺν πατριάρχης.
Καὶ ὁ μὲν κύριος συμπαῖον αἰχμώρησιν καὶ ὑπὲρ
γυνεὺς τῶν μονῶν καὶ Στενιμάχου: ὁ δ' ἐκ κύριος
μέρος, ἐλάβε τὸν θρόνον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς
ἀχρὶ δὲ τῶν, ὅπως σιωπῶν καὶ ἀρχιερεῖ-
τος ἐπὶ ἐκὼν ὁλόν, καὶ ἀπὸ τῶν.

Ὁ δὲ κύριος Διονύσιος αὐτῆς, ὁ πατριάρχης, ἔ-
καμει χερόνους ὁ πατριάρχης. Ἦν γὰρ ἡ πα-
τριάρχης αὐτῶν τῶν πελοπόννησος, Ἦν γὰρ, ἀπὸ
τῶν μοραίων: καὶ ἦλθεν ἐδὲ εἰς τῶν Κωνσταντι-
νῶν πολὺν μικρὸν παῖδ' ἔχον καὶ τῶν μονῶν τῶν
μαγγαλῶν. Καὶ ἐγένοντο ὑπὸ ἀκλικὸς κύριος μάρ-
κα τῆς ὁγδοῆς, λέγων τῶν ἐφ' ὅς. Καὶ αὐτὸς
τὸν αὐτὸν φρενέ: καὶ τὸν ἐμαθὲ καὶ τὸν ἐμαθὲ
χρῆμα παῖδ' ἔδιδε καὶ τῶν μονασ-
τικῶν πολιτείαν τῆς καλοῦσε μῆς: καὶ τὸν ἐμαθὲ
τόνησε Διάκον καὶ ἱερέαν: καὶ ἦτον μετ' αὐτῶν
ἕως ὅλης τῆς ζωῆς αὐτῶν, τῶν γέροντων αὐτῶν,
τῶν ἐφ' ὅς. Καὶ, ὅταν ἐπολέμησε πῶ τῶν τῶν
Κωνσταντινῶν ὁ αὐτὸς σελταῖ, ὅπως
τῶν ἐπ' ὅς: Ὁρτομὸν τότε καὶ ὁ αὐτὸς κύριος
Διονύσιος, ἐδωκαμ καὶ ἐπῆσαν αὐτὸν αἰχμάλω-
τον μὲν καὶ αἰχμάλω πολλῶν χριστιανῶν, ἀνδρῶν,
καὶ γυναικῶν, καὶ παιδῶν. Ἀγόρευσε δ' ἐπὶ
τῶν τῶν κύριον Διονύσιον, εἰς τῶν ἀδριανῶν πολὺν
ἐκ τῶν ἀρχῶν, ὁνομαζομένης τῆς, καὶ τὸν ἐ-
λάβε φρενέ. Καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν ἀρετῶν, ὅ-
πως εἶχεν ὁ αὐτὸς κύριος Διονύσιος, ἐγένετο μη-
τροπολίτης Φιλιππων πόλεως: χηροτοβίς
παρὰ τῶν πατριάρχων ὁ σελταῖ. Εἶπα, καὶ

Exaeto ad hunc modum Symeone: Patriar-
chæ suffragijs crearunt proceres sacri Diony-
sium: primo minus ei dantes iudicium, dein e-
tiam maius, post vespertinum cantum. Tum
in excelsissima magni Patriarchici throni lu-
ce collocarunt. Nec poterat rem impedire Sy-
meon, aut quicquam contrâ facere: quia tota
Sultani mandato gesta est. In hoc, veritas
Prouerbij comprobata fuit.

Aliquo pari certate, vincit tertius.
Cuius sententia est: duobus inter se conten-
dentibus, & defatigatione à certando desiste-
ntibus: si quis superueniat tertius, cum fieri pri-
mum: propterea quod illos inueniat illa decer-
tatione defessos, & iam ad resistendum inua-
lidos. Hoc equidem predictis accidit Patri-
archis. Quocirca Symeon discessit, Steni-
machi cœnobium ingrediens. Marcus au-
tem apud Achridenses Archiepiscopi se-
dem à Synodi Patribus accepit: cui muneri
cum ad breue tempus presuisset: diem suum
obiit.

Enimvero Dionysius, illorum successor, o-
cto annos Patriarcham egit. Erat patria eius
in Peloponneso, quæ nunc Moræa dicitur: eta-
teq; puulus, huc Constantinopolin venerat:
& in Manganorum monasterio vixerat. Ibi
Marco Eugenio Ephesi Metropolitæ se subdi-
derat ministrum: qui ei victum præbens, in sa-
cris etiam literis instituerat: & ad severam
monasticæ vitæ gravitatē informauerat: Dia-
conūq; & Presbyterū ordinauerat. Perseue-
raverat itaq; cum hoc Epheso senex, ad omnes
dies vitæ eius. Obsessa deinde à Sultano vrbe,
fuit intus etiā Dionysius hic: & expugnata,
captus est cum alijs multis Christianis viris,
fœminis, & pueris. Abductum autem Adria-
nopolin, emit vir quidam primarius, nomi-
ne Cyrizza, & in libertatem vindicauit. Ea
deinde virtute Dionysius emitur: ut Metro-
polita Philippopoleos factus sit, à Patriar-
cha Scholaris declaratus. Tandem, illustrem

Tertius
primus.

De antea-
cta Diony-
sij P. vita.

καὶ ἡγοῦσα
καὶ τῆς πᾶσι
Τριάρχης.

πατριάρχης ἐγένετο. Καὶ, ὡσαύτῃ τοις τοῦ
πατριάρχικου θρόνου ὁ ἐχθρὸς καὶ πόλεμος
τῶν χριστιανῶν, λέγω ὁ διαβολῆς, ἐφθόνη-
σε τὴν εἰρήνην, καὶ τὴν κατὰ συνήθειαν, ὅπου ἔ-
χευε ἡ ἐκκλησία τῶν χριστιανῶν: καὶ ἔβαλε,
καὶ ἐσπείρε, ζιζανία καὶ σκαίδ' αὐτὰ εἰς τὸν
κληρικόν: καὶ ἐσυνέφωσαν τὸν αὐτὸν πατρι-
άρχην, ὅτι εἶναι περιττομῆς ἀπὸ τοῦ
τέρκους: καὶ τὸν ἐκώφεον, ὅταν τὸν ἐπῆραν
σκαλάβοι εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν.

ὁ νόμος καὶ
τῆς πᾶσι
Τριάρχης.

Εὐσηχίῃ ἡ περιττομῆς καὶ ἡγοῦσα τὸν
νόμον μεράλη: ἀρχιερέων, μητροπολιτῶν, ἀρ-
χιεπισκόπων, καὶ ἐπισκόπων. καὶ καθίστατες ἐν
τῷ ἱερῷ κρήνῃ, καὶ τὴν πρῶτάν, κληρι-
κῶν τῶν μεράλης ἐκκλησίας: σιναγῶν καὶ
τῶν γενεῶν ἀρχόντων, καὶ πάντων τῶν πλῆ-
θους τῶν κληρικῶν: καὶ ὡς ἐκείνη ἡ ἐκκλησία
νόμος: ἡλθον ἐμπροσθέν οἱ ἐλεγχοὶ αὐτῶν τῶν
πατριάρχων, οἱ ὅποιοι, ἦσαν ἄνθρωποι καὶ τῶν
κλῆ-
ρικῶν: καὶ ἐλεγαν, καὶ ἐβόων ὅτι ναὶ ὁ ἀληθὺς
νόμος, περιττομῆς εἶναι ἀπὸ τοῦ τέρκους. ὁ ἡ
πατριάρχης ὁμνυε καὶ φεμὶ ὅρκων: ὅτι πᾶς
ὅστις λέγει, δὲ εἶναι ἀληθινὸν: μόνον ἐδ' ἰδέα
καὶ συνέφωσαν εἶναι. Ἀμὴν αὐτοὶ δὲ ἐσπείραν
τὸν ὅρκον αὐτῶν: μόνον περισσοτέρως ἐβόων,
ὅτι περιττομῆς εἶναι. Ἀκούονται ἡ σύ-
νοδος ταῦτα, ἐθαύμαζε. Καὶ ἄνθρωποι μὲν ἐπεί-
σαν τῶν τοιῶν καὶ ἐπείσαν δὲ τὸ ἐπίσταν. ὁ ἡ πα-
τριάρχης, δολέποντα τὸν ἐλεγχον, καὶ ἐχ-
θρὸς αὐτῶν: ὅτι θέλων, καὶ τὴν κατακυριεύσαν με-
τὰ ψεματῶν δὲ εἶχε τὴν ἀκαμῆ: καὶ τὴν φε-
νῆ ἡ ἀλήθεια, καὶ πᾶς αὐτοὶ λέγουσιν ψεματῶν.
Ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμος μετέθεσις γίνετο. Καὶ
ἐπὶ τῇ ἐσυνώθη, καὶ ἐσαμάλισεν ὁ νόμος, μετὰ εἰς
τὴν μέσιν τῶν πλῆθους τῶν λαῶν: καὶ ἐσυνώθη
ἀκραιφνῶς τῶν ῥουχῶν αὐτῶν, ὅτι ἐφ' ὅρις: καὶ ἐδ' ἡ
ἐκκλησία τῶν τέρκων αὐτῶν εἰς ὅλον τὸν λαόν: ἀπὸ
τοῦ εἶναι μέρῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀλλοῦ: δ' ἐξ ἑαυ-
τῶν: καθὼς ἐκαθεζόντησαν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ
οἱ κληρικοί, καὶ οἱ ἀρχόντες, καὶ ὅλοι οἱ λαοί.

ὁ νόμος καὶ
τῶν τέρκων
Τριάρχης.

μέρος δὲ
καὶ τῶν
Theodoti-
us.

ὁ νόμος καὶ
τῶν τέρκων
Τριάρχης.

καὶ τῶν
Theodoti-
us.

Καὶ, ὡς ἴδαν τὴν καθαρότητα καὶ παρθενί-
αν αὐτῶν: ὅλοι ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐθαύμασαν:
διότι δὲ ἡ τοῦ σαρκὸς σημεῖον εἰς αὐτὸν, ἦγαν
τῶν αὐτῶν: εἰ μὴ μόνον ὀλίγον καμῆ τὴν ἡμέραν.
Καὶ τῆς ὥρας ἡ σύνοδος ἐδραμαρ, καὶ κατεφί-
λησαν τὸν πόδα αὐτῶν: οἱ ἡ καὶ ἡγοῦσα, ὅτι τὸν
ἐλεγχον, πολλὰ ἐντροπιάσθησαν: καὶ ἀπὸ
τοῦ χριστιανῶν πολλὰ ὑβρίσθησαν, καὶ ὁνομά-
σθησαν. Ἐπεσσαν δ' εἰς τὴν πόδα αὐτῶν τῶν πα-
τριάρχων:

sed tantum parva pars cutis conspiciebatur. Tunc confestim Synodus accurrens, deosculata
est pedes eius. Accusatores vero, qui falsum ei crimen intulerant, vehementer pudefacti
erubuerunt: multis conuijs & probis a pio cœtu profissi. Ergo ad pedes Patri-

quoque Patriarcha gradum consecutus est.

Postquam hoc modo Patriarchicum obtinuit thro-
num: cum nihil tam prodesset Ecclesiæ Christi,
quàm pax, & tranquillitas rerum status: ecce ini-
micus humani generis & irreconciliabilis ho-
stis Christianorum, cā felicitatē, quā tunc Ec-
clesia habebat, & ei inuidit: immittens & dis-
seminans infelix lolium, & offensionis plena o-
dia, in Clericorum animos, ut improbiſſimam
de Patriarcha calumniam spargere non dubi-
tarēt: ipsum fuisse circumcisū à Turcis: id illo tē-
pore, quo Constantinopoli captivum, in serui-
tutem abduxissent.

Convocata fuit, huius criminationis cogno-
ſcendæ causā, ampla Synodus: frequētib. Pōtifi-
cib. Metropolitib. Archiepiscopis, & Episcopis.
Qui cū in S. iudicio cōſiſſet: advocatis quoq;
venerabilib. magnæ Eccle. Clericis: cōgregatis
iñ principib. de nobilitate viris, ac tota popu-
li multitudinē: cōſiſtētē iñ S. Synodo: p̄grediū-
tur in mediū accusatores Patriarchæ: q̄ erant
ex Clericorū cœtu. Affueverāt, nec sine clamore,
ac maiore vocis cōſeñone: se verē hoc dicere,
Patriarchā à Turc. circumcisū esse. Patriarcha,
cōtrā ſeveriſſimē iurare: ea, quæ ipſi dicāt, ne-
quaquam esse vera: sed iniquiſſimū & impu-
dentiſſimū mendacium. Illi verō nihil loci iu-
riurando eius relinquere: sed tantum maiore
voce instare, & contendere, circumcisum esse.

Patres & qui concilio aderant, mirabatur,
hac audientes: quibusdā crimē verū esse credē-
tib. alijs autē fidē derogantib. Quāobrem Patriar-
cha cernens vim & vehementiā aduersario-
rum suorum: eos hoc ſcū agere, quomodo puti-
disimis ipſum mendacijs perfunderent: quō ſe
verteret, non habebat: ut veritas in lucem ve-
niret, & ipſorum calumnia pateſceret. Quia er-
go pernegando ſanctiſſimē iurando, nihil profi-
ciebat: ex neceſſitate ad remedium, legibus nō
comprehenſum, ſibi confugiendum duxit. Hac
cogitatione ſuſcepta, & apud animum ſuū cō-
firmata ſurgit: reſecto corpore in medio circum-
ſtantis populi ſtat: oram veſtimentorum, quæ
geſtabat, tollit: particulam carnis ſue mōſtrat
toꝝ populo, quoquo verſus ſe convertens: pro-
co, ac ſe debant Principes Sacerdotes, & Cleri-
ci, et Primores, totus deniq; populus. Apparuit
ibi caſtiſſimi hominis puritas virginalis, quā
cū ſumma admiratione obſtupuerūt: quia nul-
lum carnis indicium in fiſtula, ſeu virga, erat:

Reuerētia
piornm, &
calūniarū
turpi-
tudo.

Calumnia
circumci-
ſionis in
Patriarchā

Ideo Syno-
dus cōſiſtēt

Innocentiæ
Patriarchæ
dignitas
demonſtrata

πριάρχη: να δὲ συγχωρήσῃ τὴν ἀδικίαν καὶ
συκοφαντίαν, ὅπως ἐκαταποδύσασιν. Ἀμὴν
τελείως δὲ ἐν ἡθέλει, να δὲ συγχωρήσῃ: καὶ
καὶ να γυροῖ, να δὲ ἰδῇ: μόνον ἐστὶν ἀποσι-
μῆ παρηγορίαν καὶ ἐβαλεν ἐπιτραχιλίον, καὶ
ὠμοφόρον, καὶ ἀφόρησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ὅπως ἐ-
σωεργήσαν, ἐκαταποδύσασιν αὐτὸν τὴν
τὴν συκοφαντίαν. Καὶ μὴ τῷ, ἐν ἡθέλει τὴν
ἀδικίαν αὐτῶν: οἱ ἄρχιερεῖς, καὶ ὁ κόσμος
ὅλος, ἐπαρεκάλεσαν αὐτὸν, να ἀμείνῃ εἰς τὸν
θρόνον αὐτῶν. Ἀλλ' αὐτὸς τελείως δὲ ἐν ἡθέλει,
να ἀμείνῃ, να μείνῃ εἰς τὸν θρόνον: μόνον ὁ γλῆρο-
ς, δι' ἡμέραν ἀπὸ τῶν πόλεων ἐξώμε ὅλον τὸ
βίον, καὶ μετὰ ἄλλα πράγματα, ὅπως εἶχε: καὶ
ἐπὶ ἡμέρῃ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς ἀχειροποιήτης
ἐκτεταγίας θεοδόκου τῆς κοινότητος: ὅπως ἐν αὐ-
τῷ πλῆστον τῆς καβάλας, καὶ ἐκαμῆ μετὰ ναι-
αυρίαι: καὶ ἀναικίης πλῆτας, καὶ καλλιερ-
γίας, καὶ μέσῃ καὶ ἐξω, ἐκαλλώπισεν, καὶ τρε-
πίσεν. Καὶ ἐκαθεζέτο, καὶ ἐξερ ἐρημικῶς καὶ ἀ-
σκανδαλίστως, καὶ ὁ λαὸς βέντο πολλὰ αὐτῷ, ὅτι
ἡγούμενος, καὶ οἱ γέροντες, καὶ ὅλοι οἱ καλόγεροι.
Ἡ δὲ θεία καὶ ἱερὰ συνόδος, ἐπέσταν εἰς μετὰ
ἀλλήλους δὲ ἡμῶν, πῶς να καμῇ πατριάρ-
χην, καὶ ὁμοφώνως ἐπεσκέαλεσαν τὸ πρῶτον

ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΛΙΝ, Ο ΑΝΩ-

ΘΥΝΤΡΑΠΙΖΟΝΤΙ.

Ὡς γὰρ ἐκλεξάμενος ὁ ἄνθρωπος φερόμενος, τὸ αὐτὸ πρῶ-
τον πατριάρχην κυρίῳ Συμεῶν: ἐπῆραν αὐτὸν,
καὶ τὴν φεραν εἰς τὴν καθολικὴν μετὰ ἄλλων ἐκ-
κλησιαστικῶν ἐκείθεν αὐτὸν ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ
θρονῷ τῷ πατριαρχικῷ: καὶ ἀπέλαβε πάλιν
τὸν θρόνον αὐτόν.

ὁμοίως, ὡς ἂν ἐσθλὴν τὴν τὴν κυρίῳ Συμεῶν πατρι-
άρχην: ὑπῆραν, καὶ ἔδωκαν εἰς τὴν πόρτα τῆς
σουλτάνης πεσκέσιον ἡ χίλια Φλωρία, καὶ τῶν
λαϊκῶν ἐβαλε τὴν κακὴν ἀρχὴν αὐτῷ ὁ κύριος
συμεῶν, καὶ ὁ δὲ ἐρπύτης δὲ ἐν τῇ ἐδέχθη τε-
λείως: μόνον τῶν ἀπεδιδόσκων, ἐσθλῶς, να δὲ ἡ-
εἰς τὸ καλῶς ποιεῖν τὴν βασιλείαν. Φλωρία χί-
λια δὲ ὡς δύο πεσκέσιον: ὅπως τὰ ἔδωκεν ὁ ἀνω-
γεγραμμένος πρῶτον πατριάρχης κύριος διονύ-
σιος, μὴ ἔχοντες, καὶ να καμῇ, ὅτι πατριάρ-
χος, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ κληρικοί: ἔδωκαν
τὰς δύο χιλιάδας, τὰ Φλωρία: καὶ ἐτῆ ἐρ-
πύδωσεν ὁ τοῦ πρῶτος.

Ἐκαμῆ δὲ αὐτὸς πατριάρχης εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὁ
νεὺς τῆς εἰς, καὶ ἐπῆραν ἐρημικῶς χωρὶς καμῆν
σύγχυσιν, ἡ σκανδαλόν. Ἀμὴν ὁ θεὸς αὐτῶν
ὁ τῶν σκανδαλῶν ἀρχηγός, καὶ ἐχθρὸς ἡ-
μῶν τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀβελό, καὶ ἐφάνη εἰς
τὴν μέσῃ ἐν τῇ ἱερομένοντος, ὁνομαζομένης
ἡλ: ὅπως ἡτορ ἡ πατριὰ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σε-
βίων.

archa se abjicere: veniam iniuria, & sceleris
ma criminationis infertatē, orare. At ille, nullo
pacto eis ignoscere: sed ne quidem se ad affici-
endum eos convertere. Tantum fidenter & ob-
stinatē stetit: collarē & humeralem vestem à
se reiecit: eos omnes execratus est: qui constas-
sent in ipsum tantam sycophantiam, adiuto-
resq. se praeuissent. Postea, renuntiationem of-
ficy sui inscripsit. Ibi tum Principes Ecclesia,
tum concilium uniuersum, orant ipsum: ut in
sua statione permaneat. At nullo modo cedere
precibus eorum sustinuit: sed tantum à manēdo
abhorruit. ut mox urbe, cum omni suo peculio
& supellectile, omnibusq. rebus, quas habe-
bat, exiuerit: & in Monasterium sanctissima
manu non facta, Deipara Cosmisa, prope Ca-
balam situm, intrauerit. Ibi unam peniten-
tie plenam egit, multa Monasterij illius in-
staurauit, melius extruxit, eleganter ornauit,
ad usus recte parauit. Ibi sedens, pace fruens,
extra omnes rixas & offensiones vixit: vene-
rantibus ipsum, quantum satis erat, & Abba-
te, & senioribus, & cunctis Monachis.

Interim diuina & sacra Synodus, magna
conflictabatur difficultate: quemnam alium
faceret Patriarcham. Tandem unanimi con-
sensu & voce aduocarunt illum, qui ante hac
Patriarcha fuerat, Symeonem.

VII. P. SYMEON DENOVS
perior ille Trapezuntius.

Hunc iterum Patriarcham cum legissent:
duxerunt in magnam Ecclesiam catholicam:
& in altissima Patriarchica sede collocarunt.
Sic pristinum honorem recepit.

Hac Patriarchæ restitutione facta: abierunt
ad Portam seu palatium Sultani: ut darent
mille Ducatos, pescesij nomine: seu doni: quod
ipsius huius Symeonis culpa in Ecclesiam in-
troduetum fuerat. At illos planè Quasstor acci-
pere nolant: sed adferentes facessere iussit: se
in rationibus Regij fisci scriptum, reperire duo
millia Pescesium: quæ Dionysius, antecessor hu-
ius, de quo supra scriptum, dederit. Cui cum re-
sistere non possent, Patriarcha, & amissiles, et
clerici sanè petitam duorum millium summā
dederunt: & ita Quasstorem pacauerunt.

Egit hic Patriarcha in suo throno triennium:
pacatè, & admodum nullā turbatione, aut cōtentione,
exorta. Id hominū cōtentionū dux & autor,
cōmunisq. hostis Christianorū, diabolus, Eccle-
siam inuideret: ecce tibi exoritur Hieromonach,
nomine Rhabael: cuius patria alicubi in Seruia
erat

Non uult
eis Patriar-
cha igno-
scere.

Patriarcha
tu relicto,
monasteriū
iuit, nimis
pernaci-
ter.

Renotatio
precedētis
Synodis.

Contentio
de Pescesio

Εἶαν. Καὶ εἶχε μεράλην φιλίαν καὶ παρρησί-
αν εἰς τὴν πόρτα τῶν σελταῶν· ἔτοντες, ὅτε ἀ-
γάθην αὐτὸ οἱ πασιὰδες. Καὶ, ὡς εἶχε παρ-
ρησίαν εἰς αὐτοῦ· ὑπέστη, καὶ ἐπροσκύνησεν
αὐτοῦ· καὶ ὁμίλησε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐσυμφώ-
νησε, καὶ ἔσερχεν· ὅτι νὰ δίδει τὸν καθὼν χρο-
νον εἰς τὴν πόρτα τῶν σελταῶν χαράτζιον,
φλωρία χιλιάδας δύο. Καὶ τὸ πενέσιον, ἐ-
καμάρνῃ, δίδει· ὅπου ταν γίνεται νέος πατρι-
άρχης. Αἰκισαῖες δὲ τῶν πασιὰδες· ἐδεχ-
θησαν τὸν ῥαφαήλ, τὸν φίλον αὐτῶν ἀπασιῶν.
Καὶ ἀναφορὰν, ἤγαγεν ἀβελζην, περὶ ἧς, τῶν σελ-
ταῶν ἔκαμαν. Καὶ αἰκισας τῶν, ἐχάρη πολλὰ·
καὶ ἐν τῷ ἁμα ἐδωκεν ὁρτισμόν, καὶ ευχαλαρ-
τὴν. αὐτὸν κύριον Συμεὼν ἀπὸ τῶν πατριαρχικῶν θρόνων.

ἡ Θ. ΓΑΦΑΗΛ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ,
ὁ σέο β. Θ.

Ελθόντων ἡμερικῶν ἀρχιερέων, καὶ βασιλι-
κῆς ὁρίσεως, εἰς τὴν μετέωλην ἐκκλησίαν. Διό-
τι καὶ μετ' ἑρμηνείας πατριάρχων, καὶ, ὡς
ἦλθε, ἐκαμῶν αὐτῶν ψήφιστος, τὴν χερσονήσον,
συνεκρίβας, καὶ ἐχρησάσθη ὑπὸ τοῦ ἀγκύρας·
ὅτι ὁ ἡρακλείας, πρὶν περὶ νῆα συναχθῆναι τὸ συνέ-
δριον, ἵδ' ἐμβαλε, καὶ ἐγένοντο ἀσθενεῖς. Καὶ ὁ Καί-
σαρ, καὶ ὁ ἐφέσος, εὐτυχέως δὲ ἦλθε. Καὶ
ὡς τ' ἐχειροτόνησαν, ἵδ' ἀνέβασαν εἰς τὸ πατρι-
αρχικὸν θρόνον, ὡς πατριάρχῳ. Ἐκαμῶν ἡ
Ἰνέας αὐτοῦ, ὅτι νῆα μετ' αὐτῶν συλλετάρχησαν
μετ' αὐτῶν· ἀμὴ ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς, καὶ συν-
κρίβας ἐσυλλετάρχησαν.

Ητοιγ' φίλος τ' μέθης πολλά, καὶ τ' τραπέ
 ζης καὶ καθ' ἡμέραν, ὅλας τ' χρόνας τὰς ἡμέρας,
 ἴσαι πῶς ὑπῆγενε, πόσον νύκτα, ὥσον καὶ ἡμέρα,
 καὶ· καὶ ἔτε ὥρες, ἔτε ἐσπερονόν, ἔτε ὄρθρον, αὐ-
 ρεις ἡε (ait τις ποτὲ δ' ἐν ἄκβε. Καὶ, ὁ πότῃ ἠθέλετο τοῦ ἐγυρε
 Theodos.) ψηλινὰς, διὰ χρεῖαν ἵνα πνέυματικῶν, ἡ
 sunt καὶ οἱ διὰ κρείσσιν· παύποτε νιστικός δ' ἐν ἡτορ, μόνον
 ὅτε ἀδίσκιν· μεθυσμένος. Καὶ, αὐτὸς ἐλετε νὰ πῆς· φετ' ἔ
 ἐς ναὸν θεῶ. πᾶσα φωνὴ τῇ ἡμέρᾳ τῆς μερῆς αὐτῆς

erat. Hic adiutū in Palatiū habebat, multorum
amicitia florens, Bassus charus. Apud quos cū
liberē agere posset, adiut eos supplex, colloqui-
tur, paciscitur, pollicetur: se quotannis illaturū
in arariū Palatii regis Charatzii, h. e. tributū,
duo millia aureorū. De Pescesio iā conuenerat,
quod daretur: quando nouus fieret Patriarcha
Bassa, postquā hæc audierunt: amicū suū Rha-
phaelē libenter admiserunt: eaq. de re ad Sul-
tanum retulerunt. Qui, re audita, multū dele-
ctatus est: statimq. Symeonem à Patriarchico
throno abduci imperauit: quod & factū est.

VIII. P. RHAPHAEL HIEROMONACHUS, Servius.

Edicto Regio conuenerunt nonnulli Sacerdotes primarij in magnā Ecclesiā, ad faciendū Patriarcham Rhaphaēlē. Qui cū venisset, suffragia & designationē aggressi sunt prater voluntatē suā. Ordinatus itaq, ab Ancyrano est: quia Heracleensis, ante congregationem Synodi hoc resciscēs, agrotare cepit. Accidit quoque, ut Cæsariensis & Ephesus nō uenirent. Peracta ordinatione: subdixerunt hominē in Patriarchicum suggestum, ut Patriarcham. Certi uero quidam seditionem fecerunt, ne cū ipso liturgias facerent: metu tamen percussī, vel inuiti uñā sacris operati sunt.

Erat porro ebriatus & crapula multum de
dius: imò quotidie per totum anni orbem hel-
luando dies & noctes huiusmodi mori dis-
solutione traducebat: nullas canonicas horas, nec
vespertinas, nec matutinas, ipse unquã audies.
Quotiescunq. aliquis, aut ppter necessitatẽ et
usum spiritale, aut propter ius dicendũ, ipsum
quererat: nunquã sobrius erat, sed semper e-
brius. Quod ut magis credatur: aios ipso vene-
rando magne Parasceues die, quando sanctis-
sima passionis D. nostri Iesu Christi meditatio-
ni inuigilandũ erat, ipsum vino oppletũ fuisse.
Stetisse quidẽ in throno: verũ pre ebrietate cõ-
sistere nõ potuisse: sed de manu eius sceptrum
sacrum cecidisse. Id humo quidem sustulerunt:
eiq., cũ è somno excitassent, reddiderunt. Qua
de causa omnib. odio fuit, tum consecratis ho-
minibus, tum Laicis: idq. partim propter quo-
tidianam temulentiam: partim propter lin-
gue ruditatem. Græca enim nõ callebat: sed tã-
tũ Seruicẽ sciebat: quoniam, ut antea dixi-
mus, è Seruia genus ducebat. Itaq. Seruicẽ lo-
quebatur: Græcam linguã prorsus non intelli-
gebat: sed quando loquendum erat, interprete
vicebatur.

Nota, qui
fuerit au-
tor Chara-
tiz seu an-
nui tribui
in Ecclesia.
Raphael
Patriarcha
tus
ἐπιβήτης.

Patriarcha
 inuifus,
 Rhaphach.

le Homo e
L- bri osur.
n- ein tolle
faß.

2- per duas causas,

Ka₂

Càmera

τι τὸν πα-
τριάρχην
ἐκράσαν
διὰ τὸ χα-
ράττον.
Θεοδω-
σίου βασι-
λεως.
ὅτι τὸν πα-
τριάρχην
ἐκράσαν
ἐν τῇ φυλα-
κῇ, καὶ εἰς
τὴν αὐτο-
στροφίαν
αὐτοῦ.

Καὶ, ὡς ἂν ἔλαβε τὴν πατριαρχικὴν θρόνον·
ὅπου ἔτι εἶχε δύο χιλιάδες τὰ Φλωρεῖα·
να τὰ διδῇ καὶ τὸν θρόνον χαράττον ἡλθε
τὸ τέλος τῆς θρόνου, να τὰ δώσῃ. Καὶ ἐκράσαν
αὐτὸν εἰς τὸ διδῆναι οἱ πασιὰδες καὶ ἐζητήσαν
αὐτὸν τὸ χαράττον, καθὼς ὑπεσχέθη, να διδῇ.
Καὶ τὸς ἔτε χαράττον ἔχον, ἔτε ἵνα ἔσῃ
θρόνος, να ἔσῃ βοηθησι· ἔτε ἀπὸ τοῦ κληρικῶν, ἔ-
τε ἀπὸ τοῦ ἀρχόντων, ἔτε ἀπὸ τῶν λαῶν. Καὶ ἰ-
δόντες οἱ πασιὰδες, ὅτι ἐγέλασαν αὐτὸν· ἔ-
βαλαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν. Καὶ ἐζητή-
σαν ἡμέραι ὀλίγαι· καὶ ἐζητήσας παρὰ τῶν
πασιὰδων θέλησας, να ἔδωσαν, να εὖ ζῇ ἀ-
πὸ τῶν φυλακῶν, να περπατῇ ἐλεημοσύνη
ἀπὸ τοῦ χροῖαντος· μή πως καὶ σιωπῇ ἀπὸ
τοῦ χρόνου τοῦ αὐθεντηκῶν. Καὶ ἐζητήσαν· καὶ
ἔδωκαν αὐτὸν ἐπὶ ῥαχλὶ καὶ ὀμοφορίᾳ
ἀλυσον σιδερένια βαρεῖα καὶ ἔδωκαν καὶ
ἐνανθῆρον· καὶ τὸν ἔστυρε, καὶ τὸν ἐφύλαγε. Καὶ
ἐκείνῳ ποῦ ἐπερπάσας μετὰ τῶν αὐτοστροφῶν· καὶ ἐ-
ζητήσας, ἡτοιμασέναι τὸν ἔστυρε, καὶ τὰ ἔπνε·
καὶ ἀπέθανε κακῶς ὁ πάλαι πατριάρχης.

ὡς ὁ πα-
τριάρχης
ἐκράσαν
ἐν τῇ φυλα-
κῇ.

Μετὰ τὴν θανάτου τῆς, ἐσυνάχθη συνόδος
μεγάλῃ, μετὰ τοπολίτων, ἀρχιεπισκόπων, καὶ
ἐπισκόπων, κληρικῶν, ἡγουμενῶν, ἀρχιεμεν-
τῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἀλφειῶν, ἀρχόντων, καὶ
συνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λαῶν. Καὶ σιωπῇ
ἀποθνήσκον, ποῖον να κάμνῃ πατριαρχίαν. Ο-
μῶς ἦσαν εἰς μερόλημ ἀπορίαν· διὰ τὸ ὅτι ἔσαν
καὶ ἄλλοι ἀνδρες, ὅτι να πιάσῃ τὴν ἐκκλησίαν
τὴν ἑστέον, να τὴν ἱμεναίνῃ ὁρθῶς καὶ δικαίως.

Θ. ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΛΟΓΙΟΣ, ΚΑΙ
σοφώτατος ὁ πάλαι.

Θεοῦ σοφία, κοινὴ γνώμη ἐψηφίσαν αὐτὸν τὴν
θεολογικὴν τοῦ μάξιμου· ὁ ὁποῖος ἦτο μετὰ
γὰς ἐκκλησιαρχίας τῆς μεγάλης ἐκκλησί-
ας ταύτης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὀνόματι
μανεὴλ· ὅπου τὰ ἔσκησαν τὴν μίτην Διδ-
εσμεν τῶν σάλτα· Διδ να μὴ δύναιτο, πατηθῇ
ὁ νόμος, ὅτι ἔσπερεν ἄφανε, Διδ ὀνόμα
τοῦ πρωτοβεστάρχου τῆς πρωτοεξουσίας· ὁ
ποῦ ἐζητήσας, να ἐπαρῇ τὴν μοιχαλίδαν, καὶ
τὴν ἐπηρε. Ἐκείνῳ δὲ αὐτὸν τὸν μέγαν ἐκ-
κλησιαρχὴν καλόγηρον· καὶ ἐμετ' ὀνόμα-
σαν αὐτὸν, μάξιμον. Καὶ ἐτὶ τοῦ ἔδωκαν τὸ
μικρὸν μνημεῖον, καὶ τὸ μέγα μνημεῖον ἐσπερινόν.
Καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, λειτουργίας γυναικῶν·
συναγμέναν πάντος τοῦ λαοῦ, ἱερωμένων
καὶ κοσμηκῶν· ἐχειροτόνησεν, αὐτὸν ὁ ἡ-
ρακλείας πατριαρχίαν, εἰς τὴν παρμακά-
ριστον· γυναικῶν πατριαρχίαν μεγάλαν, καὶ
ἐκτασίαν. καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔβαλαν
ἐν τῷ

Cum hoc modo thronū conscendisset: polli-
citatione bis mille Ducatorum, quolannis pro
tributo persolvendorum: primus annus elapsus
est, & Charatzium erat dandum. Accer-
runt ergo ipsum Bassa in Senatū: postulatē ab
eo promissum Charatzium. At iste simplex: nec
Charatzium habebat: nec quēquā, qui ipsi suc-
curreret: nō Clericū, nō primum virum, nō
de populo ullū. Vidētes ergo Bassa, se ab ipso de-
lusos esse: cōpegerūt miserū in carcerē. Elapsis
aliquot dieb. petijt sibi facultatē à Bassis dari
ē custodia exeundi ob cogendā à Christianis
stipē, si fortē ex elemosynā collectione posset,
quod sisco debebat, persolvere. Paruerunt illi:
sed loco indumenti colli & humerorum, ca-
tenam ei ferream grauem iniecerunt: adin-
cto Turca, qui eum trahebat, & custodiebat.
Quocūq. igitur catenatus veniebat: mendi-
cabat, & quae colligebat, in cibum ac potū ver-
tebat. Ita miserē hanc erūnosam vitā reliquit.

Accersitus
Charatzij
persoluedi
causa.

In carcerē
coniectus,
catena uin-
ctus obijt.

Hoc è uitis sublato, coacta fuit frequens Sy-
nodus: cōcurrentibus Metropolitīs, Archi-Epi-
scopis, et Episcopis, Clericis, Abbatibus, Priori-
bus, et alijs Sacerdotibus: nec nō nobilib. viris,
et quos interesse referebat: deniq. multitudine
pl. beia. Hi cōsultarunt inter se: quēnam in lo-
cum Patriarchae sufficerent. Tunc in magna
difficultate disquisitionis erant: ut aliquē tan-
to honore dignum inueniret: qui & ecclesiae Chri-
sti curam suscipiens, eam recte & iuste, sicut
bonum Pastorem decet, administraret.

Synodus
ligendū Pa-
triarchae
causa.

IX. P. MAXIMVS, VIR
longē doctissimus.

Sapientij tand. inprovidentia Dei, unani-
mi sententia legerunt rerum diuinarum scien-
tissimum virum: qui antea Manucl nomine ha-
bens, postea Maximus nuncupatus fuit. Erat
is, ille magnus magnae nostrae Ecclesiae Ecclesi-
archa: cuius natus imperio Sultani fissus fue-
rat: quod pati noluerat cōculcari legē, sicut su-
pra scripsimus. Trapezuntij Protonefarij
causa: qui adulteram ducere malo exemplo
studuerat, sicut & duxit. Hunc Ecclesiarcham
fecerunt Monachum: & pro Manucl Maxi-
mum nominauerunt. Tunc ei dederūt minore
significationē & post vespertinum cantū, ma-
iorem. Postridie, cū Liturgia celebraretur: toto
populo congregato, tum sacri ordinis, tum secu-
laris: declarauit ipsū Heracleijs Patriarchā,
in Pāmacarista templo: magna frequentia so-
lennitate & bono ordine. Tū apprehēsū, in sub-
limi Patriarchatus throno statuerūt: dato etiā
pastorali

Nota

Ritus Pa-
triarcham
creandi.

λα. ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ:
δῶσαντες αὐτῷ ἐπὶ χεῖρας καὶ τὸ δικανικόν:
ψαλλόντων τ' ψαλτῶν, ὡς σωήθεις, τ' δεσπότην
καὶ ἀρχιερέα. Καὶ ἔτως δολόγησε τ' λαὸν
ὅν ἔκυρξε. μὴ ὅτι ταῦτα ἐπ' ἤσαν αὐτὸν οἱ ἀρ-
χιερεῖς, καὶ οἱ κληρικοὶ, καὶ οἱ ἀρχόντες, μὴ πε-
νιέσας φλωρεῖα, τὸ πνεῦμα ἵκοντες, καὶ ἑσπέρην,
καὶ ἐφίλησε ἑσπέρην τὸ χεῖρ: καὶ τὰ φλω-
ρεῖα εἰς τὴν πόρτην αὐτῶν ἔδωκε. Καὶ εἰς τὸ π-
λβ. λ. καὶ ἑνὸς χρόνου ἔδωκε αὐτῶν δύο χι-
λιάδες, τὰ φλωρεῖα, τὸ χαράτζιον.

Πατριαρχικὸς ὁ αὐτῶν, ἔκυρξε μαζίμην,
τὸ λόγιον: ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἐπερνήσαν ἐ-
ρηνικὰ καὶ ἀσκανδάλισαι: ἔσονται, ὅπως ἔξε-
ρῶνται τὰ σκαῦδα ἀπὸ τοῦ μέσου, καὶ ἐμει-
νερ ἡ κατὰ θεὸν ἀγάπη. Εἰπαίνει γὰρ τὸ ποίμ-
νιον αὐτῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου: καὶ δὲ
ἔπαυσε καὶ ἐκάστη κυριακὴν, καὶ εἰς τοὺς δε-
σποτικὰς ἑορτάς, καὶ θεομητείας, νὰ διδά-
σκει ἐπὶ ἁμβωνος τ' λαὸν τῆς χριστιανικῆς:
ὅλητον λογιστὴς, καὶ γλυκὺς εἰς ὅν λόγους, ὅπως
ἔδιδασκε καὶ οὐκ εἰς. Εἶχε ὁ γλῶττα θαυμα-
στῇ: καὶ ὡσπλανε ὅν λόγους τε μετὰ τὰ ὅσα
δείγματα τῆς θείας γραφῆς ὁμορφύταται:
ὅπως ἐκαστὸν ἑαυτοῦ πνεῦμα ἀνθρώπου: ὅ-
πως ἴνας αἰὶς σοφώτατος τῶν κυρίων ἐκείνων
δὲ ἔσωνεν αὐτὸν εἰς τὰς χάριτας. Τόσος γὰρ
μέγας ἦτον εἰς τὴν θεολογίαν: ὅλητον ὄνομα τῶν
καὶ ἡ φήμη τῶν ἡρώων εἰς τὸν σπλάγχνον. Καὶ ἐπὶ
ὡμα ἔειλε πρὸς αὐτὸν: ὅπως νὰ τῷ γραφῇ
τὴν ἐξηγήσιν τῶν ἁγίων συμβόλων τῆς πίστεως
ἡμῶν: ἡ γὰρ τὸ, πιστὸν εἰς αὐτὸν θεόν, πατέρα
παντοκράτορα. Λοιπὸν, ὁ πατριάρχης ἐκάμε
τὴν ἐξηγήσιν: καὶ ἔγραψεν αὐτῷ θεολογικὰ
καὶ τεχνικὰ: ὡς σοφώτατος, ὅπως ἦτον: καὶ τὴν
ἀπέστειλε τῷ σπλάγχνῳ. Καὶ, ὡς τὴν ἔλαβεν:
ἔχαρη πολλὰ, ὡς ἄκρως τὴν ἐξηγήσιν αὐτῶν.

Ἦσαν ὅτι τῶν κυρίων ἐκείνων μέσαι εἰς τὸ σαράγγην
τῶν σπλάγχνων, ὡς ἐκείνων καὶ πεπαιδευμένοι
ἐκ τῶν γραμμάτων. Ἀπὸ ὧν ὅποιος ἦτον ὁ ἑ-
νας, ὡς τῶν ἀμνηστῶν ὁ μεχεμετ πείρ, λογισ-
τὸς καὶ σοφώτατος εἰς τὸ ἑλληνικὸν μαθη-
μα, καὶ εἰς τὸ ἀράπικον. Τόσος γὰρ ἦτον σοφώ-
τατος: ὅλη τὰ βιβλία, τὰ ἰδικά μας τῶν χρι-
στιανῶν, τὰ ἐμεταγλώττισε εἰς τὴν ἀραβι-
κὴν γλῶσσαν, διὰ ὁρῶν τῶν σπλάγχνων. Ὅν
σπλάγχνον δὲ ἔπαυσε πρὸς τὴν ἀμνηστῶν ἐρω-
τῶν ὅν τῶν ἀμνηστῶν, ὡς σοφὸν ἀνθρώπον: καὶ
ἄλλους σοφούς, ὅπως εἶχε μέσαι εἰς τὸ σαράγγην
του, ὡς τῆς πίστεως ἡμῶν τῶν χριστιανῶν: οἱ
ὅποιοι τὰ ἐξηγήθησαν κατὰ λέξιν: καὶ εἶχε
χαρὰν μεγάλην, ἀκέρως ταῦτα.

Μέσαι

pastorali baculo in manū: Musicis interea, Psal-
morum cantu, Dominum, & sacrorū Princi-
pem, de more celebrantib. Tu ipse benedictio-
nem populo Domini dedit. His ad hunc modū
peractis: duxerunt ipsū Pontifices, Clerici,
& Primores, cum 15 aureis, Pescisij causa, ad
Sultānam: cuius ipse manum osculatus, illam
pecuniam in Portam intulit. Deinceps, in cu-
iusq. anni exitu, binorum millium Ducatorū
Charatzium dederunt.

Patriarcha
ad Sultānam
reuerenti-

Sub hoc Patriarcha, Ecclesie status, perbo-
nus fuit: rebus pacificis, & sine dissensione ulla,
procedentibus: utpote dissidijs ē medio subla-
tis, & charitate diuina manente. Pascebat ille
gregem sibi commissum, institutione pietatis,
& informatione animorum ad præcepta Dei.
Non cessabat, quin singulis Dominicis diebus,
& Festis tū Christi, tū matris eius virginis, de
suggesto doceret populū Christianū, quia, cum sin-
gulari eruditione pollebat: tum ex ore eius, con-
cionantis & docentis, melle dulcior fluebat o-
ratio. Linguam quippe, copia & suauitate mi-
rabilem habebat: doctrinasq. suas, multis sa-
crarum literarū exemplis pulcherrimè expli-
cans, illustrabat: ita ut motū afferret cuiusvis
hominis animo, eumq. cōpungens. Sanè quan-
quā cōpures illo tempore doctissimi viri inue-
nebantur: nemo abundantia & venustate o-
rationis cum ipso adæquare poterat. Tam excel-
lens, n. Theologus erat: ut celebritas nominis
eius, ad Sultani aures perueniret. Ac mox ad
ipsū misit: ut sibi explicationē S. Symboli fidei
nostræ, credo in unū Deū, patrē omnipo-
tentē, conscriberet. Proinde in ea cōmentatio-
ne Patriarcha elaboravit: omninoq. Theologi-
cè & artificiosè, pro eximia sapientia sua absol-
uit: atq. ad Sultānū misit. Qui ut accepit, et sen-
tentiā eius precepit: magna voluptate affectus est.

Magna Ec-
clesiæ tra-
quillitas.Eloquentia
Patriarchæ
& diligētia
docendi.

Vivebant illa tempestate in Palatio Regis,
nobilissimi & eruditi homines, ex urbe Tra-
pezunte orti. E quibus erat unus, Amerutze-
filius, Mechemeta Begus: doctissimus & scien-
tissimus in Græcā, tum Arabicā, literarū.
Tanta nāq. in ipso doctrina erat: ut libros no-
stros (Christianā religionē continentes, & al-
ios) iussu Sultani in Arabicā transferret lin-
guā. Nunquā, n. sine, ex eo, ut erudito homine,
& ex alijs doctis Aulicis, de fide Christiana
suscitandi, Sultanus faciebat: qui ei quoq. ar-
ticulatim & exquisitè capita & sententiā
eius edisseruerunt. E quarum rerum ausculta-
tione, magnam ipse capiebat voluptatem.

Patriarcha
Symbolum
fidei expli-
cans, Sulta-
nū misit.Docti viri
in Aula Sul-
tani.

Inter

ἴτι τὴ συν-
τάξιν ἔπαι-
νον τῆ α-
φορισμοῦ.

ἐρωτήσας
σουλτάνου.

μύνημα εἰς
τὸν πατρι-
άρχην.

ἴτι οἱ κλη-
ρικοί τὴν ἀφω-
ρισμὸν οὐ
θυμήθησαν.

ὁ πλὴν
αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ εἰς ὅλα τὰ ἑπαινετὰ τῶν Χριστιανῶν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὅσους ἀφωρίζον νομί-
μως εἰς πηλείσμον, ὅπου νὰ σφάλλων· καὶ δὲ
σώζοντες τὰς νὰ διορθῶν, καὶ νὰ λατρεῖ
τῶν εἰς ἐκείνο τὸ πηλείσμον, ὅπου ἀφωρίζον-
των· ἡ γῆς δὲ λυεῖ τὸ κορμὴ ἐκείνου τὰ ἀφω-
ρισμοῦ· ἀμὴ μὴ μὴ, ὡς τὸν τύμπανον· καὶ αὐ-
περὶ σαρὶ καὶ χίλιαι χεῖρες, αὐτοὶ δὲ πᾶσι τῶν
γῆς τῆς τελείως· μόνον εἰσενεῖται ἀκέραια, κα-
θὼς πᾶσι ἐθαύσαν. Ερώτησε ὁ αὐτοῦ, εἰ δὲ δυνα-
ται, νὰ συγχωρηθῶν· πάλιν νὰ διαλυσθῶν τὰ
κορμὴ αὐτῶν. Καὶ ἀπεκρίθησαν, καὶ ἔπαι-
νον δὲ αὐτῶν. Ὡς ὅτι ἡ γῆς τῆς τὸ παρὰ δόξον μὴ
σηλοριεφείξῃ, καὶ ἐξήντα μῶσαι· καὶ πλεοναλ-
λη καμὴαν ἐρώτησιν δὲ ἐρώτησε· ἀμὴ ἐν τῶ
αἵμα ἐμνήσας τὰ πατριάρχης· οἱ νὰ εὖ καὶ αὐθρο-
πὴν ἀφωρισμοῦ· ὅτι νὰ ἔχει πολὺν κηρὸν
ἀπεθαιμένος, ὁ δὲ πατριάρχης, ἀνέστας ἵσα σελ-
ταῖν τὸ μύνημα, ἐξέπλησθη. Καὶ ἐν τῷ αἵμα
ἐκράξῃ· ὅτι κληρικῶν· καὶ ἔπει τὸ μύνημα τὰ
σελταῖν· καὶ ἐξήντα μῶσαι. Ἦλθε δὲ ὁ πατριάρ-
χης εἰς μεγαλέν ἀσθῆνον· καὶ τῶν κληρι-
κῶν· πᾶσι νὰ ὁρῶν τοῖς παλαιῶν ἀφω-
ρισμοῦ. Καὶ δὲ ἔχον, πᾶσι καμὴν δια-
πλῶσαι· καὶ ἐξήντα μῶσαι· σελταῖν διορίαν
ὀλίγας ἡμέρας. Καὶ, ὡς ἔλαβαν τὴν διορίαν
ἐδιαλογίζοντο, πᾶσι νὰ ὁρῶν τοῖς παλαιῶν ἀφω-
ρισμοῦ. Καὶ ἔτις ἐν τῇ μὴ ἡσυχαστίνες γερον-
τες ἀπὸ τῆς κληρίας· ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας ἔπαι-
νον πατριάρχης, κυρὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ σχολαρχί-
ου· ἡ τὸν μὴ πατριάρχης· καὶ πολλὰ ὁμορφῇ· καὶ
ἔχον ὅσην πορὶ ἐξώθεν τοῦ πατριάρχου· καὶ
ἐκαστὸν καὶ ἐπὶ τὸν φανερῶς. Ὁ δὲ πα-
τριάρχης· μαθὼν τὰς ἐνθετικὰς αὐτῶν πολ-
λαῖ· νὰ παύσῃ ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν· νὰ ἔλθῃ
εἰς μετάνοιαν, νὰ συγχωρηθῇ. Καὶ αὐτῇ περὶ-
σσότερος ἔτρεχον εἰς τὴν ἀσωτίαν. Καὶ
ὁ πατριάρχης δὲ ἐπαυε, νὰ τὴν ἐλέγχῃ, καὶ
ἰνεῖ δὲ κατὰ μόνους καὶ φανερῶς, ἐμπε-
δυν δὲ χερσίων καὶ κληρικῶν. Αὕτη δὲ ἡ πα-
λαίωρος· σοφιστικὰ ἀπὸ τοῦ διαβόλου,
ἐκατηγόρησε τὸν πατριάρχην· ὅτι, ὅταν ἐκρά-
ξῃ αὐτῶν, νὰ τῆς ὁμιλήσῃ μυστικὰ· ἡ δὲ ἐλε-
γε, νὰ τὴν ἐδιδάσκει, νὰ ἀμαρτάνῃ
μετ' αὐτῆς. Ἀκέσας δὲ τοῦτον τὸν φο-
βερὸν λόγον τῆς ἀδικίας κατηγορίας, ἐξε-
πλήσθη. Ἦλθε δὲ τῶν τῆς κατηγορίας
τοῦ πατριάρχης εἰς ὅλον τὴν Κωνσταντινῆ πό-
λιν· καὶ εἰς ὅλας τὰς πηλείσμον τοπίας. Καὶ ἄλ-
λοι μὲν τοῖς ἐπίσκοποι· καὶ ἄλλοι δὲ τοῖς ἐπί-
σκοποι. Ὁ δὲ πατριάρχης δὲ ἔχον ἄλλο, πᾶσι
καμὴ· μόνον μίση δὲ εὐπολὴν ἐορτὴν ἐπεσκα-
λεσεν ἀρχιε-

Inter cetera, quæ ei indicarunt, etiam hoc
dixerant, quoscumq. Christiani Pontifices &
Sacerdotes, legitime ob peccatum aliquod ad-
missum, sacro cœtu ejiciant: nec occupent eos,
dum in viuis sint, emendare: ut expientur ab
illo lapsu, propter quem eieci fuerint: eorum
cadauera, ita in exilio spiritali mortuorum, nō
dissolui à terra: sed remanere, tympanorum in-
flar inflata: nec, si mille etiam transierint an-
ni, omnino à terra cōsumi: sed restare integra,
sicuti humata fuerint. Interrogauit amplius,
num iidem possunt, data absolutione, rursus
dissolubilia facere ea corpora. Responderunt il-
lis, posse. Ipse, miraculo hoc audito, admiratus
cohorruit: nec aliud præterea quicquam inter-
rogauit: sed confestim Patriarchæ, unciari ius-
sit: quæreret hominem, communionē Ecclesiæ
extrematum, ante longum tempus viua de-
functum. Patriarcha, accepto eo nuncio, exter-
rius est: ac statim accitis Clericis, Sultani ver-
ba exposuit: qui, mirati sunt. Incidit Patriar-
cha cum ipsis in grauem curam: huc illuc
cogitationem voluentes, ubi nam tale iam du-
dum excommunicationi immortui hominis,
cadauer reperiri posset. Cumq. nihil ipsis, quid
facerent, in præsentia in mentem veniret: ali-
quot dierum spatium ad dispiciendum à Rege
petierunt. Quo accepto: animum per omnia
versantes, de tali cadauere cogitant. Tandem
recordantur seniores quidam de Clero: fuisse
tempore superioris Patriarchæ Genadij Scho-
lary, viduam quandam à Sacerdote relictam,
pulchritudine conspicuam: quæ domum extra
Patriarcheum habes, quæstum corpore haud
obscurè vulgato fecerit. Patriarcham, re co-
gnita, increpauit ipsam diligentissimè mone-
do: finem faceret peccandi: quò, pœnitentia
acta, veniam consequeretur. Sed id frustra fu-
isse: muliere laxioribus habenis se ad libidi-
nes incitante. Patriarcham interim nō cessas-
se à redarguendo & oburgando: nec id seor-
sim solum, sed etiam aperte, coram Proceribus
sacris, & Clericis. At illa misera, Diaboli in-
stinctu Patriarcham accusari: eū, quādo ipsum
ad secretā collocauē accersierit: conasū esse,
ad nefariū facinus vi pertrahere. Ipse, atrocis
criminis indigna accusatione audita, totus ob-
stupuit. Ea criminatio, per totam Constantinopo-
lin percrebuit, & in vicinia tota: quibusdā
veram credentibus, alijs fidem derogantibus.
Patriarcha quid faceret. Aliud nihil remedi-
erat, nisi hoc. Quodā Dominico festo, accersitis
Pontifi-

Sultano de
excommu-
nicatione
indicatum.

Quæstio
Sultani.

Ad Patriar-
cham nunc-
tius.

Clericorū
de excom-
municata
muliere re-
cordatio.

O impura.

ὅτι οὗτοι
ἐρχονται
ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ
καὶ
ἐκείνους
ἀφαιροῦντες

δαυμάτις.

ὅτι τῆς ἀφω-
ρισμένης τοῦ
μυήματος
ἐκείνης, καὶ τοῦ
πορτοῦ αὐ-
τῆς.

ὅτι οὗτοι
ἐκείνους
ἀφαιροῦντες
ἐκείνους
ἀφαιροῦντες

λεστέον ἀρχιερεῖς καὶ κληρικούς, καὶ ἐλεύτερη-
σε. Καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξέφωψε, καὶ ἔ-
πε: ὅπως οὗτος λόγος, ὅπως ἔπειτα παπαδία
κατ' αὐτὸν: εἰ μὴ καὶ δικαίως ἐλάλησε, να
εἶναι συγχωρημένη, καὶ ἀλογημένη παρὰ
θεοῦ: καὶ μετὰ θάνατον, λελυμένου τοῦ σώματος
αὐτοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἀδικῶς ἐκτεφάνηται, οὐ
αὐτοῦ εἰς πάντων τῶν κατηγόρων, ὅπου ἔ-
πειτα: ἐκεῖ αὐτὸν ἀφωρισμένην, καὶ ἀσυγ-
χωρητήν, καὶ ἀλυτὴν, ὡς καὶ θεοῦ παντο-
κράτορος. Καὶ (ὡς τοῦ θάνατος) εἰς
ἡμέρας σαράντα, τὴν ἐκφύσησεν ἡ θεία πατὴρ
τοῦ θεοῦ, ἀπὸ λυσιντερίας: καὶ ἀπέθανε κα-
κῶς: καὶ ἐθαψάν αὐτὸν: καὶ ἡ γῆς δὲ τὴν
ἐλυσε: μόνον ἐσέκει ἀλυτὴ, καὶ ἀκέραια, καὶ
θῶς τὴν ἐθαψάν. Οὐδὲ καὶ ἀπὸ τῆς τε-
ρας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τελείως δὲ ἐπε-
σαν: μόνον ἐτὶ ἔσέκειτο, καὶ οὕτως ζῶντα
ναῖς γυναῖκες, μόνον δὲ τὴν δὲ οὐμίλει. Καὶ
ἐπὶ τῇ σαρκοῦ, ὅπου ἦτορ εἰς τὴν καπεδὶ-
κίαν τοῦ ἀφωρισμοῦ ἢ παλαίτωρος. Καὶ τῶ
τῶν γυναικῶν ἐνδυμήθησαν οἱ κληρικοί,
ὡς εἶναι βεβαίως ἀφωρισμένη: ἢ ἔδρον-
τα, ὅτι ἀδικῶς ἐκατηγόρησε τὸν πατριάρχην
ἐκείνον, τὸν μακάριον κύριον Γενναδίον.
Καὶ ἔπειτα τὴν ὑπόθεσιν παρορῶσαι ἐπὶ σινὸ
δὲ: ὅτι ἢ ἔδρον γυναικῶν, καὶ εἶναι δικαίως
ἀφωρισμένη παρ' αὐτῶν τῶν πρώτων πατριαρ-
χῶν, κύριον Γενναδίον. Καὶ ἀκέραιας τῆς τοῦ πα-
τριαρχῆς, ὅτι ὅπως ἀφωρισμένη, εἶπεν:
ὅτι να εὐρεθῇ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς, πᾶς εἶναι
θαυμάσιος: Δὲ να ἀνίστη, να τὴν ἰδῇ, να πω-
σθῇ παρὰ τοῦ θανάτου. Καὶ ὕτως ἐμαθάν τὸ μῆ-
μα αὐτῆς, ὅτι ἦτορ θαυμάσιον. Καὶ ἀκέραιας ὁ πα-
τριαρχῆς, ἐχάρη: καὶ ἔδραμε τῆς ὥρας μετὰ
κληρικούς καὶ μετὰ τῶν μεγάλων τζαχῶν τοῦ βα-
σιλέως: καὶ ἀνέστη τὸ μῆμα αὐτῆς: καὶ τὴν
ἦσαν σὺν καὶ ἀκέραιαν. Ἦτορ δὲ μεμα-
ρμένη, καὶ περισμένη, ὡς τὸ μπανον. Καὶ,
ὅσοι τὴν εἶδαν, μετὰ τῶν τῶν ἐκλάσαν: ἰδόν-
τες τὴν φοβεράν καπεδὶκίαν καὶ κερσίον, ὅπως
εἶχε τὸ ἐλεεινὸν αὐτῆς κορμῆ. Ὁμως, ὡς ὅπως
εἶδε, τῆς ὥρας ἐμύνησαν ὁ πατριάρχης, μετὰ
τοῦ τζαχῶν, τῶν ἀνδρῶν: ὅπως ἦλθον, καὶ
τῶν ἔπειτα, ὡς ἐκ παρῶν τῶν σελταῶν, να
ἔρῃ ἀφωρισμένον: ὅτι ὁ ἀφωρισμένος ὁ δὲ
ἐκείνους εἶπατε τῶν σελταῶν, τὸν ἐκείνους, καὶ τῶ
τῶν ἀκέραιας τὸ ζῆλον: ἔδραμαν, καὶ ἀνέγ-
γειλαν τῶν σελταῶν τὴν ὑπόθεσιν. Καὶ αὐ-
τῶν, ὡς ἐμαθάν τῆς ἀπίστευτης ἀπὸ τοῦ ὕπ-
νου τοῦ πᾶσις αὐτῶν: καὶ ἰδὼν αὐτὴν, καὶ
ἐθαυμάσαν πολλοί. Καὶ, ὡς ἐγύρησαν καὶ ἦλθον
εἰς τὸν σελταῶν: ἐξηγήθησαν αὐτῶν τὸ φοβερὸν
πράγμα

Pontificibus & Clero, Liturgiam facit: eaq; si-
milia, clarissima voce dicit. Similia verba, quæ
Sacerdotis vidua in ipsum dixerit, ue-
ra sunt: se ei ignosci a Deo, & felicitatem
dari, i. isq; mortuæ dissolui corpus, pre-
cari. Sin autem cōfictio crimine indignis-
simè ipsum calūniata sit: se tenere ipsam
ē sacro piorum grege eliminatam, uenīæ
exortem, & indissolubilem, uoluntate &
iudicio Dei omnipotentis. Hec ille. Nec
dum gladius diuinæ ultionis emanit: sed (ὁ ῥέ
miram) die inde quadragesimo, dysenteria i-
psam abscidit: ac pessimè mortuam, et humaiā
terra corpus eius non dissoluit verum tam in-
consumpta integrāq; remansit, quā erat, quā-
do sepeliebatur. Sed ne crines quidem capitis
eius ullatenus defluerant: verum perinde i-
psa se habebat, ac mulier aliqua uinā: nisi
quod non loquebatur. Et tamen multi an-
ni, a condemnatione excommunicationis eius
abierant. Huius, inquam, mulieris recorda-
ti sunt Clerici: eam adhuc electionis vinculo
constrictam teneri: quam bene sciebant, im-
probissimam illi beato Patriarchæ Gennadio
calumniam intulisse. Conuentu igitur co-
acto, palam dicunt: se scire mulierem, iusta sen-
tentia Patriarchæ Gennadij a sacris exclu-
sam. Patriarcha Maximus, audito, cadauer
excommunicatum, inuentum esse: insit lo-
cum queri, in quo sepulchrum iacebat: ut, se-
pulchro aperto, inspicerent, & de re certio-
res fierent. Missi sunt, qui quærerent. Sepul-
chro inuento, gaudere Patriarcha: ex templo
cum Clero comitatus magno Regis Tzanscho-
eo currere. Tunc, aperientes eius monimen-
tum, cadauer saluum & integrum repe-
runt. Erat id, nigrum, & tympani mo-
do tumefactum. Quod quicumque vide-
runt, valde miseriam illius defleuerunt: hor-
rendo Dei in ipsam iudicio & condemnatio-
ne perterriti. Tunc statim Patriarcha cum
Tzanscho Ministris indicauit: qui Sultani
nomine cadauer excommunicatum inquire-
imperarant. Inuenimus, inquit, tale re-
nunciate Regi, quidnam uelit amplius
fieri. Illi, miraculo hoc audio, currentes
venerunt, Regiq; annunciarunt. Rex, ut re-
scituit, misit aliquot fideles ministros: qui in-
spexerunt, & vehementer mirati sunt. Reuer-
si dein ad Sultānum, ei formidandam
rem,
παράγωμα

Patriarcha
ipsam excō-
municauit.

Res mira.

Excommu-
nicatæ se-
pulchrū,
reperit: &
corpus
eius: indis-
solutum.

Mandato
Sultani, id
inspectum.

πράγμα, ὅπως ἴδαν. Τότε ὁ σελταὶς ἐκ-
 ξείνην ἀρχόντιον αὐτῶν ἐδωκεν αὐ-
 τῶν πλὴν βέλαν αὐτῶν: ἵνα βάλλων αὐτὸ τὸ
 λείψανον εἰς ἐνα ὁπμι: νὰ τὸ σφαλίσουν, καὶ νὰ
 τὸ βελώσων. Καὶ ὅπως ὡς ἦσαν τὰ τοιαῦτα ἀρ-
 χόντες: καὶ ἰδὼν ἐλεεινὸν ἐκείνου λείψανον,
 καὶ ἐξοπαλίσαντες: καὶ ἐτὶ τὸ ἐβαλαν εἰς ἐνα
 δοτὸν τὰ παρ' ἐκκλησίαν τῆς αμαρμακαρε-
 ς: καὶ τὸ ἐβέλωσαν εἰς ἐνα σεντέκη, με-
 τὰ τῆς βασιλικῆς βέλλας. Τότε ἐρώτησαν
 τοὺς πατριάρχην, τί μέλει νὰ γένῃ εἰς αὐ-
 τὸ τὸ λείψανον: καὶ πᾶσι ἀποκρίσιν νὰ εἴπῃ
 τοῦ σελταῖς: ἦγεν, ὥς ὅτε νὰ ἀγαθῇ
 αὐτὸ τὸ λείψανον, καὶ νὰ συγχωρηθῇ. ὁ δὲ
 πατριάρχης εἶπε πρὸς αὐτοὺς: ὅτι ἐγὼ ψάλλ-
 ω εἰς αὐτὸ τὰς ἀγγελίας: ὅπου ἔχομεν
 περὶ τῶν ἀφωρισμῶν: καὶ λέγομεν καὶ
 ὁχλὸς κατ' ἡμέραν. Καὶ ὅπου τελειώσωμεν
 τὰς ἀγγελίας, καὶ τὰς ὁχλὰς: μέλλει, νὰ
 λειτουργήσωμεν συγχωρητικὸν θράμμα εἰς
 αὐτὸν. Τότε θέλωμε σὺς μνησθῇ, νὰ ἐλθετε,
 νὰ ὀγάλετε ἐξω τὸ λείψανον. Μετὰ δὲ ἡ-
 μέρας ὀλίγας ἐξεψεν ὁ πατριάρχης συγ-
 χωρητικὸν θράμμα αὐτῆς: καὶ ἐτὶ ἐμύνη-
 σε τῶν ἀρχόντων ἐκείνων: ὅπου νὰ ἐλθῶν,
 νὰ ὀγάλην ἐξω τὸ λείψανον, μετὰ σεντέ-
 κης, ἀπὸ τὸ παρ' ἐκκλησίαν, νὰ λειτουργήσῃ.
 Καὶ ἐν τῷ ὅρῳ ἦλθαν μετὰ θελήσεως τοῦ
 σελταῖς: καὶ εὐχαλὸν τὸ λείψανον, κατὰ
 ἡτορ σφαλίσμενον μεσὶ εἰς τὸ σεντέκη, καὶ
 βελόμενον. Καὶ λειτουργίας γενομένης, μετὰ
 παρηγοίας μετὰ τῆς σωματικῶν ἀρχιερέ-
 ων, ἀρχόντων, καὶ πάντων τῶν χριτάνων μου-
 λαῶν: καὶ ἱεραμάτων ὁ πατριάρχης μετὰ
 τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, μετὰ κατανύξεως,
 καὶ δακρύων πολλῶν: καὶ ἀνέγνωσε τὸ συγ-
 χωρητικὸν θράμμα αὐτῆς: ὅπως τὸ ἐξεψεν
 αὐτὸς ὁ πατριάρχης μετὰ ἰδίων τῶν χερῶν. Καὶ
 (ὡς τῶν μεγάλων θαυμάτων) ὅπως θεοῦ καὶ ὡς τῆς
 αὐτῆς ἀσπλαγχνίας καὶ φιλανθρωπίας) ἡ
 ψαλμὸς μέγα καὶ φερτόν: ὅπως ἐκαμετὴ ὡ-
 ρε ἐκείνη. Καθὼς ἐδιδόχετο ὁ πατριάρχης
 τὸ συγχωρητικὸν ἀρχόντων αἱ ἀρμονίαις ἐκ-
 μίς, νὰ χωρίζων, καὶ νὰ λύοντες, μεσὶ εἰς τὸ
 σεντέκη. Καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκείσιν αἱ τὰ σεντέ-
 κης: ἀκροῦντο ἐκτυποῦ, ὅπως ἐχωρίζον κα-
 λὸν δότῃ τὸ νοκαλόν: καὶ ἰδὼν ὅλον ἐ-
 κείνου τὸ κορμὴ: καὶ πλείως ἐχώρουν ἑλπίς
 αἱ ἀρμονίαις: καὶ ἐσυγχωρήθη τὸ παλαι-
 ῶν ἐκείνου κορμὴ: ὅπως ἐκατηγόρησαν ὡ-
 ρεως τοῦ ἡγιασμένου πατριάρχου. Καὶ οὐ μόνον τὸ κορμὴ αὐτῆς ἐσυγχωρήθη: καὶ
 ἐδιδόχετο

rem, quam viderant, exposuerunt. Tum
 Sultanus accersivit quosdam suorum purpu-
 ratorum: quibus dedit sigillum suum: im-
 perans, in loco certo cadauer reponi: ibi tu-
 to includi, & obsignari. Abscutes illi, viso
 miserando corpore, obstupuerunt: in quod-
 dam Pammacariste sacellum transfulerunt:
 arcamque, in qua inclusum iacebat, Regio
 sigillo obsignarunt. Postea quesiverunt ex
 Patriarcha, quidnam de cadauere futurum
 esset: & quid responsi Sultano referre de-
 berent: videlicet, ad quod tempus futurum
 esset: ut dissolutio illius, & dissipatio, veniam
 à Deo consecuti, fieret. Respondit Patriar-
 cha: Canam ego super illo consequen-
 tias: quæ nobis præscriptæ de excom-
 municatis sunt: & quas quotidie preces
 habemus, recitabo. Quibus utrisque
 peractis: scriptum, quo mulieri sua pec-
 cata remittantur, ad Liturgiam recitabi-
 mus. Tunc uos accersemus, ut efferatis
 corpus.

Paucis diebus post, Patriarcha absolutio-
 nem ipsius composuit: Proceribusque illis
 nuntium misit: ut uenientes exportarent
 ἐξ ἐκκλησίαν arcam cadaueris, ut super eo Litur-
 gia fieret. Confestim de voluntate Sulta-
 ni adfuerunt: & arcam, cum cadauere intus
 iacente, sicut obsignata erat, extulerunt.
 Tum Liturgia frequentissimo conuentu,
 Pontificum, Diaconorum, omnisque Chri-
 stiani populi facta: stat Patriarcha post eius
 finem, intima affectione animi, multis cum
 lacrymis: literasque absolutiois illius, quas
 ipse sua manu perscripserat, recitat.

Ecce tunc ingens miraculum à Deo: ecce
 misericordiam diuinam, & propensum er-
 ga humanum genus amorem: miraculum,
 inquam, ingens, & stupendum, ea hora
 diuinitus factum. Recitante Patriarcha
 absolutiois: compages corporis inuicem
 separari, inter se dissolui, in medio arcei i-
 tant, quotquot prope eam stabant, audirent
 crepitum ossium, à se inuicem recedentium:
 dissoluere se toto corpore: singulis se compa-
 gibus diuidentibus: corpore illius misere, quæ
 sanctissimum Patriarcham falsò criminata
 fuerat, veniam consecuta. Nec corpori mo-
 dò eius venia dissolutioque contigit: sed anima
 etiam.

Purpuratis
 Sultani ad-
 mirantibus

Interroga-
 tur Patriar-
 cha de eius
 dissolutio-
 ne.

De absolu-
 tionis lre-
 ris, & Pro-
 cerū aduo-
 catione.

Prodigiola
 compagu
 excommu-
 nicatæ dis-
 solutionis.

ἐξελύθη: ἀμὴ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐλυνθε-
ρῶθη ἀπὸ τῆς κέλασις, καὶ ἀπέλαβε τὸν πα-
ράδεισον: διότι τῆτοι, ὅπου ἐρεσκονται ἀ-
φορισμοί: ἡ γὰρ, ἀλυτὸς καὶ ἀκέραια τὴ
καρμία αὐτῶν αὐτοὶ δέονται συγκώρησις, διὰ
να ἐλθὲν ἑρῶν ἀπὸ τῶν δεσμῶν τῆ ἀφο-
ρισμοῦ. διότι, καθὼς ἐρεσκονται τὴ καρμὴ δε-
δεμένον καὶ ἀλυτὸν εἰς τὴν γῆν: οὕτως εἶναι
καὶ ἡ ψυχὴ δεδεμένη καὶ κέλασμένη εἰς χεῖ-
ρας τῆς διαβολῆς. Καὶ, ὅταν λάβῃ τὴν καρμὴ
συγκώρησις, καὶ λυθῇ ἀπὸ τῶν ἀφορισμῶν:
θεὸς διωκὲν ἐλθὲν ἑρῶν καὶ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τῆς
χεῖρας τῆς διαβολῆς: καὶ λαμβάνει ζωὴν τὴν
αἰώνιον, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀνεσπερόν. Ὁμῶς τῆς
τοῦ, ὅπου ἐρεσκονται σιμὰ τῆς σεντακίς, ὅπου ἡτοῦ
ἡ ἀφορισμὸς μέσσω: ἡ κενοῦ τὸ φοβερόν
θαῦμα ἐκείνῳ: ὅπου ἐκτυπῶσαν τὰ κέκαλα,
καὶ ἐχώρησαν εἰς ἀπὸ τὸ αἶμα: μερῶς ἐ-
θαύμασαν: καὶ τὴν θεὸν μετὰ δακρύων ἡν-
χαρίστησαν, τὴν ποίησιν ἐξαίσιον καὶ μερῶ-
λα θαύματα. Λοιπὸν, ὡς ἐπὶ ἐκείνῳ ἡ λει-
τουργία: ἐσυνέκωσαν τὸ σεντακί μετὰ λείψαν
νομικῆς τὸ εἰσβαλεῖν ἐκεῖ, ὅπου ἡτοῦ καὶ πρῶτος,
εἰς τὸ παρεκκλησίον: ὅπου ἔως ὅτε οἱ ἄρχον-
τες, ὅπου τῆς ἐσελθὲν ὁ σελτάν. Καὶ, ὡς
τὸ εἰσβαλεῖν μέσα: ἐσφάλισαν τὴν πόρταν, καὶ
τὴν ἐκλείδωσαν: καὶ ἀπὸ αὐτῆς τὴν ἐβλά-
σαν, μὴ τῆς βέλας τοῦ σελτάν: ἐνεκὸν τοῦ
πολὺ θῆς τῆς λαοῦ, ὅτι μετρίον δὲ εἶχε.
Καὶ μετὰ ἡμέρας αἰὼ ξαν τὴν ἐξω βέλλα τοῦ
παρεκκλησίον: καὶ τοῦ σεντακίς τὴν ἄλλη
βέλλα: καὶ τὴν κληδονεῖα μετὰ κλειδῶν: καὶ
ἡτοῦ τὸ λείψανον μέσα εἰς τὸ σεντακί, λε-
λυμένον, καὶ κεχωρισμένον, καὶ συγκεχω-
ρημένον. Καὶ, ὡς τὸ ἰδαν, ἐξεπλάγησαν εἰς
τὸ φοβερόν θαῦμα ἐκείνῳ. Καὶ τῆς ὥρας αὐ-
τοῖς οἱ ἄρχοντες ἐδραμν εἰς τὸν σελτάνον:
καὶ εἶπαν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους, ταῦτ' ἡν τὴν
δηγήσις τοῦ λείψανος ἐκείνῳ: διὰ ποίαν
αἰτίαν ἀφωρίθη, καὶ πῶς ἐσυγκώρηθη, καὶ
πῶς ἐχώρησε κέκαλον ἀπὸ κέκαλον. ὡς δὲ
ἡκαστος ὁ σελτάν. τῆς τοῦ: ὅπου ἐθαύμασε,
καὶ ἐξεπλάγη εἰς αὐτὸ τὸ θαῦμα: καὶ εἶπε,
ὅτι ναίον ἀληθῶς ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν ἐ-
ναὶ ἀληθινῇ. Καὶ ἀπὸ τότε ἡγάπησε πεισοστί-
τως τὸν μεχεμέτπειν, τὸν ἡὸν τῆς ἀμνήτης:
ὅπου τῆς εἶπε ταῦτ' ἡν τὴν ἀπὸ θεοῦ, καὶ ἐφά-
νη ἀληθινός, ὅτι ἐκείνῳ, ὅπου ναὶ ἀφωρίσεν δι-
καίως οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς τῶν ῥωμαίων, ἡ
γῆς δὲ οὗ ἐλυπίαν δὲ λαβὼν συγκώρη-
σιν: ἐὰν πρῶτον καὶ χίλιοι χρόνοι.

ὅτι οὐδὲ
πολλὰ
θαύμασε,
καὶ τί εἶπε.

οἱ τῆς
θῆρας.

Τῆτος ὁ σελτάν. ὅπου ἡ σωματικῶς εἰς
τῆς

etiam, inferorum cruciatibus liberata, in Pa-
radisum venit. Illi namque, qui anathemate
perculsi, ab Ecclesia exulant: cum eorum cor-
pora maneat indissoluta & integra: indi-
gent anima absolutione, eamque expetunt: ut li-
berentur vinculo relegationis. Nā, quemad-
modum corpora eorum, vineta sunt, nec à ter-
ra consumuntur: sic anima quoque ipsorum,
vineta manibus Diaboli, ac pœnis obnoxia,
tenentur. Quando autem corpus veniam
accipit, execrationis vinculo solutum: Deo
bene iuvante, etiam anima de manibus Dia-
boli libera exit: & vitam æternam, lucemque
illam vespere expertem, adipiscitur. Sed ad
historiam nostram revertor. Illi qui tunc arca,
illam excommunicationem continenti, astā-
bant: audito illo tremendo miraculo, osium
crepantium, & inter se singulatim recedentiū:
magna admiratione affecti sunt: ac Deo cum
lacrymis gratias egerunt: facienti ingenia &
stupenda miracula. Deinde, peracta Liturgia,
arcam cum cadavere tollentes, reposuerunt in
eodem: ubi antea fuerat, sacello: idē, de senten-
tia & mandato Principum, à Sultano misso-
rum. Quod cum intus deposuissent: clausērūt
fores, & obserarunt, sigillumque Regis impresse-
runt: ei rei causam dāte innumera populi mul-
titudine. Inde, post dies aliquot removerunt: si-
gnum, quo sacellum: deinde alterum, quo arca
obsignatum erat: & feram clauē aperuerunt:
quando corpus in arca reperēre dissolutum,
dissipatum, denique misericordiam consecu-
tum. Huius ipsi miraculi conspectu, admi-
ratione obstupesciti sunt: ac continuo Primo-
res, ad Regem currentes, totum illi cadave-
ris negotium ordine percensuerunt: quam
scilicet ob causam excommunicatum fuisset:
qua ratione condemnationem culpa accepis-
set: quo denique modo os ab offe abscessis-
set. Quibus cunctis Sultanus auditis: supra
modum admiratus est, & tanto miraculo
stupuit. Profecto religio Christiana,
inquit, extra controuersiam uera est.
Ab eo tempore, benivolentia maiore, &
amore, Mechemetam Begum, Ameru-
tæ filium persecutus est, qui ei de eare dixe-
rat: qua ipso exitu uera comprobata fuit:
illos, quos Antistites Dei & Sacerdotes Roma-
ni sacropiorum cœtu in se arceant, ab humo
non dissolui: nisi eis antea veniam à Deo impe-
trarint: licet etiam mille præterierint anni.

Est concessa
salus illi
si credere
possis.

Hominum
admiratio.

Admiratio
Sultani, &
de Christi-
anismo sen-
tentia.

Hic Sultanus, ipse per se Athenas perijt,
bellumque

τὰς ἀθήνας, καὶ τὴν ἐπολέμησε. χρόνοι δ' ὅσοι
κτίσεως κόσμου, ἑξήχιλιάδες, ἐνανέστοι, ἐν
ζήντωντος αἰῶνι. Καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ
τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ παρθένου: καὶ τὸν ἀφ' οὗ τὴν ἐ-
κείνην ἐκείνη τὴν γυναικάν αὐτῆς τὰ ἀφ' ἐν-
τος, καὶ ἄλλαις πολλαῖς, μετὰ πλείονα ἀρσενικά
καὶ θυλικά, ἐφέρειν εἰς τὴν πόλιν: καὶ οὗτοί ἐφε-
ρον εἰς τὸ σαρδηνίου ὠκίον.

ἡ τελευτῶν
ἐκείνην ἡ
ἐκείνην.

Καὶ εἰς οὗτοί ἑξήχιλιάδες, ἐνανέστοις, ἐβ-
δόμενοι τῶν χρόνων, μετὰ πλείονα, εἰς τὰς δε-
κάς, ἐκαμὲν ἀρμάδα μεγάλη, καὶ φε-
ρούσα πολλὰ τῆς στρατίας: καὶ ἦλθεν εἰς τὴν δι-
εσπάρτην, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν. Καὶ μὴ θέλον-
τα νῆα περσικῶν: ἐκείνην ὅλον τὸν λαὸν τῶν
ἀνδρῶν ἀπὸ δ' ἑκατὸν χρόνων, καὶ ἀπάνω. Τὰ
ἡ παιδία, καὶ τὰ μητρώα αὐτῶν, ἐπῆρεν, ἀρσε-
νικά καὶ θηλυκά: καὶ οὗτοί ἐφερον εἰς τὴν πό-
λιν. Τὴν δ' ἐκκλησίαν τῶν φεγγῶν, τὴν ἐ-
καμὲν ἰσμαρίαν. Τὰ τὴν τὴν εὐλαστοῦ ὄρε-
ζαν οἱ Βενετικοί.

ὅτι παλαιά

εἰς τὴν πό-

λιν ἐστὶν

λαί.

Apulia, αὐ-

τοῦτον ὄρε-

φωρ (Corey

τα) τὴν ἰσπα-

νὸν ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

ἐκείνην

bellumq; intulit. Annus tunc agebatur Mundi
sexies millesimus, nongentesimus, sexagesimus
quartus. Eam urbē oppugnans, armata manu
cepit. Ducem eius interfecit: uxorem eiusdem
Ducis, & alias multas fœminas, cum viris-
que sexus pueris, Constantinopolin in palatii
suum deportavit.

De urbe A
thenarum.

1455.

Quando es
quomodo

expugnata
fit Chalcis.

1469.

Alij,

1470.

Anno deinde sexies millesimo, nongente-
simo, septuagesimo octavo, die decimo nono me-
sis Iulij: mari classē magnā, terra exerci-
tus multos, comparavit. Hoc apparatu Chal-
cidem aggressus, obsedit. Quæ cum deditio-
nem facere recusasset: ut expugnauit eā, to-
tumq; populum masculinū sexus, a duodecimo
ætatis anno, & suprà, occidit. Pueros verò,
tum mares, tum fœminas, cum matribus ab-
stulit: & in urbem transtulit. Latinorum tem-
plam, synagogam Turcicā fecit. Fuerat Chal-
cidis urbs, ditionis Venetorum.

Idem Sultanus, Achumaten Bassiam in A-
puliā, magno cum exercitu misit fortissimo-
rum militum. Quò cum is traiecisset, Hydrun-
tem cepit, aliāq; oppida & loca: ac totam pro-
pmodum Apuliā percursum: magnāq;
predam egit: captis viris, mulieribus, ac pue-
ris. Expectabat illic à Sultano nona subsidia:
ut totam regionem pessundaret, et prorsus de-
leret. Quacunque autem Sultanus arma
inferret: nemo erat, qui resisteret: sed cuncti,
tum in Occidente tam in Oriente, se illi humi-
liter submittebant.

Bassia in A
puliā mis-
sit.

1481.

Congregavit idem copias pedestres, trecenti-
a virorum millia: classē fecit triremium &
biremium ducentarum quinquaginta: ac pro-
bè omni instrumento armavit. Hoc exercitu
transiit in Orientem, et Syriam petiit, ut bello
Sultani Catri inuaderet. Postquam ad Ni-
comediam peruenit: in morbum incidit, quo
interijt: anno Mundi sexies millesimo, nongen-
tesimo, octogesimo octavo. Bassia autem, qui
in Apulia erat, sibi metuere cœpit. Ideo statim
hippaginibus factis, excessit: & cum toto ex-
ercitu, omniq; præda, Aulomen transfreta-
uit: inde Constantinopolin redijt.

Expositio
Sultani in
Syriam, &
mors.

HACTENVS IMPERIVM
Sultani Machemetæ, qui Constan-
tin urbem expugnauit.

Succesit ei mortuo filius suus Baiazita:
quo tempore Patriarcha agebat ille doctrinā
excellens, de quo diximus, Maximus.

Baiazites
ii. Imp.

m 3 Regna. 1482

Kai

Μετὰ τὴν θάνατον τῆς τῆς σελταῦν, ἔλα-
βε τὴν βασιλείαν ὁ ἡσυχῆς, σελτῶν παρὰ
ζήτησιν, ὅτι τότε πατριάρχης ὁ αὐτὸς γεγραμμένος κύριος μάξιμος ὁ λόγιος.

Καὶ ὁ αὐτὸς σελταῦ μεχεμέτης ἐβασιλεύσας
σεχρόνους τριανταδύο.

Καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς ἔγνωσαν αὐτοὶ οἱ
πατριάρχαι, ὅτι ἐξέταψαν ὁπίσω τὰ ὀνόματα
αὐτῶν.

Γεννάδιος ὁ ῥολάριος, ὁ σοφώτατος.

Ισίδωρος ὁ πνθυματικός.

Ιωάννης ὁ κέσας, ὁ πᾶν ἐκείνου σελταῦ
τὰ γενεὰ τῆς.

Μάρκος ὁ εὐλοκαρέβης.

Συμεὼν ὁ τραπεζόντιος, ὁ πᾶν ἐβαλεν ἀρχὴν
τὸ πεσκέσιον εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Διονύσιος, μητροπολίτης Φιλιπποπόλεως.

Συμεὼν πάλιν ὁ τραπεζόντιος.

Ραφαὴλ ὁ σέρβος, ὁ πᾶν ἐβαλε πρῶτον τὸ
χαρτίζιον.

Μαξιμὸς ὁ λόγιος, ὁ πᾶν ἐπαμειν ἀνέ-
θεν, ὁ πᾶν ἀπὸ θανάτου σελταῦ ἐπὶ τῆς πατριαρχίας
αὐτοῦ.

Οὕτως τῶν πατριάρχων, κύριος μᾶξιμος,
πατριάρχης ὡς χρόνους ἔξη, ἀ-
πώληθε πρὸς κύριον, εἰς τὰς ἐσχάτας μο-
νάδας.

Ἀκούσαντες ὅτι τὸν θάνατον τῶν πατριάρχων οἱ
ἀρχιερεῖς ὅλοι τῆς δύσεως, καὶ τῆς ἀνατολῆς·
ἐν τῷ αἵματι ἐδραμαθρομαῖοι, καὶ ἐσωάχθη-
σαν εἰς τὴν μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν, τὴν καθο-
λικὴν μερῶν ἐκκλησίαν. ἦτον ὅτι τῶν κληρῶν
ἐκείνῳ ἀρχιερεὶς χρησιμώτατος ὁ ἐφέσος
κύριος Δανιὴλ ὁ ποιητὴς ἦτον πολλὰ λογιώτα-
τος. Καὶ ἦσαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι λογιώτατοι ἀρ-
χιερεῖς, ἀπὸ τῶν ὁποῖων ἦτον εἰς αὐτὸν θεσσα-
λονίκης, κύριος νήφων. Καὶ ὡσανύ ἐσωάχθη-
σαν οἱ ἀρχιερεῖς· ἐγένετο συνέδος, διὰ τὴν
ἐκλεξὴν πατριάρχου. Καὶ ἐτῆ ἐκαμὴν τῶν
ψήφους· καὶ ἐκλεξάν τὸν αὐτὸν Θεσσαλο-
νίκης.

1. ΝΥΦΩΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Μετὰ τῶν ψήφους τέττα τῶν κυρῶ νήφων
διὰ πατριάρχου, ἐδωκαν αὐτῷ τὸ μικρὸν μὴ-
νυμα, καὶ τὸ μέγα μετὰ τὸν ἑσπερινόν. Καὶ
ἐδωκεν αὐτῷ ὁ Ηρακλείας τὸ δικανίκιον ἐ-
πὶ χήρας, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν ὑψηλότετον
πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ἀλόγησεν ἱερο-
μνῆρας καὶ κοσμικούς. Ἦτον δὲ τῶν πα-
τριάρχων πολλὰ χρησιμώτατος· καὶ ἐδί-
δασκε καὶ ἡμέραν ἐπὶ ἀμβωνῶν. Καὶ
δὲν

Regnavit iste Mechemeta triginta duos an-
nos: quo regnante fuere Patriarcha hi, quor-
um nomina subieciimus.

I. Gennadius Scholarius, ille doctissi-
mus.

II. Isidorus, a confessionibus.

III. Ioasaphus Cusas, cui barbam pra-
cidi Sultanus iussit.

IIII. Marcus Xylocarabes.

V. Symeon Trapezuntius: sub quo ini-
tium Pefcesij in Ecclesiam introductum
est.

VI. Dionysius Metropolitae Philippo-
poleos.

VII. Iterum Symeon Trapezun-
tius.

VIII. Raphael Seruius, Charatzij
autor.

IX. Maximus, vir doctissimus: in cu-
ius Patriarchatu Sulianum mortuum esse di-
ximus.

Tunc hic Maximus: cum sexennio officium
Patriarchae gesseret: ad Dominum in caelestes
mansiones abiit.

Diulgata morte eius ad omnes Occiden-
tis & Orientis Ecclesiarum Praesides: eodem
hi tempore Constantinopolin cucurrerunt:
& in magna catholica Ecclesia, quae mater
ceterarum Ecclesiarum est, conuenerunt. E-
rat illa tempestate Pontifex Ephesi, operam
maximè utilem nauans Daniel: quia egre-
gia praeditus doctrina. Sed & alios multos
inuenire erat sacrorum Antislites, studiis
literarum, & diuinae cognitionis, perpolitos:
quorum unus quoque fuit Thessalonicensis,
cui nomen erat Niphoni. Cum itaque, ut di-
ctum, conuenissent: Synodum Patriarcha le-
gendi gratia egerunt: suffragatione ritè facta,
ipsum Thessalonicensem legerunt.

Mors Ma-
ximi.

Synodus
legendi Pa-
triarchae
causa.

X. P. NIPHO, METRO- polita Thessaloni- censis.

Electione Niphonis legitimè peracta: de-
derunt ei minorem significationem: deinde,
etiam maiorem, vespertino cantu finito. Inde
Heracleensis ei pedum pastorale in manus
tradidit: & ipse, celsissima Patriarchica sede
conscensa, sacro & laico bene precatus est or-
dini. Erat huius Patriarcha maximus v-

Quotidie
in Templo
docet Ni-
pha.

sim:

Δὲ ἡ τὸν τὸν μετὰ λόγου: ἀλλ' εἶχε
πλάττειν τὴν γλῶτταν, καὶ νοήματα με-
τάλλει: ὅτι ἡ τὸν περὶ τοῦτον τὸν Φι-
λοσόφους, ὁποῦ ἦσαν τὸν καὶ ὁ ἐκείνῳ. Ἡ
τὸν δ' ἐν πατρίδα του τὸν τὸν περὶ τοῦτον
νησοῦ, ἡ γὰρ τὸν τὸν μερῶν. ἡ μήτερά του, ῥω-
μαῖα θυγενεσὶ ἀπὸ τῆς πατρίδας του, ἄρχον-
τας Ἀλβανίτης. Καὶ τὸν μικροῦ ἐκείνου ἀγά-
πησε καὶ ἐπαύθησε τὴν καλεσθεὶς κλέω πο-
λιτείαν. Καὶ ἐξῆλθε αὐτὸν γονεῖς αὐ-
τοῦ: καὶ ὑπαγεῖς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, εἰς τὸ
μοναστήριον τοῦ παντοκράτορος: καὶ ἐγί-
νε μοναχὸς, εἶπα καὶ ἱερεύς. Ἐδιδέμενε δὲ
πολλὰς χερόνους ἐκείνῳ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ
παντοκράτορος. Οὕτως ἀπέθανεν ὁ μη-
τροπολίτης τῆς Θεσσαλονίκης: καὶ ἐδιδέμε-
νον ὁ θρόνον, χωρὶς ἀρχιερέως καὶ ποιμέ-
νος. Συναχθέντες οὖν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Θεσ-
σαλονίκης ὅλοι, ἤλθαν εἰς τὴν μητροπολιν.
Καὶ σιωπῶν γενόμενης, μετὰ καὶ τῶν κλη-
ρικῶν, καὶ ἄλλων ἱερωμένων, καὶ μετὰ τῶν
ἀρχόντων, καὶ πάντων τοῦ λαοῦ: ἐψηφί-
σαν αὐτὸν τὸν κύριον νηφωνα: καὶ ἀπεστεί-
λαν αὐτὸν πρὸς τὴν κληρικὴν, μετὰ εἰς
τὸ ἅγιον ὄρος: καὶ ἐξήτησαν αὐτὸν διὰ ἀρ-
χιερέα αὐτῶν: ὅτι ἡ φήμη αὐτοῦ ἦτορ παν-
ταχοῦ βεβοημένη. Οὕτως ὁ αὐτὸς κύριος
νηφων δὲ ἡτέλησε, νὰ τὸ ἀκούσῃ: ὅτι νὰ εὐ-
χῇ τὸν τὸν μοναστήριον, νὰ γένῃ ἀρχιερεύς.
οἱ δὲ ἀγνώπιστα πατέρες τοῦ μοναστηρίου
πρὸς αὐτὸν: καὶ τὸν ἐδέχθησαν, καὶ
ἐπαρεκάλεσαν, λέγοντες, ὅτι τὰ τοιαῦτα
ἐκείνῳ. Καὶ ἐπειδὴ ἡ χεῖρ αὐτοῦ αἰετοῦ ποι-
μενίου: καὶ παρῆκε τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ ὑπα-
γε μετὰ τῶν ἡμετέρων δοχῶν: καὶ λάβε
τὸν θρόνον, νὰ ποιμαίνῃς τὸν χριστιανικὸν
λαόν τῆς κύριος. ὁ δὲ ἀγνώπιστα αὐτὸς, ὁ κύ-
ριος νύφω, μὴ ἔχωμ πλεον, νὰ εἰπῇ κανεῖ
τίποτε: διὰ νὰ μὴ δὲ φανῇ παρῆκο τῶν
ὁσιωπῶν πατέρων: ἐπεσοκύνθη τὸν θείῳ
μοναστηρίῳ, καὶ αὐτὸν τὸν γέροντας, καὶ
πάντας τὸν ἀδελφούς: καὶ ὑπαγε μετὰ
Θεσσαλονικέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
καὶ ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.
Ἰσχυρὸν δὲ ἐγενή καὶ πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως. πικρὸς τὸς πᾶσι καὶ ἐξῆλθε ἀρετῇ
καὶ ἐκείνους, ὅτι τὴν ἀγαπᾷ.

Ὡς τὸν τὸν τὸν μετὰ λόγου: ἀλλ' εἶχε
πλάττειν τὴν γλῶτταν, καὶ νοήματα με-
τάλλει: ὅτι ἡ τὸν περὶ τοῦτον τὸν Φι-
λοσόφους, ὁποῦ ἦσαν τὸν καὶ ὁ ἐκείνῳ. Ἡ
τὸν δ' ἐν πατρίδα του τὸν τὸν περὶ τοῦτον
νησοῦ, ἡ γὰρ τὸν τὸν μερῶν. ἡ μήτερά του, ῥω-
μαῖα θυγενεσὶ ἀπὸ τῆς πατρίδας του, ἄρχον-
τας Ἀλβανίτης. Καὶ τὸν μικροῦ ἐκείνου ἀγά-
πησε καὶ ἐπαύθησε τὴν καλεσθεὶς κλέω πο-
λιτείαν. Καὶ ἐξῆλθε αὐτὸν γονεῖς αὐ-
τοῦ: καὶ ὑπαγεῖς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, εἰς τὸ
μοναστήριον τοῦ παντοκράτορος: καὶ ἐγί-
νε μοναχὸς, εἶπα καὶ ἱερεύς. Ἐδιδέμενε δὲ
πολλὰς χερόνους ἐκείνῳ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ
παντοκράτορος. Οὕτως ἀπέθανεν ὁ μη-
τροπολίτης τῆς Θεσσαλονίκης: καὶ ἐδιδέμε-
νον ὁ θρόνον, χωρὶς ἀρχιερέως καὶ ποιμέ-
μος. Συναχθέντες οὖν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Θεσ-
σαλονίκης ὅλοι, ἤλθαν εἰς τὴν μητροπολιν.
Καὶ σιωπῶν γενόμενης, μετὰ καὶ τῶν κλη-
ρικῶν, καὶ ἄλλων ἱερωμένων, καὶ μετὰ τῶν
ἀρχόντων, καὶ πάντων τοῦ λαοῦ: ἐψηφί-
σαν αὐτὸν τὸν κύριον νηφωνα: καὶ ἀπεστεί-
λαν αὐτὸν πρὸς τὴν κληρικὴν, μετὰ εἰς
τὸ ἅγιον ὄρος: καὶ ἐξήτησαν αὐτὸν διὰ ἀρ-
χιερέα αὐτῶν: ὅτι ἡ φήμη αὐτοῦ ἦτορ παν-
ταχοῦ βεβοημένη. Οὕτως ὁ αὐτὸς κύριος
νηφων δὲ ἡτέλησε, νὰ τὸ ἀκούσῃ: ὅτι νὰ εὐ-
χῇ τὸν τὸν μοναστήριον, νὰ γένῃ ἀρχιερεύς.
οἱ δὲ ἀγνώπιστα πατέρες τοῦ μοναστηρίου
πρὸς αὐτὸν: καὶ τὸν ἐδέχθησαν, καὶ
ἐπαρεκάλεσαν, λέγοντες, ὅτι τὰ τοιαῦτα
ἐκείνῳ. Καὶ ἐπειδὴ ἡ χεῖρ αὐτοῦ αἰετοῦ ποι-
μενίου: καὶ παρῆκε τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ ὑπα-
γε μετὰ τῶν ἡμετέρων δοχῶν: καὶ λάβε
τὸν θρόνον, νὰ ποιμαίνῃς τὸν χριστιανικὸν
λαόν τῆς κύριος. ὁ δὲ ἀγνώπιστα αὐτὸς, ὁ κύ-
ριος νύφω, μὴ ἔχωμ πλεον, νὰ εἰπῇ κανεῖ
τίποτε: διὰ νὰ μὴ δὲ φανῇ παρῆκο τῶν
ὁσιωπῶν πατέρων: ἐπεσοκύνθη τὸν θείῳ
μοναστηρίῳ, καὶ αὐτὸν τὸν γέροντας, καὶ
πάντας τὸν ἀδελφούς: καὶ ὑπαγε μετὰ
Θεσσαλονικέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
καὶ ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.
Ἰσχυρὸν δὲ ἐγενή καὶ πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως. πικρὸς τὸς πᾶσι καὶ ἐξῆλθε ἀρετῇ
καὶ ἐκείνους, ὅτι τὴν ἀγαπᾷ.

sus: de suggestoq. singulis diebus docebat. Non
ille quidem alijs omnibus doctior erat: sed
late profluens inerat oratio, & sententiarum
pondus: propterea quod ceteris Philosophis,
qui illo tempore erant, antecellebat. Pa-
triam ei Peloponnesus prabuerat, hodie Mo-
rea appellata. Matrem habuit Romanam,
id est, Gracam, nobilissimo genere natam: pa-
trem, unum ex Albanicis Proceribus. Ab
incunte etate, monastica vita cupiditate ar-
sit. Hoc animo praeitus, reliquit parentes suos:
scq. in sancti montis Monasterium, Pantocra-
toris nomine dictum, contulit: ubi in Mona-
chorum coetum cooptatus, postea Sacerdotis
titulo ornatus fuit. Ac sane multos annos
in illo Monasterio exegit: donec, mortuo Thes-
salonicensi Metropolita, thronus eius absque
sacrorum Antistite ac Pastore mansit. Congre-
gati igitur Episcopi Thessalonica cuncti, Me-
tropolim ingressi sunt. Vbi Synodo facta, prae-
sentibus Clericis, & alijs sacrorum ordinum
viris, Primoribusq. civitatis, & cuncto popu-
lo: legerunt ipsam Niphonem nostrum: missisq.
honestissimis hominibus, ac Clericis, in monie
sanctum ipsum venire ad se, ut Pontifex fie-
ret: insere: quod praclara de ipso fama sparsa
erat longe lateq. Nolebat eos audire Nipho:
recusabat exire de Monasterio. & Pontifex
fieri. Sanctissimi vero Patres Monasterij, acces-
serunt ad ipsum, rogarunt, cohortati sunt: hoc
ex repopulifere. Omnino, inquit, opus
est Ecclesiae digno Pastore. Ideo ne de-
trecta nostram cohortationem: sed i
pedibus faultis, nostris comitatus prect-
bus: cape pascendo Christi de nomine
dicto gregi thronum. Tunc sanctissimus
vir, oratione ipsorum victus (nihil quippe,
quod contradiceret, habebat) ne contumax
aduersus religiosissimos Patres videretur:
supremum divino Monasterio vale di-
xit, & Senum coetui, adeoq. omnibus frat-
ibus: ac Thessalonicensis fecutus est ad magnam
Ecclesiam: Thessalonicensisq. Metropolita re-
nunciatus est. Inde secuto tempore Patriar-
chicum Constantinopoli decus accepit, sicut
diximus. Ita virtus extollere sui studiosos
solet.

Eo tempore Symeon Trapezantius, qui su-
pra Patriarcha fuerat, diem suum obiit. reli-
ctis magnis, propè innumeris, opibus: nul-
lo per viam testamento super eis facto. Ecclesie
ne cederet, an monasterijs inferretur: an alio
m + deporta.

Ortus eius

Antea fue-
rat Thessa-
lonica Me-
tropolita.Vide, quid
efficiat Dia-
bolus: cum
Symeon P.
inellato
obisset.

το πρῶτον, ὅπως τῷ ἐφαινετο: ἀμὴ ἀπὸ θανεν ἀ-
διόρθωτο. Λοιπὸν, ὡσανύ ἐγέννη πατριάρχης
τῷ τῷ ὁ κύριος νηφώνας: δὲ ἐδεξιώθη, καὶ
νὰ τιμήσῃ τὸν υἱὸν τῷ ἀμνηστῆ, τὸν υἱὸν τῷ σκε-
τέρει πει: ὅπως ἦτορ τότε* χαρνατέρ πωσῃς, καὶ
γὰρ τὸν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Καὶ ἔλαβε λύ-
πην μεγάλην ὁ αὐτὸς ἀμνηστῆς: πῶς τὸν
ἐκατεφρόνησεν ὁ πατριάρχης, καὶ δὲ τὸν
ἐδεξιώθη τελείως. Καὶ εἶχε τὸ φαρμάκον μέ-
σαι εἰς τὴν κοιλίαν τῆ φυλακῆς κατὰ τοῦ
πατριαρχῆ: ἐγύρθε καὶ ἦτορ ἐπιτήδειον, νὰ
εὕρῃ, νὰ τὸ ξερεθῇ: καθὼς καὶ τὸ ἔκαμε.

ὅτι ὁ βίος. Λοιπὸν, ὁ αὐτὸς ἀμνηστῆς ἤξωρε: ὅτι ὁ
τῷ πατριάρχῃ ἀποθανὼν πατριάρχης, κύριος Συμεὼν, δὲ
ἔχε κληρονόμου: καὶ ἔκαμεν ὅλον ἐκείνον
τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἄλλα σκεδὴ τῆς ἐκ-
κλησίας. Διότι ἔλεγεν: ὅτι, ἐστὶ ἐπεσθῆλω-
σαν* σκεδὴ ἱερὰ, καὶ ἄλλα τινα, εἰς τὰς ἡμέ-
ρας αὐτοῦ τοῦ πατριαρχῆ, ὅπως ἀπέθανεν: ὅ-
λα εἶναι αὐτοκτικά. Ἐπῆρεν ἔν ὁ αὐτὸς ἀ-
μνηστῆς, διαγγέλια, ἐγκοσμημένα, θυ-
μιαθῆρα ἀργυρᾶ, εἰκονίσματα κεκοσμη-
μένα, ἱερὰ* καλύμματα διὰ φορεᾶ, δικανί-
α ἀργυρᾶ, καὶ ἄλλα πολλὰ σκεδὴ. ἦτορ δὲ
ταῖς σκεδῇ, ἡ τιμὴ ὅλη τῶν τῶν πραγμάτων τῆς ἐκ-
κλησίας, ἅσπερ χιλιάδες εκατὸν ὀγδωδέ-
κα. Ἐβαλε δὲ καὶ ὅλας τὰς κληρικὰς εἰς τὴν
φυλακὴν. Καὶ ἐγενέτο διωγμὸς μέγας μέ-
σαι εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Ὁ δὲ πατριάρχης, μὴ ἔχων, τι νὰ κάμῃ
εἰς τὰς ἐσομβουλὰς θῆσαν μετίναις τῶν ἀρ-
χόντων, καὶ ὁκονόμησεν μάρτυρας, νὰ μαρτυ-
ρῇσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐστὶν ἀνεψιὸς τῷ ἀπο-
θανόντι πατριάρχῃ, τῆς ἀδελφῆς τῆς υἱός.
Καὶ ἔτῃ ἐπῆρεν, καὶ ἐμαρτύρησαν, καθὼς
ἐστὶν ἐρμήνευσεν ὁ πατριάρχης, ὁ δὲ ἀμνηστῆς
ἤξωρε καλὰ, ὅτι ψόματα ἐμαρτύρη-
σαν: διότι δὲ ἦτορ, ὡσανύ εἶπαν: ἐσόντες, αὐ-
τὸς νὰ εἶναι ἀπὸ τῶν τραπέζων: καὶ ἤξω-
ρε τὴν ὑπόθεσιν. Ἀμὴ ὁ βασιλεὺς ἦτορ μι-
κρὸς ἀνεψιὸς τῷ πατριάρχῃ: δὲ ἐξ ἀδελ-
φῶν. Εὐρὼν δὲ καὶ ὁ ἀμνηστῆς, ἐξέρεσε
τὸ φαρμάκον, ὅπως εἶχεν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς
κατὰ τῷ πατριάρχῃ: καὶ ἐφαρμάκωσεν αὐ-
τὸν, καὶ ἐθανάτωσεν. Ἐκαμε δὲ πᾶν τὴν τὴν
ὑπόθεσιν* ἀρτῆς εἰς τὸν σελταῖον.

Καὶ ἀνέσας τὸ τοῦ, ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ ὁρ-
γίσθη τῷ πατριάρχῃ: καὶ ἐνυάλει δὲ τὸν
θρόνον τὸν πατριαρχικόν: καὶ ἀπὸ τῶν πό-
λεων τὸν ἀπεδίωξεν ἔξω. Τῶν δὲ τριῶν μαρ-
τύρων ὅλους, καὶ ἐκράσαν τῆς μίτης αὐτῶν. Ἀπὸ
τῶν ὁποίων τρεῖς μάρτυρας, ἦτορ ὁ κύριος ἱερομόνα-
χος, ὁνόματι Αντώνιος.

deportarentur, ubi commodum videretur:
sed intestato mortuus est. Caterum, Patri-
archa factus hic Nipho, non insinnavit: ut
honore aliquo afficeret Amerutza Scederbei
filium: tunc Regie pecunie prapositum. Et
in vicinia Patriarcheij habitantem. Unde
dolorem hunc parium hic cepit: se, cui pror-
sus nihil honoris Patriarcha habuisset, ab eo
despectum indicans. Alebat itaque odium,
tanquam venenum, in ventre abditum, ad-
uersus Patriarcham: ac tempus ei euomendo
opportunitum captabat: sicut etiam fecit.

Nam cum sciret, Patriarcha Symeonis de-
functo nullum esse heredem: omnes illas fa-
cultates, aliq̃, Ecclesia vasa, erario Regio
vendicabat. Dicebat enim, quacunque sa-
cra vasa, et alia, vivente illo Patriarcha
dedicata fuissent, omnia pertinere ad Regem.
Arripuit ergo iste Amerutza libros Evangeli-
cos eleganter ornatos, argentea thuribula, pul-
chras imagines, velamina sacra varij generis,
sceptrata argentea, et alia id genus multa. Qua-
rum Ecclesiasticarum rerum omnium pre-
cium, excurrebat ad Asperorum millia cen-
tum octoginta. Omnes quoque Clericos in
custodiam coniecit. Itamagna in Patriarcheio
persecutio exiit.

Patriarcha, quid ad hac faceret, animo du-
bians, consilium cum quibusdam Proceribus
cepit: ac testes subornavit, qui dicerent: Ba-
silium quendam, esse mortui Patriarche ne-
potem ex sorore. Hoc ipsi, sicut à Patriarcha
instructi erant, pro testimonio dixerunt. Verū
Amerutza exacte sciebat, illos falsū testatos
esse: quia non ita erat, sicut ipsi dixerant.
Hoc ei, ut Trapezunte oriundo, et res Symeo-
nis cognitae habentis, probè notum erat. Tan-
tū Patriarche pronepos Basilus fuit, è foro-
ris eius filia. Hic nactus occasionem Ame-
rutza, enomuit venenum, quod intra se ha-
buerat, contra Patriarcham: eoq̃ eum
infectit, et necavit. Retulit autem rem ad Sul-
tanum.

Tunc hic, cū audisset, vehementer Patriar-
cha iratus est: eumq̃, angusta illa sede detecit:
et ex urbe in exilium pepulit. Tribus verò
testibus nasos amputari imperavit: quorum
testium unus, Hieromonachus erat nomine
Antonius.

Reman-

Εἰς

Bonahui,
se uasa Ec-
clesiastica,
fisco Sulta-
ni adiacen-
ta.

Patriarche
officium de-
infectit
mendacium

Patriarcha,
officio de-
iectus, & co-
stes puni-
tus

καὶ ἔκαμνε λιτανείας καὶ δεήσεις.

λβ'. Ἐκαμνε δὲ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χρό-
νος δύο καὶ μνηστὶ καὶ ἔκαμνε παραιτήσεις καὶ
ὑπόμνητα εἰς τὸ μοναστήριον, ὅπως ἦτορ,
τῆς κοινότητος, εἰς τὴν μετανοίαν αὐτῶν. Σαυὶν
ἔκαμνε παραιτήσεις ὁ αὐτὸς κύριος Διονύσιος
ὁ πατριαρχὴς· ἔγινε συνόδος· καὶ ἐκλεξάν
τορ μητροπολίτην σερρών, ὀνόματι Μανασσῆ·
τὸν ὁποῖον ἐμετ' ὀνόμασαν μάζιμον.

ιβ'. ΜΑΞΙΜΟΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
της σερρών.

Τῶτον ὥσων τὸν ἐκλεξάν, ἔκαμαν καὶ τὸν
ψήφους· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὸ μικρὸν μίλυν-
μα, κατὰ τὴν τάξιμιν καὶ τὴν ἰσότητα, ἀφ' ἧς ἐ-
ψάλλθη ὁ ἑσπερινός, ἔδωκαν αὐτῷ καὶ τὸ μέ-
γα. Καὶ τὸν χειρῶν μου λαὸν τῶν κύριος διλο-
γῆσας ἐπὶ τῶν πατριαρχικῶν θρόνοις ἀνάβας, καὶ
τὴν πλείωσιν ἀπῆλθεν ἐν τῷ θεῷ κελίῳ
τῶν πατριαρχικῶν. Ἦτορ δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου ὄρους.
Καὶ, ὥσων ἐγινε πατριαρχὴς, διγῆκε κακοῦ
ὀνόματι κατ' αὐτῶν. Καὶ ὑβρίζαν αὐτὸν οἱ χει-
ριανοὶ, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί. Καὶ, δικαίως ἢ
ἀδικίως ἦτορ, ὅπως τὸν ὑβρίζαν· καὶ πᾶς κατη-
γορίας, ὅπως τοῦ ἐλεγαν· αὐτὸς ἡξούρη δι' αὐ-
τῶν· καὶ αὐτὸς εἶχε, νὰ δώσῃ λόγον ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῆς κρίσεως τῆς φοβεραῖς ἐκείνης.

Ἐκαμνε δὲ ὁ αὐτὸς μάζιμος εἰς τὸν πα-
τριαρχικὸν θρόνον χρόνος ἔξη. Καὶ ἐγινε με-
γάλος σκαὶ δαλὸς δόξας μοναχὸν καλὸ
ζῆλον, ὀνόματι γαβριήλ· καὶ εὐχαίαν αὐτὸν
τὸν πατριαρχικόν, κύριον μάζιμον, ἐκ τῶν πα-
τριαρχικῶν θρόνων. Καὶ συνόδος γενομένης,
ἀπὸ τοῦ νὰ κάμνῃ πατριαρχικόν· ὁμοφώνως
ἐπεσκέπασαν τῶτον.

ΝΗΦΩΝΑ ΠΑΛΙΝ, ΤΟΝ
πρώτον πατριαρχικόν.

Ἡ ἐκλεξάντις δὲ δώδεκα φορὰν, διὰ πα-
τριαρχικόν, τῶτον ἀπέσταλκεν, καὶ τὸν ἡφραμ
εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· καὶ τὸν πατρια-
ρχικὸν θρόνον ἐπανάλαβε παρὰ τῆς θεί-
ας συνόδου ἀρχιερέων, κληρικῶν, ἀρχόντων
καὶ πάντων τῶν χειρῶν μου λαῶν. Εἶχε δὲ τὸν
πατριαρχικὸν θρόνον χρόνον εἴνα· καὶ ἔγιναν
σκαὶ δαλὰ μέγιστα, καὶ πολλὰ, δὸς τὸν μάζι-
μον, τὸν πρώτον πατριαρχικόν, καὶ δὸς ἄλ-
λους ἀρχιερεῖς, μητροπολίτας, καὶ ἐπισκό-
πους· ὅπως δὲ ἐν τῇ ἐλαμ αὐτὸν, τὸν κύριον νή-
φωνα· καὶ εὐχαίαν αὐτὸν δώδεκα φορὰν
ἐκ

Ecclesiam adibat, preces & supplicatio-
nes faciens.

Consumpsit in administratione Patriar-
chica annos duos, & aliquot menses. Tum,
resignatione facta, in Monasterium suum, v-
bi antea fuerat, Cosinitzæ, ad opera pœni-
tentia & pietatis, se retulit. Itaque Thro-
no, vacuo facto, & Synodo coacta, electus
est Patriarcha, qui Metropolitam Serris
egerat, Manasses: quem, Maximum transno-
minarunt.

XII. P. MAXIMVS,
Serranus Metro-
lita.

Hunc ubi legerunt, suffragium inierunt:
ac de more, minus ei dederunt indicium: ve-
speri autem, cantu vsitato decantato, tradide-
runt ei maius. Qui populo Christiano, in Pa-
triarchico suggesto sancta & felicia precatu-
s, rebus omnibus rite perfectis, in sacratissimā
Patriarchicam abiit cellam. Venerat is ἐς ἁγί-
ον monte: cumq; Patriarchica dignitate ex-
ornatus esset: exijt sinistra quedam fama de
ipso. Itaque ludibrio fuit Christianis, tum sa-
cris, tum laicis. Inre ne an iniuria, criminatio-
ne de ipso sparsa: ipse non erit, rationem in die
illius senectutis iusti iudicii redditurum.

Presuit hic Patriarcha sexennium. Tunc, Officio suo
exutus,
magna offensione à Monacho quodam, cui
nomen Gabrielus erat, orta, deductus est Ma-
ximus à Patriarchico throno. Inde, concilio
aduocato de nouo Patriarcha sufficiendo:
consentientibus vocibus accitus est is, qui se-
quitur.

XIII. P. NIPHOSV,
prior Patriarchatu ite-
rato.

Hunc cum iterum legissent Patriarcham:
miserunt, qui adducerent ipsum in magnam
Ecclesiam. Ita Thronum recuperavit vo-
luntate sacra Synodi Pontificum, Clericorum,
Procerum, & totius Christiani populi. Obti-
nuit illum, per annum unum. Tum, plu-
ribus inimiciorum grauium causis, à priore
Patriarcha Maximo natis: nec non ab alijs
Pontificibus, Metropolitibus & Episcopis: qui
nullo modo ferre Niphonem volebant: iterata
est

Male audie-
bat hic Pa-
triarcha.

Officio suo
exutus,

Niphos-
cum reio-
ctus.

Ο δὲ πατριάρχης, κύρις Ιωακείμ, δὲν ἠ-
δέλησε, νὰ σπῇ τὴν πύλιν ἐπανδύασιν· μό-
νον ἐδέχθηκε, ὅτι νὰ λείψῃ ἐκ τῆς πατριαρ-
κῆς θρόνου, πρὶν νὰ πέσῃ εἰς αὐτὸ τὸ ἀμαρ-
τημα.

Ω δὲ Δοσεβὴς λαὸς, ὡς ἰδαν· ὅτι ὁ καὶ θεο-
μὲν καὶ κατεγνωσμένον μητροπολίτης
δέλει, νὰ γένῃ διωκτικὸς καὶ παρενόμως
πατριάρχης· ὡς ἦσαν εἰς τὸ βασιλικὸν διδά-
νῃ ἐμπεσοῦν εἰς τὸν πασιδάδες· καὶ ἐσπῆσαν
αὐτὰ τὰ χίλια Φλωρία, πλὴν ἐπανδύασιν.
Καὶ ἐτῆ ἐδῶξαν τὴν κακῶς σπληνέας· καὶ
πάλιν ἐλάβε τὴν πατριαρχικὴν θρόνον· ὁ αὐτὸς
κύρις Ιωακείμ.

Οὗτος ἔχθη
αὐτὸς ἀντιβί-
ας, τίς ποτε
θῶναι.

Οὕτως ὡς σωεργίας τῆς Διβόλε, ἔγινε
πεῖγμα ἄξιον λυπῆς εἰς τὸν χριστιανόν. Μᾶ-
λὸν ἡμεῖς, ὁ αὐτὸς σελτὰν παρμαζιτης, ἐκα-
βαλινδύσε μὲ τῆς πόρτας αὐτῆς· καὶ ὡς ἡγε-
νεν δὲ τὸν πύλιν εἰς τὸν πύλιν, κινηθέντα καὶ χεῖρον-
τα. Καὶ ἐτῆ ἐπέρασεν καὶ δὲ τὴν χώρην τὴν
χρυσόκερμα· καὶ ἰδεν καὶ μόνον ὁσπότη
μὲ κεραμίδια· καὶ τὰ ἄλλα ἦσαν χωρὶς κερα-
μίδια, μόνον μετὰ ἀκέραια κεραμίδια, καὶ με-
τὰ σκεπασμάτα· καὶ μόνον αὐτὸ ἦτον μεκε-
ραμίδια, καὶ ἐχὶ δὲ πύλιν. Καὶ, ὡς τὸ ἰδεν ὁ
σελτὰν, ὅτι ἦτον * ἐχρησθέντων μοναχόν·
μόνον, ἐκ-
πονηθεὶς Theo-
dorus.

* ἔτι ἀπὸ τῆς
ἀπὸ τῆς
πύλιν.

ὅς γὰρ τὸ σελ-
τὰν καὶ
τὸ παρμαζι-
της.

οὕτως ὡς
ἀπὸ τῆς
πύλιν.

Καὶ τῶν ἀπεκρίθησαν
δὲ τὸν φόβον αὐτῶν, καὶ ἐπανόπῃ ἐκκλησία
εἶναι ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Εἰρώτησε ὁ πάλιν ὁ
σελτὰν αὐτῶν· πῶς οὖν ἐδῶκε τὴν ἐξουσί-
αν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν· καὶ αὐτὸς δὲν ἐβαλεν εἰς
τὴν νύκτα κανὼν κακόν· μόνον ἀπεκρίθησαν
ἀπεκρίθησαν * καὶ πάλιν δὲ, ὡς ἀνέγνω καὶ βάρ-
βαρον, καὶ ἐπανόπῃ ὁ πατριάρχης ἐδῶκεν ἡμῶν
θέλημα, καὶ τὴν ἐκκλησίαν· ὁ δὲ σελτὰν, ἀ-
κέραιος τῶν πύλιν ἡ δὲ πύλιν τῶν πύλιν αὐ-
τῶν· ὁ δὲ ὁρμήθη πύλιν, καὶ ἐθυμώθη, καὶ τῶν πα-
τριαρχῶν καὶ ἠθέλησε, νὰ τῶν καμὴ μετὰ τὴν πύλιν
δὲ τὸν φόβον αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ πάλιν ἐμετῆ βα-
λετὸν λογισμὸν αὐτῶν· καὶ ὅπως Διβόλες καὶ Φο-
βερὸς πρὸς τὸν κληρικόν· ἵνα δὲ ἀλλὰ αὐτοῦ
τὴν πατριαρχίαν, νὰ καμὴ ἀλλὰ, ἵνα μὴ πα-
δῶσιν αὐτῶν, καὶ ἀφανίσθω.

ὡς ὅτι ἰδαν οἱ κληρικὸι τὸ ὅρασμα, καὶ τὴν
ἀπὸ τῆς πύλιν τῶν σελτῶν· ἐφῆθησαν φόβον
καὶ πατρι-
άρχην ἐν
φύλιν.

Noluit acquiescere Patriarcha aggra-
natione hac tribuit: sed de Throno cedendum
sibi duxit: prout in huiusmodi veniret pecca-
tum.

Tunc verò pius populus, ut vidit, peris-
culum esse: et condemnatus iste, & merito de
ieclis, Metropolita, violenter contra leges sie-
ret Patriarcha: abijt in Regiam curiam in con-
spectum Bassarum: & additionem hanc mil-
le Ducatorum in se recepit. Ita repulsus est im-
probis ille Selybriensis conatus: & Ioachimo
sua dignitate restituta constituit.

Non multo post, Diaboli operâ quiddam
Christianis dolendum accidit. Quodam e-
nim die, Sultanus Baiazita cum Aulicis suis
equitabat: modo huc, modo illuc, oberrans,
venatione animum oblectans. Hoc modo
non longè à Chrysoceramō prateruectus: vi-
dit domum quandam, eamq. unicam, regu-
lis contectam. Cetera verò regulis care-
bant: sed tabulis lapideis, alijsq. tegumen-
tis constrata erant. Utigitur Sultanus il-
lam solam, & nullam altam, regulas haben-
tem, & ita a reliquis differentem, conspexit:
quasiuit è sacerdotibus & senibus loci: ec-
quæ esset hæc sola regulata domus.

Ecce, quid
inimicus
veritatis
moliatur.

Responderunt illi, metu impulsisse Christi-
aniam Ecclesiam, quā ipsi uterentur.
Rursus inquit Sultanus: Ecquis vobis pote-
statem eius ædificandæ dedit? Ipsi, ut
homines minime mli, nec periculi quicquam
suspicientes, responderunt per impruden-
tiam inconsideratè: Patriarcha nobis po-
testatem fecit, & ita ædificauimus. Sul-
tano, postquam audiuit, color faciei immu-
tatus est: & graui ira contra Patriarcham ex-
arsit: de eoq. haud vulgare supplicium su-
mere voluit. At immutauit tamen ani-
mum suum: & seuerum Clericis manda-
tū dedit: ut deicerent Patriarcham, aliumq.
sufficerent: nisi pœnas dare, & deleris, vellent.

Iratus Pa-
triarcha,
Sultanus.

Accepit mandato & sententia Sultani,
vehementer animis consternati sunt, & con-
festim certorum aliquot Pontificum concilium,
qui tunc forè ad magnam Ecclesiam
erant, coegere: ac tertium elegerunt vna vo-
ce superiorem Patriarcham Niphonem, in Va-
lachia versantem. Ei, missis Clericorum ali-
quot, nuntiandum hoc curarunt: rogantemq.
veniret, & Patriarchicum fastigium reciperet.

Synodus,
de alio Pa-
triarcha u-
ciendo.

At
Ακ.

Ακούσας δὲ τὰ τοῦ αὐτοῦ κύριος νήφωνας·
δὲν ἤθελε τελεῖσθαι, νὰ τὸ πρὸς δεχθῇ· μόνον
ἐπέειλε αὐτῷ ἀπεσταλμένους κληρικούς ὅπως
σὺ, καθὼς ἤλθαι μόνος τῆς· καὶ καμίαν
φιλοτιμίαν δὲν ἔκαμε πρὸς αὐτῷ. Ἐλ-
θόντες δὲ οἱ κληρικοί εἰς τὴν μερῶν ἐκ-
κλησίαν τὴν ἐγγύθεν τῷ πατρὶ τῷ κυροῦ νή-
φων· ὅτι τελεῖσθαι δὲν πρὸς δεχέται τοῦ-
το, ἐδὲ εἶλε, νὰ ἀκούσῃ πρὸς τοῦ πατριάρ-
χου.

Τὸ πῶς συνέβη, ὡς ἀκούσας τοῦ λόγου
τῆς τῆς ἐκκλησίας· καὶ αὐτῷ δὲ οὐκ
ἐκείνους καὶ ἀρροδίους ἀρχιερεῖς κατ' ὄνα-
μα εἰπόντες, δὲ ὁμοφώνως, νὰ ἐκλέξαι πα-
τριάρχην. Καὶ ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν συνέβη. Καὶ
πάλιν συνέβη γενομένης, πῶς νὰ καμῶν πα-
τριάρχην· ἐκλέξαν ὁμοφώνως τὸν Ζιχναῖον·
ὁ ὡς αὐτῷ δὲν ὤρεθῃ ἐδὼ τότε εἰς τὴν με-
γαλὴν ἐκκλησίαν· ἀμὴ εἶπεν εἰς τὴν μετὰ τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ.

ΠΑΧΟΜΙΟΣ, ΜΗΤΡΩΠΟ-
λίτης Ζιχναῖον.

Τῶν ψηφισάντων μίαν γνώμην ἔχον· πα-
τριάρχην· ἐν τῷ ἅμα ἀπέστειλα, καὶ τὸν ἡ-
φραῖον. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὸ μικρὸν μόνυ-
μα, καὶ τὸ μέγα. Καὶ τὸ δικαίωμα πρὸς
τοῦ ἡρακλείου ἔλαβε, μετὰ τὴν ὁμοφώνω-
σαν· ὡς εἶναι συνηθιστὸν τῶν πατριάρχων, ὅ-
που τὴν λέγουσιν· καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρό-
νον ἐκάθισεν· καὶ ἔδραμον καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ
κληρικοί, καὶ ὅλοι οἱ χριστιανοὶ· καὶ ἐπεσπικώ-
σαν αὐτῷ πρὸς πατριάρχην.

Ἐκαμε δὲ τὰ τῶν χρόνων εἰς τὸν πα-
τριαρχικὸν θρόνον. Καὶ τότε πνὺς κοσμητικῆς,
φίλοι τοῦ πρώτου πατριαρχῆς κυροῦ Ἰωακίμ,
ὁμοφώνως αὐτῶν μέσων αὐτῶν· νὰ δώσῃ
δοτὰ λόγος τῆς φλωρίας ποντικῆς τοῦ
σελταῖν· νὰ αὐτῷ δώσῃ πάλιν πατριάρχην,
τὸν αὐτὸν κύριον Ἰωακίμ. Ἦσαν δὲ τὸ χαράτ-
ζιον, φλωρία τρεῖς χιλιάδες· καὶ αὐτῷ τὰ ἐ-
πανόσια ποντικῆς· ὅπου ἔργον τρεῖς χι-
λιάδες, καὶ ποντικῆς. Καὶ τὰ, ὅπου ἔ-
πρεχαν οἱ φίλοι τοῦ κυροῦ Ἰωακίμ· καὶ ἔκα-
μναν ἐπανόσια, καὶ ἔπαζαν φλωρίαν τοῦ σελ-
ταῖν· ἦσαν μετέλημα καὶ βαλὴ τοῦ αὐτοῦ
κυροῦ Ἰωακίμ. Καὶ αὐτὸς ἐδίδεκε φλωρίαν
κρυφῶς· καὶ ἐδίδεν, ὅτι δὲν ἤθελε εἰδῆ-
σθαι. Ὁμοίως, ὡς τὸ ἔκαμα ἀρτίως τὸν σελ-
ταῖν· ὅτι δίδεν φλωρίαν ποντικῆς· νὰ δι-
γάλας τὸν πατριάρχην· νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὸν
θρόνον ὁ πρῶτος πατριάρχης, κύριος Ἰωακίμ· ὅπως
τῆς ὥρας, καὶ εὐχαρίστησεν τὸν αὐτὸν κύριον Ἰωακίμ.

At ille nullo modo sibi persuaderi pas-
sus est: sed Clericos missos, ita, uti venerant,
inanes remisit: nulla benignitate & honore
eis habito. Qui ad Ecclesiam reuersi,
renuntiaverunt responsum Niphonis: cum
non modo oblatam dignitatem non recipere,
sed ne audire quidem de eo Patriarcheius
velle.

Hac Synodus recusatione accepta, de-
nuò, ac sepius, sedit: cumque probatissimo-
rum, ad sustinendum tantum onus apto-
rum, Antistitum nomina in medium alla-
ta essent: convenire de Patriarchæ electio-
ne non potuit. Ita Synodus dimissa fuit.
Inde rursus concilio congregato: omnium
voces in Zichnensi Præsule concurrerunt: qui
tunc quidem non aderat, sed domi apud Me-
tropolim suam.

XV. P. PACHOMIUS.
Zichnarum Metro-
polita.

Cum hunc una mente Patriarcham le-
gissent: statim, legatione missa, adducendum
curarunt: eidemque utrumque indicium de
more dederunt. Pedum ab Herculæensi ac-
cepit, post gratiarum actionem, à Patriarchis
recitari solitam: & in Patriarchicum thro-
num affedit. Tum accurrere Pontifices, &
Clerici, & cuncti Christiani: eiq. debitum ho-
norem exhibuerunt.

Postquam hic unum annum sedit: tum
quidam Politici, prioris Patriarchæ Ioachi-
mi amici, inter se consilium ineunt: se tan-
quam de suo daturos Sultano quingentos
Aureos: ut ipsis in Patriarchatum resti-
tuat Ioachim. Erat tributum antea,
tria millia Ducatorum. Hoc ipsi quingen-
tis Ducatis auxerunt: ut summa fieret ter
mille & quingentorum. Et hoc eorum
preposterum erga Ioachim studium: quo
hanc accessionem Sultano polliciti sunt: su-
scriptum est ipso Ioachimo sciente & volen-
te. Quippe dabat ipse id auri clanculum:
sed nihil se scire prae se ferebat. Itaque re ad
Sultanium ab illis relata: se addere quin-
gentos Aureos ut Ioachim restitueretur: sta-
tim is negotium eis Throno deducendi Pach-
omij, & Ioachimi reducendi, dedit.

n XVI.

I O A

Recusatio
Niphonis.

Repetitio
ob Patriar-
cham Syno-
di.

Pachomij
renunciatio.

Auctio
Charatzij.

Pachomio
amato, Io-
chimi resti-
tutio.

μονεμβασίαν μὲν μεγάλης δυνάμεως, τὴν Βενετικῶν δὲ ἡγεμονίαν τῆς ἀφ' ὧντίας: εὐνοίας, ὅπως ὀρεῖται αὐτῶν τότε. Καὶ εἶχε θάλημα παρ' αὐτῶν, καὶ πᾶσι τὴν λεγάμεν τὴν καὶ πᾶσι: ὅτι, ὡς ἔχει ἀρχιερεὺς, νὰ ἔχει τὸν θρόνον τῆς μονεμβασίας ἀνεμποδίστως. Καὶ, ὅτι, τῶν ἱερών, καὶ τῶν κοσμικῶν, φανή αὐτῶν ἐναντίον καὶ ἀπὸ τοῦ θένος: νὰ παρὼν δεσπότης μεγάλως, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς τῶν τόπων ἐκείνων, ὡς ὁ δὲ τῆς ζωῆς αὐτῶν. Οὕτως ἡλθον εἰς τὴν μονεμβασίαν: ἐδίδε οὖν ὁρσμούς τῆς αὐθιγίας τῶν Βενετικῶν πρὸς τὸν αὐθιγὴν τῶν τόπων: καὶ πρὸς τὸν ἀρχόντα, καὶ πρὸς τὸν λαόν. Ὡς δὲ ἴδαν οἱ μονεμβασίαν οὖν ὁρσμούς: ἐπεσοκίωσαν αὐτὸν, καὶ ἐτίμων μεγάλως, καὶ ὠλαβέντο: ὅτι ἡτὸν καὶ σάφωπατ' μέγας. Λοιπὸν, τὴν οὖν ὁ ὠρσεν, ὡς ὡπῆγεν, ἐκείνους: ἐπειλε, καὶ ἐπεσοκίωσε τὸν ἐπίσκοπον τοῦ ἔλους: καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν, πρεσβύτερον. Τότε συμβέβηκεν ἐκαμάρ ἐκεῖ, ὅπως νὰ χειροποιήσῃ αὐτὸς Ἀρσένιον, μητροπολίτην μονεμβασίας. Καὶ οὕτως ἐκαμάρ τὸν ἔλους, τὸν ἐπίσκοπον, εἰς τὸν τοῦ οἴκου μονικῶν πατρὸς. Καὶ δύο ἱερεῖς ἐβαλαμ εἰς δύο μητροπολίτας: τοῦ Λακεδαιμονίας, καὶ τοῦ Ἑρισιανπολεως. Καὶ ἔτι ἐκαμάρ αὐτοὶ οὖν ἡγήφας: καὶ ἐδωκαν αὐτῶν τὸ μικρὸν μόνυμα, καὶ τὸ μέγα μετὰ τὸ εὐαγγέλιον. Καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, λειτουργίας γενεμένης, ἐχειροτόνησαν αὐτὸν, μητροπολίτην μονεμβασίας: καὶ οὕτως αὐτὸν μετὰ τῶν ἱερῶν ἐνδύματων, τῶν ἀρχιερετικῶν: τοῦ τε πολυτήκε* σάκκῃ, καὶ ὁμοφορίου, καὶ τῶν ἱππολίπων. Ὡς τῆς ὡπῆνομίας: ὡς τῆς κολακίας τῶν ἐλεεινῶν. Οὕτως ἐπὶ μητροπολίτης μονεμβασίας, ὁ νομίσι* μὲν ἔστι παρ' αὐτοῦ, ὡς ὡπῆγεν, ὡς τῆς ἀγιοπάτης τοῦ καὶ ἀρχιερεῖ* χειρὸς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁρσώμετο ὕμνησι: καὶ ἀπὸ τῆς ἀφ' ὧντίας* οἱ Βενετικοὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν, ἀπὸ τῆς αὐτῶν, καὶ οὖν πρὸς τὸν πᾶσι ἀπ' αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς, μὴ ἔχων, πρὸς νὰ καθίσῃ, νὰ καὶ μὴ θρόνον: ὡπῆγεν εἰς μίαν ἐπισκοπὴν αὐτῶν, ἡ ὁποία ἦτορ ἡ κορώνης: καὶ ἐκεῖ ἐκαμάρ θρόνον: ὅτι τότε ἡ αὐτῆς κορώνης εἶχε πλῆθος λαῶν, ἀρχόντας, μεγάλους, καὶ αἰσῶν χειρὸς αὐτῶν, καὶ πλῆθος τοῦ λαοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ ὡπῆνομώπατ' ἀρσένιον, ζώντ' αὐτῶν τὴν γησίς ἀρχιερεως ἐλαβε τὸν θρόνον αὐτῶν, μὲν δυνάμεως τῶν Λατίνων: καὶ ἐμοιχθεῖ τῶν ἐκκλησιῶν χειρὸς, τὴν θεῶν.

Monembasiam, magna Venetorum potestate instructus: pertinēte tunc ad ipsorum imperium illa urbe. Pugnabant ipsi pro eo: causam eius agebat Papa legatus: concedentes ei, quando fieret Pontifex, thronum Monembasia citra controuersiam. Quod si quis vel sacerdotum, vel Politicorum hominum, se illi opponeret, nec pareret: acriter cum punitum irratq. adeo exterminatum iri loco illo, ad omne tempus vite sue. Tunc igitur, ut capi dicere, Monembasiam venit: mandatum & commendationem Venetæ dominationis, Prefecto ciuitatis, Patribus, & populo, exhibuit. Monembasiata, postquam eas literas viderunt: demisse exceperunt hominem, honore & reuerentia prosequentes: vipote præclara etiam eruditione & doctrina pradtum. Proinde Arsenius iste, qui illud Diaconus venerat, missi, qui Eleum accirent Episcopum: qui eum declarauit Presbyterum. Quo tempore consilium ab eis eusum est, Arsenij Monembasias Metropolis creandi. Itaque illum Eleum Episcopum, in locum & dignitatem Oecumenici Patriarchæ traduxerunt: duos autem Sacerdotes, pro duobus Metropolitibus reputarunt: uno Lacedæmonia, altero Christianopoleos. Ita ipsi suffragium inierunt: & minus ei dederunt iudicium, ac post vespertas maius. Postriedie, Liturgia celebrata, cum Monembasia Metropolitē renunciarunt: sacrisq. Pontificalibus induerunt: precioso sacco, & superhumerali, & ceteris. Omniuitatem contra leges: o adulationem miserandorum. Verus Monembasie Metropolitā, qui legitime à sanctissima Christi Ecclesia magna ordinatus erat, viuis valensq. supererat. Huius thronum ut in potestate sua Veneti haberent: & de eo quod liberet, facerent: expulerunt tum ipsum, tum antecessores ipsius. Is ergo non habens, ubi resideret, ubi thronum constitueret in quendam suorum Episcopatum se contulit, qui erat in ciuitate Corona. Ibi posuit sibi thronum: quod tunc ea ciuitas affluebat multitudine populi, nobilibus & potentibus, alijsq. præstantibus viris, magna denique ciuium frequentia. Ipse vero Arsenius, iniustissimus homo, viuente ipsius germano Pontifice, occupauit sedem eius, ope Latinorum fretus: Ecclesiamq. Christi, Dei nostri, adulterio inquinauit.

Veneti magistratus cōmodatiss instructus, Monembasiam uenit.

Recipitur honorifice.

O cecitate

Monembasie Metropolitā fit il legitime.

Legitimo Episcopo, à Venetis expulso.

Αλλὰ

2 Sed

Αλλὰ ἰδετε, καὶ τί χειροτονίαν ἔλαβε, Ο ἐπίσκοπος, καὶ οἱ ἱερεῖς, ἐκαμάρ αὐτὸν, μητροπολίτην. Φελέξου ἡλῆς, καὶ τσάξου ἡ γῆ, εἰς τὴν τοιαύτην ὄρενομίαν. Ο μητροπολίτης κάμνη ἐπίσκοπον καὶ ἱερεῖς, κατὰ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, ὡς Δαλαμβαίου οἱ θεῖοι κανόνες: ἀμὴ ὁ ἐπίσκοπος, καὶ οἱ ἱερεῖς, δὲν κάμνην μητροπολίτην. Πῶς νὰ γένει ὁ υἱὸς πατέρος, ἡ ὁ πατέρας υἱός: τὸτο εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἀσεβές αὐτον, καὶ ὄρενομώπατον. Ἀμὴ ὁ πατέρας, κάμνη χρεία, νὰ ἔχη τιμὴν, ὡς πατέρας, καὶ κεφαλή τοῦ υἱοῦ: ὁ δὲ υἱὸς νὰ ἔχη τιμὴν, ὡς υἱός, καὶ δευλὸν τοῦ πατρός τῶ: καὶ οὐχὶ τὸ ἐναντίον. Ο πατριάρχης δὲ, κατὰ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ὡς πατὴρ τῶν πατέρων: καὶ, ὡς ποιμὴν τῶν ποιμένων, μητροπολίτων, ἀρχιεπισκόπων, καὶ ἐπισκόπων, καὶ πάντος ἱεραμενίου καὶ κοσμικοῦ ὅλης τῆς οἰκουμένης. Καὶ χειροτονεῖ αὐτὸν μητροπολίτης: καὶ μητροπολίτης μητροπολίτην χειροτονεῖ, μὴ ἐπιτροπῆς τῶ πατριάρχῃ, κατὰ τὴν πατριαρχικὴν ἐξουσίαν καὶ ἀνεξότητα. Καὶ ἐπίσκοπος ἐπίσκοπον χειροτονεῖ, μὴ βελήσεως τῶ μητροπολίτη.

Ομοίως, καὶ ὡς ἔλαβεν ὁ αὐτὸς Ἀρσένιος, τὸν θρόνον τῆς μονεμβασίας ἐξω κανόνων, ὡς ἀπομνη: ἐλετήγει μετὰ τοῦ ἱεροῦ* συνθρόνου, ὡς μητροπολίτης: καὶ χειροτονίας εἰκαμνε, ἀναγνώσας, ὑποδιακόνους, Διακόνους, καὶ ἱερεῖς ἃ πάντα ὅλα τὰ ἀρχιερατικά. Καὶ μαζὺν τῶτο ἡ μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ καθολικὴ καὶ μεγάλη: ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡμίον πατριαρχικὸν χρῆμα: ἵνα παύσῃ τῆς ἀρχιερατικῆς ὑπερησίας: ὡς ὄρενομῶς ὅπου ἐχειροτηνῇ, καὶ μοιχθεῖ πνόμενικῶς: καὶ αὐτὸς χειροτονία δὲ ἔλαβεν, ὑδὲ χερὶν τοῦ παναγίου πνόμεν. Ο ἐπίσκοπος ἔχει χερὶν τοῦ παναγίου πνόμεν: καὶ δίδει, ὅπου κάμνη ἱερεῖς κατὰ τὸ τῶ ἐπισκόπου ἀξίωμα: καὶ ἡ χειροτονία ἐκείνη εἶναι ἀγία καὶ σερεά, Διὰ τῆς χερὶν τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιῶ πνόμεν. Ἀμὴ ἐπίσκοπος νὰ χειροτονήσῃ μητροπολίτην: εἶναι ἀσεβές αὐτον, καὶ μακρόν διὰ τὸν θεόν καὶ συγκληρωσὶς μὴ τὸν σατανᾶν: εἰσόντας αὐτὴν χειροτονία, νὰ μὴ δὲ εἰς αὐτὴν χερὶς πλῆως ὄρεν τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως χερὶς, τῶ θεοῦ ἡμῶν, καὶ παρὰ τῶ παναγίου αὐτοῦ πνόμεν: ἀμὴ ὄρεν ἡ κατὰ ὅρα, εἰς τὸν χειροτονούμενον, καὶ εἰς τὸν χειροτονηθέντα.

Sed operaprecium est, examinare ipsius ordinationem, seu declarationem, qualis existerit. Episcopus, & Sacerdotes, ipsum creaverunt Metropolitam. Horresce Sol, ingemisce terra, ad istam legum conculcationem. Metropolita facit Episcopum & Sacerdotes, pro Pontificia dignitate, & prescriptio sacrorum Canonum: non vicversa Episcopus & Sacerdotes, Metropolitam. Quæ est ista perversitas: ut filius in patrem transeat, aut pater in filium? Fieri hoc non potest, impium est à legibus abhorret. Sed necessitas flaguat, ut pater honorem habeat patris, & sit caput filij: filius vicissim honore fruatur, qui filio convenit, & patri subijciatur suo: non autem contrà fiat. Patriarcha verò, pro Patriarchica eminentia, ut pater patrum sit: & ut Pastor pastorum, Metropolitanarum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & omnium sacrorum laicorumque, per totum terre orbem. Hic ergo creat Metropolitam: & Metropolita Metropolitam designat, Patriarcha permissu, pro potestate et autoritate, quam à Patriarcha accepit. Sed & Episcopus Episcopum, Metropolita permittente, eodem modo facit. Verum institutam narrationem persequor.

Tum itaque thronum Monembasiae Arsenius, eo, quo diximus, modo adeptus, extracanonis: sacris operando cum sacro confessu, pro Metropolita se gerebat: Anagnostas designabat, Hypodiaconos, Diaconos, & Sacerdotes. Omnia denique pontificia munia exquebatur.

Hæc cum rescivisset magna & catholica Ecclesiarum mater: missum est ad eum venerabile Patriarchicum scriptum: quo interdixebatur ei Pontificali administratione: ut qui violatis legibus ordinatus esset, & spirituales faceret adulterium: cum ipse nec ordinationem, nec sancti Spiritus gratiam, accepisset. Episcopum habere gratiam sancti Spiritus: eamque dare, quando faciat Sacerdotes ex Episcopica autoritate. Talem designationem, esse sanctam & ratam, beneficio & gratia sancti uniuscujusque Spiritus. Sed ut Episcopus designet Metropolitam: id verò, cum summa impietate conjunctum esse, et à Deo remotissimum: consociationem denique cum Satana: quandoquidem ad talē ordinationē, nulla planē summo Pontifice Christo, Deo nostro, & sanctissimo eius Spiritu, accedat gratia: sed ira & execratio, tum in ordinantem, tum in ordinatū.

* μετὰ τοῦ
θεοῦ συνθ.
Theod. ex-
ponit: τὴν
τῆς τοῦ θεοῦ
ἐκκλησίας
ἀποστολὴν.

Δοι-

Hoc

λοιπὸν, ὁ αὐτὸς Ἀρσένιος, ὡς ἐδείξατο τὸ
τίμιον καὶ περὶ τὴν ῥαμίαν τὸ πατριάρ-
χικόν· αὐτὸ δ' ἐνὸς ἐλογίσαντο αὐτὸ· ἀμὴν ἀντε-
γραφε πρὸς τὴν καθολικὴν μεγάλαν ἐκ-
κλησίαν· εἰς πλάττον ὑβρίζοντα τὸν πατρι-
άρχην, καὶ οὗ πρῶτον κληρικὸς· καὶ
ἀπρίας πολλὰς ἐφλυάρη ὁ πετυφλωμέ-
νος· καὶ δὲν ἐπεσθ' ὁρᾶμεν εἰς τὸν ἱατρεὺν· νὰ
λάβῃ θεραπεῖαν καὶ ἱατρειάν· εἰς τὸν κοινὸν
αὐτὸν τὴν καὶ δ' ἐσώτῃ, τὸν οἰκουμενικὸν πα-
τριάρχην· τὴν ἐμψυχὴν εἰκόνα χριστοῦ, τοῦ
ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων· ἀμὴν ἐ-
σεντες, νὰ ἐπιρῇ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἀπ' αὐτοῦ·
καὶ νὰ τὸν ἐκτρέψῃ ὁ Θεὸς ὁλοκλήρως εἰς
ἀπόγνωσιν, ὡς ἐλέφον δὲν εἰς τὸν ἐαυτοῦ, ὅ-
τι καλῶς ἐκάμε.

Ὡς δ' ἐίδεν ὁ πατριάρχης, μετὰ τῆς ἱερᾶς
αὐτοῦ συνόδου τὴν αἰσχρογυνίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
πρὸς τοὺς καὶ τὰ ἀπειθεῖς· ἐπεμψεν ῥαμίαν
τῆς πατριάρχικης εἰς τὴν μονεμβασίαν, καὶ
ἐκάλῃσεν αὐτὴν. Καὶ ἰδὲτε καὶ τὴν ἀπόφασιν
τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ.

Ἐρμ.
Ἰσὺν τῆς τι-
μῆς πατρι-
άρχικης
γράμματος
τῆς καθαι-
ρέσεως τῆς
πατριάρχικης
ἀρετῆς.

Παχόμιος, ἐλέω Θεῷ ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινῆς πόλεως, νέας ῥώμης, καὶ οἰκουμεν-
ικὸς πατριάρχης. Τῇ ἡμῶν συνοδικῶς ποτε κα-
θυστάτη μετρίότητι καὶ πινυ συμπαραόντων
ἀρχιερέων, μετὰ τῶν ἡμετέρων πάντων κληρῶν·
ἀντιθέχοντες πρὸς τὸν πρῶτον νόμον νῦν μονεμβα-
σίως, τῶν λεγομένων δοκτοῦ ὁλῆ· ὡς τις ἀπ' αὐτῶν
καὶ δ' ἐλθόντες χριστιανούς, τὰ χαλαρίνοις
δηθεν χαλάρωσαν, πρὸς ἐνὶ σκανδαλῶ
καὶ συγχύσει· καὶ ἀντιπρὸς ὁλῆς ἀφορισμὸς
ὁκδοσε κατ' αὐτῶν· μὴ γινώσκων ὁ μά-
ταιος· ὅτι αὐτὸς τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀρετῆς
τῶν κανόνων ὑποκρίνεται· ὡς πρῶτον νόμος, καὶ
ἐξω κανόνων, ἀναξίως πρὸς βαρύνει, εἰς ὃν νῦν λε-
γεται εἶναι. Καὶ πινυ πρὸς τὴν κατ' αὐτῶν σύ-
νοδικῶς ἐν πᾶσι τρεκαταύσαντες, τὴν κατ'
αὐτῶν ἀπόφασιν διὰ μόνῃς ζωῆς φωνῆς ἐξε-
νεγόντες, ἠρκεσθήμεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ πινυ
πάντα κινῶν λίθον κατὰ τῶν ἐκείνων ὁρθῶς
ἐξω· καὶ ἐδ' ὁλῆς βελεται, κατὰ τὸν ἰσθμὸν ἐκ
κείνων, ὅπου τυγχάνουσιν, ἰεῖναι· καὶ ἡ μετρί-
της ἡμῶν, ἔτω συνοδικῶς καὶ ἐγγράφως,
ἐν δικαιοτάτῃ, ὡς συγχύσει καὶ σκανδαλοποι-
ῶν κατὰ τῶν ὁρθῶς ἐξω, ἐχαι αὐτὸς ἀφω-
ρισμὸν δοτὶ τῆς ἀγίας, καὶ ὁμοσεῖς, καὶ ἀ-
διαίρετα, καὶ ἀσυγχύτητα, τρεκατῶν· πῶς ἐν
τῇ

Hoc venerandum Patriarchæ, & ado-
randum, rescriptum, ut accepit Arsenius:
pro nihilo putavit: sed responsum ad sanctâ
catholicam Ecclesiam rescriptum: iniuria
& contumeliæ plenum, quâ in Patriar-
cham, quâ in venerabiles Clericos: multa
magna cum contemptu in eos deblaterans,
homo cæcus. Adeo noluit ad Medicum accur-
rere, capiendâ medicinâ & curationis cau-
sat ad communem omnium Dominum, Oe-
cumenicum Patriarcham: ad animatam im-
maginem Christi: tum animorum, tum cor-
porum, Medici: sed, cum semel ei gratia Dei
adempta esset: cum possessionemq. miseri Dia-
bolus venisset: in desperationem incidit, im-
probissimum suum factum impudenter de-
fendens.

Sed ipse cō-
temptum
rescribit.

Ergo depo-
nitur.

Exemplum
Patriarchi-
ci, Arsenii
deponen-
tis, scripti.

Patriarcha igitur, & sacrum cum ipso
concilium, cernentes eius impudentiam, in-
obedientiam, & inobsequentiam: miserunt
sacrum Patriarchicum Monembasiam rescri-
ptum: quo ipsum de throno detraxerunt:
cuius sententiæ exemplum hic subieci-
mus.

Pachomius, miseratione Dei Archi-
Episcopus Cōstantinopoleos, nouæ Ro-
mæ, et Occumenicus Patriarcha. Ad no-
strâ, in Synodo præsentem, & quorundâ
unâ sedentū Pontificū, cū toto Clero no-
stro, mediocritate, relatū est de illegiti-
mo nūc Monēbasia, Apostole nomina-
to: quomodo ubiuis locorum Christianis,
studio nimirū Latinis gratificandi, præbe-
at offendicula & perturbaciones: nec ue-
reatur, ex cōmunicationes euomere cō-
tra eos: nolens intelligere uanus homo:
sele esse illū, q. cōdēnationib. et execra-
tionib. canonū subiaceat: ut qui illegitis
mē, spretisq. canonibus, indignē in lo-
cum inuasit, in quo nunc dicitur esse.
Atqui, cū antea causam eius hīc Sy-
nodicē tractarem: sententiā in e-
um viua tantūm uoce pronuntiare, sa-
tis habuimus. Sed quia non cessat, om-
nem mōuere lapidem: ut officiat sin-
gulorum locorum rectē sententibus:
nec ullo pacto uult, utpote iudæ imi-
tator, eodem, ubi illi sunt, ire: ideo me-
diocritas nostra, Synodico processu, &

scripto concepto, eum iustissimē, ut perturbatorem, & scandalorum aduersus
pios autorem, separat firmiter, a coniunctione abscissum sanctæ, consubstan-
tialis, indiuiduæ, & inconfusæ, Trinitatis: unius illius substantia & nu-
mero,

n 3 mero,

τῆς οὐσίας, τῶ ἀριθμῷ, πανκράτους, καὶ
 ὑποστάσεως τῶν ὅλων, θεῶν: οὐ πετῶν, καὶ ἐν
 τῷ μέλλοντι. Ὡς δὲ πάλιν αἰαξίως καὶ πα-
 ρανομῶς περιβαίπει εἰς τὸν τῆς μονεμβα-
 σίας ἀρχιερατικὸν θρόνον: ἔχει καθρημέ-
 νοι, καὶ γεγυμναμένον πάσης ἱερωσύνης καὶ
 ἀρχιερατικῆς ἀξίας, τὸ σῶλον. Οὕτως,
 ἐν ἀγίῳ δόξανόμεθα πνῶματι. Πάντας
 οὖν, οὐτ' ἀπανταχοῦ δόλοκομῆτους ὁρῶν
 δόξους χρεϊστανῶς, ἔχομεν δόλογημῆτας καὶ
 συγχωρημῆτας, ἐν ἀγίῳ πνῶματι. Μάλι-
 στε δὲ, ὡς ἐκ κατέρχεται ἐκείνῳ ἡ φωρι-
 σσι: ἡ μετρίτης ἡμῶν, τῇ παντοδυναμίᾳ ἐ-
 ξασία πνῶματι, καὶ ζωαρχικῇ, καὶ παντο-
 κρατικῇ πνῶματι, ἔχει δόλογημῆτας,
 καὶ συγκεχωρημῆτας, καὶ λελυμῆτας, καὶ ἐ-
 λδ' ὁρῶν, δεσμοῦ περὶ ἐνεχῆς. Οὕτως καὶ
 περὶ τῶν, ἐν ἀγίῳ δόξανόμεθα πνῶ-
 ματι. Οὐ αἰτ' ἀπεικὴ ὁμοσεως, ἡ περὶ
 κλητῆ τῶ πατρὸς ὑπὸ ἀρχῇ ὑπείστατος. Ο-
 ρῶν τις ἀπανταχῶς δόλοποιῶμεν ὁρῶν ὁ-
 ξοὺς χρεϊστανῶς κατ' αὐτῶν: ἵνα μή τις ὅλως
 αὐτῶ περὶ ἔλθῃ, ὡς ἔχοντες ἔχοντες ἱερωσύνην
 μητὲ μὴ συγχέοιτο ὅλως τῶ ἐκχερμένῳ
 ὑπὸ αὐτῶ ἀφωρισμῷ. Ὡς ἐνεκα καὶ ἡ παρῶ-
 σα ἡμῶν ἐγγραφὸς ἀπίφαστος ἐν ἐγκυκλίῳ ἐ-
 πεσόλῃς ἀπὸ λευτῆς εἰδῆ.

ἐγνόησ, id
 est, παρνο-
 σις.

EIXE ΔΕ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΣ
 τιμίας πατριαρχικῆς χει-
 ρὸς τῆς.

† ΠΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΕΛΙΟΥ
 ΝΟΤΩ ΤΩΝ ΤΩΝ:

Ὡς οὖν ὁ πατριάρχης δὲν ἔγραψε μόνον
 ταῦτ' αὐτῶν τῶν καθαιρέσιν τῶν Ἀρσενίων: ἀλλ' καὶ εἰς
 τῶν κρητῶν, καὶ εἰς τῶν κυθηρῶν, καὶ εἰς ἄλλας
 τοὺς τοὺς Βυζαντινῶν, ὅπου ἦσαν ὁρῶν δόξοι, ἐ-
 γραφε καθαιρέσιν εἰς τῶν ἱερῶν: ὅπως ἔχειρο-
 τήσῃ, καὶ ὅσοι ἔχοντες αὐτῶν Διάκονους, καὶ
 εἰναι ἀφωρισμένοι. Εἰδὲ δὲ τὸ ἀδελφὸν τῶν
 χειροτονηθέντων ἱερέων καὶ Διακόνων: καὶ ὑπὸ
 γὰρ εἰς ἄλλας ἀρχιερεῖς νομίμως: καὶ χειροτο-
 νήσιν αὐτῶν δόλοποιῶν φρεσὶν κατὰ νόμους:
 ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πρώτη, δὲ ἡ τῶν χειροτονία, Διά-
 κων εἰναι ἐξω κατόνῳ.

Λοι-

mero, omnipotentis, cunctatūq; condi-
 toris, Deitum in hoc, tum in futuro, se-
 culo. Rursus eadē mediocritas nostra,
 eundem, ut indignē, & conculcatis le-
 gibus, in Pontificalem Monembasiā se-
 dem progressum, constante sententiā
 inde deiecit, & pro deiecto habet: omni
 prorsus sacerdotio, & Pontificia digni-
 tate, exutum. Hæc est sententiā nostrā:
 quam S. Spiritu autore approbato in
 ipsum pronunciamus. E contra uerò,
 cunctos pios Christianos, ubicunq; lo-
 corum sunt, benedictione nostrā prose-
 quimur, ueniamq; illis peccatorum da-
 mus, de uoluntate & ope S. Spiritus.
 Maximē autem illos, quoscurq; execra-
 tus iste a communione Ecclesiæ eiecit:
 mediocritas nostrā, omnipotente pote-
 state diuini, uiuificet, & omnipotētis, Spi-
 ritus, benedictio censet, & ueniam con-
 secutos, solutosq; & liberos uinculo &
 reatu. Hanc sententiā de ipsis etiam,
 per Spiritum S. pronunciamus: cuius cau-
 sa immēdiatē produciunt adoranda Pa-
 tris est hypostasis. Vnde cunctis, qui-
 buscunq; in locis sunt, rectē sentienti-
 bus Christianis, nota facimus, quæ con-
 tra eum egimus: ut ne omnino quisquā
 ad ipsum accedat, tanquam uestigiū
 habentem sacerdotij: neq; ullo modo
 confundatur effusa ab ipso excommu-
 nicatione. Quibus de causis, etiam hæc
 scripta sententiā nostrā, sub communis
 ad omnes Epistolæ edita est forma.

Subscriptum quoq; Veneranda
 Patriarchæ manu erat,
 Mense Iunio,
 Indictione XII.

Tum Patriarcha, non tantum hanc Arse-
 nij deturbationem scripsit: uerum etiam in
 insulas Cretam & Cythera, aliāq; loca Ve-
 netorum, in quibus p̄ij, rectēq; de Religione
 sentientes, debebant, Sacerdotum ab illo or-
 dinatorum, et illū pro Pontifice habentū, de
 iectionem & excommunicationem prescri-
 psi. Potestatem uerò fecit respicientibus Sa-
 cerdotibus & Diaconis, conferendi se ad al-
 ios, legitime factos, Pontificis: qui eos de in-
 tegro, secundum leges ordinarent: quando-
 quidem illa prior, nō esset ordinatio, quia ex
 tra Canones.

Exempla de-
 positionis
 huius, in
 plura loca
 missa.

Λοιπὸν, ὡς ἔκαθε τὸ τὸ ὁ ὡς βασιλεὺς
ὅτι ποῖται γραμμάτια ἀπεστείλει ὁ πατριάρ-
χος κατ' αὐτὸν· δὲ δ' ἐδωθήναι τὴν ἐν τῷ
πλῶν, νὰ σταματήσει πλεονεξίαν εἰς τὴν μονε-
βασίαν· ἀμὴ ἐμίσθωσεν αὐτὸν ἐκείνῃ ἐν τῷ ἁ-
μα· καὶ ὡς ἔγενετο εἰς τὸν πάπαν· καὶ ἀνέφε-
ρεν εἰς αὐτὸν λόγους σκληροὺς καὶ φοβεροὺς, καὶ
εἰς τὸν καρδινάλιους· ὡς ὅτι οἱ ῥωμαῖοι τοῦ
πάπαρ ἔχον Διδ. αἰρετικόν, καὶ τὸν καρδ-
νάλιον.

Itaque ergo, cum violator iste discipli-
nae didicisset: tales à Patriarcha literas con-
tra se missas esse: non potuit amplius Ma-
nembasia prae pudore consistere: sed confe-
ssim se inde proripuit: ad Papamq. profe-
ctus, exposuit apud eum Cardinalesq. atro-
cibus verbis & criminationibus, quid sibi
accidisset: addens Papam & Cardinales, He-
reticos à Patriarcha & Græcis censeri.

Arsenius
Papam ad-
ens, inuchi-
tur in Pa-
triarcham.

Auditis his, Papa: quod sciret, quanta, et
quam eximia eruditio, Arsenij esset, eumq.
membrum Ecclesiae veteris Romae esse: pro-
lixè ad Venetum Magistratum scribit, in
Græcia Christianos inuehens. Quam episto-
lam cum ipse Arsenius eò attulisset: accidit
magna perturbatio confusioq., Græcia ad S.
Georgium Ecclesiae, ac multi Græcorum, in
periculum capitis inciderunt, rebus, ita ut
vehementer ab Arsenio exacerbatis. Ve-
rum tamen nil eorum, quae sperauerat, obti-
nuit: sed aegritudine animi victus, moriurus
est, nulla penitentiā aē, in excommunicatione
abiitq. anima eius: quod Nestorij, & aliorū
Hæreticorum: ac reperiuntur aliquā post,
miserabile corpus eius, migrum, admodum
tympani iurgens: ita ut omnes, qui id vide-
bant, terrentur, & conterriti essent.

Moriens ex
communi-
catus.

Expugnauit Sultanus Baiazita Me-
thone vi & armis: cum eam Venetii in pote-
state habuissent: omnemq. masculinum se-
xum, iuuenum: virorum, & senum, ad v-
que duodecimum ætatis annum, interemit.
Insu eiusdē, duæ turres ibi extructæ, imposi-
to prasidio: quæ etiamnum hodie cernuntur.
Erat is annus natī Christi, mille simus quin-
gentesimus.

Methone
1500
capta.

Sub Patriarchatu præscripti Pachomij
nostri, obiit Sultanus Baiazita: postquam
triginta nouem annos Regno præfuerat.
Eo regnante fuerunt Patriarchæ, hi sub-
scripti:

Mors Baia-
zita.

I. Nipho, Thessalonica Metropolitā.

II. Dionysius, qui antea Patriarcha
fuerat.

III. Maximus, Serrarum.

IIII. Nipho, n. rum.

V. Ioachimus, Drama.

VI. Pachomius, Zichenus, Metropolitā

VII. Iterum Ioachimus.

VIII. Pachomius, & ipse demum Pa-
triarcha.

Selimes
imp. 1511.

Hoc Pachomio Patriarcham agente, die suū obiit, nūc dictū, Sultanus Baiazita, secundus
n 4 Impe-

μυ.
ἀναγκασ-
τες, hoc est,
παρρησι-
ως.

ἐπὶ τῆς με-
θώνης.

Αἰσθασ δ' ἐστὶν ὁ πάπας· ἡ δ' ὄντα, ὅτι
αὐτὸς ὁ ἀρσένιος· εἶναι πολλὰ σφωτρεῖται, καὶ
μὲν τῆς ἐκκλησίας τῆς πρεσβυτέρης ῥώ-
μης· ἐξ ἧς πολλὰ πλεονεξία αὐθεντῶν τῆς Βε-
νετίας κατὰ τὸ ῥωμαῖον, τὸ χριστιανόν. Καὶ ἐλ-
θὼν αὐτὸν ὁ ἀρσένιος· καὶ τὴν ἡφρερὴν εἰς
τὴν αὐθεντῶν· καὶ ἐγένετο πολλὴ σύγχυσις καὶ
παραχῆ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ῥωμαίων εἰς
τὸν μεγαλὸν Γεώργιον. Καὶ ἐκινδύνωσαν πολ-
λοὶ τῶν ῥωμαίων, νὰ θανατωθῶν ἀπὸ αἰαχ-
κασίας τῆς αὐτῆς ἀρσενίας. Ἀμὴ, ὡς ἐλογιάζε-
ται, ἐν ἐπιτυχῇ· καὶ ἀπὸ τῶν πικρῶν τῶν ἀπέστα-
νεν, ἀμετανόητος, εἰς τὸν ἀφορισμόν· καὶ
ὡς ἔγενετο ψυχὴ αὐτῆς, ὅπως τὰ νεφελὰ τοῦ
αἰρετικοῦ, καὶ τῶν ὀπλοῦ πῶν. Καὶ ὡς ἐθῆ
μετὰ κερδόν, τὸ ἐλεεινόν αὐτῆς κερμὴ μαύρον,
τυμπανιστῶν. Καὶ ἦτον φόβος, καὶ τρεμνόν, νὰ
τὸ ἰδὲ ἀνθρώπων.

Τὸ τὸ ὁ σάλτα· ἐπὶ τῇ τὴν μεθώνη ἀ-
πὸ ἀπαθίας· ὅπως τὴν τὴν ἐρίζαν οἱ Βενετικοί. Καὶ
ὅλας τὰς αὐτῶν γέροντας καὶ νεύς, εἰς δὲ δὲ
κα χερσῶν. Καὶ ἔλασ, καὶ ἐκτίσων δὲ οὐ πυργίς
μετὰ κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ φαίνονται εἰς τῆς
σήμερον ἡτὸν ὅτι εἰς τῆς χιλίας πεντακόσια,
ἀπὸ χρεῖς ὑγινῆσεως.

Επὶ δ' ἐτῆς πατριάρχης τῆς αὐτῆς γενεα-
μίας κυρὸς παχωμίας, ἀπέθανεν ὁ αὐτῆς σάλ-
τῶν Παμαζιτῆς· βασιλεὺς αὐτῶν χρόνον τριαν-
ταεὶς. Καὶ ὅτι τῆς βασιλείας τῆς ἐγιναν
πᾶσι ἀρχαὶ αὐτοῖς, ὅπως ἐξ ἑαψάμεν ὅπισθον.

Νηφών, ὁ θεσσαλονικῆς.

Διονύσιος, ὁ πτωλὺς πατριάρχης.

Μάξιμος, ὁ σερραῶν.

Νηφών, ὁ πτωλὺς πατριάρχης.

Ιωάννης, ὁ δράμας.

Παχωμῖος, ὁ ζιχηνῶν.

Ιωάννης, πάλιν τὸ δόπτερον.

Παχωμῖος, πάλιν καὶ αὐτῶν τὸ δόπτερον.

Επὶ τῆς πατριάρχης τῆς τῆς κυρὸς Παχω-
μίας, ἀπέθανεν, ὡς εἶπαμεν, ὁ σάλτα, ὅπως
ἦτον

ἦτον δ' αὖτε βασιλῆος. Ἐγνε δ' ἐὼς αὐτὸς
σελταῦν σελήμης. Οὐτως ὁ αὐτὸς πατριάρχης
ἐπιμαίνε τὴν ἐκκλησίαν τῇ χρείᾳ καλῶς καὶ
θεαρέως ἐσόντας, νὰ παύσῃ τὰ πικρὰ ἀλά-
αι συγχύσεις.

Ἡτοιμάσθη δ' ἐν μετὰ ἡμέρας, καὶ ἔλαβε με-
ρικὰς κληρικὰς, ἱερωμένους καὶ χερσινικὰς, καὶ
ἰσοῦγε τὴν βλαχίαν, καὶ τὴν πογδαίαν.
Καὶ ἐδεχθῆσαν αὐτὸν οἱ αὐθιγὰ τῇ τῶπου
ἐκείνης, καὶ οἱ ἀρχόντες, καὶ ὁ λαὸς, μετὰ
πάσης δόλαβείας, καὶ ἐφιλοδῶρησαν αὐτὸν
πολλὰ. Καὶ ἔτιως δόλος ἦσαν αὐτῶν: καὶ ἔλα-
βε ἁπάντων τὴν συνείδησιν αὐτῶν: καὶ ἤρχετο
ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν. Καὶ, ὡς ἤλθεν εἰς τὴν σελυ-
βείαν: ἐφαρμάκωσεν αὐτὸν ὁ καλόγηρος
αὐτῶν, ὁνομάτι θρόνῳ: δότ' ἀναγκασίαν
τῶν κληρικῶν. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀρχισε καὶ ἐ-
ξόρνα αἱμα δότ' ὁ σῶμα αὐτῶν, καὶ κατὰ δότ'
τὸν πᾶν τῶν ἐξέρεχε, καὶ ὡς τὸ νερὸ δότ' τὸ
σολινάρη. Καὶ, ὡς ἰδὼν, ὅτι ἀπέθανε: τὸν ἐβα-
λαμ εἰς ἀμάρτην, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς τὴν μεγάλῃ
ἐκκλησίαν. Καὶ τῆς ὥρας ἀπέθανε, καὶ ἐ-
θαψαν αὐτὸν ἐκεῖ.

* εἰς πρῶ-
τῶν.
* σολινάρη,
δι' οὗ διέρ-
χονται ὁ πο-
ταμός, καὶ
ῥοῖ.
περὶ τῶν
ἐξ ἐκκλη-
σίας ἐγ-
νοῦνται
πατριάρ-
χοι.
μπαρῶν-
τα, τὸ πρῶ-
τον, ὃ
λεῖγον, ὃ
χρυσόβαλ-
λον.

ἢ. ΘΕΟΛΗΠΤΟΣ, ΜΗΤΡΟΠΟ-
λίτης Ἰωαννίνων.

Δείξας ὅτι τῇ τῶ βασιλικῇ παρὰ π-
οριτῆς ὥρας ἐκάθησαν ὅτι σὺν δ' ἀρχιερεῖς
καὶ κληρικοί, καὶ ἕκαστος τῶν ψήφους. Καὶ τὸ μι-
κρὸν μὲν ἔμελλε, καὶ τὸ μέγα, ἐδῶκαν: καὶ, ὡς πατρι-
άρχης, εἰς τὸ ὑψηλότερον πατριαρχικὸν θρό-
νον ἐκάθησε, καὶ ἀπὸ τῆς ἱερακείας τὸ δικανικὸν
οὐκ ἔλαβε, καὶ τὴν χρείαν ἐκκλησίαν ἐπιμαίνε.
Λοιπὸν, ὅτι τῆς πατριαρχίας αὐτῶν, τῶ κυρῷ
Θεολήπῳ, ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς σελταῦν σελήμης,
βασιλῆος τῆς καὶ ἐγένετο ὁ υἱὸς σελταῦν σελ-
λεϊμάνης, βασιλῆος.

Καὶ ὅτι τῆς βασιλείας αὐτῶν, τῶ σελταῦν
Σελήμῃ, ὁ πᾶς ἐξ ἡμερῶν ὅτε αἱμίσιον, ἀλλ' ὁ
πατριάρχης δὲ ἐγένετο: μόνον ὁ αὐτὸς κύριος
Θεολήπῳ.

Βασιλεύοντι δ' ἐτὶ αὐτῶν σελταῦν σελ-
λεϊμάνης.

Imperator urbis. Succesit ei filius Selimes.
Quo tempore idem Patriarcha Ecclesiam
Christi benepicq. regebat: cessantibus offen-
sionibus & disidiis.

Aliquot dierum spatio exacto, comitatu
Clericorum, sacratorum & secularium ho-
minum, assumptis Valachiam petijt, & Mol-
davia. Ibi & a Proceribus illorum locorum,
& a nobilibus, & toto populo, summa cum
reuerentia exceptus, & liberalissime mune-
ratus, est. Tum benedictionem ipse eis imper-
tuit: cum omni comitatu suo huc in urbem
redire intendit. Verum, quando Selybriam
venit: uenenum ei Monachus familiaris, no-
mine Theodulus, coactu Clericorum aliquot
dedit. Quod simul ac hausit: superius ex ore
sanguinem reiecit: inferius autem e sede
sanguis effluebat, sicut ex aquaductu aqua.
Qui ut mortui propinquus erat: in curtu po-
situs est, & inde in magnam Ecclesiam de-
portatus. Quā vi primum attigit: animam
efflauit, ibiq. humanus est.

Pachomius
P. Valachia
& Molda-
uiam uisit.

Venenum
collitit.

Eo tempore, quo mortuus fuit, aderat Io-
anninorum Metropolita, cui nomen Theolep-
tus: qui apud predictum Pachomium Mo-
nachus vixerat. Hic, priusquam concilio
congregarentur Pontifices, Patriarchæ
creandi gratia: Adrianopolin peruolauit, ubi
tunc Sultanus Selimes erat: cui, Pefcesio
dato, manum osculatus est. A quo continuo
confirmationem potestatisq. accepit: indeq.
ad magnam se Ecclesiam reuoluit.

Quomodo
Theolep-
tus successe-
rit.

XVIII. P. THEOLEP-
tus, Metropolita Ioan-
ninorum.

Postquam Regias literas monstrauit, sta-
tim in Synodo confidentes Antistites, & Cle-
rici, suffragari ceperunt. Ipse de hinc, utrag,
denunciatione accepta, Patriarchica fun-
ctione in se translata augustissimam sedem
conscendit: ab Heracleensi Pastorale pedum
accepit: Ecclesiam Christi pascere occe-
pit.

Ceterum, hoc Patriarcha sedente, e uinis
excessit S. limes, tertius urbis Rex: quem in
Regno filius Suleimanes excepit.

Nec sub Regno Selime, qui octo & dimi-
diatum annos regnauit, alius, praterquam
Theoleptus, Patriarcha fuit.

Imperante autem Sultano Suleimane:
accu-

Solimanus
imp. 1520.

μαίνῃ· κατατηρόσαν τὴν αὐτὴν πατριάρχην
εἰς ἐγκληματα σωρικά· καὶ ἐγείετο συγχυ-
σις μεγάλη ἐν τῇ καθολικῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ. Καὶ, σωδὸς γυναικὸς αὐτοῦ τῶν πτω-
χῶν κληρικῶν πρὸς τὴν αὐτὴν· ἀπέφηναν, ἵνα
ζητήσωσιν ὁρισμὸν αὐτοῦ τῶν σελταίνων· συ-
ναξάμενοι ἀρχιερεῖς, ἵνα ἐξεπαχθῇ αὐτῇ ἡ ὑπόθε-
σις τῆς κατατηρόσεως τῆς πατριάρχης· ἡ ἀληθὲς
εἶναι, ἡ ψεμαται· ὅτι οἱ κατήγοροι, καὶ οἱ μάρτυ-
ρες, ἀξιοπίστοι ἦσαν. Λοιπὸν, ὡς ὑπῆρξαν οἱ
κληρικοὶ εἰς τὸ βασιλικὸν διβάνη· ἐλάβαν τὸ
ὁρισμὸν. Καὶ, ὡς ἠτοίμαζαν, ἵνα εἰλαβὴν συ-
ναξάμενοι ἀρχιερεῖς· ἐκαθέρην αὐτὸν ἐξ αἰφ-
νης, διὰ τῆς θείας παθέσης αὐτοῦ, ὁ μέγας ἀρ-
χιερεὺς τῶν ἀρχιερέων, χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ
βασιλεὺς τῶν βασιλευσάντων· ὁ γνώστης πάντων
τῶν ἀνθρώπων, δικαίω καὶ ἀμαρτωλῶν· καὶ
ἀποδίδει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Καὶ ἔπε-
σεν ὁ πατριάρχης εἰς βαρεὴν ἀδυναμίαν, καὶ ἐξ
αἰφνης ἀπέθανε. ἦτορ ἡ τέτι ἐν * σωτομιά· ὅ-
ταν ἐλαβε τὴν βασιλείαν ὁ αὐτὸς σελταὶν σκ-
λεμάνης. Καὶ, ὡς ἀπέθανε, ἐθαψάντων αὐτοῦ
ἐξώθεν τῆς πύμακα ἐξ ἑσ, πηλοῦ ἰδὲ πρὸς τὸ
πατριάρχου, κυρὸν παχωμί· καὶ φαίνοντι τὸ
μνηματι αὐτοῦ ἕως τῆς σήμερον.

Καὶ, ὡς ἀπέθανε τὰ τὸ πατριάρχης·
ἐσωμάχθησαν μετὰ αὐτοῦ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐκαμαρ-
ψήφους, σωδὸς γυναικὸς αὐτοῦ τῶν σελταίνων.

18. ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἦν φησὶ τὰ τὸ πατριάρχης παρὰ τῶν
ἀρχιερέων, καὶ τῶν κληρικῶν, καὶ παρὰ πάν-
των τῶν χριστιανῶν· ἐδῶκαν αὐτῷ τὸ μικρὸν
μίσθωμα, καὶ τὸ μέγα, μὴ τὴν τελείωσιν τῆς εὐσε-
χειας. Καὶ τὴν δόξα ἐκείνην ποιήσας, ἐλαβε τὸ
δικανίκιον παρὰ τῆς μετροπολίτου ἱεροκλείας,
ὡς εἶναι τὰς ἐξ νόμου· καὶ ἐπὶ τῆς πατριαρχί-
ας ὑψηλοπέτης θρόνος αἰαβάς, τὸν τῆς κυρ-
λαοῦ δλόγησε, καὶ δόχησεν. Οὕτως ἐκαμιν
εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἠρόν μαυρὸν· καὶ
ἠραπῆν πολλὰ ὑπὸ ἱεραικῶν καὶ κοσμικῶν·
ὅτι ἦτορ πολλὰ πεπαιστος καὶ εὐρηκας.

Ἀβελήθη ἡ, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν ἱεροσόλυμα,
εἰς πρεσβυτήριον ἵνα ᾤσῃ ὁ χριστὸς τῶν πρὸς
μὲν ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς· καὶ ἐπὶ ἡτοιμασθῇ, καὶ ἐπὶ
μετὰ αὐτοῦ κληρικῶν καὶ δακόνων, καὶ καλογε-

* ἰδιώτας, ὡς ἰδιώτας. * Καὶ ὑπῆρξαν εἰς τὴν κόπρον
μὴ ἡρώμην, μετὰ ἑσθῆ, καὶ δόχησαν ἕως εἰς τὸ νησί.

Καὶ δεικνύμενοι αὐτοῦ τῶν πατριαρχῶν, με-
ταῖς λαοῖς. Τῆς τῆς σωτομίας αὐτοῦ, εἰσὶν· σκαῖδα λου-
αῖα.

accusatus est hic Patriarcha libidinis nomine:
catholicæq. Ecclesiæ magnâ inde offendiculū
et ptuatio accidit. Synodo dein huius rei cau-
sa à reuerendis Clericis aduocata: decretum
est à Sultano facultatem esse petendam: ut
Pontifices, ob inquirendum de criminatione
Patriarchæ congregentur: verum ne, an fal-
sum, dixerint, & accusatores, & testes: quia
utrique viri fide digni erant. Eunt igitur
Clerici in Regium senatum: mandatum & po-
testatem inde extulerunt. Cumq. nun-
tios pararent, quos acciendorum Pontificum
causa emitterent, deturbauit illum subito, di-
uino gladio suo, summus omnium Pontificum,
Christus Deus noster, & Rex Regum: qui no-
uit occulta hominum, tum iustorum, tum pec-
catorum: & unicuique premia pro factis suis
persoluit. Incidit enim Patriarcha in gra-
uam morbum, & repentinò expirauit. Fa-
ctum est hoc breui post, quàm Regnum ade-
ptus esset Suleimanes. Et, ut mortuus est:
sepelierunt eum extra Pammacariste, pro-
pe priorem Patriarcham Pachomium: ubi
amborum sepulchra etiam nunc hodie vi-
suntur.

Patriarcha
libidinis ac-
cusatur.

Repentinò
moritur.

Sepultura
eius.

Congregati à morte eius aliquot Pontifi-
ces, Synodo sedente, Sophiæ Antistiti suffra-
gati sunt.

XIX. P. HIEREMIAS,
Metropolita Sô-
phiæ.

Hic cum suffragys ornatus esset Patriar-
cha, tum Pontificum, tum Clericorum, tum
cunctorum Christianorum: data est ei minor
significatio, & deinde vespertino peracto ma-
ior. Cumq. gratias egisset, pedum ab He-
racleensi Metropolita veteri instituto & le-
ge accepit. Tum, altissimo Patriarchico folio
consecuso, populo Domini benedixit, & pre-
catus est. Inde, administrationi summe præ-
fuit satis diu: cbarus habitus & asacer, & à
laici ordinis hominibus: propter summam
modestiam suam, studiumq. pacis.

Patriarcha
Hieremias
creatus.

Eccò.

Statuit autem adire Hierosolymam: ad
sepulchrum, in quo vite fons iacet, Domi-
nus noster Iesus Christus, adorandū: rebusq.
processioni necessarijs comparatis, secum Cu-
ricos, & Diaconos, & Monachos, non conse-
cratos, duxit. Nauigauit inde in Cyprum,
ing. insulam egressi sunt. Ibi cum Patriar-
cha una cum comitatu suo esset: dissensio
inter

Hierosoly-
mam pere-
grinatio.

αὐτὰ μέσση αὐτῶν ἔγινε. Καὶ ἔζη μερικοὶ κλη-
ρικοὶ ἀφῆκαν τὸν πατριάρχην ἐκεῖ· καὶ αὐ-
τοὶ ἐμπήκαν εἰς καρχαβή, καὶ ἦλθαν εἰς τὴν
Κωνσταντινῆ πόλιν. ὁ δὲ πατριάρχης ἦρε κα-
ρχαβή εἰς τὴν κύπρον· καὶ ἐπέρασε, καὶ διήκουν
εἰς τὴν Σερεαύ· καὶ ὑπαγουν εἰς τὰ ἱεροσόλυμα
μέσση· καὶ τὸν ἅγιον τὰ Φορ τῆ χειρὸς ἐπεσκό-
νησε, καὶ ὅλως οὐκ ἀγίας τόπας· καὶ ἐλαβε με-
γάλλω χαρχαβή, ὅπως ἡξιώθη τοιαύτης χαρχαβῆς.

συνοδος καὶ
τὰ τὰ πατρι-
άρχης καὶ ἄλ-
λοι ἐκαμει-
ναι τὸ χα-
ρχαβή ἐπα-
στάσαν.

Οἱ δὲ κληρικοὶ, ὡς ἦλθαν εἰς τὴν μεγάλην
ἐκκλησίαν· ἐμαθαί πνὲς τῶν ἀρχιερέων τὸ
ἐλθῆμον αὐτῶν· ὅπως ἐγύρησαν σκανδαλισμέ-
νοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην. Εὐκαβαλίνουσιν δὲ
ἄρας, καὶ ἦλθαν εἰς τὸν πατριάρχην· καὶ μὴ τὸ
κληρικῶν, καὶ μὴ τῶν ἀρχόντων, ὁμίλησαν, καὶ
ἐσυμφώνησαν κατὰ τὸν πατριάρχην. Καὶ σύ-
νοδον ἐκαμειν, νὰ τὸν ἐλάλῃ ἐκ τοῦ πατρι-
αρχικοῦ θρόνου. Καὶ ἔζη ὑπαγουν, καὶ ἐκαμειν
ἐπὶ ἀνδρασίμῃ εἰς τὸ χαρχαβή, φλωρία πάλαι
ὑπάρχον· ἐγιναν ὁμῶς χιλιάδες τέσσαρες. Διό
τι τρεῖς εἰκοσι χιλιάδες φλωρία ἦτον ἀπὸ
οὐκ πρώτης πατριάρχης· καὶ ὡς φαίνεται
ὅπισθεν ἐγγράφως, πάλαι καὶ πάλαι ἐκαμει-
ναι ἀνδρασίμῃ. Ὡς δὲ ἐκαμειν τὴν ἐπὶ ἀνδρασίμῃ,
τὰ πεντακίσσια φλωρία, οἱ ἐχθροὶ τῆ αὐτῆς
κυρῆς ἱερεῖς· ἐκάθησαν ἐπὶ σινωδῶς ἀρχιερεῖς
καὶ κληρικοὶ, καὶ πνὲς τῶν ἀρχόντων ὀλί-
γοι· καὶ τοῦ σωζωμένου ὁλοῦς, πατριάρχην ἐ-
κλεξάν.

ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΝ, ΤΟΝ ΣΩ- ΖΟΠΟΛΕΩΣ.

αὐ.

Ὡς γὰρ ἐκλεξάν τῆτον· ἐν τῷ ἅμα καὶ οὐκ
ψήφως ἐκαμειν· καὶ τὸ μικρὸν μὲν ὑμα, καὶ
τὸ μέγα, τὰ ἐδῶκαμ. Καὶ εἰς τὸν πατριάρχι-
κόν θρόνον τὴν ἐκάθησαν μὴ πολλῆς βίας·
φοβέμενοι, μήπως καὶ ὁ κύριος Ἱερεμίας πε-
πόξῃ, ὡς αἰετός, καὶ ἔλθῃ εἰς τὸν θρόνον αὐτῶν·
καὶ δὲν φθάσαν, νὰ κάμω τὸν ὑποψήφι-
ον αὐτῶν. Ἀμὴ τὸ πάλαι τῶν δυνάμεων καὶ
δύλαβων χειριστῶν, τὰ τε πόλεις, καὶ τοῦ γαρ-
λατῆ, καὶ ἐνείας ὑπαγουν, νὰ τὸν ἰδεῖ, ἢ νὰ τὸν ἐ-
πεσκόνησιν· μόνον αὐτοὶ, ὅπως τὸν ἐκαμειν, καὶ
ἐχὶ ἀλλῶ.

Καὶ, ὡς εὐλεπέ τῶν τῶν τῶν κατὰ δίκην
ὁ ἐλευθέρως Ἰωαννίκιος· ὁ ποῦ ἐκαθέζετο εἰς
τοῦ πατριάρχικου θρόνον· καὶ πνὲς δὲν ὑ-
πηγενε, νὰ τὸν ἐπεσκόνησιν, ὡς πατριάρ-
χην· ἀλλ' ὑβρίζαν αὐτὸν, καὶ ἀναθεμάτι-
ζαν· καὶ ἐλυπαίτο πολλὰ πολλὰ· ἐχὶ μόν-
ον αὐτός, ἀμὴ καὶ ὅλη ἡ σινωδία αὐτῶν·
καὶ

inter ipsos exorta est. Vade accidit, ut nonnul-
li Clerici, relicto ibi Patriarcha, navim conscen-
sa, redierint Constantinopolin. At Patriarcha,
navim in Cypro nactus: traiectus, in terram
exscensum fecit. Hierosolymamq. inijt. Ibi san-
ctum Christi sepulchrum adoravit, ceteraq.
sancta loca: & singularem voluptatem cepit,
quod tanta ipsum gratia Deus dignatus
esset.

Disidium.

Enimvero Clerici ut redierant ad magnā
Ecclesiam: rescuerunt quidam de Pontifici-
bus reditum eorum: eos propter disidium cū
Patriarcha redijisse. Equitantes itaq. eodem
tempore, in Patriarcheum venerunt: cum Cle-
ricisq. & Primoribus collocuti, aduersus Pa-
triarcham conspirarunt: & Synodum, eius ē
Throno ejiciendi causa, conflagrunt. Hoc con-
silio perrexerunt: & accessionem ad tributum
fecerunt, Aureos quingentos: ita ut summa to-
to fieret quatuor millia. Antea enim, tria & di-
midiatum Ducatorum, iam inde à primis Pa-
triarchis pedetentim procedendo, fuerant:
quemadmodum in retro scriptis apparet: qui-
nam alio atq. alio tempore amplificationem in-
dlexerint. Additione illorum quingentorum,
ab inimicis Hieremie facta: confidentibus in
concilio Pontificibus & Clericis, ac de nobili-
tate paucis quibusdam, Sozopolitanus ele-
ctus est.

Alius Patri-
archæ im-
proba elec-
tio, &
Characti-
auctio.

XX. P. ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ, Sozopoleos Metropo- lita.

Post electionem huius, statim ad suffraga-
tionem itum est: indiciumq. tum minus, tum
maius, ei factum. Tum in Patriarchicum thro-
num festinanter ascendere coactus: metuienti-
bus, ne Hieremias instar aquilæ reuolaret, &
Thronum suum reciperet: priusquam ipsi suū
Patriarcham constituisent. Verum de piorum
& reuerentiam numinis honestatisq. haben-
tiū, grege iū urbicorū, tum Galatanorum, ne-
mo illius videndi, aut honorandi causa, acces-
sit: sed tantum, qui ipsum euexerant, nec alius
quisquam.

Huiusmodi condemnationem suā cū cer-
neret Ioannicius, ille miser Patriarchici thro-
ni occupator: à nemine ad se accedi, nec se Pa-
triarchico honore affici: sed contumelijs inces-
si, & diris deuoceri: valde magnum dolorem
cepit: nec ipse solum, sed & omnes gregales i-
psius:

Ioanniciū
multitudo
nō recipit.

καὶ ἐκλεγόμενός τινι καταδικάζει, ὅπως ἔμελλε να ελθῇ εἰς αὐτὰς.

ὅτι παρὰ νόμος παρὰ ἀρχὴς ἀφ' ὧν εἶδον.

18 Ὡμως ὁ πατριάρχης κύριε Ιερεμίας, ὡς εὐέλπετον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀκράτος πάλιν αὐτῶν τοῦ διβαντος καὶ τῶν ὀνόματι Ιωαννικίου τινι ἐκ τῶν πατριάρχων, ὅπως ἔκαμε, καὶ τὸν εὐχαλεῖν ἐκ τοῦ πατριάρχου θρόνου αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐλαβεν αὐτὸς, καὶ ἐτίμη καὶ ἠγάπησεν ὅμοιοις τῶν πατριάρχων, καὶ ἐλαττέρευσεν, καὶ μὴ τινι λαίτῳ ἀφώρησεν αὐτὸν, τὸν κακῶς γενόμενον πατριάρχην, καὶ ὅσοι ἐγνωμοδότησαν, καὶ ἔγνω. Λοιπὸν, οἱ πατριάρχαι ποιήσαντες οὕτως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡμέρας ἑνῆς μὲν ἦσαν οἰκισμένοι καὶ πατριάρχης, κύριε Ιερεμίας, καὶ ἦσαν εἰς τὸν θρόνον αὐτῶν.

21 Ὁ δὲ αὐτὸς κύριε Ιερεμίας, ὁ πατριάρχης, ἦρχετο διὰ τῆς ἡγεμῆς τῆς Σερίας, μετὰ τῆς συνοδικῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν Κωνσταντινῶν πόλιν, ἰδίῳ τὰ τέλη. Καὶ, ὡς ἐπλησίωσε πρὸς τὴν πόλιν, ὑποτάσσας τὸν καλὸν Πατριάρχη, καὶ τὸν πρεσβυτέρον, καὶ ἐχαιρέτησεν, ὅτι ὁ πατριάρχης ἡρώα αὐτοῦ πολλὰ. Καὶ αὐτὸς ὁ πατριάρχης ὑποτάσσας εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐξέταπεν εἰς μεγάλας ὑποθήκας. Καὶ εἶπε τῷ πατριάρχῃ, ὅτι σπῆρε εἰς τὸν Γαλατῶν, καὶ καθέξου, εὖς να ελθῇ ἐγὼ, να σὺ δώσω τὸν τόπον σοι. Καὶ ἐτίμη τὸν πρεσβυτέρον, καὶ ὑποτάξας εἰς τὸν Γαλατῶν, εἰς τὸν ναὸν τῆς χριστοπληθῆς, καὶ ἐκλήθη. Καὶ (ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ) ὡς τὸ ἀκούσει ὁ λαὸς ἐδράμε. Καὶ πόσον πλῆθος λαὸς ἦν, ὅτι τρεῖς ἡμέρας ἐτέλειαν, καὶ ἐφίλῃ τὴν ἀγίαν χεῖρα αὐτοῦ.

22 Ὡς δὲ ἦλθεν ὁ πατριάρχης, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ διβαν: διῆκον ὁ λαὸς, καὶ ἐφώτισαν μεγάλη τῇ φωνῇ. Σαλτατῶμεν, τὸν πατριάρχην πατριάρχην Ιωαννικίου, διὰ τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας: μόνον τὸν πρῶτον θείλωμεν, ὅπου ἔγνω κατὰ τὸν νόμον μας, καὶ κατὰ τὴν πίστιν μας. Καὶ ἐτίμη τὸ ἔκαμεν ὁ πατριάρχης ἀρχὴ τοῦ βασιλεως: καὶ ὅρσεν, ὅτι να γένῃ τὸ θέλημα τοῦ λαοῦ: ἀλλ' ὅς ὁ πατριάρχης να σέξῃ τὰ πονηρὰ ὅσα φλωρεῖα ὅπου ἐβαλε περὶ ὅσα ἀπάνω εἰς τὸ χαρὰ τῇ ὁ ἀλλοπατριάρχης.

23 Ἐπὶ τὴν αὐτοῦ δὲ ἐκάθισεν ὁ πατριάρχης εἰς τὸ διβαν: καὶ ὑποτάξας καὶ οἱ δύο πατριάρχαι καὶ ὁ λαὸς. Τότε ἐξέφωτισεν ὁ πατριάρχης τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλεως. Καὶ, ὡς ἀκούσεν ὁ κύριε Ιερεμίας, ὅτι να σέξῃ τὴν ἐπαύρασιν, εἶπεν, ὅτι ἐγὼ τέτω δὲμ σέξω, μόνον κάμνω τὴν ἀγίτησιν.

psius: & vehementer propter superuenturam sibi condemnationem flebant.

Tunc Patriarcha Hieremias, Hierosolymis adhuc versans, audiuit de illegitima Iohannicij consecensione, & tributi aggrauatione: Thronique ab illo, se detecto, occupatione. Promde, in unum collecti quatuor Patriarchæ, Liturgiam obierunt: post quam repositum Patriarcham, & priorum cætu exterminarunt: & omnes illos, quorum suffragijs sedem rapuerat.

Deinde, aliquot diebus Hierosolymæ apud Oecumenicum Patriarcham Hieremiam conscriptis, singuli Thronos suos repetere.

At ipse Hieremias, terrâ cum suo comitatu Constantinopolim versus redijt, videndi exitus causa. Quò postquam appropinquauit: obuiam sibi Iono Ebrimo Bassæ, eum salutans honorat, inter se gratulamur. Charus enim admodum Bassæ erat. Proficiscebatur hic in quendam locum, ob magna negotia exequenda. Tunc inquit ad Patriarcham: Vade Galatam. Ibi præstolare, donec redeo. Tunc te in locum tutum restitutum. Patriarcha, cum ei reuerenter gratias egisset: Galatam abiit, & ad Templum Chrysopæ commorans est. Hoc ubi populus regium (ὁ δὲ miram) concurrat: idq. tanta frequentia, ut triuim in osculanda sancta manu eius absumpserit.

Bassæ reuerso, & pro tribunali sedente: cunctis domo exiens accessit populus: ac clamore sublatos duxit: Domine nolite, istum perpetuam factum Iohannicum, nolumus in Ecclesia nostra ferre: sed illum priore repositum, qui secundum leges nostras & fidei nostre conuenienter, factus fuit. Voluntate hac populi ad Regem relata: fieri istiusmodi hoc coram postulatum: ea duntaxat conditione adiecta, ut antecessor Patriarcha penderet illos quingentos Aureos: quos tributo addidisset eius successor.

Postero die Bassæ, in publico loco sedens, postquam eò venissent ambo Patriarchæ, cunctisque populus: sententiam Regis clara voce recitauit. At Hieremias, audito, standum esse illo tributi anctum, respondit: Non accipio ego istam conditionem, sed Patriarchatu potius abeo.

Verum

οδὶ

Adulterini Patriarchæ excommunicationatio.

Hieremias P. cum Bassa colloquium.

Commoratio ad Chrysopæ.

Relatio ad Sultanum, de eo relictando.

De sententia Regis recitatur.

Ο δὲ Δουβὴς λαὸς, ὡς ἄκουσαν τὸ τοῦ ἑδρα-
μαί, καὶ ἐφίλησαν τὸ ποδάρη τῆ πασιᾶ: καὶ ἔ-
σερξαν τὴν ἐπὶ πᾶσι, μὴ δέλοντ. Τῇ αὖ-
τῃ κυρῇ ἱερεμίας. Καὶ ἔτῃ τὸν ἄρπαξαν, καὶ τὸν
ὑψήσαν, καὶ τὸν ἐκάθησαν εἰς τὸν πατριαρχί-
κον θρόνον, μὴ τῇ μερῶν τῆ βασιλεί-
ας: καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη εἰς τὴν πόλιν, καὶ
εἰς τὸν γαλατῶν, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ: ὅτι ἐπανη-
γύρουν σὺν τοῖς πᾶσι τοῖς χωροῖς.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΠΑΛΙΝ, Ο
πατριάρχης.

καὶ.

Οὗτον χει-
ρομύκτην
πατριάρ-
χην.

Ὡς ἐκάθησε τὸ δ' ἄπερ εἰς τὸν ὑψηλότε-
τον πατριαρχικὸν θρόνον: σὺν μὲν ἡρώδῃ πρῶ-
τος αὐτὸν ἀγάπα πεισιστοῦρας: σὺν δ' ἐχθρῶν,
ἐκάμε φίλους, καὶ ἰσχυρώσαν αὐτῶν: καὶ
ἐχαίρετον ὁ κόσμος, ὅτι, ὡς ἐρῶν φάμεν, ἡ-
τορ αὐτῶν π. ἡρηνιὸς καὶ ταπεινός. Τὸν δ' ἐ-
πιστρέφοντος πατριάρχην, αὐτὸν τὸν Ἰωαννί-
κην, ἀπεδίδοντο τὴν πόλιν καὶ τὴν ἡγε-
τησιν, καὶ ὑβρισμοῖς, καὶ ὀνειδισμέ-
ν, καὶ ἀναθεματισμέν, ὡς πᾶσι πάντων
τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Καὶ εἰς ὀλίγον
καιρὸν ἀπέθανε κακῶς καὶ ὀδυνηρῶς: καὶ ὁ-
ρεθὴ, ἀφωρισμέν, τυμπανιστῶν ἐσόντας,
ὅπως ἀφωριστῶν τῶν πεισιστοῦρας πατρι-
άρχων, ὡς πατριάρχης: καὶ ἐκλάσθη ὁ τα-
λαίπωρος.

Οὗτος κατὰ
ἀνους τῶν πα-
τριάρχων.

Οὗ τὰς κατὰ
συνήθειαν
ἀνους τῶν πα-
τριάρχων.

* φησὶ τὸν
Theod. νῆ-
μορ, ἐρώτη-
σιν.

Αφ' ἧς ἐλάβε τὸ δ' ἄπερ, τὸν πατριαρ-
χικὸν θρόνον, ὁ αὐτὸς κύριος ἱερεμίας: ἔγινε με-
γάλη σύγχυσις καὶ παρεχὴ εἰς τὴν μεγάλην
ἐκκλησίαν: καὶ εἰς πάντας Δουβὴς, ἱερωμέ-
νας καὶ κοσμητικὰς ἐσόντας, ὅπως ἐσυνάχθησαν
ὅλοι οἱ γραμματικοὶ καὶ σοφοὶ τῶν τερνῶν: ἐς
χρόνους εἰς ἡμέρας ἑξήκοντα εἰς τὰς χαρὰς αὐ-
τῶν: ὅτι αὐτῇ ἡ Κωνσταντινὴ πόλις ἐπαρθε ἡ-
πὸ σπασθῆναι τῇ σελτῶν μεχεμετῇ: καὶ
εὐχαλῶν φησὶ τὸν, ὅτι, ὅτι οἱ καὶ σπονδῆς ἐπαρ-
θη μετὰ σπασθῆναι, καὶ νῆα περὶ κωνσταντίνου αὐ-
τὸ τὸ καὶ σπονδῆς ἐκκλησία ῥωμείκη νῆα μὴ δὲ
ψάλλετο, ἡ δ' ἐν νῆα εἶναι: μόνον νῆα πᾶς χαλά-
σκει ἐν βάθρῳ γῆς. Εἶχαν δ' ἐπὶ τὴν τὸν φησὶ
τὸν οἱ τῶν κερκιδῶν: ἐσόντας, ὅπως ἦσαν
βεβαίωτοι τὸν ἐπαρμόν τῆς πόλεως: ὅπως εἰς
ψαν τὸν βασιλεῖαν, καὶ ὅλον τὸν λαόν: καὶ ἐ-
παρθε δὲ σπασθῆναι, ὡς εἶπαμε. Καὶ ἦσαν ἡτοι-
μασμένοι, νῆα δρᾶν μὴ ἡμέρας: νῆα χαλά-
σκει τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν: καὶ τὰς ἄλλας,
ὅσας εὐρέσκοντα ἐδὲ μέσαι εἰς τὴν πόλιν: κα-
τὰ τὴν ἀπόφασιν τῆ φησὶ τὸν, καὶ τὰ ὅσα
μὲν τῇ βασιλικῇ.

Ο δὲ

Verum enim uero populus, audito hoc: proprie-
tate sua accurrens, deosculatur pedes Basse:
auctarium approbat, quantum uis reclaman-
te Hieremia. Ita cum rapiunt, abducunt,
in Patriarchico throno locant, comitante ma-
gno Regis Tzausch: magna tunc letitia &
gratulatione, tum per urbem, tum Galata,
die illo exorta: die festo non modò ab ipsis,
sed etiam à vicinis locis, solennibus ceremo-
nijs acta.

XXI. P. HIEREMIAS,
pristino honore re-
stituto.

Posteaquam ergo hic in sublimi Throno
resedit: amicos quidem suos, maiore charitate
complexus est: inimicos uerò leniens, amicos
sibi reddidit, uenia eis data: gratulatiq̃ue
sunt sibi homines de uirgine eius: quòd is es-
set, ut scripsimus, homo paci deditus, & hu-
militate modesti, animi conspicuus. Illum
autem supposititium Patriarcham Ioanni-
cium, ciuitate expulerunt: qui pudens dis-
cessit: probis contumelijs anathematica ex-
ecratione, omnibus pijs incessantibus. Nec mul-
to tempore post, malus male, & cum dolore,
perijt: anathematicq̃, constrictus, cum sym-
pnum inflatus, repertus est: quandoquidem à
quatuor Patriarchis, propter iniquitatē suam,
Ecclesie consortio spoliatus fuerat. Ita p̃nas
merito suo dignas miser dedit.

Christi imi-
tator Patri-
archa.

Formidabi-
lis conden-
tio Ioanni-
cij.

Teterrima
diaboli ma-
chinatione
periculum
Ecclesiarū
Byzantijs
destruen-
darum.

Ille tempestate, qua ius Throni sui rece-
perat hic Hieremias: accidit magna pertur-
batio confusioq̃, magna Ecclesie: & omni-
bus pijs, tum consecrati, tum profani, ordinis.
Omnes enim literis eruditi et docti Turcarum
conuenerant: notitiam certam ex scriptis suis
habentes: urbem hanc Constantinē, armis &
vi expugnatam à Sultano Mechemeta fu-
isse. Proinde legem exhibuerunt: quacun-
que ciuitas, deditione recusata, vi expugna-
ta esset in eius ciuitates nulla Ecclesia Græca
sacris operandum, inò ne Ecclesiam quidem
talem ullam ibi relinquendam, esse: sed deij-
ciendam, & à fundamentis euertiendam. Ha-
buerunt eam legem Turcæ occultam: cum qui-
dem de expugnatione urbis certi essent: Im-
peratorem, & populum cunctum, casum esse:
ipsamq̃, urbem, ut diximus, ferro expugnatā.
Itaq̃, parati erant, certò die concurrere: & ma-
gnā Ecclesiā, ceteraq̃, urbis huius Tēpla cun-
cta, ex tenore legis illius, demoliri & euertere.

Initium

Ο δὲ ἄρχων ὁ Ἑσάνης, εἶχε μετὰ ἑαυτοῦ Φιλίαν μετὰ τῆς τότε καὶ δὴ λεσκομένης καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρχωνος, νὰ προσκυνοῖ αὐτὴν ὡς εἶχε σιωπῶν κατὰ ἡμέρας, νὰ μὴ ἐν λείπῃ ἀπ' αὐτῆς μὴ πάσης δουλοσύνης. Καὶ, ὡς φοβερός λόγος. ὑπὸ τῆς λέγει. ἡξοῦρε, ὅτι εἰς ἡμέρας πέντε, ὅσες σὰς πὰς ἐκκλησίας, καὶ τὸ πατριαρχεῖον, χαλὰν δὸ πρὸς τὴν ἐμελέαν, ὅτι φεῖται φασ αὐγῆκε· καὶ σπουδὴ, ὅπου νὰ πολεμῇ, καὶ νὰ τὸ νικήσῃ μετὰ σπαθῆς τῆς ἐκκλησίας ῥωμαϊκῆς νὰ μὴ ἐν εἰς τελείως, ἐδὲ νὰ εὐέλκεται.

Ακούσας δὲ τῆς τοῦ Ἑσάνης ἡλθὲν ἡ οὐκ εἰς τῆς προσώπων αὐτῆς· καὶ ἐρνετο, ὡς νεκρός, καὶ ἔτρεμε. Προσκύνας δὲ τὸν καὶ δὴ λεσκομένην· εὐγῆκεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· καὶ ἀνδρὶς εἰς τὸν πατριαρχεῖον μετὰ πολλῶν δακρύων· καὶ δὲ εὐδωκετο νὰ ἀμιλῇ. Καὶ ὁ πατριαρχὸς ἐρώτα αὐτὸν· τί σὺ ἐν λύπησας, καὶ τί τὸ δακρύον; Καὶ μετὰ αὐτοῦ τῆς λέγει. Φεῖται φασ καὶ ὁ εὐσμός ἐγγῆκε τὴν βασιλεύσιν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ πόλις ἐπαρθεῖ δὸ σπαθὶς μετὰ πλεμῶν· ἔλας πὰς ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν νὰ χαλασῇ, ὅπως εἶναι μέγα.

Ακούσας δὲ τῆς τοῦ πατριαρχῆς ἡλθὲν ὁ μέγας φόβος καὶ τρεῖς εἰς αὐτὸν· καὶ ἐκατέδενεν ὁ ἴδρυς τῆς προσώπων αὐτῆς, ὡς περ βροχὴ δὸ πρὸς τῆς ἐν εἰς τὴν γῆν. Καὶ τῆς αἰσῆς ἐκατέδενεν κατὰ δὸ πρὸς τὸν καὶ δὴ λεσκομένην· καὶ ὁ εὐσμός, καὶ αὐτοῖς αὐτῶν ἐκκλησίαν. Καὶ ἐμπεσεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τῆς παμμακαρίστου ἐσθῆτος· καὶ παρὰ κλησὶν ἐκ ψυχῆς μετὰ δακρύων ἐφάλε· καὶ τὴν παμμακαρίστου ἠπαρσάθη. Καὶ ἔτως ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ναοῦ· καὶ τὸ μολάριον ἐκαβαλὶν δὸς· καὶ μετ' αὐτῆς τοῦ ἀρχόντος τοῦ Ἑσάνης, ὑπὸ ἡγεμῆς εἰς τὸν πασά· ὅτι εἶχε παρρησίαν ὁ πατριαρχὸς εἰς αὐτὸν· καὶ ἀγαπᾶν πολλὰ παρ' αὐτῶν τοῦ πασά. Ἦν δὲ ὁ τὸν Φιτωσῆς, ὁ πρῶτος Βεζίρης. Καὶ ὡς εἰώθη μετ' αὐτοῦ τοῦ πασά· κρημνίσεν αὐτὸν, ὅτι νὰ ἐλθῇ εἰς τὸ διβάνη, καὶ νὰ ἐκπαῖ· ὅτι, ὅπου ἦλθεν ὁ σελταὶν μεχέμετης, νὰ ἐπαρῇ τὴν πόλιν· εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδωκαμ πολεμῶν, καὶ ἐχάλασε μερικὰ δὸ πρὸς τὰ τείχη αὐτῆς. Τότε ἐγγῆκεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, βασιλεὺς πρὸς κλησὶν τῆς κασρῆς· καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν σελταῖον, καὶ τῆς ἐπαρῆ δὸς καὶ ἐδῆκεν αὐτὸν ὁ σελταὶν ἀπασιως, καὶ δὸν ἀρχοντας αὐτῆς, τὸν λαόν.

Καὶ, ὡς ἀκουσεν ὁ πατριαρχὸς τὸν λόγον τῆς πασά:

Interim primarius è nobilitate vir, Xenaces, apud eius temporis Quæstorem iudicij, seu Doctorem legis summum (Caddilesceren appellant) gratus erat. Is tunc adiit eum pro observantia sua, salutandi causa: sicut hoc in more sibi posuerat: ut citra prætermisionem quotidie sic summa cum subiectione & studio, faceret. Ad quem cum venisset: insit ei Turca. Scin, quid futurum sit: Die post hodiernum quinto, omnia vestra Tēpla atq; ipsum adeo Patriarcheū, à fundamentis destruētur. Lex enim exijt: quæ cūq; ciuitas oppugnata, ferro capta sit: in ea Græcam Ecclesiam omnino nullam relinqui, nec extare debere.

Hoc audito, immutatus est color faciei optimo viro: exalbuit ad instar mortui, tremuit totus. Valere de in iusto Quæstore: discessit, venitq; in magnam Ecclesiam: ad Patriarcham, multis obortis lacrymis ascendit: nec verbum præ morore proloqui potuit. Patriarcha eum interrogare: quid ageritudinis esset, quid sibi lacryma vellent. Tum hic post moram, Edictum, inquit, à Rege profectum est: quoniam hæc urbs ui & malo expugnata sit: omnes, quæ in ipsa reperiuntur Ecclesias Christianas deijcendas & delendas esse.

Patriarcha ubi hoc audiuit: ingens ipsum metus & tremor incescit: sudor de facie eius, ad modum cadētis ex aere in terram imbris affluxit. Ex templo igitur è sancta cella sua descendit: Templumq; aperiri iussit. Tum ante Pammacarista beatissima virginis, imaginem stetit: precationem ex intimo anima cū lacrymis fecit: sacratissimam illam cōplexus, salutauit. Inde, templo egressus, mula sua cōscensa: cum ipso Principe Xenace ad Bassam equitauit. Accessus enim ei liber ad hunc partem: & per ab eo charus habebatur. Erat is Tulphi Bassa, primus Vesires. Ad hunc Bassam cum venisset: cōsultat is Patriarchæ: accederet in Senatum, & diceret. Verum est: quando Rex Mechemeta captum venit hanc urbem: initio oppugnatio facta est, parte murum eius deicta: Sed postea Constantinus Imperator egressus, cum clauibus urbis in manu: sese subiecit Sultano, easq; ei tradidit. Tunc Sultanus clementer, & ipsum & proceres eius, & totum populum, accepit.

Audito sermone Bassæ Patriarcha modicum quid

Resciscit hunc horribilem conatum Xenaces, Gregus bonus.

Pro pietate sua ad Patriarcham adfert.

O præclarum Patriarcha.

Accedit Bassam supremum.

Ab eo, quid dicere debeat, instruitur.

πασί: ἔλαβε παρόμικραν παρηγορίαν: καὶ ἰδράμεν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους, τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ εἰς τοὺς ἐπιλόπους: καὶ φιλότιμα ἔδωκεν ἑνὸς ἐκάστω, κατὰ τὸ ἀξίωμα.

Καὶ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ἐγένετο διβαίνῃ φοβερόν: ὅτι καὶ οἱ τῶν εἰς ὅλους τῶν πόλεων: καὶ ἐπιστάται, τῆροισι, ῥωμαῖοι, ἀρμενῖοι, ἑβραῖοι, καὶ πᾶσα ἄλλοις. Καὶ τοῦτον πᾶν θύον, ὅτι ἕως ἔξω εἰς τὴν ἀγίαν σοφίαν ἐξέκετο ὁ λαός: καὶ ἀνέστη τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως.

Ὁ δὲ πατριάρχης ἀπεκρίθη εἰς τὸ διβαίνῃ: καὶ προσκυνοῦσας, ἐξάθη ἐμπροσθεν τῶν πασι ἀδελφῶν: καὶ εὐλεπερ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζε τὴν δόξαν καὶ παρερησίαν αὐτῶν. Καὶ ὁ ἰδὼν τὸν πατριάρχην αὐτὸς μεγάλως ἐκυνεπυ: καὶ ἀνέβρεχε τὸ μανδίον αὐτοῦ, καὶ ὅλα τὰ πόρρεμαται: καὶ ὡς τὸ χεῖρ, εἰς τὰ πόδια αὐτοῦ. Ἦν δὲ μετ' αὐτοῦ τὰ πατριάρχης, ὁ σὺν δόξῃ τῶν ἀρχῶν, κύριος Δημήτριος ὁ Κωνσταντινῆος: καὶ ὁ αὐτὸς ἀρχὼν ὁ Ξενακῆς.

Τότε λέγει αὐτῷ ὁ πασις. Πατριάρχης, φεῖπφας ἀγάπῃ καὶ ὁρσμός τοῦ βασιλέως: ὅτι εἰς οἱ ῥωμαῖοι ἰδὼν εἰς τὴν πόλιν, ἐξάθη εἰς τὰ ἄλλα καὶ τὴν βασιλείαν: ὅπου πᾶς ἐπῆσαν οἱ ἄλλοι βασιλεῖς, οἱ πατριάρχης τῶν πόλεων αὐτῶν, μετὰ σπαθῆτας: ἐκκλησία ῥωμαῖκή νὰ μὴ δὲν εἶναι. Καὶ εἶπε τῶν πασι δώσω: αὐτοῖς ἔχουμ ῥούχα εἰς πᾶς ἐκκλησίας πᾶς ἐδινέσας, ὅπου εἶναι τῆς πόλεως, καὶ πᾶς φορεῖται: καὶ χαρτίαν, καὶ ἐπὶ ἄλλο ἔχετε: ἐπαρετέτα, καὶ πᾶς ἐκκλησίας σφελίστε: ὅπου δέλωμε νὰ πᾶς κάμωμε, καὶ ὡς ὁρῶν οἱ φεῖπφας, καὶ ὁ ὁρσμός τοῦ βασιλέως.

Ὁ δὲ πατριάρχης ἀπεκρίθη μεγάλην τῇ φωνῇ, καὶ λέγει τοῖς πασι. Σαλταίνε με, ἔξω ἀπὸ τῆς πόλεως, εἰς ἄλλα καὶ τὴν πόλιν νομῶ. Περὶ δὲ τῆς πόλεως λέγω, ὅτι τῶν κατὰ ἐκείνῳ, ἐπὶ ἡλθε, νὰ πολεμήσῃ τὴν αὐτὴν πόλιν, ὁ σαλτῶν μεχεμέτης: τὸν ἐπεσκυνώσαν, καὶ τοῦ ἔδωκεν δειγματικῶς τὸ κάστρον: ὁ, τε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ παλαιολόγος, καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτοῦ, καὶ ὁ λαός.

Ὡς εἶπε δὲ τῶν λόγων τῶν τῶν πατριάρχης τοῖς πασι: ἀπεκρίθη, καὶ τοῦ εἶπε. Τούτω τῷ λόγῳ, ὅπου εἶπες, ἔχεις μάρτυρες με. μεσολαβήσας: ὅπου νὰ ἦσαν εἰς τὸ φεῖπφον τῶν σαλτῶν μεχεμέτη: ὅταν ἡλθε, καὶ ἐπῆρε τὴν πόλιν:

quid consolationis accepit, eoquē die cucurrit ad omnes proceres, & primores Aulae, & ceteros auctoritate praeditos. Hos prehensavit horum singulis pro dignitate munera dedit.

Prenfat ad Bassas.

Postero die, concilium horrendum habebatur: quod fama totam urbem discurrebat: congregatiq; eo sunt Turcae, Graeci, Armeny, Hebraei, omnium denique nationum homines: tanta multitudo concurrente: ut totum exterius quod inter Palatium, & S. Sophiam, spatium est, completum esset: ut audirent, quamnam Rex sententiam ferret.

Postidie ad Bassas currit.

Tunc Patriarcha ad Senatum Purpuratorum accessit: reuerentiaq; inclinatione petitoris facti, stetit coram Bassis: aspiciens eos, & maiestatem eorum admirans. Ei sudor undique e facie manabat: & pallium eius, reliquamq; vestem, rigabat: sicut Christo in supplicio suo accidit. Aderant in tanto periculo Patriarcha, nobilissimus Princeps Demetrius Catacuzenus: & ipse quo dictum, Dominus Xenaces.

Assant ei Principes Graeci.

Tunc Bassa incipiens, Patriarcha, inquit, audi. Edictum exiit Regium: ne vobis Graecis, nec in hac urbe, nec in alijs oppidis Regis: quae ceteri Reges, maiores eius, armata manu sui iuris fecerunt: ulla Graeca maneat Ecclesia. Dic ergo sacerdotibus tuis: si habeant uestimenta in Ecclesijs uestris: quae uestro ordini propria sunt, & quae gestatis eodemq; modo libros, aut alio quid aliud: ea inde tollantur, templaq; uestra claudantur: quia de his faciemus, quod in mandato Regij edicti habemus.

Bassa indicatio de Ecclesijs demolendis.

Ibitum Patriarcha, clara voce respondens, ad Bassam dicit. Sultane mi, de alijs quae extra sunt, ciuitatibus, nihil respondeo. Quod uero ad hanc urbem attinet: aio, illo tempore, quo Rex Mechemeta oppugnatum eam uenerit, deditionem esse factam urbis, & voluntariam traditionem, tum ab imperatore Constantinopoli Palaeologo, tum principibus uiris, tum a populo.

Patriarcha intercessio Constantinopolin ui captam negantis.

Cum haec Patriarcha dixisset Bassa: hic respondens, inquit. Habes ne istius, quod dixisti, Testes aliquot Musulmanos hoc est, circumcisos Turcici generis, qui tunc meruerunt in exercitu Sultani

A Bassa res ad testes Turcas citur.

πολιτὶς μάθωμε, πῶς τὴν ἐπὶ τῇ: ἢ μετὰ πλε-
μοῦν ἐπεσκιώσῃ; ὁ δὲ πατριάρχης ἀπε-
κρίθη: ἔχω, σβλάθε με. ὁ δὲ πσιῶς εἶπε
τῷ πατριάρχῃ: Εἰ δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ διβαλὴν: καὶ
θελωμεν τὸ κάμα ἀρτῆς τῆ βασιλείας: καὶ
καθὼς ὅρση.

Ἐξόχη δὲ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς συ-
νοδίας αὐτῆς ὁπὸ τὸν πασιῶν: καὶ ἡκολούθη-
σαν αὐτῷ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν:
καὶ ἦλθαν μετ' αὐτῶν εἰς τὸ πατριαρχεῖον:
καὶ εἰσάγει αὐτῶν ὅλοι μὲν Φωνῇ. Οὐχὶ μόνον
φλωρεῖα νὰ δώσωμεν Δεῖ τὰς ἐκκλησίας
μας, νὰ τὰς ἐλθῶντες ὁμοῦν: ἀλλ' καὶ νὰ ἀπε-
θαύομεν, καὶ ἡμεῖς, καὶ τὰ παιδία μας.

Ἀκούσας δὲ τῶν λόγων τῶν πατριάρ-
χης ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἡνυχάζησεν πολλὰ, καὶ ὁ
λόγησεν αὐτῶν: καὶ ἔτις αὐτῶν εἰς τὸ εἶον
κελλίον αὐτῶν.

Καὶ ὅτι τὴν αὐτοῦ ἦλθαν οἱ κληρι-
κοί, καὶ οἱ ἄρχοντες: καὶ ἐπῆραν τὸν πα-
τριάρχην, καὶ εἰς τὸ διβαλὴν ὑπῆγαν: ἀ-
κολούθουντες καὶ ὅλα τὰ λαοὺ τῶν χριστι-
ανῶν, τῆς πόλεως, καὶ τοῦ Γαλατῆ, ἱεραι-
κῶν καὶ κοσμικῶν. Καὶ, ὡς ὑπῆγαν εἰς
τὸ διβαλὴν: εἰς ἃ δὲ πάλιν ὁ πατριάρχης, με-
τὰ τῶν κληρικῶν καὶ ἀρχόντων, ἐμπεσθεῖν
τῶν πασιῶν.

Τότε ὁ τῶν Φωνῶν, ὡς πρῶτος Βε-
ζήρης, εἶπε: Πατριάρχῃ, ἐγὼ, καθὼς ἦλ-
θα ἐδῶ εἰς τὸ διβαλὴν τὸ βασιλικόν: ὑπῆ-
γα, καὶ ἐπεσκιώσῃ τὸν βασιλεῖα: καὶ
ἀρτῆς τὴν τὸ κάμα. Καὶ ὅρση, ὅτι νὰ φέ-
ρῃς τοῦ μουσουλμάνου ὁμοῦν: ὡς εἶπες,
ὅτι ἐγὼ μάρτυρες: νὰ σὺ ἐρωτήσομεν, τὴν
ἐξόχην εἰς τῶν. Καὶ, ὡς αὐτῶν ἐκούσω-
με, θέλω γενεῖ πάλιν ἀρτῆς εἰς τὸν βασιλέ-
α, καὶ καθὼς ὅρση. Λοιπὸν, φέρε σὺ μαρ-
τυροῦσθ.

Τότε ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης, καὶ εἶ-
πε πρὸς τὸν Βεζήρη. Σβλάθε μου, οἱ μαρ-
τυροὶ μου ἐδῶ δὲν εἶναι, μόνον εἰς τὴν Ἀ-
δριανούπολιν: καὶ ζητᾷ * Βαντᾶ ἡμέρας εἰ-
κοσι, νὰ στείλω, νὰ σὺ ἐφέρω. Ἀκούσας δὲ
ὁ πασιῶς τῶν, ἐδῶκε τῶν Βαντᾶ. Καὶ
ἔτις ἐπεσκιώσῃ ὁ πατριάρχης: καὶ ἐ-
ξόχη ἐξῶ ὁπὸ τὸ διβαλὴν, μετὰ τῆς συνοδίας
αὐτῆς: καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλη-
σίαν. Καὶ πᾶν ὁπὸς ἀπέστειλεν αὐτῶν
πρὸς τὴν ἐκκλησίαν: καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἀ-
δριανούπολιν, μετὰ μεγάλων χαρισμάτων
καὶ δωρῶν: καὶ πρὸς σὺν μουσουλμάνους ἐκά-
νους, ὅπως ὑπῆγαν εἰς αὐτῶν, νὰ σὺ ἐφέρω.
Καὶ

tani Mechemetæ: cum hanc urbem in-
ualit, & cepit: ex quibus certiores fia-
mus, quo eam modo ceperit: uine, an
deditione? Ibi Patriarcha, habeo, inquit,
Domine mi, Redito igitur (refert Bassa)
cras ad conciliū. Referemus nos rē ad
Regē: & quod ipse imperauerit, fiet.

Tum Patriarcha, & sui, à Bassa exi-
runt: quem secuta est omnis Christianorum
multitudo: & cum eo Patriarcheum ingres-
si una uoce omnes ad ipsum dixerunt. Non
tantummodo aurum dabimus: ut Ecce-
lias nostras imminente discrimine libe-
remus: sed etiam mortui nos iuxta, ac li-
beros nostros, offerimus.

Hanc praeclaram populi voluntatem ut
percepit Patriarcha: magnas eis gratias e-
git, & benedictione sua profecutus est. Inde
in sanctam suam habitationem ascendit.

Postridie conuenerunt Clerici & Primo-
res: adiunctoq; Patriarcha, ad tribunal ire
perrexerunt: comitante ipsos cuncto Christia-
no populo: non modo urbis, sed etiam Galatae:
nec sacri modo ordinis, sed etiam secularis.
Cumq; eo peruenissent: rursus stetit Patriar-
cha, cum Clericis & Principibus, coram
Bassis.

Ibi Tulphi Bassa, ut primus Vesires, insit.
Heus Patriarcha, Ego sicut huc in Re-
gium Senatum adueneram: abij postea
ad Regem, & adoraui, negotiumq; ei
exposui. Mandatis ergo, ut adducas Mu-
sulmanos istos, de quib; dististi, te eorū
testimonio usurum: ut ex ijs quæramus
quid illa de re cognitum habeant. Quā-
do eos audiuerimus, res iterum ad Re-
gē referetur: fietq; qd ipse imperauerit.
Proinde Testes tuos producito.

Tunc Patriarcha ad Vesirem: Testes mei,
inquit, mi Domine, hic non sunt, sed A-
drianopoli. Ideo dilationem peto ui-
ginti dierum, ut mittam, qui eos addu-
cant. Bassa, hoc audito, petitioni eius annuit.
Tum reuerenter se inclinans Patriarcha, ē
concilio exiit, cum comitatu suo: & in ma-
gnam Ecclesiam, seu Patriarcheum, rediit.
At confestim homines, usu rerum exercitati-
simos, expediti, qui Adrianū urbem, multis
magnisq; cum muneribus petiuerunt: ubi
Musulmanos illos, quorum causa accersē-
dorum iter susceperant, inuenerunt. Cū his
collocuti sunt: eis dona illa in manus dedere:

o 2 quibus

Populus
Græcus,
pro confer-
uatione Ec-
clesiarum
mori parat.

Testes po-
stridie Bassa
iussu Sulta-
ni requirit.

Res, poten-
te Patriar-
cha, aliqua
diu differ-
tur.

Patriarcha
Testes ex
Adrianopo-
li precio
conducit.

* Βαντᾶ
δυσείαν.

Καὶ ὁμίλησαν μετ' αὐτῶν : καὶ τὰ δῶρα ἐ-
πι χεῖρας ἔλαβαν , καὶ ὡς ἐκείνοι ἠθε-
λαμ.

Τότε ἐκαβαλίνδυσαν , καὶ ἦλθαν ὁμοῦ
μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν τοῦ πατρι-
άρχου, εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. Καὶ
ἐκατόβη ὁ πατριάρχης εἰς τὴν αὐλὴν : καὶ
ἠγκαλίδη αὐτῶν, καὶ οὗ ἐδέχθη μετὰ πλ
Fort. τόπον
ἐλθόντα

λῆς ἀγάπης : καὶ τῆς ὥρας πόρου, * καὶ ἐκάθη
σαν : καὶ φωνή τῆς φωνῆς οὗ ἐφ' ἑρε, καὶ ῥ
καὶ αὐτὴν ἀπαύθησαν.

Fort. μετ'
αὐτῶν.

Τότε γὰρ τὴν δ' ὅτιον ἡμέραν οὗ ἐ-
πῆρε : καὶ ὑπῆγαμ εἰς τὸν πασιαν. Καὶ
ὁ πασιαν, Δὲ ὄνομα τοῦ πατριάρχου, εἰς
τὴν ἀγάπην, ὅπου εἶχεν εἰς αὐτὸν, ὁμίλη-
σε μετ' αὐτῶν : καὶ ἐς ἐρεῶσαν αὐτῶν, ἵνα
μαρτυρήσων, καὶ ὡς οὗ ἔπειτα ὁ πατριάρ-
χης : καὶ οὗ ἐπαρήγγειλεν, ὅτι καὶ αὐτὸν φέ-
ρον να μὴ ἐρεῶσαν. Καὶ ἔτις ὁ γῆκεν ὁ πα-
τριάρχης μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς πασιαν : καὶ ἦλ-
θαν εἰς τὴν πατριάρχου.

Καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν ἐπῆρεν αὐτῶν ὁ πα-
τριάρχης : καὶ ὑπῆγαμ εἰς τὸ βασιλικὸν δι-
βάνη : καὶ ἐμπεσόντων τῶν πασιαν ἀμφά-
νη, καὶ ἐπεσὶν αὐτῶν. καὶ οὗ μάρ-
τυρας ἀφῆκεν ἐξ αὐτῶν τὸ διβάνη οἰκονομι-
κῶς. καὶ ὡς τὸν ἴδεν ὁ πασιαν : πῦ εἶπε.
Πατριάρχῃ, ὁ βασιαν, ὅπου ἐπῆρες εἰκοσι ἡ-
μέρας, Δὲ νὰ φέρης μάρτυρες, ἐφ' ἑρε, καὶ
ἐπῆρεσε. Τότε τὴν λέγει : Πρόσεχε, νὰ
μὴ ἐρε ψάδης εἰς τὸν βασιαν : καὶ δε-
λας πῶς εἰς μεγάλην ὀργὴν, καὶ πῶς
δῶσαν, καὶ καταδίνων. Τότε ὁ πατρι-
άρχης ἀπεκρίθη πρὸς τὸν πασιαν, καὶ εἶ-
πε. Σχλητέ μου, ἐγὼ κατὸν βασιαν, ὅ-
που ἐπῆρε, ἤφ' ἑρε οὗ μάρτυρες μου : καὶ
εἰς τὴν βασιαν δὲν ψάδω, οὐδ' εἰς
τὴν αὐτῶν πῶς. Ὁ δὲ πασιαν τοῦ λέγει :
καὶ πῶς εἶναι : καὶ ὁ πατριάρχης τοῦ λέγει :
ἐξῶθεν τοῦ διβανίου γέγονται μετὰ ἐδικῶν
μου καλοζήρων. Τότε ὁ πασιαν, ὡς ἀκκ-
σεν τοῦτο : παρ' ὅθεν ἐσελεν εἶαν τζαού-
ση : καὶ ἐδραμε, καὶ ἤφ' ἑρε αὐτῶν ἐμπε-
δετῶν πασιαν. καὶ, ὡς οὗ ἴδαν : ἐ-
ζηύμασαν εἰς τὸ γῆρας αὐτῶν. Ὅταν γὰρ τὰ
γένηται αὐτῶν ἄσπερ, ὡς τὸ χιόν τὸ κα-
βαρόν : καὶ ἀπὸ τὰ ὁμμάτια τῆς ἐρεχαι δ' ἄ-
κρυαι : καὶ γύρωθεν ἡσαν ἡκκίνα, ὡς κρεαί :
καὶ ἐτερεαυ τὰ χεῖρα αὐτῶν, καὶ τὰ ποδ' ἄ-
ερα, ἀπὸ τὸ πολὺ γῆρας.

Εἶπε δ' ὁ πασιαν τοῦ εἶπ' ἀπ' αὐτῶν :
μὴ. πῶς λέγουσιν τὸ ὄνομα σου : καὶ ἀπεκρίθη, Μυσταφᾶ.

quibus acceptis, animorum satisfactum
est.

Tunc equitarunt cum Legatis Patriar-
che: & in magnam Ecclesiam pervenerunt.
Descendit Patriarcha in aream comple-
xusq; hospites, comiter & benignè excepit:
ac statim in locum duxit, ubi assederunt:
& varia cibaria apposuit, vestesq; dedit.
Ita requieverunt.

Altero die postsecum duxit eos ad Bassam.
Hic Patriarcha causa, pro benevolentia &
charitate erga hunc, colloquitur cum ipsis:
confirmans eos, ut dicant ea pro testimo-
nio, quæ ipsis Patriarcha iniunxerit: &
precipiens eis, ne ullum metum prorsus ha-
beant. Collocutione finita, Patriarcha
cum ipsis à Bassa digressus, in Patriarcheum
redijt.

Postridie, adiunctis sibi eis, procedit
ad Regium Senatum: in conspectum Bassa-
rum venit: eis debitam reuerentiam exhi-
bet. Testes verò extra Senatum, dedita
opera reliquit. Eum ut Bassa vidit: in-
quit. Patriarcha, spatium viginti die-
rum, quod ob Testes adducendos
sumpseras, iam abijt. Nunc ergo
quid dicis? Caue, quicquam Regi
mentiaris: ne in gravem incidas i-
tam, condemnationem, & poenam.
Tunc Patriarcha, Bassa: Ego: inquit:
mi Sultanæ, ex præscripto concessit
mihi comperendinationis, Testes
meos adduxi: nec aduersus Regiam
maiestatem, neque contra tuam di-
gnitatem, mendacium dicam. Vbi
ergo sunt (querit Bassa) isti Te-
stes? Respondit Patriarcha: Foris extra
Senaculum stant; cum Monachis
meis.

Confestim Bassa, uno Zauschorum
misso, illos in conspectum Bassarum addu-
ci imperat. Quos ut viderunt hi: admi-
rationum senectutem sunt. Albedine
namque barba ipsorum, cum pura nive
æquate conspiciantur: oculi fluebant la-
crymis, circum rubentes, cum caro tre-
mule manus erant, & pedes, præ longa
senectute. Tunc Bassa uni horum:
Quod est tibi nomen? Mustapha,
inquit.

Bassa, Patri-
archæ amo-
re, eos testi-
ficandum
confirmat.

Postridie
ad rem ue-
nitur.

Testes po-
triarchia
toti cano-

Καὶ εἶπε, Γενύξη. Λέγει δὲ καὶ τὰ ἄλλα, τοῦ
δούλου: τί ὄνομα ἔχεις; Καὶ ἀπεκρίθη, Πι-
ρῆς. Καὶ πρὸς πατέρα σου πῶς ἦτον τὸ ὄνομα
τῆς; Καὶ εἶπε, Ρυσάμης. Τότε αὐτὸς λέγει: πό-
σοι χρόνοι νὰ εἶναι, ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἡσυχίας
Μεχεμέτης τῆς τῶν Κωνσταντινουπόλεως;
Καὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ὀγδοήκοντα ἔτη
εἶναι ἕως τῆς σημερῆς. Λέγει αὐτὸς πάλιν καὶ
εἰς τὸ πῶς οὖν χρόνων νὰ ἦσθαι; Εἶπαν δὲ,
ἕως δεκοκτὼ καὶ ἑξήκοντα εἰς. Πάλιν γὰρ αὐ-
τὸς λέγει: Πόσοι χρόνοι νὰ ἦσθαι τῶν σημερῶν;
Απεκρίθησαν, ὅτι ἑκατὸν δύο. Καὶ ἀπε-
σας ὁ πρῶτος πᾶσι, μετὰ τῶν ἄλλων πα-
σι δὲ, ὑπερεβύμασαν καὶ ἐφύλαξαν. Εἶ-
πε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς: Εἰς τί ὑπο-
στάειν δοκῶσθαι τῶν κατὰ ἐκείνην, εἰς τοῦ
σουλτάνου τὸ φρονεῖν; Καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθη-
σαν: νοπετζίδες, τῆς Γενίτζαροῖς: Φορ-
γυκα λεγονται, σὺλτάδοι. Πάλιν αὐτὸς λέ-
γει: ὁ σὺλτάνος τῶν πόλεων τῶν πᾶσι
ἐπὶ ἡσυχίας, μετὰ ὅλεμον, ἢ ἐπὶ ὁρμητικῶς; Καὶ αὐ-
τοὶ πρὸς τὸν πατέρα εἶπαν: ὅτι ἐπὶ ὁρμητικῶς.
Καὶ ἀπεκρίθη, σὺλτάνος με, πῶς ἔγινε: νὰ μάθης
τῶν ὑποθέσεων κατὰ λεπτάς.

Ὡσαύτως ἡλθον μετὰ τὴν φρονίαν εἰδὼς με τὸν
σουλτάνου: ἐκ τῆς ἐκείνης, καὶ ἐκείνης ἡ-
με: καὶ πόλεμον δὲν εἰδῶκαμε, ἕως ἂν καὶ ἡλ-
θον ἡ ἀρμάδα, τὰ κάπρυα, ἀπὸ τῶν
μυρῶν θάλασσαν. Καὶ ὡσαύτως εἰ-
μὲν ἦσαν ὁ σὺλτάνος τῶν βασιλέων τῶν ῥω-
μαίων: νὰ τοῦ δώσῃ τὸ κάπρυον θελήματι
κῶς νὰ τὸν ἐκείνη ἀδελφῶν: νὰ εἶναι οἱ δύο,
αὐτὸς καὶ βασιλεὺς: καὶ νὰ τοῦ δώσῃ, ἢ
πᾶσι ἀπὸ τῶν θύλων, ἢ κατὰ, ἢ ἄλλα εἰς ὁ-
δήματα: νὰ εἶναι ἀμφοτέρωθεν μετὰ τῶν ἀρ-
χόντων αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δὲν ἐ-
δέχθη τὸν λόγον αὐτῶν τοῦ σουλτάνου, εἰς
οἱ ἀρχόντες. Καὶ γεμιστὰς ὁ σὺλτάνος θυμὸς, ὁ-
ριστὴς τῆς ὁδοῦ, καὶ εἰδῶκαμε πόλεμον: τὰ
κάπρυα, ἀπὸ τῶν θάλασσαν: καὶ ἡμεῖς, ἀ-
πὸ τῶν στερέων. Καὶ ἀπὸ τῆς λουμπάρ-
δαις, καὶ ἀπὸ τῆς φερίαις, καὶ ἀπὸ τῶν πλε-
θῶν τοῦ λαοῦ, ἐσκοπνίσαν ὁ κόσμος: καὶ
ἐφαίνετο ἡ ἡμέρα, ὡσαύτως νύκτα. Καὶ εἰς ἐκεί-
νον τὸν πόλεμον ἐπορεύθησαν πολλοὶ καὶ
μεγάλοι ἀπὸ τῶν φρονίτων τοῦ σουλτάνου: ὁ
πλεονεξίας τῆς ῥήμελης, τῆς τῆς δύσεως:
ἀγῶδες, φλάμπωροί, ἀπῶδες, καὶ ἄλ-
λοι πολλοί. Καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ῥωμαίων πο-
λεμὸν κατὰ τὸν ἐκείνην εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς
λουμ.

rum, Vexilliferi, Spachi, alij multi. Sed

inquit. Et patri tuo quod erat Genurza.
Dein aliterum interrogat: Quo tu nomi-
ne uocaris? Respondit Piræ. Quo uerò,
pater tuus? Rustamæ, ait. Tunc interro-
gat: Quantum est annorum, ex quo ce-
pit Sultanus Mechemeta hanc Consta-
tinum? Responderunt: ab hinc octoginta
quatuor anni. Rursus: Et uos quot an-
norum eo tempore eratis? Dicunt: de-
norum octonorum. Rursus querit: Quot
annorum nunc estis? Centenorum bino-
rum, inquit. Audito hoc, supra mo-
dum admiratus est, & obstupuit, primus
Bassæ, nec non & reliqui Bassæ. Rursus eis
dicit: Quod erat genus vitæ uestræ,
quod munus, illa tempestate, in Sulta-
ni exercitu? Nopetzides eramus, id est,
Ianizari, Latini, Milites vocant. Rursus Bas-
sa querit: Quonam modo Sultanus hanc
urbem, in suam potestatem redegit?
Violenta ne expugnatione, an humili
deditione? Respondenti hi: subiectione
& deditione. Id autem quomodo fa-
ctum sit, audi mi Domine, ut rem exa-
cte cognoscas totam.

Postquam cum Sultano & copijs huc
uenimus: ante urbem tentorijs positjs,
consedimus: nec oppugnationem intu-
limus, donec elassis & triremes ἐπὶ ponto
Euxino descenderunt. Vt autem appu-
lerunt: Sultanus, legatis missis ab Impe-
ratore Romano poposcit: traderet sibi
urbem ultro: ut eum fratris loco duceret:
ut ambo essent Domini & Reges:
ut ei daret, quicquid vellent sine onum ἀ
negotijs publicis, siue oppida, siue al-
lios prouentus & redditus: ut felicitate u-
nâ cum familia nobilibus suis frueretur.
At imperator, & Proceres eius, nullo
pacto postulationem Sultani accipere.
Vnde totus ira inflammatus, quâ mox
exercitū in armis esse iuber. Tunc oppu-
gnationē ordimur: elassis, ἐπὶ mari, nos, ἐ
terra: eamque tāτα vi & impetu: ut hōbar-
darum, & tormentorum manuariorū
fumo, multitudinisque oppugnationū pul-
uere, cælū undique obtenderetur: ac dies
in noctē uertisse uideretur. Eo in prelio
desiderati sunt multi praestantissimi ἀ
parte Sultani uiri: Beglerbeius Roma-
niæ seu Occidentis: Duces Ianizaro-
& nos uicissim ingentem Romanorū
fira-

Examinat
eos Bassæ

Aiunt, ante
84. annos
Constanti-
nopolin ca-
ptam fuisse.
Ergo actio
hæc, in an-
nū Christi
1536.
incident.

Testantur,
urbem esse
deditione
captam.

λουμ' ἀρδ' αἰς, καὶ μετὰ τὴν φέκτα, καὶ μετὰ τῆς σαγίτης. Καὶ ἀπὸ τῆς τειχίας τῆς κἀσπ' ἐχαλάσαμεν, καὶ ἀπὸ τῆς ὁπλήτιας.

Τότε, ὡς ἰδὲν ὁ βασιλεὺς τῶν ρωμαίων τὸ πλῆθος, ὅπου ἐσκοτώθη ἀπὸ τοῦ ἀνδρώπ'ους τῆς ἐφοβήθη, μήπως καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸ κἀσπ'ον· καὶ τοῦ ἀνδρώπ'ους ἀπεκεφαλίσσιν· καὶ ἐσελθὼν ἀπὸ τοῦ ἀρχοντος τοῦ παλαιῆς αὐτοῦ ὑποκροισαρίως εἰς τὸν σελτάνον μας· καὶ τὸν ἐπεσκημίσεν, ὡς ἐκ προσώπ'ος τῆς βασιλείας αὐτῶν· διὰ τὴν κἀμουρ ἀγάπην, νὰ τῷ δώσῃ τὸ κἀσπ'ον· καὶ αὐτὸν νὰ τοῦ δώσῃ ἀναπαύσεις μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν· καὶ τὸν λαὸν νὰ μὴ δ' ἐρ' περσεγγίσουσιν, ἢ νὰ κενρσδίσωμ, ἢ νὰ ἀκρμαλωτίσωμ· ἀμὴ νὰ τοῦ ἀφίσῃ εἰς τὴν ὁπλήτια αὐτῶν· νὰ καθεζόνται εἰρηνοῖ, χωρὶς καμίαν ἐγγαρείαν, ἢ ἄλλαν βάρ' πνός. Καὶ ὁ σελτάν, ὡς ἤκουσε τοῦ λόγου τῆς δ' ὁπ' τῶν ὑποκροισαρίων, ὡς ἐκ προσώπ'ος τῆς βασιλείας· ἐδέχθη αὐτῷ πολλὰ καλῶς μετὰ μεγάλης χαρῆς· καὶ ὁρ' σμὸν ἐγγράφως τοῦ ἔδωκε, καὶ ἐλεγεσθ' ἔτ'ως. Εἰ γὰρ βασιλεὺς σελτάν Μεχμετῆς, διὰ τῆς παρόντος ἐμ' ἐγγράφου ὁρ' σμ'ος, κἀμὴν ψυχικὸν εἰς τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως Κωνσταντίνου τὴν παλαιολόγον, καὶ εἰς τοῦ ἀρχοντος αὐτῶν· νὰ τοῦ δώσῃ, ἢ τοῦ ζητήσιν κατὰ δίκαν τὸν τρόπον· νὰ ἔχωμ, διὰ τὴν ἔξ' ὁμημερμ'ς, ὡς ἀρχοντες· νὰ ἔχωμ ἀναπαύσεις, καὶ δ' ἔλας καὶ δ' ἔλας· τὸν δ' ἐπίλοιπον λαὸν θ' ἐλ'ω, ὅτι νὰ εἶναι ἐλ'δ' ἔδ' ἐρ'νι δ' ὁπ' π' ἄσιν ἐγγαρίαν καὶ βάρ' πνός· καὶ π' ὁπ' π' αὐτῶν διὰ τὸν ἔξ' ὁμ'ος νὰ μὴ δ' ἐρ' τοῦ ἐπ' ἄρ'ω, ἔπ' ἐγ' ὡς ἔπ' οἱ διὰ δ' ὁχοὶ τῆς βασιλείας μ'ς ποτὲ τῶν καμ'ῶν· ἀμὴ ὁ παρ' ὁρ' σμ'ος μ'ς, νὰ εἶναι καὶ δι' ἐμ' ἐνὶ β' ἐβ' αὐτῶν καὶ ἀσ' ἄλ' αὐτῶν. Ἐδ' ὡκε δ' ἐτ' ὁπ' τὸν ὁρ' σμ'ον ὁ σελτάν, μετὰ χερ' τῆς τῶν ὑποκροισαρίων· νὰ τὸν ἔδωσιν τῇ βασιλείᾳ Κωνσταντίνου. Καὶ ἔτ'ως ἐπεσκημίσεν καὶ ἡλ' ἔδ' αὐτῶν εἰς τὸν βασιλεῖαν, καὶ τὸν ὁρ' σμ'ον τῶν ἔδωκεν.

Ὡς δ' εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸν ὁρ' σμ'ον τοῦ σελτάν· ἔχ' ὁπ' πολλὰ. Καὶ τῆς ὥρας ἐπ' ἤρ'ε π' κ' ἡλ' δ' ἰα τῆς κἀσπ' καὶ τοῦ ἀρχοντος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ· καὶ δι' ἡγ'ε, καὶ ἐπ' ἡγ'εν εἰς τὴν τείχη τῆς σελτάν· καὶ τῶν ἐπαρέδωκε τὰ κ' ἡλ' δ' ἰα τῆς χερ' αὐτοῦ. Ὁ δ' σελτάν, ἡγ' ἡλ' δ' ἰα τὴν βασιλείαν, καὶ τὸν ἐφίλησε, καὶ τὸν ἐκ' ἡλ' ἰα εἰς τὸ δ' ἐξ' ὁμ'ος τῆς μέρ'· καὶ ὁρ' σμ'ος, καὶ ἐκαμ' ἡγ' ὡς μεγάλης τῆς

Sultanus autem imperatorem humaniter complexus, & osculatus, ad latus suū dextrū collocavit. Ita tridū & trinoctiū, iussu eius in magna hilaritate festiuitateq; cōsumptum.

stragem, bombardis, tormentis, & sagittarum nimbo, edidimus: nec nō etiam murorum urbis partem, & complures domos, prostrauimus.

Tunc Romanus Imperator, uisa tanta suorum clade, timuit, ne urbs quoq; caperetur, & ad occidionem ciues perducerentur. Itaq; Legatos ē Primorib. Palatii sui ad Regem nostrum misit: qui nomine Imperatoris sui, suppliciter cū eo de pace egerunt. Imperatorem, urbē dediturum: daret inuicē Rex ei, & Aulicis eius tutum receptum, & uitam tranquillam: nec permetteret militi, facere in ciues, nec bona eorum diripere, nec captiuos abducere: sed singulos in domibus suis manere sineret: bona pace fruētes: omnis coactionis, & aliorū onerum, immunes. Ibi Sultanus, audita Legatorū, nomine Imperatoris, oratiōe, conditionē clementissimē, magno cum gaudio, accepit: & decretū eis, his uerbis conceptū dedit. Ego Rex Mechemeta: hoc meo scripto clemētiā & gratiā declaro Regi urbis Constantino Palæologo, & Principib. eius: me ipsorum rationibus ita prouisurū: ut eis prabeā, ipsiq; iure ā me petāt, omnia cōmoda: quæ ad uitā feliciter degēdā sibi, ut Principibus uiris dignum est, conducant: ut habeant domicilia, uitam quietam, seruos & seruas. Quod ad reliquū populū spectat: uolo, ut omni exactione & onere soluti liberiq; sint: neq; ab eis filios, inlanizarorū ordinē abducā, nec ego, nec successores Regni mei, ullo unq; tēpore: sed hoc meū consultū & sentētia maneat firmū, nec ullo modo labefactē. Tradidit hoc decretū Sultanus manu sua Legatis, ut id Regi Cōstantino afferret. Ita hi humiliter reuerētia Sultano exhibita, ad imperatorem suum redierunt, eiq; Scriptum hoc reddiderunt.

Hic igitur, ut legit rescriptum Sultanis: sanē q; gauisus est. Proinde nulla interposita mora, clauēis urbis accepit: de proceribus & populo, quos idoneos existimauit, sibi comites adiunxit: urbe egressus, ad tentoriū ipsius Sultani perrexit: & clauēis illi in manus tradidit.

Quali Constantinus tandem missa legatione, pacem petierit.

Eamq; Mehemetes cōcessit.

Et Constantinus, dedicatione facta, honoratus à Sultano fuit.

τρεῖς ἡμέρας, καὶ τρεῖς νύκτας. καὶ ἐτ' ἔπει-
ρευ ὁ βασιλεὺς τὸν σελτανοὺν καὶ ἔμπηκεν εἰς
τὴν πύλιν, καὶ τὰ πύλιν ἐπαρῆκε.

Αἰσθασ δὲ ταῦτα ὁ πατριάρχης ὑπὸ τῶν μαρ-
τύρων· ὡς ἦν εἰς τὸν σελτανοὺν· ἔαυτ' ἑαυ-
τὰ ὅλα τὰ ἐκαμείκ· τὸ γῆρας, καὶ τὴν πολυχρό-
νιον τῶν μαρτύρων ἔπει. καὶ αἰσθασ ταῦτα ὁ
σελταν· μεγαλῶς ἐθαύμασε· καὶ πᾶρ δὲ
δύο ὅρους, καὶ ἔδωκεν ὁρσμον τὰ πατριαρχῆ·
να μὴ δ' αἰσχρὰ πλεονεξία πειρασμοῦ, καὶ
δ' ἐνόχλησιν, ὡς τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως τ'
ἐκκλησιῶν, ὡς ἔσκεται ὁ νόστος.

Ὡς δ' ἐλάβεν ὁ πατριάρχης· τὸν ὁρσμον·
ἦλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, μετὰ παντός τοῦ
λαοῦ τῶν χριστιανῶν· καὶ τοῦ ὁρσμου εἰς τὸ
σπασοφυλακίῳ ἐβάλε. καὶ τῇ ἡμέρᾳ σκάνη
λιτανίας καὶ ὀχλαρίσας πρὸς τὸν κύριον
ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν, καὶ πρὸς τὴν παμμακα-
ρίστον, τὴν πικρὸν δόξαν ἀγίων θεοτόκων,
τὴν ἐλπίδα καὶ ἀγκυράν ἡμῶν τῶν δούλων
καὶ ὁρθόδοξων χριστιανῶν, ἐκαμάρμετε πᾶ-
σης δουλείας. καὶ ἡ φωνὴ ἦν οἱ χριστι-
ανοί, καὶ ἡ γαλλία δὲ ἦν, εἰς ἐκ τῶν ἀγαθῶν
τῶν, ὅπως ἐγένετο· καὶ ἐλπίδα ἦν ἡ κατ' ο-
λικὴν μεγάλη ἐκκλησία· καὶ αἱ ἐπίλοιποι
ἐλαί ἐκκλησίαι τῆς πόλεως, καὶ τοῦ Γαλαταί.
καὶ ἰδοὺ ἐπαρῆκε τὸ ῥήτορ τῶν κύριον ἡμῶν
ἰησοῦν χριστόν· ὅπως λέγει εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν
εὐαγγέλιον, πρὸς τὸν πέτρον. Σὺ εἶ πέτρος·
καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομησώμεθα τὴν
ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι αὐτῆς ἔκαστος οὐρανὸν
αὐτῆς.

Τὰ τὸν ὁ πατριάρχης, κύριος ἱερεμίας, ἀ-
νεκάνισεν ἐκ βαθρῶν τῆς τοῦ μοναστηρίου
ταυροκίτης, μέγας νικόλαος ὀνομαζόμενος,
μέσω εἰς τὸ ἀγαθὸν ὅπως ἦτορ ἐρημίου. καὶ τ'
ναὸν, μέγιστον καὶ ταυροκίτης μετὰ ἀρτήρων ἐ-
καμε· καὶ τὸν ἱεροῦ ὡς ὁρσώμεται καὶ λαμπρὰ.
καὶ κελία τῶν καλογήρων ἐκαμε, καὶ πύργους,
καὶ τρεῖς ἀπέτρα. καὶ τῆς μεγαν καὶ δωματῶν τὸ
γυρὸν ἐκτίθη· καὶ ὡς περὶ κατέλη, τὸ ἐκκαλῶπι-
σε. καὶ σκεῖν πολὺ τιμὰ καὶ ἀξία· ὅπως ἐπὶ ὁρ-
λασσε, χερσὶ καὶ ἀργυρῶν καὶ κημάτων πολλὰ, ἡ-
γυν μελίκια, ἀξία τῶν καλογήρων.

Πατριάρχης δὲ οὗτος τὰς τρεῖς· ἦλθεν ὁ ἀρχιεπί-
σκοπος τῆς πρώτης ἰταλικῆς, ἀχρεῖδων, ὀνό-
ματι πᾶρ χαρῶν, ἔδωκεν τὴν κωνσταντίνε πό-
λιν· ἐνεφανίσθη εἰς τὸ διβαλὴν· καὶ ἔδωκε χρυ-
σοβάλλα βασιλικὰ· τὰ ὅπως ἐλέγαν, καὶ ἀπὸ
φθάν· ὅτι ἡ ἀρχιεπισκοπὴ αὐτῆς νῦν ἔχει τὰ
βερραία· τὰ ὅπως εἶναι ἐπισκοπὴ τῆς μητροπό-
λεως θεσσαλονίκης.

sumptū. Deinde Sultanū Imperator in
urbem introduxit, eiq; hanc tradidit.

Hæc cum Bassa ex ore Testium audisset: ac-
cessit ad Sultanum: omnia ipsi exposuit: anno-
sam Testium senectutem indicavit. Quibus
ille auditis, nihil magis admiratus est: et illico
Patriarchæ sufficienter cauit, eumq; decre-
to securum fecit: ne ullum ei periculum am-
plius creetur, nec molestia faceatur, de huius
modi negotio Ecclesiarum, quod ad hic consistat
Mundus.

Hoc decreto Patriarcha accepto: in Patriar-
chei reuertit, comitatus cuncto Christiano po-
pulo: et illud in armario Ecclesiæ deposuit. Eo
quoque die, Litaneis et gratiarum actioni-
bus, Domini nostri Iesum Christum,
et sanctam gloriosamque Pammacaria-
stam, Dei genitricem, spem et ancoram pio-
rum verorumque Christianorum, perquam
reuerenter venerati sunt. Gaudium eximi-
um tunc ipsis contigit: inspecto omnibus
Latiis, incelsorunt: propter hoc, tantū, tamq;
commemorandum, bonum: quod liberata es-
sent abolitionis metu, imm catholica magna-
tum reliquæ omnes urbis Galatæ, Ecclesiæ.
Ecce, impletum est illud: quod Dominus no-
ster Iesus Christus in S. Evangelio ad Petrum
dicit: Tu es Petrus: et super banc petram
ædificabo Ecclesiam meam: nec portæ
inferorum præualebunt ei.

Hic Patriarcha Hieremias, instauravit a
fundamentis Monasterium, Stauranicetæ:
quod aliter, Magni Nicolai nomen habet:
et in monte S. Arbo situm est: quod tunc
ab incolis desertum fuerat. Templum ei-
us, magnitudine et figura admirabile, cum por-
ticibus fecit: pñt. qñ imaginibus elegan-
tissime illustravit. Cellulas item Monachis
ædificavit, et turres, et S. mensam. Muro
magno et valido cinctū: et ad instar castelli
exornavit. Vasa præterea preciosa diversa ge-
neris, aurea et argentea, dedicavit. Deniq; mul-
tis possessionibus, ex quibus alimonia Mona-
chis suppeditetur, locupletavit.

Tempore huius Patriarchæ venit ArchiEpi-
scopus Achridarum, olim primæ Iustitianiæ
mine Prochorus, hæc Constantinopolim: cumq;
in Senatum accessisset, protulit diplomata au-
rei sigilli imperatoria: quibus affirmabatur, et
declabatur: ad ArchiEpiscopatum eius per-
tinere Berrhœcam: qui est Episcopatus Metro-
poleos Thessalonice.

Hoc testi-
monio So-
limannus
acquiesces
periculum
illud in o-
mne tem-
pus abolet.

Gratiarum
actio &
exultatio
Græcorū.

Matth. 16.

P. Hieremi-
as Monaste-
rium extru-
xit.

Prochorus
Achriden-
sis Berrhœ-
cam sibi ven-
dicans, au-
get Chara-
ctem.

Καὶ

0 4 Acsta.

δεξιερῶν, κληρικῶν, δεχόντων, καὶ πολλῶν ἄλλων δεξιερῶν ἀνδρῶν.

Εὐρέθη δὲ τότε εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων, κύριος Γερμανός: καὶ ἐκείνη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν σύνοδον. Καὶ ὁμιλήσαντες πολλὰ πρὸς τὴν πατριάρχην θρόνον: ὁμοφώνησαν, καὶ ἐξήσαν, καὶ ἡγορεύσαντες ὡς ἐξήσαν: καὶ κατέθεν ὁ πατριάρχης αὐτὸς τῶν Ἱεροσολύμων ὑπερῶς: καὶ ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, ὅσοι ὄρεθῃσαν, καὶ οἱ κληρικοί. Οὗτοι ἐλέγαν ἐπὶ τῇ ἐπιτομῇ τῶν ἀρχιερέων βασιλῆα μελιανέαν τρέπον, καὶ γενεὴ πατριάρχης: χωρὶς ναμάζου ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, μητροπολίται, ἀρχιεπίσκοποι, καὶ ἐπίσκοποι, τῆς ἀνατολῆς, τῆς δύσεως, καὶ τῆς πελοποννήσου, ἡγου τοῦ μορέως: καὶ εἶναι αὐτοὺς αἰρετῶν τῆς ἀρχιερωσύνης, καὶ τῆς θρόνου. Καὶ ἀφ' ἐκείνου ὁ Ἡρακλέας ἐξεφώνησε, μετὰ ὡμοφρονίαν καὶ ὁμοθυμαδόν. Καὶ ἐπὶ ὁμοφρονίαν ἀπέσταλαν ταχυδρομους εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς μετὰ βασιλικῆς ἐπιστολῆς: καὶ ἐπὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς αὐτῶν ὅλους: καὶ σιωπῆσαι τοὺς ἐκείνους εἰς τὴν καθ' ὅλην. Οἱ οὖν δὲ ἐπὶ ὑπαγῆν εἰς τὴν πατριάρχην: καὶ ἡ βασιλῆα, μετὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ κληρικῶν, καὶ ἀρχόντων, ἡγουμένων σιωπῶντες ὅλοι οἱ δεξιερεῖς: τὸ πρὶν γενεὴ συνοδῶν, καὶ καθαροῦ, καὶ ἐξωρεῖσθαι, πολλὰ εἶναι. ἡ δὲ συνοδὸς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. Ἀρχὴν τὸν συμφωνησάντων, ὅτι εἶναι ἀπόφασις τῶν θείων ἀποστόλων εἰς τὸ τοῦτο. Καὶ ἄλλα ἅπαντα ἡ πατριάρχης, ὅτι ἔχον. Καὶ τότε καὶ ὁ κληρικὸς καὶ πατριάρχης, καὶ καθ' ὅλην εἰρημικῶς ἡ ἀσκαδ' ἄλλοι, χωρὶς καὶ ἐκείνους πατριάρχης.

Ὁμοίως οἱ Γαλατῆες εἶχαν μεγάλην ἀγάπην εἰς τὴν μητροπολίτην νικημένην, καὶ ἐν Διονυσίῳ: εἰσιντας, καὶ εἶναι ὁ πατριάρχης τοῦτο Γαλαταῖς: καὶ ἐκείνους ἐγκλησθῇ, καὶ ἐκείνους ἀντιτάξῃ. Καὶ ὁ μόνος οἱ Γαλατῆες τοῦτο ἀπαρῶν, ἀμὴ καὶ οἱ Καρχηδονίται: καὶ ἐπὶ τὸν πόλιν πολλὰ, καὶ τὸν ἐκείνους πατριάρχης. Καὶ εἰς τὰς δεκάς τὰς ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, τὸ σαββατοῦ τῆς δεκάς λαζαρεῖς, καὶ συνοδῶν. Ἀφ' ὧν πᾶσι ὑποδείξας. Καὶ καθ' ὅλην νύκτα δεξιερῶν, καὶ τῶν κληρικῶν, καὶ μερῶν τῶν δεχόντων, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν: καὶ τὸ πρὶν τῆς λαζαρεῖς εἰς τὴν αὐλήν. Εὐκὴν καὶ ἐκείνους ἡλθαν εἰς λόγον πρὸς πατριάρχης: ὡς αὐτοὺς αὐτοὶ οἱ δεξιερεῖς, πῶς νακάμεν. Καὶ ἐσκαθῇ τὸ πρὶν ὁ μέγας σακελάριος, ὁ Σεργεῖος, ὁρθὸς, δὸς τὸν τόπον, ὅτι ἐκείνους ἐπὶ μετὰ τὴν τῆς Φωνῆς. Ἀγχοί: sermo incidit de Patriarcha: quis nā in Pontificū conventu faciendus esset. Tunc magnus Sacellarius, nomine Serpeta, de loco suo surrexit: & stās erectus, clara voce dixit. Dā-

lium factum est: Pontificum, Clericorū, Principum, & multorum aliorum experta virtutis virorum.

Aderat tunc in magna Ecclesia, Patriarcha quoque Hierosolymitanus, cuiusmodi Germanus erat: & concilio ipse etiam intererat. Longa de Patriarchico throno disputatione habita: unanimes salutare constitutionē fecerūt: quā & in scriptū redegerūt. & infra τὴν Hierosolymorū Patriarcha subscripsit: iū, quotquot aderant Pontifices, ac Clerici. Aiebat illa sanctio sic: Quicūq; Praesulū uellet ullo modo fieri Patriarcha: absque eo, ut cūcti essent cōgregati Pontifices, Metropolitae, Archiepiscopi, & Episcopi, τὴν Orientis, τὴν Occidentis, τὴν Peloponnesi: hunc talē, iā ipsum per se cōdēnatū, Pontificatu & throno deieciū esse. Ac cōdēnationē, ab Ecclesiā, confortio se iunctionē, Heraclae Antistes, sacra humerali et collari ueste indutus, promulgavit. Tūc cōcordi voce emisērūt pernices nuncios ad Pontifices, cū Regio mādatores cōgregarūt uniuersos: & apud Provinciale indicē, tale ordinationē cōstituerunt. Quādo cūq; aliquis, Patriarchatū sitiens, nō accederet in Patriarcheū, sed tāτὴν cōtione aliq; pauciorū praesulū, Clericorū & primorū, legeret: perinde, ac si ab uniuersorū cōcilio electus esset: tūc Synodū esse cōgēdā. In quā tales, dignitate sua mouerēt: & longē a magna ecclesia eradicati pñcerēt. Improbiter hūc, a nūdinatione Simonis Magi, de quo in lib. xxi. ab Apostolis Christi gestarū, ortū & nomē habere: cōtra quā, extare Canonē Apostolicū. Multa alia absurda, et legib. aduersa, cōtra disciplinā rectā pugnare. His alijs, pñgatis: in sacro omnium cōcilio, legendū esse Patriarcham: qui pacifice, absq; omni offendiculo, citra oīm vexationem & molestiam, summa rerū praesit.

Eo tēpore, Galata oppidi ciues, inclinationē charitatis admodū pñdebāt in Metropoli Nicomediae, Dionysii cōg. patria eius, Galata erat: q̄ ipsū & genuerat, & educauerat. Nec Galatianis modō charus erat: sed etiam Caramanitis, seu Cilicib. q̄ magnopere, easie in Patriarchā suadebāt. Itaq; XI. die Aprilis, sabbato in festo Lazari, Synodus ppter negotia quedā collecta est. ibi sedentib. Pontificib. & Clericis & parte Procerū seculariū, & multis alijs: cōgregatā, multitudine plebis in a-

Hieroso. P. Germanus

Α. 8.

Synodus in qua Nicomediensis sit Patriarcha.

Αγιοι αρχιερεῖς, τιμωτάτοι κληρικοὶ ὁ-
δελφοί, καὶ ὅλ' ὁ λαὸς τῶ χριστοῦ, ἀκούσα-
τε. Ὁ πρῶτος πατριάρχης, κύριος Ιερεμίας, πολ-
λαῖς τῶν φροῶν, ὡς ἐκαθέζετο μεθ' ἡμῶν
τῶν κληρικῶν, ἀνέφερε: ὅτι ἀποθανόντ' αὐ-
τῶν, ἀλλ' οὐδὲν εἶναι, νὰ γένῃ πατριάρχης: μό-
νον ὁ ἀγιος, ὁ μικρομνηστὴς: διότι εἶναι παλαι-
ὸς ἀρχιερεὺς, γέροντας, πεπεισμένος, καὶ εἰρη-
νικός.

Καὶ ἀκούσαντες τῶν, ἐσυνέβησαν μερ' οὗ τ'
ἀρχιερέων, καὶ μερ' οὗ τῶν κληρικῶν: καὶ οἱ
γαλαπανοὶ, καὶ οἱ Καρσμανῖται: καὶ, ὅσοι ἄλ-
λοι τὸν ἀγαπᾶσαν τοῦ αὐτοῦ μικρομνηστὴς:
τοῦ ἀρπαζαὺ ὁμάδι, καὶ οὗ ἀρχιερεῖς: καὶ
οὗ ἱσταν μῆσαι εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλη-
σίαν, καὶ ἐκαμάρ οὗ ψήφους: καὶ ἐδ' ὡκαρ-
αῖντ' τὸ μικρὸν μῆνυμα, καὶ τὸ μέγα, μὲν τὴν ἐ-
σπερινὸν τῶν βαΐων: καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν εἰς τὸν
πατριαρχικὸν θρόνον.

κβ'. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
της μικρομνηστὴς.

Τῇ αὖν κυριακῇ τῶν βαΐων, ἐκαβαλίνδ-
σαν αὐτὸν: καὶ εἰς οὗ πασιὰδες τὴν ἱσταν: καὶ
οὗ ἐπεροσκύησεν: καὶ ἐδ' ἐτίμου ἐνθυμήθησαν,
ἐδ' ἐἀφορσμον.

Καὶ, ὡς ἐκάθισεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν
θρόνον: ἐπέρασεν ὅλη ἡ μερόλη ἐβδομάδα,
πὶ ἀγια καὶ φερικὰ πάθη τῶ σωτηρία ἡμῶν ἰη-
σοῦ χριστοῦ, χωρὶς καμία παραχή: καὶ ἔγανεν, καὶ ἡ
ἀνάστασις. Καὶ ψάλλοντες αὐτῶν, ἐκλαοῦσαν
τῆς ἐράτης, τῆς ῥωμαιοῦ, ἀρμενιοῦ, ἐβραίου:
καὶ πᾶσαι ἄλλαι φυλὴ κλέροντες, καὶ βοῶντες με-
ρόλη τῇ φωνῇ: τὸ πὶτ παζάρη καίεται, καὶ τὸ
νῆ. πεζεσκή. Καὶ ἔτρεχαν οἱ ἐλεεινοὶ παραγμαζο-
μεν εἰς τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν: νὰ γλυτώσων ἀ-
πὸ τὰ ῥέχα τῆς παραγματείας αὐτῶν. Ἐγινεν ὅ-
τι μερόλη φθορῶν, καὶ χαλασμός, καὶ πτωχία,
καὶ γυμνότης, εἰς οὗ παραγματῶντες: διότι
πολλοὶ πτωχοὶ, ἔγναν τότε πλεῖστοι: καὶ πολλοὶ
πλεῖστοι, ἔγναν πτωχοί.

ἐμὲν τῶν
ἀρχόντων
πρὸς τὸν ἀρ-
χιερεῖν.
Οἱ δ' ἐάρχοντες τῆς πόλεως, ὡς ἔμαθον, ὅ-
τι πατριάρχης ἔγινεν: ἐβάρεθησαν πολλὰ,
καὶ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐδραμαρ-
καὶ εἰς οὗ ἀρχιερεῖς ἱσταν: λέγοντες, τί
τῶν; Τὰ ρεάμματα πῦ τόμου, ἀκομὶ δὲν
ἐσέγνωσαν: τὸ πᾶτραρχήλιον, καὶ τὸ ὡμο-
φόριον, ὅπου ἔγινεν ὁ ἀφορσμός, ἀκο-
μὶ ἔξω εἶναι: ὅπου δὲν ἐβάλλθησαν εἰς τὸ
σκόδοφυλάκιον: καὶ αἱ ἱσταν φαῖσας
ἐκόνται:

excommunicatio, adhuc foris est, nec in uestiarium reposita, subscriptiones
etiam

Sancti Pontifices, uenerabiles Cleri-
ci fratres, & uniuerse piorum coetus, au-
scultate. Prior Patriarcha felicis memo-
ria, Hieremias, saepenumero, quando
cum Clericis nobis sedebat, refere-
bat, se mortuo, alium neminem esse,
qui fieret Patriarcha, nisi sanctum Nico-
mediae Praesidem. Nam esse aetate pro-
uecta Pontificem, animo submissum,
pacis amantem.

Hac sententia audita, pars Pontificum
& Clericorum surrexit: Galatiani item, &
Caramanite: nec non alij, qui diligebant Ni-
comediensem. Eum rapientes, una cum Pon-
tificibus, in magnam Ecclesiam introduce-
runt. Ibi suffragatione inita, minus ei dede-
runt indicium, & post Palmarum vesperas
maius. Tum in Patriarchicum solium extu-
lerunt.

XXII. P. DIONYSIUS NI-
comediae Metropolita.

Die Dominico Palmarum, in equo collo-
catus, ad Bassas perduxerunt: quos ipse ado-
rauit. Ibi nec superioris sanctionis meminere,
nec excommunicationis.

Postea, quam in throno suo sedis: praterijt
tota hebdomada Paschatis, quae Magna vo-
catur, sancti & venerandi supplicij Seruato-
ris Iesu Christi celebratio, sine ulla perturbat-
ione secuta est: & ipsa resurrectio. Quam cū
in Ecclesia decantarent: ecce tibi tumultus.
Plorare per plateas Turcae, Graeci, Armenij,
Hebraei, alia quauis natio: lamentari, magna
voce clamare: Pitpasarum ardet, Pezeiti-
num ardet: hoc est, forum artificum, & fo-
rum preciosissimarum uestium acrerum.

Discurrere miseri negotiatores in suas of-
ficinas: ut incendio subtraherent negotiatio-
nis suae vestes & pannos. Accidit tunc Mer-
catoribus ingens calamitas & iactura: ad
mendicitatem & nuditatem reductis. Multi
tunc pauperes, dilati: contra multi diuites,
depauperati.

At uero principes urbis, seu Bassae, audito,
Patriarcham factum esse: ualde moleste fere-
bat. Itaq; in Patriarchicam Ecclesiam currere, et
Pontifices adire, dicentes: quid hoc rei est?
literae quib; in libro sanctionis inscriptis
& humeralis, in qua promulgata fuit
etiam

Sacellum
Serpentis
sualu.

Tempore
Paschatis
urbis in-
terdium.

Criminatio
Bassarum,
hoc Patri-
archa factu.

τῆς ἐκείνου· ὅτι, εἰ τις τῶν ἀρχιερέων ἐπιχει-
 ρῇ διὰ τὴν πατριαρχικὸν θρόνον· χωρὶς
 τῆς συναγωγῆς ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς· νὰ ἐναι-
 ται τὸ κατὰ τὴν ἐκείνου· Εἶναι νόμοι εἰς τὴν· Εἶναι
 ἀποφάσεις· Διὸ καὶ ὁρᾷτε, ὅτι καὶ ἐσας, καὶ αὐ-
 τὸν, ὅπως ἐκάμετε, πατριαρχεῖν, οἱ νόμοι σας
 καθήρεται

καθηρέϊς
οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀπηρέθησαν. Ἀλλήθως
οἱ νόμοι καθήρου ἡμᾶς· ἐὰν θέλामεν πα-
ροῦν τὸν νόμον, καὶ τὰς ἐσυχασφάσμας,
φεληματικῶς. Ἀμὴ τὸ π, ὅπου ἐκαμαμεν,
ἔγνεσαν ἡμεῖς· διότι δὸ πὺν σὺν δόμ, ὁ
πὺν ἐκαθεζόμεθεν, ἀρπαξάν ἡμᾶς· σφι-
κός· καὶ πνεῖς ἐβάσσαν ἡμᾶς δὸ πὺν πα-
δάρεται· αἱλοῖ, δὸ πὺν χεῖρα· καὶ αἱλοῖ, δὸ πὺν
πὺν μέσση· καὶ τὰ * καμιλαχία ἡμῶν, καὶ τὰ
σοκαμίλαυχα, ἐρρήξαν κατὰ γῆς· καὶ ἀσκη-
τίς ἡμᾶς εἰς πὺν ἐκκλησίαν ἐσφαιλίσαν· καὶ
ἀποφασίρ εἰς ἡμᾶς ἐξέφάνθησαν· ἐπὶ ἡ τὴν νιο-
μηδ εἰας νὰ καμεπ πατρίάρχην, ἡ νὰ σὰς θὰ
να τῶομεν.

αὐτοῖς, καὶ
 ἰσχυροῦς τοῦ
 τοῦ.

ὡς ἀκούον δὲ τὰς τοῦ λόγους οἱ ἀρ-
 χόντες· ἐκράξαν σινοδόν, τῶν νέων ἐβδό-
 μαδα. Καὶ καθέσαντες οἱ ἀρχιερεῖς, ἐ-
 ζήτησαν, ὅτινα ἀναγνωθῇ ὁ τόμος. Ὁ δὲ
 πατριάρχης, κύρις Διονυσίου, μετὰ τῶν
 οἰκιακῶν τῆς βελῆς αὐτῆς, δὲν ἤτελουν, καὶ
 δὲν ἐνόμιλίσαν, ἐδὲν ἀποκρίθη. Οἱ δὲ
 ἄρχοντες, καὶ οἱ πρεσβυτέρους τῶν ἀρχιερέων,
 ὡς ἴδαν πάντων τὴν καταφρόνησιν· ἀναφω-
 ρὰ τοῦ πατῆρος τὸ ἔκαμαν (ὁ ὁποῖός, γὰρ ὁ
 πατριάρχης, πρῶτος βασιλεὺς, γὰρ ἔστω
 βασιλεὺς) καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἐπαύσαντο
 ἔκαμαν· ὅτινα ἐξέταχθῃ ἡ ἐκείνη αὐτῇ
 τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ εἰμεν ὁ πατριάρχης ἐξ ἑνὸς νο-
 μίμως καὶ κανονικῶς· καὶ τοῦ ἐκείνου ἐκλήρωσεν
 αὐτὸν τὸ πατριάρχειον.

ἐπανόω-
σις ἐν τῷ πε-
ποιθῶτι.

μῆκος καὶ κανονικῶς· ναὶ τοῦ ἐπεσκιώσω-
μεν· ἀλλὰ πατεριαρχίας.

Εἰ δ' ἐκὼς ὡς ἔγνω· ναὶ καθήρεται.
ὁ δ' ἐπατριάρχης δὲν ἠθέλε, ναὶ ἀγῶσι τῷ τι-
μόνῳ ἐφερῶ τῇ ἐπανόωσι τῶ πνεύματι.
Οἱ δ' ἐκκλησίαι, καὶ οἱ ἄρχοντες, ὡς ἴδαν, ὅτι
ἐφερῶ τῇ ἐπανόωσι· πάλιν ἐκαμάρωσιν·
ὅτι ἐν τῇ
σοφίᾳ αὐτῶν.

ἔτι εἰς τὴν
βασιλεῖαν
ροαὺν ἐβλώ-
σαν.
* * *

* ῥοπα, ἀνα
 φουρά.
 ὁ ρουσαπα.
 * ῥο, σὺμ-
 βαλῶ· πρῶ-
 τῶ ἡν τοῦ
 τυρῆνης.

χι· καὶ ἐς φλωρεντ.
 Ο δ' ἐπατρίων ἄρχης μὲν τῶν φίλων αὐτοῦ ἀρ-
 χιερωμ, καὶ κληρικῶν, καὶ μέρῳ τῆς λαοῦ,
 ἐκαμαν σὺν ὁδοῦ ἀνὰ μέσῳ αὐτῶν, ἵνα κα-
 μούμεις ταῦτο. Καὶ ἐτζη ὁμοφώνησαν, ὅτι
 να δ' αὖτος * ῥοκά τῷ βασιλεῶς ἐσονται, ὅτι
 ἦτο ο πρῶτῳ βεζζήνης, ὁ ῥοσαπασιās,
 ἐχθρός

etiam vestre extant: si quis Pontificum
inuat in Patriarchicū thronū, nō om-
nib. Pontificib. p̄sentib. talē, statim
per se illa dignitate delectum esse. De
hoc leges sunt, sententiæ firmæ sunt.
An ignoratis, & uos ipsos, & quem se-
cistis Patriarcham, uoce legum uestra-
rum de statione uestra deturbari.

Responderunt Pontifices. Sanè deturba-
rent nos leges: si uoluntate nostra ui-
lassemus legem, & subscriptiones no-
stras. Nunc illud, quod fecimus, factum
est inuitis nobis: quia è Synodo, ubi se-
debamus, nos contra uoluntatem no-
stram rapuerunt: ac quidam nos por-
tabant pedibus, alij, manibus: nonnulli
medios complexi: pannos humero-
rum nostrorum in terram abiecerunt:
nudatos in templo nos, incluserunt: pre-
fractè denicq; denūcarunt: aut Nicome-
diensem delignaremus, aut morte pœ-
nas lucremus.

*Principes, his auditis, Synodum sequen-
ti hebdomade conuocant: Pontifices consi-
dent: sanctionem recitari postulant. At
Patriarcha Dionysius, & qui cum ipso fa-
ciebant, nec colloqui, nec respondere ipsis,
volebant. Principes, & maior pars Ponti-
ficum, ut talem contumaciam viderunt: ad
Bassam resulerunt (qui, erat Russa Bassa,
primus Vesprius, Regis gener) & Pescesio au-
gendo causam dederunt: ut exquireretur
negotium illud nouelle constitutionis, seu
decreti. Si Patriarcha, inquit, legiti-
mè & ritè factus est: retineamus i-
psam, pro Patriarcha uerò habentes,
& honore debito prosequentes.
Sin contrà, quàm lex præscribit, fa-
ctus est: deponatur. Refusare Patriarcha
hoc: sed auctione honorarij acquiescere. At
Pontifices & primates, hoc viso, cum admit-
tere auctiorem: denuò tantò maiorem fecerunt
additionem.*

Fuerat Pessetium initio, Aurei quingenti. 3000. Du-
Tunc vero ad tria millia aureorum perdu- cati.
xerunt.

Enimvero Patriarcha ipse, & qui i fa-
uebant Pontifices Clerici & pars populi, in-
ter se concilium habebant, quid de hoc face-
rent. Conuenit inter eos, dandum esse suppli-
cem libellum ad Regem: cum hoc ceritū esset,
primū Vespitiū, ipsū Ruslabaſā magnopere
commo-

Supplicatio
ad Sultanū
pro Patriar-
cha.

Concilium
inquisi-
tio Sancto-
nis, contra
Patriarchā.

Auctio Pe-
feci, seu
honorarij.

Monetarii
3000. Du-
cati.

Supplicatio
ad Sultanū
pro Patriar-
cha.

καμηλοζεύχου μέγας τῆ πατριαρχῆς. Καὶ ὡς ἔφησαν
τὸ τοῦ σαμαρ τὸν ῥοκαν, ἡράφοντες, ὡς δὸτ
μέγας ὅλα τὰ λαῖ: ὅτι τὸν θελομεν πατριαρ
χῆν, τὸν κύριον Διονύσιον.

Καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς Διά
θαλάσσης εἰς τὸ καμηλοζεύφουρον. Καὶ ὡς ἔ
μαθον τὸ τοῦ χριστιανοῦ: ἐδράμαρ σκεῖ, βαλὲν
τοὺς ῥοκαν. Καὶ ἐτῆ ἐπεσοκινώσαν, καὶ τὸν
ἐδῶκαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὡς ἦλθεν εἰς τὸ παρ
άργης εἰς τὸ
θρόνον ἐπέ
θεσε.

Β γένει τὸ θέλημα τῶ λαῶν. Καὶ ὁ πασις
μὴ ἔχων, τίνα κάμι δὸτ τὸν φόβον τῶ βασι
λέως: ἐπεμψεν τῶ ἀσση, καὶ ἔφηρε τὸν πατριαρ
χῆν δὸτ τὸν Γαλατῶν: ὅπῃ εὐρίσκετο σκεῖ
διογκύει: καὶ τὸν ἤφερεν εἰς τὸ πατριαρ
χῆον: καὶ ἐκάθητο εἰς τὸν θρόνον τὸν πατρι
αρχικόν.

Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας, ἔλαβεν τὸ πεσκέ
σιον, πῆς πρὸς χιλιάδες τὰ φλωρμα: καὶ τὴν
ὑπῆγεν εἰς τὸ διβαῖν, καὶ τὴν ἐπαρέδωκε τῶ
τοῦ περτέρη. Καὶ ἐτῆ τὸν ἐπῆρε, καὶ ὑπῆγε:
καὶ ἐφίλησε τὸ βασιλέως τὸ χερσὶν, ὡς σκεῖ συ
νηθία τῶν πατριαρχῶν. Καὶ ἡ μπαρῆτιον
τῶ ἐδῶκε. Ὡς δὲ ἔλαβεν αὐτὸ: ἐκάθητο ἐπὶ
θρόνον, καὶ ἐκέρνον ἀφόβως. Οἱ δὲ ἀντί
κει αὐτῶ, οἱ ἀρχιερεῖς, μὴ ἔχοντες πῶς, τίνα
κάμου αὐτῶ: ἐπεσοκινώσαν αὐτὸν, ὡς αὐ
θάνειν αὐτῶν, καὶ βασιλέαν, καὶ πατριαρ
χῆν. καὶ ὑπῆγε κατ' ἄσας εἰς τὸν θρόνον

† ἀναλόγια αὐτῶ.

exponit Eius p̄s ἡμέρας δὲ τέττα τῶ πατριαρχῆς, ἔγι
Theodos. ναι πολλὰ σκαῖν ἀλα, καὶ συγχήσεις, καὶ τα
πρωσὶν τι
καὶ ὁραία, οὐ
μὲν καὶ
καίμονα: οὐ
οἱ τιδῶσιν
οἱ τῶν κατ'
νωρ ἐκέρχον
παι, τὰς βί
βλως: ἐκώ
μεν ἀκούειν
ἐνα μετὰ
καλόν. Εκα
μία μαρτυ
με δὲ καὶ
δύο ἀναλόγια, * ὅπῃ κανοναρχῆν,
ἡ ἀλλω ἀγί
εἰς τὸν δεξιὸν χορόν, καὶ εἰς τὸν ἀριστερόν: καὶ ἄλ
ωρ, λίγους
λαβὲν σκεῖ.

Τὴν δὲ τῶ πατριαρχῆς, ἐκτὸς μέσῃ εἰς τὸ
πατριαρχεῖον, τὸ μερὶ τῆς δύσεως, καὶ λία
πρὸς ἀπ' ἀνατολῆς δὸτ κατὰ εἰς αὐτὴν ἐκα
παι, τὰς βί
μεν αἰδᾶ πρὸς ἀνατολῆς. Καὶ πλεῖστον τῶ τῶν, ἐκα
μεν ἀκούειν
ἐνα μετὰ
καλόν. Εκα
μία μαρτυ
με δὲ καὶ
δύο ἀναλόγια, * ὅπῃ κανοναρχῆν,
ἡ ἀλλω ἀγί
εἰς τὸν δεξιὸν χορόν, καὶ εἰς τὸν ἀριστερόν: καὶ ἄλ
ωρ, λίγους
λαβὲν σκεῖ.

Πατριαρχοῦντ δὲ τέττα τῶ κυρῶ Διο
νυσί: ἐκαπύσαν τὸν σάυρον, Διά ὅς μὲν τῶ
παισῶ, ἀπαλῶσεν δὸτ τὸν ναὸν τῆς παμμα
καρῆς τῶ πατριαρχῆς: ὅπῃ ἦτον ἀπαλῶ
εἰς τὸ καμπανᾶριον: καὶ ἐφαίνετο δὸτ μα
κρόθεν φερεῖς καὶ θαλάσσης: καὶ ἐγνοεῖζε
πᾶσι χριστιανῶς τὸ πατριαρχεῖον, ὅταν ἦθελον
ιδεῖ

commodis aduersari Patriarchæ. Hoc ubi sic
decreuere: pararunt supplicationem, tan
quam nomine totius populi scriptam: hunc
Dionysium sibi Patriarcham expetentis.

Quodam die Rex mari ad Cameloge
phyrum (pontem Camelorum dixeris) per
rexit. Quod ut Christiani cognouerunt: cu
currerunt illo, ferentes supplicationem: quā
humiliter ei porrexerunt. Rex, in Pala
tium suum reuersus, eam legit: & extem
plo Rusta Bassam acciuit: & valde hoc no
mine obiurgauit. Tandem ei dixit: Est
hæc sententia mea, ut fiat, quod popu
lus meus uult.

Tum Bassa, cum metu Regis non haberet,
quod aliud faceret: missis equite, quem Zau
schum vocant, Patriarcham ex oppido Ga
lata, quo erectus fuerat, accersiu. Qui in
Patriarcheum reductus, sedem suam recu
perauit.

Paucis diebus post, honorarium ter mille
Ducatorum accepit: allatumq; in confessum
Bassarum, Quæstori tradidit. A quo ad
Regem adductus, manum huius osculatus
est: quemadmodum consuetudo Patriar
charum fert. Cumque potestatem & ius, ab
eo datum, accepisset: in solio suo securus se
dit, libere Ecclesiam regens, & iurisdic
tionem exercens. Aduersarij uero Pontifi
ces, cum rem impedire non possent: cum
pro domino suo, & Rege, & Patriarcha, a
gnouerunt, & honorarunt. Ita singuli do
mos suos discesserunt.

Temporibus huius Patriarchæ multe di
scordie, confusiones, perturbationes, inter
ipsum, & Pontifices, & Clericos, exortæ sunt:
ac plures iurulentæ Synodi celebratæ.

Condidit hic Patriarcha, in Patriarcheij
parte, quæ ad occasum Solis uergit, quatuor
conclauia, seu cellas, in superiore loco: & a
lia totidem inferius, his subiecta. Et prope
hæc, equile spatiosum, & pulchrum. Duo quo
que pulpita libris imponendis fecit: ubi,
quæ ab aliquo leguntur, ab alijs cantantur:
in dextero & sinistro choro: nec non alia
quædam, Ecclesiæ usibus accommodata.

Hoc Patriarcha sedente: deposita est S.
crucis figura, Bassa iussu, de superiore par
te, ubi campanis locus erat, templi Pamma
caristæ: quod in Patriarcheio est: quæ crux
eminus longè à terra mariq; conspicua fue
rat: omnibusq; Christianis Patriarcheum,

Patriarcham
restitutio.

Confirmatio
patriar
char.

Aedificatio
nes eius.

S. Crucis
de Patriar
cheio de
cio, cum
dolore pri
um.

ιδ' α' πρ' τω ρόν. Καὶ, ὡς τὴν ἐκκαθάρσιν, ἔγνω
μεγάλῃ λυτῇ εἰς αὐτὸν χριστιανῶς.

βαλάντος τῆ
πατρειάρχου
Τῆς α' πατριάρχης, ἀδ' ἐνήσας ἀπὸ δ' α
νεῖς ἐν τῷ ναῷ τῆς παμμεκαρέϊστος τὸν ἑψαλ
λαμ, μὲν πάσης δόξης. Τὸ δ' ὅσῳ αὐτὸ
ἐθαψαμ ἐν τῇ μονῇ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου,
ἐν τῇ χαλκῇ, εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῆς.

ἔτι τὸν α'
Αἰσχύνοντες δ' οἱ ἀρχιερεῖς τὸν θάνατον
τῆς πατριάρχης, ἐδ' ῥα μαρ πολλοί, καὶ δ' αὖτ' τῆς
ἀνατολῆς τὸ μέγεθος, καὶ δ' αὖτ' τῆς δύσεως. Καὶ,
σιωπῶν γενεσμῶν, καὶ τῇ Γνώμῃ ἀρχιερέων,
καὶ κληρικῶν, ἀρχόντων, καὶ πάντος τοῦ λαοῦ,
ἐψήφισαν πατριάρχην τοῦ παλαιωτάτου
μητροπολίτην ἀδριανῶ πόλεως, κύριον ἰωά-
σαφ. Καὶ ἐδ' ὡκεν αὐτῷ τὸ μικρὸν μῆνυμα:
καὶ τὸ μέγα, ὡς ἑψαλαμ τὸν ἑσπερινόν. Καὶ
πῶν δ' ἡ χάρις τῆς πησας, ἐπὶ χεῖρας τὸ δι-
κανίκιον ἔλαβε πατρὶ τῆς ἡρακλείας. Καὶ
προσκυνήσας αὐτὸν, ἐφίλησε πῶν χεῖρας
αὐτῆς. Τὸ δ' ἐμεγα μῆνυμα, τῆς ἐδ' ὡκεν ὁ π-
μῶν πατρὶ καὶ σφ' ὡπατ' ὡν μέγας χαρτοφύ-
λας τῆς ἀγιοπάτης τῆς χεῖς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, κύριος ἀλεξάνδρου, ὁ δ' αὖτ' τῆρας.

κγ'. ΙΩΑΣΑΦ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΔΡΙΑΝΩ ΠΟΛΕΩΣ.

Ὡς ἔγινε τῆς α', πατριάρχης: ἐδ' ῥα μερ
ὅλ' α' ὁ λαός, ἱερωμένους, καὶ κοσμικοὺς, καὶ ἐ-
προσκυνήσας αὐτὸν, γεροντὶς καὶ νεότητι. Ο-
μῶς, ὡς ἔπαμε, τὸ πεσκέσιον ἔγινε, φλω-
ρεῖα χιλιάδες τῆς α': ἴσοντας, νακαμεν πῶν
ἐπανόδοισιν εἰς αὐτό. Καὶ ὅπως τὰς ἐδ' ὡκεν
δ' ὁ πρῶτος πατριάρχης, κύριος Διονύσιος.
Καὶ, ὡς ἔγινε πατριάρχης τῆς α' ὁ κύριος ἰωά-
σαφ: ἐκαμεν οἰκονομίας πολλὰς, καὶ δ' ὡ-
ρηματῶν ἐδ' ὡκέ: καὶ ἐκοψεν τὰ χίλια φλω-
ρεῖα τοῦ πεσκέσιου: καὶ ἔμεινεν αὐτῷ, δύο
χιλιάδας. Καὶ ἔτλη ἐπ' ἡμερ αὐτῆς, καὶ
ὑπ' ἡμερ εἰς τὸ διβαῖν: καὶ τοῦ βασιλεῶς
πῶν χεῖρας ἐφίλησε, καὶ τὸ μ' ὡρεῖον ἔ-
λαβε.

Καὶ, ὡς ἐπ' ἔρχαν ἡμέραι ὀλίγαι: ὅλον
τὸν π' ἑλεφραγμον τοῦ πατριάρχου, ὁ
αὐτοῦ ἡμ' ὑποφ' ἡμ', μετὰ λαίαν π' ἑταυρα *
πατριάρ-
χου: καὶ τὰ
σπουδ' ὡπ' ἔπαμε,
π' ἑταυρα
σας τῆς σα
νιστ' ὡπ' ἡμ'
ἡμ' ὡπ' ἡμ'

conspēcta, notum fecerat. Ea deposita, ma-
gnus moror omnium piorum animos inuasit.

Post hac, Patriarcha morbo extinctus
est: cui iuxta in templo prædicto, Psalmorum
cantu, & omni caeremoniarum genere, ritē fa-
cta sunt. Corpus eius, in S. Desparæ monaste-
rio vicine insule Chalca, ad ipsum pertinen-
te, humatum.

Mors Patri-
archæ.

Vulgato Patriarchæ obitu inter Antistites:
multi, & ab Oriente, & ab Occidente, in ur-
bem confluxere. Ibi concilio habito, de sen-
tentia Pontificum, Clericorum, Primorum, &
totius populi, electus est Patriarcha, sanctis-
simus Adrianopoleos Metropolitæ, Ioasaphus.
Cui primò minor de more significatio
data est: deinde, vespertino cantu peractò,
maior. Cumq; gratias ritē egisset: pedum sa-
crum ab Heracleensi accepit: quem demissè
uenerans, osculum manui eius infixit. Ma-
iorem vero significationem dedit ei reueren-
dus & doctissimus uir, magnus sacratissime
magnæ Christi Ecclesiæ Chartophylax, seu
Commentariensis, Alexander Terensis.

Adrianopo-
litanus, eius
lucceffor:
per quem,
Pescchum
allevatum.

XXIII. P. IOASAPHVS.

Metropolita Adriano-
poleos.

Postquam hic, Patriarchica dignitati præ-
positus fuit: concursu totius populi, sacri &
prophani ordinis, seniorum & iuniorum, ei
congratulationum & venerationem exhiben-
tium, exceptus est. Erat tunc temporis, Pesc-
chum trium millium, ut diximus, aurorum:
initio eorum, qui ad tantam id auctionem per-
duxerant. Eam certè summā, superior Patri-
archa Dionysius dederat. At hic Ioasaphus,
sedem indeptus, magna arte, multis ma-
chinationibus plurimum donorum distributio-
ne tantum efficit: ut vno mille descēto, Pesc-
chum posthac bis mille Aureorum remaneret.
His secum acceptis, ad consilium perrexit:
manumq; Sultani osculatus, insigne potestatis
accepit.

Pescchum,
2000. Du-
cati.

Paucis diebus elapsis: totum sepium, quo
Patriarcheum circumdatum erat, cum uete-
ribus & putrefactis ingurijs destruxit: adue-
ctisq; calce, lapidibus, regulis, & coctilibus
lateribus: murum ipsi Patriarcheio circum-
dedit: ita ut id nūc castri pulcherrimi & mu-
niti speciem habeat. Aedificauit quoq; duo
speciosa & ampla palatia in parte sinistra
exenni c' Patriarcheio, p'iope sacratissimam

Præclara
Patriarchæ
opera, &
uata ab eo
facta.

Patri-

* Theodof.
exponit
argyri
Greci ex
inf. Sando-
rina, thuri-
bulum.
nablaίς
τῆς πατρει-
ας
ἀρχῆς
* μὴ ἀν-
τι-
Argyri ex-
posuerunt
αὐτῶν
ὅτι βού-
λονται
ἀνα-
τι-
candelabra
ubi ponan-
tur lampa-
des, cum c-
leuetur Sa-
cramentū.

κελίαι. Ἐκαμε δὲ καὶ μαγγύτοι, καὶ μύλοι.
Ἐκαμε δὲ καὶ σκεύη τῆς μεγάλης ἐκκλησί-
ας, διβαμβάλοι * ἀργυροί, λεκαί, ἀργυροί,
μαυβάλοι * δύο ἀργυροί: καὶ ἄλλα πολὺ τι-
μα, λαμπρὰ καὶ χρυσῶν ἱερῶν, καὶ ποδαῖς.

Οὕτως οὖν ὁ πατριάρχης, ἦτον πολλὰ
ὑπερήφανος, καὶ δοξασμένος: καὶ ἦλθεν
εἰς μέγαλα σκαδάλαια μετὰ τῶν πτωχότητων
κληρικῶν, καὶ μετὰ τῶν θύλακων αὐτῶν
χρόνων. Καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἐσωμάχευσε αὐ-
τοῦς δεξιέρους, τῆς αἰατοῦ, τῆς δύσεως, καὶ τῆς
πελοποννήσου: καὶ ἦλθαν, καὶ ἐσωμάχησαν
εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν: διότι αὐτοὶ ἔχει
βοήθην, καὶ καταβάλλει αὐτοὺς ἐκ τῆς αἰ-
σωδῆς γενεμνῆς, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ συμβου-
λίου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν καὶ
ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ἐκ τῆς αὐτοῦ τῆς
χειρῶς, καὶ τῆς πατριαρχικῆς θρόνου, καὶ
τῆς τιμῆς.

ΙΔΟΥ, ΚΑΙ Η ΚΑΘΑΙ-
ρεσις αὐτῶν.

Οὐδέποτε κάρη ἐκτίσθη ὁ τῆς ἡμετέρας
σωτηρίας ἐχθρὸς, καὶ ἐπίβλητος: τὴν αὐτῶν
πῆλα δεχόμενος καὶ ἀντιτάσσας. Φύσει: καὶ
κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀντιτάσσας: αἰρεσεῖς
ποτὶ μετὰ διὰ φόβου, διὰ βλάβου: ποτὶ
δε κατὰ τῶν θείων ἀποστολικῶν καὶ
ἐκκλησιαστικῶν ἀνθρώπων φθορῆς ἐγείρων.
ὅτι πᾶσι αὐτῶν ὑποκλίνοντα. Ὡς καὶ νῦν ἡ
ἐκκλησία ἐστὶν ἀμαρτία ἡμῶν, ἐξ ἧς ἡμεῖς ἀνα-
φανδὸν διώκτες, καὶ πολεμιοὶ, καὶ φθορῆς
τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατεστάσεως, τὴν πατριαρ-
χικὴν καὶ ἰωάννην. Ὁς ἀφοβίαν θείων νόμων,
ὡς ἀπὸ τῆς αὐτῶν, πᾶν εἶδος πᾶσι
μίας, ἐκ τῆς διὰ τῶν ἱερῶν κανόνων
πεπερασμένης. Ἐν δὲ τῇ ἀμαρτανόσει ἡ-
μῶν, οἱ τῶν συμβούλων ἀναπληρῶντες δεξι-
έρους, ὅτι ἐξέτασαν τῶν πειστικῶν: πᾶσι τῶν
ἐκκλησιαστικῶν ὑποδείσαν, πᾶσι
κατὰ τῆς πατριαρχικῆς εἰς ἐγνώμεν λεπί-
δος θεωρήται. Καὶ δὲ τῶν ὀφείων διὰ βλάβου
τῆς λαληθείας ἐγκλήμασι κατ' αὐτῶν
(πᾶσι γε τῆς μεγάλης σκελετικῆς τῆς καθολ-
ικῆς ἐκκλησίας, πρὸς βούλησιν κυρῶν
ἀναστασίαν καὶ τῆς μεγάλης λογιστικῆς, κυρῶν ἱε-
ραρχίας καὶ τῶν ἀρχαίων κυρῶν ἀνταγιστῶν καὶ
παιδῶν, καὶ κυρῶν Μιχαὴλ τῶν βασιλέων) με-
τὰ τῶν πατριάρχων ἀντιτάσσας ἐξέτασαν καὶ ἐξέ-
τασαν αὐτοὺς, καὶ μόνον ἀδικῶν καὶ
πατριάρχων: ἀλλὰ καὶ ἀδικῶν τῶν πρὸς
αὐτοὺς διὰ τῶν ἀντιτάσσας τῶν δε-
ξιέρων:

Patriarcha cellam. Ad hæc, coquina & mo-
lendum. Insuper, vasis sacris magnam
Ecclesiam auxit, et ornauit iheribulo, pelui,
candelabris duobus, ex argento omnibus:
nec non alijs magni precij & splendoris, ex
auro utensilibus sacris, & uestibus.

Erat porro hic Patriarcha admodum su-
perbo ingenio, & gloriæ præter modum audi-
do. Hinc in magnas concertationes, cum ves-
nerando Clericorum cætu, & cum viris nobi-
litate præstantibus venit. Atq, ut sibi adiu-
tores, aduersarie factionis prosterne de cau-
saparatos haberet: nuncys emissis, cunctos
Orientis, Occidentis, & Peloponnesi, Ponti-
fices congregauit. Qui cum venissent in ma-
gna Ecclesia congregati sunt. Synodo autem
facta, ipsum Simonem conuicciunt: & ex sen-
tentia sacrorum Apostolicorum canonum, Ponti-
ficio throno, Patriarchicoq, honore, deiecerunt.

EXEMPLVM DE-
fectionis.

Nunquā fatietatem capit inimicus ille
salutis nostre, & insidiator: qui humano
generi mox ab initio aduersarius extitit:
& aduersus Christi Ecclesiā semper
per arma capit. Nā interdū per hæreses,
quas varias excitat, inlidiatur: nonnūq;
per homines irrequietos, qui aures ei
adhibet, corruptiones sacrorū Aposto-
licorū, & a S. patrib. traditorū, canonū
tentat. Sicut nūc quoq; peccatorū no-
strorū abundantia, aperte persecutorē
suscitauit, & hostē, & Ecclesiæ discipli-
ne corruptionē, istū q; Patriarcha fuit, lo-
asaphū. Hic, n. morbo animi, dei timorē
aspernatus: ut homo sine metu, & a rati-
one alienus, oē genus iniquitatis, & a p-
scripto sacrorū canonum recedēs, desig-
nauit. Vnde nos, q; ad hoc conciliū in-
quirendi causa cōuenimus, Antistites,
certiores facti: anteq; quicq; rerū Eccle-
siasticarū attingeremus, Patriarchæ ac-
ta exquisitē nobis considerata duxi-
mus. Oculis itaq; ad crimina adiectis: q;
contra ipsum allata sunt (primū, a ma-
gno facellario catholice magnæ Eccle-
siæ Presbytero Anastasio, ut a magno
Logotheta Hierace: deinde ab illustri b-
iuris, Antonio Cantacuzeno, & Micha-
ele Gabra) adhibitisq, q; par erat, accur-
rata inuestigatione & examinatione:
deprehendimus ipsum, nō solū iniustū

Elatio ani-
mi eius, &
cum præci-
pui viri
disidium.

Propter Si-
monis de-
positio.

Formula de
positione.

Accusatur
res illius.

χειρέων: καὶ Διὰ τὴν ἀπόμνημον αὐτοῦ τοῦ
 Σίμωνος. ὡς ἀπονομιῶν καὶ ἀσεβείων
 ἔργων: καὶ ἀδελφότητι, ὡς οἰκίαις χέλεσι
 μολόγησε, τὸν εἰκαστὸν σύνατον κανόνα τῶν
 ἀγίων ὑποσώλων, τὸν φάσκοντι ἕτωσί. Εἴ
 τις ἐπίσκοπος, Διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας
 ταύτης ἐγγραφῆς γενήται: ἢ πρεσβύτερος, ἢ
 Διάκονος: καὶ Διακονοῦν, καὶ αὐτὸς, καὶ χει-
 ροτονήσας: καὶ ἐκκοιτῶν πᾶν τι περὶ καὶ
 τῆς κοινωνίας: ὡς Σίμων ὁ μάγος, ὅτι ἐμοῦ
 πέτεται. Πρὸς δὲ καὶ ἐκποιήσονται, ἐκ τῶν ἀνάγ-
 κης κατεπευγέσης, καὶ χωρὶς γνώμης συνο-
 δικῶς, ἢ ἐκείνης τῶν κληρικῶν, πᾶσι τῇ
 χρητῇ περὶ χροῶν ἀμνημονούτων ἀφιστά-
 μενα κτήματα τῆς καθολικῆς μεγάλης ἐκ-
 κλησίας: ὡς καὶ περὶ τῆς ὁμολόγησε: τοῦ ἐκ-
 κοστῆ ἐκ τῆς κανόνος τῆς ἐν χαρδανγῇ φάσ-
 κοντος. Ομοίως ἡρεσκούειν πᾶν γὰρ ἐκ-
 κλησιαστικὸν μηδὲν πρὸς αὐτὴν. ὅπερ ἐάν
 περὶ τοῦδε μὴ ἐκκλήσῃ πολλή τις ἐπέγειν ἀνάγ-
 κη: τὰ ἐμφανίζον τῶν πρῶτον τῆς αὐτῆς
 ἐπαρχίας: καὶ μετὰ τῶν ἐπισκοπῶν ἀριθμοῦ
 τῶν ὁπισθίων βυζαντινῶν, ἢ δὲ ἐκείνων.
 Εἰ δὲ ποσά τῃ ἐπέχει ἀνάγκη τῆς ἐκκλησί-
 ας: ὡς μὴ διῶναι περὶ τῶν παλαιῶν βυζαντι-
 νῶν: καὶ ὅτι γενησύνως, εἰς μαρτυρίαν κα-
 λήσει ὁ ἐπίσκοπος. Φροντὶς ποιῶν, τὸ
 ὅποδ' εἶναι τῇ συνόδῳ πᾶσας τὰς συμβά-
 στας τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ πλείστων: ὅπερ εἰ μὴ
 ποιήσονται ὅλ' οὖν. τῶν θεῶν, καὶ τῇ συνόδῳ
 φανείν ὁ πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ἄλλοις. τῆς οἰκί-
 ας τῆς. Ἐπὶ δὲ, καὶ καθαιρέσεις ἀρχιερέων
 ὡς ἀλόγως ποιεῖν, καὶ αὐτὸς συγχωρήσας:
 τὰ τε δηλαδὴ καβάλας νεοφύτοις (μετὰ τῶν
 συγκαταρθεῖν) αὐτῶν παπῶν κλονήρι-
 λαβέντες διγάμον γυναῖκα ἐν τῇ θάλασσᾳ)
 καὶ τῶν ἐλασίων. Γρηγορίου: καὶ τῶν Περ-
 θεαρίων Δοσθηῶν. Ὡσαύτως δὲ, καὶ παρ' ἐνο-
 ρίας πλείστας χειροτονήσας: ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ
 τῶν χαλκιδόνων, καὶ τῶν ἡρακλείας, καὶ τοῦ
 θεσσαλονίκης κυρῆς θεωνῶ, καὶ τῶν μεθύμνης.
 Ἀλλὰ δὲ καὶ ἀδοκίματους χειροτονήσας: ὡς ἄλ-
 λας πλείστας κατηγόρησας Φανερούς, ἢ μεμαρ-
 τυρημένους δὲ. Ἰδοὺ τὸν ἡμῶν, ἵνα μὴ αὐτοὶ
 καθαιρέσει, καὶ τῶν αὐτῶν ἀναθέματα ὡς ἐν ὕ-
 πῳ: ὡς συγκαίνων ἡμεῖς τῶν ἀκραιφνέων: ἢ
 δὲ αὐτοὺς, ἀνάξιον ἐκείνων τῆς ἀρχιερωσύ-
 νης: ὡς πρῶτον τῆς ὡς ἀβάσεως τῶν θεί-
 ων καὶ ἱερῶν κανόνων: καὶ καθαιρέσων, καὶ ἐκ-
 κλήσων

& avarū: sed etiā sententiā de ipso à Pō-
 tificib. lata: contēptor ē: deniq; eū, qui a-
 ptē se iniquissimo, & summē impio, Simo-
 nis scelere alitrinxerit: atq; ut suomet
 ore confessus est, 29. canonē S. Aposto-
 lorū conculcaverit, diserte sic dicentē:
 Si quis Episcopus, pecunia data, huius
 dignitatis cōpos factus fuerit: aut Pres-
 byter, uel Diaconus: deponitor & ipse,
 & qui eū designauit: atq; prius à cōmu-
 niōe excinditor: sicut Simō mag', à me
 Petro. Insuper deprehendimus, eū, nul-
 la necessitate urgēte, in iussu illius Syno-
 di, nemine Clericorum sciēte, alienasse
 possessiones catholice magnę ecclesię:
 in Creta insula, ante tēpora memoriā ef-
 fugientia, consecratas: sicuti de hoc qd
 confessus: q; contra 26. Carthagenensis
 concilij canonē est, qui sic habet. Simili
 ter placuit, ne quid Ecclesiasticū ullus
 uendat. Quod si nō habuerit pueniū: &
 magna incubuerit necessitas: id indice
 Primati eiusdē puinciar: & adhibito cer-
 to numero Episcoporū. cōsultet, quid
 agēdū sit. Quod si tāta necessitas eccle-
 siā urserit: ut non possit ante uendendū
 deliberari: salte uicinos ad hoc testandū
 uocabit episcopus: curā adhibens, ut o-
 mnes, qui Ecclesię sue acciderint, casus,
 Synodo demonstret. Quod nifecerit:
 reus Deo & Synodo tenebitur, qui uē-
 didit, & à suo alienus honore. Deprehē-
 sus est etiā abrogationes Pontificij, pre-
 ter rationem faciens, & eorundē restitu-
 tiones: uidelicet Neophyti, apud Ca-
 balam (cum quo etiā Sacerdotē Clona-
 rā, qui muliere bis nuptā in Thaso du-
 xerat, deiecit) & Gregorij, apud Ellasso-
 nē: & Dositheij, apud Peritheorij, Anti-
 stitū. Eodē modo, multarū extra legiti-
 mos fines, ordinationū factarū comper-
 tus est: tū in Chalcedonensis, tū in He-
 racleēsis, tū in Thessalonicēsis Theong-
 tum in Methymnæi, Præfulum provin-
 cijs. Sed & citra examen probationēq;
 factarū ordinationū. Quę accusationes
 ipsius, plurimis alijs criminibus cumu-
 latæ sunt: ijsq; manifestis, & testatis.
 Hęc itaq; cū nos cernerem: metuētes,
 ne & nos deiectioni, & eidem anathe-

Canon 28.
 Carthago-
 nensis Sy-
 nodi.

Plura crimi-
 na.

Theodos.
 ἐλασίων.
 πόλις ἐλα-
 σίων.
 περιβόρι-
 ον, πόλις
 μακεδονίας
 ξγ.

mati, obnoxij fieremus: tanquā cōmunicātes cum incommunicabili iam ipsū
 Pontificatu indignum iudicauimus: ut primum uiolationis diuinorum & sacro-

p a tum

τιωπεύει ἀπὸ πλεονεξίας ἐχόμενον αὐτὸν, καὶ
τῆς ἀξίας τῆς πατριαρχίας, καὶ τῆς οἰκονομίας: ὥστε
μὴ δυνάμει κατὰ μηδὲν τρόπον τῆς λοιπῆς
αἰαλαβεδοῦς, καὶ τῆς θρόνου τῆς πατριαρχικῆς,
καὶ τῆς λειτουργίας: ἀλλὰ καὶ μόνον κατὰ μο-
ναχὸς ζῶν. Οὕτως καὶ εἰς τὴν περὶ τῶν δηλω-
σιν καὶ ἀσφάλειαν, ἐγένετο καὶ ἡ ἡμετέρα συνο-
δική ἀπόφασις: περὶ τῆς ἐκείνης διαγγε-
λίας, καὶ ἀφωρισμῶν προτέρων ἐκφωμισθέντος.
Ἐρεται ἐπὶ ἀκισχιλίου, ἐβδόμενος τρίτος,
μηνὶ Ἰαννουαρίῳ, ἰνδίκην 6908. Ὁ δὲ ὁσ. Ὁσ. αὐ-
τὸς ὁ ὡς κελεύμεθα ἰνῶν, ἵππερ τις ἡμῶν
τῶν ὑπογεγραμμένων ἀρχιερέων, προέον-
τος τῶ χρόνῳ ἐβελήσῃ ἀθωώσαι αὐτὸν, νομί-
μως καὶ κανονικῶς καθαιρεθέντα: καὶ ἀθετήσας
τὴν ἰδίαν ἐννομον ὑπογραφήν ἐξαδιώσεως
πνός, ἢ φιλοπεσοπίας: ὑπὸ ἀρχὴν αὐτοκα-
θαίρεται, καὶ ἀπὸ πλεονεξίας τῆς ἀρχιερε-
σιώης, καὶ τῶ ἀναθέματι ὑποδίκῃ.

παῖσιος, ἀρχιεπίσκοπος ἀχρίδα-
ρων, ἐκὼν ὑπέγραψα.
Ὁ δὲ τῆς Μητροπολίτης κασάρ-
ας μητροφάνης, ἐκὼν ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης ἱρακλεί-
ας κύριλλος, ἐκὼν ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης τερνόβης
ἀρσένιος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης κυζίκου
ἰωάσαφ, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μετροπολίτης θεσσα-
λονίκης, θεωνός.
ταπεινὸς μητροπολίτης νικαίας
κύριλλος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης χαλκι-
δῶν, ὁ δὲ θύμιος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης λαρί-
σης νεόφυτος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης ἀδρια-
νεπόλεως, ἀρσένιος.
ταπεινὸς μητροπολίτης * ἰωά-
σαφ.
ταπεινὸς μετροπολίτης ἀγγι-
αζένοφῶν, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μετροπολίτης κορίνθου
σωφρόνιος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μητροπολίτης ρηγό-
ρει, πρῶτος, ὑπέγραψα.
ταπεινὸς μετροπολίτης φιλιπ-
πυπόλεως, ἀρσένιος.
ταπεινὸς μετροπολίτης παρονα-
ξίας, βενιαμίν.
ταπεινὸς μητροπολίτης παλαι-
ῶν

rum canonū autorē: & deſcimus ipſū:
ac pro electo & ab alienato habemus,
tum a dignitate Patriarchæ, tum a no-
mine: ita, ut nullo modo in poſterū, nec
ad thronum Patriarchicum, nec ad eius
adminiſtrationē, poſſim inſinio redire poſ-
ſit: ſed tantummodò monaſticam uita
degere. Vnde & maioris horum omniū
notitiæ ac certitudinis cauſa, lata quoq;
eſt noſtra Synodica ſentētia: propoſito
ante oculos ſacrorum Euangeliorum li-
bro, & excommunicatione antea pro-
nunciata. Actū anno ſepties milleſimo,
ſeptuageſimo tertio, menſe Ianuario,
Indictione octaua. Eodem modo ſtatui-
mus: ſi quis noſtrum, quorum nomina
hic ſubſcripta ſunt, Pontificum, uolue-
rit progreſſu temporis purgare ipſum,
& abſoluere: cū tamen ſit ex præſcri-
pto legū & canonū de ſolio detractus:
ſuamq; legitimam ſubſcriptionē, irritā
facere: ſeu licentia quadam, & petulan-
tia, ſeu uoluntatis erga hominem pro-
penſione: talem eſſe ſuo ipſius iudicio
& factio deſectum, pontificioq; honore
exutum, & anathemati obnoxium.

Ego Paiſius, Archiepiſcopus Achridarum,
volens ſubſcripi.

Ego vilis Metropolitæ Caſarea Metrophane-
ſis, volens ſubſcripi.

Ego humilis Metropolitæ Heracleæ Cyrillus,
volens ſubſcripi.

E. H. M. Tornobi Arſenius ſubſcri-
pſi.

E. H. M. Cizici Ioſaphus ſubſcripſi.

E. H. M. Theſſalonice Theonas.

E. H. M. Nicææ Cyrillus ſubſcripſi.

E. H. M. Chalcedonis Ethymius ſub-
ſcripſi.

E. H. M. Lariffe Neophytus ſubſcri-
pſi.

E. H. M. Adrianopoleos Arſenius.

E. H. M. Ioſaphus.

E. H. M. Anchiali Xenophon ſub-
ſcripſi.

E. H. M. Corinthi Sophronius ſub-
ſcripſi.

E. H. M. Gregorius Pruſæ ſubſcripſi.

E. H. M. Philippopoleos Arſenius.

E. H. M. Parinaſie Benjamin.

E. H. M. priſcarum Patrarum Ger-
manus,

Ergo ſpeli-
tur Patriar-
chatu, exco-
municatus.

Anno Chri-
ſti 1564.

Subſcriptio-
nes Antiqui-
tum.

* Nomen
loci deſerat
Adde tu
ſi libet,
Neuſonōpis
quia Neu-
ſonōpis iohā-
ſaph 577
χειρὸς γε-
φορ. ſuum,
in libellum
Gerlachij
dedit: ſicut
et alij mul-
ti, in eo
ſuam manu
ſcripſerūt.
Antea ta-
men 174
Amasie Io-
ſaphus.

ἐν τῇ συνόδῳ ἀπέφθινον ὁμοφώνως, μὴ
βελῆ καὶ γνώμη καὶ ἐκφάντο τὰ σίμων
ὡς ἀνομιώτατον καὶ ἀσεβέστατον ἐργον ἡγῶν
να μηδὲν ἐπέρων φλωρεῖα, ὅταν κάμνεν
χειροτονία: κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν θείων
καὶ ἱερῶν κανόνων: τοῦ εἰκοστῆ ἐνάτου, καὶ τοῦ
τριακοστῆ. Εἰ δὲ καὶ ὅτι τῶν ἀρχιερέων
παροῦν τῆς συνόδου κανόνες: να εἶναι αὐτοὶ
θαίρεται. Περὶ δὲ τῆς ἐμβατικῆς* ἐστυ-
χῶρησαν, να τὸ ἐπέρων, ὡς τῆς καλῆς.
Τὴ κακῆ δὲ δένδρον ἐτίναξαν τὰ φύλλα, καὶ
ἐκφάντο τὸν κλάδον καὶ τὸ δένδρον: καὶ τὴν
ρίζαν ἀφῆκαν. Ἦγουν, τὸ συμανικὸν τῶν χει-
ροτονιῶν ἐκφάν: τὴν δὲ ρίζαν, τὰς ἐμ-
πολυμοῦν βαπτισμοὺς ἀφῆκαν: καὶ πάλιν βλαστῆναι ἐ-
ξάτη τῆς καλῆς τῆς δένδρον.

ΚΑΙ ΑΚΟΥΣΑΤΕ, ΤΙ ΛΕ-
γεται εἰς τὰς περὶ τῶν ἀγί-
ων ἀποστόλων.

Θεοσάμηνος δὲ σίμων ὁ μόνος: ὅτι
Ματθ. 23. ὁππότε τῶν χειρῶν τῶν ἀποστό-
λων, εἶδον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον: ἐφῆρε τῆς
ματῆς, τὰς ἐμ-φλωρεῖα: καὶ εἶπε τῶν ἀποστό-
λων. Δότε καὶ ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν ταύτην: ἵνα εἰς
ἐκείνον, ὅπως βάλλω τὰ χεῖρά μου, να ἐρχεται
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁ δὲ ἀπόστολος πέτεται
εἶπε πρὸς αὐτὸν. τὸ ἐργον σου, ἦγουν τὰ
φλωρεῖα σου, καὶ ἐσὺ, να ἦς ἀφωρισμένος,
καὶ ἀναθεματισμένος εἰς τὴν ἀπαλαίαν τῆς
αἰωνίης πυρὸς: διότι ἐλογιάσας, τὴν χεῖρα
τῆς θεῆς εἶδεν με φλωρεῖα. Οὐαὶ οὖν εἰς ἐκεί-
νον τὸν ἀρχιερεῖς ὅπως πάλιν τὴν χεῖρα τῆς
ἀγίας πνεύματος, να λαμβάνω φλωρεῖα. Ο-
μῶς να ἐλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, ΜΗ-
τροπολίτης καὶ
ἐπίσκοπος.

Καθ' ἡραν τῇ συνόδῳ τῶν ἀρχιερέων,
ὡς εἶπαμε, τὸν πατριαρχικὸν κύβητον ἰωανναφ:
ἐψηφίσαν τὸν τοῦ καὶ σαρδίας, πατριαρχί-
κον: καὶ δώσαντες αὐτῷ τὸ μικρὸν μένυμα,
καὶ τὸ μέγα: ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρό-
νον. Λοιπὸν, τινες ἀρχιερεῖς ὅτι τῆς πατριαρχί-
ας τῆς συνόδου, δὲν ἐπέρων φλωρεῖα, να κάμνω ἱε-
ρεῖς: μόνον τὸ ἐμπάτικιον τῆς ἐπέρων, ὡς αὐτὸς
θελεῖ, τὸν ἐκείνην ἱερεῖαν, καὶ τοῦ ἐδιδόντος ἐκ-
κλησίας. Καὶ ἀκούσατε, πῶς ἐμπάτικον ἐπέρ-
ων τινες ἀρχιερεῖς. ὅσοι εἰς τὴν χειροτονίαν,
ὡς αὐτὸς

una eademq. mente et voce, decretum ibi ab
eis factum est: quo Simonis scelestissimum,
impietatisq. plenum, vitium exindebatur:
videlicet, ne ullam caperent in designationi-
bus pecuniam: sed divinarum & sacrorum
canonum, vicesimi noni & trigesimali, senten-
tiam inviolatam retinere. Quod si ullus,
quicumq. esset, Praesulum, hos canones transi-
ret: iam tum per se functione muneris sui de-
ictum esse. Nihilominus tamen Embaticum
(domi nescio quid, quod initio daretur) acci-
pi permiscere. O indulgentiam panis dignam.
Male arboris decussere folia, & ramos exci-
derunt, atq. ipsam adeo arborem: sed radicem
reliquerunt. Quod dico, hoc est. Nondinatio
ne quidem Simoniacam ordinationum am-
putarunt: sed radicem, nempe munus, quod
initio datur, reliquerunt: ut scilicet ne deesse
causa rursus germinandi & crescendi, pu-
nitionis apud inferos arbori.

Contra Si-
monianam
Synodicum
decretum.

Embaticum
improba
concessio.

AVDITE, QUID IN LIBRO
Actorum Apostolorum
dicatur.

Cum vidisset autem Simon, per im-
positionem manuum Apostolorum dari
Spiritus sanctum: obtulit eis pecunias,
ac dixit: Date & mihi potestatem: ut ad
illum, cuicumq. manus meas imposue-
ro, veniat sanctus Spiritus. Petrus uero
dixit ei: Pecuniae tuae, & tu, sitis a com-
munione piorum segregati: & in exitu
aeterni ignis execrati: quod gratia Dei
putastis dari pecunijs. *Paucis Pontifi-
cibus: qui, quae gratis dantur a Spiritu San-
cto, pecunijs vendunt. Verum ad institutam
narrationem redeamus.*

XXIIII. P. METROPHANES,
Cæsareæ Metropolitæ.

Exturbato ad hunc, quem diximus, mo-
dum, Patriarchica sede in Pontifium confes-
su Ioasapho: suffragijs eorundem designatus
est Cæsariensis, Patriarcha: successusq. is, utra-
que significatione accepta, in sublimi throno.
Ceterum sub huius Patriarchatu fuerunt
quidam Pontifices: qui non accipiebant ob
Sacerdotes creandos pecuniam: sed tantum
Embaticum aliquis capiebat, quando Sacer-
dote aliquem faceret, dante id Ecclesia. Atq.
cognoscite, quæso: quodnam Embaticum quidam
eorum acceperint, cum in ipsa ordinatione nullos
p 4 caperent

Metrophane-
s
Patriarcha.

ὁ πᾶς δὲ ἐπερναν Φλωρία : Δὲ νὰ μὴ δὲμ
παρδὲμ τὴν ἀπόφασι τῶν θείων νόμων, καὶ
τῶν δεχηρέων : καὶ Δὲ νὰ μὴ δὲμ κατακε-
θῶν μετὰ τὸν μάγοι : ἐπερναν τὸ ἐμπα-
τίκιον διωλόν : καὶ δὲν εἶχαν καμίαν ζημίαν
ἀπὸ τῆς πραγματείας αὐτῶν : μόνον ἐρχόντη-
σαν πάλιν εἰς τὴν πρώτων ἀπόλαυσιν τῆς μα-
μωνᾶς. Οὐαὶ ἔαί. Δὲν γελᾷται ὁ Θεός : ἔδ' ἐπε-
σωπορ δὲ λέπει, ἔτε βασιλέως, ἔτε ἀρχοντος :
ἔτε δεχηρέως, ἔτε ἀλλὰ πινός : ἀμὴ τὸ καθ' ἐ-
νὸς ἀποδοῖδε κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ὡσανύ Θεός
δὲ ἰσχυρῶς.

Ομοῦς ὁ αὐτὸς πατριάρχης ἔκαμε παραι-
τησιμ ἐγχεράφως τῆς πατριαρχικῆς θρόνου, καὶ
τῆς δεχηρῶσιωης, εἰς τὰς τίσσας τῆς Μαΐας
μηνός, ἡμέρα κυριακῇ, μετὰ τὴν χειροτονίαν
τῆς νικομηδείας. Καὶ λαβόντες αὐτῶν οἱ δεχη-
ρεῖς, καὶ οἱ κληρικοὶ, ἔβαλαν εἰς τὸν κώδικα
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΟΝΤΟΣ ΔΕ ΤΟΥΤ-
Ε Τῆς κυρῆς μετροφάνης, ἀπέθανεν ὁ σελ-
ταὺν σελείμανης, βασιλέως τέταρτος : καὶ ἔ-
βασιλεύσας ἑξήκοντος ἑταρῶν. Καὶ
ὅτι τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐγέναν
αὐτοὶ πατριὰρ χειροτονῶν
ἐγχεράφωσιν.

Ο κύριος Ἱερεμίας, ὅπῃ ἦτορ μητροπολίτης
σοφίας.
Καὶ ὁ κύριος Διονύσιος, ὅπῃ ἦτορ μητροπολί-
της νικομηδείας.
Καὶ ὁ κύριος Ἰωάσαφ, ὅπῃ ἦτορ μητροπολί-
της ἀδριανουπόλεως.
Καὶ ὁ αὐτὸς κύριος μετροφάνης, ὅπῃ ἦτορ μη-
τροπολίτης Καισαρείας.
Καὶ, ὡσανύ ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς σελταὺν σελεί-
μανης : ἐγένε βασιλέως ὁ υἱὸς αὐτοῦ, σελταὺν σε-
λήμης. Καὶ ὅτι τῆς βασιλείας τῆς, ἔκαμε
παραιτήσιμ ὁ αὐτὸς κύριος μετροφάνης.

Ὁμοῦς ὁρεθίσαν πνὲς ἀρχιερεῖς ἐδῶ εἰς
τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, τὸν δεξιμόν ἕως ἐ-
κοσι, καὶ ἐπέκειναν. Καὶ, συνοδὸν ὑπονομένης, ἐ-
κάθησαν μετὰ τῶν πρωτοπρωτων κληρικῶν : Δὲ
νὰ ἐκλεξοῦν πατριάρχην, προσωπορ καὶ ἄξιον
τῆς ποιμανείης τῆς ἐκκλησίας τῆς χριστιανικῆς.
Ὡς καὶ δικαίως, ὡς ἐκὼνα ἐμφυχοῦ αὐτοῦ.
Καὶ ὁμοφώνως ἐκλεξάν, καὶ ἐψηφίσαν, τὸν πα-
νιερώτατον καὶ θεοκόσμητον μητροπολίτην λα-
ρίδος, κύριον Ἱερεμίαν, δεχηρέαν δὲ ἰσχυροῦ, ἀ-
μεμπτον, ἀληθινόν θεοσεβὴν, ἐλεημόνα,
ὁσίον,

capere nummos : ut ne sanctionem sacra-
rum legum & Antistitum transirent : neu
eodem cum Simone mago crimine condem-
narentur : capiebant exinde duplum Embas-
tium. Ita è tali mundinatione nihil eis
decebat : sed ad idem satianda avaritia
sua principium redibant. Vae illis. Non
patitur se irrideri Deus : neque in personam
intuetur, nec Regis nec Principis : nec Pon-
tificis, nec cuiusquam alius : verum singulis
secundum facta sua gratiam refert, quippe
Deus iustus.

Idem dehinc Patriarcha, scripto resigna-
vit Patriarchicum solium & Pontificatum,
ad quartum nonas Maij, die Dominica, Ni-
comedie Praesulis designationem. Eam re-
signationem Pontifices & Clerici acce-
ptam, in Codicem magna Ecclesie retu-
l're.

SVB HOC PATRIARCHA
Metrophane, rebus humanis exem-
ptus est Sultanus Suleimanes, Rex
III. urbis : postquam XXXXV
II. annos Regnum administra-
fet. Eo regnante fuerunt hi
Patriarchae, quos subie-
cimus.

- I. Hieremias, qui fuerat Metropolita So-
phiae.
- II. Dionysius, Metropolita Nicome-
diae.
- III. Ioasaphus, Metropolita Adriano-
poleos.
- IIII. Metrophanes, qui Metropolitam
Caesarea egerat.

Suleimane mortuo successit in Regno filius
suis Selimes : quo imperante, resignationem
fecit praedictus Metrophanes.

Tunc contigit hic esse in magna Ecclesia,
aliquot Pontifices, numero viginti, aut am-
plius. Synodog. habita, confedere cum hono-
ratissimo clericorum caetu : ut eligerent Pa-
triarcham, corpore & animo dignum : qui pa-
sceret Ecclesiam Christi recte & iuste, iāquā
viva ipsius imago. Consentientibus igitur
suffragijs legerunt sacratissimum, & diui-
nis dotibus exornatum, Metropolitam La-
risse, D. Hieremiam : Pontificem iustum, vi-
te inculpata, verum, piū, misericordem,
sanctum,

Ambasid.

Renunciat
Patriarcha
tū 4. Maij

I 572

Solimani
mors.Selim. II.
Imp. 1500.Patriarche
Hieremi
electio.

ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλλοτρίον. Καὶ ἰδὲ ἐπὶ τῇ πρώτῃ
πρὸς τὸν τῷ Θεῷ Παύλῳ, ὅπως δεῖται πρὸς
ἐβραίους. Ἀδελφοί, τοῖς ποσὶ ἡμῶν ἐπρεπερὶ δε-
χεσθῆναι, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐδῶκεν δ' αὐτῷ τὸ μι-
κρὸν μῆνυμα.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ-
της Λαρίσης.

* ἡσυχία
Theo.

Ὡρα δ' ἐτὶ ἑσπερινῇ * ἔκαμαν βουλευτὸν
κατὰ τὴν τάξιν· καὶ δεῦρος, καὶ μὴ μέλεις
ἐπαλλοῦ τὸν ἑσπερινόν· συνηγμένων τ' παλαιο-
ρωτῶν μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεσά-
των ἐπισκόπων, τ' τιμιωτάτων κληρικῶν, τ'
δυναστῶν δεχόντων, τῆς πόλεως, καὶ τῆς
Γαλατῆ, καὶ πάντες τῶν χριστιανῶν λαοί. Καὶ
ἐβιάσαντο οἱ λαμπράς ἀναμένοντας τῇ
χάρει. Καὶ μετὰ τὴν πλείωσιν τῶν ἑσπερι-
νῶν, ὁ πριμώτατος * μέγας οἰκονόμος * τῆς με-
γάλης ἐκκλησίας, ὁ ἐν ἱεροῦσι κύριος Ἀναστά-
σιος πρῶτος τῶν κληρικῶν, ἐσάθη εἰς τὸ
μέσον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ ἐξεφώ-
νησε μεγαλοφώνως τὸ μέγα μῆνυμα, πρὸς
τὸν λαόν, τὸν λαρίσης, τὸν ἀνωθεν ὑπο-
ψήφιον. Ὁ * ὁποῖος ἐσέκετο εἰς τὴν δύρεν τῶν
ἀγίων βημάτων· φορεμένον * μετὰ τῶν πατρι-
αρχικῶν μανδύων, καὶ τῶν τρεχληλίων, καὶ ὁμοφω-
ρετικῶν ἐπεναιτῶν.

* τὸν οὐρανόν
ἐν πατρὶ-
αρχικῶν
το μέγα μῆ-
νυμα.

Ἡ δ' αὖ καὶ ἱεραρχία * τῶν πανιερωτά-
των μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεσάτων ἐ-
πισκόπων, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν, τῶν δ'
δυναστῶν δεχόντων, καὶ πάντες τῶν χρι-
στιανῶν λαοί. πρὸς αὐτὸν τὸν δεξιὸν ὡς
σοῦ, ἰδοὺ τὸν θρόνον τῆς ἀληθινῆς μετροπό-
λεως λαρίσης, εἰς τὸν ὑψηλότερον καὶ μέγαν
θρόνον, τὸν πατριαρχικόν, τῆς ἀγιωτάτης τῆς
χρυσῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Τότε ὁ πατριαρχὸς ἔκαμε τὴν δόξαν· ἵ-
καν κατὰ τὴν τάξιν· καὶ ἔως ἔλαβε τὸν πατρι-
αρχικόν δικανίκον. Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἕνας καὶ
ἕνας καταβαθμὸν, ὑπάγοντες, ἐφίλησαν τὴν
χεῖρα αὐτοῦ· καὶ εὐλόγησαν αὐτόν. Καὶ ἔλα-
βαν αὐτὸν ψάλλοντες, τὸ βασιλεῖ ἔρανε, πσι-
κλιπτε· τὸ πνεύμα τῆς ἀληθείας, καὶ εἰς τὸν ὑψι-
στάτον μέγαν θρόνον τὸν πατριαρχικόν,
τὸν ἀνέβασαν. Καὶ ἐστρέξαν οἱ χριστιανοὶ ἱερω-
μένοι καὶ κοσμικοὶ, μετὰ πάσης χαρῆς καὶ
δουλοφρονίας· καὶ ἐπὶ τὸν αὐτόν, καὶ ἐλαμ-
βαν βόλῳ. Καὶ, ὡς ἐπὶ τὸν ἕνα, ὁ λαὸς ὅλος·
δύνηκεν ὁ λαός, δύνηκεν ὁ
πατριαρχὸς, ἔξω τῶν αἰνῶν· καὶ ἐσαμάρτησεν,
ὡς σὺν ἡμέρας, καὶ εὐλόγησε πάντας. Καὶ ἔως
ὑπῆλθε,

sanctum, innocentem, labis expertem. It-
iam factum sit id, quod D. Paulus ad He-
braeos scribit: Fratres, tales nos decebat
Pontifex, & quæ sequuntur. Tunc dederūt
ei indicium voluntatis suæ minus.

Hebr. 7.

XXV. P. HIEREMIAS ME-
tropolitæ Larissæ.

Hora deinde vespertina, benedictionem
ex ritu & more obierunt: atque graviter, &
cōcinnè cecinerūt vespertinū: congregato ca-
tu sacratissimorum metropolitārum, deuotif-
simorum Deo Episcoporum, honoratissimo-
rum Clericorum, & nobilissimorum urbis Ga-
latæq. Procerum, omnis deniq. Christi no-
men gerentis populi: gestabantq. manibus
singuli cereos accensos. Vespertinus absolutio,
reuerendus magna Ecclesiæ magnus econo-
mus, è Sacerdotiū collegio Anastasius: stetit,
ut Princeps Clericorū, in medio magna Ec-
clesiæ: & magna voce pronūciavit magnū indi-
cium: facie ad sanctum Larissæ, quem
suprà suffragijs factum Patriarcham dixi-
mus, conuersa. Stabat enim is ad fores sa-
crarij amictus Patriarchico pallio, & collari,
& superhumerali. Ei hæc, quæ subiecta sunt,
dixit.

Ritus crea-
tionis.

Divina & sacra Synodus sacratissi-
morum Metropolitārum, deuotissimo-
rum Episcoporum, honoratissimorum
Clericorum & nobilissimorum Pro-
cerum, totiusq. Christiani populi: ar-
ceriuit tuam Pontificiā dignitatem, e
throno sanctissimæ metropolis Larissæ,
in hunc altissimum & magnum Patri-
archicum, sanctissimæ Christi magnæ
Ecclesiæ, thronum.

Magnum in-
diciū.

Tunc Patriarcha nouus gratiarum actio-
nem fecit solenni ritu: & exinde accepit Pa-
triarchicæ iurisdictione pedum. Tum Ponti-
fices singulatim, pro dignitatis suæ gradu
quisq. accesserunt: eiusq. manum exosculati
sunt: & ipse fausta feliciq. eis precatus est.
Postea duxerunt eum secū, caritatem: Rex
coelestis, Paraclete, Spiritus ueritatis: &
in celsissimo magnōq. Patriarchico throno cō-
stiterunt: magno Christianorū, tā secularis,
quā sacrati ordinis (gaudio & aff. stupore ex-
ultantium, reuerenter gratulantium, & fausta
precatione accipientium) concursu & frequen-
tia. Post debitum illi honorē exhibitum, exi-
iuit populus, exiit Patriarcha, è templo: & se-
stas ut moris est, bene precatus est omnib. Tū
abiens

ὑπῆγε, καὶ αὐτὴ εἰς τὸ θεῖον κελλίον αὐτῆς, τὸ πατριαρχικόν. ὁμ, πολυχρόνιον ποιῆσαι κύριον
 Θ. ὁ θεός: τῆ ποιμαίνειν τὴν τοῦ θεῶ μεγάλῃ ἐκκλησίαν, ἐν πάσῃ ὑγείᾳ ψυχῆς τε καὶ σώματος: καὶ ὁρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, εἰς ὧ φέλειαν τῆς χριστιανικῆς λαοῦ. Ἀνέχθη δὲ εἰς τὸν ὑψηλότετον πατριαρχικὸν θρόνον, κατὰ τὴν ἐπικισχιλίδος ὁ γδοηκοστὸν χρόνον ἀπὸ κτίσεως κόσμου, μὲν Μαίῳ πέμπτῃ.

Ἡ πρώτη δὲ λειτουργία τῆς αὐτῆς παναγιότητος Θ., ἐγένετο ἐν τῇ εορτῇ τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξης ἀναλήψεως Ἰησοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς τὰς δεκαπέντε τῆς αὐτῆς μηνός: γυμναστικῆς παρρησίας μεγάλης καὶ σιμῶξεως ἀρχιερέων, κληρικῶν, καὶ ἀρχόντων, καὶ ἄλλων πολλῶν χριστιανῶν.

Καὶ ἴσα τὴν αὐτοῦ ἔλαβε τὸ πρεσβυσι-
 ὁτι ὁ πατρι-
 ἀρχὴς τὴν
 χάριτά βα-
 σίλειος ἐπί-
 λησε.
 * τὸν πλῆ-
 σεν.
 ὁμ, τῆς δύο χιλιάδες τὰ φλωρεῖαι καὶ ὑπῆ-
 γυν εἰς τὸν τέταρτον: καὶ τὰ ἐπαρῶν κεν
 εἰς τὸν * χαλκῶν τῆς βασιλείας. Τότε ὁ
 τέταρτος ἔλαβε τὸν πατριαρχικόν: καὶ
 ὑπῆγε, καὶ ἐφίλησε τοῦ βασιλέως τὴν χεῖ-
 ρα κατὰ τὴν ἐργασίαν, ὅπως ἔχον οἱ πατρι-
 ἀρχαι ἀπὸ τὸν κηρὸν τῆς σελτῶν μεχεμέ-
 τη, τοῦ πρώτου βασιλέως, ὁποῦ ἐπῆρε τὴν πό-
 λιν, ὅπου ὁ γενεὶ πατριαρχίας, καὶ φιλεῖ τῆς
 βασιλείας τὴν χάριτα. Καὶ ἐτῆ ὅμοιον ὁ βα-
 σιλεὺς, καὶ ἔλαβε μισθὸν ἀπ' αὐτοῦ: καὶ
 πᾶσαν ἐξουσίαν τῆς ἐδῶκε, καὶ δεσποτέαν,
 εἰς πᾶσας τὰς ὁδοὺς χριστιανῶν, ἱερωμέ-
 νων καὶ λαϊκῶν. Καὶ, νὰ καμῇ κατὰ τὸν νό-
 μον, καὶ τὴν πίσιν αὐτοῦ: νὰ μὴ δέμ ἔχει κα-
 νονία ἐμπόδιον ὑπὸ τὴν Θ. ἡτὲρ δὲ τὸν βασι-
 λεὺς, αὐτὸς, ὁποῦ εἰπαμεν, ὁ σελτῶν Σ Ε-
 Λ Η Μ Η Σ.

Καὶ, ὡς ἔλαβεν ὁ πατριαρχίας τὸ βασιλεῖον
 κομμπαρτίου: ἐκείνη σὲν εἰς κελτῆρον: καὶ
 ὡς οἰκουμηνικὸς πατριαρχίας, πάντας ἐκ-
 νε, καὶ κελτῆς, ὡς χριστιανικῆς Θ., καὶ πρὸς α-
 ποῦ αὐτοῦ πρὸς δέμ ὁ δόλεβη: ἀλλὰ τὴν δικαί-
 αν κελτῆς κελτῆς. Καὶ ὁ κόσμος Θ. ἀγάλλεται,
 καὶ ὁφθαλμῶν, εἰς τὴν αὐτῆς παναγιότητα:
 καὶ τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ δόξαζον πάντες οἱ
 ὁδοὶ βίβλιν, νέει καὶ γέροντες: ὅπως ὁ δόλεβη τοῖς
 τοῦ ἀγαθοῦ ποιμενῶν, καὶ δίκαιον.

Λοιπὸν, θείῳ ζήλῳ κινήθη: ἡ δὲ ἔλησε, νὰ
 ὁρθοτομήσῃ τὴν ἐκκλησίαν τῆς χριστοῦ, ὡς αὐ-
 τῆς μιμητῆς ἡ γυν, νὰ δώγῃ, καὶ νὰ ἐξε-
 ζῶσιν πάντα πασι, τὸ κακὸν δόλεβον, τὸ σε-
 ασημένιον, τὸ κολάσας: νὰ κόψῃ Ἰησοῦ κλάδους, καὶ τὸ δόλεβον: καὶ τὴν ρίζαν νὰ ἐξαπαπάσῃ
 καὶ

abiens, ascendit in S. suam Patriarchicam cel-
 lam: cui longam vitam et administrationem lar-
 giatur Dominus Deus noster: ut pascat ma-
 gnā ipsius Ecclesiam, in omnes partes cor-
 pore animoq., valens recte secundo verbum
 veritatis, ad communem Christiani populi
 utilitatem. Euectus autem est in excelsum
 & illustrem huius dignitatis locum, anno
 conditi orbis supra septies millesimo octogesi-
 mo tertio nonas Maij.

Primam Sanctitas eius liturgiam habuit
 die festo sanctæ & gloriose ascensionis domi-
 ni nostri Iesu Christi, decimoquinto eiusdem
 mensis die: magna celebritate & frequentia
 Pontificum & Clericorum, Primorum alio-
 rumq., multorum piorum.

Sequenti die accepit Pescesum, duo mil-
 lia Aureorum: profectusq., ad Quæstorem,
 ea in ararium Regis intulit. Tunc Pa-
 triarcham Quæstor ad Regem deduxit:
 cuius manum ille deosculatus est, concessu
 & beneficio: quod habent Patriarchæ iam
 inde à tempore Sultani Mechemeta, pri-
 mi Regis, qui urbem cepit: quo licet, quicum-
 que Patriarcha factus fuerit, Regiam ma-
 num deosculari. Tunc confirmationem à Re-
 ge accepit, laici: ut posset agere ex præscripto
 Religionis suæ, nemine impediante. Impera-
 bat tunc Selimes, cuius antea mentionem fe-
 cimus.

Accepto itaque Regio Patriarcha per-
 missu & potestate, sedii in Tribunali: pro-
 que iure Oecumenici Patriarchæ, omnibus
 dicere ius cepit, & dicit, ut Christi imita-
 tore dignum est. Non enim ad personam
 ullius respicit: sed iustas sententias pronun-
 tiat. Hinc latinita homines afficiuntur:
 & uirtute sanctitatis eius exultant. Ce-
 lebrant Deum, & laudibus efferunt, can-
 ti p̃ij, tam iuvenes, quàm senes: quòd
 ipsis tam bonum & iustum dederit Pastro-
 rem.

Ceterum, diuino quodam zelo motus
 emendationem Ecclesiæ Christi, ut imita-
 tor eius, seu artificiosam seclionem, suscipi-
 endam sibi iudicauit: scilicet ut educeret, &
 radicitus euelleret undiq., malam illam &
 putridā inferorū arborē: ut excideret ramos
 & truncū: atq. ipsā adeò radicē extraheret.

Fausla ad
 hunc Patri-
 archam pro-
 catio.

Anno Chri-
 sti 1574
 Maij 5.

Patriarcha
 manu Sul-
 tani oscula-
 latur.

Hieremias
 iustissimus
 iudex.

καὶ νὰ τὴν ἐκάψῃ εἰς τὴν φωτίαν· νὰ μη-
δὲν φαίνεται παντὶ πᾶσι, ἐδὲ νὰ φυτῶ-
σῃ πάλιν. Λέγω τὸ ἄδυναμώτατον καὶ δι-
βολικὸν ἔργον τὸ συμφωνιακόν. Καὶ ἵππ' τὴν ἐ-
ξέκλειπεν καθίσας· ὡς καὶ νῦν δεσποτὴς ὅ-
λης τῆς οἰκουμένης· φορῶν τὸ ἱερὸν μανδύον
μετὰ τῶν ποταμῶν· καὶ τὸ πατριαρχικόν
δικανίκιον ἵππ' ἡἵρας ἔχων. Καὶ, σιω-
δῶς γενομένης μετὰ τῶν τότε κατ' ὄρεθ' αὐ-
τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν· τὰ τέσσα-
κλείας, τὰ νικαίας, τὰ νικημηδείας, τὰ χαλ-
κιδῶν Θ, τὰ θεσσαλονίκης, τὰ περσῆς, τὰ ἀ-
μασίας, τὰ μονεμβασίας, τὰ βερροίας, τὰ πα-
λαιῶν πατρῶν, τὰ περρῶν, τὰ λαρίσσης, τὰ ἰω-
αννίνων, τὰ μελαινίκης, τὰ λήμνης, τὰ βιζύης, τὰ
λαζίας, τὰ ἰοχανίς· καὶ τῶν θεοφιλεστάτων
ἐπισκόπων· τῶν αἰδεῖς, τῶν μυριοφύτων, τοῦ
μέτρωι, καὶ τῶν τζερλῶν· καὶ τῶν τιμιωτάτων
κληρικῶν· καὶ ἐπεσφέραν τὸν εἰκαστὸν σὺ-
νατον καὶ νότα τῶν ἀγίων ἀποστόλων· καὶ τὴν
τριακοσμίαν ὁποῖοι ἀποφάνεν· ὅτι, ὅποιος
γενεὶ ἀρχιερεὺς, ἡιερεὺς, ἢ δι᾿ ἑκῶν, μεφ' ὧν
εἶα· ἢ ἄλλο χάρισμα ἐκκλησιαστικὸν νὰ
ἐπαρῇ· νὰ καθήσεται ὁ ἀρχιερεὺς ὅκων Θ
ὅπως ἐκαμε τὴν χειροτονίαν. Ομοίως καὶ ὁ
κέν Θ, ὅπως ἐχειροτονήσῃ. Καὶ ἔμνονον νὰ κα-
θίρουνται οἱ αὐτοὶ· ἀλλ' καὶ νὰ χαρίζονται τῆς ἀ-
γίας κοινωνίας τῶν χριστιανῶν, ὡς σίμων ὁ μα-
γ Θ, ὅπως ἐμὲ περρεν.

Εἰπομεν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα.

ξθ.
 ἡ μεγάλη
 βασιλεύς.

Γεωργίου μεγάλου βασιλέως. πρὸς τοὺς ἐ-
 ποκόπους αὐτοῦ τὰ καὶ μηδὲν λαμβάνειν φλα-
 γία, καὶ καμνὴν χιροτονίας, καὶ δελφινὴ κα-
 θηρέτη. Εἰς αὐτὸ δεσφὴ καὶ τὰ ἐμβαπ-
 τιστὰ λαμβάνειν τὴν σημεῖον μελῶν δε-
 χιερεῖς.

[illegible]

& in ignem conijciens, ita combureretur: ut pla-
 ne non amplius conficeretur, nec posthac i-
 terum plantaretur. Loquor de nefario & dia-
 bolico Simoniae vitio. Itaq; in sacro tribuna-
 li sedit: ut communis Dominus orbis terra-
 rum: gestans sacrum illud cum simbrjjs pal-
 lum & Patriarchicum sceptrum manu te-
 nens. Synodus agebatur sacratissimorum:
 qui fortè tunc aderant, Metropolitanorum:
 Heracleensis, Nicani, Nicomediensis, Chal-
 cedonensis, Thessalonicensis, Prusæ, A-
 massiani, Monembasiata, Berrhoensis,
 Priscipatrensis, Serrhenfis, Larissæ, Ioan-
 ninensis, Melenicensis, Lemnij, Bizyen-
 sis, Laziar, & Ischnanienfis. Devotissi-
 morum item Episcoporum: Rhadestini, My-
 riophytensis, Metrenfis, & Tzerulensis, nec
 non venerabilium Clericorum. Tunc al-
 legati sunt vigesimus novus & trigessimus
 canones sanctorum Apostolorum: quibus
 hoc sanctum est: si quis, quicumque fue-
 rit, fiat Pontifex, aut Sacerdos, aut Dia-
 conus, pecuniæ interierit: tur: aut aliud
 Ecclesiasticum munus accipiat: deijci
 officio suo, tum ipsum Pontificem
 designatorem, tum alterum, qui deli-
 gnatus sit. Nec uerò deijci solum tales:
 sed etiam è sacra communione piorum
 examinari: sicut Simoni Mago à D. Pe-
 tro acciderit.

Diaconus & de Embarrasio.

Scribit D. Basilus ad Episcopos suos: ne ullo pacto pecunie causa faciant ordinationes, nec exinde deſiciantur. Scribit ibi & de Embaticio: quod hodie Pontifices quidam accipere non verentur.

*D. Zonaras, sententia huius expositor sub
tilis & diligens, dicit. Illi, qui vendunt gra-
tiam sancti Spiritus, per auaritiam id
faciunt. Quæ auaritia, est radix omnium
malorum, & nominatur idololatria: eo
quod anteponit idola Deo, magis ea
honorans, & imitatur ludam. Vt enim
ille, ob lucrificandos argenteos pro-
dit Christum: ita & nonnulli Pontifices,
sua voluntate denuò Christum produnt:
qui semel pro salute nostra in crucem
sublatus fuit. In tantam enim imitan-
tur ludam tales Pontifices, qui dona
vendant Spiritus, ut & loca, quæ tali
pecunia emuntur: nempe Parochiæ
& Dioceses, quibus cum potestate
præfunt*

Synodus,
in qua Si-
monie abe-
litio.

Bafilij Magni locus.

Et Ioan. Ze
nariæ.

In Aetoliarum
ψίω Sacer-
dotum.

ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐκκλησία.

ὄν, ἡτοι ἐνορθώσῃ, οἱ χειροτονέμενοι: καὶ τὰ
χέρη, ὅπῃ δέχοντα τὸν καρπὸν, τὰ τέσσα, τὰ
εἰσοδήματα: ἀκελδαμῶν, φέλου ὀνομασθῇ.
Τὸ ὁποῖον ἀκελδαμῶν, εἶναι λέξις ἐβραϊκή, καὶ
ἐρμηνεύεται ἐλλυμῶν, χωρίου αἵματ. Ε-
λέχθη δὲ ἐν τῇ βιβλῷ τῶν προφητῶν. Τὰ το-
γῆν εἶναι, ὅπῃ λέγει. Ὅτι, ὡς περὶ τὸ π, ὅπῃ
ἀγοράσθῃ μετὰ ἀργύρου ἐκείνῳ: ὅπῃ ἐπωλῇ
τῇ ὁ χρεὶς, ὅπῃ τῇ ἰσθῆ: ὁ ἀρεός, ἡ γῆν τὸ
χωρὶς φητὶ περὶ αἵματός: καὶ ἀγοράσθῃς μετ'
αὐτὰ τὰ ἀργύρου: ἐλογιάθη καὶ ὀνομασθῇ π-
μῇ αἵματ. Ταῖς τοῖς ὅπως, καὶ τὰ λαμβαν-
όμενα ἀργύρου, τὰ τῶν πωλόντων τῶν
χέρη τῇ θεῷ: καὶ αἱ ἐνορθώσῃ, καὶ αἱ χώραι,
τὰ τέσσα, τὰ χωρία, ὅπῃ ἔχῃ τὰς ἐνορθώσῃ: τὰς
ὁποίας ἀγοράσθῃ οἱ χειροτονέμενοι ἱερεῖς ἀπὸ
τῶν ἀρχιερέων: καὶ ἰδὲ φέλου, ἡ γῆν ἐμ-
βατικαὶ τῇ αἵματ. φέλου ἡ δὲ αἱ, καὶ θέ-
λου ὀνομασθῇ.

Καὶ, ὡς ἀνεγνωσθήσεται αἱ ἀνθρώπων δόξα-
σιν καὶ κανόναι, καὶ τὰ μεγάλα βασιλείαι: ἐν ἑα-
ψάρτοις ἐν τῇ κωδίκῃ: καὶ ἐπερὶ φη
παρά τῃ τῇ καὶ δὲ εἰσὶν, τὰ παναγνώστα
τὰ καὶ οἰκουμενικὰ πατριάρχαι: καὶ τῇ τῶν
ἀνθρώπων ἀγνώστων ἀρχιερέων. Ὅπῃ, ὅπῃ
ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων παρὸν τῇς θεῷ ἀνθρώπων
καὶ ὡς: ναὶ εἶναι καὶ τῇ κωδίκῃ. Καὶ τῇ τῇ
θεῷ χαρὰ πῶς ἐστὶν ἀπὸ καὶ ἐξ ἐξελθὼν τὸ συ-
μωνιακόν, καὶ τὸ ἐμβατικόν: τὸ ὁποῖον καὶ αὐ-
τὸ συμφωνιακόν ἡ τὸ ἀσεβές αὐτοῦ: καὶ ὡς ἀκ-
σάτα ἀνθρώπων, ὅπῃ ἐν ἑαψάρτοις πλάτῃ.

Οὕτως, καθὼς ἐπέλασεν τὸ σωτήριον τῶν ἐρ-
ωτῶν καὶ τῶν ὁ χρεὶς μὴ μὴ πατριάρχαι: ἐπερὶ ὁ πό-
λων ἐργων τῇ αὐτῇ, καὶ ἡ ἀγάπη, εἰς τὴν μελέτην τῇς
καὶ τῶν πό-
θου, τῇ νοι.
τῇ ἀσπότης

Καὶ, ὡς οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καὶ πα-
τὴρ, καὶ ἰδὲ ἀσκαλ, δὲ ἐπ' αὐτοῖς, ὅπῃ ἐπ' αὐ-
τοῖς: ναὶ ἰδὲ ἀσκαλ, καὶ ναὶ κηρύττει, τὸν λόγον τοῦ
θεῷ, πῶς πάντας τῶν ὁσεβῆς, ἀπὸ τῶν σω-
τηριῶν αὐτῶν: καὶ ὡς ἐκαμναρ οἱ σφώπτεται
παλαῖοι πατριάρχαι. Καὶ πῶς ἀφ' ὧν καὶ
ἡμέραν, ἰδὲ τὸ ρητὸν τῇ θεῷ δαβὶδ, τὸ λέ-
γων. Κύριε, ἡράπησα δὲ πῶς ἐπ' αὐτῷ οἰκίσῃ:
καὶ τὸ ποῦ σκηνώματ. δόξα σοι. Καὶ ὁ
μέγας βασιλεὺς, καὶ ὁ δὲ αὐτῷ χρεὶς ὁμοῦς:
ἀγίασον τὸν ἀγαπώντα τὴν δόξαν τοῦ θεῷ
οἰκίσῃ.

Καὶ ἐν τῷ ἄμα, ὅλον τὸ πῶς, μετὰ ἄ-
για θύρῃ, τὸ παλαιόν ἐκείνῳ, τὸ σπασθῆναι
νοῦ, τὸ ἀγαλῆ: καὶ ἐκαμναρ αὐτὸν νεόν, ὅλον γλυ-
πτόν

presunt illi Ordinati, siue Designati: &
ipsa manus, quæ accipiunt fructus, seu
reditus: iure Hebraicè Aceldama, lati-
nè ager sanguinis, appellentur: quæ
vox cap. i. rerum ab Apostolis gestarū
extat. Sententia certè eius, quod dicit, hæc est.
Quemadmodū locus, qui argenteis illis, qui-
bus Domini proditio ab Iuda constata, em-
ptus est: ager scilicet ille Figuli: & ipsi argen-
tei, quibus is emptus est: reputati sunt, & ap-
pellati, precium sanguinis: eodem modo etiā pe-
cunia, quæ accipiunt illi cautionatores gra-
tiæ Dei: & Parochiæ, atq. loca Parochiarum:
quas auro uidelicet Embaticio, sibi cōparat
Sacerdotes, qui à Pontificibus ordinantur:
merito precium sanguinis ut sunt, ita etiam
nominantur.

Leetis igitur illis, quorum supra memin-
imus, Apostolicis canonib. & loco Basilij M.
constitutionem in Codice inscripserunt: sub-
scribente ipso communi Domino, sanctissimo
& Oecumenico Patriarcha: subscribentibus
supra memoratis sanctissimis Pontificibus:
quæ constitutio sic habet. Quicumq. Ponti-
ficum transgressus fuerit superiores s.
canones: motus administratione sua es-
to. Ita, diuinæ gratiæ beneficio, euulsa & e-
radicata est Symoniacæ mündinatio, et Emba-
ticium: quod & ipsum Symonia maximè im-
pia erat: sicut supra, quantum satis, à nobis
scriptum extat.

Hæc salutari opere à Christo imitante Pa-
triarcho perfectò: omne studium eius flagran-
ti desiderio, ad meditationem diuinarū lite-
rarum incubuit: in quibus dies noctesq. ver-
satus est, & nunc etiam uersatur: cum Theo-
logia Philosophiam, & alia multa, Ecclesia-
sticāq. coniungens. Atq. ut Oecumenico Pa-
triarcha, & patri, & Doctori, conuenit: nec
cessauit, nec cessat: quin doceat & prædicet
Verbum Dei omnibus pijs, ad salutē eorum:
sicut sapientissimi quiq. veterum Patriarcha-
rum factitarunt. Cumq. in dies singulos eru-
ditionem suam augeat: facit id ex dicto S.
Davidis: Domine, dilexi decorem do-
mus tuæ, & locum habitationis gloriæ
tuæ. Et Basilij Mac D. Chrysostomi: Sancti-
fica eos, qui diligunt decorem domus
tuæ.

Eodem tempore, totum Templi delubrum
cum sacris foribus, illud uetustum & pu-
trefactum, remouit: & de nouo edificauit,
totum

Constitu-
tio, Symo-
niæ eradi-
catix.

Preclaræ
Hieremias
studia.

Edificati-
ones & exo-
nationes
Templi

νοῦ. Ἐναι δὲ τὸ μέγεθος, μία σπιθμὴ μεγάλη.
καὶ πόσις νῆς ἀνθρώπων νὰ δωρηθῇ,
νὰ κατανοήσῃ τὴν τέχνην καὶ θεωρίαν αὐ-
τοῦ τῆς ὑψηλοτάτης πνευματικοῦ θρόνου
ὁπρὶν γὰρ θεωρεῖ αὐτὴν πᾶς ἀπὸ τῶν λαμπροτά-
των, ὁπρὶν γὰρ τὸν πᾶν ἀνθρώπων πνευματικῶν
τῶν, ὁπρὶν γὰρ ἐν αὐτῇ καθίστασθαι μέγας καὶ λαμπ-
ρὸς ὡς φαίνεται, ὅτι ἐν αὐτῇ πολὺ τιμὴν χρο-
σὲ φαίνεται μαργαροειδῶν, καὶ τὸ δὲ ἑκατὸ ἐκ-
λεκτὸν λίθων, ὅτι περὶ αὐτῆς παύσις, σμαράγδης,
ἀνθρακίς, σπινθίς, ἰάσος, ὑακίνθος, ἀχάτης,
ἀμεθύστης, χρυσολίθος, ευρηλίθιος, καὶ ὀνυχοίτις· ὅ-
τι καὶ ἄλλων πολλῶν λίθων ἐκλεκτὸν ὡς λαμπ-
ροτάτων, καὶ φαίνεται ὁρατότερος καὶ λαμπρό-
τερος ἀπὸ ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐκτὸς δὲ αὐτοῦ ὁ θεὸς
θρόνος, εἰς τὸ ἔνα μέρος μία μεγάλη ἀγία ἐ-
κὼνα ἀναισθητοῦ μετὰ χρυσοῦ φη. καὶ ἐκ τῶν ἀ-
ποκαθάρσεων καὶ κυρίως ἡμῶν ἰσχυρῶς καὶ τὸ
θεῖον ἐν πατριασμοῦν ὡς παναγία σώματος αὐ-
τοῦ, καὶ ἐκρέμασεν ἐκ τῆς καὶ δὴ καὶ δαυρῆς, καὶ
φωτὶ καὶ λαμπρῶς, ὡς περὶ ὁ ἀστὴρ τῆς αὐγῆς.

Ἐκαμὲ δὲ καὶ ἰσχυρὰ πολὺ τιμὴν καὶ λαμπρῶς, πο-
λυτάρα φαιδρία, στιχάρα, ὡς φησὶν καὶ
συνδύει δαυρῆς ἀγία· τὰ ὅποια ὅταν τὰ ἐνδύ-
θωμι οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ διάκονοι καὶ ὄνυχον ἔξω τῆς
βήματος· ὅτι ἐλθὼν γὰρ ὁ θεὸς ὑψηλοτάτης θρό-
νου καὶ κλίνης πρὸς κεφαλὰς αὐτῆς, λεζοντες τὴν
δοχλὴν παρμενοειδῶν τῆς θείας ἀγγελίας· ὁπρὶν
εἶναι ὡς περὶ αὐτῆς ὁ θεὸς ἐν τῇ θρόνῳ ὡς ἀγία
νῆς, κλινῆς πρὸς κεφαλὰς, καὶ λεζοντες τὸ ἀ-
γίον· ὁ θεὸς ἀγίος ἰσχυρῶς καὶ τῆς ὁμῶς
ὁ πᾶς καὶ ἡ ζωὴς, ὡς καὶ ἐν αὐτῇ, ἐν αὐτῇ
αὐτὸ τὸ θεῖον ναὸν τῆς παρμενοειδῆς· καθὼς
ἡ τῆς θείας σολομωνῆς· εἰς τὴν ἀγίαν σιων· καὶ
ὡς μετὰ ἡσυχίας, ὡς βασιλείας, εἰς τὴν ἀγίαν
ασοφίαν, καὶ καθὼς ἐλάλησεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς ἀγ-
γῆς αὐτῆς, ὡς βασιλείας ἡσυχίας· πῶς νὰ
τὴν ἐκάνη, καὶ πῶς νὰ τὴν ἐσπλίῃ· ὡς τῶς ἐ-
λάλησεν, καὶ λαλῆναι παρμενοειδῆς· πρὸς
τὴν ἐμψυχον ἐκὼνα ὡς μονογενῆς καὶ αὐτῆς·
ἡ ὅποια ἐν αὐτῇ ὁ πατριάρχης· ὁ ἀληθινὸς
δεξιερὸς ὡς χριστὸς· ἐκ θεῶν τὴν χάριν ἔχων·
ὁ πᾶς ἡσυχίας· ὁ δεσποτικὸς λόγος εἰς αὐτὸν ἀπὸ
ἡσυχίας ὡς προφητῆς· ὅτι τὴν ἀπὸ βλάψω, εἰ μὴ
ἐπὶ τὸ πρᾶον καὶ ἡσυχον, τὸ τρέμοντα μετὰ τὸν λό-
γον· λοιπὸν ὁ κοινὸς δεσποτικὸς ἐσπλῆναι, νὰ λέ-
γῃν οἱ θεοὶ διὰ ἀσκαλοῖ· ὅτι ἐπὶ γένος ἑρᾶν
ἐν αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἑρᾶν πολὺ φησὶν· ἐν-
θυμηθῇ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, ἀπὸ θεῶν φω-
τισμῶν καὶ ἑκαμὲν καὶ καὶ ὡς πᾶς καὶ τὴν
ἀγίαν καὶ λαμπροτάτην, ὅτι ἀπὸ αὐτῆς εἰς τὸν
ὅν ναὸν τῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς
παρμενοειδῆς.

itudo, una magnā aequat spithamam. Et cuius
quæso hominis mens, posset pro dignitate ex-
pendere artificium & speciem illius sublimis
throni. Nā si quis splendorē eius spectet multis
illis, ex quib. factus est, et quā in eo reperiuntur, pul-
cherrimis rebus: apparet esse uestis quādam precio-
sa auro intertexta, et margaritis interpecta,
cū duodecim electis gemis: sardio, topacio, smar-
ragdo, carbunculo, sapphiro, iaspide, hyacin-
tho, achate, amethysto, Chrysolitho, berillo, et
onycho: alijsq. magni precij lectissimis & co-
ruscantib. gemmis. Ac pulchrior apparet, splē-
didiorq. quā totius templi quicquam. Habet
idem thronus in una parte, magnam & pul-
cherrimā, auro decoratā, imaginē sanctā: &
depositionem sanctissimi Dominici corporis
Christi de cruce, eiusq. sepulturā diuinā, ha-
bet: ac pendet ibi candelabrū argenteū, accē-
so lumine: quod in luciferi modū splendet. Fe-
cit præterea sacros ad usus, preciosas & cōspi-
cuas res alias: multarū cruciū pallia, sticharia
Horaria: supellectilia item argentea, decore
insignia: quib. reb. uestiunt & ornati Sacerdo-
tes & Diaconi: quando extra sacrariū prode-
unt: thronumq. illum sublimē circumueiunt: &
capita sua precum reuolutionē inclinant: simi-
litudinē diuinorū Angelorū referunt: qui an-
te caelestē ac tremendū Dei thronum, capitib.
inclinatis consistunt, canentes: Sanctus De-
us, sanctus & ualidus, et his adiuncta. Tūc
animus sanctissimi nostri Domini, eo deside-
rio & affectu in S. templo Pammacariste ac-
census est: quo diuini Solomonis, quondā in S.
Sione: & magni Imp. Iustiniani, in fano S. So-
phie, Et quemadmodum Deus, voce Angeli
sui locutus fuit Imp. Iustiniano: quoniam id
Templum modo construeret, & quibus or-
namentis decoraret: eo modo & locuta est, &
loquitur, beatissima mater uirginis magni vni-
ci filij sui, nempe ipsi Patriarchæ: qui est uerus
Christi Pontifex: quem diuina gratia com-
plexa est. in quem cadit dictū Domini, quod
in Prophetia Esaia est: Ad quem respici-
am: nisi ad placidum & quietum, uerba
mea tremement.

Dominus proinde noster, dicentibus san-
ctis Patribus: Ecclesiam esse terrestre cælum,
& cælum luce copiosum: intendit huc diuina
illuminatione mentem suam: ut huiusmodi
decora & ornamenta in hoc magna Ecclesia,
Pammacariste templum congereret: quibus
id apud omnes fama celebre efficeretur, atq.
effici-

Addit in
marg. Auto-
graphi mei
D. Gerlach.
ὅτι ἀλλοθὺ,
πάντα.

τολμῶν αὐτὴν
φαλόνια, tā-
tūm mihi οὐ
δύναται ἀφ-
ηρίων ge-
neratim
Theodos. ex
posuit. Etia
στιχάρια &
ὡς φησὶν, ad
uestiūtū per-
tinent. Hec
tāntū ex pi-
ctura intelli-
gi possunt.
ὅτι
ὅτι.

Apocal. ix.

Vestes facite.

Esa. 6.

Hieremie P.
cū Solomō-
ne & Iustini-
ano compa-
ratio.

Esa. 66.

Laudes tem-
pli Pamma-
cariste.

παμμακαρίστῃ. Ἐχὶ γὰρ οὐρανός, καθὼς τὸ
 ὁλεπομεν, ἡλιον, Φεγγάρι, ἀστὲρ, καὶ τὰ ἄλλα.
 Ἐχὶ δὲ αὐτός ὁ ναὸς τῆς παμμακαρίστῃ, αὐτὴ
 ὁ Φωτὸς τῆς ἡλίας, τὸ ὡραιότατον καὶ λαμπρό-
 ταν χρυσοῦν τέμπλον· ἀπὸ αὐτῆς τῆς ζωοποι-
 ῆς χρυσοῦς τῆς αὐτῆς· ὅπως εἶναι εἰς αὐτὴν ἐσπῶμεν
 ὁ κύριος· ὁ ἰησοῦς χριστός, ὁ σωτὴρ πάντος τῆς
 ἀνθρωπίνης γένους· καὶ αἱ εἰκόνας τῶν δώδεκα
 δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ κατωτέρων τῶν τέμπλων, ἡ
 εἰκόνα αὐτῆς τῆς κυρίας ἡμῶν ἰησοῦς χριστοῦ, μετὰ
 λαμπροτάτης· καὶ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει, ἡ εἰ-
 κόνα τῆς ὑπεραγίας θεοτοκῆς, τῆς παμμα-
 καρίστῃ, ὡραιότατη καὶ λαμπρῇ· ἔχοντες πο-
 λυτιμὴς ποικίλεις χρυσαῖς, καὶ βημέθουρον με-
 τὰ ἐκλεκτῶν, πολλῆς τιμῆς· καὶ αἱ πύραι τῆς ἀ-
 γίας βήμας, τῶν αὐχρυσῶν, μετὰ θεῶν ὡς γ-
 γελικῶν ἀσπασμῶν τῆς πᾶν υπεράγνης θεοτό-
 κῃ, καὶ αὐτὴ ὁ Φωτὸς τῆς σελεύης, καὶ τὸ ἀστ-
 ρον, ἔχὶ τὰς ἀργυρῆς καὶ ὁλίας· καὶ τὴν λαμ-
 πρότητα τῆς θεῶν εἰκόνων· καὶ ὅλων τῶν ὡς ἐ-
 πισταυῖν· ἔνα δὲ, τὴν ὁποῖαν ἀνέσται· ὅπως ἐπα-
 μυν, ὅτι καὶ μετὰ, καὶ ἐξω, εἶναι ὅλη λαμπρῇ, φω-
 τιστῇ, καὶ πανμασιωτάτῃ ὡς τὴν ὡραι-
 οτάτην. αὐτὴ δὲ ὁ ἔρανθ θρόνος, ἐκ αὐτῆς αὐτὴ τῆς
 οὐ θρόνου, τῆς ὑπερλαμπροῦς ὅπως ἐπαμυν, καὶ
 καθὼς ἡ θεότης καθῆ· ἐπὶ θρόνῳ εἰς τὸ ἔρανθ
 ἔταος καὶ αὐτὸς ὁ δεσπότης, ὁ φερων τὴν εἰ-
 κόνα· ἔνα δὲ τῆς ἀγίας τοῦ αὐτοῦ χριστοῦ, ὁ θεὸς ἡ-
 μῶν, καθῆ· ὅπως ὁ θεὸς θρόνος ὁ ὁπτιγεία. Ἐναί
 ὅτι, καὶ λέγει, αὐτὸς ὁ ναὸς τῆς μετὰ τῆς ἐκκλησί-
 ας τῆς παμμακαρίστῃ, ἐπὶ γὰρ ὁ ἔρανθ, νέ-
 στω· τὴν ὁποῖαν εἰλησεν ὁ κύριος, καὶ ὅς
 ἀνθρώπος· καὶ καύχημα, καὶ ἔπαινον, ὅλης
 τῆς οἰκουμένης· καὶ ὁμορφία ὅλων τῶν ἐκκλησι-
 ῶν, καὶ μητέρα. τὸ ὅποιον πᾶσι πεπλάσθη, καὶ σερε-
 σι καὶ φυλάξῃ, ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ὁ δυνάστης καὶ φο-
 βερὸς ἐκ τῶν ὁρατῶν τῶν ἐχθρῶν, ἐκ παν-
 τὸς ἐναντί· σὺ αὐτῶν τῶν παναγιωτάτων ἡ-
 μῶν ἀνθέντη καὶ δεσπότη, τῶν οἰκουμένην πα-
 τριάρχῃ, εἰς ὅσον αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ πλη-
 ρωθῇ ὁ θείος λόγος αὐτοῦ· ὁ κύριος, ὁ ἐπὶ ὅλη
 πᾶσι τῶν Φαρισσαίων τῶν ὁποσὶ ὅλων· σὺ εἰ
 Πέτρος· καὶ ὅτι πάντῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω
 μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ἀδ-
 ῆ καὶ πύρρως σὺν αὐτῇ.
 Τέλος.

efficitur. Vt enim cælo inesse videmus Solem,
 lunam, astra, & cætera insignia: ita Templū
 hoc beatissimæ virginis, pro luce Solis, illud
 ad pulchritudinem & fulgorem præclarum
 delabrū inauratum habet: in cuius parte su-
 periore, unificata crux aurata est in qua fixus
 pendet D. noster Iesus Christus, uniuersi ge-
 neris humani conseruator: & imagines duo-
 decim Dominicorum festorum: in inferiore
 verò parte, imago ipsius D. nostri Iesu Christi
 est, magnitudine & specie insignis. & ad dex-
 tram, sanctissima beatissimæq. Deipera, ve-
 nustissima & splendida imago: preciosis sim-
 brijs aureis spectabiles. Conspectitur Sacrarj
 ianua magna, eximia, magni precij: & fores
 Sacrarj inaurate totæ: in quibus Euangelica
 historia annuntiationis ad purissimam Dei
 matrem, expressa est. Idem Templum, pro lu-
 ce lune, & syderum ac stellarum, argentea cā
 delabra habet: & splendore sanctarum ima-
 ginum: uniuersam deniq. suam condecientiā,
 de qua meministis à nobis dictum: eam omnē
 tum intus, tum extra, esse luce, splendore, &
 pulchritudine, admirabilem. Pro cælesti ve-
 rò solio, illum augustum & splendidissimum
 thronum Patriarcha fecit, de quo diximus.
 Ac sicuti Deitas supra in throno cælesti sedet:
 ita sanctissimus noster, qui gerit imaginem se-
 cunde in S. Triade persona, Christi in nostri
 sedet hic infra in suo sancto throno. Est verò,
 & appellatur ipsum magnæ Ecclesiæ Pamma-
 cariste templū, terrestre cælum, nouag. Sion
 quam Dominus condidit, nō homo: & decus
 est gloriæ, totius orbis terræ: & ornamētum
 ac mater Ecclesiarum. Quod Templum un-
 dig, protegat, solide stabiliat, et defendat, præ-
 potens & terribilis Saluator noster, à corpo-
 reis istis inimicis, & omni aduersaria vi: unā
 cum sanctissimo D. nostro, Patriarcha Oecu-
 menico, in infinita secula. Euentu hic cōprobe-
 tur diuinum Domini ad principem Apostolo-
 rum dictum: Tu es Petrus: & super hanc
 petram ædificabo meam Ecclesiam: nec
 portæ Inferorum valebunt
 aduersus eam.

FINIS.

ANNO.

Ασφαλεία. Datum Constantinopoli 1435. die 26. Nouemb. apud Patriarchium nostrum S. Sophie. Eodem die, ex eadem urbe, germanus Imperatoris Ioan. frater, Constantinus fidelis Despotes Romanorum Palæologus, Concilio rescripsit: laudans illorum studium concordie, et rem ad finem deduci petens. Debeant Imp. et Patriarcha, cum suis uenire: etiamsi bellum ab infidelibus instaret Constantinopoli. Illo 1435. Christi anno, Græcis erat annus Mundi 6944. et Indictio 14. Deinde, 18. Calend. Maij 1436. in maiore Ecclesia, datus est saluus conductus à Basilicensi Concilio, serenissimo Imp. Græcorum: reuerendissimis Patriarchis, Constantinopolitano, Alexandrino, Antiocheno, et Hierosolymitano: ceterisque, ad numerum 700. personarum: etiamsi imperialis, Regalis, Archiepiscopalis, Episcopalis, et cuiuscumque, alterius dignitatis, essent. Eodem die, indulgentie (remissionis omnium peccatorum) bulla, Græcis uenturis data est: quia fere 500. annos, à consortio Latinorum exclusi fuerant. Indulgentie etiam ipsi, qui ad sumptus Græcorum darent eleemosynas. Eugenius uero P. (malus homo) nullo modo adduci potuit, ut Basileam ueniret: sed concilium in Italiam pertrahere studuit: eaq; de re patres Concilij, apud Græcos calumniatus est: donec tandem Concilium Ferrariam 1437. translatum fuit, Metuebat ille Germanos, tandem sapere incipientes.

Eugenius P.

ναβαγίσιον

Extat oratio Græca, contra *αβασίον*, seu *αβασίον*, *αβασίον*: de qua in Manuscripto quodam Ioan. Capnionis libro (mibi à clarissimo, D. Ioan. Pistorio, Aule Durlacensis Medico: et à uenerabili D. M. Hier. Pistorio, Aulico ibidem concionatore, aliquando commodato) hæc uerba reperi. Responsio Græcorum ad positionem Latinorum, opinionem ignis purgatorii fundantium, et probantium. Que lecta et data fuit reuerendiss. et reuerendis patribus, et Dominis deputatis, die sabbati, XIII. mensis Iunij, 1438. in sacristia fratrum

Libri Basileæ
Græci.

Minorum, Basileæ. Præsentata Nicolao Cusano.

Basileæ, in Academiæ Bibliotheca, sunt etiam nunc complura Græca uolumina manuscripta, tempore Concilij huius eo delata: mibi 19. Nouemb. 1566. ibi à clarissimo uiro, D. D. Henrico Pantaleone humanissime monstrata. Eorum uni, Scholia ex Patribus in Genesim et Exodum continenti, antiquissimo, præscriptum est. Hic liber est fratrum ordinis Prædicatorum, ex testamento Domini Ioannis de Ragusio, Cardinalis tit. S. Sixti. Ex his libris, non paucos hisce proximis annis Tybingie perlegi liberalissime inclytæ Academiæ concessu, mibi à reuerendis et clarissimis Doctoribus, D. Vlrico Coccio, et D. Ioan. Iac. Gryneo, commodatos: quos etiam *αβασίον* restitui.

Ferrar. Concilium.

DE CONCILIO FERRARIENSI.

Anno 1438. Imp. Ioannes 4. Mart. Ferrariam uenit: et quadriduo post, Iosephus Patriarcha, senex. Venit et Demetrius Despotes, Imperatoris frater. In Georgij templo ibi, Concilium celebratum. Eugenius, Imperatorem uocat filium dilectissimum: et Patriarcham, fratrem piissimum.

Sex in Concilio Ferrar.
Disputatores Græcorum

Marcus Ephesius *αβασίον*. Eū Laonicus lib. 6. *αβασίον* uocat.
Isidorus Rhutenus.
Bessarion Nicenus.
Theodorus Xanthopulus, cognomento Siderophas, magnus Sacrista.
Syluester Balsamon, magnus Bibliothecarius.
Georgius Gemistus Pletho.

Marcus et Bessarion, præcipue locuti sunt: quibus, inter alios, præcipue etiam Iulianus Cardin. Cæsarius respondit.

Nicolaus Secundinus Cretenf. interpretatus est Latine sententias Græcorum. Interfuit et Dorotheus Mytlenæus.

DE FLORENTINO CONCILIO.

Concil. Florentinum.

Anno 1439. propter pestem translatum Florentiam fuit Concilium: ubi 26. Febru. (die Iouis) sessio prima fuit. Ibi etiam Imperator Græcus, cum Iuliano Cardin. disputauit. Idem ait, patrem suum (Emanuelē) fuisse summum et Philosophum, et Theologum: apud quem etiam Euthymius Patriarcha, magnus Theologus, fuerit.

Vnto, facta.

Vix tandem Imp. hortante, et Bessarione, Græci assensu sunt Latinis: Spiritum S. etiam ex filio procedere. Etiam Georgius Scholarius. Hic, doctissimus erat: sed, quia sacris non initiatus, in Synodum admissus non fuit. Solus Marcus Ephesius, non assensus est. Item postea Scholarius ut lib. 6. Laonici est. Volebat sic Imperator auxilla Latinorum sibi adiungere: Byzantio, à Turcis periclitante. Etiam de purgatorio, azymis, et alijs, Latinis assensu sunt. Patriarcha, subito mortuus in habitatione sua relicto scripto, se cum Latinis sentire. Sepultus in S. Mariæ nouæ templo S. unionis literæ, Latine et Græcè è regione, in una charta descriptæ sunt, et publicæ pridie Non. 15. Iul. 1439. nono anno Pontificatus Eugenij: et singulis quinque Patriarchis, exemplar datum. His recitatis, genu simul et dextram summi Pontificis, et inter se Græci Latiniq; osculati sunt. In literis præcedunt Orientalium subscriptiones, sequuntur Latinorum patrum. Vt,

De ea, litera.

Ego Ioannes Palæologus, fidelis in Christo Rex, et Imperator Romanorum, subscripsi.

αβασίον.

(Patriarcha Iosephus obierat)

Ego Antonius, humilis Metropoli Heracleensis, et Consiliarius Edessenorum: totius Thraciæ et Macedonia Pontifex: et Philothei, sanctiss. Patriarchæ, et sedis Apostolicæ Alexandrinæ, locū tenens, subscripsi.

Ego

[illegible]

Τὴν μὲν τὴν πατριάρχην) De hoc Patriarchio, hæc ex Gerlachio cognoui.

1. Ex eius ad me 7. Mart. 1578. Byzantij scripta, 23. uerò Aprilis Tybinge reddita, Epistola, τὸ πνευματικόν
 ἢ satis amplius Monasteriū, non procul à loco βλαχφρών, in monte quasi, respectu sinus Creatini, sitū est: Mo-
 nasteriū domeslicorū & exteriorū, qui quotidie ueniunt ab eūq; cellulas plures αὐλῶσι habet: Τῆπλῳ imagini-
 bus Christi, Mariæ, Apostolorū, Prophetarū, Doctorū Ecclesiæ, historiā Biblicorū, Imperatorū Græcorū, un-
 diquaq; splendens. Reliquias quoq; seruat Mariæ Salomæ, diuæ Euphemiæ, sepulchrū Alexij Comneni αὐτο-
 κράτορος & columnā, ad quam Christus flagellatus dicitur: & Bibliothecā paucorū librorū. In eodem, Condi-
 tor Templi, eiusq; uxor eleganter depicti sunt, forma Archiducali, cum inscriptione:

Μιχαὴλ ὁ δίκαιος ὑπαλάβετ' τραχιανότητις, ὃ πρὸς σφάτωρ ἢ ἡτίωρ. Μαρία δὲ γενναία, νοσημένη, παλαιὰ λυγρὰ καὶ βλαύουσα, ἢ πρωτοσφατέρισα καὶ ἡτίωρισα.

Patriarchatui contiguū est Monasteriolum toan. Baptiste, Grecis Sanctimonialibus inhabitatum.

* Turcis ex Grecis incolitur hodie, nec nō excolitur hortis.

11. Ex familiari inter nos, post reditum eius, sermone. Τὸ πρεσβεῖον, loco editiore & amenissimo situm est: olim, uerū scæminarum: scilicet τερπάζων, muro cinctum. Inde, septentriones uersus, ad sinum Ceratinum (ubi olim, Imperatorum Græcorum ναυγῖον) descenditur: sed meridiem, & domum Legati nostri, uersus, planities est, sensim decliuis. Ipsum πρεσβεῖον, minime magnificum est: sed Templū mihi præclarum, licet non ita magnū à Patriarcha Hieremia (qui antea ἀρχιερεὺς Metropoliτᾱ fuerat) pulchrè ex-

Perfona Stă
matii.

Gratidão:

Abitur oltaz:

De Patriar-
cheio hodi-
erno Constā
tinopoli.

Reuerentia
Græcorum.

ornatum, pictis tabulis ligneis, Christi, Mariæ, 12. Apostolorum, & aliquot Prophetarum, Insunt & ueteres picture, in muro, & in tabulis. Metuendum est, ne quando Sultanus pro Patriarcheo aliquid ibi ædificet. Non longè inde, Ortū uersus, est D. Ioānis Zygomalæ domus: habes tres cōtignationes (drei stock ob einander) in supremo plana, & amœna: unde in Mare despectus est. Ad Occasum, Boream uersus, Prodrōmī uerū est, olim wēpē: longius inde, Actij uerū: postea, Palatium Constantini: unde sinus peruidetur, & Saraglia (porta Otomanica) ab illo palatio magnum dimidiatum milliare Germanicum distans. Quando Monachus, aut matrona Græca, portam Patriarchatus præterit: tunc manu dextera pectori applicata, id flectit, non genua: & crebris crucibus frontem ac pectus signat. Postquam primam portam Patriarchatus (ea autem meridiem spectat) intraueris: occurrit altera, sub fornice: ad cuius fornice dexterum latus, uetus imago Imperatoris & Augustæ picta est, sine nomine: ad sinistrum uerò, duo Apostoli. Gerlachius, Patriarcham accedens, manu pectori apposita, id inflexit: postea dextram Patriarchæ osculatus est. Sic etiam in Turcis honorandis, manus pectori applicatur, & id inflectitur. Pileis non solent capita nudari.

Patriarcheij delineatio, quantum intelligere potui, ferè hæc est.

Quicquid intra hunc ambitum est, dicitur
μοναστήριον.

A habitatio domini Patriarchæ usq; ad templum extensa. Ex ea sinus ferè totus, cum oppido Galata & parte Bosphi. n. conspicitur. B. C. D. Sepulchra quorundam Monachorum ueterum, quæ inscriptionibus carent, excepto C, quæ obliterata est. Reliqua structura ab E usq; * continet conclauia Monachorum Metropolitani & Episcoporum, quando ab externis locis veniunt, in his cubiculis hospitia habent. E Conclauia clericorum, scribarum & officialium D. Patriarchæ. F Tablinum D. Theodosij & suorum collegarum, ut & βασιλεὺς & μισθολογία, &c. G Puteus, quorum tres in agro, quartus in temp. o est, nam totum hoc ædificium Cisternæ superstructū est ab antiquis. H Chorus ubi Patriarchicæ liturgiæ habentur: ubi inscriptio quædā mutila. Μουσικὴ πρυτανεὶα καὶ πρυτανεὶα. Itectum templi plumbeum ab antiquo. K καλλιὰ in hoc tractu & καλοχρησμός. L Cupressus. M Ficus. N Equile Patriarchæ. O Hæc murus superiore muro humilior est: habens tantum terrestria cubicula, non αὐτοῦ. P ἄσπερ ἄσπερ.

Tybing. Bi-
bliotheca.

Cœnobium
Præcursoris.

Et Actij.

Addam & hæc: cū eorū mentio supra facta sit. πρὸς τὴν πόλιν, ὁ μαρτυρῶν. Choniāt in Balduini Flandriæ imperio. Manuscriptus Augustanus Barbaro Græcus codex habet, μαρτυρῶν. In illustri arcis Tybingens. Bibliothecæ cuius Bibliothecarius, præstans uir, D. Andreas Rittelius est) pars operum D. Basilij manuscripta extat: in cuius margine quodā scriptū fœminea (ut uidetur) manu est, μαρτυρῶν. Ibi, defecta est mēbrana. Cre- do fuisse, μαρτυρῶν καὶ μαρτυρῶν: cuius ille codex fuerit. In eadem Bibliotheca, liber pulcherrimè in mēbranis descriptus extat: continens aliquot sanctorū uitas: per mēsem Martiū, Aprilē, Maiū: unde & τρεῖς τοῦ τριμηνίου appellatur. Ibi in quodā margine infra scriptū est, & βλαχόφωρος. Initio uerò libri, & in fine: ἡ βιβλος αὐτῶν, ἡ μὴ νῦν & ποδὸς μὴ: ἡ νεμερὴς ἔγγιστος ἡ ἀντίκ. ἀρχαῖος ἡ τῆς ἀντίκ. καὶ τῆς ἀντίκ. Huius loci explicationem, Gerlachius 7. Martij 78. Byzantio mihi perscripsit: αὐτὸν μὴ & ποδὸς μὴ, Constantinopoli satis amplū Monasteriū fuisse: cuius Tēplū adhuc reliquū, pulcherrimis picturis Imperatorū Græcorū, & Sanctorū, exornatū sit. Hodie uerò negari usui Græcorū, propter templū Turcicū uicinū. Manere etiā cellulas, à Sanctimonialibus Græcis habitatas: quæ elemosyna Patriarchæ, & reliquorū Græcorū, alantur. In ποδὸς μὴ esse elegantes picturas & ποδὸς μὴ, Eremitarū, Patrū Græcorū, & Christi, aureæ sellæ insidentis, cū inscriptione, καὶ τῆς ἀντίκ. Vicinū esse, templum ἡ ἀντίκ: exornatū uario marmore, et picturis (quib. singulis facies erasas esse: sicut & in reliquis Monasterijs ac Tēplis, quæ Turcica manus polluerit) hodieq; Mahometano cultui additū. Hic uicinū esse locū & βλαχόφωρος, in angulo sinus ceratini: Templis, porticibus Regijs, alijsq; ædificijs, olim illustrem: nunc casis

Græco-

Humilis Metropolita Heracleæ, præses Prælatorum, & Exarchus totius Thraciæ ac Macedonia Philotheus.

Legitur, † ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ πάριςτιμ. & καὶ
ἐξάρχ. πάσης Θεσσαλίας, γεηρόετι.

Plures talis καλλιγραφίας sequebantur ὑπογραφαί: quas breuitatis studio prætermitto.

Ioan. Cantacuz. Imp.

Ioan. Hic Cantacuzenus, anno circiter Christi 1344. imperauit, annos fortè 10. Postea uerò à pupillo suo Calo Ioanne Paleologo, imperio deiectus, Monachus factus est, scripsit tunc 4. Orationes contra Machometæ fanaticam doctrinam, & totidem Apologias pro ueritate Religionis Christianæ: quæ omnes, excusæ extant. Cum scriberet primam Apologiam: ἐπὶ τῇ τῇ κυρίας θαυρώσεως (ut ipse ait) χρονοὶ ἦσαν χίλιοι, τριακόσιοι, ἑξήκοντα: à crucifixione Domini erant anni 1360. Si hoc ita est: uiuit adhuc anno 1393.

καὶ ὁρίτιμ.

ὁ καὶ ὁρίτιμ. titulus dignitatis Metropolitæ est: inter quos, ὁ ἡρακλειαίος, πρὸς δὲ τὸ καὶ ὁρίτιμ. dicitur: ὁ ἡγεταρικός καὶ παλαιός, καὶ ὁρίτιμ. & τὸ καὶ ὁρίτιμ.

ἐξάρχ.

ὁ ἐξάρχ. Legatus, aut uicarius Patriarchæ, aut Metropolitæ: sicut nos Legatum Apostolicæ sedis dicimus.

ἰαί.

Ἐπολέμει τὸν Ἀβλὺν: Apud Laonicum, Italici generis Principes Athenarum hi reperiuntur.

Latini Athenarū princeps.

1. Rhainerius Acciaiolus Florentinus: παῖς ὁρίτιμ. & ἐπὶ φλωρεντίας, τῇ οὐν τῶν ἀσείδων. Præfuit Athenis, Corinthio, & Boeotiæ. Habuit filias duas: quarum unam Theodoro Paleologo ἡγεμόνα, καὶ δὲ παστὴρ τῶν τότε διαφύσσων: alteram uerò, Carolo Tochio, seu Topio, Acarnaniæ & Actoliæ Principi.

2. Antonius, Rhainerij F. nothus: qui Athenas, à patre Venetis relictas, eis eripuit: Atticæ & Boeotiæ tyrannus, ciuem Thebanum uxore spoliavit: Galeoti filio, Aeginæ principi, filiam adoptiuam collocauit.

3. Nerius, ab Antonio, ut cognatus, à Florentia accessit. Hic, Laonici Chalcocondylæ nostri patre detruso, principatum Atticæ occupauit.

4. Antonius, Nerij frater: quem, ut hominem imbellem, Principatu deturbauerat.

5. Iterum prior Nerius, fratre Antonio moriuo. Coactus hic est, quod cum Grecis sese coniunxisset, pacem cum Amurata facere, à Turcis bello uexatus.

6. Vxor Nerij: quæ, puerum ex eo habens, pecunia principatum à Mahomete redemit: & Veneto patricio iuueni, negotiationis causa Athenas profecto, ἐπιμνηστικῶς, nupsit: postquam is prius uxorem suam, quæ & ipsa patricij generis erat, necauisset.

7. Adolescens prædictus: qui odio Atheniensium pressus, cum illa puero in Aulam Sultani uenit, tāquam pueri tutor, uolens odium sui lenire.

8. Francus Acciaiolus, Antonij F. cui Sultanus, mulieris amentiam detestatus, Athenarum Principatū cōmisit. Qui Francus, postea Nerij uxorem, Megaris in carcerem compingens, interfecit. De quare iuvene illo, uiro eius, apud Sultānum conquesto: hic Omarem, Turachanis F. cum exercitu Athenas misit: qui eas mox, arcem uerò tandem deditione, occupauit: pro ea urbe Franco dans Boeotiā & Thebas. Tunc Rex Machometes, Athenas ueniens, circumibat: contemplanus Pirææ, & portus: ualde delectatus hac urbe & arcem admiratusq. τὸν πελάγιον ἢ πόλιν μεγαλοπρεπείαν, ut Laonicus ait) καὶ κατὰ σπουδὴν, adiecit: πόσιν δὲ χερσὶν ὁράειν, οὐ τῷ ἡμετέρῳ.

Athenæ à Turcis occupata.

Sexta.

Nona

Apodipuum
gratiarum &
ctio post co
nam.

Mefonycti-
cum.

Typica.

Pfal mædia,
Canon,

Liber των
 Αἰντῆς, Σε
 δειμωνάριο

Cornobitæ
Sabe, inter-
fecti.

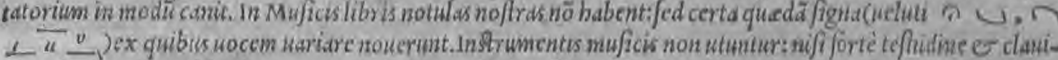
Patriarchæ
quidam, in-
dotti.

Amosso, Pa.
triarchatus
gravis.

Vita Patru

Μέγας ἐκκλησιαρχὴς) Ab initio historiae Byzantinae. Georg. Pachimeræ manuscr. Augustanae Bibliothecae, inter alia ἐκκλησιαρχὴς οὐκ ἐπὶ φῶνι, hoc etiā positū est. ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἑκκλησίας τοῦ αὐτοκράτορος. Ecclesiarchae officium est, inspicere & tradere Ecclesias presbyteris. Reliquū desideratur.

Λειτουργίας γυναικῶν) Cōciones Græcis Byzantij habere licet. In festis solennibus (ut, die Natiuitatis, Resurrexionis, Pentecostes, assumptionis Mariæ, quod ipsis ex præcipuis est) frequenter in Patriarchæo, alijsq; primarijs Templis, conueniunt. Singulis quoq; Quadragesimæ Dominicis. Quando Patriarcha, nunc in hac, nunc in alia Ecclesia, Missas seu liturgias celebrans, elemosynā colligit: magna frequentia ē pluribus Ecclesiis adest: & quisq; pro facultate elemosynā dat. Ut, qdā, duos aut tres Ducatos: alij, decē, uiginti, aut plures, Asperos. Pauperiores uerò, nihil. Vel, quando Festū alicuius Sancti agitur: frequentissimi in Templo, quod nomini eius dicatū est, conueniunt: ubi Liturgia, magna solennitate celebratur. Hodie, unicuique Cōstantinopoli Calogerus est (Matthæus Hieromonachus, qui in Quadragesimā solū Dominicis, ijs in Templis, ubi Patriarcha Missas celebrat, concionatur. A Turcis, nihil, quod sciam, molestantur. Verū Patriarcha semper ad portam Templi, unum aut alterum Ianizeros habet: quibus importunos huiusmodi prohibendi potestas est. Gerlach. in Epist. 27. Nouēb. 1575. ad me. Nec, ut putas, in Concionando, Barbara, sed antiqua lingua, utitur: quia facilius sibi esse dicū, complures orationes in antiqua cōponere, quā unam in uulgari. Et satis esse, si duo tresue intelligant: aut, si libeat, Patriarchæ mandent, ut alia lingua utatur. Habuit D. Ioannes Zygomalas intra 1. Menses, tres aut quatuor cōciones Galata, seu Peræ: & Patriarcha, duas aut tres in sua Ecclesia: sed lingua uulgo ignota: nisi quod interdū barbara uerba immiscere solet. Idē ad me 1. Februar. 1577. In diebus Quadragesimæ Cōcionantur memoriter. Legendariū (ut uocantur) Sanctōrū, ingētia uolumina habet: quas, officia quotidiana peragētes Monachi, in Templis legunt. Quāuis autē ex multis fabulis continere uideatur: nihil nō pro uero habet. Idē ad me 7. Mart. 1578.

Ἑσπέρια τῶν ἁγίων) Cantus figuralis apud Græcos non est: nisi q. Cantores in Templis, uariata interdū uoce, eam imitari conantur: & more utriculariorum nostrorum, alius uocem eodem sono tenet: alius, Dra, Dia, saltatorium in modū canit. In Musicis libris notulas nostras nō habent: sed certa quedā signa (ueluti) ex quibus uocem uariare nouerunt. Instrumentis musicis non utuntur: nisi fortē testudine & clauichordio, ijs qui ex Chio, Cypro, Creta, Corcyra, alijsq; Italicæ imitationis locis, ueniunt. Habent Lyran, instrumentū oblongū, 6, aut 7. Chordarū, quod calamo pulsant. Βαγρίον et ῥαχόλον, de quibus quæris, ignorant. Ex eadē 27. Nouēb. 75. ad me Epistola Generosus D. Vngnadius (inquit idem Gerlach. post reditū ad me) batie cin cygnen Lautenschlager: & nostrū testudinis cantū admittuntur Græci. Ἐπίσκοπος τῆς ἑκκλησίας τοῦ αὐτοκράτορος) Autoritas Patriarchæ Cōstantinopolitani, maxima est. Eum enim, tanquā solum uerē œcumenicū, reliqui tres (Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolimitanus) uenerantur. Gubernat Ecclesias Asiæ minoris, insularum Aegæi maris, totius Græciæ, & si e superioris et inferioris, Valachiæ, Moldauiæ, Rusiæ, et Moscomiæ. In his solida potestate habet, Metropolitæ, Archiepiscopos, et Episcopos creandi, & deponendi. Causas difficiliōres, q. ad Ecclesiæ ipsius cōmodū pertinent, disceptat. Non frequenter cōcionatur. In præcipuis uerò Festis, quādo ei Archiepiscopus aut Episcopus, creandus uenit, Liturgiā omni ceremoniarū pōpa legit. Mense Septēb. ordinant Archiepiscopū Bulgariæ, supremi Bassæ nepotem: quando uterq; Patriarcha, Cōstantinopolit. & Alexandrinus, Missas cum singulari apparatu peregerunt. Sed me ab his tunc uidendis morbus impediuit. Gerlach. ad D. Iacobū Andree, Tybing. Ecclesiæ Præpositū, & Academiæ Cancellar. 1. Nouēb. 1574. Supremus hic Bassa, Mehemetes uocatur: cuius cognatus est Bassa Budensis, Epist. 7. Nouēb. 75. ad me. In Patriarchæ monasterio & collegio, nullus splendor, nulla pompa, conspicitur. Non Episcopos, aut magnos Prelatos, alii: sed Monachos aliquot cucullatos: ex Laicis nobiliores et doctiores, familiares, & quasi Consiliarios, utrūq; administrat, habet. Epist. 7. Octob. 1574. ad me. Patriarcha, à Turcis prætereuntibus non honoratur: sed contrā à malignioribus, omnium conuulsiōum genere proscinditur: quibus blanditijs et nos, obuij quq; excipere solent: appellando incredulos, ethnicos, canes, meretrices, & alia multa. Nec inter purpuratos imperatoris locum habet: nisi, quando tributū 4000. Ducat. & tantundē ferē Bassis, præcipuisq; Officialibus Regis, affert. Tunc misero inter ipsos locum datur. Scorsim tamen ei supremus Bassa familiariter & clementer loquitur. Epist. ad D. Samuelē Hailanū, 1575. in Nouembri. Autoritas Patriarchæ, apud Imperatorem amplior non est: quā alicuius Legati Christianorum, munera illi offerētis. Alium ei honorem non habet: nisi quod eum admittere dignatur: ut ad pedes imperatoris pronolatus, pallium eius osculetur: quod & omnes Legati facere, & pro magno honore reputare solent. Epistol. 27. Nouemb. 75. ad me. Βυζαντινὸς ἀσπασμὸς) Cum dolore aufertur, etiā que putuit pars corporis: & diu tractatur, si potest sanari medicamentis: & si non potest, tunc à Medico bono abscinditur. Sic Episcopi affectus boni est: ut optet sanare infirmos, serpētia auferre ulcera: adurere aliqua, non abscindere: potestremo, quod sanari non potest, cum dolore abscindere. S. Ambros. 2. offic. 27. Apud Romanos, anno Christi 286. & sequenti anno, imperauit Numerianus, cum fratre Carino, et patre Caro. Carus bellum Persicum gessit: Numerianus, ab Apro socero interfectus est: Aprū interenit Diocletianus. Hic Numerianus, pace cū Rege quodā, cum quo bellū gesserat, facti filium eius, ætate puerū, cum obsidē accepisset, impiē necauit, nec resipiscere uoluit. Ideo Babylas, Antiochiæ Episcopus, imperatorem γυναικῶν aditu Templi exclusit. γυναικῶν τῶν δυνάμεων (inquit Suidas) γυναικῶν τῶν δυνάμεων, ὡς ἐν τῷ λόγῳ λέγεται. Negauit se passurum, ut lupus in ouile inuaderet. Propterea ab impio illo Numeriano interfectus est: ut etiam ex Legēda eius

xlv.

ἐκκλησιαρχὴς

xlv.

λ.

Conciones
hodiernæ
Græcorum.Vulgari lin-
gua.Legendæ
Sanctorum.

λδ.

Musica Græ-
corum.

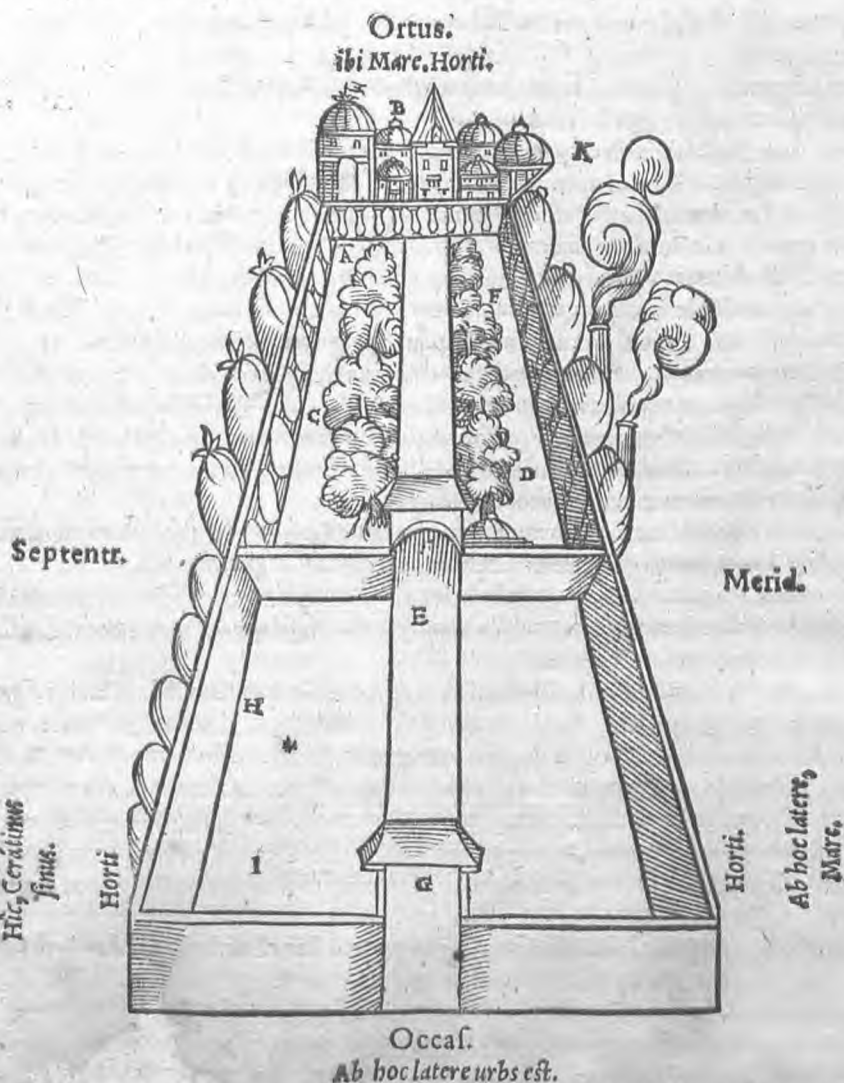
λβ.

Autoritas
Patriarchæ:
apud suos.λ. Apud Tur-
cas.

λγ.

Excommuni-
catus.Babylas Im-
peratorem
excommuni-
cavit.

Porta Otto-
manica, uel
Sarai,

- prima porta.
E secunda porta.
T tertia porta.
B ibi Rex.
A eupreli, oleæ, ficus, platani.
D aliquot ibi millia Ianizarorum.

- C Ibi intus, D. Schvneigkerus initio pransus.
H Ministri tenent equos Dominorum.
I minoris Sophiæ templi: ubi nunc, armamentariū.
K plumbea tecta. Ibi, etiam culina: ante paucos annos, cum aromatibus multorum millium Ducatorum combusta.

Stibolia, *σημαλίω*, vulgariter: *pro, sic tū* πόλις. **Magnus** Turcarum imperator (inquit *Geufræus*) Constantinopoli residet: quam Turcæ *Stambol* dicunt, uolentes dicere *Stibolim*, ut Græci: qui hanc uocem, *eis τὴν πόλιν* commutarunt. Palatium, quod *Sarai* dicitur, respicit castella, quæ *Scutari* dicuntur: ubi olim urbs *Bithyniæ Chalcedon* sita fuit: uix parui miliaris spatio ab illo distantia. In eo *Sarai* (quia maximi circuitus) sunt plurima cubicula, opulentissime instructa, præsertim cubiculum imperatoris.

Ternobus, *Μητροπόλις τερνέβου* τὸ τέρνιβον ὅρου μνησθέντα ἅμα ἢ προφάσει ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν αἰῶνα ἀπαστῶν πόλεων: τέλει τε ἰσχυροῦς περιβλημένη, καὶ ἐν μέσῳ διατεταμένη, καὶ ὅρας ἀκρωτική πεπολισμένη. **Ternobus**, est omnium *Hemi urbium* munitissima et præstantissima: firmis circumdata mœnibus, amne intercepta, in uertice montis edificata. In manuscripto *Augustano* legitur: ἐξ ἀσβεστῆς πεπολισμένη, ἐκ calce edificata. *Choniata* lib. 1. de *Alexio Comneno*, *Isaacij* fratre. *Ἐπολιόγου τὴν τερνέβου, ἐν ἣ τὰ βασίλειά ἐν τῷ βαλγαρίῳ*. Obfidebat *Ternobium*, quæ *Bulgarorum* Regia erat. *Gregoras* lib. 3.

Morituri, *Μεγαλόσχιστος* Manuel Comnenus, anno 1180. mori se sentiens, τὸ μοναχικὸν χιτὼν ἤτησε, καὶ οἱ πόρτι αὐτὸν, ὁδὸν ἐν σὺντροφίᾳ (in manuscr. σὺντροφίᾳ τινος μοναχῆς ῥάσας) περιδύσει μὲν αὐτὸν (ἀπεκλύσει) τὰ μαλακὰ καὶ ἀρχικά (τὰ βασιλικὰ) αἰμα: ἐπερδύσει δὲ τὸ τραχὺ καὶ παλαιὸν πολίταις ἐνδύμα: εἰς ὃ πλὴτος μίσσημα βόττις ποντοματινὸν: ἡρᾶν τε θεοτόκῳ, καὶ θώρακι σεμνοτέρῳ, τῷ ἑρᾶν τῷ τρατολογῶσαις ἡγεμόνι. **Monasticum** postulauit habitum. Ac ministri, cucullam nescio unde nacti, mollibus et Regijs uestibus detractis, asperoq; illo diuine uite indumento illi inducto: in spiritalem eum mutant militem: et galea diuinior, thoraceq; honestiore, in celestis Imperatoris album referunt. *Choniata*, de imperio huius *Manuelis* lib. 7. *Ἀλλὰ μόνον σωτήριον ἐν τῷ φέρον.*

nuar. 1581 λόγος ἡρώδης profectis. Intellexi autem ex D. Gerlachio, esse Bulgaricam linguam: quæ quia uiciorior Græcis, quasdam ab ijs literas habet. Tandem 28. Iun. 1581. ex D. Theodosij ad me missis scriptis didici. Βουλγαρίων (inquit) ἡσὶ ἡρώδης. ἡ τὰ πένδς ἐπὶ τὸν πόντον ὁ ἀνέστης ὁ ἐν ἡρώδῃ.

Εἰς τὴν μετὰ τὸν Gerlach. in familiari mecum colloquio:

μετὰ τὸν: cum quis toto corpore sine tamen genuum flexione) se ferè ad terram usq; ante metὰ τὸν, inquit, est. trorsum inclinat.

Amper: cum tantum cervicem inclinat, et caput, aliquò usq;.

Hunc Ioasaphum, et sequentem Metrophanem à Michael Cantacuzeno, Græcorum potentissimo, depositum esse, scripsit idem Gerlach. ad M. Samuelem Halandum. Aug. 1576.

Καὶ τὰ Γαλατὰ) Papistæ (inquit Gerlach) in oppido Galata, sine Pera, Generalem Antislitem totius Orientis habent, cui titulus Patriarchæ est. Dicitur, linguam Græcam, ueterem, et uulgarem, cum Latina et Italica scire. Monasteria eis Galatæ sunt plura. 1. ad S. Præscum, quæ est Ecclesia principalis. 2. ad S. Benedictum. 3. ad S. Petrum. 4. ad S. Georgium. 5. ad S. Mariam. 6. ad S. Annam. 7. ad S. Claram. 8. ad S. Ioannem. Græci etiā 7. aut 8. Templâ habent Galatæ: inter quæ templum S. Mariæ ἡρώδης ἐκτίθηται.

Οὐκ ἔστι τὰς ὁμοίας οὐκ ἔστι) In historico Pachym. manuscr. libro: ὁμοίας οὐκ ἔστι, ὁ ὁμοίας τὴν οὐκ ἔστι. Magni Oeconomus est, qui totam rerum Ecclesiasticarum distributionem habet.

Οὐκ ἔστι τὰς ὁμοίας) D. Basilium (ut ex Gerlach. percepi) ubiq; in Templis Græci pingunt facie macilentâ, et barbalonga (Christostomum uerò sine barba) et Basilio similiter, S. Athanasium, Alexandrinum Patriarcham facie tamea magis pingui. Plerumq; autem Athanasius anathemata suspensa habet, laminas argenteas: figuram manus, pedis, aut hominis, habentes: aut uela serica, ne situ ille corrumpatur. Eas autem res dedicant homines, morbo correpti. Ut quòd 5. Iun. 1576. ipse Gerlachius, in Eccl. siola S. Michaelis, extra uicū S. Angeli in Bosporo sita, uidit ad effigiem S. Anasias 2. laminas, 1. argenteam. 2. auream, magnitudinis taleris: paucis mēsiōis ante à muliere suspensam: quæ peste laborans, eam uouerat, si liberaretur sicut et factum est.

Εἰς τὴν μετὰ τὸν (inquit Gerlach) Dixit mihi D. Patriarcha Hieremias (inquit Gerlach in Epist. 26. Nouemb. 75. ad D. Cancellar. se in tota Diocesi sua (videns indulgentias Papales) sub pœna abdicacionis mandasse, ne quis pecunia absolveretur. Vidiq; tunc in Patriarchatu, Chij et Naupacti Metropolitâs: quos Simonia causa loco suo mouerat.

Εἰς τὴν μετὰ τὸν) Patriarcha Hieremias, uir est humanissimus, ac ueritatis studiosissimus: perpetuo in lectione Patrum, et aliorum bonorum Autorum: quantum ei per negotia Ecclesiastica et politica conceditur. Nam præter Ecclesiasticam curam, incumbit ipsi etiam onus iudicandi causas Græcorum: quas coram iudice extraneo sine Turca, disceptari nolunt. Cumq; nemo sit, qui liberales artes hodie iuvenes doceat: non erubescit, in uiriditate, Dialecticâ, Rhetoricâ, et Ethicâ, à Rhetore suo sene Ioan. Zygomala nunc Cathedralis Ecclesiæ scripturâ interpreti laudare: qui artium harum mediocrem cognitionem, Patruj ante plures annos hausit. Epitome Dialecticæ, Rhetoricæ, et Ethicæ Basileæ impressam, Patriarchæ uertit. Optaret, sibi ex Germania Græcum quid esset artibus miti, et studia piorum iuuari. Gerlach. ad D. Cancell. nostrum 17. Maij, 1576. In tota Græcia, studia nullibi florent: Academiæ et Professores publicos nullos habent, præter Scholas rituales: in quibus pueri, ὁμοίως, ὁμοίως, Psalterium, aliosq; libros, quorum in missa usus est, legere docentur. Qui uerè eos intelligat inter Presbyteros et calogeros, paucissimi sunt. Quidam Italiæ Academiæ ad: uent in quib. antiquam linguam, principia Philosophiæ, Patrumq; Theologiam, percipiunt. Hi reuersi domum, alios interdum erudiunt: quemadmodum hic in Patriarchatu medicus quidam Leonardus, è Chio, Patriarchæ, a ijsq; Calogeris, immensis commentaria in Organon Aristotelis, Rhetor Hermogenem, et Hesiodum, explicat. Salariū si habent: exiguum est. Sacerdotes, stipem ab auditoribus habent. Sunt enim certæ domus, cuiq; Ecclesiæ assignatæ: à quibus singulis, Deputatum, quod ipsi ἡρώδης uocant, quouis anno accipiunt. Ex sepulchris etiā exquiri, alijsq; officijs Sacerdotalibus (ut missis: quas Laici pro se, et defunctis cognatis, emunt) pecuniam lucriantur. Quidam interea domi suæ opificia exercent. Quibusdam quoq; Ecclesijs, fundi certi à moribus dedicati sunt. Sacerdotes, uxores habent: sed prima defuncta, secundam ducere (ut nec post consecrationem suam ducere) nisi officio primari uelint, non licet. Idem Gerl. ad D. Iac. Heerbrandum 26. Nouemb. 1575.

Ναὶ τὰ τὸν (inquit Gerlach) Græci, per totum anni circulum, missa, pleriq; uix (puto enim sermone Græco conscripta est) intellecta, contenti, nunquam, nisi quadragesimali tempore, conciones habent: si uirag; tamen specie communicant. Gerlach. Octob. 1573. primas literas è Constantinopoli D. Cancellarij scribens: huc Tybingam 1. Ianuar. 74. allatis. Patriarcha anno superiori 75. Aduentus tempore, tres aut quatuor conciones in templo, lingua uulgari, omnibusq; intellecta, habuit. Die 26 Febru. currentis anni, Rhetor (nunc magnus scripturæ interpres, de ultimo iudicio ad populum declamauit. Et singulis Dominicis quadragesimæ, Monachus quidam non indoctus, Matthæus nomine, lingua puriore Græca, uulgo ignota, concionatus est. Quòd se uulgo non accomodet, non probatur. Audiui eum 25. Mart. Galatæ in Templo ἡρώδης (ubi et Patriarcha, missa Basilij habita, elemosynam collegit) de incarnatione Christi dicentē. Voce est promptissima, uerbis silectis, sed

Reuerentia.

Per Ecclesiā.

Εἰς.

Facies S. Patrum. Donaria in Templis.

Simonia.

Hieremias P. Iudic.

Scholæ Græcorum.

Ecclesiasticæ Galatæ.

Sacerdotum coniugium.

Conciones Græcorum.

Sacra Vene-
torum Gra-
corum.

His, sed nimium celer. Idem Gerlach. 17. Maij 1576. ad me. Adijciam & de Græcorum, qui Venetijs sunt, Ecclesiasticis exercitijs, quædam ex Epistola D. Hieronymi Visceri, ad me 9. Novemb. 1580. Venetijs scripta Græcis, inquit, proprius uicus hic non est, ut Hebræis. Vnus Archiepiscopus, in magna Quadragesima solus concionari solet: ita ut cæteris temporibus nullæ conciones habeantur. Sacerdotibus Græcis suæ uxores sunt: sed Monachi matrimonium contrahere nequeunt. Et ex Epist. mihi antea 19. Mart. eiusdem anni Patauii scripta. Ferijs natalitijs, inquit, cum Venetijs essem: die S. Stephani, quo Græci festum Innocenti celebrant, Templum quoq; eorum accessim: mox animaduertens, ceremonias aliquot eis cum Romana Ecclesia esse communes, aliquot proprias. Omnes Templum ingressi, genibus flexis, imaginem D. Mariæ (nullas enim statuas, sed tantum imagines Sanctorum depictas, uenerantur) osculabantur: & Psalmos suauiter modulabantur. Summo eorum Sacerdoti, soli licet sanctuarium ingredi. Is sæpius altare cum thuribulo circumibat: bis corpus Christi, ut loquuntur cum calice circumferens. Absolutis omnibus, dabat singulis fragmentum panis: quo accepto, omnes imaginem D. Mariæ rursus osculati, domum redibant. Hæc ille, quæ tunc primum uiderat. Summus ille Sacerdos & Archiepiscopus, est D. Gabriel, Philadelphie Archiepiscopus. Similia his ad me 13. Iul. 80. Patauii D. Hieronymus Sengius Noerdlingens. scribens: Ter inquit, Venetijs, Sacerdotes Græcorum duos (antea, cum D. Mathia Anomoeo, tui per studioso) conueni: prædicans tuum in Græcos studium, & rerum Græcarum desiderium, per interpretem italicum. Ambo promiserunt, se tibi scripturos hodierna lingua Græca: sed nihil adhuc Patauium ad me miserunt. Primario sanè tuum Biduum Gerlachianum misi. Alter distribuebat cœnam Domini. Ad eam quicumq; uult, accedere finitur. Minister, cum adolescentibus, inter porrigendum, continenter Græca quædā decantat: non altari (quod nullum habet) sed medio Templi, astans. Religio illorum, à Pontificia parum discrepare uidetur. Nam præter unum Deum trinum, etiā Sanctos inuocant. Præ alijs autem, Cosmæ & Damiano, Medicorum patronis, cultum exhibent: quos Sancto sanctorum (quod summus Sacerdos, solus intrat) appropinquarunt. Ad adorandum, omnibus horis accedunt: sed genu ad terram non procumbunt: quamuis alias pluribus crucibus, more Pontificorum, se signent. Candelis accensis non utuntur: nisi quo tempore Sacra faciunt.

ολον τὸ τέμπελον τὸ τέμπελον, καὶ μόνη ἡ ἐκκλησία: εἰς ὅρας τῆς θεῆς, καὶ ἡ διότις, καὶ ἡ πόλις, καὶ ἡ ἀγορὰ

τέμπελον. ἄγιον, ἕως. Templum, est pars Ecclesiæ: imagines Dei, & Deipera, & S. Nicolai, aliorumq; Sanctorum,

Delubrum.

habens. Sic intellexi ex D. Andrea Argyro, cuius supra mentionem feci. Conuertere ego, Delubrum. Inquit enim Seruius, Delubrum esse: quod uno tecto plura cōplectatur numina: ut Capitolium, in quo Minerva, Iuppiter, Iuno. Et quia φιλέλλω sum: de Argyris, quantum sesquidie inter occupationes cognoscere potui, hic inseram.

Argyrorum
Græcorum hi-
storia.

Dic. 23. Ianuar. 1581. uenerunt domum meam duo Græci, cum interprete Ioan. Friderico Vucidnero Lipsensi, proceri iuuenes: Latine & Italice, non tantum Germanice, loquente: ipsi, mediocris statura uiri, nacti illum Vuirceburgi: scientes ultra uulgarem Græcam, etiam Italicam linguam. Exhibuit mihi petitionem eorum Latine Vucidnerus, ut commendatos haberem in qua hæc narrabantur. Venit ad te, inquit, Lucas de Argentis, seruus humilis E. T. qui cum esset Dominus in temporalibus, castelli S. Nicolai in Archipelago: anno 1577. oppressus fuit à decem triribus Turcicis. Captum est id eius castellum, cum omnibus suis pertinētijs. Abducti sunt Tripolim Syriæ, in miserrimam captiuitatem: ipse, et uxor eius, cum liberis: & sororius ac soror, cum tribus nepotibus, & præsentē Andrea. Quibus indicta est taxa 2500. Cecinorij: siue tria millia Cæronatorum, & septuaginta. Confugit ergo prædictus Lucas ad charitatem principum, & præclarorum uiro- rum. Adiūta ipsum commendatiuncula ad magnif. D. Rectorem Academiæ, & literis aliquò commendatitijs.

κῆρυξ.

Tότε ἐγὼ ἐπέμεινα αὐτῷ. Postea, dum hic fuere, mense meo adhibuit: semper aliquid interrogans, & anno- tans. D. Lucas, sexagenarius erat, semicanus: D. uerò Andreas, 36. annorum, uir ἡγεῖται. Lucas & sorore nepos: cognomento ἀργυροί, ex inf. ἀντροπλῆν: quæ olim θυραῖος fuisse fertur: non longè distans ab insula Melo: quæ Athenienses sub finem lib. 2. Thucyd. bello subegerunt. Verum Sandorine magis ad Orientem est. In tabella uero chorographica, Venetijs excusa, inuenio, ab occasu ortum uersus, has insulas 1. Tiresiam. 2. Caimenim. 3. par uulam inf. 3. S. Erinim, fere sextuplo Tiresia maiorem. Ergo θυραῖος et S. ἐπὶ τῷ διότις, diuersas insulas esse uideo. Additur tamen in eadem tabella: S. Erinam & Tiresiam, olim coniunctas fuisse: deinde, terre motu diuulsas: et ubi pars submersa sit, cum periculo nauigari. Sitam esse S. Erinam in Archipelago, seu Aegeo mari: distantem à Creta inf. milliar. circ. 60. & habere 40. milliariū ambitum. Huius autem inf. Castello S. Nicolai, præfue- rat D. Lucas, & πῶς ἐκ τῆς πόλεως: tributarius Turcæ: sed postea, castello destructo, à Pirata X. tririum Tri- polin abductus est: qui etiam τὰς ἀγῖους ὁλως, inquit Andreas, & αὐτὸς καὶ οἱ ἀχμαλώτου. Abducti sunt familie ipsius in Syriam hi.

Captiui de-
cem.

Κυρῶν, ὑποαυδέας. D. Lucas uxor, ἑγὼ. Liberi eorum 2. μανόλη (Manuel) & αὐτῶν. Soror eius, ἐπὶ τῷ. Sororius, ἰωάννης τῆς. Et 3. nepotes: ἰωάννης, καὶ θάσος, καὶ δανῆς.

Habebant ipsi duo, multorum magnorum literas commendatitias. Vt, Georgij XIII. P. membranas, cum bulla plumbea: in cuius uno latere, nomen hoc: in altero uerò, facies Petri & Pauli. Item Lotharing. & Badef. Principum: nec non Bauariæ Ducis, ad Vuirtenbergenf. Ducem. Præterea: comitum, Baronum, & aliorum.

Iter Argyro-
rum.

Iter eorum fuit hoc. 1. Creta, καὶ τῶν 2. Σάτιφ, Zante, Zacynthus. 3. Ancona: ubi Græcorum templum S. Anne est. 4. Roma. 5. Venetia. Fuerunt in templo S. Georgij Græcorum: ubi D. Gabriel est, καὶ ἡ ἀγορὰ.

Ἀ. Δελεφόντος, Archiepiscopus Philadelphię: quem aiunt uirum procērum & macilentum esse, facie ueneran-
dā, annorum X. L. circiter: præsulem illius Templi: accipientem senos Zekinos in mensem, ab ipsa Signoria,
seu magistratu Veneto. Viuere ibi: quia res Philadelphię, tenues esse: & pauciores Christianos, ijs locis. Vene-
tijs habitare quatuor millia Græcorum. 6. Gallia, & Lutetia. 7. Treuiris. 8. Moguntia. 9. Herbitopolis, Vuirce-
burgum. 10. Augusta Vindelic. 11. Ratisbona. 12. Passanum. 13. Salisburgum. 14. Monacum. 15. Constantia. 16.
Tybinga. Lucas, barbam & crines μελανόλυστος: Andreas, μελανόβερε καὶ μελανόπρωων facie boni colo-
ris: uterque, humanissimus: senior autem, paucioris sermonis: uterque, ad interrogata mihi benignè re-
spondens.

Non multo pōst, quam illo die uenissent : mihi Epiſteti ἐπιſτετι donarunt : Luteſcie eleganter minutis literis Græcis, ab Iacobo ἐπισκοπότης, cognato ipsorum, Hispaniam petente, discriptum, candida membrana ligatum : cui Regis Galliarum insignia aurata, impressa. Cuius initio Andreas inscripsit.

Donatio 12
belli.

Τὸ αὐτὸ βιβλίον ἐδόξαζόν ἀνδρέας ἄργυρον[Ⓢ], καὶ οὐ θέ[Ⓢ] μὴ δ' οὐκ ἐλάσας, διὰ μητρὸς θυμοῦ[Ⓢ]. πύξις μαρτυ-
ρᾷ Κροτύς, ἀξιώτατος διδάσκαλος.

Εγὼ ἀνδρείας ἀγγυρῶ ἐν νησὶς στανδορλήν[†] ἀρτῆς πελάγῃ. Γνώσι, ἀξία, πάρονς, μιλῶ.

Οὐδ' αὖν κύλιος. θυγαῖς, recordatio. Τῶς 4, Cōs insula, ὠκεῖος, Parus. Senex, quod minus inscriberet, imbecillitatem uisus excusabat.

In alia charta, eodem 23. Ianu. Andreas mihi hoc scripsit, † Δὲλ^ο τὰ πλὴν^ο Ἀκηροῦ τίς σὺ ἀνδρείας ἀγγε-
ρ^ο· ὡς λέετε καὶ νὰ παρακαλέῃ τὸν κυριὸν διὰ τὴν κυριότητά σου, νὰ λαβῇ τὴν αἰώνιον ζωή.

Αδελφὰς ἀργυρῶ ἐκ νησίδος σπανδορλίης.

Λίσσας ἀγγυρεῖ· θύος μὲν γράφο ἐγὼ ἀνδρείας δ' αἶνεσι τὸ αὐτό.

Ἡμεῖς δὲ ὥς, ut oret. διὰ, pro. δι τὸ αὐτο, pro ipso.

Deinde, in alia charta, nomina insularum 12. circa Sandorinam. *vουδ σαντορίνα, ἀρτίπύλας, mare Ae-*
geum. ἐχὴ νῆσους πέντε. σαρδ. ἄγιονικόλαον. καὶ νεργίουμπουργο. 4. ἀκρωτήριον, συμπεργό. Id est, Ins. San-
dorina habet castella 3. Scarum, sanctum Nicolaum, Kænurgiobyrgum, Acrotirium, & Nybyrgum.

ΝΕΘ̅ ἐν κάστρῳ ἐναζονόμενι νίΘ̅ Inf. Neos habet castrum unum nomine Nios.

Ἀξία, πόλις ἐν μετροπόλει, ὀνόματι Ἀξία, καὶ ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ὄρος. Inf. Axia. Ibi Ciuitas metropolis, nomine Axia: et in monte, castellum.

καστρά το δύο, καὶ χερσὶ μίαν. 1. παρὴν, ἐπισκοπὴ πάρος. 1. κεφαλῶν, καστρά. 3. ἀύστρα. Inf. Patros habet
castra duo, & unam civitatem. 1. Parikiam, Episcopatum. 2. Kephalon, castrum. 3. Augustam.

ΜΗΛΘ· πόλειωσ, ὀνόματι μίλΘ· ἐπισκοπάτο· καὶ χορία πολλὰ· καὶ οὐκ ἄσπερο, ὀνόματι κατ' ἐλ· ἀπ' αὐτο. inf

Melos. ibi oppidum, nomine Melos, Episcopatus: et uillae multae: et unum Castellum, nomine castellum montanum.

Σερύφ & κατ' ἑνὴν, καὶ χόρια. Inf. Seriphus. Castrum unum, & uillae.

Σύφυνος, πόλις μία, ἀνδρατὶ σίφυνι καὶ γάρβια. Inf. Siphunus. Civitas una, nomine Siphunus, ex uici.

Inf. Andros. Civitas eiusdem nominis, et castellum unum, atq; pagi.

Μῦκον & παρὰ τὴν αἶαν, καὶ χορὸν αἶαν. Inf. Myconus. Castrum unum, & uillula.

Τὴν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς βουλῆς χεῖρα τῆς τοῦ καὶ χεῖρα. Inf. Tenus, ditionis Venetiarum. Ciuitas una.

Ἀστυπαλία, πᾶσι τοῖς οὐκ ὀνόμαϊσι ἄστυπαλία, καὶ χειρία. Inf. Astypalia. Ibi castrum unum, eodem nomine

Amūrgus. Habet castrum unum, nomine Amurgum, ex

ἄναφύς, καὶ ἐπὶ ὅνα. Inf. Anaphys, ubi castrum unum. Τα δύοτε νοῦνα καὶ ἡ ἀφ' αὐτῶν πελάγος. Haec sunt 12. infula m

De inf. Creta, seu Candia, & alijs rebus, ex ijsdem Argyris.

Крѣтъ.

Cretæ ciuitates præcipuæ.

1. Cahêa.
2. Retimo. Patria D. Frãncisci Porti, apud Genevates Græci Do-
flois
3. Castro, metropolis, Ital. Candia.
4. orria, vel potius gria id est ignis.

Vna est Religio totius Græciæ, si rē ayis βασιλείς. Sed tunc in cœna nobiscum uersans D. Gerlachius, dicebat: multa non recte ab Ioan. Damasceno addita esse.

Cytherorum, insula Venetorum, castrum, καΐέλιν vocatur. Ibi est Episcopatus.

წმინდა, ცი-
ტიგო.

5 2 D.Mi-

σίη, Nicosia, i.e. millia domorum, ἡ πρώτη μητρόπολις τῆς νήσου, ἡ λασινοσία καὶ ἀσούρην, ἡ ἀμύχνη: pri-
maria urbs Cypri, Nicosia: proxima, Famagusta.

Att, uirum Famagustæ etiamnum uiuere, nomine uap̄ x̄p̄i, magnò corpore: qui tempore obsidionis Turcica, sæpe urbe egressis (permissi Ducis) fretus gladio suo (qui, magnus fuerit ad ambas manus: ἀλξ̄ πο̄ τὰ χ̄ρ̄α, ein schlaechtchwert) Turcas multos simul interfecerit, prouocans his uerbis τῶν τοῦ τοῦ, ἐλθετέ μοῦς ἐμ̄: αὐτ̄ ἐγὼ αὐτ̄ ἀπ̄ος, ναὶ ἀπ̄ος αὐτ̄ος: Turcæ Turcæ, uenite ad me: si estis uiri, & fortes. Ipsi quoque sæpe prouocarunt eum: Marmara, uenias uenias. Interfecit aliquo die tres, aut quatuor, aut uiginti. Famagusta autem fuit 14. menses obfessa. Nolu it ille abnegare Christum: cū Turcæ ei dominatum offerret. Ἀπ̄ οὗ διὸς μὲς μὲς: τίς οὐκ αὐτ̄ ἰδιούμ̄ μ̄ας: Si Deus pro nobis: quis contra nos? Οὐ διὸς διδὸν π̄λὸν τὰ τὰ παρ̄ μ̄ας τὰ (pro, παρ̄ μ̄ας τὰ) & αὐτ̄ ὄντος, ἡ τυγαχ̄ νικητὰς: ἡ δὲ τὸν διδὸν τὰ νικητὰς, Deus dat primò crucem homini, & calamitates: deinde dat bonū.

Cyprus, in circuitu habet 700. milliaria Cyprica: & 2. Cyprica: milliaria faciunt 1. milliare Germanicum. Tota Cyprus, oppidorum & uicorum habet 15. millia. Famagusta, & παφο, & λεμεσια, habent portum maris: λεμεσια, abest à mari 15. milliariibus: à Famagusta, 30. milliariibus, nempe quatriddi itinere. Si ueni respicit Asiam & Rhodum.

Ait, in Olympo qui solus in Cypro sit mons esse animal, corpore & cauda ophiocrotis, quod drupes, magnum (longitudine equi, & satis altum) robusta pelle; ferrum non curans, sed bombardas homines obuiam uenientes deuorans. Vinci tamen à catto felle uno, aut duobus, insidiantibus, insilientibus, oculis (magnos) eruentibus & necantibus. Cypri enim cattos, esse multo Germanicis maiores. In eodem Olympo esse unum tantum Monasterium, τὸ μοναστήριον Ἀβύας αἰνίας, in quo esse 4. Monachos, tanquam ὄφρυγγας, qui tales alant cattos. Animal illud uocari λέμυγας & esse, quales sint crocodili in flumine.

in Cypro sunt 3. linguae: { Græca, ἐλληνική: alij Græcis dicta, ρωμανική,
 χαλδαιική. Turcæ nunc dominantur.
 αρμενική,
 αλβανική.
 ιταλική.

At in insulis magnam esse uarietatem lingue Græcæ: aliam dialectum, in alia: et multa Barbara uerba admixta. Græcis etiam alijs, $\Delta\omega\rho\acute{o}\tau\omega\rho$ esse Cretensem linguam: sicuti Belgicam, nobis Germanis. Derideri cultorib⁹, qui corruptius loquuntur, $\tau\sigma\phi\acute{o}\lambda\alpha\tau$ (inquit) uocamus eos: qui semper utuntur $\tau\zeta$, siue $\tau\zeta\iota\tau\alpha$: id est, talibus uerbis, quæ sic incipiunt, aut desinunt: ut pro $\eta\phi\acute{o}\beta\alpha\tau\omega$, $\eta\phi\acute{o}\beta\alpha\tau\alpha\tau\epsilon\zeta$: $\alpha\phi\acute{o}\iota$ $\alpha\phi\acute{o}\iota\alpha\tau\omega$, seu $\alpha\phi\acute{o}\iota\epsilon\tau\alpha\omega$. Ceteroqui insulas aut, propter fertilitatem, et amoenitatem, quasi Paradysum esse: si non essent Piratarum incursiones. in Macedonia, adhuc esse optimam linguam Græcam, et formosam sermone. Addidit cum mihi uocabula et $\Sigma\iota\phi$ Apollonij et Tarsie exponeret in insulis moris esse: in tres inter se certare uicissim talibus omnibus: quisna plures ex ijs Versus recitare possit. Sic etiam inter se honeste certare iuuenem, et uirginem charam, intra ædes. Adesse auditores, qui annotent. Pleri hæc animi causa. accedere conuiuia, choreas, cantus.

Græci oderunt Italos, & Hispanos, propter eorum petulantiam in fœminas. Interficiunt etiam Turcas: si
nim ipsorum uxoribus, aut filiabus, inferant. Omnino Cretenses non patiuntur, suas fœminas rapi ab Italis mi-
litibus: sed morte afficiunt eos.

Quando nuptiæ celebrantur: si manet *enpæia* q̃ *παρρησιος* Sponsæ, *ὃν τῇ γαμνῇ ἑώραται* à mulieribus inuen-
ta sunt: magna exoritur lætitia. Si non inuenta: obicitur. Sponsus illam parentibus remittit: nisi Turci-
cus Magistratus, muneribus corruptus, cogat eum retinere. Sed talis, sæpe solum exilij causa uerit.

Prouerbiū recitabat de Græcorū præstantia:utrūq; lingua.

Ελληνῶ· γλὺν τρέπεισαν.

glw, pro eis tw.

ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

ἰαλὴν & παλὸς ναύτης.

ἑλληνομαλὸς τῆς νυχθὸς πῶ σφρώμαιν.

ἰλλινⓄ, μαχαίραν καὶ σιγήειν.

Græco à la tauola.

Græco à la mare.

Græco, bon marneri, uel marinari.

Græco à lo letto.

Græco à spata & targa.

Marmara,
Heros.

Cypri ampli-
tudo,

λάμυγα.
animal.
Olymp⁹ M.

Linguae Cy-
pri, & aliarū
insularum.

τῶν πειλοῖ.
Poësis Insu-
larum.

Græci, contra libidines.

Quibus reb;
excellant
Græci.

In Sici-

Siciliae muni-
tio.

In Sicilia, libenter habet Rex Hispanus Græcos, & Albanos milites. Sunt in ea insula 80. millia peditum scloppetariorum, & 30. millia equitum. Rustici Siciliae, fortissimi sunt, & astutissimi. Non potest Turca ibi descendere. Intra diem & noctem, totus ille exercitus colligi potest. Palermo dicitur habere X. millia equitum, & XXXVI. millia peditum. Tantum sunt ciues. Eius urbis ambitus, est 5. miliarium Italicorum, seu. 1. miliarij Germanici.

Troia.

Ait, se uidisse quoq; prope mare, Troiae ruinas, quæ terra sit alba: multos adhuc superesse muros: cætera uero, destructa. Maiorem Constantinopoli fuisse urbem. Inde non longè abesse ins. τὸν δόλο: et ab hac prope distare paruum insulam, nomine ἀρχιγεράτιο. Ait item, in Macedonia urbe Saloniki (Theſsalonica) esse typographiam.

Phoca.

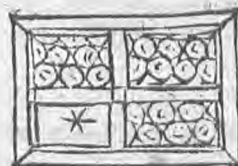
Phocam deniq; (genus marinae belluæ) habere caput, sicut mulier: uiuere tum in terra, tum in aqua: habere mamas, uentrem album, caudam paruum, & quatuor pedes: esse, sicut ursam, pilosam. Non comedit, sed comedere pisces: καὶ τὰς οὐσὰς ποδας, id est, polypodas.

Vocabula.

In Museo meo, uocabula rerum mihi indicata. λαβύτο, testudo musica, lauten. φήνη (pro θήνη) τὴ λαβύτο, theca testudinis, lautenfuter. χόρσι τὴ λαβύτο, testudinis collum, Kragen. κλειδιά τὴ λαβύτο, aut φήνες, οἱ νότα βοί, die uuirbel. Βέματα (pro, δέματα) uel συμμάδια: ligamina testudinis, die hunt. χόρσις, fides, saiten. τὸν πρώτον χόρσαν, maxima chorda, der gros brummer. Reliquæ fides: δοντόσα, τέτη, τεταρτή, πέμπτη, ἑκτη, ἐγὼ ξορδώνω τὴς χόρσις, ordino fides, ich richt die saiten. ναὶ παίζη, canere fidibus, λίρα, ein geig. σέρμα, der geigebogen. ἀργυρόμυλο, bisem Knopff.

αὐτόφλιον.

Lignea latera. 4. fenestrae, fenesterrham.

τύλο seu
παράσάτι

τύλο.

* Vocatur παραθύρι, leuſer. Ipse pronuntiabat, παραφύρι.

κατώφλιον, limen, basis fenestrae.

καλὸν, nitens orbiculus, ein scheub.

Σαυιδί, asser. χερσάτι, pulpitum. πόρδιβέλα, planula, band an der thur. σκαμνί, scammum, aut sella. σεντήγι, arca. ἀρμασί, gutturnij cista, giesfaß. Κασσίλη, κάσραπα, hydria. λινάιν, peluis, malluuium. μισάκι, mantile. φυλαχθόνια, theca coelestia. κλιν, κριβάτι, lectus, grabbatus. προσκεφαλίδι, puluinus. πώλιον κήπιον, culullus, Krausen. γράμμα, pictura. κανδύλορι, candelabrum. χόροθια, chirotheca. χόροθια πλεχτά, glisamet haentschuch, plexa chirotheca. μασάτινο, flabellum. μόνον καρίδο, nux myristica, muscatnus. καίνα, cinnamomum, αμύδαλο, amygdalum. γάλα, galgant. τριτίβι, gingiber. καλαμαρί, calamarium. μελάιν, atramentum. κόνινο, μελάιν κόνινο, brislig φτόρον, pēna. καλαμί, calamus scriptorius. κύρος, circulus. καλαρί, cubiculum. φλονάτι, scopæ, basem. φλοναλίσσομεν ἡ γῆς (pro, φλοναλίσσομεν) uerremus terram, purgabimus. παστρούμεν, mundamus. μωριστὸν κλοναρί, bene olens ramus. κατὰ, fides. μελίχην, me lambit. μενιχάρι, me purgit. δακνόν, mordet.

Hec, ex Stamatio. Ceterum, Cypriorum nunc sub Turcis, multo clementiorem accipio esse seruitutem quam antea fuerit: & ipsorum Ecclesiam, Patriarchæ Byzantino conformiorem.

σέ.
τρισάγιον.

Ἄγιος ὁ θεός) Appellatur τρισάγιον, seu τρισάγιον ὕμνος: Ἄγιος ὁ θεός, ἄγιος ἰσχυρός, ἄγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, misere nostri. Vide Niceph. li. 14. ca. 46. et Pauli Diaconi lib. 14. Erant tēpore Theodosij minoris imp. terræ motus per 4. menses tanti: ut populus ex urbe Constantinop. in campos excurreret, cum imp. & patriarcha, cum fletu Deum orantes. Quodam die idem populus, maximo rursus terræ motu facto, clamabat, ὁ θεός ἐλέησον. Tunc subito (ut est in meo manuscripto. Barbaro Greco Chronico, quod Michaelis Catacuzeni fuit ἡρώων πατριάρχης διακονόπουλος ἀπὸ τῶν μέσων, καὶ τοῦ θεοῦ διωκόμενος, εἰς τὴν ἀσπίδα, ὡς πρὸς τὸν ἱεραγὸν: καὶ ὁ λαός, ὅλος ἐφύγει, καὶ ἐχάθη τελείως, καὶ ἔδωκεν τὸ ἔμπροσθεν: καὶ μετὰ ὧραν πολλὰν, πάλιν κατέβη εἰς τὸν μέσων τῆς κλῆρης: καὶ εἶπον, ὅτι ἐπαρήγγειλάν μιν ἄγιοι ἄγγελοι, ναὶ οὗτοι εἰσὶν ὅταν ποιῇτε λιτανείας, ναὶ λάξετε ὕμνος, ἄγιος ὁ θεός, ἄγιος ἰσχυρός, ἄγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. μετὰ τὸν αὐτὸν χρόνον προσθύσατε ἀπαύω τῆς. Raptus fuit puer, minutus Diaconus, ē medio, ui diuina, in aerem, tanquam in cælum: cuncto populo obstupescente: & prorsus ex oculis enauit. Diu post, tandem in medium cleri rursus delatus est, dicens: iusserunt me dicere uobis sancti Angeli: ut, quando Litanias facitis, canatis sic: Sanctus Deus, &c. nec aliud quicquam addatis. Εχάθη, perditus est, enauit. Factum hoc, aliquantὸ post: quam D. Chrysostomus corpus, anno Christi 440. Constantinopolim relatum fuisset: cum 41. in exilio mortuus fuisset.

σέ.
Templum
Sophie.

Εἰς τὸν ἁγίαν σοφίαν) Templum S. Sophie, septio Regio (ipsi Sarai) uicinissimum est, uia duntaxat intermedia: altissimum & amplissimum: columnis de omni genere marmoris, & incredibilis magnitudinis, magnificentissimum. Portæ ereæ, altissimæ & plurimæ, elegantissimi operis. Parietes omnes anteriores porticu

porticum, Templi, aularum superiorum, infinita uarietate præstantissimi marmoris uestuti. Omnes cameræ, calculis, et tessellis uitreis inauratis tectæ, imagines Sanctorum representatibus (sed singularum facies, à Turcis frasse) opus et ædificium planè incomparabile. Summū hodie templum Turcarum est: in quo quotidie unus ex ipsorum Doctoribus, magna frequentia Auditorum docet. Cuius audiendi causā, cum 14. Maij, præsentis anni, cum alijs nonnullis ingressus essem: à Saraceno quodam, et duobus *wwwaïs* (quod est Græcorum et Turcicorum Sacerdotum nomen) tanquam profanatores Templi, expulsi fuimus. Gerlach. in Epist. 27. Nouemb. 75. ad me. Bona opera egregiè Turcæ amplificanti: præsertim supererogationis, ad quæ ex lege non teneantur. Ut, ad preces, tum uiros, tum foeminas quotidie quinque teneri dicunt. Sed in Templo eas peragere die et nocte, maioris præmij esse. Conciones audire, non cogi lege. At, qui audiat, amplissima præmia consequi. Concionantur tantum die Veneris, ab hora 12. usque ad 1. uel. 2. pomeridianam. Ante meridiem, certi Sacerdotes Textum Alcorani ex loco editiore legunt. Postea Deum laudant, ipsiq; gratias agunt pro ueritate reuelata: pro Rege et grege orantes. Tandem, tota congregatio preces consuetas peragit. Mulieres Templum non ingrediuntur: sed domi ipsdem uicibus et Ceremonijs orant. Die autem Veneris, ante Cancellos Templi, concionantē audire possunt, quæ uolunt. Idem Epist. ad D. Ioan. Brentium, Theol. D. 6. Nouemb. eodem 75. anno.

Εἰς τὰς ἱερὰς ἱερὰς, Versiculi. Τὸ χάρτι, γυνὴ, αὐτὴ ἡ ἱερὰ ἱερὰς,

ὁμῶς ἐστὶν, Ἀέθρῳ, βαλὼν, ἔξωθεν, ἄρτι, τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἄρτι μὲν.

Τὸν ὁμοῦ ὁμοῦ ὁμοῦ ὁμοῦ Sultan Selimus (inquit Gerlach.) uoluit Moscheam in loco Patriarchatus ædificare. Sed pecunia data Mediatoribus, priuilegia Patriarchæ prætendentibus, et tributum annuum: transtulit eam Adrianopolim.

Εὐὸ αὐτὸ τὸ ὁμοῦ ὁμοῦ Constituerat (inquit idem, Epist. ad M. Samuelē Hailandum, 29. Decemb. 77.) D. Patriarcha (Hieremias) mense Nouembri Ecclesiā Græciæ uisitare: sed metuit, ne interm Metrophanes (Antecessor in Patriarchatu) sedem Patriarchicam occuparet. Quamquam hanc non repetere Metrophanes dicitur: sed promissam à Patriarcha pecuniam exigere. Nam ei, de iure suo solioq; cedenti (quia ita supremo Bassæ, et Michaeli Cantacuzeno, uidebatur) Hieremias quotannis CCC. Ducatos, si urbe excederet, promiserat, concesserat ille in montem Atho: ubi circiter 4. annos uersatus: audito, Cantacuzeni auctoritatem, in Ecclesijs Græcis hæcenus dominati, concidisse: redijt cum spe recuperandi dignitatē priorem. Qua frustratus, promissū exigit à Patriarcha: qui se nihil debere ait, quod alter pacto non steterit: sed, clam querēdo Patriarchatu, molestias et expensas plurimas sibi fecerit. Sin urbe excedens, Chij, Mitylenæ, aut in alia metropoli, quietus agat: sed quotannis ei CCC. Ducatos numeraturū. Urbem enim duos Patriarchas capere non posse. Metrophanes, et manere, et pecuniam habere, intendit.

Agitur causa apud infideles: ex quib. uterq; sibi Patronos, munerib. non paruis asciuit. Nec finis erit litis. Interim Ecclesia Græca expilatur: quia omnes redditus et elemosynæ, ex Metropoli colligi solite, à Patriarcha, ob tuendam dignitatem Turcis effunduntur. Accedit et alienum Cantacuzeni: quod Regi Turcarum debet maximum: magna ex parte, ut dicitur, Ecclesiæ elemosyna persoluumdum. Cuius gratia etiam Græciam, Vualachiam, et Moldauiam, pertransire Patriarcha constituerat: ut Patrono suo Cantacuzeno, in colligenda pecunia gratificaretur. Sed propter causam dictam, consilium mutauit. Theodosius Protonotarius, hoc anno ex Cycladibus, reliquisq; Argæi maris insulis (et ex alijs) aliquot millia Ducatorum contraxit: ex quibus Patriarcha tributum Turcis soluit: reliquum, in suum usum conuertens. Hæc, ille. Exitus tandem hic fuit. D. Michael Cantacuz. die 3. Mart. 1578. Anchiæ, in sua domo, quæ splendidissima est, strangulatus perijt: quod putaretur Moldauicarum barbarum, et aliorum malorum, autor esse. Item, aduersarium habuisse Constantinum Paleologum: qui, gratiofus apud Tartarum est: sed Byzantijs pauperem uxorem, et duos filios, habet. Solitus fuit Michael mula per urbem uehi: habens sex Præcursores, et unum ministrum sequentem: modesto uestitu utens. Perijt non multo quinquagenario maior: conspicuus uir, sed Ecclesiæ dominans: nō facillè Episcopo, aut Metropolita, creato: nisi ei pecuniam dedisset. Cum captus fuisset: filius eius ad triremes condemnatus fuit. Sed demonstrato, eum consiliorum patris ignarum fuisse: et non raro à rebus quibusdam illum dehortatū esse: supremo Bassa intercedente, salutem inuenit.

Die 11. Octob. 1579. Mehemetes, supremus Bassa (Imperatoris uicarius: sexagenario maior, sed ualidus) interfectus est ab homine uilissimo: cui ipse sæpe elemosynam dederat. Dicitur is fuisse Monachus Turcicus (des ordens ein Deruuisch) qui eum confodit, aufferat Salim Dinan (id est, in loco, ubi Senatus, aut iudicium, habetur: ubi talis Bassa, solus sedet, et sententias fert: quia uariæ causæ offeruntur) ikindi, id est, mediā circiter tertia post meridiem. In Octobri enim hora circ. 2. in æstate uero circ. 3. conuentus huiusmodi fit: quando scilicet tertio conuocatur ad Templū à Turcico sacerdote populus: qui quotidie quinque ad precandum conuenire solet. Is percussor, statim à circumstante corona concisus fuisset: nisi Mehemetes ipse non permisisset, uulnus suum alligari petens. Postridie tamen omnes illi artus suæ contusi: ipse, per urbem raptatus: tandem quadrisariam dissectus: frustis ad aliquot partas suspensis. Nemo hominum (ne Sultanus quidem ipse, qui eum in Saragliam ducendum curauerat) causam tanti facinoris ex ipso extorquere potuit. Bassa, accepto illo uulnere non 2. horis superstes fuit: in cuius locum, Ahmates Bassa, supremus Vestitus substituitur est.

Pro Hieremia, Metrophane iterum Patriarcha.

His Causis (nempe utroq; Patrono Cātacuzeno & Mehemete, amisso: & Metrophane urgente) factū est ut D. Hieremias ē Patriarchico culmine deciderit: & D. Metrophanes 24. Decemb. 79. eō restitutus sit.

De hoc Metrophane (qui est amplius LX. annos natus) sic post alia mihi D. Gerlach. 7. Mart. 1578. scripserat. Vir est humanissimus, simulq; gravis: nec à nostris Ecclesijs animo alienus. Cumq; olim Cæsaree Metropolitam agens, Ecclesiam orientalem cum occidentali unire studeret: eius rei gratia Romam profectus: inde à Synodo Clericorum & nobilium, Constantinopoli habita, excommunicatus fuit. Attamen postea uirtute sua, ad Patriarchæ honorem (quo propter suam doctrinam & prudentiam dignus erat) ascendit. Me sæpius, se in urbe, & in uicina ins. Chalce (ubi Monasterium S. Trinitati suis sumptibus edificauit) inuisentem: Testamentiq; nouo Græco, pulcherrimè excuso, donantem: humanissimè semper accepit. Hæc hæctenus. Tandem uerò (ut mihi 17. Ianuar. 1581. D. Solomon Schuueckerus scripsit) hic Metrophanes XI. Aug. 80.

Fe. mortuo, Hieremias restitutus.

mortuus est: & mox D. Hieremias, in Patriarchicam sublimitatem restitutus.

F I N I S.

TVRCO

TVRCOGRÆ- CIAE · LIBER TERTIVS:

Varias Græcorum inter se EPISTOLAS,
ab anno CIO. IO. LVI. usque ad CIO. IO. LXXX.
Christi, varijs in locis scriptis, tribus partib.
distinctas habens: quarum PRIMA vulgares,
purius conuersas: ALTERA puriores, in
vulgarem linguam traductas: TERTIA
verò mixtas, seu Ecclesiastico
stylo scriptas, continet:

Græcè & Latinè à MARTINO CRVSIO, in Aca-
demia Tybingensi V. L. Professore, editus.

Vnà cum copiosis eiusdem Crusii Annotationibus.

τ

PRIMA PARS LIBRI TERTII IN QVA HAEC

CONTINENTVR

*Epistola Theodosii Zygomala ad MART. CRYSIVM³
Deinde, Epistole VII, VVLGARES, PVRIVS
conuersa, Constantinopolin scripta.*

- I. Ioannis Maximi, è Chio, ad Theodos. Zygomalam.
- II. Hermodori Lestarchi Medici, indidem, ad Ioan. Zygomalam.
- III. Simeonis Hieromonachi, ex Andro, ad Theodos. Zygom. ad quem & sequentes.
- IIII. Michaelis affinis, è Nauplio.
- V. Manuelis Scribe, ex Anchialo.
- VI. Michaelis Sbiri, è Monembasia.
- VII. Stamatij (Eustathij) fratris, ex Anchialo. Postremò, sine puriore conuersione.

1. *Parthenij metropolitæ Sophia, Viennam ad Imp. Romanum.*

2. *Testimonium Ioachimi Alexandrini Patriarchæ, nunc Gairi residentis, Comiti Alberto Leuuensteinio datum. Ibi in Annotat. Peregrinatores Hierosolymitani.*

Tempus omnium harum Epistolarum, annus Christi 1561. vsq. ad 1570.

LOCA, vnde scripta.

Anchialus, C. Thraciæ.

Andros insula.

Cairum, C. Ægypti.

Chius insul.

Monembasia, seu Epidaurus, C. Peloponnesi in Argol.

Nauplium, Neapolis Romaniae, C. Pelopon. in eadem.

Sophia, metropolis Bulgariae.

6 2 010

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Ο ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ,

† κυρίῳ Μαρτίνῳ τῷ Κρησίῳ, εὐ
πράττειν.

Τὰς Ἐπιστολάς ταύτας ἐπιμεινωσάμενος χά-
ριν σε, σφώτατε κύριε Μαρτίνε Κρησίε: ἵν'
ὥς ποθέης, πῶς τῷ ἀπλῶ ταύτῳ περφε-
ρῇσι φωνῇ, εἴτε κοινῇ: τῷ ἔχουσιν καὶ ἑλλη-
νικὰς λέξεις, καὶ ἀπὸ ἄλλων γλωσσῶν. οἱ γὰρ
πλησιάζοντες λαΐνοις, πῶς φανῶς ἀναμι-
γνύσιν: οἱ ἀγαρῶνις, ὁμοίως: οἱ Βουλγάρους,
ὡσὼντως. καὶ ἐπ', ἔχουσι καὶ ἰδιώματα πῶς ἐν
τῇ περφορᾷ. Πλὴν, ὁ εἰδώς λαλεῖν ἀπλῶς
μῶν τῶν Διφλεκῶν (εἰς αὐτὸν) ὡς οἱ Βυζαντι-
νοὶ τοῦ ἰσχυροῦ, ἢ οἱ ναυπλοιοὶ: οἱ δὲ λαλεῖν, ἢ (ἵνα
εἰπω κρητίον) ἵνα καὶ λαλεῖται, καὶ ἀκρί-
τως, ὡς λοιπὸν: Διφφερῶς δὲ ἐν περφορᾷ,
ὡς ἐπιμερῆς ἐν λόγοις πᾶσι. ἢ πλεον δὲ βαρ-
βαρῶν, ἐστὶν ἡ τ' ἀθλοαῖων ἢ τῆς λέ-
ξεως, ἀρίστη. ἢ τις εἰς ἐπὶ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ
τῇ πάλαι, τῷ νῦν: οὐκ αὖ ἀμάρτοι. ἀκρί-
τως γὰρ ἡμεῖς αὐτῶν: εἰδόμεν, πῶς τι λεγ-
σιν (εἰ γὰρ ἴσιν) παρὴν ἀγνοίας λέγασιν, καὶ
ὀνομάζουσιν) καὶ πλεον γελᾷ, εἰ δὲ ἡμεῖς, ἐ-
νὸν ἰσχυροῖς αὐτῶν.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΟΦΩΝ ΚΑΙ ΛΟ-

γίων ἀνδρῶν, ὅσα μέμνημι, εἰς ταύτας: εἰ καὶ τοῦ
ἡμῶν πᾶν ὄντος, οἱ φιλοσοφῶντες: ἀλλ' ὁ καὶ ὁ ἀλ-
λοιὸν προσέχον ἀντιμαρτυρεῖται. Διὰ τὴν γὰρ τὴν ἀν-
τιμαρτυρίαν τῶν σοφῶν.

Ὁ Κωνσταντῖνος πόλις, εἰς μαθητὰς ἔμει-
νεν ὡς ἐπὶ 10.

ἐν πελοποννήσῳ, καὶ ἄλλοις τόποις, ἐπὶ 10.
ἢ καὶ πλεον. εἰς Θεοφανῆς μαθητὰς, ἱε-
ρομόναχοι, μοναχοὶ 30.

εἰς ἐρμολόφου μαθητὰς ἐν χίῳ πεσάρης:
καὶ ἄλλας, ἐκαστὸν ἐν ἰδίᾳ πατρίδι, ὡς ἐρ-
μολόφου 10.

ἐν πατριαρχίᾳ νῦν ἐστὶ, διδ' ἀσκήν ἐπ'
ἐκκλησίας, ἱερομόναχοι μετὰ 10. μονα-
χοὶ, Ματθαῖοι 10. Διὰ τὴν περὶ τὸν πατριαρχῆς.
οἱ ἄλλοι τ' ἀσκήν, ἄλλοις περφορῶν. ὁ
μὲν ἐν κληρῷ πατριαρχῆς: οἱ δὲ, Νόταριοι
ἐπὶ μετὰ ἀρχόντων. ἄλλοι περὶ ἀσκήν ἰ-
δίως, ἐκαστὸν ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τοῖς οἰκείοις, καὶ
ἄλλοις περφορῶν, Βασιλείας γενομένων
μὴ ὄντων καὶ ἡ σοφία, οἱ περὶ ἀσκήν, ἐπὶ ἀνα-
παύοντες. Δύσιν οἱ ἐσμὲν μετὰ 10.

Ὁ Κωνσταντῖνος πόλις, εἰς μαθητὰς ἔμει-
νεν ὡς ἐπὶ 10.

1010

τριάρχη ἐστὶ: quidā, sunt Notarij: nonnulli cū procerib. versantur. Inveniantur alij, qui in li-
teras priuatum incumbunt, singuli in sua patria, & apud suos. Alius deniq., alij vix generi
deditus est: cū Græcis nō amplius sit imperitū, quo & sapientia, & huius studiosi, acquiescē-
tes nūntiunt.

Misericordius Megarenser.

THEODOSIUS ZYGOMALAS,

Martino Crustio S.

Hæc Epistolæ tua causa feligens notauit,
Martine Crusti: ut certior fias de simplici, seu
populari lingua nostra, quomodo in loquendo
adhibeatur: cui et Græcæ vocabula, & alia
rum linguarum admixta sunt. Quibus enim
cum latinis coniunctio, aut commercium est:
quasdam voces eorum admiscunt: quibus cū
Agarenis, similiter: quibus cū Bulgaris, eodē
modo. Est præterea, singulis aliquid propriū in
pronuntiatione. Veruntamen, qui unam (ut i-
ta dicam) illarum Dialectorum loquendo te-
net: qualis, exempli causa, est Byzantiorum
Græcorum, aut Nauplorum: is nouit etiam
loqui, aut (ut rectius dicam) intelligere, ac
percipere, ceteras quoq.: quæ & pronuntia-
tione, sicut diximus, & verbis quibusdam,
inter se differunt. Plus verè barbarici, quàm
in reliquis, est nunc in Atheniensium lingua:
cū tamen ea fuerit olim, quando illa urbs
Florebat, præstantissima. Quā hodiernam il-
lorum linguā, si quis dixerit, illi antiquæ ex-
diam: ita oppositam esse, erroris haudquaquā
coargui potuerit. Nam quando eos loquentes
audimus: cogitamus, quidnam & quomodo
dicant (in quibusdam enim inuolatè loquū-
tur: & peculiaria vocabula habent) cumq.,
percepimus, à risu abstinere non possumus.

NOMINA DOCTORVM ET DISER-
torum virorum, quārum memini, sunt hæc.
Quamquam oppido q̄ pauci apud nos inue-
niuntur, qui studio literarum & doctrinæ
dediti sint: propterea quod iniuria tēporū,
in alia ipsos intentos esse cogit. Est enim tri-
bunus plebis: qui, tanquā pulex, mox
acri eos ē lecto eijcit.

Constantinopoli, patris mei Discipuli sunt
circa decem.

In Peloponneso, & alibi, alij totidem, aut
plures. Sunt Theophanis Discipuli, Hiero-
monachi & Monachi, triginta.

Dei ex Schola Hermodori in Chio qua-
tuor: & alibi, quisq. in sua patria, amplius
decem. In Patriarcheio, hoc tēpore in Ec-
clesia docet Hieromonachus Methodius: &
Monachus, Matthæus. Concionatur interdū
& Patriarcha. Ceteri studiosi, alij ad alia
animum adhibent. Alius, inter Clericos Pa-
triarchæ est: quidā, sunt Notarij: nonnulli cū procerib. versantur. Inveniantur alij, qui in li-
teras priuatum incumbunt, singuli in sua patria, & apud suos. Alius deniq., alij vix generi
deditus est: cū Græcis nō amplius sit imperitū, quo & sapientia, & huius studiosi, acquiescē-
tes nūntiunt.

E Constantinopoli, Tybingam.

VVLGA-

Vulgaris Græ-
corum lingua
qualis.Atheniensium,
corruptissi-
ma.Docti hodi-
erui Græco-
rum.Sordidum
malum.

ΙΔΙΟΤΙΚΑΙ, ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

VULGARES EPISTOLAE, MAR-
tino Crusio interprete.

† Τῷ σφώτατῳ καὶ λογιώτατῳ αὐθέντῳ
κυρίῳ Θεοδοσίῳ, καὶ πρωτονοταρίῳ
τῆς ἑξῆς μεγάλης καὶ ἀγίας
ἐκκλησίας.

DOCTISSIMO VIRO, D. THEO-
dosio, magnæ & sanctæ Christi Eccle-
siæ Protonotario. In Patriar-
cheum detur.

J.
EChio.

εἰς τὸ πατριαρχεῖον, δόθει.

Anno 1577. Decemb. 11. è
Chio.

† α φ ο ς δ' ἐκεμβρίῳ τ' α' ἐν χίῳ.

† Αὐθέντα σφώτατε καὶ λογιώτατε, καὶ
πρωτονοτάριε τῇ τῇ χρεῖς μεγάλης ἐκκλη-
σίας: τῷ αὐθέντῳ σὺ δ' ἔχομε καὶ χαιρετὸ ἐ-
γὼ ὁ σὺν τέκνός σου. τὸν αὐθέντῳ, τὸν γέροντῳ,
τὸν πατέρα σου, δ' ἔχομε καὶ χαιρετὸ καὶ ἡ φα-
μηλία μου προσκυνοῦ τῷ αὐθέντῳ σου. εὐχα-
στα, πᾶσι δ' ἀποδοθεὶς εἰς τὴν μεγάλην ἐκ-
κλησίαν, ἔχοντα καὶ ἀπὸ ἄλλου μέρους ἑ-
χολομαῖσι, πᾶσι δ' εἰλαβα τῶν σὺν σου
χεῖρμα. ὁ ἦός μου, ὁ μαυολάνης, ἀσπασίως
δ' ἔχει, καὶ χαιρετὸ καὶ προσκυνοῦ, τῷ αὐθέν-
τῳ σου. Γένος σου, πᾶσι τὸν ἐλάττωμα, τὸ
ἐύλο γ' ὅσον αὐτῶν ἐστὶν ὡς, ὅτι ἐμαθὼν ὅτι
εἶμι αὐτῶν πολλοὺς θάνατος, εἰς αὐτὸν δ' ἐν ἐν-
λα καὶ μαυθαίνω, ὅτι ἐσκόλασεν ὁ θάνατος
θεὸς ἡλόν, ἡλὸν ἔλθῃ, τὸν ἀπολαύσῃ τῷ
ἀγνώστῳ σου. ἔπειτα καλῶ τῷ αὐθέντῳ
σὺν μετὰ τῆς χεῖρμας σου πᾶσι τῆς ἀγμῆς,
ὅπως ἐφικε, εἰς χεῖρας μου, πᾶσι τὸν καμωτα
λα καὶ σκεπῶν) σύγγρα καὶ ὁμορφάως αὐτῶν
εἶναι εἰς τὸ παρρησιόσῃ σου. Λαβε δ' ἀπὸ τὸν σα-
κελλίῳ ἐνα λαμπρὸν μέλη: γεγραμμένον
ἐπ' αὐτῷ ὄνομα τῷ αὐθέντῳ σου: ἔλαβε τὸ ὄλ-
γος σου, καὶ καλῶς ὁ δ' ἦός μου ὅταν ἐλ-
θῇ: ἔχω ἐγὼ τῷ σὺν σου, τὸν καμὸ τὸ πρῶτον: ἐ-
πεὶ ὁ σκελλίῳ ἀφ' ὧν ἐμυσσευετὶ νοστὶν ἐγὼ
τῷ ἀγαστῶν σου: ὅτι δ' ἐργαστήσῃ με τὸ ὄφ-
φικίον, τὸ δ' ἐν τῷ ὄντος καλῶ ἡ ἀγαστῶ-
ν σου ἐλθῇ, τὸν καμὸ τῷ πρῶτον: καὶ
ἀπὸ τῶν ἀγαστῶν σου δ' ἐπ' αὐτῶν. ἔπειτα
ὡς ἐμαθὼν, ὅτι ἐβάλαμε ἐπ' αὐτῶν δύο ἱερεῖς:
τὸ ὅποιον δ' ἐν τῷ θάρρῳ: ἐπ' αὐτῶν ἕως τὸν
δ' ἐν ἐφ' αὐτῶν. ἔπειτα, ὅτι δ' ἐν ἐφ' αὐτῶν
ἡ ἀγαστῶν σου, μετὰ σὺν ἑαρχόν σου, τὸν πα-
τριάρχῃ σου βασιλεὺς ἀφ' ὧν, τὸν καμὸ κα-
ταφρονέσῃ: τὸν ὅποιον σου σὺν ἑαρχόν σου
μετὰ χαιρετὸ καὶ προσκυνοῦ τῷ ἀγαστῶν
σου. τὸν βασιλῆα εἰλαβα δ' ἀπὸ τὸν πᾶσι κυρίου
Νικόλαον τὸν σκελλίῳ, τὸν λογοθέτην,
μετὰ εἰς σὺν σκελλίῳ καὶ ἀπὸ τὸν λαμ-
πρὸν πατέρα σου τὸν τζανόν, ἐνα* μεστέρι. Περὶ
δ' εἰ

Doctissime vir, Protonotarie magnæ Ec-
clesiæ Christi: D. tuæ salutem precor ego, com-
pater tuus. Iubeo quoq. senem optimū, patrē
tuum, saluere. Et verò tua uxor, D. tuā reue-
renter salutat. Te domum feliciter redisse, ad
cathedralem nempe Ecclesiam, cognovi: & eo
quidem nomine gauisus sum. Ex altera verò
parie molestiam cepi: quod nihil à te literarū
optatissimarum. Filius meus Mauolaces, reue-
rēt salūtē, & omnia bona, D. tuæ precatur.
Scito, me in animo habuisse, cum mittere nūc
istuc: sed postquam audierim, istuc pestilen-
tiam grassari, in presentia non misisse. Verum
ubi resciverit, illā desuisse: veniet, Deo volen-
te: ut sanctitatis vestræ cōsuetudine fruatur.
Rogo deinde D. tuam: mihi de rebus, quas ad
me misisti, mihiq. cōmisisti, quā primum scri-
bas quid de eis faciā: quāquam in tuto sunt,
& probē apud me asseruātur: non secus, quā
si domi tue penes te essent. Accipe à Sacello,
mellis vasculū in quo nomen tuum inscriptū
videbis: & id, quāuis exiguum, boni consu-
le: tanquam si multum. Quando autem pro-
spere tinnere filius meus istuc veniet: habeo in
animo quod me decet, facere. Nunc enim Sa-
cellus subito profectus est. Notū vobis facio:
mihi b. nescio uestro contigisse Deutercuōtū,
siue Secundani, munus: quāquam sanctitas
vestra in id incubuerit, ut me Protecdū fa-
ceretis. Quod etsi non successit: tamen per S.
vestrā non stetit. Nunc cognovi, cōsilia si qui-
busdam agitari: ut mihi preponāt, seu in ca-
pat meum imponāt, duos Sacerdotes. Sed id
non fore confido: quia nulla huc usq. de ea re
litera apparuerūt. Et aliud accedit, quod spe-
ror: nequaquam in ea voluntate, cum lega-
tionis tue collega, Sacerdote D. Sabbatio, fo-
re: ut me ita contemni sinatis: quem colle-
gam tuum reuerenter nomine meo salutabis.
Cicer accepi à Sacerdote Nicolao Sculu-
bre, Logotheta, in sacculo: & à Lampa-
dario Ioanne, utinam mensuram. Quod

1. Salutio-
nes.2. Filius me-
us: istuc ven-
turus.3. Munu-
sculum.4. Deuter-
non fecit
sum.Ne finite me
ab alijs fu-
perari.5. Ad me
nulla.

t 3 ad alia

Με τὸν συνέξαρχον (Hieremias Patriarcha, in Epistola Exarchica (ad Metropolitās, et alias Ecclesiasticas personas, Maris Aegaei, & ciuitatum aliquot Asiae minoris) inter alia, ἀδελφοί μου, inquit, εἰναις ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἀποσταλλοὺς ἐξάρχους διανοεῖται παρολῆς καὶ τὸ ἡμέτερον πρὶς ὑπομ' ἐπιβρόντας διωκ-
τικὰς καὶ διὰ τὰς αἰτίας ἀναγκάσαι ὑμῶν τὰ καθ' ἡμέτερον ἐπιχειρεῖν ἀναστρεφ. ἢ ὡς πρὸς ἡμῶν σὺ χυλὸν καὶ δύλογιον κομίσαι, πρὸς ὑμᾶς τὸν φιλοβές, καὶ συνέβεις τὸν τε τιμωτῶσαν νομοφύλακα διὰ καθ' ἡμᾶς ἔχοντος μεγάλους ἐνδι-
κσίας, πρὸς ὑμῶν κίερον σαββῆλαιον καὶ τὴν τιμωτῶσαν ἢ ἀποδιδούσαν πρὸς ὑμῶν ὄριον διὰ αὐτὰς μεγάλους ἐνδι-
κσίας, κίερον διδοστικὸν τὸν κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν ἀγαπῶντος διὰ ἡμῶν ἀετιώτη. Minimus fideles & orthodoxos viros ad
uos, nostram personam repræsentantes: qui coram etiam uobis exponunt quotidianas nostras difficultates: &
faustam à nobis precationem nostræ pietati adferunt: reuerendum Nomophylacē magnæ Ecclesiæ Protonota-
rium, D. Theodosium: filios secundum Spiritum mediocritatis nostræ.

Exarchi patriarchali duo.

Εν τῷ φ(α;) λινιου, Brustbeerlin. Theodos. ait: κοινὸν δὲ τὸ περιδιδάσκον τιθεῖται φωνή ὅτιν ἀγαπῶμεν.

Τὸ μυστήριον αὐτὸν ἐστὶν ὁ Γιουάννης, Δ. Ἰωάννης. *italicum.*

Εὐὰ δὲ γέγονται) Hæc sunt verba patris huius Maximi quæ filius ex ore eius hic ponit E Constantinopoli (inquit 2. lib. observationum suarum, cap. 18. Petrus Belonius) potest in Chium navigari duobus diebus & tribus noctibus: è Chio Rhodum, duobus diebus, & totidem noctibus: è Rhodo Alexandriam Aegypti, triduo, & trinoctio: si ventus sit secundus,

β. † ΤΩ ΣΟΦΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ ΡΗΤΟ.

ρχ Κυρίω ἰωάννη τῷ ζυγομαλᾷ.

Αὐθιγὰ ἀδελφεῖ, πῶς ἔραφ' ὡς αὐ-
θιγὲς ἔ' ἄπο κρισιαί, καὶ τὸ χράμμα διὰ τ'
φρεσυχῆς, ὅπερ ὤρσεν ὁ πῶνα γινώτατος, παρ-
καλῶ σε, πλείω σε τὸ γληροῦτερον· καὶ εἴτε
ἔ' αὐθιγὲς ἔ' ἄπο κρισιαί. Ὡς ἐνὰ σφαῶ
ἐγὼ, πάλιν παρκαλῶ σε δι' ἀράπην μου, τι
σε χρεώσθ' ἢ αὐθιγὲς ὁ ἄπο κρισιαί, διδ-
λῶσιν πρὸ πημελῶς, καὶ ἐξ ὅτι δολῶσ' ἡ-
λὲς ἐνὰ ἄρχοντα καλὸν καὶ τίμιον, θέλεις μὴ
κάμῃ χάριν, ὥς ἐνὰ ἔλθω πάλιν, ὑψαίνε με-
τὰ πένιωρ σ' τ' φιλάται, εἰς τὰς π ἡμαῖς.
† Εἰς οὗν ὀρισμὸς τ' αὐθιγίας σε, ἐρμὸς ὡρος.

DOCTO ET SAPIENTI VIRO, IO-
anni Zygomalæ, Rhetori.

III

Domine frater, scriptū D. Legati, & Episto-
lā, quæ ad Latinū attinet, quæ Sanctissimus
noster maudauit, perfice, quæ sūq̃ celerrimè:
& mitte D. Legato. Rursū, donec redeā ego,
per amicitiam nostram te oro: quacūq̃ in re
opera tua indiguerit Legatus, inferuias ei di-
ligēter. Præterquam autem, quòd Domino bo-
no & honorando inferuieris: etiam mihi rem
gratam feceris. Vale, dum redeo, cum tuis cha-
rissimis omnibus. Datum XX. Maij.

Legati com-
mendatio.

Mandatis tuis inferuire paratus,
Hermodorus.

PVRIOR CONVERSIO, TH. ZYG. $\overline{B}^{10}$

† Κύριε ἀδελφε (ὅτι χριστιανοὶ πάντες ἀδελφοὶ ἐν χριστῷ) πῦ γράμμα ἔκ κυρῆς πρὸς θεῶν
 ἐ τὸ διδ. τὸ λατῆρον, ἀπερ ἀπεφλέατο ὁ π. διομαί σου, πελάσσον πλὴν (χρῆσις ἀντὶ φέμψον ταῦ-
 πα αὐτῶ. ἐωρξθῆς ἐπικινέλω, αἰνέλω σι διδ. πλὴν ἡμετέρων ἀγάπῃ· ἵτι σοι χρεῖαν ἔξει ὁ πρὸς-
 θεός, ὑπακρήσθῃ αὐτῶ. πᾶρξθῆς, ὅτι ὑπακρήσθῃς κυρῶ ἀγαθῷ καὶ ἡμῶν, χαρεῖς ἐμοί. ὑγια-
 νοῖς μετὰ τῶν φιλάτων, εἰκαδι. ἔ.

MARTINI CRVSI ANNOTATIONES IN II. EPISTOLAM.

Ἀνθρώποις ἀδελφοί) Christiani omnes (inquit Theodosius, sunt fratres in Christo.

Τὸν φράγγον Græci, & orientales, omnes occidentis populos, Francos appellare consueverunt: forte propter nobilitatem et virtutem Francorum. Otho Frising. Chronicilib. 7. cap. 4. & Ioan. Vrsberg. de expeditione Godfridi Bilionei. τοὺς οὐ φράγγους ἢ τούρκους καλεῖσθαι: Frāci multos Turcas (Duce Rufelio Latino) traierunt Zonar. in imperio Michael. Parapinacii, 1075. Χρῆστι ἡγγεῖται ὁ φράγγος πομπὴν ἔχειν εἰς τὸ ἐπὶ δολοφονοῦσθαι τὸν βασιλέα: & nuntiata est Roberti Franci exeditio (ex Italia) aduersus Epidamnum. Idem in imperio Alexij Comneni. Christi 1084.

Franchi

Egmoda ♂ Hermodoros Lestarchus, Chij Medicus, 1560.

γ. †ΚΥΡΙΩ ΘΕΩΔΟΣΙΩ ΤΩ ΖΥΓΟ

μαλᾶ, πρωτονοταρίω.

Εὐφρανεσθε, τιμίοτατε, ἀγαθέοτατε καὶ λο-
γίοτατε

D. THEODOSIO ZYGOMALAE,
Protonotario.

Nobilis, honorande, studiosissime, doctissima
t 4 me,

Τίγνωνσκε, ὅτι ἐπὶ σελήνῃ περὶ ναυπηλίου (ἔξω γὰρ ἐκ κώμης διέτριβον, φθιγγόνες εἰς περὶ νῆα λοι-
μὸν) θανάτῳ ἐρλουκῶ ἀπέθανεν ἡ μητέρα μου καὶ μήτηρ β. ἡμέρας, ἔμφοτερά τ' ἀδελφῶν. Καίτη
δ' ἀδελφὴ μου καὶ ἡ σὴ ἀδελφὴ (γαμβρὸς γάρ μοι ἐπ' ἀδελφῇ) καὶ τὸ παιδίον αὐτῆς. Κύριος δ' ἐδῶν
βοήθειαν. Δελύπημαι ἔμμεγας δὴ τῷ θανάτῳ μητρός καὶ ἀδελφῆς. Βοηθῆν γὰρ καὶ Φύλακα ἐ-
χοιμύεσθαι. νῦν δ' ἐρημὸς ἐμείνεν ἡ οἰκία, ἀδελφὸς ἀνέχων καὶ τὴν σύζυγον. Οὐκ ἔχω δ' ἐπὶ παιδείᾳ,
ἡ δ' οὐκ ἔστιν ἐμὸν καὶ τέτταρ' ἐξ ὧν, ὑπομονὴν μοι παρέχον τοῖς λυπηροῖς: ἐπαρηγοροῦ γυνεὸς αἱ μοι
περιλύπω ὄντι. ἐνδεχόμενα δὲ μοι ἀκρίβως διαγγέλλει καὶ ἐξ ὑμῶν: πᾶσι εἰμαίτο. ὅθεν ἐλὺπη
παῖς λύπης μου ἠκολούθησεν. Οὕτω γὰρ ἡ τελευτὴ τῶν λυπηρῶν.

MARTINI CRYSII ANNOTATIONES IN
QVARTAM EPISTOLAM.

Fortè 77. anno Christi, hæc Epistola scripta est: quando etiam pestis fuit Byzantijs. Dixit mihi Gerlachius:
Ioannis Zygomale uxorem, etate annorum fuisse: et mortuam (quantum meminisse possit) altero sui Constanti-
nopolin aduentus anno, videlicet 74. Christi. Liberos mares reliquisse, Theodosium Protonotariū, et Stama-
tium Notarium: feminas uero, aliquot filias: quarū una, Byzantijs nupta sit Sartori cuidam: alia uero, Nauplio
huic, homini (ut uideatur nautico, sed postea inueni in Epistola quadam: eum tractasse sericū. Nomen eius Mi-
chaelum esse: uxoris autem, Anuam. A se ambos ait Gerlach. Constantinopoli uisus esse, biennio circiter ante
suum illinc discessum. Pestem autem sepe Constantinopoli (sed Galatæ sapius) oriri: se tamen ibi uersante, se-
mel tantum ortam esse, nempe 77. anno. Funera multa, Turcarum et Grecorum, præter domum D. Legati
Cæsarei elata esse. Prope eam domum, columnam purpuream Constantini stare: cui propinquam esse magnā
et patulam platanum (ubi et fontem, et Fonsis Turcici ædiculam) sub qua marmor oblongum sit: ubi Tur-
cicarum funerum portatores quiescant, et suas preces peragant.

Ioannis Zy-
gomalibeni.Pestilentia
Constanti-
nopolis.

Εὐλομεπήκαμε. Cedentes enim pesti, extra Naupliam in pago cōmorati fuerant. ἐμπόδιον, ingredior.
τὴν ἀδελφὴν. Sororem Theodosij, uxorem habet. τὴν καίτην. Filiolem ex illa. μὲν δὲ. ἐν τῷ
ἀρχαίῳ, 1. Thessal. 5.

Ε. ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ, ΗΓΑΠΗΜΕ-

να μοι ἀδελφῷ, πρὸ Θεοδώστῳ τῷ πρῶτῳ ἀρχιε-
πὶ μεγάλῃς ἐκκλησίας, τι-
μίως διαβῶ.

HONORATISS. ET DILECTO V.

Fratri meo, D. Theodosio, magnæ Eccle-
siæ Protonotario reueren-
ter detur.

Anchialo.

† Τιμιώτατε, ἀδελφὲ κύριε Θεοδώστῃ,
καὶ πρῶτον ὁσά γε, χαίρειν ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ,
καὶ ὑγιαίνει. αἱ χεῖρες ναμάτης καὶ δι' ἀλλό-
γισμας: ἡ δὲ ὁρὴ, ὅτι μετὰ ὄνομα τῷ θεῷ, ἐμὲ
τὴν δὲ χὴν τῶν γυναικῶν μου, καλῶς ἔχω μεν-
έως, ἔτι. Πλὴν, διὰ μικρὰν ἐνθιμίσιον ἐ-
λένω τὴν αὐθεντία σου, μίαν κάπαν νόστιαν.
καὶ δέχσομαι τὴν διὰ πᾶν, τὴν ὅπαινα τὴν
ἐρώνεις τὴν χιμῶνα νακάθεις ἀπάνω. καὶ
παλλὴν ἐγὼ ἔμε δὲ ἐδιδόσκω. καὶ ναέχω
ρεαφῆσθαι, πὸς αὐτὰς, καὶ ἀνῆρται καὶ
τῇ πωτῇ χεῖρες ἐμὲ ἀνδρεία, ἐνεψία:
σηλὲ μέγας, νατῆς σηλῶν. τ' αὐθὲν ἴδω τ' πατή-
ρες περὶ σκεῖνω, ἀλλὰ ὅχι διὰ τὴν ὥραν.
καὶ πολλὰ ταῦτα σοι:

Honoratissime frater, D. Theodosi, Proto-
notarie: salve in Christo, Deo nostro, et vale.
Si cognoscere cupis de nostrarum rerum sta-
tu: scito, gratia Dei, et precibus parentum
nostrorum, adhuc bene nobis esse. Mito ti-
bi amicitia causa, ut aliquantulum mei me-
mineris, stragulum (id boni consule) quod
hyeme tibi substernas, ut supra sedeas. Ad
summam scito, me totum esse tuum propriū.
Da operam, ut responsum a te habeam, num
acceperis. Si quoque, venerunt aliqua litera a
D. Andrea patri meo: mitte eas ad me, ut in su-
um locum mittam. Patrem tuum reuerenter
saluere iubeo. Aliud in presenna nihil nisi ut
vitæ tuæ multos annos precor.

Bene valet.

Donū mittit
Nullæ ne li-
tera ab An-
drea?

Ignis. 21.

Data Iunij XXI.

Tunc totus, Manuel.

PVRIOR

Σὸς κατὰ πάντα μανθῆλ.

PVRIOR CONVERSIO, TH. ZYG. QVI EXTRA ADDIDĒ-
rat: ἡ δὲ ἀρχὴ αὐτῆς τῆς πατριαρχίας.

Εἰ βέβαια μαθεῖν καὶ περὶ ἐμῆς γνώσεως ἔσω σοι, ὅτι χάριτι θεῷ, δι' ἡμῶν τε γονέων, καλῶς ἔχομεν ἀρετὴν. μνημὸς δ' ἐνεκα φιλίας, πέμπω σοι δώρον. . . . Δέξαιτο ἔν τ' ὀλίγον, ὡς πολὺ. ἡ δὲ ὑποφωτισμένη ὡς χειμῶν, καὶ κατὰ τὴν ὥσιν ἀγαπῶμεν, ποιεῖται τὰ χεῖμῶνα. Ποιεῖται ἡ γὰρ χειμῶν τὸ μερὸς τῆς κρύου χάριτος, ὅτι ἐπὶ φιλεῖ τὸ ὑπόγειον, γινώμη τῇ ἐκ ἀρχῆς ἐπιδοται, καὶ βίβου) Πάλιν, ἐν ἰδίῳ, ὅτι ὅλ' ἐμὶ σὸς. Πέμπω σοι τὸν γ'. δὴλοποιῶν, εἶγε ἐδέξω. Εὐαγγέλιον γ'. ἐπέμψαν ἀπὸ πελοποννήσου οἱ. οἱ πέμπω σοι, τὸ δώρον εἶναι (εἶχε γὰρ ταῦτα εἰς ῥώσιν) πέμπω σοι: τὸ μερὸς βασιλικῆς παραγγελίας, τὸ δὲ τῶν πελοποννησίων αὐτῶν, ταῦτα ἐνδεχομένως) τὸν δὲ πατέρα προσκυνοῦ. ἑτέρον ἔχει, πάλιν τὰ αὐτὰ εἶναι πλεονάζοντα. Additum: ὁ θεὸς, ἐστὶν χειμῶν καὶ ἀρχὴ ἀρχῆς, καὶ Κωνσταντῆς.

MARTINI CRVSI ANNOTATIONES
in quintam Epistolam.

Orthogra-
phia & Pro-
fodia iheu-
ria, apud
Græcos ho-
die.

Scripta est hæc Epistola ex ciuitate Anchialo (nunc Achilō: quæ est patria D. Hieremie Patriarchæ) anno Domini circiter 77. a primario scriba D. Michaelis Cantacuzeni, Emanuelo. Admodū barbarè à scriba scripta: ut, *ἡ ἀρχὴ αὐτῆς*: pro, *ἡ ἀρχὴ αὐτῆς*: id est, *ἡ ἀρχὴ αὐτῆς*, uel *ἐννοῦν ἡμῶν*. *πρὸς νεωρῶν*, pro, *πρὸς νεωρῶν*. *ἀλλοι*, pro, *ἀλλοι*. *ταῦτα*, pro, *ταῦτα*. Talis compositio dirimendorum, & diremptio componendorum, neminem uulgaris lingue studiosum turbet. Usitata enim, in tanta barbarie, tum in manuscriptis, tum in excusis. Ego autem de industria, quando hæc mea manuscripta edere uolui, τὰ ὁρθογραφία σφῶντα (ut, æque Lector, uides) ubiq; inter describendum retinui. Ita uidemus, nullum hodie in Græcia discrimen esse inter *ε*, & *η*, & *υ*, & *α*, & *ο*, et in similibus alijs: nec in scriptione, nec in pronuntiatione. Nec hodie modò hæc orthographiæ neglectio apparet: postquam ex libera Græcia, facta est Turcogræcia: sed in antiquis etiam manuscriptis, quando imperium Græcum ad huc stabat, conspiciuntur.

Τὴν σφῶντα.) Hoc Turcæ facere solent hyberno tempore. Faciunt uerò & Græci: partim, frigoris arcen-
di causa: partim, quia Regis ad templum totus componitur orbis.

Σὺν γ. ὁ δὲ χειμῶν καὶ γ. ὁ δὲ χειμῶν καὶ γ. οἱ δὲ αὐτοὶ, οἱ δὲ αὐτοὶ: certi quidam.

Mich. Cantacuz.
Turkischer Ein-
keuffer.

Να δὲ σφῶντα.) Erat hæc, quæ ex Peloponneso uenire debebat, literas, in Rusiam missurus: magno Sultani negotiatore Cantacuzeno, patrio Peloponnesiorū illorum, eas expectante. Michael Cantacuz. (inquit 7. Mart. 78. ad me Gerlach. ære alieno ex parte liberatus, nunc Regis Turcarum μέγας πατριάρχης agit: id est, ut sexagenis Ducatorum millibus, quotannis, res in Aulam necessarias, & pelles preciosissimas Moscoviticæ, emat.

5. ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟ.
γινώσκω ἀφ' ὧν κυρῶ θεοδόσιω τῷ
ζυγομαλῶ, ἐν τῇ μὲν δόξῃ σου.

NOBILI ET DOCTISS. VIRO, VI.
D. Theodosio Zygomala, reue-
renter detur. Constanti-
nopolit.

Epidauro,
seu Monem-
basia.

Εὐ Κωνσταντῆς πόλιν. Additum à Theodos.
ἀπὸ ἐπελαύσεως πελοποννήσου.

†

Εὐγενές καὶ τιμημένε ἀφ' ἐντὸς κυρθεωδό-
σιε, τῷ ἀφ' ὧν σὺ ἀρετῶς χαιρετίζεσαι:
καὶ δέωμεθα τὸ θεῶν, ἐν βρήσας ἡ γὰρ φημὶ
ἐν ὑγείᾳ καὶ πάσῃ χαρᾷ. τῇ αὐτῇ χά-
ριτι καὶ ἡμῶν ὑγιᾶμεν ἕως τῆς νύκτος. ἡ παρῶν
σοι γὰρ εἶναι εἰς τῷ ἀφ' ἐντὸς σὺ: ἐ-
σθίας, καὶ εἰς τῆς 20. ἔπερσμένον δὲ
βέβαια νὰ λάβω μί' σὺ γὰρ φημὶ, γὰρ μένη νο-
εμβερίᾳ αὐτῇ, εἰς τῷ ὅποιον εἶδα, τὰ μὲν γὰρ φη-
μι καὶ πρότερον ἐχάρικα περὶ τῷ ὑγίᾳ τῆς ἀ-
φ' ἐντὸς σὺ. ὁμοίως, ἀφ' ἐν γὰρ φημὶ καὶ ἀ-
φ' ἐντὸς σὺ, πῶς μὲν ἐπέψες ὅπως ἀπὸ τῷ
παλαιᾷ πάτερ γὰρ φημὶ καὶ πρὸς ἀγγελίας ὅπως εἶχαις δώδεκα τῷ ἀφ' ὧν σὺ, τῷ μὲν, ἀν-
δρέα:

Nobilis & honorande Domine Theodosi, Dn. tuæ reuerenter salutem precamur: Deumq; rogamus, ut inueniat vos Epistola mea sanes, & ex omni parte hilares. Eiusdē beneficio, etiā nos adhuc recte valemus. causa huius mee ad te scriptionis, est hæc: quod xx. die præteriti Decembris, Epistolam quādam tuam accepi, calendis Nouembris scriptam: in qua uidi, quid mihi scribas. Ac primum gauisus sum, D. tuam recte valere. Deinde, quod mihi scribis: te superiore proximo anno, è priscis Patris ad me literas misisse: & mandata, quæ habueris à Domino meo

Salutatio.

Vnā Episto-
lam tuā acce-
pi, aliud ni-
hil.

Andrea:

δρέα:

δρέα· καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἡ ἀφεντία σου, πῶς ἐ-
γὼ δὲ ἐν ἐλαβὰ καμία σου γραφῇ, ἡ δὲ ἀπό-
κριση καμία, εἰς ὅσας γραφαὶς ἐπέψα τῆς
ἀφεντίας σου· μοναχὰ τὴν αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποία
με γραφῆς, πῶς εἶναι ὁ ἀφεντίας μου ὁ καντακο-
ζινός, ὡς Ἰεὸς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἡ χάρις ἡμεῖς τὸν
πῶς ὁ σῆλος τὸ χρεῖται ὡς τῆ βασιλείας. Ἄλλο
ἀφεντίας, παρακαλῶ σε, μίαν γραφὴν σε πέσω
αὐτὴν με ἐπὶ τὴν καὶ πρὸς καλῶς πολλὰ.
ἐν ἐξερῇ μὲν οὐκ ἐστὶν, τὴν ἐπὶ ψῆς εἰς τὴν χερσὶ
τῆ ἀφεντίας μου ἡμεῖς ἀνδρέα, ὅπως ἐβήσκει, καὶ
νὰ με γραφῇ τῆ ἀφεντίας σου καὶ ἀλεπῶς, πρὸς
ἐβήσκει τὸν ἀφεντίας μου, ὁ με ἀνδρέας, καὶ τὴν
μερὶ τὸν ἀκαρῆρα ἀφεντίας ὁ καντακοζινός,
νὰ ἐλθῇ ἐν δότῃ τὴν ἐβήσκει δότῃ τὴν πόλιν
δὲ ἐμὰ δὲ ἀφεντίας, λόγος τῆς μόνου δότῃ τὴν γρα-
φῇ τῆς ἀφεντίας σου, ἄλλο ἀφεντίας, αὐτὴν ἐρ-
χεται κυρῇ, γὰρ ὁ γρησῆς, καὶ παρκα-
λῶμεν τὴν ἀφεντία σου, νὰ εἶναι ῥεκαμυτῆς
δὲ σου, εἰς πᾶσα, ὅπως τῆς Ἰεὸς καμὴ χρεῖς
ἀφεντίας ἀνὰ πρὸς τῆ ἀφεντίας μου, ἡμεῖς ἀνδρέας, διότι
εἶναι συμπετέρος μου, καὶ τὸ καμὴς αὐτῶν, φέ-
νε τὸ πῶς τὸ καμὴς ἐμοί, καὶ πάλιν ἐμοίς θέ-
λομε ἡμεῖς ἐπὶ μοι εἰς τῆς ὁρῆς μου, ὅχι ἄλλο.
ἐρῶσιν, τὸ ἀφεντίας, τὸ πᾶσα σου, ἀκριβῶς χα-
ρεῖται ἡμεῖς ὁμοίως τὸν κυρῇ τῆς μαρολόν, καὶ κυρῇ
νικόλαον χαρεῖται ἡμεῖς μερὸς μας. 1575.
Φεβρουάριος 25.

Andrea: de hoc sciat D. tua, me nullas pro-
sus tuarum literarum accepisse: nec respōsum
ullum ad ullas, quas tuæ D. miseram, literas:
excepta sola Epistola, cuius supra memini. In
qua scribis, Dominum meum Cantacuze-
num, instar Dei esse. De quo gratias agimus
Deo: & oramus, ut hæc Christianorū colūna
stet firmiter. Aliud est, Domine, de quo te ro-
go. Mitto ad te una cum his literis Epistolam
quandā: valde orans, si qua facultas se nunc
offerat: eam mittas ad manus D. mei Andrea
ubicumque reperiri possit. Atque adeo hoc ipsum
ad me diligenter perscribas, ubinam locorum
ille nunc versetur: & ad quem diem, aduentū
eius expectet princeps Cātacuzenus. Ex quo
enim die, urbe Constantinī egressus est, nil co-
gnovi de illo: nisi ex Epistola D. tuæ. Aliud ac-
cipe, Domine. Venit istuc D. Georgius Grises:
de quo rogamus te, ipsum tibi habeas cōmen-
datum, in quocumque negotio opera tua opus
habuerit: idque, gratia D. mei Andrea facias:
quia est confocet meus. Quicquid autem ipsi
benignè feceris: perinde habeo, ac si mihi fe-
ceris. Vicissim nos erimus ad quidvis parati,
quod mādaueris. Aliud nihil. Vale. D. patri
tuō reuerenter salutē dicimus. D. etiam Ma-
nuclum, ac D. Nicolau, nostro nomine saluta.
Februar. XXV. anno CIOID LXXV.

Mich. Canra-
cuzeni speli-
dor.

Mitte meam
Epistolā D.
Andrea.

Cōmendo ti-
biconfocetū
meum.

Saluta patrē
tuū, & alios.

ὁ οὗς καὶ πᾶσι μιχαὴλ σβίρος ἐκ
μονεμβασίας.

Tuus totus Michael Sbirus, ἐ Μο-
νεμβασία.

PVRIOR CONVERSIO, TH ZYG. 7.

Ἡ πρὸς ἐμὲ σου γραφὴ, ἐστὶ δὲ αἰτία τοιαύτη. ἐπὶ αἰς. ἡ παρελθόντος μὲν οὐκ ἐλαβον γ'. σὺν,
μεταμμενόν τῇ αἰ. εἰς... σὺ ὡς ἐγὼ, ὅσα μοι ἐγράψας. πρῶτον μὲν ἔνθα ἔλαβον ἐν τῇ
γῆας σου ἐπὶ αἰς, ὅτι καὶ ἐγράψας, πῶς περὶ τοῦ παλαιῶν παρῶν (ὅπως ἡμῶν τότε) ἐπὶ αἰς
μοι γραμμάτια, πρὸς ἐντολὰς τῆς ἐμῆς κυρίας δηλοποιῆσαι, γίνωσκε ἡμεῖς ὅτι ὅλως ἔδεξιόν σου ἐδεξά-
μεν γραφῇ πάλιν, ἐν τῇ αὐτῇ τῇ ἐμῇ μετὰ τῶν ἄλλων δηλῶν πρὸς μοι: ὅτι ὁ ἀρχων, ὁ καντα-
κοζινός, ὁ γράμμοι, ἡ τῇ γραμμῶν ἐλπίς (ἔτω γραφῇ ἐκείνῃ. κυρῇ. δὲ ἐστὶν ἡ ἐλπίς, μὴ περὶ τῇ
περὶ γὰρ, φησὶν, ἐπὶ ἀρχοντας, ἐπὶ ἡς ἀνδρῶν, οἱς ἐστὶ σωτηρία) ἐν δὲ σου δηλοποιῶ, ἵνα τὴν
γραφῇ (λέγεις τὴν ἐπὶ αἰς: καὶ τὴν κατηγορίαν, κατὰ ῥήτορας) ἐν δὲ ἰδῶς πέμπω σοι, πρὸς
ἐμὴν κυρῇ θείῃ, ὅπως αὐτῇ μάθης αὐτῇ τῇ ἀρχόντῃ, ὅτι δηλώσεις, ἀξίῳ καὶ, κατὰ τὴν χαρὸν ἐκ-
δέχεται αὐτῇ ὁ ἀρχων. ἐξ ὅτου γὰρ ἐβήσκει τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐγὼ νῦν τὴν περὶ αὐτῇ, πάλιν ἐκ τῆς περ-
θείσης σοι γ'. ἐπὶ γίνωσκε, ὅτι ἐρχεται πρὸς ὑμᾶς ο. ὁ με καὶ δὲ ἐμὲ δὲ σου, σιωπῶντος αὐτῇ ἐν
παντὶ ὁ χρεῖς ἐξεί, βοήθησιν αὐτῇ, χαρὸν ἡμετέρων. τὸ μὲν, χαρὸν ἐμῶν. τὸ ο. τὸ πρῶτον δὲ,
ἐπὶ καὶ συγγενῆς ἡμετέρων. καὶ πάλιν, ὁ πρὸς αὐτῇ ποιήσης: ὡς ἡμετέρων, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτῇ
γίνωσκον νομίζω μερὸς καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα ἐτοιμοὶ ἐξυπηρετήσαι σοι, εἰς πᾶν, ὁ πρὸς αὐτῇ. ἐρῶσιν, τὸ
σοι πάλιν. πρὸς σου γὰρ, ὁμοίως καὶ τὸν ο. καὶ ο.

Δὲ τὸν δὲ αὐτῇ ἐπὶ αἰς, πολὺς τὸν ο. καὶ ο.

MART.

Hic Michael (ut uidetur) inseruit Andreæ (cuius, in præcedente Epistola mentio facta est) in Peloponneso, ad res curandas: Andreas autē, Michaeli Cantacuzeno: qui anno 75. adhuc erat (quantū meminisse possum) rei salarie per Turcicam Præfectus: postea autem, anno circ. 77. post periculum ex ere alieno, μέγας βασιλικὸς πρᾶγματστὴς est factus. Fuit autem hæc Epistola, quia cursim & minutè scripta, mihi lectu difficilima: sicut Negotiatorum literæ, solent esse cursoria. Spero tamen, omnia rectè à me inde descripta esse.

Τὴν παλαιὰν πατρίδα Patres, uetere, altera noua. Epeiri principis filius, puer, φόνον ἔχοντο ἐς πάτρας τὰς παλαιὰς παρὰ τὴν εὐρύον & τὴν οὐδὲν ἔχοντο & τὴν οὐδὲν ἔχοντο & τὴν οὐδὲν ἔχοντο: ad defuncti Achæie & Peloponnesi Principis uxorem, ueteres Patras, profugit. Gregoras lib. 11. Sebastocrator Ioannes, εἰς ἔχοντο τὰς πατρίδας φέρειον, τὸ τὴν νέων πατρίδων ἐκκινῶντο: nouas Patras, munitis, castellum, confugit. Idem lib. 4. Laonicus lib. 2. mentionem Patrarum, in planitie sitarum, in radicibus montis Locresium, facit: Patrarū uerò Achæie Peloponnesi, lib. 7.

Απὸ παλαιῶν πατρίδων) Vbi se tunc fuisse, Theodosius ait.

Τὸν μὲν ἐνδρέα) Legitur, τὸν μὲν ἐνδρέα, Messere Andrea, Domino Andrea, seu Magistro Andrea.

ἢ τὴν πατρίδα ἐλπίς) Sic scribit (inquit Theodosius) ille. At D. Deus, est nostra spes. Scriptum enim est: Nolite considerare in principibus, filijs hominum, in quibus non est salus. Psal. 146. De hoc Michaelo Cantacuz. Tybingæ accepit: eum mense Iulio. 76. ob quedam crimina, à Sultano in uincula fuisse coniectum: cum fortunâ suâ, ad quam à Sultano euectus fuerat, aduersus Christianos abuteretur. Ideoq; tum Græcis, tum Turcis, non placuisse: ut inde appellatus fuerit, Seitan Oglan, filius Diaboli. Attamen postea dimissus, magnus negotiator Sultani, beneficio supremi Bassæ, factus fuit. Tandē uerò, cum etiam in Vualachia peccasset, diez. Mart. 78. domi suæ, in ciuitate Anchialo, strangulatus est: libiq; eius, in sequentis Aprilis 21. auctione diuenditi: circumportatione per hominem certum: cui Gerlachius 3. Taleros, honorarij loco dedit: quod semel tantum, & celeriter, circumferens elegans Testamentum 8. formæ Græcum, cum Psalterio Græcò adiuncto, integrum, statim recurrens, id ei septem Taleris addixisset.

Τὴν πατρίδα) πατρίδα, Epistolâ hic significat, nō accusationē, ut olim apud Rhetores, ἢ πρὸς τοὺς, τοὺς γ. πατρίδας. Κυρὸς) Significat: Laicum nobilem, aut diuitem. In extremo ait Theodosius: sibi missam esse hanc Epistolam in Peloponnesi C. Epidaurō, id est Monembasia.

Ζ. ΤΩ ΤΙΜΙΟΤΑΤΩ, ΗΓΑΠΗΜΕ-
νω μοι ἀδελφῶ, κυρῶ θεοδόσω τῷ ζυγομα-
λᾷ, καὶ πατρὶνῶτα εἰς τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας.

† Ενὶ μὲν τῷ πρῶτῳ, καὶ ἐν ἐνέστῳ, ἀδελφῶ, κύ-
ριε θεοδόσιε ζυγομαλᾷ: τὴν ἀφεντήα σε
προσκυνῶ: καὶ δέομαι κύριον τὸν θεὸν ἡγιασμένην
τὴν ἀφεντήα σε, εἰς ἐπὶ πολλὰ: δις καὶ ἡμεῖς τῇ
αὐτῇ χάριτι καλῶς ἔχωμεν εἰς τὴν νῦν. καὶ
τὴν τιμίαν πατρίδα τὴν ἀφεντήα σε ἐλλάδα:
πρῶτον καὶ δευτέρω. καὶ εἰς τὴν τὴν ὑγιαίνουσαν
καὶ ἐκκαλωφαίνουσαν πολλὰ, ἐχάρηκα. καὶ τῷ πρῶ-
τῳ ἐλλάδαμεν τιμίω σε ζεῦμα τὴν ἀφεντήα σε
σε, τὸς ἑστέρας χρόνας: καὶ θαυμάζω, πρὸς μᾶς
ἐξημῆτες. ὁμοίως νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ θεός, νὰ ἀ-
πωλαύσωμεν καὶ εἰσπερὶ τὴν ἀλφ. ἐλλάδα καὶ τῷ
ζηνάρι, ὅπως μᾶς ἀποτίλεις: καὶ τῷ κλᾶπῶδῃ, καὶ
τῷ σφογκάρια: καὶ διχαρητῶ τὴν ἀφεντήα σε
σε πολλὰ. ἡ φάρι τῷ κλᾶπῶδῃ: καὶ ἡ ἐλῶ ζῶ-
νεσε καὶ τὸ ζηνάρι, ἡ ἐλῶ ἡ γὰρ τὴν ἀφεντήα σε.
καὶ ἡμεῖς δὲν εἰμεσερ ἀξιοί, νὰ κάμομεν τὴν αὐ-
τὴν ἡμῶν τῆς ἀφεντήα σε. καὶ ὁ θεός ὁ ἀγιός, νὰ
σε πᾶν πληρώσῃ, ἐλῶν τὴν ἀφεντήα σε. Δὲ
τὴν ὄραν, εἰς τὴν ὑλῆα τὴν ἐκκῆα πᾶν, με τῶν
παρῶν καὶ πατρὶνῶν, ὁνοματῇ δημητρίε κεκε-
κα

REVER. DE DILECTO FRATRI VIX
meo, D. Theodosio, Zygomalæ, ma-
gnæ Ecclesiæ Protono-
tario.

Honorande et generose frater D. Theodosi Zygomala: reuerentiā tuam tuæ humanitati debitam prelo: eideq; à D. Deo salutē, & bonā ualeitudinē, ad multos annos precor. Huius enim beneficio, nobis etiā bene adhuc est. Gratiæ H. tuæ literas, & priores & alteras, accepi: ex quibus de tua bona ualeitudine certior factus: magnam voluptatem cepi: præsertim quòd tanto temporis interuallo, à te literas, quas magnifacio, accipimus. Ac miror certē, quomodo tandem nostri recordatus sis. Faxis autem Deus, ut etiam alter alterius incundo conspectu fruamur. Accepi zonam, à te missā polypū item, & spongiās: pro quibus magnas tibi gratias ago. Polypodē comedam, zona me cingam: in memoriā tui, & sanitatem H. tuæ. Nos quidem non sumus pares referendæ gratiæ: sed Deus benignissimus tibi gratiam referat. Mitto tibi in præsentia, ligna ad cōburendum, V. ponderum: quæ hic adfert Nauderus, cui nomē Demetrio Cecio. Coniuncta autē sunt una

Fausta preestio.

Literis & ualeitudine tua letor.

Pro munusculis gratias ergo.

Ligna tibi mitto.

καὶ ὡς μαζήμευ κυρητίζωμά. καὶ πάλαι
μεῖπτα κατέβη θάλω σήλη τῶν ἀφροντῶν
σε ἀλλορεχὴ Διὶ τῶν ὄρεα. καὶ πάλαι τὰ ἔτη
σε καὶ καλὰ.

*vnā cum lignis D. Thomæ. Mittā posthac plu-
ra H. iue in alijs nauibus. Nihil aliud nunc
scribere habebam. Vitā tibi Dominus prore-
get ad multos annos, cum felicitate.*

STAMATIVŠ.

PVRIOR CONVERSIO, TH. ZYG.

Εὐημεῖοτε ο. χ. τὰ λοιπὰ. θίξομαι κυρίῃ τῇ θεῷ ὑγιαίνει σε. τῇ γὰρ αὐτῇ χάριτι καὶ ἐμεῖς καλῶς
ἐχομεν ἄλλοι τῷ νῦν. ἐδ' ἐξ αὐτῆς τῆς σὴν γραφῆς α. καὶ β. καὶ ἐγγνωτὶ ὑγίαις σε εὐεκα, ὃ ἐχάρην
κατὰ πολὺ. τῷ το μὲν, τῷ σὴς ὑγίαις: τῷ το ἡ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐδ' ἐξ αὐτῆς γ. ὁ ἐκ πολλῶν ὅσων ἐπέμψας.
ὅθεν καὶ θαύμασαι, πῶς ἐμνήσθης ἡμῶν. ἀξιώσει ἡ ἡμῶν κυρίῃ τῇ ἐν σὴν καὶ σωματικῶς. ἐδ' ἐ-
ξ αὐτῆς καὶ τῆς ζώνης, ἐπὶ ἐπέμψας μοι, τὸν τε οὐρανὸν δα, καὶ τὸν ἀπὸ οὐρανοῦ: καὶ ὅσα ἐχάρην ὡς σοι.
περὶ τῶν σὸν αὐτῇ τῇ ζώνῃ, ἐς ὑγίαιν σὸν. εἰς ἡμῶν ἐκ ἐσόμεθα ἀξιοὶ ποιησάμεθα σε. πῶς ἐμψω σὸν
τότε νῦν ἐχρηξίλα, πῶς ἐκ αὐτῆς ὅσα, μετὰ τῇ τῆς νεῶς κυρίῃ, ἡ τοῖς ναυάρχῃ, τῇ ὀνόματι
ο. εἰς δ' ὅμῃ μετὰ τῇ ζώνῃ τῇ ο. καὶ ἐπὶ μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπέμψω καὶ λοιπὰ τῇ αὐτῇ τῇ. ἄλλοι
ἐπὶ, πολλὰ ἐς ὅσον σὸν τὰ ἐπὶ πολλὰ καὶ ὅσον τῇ.

MARTINI CRVSII ANNOTATIONES IN VII.
Epistolam.

Haec Epistola ex C. Anchialo, missa Theodosio à fratre suo fuit. In Autographo enim Theodosii manu adscriptum est: ἡ ἀπὸ ἀνχιάλης, γραμμή τοῦ ὁ σὺν ἀθλῷ ἐστὶ.

Καὶ τοῖς ποδῶν καὶ τῶν ποδῶν, id est, τῶν ποδῶν. Polypus est ex genere τῶν mollium aquatiliū. Polypus. His omnibus, μεταφῶν τῶν ποδῶν, ὅτι γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ κεφαλὴ: inter pedes ex uenire est caput, καὶ ποδῶν οὗτος ποῦτος ἔχει: omnia habet octonos pedes. Vide Aristot. lib. 4. Histor. animal. cap. i. Et Conradum Gesnerū lib. 4. Aquatiliū: Hodie, uerὸ ἐξ ὧν Græcis ὁ πολύπους, ὁ ποδῶν nominatur. De Polypodibus lege quoq; Oppiani lib. 2. ἀλλοῦ, unde sunt hi versus:

Ἰβλυπόλων δ' ἔπει τὴν δῖαν ἱμερῶν ἄπυστον,
 τέρψης δὲ πότερσιν ὁμοιοῖν ἀλλὰ λονται·
 τίδ' ἐν πόλιν ἵσταται, πτελ' ἀσέβους τε βάλωνται,
 ἀνδρας δ' ἀχρυστήρας ὁμῶς, καὶ πρέσβους ἰχθῦς.
 ρηϊδίως ἀπάτησι παρὰ πλάξαντες ἄλυσαν.

Conuerit Laurentius Lippius,

Polypodon fraudes, populos vulgantur in omnes:
qui similem petrae, magnum aestuantur in orbem,
nexus & spiritus. Hominem, piscemque rapacem,
sic subterfugiunt astu, vitamque tuerentur.

Στρώματα τρέμα ποῦτε (Theodos. exponit: ξύλα διὰ πῦρ, ὅτι ποῦτε, ἢ τὰ ξύλα, τὰ διὰ τὸ πῦρ, ὡς τὰ
 λῦν) (ponderatione uenduntur) οὐκ ὡς τὰν τιμὴν πᾶσι. Ligna, ex Gerlachio audiui, esse magno precio (sicut
 alias res) Constantinopoli: cō quod ad milliar. XXX. Germanica, ibi non sint syluæ, sed plani campi. Vnde nec
 multam ferinā carnem suppetere. Ponto Euxino res aduehi. Eum solere nebulosum esse (ideo καὶ οὐκ ὁρασαί,
 nigrum mare, appellatur) in eoq; quotannis multas perire naues. Non esse de frumento reposito pro-
 uisum urbi: sed quasi in diem ibi uiui. Ventos sepe incommodare frumentarijs nau-
 bus: et frumentum importatum, citō distrahi. Propontidem,
 tranquillam esse.

Caritas rerū
Byzantijs,

Pontus Euxinus.

✠ ΔΑΡΜΑΤΙΚΑ ΠΛΗΡΗ

Θῆσ, πρὸς τὴν

Legitur, † ὁ παπῆνός μητρὸς πόλεως Σοφίας Παρθένου.

MARTINI CRUSII ANNOTAT. IN HANC METROP. Parthenij Epistolam.

Hic Parthenius, ex Sophia Bulgaricus, in libellum Gerlachij, manu sua nomē suū, honoris eius causā inscripsit, anno Mundi (ut ipsi numerant) 3 π ς. eadem indic. VI.

In C. Sophia (ut ex Gerlach. audiui) inuenitur lingua Bulgarica, & Dalmatica, & Græca. Ibi etiam Dalmatica Schola est. Bulgari, populis ualde barbarus est, & malè uestitus: nec homines nobiles habens, nec ὡραίας Sophia C. Rascia.

Post Sophiam, ad nos uersus, incipit Rascia: in qua, gens trux & rapax. Sophiae planitiem amoenissimam ingressi sunt 12. Decemb. 77. οἱ περὶ τοιοῦτων τῶν θένων, Byzantiū petiti: eiusdemq; dici hora 12. ipsam hanc ciuitatē intrauerunt, à XXX. equitibus excepti. Ipsi præcipui, apud Solomon Schvu. duos nobiles (Gentilhuomini) diuenter erant, splendido hospitio excepti: reliquis comitatus, apud Raguseū quendam. Türkische Trummeter (inquit) haben mit ihrer unlieblichen Music, mein G. Herrn, umb etliche Taler begreusset. Aldo ich mit ein Teutschē luden quaculiert: ob ihr Mesias noch nicht kömen sey, oder wann er komme. Ita tres horæ, consumptæ: coarguendo ex Mose pertinaciam ipsorum.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩ ΓΕΝΝΑΙΩ ΛΕΟ-
ΓΕΝΝΑΙΩ ΚΩΜΗΤΗ Α' ΛΥΜΠΕΡΤΩ.

TESTIMONIUM GENEROSO CO-
MITI, D. Alberto Leuuenstenio
datum.

Ex vrbe
Cairo.

Ομολογῶ ἐγὼ ἰωάννη, παπῆς καὶ πατριάρχης
τῆς μεγάλης πόλεως ἀλεξανδρείας, καὶ κληρῶς
τοῦ οἴκου μένης, ὁμῶς μετὰ τῶν πανοσιωτάτων καὶ ἡ-
γουμενῶν τῶν ἁγίων ὁρῶν συνά: πῶς ἡλθεν, καὶ ἐπε-
σκέψατο ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ σεβασμῶν τῶν πατρῶν: τὸ ἄ-
γιον τὸ ὅρος σκηνώσας, ἡ γὰρ τῶν ἁγίων γιορτή,
ἐν ᾗ ὁ προφήτης μωϋσῆς τὸ ὄμορον εἰδέξατο: καὶ
τῶν ἁγίων βαπτισμῶν, ἐν ᾗ τῇ ἁγίᾳ καὶ ἁγνῇ παρθένῳ
προετιπόθη μυστήριον: καὶ τῶν ἁγίων μεγαλο-
μάρτυρων καὶ πάνσοφον αἰκατολίαν: καὶ ἅπαντα
τὰ προσκλήσιμα: ὁ ἐν ἡμῶν τοῖς δεξιῇ ἁλμ-
περγχτης χρῶφ. τζα. λεβεζάννι. μπαρῶν.
ἡ. σαρφενέκ. καὶ ὅποιος τῶν ἀββάσι τῶν γρα-
φῶν αὐτῶν, αὐτὸς αὐτῶν φέδε: καὶ μηδὲς αὐτῶν
αὐτῶν εἰδὲ αὐτῶν: ἐπὶ τῶν ἐσθῶν ἀληθῶς. καὶ ἀφ' ἑ-
αῖσος ἡ, καὶ τῆς ἀληθείας ἀσφαλῆ καὶ ὁ-
δεμ

Fateor ego Ioachimus, Papa et Patriarcha
magnæ urbis Alexandria, Index orbis terræ:
vnā cum sanctissimo Abbate mōtis Sinai: ve-
nisse huc: & adorasse sancta & veneranda
loca (nempe montem Sineum, hoc est, S. Ca-
cumen: in quo Propheta Moses legem acce-
pit. Item S. rubum: quo S. semper virginis
Deipera pfigurati sunt mysterium: & sancta,
magnitudine martyrij, & sapientie laude,
præstantem Catharinam. Omnia deniq; alia,
quæ adorari solent) honoratissimum D. Al-
bertum, Comitem in Leuuenstein, Baronem
in Scharpfen Eck. Quicquid, ergo has literas
legerit: eis fidē habeat: nec quisquā eis resistat,
neq; contradicat, tanquā nō sint uera. Atq; in
fidē, confirmationēq; veritatis, maiore, hic eis

Res montis
Sinai viden-
da.

u 3 infra

Θεὸς ὡς ἐργάζαμεν ταῖς ἰδίαις μας χερσὶ
 Ζεαρεῖς. Δπο' ἡ ἀδὰμ, ζοδικαβελω κα
 ἐργάσι.

infra sub scriptimus nostris proprijs manibus:
 quæ anno Mundi 7070. Christu verò 1561.
 Decemb. 20. scripta sunt.

† Ιωάννης ἐλὲν θ' ἐκ π' ἀπα.

Legitur, † Ιωάννης ἐλὲν θ' ἐκ π' ἀπα.

Αλεξάνδρου τοῦ ἐκ τῆς πόλεως ἀλεξανδρείας. Νότα, ς, πλ. θ. significat:

καὶ π' ἀρχῆς τ' μεγάλης πόλεως ἀλεξανδρείας. Νότα, ς, πλ. θ. significat:

MARTINI CRYSII ANNOTATIONES IN
 hoc Testimonium.

D. Albertus.
 Levuentei-
 nius comes.

Testimonium hoc in charta oblonga scriptum est: mihi à reuer. & clariss. D. D. Luc. Osiandro, nomine ge-
 neroſi huius Domini, 14. April. 78. missū: ut, quia ductibus literarum, & abbreviaturis, esset perplexum: id in-
 tegris & planis dictionibus describerem: & purius Græcè, deinde etiam Latine, conuerterē. Suscepit is Domi-
 nus, cum alijs multis hanc peregrinationem, Hierosolymam, Cairum, & in Sinæum montem, XXX. Mart.
 (die palmarum) CIO ID LXI. & XVI. Aug. insecuti proximè anni perfecit.

Ioach. Part.
 Alexandria.

Ομολογῶ ἐγὼ Ἰωαννῆς) Alexandriae sunt 4. Ecclesiæ Christianæ. 1. S. Georgij. 2. S. Sabbæo (ubi & Latini sunt.
 3. S. Marci. 4. S. Michaelis. In urbe autem Cairo (ubi Græcorum Monasteriū est) habitat Alexandrinus Patri-
 archa. Audio, hunc Ioachimū, tunc tēporis CXX. annos natum fuisse: & LXXX. annos carnū esu abstinu-
 isse satis tunc adhuc corpore ualentē, et moribus perhumanū. ἢ ὁμορ (Pro, ἢ νόμορ ς ξ α χεῖς) Errauit hoc loco
 Scriba: quia hic numerus significat 7061. anno Christi. At debet esse, α φ ξ α, id est, 1561. Christi. Tota Episto-
 la, à Notario scripta fuit: subscriptio uerò, manu Patriarchæ.

Sigilla duo.

In Sigillo Catharinæ, complures literæ non erant expressæ. Verba sunt: ἡ ἀγία ἐναρξεν τὴν σὺναιτῶν. Sub char-
 tula, cui Sigillum impressum, erat rubra cera.

In Alexandrini Sigillo, ad sinistram partem capitis S. Marci, particula ceræ perierat. Fortassis ibi fuit, ὁ ἀ-
 γιὸς μαρτυρῶ. Cui postea subiunctum: ἀρχὴ τ' συναγωγῆς ἡσὺς χεῖς, ἡσὺς τ' θεὸς. Marcus, fuit primus Alexandriae
 Episcopus. Hoc alterum sigillum, nigra ceræ, nulli chartule, impressum.

Martyrium S. Catharinæ: ex ueteri codice Basiliensis Bibliothecæ manuſc. chartaceo, folij magnitudines sin-
 gulis paginis binas columnas quadragenorum uersuum habentibus: rubro corio asserculis inducto: cum bullis,
 seu um-

incolebant, de cingula dicti, fidem S. Pauli habentes. Templum ibi primum, S. Ioannis. In ea ciuitate, Archi Episcopus quoque clerus religionis Romanæ erat. Ante eam, circiter CCC. iuguria nigrorum hominum, in Germaniam uenientium, se ex Aegypto mentientium. Inter Modonam et Coronam, intercapedo est 18. miliarium à Modona Neapoli Romanæ, seu Neapoli, nauigatur CC. miliaribus.

Modonā in insulam Cerigo (Cythra) Iul. 13. perlatus est, miliar. Ital. circ. C. à Cytheris in Candiam, seu Cretā circ. CC. miliaria sunt. Nam Candia (ut et Rhodus) abest CCC. miliar. à Modona. Hanc insulam Tucherus præteruectus est, Nauarcho appellere nolente.

A Candia quæ CCC. mill. à Rhodo distat, 14. Iul. Rhodū uenit. Habebat ea fortissimos muros et turres. Item in littore turres 13. in quibus totidē molendina, uentis agitata; per Ianuenses (Genuates) olim extructa: ad portū scilicet eorum, quod urbem et insulam occupare conati fuissent. Est prima Cycladum ab ortu. In urbe, primum templum S. Ioannis est. Turca, post irritam illo tempore obsidionem, Ioannitis equitibus quotannis tributum pendebat: Magistro quidem ipsorum, X. milia Ducatorum: in cōmune uero, XXXV. millia.

Rhodus c. à Rhodo in Cyprum, CCC. miliaribus Ital. appulit.
à Cypro, 23. Iul. Iapham (Ioppen) mill. CCC.
à Iapha, 30. Iul. die Sabbati X. mill. 3. horis equitauit Ramam.
Rama, Hierosolymam XXX. mill. 1. nocte.

Cairum. Die Octob. 4. (die lune) noctu profectus cum socijs, monasteriū S. Catharinæ, ad radices montis Sinai, attigit. Octob. 16. Cairum uenit: ubi multa Tempia, Græcorum, Armeniorum, et aliorum Christiani nominis. In ijs Templis, multa pulchra opera tessellata: ex marmore, ebore, perlarum matre. Soldani arx, ambitu dimidium Noribergæ equans. Cairum et Babylon, idem est. Eques expeditus, 4. horis eam transiret: non autē 10. horis facile circum equitaret. Vici, angusti. Parochiæ, uicies quater mille. Triennio antē, pestilentia ibi extincta quoti die hominum circiter uiginti millia: interdum plus minusue: idque per tres menses.

Alexandria. Cairo Rosetam, nili oppidum, uenit. Inde LX. circ. miliaribus Ital. Alexandriam, Nouemb. 8. Alexandria, dimidia parte maior, quam Noriberga. Multo quidem amplior olim fuit: nunc uero (inquit Tucherus) ualde destructa. Nam 8. annis ante, Cypri Rex Iacobus eam ceperat: et depopulatus, quadriū tantum obtinuerat. moenia et propugnacula, ualida, turres, rotundæ. In urbe, duo alti montes: ex quorum altero, nauū uenientium numerus obseruatur: qui Amīr indicabatur, Soldani uicario. Ante urbem, multi nobiles horti:

Musti. Pomeranzen/Dattel/leimonien/canna fistel/citrōn/feigen/musti: aber keine äpfel vnd biern. musti/sind Adams äpfel: süsser/dan feige. schneid darein ein schnitzlein/wie du wilt: so sichst du in jedem schnitzlein ein Crucifix. Solcher beum seind vil da/vund auch zu Cair. Haben bleter 15 oder 16 schuchlang/vnd 2. breit. Die äpfel wachsen trauben weiß (Bartvölle) darauff etz wan x. oder xx. oder xx. an ein trauben.

Cōs. Anno 1480. Febru. 9. (die mercurij) discedens Alexandria, montes Candie 11. Febru. 14. Rhodum uenit: postredie in ins. Langoam, seu Co: ubi domus Hippocratis medici. 20. Febru. (am Vuerfen sonntag) in insulam

Naxos, Milum (μύλον) pertinentem ad Ducem Nixie (Naxi) Turcis uestigalem. Collocarat hic Græcus Bacchandib.

Viclia. filiam suam Veneto cuidam Rabisamio (cuius pater proximo anno Dux Candie fuerat) doti dans 7. millia Ducatorum: et insulā S. Erina (Irena) ex qua quotannis 15 Ducatos caperet. Febru. 23. Modonam appulit: Mart.

Sanderina. 4. tempestate Corcyram, insulas Zacynthum et Cephaleniam, quæ Domini de S. maffra (Maura) fuerāt, Turca illo ipso tempore occuparat, Græco expulso. Mart. 8. Ragusium delatus est: Mart. 12. (Dominica Letare) Zaram. Mart. 17. Parentium, et inde Venetias, ad S. Marci arcem. Germanicē suam peregrinationem descripsit.

ITER à VENETIIS HIEROSOLYAM, ratione miliarium Germanicorum.

	Venetis Ragusium, 100	}	Summa, miliaria Germanica 438.
	Ragusio Corcyram, 60.		
	Methonem, 60.		
Corcyra.	Methone in Candiam, 60.		
	Inde Rhodum, 60.		
	Rhodo Nicosiam Cypri, 50.		
	Inde Ioppen, 60		
	Inde Hierosolymam, 8.		

Hiero-

Hierosolyma Cairum, X.

Cairo Alexandriam per Nilum,

Alexandria Constantinopolin, 150. milliar. Germanica.

$$\frac{3}{2} \left. \vphantom{\frac{3}{2}} \right\} \text{dierum iter.}$$

SECUNDVS ET TERTIVS ANNO CHRISTI CIO CCCCLXXXIII.

Nobilis uir, Bernhardus de Breidenbach: & Frater Felix, lector & Prædicator Vlmæ. Egressi domo mense Aprili 1483. Hierosolyma, Cairo, monte Sinæo, aditis, domū redierunt sequentis anni mense Ianuario. Quorū ille peregrinationem suam latine, hic uero Germanice, ediderunt.

2. Bernh. Brei-
denbachius.
3. Felix Vlmæ

QUARTVS, ANNO CIO IO XLII.

Nobilis uir, Iodocus à Meggen, Heluetius Lucernæ, mense maio 1542. exiit: & sequentis anni tempore uerno redijt. Apud S. Catharinam fuit. Eo mortuo historia eius latine exijt.

4. Iodō. Meg-
genius.

QVINTVS, ANNO CIO IO LII.

Daniel Ecklinus, Heluetius Aroulius. Absuit hic à mense Martio 1552. usq; ad mensem Decemb. 53. ad paludē Asphaltidem usq; perueniens. Edita est post mortem eius, lingua populari, ea peregrinatio.

5. Daniel. Ec-
klinus.

SEXTVS, ANNO CIO IO LVI.

Melchior, uir nobilis, à Seidlitz. Absuit à 9. Maij 1555. usq; ad 7. Septemb. 59 ab urbe Hierosolyma (Sinæo monte non adito) Constantinopolin captiuus ductus, diuq; in miserij detentus. Extat Germanice.

6. Melch.
Seidlicius.

SEPTIMVS, ANNO CIO IO LXV.

Ioannes Helffrichus, post reditum ciuis Lipsensis factus. Fuit Hierosolymæ, Cairi, & in monte Sinæo, à 1. die Jul. 1565. usq; ad 19. mart. 66. Exijt hæc peregrinatio cum iconibus, anno 1580. Germanice. Die Christen (spricht er zu Alkair, haben etliche uil kirchen. Darzu halten sie ein Patriarchen: Vuelches ist ein Griechisch er Pfaff (uue) dann sonst all ihre Priester Griechen sind) halten auch ihre meß und ceremonien in Griechischer sprach. Dife Pfaffen tragen ein langes haar, bis auff die schultern: und gemeiniglich lange bert: schlacht hosen, und ein langen rock bis auff die erden.

7. Ioan. Helf-
frich.

OCTAVVS, ANNO CIO IO LXXIII.

Leonhart Rhauuolffius, Med. D. Hic non tantum in iudæa fuit: sed etiam ad Mesopotamiam usq; peruenit: idēq; à 18. Maij 1573. usq; ad 12. Feb. 76. prodijt opus eius lingua uernacula, año 1582. ad Nādinas Francoford. uerius

8. Leo. Rhan-
uolff.

NONVS, ANNO CIO IO LXXXI.

Solomon Suaeigker Vuirtenbergicus Sultzenfis. Hic 1. Ianuar. 1578. Constantinopolin, cum Cesareo legato in gressus: postea 3. Mart. 81. Alexandriam, Rossietam, Hierosolymam, Damascum, Tripolin, Venetias, redijt: & 20. Nouemb. ad nos Tybingam, eodem anno redijt. Et notus est 13. Adamus à Schliben in Tannendess. Brandeburg. Electoris consiliarius: & ipse Cōstantinopoli tunc uersatus: qui præter orientis regiones, etiam in Africæ Regno Fessano fuit.

9. Solo. Sueic-
cerus.
Adamus
Schlibius.

Sunt & alij tales peregrinatores, recenti tempore exorti: de quibus aliqua ponam.

I. FRANCISCVS BILLERBECCVS,
Pomeranus nobilis.

1. Franc. Bil-
lerbeccus.

Hic 1. Septemb. 1581. Constantinopoli nauigans, Callipolim, Hellepontum, Troie antecos campos, Simoentem fluuiolum, Sigæum promont. Lesbium, Chium, Ephesium sinum, Pathum, Con, & pulcherrimam orientaliū ciuitatē Rhodū, ac Cyprum, partim accessit, partim uidit. Deinde, per radices montis Libani, uallē Antiöchenā & fl. Oronten, quinto die Damascum (Syrie caput) peruenit. Iordanem transit: in pago Betsaida (solo fertili simo) triduum substitit. Pagū Magdalum transiit: & Tiberiadē ad sinistram relinquens, ad montē Thabor, inde ad dextrā habens Nazaretā (D. Iesu patriam) per pagum Naimū & Iesreelē, campestrē Galilæam, ad Samariā nouam (Turcis Napalofam, Iudeis Sichemā) aliquantū à prisca destructa remotam, accessit. Inde, per incultos montes Hierosolymam uenit: figura ferē quadrata, 4. millium passuum ambitu, extructam, ibi, quicquid uisendum intus & extra, uidit. Inde, per uallē Terebinthi (ubi Goliathus, à Dauide interfectus) Lydām, Ramam, & Gazam Philisteorum, adiit: unde mons cecit r. M. passus abest: in quo olim idolum Dagon, hodie Turcicum templum est. Inde, decem diebus Cairum, seu Memphim, ibi pyramidibus & mūnijijs uis, per Arabie desertā, transito mari rubro, in montem Sinai, & S. Catharinæ, contendit: ac 18. die Cairum reuersus, secundo Nilo Rosetum emporiolum triduo nauigauit: & sex horis Alexandriam pedes uenit: ubi $\pi\epsilon\tau\epsilon\rho\upsilon\gamma\gamma\iota\theta\omicron\upsilon\pi\omicron\varsigma$ Meletium,

Mare Aegæ
Syria.
Palestina.
Hierosoly.
Aegyptus et
Arabia.
Μελετ, πρῶ-
τος ὄγγ.

Meletium, uirum doctissimum, salutauit: ab eoq; Epistola Græcam, ad D. Danidem Chytræum (quam hic mihi 83. anno misit Rostochio (18. Mart. 82. impetrauit. Inde Constantinopolin 23. April. redijt: ubi festos dies circumcissionis pulli Turcici (Mahometæ, Murata Sultano nati) spectauit: et 7. Augusti illinc, cum Stephano Naio Vngaro, Imp. nostri legato, discessit: ac per Thraciâ (transiens Selybriâ, Chiurlâ, Adrianopolin, Philippopolin, et per Bulgariam (cuius Metropolis, Sophia, Græci Beglerbegi sedes) per Seruiamq; seu Mysiam, et Vngariâ tandem Viennam XX. Septemb. (ante uolus Turcicam barbariem effugiens) redijt. Antea, in Italia Melitæq; sub Ioan. Austriaco militauerat.

II. RUPERTVS LENTVLVS A' DORNDORFF EX ANTIQUISSIMA Lentulorum Rom. familia.

1. Rupertus Lentulus. Hic ante 27. circiter annos, Memmingæ lectiones meas (τοῦς ἀνδρὶν ἡμεῖς φιλοῦμεν) audierat: cuius patri, honestissimo seni, D. Alberto, charus eram. Postea, primò studiorum, deinde militiæ, tum cognitionis uariarum Regionum et hominum, causa longissimè peregrinatus est. Summâ, hæ ipsi hec serè ordine uisæ Regiones sunt: Germania, Gallia, Hispania, Anglia, Venetiæ, Istria, Dalmatia, Sclauonia, Seruia, Bulgaria, Macedonia, Thracia, Constantinopolis, Hellepontus, Troas, Lesbos, Chios, Rhodus, Cyprus, Syria, Tripolis, Damascus, Hierosolyma, Idumæa, Aegyptus, Cairum, Arabia, Sinai, Rossæta, Alexandria (quo tēpore aderat supradictus Billerbecus) Vuulschia, Russia, Polonia, Transyluania, Vngaria, Boemia. Ipse 18. April. 83. anni, Tybingæ erat: ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τοῦ πάλαι, ἀπὸ τοῦ πάλαι, ἀπὸ τοῦ πάλαι. Dicebat mihi, se omnes meas literas apud Ioan. Zygomalant uidiss: et ab eo interrogatam de me fuisse. Cōmendabat mihi Meletium, Patriarchæ Alexandrini πρῶτος ἐκκλῆσιasticὸς uirum perdoctum, perhumanum, religionis studiosum, εὐσεβὴς καὶ ἀνθρωπίνως καὶ φιλοσοφικῶς ἄριστος. Habere domi suæ circiter V. Calogeros. Se cum ipso cibum cepisse, et bene tractatū esse.
- Ragusium. Ragusa (inquit) est urbs maritima, ualde munita. Habet Ducem, sicut Venetiæ: sed singulis mensibus Dux alius legitur. Sunt eius due tantū porte: in quarum altera, τὸ ἑξῆς Turcicus sedet: qui omnium rerum importatarum decimas exigit. Multos iam annos est Turcis tributaria: nemo tamen Turca in ea habitat.
- Turris nigri maris. Milliario uno à Byzantio, in ponto Euxino turris est: in quam præcipui captiuorum conijciuntur. Ibi Christoph. Laubenbergius interijt.
- Turcarum preces. Quotidie quinque ad preces conuocantur Turcæ. Primò, horâ 1. ante lucem: secundò, horâ 9. tertio, duodecimâ: quarto, horâ 4. Postremò, 1. horâ noctis. Initium precationis eorū est: ne Deus concordiam Christianis det. Aliter, suum Regnum non mansurum sciunt.
- Chij perditæ. In Chio ins. spatio, 1. horâ ab oppido, mira copia perdicum est: quæ ab incolis aluntur: uesperiq; domū gregatim redeunt: in quoq; suas fistula domum suam reuocante.
- Rhodi dedicio. Rhodus olim non fuisset dedita, sed Turcæ ab obsidione discessuri: nisi ab Hispano quodâ, literulis ad sagittam annexis, scriptum fuisset: à templo D. Ioannis, urbem esse oppugnandam.
- Cypriæ famina generosa. Nicosia, 2. die obsidionis capta: omnes serè Cypri nobilissimæ formiæ, numero 1200. circiter, à Mustapha uni nauis fuerunt impositæ: Constantinopolin Sultano in signū uictoriæ mittende. Tunc in aliâ prouentia: una earum ad cæteras, An non satius est, inquit, nos honestè mori: quàm libidini foedissimæ Turcarum subijci? Ita est, inquit. Tunc illa incendit puluerem nauis tormentarium: quo cunctæ, honestè extinctæ et dissipatæ sunt.
- Damascus. Prope Damascus est cœmeterium Christianorum, eo loco: ubi uox cœlitus sonuit, Saule quid me persequeris? in urbe, domus Ananiæ sub terra est: et ibi tēplum Christianorū, sua sacra clam celebrant. Non enim, nec ipsis, nec Iudeis, palam licet: eum Turcis ea urbs, sancta dicatur. Nec illis, in ea equitare conceditur.
- Galil. mare. In mari Galilidico, cuius aqua dulcis est, optimi pisces capiuntur.
- Templum Hierosolymæ. In Templum Hierosolymitano, alijs Christianis alias partes tenentibus, Græci chorū Templi tenent. Inter Hierusalem et Bethlehem locus est: ex quo Abacucum Angelus transtulit. Item, Monasteriū Græcorum, S. Sabbæ dictum: ubi ad minimum habitant centum Monachi, optimo prouentu annuo.
- Sabbæ mon. Et Sinaitica. In montis Sinai monasterio, CXX. Monachi Græci sunt: in quod, ex monte S. Catharinæ, huius corpus metu Arabum translatus est: cuius adhuc restant ambæ manus integræ prope chorū Templi.
- Corpus S. Catharinæ. Festum circumcissionis Mahometæ, adolescentis 13. annum agentis, à X. circiter Malj, ad XXII, usq; Iulij durauit, in Hippodromo: ubi columna Theodosii, et Constantini. Variæ animantium figuræ saccaræ, circumportatæ. 3. Ludi uarij, alij bene, alij ineptè, ante et post meridiem facti: et noctu, ignea spectacula. Nullum genus Opificum, et aliorum hominum, erat: quod non aliquo ex arte sua munere Sultanam et filium afficeret: qui per cancellos ex adibus, quæ olim Ebraim Bassæ fuerant, spectabant. Miræ funambulorum dexteritates: cerei s. proceri, quasi adtentorū incedentes. Populi, ἀπορία ἰσχυρῶς: quotidie mille patinis pulmentorum, et uerucine carnis, appositis. Misilia imperatoria, uasorum argenteorum, et aureorū nūmorum, sparsa. Due lignæ arces, tāquam uictis Germanis, expugnate. Turcarum uaria musica: sed Italorū

Porci fottu-
tudo.

Teufels m^g
terera

III. IOAN. IACOBVS BREVNINGVS.

3. Joan. Iac.
Breuning.

Анно 1579.

Am'icabilis
libellus.

M.D. Christo duce. LXXIX.

Aliquot in
eum inscrip-
tiones:

Modo in Christo fyncero & coſtante. Vuenceslaus Budouuetz à Budouua, etc. Oratoris Caſarei, apud Turcarū Principē aulæ magiſter: ſcripſit hæc nobili D. Ioan. Iac. Breuning. ciq; Hieroſolymam hinc diſcedēti, comitem diuinā providentiam precatus eſt: atq; hac duce & reduce, tandem ad ſuos & Rempub. Chriſtianā cum laude, honore et fructu talium peregrinationū ampliſimo, redeat. Conſtantiſopoli X. Iulij anno in carne exhibiti eterni filij Dei, ſpei illius noſtræ, M. D. LXXIX.

ἰσχυρὸς ἄριστος 79. Salus tua, Domine, protegat me.

ψαλ.ο β. τι ἡμὸν πάρεχει ἐν τῷ ὕδατι, καὶ παρὰ τοῦ ὕδατος, τι ἡβήσας ἐπὶ τῆς γῆς; Σολομὸν. Solomon Sueigker Sultzenfis Wuirttemberg. Constantinopoli hæc scripsit, anno τῷ 1819, C1819, 10. Julij.

ἰ καὶ τὸ ἀπογῆυσθαι καὶ.

cur non
fuit

ἡλθεν εἰς τὸ εἶναι ὅρα· χαρὶν ἰσχυρὰς ὀγδώνους γιάνημι· περὶ αὐτῆς·

Lego † ἰωσήφ ἐλ (pro. ἐλ. ἀχ. 15 ⊕) ἡγεμόναχ. ὅ γὰρ διαπνὸς ὄφης σινά.

Inferius erat pictus hic Gardianus, cum cucullo in capite, & tunica magnarum manicarum talari, nigris, ac
barba cana. in conspectu eius, Petra rubicunda, albedine leuiter inspersa, &c. A tergo Gardiani, scriptum: Ca-
loiero,

Ioiero, oder ein Griechischer Munch, des Closters S. Catharinæ bei dem berg Sinai: sampt dem felsen, daran Moses geschlagen: darauß in 12. vaterschidlichen orten vuallet geflossen.

Crux Hiero-
solymitana.

*Alia in pagina, pictus erat pelegrino del santo sepolchro de Gierusalem:
habens in anteriore sinistro humero crucem rubram,†*

Breuningi
studia, & pe-
reginatio-
nes.

*Qui ibi Equites facti sunt: habent hoc signum ad dextram insignium suorum: sed ad sinistram, rotam: per cuius axem traiectus est gladius, cuspide deorsum uersa. Fuit Breuningi pater, Iurisc. olim Spire, nomē-
ne vuolfgangus: cui successit mortuo D. Malachias Ramminge Iurisc. πάλαι συμμαχότης μ.ς. ipse Io.annes
Iacobus, liberalibus studijs operam dedit uarijs in locis: Noribergæ, apud nos Tybingæ (ubi patruus habet)
uitebergæ: in Galliæ, Angliæ, & Italiæ: unde & φιλοσοφίας οἶκον, Byzantium nauigauit: ac postea, multa
longinqua loca (nullo etiam à Sultano diplomate sumpto) uili habitu, satis tuto peragrauit.*

IIII. HENRICVS PORSIVS IC. SACR. CAES. MAIEST.
ab Epistolis in camera Aulica: & publicus Poeseos Professor in
Archigymnasio Viennensi.

*Huius Historia belli Persici, inter Murat. III. Turcarum, & Mehemetem Hodabēden Persarum, Rege, Latine
1583. nundinis autumn. Francofurt. cum itineris Byzantini libris III. & alijs, carmine scriptis prodijt.*

SECVN-

SECUNDA PARS

LIBRI TERTII, IN QVA

HÆC SVNT.

*Primò, Epistolæ X. Puriores, Vulgari lingua conuersæ, Constanti-
nopolin scriptæ.*

1. Ioannis Corefæ Medici, è Chio, ad Theodof. Zygomalam.
2. Eiusdem ad Patriarcham Metrophanem.
3. Hermodori Lestarchi indidem, ad Ioan. Zygomalam: & huius Responsum ad illū.
4. }
5. } eiusdem Hermodori, ad eundem Zygomalam.
6. }
7. Ioannis Despotæ, seu Regis Moldauia, ad eundem.
8. Demetrii, scribæ Despotæ, ad Patriarcham Ioasaphum.
9. Nicolai Protopapæ Naupliensis, ad Patriarcham.
10. Manuelis è Chio, ad Theodof. Zygom.

*Deinde, aliæ puriores, non vulgariter conuersæ, Epistolæ:
& Carmina.*

1. Mathæi Monachi, è Chio, ad Georgium.
2. Methodij Hieromonachi, ad Ioan. Zygom.
3. Neophyti, Metropolitæ Larissæ, ad eundem.
4. Epitaphium Ioannis Zygom. in Isaacum Peloponnesiacum: & Epistola ad Sacer-
dotem Nicephorum.
5. Epitaphium in matrem Theodosij Zygom. Gratiolam.
6. Ioannis Zygom. Epigramma ad Decemuiros Venetos.
7. Eiusdem ad D. Mariam precatio.

Postremò, aliæ puriores Epistolæ.

1. Hieremiæ Patriarchæ, in inf. Lesbium.
2. Eugenij, Episcopi montis Sinai, ad Imp. Maximilianum II. Viennam.
3. Demetrii, Constantinopolit. Diaconi, ad Philip. Melanchthonem.

*Tempus omnium harum Epistolarum ab anno Christi 1559. usque ad
1577. Loca, unde scriptæ.*

Chius.
Constantinopolis.
Larissa, Thessaliae c.
Moldauia, seu Bogdania.
Nauplium.
Ratisbona.
Sinai, mons Arabiae.

X

K T P.

ἐγκαλέσέ με τοιοῦτον, νὰ φιλιώσω, καὶ νὰ μαρτυρήσω αὐτὸν εἰς καλὸν πρὸς τὴν σὺν λογιότητῃ. Παρακαλῶσέ τοιοῦτον, βοηθήσαμ, καὶ καλῶς λαλήσω χάριν τέττα, πλησίον ὧ πατριάρχῃ, ὅσον εἶνε δυνάστη. καὶ καλοσύνῃ θέλω ἔχειν τὴν λογιότητα σου. Ἐὐχὴ μοναχὰ ἐτέον τὴν παπὰν σὺ καλομαρτυρῶ: καὶ σὲ ἀναγκάζω, νὰ βοηθήσης: ἀλλὰ μὲ τέττω τὴν γραφὴν, ἢ μὲ τὴν μαρτυρίαν: Ἐὐχὴ ἐγκαλέσῃ ταῦτῃ, συσλύνῃ ἔττ παπὰν λέττ (ἵνα: διότι πολλὰ ψέματα πάλιν (ὡς ἀποτηλῆς ἡ χάρις) πνὲς τὴν συγκληρικῶν τε, ὡς αὐτὴν ἐσυνήθησαν, εἰς ἐοῖς ἐναντίον γραφῶν. Ἀλλὰ παρακαλῶ σε, ἀφῇσέ σὺ τέττα, ὡς κατηγόρους, νὰ φέροντ, καὶ νὰ πᾶν εἰς κακίαν ὥραν: Ἐὐχὴ καλῶς καὶ ἀγαθῶς ἀνθρώπος βοηθῇ, καὶ καλὸν λέγε χάριν αὐτῶν. Ἀσέισέ ὑγῆς. Δεκεμβερίῳ 1. χαίρετε μὲ τὴν πατέρα σου καὶ τὸν ο. μὲ:

MART. CRYSII ANNOTAT. IN PRIMAM
Epistolam.

Scripta est hæc Epistola X. Decemb. ἐ Chio, post reditum Theodosij à Legatione sua in Aegæi maris insulis. Rediit autem in Autumno 77. anni.

Τὸ ὅ σκελλίς) Est officium Sacerdotale. Σκελλίς, dicitur magister morum in Monasterijs utriusq; sexus. Magnus Sacellarius uulgo Chrysocuchus nūcupatus, in subscriptionib. Florētinae Synodi, 1439 inuenitur. ὁ σκελλίς, qui ratione et curam habet eorum, qui ad Ecclesiam confugiant.

Sacellius:

Καὶ ἐστὶ φανώσι) Virgines et sponsæ Græcorum, coronas gestant, Quando nuptiæ celebrantur: in loco separato (ut ex Gerlach. intellexi) scemina sedent: et in alio conclau, mares, ad longam tabulam. Sponsa, cum accipit munera: in medio ἡ ζωκαίων τισι sedet, cum aurata in capite corona. Superius, tanquam in theatro scemina sedent, alie alijs alius. Græci cibos bene coquunt: poculis fictilibus utuntur, non argenteis. Humi quoq; cibum capiunt, sicut Turcæ cruribus apte decussatis. Ditiones uerò, mensis et sedilibus utuntur humilioribus.

Græcorum
nuptiæ.

Et cōmestus
12.

Παρά καί ποτε) Αἰθέρι, ὁ γάμος ἐστὶν, ὁ μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων: Incestæ nuptiæ sunt, quæ inter ascendentes et descendentes fiunt. Βασίλειον lib. 28. Tit. 4. cap. 24. Ἐπὶ τοῖς ἀνιόντων, εἰς ἀπὸστατον γάμον κινῶν. αὐτῶν in ordine ascendentium, in infinitum prohibita sunt nuptiæ. Harmenopuli lib. 4. Tit. 6.

Incestæ nu-
ptiæ.

Τὸν ἐαυτοῦ ἐγγονόν) Εγγονόν, nepos, seu filij filius. μεγάλῃ θείᾳ, aut soror.

1. Ἰσίδωρος Pantoleon, auus πατέρων Soror eius, μεγάλη θεία.

2. filius eius, subiecti pater.

} coniugati.

3. huius filius, Pantaleonis nepos, ἐγγονόν.

Παρά τὸν ἀρχιεπίσκοπον) A Metropolitana Chij.

Να πᾶν) ἵνα πᾶν ὡς, ut uadant.

Ἀσέισέ) ἄς εἴσι, age sis.

Ὁ σκελλίς) ὁ σκελλίς σου) Anno 1576.

Qui hanc Epistolam scripsit Corefes, Medicus est, ut sequens Epistola indicat.

Β. ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΟΤΑΤΩ ΗΜΩΝ

δεσπότη ἡγεμῆτορ πόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, νέας ρώμης καὶ οἰκουμενικῶ πατριάρχῃ, κυρίῳ μητροφάνῃ.

εἰς Κωνσταντινουπόλιν.

Interior inscriptio.

Τῷ παναγιωτάτῳ ἡμῶν δεσπότη, ἡγεμῆτορ πόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, νέας ρώμης, καὶ οἰκουμενικῶ πατριάρχῃ, ἰωάννης Κορῆσι, ἰατρός εὐπρεπῆς.

† Ἰσίδωρος, ὁ ἡμέτερος δομέστικος, μεσσιπὸς ὡν, πρὸς τὴν ἀντιθέσιν, ὡς λέγε, ὅτι μοι χεῖρα διέβληθῆς, μένεν ἐξω τῆς ἐκκλησίας χεῖρας, πρὸς τῆς ὁῆς παναγιότητος καὶ αἰσθῆσεως. Γνωστὸν πρὸς τῶν ἐκ ἐκκλησίας καθ'.

SANCTISSIMO DOMINO II

nostro: Constantinopoleos, nouæ Romæ Archiepiscopo: & Oecumenico Patriarchæ. D. Metrophani.

Constantinopolin.

Interior inscriptio.

Sanctissimo D. nostro: Archiepiscopo Constantinopoleos, nouæ R. & Oecumenico Patriarchæ, Ioannes Corelius Medicus S.

Isidorus, Domesticus noster, cum sit musicus: calumnia suorum amulorum, ut dicitur adulterij insinuat: ab Ecclesia Christi iudicio et cōdēnatione sanctitatis tuæ exclusus est. Is cū ex illis, qui singulis dieb. huc ἐ Byzā

Isidorā Psal-
ten cōmē-
dat.

x 2 116

abieclo ο: πὸ, qui, quæ, quod, πὸς, ὅπῃ εἶσαι, qui es. πῶς, ὅπῃ εἶναι, qui est. πῶς, ὅπῃ, εἶτε, qui erat.

Μετὰ τὸ διαβύγιον Α prima uxore Metropoli ipsam absoluit. Altera postea ducta, ideo adulter esse non potest. Διαβύγιον, χωρισμὸν γάμου, libellus repudiij.

Πρὸς τὴν Διάνειν αὐτῇ μελίσσει) Αὐτὰ ἀνδρῶν, pro: πρὸς τὴν Διάνειν ἐπιμέλειαν ἔχει, uel ποιήσῃ. Nunc nominati-
uis: ἡ δὲ πανηγύστις, τὰ λυβὲς γνῶσι: tanquam Genitiuus absolutus accipitur: ἡ δὲ πᾶσι πανηγύστις) τὰ λυβὲς γνῶσι. Nominati-
uis: πρὸς τὴν Διάνειν αὐτῇ μελίσσει. Simile est hoc Thucyd. 3. de Pachete: ὁ δὲ προσκαλεσάμενος) ἐς λόγους ἰσχυρῶν: ὁ
μὲν ἔπειθε πᾶσι αὐτοῖς, pro, τὸ δὲ προσκαλεσάμενος: uel, ὡς ἡ δὲ πᾶσι προσκαλεσάμενος) ἐς λόγους ἰσχυρῶν. Tale
est hoc Aristoph. in πλάτων: οὗ τῃ σοφῶν νυνὶ λαχόν τὸ γάμου) ὅς δι' ὅς βελτίους. Pro, λαχόν) τὸ
τὸ γάμου) ὅς δι' ὅς βελτίους. Ergo τὸ, λαχόν, est nominatiuus casus,
non accusatiuus: teste ibi etiam Scholiaste. in quo mihi ignoscatur, quæro, clariss. uir, D. Henricus Stephanus: si ita
hoc in ult. cap. Ethic. Nicomach. est: ὡς πρὸς τὸν πᾶσι εὐλογῶν) ὅς δι' ὅς βελτίους. Et hoc πᾶσι, ut ὡς πρὸς, quale
hoc in ult. cap. Ethic. Nicomach. est: ὡς πρὸς τὸν πᾶσι εὐλογῶν) ὅς δι' ὅς βελτίους. Et hoc πᾶσι, ut ὡς πρὸς, quale
hoc in ult. cap. Ethic. Nicomach. est: ὡς πρὸς τὸν πᾶσι εὐλογῶν) ὅς δι' ὅς βελτίους. Et hoc πᾶσι, ut ὡς πρὸς, quale

ueritatem, rem literariam sine odijs et conuitijs inuenimus.

Θέλεις φροντισεῖς) Pro: φροντισεῖς, dabis, operam. Vuirstu fleiss furuenden.

Θεοδόσιον) ὁ ῥήτωρ) intelligo Theodosium Zygomalam, in dicendo tunc se exercentem, Protonotarium.

γ. τὸ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟ-
γιστάτῳ κυρίῳ ἰωάννῃ τῷ Ζυγομαλῇ, με-
γάλῳ ῥήτορι, κυρίῳ ὑμετέρῳ π-
μωτάτῳ.

Ες τὴν Κωνσταντίνε πόλει.

Intus.

Ερμόδωρον) ἰωάννῃ τῷ μεγάλῳ ῥήτορι
καὶ πρᾶττι.

Ἰεροδὸς Νικόλαος) ὁ λέτ(ης, ἐστὶν εἰς τῶν ἐ-
μὲ φιλεντων) ἔτ(ης) ἀδικεῖ) χαλεπὸν πῶς τὸ
ἐνταῦθα μέγα δυναμένῳ. Καὶ αὐτοῦ γὰρ δὲ
ὡς ὑμᾶς ὑπερ) δὲ δικαίς, ἔπιπτε) φασ ἀλλῶν,
τὸ ὑπερ) αὐτῶν) τὸν δὲ δικαίῳ αὐτῶν. σοφ) ἢ ἐργον
ἢ δὲ, χαλεπὸν ἐμὲν) ἔπιπτε) φασ ἀλλῶν, τὸ
ἔασαι ἀδικεῖν. Τὸ δὲ τῆς ὑποθέσεως δικαί-
ον, ὁ ἐπίπτε) φασ, ὁ πᾶσι) φασ, ὁ πᾶσι) φασ,
ὑποδ) φασ, ἀπαι) φασ: καὶ τὰ λοιπὰ) φασ, εἰς τὴν
ἐμὲ γὰρ) φασ, ἔπιπτε) φασ, ὁ πᾶσι) φασ, ἀπαι) φασ,
γὰρ, τῆς, νεῖς, ἢ δὲ) φασ, ἀπαι) φασ, γὰρ, τῆς, νεῖς,
δον) φασ, ἀπαι) φασ, τὸ γὰρ) φασ, ἔρρω) φασ, Φίλων
ἀρετῆς) φασ, αὐτὸς τὰ) φασ, ἀπαι) φασ, ἀπαι) φασ,
πὸ) φασ, γὰρ) φασ, ἀπαι) φασ, ἀπαι) φασ.

RESPONSVM.

† Η) φασ, ἰεροδὸς Νικόλαος) φασ, λέτ(ης) περ) φασ,
θεῖ) φασ, μοι) φασ, ἔπιπτε) φασ, σέ) φασ, σέ) φασ, σέ) φασ, σέ) φασ,
ἰατρῶν) φασ, σοφῶ) φασ, κύρι) φασ, ἐρμόδω) φασ, ἢ αὐτῇ
μικρῶ) φασ, ὡ) φασ, καὶ) φασ, μεγάλῃ) φασ, μικρῶ) φασ, μέ) φασ, τῷ) φασ,
κωνικῶς) φασ, ἐπε) φασ, κεν) φασ, σε) φασ, μεγάλῃ) φασ, δὲ) φασ, ὅ) φασ,
γὰρ) φασ, κατὰ) φασ, ὥ) φασ, τῃ) φασ, μεγάλῃ) φασ, καὶ) φασ, δὲ) φασ, φασ,
τῇ) φασ, δὲ) φασ, αὐτῇ) φασ, πᾶ) φασ, πᾶ) φασ, πᾶ) φασ, πᾶ) φασ,
ση) φασ, φασ, καὶ) φασ, μακρῶ) φασ, τῇ) φασ, δὲ) φασ, νικῇ) φασ, αὐτῇ) φασ,
ξ) φασ, φασ, τῶν) φασ, αὐτῇ) φασ, καὶ) φασ, τῇ) φασ, ὑποθέ) φασ, αὐτῇ) φασ,
φερομένων) φασ, πολλῶ) φασ, μέ) φασ, ἐπὶ) φασ, ὡ) φασ, δὲ) φασ, φασ,
ὡ) φασ, εἰ) φασ, ἀ) φασ, αὐτῇ) φασ, ἀπὸ) φασ, φασ, ἀπὸ) φασ, φασ,
δὲ) φασ.

NOBILI ET ERUDITISSIMO III.
viro, Ioanni Zygomalæ, magno Rhetori,
D. nostro honorando.

Constantinopolin.

Intus.

Hermodorus, Ioanni magno
Rhetori S.

Sacerdos Nicolaus Letza, ex eorum nume-
ro est, qui me diligunt. Hic iniuria afficitur a
quodam qui apud nos est et multum potest.
Confugit ergo ad vos, iuris sui obtinendi cau-
sa: patetate alij commissa, qui pro ipso ius po-
stulet. Tuæ iam partes sunt, meâ causa adesse
viro, et ab iniuria defendere. Causa autem
merita et firmamentum. Procurator ipse, qui
hanc tibi Epistolam reddet, exakte exponet:
et cetera, quæ ad rem pertinent, demonstra-
bit. Me namq, breuitas temporis plura scri-
bere nō sinit, naue iam è portu solucnte: ipsiq,
festinantes literas flagitant. Vale, amicorum
optime: et, quæ à me pratermissa sunt, ipse
addet. E Chios, Ianuar. XXIII.

Nicolai Let-
za, iniuriam
patientis, co-
mendatio.

RESPONSVM IOANNIS ZYGOM.

Epistola tua, quam de Sacerdote Nicolao
Letza ad me misisti, Medicorū solertissime,
venerande D. Hermodore, eadem, et parua,
et magna, mihi visa est Parua, quia Lacom-
e scripta: magna, quia magna efficit, magna
et efficacissima tua mutengis facultate, ami-
cum commendantis, eaq, per longam locorum
intercapedinem victorem declarantis. Quā-
quam enim aduersarij multa contrā attule-
runt: tamen ea nullius momenti esse conui-
cta sunt: omninoq, ut frigida cauillationes,
et iniusta oblocutiones, reiecta. Sa-
cerdos

Responsum
ad preced.
Epistolā, Lee-
zam uicisse.

x 3 cerdos

In X. τὸ χ, in compositione apud Poetas, pro λ uel εἴς, ut, ἀνὸ λείπωχ τὸ πλὺρό σου, non cesso à uestro latere.

Sed talia, quæ iam commemoravi, præcipuè Insularum & Poetarum sunt.

Να εἰ νόθῳ) Vi cleuetur. Σπώνω, eleuo, erigo: quod tempora certa à σπώνω format. Nam uerba sextæ coniugationis in ω, interponunt in uulgari lingua u. ut, σώνω, Fut. σάσω, ἰ σάω. In αω, pro αωω faciūt in Fut. ῥάω, u. gat. 6. ῥω, comburam: ἀλάῳ, flebo. In σω pariunt itidem ῥάω, u. ῥέω, u. ῥέω, tondebo.

Η δὲ σὴ αὐθούξια ἐπὶ τιμῇ) Tua D. manda: pro ἐπὶ τιμῇ, mander. Barbaro Græca phrasis honorificæ ἐπὶ τιμῇ personæ, προσφώνησις.

Απὸ ὧν τὴν ἰατρὴν γαμματισμὸν) Comparatiuorum constructioni inseruiunt præpositiones, ἀπὸ, ἐν, & παρὰ, seu παρὸ, pro παρὰ δὲ: ut, ἰστέ, τὸς ἐπὶ τοῦτο τὴν τρεῖς παύσας λαμπροτάτης ἐν τῇ ἐκδόντων τὰ διάφορα καὶ ποικίλα βρώμας τὰ βασιλικὰ. Vide, quomodo iciumum fecerit tres pueros (Babylonij Regis) habitiores illis, qui lautius Regibus uescebantur. Alexius Rarturus διὰ χαλκῆ. Ο διὰβολὸς τὸν ἀνθρώπου ἐκάρη ὁμοίον τῷ ζώῳ, ἢ χειρότερον ἀπ' αὐτῶ. Diabolus hominem similem bestijs fecit, & deteriorem ipsis. Idem concione 6. Ο θεὸς κέρδιον ἡθέλησε τὸ θάνατον τῷ υἱῷ τῷ πατρὶ πλὺ ἰστέον ἢ ἀμαρτίας. Deus maluit mortem filij, quàm uitam peccati. Idem Conc. 7. Πλυγορότερα θέλει λείπει νερὸ ἀπὸ ταῖς βρύσας, παρὸ ἀπὸ ἐσόντων ἔλν τῷ λόγῳ. Citius deerit aqua fontibus, quàm tibi materia dicendi.

Γεμαμέν) Lego, πῶπα μὲν, pro, ὅπῃ ἐπαμην, quem diximus.

Δ. ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΩ
αὐτῷ, κυρίῳ ἰωάννῃ τῷ Ζυγομαλᾷ, μεγάλῳ
ῥήτορι, ἡμῶν φίλῳ τιμωτάτῳ.

Πέμπω σοι τὸ μαριάλει. τὰ δ' ἄλλα παρὰ
ξίης τῇ ἐνετίῃσι φίλων ἀποκομιδῇ ἴωαι. Σὺ ὅ
εἰς δ' ἐπὶ ὧν ἡμεῖς διψῶμεν, θαρρῶν ῥεάφε
ἔδνα γὰρ τῷ νυνὶ τὴν ἑλπίδα οἰκόντων, ἴσα
σι φίλον ἔχω. ἔρρωσο, ἢ θεοδόσιον εἰς τὰ μα
θηματα θῆγε, καὶ ὁ τρεῖς, ἀθάνατον γὰρ πῇ
ῥεῖσι, καὶ πᾶς τῆς τύχης ἐπιβλαῖς ὃ δ' ἐδίδεν.
ῥω χίς, ἔα φέξεται, ἐκατομβαιῶν & γ.
φθινόντ.

Ερμόδωρ & λήσερχ.

DOCTISSIMO VIRO, IOANNI IIII
Zygomalæ, magno Rhetori, amico no-
stro reuerendo.

Mitto tibi Mariale. Cetera curabit qui-
dam meorum, quos Venetys habeo, amicorū,
ut ad te perferantur. Tu, si qua re opus ha-
bes, quam nos comparare queamus, fidenter
significa. Qui namq. mihi æquè, ec tu, amicus
sit: eorum, qui nunc Græciam incolunt, habeo
neminem. Vale, ac Theodosium nostrum ad
discendum incita, & acue. Immortale enim
virtus est: & fortune infidias non metuit. E-
chio CIOIO LX. anno, Iunij XXIX.

Hermodorus Lestarchus.

BARB. CONVERSIO, TH. ZYG. Δ.

Πέμπω σοι τὸ, καὶ τὰ ἄλλα θέλει τὸ δῶσαι κανέναν φίλῳ. ῥω κέναν, πᾶν τὸ βενετῶν,
διὰ τὴν ἑλπίδα ἐσὺ, ἰωάννῃ πᾶσι χεῖρα ἔσται, ἀπὸ ἡμεῖς διψῶμεν: ἐμὲ πᾶσα θάρρῳ ῥεάφε
μας. Κανέναν γὰρ ῥω ὅσοι τὰς τὴν ρωμαίαν καταπύχυν, ὁμοίᾳ δὲ ἔχω φίλον, ὡσὺ ἰστέον.
καὶ τ. ο. εἰς τὸ μάθημα ἀκνήσει τῶν, καὶ ἀναγκασιέτων, ἢ πᾶσι γὰρ ἐκαλοσύνη, πῶν δὲ ῥω
βενη, καὶ τὰ τυχερὰ δὲ τὰ φοβερά. ῥω τὴν χίον, εἰς τὰ α. φέξ.

MARTINI CRVSI ANNOTAT. IN IIII
Epistolam.

Τὸ μαριάλει) Μαριάλει (inquit Theodos.) βιβλίον ὄντι, ἔχον τὴν θεοτόν ἡμῶν. Lucæ 1. χαίρειν χαριτωμένη: Salutatio:
τὸ τοῦ διηλοῦ, ἢ χαίρειν ἀνθρώπου παρὰ τῷ θεῷ: ἀλλ' ἔχ' ἢ πᾶσι χαίρειν, καὶ διδίδωκε τοῖς ἀνθρώποις χαίρειν. Ποῦσαι S. Mariæ.
ῥω πολλοὶ τὴν ἀγίαν θεοτόν, ἢ πάντας ἡμῶν τῷ ὧν μετόχον, καὶ βασιλείαν τῇ νόσῳ καὶ τῷ νόσῳ ἀπαλλάξοντ,
σώτεραν ψυχῶν ἡμῶν, ὅσον, πολλὰ εἰς αὐτὴν βιβλίοι, μαριάλει καλεῖται: διδίδωκε αὐτῇ τὸ ῥεῖσι ἰστέον
ἐν ἡμῶν, ἀλλὰ λίαν τὰς θεῖας ῥεάφας μέχρη τὰυτῶν: ἢ τὴν τὴν ἐκ τῆς τιμῆς ἀνθρώπου ὃ διδόντ. χαίρειν ἡμῶν
γάλη, παρὰ τὰς ἄλλας γυναῖκας τῇ ἀγίᾳ παρὰ τὴν ἐκ τῆς, τὸ θεομύτορα γονοῖσι τῇ καὶ πᾶσι ἡμῶν. Salue Maria,
quæ gratiam accepisti: non quæ gratiam das. Multi enim, filij omnipotentiam cum ea communicant, facientes
Reginam mundi: & ut animarum conseruatricem, inuocant. Vnde tot de calibri, Marialia uocant: in quibus,
quæ Christo propriæ sunt, laudes, ei attribuntur: quod omnino contra S. literas est: Deo suum honorem homi-
ni non dante. Sed gratia contigit ei magna: quod mater Dei, & facta est, & nominatur. Ex cōcione Iacobi Heer-
brandi, Tybingæ 17. Mart. 1581. habita.

* 4 EIDEM.

Subiunct. να ἦτε, ut sis. να ἡμεῖς, ut simus. ἐὰν ἡδύκον ἦτον, si esset.
 Infinit. ἦτον, ναῖναι, esse.
 Particip. ἐστίν, ens, entes.
 eis se, utrumq; pro eis.

ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΔΟ-
 ματίτῳ ἀνδρὶ κυρίῳ ἰωάννῃ τῷ ζυγομα-
 λᾷ, τῆς μεγάλης ἑξ ἑκκλησίας με-
 γάλῳ ῥήτορι.

Intus.

† Ερμόδωρ Θ., ἰωάννῃ τῷ μεγάλῳ ῥήτορι
 εὐπράσιν.

† Τὸ μαρτάλει ὑπερχέο μοι τὶς τ' ἐν αὐτῷ
 φίλων παρὰ γὰρ ἐμὸν, ἐπιδαν λάβω, παρὰ
 ζήτημα, κομίσας ὁποῖός τις, πῶς σοι. τ' δι'
 ὁπρὸς ἀμμάτων τῶν λαλινικῶν παρὰ φρα-
 σιν καὶ ἐξηγήσιν, καὶ δημοσίων λόγων, ἐνετί-
 θεν ἐς ἡμᾶς διὰ κομίσαι τῶν παχίστων, ἐπι-
 μεληθήσομαι. Ἐάν τις ἄλλος σοι δεήσῃ: θαρρῶν
 ἐπίσταται τὸ εἶναι τὸ δῶμα τῶν. Ἡμεῖς γὰρ, καὶ
 μνημονες χάριτος καὶ λαβῆς, καὶ ἀντιπαρ-
 χεῖν, ἐτοιμοί: καὶ πῶς, παρὰ ἀνδρὸς, καὶ πα-
 ρείας. Ἐὰν λόγῳ περὶ φανῶς, καὶ ὅν ἐγὼ, ὡς ἀδελ-
 φῶν, καὶ φίλων, ἔδωκα πρὸς ἀγαθόν. Ἐάν τις παρ-
 νος, ὁ πᾶντα βασιλεύοντι δυνάμενος ἀληθὴς δέ-
 ξῃ, ἔκ κε μετὰ καρδίας λεγόμενα. Σὺ δ' ἀλ-
 λά κατ' ἐχθρὸν εὐπράσιν, καὶ ὑπαίνοισι, καὶ τ'
 φιλάτων τέκνων, καὶ γυναικός. Μικρὰ δ' αὖν,
 παρὰ φωνὴν ἐπελαθόμενος συστήσαι τῇ ὁμολογίᾳ
 ἑκομίσαι σοι τὸ παρὰ μετὰ τοῦ δικαίου
 καὶ οὐσίας αἰτήσεις, ὡς αὐτὸς παρὰ σοὶ ἐπὶ τῇ γῇ
 τῶν καὶ φίλων, ἀλλὰ σὺ μὲν, εὐοδῶν, ὅτι αἰ-
 τηθεὶς σὺν ἀμελήσει. ἐγὼ δ' ἐπὶ τῇ φωνῇ παλα-
 κὶς ἀπλήσας, ἐδαν ἄλλο παρὰ μετὰ ἀκρίβως: ἡ
 ὅτι ὁ πᾶς, ὁ παρὰ ζήτημα λάβων, αὐτῷ
 παρὰ ὑμῖν ἐν βυζαντίῳ νῦν ἐστὶ: καὶ αὐτὸς
 ὁ λάβων τὰ ζήτημα, παρέχει τὸ ζήτημα. ἡ-
 μεῖς δ' ἐδυνάμεθα ἀναγκάσαι πάντας ὑπὲρ
 παρὰ οὐσίας καὶ αὐτὸς οἶδα πᾶντα μάστιγι.
 εἰ δ' ὁ ἦτος δέδοται εἰς τὸ πᾶν: τὸ πᾶν δ' ἐν μόνον ἀπὸ
 λαῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἀλλὰ, πᾶς ἐκ τῶν νόμων, ἀ-
 ναγκάει, ζήτημα μετὰ: ὡς ἀναγκάσαι, δ' πα-
 ρεῖται τὸ ζήτημα, καὶ τὰς γε ἐνεκα μὴ δέ σοι με-
 λείπει μοι γὰρ τὰς μελῆς. Θεοδόσιος, τὸ φίλτα-
 τόν, ἀσπάζομαι. Δοτὸν χάριτος, καὶ φέρεις δ' οὐδ'
 ζήτημα, ἐκαστομβαίων Θ. φθίνον Θ.

* τὰ φων
 αἰτίον αἰ-
 χούτος esse
 Theodosius
 αἰ.

DOCTISSIMO ET SAPIENTI VI.
 viro, D. Ioanni Zygomalæ, magno ma-
 gnæ Dei Ecclesiæ Rhe-

tori.

Intus.

Hermodorus, Ioanni M. Rhe-
 tori S.

Mariale mihi quidam hic amicorū pro-
 misit. Id ubi accepero: statim perferentē na-
 ctus, ad te mitā Epigrammatum Latinā pha-
 raphrasin & explicationem, ac Demosthenis
 orationes, ē Venetijs ad vos quā celeritē
 perferendas curabo. Quinetiam, si quid ali-
 ud tibi opus erit, cum fiducia scribe. Accipies
 enim, quæ haberi poterūt. Nos enim, gratiæ
 memores sumus: nec est beneficium, quod ego
 non accipere: nec remunerari sim paratus: id
 quæ a viro, qui & doctrina, & dicendi facul-
 tate, est illustris: quem ego, ut fratrem, & dili-
 go, & in honore habeo. Quæ vera esse, & ex
 intimo animi mei sensu prolata, & pū, quod
 omnia examinare proferre, potest, demon-
 strabit. Tibi verò ut ex sententia & optatis
 omnia succedant: & ut cum charissimis libe-
 ris uxoreq; valeas, precor. Propemodum in-
 ter scribendum oblitus sum: ne commendare
 tibi eum, qui has reddit. Is asserti iustum &
 sanctum postulatū, sicut ipse audies. Est au-
 tem unus meorum vicinorum & amicorum.
 Scio ego certō, ubi appellatus fueris, rem
 haud neglecturum. Ego verò, quamvis sape
 minatus es Tzaphlū sim: nihil aliud ex ipso
 audio: quā filiū, qui pecunias accepit, nunc
 istic apud vos Byzantijs esse. Ipse itaq; qui il-
 las accepit, pro debito satisfaciēt. Non possu-
 mus nos patrē pro filio cogere: sicut & ipse tu
 maximē omnium nosti. Si verò huc venerit fi-
 lius: tunc nō minis tantū, sed ceteris quaq; qd
 ex legibus haberi poterunt, necessitatibus, a-
 temur: quib; illū ad persolvendū es alium
 cogamus. Itaq; securus tu ab hac parte esto.
 Mihi enim cura est. Charissimū nostrū Theo-
 dosium saluto. Datum Chij XXII. Junij, anno
 Christi CIO IO LX.

Libros mitā
 tam.

Sum tibi et
 stantem ami-
 cus.

Petitionem
 huius Nun-
 tij tibi com-
 mendo.

Filius ad per-
 solutionē co-
 getur, non
 pater.

BARB. CONVERSIO, TH. ZYG. 7.

Τὸ χαρὶ τῆς πεναγίας ἐταξί μετὰ τὸ ἑνὸς φίλου ἀπὸ ἐδῶ, καὶ μετὰ τὸ δῶσαι. Τὸ ὁποῖον
 ἐταξί μετὰ λαβῶν: παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, πᾶς γὰρ τὸ φέρει, καὶ ὁπρὸς χάριτος, θέλω σε τὸ πᾶν φέρει.
 τῷ

τῶν ἡ φράγγικῶν ἐξήγησιν τ. ο. δὸτ' οὐκ ἐπὶ τὴν βενετιανὰν ἐλθὼν τὸ πικρὺ τερον, θέλω δ' ἡμελεθῆναι καὶ
αὐτὴν καὶ τίποτε ἄλλο σὺ καμνη χρεῖα: μετὰ τὸν ὅσον φράγε. θέλεις δ' ἡπίτῃ γὰρ ὅτι ὡς δυνάστης
ἡμῶν. Εἰμὶ γὰρ καὶ ἐνθυμῶμεσθ' ἐν τῶν καλοσυνώων: καὶ νῦν τὴν πάρομεν. ἔν τῶν δ' ὅσων μεν, ἐτοι-
μοι καὶ μάλλον, δὸτ' αὐθιγὰ πᾶσι: πᾶσι μὲν παῖδ' ὄντι, καὶ μὲν πᾶσι, εἴνε σὺ δ' ὅσον: καὶ τὸν ὅποιον ἐ-
γὼ, ὡς αὐτὸν ἀδελφόν, καὶ ἀγαπῶ καὶ τιμῶ. ἔτι δ' ἐπεὶ πᾶσι φράσω, ὁ καμρὸς, ὁ πᾶσι λαμπρὸς ἐν τῶν
ἐξεπίσει, θέλει τὸ δ' εἰς ἀληθινὰ: καὶ δὸτ' ὅλῳ μὲν τὴν καρδίαν πᾶσι τὰ λέγω. Εὐλοιοῦν, ὡ-
σοῦ ἡ θέλεις τὸν ἡμελεθῆναι, ἀμπεῖ νῦν δ' ἐν τῶν καλῶν, καὶ νῦν ὅσον μετὰ τῶν ἡμελεθῆναι σὺ παῖδ' αὐτῶν, καὶ
τῶν γυναικῶν. τὸν ἡμελεθῆναι, φράσῃς ἐξ ἐχαστα, νῦν συμμαρτυρήσω, καὶ νῦν καλολαλήσω, τὰ τῶν,
ὅπῃ σὺ φέρει τὸ γ'. ὁ ὅποιος δ' ἐπ' ὅσον δ' ἰκίαν καὶ ἀγίαν ζητησιν: ὡς αὐτὸς θέλεις ἀκρῶς, ἡ ἐρωτήσας
ἡ μάθεις. εἴνε ἡ δὸτ' ὅσον γὰρ τῶν καὶ ἀγαπῶμεν. ἀλλὰ εὐλοιοῦν, καλὰ τὸ ἡμελεθῆναι, ὅτι ζητηθεὶς καὶ πα-
ρακαλεθεὶς, δὲν θέλεις τὸ ἀμελεθῆναι. ἐγὼ ἡ τ. ο. πολλὰς φράσας τὸ φράσῃς: καὶ ἄλλο τίποτε
δὲν ἀκρῶς ἀπ' αὐτοῦ, πᾶσι, ὅτι τὸ παῖδ' ὅσον, ὅπῃ τὰ ἡμελεθῆναι ἐπ' ἡμε, αὐτὸν ἐξ ἐχαστα ἐν τῶν πόλιν εἶναι τῶ-
ρα. καὶ αὐτὸς, πᾶσι ἐπ' ἡμε τὰ ἡμελεθῆναι, θέλει πᾶσι καὶ τὸ φράσῃς. εἰμὶ γὰρ, δὲν δ' ὡς μεν, νῦν βιά-
σωμεν πατέρα Διὸς. παῖδ' ὅσον καὶ εὐλοιοῦν, ἀπὸ τῶν καλῶν, ἀμπεῖ, αὐτὸν ὅσον τὰ θέλει ἐλθῇ τὸ
τε τὸ φράσῃς, μὲν φράσῃς, ἀλλὰ καὶ μὲν ἄλλαις τὰ νόμῳ βίαις, θέλομεν φράσῃς: ὡς
νῦν τὸν αὐτὸν καλῶμεν, νῦν πᾶσι τὸ φράσῃς. λοιποῦ, Διὸς τὸ μὲν ἐμὴν ἐχέει εὐλοιοῦν. ἐγὼ γὰρ θέ-
λω φροντιστῇ. τ. ο. χαίρετ' ὅσον τὴν χίον. (καὶ ἐν τῶν φράσῃς.)

MART. CRVSI ANNOTAT. IN SEXTAM
Epistolam.

Vocatur ἀντιπεριστάτως hæc Epistola à Theodosio, responsoria.

Ὁ παῖς τῆς βενετιανῆς Simonides τὸν χρόνον σοφώτατον dixit, tempus esse sapientissimum. Aristot. 4. phys. c. 13. in Proverbio tamen apud Erasmus, Tempus omnia reuelat, Thaleti ascribitur.

Scholæ Græcorum.

Θεολόγιον τὸ φιλότατον) Tunc literis adhuc operam dantem. Ex Gerlachio cognoui, plerisque Græcorum te-
plis, in singulis civitatibus, Scholæ puerorum adiunctas esse: in quibus nullæ sint classes, nec diuersæ lectiones:
sed unus Præceptor, pueros in Psalterio, Horologio, Acoluthijs, alijsq; libris, quorum in Ecclesijs usus sit, in-
stituens. Ab Ioan. Zygomala, complures Patriarchatus officiales antiquam linguam mediocriter doctos esse.
Etiam à Doctioribus Græciæ, Discipulos ad illam ali. Propter eam discendam, Italiæ quoq; Academiæ, à Pelo-
ponensis, Cretensibus, Chijs, adri.

Απὸ τῶν ἡμελεθῆναι, omnium optime.

Chij deseri-
ptio.

Απὸ τῶν ἡμελεθῆναι Chij ambitus, nostro tempore à nautis æstimatur 124000, passuum. Partes eius, duæ sunt.
Vna superior, quæ ad occasum Solis spectat: montosa, soliosa, profundis et tenebrosis vallibus impedita: ex
quibus, plures flumines, molendinorum rotas impellentes, mare influunt. Ibi multæ pulchræ arces: quarum aliæ
in montibus, aliæ, in planitie. Ibi, summa fertilitas rerum omnis generis. Ibi in angulo quodam, occasum uer-
sus, S. Helie mons est: in cuius arce ueteri, fertur ab incolis, Homeri sepulchrum esse: qui natus in pago quodam
illius tractus sit, Homero appellato. Altera pars, inferior est, in meridiem spectans: olim Phæa promontoriū
nunc caput mastiches: quod ibi nascantur arbores, ex quibus mastiche colligitur, lentisco similes, sed altiores.
Singulari subditis à magistratu mandatur, diligenter colere illas arbores: et quotannis certum uasorum, in qui-
bus mastiche, numerum pendere. Urbs ipsa Chios, decem milliarib. sub portu Delphino sita ad ortu Solis per-
tinet, moenibus et fossis probe munita. Plateæ inibi, latæ et pulchræ: domus et Tempia, ad figuram et mo-
dum Italiæ edificata: suburbia ancena, in quibus multi horti pulchri uariorum fructuum. Incolæ, humani et
hospitales, musicæ rerumque laudabilium studiosi: partim Genuenses, partim Græci, partim Iudei. peculiā-
rem autem plateam incolunt Iudei: et magno pileo flauo ab alijs internoscuntur. Græci, Patriarchæ By-
zantino parent: Templum habentes in montanis, quinq; milliaribus ab oppido, occasum uersus, quod omnium
in Cycladibus insulis Templorū pulcherrimum iudicatur: artificiosis tessellati operis imaginibus, à Constan-
tino Monomacho, ut indigene aiunt, edificatum. Fœminis Chijs, nihil formosius, elegantius, ciuilius, tum natu-
rali proportionem membrorum corporis, tum uestitus aptitudine et decore, ex serico uilloso, et alijs serici ge-
neribus. Breuiter ex nauigatione Nicolai de Nicolais, anno 1551. circiter suscepta, Noribergæ 1572. Germanicè,
et Venetijs 1580. Italicè edita. Le belle donne, & loggiadre donzelle (inquit) di chio, ci vforano
ogni cortesia, & honesta liberalità. Si che ardisco ben dire, & con verità affermare, ch'
io non credo hauer veduto in nassuno altro luogo, oue, io sia stato, gente piu amoreuol-
le, & ciuile ne che piu cerchi, con ogni honestà di acquistar la gratia de forestieri, di
questa.

Fœminarum
ibi eleganti-
a & ciuilitas.

T R

SAPIENTI VIRO M^A. VII.
E Moldavia
gno Rhetorimagna Dei Ecclesie,
in Patriarcheo.

Index.

Laudat Rhem-
torum.

Accepi Epistolam tuam, omnis liberalis eruditionis plenam: nec unius benevolentia erga me, & meos subiectos, refertam. Laudo ingenij tui felicitatem. Gratulator etiam imperatrici urbi, quod talem habeat virum, tanquam residuum quiddam veteris in Philosophia felicitatis. Bene quoque animo erga te affectus sum, qui talem de me existimationem habes: nec patiar, ut pulcherrima tua de nobis spe frustreris: sed ut talis reperiar, qualem tu me iudicas. Quoniam igitur principati meo, diuinitus mihi concesso, omnes letatur: praesertim ij, qui mihi subditi sunt: cum non fortuito, sed diuinitus, nobis concessum esse, cogitandum est. Itaque, tu, si quid rerum, quae apud nos sunt, tibi opus est: mihi significa. Ego enim alacriter id prestabo: si modo ex eo genere sit, quod prestari potest. Ad sanctissimum quod attinet Dominum: per omnia me illi dicto audientem commendo: & nec dictum, nec factum ullum, absque ipsius concessu peragam. Vale.

Fauts ci

Gratificari
paratus.

Patriarchæ
obediens:

Anno ab incarnata dispensatione Domini
nostri Iesu Christi MD LXII.

Mr. W. G. F.

Βασιλεὺς μολδαβίας. Despotia, Rex Moldavia.

Εδ' ἔχ' ἡλικία τὴν γραφὴν σε, γεμεῖστί τιν' ἀπόλων τὴν ἐλπίδα, τὴν παῖδ' οὐκ ἔχον, καὶ ὄχι λιγὺν περὶ τῆς περὶ ἐμὴν, καὶ οὐκ ἀνθρώπου, πρὸς ὀλίγω, καλοσύνης. Ἐπαινῶ λοιπὸν τῆς φύσεως σου τὴν δύναμιν. χαίρειναι ἔεις τὴν πόλιν, ὅπου καὶ τέτοιον ἄνδρα, ὡς σὺ, τίπτε δ' ὀνομαζομένης τῆς παλαιάς εἰς τὰ μαθηματὰ καλοῦσιν ἡλικίας, καλὰ ἐνθυμῆσαι καὶ διὰ σέθεν, ὅπου καὶ τέτοιαν φαντασίαν διὰ ἐμὴν. Οὐδὲ μὴ τῆς ἐδικῆς σε εἰς ἐμὴν πολλὰ καλῆς ἐλπίδας νὰ σφάλλω, ἀλλὰ τί ποιας λογῆς ἄμπε νὰ ἡμῶν, ὅπου δ' ὀνομαζομένην κρινόμεναι. Ἐπεὶ δ' ἡ λοιπὴν ἡ ἐδική μου, δὸτ' ἡ θεομνηστική ἐξ ἐστιά ὅλως κἀμνενὰ χαίρειναι, καὶ περισσώτερον οὐκ ὄλως μου, ἢ καὶ ἐκείνης, πρὸς με ἀνδρῶν, ἢ καὶ ὀλίγω τρεῖς ἐπὶ τὴν τὴν ἐξ ἐστίαν, ὅχι δὸτ' τὴν τύχην, ἀλλὰ δὸτ' ἡ θεομνηστική ἡμῶν ἀσμετρεῖται. Εὐσὶ λοιπὸν, ἀν' ἵπποτε τῶν τόπων τῶν χρεάζεσθαι, ἐμὴν τὸ φανερῶς εἰς ἐγὼ ἐσέναι γλυκεῖα ἐπὶ τὸ πλάσσειν. ἔεις τὸν πρὸς ὅλα τὰ λόγους ὑποκρίσιναι μαρτυρῶ, ἔεις δ' ἐλογον, ἐδ' ἐργον, χωρὶς τὴν ἐδικὴν τὴν γνώμην, θελῶ πειρώσω, ὑγίαινεῖν, ὡς εἶσε καλὰ.

MAR-

MART. CRYSII ANNOTAT. IN SEPTIMAM
Epistolam.Rhetores
duo.Despota
Moldaviae,
Ioannes.Et Iacobus
Basilicus.

Moldavia.

μυρία ῥήτορι) Duos esse Patriarchicos Rhetores: postquam Ioannes Zygomalas factus sit μέγας ῥήτωρ
ῥητορὶ ἐγγυησὺν: audiui ex Gerlach. 1579. quorum minori, seu inferiori, nomen sit Gabras, & habeat ux-
orem. Per μέγαν ῥήτορα, intelligitur hic Ioan. Zygomalas: hic Despota, seu Regi Moldaviae, ut qui nuper ad-
ministrationem iniunxit, grandauius, ut intelligo. Nam αὐτοκρατορὶν vocat hanc Epistolam Theodosius. Eū
Despotam idem in sequenti Epistola nominat Ioannem: doctum perhibens fuisse, Hermodori (de quo supra)
condiscipulum, præceptorem Ioanne Lascari: qui αὐτὸς ἦν Constantini Lascaris (cuius ῥαμματισμὸς, 1470. scri-
pta, habemus) fuerit. Die autē m 14. Septemb. 79. Petrus Babinianus Sclavicus Transylvanicus, iuuenis proce-
rus, apud nos Tybingæ, studio Theologiæ operam dāns, mihi indicavit: Despotam Moldaviae Ioannem, eodē
1561. anno, quo hanc Epistolam scripsit, interfectum ab alio quodam esse, Principatū eius appetente: quod scil.
precio uenitatur Despotatus à Turca, plus offerentibus. Ante hunc Ioannem, ibidem Despotam fuisse audiui,
Heracidem Iacobum Basilicum, Despotam Sani, Marchionem Pari, circa annum 1556. quem & ipsum ibi oc-
cissum esse. Reliquerat is Vlna, apud Præceptorem meum piæ memor. D. Gregoriū Leonhardum, hoc sequēs
in charitula, sua manu sic scriptum: sicut ego 23. Ianuar. 79. a filio eius ὁμωνύμῳ, meo charissimō, descripsi.

Ἐστὶς ὁ ῥήτορ καὶ ἀλφειὸς ὄντι, καὶ ὁ πρὸς αὐτὸν εἰς αὐτὸν καὶ βασιλεὺς ἐσθλὸς ἐστίν. Ἐὰν αὐτὸς ὄντι μόνος ἀλλοθι
πὸς ἑσὲ καὶ σωτήρ.

Ἰωάννης ὁ βασιλεὺς Ἀνατόλιος ὁ ἄρμυρ, καὶ μαρτυρεῖται ὅτι παρὲς ἡμῶν ἰκάνοντος παλατιῶν. Ab eo creatus fue-
rat Poeta, Zacharias Onibus: qui nobiscum Tybingæ fuit 64. & 72.

Moldavia (inquit Gerlach.) habet suum Valuodam, seu Despotam: sicut & Vualachia. Sed Moldaviae homi-
nes, ciuiliores sunt, & multi ibi nobiles: licet antehac à Mich. Cantacuzeno afflicti.

Εἰ τι τὸ ἀνταρθεῖ τὸ ἂν positum in Autographo est, pro τ. Nisi intelligas, ἀνταρθεῖ παρὰ τὸν ἄρμυρ.

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ
οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἰωάννα φ, καὶ ἀρχιε-
πισκόπῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εὐ-
πρεπῶς.

Εἰ μὴ τὰ συμβαίνοντά μοι, καὶ τὸν θάνα-
τον ἡμετέρῳ ἡγεμόνος, ἐν τῇ μολδαβία, ὡς
ἀνέβη, τῇ σὺ παναγιότητι: ὅσα αὐτὸν ὠκνησα
περὶ τῶν ἀκρίβως διεξελθόντων: μὴ ἢ τοῖς
ἐχθροῦ δὲ ἐμοὶ διακακέσις δέναι, ὥστε κα-
κῶς ἐμε λέγειν, ὡς περὶ παλαιὰ φρενέμεν, &
ἵνα μὴ τις τῶν κείνων ἀνέκτων παραχρῆντα, ἐ-
μοὶ ἀντιβῇ: καὶ ἂν παρὰ τὴν πολλὰς ὅτι
δὴ μοι ῥαυμοῖς φρενὸν τυχὼν ἐξεγνέοι:
μερικῶς ῥα ψαύειται, τῶν τῶν σὺ πανα-
γιότητι σὺν ὀλιγωρήσει. Εἰ μὲν, ὡς λογιζο-
μαι αὐτῇ: ὡς δὲ τῇ πᾶσι παναγιότητι τῇ νῦν
αἰθρῶν, ὡς αὐτῇ, ὡς ἐπιθυμῶ, ὡς ῥα
σοινομιζομαι. Αὐτὴ ἡμῶν φημι, ὡς ἐμὲ ἀξία,
ἔτε τῶν ἐμῶν βίαι, ὡς παρ' ὑμῶν ἐξήσασιν: ἀλλ' ἐκεί-
νων ὅσοι τὰ ποιεῖται φιλεῖσι παλατιῶν ἐλέ-
γειν. Τὴν αὐτὴν ἐποίησα, ὡς ἐκείνων τῶν
βαρβαρῶν διακόμεν, ὡς ῥα πάντων τῶν
ἀλλῶν ἀμελόμεν: καὶ φερόμεν ἀρε-
τὴν δικαστῆν πᾶσι τῶν ἀδικούντων δολοφόν-
των μεγάλων ἐκκλησίαν. Τοῖνυν, ὡς τῆς τῶ-
ν ἀπολογίας καὶ ἀπολογίας, ἔτε τῆς ὀπι-
στολής δεκτικῆς πρὸς ταῦτά: καὶ τὸ μέλλον, τὸ
παρὰ τὴν ἐμὴν ἐρχόμεν, ὡς αὐτὸς, καὶ ἐμὲ
ἵνα σπασωμένος: ἐχω καὶ ἕτερα ἵνα κοινώσω
τῇ σὺ παναγιότητι, ὑπὲρ τῆς μεγάλης ἐμῆς
ἐκκλησίας. Εἰ τῶν καὶ ὀπισθοκαλῶ σοὶ κομι-
ζω

SANCTISSIMO ET OECU-
menico Patriarchæ Iosapho, Constan-
tinopoleos Archiepiscopo Sa-
ludem.

Si easque mihi post mortem principis no-
stri, in Moldavia acciderunt, essent inaudita
sanctitati tue: haud equidem dubitarem, de il-
lis accuratè perscribere: nec inimicum aduer-
sus me animum gerentib. ansam malè de me
loquendi dare. Quod dudum ego metuens,
ne quis, quæ ab illis stultè gesta esset, mihi tri-
bueret: non semel, sed sepe, quādo cūq. mi-
hi Tabellariorum facultas daretur: particu-
latim de illis sanctitati tue scribere non præ-
termisi. Ego sanè, quāquā me innocentem esse
existimo: tamē malitia huius temporis homi-
num, ut audio, reus apud te existimor. At-
qui ea fama, neque me digna est, mea apud
vos acta vita: sed illorum, qui talia fingere et
spargere solent. Quid enim fecissem, illis Bar-
baris infestantibus, ceteris omnibus me ne-
gligentibus? Confugiendum itaq. ad Iudicē
aliquem, iniuriā patientibus opitulatorem
magnam videlicet Ecclesiā. Cū verò ad cri-
mina istorū non simplex respondēdi, modus
sit: nec vnus literis, quantum satis, ea dilui
possint: in aliud tempus rem referuo. Quan-
do igitur, Deo bene iuvante, incolumis
istuc peruenero: habeo & alia quædam, de
quibus cū S. tua communiter, ad magnam
Dei Ecclesiam attinētibus. Insuper Epistolas
tibi

VIII.

Calumniæ
contra me.Tu uerò his
credere no-
li.

Istuc uenit

ζωσοφῶν πινῶν ἀνδρῶν: ὑπὲρ ὧν ἐκοινωνοῦμαι
τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Θεωνᾷ: ὡς ἀνδρι-
σοφῶν, καὶ ἀληθῶς κερταί δυνάμει. ἐκ τῶν
ἐν τῷ παρτερίῳ, ἐπὶ σοὶ ὁ δὲ ὅξιν ὁ δὲ σκεπ-
λερῶς: ἐμὲ τοῖς σοῖς θεάμασι βεβαιότερον καὶ
ἀσφαλέστερον ποιῶν. ἔτε γὰρ ἐμὴ συντοχία, ἐ-
πίπλησιν πῖνα, εὐνοίαν ἐπίσθ' τῇ σὴ παναγιότη-
τι, ἔτι τι λελήσεται ἀπὸ δὲ ἀληθείας: ἀλλ',
ὥστερ δὲ εἰλικρινῶς Διανείας τὰτα σοὶ θεά-
φωστῶς, ἐπερ τὸ δυνάτ' ἢ, πάντα σοὶ δι' ἔργων
παράσῃσιν. τότε δὲ καὶ τὴν τραγωδίαν, ἢ μάλ-
λον ἐπὶ ἐμῇ ψυχῇ ἀγῶνα, τῶν περὶ ἐμὲ γεγε-
νημένων, ἐξηγήσεται. ἐρῶ σοὶ ἐν χρεῖσιν, καὶ ἐν
τῷ δὲ χαίρει τῷ σὴ παναγιότητι. Ὁ μεμνησθῆναι
λιών. Ὁ δὲ ἐπὶ δέκα, ἐν ἑτὶ δὲ τῷ ἐν σὴ οἰ-
κονομίας. Ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐν χρεῖσιν, α. φ. ξ.

ὁ καὶ τὰ πάντα σοὶ δὲ ἄλλ' Ὁ Δη-
μητρίῳ.

tibi adfero quorundam doctiorum hominum: de
quib. reuerendiss. Metropolitae Theonae co-
municavi. vi viro sapiente, & optimo veri-
tatis iudice. De his itaq. q̄ proposita sunt, si
quid tibi videbitur non ab re dici. me literis
tuis certiorē fieri, & confirmatorem, velim.
Nec. n. congressus meus, fucata aliqua ad S.
tuā. asseret benevolentiam: nec a veritate
dissonans diceretur quicquam: sed, sicut hac
sincero ad te animo scribo ita, si fieri pote-
rit, omnia tibi rebus ipsis comprobabo. Tunc
tragediā quoq. vel certamē potius de ani-
ma, in rerū gestione mihi obiectū, exponā.
Vale in Christo meiq. in precib. S. tuae me-
mor eslo. Data XV. Ianuar. anno salutis, as-
sumptione humanae naturae a D. nostro Iesu
Christi parte, CIO IO LX.

S. tuæ

in omnibus servire paratissimus,
Demetrius.

BARB. CONVERSIO, THEOD. ZYG. η.

Ἐάν, ὅσα με ἐσβέβησαν, ὑστερον ἀφ' ἀπὸ θανεν ὁ ἐδικός με ἀνδρὶς (ὁ γὰρ θεῶν ἔπος δὲ μὴ
κριός, ἔστι μεν μαθητὴς τῷ σοφῷ ἐρμολώῳ: νοτάριος ἢ ῥηγὶς μογδαβίας, ἔξ ἑαυτοῦ τὴν αἰ-
θεν διπλωτὴν δι' ἐκείνου. καὶ γὰρ σοφός, καὶ ὁ δὲ παύσις ἐπὶ ἰοαννῆς, καὶ συμμαθητὴς ἐρμολώου: φερε-
σάντων ἀμφω παρὰ ἰωαννῆν τῷ λάσκαρι, τῷ ἀνελίῳ Κωνσταντίνῳ ἢ Λασκαρῶς) εἰς τὴν μογδα-
βίαν, δὲ ἐν θηλες τὰ μαθητὴ, ἢ δὲ τῷ ἡγεσῆς. π'. δὲ ἐν θηλεῖ ὁ κενεψῆ, καὶ σὺ τῷ φανερῶσιν καλᾷ
γὰρ καὶ μὲν δὲ ὅσω ἀφ' ἐρμολώου εἰς τὰς ἐχθρὰς με, καὶ με καταγορεῖ. τὸ ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν φερεσιν
γὰρ καὶ μὲν κανείς, ὅσα ἐκείνου λολα ἐκαμάρ, ἀπάνω με ῥίξῃ, ὅτι μίαν φερεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς, ὅτι
ἡμεῖς ἀνθρωπῶν, ἀπὸ ὀλίγα καὶ θεῶν ἀφ' αὐτῶν τῶν π'. δὲ ἐκ κενεψῆ. ἐγὼ γὰρ, ὡς αἰ βάλω εἰς τὴν
νῆμ με, δὲ ἐπὶ αἰαί: ἀμὴ ἢ πονηρὰ τὴν αἰθερῶν, πᾶσις ἡμεῖς, ἐνωπόρσε (ἢ ἐμπεδοῖ) με
ἐκαμάρ. ἐπὶ τῇ λοιπῇ ἢ ἀκοῇ, ἢ π' ἐδικὴ με, ἢ τὸ ζῶν με, ὅτι ζῶσα κεντρίσας (δὲ ἐπὶ τῇ ζῶσιν
ἐν παρτερίῳ) ἀλλὰ ἐκείνων, ὅτι τοιαῦτα πρᾶγμα εἰς σιωπῆσιν, καὶ πᾶσις, καὶ καὶ φερεσιν.
Διότι, π' ἢ θηλες καὶ κενεψῆ, ὅσα ἐκείνης, τὰς χοντῆς ἀνθρώπων δὲ κενεψῆ, ἢ φερεσιν, καὶ
καὶ φερεσιν, καὶ ὅσα ἐπὶ τῇ ἐπὶ λοιπῇ: ἢ, καὶ παρὸς δὲ αἰαί εἰς τὴν π'. π' ὡς ἐκ τῆς τῶν ἀνδρῶν
μενωρὶς π' ἢ τῇ λοιπῇ ἢ τῇ τῶν ἀνδρῶν, δὲ ἐν ἐμῇ, ἀμὴ με περὶ ἐμῆς: καὶ ἢ θεῶν δὲ
φθαίει εἰς αὐτῶν: εἰς τὴν ἐρχόμενον καὶ ὅσα ἀφ' αὐτῶν ταῦτα, ὅτι τῇ λοιπῇ ἔλθω αὐτῶν αὐτῶν, με τὴν χα-
ερ τῇ θεῶν καὶ ὅσα ὅσα ἐκείνης: ἔχω καὶ ἀλλὰ πᾶσις, καὶ συνομιλήσω τὴν π'. π'. ἀφ' αὐτῶν τὴν ἐκ κλη-
σίας, ἀπ' αὐτῶν εἰς ταῦτα, π' ἢ θηλεῖ σ' ἐπὶ εἰ, καὶ σ'. φερεσιν θηλεῖ θεῶν καὶ μενωρ, ἀφ' αὐτῶν π' ἢ
ἐσωμιλήσω καὶ μετὰ τῶν ὅσα, ὅσα φερεσιν, τὴν ἀληθειαν δὲ ὡς π' καὶ ἀφ' αὐτῶν, ἢ καὶ ἐξ-
κατὰ τῆς, ἢ καὶ γνωρίσω, καὶ ὅσα ἐπὶ ταῦτα, ὅσα θηλεῖ π' ἢ ἐμπεδοῖ, ἐπὶ σ' φαίη, π' ἢ σ' ἐξ-
ἀπὸ γνωρίσω λέγει: ἐμῶν μετὰ γ'. βεβαιότερον καὶ συγχορ καμάρ. ἢ δὲ γὰρ ἐδικὴ με συνομιλία,
ὅσα ἀπ' αὐτῶν θηλεῖ φερεσιν τὴν π'. π'. ἢ θηλεῖ ἐπὶ ἐξ ἀπὸ τὴν ἀληθειαν: ἀλλὰ, ὡς π' ἀπὸ
κατὰ τὴν καρδίαν ἐπὶ ταῦτα σ' ἢ θεῶν: τοιοῦτο π' ἢ, ἀφ' αὐτῶν, ὅσα ἐμπεδοῖ με ἢ ἢ ἀπὸ
δ' αὐτῶν, τότε λοιπὴ καὶ τὴν λύπην με, ἢ καὶ ἐπὶ καλὴ π' ἢ κίνδυνον τῇ ζῶσιν με, ὅτι γινεῖ εἰς ἐμὴν
ναυ, θηλεῖ ἐξηγήσιν, καὶ φανερῶσιν. ὡς γινεῖ με βεβαιῶν καὶ π' ἢ: καὶ ἐμῶν, ὅτι παρὸς ἀφ' αὐτῶν, ἐν-
θυμῶμαι.

MARTINI CRUSII ANNOTATIONES IN OCTAVAM
EPISTOLAM.

Inscribitur hoc θεῶν a Theodosio, φίλῳ καὶ ἀγαπῶντι, ἀμὴ κομόνησιν: qui ait, hunc Demetriū fuisse
Discipulum doctissimi Hermodori Lectarche: et Notarium, seu Scribam, Regis Bogdanie, id est, Moldaviae: qui
precedentem Epistolā operā ipsius scripsisset. Sed utriusq. Epistolae numerus annorum, quibus in extremo po-
nuntur scriptae, non consentit.

y

T. 16

Denomina- Τοις ἑξῆς λέξις. Nominibus in ωδus, tota sub ω subscribendum existimo: quia cōponuntur ex nomine εἰδός.
tiva in Ut, ὀφειδός, habens formam serpentis, sicut anguilla: pro quo Aristoteles, περὶ ζώων ποσειάς cap. 7. dicit, ἐπιδό-
ωδus. δος, τὰ αἱ νύκτες, καὶ μὴ χόρταστος, οἷον οἱ: καὶ ἀνέμωρος, αἵ ἐγγέλους, καὶ οἱ γόνυγες, καὶ αἱ μέγενοιαι: καὶ τὰ ἄλλα, οἷον
 ὅσα ἔχει τὸν μορφὴν ὀφιδὸς ὁφείας. Sic apud eundem, eadem significatione ponuntur, γεοειδής, sub finem libri
 1. περὶ ζώων γορεσίως: καὶ γεωδής lib. 2. cap. 1. eiusdem operis. Ibi et ωωδής, atq; ωοειδής, habens formam oui.
 Sic ὀρνιθόδης, 1. περὶ ὀρνίθων 1. pro ὀρνιθείδης, ita quoq; idem significat νεφελοδής, ac νεφελοειδής: καὶ νεφ-
 νωδής, ac νεφνωειδής, 4. περὶ μετ. β. At copiam etiam τοῦ εἰς ωδus significant: ut, λιθοδής lapidosus? Verū es-
 t: quia, quod lapidosum est, toti Lapideo simile est: aut quia forma, ubicunq; est, ibi tota est. Totus lapis, totam for-
 mam lapidis habet: et singule eius, etiam minutissimæ, particule. Ergo ibi copia est. Quoniam igitur ex εἰδος
 italia sunt composita: et τὸ ε, καὶ τὸ ε, contrahuntur in ω: ego residuum tota ei subscribo: ut, ὑδροειδής, ἑρβεοδής.

Theon²⁸,
& Rarturus.

Μητὸ πολὺν τιανῶν) Theon in 15. Διολαχὰ ἀδελφεὶς ἰσθίων τῶ ῥοφίθου, καὶ χαρὶ πύλαν ὁ νόρμης, praefatione scriptis. Sunt doctae et pulchrae conaciones: quas autor ipse domi suae Venetijs excudit 15. Febr. 1560. Eas ego à 14. Decēb. usq. ad 29. eiusdē, anno 1571. Esßlan (quod iterū propter pestem Academici Tybingesis cōcesserat) in domo mihi ab humanissimo socero, D. Urbano Vetschero cōmodata, perlegi: tunc primū hodiernā Graeciae linguam discere auspicatus. Quanquam ea, quae in Rarturi libro est, puritate sermonem vulgi superat.

Græcorum

Ἰσχυρὲς ἀπὸ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων. Græci sua simpliciter affirmant (inquit Gerlach.) non facile iurant. Non sunt illi, blasphemæ. Dicunt, ἔν τ' ἔστιν, αὐτ, ἀτ' ἔστιν αὐτ, ἀλλὰ τὸ σίγηται. Nullas habent oblectationes, nisi computationes. Sunt enim ἀπὸ καθάρων καὶ ἀκαθάρτων. Vulgus, dies noctesq; potat. Es sizen ibre zeben/oder

Cópia-
nes.

zwölff/in einem reihen herum/baben kleine gläßein / Das Kaum ein Kußschal darein geht.
Trincken wenig und offft/fein d ordnung nach. Es trincke keiner /che es an ihn kompt. Vnder-

Alij more.

weilen sitzet einer mitten unter ihnen: d' ihu nichte / daß ein schencken. Non colit hortos, aut plantas
elegantiores, nisi quis, ditior sit. Nec armorum ullus eis usus est: sed in terra, tantum apparatus uerberi congruitur.
ad bellum: ad classem uero, certum Remizum numerum militare. Etiamnum fremunt, quando recordantur Bal-
duinorum Constantinopoli imperij. Nollent alium sibi dominari, quam Turcisme Christianum quidem: quia se
solos recte de Religione sentire putant. Graeci et Turcae (ut, Mercatores et opifices) crebro cibum apud Ro-
manum Legatum ceperant. Ratio cocturae Germanicae utrisq; placet. Dann der Herr Legat hatte tägs-
lich zwö lange Täfel / die er speiset / auff Teutsche weis gekocht. Sonst hatte er für daß schlech-
ter gefündt / auch ein Tüsch. Initio, creiter L. homines pascebat: postea uero, plerumq; XXX. Ioannes Zy-
gomalus, saepe apud Christianos Legatos cibum capere solitus: hominum ingenij se accommodare sciens.

Hospites D.
Legati.

AD PATRIARCHAM.

Peruenit etiā ad nos usq., latissimus nun-
tius: in celsissimā & diuinā sedem Pa-
triarchicā, tuam s. diuinitus cunctā & collo-
catā esse: sanctissime Domine noster, & wcu-
menice Patriarcha: infinitorum nobis bonori-
um auctor, Te enim talem rei Pontificē
qui Christi imitator sit, uerē nobis ille reuliz:
& omnis uirtutis auctorem, ac laudatorē, ami-
cūq. uerissimū, representauit. Nō enim is sic
tātū, tum uerbis, tum factis, hac uel absq.
proposito uoluntatis demonstras: per quē
Deum quoq. a stipulatorē hominū suffragijs
& terrestribus celestia fauentia, & placentem
Deo exaltationem tue habuisti: uerū
ulterius etiam radijs gratis, quē tuā diuino
motu gubernate animē in se hē mittendis, cō-
probas: na ut ab una parte, ad uoluntatem
Dei pie Ecclesiam Christi regas et gubernes:
ab altera uerō, quē ad communem salutem
faciunt, uigilanter & impigrē procures. Ad
hēc, quod alij multi, nescio qua incuria (quod
factum nollem) pratermiserunt illud tibi, ut
renoces, studio est. Quid illud? Studium s. s.
Theologia. Hoc tu genti nostrę restituere sata

IX.
Nauplius

Gratulatione
de adptione
no Patriar-
chatus.

Et quod vñ
lit studium
Theologiæ
reuocare.

AD PATRIARCHAM.
Θ. εφ' ἧς καὶ ἄχρις ἡμῶν ἡ Φαιστόπιτι ἀγγελία, τὸ πρὸς τὸ ὑψηλότατον καὶ θεοτάτον θρόνον τῆς τελευταρχίας, τῆς σῆς παναγιωτάτης Θεοπροβλήτης ἐγκαταδρύσεως, παναγιωτάτης ἡμῶν αὐθέντης καὶ δέσποιας, καὶ οἰκουμενικῆς πατριάρχας, ὡς ἐν μυστικῶν ἀρχαίων ἡμῶν κοινίᾳ καὶ χάριτι χρυσομίμῳ ἀρχιερέα θεῶν ἡμῶν ὡς ἀληθῶς ἀγγέλιον ἀρετῆς δὲ ἀπείσους ἐργάτην ἡμῶν, καὶ ἐπαρνεύων, καὶ φίλον γνησιώτατον, παρέστη. καὶ μόνον ἡδ, οἷς ποῖς, καὶ πρὸς τῆς, καὶ λεγῆς, τὰν τὰ καὶ ἀκων ἐνδ' ἐκνυσται, δι' ἧν καὶ θεὸν σύμφηφον ἔχες πῖς ἀνθρώποις, καὶ πῖς ἐν γῆ καὶ ἑράνῃ, ἐπὶ τῇ σῇ θεοῦ πᾶν ὕψος: ἀλλὰ καὶ περαιτέρω πᾶς ἀκῆνας τῆς ἐνοικίας χάρις Θεοφορεμένη ψυχῇ ἐπιπέμπων, καὶ ἐν μὲν θεαρέτως ὁμῇ καὶ θεοπρεπῶς τῶν χειρὸς ἐκκλησιῶν διυθιῶν καὶ κυβερνῶν: ἐκῆθεν ἦ, τὸ πρὸς καὶ ἡ σωτηρικαὶ ἀρετῶν τε καὶ ἀσκήσεως ἐπιμελέμενος. πρὸς δὲ καὶ ὁ πολλοὶ μετ' αἰεὶ, σὺν οἷς ὁπῶς (ὡς μὴ αἴθε) παρέδραμον, τὸ τοιοῦτον πῖς πῖς ἀντακαλόουται: τῶν τῶν θεῶν, φημι, μαθημάτων ἀνὰ τὸ γὰρ ἡμῶν σπῆδου:

τῶρα, νὰ διώκη: ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐμπῇ ἄλλο. ἀλλοίοντα γὰρ κερα κάμνει, καὶ ἐδ' ἐπίπτε.
 μέδ' τυχεῖαν ζήσοις, φίλε μὲ ἀκρεβέ, νὰ δοθυμᾶσαι καὶ ἐμᾶς. καλλίτερος γὰρ εἰς τύχη πολ-
 λὺς: πᾶν νὰ σέ ἀγαπᾷσι δέ, ἄλλος δ' ἐν δέλεοις θύει.
 ἐδεξάμεθα τίω ζαφοράν: καὶ αὐτὴ τῶντος δέξῃ σαφίδες κάλαθου. τὰ δ' ἐ. γ'. τῶν ἐδικῶν μὲν
 ὑποθέσω (ὅπως οὐ θέλει δώσει. ο.) καλὰ ξύρω, ὅτι μὲ χαρὰ θέλεις τὰ δεχτή: καὶ θέλεις
 τὰ βεβαιώσῃ εἰς τὸν π'. διότι ἐξω τόπος δ' μαροσύνης δ' ἐν εἶναι.

MART. CRYSII ANNOTAT. IN DECI-
 mam Epistolam.

Ἀνιμάζω, νὰ σύρω) Meum amatum ad me retrahere conor. Secus uertit, quàm in Autographo est.

Ὁπῶσα) ὅπως εἶπα, quem dixi.

Πρώτον τῶν) ἐαυτοῖς ἠγεμόνα: Metropolitam Chij.

Εἰς τὴν) βελτίονος τῆς.

Εδεξάμεθα τίω ζαφοράν) Quia res nullas hic annotare poteram: accipe, humanissime Lector, uerba rerū plō Vocabulā
 rarumq; domesticarum: mihi à Stāmatio Cyprio, quando ipsum per totam domum meam circumducebam, in- iduotmā.
 dicata: si fortasse non contemnis hodiernæ Græciæ linguam.

Μάρωδες, μωρόδες, boni odores, æτυοῦς, aromata.

ῥιμασὰ σαφίδια, maturæ uinæ. πᾶσασις, breite kuchlein, pastilli. τῆανίτῃς, gebachens. παρφέλι, em-
 leib brots. τρία παρφέλια, tres panes cibarij. τρυφερός ἄρτος, tener panis. βεταλία, panis latus. μαγειρία, mēne-
 stra, puls. αὐτὸν, ipsum uiride. φαγί, φακί, lens, itis. ῥεματά, nux pinea, thanzapff. πολυνομή, equisetū, schaffst-
 bevi: quia habet multos ῥέματας, articulos. σπιτογα uimacea, trester. πορὰ σπο, farina ex uimacis, gemalhe tre-
 ster. σίτῃς, furfur, kleyen.

ἀχειρών, ἀχχερών, locus palearum.

σινδάλ, magna palca.

πῶχο, puluisculum palearum.

σαχί, σαχίς, cher. μελσεί, uiscum, mistel.

τῆανί, τῆανί, olla. τῆανί, sartago, psann.

ἀλαφονόρῳ, cornu ceruinum. τῆανί, lagena, flesch.

φαγόν, dolium. σιφάγῳ, circulus, raiff. βυλῶν, obstructorium, spunt.

ῥιμα, foramen dolij, spuntloch.

φονδύμα, fundi, faßboden. σίτο, spina, zapff.

χαρὺ, infundibulum. πάλῳ, statumen, pedamen.

καπῶτι, cantharus. καπῶτι, operculum. σάγρο, flammum.

χρῶν, manubrium. τῶν, patina.

καπῶτι, olla aquæ cuprea.

καπῶν, olla aenea. καπῶν, abentum, kessel. σάρα, ἰσάρα, craticula. τῶφθ, tyrocnesis, reybeisen. σῶβλα,
 schalck auff dem herd. φῶσῳ, uas ligneum, kubel. φῶσο, surmus, bachhofen. τῶπῳ, praefurnium, ofenloch. σῶ-
 τῆ, orbiculus, teller. καλαβὺς ipse pronuntiabat, καλαβὺς porta. κῆσῳ, fabri lignarij, zimn. rleut. καλαβὺς
 ἄλῳ, serarij. λῶνῳ, serinarij. ὄνῳ, totum anterius aut posterius latus domus. πῶνῳ, dext-
 rum et sinistrum domus latus. ὄνῳ, superior contignatio, ὄνῳ, φῶνῳ, fundamentum. σῶνῳ,
 gatter. πῶνῳ, gatter, einer ob dē andern. καπῶνῳ, fumarium, kammert. ὄνῳ, locus, ubi
 ligna reponuntur. τῶνῳ, strues lignorum, scheitterbeiz. σῶνῳ, pertica, stangen. καπῶνῳ, sarmenta, ὄνῳ,
 stramen. σῶνῳ, foenum. λαγῶν, vuurtzscherb. σῶνῳ, lorica, gelander an der stiegen. καπῶνῳ, machina subue-
 hendi in altum, seu tollo, auffzug. ὄνῳ, auffzug, zu holtz oder seck. ὄνῳ, stabulū uaccarum.
 βῶνῳ, boues. χοιμαῶν, suile. πορῶν, ouile. αἰγομαῶν, uel χῶνῳ, caprile. αἰγομαῶν, φῶνῳ,
 equile. ὄνῳ, (pro, ὄνῳ) gallina. ὄνῳ, gallinarius. καπῶνῳ, huenerkorb, kefet. καπῶνῳ,
 cancelli, gitter. καπῶνῳ, malleus. φῶνῳ, piscarium, fischbehalter. αἰγομαῶν, arca farina-
 ria, malkast. καπῶνῳ, solium, zuber. καπῶνῳ, feniscium, ein seges, oder sens.

καπῶνῳ, cribrum. φῶνῳ, crassum cribrum. καπῶνῳ, furca tricussis. λαγῶν, peluis. ὄνῳ, lanx.
 καπῶνῳ, mortarium. φῶνῳ, siphon, spritz. βῶνῳ, acus, nadel. φῶνῳ, circulus latus uimineus, ein brei-
 ter ring uber ein vvaschzuber, ein zarg. φῶνῳ, sella, sessel. καπῶνῳ, sellula. ὄνῳ, repogulum in se-
 ra, rigel am schloß. καπῶνῳ, rigel und haack, ex ferro. γῶνῳ, uitrum, uitreum uas. καπῶνῳ, musci-
 pula, ὄνῳ, decipula, ut anas ad foueam lupi. καπῶνῳ, penicillum, kecrvusch. καπῶνῳ, gressus,
 2 4 hasset

happel. σπονδύλιον, morticulum, anspen. νολέρι, glomus, kneulein. χυλίσμμιον, crassum filum. ἀφράδιον, vuirck-
ham, stul bendel zu vuircken. ἀσπίδες, duo illa, quæ pedibus texentis calcantur. σαρμαξίς, cune. νύκτα, cu-
nie pensiles, σφύρα, culcitra, unterbett. πέντακτα, triges, oberbett. σπύλον, lodix. τσφον, later. νόσπιδις, tegu-
le. ἀσβήν, calx. ἀσβήσφις, kalchbitten. νόσπιδις, νόσπιδιςφίς, zigelbitten. ἀτσανίον, repagulum de-
cussatum, grändel, vuirbell.

ΑΛΛΑΙ, ΠΑΡΑ' ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΥ-

εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ εἰς κοινὴν μετὰ
γλωττίαν ἡμῶν.

Εἰς τὰς πρῶτας χεῖρας ἔκκεντρηλα-
κᾶ. *Intus.*

Ματθαῖος μοναχὸς, τῷ λογιωπάτῳ κυρίῳ
γεωργίῳ εὐπράττειν.

† Πρὸς τῶν λόγων αὐτῶν, κατέπει μοι, φίλ-
τατε. καὶ ἐψόδισμῳ, ὡς φησ, ἐπαίνους κα-
τασεύας τὴν συνήθησαν λέγειν ἡ ἀληθὴς θεί-
σας εἴρηκα: ἔμοι γὰρ φησεις, καὶ ἐψόδα-
μῳ: ἐσὺ τὰν τῶν δ' ἡγεθὲν ἐρεγράφεις (δι-
νὸς γὰρ γραφάς, ὡς ἐδ' ἐς ἀνῆρη καθὼς τὰ ἐξ
αὐτῆς παρῳδίας ἀμενα τ' νοημάτων ὑποδύ-
νυσιν) ἀλλ' ἕτερον. ἐδ' αὐτὸς: ἐδ' ἔτω ψό-
δομα. ἐγὼ ἐστὶν ἀπαθὴς οὐδ' ὀλίγω, καὶ πο-
φίος, ἀλλ' ἡλυθίαι: ὥς ἐκ τῶν παλαιῶν μὴ δ' ἐν
διενηνοχῆσαι: τίς αὖ μὴ ἀγάπησέ σε τῶν (εἰ
μὴ φθεγερὸς εἴη) καὶ τῶν λόγων διενότητος:
λόγοις ἐκτεταζῶν περὶ πάντας, καὶ θερα-
πείῳ, τὴν συνήθη λογιστῆς: ἐδ' οὐκ ἐμὴ τῶν
ἄρξε σοφίας καὶ ἀρετῆ καὶ ἀκοσμῶν σεαυτοῦ:
καὶ τὰς φιλετίας σε ηἱμάς, ὁρθῶς ἀντ' φίλει,
καὶ σιωπῆς ἐπέσπελλε: ὅτι τετιγῆ μὲν τετιγῆ
τέρπει, ἰρήν δ' ἰρήκα: ἄμμε δ' ἐμῶς καὶ ὡδ' ἡ.
ἐρῶσω. ἀπὸ χίς, γαμηλιαν. Ζ. φθινό. τ.
τὴν πατέρα, καὶ τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἀπ'
ἐμὸς προσωγόρδου.

Theocrit.
Idyll. 9.

† ΤΩ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΑΡΙ-
 ξω, τῷ μεγαλωρήτορι τῷ θεῷ μεγάλῃς

β'. σκληρότας, κυρίως ἰωάννη τῷ ζυγομαλᾷ, τῷ
ἡμετέρῳ ἀδελφῷ, ἀνα χείρας δο-
θεῖν. *Imms.*

† τῶ σοφῶν ἀνδράν ἀρίστῳ, καὶ μέλῳ ῥή-
 επανήϊμῳ. ποιεῖ χριστὸς ἐκκλησίαν, ἡνεκὰ τῶ ἀνὴρ
 τῶ ζυγομαλᾷ, εὐπαράτημ.

† *Επιπλήρω μὲν τῆς ἡμέρας ἡ Φθιμένη, ἐως-
φόρου ἀγγελλί τις χητοῖς ναυσιν· ὁρῶντες
τὴν ἀνθρώπου ἀνάστασιν. Σὲ δ' ἡμῶν τὴν αἰ-*

ALIAE A D. THEODOSIO EPISTOLAE, non in vulgarem linguam
translatæ.

Chio.

AD HONORABILES MANVS DOMINI
Lucæ.

Matthæus Monachus, doctissimò D. Ge-
orgio, S.

Quaeso per ipsa studia doctrinae & orationis, hoc mihi respondeas, Charissim. Mentitur ne sum, ut ais, celebrata laudibus. Epistola tua: an vera dixit Si enim mentitum me dixeris: nimirum tu non eam scripseras (excellens enim, qui scripsit, & incomparabilis: sicut ex sententiarum gravitate et elegantiâ patet) sed alius. Sin ipse scripsisti: ne sic quidem mentior. Si enim tantos in studio & doctrina, exiguo tempore progressus fecisti: ut nihilo etiâ antiquis illis inferior sis: quod non admiraretur, nisi inuidus ingenij tui & orationis excellentiam: verbis ad cælum efferens apud omnes, & colens, eruditionem tuam? Perge igitur in isto laudabili curriculo, præstantissime: sapiëntia & virtute temet exorna: nosq. tui amâtes, vicissim verè dilige, & crebras literas mittere. Nâq. cicada cicadâ delectare solet, accipitrè accipiterinos autè, Musæ et cæius. Datũ Chij, Ianuar. XXV. Patrem, & fratres tuos, nomine meo salutâ.

Laudat eius
eruditionem
in scriben-
do.

DOCTORVM VIRORVM PRAE-
stantissimo, magno magnae Dei Ecclesiae
Rhetori, D. Ioanni Zygomala, fratri
nostro. Iunus. II.

II.

Doctissimo viro, magno Ecclesiæ Christi
Rhetori, Ioanni Zygo-
malæ, S.

Oris Solis, qui tanquā dei oculus est, lucifer annūciat terrarum incolis: recēs ab auro-
ra subito saltu conspēctus. Te verō nobis, di-
ginitati tuæ tribuit gloriosum nomen, conspi-
cui

ναμιν. ἀλλ' ὡς περ παρόντα τῶν, ἀφ' ἑμῶν,
καὶ πολλὰ θάματα ἤνομεν: καὶ ἐπὶ πάντας,
δὲ ἀνάγκης ἐχέειν, ἐξ ἡλίου: καὶ ἐπὶ γλῶττης ὅση
μέραι, καὶ πρὸς ὀφθαλμοῦν: ὡς περ πλὴν ἀρκίον,
οἱ ναυταῖνα μὴ τῆς ὁδῆς πλανηθέντες, καὶ ἀτί-
ραν τραπόμενοι, ἀφ' ἡμῶν. ΕΦ' ὧν, καὶ τὸ πα-
ρὸν ὁπτασίον, ὁποῖον εἴποι τις, ἐπενεχθῆ. καὶ γὰρ
ὁπτασία, ἡ ἡλίκαι τε καὶ εἰκένες, βίαι, καὶ αἱ
ἐγγραφοὶ τ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν περὶ αἵας, ζήλου
ποῦς τὰ καλά, καὶ ἐπιδόσιν, ἡμῖν τοῖς λοιποῖς
χορηγῶσι: καὶ ὁπρὸς ὁρῆς, ὡς ἐρ' ὁ δίκην
ποδηγείσιν. ἐξ ἐφ' ἡνέθη ἡ τῶν ὁσιότητι: ὡς
μοναχῶν, φιλομοναχῶν φιλολόγων τε, καὶ τὰ
μάλιστα φιλογέροντι ἐρῶσοι: ἔστω πάντας ὅν-
αὐτῶν ὁσὶς παρ' ἐμῶν, ὡς ἀπ' ἐμῶν περὶ ὁσῶν: ἔ-
τὸν ὁσιώτατον κατηγέμενον.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ Εἰς τὴν ἐμὴν
(Φησὶ Θεοδόσιος ὁ ζυγομαλάς) μητρί-
αρχιεπισκόπου.

τὴν ἐκ τῶν ὁσίων σου οὐρανὸν βίον,
τρεπὶ χερσὶν γῆς μῆτις (ὡς τῆς ἡμῶν)
ἐκτίθει, ὅμως μάστιγι τῶν σοφῶν νόεσ,
πρὸς ὅσων αὐτῶν τῶν τῶν ἡμῶν καὶ αἱ
ὡς φαίμεν, ἀπαρτίζουσαν ὡς ἐμῶν.

VI Εἰς Αἴνον τῆς ἀμφοτέρων
τῆς καὶ ὑψηλοτάτης βελῆς τῶν δέκα,
ἰωάννης ὁ ζυγομαλάς ἐπιγράμμα.

Portassis an-
te 1540.
Christi au-
num: quo
Turcis pa-
tria Ioannis
Zygomalæ
Nauplia, tra-
dicta est à Ve-
netis, scri-
ptum.
Iliad. 1.
ῥῆς ποτι, ὡς ἀγαθὸν (ὡς ἐμῶν ὁ πλεῖνός ἐστιν)
Αἰβί, βούτι πρὸς τὸν ἀπολλῶνα αὐτῶν,
καὶ βελῆν, ὅσων ἀπολλῶνα αὐτῶν ἐσάν, ἰσθί-
νῶσιν ἡδυνῶν τῶν πολίων.
ἀρτι δὲ εἰς ἡμῶν: ἀπὸ αὐτῆς αἱ δὲ οὐρανὸν
ἡρώων βελῆν τῶν βελῶν μεγαλῶν
ἔτι γ' ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐνέων ἀλλῶν, ὅτι τῶν δὲ
εἰς, τὸν ὀλυμπον αὐτῶν, γὰρ τε, ἡνέων ἀπῶν.
ἀλλ' ὡς τῶν ἀγαθῶν ἀρτίως ἡμῶν τῶν ἀγαθῶν,
καὶ τῶν ἐμῶν ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀπῶν.

Deinde sub-
iecta, hæc Ita-
lica.
Excell. signo. capi, io nostro ser. zuan, clerico da Na-
poli de reuerētia, non adimando alio: si non la rife-
ua del mio titolo: che è Exarchorhetor, non alto.
perbo, quanto piu posso, genu flexo la prego: uogli-
no al piu presto expedirmi: acio resti obligatissimo,
da peccator, à pregar il signor. nostro: che uisaz-
il merito, in questo secolo: et il piu, nel futuro: per-
che soccorrati, et expediti presto, i nostri fidelissimi
seruitori Et à quelle inà ricomando.

VII.

EIVSDEM AD D. MARIAM PRECATIO.

ἡνὰ μὲν βελῆσιν ἀλλῶν, ταῦτ' ἡμῶν (αἱ αἱ)
τῶν ὁσίων ἀπῶν τῶν ὁσίων τῶν ὁσίων.

μὲν ἀλλὰ πένυ' ἐρως, καὶ τῶν ἡνέων αἱ αἱ,
δὲ μὲν πένυ' ἐρως τῶν ὁσίων ὁσίων ὁσίων.
σημείων

quā ut nos ei ferundo simus. T' erum, sicut eū,
dum in viuis erat, in honore & admiratione
habebamus: ita nunc absentem quoq. et dili-
gere, & imitari, debemus: nec nō in ore quo-
tidie habere, & in oculis ferre: sicut Nautæ,
Cynosuram: ne à via aberrādo, & ad deuita
declinando, malè in nosmet consulentes, pec-
cemus. Hæc fuit causa, cur hoc Epitaphium,
qualecunq. id existimetur, compositum sit. E-
pitaphia namq. cippi & imagines, viæ et res
gestæ bonorum clarorumq. virorū descriptæ,
reliquis, q. in uita manēt, ad emulationē vir-
tutū, & maiore profectū, incitamento sunt: re-
ctaq. ad rectā viā, stellæ instar deducunt. Misi
aut ad S. tuā: ut ad solitaria vitæ deditū, &
huius generi hominum amicū, doctrinæq. stu-
diosum, ac senili ætati præcipue fauēt. Vale:
omnesq. istic venerabiles Patres, nomine meo
saluere iube: in primis, reuerēdū D. Abbātē.

Ideo tibi
hoc Epita-
phium mitto.

EPITAPHIUM IN MATREM THE-
odosij Zygomalæ, Gratiolam.

Emisit hic quæ, sancta fato, spiritum:
Cubitorum eam trium sepulchrum (cheu) regit.
At tu Viator id tamen considera.
Ipsam sepulchrum, mortuæ laus obruit:
abscondit ut Sol lucidas stellas poli.

IN LAVDEM ILLUSTRISSIMI AT-
que excellentissimi Consilij Decem, lo-
annis Sagomalæ Zygomalæ)
Epigramma.

Dixisti quondā, ὁ Ἀγαμέμνων (ut Homerus inclitū scri-
vit), Iuppiter pater, & tu Apollo Rex, (psit)
atq. Minerva, consultores decem tibi essent æquales
Nestori, sua uiloquo Oratori Pyliorum.
Modo uerō si uiueres: decem peteres similes
Heroibus consilij Venetorum X. excellentissimi:
non ex Græcis, neq. gentibus alijs. Nam
unus, Olympum sursum, terramq. scit gubernare.
Sed ὁ tria capita optimi consilij X. excellentissima,
exaudite me deprecātē: et, quæ sunt honesta, præbere.

Et ad uerbū ferè sic conuerit ego. Excellentissimi Do-
mini ac præfides, ego uester seruus ioānes, clericus Ne-
apolcos Romanie, nō peto aliud: nisi reservationē meā
tituliq. est, Exarchorhetor. Nō aliud. Ideo, quā maxi-
mè possū, humiliter D. uestro rogo: ut uelint quāpri-
mū expedire me: ut sim obligatissimus uobis, ut pecca-
tor, orare Dominum nostrum: quod is uobis gratiam
referat, cum in hoc seculo, tum potius in futuro: eò
quod succurratis, & expediat cito, uestros fidelissi-
mos seruos. Hisce me commendo.

VI.
Ipse Ioannes
Zygomalas,
hæc sūm ad
Venetos
Epigramma,
his uerbis
conuerit.
Pro militi-
essent.

For. u.
Icaru nisi τῶ
ὁ ponatur
in uisitatē
pro-α.

σήμερον ἄν' ὅτι ἐκ γῆς ἔλυμπον δε βεβήκεις:
καὶ γὰρ τῆς νύκτ' ἄνεο θοοτάκεις.

νόστον ἄρ' ὀλεῖόδ' αἰμοῦ σ' ἔθ' ἑρτάποιος λιπαῖς·
ὦ ψυχὴ καὶ σῶμ' ἴασιρ' ἀνάνεμοις.

Ioannis Zy-
gom. mor-
bus.
Maria Mon-
ferratensis.

Cum 15 Aug. 1576. Feflo afcenfionis S. Mariæ, Græcis facratiffimò, Patriarcha epulũ ſolenne ſuis (homini-
bus facile plus C.) dediſſet, meue honorandus ioãnes, modo ibi non ſeruato, tenaſmo aliquãdiu laborauit. Itaq;
hoc carmine, Deiperam uirginem, tanquam perſugium unicum, inuocatu: ſc morbo, tempore afcenfionis ſue
liberet, ſanitatq; reſtatuat: cum quidem ante in ſomnis ſibi cum maiestate conſpectã, et conſolantẽ, non ſemel
dixerit, Hoc ergo carmen Græcis ita placuiſſe intelligit: ut id etiam in Templo ad imaginẽ Mariæ ſuſpẽderint.
Ita non amoris ſuã Mariam faciũt: quã illa Monferratenſis apud Hiſpanos fit: de cuius imagine, in libro Mi-
raculorũ eius, Barceleonẽ 1563. excuſo, ſic ſcribitur. Eſta benedita ymagẽ, eſta en vn tabernaculo,
en medio del retablo del altar mayor: aſcẽtada la cara y viſta Gázia poniẽte. Su vulto y fa-
ciõ es anſi, como de vna noble ſennora, y duẽna anciana. Su cara es morena, y muy biẽ
formada, y muy deleytable ala viſta: y tiene en ſi grã autoridad: y es tanta la grauedad y re-
uerẽcia, que en ſi tienẽ: que a los, que de muy cerca la mirã, eſpãta, y atierra: en tãta mane-
ra, que los, que tienẽ cargo dela adereſar, y veſtir, apenas la oſan de cerca mirar en la ca-
ra. Tiene a ſu precioſo hijo del ramãno de vn ninno de tres o quatro meſes, aſſentado ſo-
bro ſus precioſas rodillas. Y la bendita ymagen de nueſtra Sennora, le tienẽ la mano iz-
quierda ſobre el hõbro izquierdo: y ſaca la mano derecha al coſtado derecho hãzia fue-
ra, tãto, que el ninno la podria biẽ ver. Y tiene abierta la palma hãzia arriba: como ſi qui-
ſieſſe tomar o ſoſpeſar alguna coſa. Y la faciõ y cara de eſſe ninno bendito, es dela color
y reuerentia de ſu vendita madre, &c. In latere medio ſerrati montis, ſcopulis quaſi diſſecti circum-
circa circiter 2. miliaria Germanica alii, ſitum eſt Monaſteriu batus Mariæ: cuius imago ſedens, ſiſca, ſanẽ pul-
chra, et afflictiõibus reuerentiam adſerens, occidentem Solem ſpectans, puerulum in genibus ſedentem tenens,
pulchrẽ deſcribitur.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗΝ, ΠΑΡΑ
Γεολαχίς ἔχω.

ιερεμίας ελεω θεω αρχιεπίσκοπε Κωνσταν-
τινυπόλεως νυνος ούμενος, καὶ οὐκ ἐμὸς.
νυνος πω εὐσεβοῦς.

4 ἐν τούτοις κληροῦσι τὸ ἀνώτατος μήρο
 πύλεως μεθύμενης, χρεῖσιν ὡς ταῖσι ἀρχοντες, καὶ
 ὁ λοιπὸς τῆς κυρίας χρεῖσιν ὡς τοῖς λαοῖς· καὶ
 ὅσα πνεύματα ἀρχαῖα τῆς ἡμετέρας μετερίοτητος
 χάρις ἐκ τῶν κληρῶν, καὶ ἐκ τῶν, ὅπου θεοὶ
 ἐπέφθην διὰ τὴν λαλήθειαν καὶ τὴν ἀρχιερέως
 ὑμῶν, ἦλθεν ἡ αἰαφὸς ἐν ταῖς· καὶ ὅλως ἐ-
 πορεύετο ἐξ ἡμετέρας· καὶ ὁ ἐρωπώτερος μεθύμενης
 ἔτος, ὡς φαίνεται, ἐκ ὅλως ἐπιτεφρόμενον· ἡ-
 μῶν, ἀμερίμνως καὶ ζέει· καὶ ὁ πρᾶγμα, καὶ
 ἡ ἀλήθεια, ἀλλοι τρέπον διὰ τὸ εὐδοιοῖ· ὡς καὶ ἀπὸ
 ἄλλων σοχάζεσθαι ἐξέει, καὶ ἀπὸ τῶν συμβαίνον-
 τιν ἀδρόγῳ· συζύγους τὸ ἴδιον ἀδελφόν, με-
 τὰ ἐκ αἰτησασμένης ζωῆς καὶ ἰσχυμένης τῆς γυναι-
 κὸς αὐτῆς· ὡς αἱ ἐπίσκοποι, ὁ βοντίς (ἡ καὶ ὁ αἰετῆς,
 ἐμαρτύρησαν ὅτι πάντως, ὡς ἀδελφός, ἐκ ἡ-
 γνόναι· καὶ ἀδελφὴ καὶ τῶν ἡμῶν μετερίοτηα,
 χρεῖσιν ὡς ἡ δὴ χαρὰς τῆς τρεῖς, καὶ ποσὴ καὶ
 φλωρεῖα ἐκαστὸν ἐπὶ τῶν τῶν χαρῶν χρεῖσιν
 πτες, ἀποφανόμεθα, ἵνα μένων δέξος, ὡς ὑπὸ
 χρεῖσιν ἐκίστε, καὶ ἐκ ἐμῶν ἐλάβε συγχωρησιν·
 ὡς ἀρχὴ καὶ πτερημένον· πάντων τῶν ἐπὶ τῶν
 μάτων τῶν μετερίοτητος· ἕως ἐπὶ τῶν πρῶτον
 τῶν ἐπὶ τῶν πομπῶν ἡμῶν, καὶ ἡμετέρας ἐξέει, χρεῖσιν
 22

SEQUENTEM EPISTOLAM
Gerlachius mihi dedit.

Hieremias misericordia Dei Archiepiscop.
Constantinopoleos, nouæ Romæ, &
Oecumenicus Patriarcha.

Venerabiles Clerici sanctissimæ Metropo-
lis Methymnæ, prælatissimi proceres, reliquæ
Christi nomine insignite popule: filij secundū
spiritum dilecti mediocritatis nostræ: gratia
sit vobis, et pax, et misericordia, à Deo. Quia
nam de ijs, quæ adversus Pōtificem vestrum
dicta fuere, huc relatio (cum excusans) alla-
ta est: quam omnino nō admisimus: & iste sa-
cratissimus Methymnæ, ut apparet, prorsus
non curans nos, absq. ullo metu, aut respectu,
istuc fecit: ac res ipsa, et veritas, aliud de ipso
confirmat: sicut et ex alijs conijciendū datur.
& ex illegitimo coniugio: quod suū fratrē co-
pulanit cū muliere, ob cuius cōsuetudinē ma-
le audiebat, vivente & manente adhuc ipsius
uxore: quemadmodū Episcopi duo, Bontitza-
nus et Actensis, testati sunt: quod certè, ut fra-
ter, nullo modo ignorare potuit: quia itē iniu-
rius in nostrā mediocritatē est: dum tributa
tria debet, & insuper alios Ducatos centum:
his de causis, nos ad scribendū moti, sententiā
hāc pronuntiamus: ut scil. ab officio suo vaca-
tus, sicut ab illo tempore, quo nec veniam ade-
pius est: posthac etiā careat omnib. redditibus
Metropoleos: vsq. dum persolvat procuratori
& Exarcho nostro, rebus gerendis vnlissi.

Constantinopolim, in Lesbum.

Salutation

Pontificatus
Methymus
peccata.

Et prœinde
pccat.

χρησιμώτατον κύριον ἰωάννην τῆς βασιλῆς, τὰ
 τέλεια χαράτζια σώας, καὶ τὰ ὀφειλόμενα ἐπι-
 φλωρεῖα ἐκατόν: ὡς καὶ ὁ αὐθεντικὸς ὁρισμὸς
 διαλαμβάνει περὶ τούτων: καὶ ἔλθῃ ὁ παρὸς
 ἡμᾶς: καὶ δώσῃ λόγον περὶ τῶν τηροειῶν αὐ-
 τῆς: τῶν διατετινυγμένων, καὶ περὶ τῆς πα-
 ρανόμως περσβαντῆς εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀποστόλου.
 ὅς ᾤκεισθαι αὐτῶν, ὡς ἀρχιερεῖς ἡ εἰσοδήματα δώ-
 σαι, ἡ αὐτῶν, ἡ τοῖς ὑποπλάτοις αὐτῶν: ἄλλος μὲν-
 τω, καὶ ἀφωρισμένος, καὶ ἐξω τῆ ἐκκλησίας, αὐτῶν
 καὶ ἄλλα χρῆσθαι: ἄλλα περὶ τῆς αὐθεντικῆς
 χαράτζιων, καὶ περὶ ἡμετέρας περσβαντῶνται. ὅθεν
 ἐνπλάμεθα ὑμῖν, ἐν ἀγίῳ πνεύματι χρᾶσθαι
 ἵνα ἐκείνη παρέχηται: πάντων τῶν εἰσοδήμα-
 των τῶν τηροειῶν τῶν ἱεροτάτων μεθύμνης,
 ἥτε τοῖς ὑποπλάτοις αὐτῶν: παρέχηται ἡ τῶν εἰσο-
 δῶν, καὶ δικαίωμα ἐκκλησιαστικόν, παρὸς αὐτῶν
 τῶν τηροειῶν, καὶ ἐκάρχον ἡμετέρον, τῆς
 χρησιμώτατον κύριον ἰωάννην τῆς βασιλῆς, ἡ ἀρεπᾶτε
 αὐτῶν, καὶ πεισθᾶτε αὐτῶν, ὡς ἡμεῖς οὐκ ἐπὶ τῶν
 ὁς ᾤκεισθαι, ἡ καὶ ἀνεκράτησθαι τὸν τῶν εἰσοδή-
 ματων: ἀργὸς ἔστω, καὶ ἀφωρισμένος, καὶ ἐξω τῆ
 ἐκκλησίας χρῆσθαι: ἥτοις ἐν φροντισίαι, καὶ μὴ
 ἄλλως ἵνα καὶ ἡ τῆς θεᾶς χάρις εἴη ὑμῖν ὁπασιν,
 ἥτοις ὁπασιν, ὡς γράφομεν:

ΤΑΥΤΗΝ ΔΕ, ΠΑΡΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡ-
 τήρη, ἐν φρεσίν σου βεβαιώσας.
 † ΤΩ ΚΡΑΤΑΙΩ ΚΑΙ ΘΕΟΣΤΕΡΩ ΒΑ-
 σίλει, ἀποστείρῃς ἡμᾶς, ἀποστείρῃ Μαξιμιλιανῶ,
 πατέρα πάντων ἐν Βίβλιν
 ἀδελφῶν.

Τὴν ἡμέραν καὶ ὁσὶς τῶν βασιλέων μαζευθάνοντες, συν-
γροῦντο, ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ καθύψαντο * ἅγιος ὄψουσιν
ἐν αὐτῇ, αὐτὸν καὶ τοὺς ἰσχυρομένους, καὶ μα-
καροὺς ἐν ᾧ ὅρα γὰρ ἐσιν.

Το λοιπὸν ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ἡ χεῖρς τῆς κρατικῆς
καὶ θεοῦ τοῦ βασιλείας σου, δὲ παρὰ με ἀγα-
πῶν, ἀναφέρω, τὸ περιπλήρη γράμμα τῆς θεοῦ τοῦ
βασιλείας σου, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνὶ τῇ
ἐκείνης κεχαρηγμένης, λίαν ἀσπασιῶς ἐδεξά-
μεθα, θεοῦ τοῦ βασιλεῦς. δι' ἣν μεγάλην
ἀσπαλαγχνίαν, ἡμεῖς ἔχουσιν ἡμᾶς, ἀπελθὼς
ἐν νωμεν, ἐμὸν ὅτι· ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλεημοσύνην,
τὴν ἀπὸ τῆς αἰδοσύμης ἐν μοναχοῖς, κυρίως με-
τὰ τῆς ἡμετέρας γενικῆς ἐπιτροπῆς, ἡμῶν ἀπὸ
τῆς κρατικῆς βασιλείας σου πεμπησάνην, λί-
αν ῥηθυσύνως εἰληφάμεν, πρὸς ἀνακατασκευῆς
μετὰ ἀνάκλησιν τῆς ἡμετέρας μονῆς, μνημόσυ-
νον τῆς αἰώνιου τῆς Θεοῦ ὁζῶς βασιλείας σου,
καὶ τῆς γενεῶν αὐτῆς ἀμείψαι πῶν κύριος ὁ θεός
di & renouandi Monasterij nostri causa m-
tificata, & parentum eius, monumentum e-
dificari magnificata Maiestatum in

mo, D. Ioanni Ralio, illa tria tributa integra, & debitos adhuc centū Ducatos, sicut & Imperatoriū mandatum de his discretē loquuntur: atq; etiam ad nos proficiascatur: rationesq; reddat de criminib; suis: videl. de muliere illa. & quod contra leges de fratre eius factū est. Qui verò ei parebit, tanquam Pōtifficauit redituū tributūue aliquod pēdet, seu ipsi, si u procuratorib; ipsius: a mūnere suo cessato. & ab Ecclesie communione semotus esto. Etiāsi enim alia forte debita habuerint: at debita Imperatoriū tributōrū, & nostrā, ante omnia representāda sunt. Vnde mādamus vobis, motu S. sancti scribes: ut planē nullos de omnib; reditib; Metropolitans, nec ipsi sacratissimo Methymneo, nec procuratoribus ipsius, persoluatis: sed omnes redditus, & quicquid est Ecclesiastici tū vob; nostro procuratori & Exarcho, D. Ioanni Ralio, tradatis. Eum amāter excipite: eiq; ut nostro procuratori, obedite. Qui verò se oppo- suerit, aut aliquā partē redditū resinuerit, of- ficio suo motus esto, & a cōsortio Ecclesie Chri- sti exclusus. Hoc igitur modo animis affecti es- solet, nō absterui ei Dei gratia cū omnib; vobis: siue obīperantibus, ut scripto hoc mādamus. HANC D. IOANNES HARTVNGVS, Erilburg. Brisg. Academię Doctor Græcus, 14. Iun. 1379 mihi per D. Martinum Holtzspellēm misit: cūm qui- dem eo tempore aegrotaret: & ualde senex, diem suum obiret, uolebat scil. me p̄cipuū suū habere. POTENT, AC DIVINITVS CO- RONATO, Regi: Domino nostro, Domino Maximiliano. cū summa reuerentia Viennam. EVERTV. Episcop. & Antistes S. montis Sinu, cūm omnib; suis He- romonachis et Monachis, in Domi- no salutem.

*Epistole Imperator, Domine mi sancte, ser-
uo & clienti tue potētis, à Deoq. coronate, Ma-
iestatis: quod hac referre audeo. Exoptatissi-
mum Maiestatis tua diuinitus honorate Re-
scriptum: quod initio mensis Iunij, anno Cl
IO L XV. exaratum fuit: magna cum gratula-
tione, à Deo constitute Rex, accepimus. Ex-
co summam tuam erga nos clementiam, vel
misericordiā potius aperte cognouimus. Nec
verò id solū: sed elemosinā quoq. per reue-
rendum Monachum, D. Mercuriū, nostrum
generale procuratorē, à prastatissima Maiesta-
te T. nobis misā, maxima cū voluptate acce-
pimus. Quam tua quidem Maiestas, instaurā*

Rependat igitur Dominus Deus mercedē tuā
in futuro, seculo. De hoc, hactenus.

Donec scis
corrigat.

Einulli redi-
tus, sed Patri
archico lega-
to, pendedi.

Sub poena:

È morto il
dal Ventesimo

accepimus
elemosinā
tuam.

Deo gratias
agimus.

2 Audiat

MARTINI CRVSI ANNOTAT. IN III.
Epistolam.

Eadem literæ, etiam ad Carolum. Archiducem Austriæ, missæ fuerunt, tantum mutatis mutandis. Vi, Literæ eius-
τῷ ἐν λαμπροτάτῳ μεγαλειότητι, καὶ γαλανότητι κυρίου, κύριον παρόντων ἀρχιδου, ἀνγέλου, ἐπίσκοπου καὶ
de argumēti
παθὺν καὶ τῷ ἀγίῳ ὄρει σινᾷ, οὐκ ἔστιν χαίρειν. Principium est: τοῦ μὲν οὐδὲν καὶ οὐκ ἔστιν χαίρειν. binæ Sinaiti-
ca, ad Princi-
τῷ, καὶ ἐν ἐν λαμπροτάτῳ, καλῶς ἀναφέρει. τῷ ἐλεημοσύνην, τὴν διὰ τῶν αἰδεσίμων ἐν μοναχοῖς, etc. καὶ οὐκ ἔστιν
pes Austria-
τῷ οὐκ ἔστιν μεγαλειότητι, etc. πεμπομένην, λίαν γυναικῶν εἰσφραζόντων: ἡ παρ' ἐτήχων ἐν χρυσίνοις ἱματίοις: πρὸς ἀνακαι-
cos.
μόν, etc. ἐν μονασίῳ δὲ αἰώνιον τῆς οὐκ ἀποφραγῆτος γαλανότητι, ἢ τῶν γυναικῶν, etc. τὸν αἰώνιον μισθὸν τῇ γαλανό-
τυτῇ σινᾷ τε τῷ, etc. τῷ παρ' ἐλθόντι ἢ χροῖν, μεγαλειότητι δὲ, ἢ μέγας τῶν, etc. μεταπολεμικῶν αὐτοῖς, etc.
τὴν αὐτῇ τε πανυπεργαυρῶν μνῆραν, καὶ τὴν μεγαλειότητα τῆς οὐκ γαλανότητι, μετὰ τῷ ἀγίῳ, etc. καὶ παρ' ἡμῶν
ἐν ἐν λαμπροτάτῳ ἀποφραγῆτος, etc. πολυχρόνιον καὶ αὐτῶν πάντες ἀνέχουσιν, etc. αὐτῇ ἢ τῷ ἐν ὄρει σινᾷ, etc. Acceperā
16. Mart. 79. a D.D. Chytreos, Resilio monasterium montis Sinai, magnū est. ἐν ὀνόματι τῶν μισθῶν τῆς μετα
Sinaum Mo-
monasterium.
ubi Deus tabulas Moysi dedit, reliqui Templi, ab eodem imperatore extructi, cernuntur. In eo monasterio sunt
2375.
plus centum Græci monachi. Eugenius, ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἡγούμενος τῶν σιναιτικῶν, τῷ ἡγεμονικῶν ἀνέχουσιν
Mons S. Ca-
eisdem martyris. Rhaithi, antiquitus ἰδίω, locus est, aut νόμος: distans bidui a monte Sinai. Ibi est. S. Georgij
tharinæ.
templum. Sic audiuisse se D. Theodosius παρὰ ἡγεμονικῶν σινᾷ τῶν αἰ-
Rhaithi.

ΤΑΥΤΗΝ ΑΥ' ΚΥΡΙΟΣ ΙΑΚΩ.

HANC D. IACOBVS MONAVIVS

bos ὁ μοναχὸς ἐπὶ τῇ μοίᾳ ἐν βρεττανίᾳ,

Vuratislauiā ad me misit.

ΤΩ ΑΙΔΕΣΙΜΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΕΝ-

REVERENDO ET CLARISS. VIRO

δοξοτάτῳ ἀδελφῇ, κυρίῳ φιλίππῳ τῷ μελέγχθον-
τι, διδασκάλῳ αὐτῶν φιλοτάτῳ.

Philippo Melanchthoni, Præceptori suo charissimo.

† ΦΙΛΙΠΠΩ ΜΕΛΕΧΘΟΝΤΙ, Τῷ ΚΟΙΝῷ ΠΑΤΕΡΙ ΚΑΙ ΔΙ-

Philippo Melanchthoni, communi

ΔΑΚΤΕΛῶ, Οὐ ΠΑΤΕΡΙ.

patri & præceptori, S.

τῷ μὲν οὐδὲν, ὡς ἐπὶ πορδοθήμεν, ἡ δὲ ὡς τε-

Iter nobis propositū, Dei nostri gratia iucunde

λέσαι: πάντες ἡμεῖς ἡμεῖς, τῇ τῇ θεῷ ἡμῶν χά-

omnes consecimus: nulla nec contentione inter

ριτι: ὅτε πρὸς ἀλλήλους ἐλπίσας, ὅτε ὅλῳ τι

nos orta nec molestia alicuiusensione. Quando

δυοχρεῖς παθόντες, ὅταν δ' ἄν ὁμιλία τις ἴδῃ,

autē sermones inter nos, ut fieri solet, incide-

ὡς αὐτὸς γενέσθῃ, ἡμῶν μεταξὺ: οὐ τὸ καλὸν

runt: a grata tui recordatione principium no-

πρὸς οἱμοῦ τῶ λόγου ἡμῶν ἐγίνετο, ὡς τε παρ' ὁδῶς

bis ductum est. Vnde facile animaduerti po-

διώκει: αὐτὸς γινώσκει, ὅτι τῆς διδασκαλίας

test: nos aliquid ex doctrina tua hausisse: opti-

ἡμῶν λοπαλοσυνάστασις καὶ ἀρίστης σε νεθεσί-

misq. præceptis tuis pectus implevisse. In valle

ας ἀποπνευσίας. ἐν τῇ γὰρ κληρονομίᾳ τῇ ἰωα-

sane Ioachimica, me sociosq. itinervis, amanter

χημικῇ, φιλοφρόνως ἐδεχθῆναι σὺν τοῖς ἱ-

exceptit illa præclara Abrahami hospitalis ima-

μοῖς οὐδὲν, ὅτι τῇ ἀβραμικῇ μαθεσίᾳ: πα-

go Mathesue: Senatus etiam ad cenam me

ρὰ δὲ τῇ βελῆς, καὶ εἰς τὴν δὲ πύλιν ἐκλήθην:

vacavit: nec non metallis illorum locorum nu-

μετὰ τοῖς πῆμας, τοῖς ἐκ τῆς Δομοκρίτωνος,

merati sumus. Inde inclytam Noribergam pe-

ἔπασα. ὅθεν ἐπορδοθήμεν ἐς τὴν κληρονομίαν

tebam latus, cum literis docti viri Caspari:

ρημπεργαν. χαίρων, καὶ φέρων τὰς ἐπιστολάς

quo ut ueni, eas claris illis viris reddidi: sed

ἐσοφραδὸς γαστράκι: καὶ εἰ γινώσκεις,

nihil apud eos profuit mihi ea scriptio. Non

ἐπιστολάς τε δὲ τοῖς ὀνόμασι τοῖς ἐκείνοις: ἀλλ'

tamen accuso illos bonos: siue hac ipsorum cō-

ἐδὲ μία μοι ὑποθέσις ἐγίνοντο τῆς γαφῆς.

suetudo est, siue alia causa subest (sicuti sanè

ἐγὼ μὲν τῇ αὐτῶν καὶ κατηγορῶ: εἰ τ' ἐξ ἐκεί-

potest) sed iudicium huius rei tue sapientie

τῶτο ἐποίησαν, ἢ πινὸς ἀλλῆς αἰτίας (εἴ ποτε

permitto: cum præsertim aliis quoq. a male-

καὶ τῷ γε) τῷ καὶ τῶν ταύτων ἀφῆμι τῇ

dicendo, cen turpitudine, abhorream. Decimo

σηαρίση γνώμη: ἀλλῶς τε τῷ κατηγορῶν,

quarto deinde mensis Octobris, Ratisbonam

αὐτῶν πᾶσι τοῖς, ὅπου ὄντων. τετάρτη δὲ ἐπὶ

aduentus.

δεῖκα τῶν ὁρίων βελῆς μηνός, ἤλθον ἐς τὴν ῥα-

Semper Phi-

διδασκαλίαν: τῇ ἐπιστάσει, ἢ τῇ ἐπερχομένῃ, τῆς

honesti reuerendiq. aspectus, diuine Philippe,

ἡδὲ ἐβέλων σὺν ἀκαθῇ τύχῃ ἐπιβήσεσθαι τῇ

semper memor sum: bonitatisq. vite ac morū,

σὺ σεμνὴν τρόπον, θεοσεβέστερον Φίλιππε μεμνη-

cum lachrymis frequenter recordor. Itaque

μέν. αἰεὶ καὶ τῆς χεῖρος ὁμολογίας σε τ' ἡμῶν, συχ-

non

νῶς

non

ἰσως μεγα δ' ακρύουρ, ως αλλη πρς ομηρικη κη-
 ρυ, τς μητρικς εανθ, ητοι πατρικς η πως αν-
 εποιησε, δικαιως λεξαιμις; απολειφθεισαι,
 ετω παρε σε διακειμαι, τοι γδ δε επι τς τοις,
 προσεισηχρς ος, ο θεος, ω ει, λικερινς διανοτας
 λαμβουεις, ετη επι τα ετη σε, κη το γηρας σε
 λιπαρς διαφυλαξαι, απειρατον πε πανηρος
 ανιρας: ερωσω.

ἀπαύριμε διὰ τοῦτο τὰς αὐτοῖσι παρὰς αἰ-
δρας· ἐν πρώτοις, τὸν ἐνδοξὸν ἄνδρα κύριον
παύλου ἐβήρου, ποιμένα τῆς θεᾶς ἐκκλη-
σίας· κυρίου γάλακτος, τὸν σὺν γαμβρῶν· γεώρ-
γιον τὸν θεολόγον, βικέντιον τὸν ἐκ τῆς ἡλλάδας,
δαυὶδ τὸν θυγατέρι· περὶ τοῦ τε τοῦ γάλακτος καὶ
τοῦ ἄλλου ἀπαύριμα, οἵτινες πᾶσι μνησκῶ ἐν
ἐχθροῖς.

παραψῶνθ' πέμπτῃ ἐπὶ δέκα, ἐνέτει
 ὅσοι τῆς ἐντάραξ ἐκνομίας ἔκινυς
 ἡμῶν ἴσχυεις, αὐτὸν δ.

† ὁ καὶ πάντων τὸς ἐκκληστῆς. Θ.

non secus quam altera quædã Homericapuel-
la, à matris veste, seu patris (aut quonam ver-
bo te rectè appellem?) relicta, erga te animo
affectus sum. Quamobrem, cum talis sis, ad-
dat Christus Deus, cui sincera mente seruis,
annos annis tuis; senectutisq; inam, nitidã, et om-
nis molestia experiem conferuet. Vale. *

Saluto per te sapientēs istos viros: in primis,
clariss. D. Paulum Eberū, Ecclesia Dei pasto-
rem; deinde, Gasparum generum tuum; istūq;
Georgium Theologum, Vincentium Gracoriū
amantem, Dauidē generosum, Hubertiū Gal-
lum; ceterosq;, qui memoriā mei aliquam
retinent, omnes.

Octob. XV. anno Christi 1515

LIX. *Torus unus De-*
metrius.

MART. CRVSI ANNOTATIONES.

Demetrius, Constantinus. Confessio Augustana. Paulus certe Dolcius, in præfat. ad D. Melch. Klingium, sese huius hortatu Græcè reddidisse scribit: cuius eruditio Græca, ex Plat. &c. satis patet.

Qualis vir,
Demetrius.

Ioach. vallis

Argenisfodinae uallis Ioaehimicae, anno Christi 1516. in uente sunt, iuxta ueterem puteum, non procul à thermis Caroli IIII. Imp. in Bohemicis montib. magno, Sclicorum cōmodo. Hinc factum, ut ciuitas ibi construeretur.

ὁμηρικῇ) *Iliad.* 16. — ἥν τε κέρου νηπίον, ἥθ' ἄμα μητρὶ θέσσ, ἀνελίσσας ἀλώγει.

νήριον γάσπαρον) Cast. Peuceron.

γιδέγιον Georg. Maiorem.

βινκέντιον) *Petrum Vincetium*.

David) Dauidem Vngnadium.

Ἡρακλῆος) Hubertum Languetu

Furore cau-
sa.

in una dicitur, maxime causas alias physicas esse: alias à Diabolo, in hominis corpus ingrediente. Ante annos 12. (inquit) erat mulier in Saxonia: quæ nullas literas didicerat. Tamen cum agigaretur à Diabolo: Post cruciatus loquebatur Græcè & latinè, de futuro bello Saxonico. Erit angustia magna in terra, & iram hoc populo ἔσται ἀνάγη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὄρεα οὐ τῷ ἀκῶ τῷ τῷ.

TERCIA

TERTIA PARS

LIBRI TERTII: IN QVA

mixtæ phraſeos, ſeu Eccleſiaſtica,
Epiſtolæ VII. continentur.

- I. Calliſti.
- II. Logizi, Sacerdot. ex inf. Cò, ad Theodoſ. Zygomalam.
- III. Theonæ, è Paronaxia.
- IIII. Arſenij Metropolitæ Tornobi, ad Principem Michaelẽ Cantacuzenum.
- V. Ioannis Bonaphiei, è Patris Achaia, ad Theodoſ. Zygom.
- VI. Maximi Protosyngeli, ex Ioanninis, ad eundem.
- VII. Ignatij Hieromonachi, è Chio, ad magnum Chartophylacem.

*Tempus harum Epiſtolarum, annus 1556. uſq. ad 1575.
Loca, vnde ſcriptæ.*

Chius.
Còs.
Ioannina, ſeu Caſſiope, Ætolia c.
Paronaxia.
Patræ Achaia.
Tornobus.

2 3 HEOAO.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ

Ο ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ.

Δέχῃ ἐπὶ, φίλε Κρέσιε, παρ' ἐμῆς, ἰδιωτικῆς καὶ
ἐλλεινικῆς ἐχέσας φράσεως μεμιγμένης.
λέγομεν δὲ πῶτ' ἢ τῶ γλώσσαν,
ἐκκλησιαστικῶν.

Α.

εὖ πράττειν.

† ἰδὲ καὶ ἡμῶν, ἢ ἐλπίσι θανάτου. παροῦτες τε-
λῶν τῇ ὑποχρέσει καὶ πείσῃ ἡμῶν ἔργον, ἢ
πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις λόγον. εἰ δέ μοι τὴν αὐ-
τοῦ ἐπίσης: σήμερον ἀναβάλλεις: ὅπερ, ἀλ-
λότριον τῇ σῆς καθυστάσεως τυγχάνει. ἀλλ'
ἐγὼ γε λοιπὸν ἀφίης σέ, ὡς ὀφείλω, δ' ἴδω:
τοῖς καλὰ τ' ὀφειλέτωρ ἡγήσομαι νόμοις. ἀ-
παρξὶν ἐπαγγελάμενον δ' ὄσων, ἐν τοῖς ὀφει-
λέταις ἔχω. μὴ ἔμ' ὑπὸ ἐμῆς λυθῇ τῶ πρὸς
τὰς ὑποχρεώσεις σ' ἐτοιμότητον. Φίλων ἀε-
τεῖ ἔρρωσο.

Κάλλιστος Θ., ἐλάχις Θ.

Β. ΤΩ ΑΤΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΣΟΦΩ

τάτῳ, καὶ ῥήτορι, πρωτονοτάριῳ, τ' ἀγίας τῆς
ῥεῖς ἡ μεγάλης ἐκκλησίας, κυρίῳ Θεοδώτῳ,
ἐν τῇ ἀγίαις αὐτῆς χερσὶν ἐγχειρομένη,
ἐς κωνσταντινὴν πόλιν ἀποκλίνω.

† ἀγνώστῳ τῷ ἐν τιμῇ τῆς πρωτονοταρίας τῆς
ἀγίας τῆς ῥεῖς ἡ μεγάλης ἐκκλησίας: τὴν
προσηκασμένην μελάνοιαν νέμω, καὶ τὴν ἐν ῥεῖς
ἀσπασμόν, τῇ σῇ ἀγιότητι εὐχομαι τῶ παν-
τοδυνάμῳ Θεῷ, ἵνα εὐέχοις καὶ πρὸς τοὺς καλὰ
τ' ὀφειλέταις ἀνθρώπων. γινώσκον εἶναι σὺν, ὅτι ἐπὶ
πρὸς τοὺς καλὰ πᾶσι Θ. ἐν ἀδελφότητι καὶ οὐκ
ἐξου τὸ εὐκωλόν τ' ὀφείτω σὺν, ὡς ἡ τὸ δὲ
κρημνιστὶς τὸν ἡγεμόνα λαβὼν ἡ οὐκ ἔστιν. κύ-
ριος Θ. αὐτὸς ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἀναγνώσεως, ἢ
καρμυζονός σου τὴν γραφὴν: καὶ ἔδωκε αὐτῷ
δύο κῆφαις, ἡ μία, καλὰ ῥεῖς: ἡ ἑτέρα, λα-
μόνια, καὶ ὀλοῖγα κητρά. καὶ τὸ ὀλοῖγον δ' ἐξ
τῶ εἰς πολλὴν καὶ κύριον Θ. οὐ θεὸς ναδ' ὄσων, να-
ναὶ ἡ ἀγιοσύνη σου καλὰ καὶ ναμεδ' ὄσων καὶ ἐ-
μερ τῇ πῶχ' τὴν ὑγείαν μου: καὶ ναμὲν ξέχ' αὐ-
τῶ πρὸς τὴν ἀγιοσύνην σου. ἐθέλα σε γερά ψει-
ρεῖν ἀλλὰ ἰνὰ, μουσικὰ: καὶ με ἐπεσοῦν πᾶσι μοι,
αὐδ' ὄσων οὐ θεὸς. ἀς ἐχωμεν ῥεῖς αὐτῶν τὴν
ἀγιοσύνην σου, ὡς ἐχέεις: να χαίρωμεν, ὡς
φίλοι: καὶ ὡς ἦλθε καὶ τὸ ὀλοῖγον πρᾶγμα
αὐτῶν, να κατέχωμεν. Συμβόλαιον τῇ ἀναγνώ-
σει αὐτῶν εἰς πρᾶγμα, ὅπως ἴδω, ἀφ' ὧν ἡμε-
τέρων ἀγάπῃ καὶ ἀλλοίῳ, αὐδ' ὄσων οὐ θεὸς, ἵνα
λομεν καμῶν τὸ πρᾶγμα τῇ ἀγιοσύνη σου.

Τὸν

Vocabula
hæc Theod.
mihi sic ex-
posuit 1580.
δύο κῆφαις,
ἀργεῖα.
καλὰ ῥεῖα,
πολλύργια.
ὀλοῖγα κητρά,
πολλύργια,
dicebat An-
dreas Argy-
rus, esse ge-
nus panis:
als (in hoc
Ducatu) ein
Mutschel.

THEODOSIUS ZY

GOMALAS. MARTINO CRVSIO

interprete.

ACCIPERE PRAETEREA, CHARE CRV
si, à me. Epistolas aliquot: quæ phrasin ha-
bēt & vulgaris, & veteris puræ, linguarum,
commixtam: quod genus. Ecclesiasti-
cam linguam appel-
lamus.

SALVTEM.

I.

Ecce sedeo, spe nitēs. Impone sinē promissio-
ni: verba promissionis, re ipsa nobis represen-
ta. Sed si mihi de crastino dices: hodiernū diē
reiciās, et differs: quod alienū à tuo vita gene-
re est. At ego deinceps te, ut debitore, non am-
plius rogabo: legibus, quæ aduersus benefa-
ctores sunt, utar. Cum enim semel promissa-
ris: te in benefactoribus habeo. Ne igitur irri-
tū in me illud fiat, amicorū charissime: quod
tu mihi promptissime promisisti. Vale.

Callistus, minimus. Libro 4. infrā. Callistus
Rhodi Metropolitites invenitur.

SANCTO ET SAPIENTI RHETORI,
Protonotario S. Ecclesiæ Christi magnæ, D.

II.

Theodosio, in sanctas suas manus, Con-
stantinopoli, ex inf. Cō.

Ex inf. Cō.

Sancte & horande sanctæ Christi ma-
gnæ Ecclesiæ Protonotarie: debitā reuerentiā
exhibeo, & in Christo salutem, S. tua: ac pre-
cor omnipotentē Deū, ut bene tibi sit, quan-
tum ad utrūq. hominē attinet: hoc est, ad ani-
mam et corpus. Notum tibi sit, me miserū ad-
huc infirma valetudine esse: nec potuisse tibi
facere, quæ merito debuissē: quia nihil reci-
pere voluerūt Nauta. Dominus mentē dedit
huic Anagnostæ, qui tibi Epistolam nostram
affert: ut reciperet, quos ei dedi, duos cophi-
nos: in quorum uno, collyria: in altero, limo-
nia, & pauca citria. Paruum tu munus boni
cōsule: ac Deus faxit, ut S. tua bene sit: qui et
mihi misero pristinam valetudinem reddat:
& ne unquā obliuiscar S. tua. Volebā et alia
quedam tibi scribere, nempe arcana. Sed id
aliās faciam, oblata rursus nauigatione, Deo
dante. Quasō, respōsum mittat S. tua: ut scia-
mus, quomodo valeat: ut gratulemur tibi, si-
cut amicos decet: et num etiam hoc paruum,
quod misimus, tibi redditū sit. Adiuvā ipsum
etiam Anagnostam in eo, quod querit: & id
amicitiæ nostræ gratificare. Aliās, ubi Deus
facultatem dederit, faciemus, quod decet, er-
ga

Salutatio.

Excusatio
morbū
nautas, q
non mūt
quæ debet
aliquid tui
mittit.

Literarū
positio.

Commē-
tio Anag-
stæ.

† ὁ οὐ ἱερεὺς ἐξ ἀχισ (Θ), καὶ ἐπιστοχῆς, λο-
γίς (Θ) ἱερδ'ς, καὶ οἰκονόμ (Θ) κῶ, καὶ δ' ἐλ (Θ)
τ' σης ἀπὸ τῆς (Θ).

Rom. 12.
† ὅτι ἐξελὼ με τοῖς φιλεμείοις· πρὶ δὲ συγχῆ
ἔφίλος λεγέμεν ὅλους παθημασίαινα μὴ καὶ τῶ
ν ἀλλῶ. καὶ αὐτὸ ψυχῶν ἰσότης. ἀλλ', ἐπεὶ
συγχάινειν ὁ εἰς τοὺς φίλους ὅπως ἀήδουσι· καθά
ρτι συναλγέμεν λυπημένοις· ἐκρῆμα, δὲ ἰσότης εἶ
ναι, καὶ ἡμῶν, τοῖς πολλοῖς φαινομένοις ἐν λό
γοις φιλίας. συναλγέμεθα μὲν τῇ δὲ ὑπαταξία·
ἐν τῇ καὶ αὐτοὶ ὑμῖν, τὸ αὐτὸ δὲ φίλων οἱ ἔγκρι
τοι, ὡς οὐ πενθεῖσαι μένιν, καὶ καὶ εἰς ἡμετέρας.
ὅς δ' αὖτε, ὅποιαι εἰς ἀλήθειαν τι ὑμᾶς· ἐγὼ τῶ

Iliad. 3. θώραν ψυχρῶς καὶ σωματικῶς πᾶσι τῇ πα-
 λαιοῖσι λησῶν: δι' ὧν ἡνιω φόβον, σὺν ἐχθρῶ
 Heb. 13. πᾶσι λησῶν καὶ φόβον, σὺν ἐχθρῶ

[illegible]

Κατὰ τὸ παρὸν ἀπερχόμεθα δὲ εἰς τὴν
 ῥόδον· πληρώσωμεν καὶ ἔτι τὴν ἡμετέραν, καὶ τὴν
 ἐκκλησίαν, ἀπορρωπήσας ἐμὴ φόβου καὶ
 ἀληθείας θεοῦ, πρὸς ἀγαθὰ ἐκείθεν ἤ, ἡμετέραν,
 ὅπο ἂν ᾖ· ὁ καὶ σαρκίαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ
 ναιξίας, ἵσως ἐπ' ἀνὰ στραφῶναι ἐχω. εἰ δ' ἄλ-
 λως· καὶ ὅτι ἡμετέρας βέλομαι θράψαται
 ἐξελεῖν· καὶ ὡς γενεάει, ὅπως αὐτὸ θεοῦ ἡμῶν
 ὁδηγήσιν. Πλὴν πρὸς τούτοις ὁ καὶ ἐμὴ τὴν
 ἐκκλησίαν, καὶ ὑμῶν, τοῖς πονηνοῖς φίλοις· ὅτι
 διὰ τὴν τῆς ἀποδείξεως ἡμῶν, τοιαῦτα μοι γέγρα-
 φθησάντι. Περὶ δὲ τῶν παλαιῶν πτωχολογι-
 ατῶν, αὐτοὺς ἐγὼ γε τὴν πρὸς ὅσον οὐ φείδω πλη-

Sacerdotum postremus infelix Logizus,
Sacerdos & æconomus inf. Cō,tuæ
S. obseruantissimus.

III.
E Paronaxia.

*Omnino non oportebat, me dilectis fratribus
arumnis amici dicere: ne & ipforum animis
dolorcm afferrem. Attamen, quia gaudendū
est cum amicis, prosperè degentibus: sicut &
unā dolendum, si tristentur: iustum esse indi-
caui, ut uos etiam, qui sepe mihi uerbis appa-
ruitis amici, mecum nunc in aduersis meis
doleatis: in quibus uos quoq;, meorū istic ami-
corum non postremi, manendum annuistis, &
contabescendum. Quæ sunt ea, & qualia? Si
quid uos latet: ego uobis in memoriā redigā.
Exiliū in salebrosa & aspera insula: periculo
expositum esse corporis & animæ marinorū
predonum: quorū metu, nūquā Naxiā exire
possumus: ut, quæ Deo promisi, persoluam: quæ
meum animum in singulas horas tabificant:
de quibus & rationem reddere debebo Deo.*

Occupatio
cur scribat.

Conquestio
de suis mife-
rijs, pericu-
lis, et fame,
in Exarchatu

Ipsi enim uigilāt pro animis uestris, ut rationem reddant: ait Christi os, Paulus ille diuinus. Accedit hoc, quod ne quotidianus quidam victus suppetit nobis: sicuti D. Ignatius, collega Exarchatus mei, nobis accuratē narrabit: qualia & quanta hic inuenerimus subsidia necessarij alimonij, unde mihi continenter nascitur dolor, molestiaq; conficior: quod non ab his locis recesserim, cum pecunia, quā pro me habueram: sed his male consumptis, remanserim in summa egestate, qua nunc premor, venerabilis magne Sceuophylax, & magne chartophylax: olim boni amici, & laborum meorum socij. Qua liberet me (obsecro) breui diuinum numen, accedente auxilio precibusq; uestris.

Teste Ignazio.

Liberari cu-
pit.

In praesentia, Rhodum uersus proficiscimur; executuri etiam illic nostrum & Ecclesiae, citra personarum respectum, cum ueritate & timore Dei, mandatum. Illinc, si S. Annistitem Caesarea è Naxia discessisse cognouero, fortasse rediturus sum. Sin aliter ceciderit: nostros etiam literis monebo, ut exeant: eoq; quò Deus nos deduxerit, ueniāt. Interim gratias ago, tum ipsi Ecclesiae, tum nobis amicis meis, quos unice desidero: quòd per studiū labores, talibus me honoribus affecistis. Ad sutilia re-gumenta quòd spectat: meum est, promissum

Rhodum
petit.

De aperib.
posthac, ubi
facultas erit,
gratificatu-
rus.

Δ. † ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ NOBILISSIMO ET CLARISSIMO
 Ἐνδοξότατῳ ἐν ἀρχαῖσι, αὐθιγῇ κυρίῳ
 Μηχαήλῳ τῷ Καντακουζένῳ
 δόξαν.

Interior inscriptio.

† τῷ Ἐνδοξότατῳ καὶ εὐγενεστάτῳ ἐν ἀρχαῖσι
 αὐθιγῇ κυρίῳ Μηχαήλῳ τῷ Καντακουζένῳ,
 ὁν. παρὰ τὴν.

φιλίᾳ. † τῷ ἀγαπῶν καὶ φιλίαν τῇ αὐθεντίας σου,
 ὅς οἱ δ', ὅτι ἔχ' ὁ νῦν ἔχωρ μόνον ἀνὴρ· ἀλλὰ καὶ
 πᾶς, ὅστις τῇ τῇ θηρῶν ἐξομοίᾳ φύσει, ἡπι-
 λήσμων γυνήσεται. Πῶς δ' ἐκείνῳ τῷ ὁπῶ· ἢ
 ἀλλ' ἢ, τῷ ἔτῳ ἔχειν φημί· ὅτι αὐτὸς ἐπιμι-
 νῶν· ἵνα μὴ, φιλίαν ἔχ' ἀγαπῶν τῷ ἴσῳ καὶ αὐ-
 τὸς ἔχειν ὑποχρῆσθαι, κέλεται πάντως φα-
 νήσεται. Τῷ τοι τ' ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ, ὑγίαν, ζῶν,
 μακροήμεραν, ψυχικῶν σωτηρίαν, καὶ τῷ
 ἐπ' ἀγαθῷ ἔξῃ, πανοικί σοι ἐπ' ἀρχομαι· ἵνα
 μὴ εἴπω πᾶσι τοῖς, καὶ ὁμιλεῖν· τὰ δ' παρόντος
 καὶ τῆς τύχης, γυνήσεται. ἀλλὰ πᾶσι εἰρ.
 ἰδίῳ δ' ἐκείνῳ τῷ ἡμετέρῳ, ὅτι ἔως ἔτι νῦν, λίαν ἔ-
 χ' καλῶς τὸ ὧδ' εἶπαι αὐτῷ μὴ ἡπίστ' ἀμενος.
 ἀπνα, ἅπερ μὴ εἴη σοι ἀλλ' βάρθ'· ἢ πᾶσι ἀπ'
 ἁγίῳ σου, ἡμετέροις μοι, καὶ ἐν τῷ, τὸ δ' ἀγα-
 πῆς ἐφ' ἑαυτὴν ἡπίστ' εἴη. μάλιστα δ', πᾶσι ἔτι πρῶ-
 τῃ πατριάρχῃ (ποθὲν γ' μαθεῖν καὶ πᾶσι αὐ-
 τῷ) πᾶσι εὐγενοῖ, καὶ πᾶσι νῦν πᾶσι αὐτῶν.
 τὰ λείψανα γὰρ καὶ ἡρίστα, τὰ κεκρατημένης
 ἐπ' αὐτῷ αὐτῷ φιλίας, ποῖσι με ἐρωτᾷ πᾶσι
 αὐτῷ ἰσως, ἢ οἱ αἰεὶ καὶ ἄρτοι. λογισμὸς μοι
 γὰρ πᾶσι ἐπ' αὐτῷ, τὸ κακὸν ἀφανίσαι· καὶ ἔτι, φι-
 λον τὴν βλάβην. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡμῶν, ἅπερ
 οἱ δ' αἰεὶ καλὸν, ἢ καὶ τῶν αὐτῶν, δηλώσῃ καὶ
 ὁ δ' τῷ αὐτῷ εἰς, θεοῦ θωπ' εἰς, δόξῃ τῇ
 αὐτῷ ἵνα σὺ τ' ἡμετέροις ὧδ' εἰ μεν, ἐκείνῳ πᾶσι
 σιμῶν ἡμετέροις δ' ἐχ' ἡμετέροις σιμῶν, ἐρῶν.
 † τῷ εὐγενεστάτῳ ἐν ἀρχαῖσι αὐθιγῇ κυρίῳ, κυ-
 ρίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ παλαιολόγῳ· καὶ δὲ
 αὐτῷ, καὶ τῷ αὐθιγῇ τῷ ἐμπέθερον τῷ ἀγ-
 χινοῖας σου, ἀσπάζομαι πνευματικῶς.

Intus.
 Illustrissimo nobilissimoq; Principi ac
 DN. D. Michaelo Cantacu-
 zeno, S.

Charitatē & amicitia D. tuæ, nō solum ne-
 mo hominum (id quod bene scio) cui paulum
 modō intelligentiæ insit: sed ne ullus quidem
 qui stupiditate ingenij ad bestiarum etiā na-
 turam accesserit, obliuiscetur. Quōniam id mo-
 do, aui qua de causa, sic habere sese aio? Nolo
 in presenit dicere: ne, dum parieo me ami-
 citia erga te, et charitate, affectū dicā: in cri-
 men adulationis aperte incurrere videar.
 Quocirca ceteris omisissis: sanitatem corporis,
 vitam, senectā longeuam, anima salutem, o-
 ptimam deniq; animi corporisq; cōsuetudinē,
 et ad quauis bona habitū, tibi ac toti domui
 tue precor: ut interim diuitias, & tranquilli-
 tatem suauitatemq; vitæ non dicā: quæ pra-
 sens seculū, & rerū successus, dare solet. Sed
 de his dicere desisto. Nunc etiā nostra cogno-
 sce. Sunt ea (tum mea, tum aliorū) in prosper-
 imo adhuc statu. Quæ verō istuc fiunt, quæ
 admodum sese habeant, ignoro. De quibus,
 si citra molestiam possis, nec dedigneris, rogo
 me certiores facias: & eo ipso, quā expetēda
 res charitas sit, demonstrēs. Maximè autem
 inter alia de superiore etiā Patriarcha co-
 gnoscere cupio: qd de eo factū sit, & ubi nūc
 ueretur. Nā reliquæ tamē radixq; amicitiae,
 qua etiam nū ei adhæreo, faciunt, ut de ipso
 quæram. Fortassis & cōmunis mensa. Quod
 enim tūc feci, eo cōsilio feci: ut malū abolerē,
 non ut amico quicquam incommodarem. Sed
 & de nobis, si quid boni, ut cōtrā, cognitū ha-
 bes, significa. Dominus Iesus, S. Trinitatis u-
 nus, qui Deus et homo simul est, dei Domin.
 tuæ mercedem: hic quidē centuplū: in cœlis
 autem, millacuplū. Vale.

maxima est,
 charitas tua.

Deus ergo
 propter illā
 benignē tibi,
 faciat.

Referibe mi
 hi, ubi prior
 Patriarcha
 oberret.

occupatio.

Valedictio.

Salutatio.

Nobilissimo inter principes Domino, Domino Constantino Paleologo: ac per eum Domi-
 no confocero solertia tua, complexam & osculum spiritale imperior.

Tornobi Arsenius, Domin. tuæ totus.

καὶ πρὸς καὶ τὰ παύσαι.

legitur τὸ τὸν νότον δόξιν.

Τορτοβ

ε ς τ η

χρῶ φίλῳ μενε: τ' ἄξιον κ' ἐπεὶ πάλιν ὑπερ-
 δισυ χαίρετε μοι ὅτι σὴ αἰδέσθ' ἐμὸν πῶς, νοήτως
 ἀπνεύμεται: κ' ὡς ἐν αἰδέσθ' ἡ, γνησίως κα-
 ταπαρξόμεθα τὸ σὺν τῷ μοι παρὸς ὅπου. ἡμῖς
 μὲν οὐκ ἀποναρκῶμεν: ἀλλὰ τότε ἡμεῖς ἡμῖν,
 οὐκ ἔστιν αὐτὸ εὐραμμεν γε αὐτὸς ἀφ' ἑκ-
 μένης τ' ὡς παρὸς ὑμᾶς, δικνεκὼς γε αὐ-
 πὲς ἡ παρὸς ὑμᾶς, εἰς τὸ χαίρεται ἡ παρὸς ὑμᾶς
 λείμ σε, τριτόντη, κ' σὺν ἐστὶ καρὸς, ἡ τόπος, ὁ
 αὐφίστα με διωάμενος τῆς σῆς τερπνῆς θεω-
 ρίας, κ' γλυκίως παρὸς φέως: κ' ἀπαυλὸς ὁ
 καλὸς ἡμῖν κύριος θεοδόσιος ἐμφιλωρῶς
 τῷ σὺν ἡμῖν: κ' λόγος τρυφῶν ἐχομεν τὸ σὺν τῷ
 μοι ὀνοματὸ αὐτὸ ὅσως, κ' ἡ ὑπὸ ἀνοίας ἡ
 σῶς δοκοῦντες πῶς, παρὸς ὡς ἐν δ' αὐρὴν κί-
 νημεθα γε αὐρὴν σοι, ἰδὼν τεύοντες ἐν παρὸς ἡμῖν,
 σοι τῷ λογιώτῳ ἡ παρὸς ὡς αὐτὸν κ' αὐτὸν τὸ
 φάμενον, ἡ τελεῖα ἀράπη τ' φόβου ἀποβήται
 ἐν παντὶ παρὸς ὑμᾶς: εἰς τὸν τῷ μοι γε αὐτὸν νό-
 ρος, κυρὸς ἐμφίλωρ, ἡ ἡμετέρῳ ἐξ ἀδελφῶν,
 ἐξ ἀδελφῶν, ἀδελφῶν ἀμειβόμεν, ὅπως ἀδελφῶν
 ὁμοφροσύνης αὐτοῦ τε ἡ τ' λοιπῶν ἡμετέρων φί-
 λων, ἐξ ὅσων τ' σῆς ἐλλογισμότητος παρὸς τὸ πα-
 ναγιώτῳ ἡμῶν δεσποτῶν κ' αὐτὸν τῷ, ἡ τῷ
 βοήσῃ αὐτὸν ἐνεκεν ὅς ἡμετέρας ὁ περὶ ἡ-
 ας, ἡ χερσὶν ὡς με ἰσχυρὸς ὁ χερσὶν. ἡ χα-
 ρίς τῷ τῷ, κ' παρὸς ὡς αὐτὸν τῷ ὑμῖν ἡμῖν
 παρὸς ἡμᾶς, ὅς αὐτὸν ἀράπην τε κ' πα-
 σαθῇ αὐτὸν ἡ γνησίως αὐτὸν, αὐτὸν
 μὲν παρὸς ἡμᾶς: αὐτὸν ὁ παρὸς ὡς παρὸς
 θεός, πῶς αὐτὸν ἀράπην παρὸς ὡς ὑμῖν,
 τ' ἀδελφῶν ἀγάπης κ' ἀδελφότητος. ἐνεκεν.
 Πλὴν ἡ ὁ δεσποτῶν ἡμῶν ὁ οἰκουμενικός, ἐστὶν
 πολυτρονός, φίλῳ ὑμᾶς κ' ἐμῶν. ἡ τῷ ὡς
 τῷ, ἡ μοι παρὸς τὸ ζήτημενον, κ' παρὸς ὡς
 λῶν με, ὁ ἐξ ἀδελφῶν με, πῶς ὡς: ἡ ἐν σὺν ὡς
 μὴ φάσῃ ἀπαραιτήτως, ἐς κοινότητα πῶς
 λῶν, ὁ, ἐς τὸ πῶς ἀράπη ἡ αὐτὸν τῷ: ὁ
 πῶς ἐκ πολλῶν ἡμῶν ἀνομαλῶν, κ' κελελεύ-
 σῃ ἀράπη, ἐμφίλωρ ἀράπη τῷ: κ' ἀράπη
 τῷ ὡς, ὡς γε αὐτὸν μοι ὁ φίλος μοι ὁ ἀρά-
 πος, ὁ κ' ἐφ' ὅσον παραγενέσθαι. Πλὴν, ἡ τῷ
 ὡς ὡς κ' ἡ τῷ ὡς (εἰ ἐν τῷ ὡς ἐν ἀπα-
 λῇ φῶν) ἐλθεῖν μέλλω, φίλῳ ὑμᾶς ἐξ ὅλης
 με τ' ψυχῆς: κ' συμπεραίνω τὸ ἐλλείπον μετ'
 ὑμῶν τ' ζωῆς με λείψανον. κ' ἀλλῶς ἐγνη-
 σεται, ἡ δεσποτῶν χερσὶν ὡς ὡς με ἡμῖν
 νῶς κ' ὡς ἀμείωνος ἀδελφῶν, ἀδελφῶν
 φίλῳ, τῷ ὡς ὡς ἀδελφῶν ἀδελφῶν ὡς
 τῷ

A. Iohn. 4.

niente, ac suavisima, reuerendam D. tuam,
 animo nostro impertimus: & tanquam sensu
 te attingamus, tuam venerabilem faciem sin-
 cerè deosculamur. Sanè nos nullo stupore digi-
 tos nostros languere patimur: sed, quantum ad
 nos attinet quociescunq. nanciscimur ex no-
 stratibus, qui literas istuc portare solent: non
 cessamus a scribendo continenter: salutanti s-
 te, & colloquentes tecum amice desideratissia
 me. Nec est tempus, aut locus: qui me à contē-
 platione tui incunda, & dulci aspectu, auoca-
 re possit: semperq. bonus & pulcher Theodosi-
 us noster, in ore nostro versatur: ac sermonū
 nostrorum deliciae, in tuo honorabili nomine
 sita sunt. Idem cum nunc etiam faciamus: for-
 tasse stultiā impulsī facere videmur: ac teme-
 rariā quadam confidentia moti, ad te scribe-
 re: ad te, inquam, sapientiā & eloquentiā
 excellentem virum: cum quo comparati nos,
 indocti & idiota merito iudicemur: ut, cum
 nihilominus te laceessere scribēdo audeamus,
 verum reperitur illud, quā dicitur: Perfe-
 cta charitas timorē repellit in omni re.
 De his, haecenus. Gratas literas à Notario,
 D. Stamatio, patruele nostro, accepimus: qua-
 rū argumentū est, quō hortatu, tū ipsius, tū re-
 liquorū amicorū nostrorū, in primis excellentia
 tua: intercessio apud sanctiss. nostrū herū ac
 Dominū, à vobis, pro mea tenui persona, su-
 scepta & facta sit: quō me Iſchanij Pōtificem
 designet. Quod cū ita amāter, tantaq. animi
 erga me propensione, quamvis ea summi indi-
 gni, feceritis: gratias vobis tantas ago, ut ma-
 iores non possim. Etiam si ipse, persolūenda
 gratia nō eruat munificentissimus Deus, ube-
 re mensura vobis gratiam referat, pro tam
 candida charitate, fraternoq. amore. Sed &
 acumenticus noster, ut ad multos annos vitā
 producat: vosq. & me, commendatos sibi ha-
 beat: faciat Dominus. Pollicitus, se mihi, quod
 peto, effecturū, accersit me magnopere. Patru-
 elis meus: ut sine recensatione quāprimū Con-
 stantinopolin aduolē. De hoc scito D. tuam
 mihi tot impedimenta & moras, tot identidem
 perturbationes, iniectas esse: ut in hunc vsq.
 diē retētus fuerim: nec celeriter, sicut amicis-
 simus mihi Notarius scripsit, adesse potuerim
 Veruntamen, Deo volente & iuvante (modò
 vita suppediet) uenturus sum, qui vos ex
 animo toto diligo: & reliquum vitæ meæ, cū

Singulariter
te amo, sent-
perq. tibi
scribo.Stamatiū
mibi de ve-
stra mei a-
pud Patriar-
cham comē-
datione scri-
psit.Ago vobis
maximas gra-
tias.Nondū po-
tui istuc ve-
nire.Sed veniam
certo, Deo
dante,

prius nō potuerim, vobiscū exacturus. Certū est, nec aliter fiet: modò D. Christus me hoc di-
 gnetur. Valetudine bona feliciter vitā exigo, frater dilectiss. diuinā te gratia vsq. protegite.

Reueren-

τῷ πρῶτῳ τῷ καὶ ἀδελφῷ ἀγαθῷ ἐν ἱεροδιακονίᾳ κυρῷ Γαβριήλ, καὶ ἡμεῖς ἐν χρεῖσιν ἀδελφῶν ἡραπηνένων καὶ πάντας τῶν φίλων, τῶν γινώσκοντες με καὶ γινώσκομένους, ἀπασίας χερσὶν καὶ ποῖῳ μετένοισιν. † Δεκεβρίῳ 9. ἀπὸ ἰωαννίνων: 1575.

ὁς ἀρχιεπίσκοπος ἐν χρεῖσιν ἀδελφῶν μαζήμιος, τέχας καὶ πρῶτος ὑγγέλῳ πατριαρχικός.

ζ'. ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩ ΧΑΡΤΟ-
Φυλακί, ἰγνάτιος ἱερομοναχὸς ἐν κυ-

ρίῳ χαίρειν.

† ὁπολαβὼν σε τῷ ρεαμμάτῳ, ὡς θεία καὶ ἱερὰ μοι κεφαλὴ, πῶς δ' οὐκ ἡδύνη ἐμὴ ἐν βασιλείᾳ, νῆ τὸ παρρηγορεῖν ὄμμα: ἀλλὰ καὶ σφάδρα, τ' ἄλλων μοι θυμὸς ἐσάτων ἀπατῶν ἐπέκεινα, καὶ μάλα ἐκτόως: ἔγχε καὶ τ' φίλων ἀπὸ τῶν ἐξοχῶν σε τυγαχάοινα. ὅθεν καὶ πάλ' ἡμετέρα ρεαμμάτα ἐν κόλποις φέρων, ἐκ καὶ πάντα, ἀλλ' ὅμως τοῖς ἄλλοις δ' ἐκινυρῶν: καὶ, ὡς δ' ἀδελφῶν, ὑπεραίρομαι: τῇ σὴ Φιλίᾳ ὑπεραυχῶν, ἡ ὁ γύγης τῇ σφραγίδι σφενδόνης. Διεξερχόμεν ὅτι καὶ πάλ' ἐμὲ σε ἐνοίας καὶ κηδεμονίας: ἐμαυτὸν ἐπακάρσα τ' ἐπαρτίας χερσίν, καὶ οἶον ἀνθ' ἡσυχίας ἀγάπῃ τ' ἀνδρασιμότητι, ἐθαύμασα, πολλὰ καὶ, τ' ὁ λόγος καὶ ἀνάνδρου, ἀνδρείου: ἐτ' ἀφ' ἧς, οὐκ ἔστι καὶ τ' ἀμύσσει, εὐμύσσει, ὡς ἐρπύς, τ' κηδεμονία καὶ ἀμύσσει με, καὶ ἐκ ἀξίον ἡμῶν, αὐτὴ τ' ἄλλων περικλείεται καὶ ψυχῶν περικλείεται ἀνεπίτησι, τῷ μηδ' ὅπου ἐν ἱκανῶς ὄντι, περὶ τ' ἰδίῳ τῶς φρονησὶν ἀμπελακημῶν, ἀλλὰ πῶτα μὲν, καὶ τ' ἡμετέρας ἐστὶ διωάμεως: ἐλλὰ σὴς καλοκαγαθίας, καὶ ἐπαρτίας ἀδ' ὅλας, κυήματ' ὅθεν καὶ τῶς ἐπαρτίας πολλὰς σὺ ομολογῶν, ἐπύττειται καὶ πῶτα, γινῶς ἐμαυτ' ἀνάξιον ἐργάτην καὶ τ' ἰδὶς μισθῶ, κατὰ τὸ

Luc. 10.

Παγγέλιον. ὅθεν τὸ ἐφ' ἡσυχάζειν, ἀρκέτων μοι πρέπεινα, κατὰ τὸ δύνατ', ὡς τ' ἰδίᾳς γνώμης ἐρῶσμιον: ἀκηκῶς καὶ πρὸς τ' ἀσπιδίαν πρὸς ἡμῶν βασιλείας: ἐν λαῶ ἀπὸ τῆς ἀντιλέγοντι, ὁ διωάμεν ὅσῳ ζῶν, τὴν ἰδίαν σωσάτω ψυχῇ: ἔρρωσθ. α. φ. ν. 5. μαρτίαν β. ἀπὸ χίαν. †

acquiescere officio cōmisso: & tantum contendere, quantum possum: ut, quod conscientie meae satis sit: cum ē celeberrimo quoq; patre Basilio didicerim in populo inobediēte, & responsatore, qui potest, suam conseruet animam. Vale. E Chio. VI. Nonas Mart. CIO IO LVI.

Reuerendissimo, inter Hierodiatonos hō. Salutationes
noratissimo, fratri nostro in Christo dilecto, D.
Gabrielo: omnib. item amicis, qui me norūt,
mihig; noti sunt, officiose et reuerenter salutē
dico. Ioanninis IX. Decēb. CIO IO LXXV.

Tuus dilectus in Christo frater Maximus,
Protosyngelus Patriarchicus indignus.

SANCTO MAGNO CHARTO VII.
phylaci, Ignatius Hieromonachus,
in Christo S. Chio.

Si quando literas tuas accipio, ὁ mibi diuini ac sacrum caput: quanta me letitia perfundi existimas? Haud profecto mediocriter: ita me ille, qui cūcta intuetur, oculus diligit: sed multis partibus maiore: quam ob ullam aliā iucundissimā rem. Et quidē meritisimō. Amicorum enim meorum vniuersorum, tu excellentissimus es. Vnde fit, ut tuas literas, et si raras accipio, in sinu gestare soleam, & amicis ostentare. Isdem quoq; veluti felicitate parta, supra modum efferor: magisq; amicitia tua glorior: quam Gyges ille, conuersione palae nuli ad palmam, cumq; recenseo, quanta tua sit erga me beneuolentia, quanta me cura habeas: me beatum equidem propter tantū amicum iudico. Sēpenumero etiam cum admira-

Literis tuis
maximē letor.

tione mecum cogito: quanta sit vis charitatis: qualem pro quali reputet hominē. Sape certē timidum et ignauum, pro fortis: deformē, pro formoso: anserem in canēdo, pro olere. Quod cerē in meo nunc exēplo patet. Me enim, qui nullo numero eram, nec honore dignus ullo, illa arripuit, alijs antelatum: & alienarū am-

Licet amicitia tua indi-

Sed charitas tua facit, ut animarū cura praeficiat.

marum curam mihi commisit: qui neutiquā eam facultatem habeo: ut meorum ipsius dilectorū curam geram. Haec sanē non meis viribus ullis, aut dignitati, tributa sunt: sed a germana bonitate tua. & minime faciat fallacē, voluntate profecta, ideoq; sinem gratias tibi iterum iterumq; agendi non faciam: & id tantū magis, quanto me indigniorem mercede mea (ut voce Euangelij utar) Operarium agnosco. Vnde mihi sufficere iudico,

Faciām, quātum poterō,

MARTI.

Lingua Græca, ut intelligimus, hodie triplex est.

1. Vulgaris, quæ ulgius Græcorum utitur, corrupta: quæ corruptio, uetus est. Vt apud Suidā, ἡ γρηγορία, τὸ σελίον (subula) μὲν δὲ ῥάπτης τὰ βυρράκια. Constantinus qui anno 750. imperauit, Copronimus, dictus fuit καβαλῖν: quia καβαλῖν, ἡ ἰππεύς νόμος. Cōstantinus, ueterior Imp. anno 672. à ciuibus πωγωνάτας (barbatus) uocatus.
2. Antiqua et pura: qualis, apud Thucydidem, Xenophontem, Platonem, Aristotelem: quam Græcorum docti hodie didicerunt.
3. Ecclesiastica, quæ puris admixta barbara habet, quæ Sacerdotes, aut Docti, inscribendo utuntur.

Lingua Græca genera.

Ita Nicolaus Cali Peloponnesius Coronæus literarum licet rudis, mihi 1557. dicebat de lingua 1. grossa, 2. Græcolatina 3. subtili: per primam, uulgare: per alteram, antiquā: per tertiam, Ecclesiasticā, significās: qualis scilicet in concionibus Rariuri est, aut in Bibliorum ἀνδρα, aut in Damascem Monachi θησαυρῷ.

IN EPISTOLAM II.

Autographo huius Epistolæ, D. Theodosius extrā adscripsit, ἡ νῦν ἐστὶ καὶ πάλαι ῥόδα: κατὰ τὴν ἰστανονίαν, ἡ δὲ τὰ οὐρανία ἡ τὴν μέσην, ἡ δὲ ἰστανονίαν. insula cōs, inquit, propē Rhodum: ἡ patria Hippocratis, cuius ædificia adhuc extant, sicut ego uidī. isle de co (inquit Belonius) est le pays, dōt estoit Hippocrates les. Turcs la nomment Stancou. ins. cōs est terra, unde erat Hippocrates. Turcæ eam nominant Stancu. Addit montes in ea esse altiores, quā ullius alius insule: nec multo humiliores, quā montes Cræte. Oppidi cō ciues omnes, esse Turcas: et in tota insula, tantum duos pagos, à Græcis inhabitatos, Oppido et castello cō, etiam nomen esse Stancu. Hoc in alto loco situm, cum multis rotundis turribus: quā Mitylenæ et Tenedij castellorum, maioribus: illud, in depresso loco, ad litus sub castello. insulant, fertilem esse ani mantibus abundantem: longiorem, quā latorem. Coi prohibebant olim (inquit Iliad. 15. Eustathius) hospites accessu insule sue, metu insidiarum: ἡ δὲ καὶ φθονὸν, ὡς δὲ νεμεσίαν.

Inf. Cōs.

IN TERTIAM.

Est Epistola Theonæ, Metropolitæ Paronaxiæ. Postea, Thessalonice factus fuit Metropolitæ: sicut Theodosius Autographo huius Epistolæ inscripsit, ὁ ὁπότε θεοδόσιος ἐκ τῆς ῥόδου. Tunc ipse subscripsit 1564. depositioni Patriarchæ Iosaphi: sicut et Paronaxiæ Metropolitæ Beniaminus. Scribit ad magnam Sceuophylacem: et ad magnam Chartophylacem, qui erat Alexāder à Tera: ut in Patriarchica nostra historia reperitur. Magni Sceuolacis est, uasa Ecclesiæ conseruare: Chartophylacis, tabulas, et scripta custodire, et causas expedire.

Theonæ.

Τὴν ἡμετέραν τροφὴν Calogeros (ex quibus, etiam Patriarchæ, Metropolitæ, et Episcopi) ait Gerlachius, haud unquam uesci carnibus: sed plerumque piscibus: nec tamen, nisi ratione ieiunij permittente. Tota enim Quadragesima ante natiuitatem Christi, et Quadragesima post, cum Septimana sancta, nec non ab ascensione Domini diu, et à Calendis Aug. usque ad assumptionem S. Mariæ, iū diebus Mercurij et Veneris, à piscibus quoque, ouis, et lacticijs, non solum Clericos, sed etiam Laicos, abstinerere. Vesci autē interea marinis conchis, ostreis, sardellis (minutis pisciculis, sale et roremarino conditis) hordeo, oryza, acetarijs, oliuis, rāphanis, et alijs huiusmodi fructibus. ipsos ieiunia hæc rigidissime, sine ulla dispensatione, etiam in periculo mortis, obseruare: nec unquam sanguineis piscibus uesci, durante ieiunio. Consenit cum his Belonius libro 1. capite 48. in sue peregrinationis obseruationibus, Calogeri, Monachi sunt, cucullati, calibus uitæ: qui sanctitate et doctrina alios præcedere existimantur. καλόγυροι, καλοὶ (ut arbitror) γόφοι, aut καλοὶ καλὶσσοί.

Vicius & ieiunia Græcorum.

καλόγυροι.

Φόλις (μία) Iustinus Thrax, anno circiter 521. imperare cepit. Eius imperij septimo anno (ut est apud G. Cedrenum) fuit quædam Cilicissa scemina, cuiusuis perfecti uiri staturam cubito superans, ualde lata. γυγὸν σκῆψεν τὰς πόλεις, ἐλαύβανι καὶ ὄρνυσεν πόλιν μίαν. Circum urbes iens, ex monstratōne sui, tanquam modo acquirēdis, follē (alij φόλην, pholem) accipiebat, id est, obolum. φόλις ἀγορνῶν (inquit Suidas, φόλιος, ἀγορνῶν, πλουσιότης, τὸς φόλεις.

φόλις, seu φόλιος.

Τορφέιν) Gallia. Vng. tournois, uncia Fortē hic est Mangur, moneta cuprea Turcica, Καῖδον, genus mensuræ, Constantinopoli usitatum.

IN

Επιλογισμὸν γένεσεν) Addo sic, hoc modo: sic επιλογισμὸν γένεσεν.

in 3. & πρὸς τὸν πατριάρχην) Ioasapho. Hic enim Tornobi quoque; Metropolita, Arsenius, inter eos, qui 1564. deiectioni illius subscripserunt, in patriarchica historia muenitur.

Κατασκευαστὸν τὸν πατριάρχην.) Postea disidium, inter hunc Constantinū & Michaelū ortū fuit: & Constantinus, metu Michaeli ad Tartarū confugit. Tandē Michaelus, propter turbatū Vlachia, et Moldavia, ut fertur, & forte etiā Constantini opera, 3. Mart. 78. in patria sua Anchialo, iussu Imp. Muratæ strangulatus est, sicut alibi dicimus. Subijciam cuiusdam Græci de ipso narrationem: quam italicè inceptam, sed non perfectam, mihi D. Gerlachius dederat. Vtinam perfectisset.

Occisio interitus Cantacuzeni.

A saper (inquit) particolarmente: per qual cause, & como, è sta impicato per commada méto del Soltano Murat, Michael catacufino, Nobile di primarij & grandi di Cōstantinopoli: sussesto à di 3. Marzo 1578. in Achilò, dauanti la porta di casa sua.

Vvalachica Domina, filias 2. desponsitura.

Duo nobiles Constantinopoli, Proci: frater Michaeli, Cantacuzeni, & nepos Ioasaphi Patriarchæ.

His illæ virgines collocantur.

Mater Cantacuzeni vxorem suā, propter eius iniurias, eripit.

Ideo Michaelus Ioasaphi Patriarchæ tu indignissimè deiecit.

Sono hora anni 14. proximo passati: che signorizando in Vlachia una madonna, Mirçena vedoa. Questa madōna di Vlachia, hauendo due belle fiole zouene: & desiderado maritarle qui in Constantinopoli: scrisse alhora amicabilmete, & in secreto, al questo Reuerēdis. Ioasaph, fo patriarcha di qui: ch'il fosse conteto à trouarli duo zeneri, del piu nobil sangue, che fosse, & di piu ricchi & potenti di qui. Alhora quello Reuerēdis. Patriarcha, in gratification di tal signora, hà tronatò il fratello di questo Cnatacufino impicato, per vno, nouizo. Et persegondo nouizo ha fatto cercare vno suo nepote, per nome Stamatio, zouene molto bello, & prospero. Et cussì di qui il Patriarcha, cum il suo nepote preditto & con altri 40. homini à cavallo, sui Clerici similiter & il nouizo Cantacufino, cum altri 40. andasseno in Vlachia, à tuor lenouice, cum la San. matre Eccellētissima. Ma perche il detto nouizo Cantacufino, era homo da cerca. 50. anni, & la puta era di anni, 15. in circa: & lui brutto, ma la zouene era formosa: però, per tal causa in principio recusorno, cussì la puta, como sua madre Mirçona: ne voleuano per zenero, lo ditto Cātacufino. Ma pur, tanto tato ha ditto & fatto, ello Reuerēdis. alhora Patriarcha: che fo fatto il matrimonio. Intrauenne, che di Mirçena: per transfurla à casa soa in Achellò: per la via montatò in colera, ha in zuriato, & ha dispreato, cussì la nouiza & sposa soa, como la Morzona: minazandole superbamente di vendicarsi, per non hauera lo honorato, como lui pensaua. Dirte le inzurie atroce per la via: la puta sdegnata, pur assa scrisse tal inzurie, & il successo. à sua madre: scōzufandola: che da parte di Dio, mandasse exercito à robar la fia: & farla venire à casa soa in Vlachia cum la matre. Altramēte se amazaria. Hor la madre Mirzona, hauēdo exaudito la fia: mādato exercito, he beno per forza la puta in drio. Successe poi, che, ritornato esse nouizo Cantacufino quī in Constantinopoli tutto vergognato: perch ritornò senza la sua signora sposa. Che per forza ge l'hanno tolta, & robata di nocte: & ancor ritornò cum le mani piene di mosche Imperio che ge tolleno non solamente la sua bellissima moglie: ma ancora ge tolleno. Io. carri, pieni dele dote di dirta Signorota, Per tal adonque sdegno, fatto consēglio con il fratello suo, videlicet questo, che è sta impicato: & con lo resto dela eufada, & altri nobili, sui amici di qui: hauendo gran amicitia, & grāde possanza, il cātacufino, con Alipassa, alhora primo Visir: à torto, & cōtra ognirason diuina & humana: il Passa con il Cātacufino, hāno cassato & cazzato dala sua sedia il Reuerendiss. Patriarcha, & tutti i soi. Deinde ge tolleno la sua facolta. Et di pio l'hanno sbandito di qui con vergogna: tal, che l'hanno fatto morir. Non bastò questo: ma ancor esso Cantacufino, poco tēpo dopò ha fatta venir, quī in Cōstantinopoli il fiolo di essa Mirzona: che era zouene molto prestante, di anni 25. Voiuoda in Vlachia.

Conuertans breuiter. De Causis, cur Mich. Cantacuzenus, Græcorum nobilissimus: iussu Muratæ fuerit Anchiali ante portam domus sue suspensus.

Ante proximos 14. annos, Vvalachie Domina erat uidua quædam, nomine Mirçena hæc duas. habens filias inuenculas speciosas, cupiebat eas Constantinopoli, maritare. Ideo clam per literas ab Ioasapho Patriarcha, petijt: ut sibi de duobus, nobilitate, diuitijs, potentia, præstantissimis generis dispiceret. Reperit Ioasaphus fratrem Michaeli Cantacuzeni, posterius suspensi: deinde, quendam suum nepotem, Stamatium,

Stamatium, egregium forma iuuenem. Tunc ambo proci, cum quadragenorum equitum comitatu quorum illi, qui Stamatium sequebantur, cum patriarcha proficiscentes, clerici erant in Vualachiam contenderunt: impetrā, darum ab excellentissima illa Domina filiarum causa. Sed quia Cantacuzenus, iam forte quinquagenarius erat, & deformis: puella autem, quindecim circiter annorum, & formosa: recusarunt cum tam mater, quam puellae nec citius matrimonium inter eos secutum est, quam Patriarcha uix persuasit. Cantacuzenus, cum noua sua nuptia discedens, Anchialum eam ad se ducendi causa, in itinere contumeliose insecutus est, tum ipsam uxorem tum socrum: quod non pro dignitate se ab eis honoratum putaret & multas superbe adiecit. Puella, re ad matrem perscripta, auxilium, & se ad ipsam reduci, petiit. Alioqui se manus sibi allaturam. Ita, exercitu ueniente, filia per uim noctu erepta, & retro ad matrem reducta, fuit. Cantacuzenus autem, non tantum uxore, sed etiam decem curribus cum dote, spoliatus, Constantinopolim cum ignominia rediit. Tunc consilium cum fratre, & reliqua sua familia, alij q; nobilibus, hic de ulciscendo inijt. Ibi Michaelus, subnixus amicitia Harbassae, primi Visseij, & summa iniuria in reuerendissimam Patriarcham & suos inuectus, ipsum sede sua exturbauit, facultatibus exuit, n exilium ignominiose eiecit, ad mortem deniq; adiecit. Nec hoc fecisse, satis habuit: sed paulo etiā post effectum: ut huc ueniret filius Dominae Mircanae iuuenis 25. annorum praeslantissimus, Dominus Vualachiae.

IN QUINTAM.

Videtur tunc alius fuisse Protonotarius, non Theodos. Zygomalas. ἀνδρ. (ἀνδρ. δὲ) Ioannes Helfrichus, in sua Germanica Hierosolymam peregrinatione scribit: Zacynthi ambitum non esse magnum: habere in medio prope Mare, ubi portus, quo naues appellatur, altum montem. Ei monti impositum esse paruum oppidum: nullo aduersus subitas incurfiones cinctum, ibi paruum quoq; palatium esse, in quo Gubernatorē habitare. Infra dictum montem, prope Mare, alterum, aliquantū maius, oppidum esse, carere quidem muro, sed populo abundare. In hac insula nasci paruas uinas passas: quae, uicini incolis praebentes, in Italiam, Galliam, Angliam, & inde in Germaniam deportentur. Nam extra id oppidū, nullas ad Mare domos esse Horreis similes, lapide & argilla edificatas, huiusmodi uariam plenarie quibus domibus postea, incluse, naubus imponantur. Crescere tales racemos more aliorum: nec ē nostris racemus differre: nisi quod ualde longi sint, & paruulas habeant uinas. Ex quibusdā citam unū confici incolae, esse natione lingua, habitu, & caeremonijs, Graecos: sicut & Cyprī, aliarum insularum, Graeci. Dicit, ambitum eius esse X. X. italicorum miliarium. Venetum ibi Gubernatorem, cū ualido praesidio residere. Distare C. D. italicis miliaribus à Veneta urbe. Celaphali nam, esse maiorem insulā, amantē fructuosam, hominū frequentia cultam, Venetis & ipsam ditionis hanc ipse 9. iul. ad sinistram uidit, postridie uero Zacynthum appulsi sunt, anno 1365. In Chorographicis harum insularum tabellis, quae Venetijs excusae sunt: extant haec uerba. Ζαχθῆ insula postea vel mare mediterraneo, longi dala Morea mill. 25. locho delli Illustrissimi Venetiani: abundante di bonissimi vini, pece, uene di metalli ma sotoposta à terremoti: & tiene di circuito da mill. 60. con benignissimo aere. Zacynthus, ins. Maris mediterranei, abest à Peloponneso 33. miliar. & est illustrissimorum Venetorum. Abundat optimo uino, pice: uenis metallicis: sed terrae motibus obnoxia est. Circuitus eius, miliarū LX. habetur. Aer ibi, saluberrimus, cephalonia, ins. Postea sopra il mare Adriatico, delli illustrissimi Venetiani: piena di arbori, & principalū di pini & fichi, insula fertilissima: quae tiene di circuito millia 130. lōgezza, da mill. 40. Cephalonia, ins. maris Adriatici, pertinet ad Venetos. Abundat arboribus, praesertim pinibus et ficis, & erum fertilissima. Ambitus eius est miliarium CXX. X. non itudo, mil. circiter XXXX.

IN SEXTAM.

Κυδὸς γαβριήλ) Fratrem Theodosius habet, Stamatium Notarium, Κυδὸς γαβριήλ) Hodie Venetijs degit Gabriel, Philadelphiae Archiepiscopus. ἀνδρ. (ἀνδρ. δὲ) Ioannina, olim Cassiope, Actolica ciuitas. Eius mentionem facit Laonicus lib. 1. ubi Triballorum sine Scythorum, Dominus, Stephanus, eam subegit, circa tempora Sulaimanis: tertij Turc. Regis, qui fuit 1350. Christi. Postea Carolus Tochius, illorum locorum princeps, illam pacis redimendae causa, lib. 5. Laonici, Amuratē 2. tradere coactus est, post Thessaloniam 1438. Venetis ereptam. πρῶτος ὁ σὺγγελος) Syngelus, Ecclesiastica dignitas. Tales ad Patriarchatū prouchebātur. Leo Isaurus, seu Cono (qui ab anno 718 Christi usq; ab 742. imperauit Germano Patriarcha, quod τὸ αὐτὸ εἰσνομεωχία ἀσέτινι nollet, dignitate spoliato: Anastasium quendam, ὃν πρῶτος τὸ πᾶν βασιλεὺς τὴν δὲ εἰσνομεωχία ἀσέτινι τῶν (Germani intimum) sibi adiungens: et τότε μὲν τὸν σὺγγελον τιμῶν, ὅς ποτε ἦν καὶ τὸν βασιλεὺς τῶν, ἀσέτινι, ὃν βίω ἡ πολιτεία (i. in Legenda) γράμματα, πᾶσι βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτορας, quae extat in pulcherrimo manuscr. Graeco codice τῶν τριῶν τευχῶν (Martij, Aprilis, Maij) Bibliothecae Ducalis in arce Tybingensi, foliorum membraceorum Regalis magnitud. 143. quorum unūquodq; 4. colūnarum, quarū unaquaeq; 14. uersū: pluribus in locis cerā impressa: tanquam in Templo usus eius ad Latinos fuerit. in extremo eius: in βιβλ. αὐτῇ, ὃν μὲν τὸ πρῶτον, & πᾶσι.

Scriptures.

Mich. Synge
lus.

I N S E P T I M A M.

De Gygis
annulo.

Talem etiā
bonus vir ha-
beret: non
vellet tamen
ideo iniuste
agere.

Platonis x-
tas.

Orci galea.

fit, Lydori Rex factus est. In Zenobij Proverbiorum epitome, est ἀνδρὸς καὶ οὐκ ἀνδρὸς (orci galea nebelkapp) ὡς ὁ ἔχων
 δεξιὰ καὶ ἀριστερά· καὶ ἄλλων ἃ οὐκ ἐμάρτυτο. Hanc qui habebat cernebat, quos uolebat; ipse autem
 ab alijs non uidebatur. τὸν δὲ λέγουσιν. Quae figura nominatur τὸ ἀπὸ τοῦ οὐκ ἀνδρὸς.

ἡ ὑπομελέμη.

TVRCOGRAE=

CI AE LIBER

Q V A R T V S:

Variorum & Clarorum Græcorum inter se
EPISTOLAS LX. ab annis circiter XXX. ad
annum usque CIO. IO. LXXX. Christi,
varijs in locis, vario Græcæ linguæ
genere, scriptas continens:

Græcè & Latinè à MARTINO CRVSIO, in Aca-
demia Tybingensi V. L. Professore, editus.

Vnà cum eiusdem Crusii Annotationibus.

A

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

EPISTOLAE HVIVS
LIBRI.

- 1 Metrophanis Patriarchæ, è Constantinopoli in inf. Cretam.
- 2 Eiusdem, indidem.
- 3 Clericorum & Laicorum Chij, ad Patriarcham Metrophanem.
- 4 Metrophanis, Constantinopoli ad Metropolitam Naupliensem & Argium, Clericos & Laicos.
- 5 Eiusdem Metrophanis, Anconâ ad Patriarcham Dionysium.
- 6 Ioasaphi Patriarchatu deiecti, Adrianopoli Constantinopolin ad Rhetores & Notarios.
- 7 Hieremiæ Patriarchæ, ad Asomatenses.
- 8 Eiusdem, ad Episcopum & Clericos Metrenses & Athyrenses.
- 9 Eiusdem, ad Exarchos Sabatianum Theodosiumq.
- 10 Officialium Patriarcheij, commendatitia.
- 11 Michaelis Patriarchæ Antiochiæ, ad Constantinopolit. Patriarcham.
- 12 Sophronij Hierosolymorum Patriarchæ, ad Ducem Manuelem.
- 13 Gregorij Prusensis Metropolitæ, ad Theodosium Zygomalam.
- 14 Antonij Ecclesiarchæ, è Mitylenis ad eundem.
- 15 Callisti Metropolitæ Rhodi, Commendatitia.
- 16 } Eiusdem, ad Constantinopolit. Patriarcham.
- 17 }
- 18 Macarii Hieromonachi & Abbatis cum fratribus, ex inf. Patmo ad eundem.
- 19 Sophronij & Neophyti Hieromonachorum, ex Chio ad Patriarcham.
- 20 Hippolyti Metropolitæ Chij, Clericis & Officialibus Patriarchicis.
- 21 Ioannis Corefæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 22 Francisci Domestici Medici, ad eundem, ut & sequentes 4.
- 23 Leonhardi Mendonij Medici Chij, ex Anchialo.
- 24 Smaragdæ Canabutzenæ mulieris, è Chio.
- 25 Ioannis Burclæ, indidem.
- 26 Francisci Domestici.
- 27 Pars testamenti Mariæ Pyriæ, Chij.
- 28 Corefæ Mepici.
- 29 Stramatij Sacerdotis & Sacellij, è Scyro ad Theodos. Zygomalam.
- 30 Ioasaphi Episcopi Scyri, ad eundem: ad quem, & sequentes 6.
- 31 Eiusdem.
- 32 Ioachimi, Episcopi Imbri.
- 33 Protapapæ Teni.
- 34 Dionysij, Antistitis Nauplij & Argorum.
- 35 Ioasaphi. Monembasiæ Metropolitæ.
- 36 Arsenij, Coronæ Episcopi.
- 37 Dionysij, Metropolitæ ueterum Patrarum, ad Ioan. Zygomalam.
- 38 Ioasaphi, Metropolitæ Corinthi.
- 39 Nicanoris, Athenarum Metropolitæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 40 Eiusdem ad eundem.
- 41 Ioasaphi, Metropolitæ Thessalonicae, ad eundem.
- 42 Hieremiæ, Larissæ Metropolitæ, & Damasceni Episcopi commendatitia.
- 43 Eiusdem Hieremiæ, ad Patriarcham.
- 44 Damasceni, Litæ. & Rhendinae Episcopi, ad eundem.
- 45 Pachomij, Ganni & Choræ Metropolitæ, ad Theodos. Zygomalam.
- 46 Eiusdem ad eundem, ut & sequentes 3.
- 47 Theophanis Hieromonachi, ex monte Artho.
- 48 Oeconomi Calliupoleos.
- 49 Acacij, Metropolitæ Varnæ.
- 50 Theophanis Hieromonachi, Constantinopoli ad Ioanninorum Metropolitam.

A 2 51. Ioasa-

51. Ioasaphi, Metropolitæ Adrianopoleos, è Constantinopoli ad Ioannem Zygomalam Adrianopolin.
52. Gabrielis, Pogoianæ Archiepiscopi, ad Patriarcham.
53. Gerasimi, Polianæ Episcopi, ad Theodos. Zygomalam.
54. Zosimæ, Episcopi Citri seu Pydnæ, ad eundem.
55. Arsenij, Tornobi Metropolitæ, ad Patriarcham.
56. Sophronij, Archiepiscopi primæ Iustinianæ & Achridarum, ad Patriarcham.
57. Methodij, Melenici Metropolitæ, ad Theodos. Zygomalam.
58. Neophytæ Hieromonachi, è Dicæo, ad eundem.
59. Despoti Thomæ Palæologi Porphyrogenneti.
60. Sultani Selymi II. ad Venetos.

TEMPVS EORVM, AB ANNO 1548 CIRCITER
(pleræq. tamen longè post) usq. ad 1580. Christi: præterpen-
dulum anni 1440. scriptum.

*Loca, unde scriptæ, aut quibus hæ Ecclesiasticæ
Personæ præerant.*

Achridæ.
Adrianopolis.
Anchialus.
Ancona Italiæ.
Antiochia.
Argos.
Asomatorum pagus.
Athenæ.
Athes mons.
Athyra.
Callipolis.
Chius.
Chora.
Citros.
Constantinopolis.
Corinthus.
Corona Peloponnesi C.

Damascus.
Demonicum.
Dicæum, in M. Atho.
Elafson.
Gannum.
Hierosolyma.
Imbrus inf.
Iustiniana Prima.
Larissa.
Lita.
Melenicus.
Metra.
Mitylenæ.
Monembasia.
Nauplium.
Paxmus inf.

Patræ prisca.
Pogoiana.
Poleanina, seu Poliana.
Prusa.
Rhendina.
Rhodus.
Scyrus inf.
Tenus inf.
Theffalonica.
Tornobus.
Varna.

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΓΡΑΙΚΩΝ ΠΡΟΣ
ΕΑΥΤΗΣ ΔΗΜΟΛΑΙ.

VARIAE GRÆCORVM INTER
se Epistolæ: Martino Crusio, Tybingen
si Professore, interprete.

α. Τμήτροφάνης, ἐλέω θεῷ ἀρχιεπίσκοπος ὁ κων
σταντινῶν πόλεως, νεας ρώμης, καὶ οὐκ
μικρὸς πατριάρχης.

Metrophanes, misericordia Dei Archiepi-
scopus Constantinopoleos, nouæ
Romæ, & Oecumenicus
Patriarcha.

Constanti-
nopolis.

ΤΕπειδὴ οἱ ἐν πάσῃ τῇ νήσῳ κρήτη δέχοντες
μενοι ἐβραῖοι, ἀνέφερον τῇ ἡμῶν μετριοτήτῳ
καὶ κατεβόησαν μὲν δακρύων πολλῶν: ἐπὶ π-
νὲς τῶν ἐκείσε χριστιανῶν, ποτὶ μεν ἀδικίαν καὶ
συκοφαντικῶς ὡς διδιδόντων αὐτοῖς εἰς τὸ
ἐνδοξοποιεῖν ἀρχοντας καὶ ἀνθεόντας τῆς νήσου
ταύτης: καὶ διὰ βολαίς ἀδικίας καὶ ὡς διὰ λόγους
ζημίας, καὶ ἐνοχλῶσιν αὐτοῖς: ποτὶ δὲ αὐτῶν
ἐπιπύδοντα τῶν τοῖς ὁρμῇ ἀπείκτω, καὶ ἀδ-
δαίς μετ' αὐτῶν: καὶ πᾶσι τῶν τοῖς κακοποιῶν αὐτοῖς
ὡς διὰ λόγους ὡς ἀδίκους, καὶ ὡς ἀδίκους, καὶ ὡς
τῶν πάντων θεῶν ἐν τῇ νήσῳ νομίζοντες: τῶν χά-
ρις ἡ μετριοτήτης ἡμῶν γράφουσι. ὡς φαίνεται
ἐν αὐτῷ πινόμετι: ἵνα, ὅσοι τῶν χριστιανῶν π-
τοιαῦτα ποιῶσιν, συκοφαντίας ἀδικίας ῥά τῃς
σι κατ' αὐτῶν, ἐπὶ ζημίας καὶ ἀπώλειαν αὐτῶν
ἀδικίαν καὶ ὡς διὰ λόγους: ὅσοι τῇ μὴ ἀρκέμενοι τῇ
κελευσὶ τῶν ἐνδοξοποιῶν ἀνθεόντων, καὶ τῇ ἐνδοκίᾳ
θεωρεῖαν αὐτῶν: ὁρμῶσιν ἀνθεόντως καὶ ἀνθεόν-
τως, καὶ χεῖρας αἵρεσι κατ' αὐτοῖς: οἱ τοῖς τοῖς ὑπέρ-
χωσιν ἀφωρισμένοι ἀπὸ θεῶν παντοκράτορος,
καὶ κατηραμένοι, καὶ ἐσυνχωρητοί, καὶ μὲν βανα-
τον ἄλυτοι, ἡ δὲ ἀδικία καὶ συκοφαντία, καὶ δ'
καὶ ἀνθεόντως, καὶ τελευτή, ἀδικία ἐστὶ: καὶ
ἐστὶν ἐστὶ ποτὶ τὸν ἀδικεῖν, ἐστὶν αὐτοῖς ἐστὶν
τῶν προφασίζεσθαι: ὅτι ἐπεὶ ὁ δόξον ἡ δὲ ἰκνῶν, καὶ
ἐστὶν ὡς βίβη. Ἐπειὶ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰσθὺς χ-
στός, ἐν ἀναγγελίοις, μὴ δὲ εἰς αὐτῶν διὰ βολῆς
πῇ, μὴ δὲ συκοφαντήσῃ: μὴ διὰ χωρὶς τῶν
πάντως, μὴ δὲ χωρὶς διδόντες τοῖς ἀδικεῖσιν,
ἀδικεῖν ἐστὶν ἀλλοτρίοφρονας. ὥτως ἐν γρά-
φοντες, δι' ὁρμῶσιν ἡμῶν τὰ τοιαῦτα ἐξέλομε-
θα: ἐφ' ὃ καὶ τὸ παρὸν ἀπελύσαμεν γράμμα:
ὅπερ ἐν πάσῃ τῇ νήσῳ παρρησίᾳ ἀναγνώδη-
τω, καὶ ἐκδηλώθητω. ἐν ἐτῇ, 707.
edidimus: ut in tota insula publicè legatur, & notum fiat omnibus. Anno mundi 707 d.
hoc est, anno Christi nati CIO ID LXXII.

Quandoquidē, qui vssia in insula Creta
sant, Hebræi, retulerunt ad mediocritatē no-
stram multis cum lacrymis conquerentes: se
à quibusdam ibi Christianis, interdū iniuste
delatos adduci ad illustrissimos Proceres insu-
le huius: & oppressos calumnijs improbis, p-
ter opinionem mulctari, & vexari: nonnun-
quam etiā ab illis ipsis aduersarijs, temerario
& superbo plane impetu inuadi: omnibusq.
modis, præter rationem, deducta opera male
tractari: quippe mercedē ex hac, ab uniuers-
sitate rerum Domino sperantibus: idcirco me-
diocritas nostra, Scripto hoc sententiam suā,
sancti Spiritus suggestu declarat: quicunq.
Christiani hæc faciant: Calumnijs in eos, in-
iuste mulctandi, aut perdendi iniquē, & ci-
tra rationem, causa, constandis: aut non stan-
do illustrissimorum Primatum iusta cogni-
tione & sententia: sed audacter, & sine pu-
dore, inuadendo & violentis manibus affe-
rendis: illos tales ejci de Ecclesia Dei omni-
potētis: & execratos esse: veniaq. expertes:
nec post mortem, corpora ipsorum in terram
resolui. Injustitia namq. & sycophantia, in
quemcunq. cōflata fuerit, iniustitia tamē est:
nec, qui iniuste facit, insons habebitur vnq.
si hoc prætexat: se diuersæ Religionis hominē,
nec pio, iniuriam fecisse. Nā Dominus quoq.
noster Iesus Christus, in Euangelica histo-
ria, neminem concutiat, inquit, neque
calumniemini: nullum ibi discrimen perso-
narum faciens, nec ullo modo concedens pijs,
iniuriam inferre diuersum de Religione sen-
tientibus. Hoc itaq. scripto nostro, utiū istud
corrigi volumus: quod eam etiā ob causam
notum fiat omnibus. Anno mundi 707 d.
Mense Jul. Indiēt. XI.

Calumniæ
Christianorū
Cretē-
sum in Ju-
deos, & uio-
lencia.

Ideo Patri-
archa eos A-
nathemate
ferit, & per-
gant.

Persona e-
nim non ex-
cusat, iniu-
riam.

Luc. 3.

Handwritten signatures and flourishes at the bottom of the page.

Ι ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ

αυθόντι & δεσποτάτω οικουμενικῷ

πατριάρχῃ, κυριώτατη

προφάνη.

εις τὸ πατριαρχεῖον.

Καὶ πάλαι μὲν ἡμῖν ἐπὶ δ' ἡλ. αὐτῇ πρὸς ἡ-
μᾶς σε κηδεμονία, & φιλόστοργος διαθεσίς,
παναγιώτατε δεσπότη: αὐτῇ & νῦν μάλλον,
ἐπεὶ πρὸς τὴν γένεσιν ἡμῶν ἐπὶ ἀλυστα πα-
ρα σῆς παναγιότητος χάρισμα, χάρις ἡμῶν
ἀγγελία γέγονε, & μόνον γὰρ αὐτῇ τῷ ἁγίῳ
πολύτῃ καθάρσιν καὶ ἀγγέλειά σου, ὅπερ
πάλαι ἡμῖν ἐφ' ἑλ. αὐτῇ δι' ὁ πλάκας ἐκτελεσθῆναι
θεῶ μετὰ ἀλλήλων καὶ γένεσιν ἐδεσμένοι αὐ-
τῆς, ὅπως σὺ φρονεῖς, & κοσμίως καὶ κατὰ θεὸν
ζῶντος, τύχωμεν ἀρχιερέως: τὴν πρὸ χειρὸς
ἐχθρῆς τῆς παναγιότητος τῆς νῦν ἡμῶν ὑπογνώ-
στῃ. Πάριστι γὰρ σοι, φησὶ, δὲ οὐδ' ὅσον ταῖς κατὰ θεὸν
πολὺ δόξουσιν, μερομένοισι χάρις, ὅτι οὐκ ὁπίσθεν
σῆς παναγιότητος κελευσέσι: & ἵππερος, ὁ ὅμοια
θεοφίλος, ἐξ ἧς καὶ κατὰ θυμὸν ἐστὶν ἡ πα-
ναγιότης, δια πολὺ αὐτῇ μετὰ τῆς, & ἡμῶν
προβέλλει, καὶ ἀποκαίρει παρ' ἡμῶν ἀπὸ τῆς
γενεᾶς τῆς ταχίστης: καὶ ἐξ ἧς, παρ' ἡμῶν
ζῶντος, δεσπονα: ὅτι πρὸς τὴν αἰσθητικὴν, τῆς
παρὰ σῆς παναγιότητος ὑπὸ ἡγεμονίας ἡμῶν
δερρεσίαις: δι' ὧς μερὶς ἂν σοι χάρις ἔχεν ἡ-
μᾶς δ' αὖ: & διὰ ταῦτα πάντα, καὶ ἐξ ἧς σοι καὶ
νῦν ὁμολογῶμεν χάρις, καὶ ὅτι αὐτῶν τῶν
δύο, ὅτι ἡ παναγιότης, καὶ κατὰ τὴν ἡγεμονίαν
τῆς θεοῦ ἡ τῶν πολλῶν ἐστὶν: τὴν καὶ ἡμῶν
πάντες ἀσπασάμεθα, ὡς θεῷ φίλοι, ὡς ἐξ ὁρί-
θα, τῆς γὰρ ἐκ πολλῶν πάντων χρόνος & ἡμεῖς ἐφ' ἡ-
μεθα, & μετὰ τῶν ἀλλῶν πάντα, καὶ παρ' ἡμῶν, ἐπὶ
παρ' αὐτῶν, ἀξιοῦμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐκείνην
τῶν, ὅτι αὐτῶν ἐφ' ὧς, μετὰ τῆς τῆς παρὰ
παναγιότητος ἡμῶν καὶ τῆς παναγιότητος
χάρισμα, δηλοῦσι, κατὰ τὴν αἰσθητικὴν, ἀναγνώ-
σθαι. Καὶ ὅπως αὐτῆς ἀντιβολήσιν, & δέοις
θα τῆς παναγιότητος: ὅπως αὖ αὐτῶν
τῶν, καὶ κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν καὶ τὴν ἀποστολὴν
ἐκ τῆς παρὰ τῶν ἡμῶν: ἐρρίσας, & ἐξ ἑαυτοῦ ἡ-
γίας ἡμῶν, παναγιώτατε δεσπότη: τὴν τῆς ἀλη-
θείας λόγον αὐτῶν ὁρθοδόξων: ἀπὸ χριστοῦ, αὐτοῦ.

† Ο δ' ἄλλος τῆς παναγιότητος σε, ἱεροδὸν
νέλαος καὶ λυμπερὸς, & οὐκ ἐλπίς χίς.

† Ο κατὰ πάντα δ' ἄλλος τῆς σῆς παναγι-
ότητος, ἱεροδὸν νέλαος οὐκ ἐλπίς, & ἡ
λεγομένη χίς.

† Ο κατὰ πάντα δ' ἄλλος τῆς σῆς παναγι-
ότητος, ἱεροδὸν καὶ ἡλὸς πελοποννησιακῆς,
καὶ πρὸς τὸν γένεσιν χίς.

κατὰ

SANCTISSIMO NOSTRO DO-
mino, Oecumenico Patriarchæ, Do-
mino Metropolitæ.

In Patriarcheum.

Quamquā antea nobis de tua erga nos cu-
ra, & paterno affectus constabat, sanctissime
Domine: tamē nunc longē magis, si aliās un-
quam. Quas n. nuper literas ad nos sanctitas
tua misit: ea gaudium nobis haud parvū nūtiar-
unt. Nā non tantum de Hippolyti abrogatione
significarūt: sed etiā, quod nobis dudū in opta-
tis erat: & cuius causa sæpe, magnæ Dei Ec-
clesiæ supplices fuimus: orātes eam, ut aliqūē
temperante, modestē, & secundū præcepta
Dei vivente, nascercetur Pontificem: hoc
nobis nunc in promptu esset, S. tua promittit.
Esse enim apud te duos sanctissimos viri su-
am ad animam regulā conformantes, Hic ro-
monachus: videlicet pietate præfatus S. ius
cellariū: & alterū quendam, Theophilū nomi-
ne. Num itaq, nobis quoq, probentur: S. tua,
profectu sua animi moderatione, nobis optio-
nē danda nobisq, de hoc R. spōsum q̄ ecclesiā dē
dari iubet. Scito igitur, sanctissime Domine:
nos, cum p̄ alijs nullis, a S. tua in nos profe-
ctis beneficijs, maximā tibi gratiā habere de-
beamus: nec & p̄ omnibus illis, & pro hoc
præsentim maxime, a tua agere gratias. T. illū-
natum istū, am. duorum, S. tua Chy. Ecclesiæ
Metropolitam fecerit: cū viri, q̄, vultu,
legi Dei conformis facti a nobis quoq, omni-
bus, libentibus animis, ut Deo charis, &
probatius reciperent. Huius namq, a longo
placide tempore etiam nos cupidi sumus. N.
quāquam certe aliū, nequē ex alijs, qui
Chy. Antistitem agat, quāvis illa, illa nūtiū
ūm nostram sententia est, n. min. p̄victus
conradivener: quando S. tuē littere, publice
de more recitabantur. Ac de nō idem, quod
antea, sup̄fluit petimus orātes, ut S. tua al-
ternitum illorum Chy. Episcopum præficiat.
Cuius S. ius benedictio, sit cum omnibus no-
bis. Vale, Vale: & ad longā senectutē perne-
cias, sanctissime Domine: veritatis, sermo-
nem semper recte secans. Chy. dicit Au-
gust. F.

† Scripsit sanctitatis tua. Sacerdos Nicola-
us columbus, Chy. Sacerdos, magister, & scilicet.

† Per omnia seculis S. ius Sacerd. Nicola-
us Sculubris, Logotheta Chy.

† Fidelissimus servus S. ius Sacerd. Manuel
Peloponnesius, Chy. Professus, dicit.

Α. 4. Totum

III,
Chlo.

Grata est
nobis Hip-
polyti depo-
situs.

Offert no-
bis in locū
cuius, aut cel-
lariū, aut
Theophilū.

Accipit
inus gratia
ter, vultu-
um nō-
bus Metro-
politan
Sacerd.

descripti-
es.

- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός αὐτῶνιος καλὶάρχος, πνευματικός, καὶ πρωτεύων ὁ χις.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός κωνσταντῖν ὁ πτρεΐτης, καὶ κανερίσι ὁ χις.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, γεηγός ὁ μόναχος καὶ πρωτοψάλτης χις.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός νικόλαος κυπριανός, καὶ δικμοφύλαξ χις.
- † ο' νομοφύλαξ χις, ἱερός ἰωάννης ὁ χαρμομάχος, καὶ δ' ἄλ' ὁ τῆς παναγιότητος σς.
- † ο' κατὰ πάντα ἀρχεῖος δ' ἄλ' ὁ τῆς παναγιότητος, ἱερός σεργῆος ὁ μαζῆνος.
- † ο' ἐλάχις δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰωάννης ὁ πηρώσης.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός μιχαὴλ ὁ παρομνός.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός νεακονίτης ὁ πετρεΐτης, καὶ δεφενδάρ' ὁ χις.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός πέτρος ὁ σκαθῆς καὶ διδάσκαλ' ὁ τῆς εὐαγγελίας.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός βασίλειος ἀνδρότης.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰσίδωρος πετρεΐτης.
- † ο' δ' ἄλ' ὁ τῆς παναγιότητος, ἱερός θωμάς αμβλ.
- † ο' δ' ἄλ' ὁ τῆς παναγιότητος σς, ἱερός γεώργι' ὁ σγέρ'.
- † ο' κατὰ πάντα ἀρχεῖος δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰσίδωρος λείζης.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός κωνσταντῖνος ὁ καλαμάτης, καὶ διδάσκαλ' ὁ τῆς ἀποστόλε.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος σς, ἱερός θεόδωρος ὁ καραβας.
- † ο' κατὰ πάντα ἀρχεῖος δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός λεόντιος φάρκος.
- † ο' κατὰ πάντα ἀρχεῖος δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός μιχαὴλ ὁ λαγκαδιότης.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰωάννης ὁ νομικός.
- † ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰωάννης ὁ ἡγεμναί'.
- † Totus S. tue seruus, Sac. Antonius Caliaribus, Pneumaticus & Protecducus Chy.
- † Paratissimus seruus S. tue, Sacerd. Constantinus Epiuriza, Chy Canstius.
- † Impiger seruus S. tue Gregorius Monachus, Protopsalta Chy.
- † Ad omnia paratus S. tue, Sacerd. Nicolaus Cyprianus, Dicaophylax Chy.
- † Nomophylax Chy, Sacerd. Ioannes Cheromachus, seruus S. tue.
- † Ad omnia seruus inutilis tua sanctitatis, Sacerd. Scribus Martinus.
- † Minimus seruus S. tue, Sacerdos Ioannes Pigases.
- † Promptus ad omnia seruus S. tue, Sacerdos Michael Pagomenus.
- † Obedientissimus S. tue seruus, Sacerd. Neacomita Petritz, Defendarius Chy.
- † Obsequentissimus seruus S. tue, Sac. Petrus Scathes, Euangelij doctor.
- † Ad omnia morigerus S. tue, Sacerdos Basilius Andriota.
- † Per omnia obediens S. tue seruus, Sacerdos Isidorus Petritz.
- † Seruus S. tue, Sacerdos Thoma Samuel.
- † Seruus S. tue, Sacerdos Georgius Sgurus.
- † Paratissimus, licet inutilis, seruus S. tue, Sacerdos Isidorus Luites.
- † Ad omnia alacer seruus S. tue Sacerdos Constantinus, Calamates, Apostoli doctor.
- † Obtemperantissimus S. tue seruus, Sacerdos Theodorus Carabas.
- † Ad quæuis paratus tenuis seruus S. tue, Sac. Leontius Pharcus.
- † Seruus in omnibus S. tue exiguus, Sacerd. Michael Lancadiota.
- † Ad quæuis impiger S. tue seruus Sac. Ioannes Nomicus.
- † Deditissimus S. tue seruus, Sacerdos Ioannes Heraclianus.
- † Obedientissimi serui S. tue, Sacerdos Ioannes Corefes.
- † Leon-

Sequentes subscriptiones, quia ad latus sinistrum precedentium posuæ, minus spatij habebant, ita decurtata erant.

† ο' κατὰ πάντα δ' ἄλ' ὁ τῆς σῆς παναγιότητος, ἱερός ἰωάννης ὁ κοροΐτης.

Λεων.

† ΛεωνάρδⓄ μωντάνης.
 † μιχαήλⓄ καλυδᾶς.
 † νικόλαος κρέσης.
 † ὁ κατὰ πάντα πῖος δ᾽ ἄλⓄ καὶ υἱὸς τῆς
 σῆς παναγιότητος, αὐτῶνⓄ κρέσης.
 † λυκάς κρέσης.
 † δῆλος τῆς σῆς παναγιότητⓄ νικόλαος
 σκρήνης.
 † ἰωάννης μοΰσκας.
 † ἰωάννης σκρήνης.
 † παντόλεος μαυρογορδάτⓄ.
 † ζορζⓄ σγαροπᾶλⓄ.
 † φραγγέλης μαυρογορδάτⓄ.
 † ἰωάννης βερκλας.
 † σιδεῖρης βερκλας.
 † ἰωάννης μαμύκας τῆ νικολά.
 † θεόδωρⓄ σκυλίτζης.
 † Γεώργιος καβάνⓄ.

† Leonhardus Mendones.
 † Michaelus Caludas.
 † Nicolaus Corefes.
 † Fideliss. in omni re seruus & filius S.
 tue, Antonius Corefes.
 † Lucas Corefes.
 † Seruus S. tue, Nicolaus Scrines.
 † Ioan. Mopsucas.
 † Ioan. Scrines.
 † Pantoleos Maurogordatus.
 † Georgius Sguropulus.
 † Phrangules Maurogordatus.
 † Ioan. Burclas.
 † Sideres Burclas.
 † Ioan. Mamucas Nicolai.
 † Theodorus Scylitza.
 † Georgius Cabacus.

M. Crusius. Paucula quædam nomina legi non poterant. Ideo prætermisi. In altero latere huius scripti erat: ἀναφραδα πρὸς πατριάρχην καὶ πῖσις δίδοται διὰ ὑπογραφῶν πολλῶν.

ANNOTAT. M. CRUSII.

Hæc Epistola Chiorum, responsio est ad Patriarcham: & permissio, ut hic ipsis det Antistitem, quem uelit in cuius rei fidẽ, tot subscriptiones subiectæ sunt. Quando uerò huic Hippolyto Episcopatus fuerit abrogatus: hic non patet. Manum eius habet D. Gerlachius: cùm ei 1576. D. Theodosius chirographa Episcoporum, in insulis, quas in Exarchatu suo transibat, colligeret. Ergo ante eum annus depositus non est. Quando igitur Anno 1590. quia hæc Epistola eo anno scripta est: ut aliunde cognoui, καὶ τῆς, qui in liturgia tenet τὸ καίς τριῶν τῶν θυμιαμάτων: quod ego, thuribulum intelligo.

Δ. † ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
 ἀρχιεπίσκοπⓄ καὶ νικητὴν πόλε-
 ως, νεᾶς ρωμῆς, καὶ οἰκουμενι-
 κὸς πατριάρχ-
 χης.

III. † METROPHANES, MISER-
 cordia Dei Archiepiscopus Constanti-
 nopoli, nouæ Romæ, & Oecu-
 menicus Patriar-
 cha.

† ἱερώτατι μητροπολίτῃ ναυπλίας καὶ ἀργαῶν
 ἐν ἀρχῇ πινύματι ἀγαπητῇ ἀδελφεῇ συλ-
 λητέροι: ἐν τιμῇ τοῖς κληρικῶν ναυπλίας, θεοσε-
 βεῖται ἱερεῖς, χρησιμώτατοι ἀρχόντες, καὶ ὅλοι
 πρὸς τῆς κυρίας χριστιανῶν λαός: χαίρει ἐν
 ὑμῖν, καὶ εἰρήνῃ, καὶ εὐλογίᾳ, ὅπου θεὸς παντο-
 κράτορⓄ. Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι, τῆς ἡμῶν
 μετεόρητⓄ πρεσβυτερίας συνοδικῶς: συ-
 νεδραζόντων αὐτῇ καὶ ἱερωπῶν ἀρχιερέων,
 τῶν καὶ ὑπογράψαντων, ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν τιμῇ τοῦ
 ἐκκλησιαρχῆς ναυπλίας, πατῆρος κυρίου θεοῦ
 δωρος, ὡς ἐπίτροπος τῆς πολιτείας, καὶ ἄλλων
 ναυπλίων, ἀνέφερον: ὅτι εἰς τὴν συμ-
 βῶσιν ἐξόδου τῆς ἐλ ἐμῆς (δι' ἡν, εἰ καὶ τὸ
 ἀνα-

Sacratissime Metropolitæ Naupliæ & Ar-
 gis, in Spiritu sancto, dilecte frater & sacro Salutio-
 rum nobiscum administer, honoratissimi Cle-
 rici Naupliæ, religiosissimi Sacerdotes, præ-
 stantissimi Procures, & relique de Christi no-
 mine dicti popule: gratia sit vobis, & pax, &
 misericordia a Deo omnipotente. Notū vobis
 sit: nostra mediocritate conueniū agente: assi-
 dentibus etiā reuerendis sacrorū Antisti-
 tib. quorū hic nomina subscripta sunt: surre-
 xisse honoratissimū Naupliæ Ecclesiarchā,
 Sacerdotē D. Theodorū, ut Reip. procuratorē,
 unā cū alijs Nauplijs, retulisset: te quod ad
 sumptum Elemina attinet (ob quē, nisi ratā
 partem

Metropoli-
 tis Nauplij
 ἐπιστολὴ
 & repetit.

ἀναλογον, ἐκαστον τῶν ἱερέων ἔλαβες· καὶ ὕ-
περον ἀπεμπολήσας πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ
καὶ ἀφιερωμένα, ὡς λέγεται) ἐξηγήθης λογα-
ριασμόν. Ἐπεὶ δὲ παρὰ φάσεις παρ' ἐταίρους, καὶ
ἐμάκρυνες τὸ πρὸς τὰς καὶ σκαὶ δαλασιν ἐ-
βαινον· τέλει δὲ αἰρετῶν κριτῶν, ἀφορι-
σθέντων ἐν γράφῃ, καὶ ὀνομασθέντων, ἀπε-
κρίθη· ἵνα δ' ὡσὺς ἐκ πολλῶν, ὡς κατεκρίθη-
σας, χιλιάδας δεκαπέντε· ὡς ἡ ὁμολογία
σε ἐφάνη· καὶ δὲ ἐμαρτύρησεν ὁ πρῶτος κύρι-
ος ἱερεμίας· καὶ πνὺς τῶν τιμιωτάτων κληρι-
κῶν· καὶ μᾶλλον τὸ γράμμα τὸ πατριαρχικόν
τῶν πρῶτων, ὃ ἐχρυσεν εἰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ Φα-
νεροῖ καὶ τῶν ὁμολογίαν σε· βεβαίον δὲ καὶ
τῶν κριτῶν αἰρετῶν κριτῶν· ἐν ᾧ καὶ οἱ
κεκοιχέντες δύο σιγῆς ὁ πρῶτος γράφει. ἐπὶ
τῶν πρὸς τὰς οὐκ ἐξίσουσας, πᾶς σωτηρίας πα-
ραδόχῃ παρὰ φάσεις· καὶ ἐδείχθησαν συ-
νοδικῶς τοὺς γράμματα. τὴν χάριν ἀ-
ποφανίσθησαν συνοδικῶς, γνώμη καὶ τῶν καθό-
ρεθέντων ἀρχιερέων· ἵνα κατὰ τῶν ὁμολογίαν
σε, καὶ κατὰ τῶν κρίσεων αἰρετῶν κριτῶν ἀμε-
τάθετον, πληρώσης ἐξ ἀποφάσεως πᾶς δεκάς
πέντε χιλιάδας· καὶ τῶν σὺν ἀναλογίαν, ἔτε-
λασαν, ὅς τινι διεκρίθη. Πολλὰ γὰρ ἐξημειώθησαν
αἱ ἐκκλησιαστικαὶ τῶν θεῶν, ἃ τὸ κρεῖττον αἰετῶν
καὶ μὴ πληρῶσαι καὶ τὸ σὺν δίκαιον· καὶ
πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ παρὰ τῶν ἐπὶ πωλή-
θησαν· καὶ ἀπαῖναι ἐγίνοντο, ὡς κατὰ νό-
μον ὁ αἰπὸς πληροῖ, ὡς εὐλογον. Ἀρ δὲ ἄλ-
λως ποιήσης, μετὰ πᾶς πολλὰς παραινέσεις·
καὶ ἀπειθῆς καὶ νῦν μένης· ἀργός ὑπαρχε
πᾶσης ἀρχιεράτης ἐνεργείας καὶ τάξεως.
Καταφύγει γὰρ ὑποδίκου σαυτοῦ παρὰ
γρᾶφας ἐν τῷ κοινῷ πορρωμένῳ, καὶ συμφωνη-
τικῷ γράμματι. Καὶ ὡς, ὁ τῶν ἱδίων ὑ-
πογρᾶφῶν ἀφ' ἐτῶν, καὶ ὁμολογίαν, καὶ ἡ-
ρημίας ἐστίν. Εἴς τινες καὶ πινες ἱερεῖς ἡρῆ-
σας τὰς ἐνεκὰς· ἃ τὸ ζητεῖν τὸ δίκαιον
τῶν π. χιλιάδων τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν·
ἐξώσω συγκεχωρημέναι, καὶ μετὰ ἀδείας
ζητεῖται ἐξωπερικῶς τὸ πρὸς τὰς· τῶν
γνωσκόντων, μετὰ ἀφορισμῶν μαρτυρέν-
των. Οὕτω φρονήσεις ἐξ ἀποφάσεως·
ἵνα καὶ ἡ τῶν θεῶν χάρις, εἴη σε
τῇ ἱερότητι, καὶ πᾶ-
σι ἡμῖν.

partem à singulis Sacerdotum acceperas: mul-
ta tamen posterius de Ecclesiasticis & conse-
cratis bonis vendideras, ut dicitur) rationes
postulatum fuisse. Cum autem, nescio quas
excusationes adferres, remq; procrastinares:
cumq; incommoda inde acciderent: tandem
per certos Iudices, scripto ad controuersiam
dijudicandā deputatos et lectos, ita decusum
esse: ut de multis, quæ retinisses, persolueres
quindecim millia: sicut confessio tua testata
est: cuius rei testis est, qui ante nos Patriar-
cham egit, D. Hieremias, & nonnulli venera-
bilium Clericorum: magis autem Scriptum
prioris Patriarchæ, quod in manibus suis ha-
bent: quod tuam quoque confessionem, mani-
festam facit: sed & sententiam illorum dele-
ctorum Iudicum confirmat: in quo etiam ma-
nu sua duos versus superior Patriarcha scrip-
psit. Tu verò nondum fecisti iudicatum, quæ-
admodum aiunt: sed ad usitatas istas tergi-
uerfationes tuas refugis. Ideo Synodicum à
nobis Scriptum petierunt. Quamobrem Sy-
nodicè nos censimus, etiam de Pontificum
presentium sententia: ut ex confessione tua,
& ex sententia delectorum Iudicum, quæ mu-
tari non potest, persoluas ex decreto illa quin-
decim millia: addita etiam tua parte rata,
seu legitima, quanta iudicata fuit. Magno e-
nim damno affecta sunt Ecclesia Dei: retentis
à te istis XV. millibus: nec etiam legitima,
quam pro te debebas, representata: multaq;
Ecclesiastica, alieno tempore, minoris, quàm
quanti erant, vendita fuerunt: & sumptus
acceperunt, pro quibus ab autore satisfieri le-
ges volunt, sicut æquum est. Sin autem post
tot admonitiones secus feceris: & inobediens
etiam nunc manseris: cessa ab omni Pontifi-
cio ordine, & administratione. Deiectioni e-
nim ab officio, te obnoxium, ipsa tua manus
in compromisso & consensu constituit. Et alio
qui, qui suam ipse subscriptionem confes-
sionemq; irritam facit, per se deiectus censetur.
Si igitur aliquos Sacerdotes administratione
sua arcebas hoc nomine duxisti: quod ius Ec-
clesiarum suarum in hoc XV. millium nego-
tio vindicarent: estuato illi in integrum re-
stitutum: & citra ullum metum persequuntor.
vel apud externos Iudices, ius suum: illis, qui

Ideo, in 15.
millia cou-
demnatus.

Et confes-
sus, nondū
satisfecit.

Ergo perfo-
uat nunc,
sub potest
deiectionis

Quia autem
κατὰ νόμον

de eo aliquid comperti habent, sub excommunicationis periculo testimonium dicentibus.
Hæc in te sententia lata est: huius tu rationem habe: ut & Dei gratia tua dignitati adsit, &
nobis omnibus.

M E N

α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

Subscriptio
 nes Metro-
 politarum &
 & Episcoporum.

† ο' παπεινός μητροπολίτης κυζίκου, ἀχιλλεύς.

Mense Februar.

Indiction. VIII.

nempe anno 1579.

† ο' παπεινός μητροπολίτης νικαίας, κύριλλος.

† Humilis Metropolita Cyzici, Achillens.

† ο' ἀδριανουπόλεως ιερεμίας.

† Humilis Metropolita Nicaea Cyrillus.

† ο' σοφίας παρθένος.

ο' παπεινός μητροπολίτης πρέσης, γρηγόριος.

† Adrianopoleos Hieremias.

† ο' φιλιππουπόλεως θεόκλητος.

† Sophia Parthenius.

† ο' σελυβρίας ἀθανάσιος.

† Humilis Metropolita Prusa, Gregorius.

† ο' πενθεωρίας γρηγόριος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ μαρτυρίου.

† Philippopoleos Theoleptus.

† Selvbria Athanasius.

† ο' διδυμοτοίχου ματθαῖος.

† Peritheory Gregorius, & suo, & Martensis nomine.

† ο' τερέζως καὶ πετζίου θεωνάς.

† Didymotoechi Mattheus.

† Turulæ & Petzj Theonas.

† ο' πολιάνης γερασίμος.

† Poliane Gerasimus.

M. Crusius. Extrà inscriptum erat, πατριάρχης, ἡ αἰχμή (ad me dicitur) ὑπογράφει μητροπολίτων.

ANNOTAT. M. CRUSII.

Græci Aspris utuntur in pecunia numeranda, non alius monete appellatione. Vi, non dicunt, ille Asprum rem habet 100. Talerorum: sed quod idem est 4000. Asprorum. Ergo hic intellige 15. millia Asprorum id est, Aspri 375. Talerorum. Nam 40. Aspra, i. Talerum faciunt. Εἰμὺς Turcis, ὁ Τελώνης.

TOT

Ε. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΗΤΡΟΦΑΝΟΥΣ,
πρὸς πατριάρχην Διονύσιον.

EIVSDEM METROPHANIS, V.
ad Patriarcham Dionysium
Epistola.

†ο Παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα καὶ δέσποτα,
καὶ οἰκουμένης πατριάρχᾳ, θρόνῳ τε, θεοχα-
ρίτω τε: καὶ πάν, εἰ πᾶν τοῦ ψηλοῦ, καὶ πρᾶ-
γμα καὶ ὄνομα: ὑγιαῖνοι ἡ παναγιότης σε, καὶ
ταῖς σῶμα: πρὸς σύσσωμ καὶ ὠφέλειαν παν-
τὸς τῶ χριστιανικοῦ πληρώματος, καὶ ἡμῶν
τῶν αὐτῆς ἐξ ἡμῶν πρᾶγμα καὶ ἀγαλλία-
σι. Δὲ γραμματέων, καὶ ἀνθρώπων πῶν,
τῶν ἐκ ναυπολῆος ὡς ἡμᾶς φοιτησάντων, ἐγνώ-
ρισθὲ καὶ ἐδελώθη ἡμῖν: ὅτι πρᾶγμα ἐκείνης
τῆς παναγιότητός σε εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν
ναυπολῆος, τῆς ἐν τῇ πελοποννήσῳ: οὗ οἶδ' ὅ-
πως τις παῖς ἰωάννης γαβαλάς, ὁ λεγόμε-
νος, πρῶτος παῖς, δολίως καὶ κακίᾳ φε-
ρόμενος κατὰ τὴν πλῆθος παρέπεισε τὴν σὴν
παναγιότητα, εἰπε τὸν μητροπολίτην ναυ-
πολῆος, καὶ ἄμφω ὁμᾶ: καὶ ἔλαβον ὁφθαλμοῦ
πινωτῆρα, εἴτε γραφῆς: ὥστε γραφῆν καὶ
σημεῖα δοῦναι τὰς παρεμπιπείσας ἐκκλησιαστι-
κὰς ἐποθέσεις, καὶ τὰλλα πολιτικὰ συμβό-
λαια. Τὸ δὲ τοῦτον ὁφθαλμοῦ, πρὸς πολλὰ ἡ αἰ-
γία τῆς θεῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐδωρήσθαι καὶ
ἐβράβευσεν ἰωάννη τῷ ζυγομαλά, καὶ ῥήτο-
ρ τῆς αὐτῆς πόλεως ναυπολῆος: ὡς φαίνεται
Δὲ γραφῆς ἀργετικῆς πρὸς τὴν σὴν πανα-
γιότητα, πατριάρχῳ σου, κυρεῖ ἱερεμίας:
ὡς αὐτοὶ καὶ εἶδεμεν, καὶ ἀνέγνωμεν. Ὅπερ
δὴ μακάριος ὁ ῥήθεις δὲ τῆς παναγιότη-
τός σε ἰωάννης, καὶ ῥήτωρ: καὶ αἰσχύνειν ἐ-
αυτὸν ἄμα, καὶ ἡμῶν ἡ τὴν τυχεύσαν, τὸ συμ-
βαῖν ἡγούμενος ἡ γὰρ ἀνέστη, καὶ ἐλυτῆθη τὰ
μεγαλὸν ἐπὶ δόξῳ οὕτω, καὶ παραλόγως, ἐστὶν ὅτι
δοῦναι δόξῳ τῆς ποταμῆς τῆς γραφῆς ὑπερ-
στίας τῆς τοῦ ζυγομαλά ἐαυτῶν, καὶ τῇ
γυναικί, καὶ τοῖς παισὶν αὐτῆς. Καὶ μάλιστα ἄ-
γε, δόξα τῷ κυρίῳ, ὁ αὐτὸς ῥήτωρ ἐν ταῖς
μετ' ἡμῶν: καὶ παντὶ ὁσὶν ὑπερεταῶν, καὶ δὲ
λόγῳ τῇ παναγιότητί σε, ἐν τῇ παρεσθῇ ἡμῶν
ἐδοικε καὶ ἐξ αρχῆς: καὶ χωρὶς ἐδὲν ὅλως
αὐτοῖς ἀνυπόδητον, ἐν πάσῃ ἡμῶν χρείᾳ καὶ
ἀνάγκῃ, ἐν ταῖς τοῖς μέρεσι Δὲ τὸ αὐτὸ ἔχῃ ἡ
τοῦ τῶν λατῶν, ἡ τῶν ἐκκλησιῶν, ἐδὲν αὐ-
παρθεῖν καὶ διδασκαλίας, καὶ ταῦτα νυνὶ χρῆσθαι
ἐν ὅλῳ πᾶσι ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ὥστε τῶ
συμφέροντι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας: ὡς
ὁρχοῖται καὶ φαίνεται ἡμετέροις, καὶ ἐρμηνεύει
μὲν τῶν, καὶ πιστεύει: καὶ περὶ τοῦ
κατὰ τὸ παρὸν, καὶ γυναικα, καὶ οὗ φιλεπ-
ταῖς αὐτῶν παῖδαι: καὶ πατέρα μεγάλου, καὶ
αὐτοῦ.

Sanctissime Domine noster, Oecumenice
Patriarcha, divinis, à Deo gratia & do-
nis ornatet quous denique sublimi honore et
titulo digne: valeat bene sanctitas tua, etiam
corpore: ad coagmētationem & emolumentū
totius Christiani cœtus: & nostrā, servorum
ipsius, consolationem exultationemq̃. Et li-
teris & relatu certorum hominum, qui Nau-
pliā huc venerunt, cognovimus certo, eo tem-
pore, quo S. tua in eandem Peloponnesi ciui-
tatē Naupliā accessit: Sacerdotem quendam,
Ioannem Gabalam, Protopapa titulo, dolo
malo in proximum inuēctum, persuasisse ne-
scio quomodo S. tue, seu Naupliæ Metropolitæ
aut nrig, simul: ut sibi Notarij munus man-
daretur, siue Scribæ: ut scribere posset, & no-
tare, quæcūq; inciderent Ecclesiastica nego-
tia, ac ceteras politicas res, & contractus. Id
verò muneris, iam pridem à magna Dei Ec-
clesia donatum & concessum fuit Ioanni Zy-
gomala, eiusdem Naupliensis ciuitatis Rhe-
tori: sicut constat ex scripto, liberaliter ei à
D. Hieremia, qui ante tuam S. Patriarchatū
gessit, dato: quod ipsi nos & vidimus, & le-
gimus. Quod cum rescuisset idem, quem
diximus, servus S. tue Ioannes Rhetor: idē,
& ad dedecus suum, & ad damnum, nō me-
diocre, pertinere arbitraretur: sanè tulit in-
dignè & maximum inde dolorē cepit: quod
ita iniuste, & præter omnem expectationem
primatus videatur illa scribendi functione:
ex qua tum sibi, tum uxori & liberis suis,
victum & sustentationem comparabat. Præ-
sertim autem ideo quoq; res dolenda est, quod
idem Rhetor, nobiscum hoc tempore peregre-
natur: omnēq; operam & studium suū, in mini-
sterio et cōmodis S. tue, hac profectū nostrā,
qua Exarchi ego munere fungor, poni: absq;
cuius opera & labore, nihil prorsus efficere
potuissēmus, in ulla rerum nostrarum neces-
sitate, his duntaxat in locis: propterea quod is
non minus Latinam, quā Græcam, erudi-
tionem et linguam teneret: eaq; nunc utitur, apud
quemcūq; Magistratum & procures o-
pus est, ad utilitatem magna Ecclesiæ: tāquā
organū & vox nostra, Interpres scilicet, ac ver-
tens, & fidelissimus: relicti in præsen, uxore
& dulcissimis liberis: nec non patre senē,
eōq;

Ex Italia
Ancona.

Fausta præ-
catio.

Rapuit sibi
Sacerdos
quidam.

Officium
Notarij
Naupliæ.

Id uerò du-
dum Ioan-
ni Zygo-
malæ comissi-
fuit.

Inde ualde
dolet.

Optimè au-
tē in se meo
Exarchatu
gerit.

Latinum in-
terpretem
apud Itale
agens.

ἀδελφῶν καὶ πᾶς παντοίας αὐτῶν οἰκειότητας ὑποθέσεις καὶ ἀρχολίας. ὅπως καὶ ἀπελθεῖν πρὸ πολλῶν μὲν ἡβελήθη, καὶ ἄρρησεν· εἰς τὴν φιλίην δὲ ἡλαδῆ πατρίδα· ἀλλὰ κατεχέθη ὑφ' ἡμῶν καὶ εἰμειν· περικλεῖας καὶ αὐτὸς ζημιωθῆναι τὰ ἰδία, καὶ τὰ τῆς οἰκίας αὐτῶν, διὰ τὴν ἐαυτῶν ἀπεσιάνη τὰ τὴν μεγάλῃς ἐκκλησίας· μᾶλλον δ', εἰς πρῶτον ἐαυτὸν κίνδυνον ἐμβαλὼν πολλαῖς καὶ μηδ' αὐτῆς τῆς οἰκίας φεισάμεν. Ζωῆς· ἐν ταῖς κατὰ γλῶσσαν θαλάσσιαις μεθ' ἡμῶν ὁδοποροῖς, καὶ ἐκ τῶν εἰς τὸν μετὰβάσεσιν. Ὅθεν, καὶ μὴ ὅτι γε τῶν ῥητόρων αὐτῶν μικρὰ ὁ Φοικίς ἀπολαύειν ἀξίος ἐστίν· ὡς δηλοῖ τὰ περὶ ῥητορικῆς πατριαρχικὰ ρεάματα· ἀλλὰ καὶ πολὺ μείζωνος ἀνταμοιβῆς τυχεῖν ὡς τῇ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. Διὸ δὲ ἡ δηλοποιεῖν τῇ παναγιότητι σὺ ταῦτα πάντα· καὶ πέμποντες καὶ τοῖσιν, εἴτε τὸ πρῶτον τῆς αὐτῆς πατριαρχικῆς ρεαφῆς· μεγαλῶς, καὶ ἐκ μέσης ψυχῆς αὐτῶν ἀξίωμα, καὶ ὡς καλῶς· ἵνα δια τὸν Θεόν, διὰ τῆς καὶ πρὸς οὐκ αὐτῆς ρεαμμάτων, ὁ πρὶν βασιλεὺς τῶν ῥητόρων ὁ Φοικίος, εἰς τὸ πρῶτον τῶν ῥητόρων ἰωάννης, καὶ ῥήτορας· κατὰ τὴν ἐκείνου τῆς αὐτῆς πατριαρχικῆς ρεαφῆς· ἢ καὶ φυλάττειν ὅσοι καὶ δίκαιοι· ἀνατρέψαντες, εἰ τι καὶ ἀδίκως ρεάματα δέδοται· εἴτε τῶν ῥητόρων παπῶν ἰωάννη τῷ γαβαλά, εἴτε καὶ ἄλλων πᾶν. Οὐ γὰρ δίκαιον κερκώπας μὲν πρῶτον, καὶ ὁδοποιεῖν· τῶν δὲ τοῖς λογικῶς τῶν ἀνδρῶν ὑβρίζοντες, ὡς ἐς ἐκείνους ἔχουσιν· τὰ πάντα, νεομμεῖς καὶ αὐτῶν ῥητόρος, τὸ ῥητὸν αὐτῶν ὁ Φοικίος, ἀδίκως καὶ ἐξουσία τῶν ῥητόρων πατριαρχικῶν ρεαμάτων· καὶ τὸν ἀποδιδόντας, καὶ ἐναρχολαμὲν εἰς πᾶς ρεαφῆς καὶ ὑπορεσίας τῆς ἀγίας τῆς Θεῆς μεγάλῃς ἐκκλησίας, ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἡμῶν, ὡς ἐπιμύειν. Αἱ δὲ ἀγίαι τῆς παναγιότητος σεβασταί, ἐποίησαν καὶ μεθ' ἡμῶν.

coq. infirmo: omnibus deniq. domesticis rebus & occupationibus. Voluit ipse sanè eò iam pridem discedere, & aggressus est in patriam ut delictet ut dulcem rediret: sed retentus est a nobis, ac mansit. Maluit quippe iacturam suarum rerum, & suæ domus, per eam absentiam facere: quàm ut quicquam magna Ecclesiæ decederet. Quid, quod sape in apertum se periculum comecit: nec suæ propriæ pepercit vitæ: dum terram mariq. nos sequitur, & aliū ex alio locum mutat? Vnde profecto, non tantum isto paruo munere frui dignus est: sicut Patriarchica attestantur literæ: verum etiā longè maiorem gratiam & mercedem, apud magnam Ecclesiā consequi. Quapropter significamus S. tuæ hæc omnia: atq. ipsum etiā Patriarchici scripti exemplum mittimus: vehementer, & ex intimo pectore, illam orātes adhortantesq. ut propter Deum, aliquo honorabili & venerabili suo Scripto, predictū officiū nostro Rhetori Ioanni dicatum confirmet: eo modo, quo in priorib. Patriarchicis literis expressū est, quod et asseuerari, omnis ætas & iustitia iubet: ut, quo eueri possit, quicquid iniquo aliquo Scripto, de illa functione concessum est, siue illi Ioanni Gabala, quem diximus, siue alij cuiquam. Neq. enim iustum est, improbos impostoresq. honorari, & excellere: bonos autem & doctos viros iniuria affici suorum, spoliari: præsertim, cum idem Rhetor illud suum officiū habeat benéficio & concessu Patriarchicarum, uti dictum est, literarum: & nunc peregrè absit: negotijsq. quæ sanctæ Dei magnæ Ecclesiæ intersunt, occupatus in comitatu nostro: quem admodum diximus, teneatur. Valeat S. tuæ cuius sanctis precibus, ego nos quoque nostraq. humiliter commendo.

Quamquam dudum domum rediit: di cupidus: tamen Ecclesiæ, quæ priuatis comodis, seruire mauult

Ideo maiorib. etiā honorib. dignus.

Ergo confirmata ei nouis literis munus suum.

Quia non sinendam, bonos & doctos iniuste opprimi

Μαίης 13' ὑποδ' ἀγκῶν.

Die Maij XII. Anconâ.

Cesariæ Cappadociae Metropolitæ humilis,
Metrophanes.

✠ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΣ ΜΕΤΡΟΦΑΝΟΥ

M. CRVSII ANNOT.

Extrinsæcū Autographo ὑποδ' ἀγκῶν ἐν τῇ κατὰ τὸν ἱεροῦ ἐκκλησίαν ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἡμῶν, ὡς ἐπιμύειν.

B πῶλον

Cercopum
forum,

πρώην πατριάρχης, ὅτι ἦν ἐν Βενετίαις καὶ ῥώμης (supple, πόλιν) ἐξέρχος τῶ πατριάρχῃ διανοοίς, ὑπὲρ τῶ πατρὸς
us. Hinc Patriarcham Dionys. inuenio, 1548. excommunicatum fuisse: cum propter alia, tū propter ipsum Me-
trophane, ad Latinos missū: qui eis assentatus fuerit, unionis Ecclesiarū faciendæ causa: λειτουργίαν καὶ χειρο-
τονίαν, ἐν τῇ Βενετίαις, καὶ ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ, τῇ αἰρεσιάρχῃ πάπῃ ἐνόησεν. Sed ab-
solutus fuit Dionysius: quod se inscio, Metrophane petijisse Romā diceret. Tandē, per Mich. Cantacuzenū Me-
trophanes factus est Patriarcha Κέρκυρας (Κέρκυρα ἄγ. πρῶς prouer. (inquit Apostolus Byzant.) ἐπὶ πονηρίῳ
ἢ κακοῦ θένει λέγεται. Κέρκυρας γὰρ ἵναι ἀπατεῖνες ἐγένετο ἐν ἐφέσω: οὗ καὶ ἡ ἀπατεῖσις πιστεύεται. Caesareæ
Metropolita: ὑπὲρ τιμῶν τῶν ὑπὲρ τιμῶν erat, ἢ ἐξάρχος πᾶσις ἀνατολῆς. Habebat 8. Episcopatus. nunc uero
nullum.

5. ΙΩΣΑΦΟΤ, ΤΟΤ ΠΡΟ ΜΗ-
τροΦάνης πατριάρχῃ σου
τῷ.

ΙΟΑΣΑΦΗ, ΟΥΙ ΑΝΤΕΣΕ-
sit Metrophanem in Patriar-
chatu.

VI.
Adrianopo-
li.

† τῷ πρῶτῳ καὶ λογιστῇ μεγάλῳ ῥή-
ματι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κατὰ
πνεῦμα ἡμῶν, καὶ τοῖς λοι-
ποῖς, ἐν τῇ μέσῃ δό-
ξῃ.

Honoratissimo doctissimo & magno
Rhetori magnæ Ecclesiæ, secundum
spiritum filio nostro, & cæteris,
reuerenter tra-
datur.

† Τιμιώτατε καὶ λογιστῇ μέσῃ ῥήτορ τῆς
τῆς ῥῆτορ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ πρῶτα-
τε ῥήτορ λεγούρ τῆς αὐτῆς μεγάλης ἐκκλησί-
ας, καὶ ἐν τῇ μέσῃ δόξῃ, τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας νοτάριε, καὶ εἰ λοιποὶ οἱ ὄντες σὺ
ἡμῶν νοτάριε, καὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοῦ
τῆς ἡμῶν μετρίστης: χαρὶς εἴη ὑμῖν ἀπα-
σι, καὶ εἰρήνη, καὶ εὐλογία, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ παντοκράτο-
ρος. Αὐτὸς δὲ τῶν ἱερῶν πατρὶν μητροπολίτῳ
Φιλιπποπόλεως: καὶ, ὅς τις λόγος ἀναγγε-
λῇ ὑμῖν, γινώσκετε, ὅτι ἡμετέροι εἰσι. Καὶ ἐ-
πεὶ ἂν ἐν αὐτῷ: εἰ μὴ δὲ ὅτι ἐκκλησίαν,
μετὰ πατριάρχῳν, μητροπολιτῶν, καὶ ἀρ-
χιεπισκόπων: ὅτι, ὡς νομίζω, καὶ ὡς ὑμεῖς
ἐπίστασθε, ἡ δικὴ ἡμετέρα. καὶ Δα-
τῆ, καὶ ὑπὲρ ἀληθείας ἀπαδέσασθε, καὶ
κατὰ τῆς ἀδελφείας: ὅπως ἐξελθῇ αὐθιγῶν
κὸς ὁρῶντος, ἐλθῇ ἐν σὺν ἀγιοπᾶτες καὶ ὁ
δοξοῦσά τις πατριάρχης: τὴν πᾶν ἀλεξαν-
δρείαν κύριον Ιωακὴμ, τὴν ἀποχέου Ιωα-
κὴμ, καὶ τὴν ἱεροσολύμων γεωργίου: καὶ σὺν
μακαριώτατες ἀρχιεπισκόπους, τὴν τε ἀ-
ρχιδὼν κύριον σαφρόνιον, καὶ τὴν περὶ κύ-
ριον μακάριον, ὅσοι τῶν μητροπολιτῶν
καὶ ἀρχιεπισκόπων τῆς καὶ ἀνατολῆς πόλεως,
εἰσὶν ἀπαθεῖς πρὸς ἐμὲ: καὶ θεωρήσωσι πῶς
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὁμῶς ἀπὸ τῶν πατρῶν. Καὶ, εἰ
μὲν ἔχω πᾶσι μοι: ἡ ἐπὶ οὐκ ἀπὸ τῶν πατρῶν
σὺν πρῶτον πατριάρχῃ, ἢ ὑπὲρ κακῶν:

Honoratissime & doctissime magnæ Chri-
sti Ecclesiæ Rhetor magnæ, & honoratissime
Rhetor alter eiusdem M. Ecclesiæ, & honestis-
sime Theodosi, M. Ecclesiæ Notarie, ceteriq;
islic Notarij, filij per spiritum dilecti medio-
critatis nostre: gratia sit vobis omnibus, &
pax, & misericordia, à Deo cunctipotente.
Mitto islic reuerendum Metropolitam Phi-
lippopoleos: cuius verba, quacunque fecerit
apud vos, existimate mea esse. Aliud autem
nihil postulo: nisi denuo ad iudices appellatio-
nem: nempe ad Patriarchas, Metropolitās,
& Archiepiscopos: quoniam, meo quidem
iudicio quemadmodum & vobis notum est,
maximam accepi iniuriam. Quapropter,
veritatis defensionem aduersus iniustitiam,
seriò vobis suscipiendam iudicate: ut exeat
serium & graue edictum: quo conuenire iu-
beantur sanctissimi, & in Religione sinceri
Patriarchæ: Alexandrinus Dominus Ioa-
chimus, Antiochenus Ioachimus, & Hiero-
solymitanus Germanus: beatissimi item Ar-
chiepiscopi, Achridensis D. Sophronius, &
Pecienfis Macarius: quicunque denique Me-
tropolita & Archiepiscopi Constantinopoli-
tanæ sedis, incorruptum erga me animum ge-
tunt, ut causam meam diligenter considerent
vniuersi. Nam si quod in me delictum repe-
rietur: aut si quid feci, quod superiores Pa-
triarchæ non fecerunt, aut quod canonibus
aduersatur, tum iudicato patienter stabo: quo

Salutatio.

Prouoco
ad incorru-
ptum Iudi-
cium.

Iniuste em
Patriarcha
tu deicatur
sum.

superiore proximo anno iniuste me oppressum arbitror. Sin iniuste, & contra canones,
aduer-

τὸ τε ὑπομονὴν ἔξω εἰς τὴν κατὰ κερσιν· ὑπὲρ
μοι πλεῖστον ἀδίκως, ὡς οἶμαι, ἐποιήσατο. Εἰ δὲ
γε πάλιν ἀδίκως, καὶ ὡς καὶ κανόνας, τὸ εἰς ἐ-
με ἐφορᾷ· ζητῶ τὴν ἀφεσιν τῆς ἱερωσύνης
καὶ ἀρχιερωσύνης μου· ὑπὲρ νομίμως καὶ κανο-
νικῶς ἐλάβον. Τοιοῦτον, ὅστις τῶν κληρικῶν,
ἢ τῶν ἱερῶν καταλόγων ἱερέων καὶ διακόνων, ἢ τῶν
κονιστῶν λαῶν τὸ οἶον περὶ σωπῆν, φανήσκειν τῇ
σὺν ἐκείνῳ τῇ κερσὶ, ἢ περ νομίμως αἰτῶν· ἵπτι-
κατέραι· ἐστὶν, ὡς τῇ κεκατηραμένη σὺν·
ἢ περὶ οὐκ ἐστὶν ἡμῶν ἰσχυρὸς, ἵπτι· γῆς πε-
ριπατῶν, σκατράσας, τὴν μη ποιῆσαι καρπὸν
τελείας, ἀλλὰ καὶ ξηραίνουσαι· καὶ παραχρῆμα ἐ-
ξηραίνουσαι· ἔτι καὶ ὁ σκάντος φανὴς τῇ δικαίᾳ
ταύτῃ αἰτήσῃ τὴν κρίσεως· τὴν αὐτὴν κληρονο-
μήσας· ἐκ τῆς κατὰ κερσιν· ἔτι καὶ ποιήσας·
ἵνα ἢ τῶν θεῶν χάρις, εἴ μὴ παντῶν ἡμῶν.

† Ἰωάννης, ὁ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταν-
τινῆ πόλεως, νέας ρώμης, καὶ οἰκουμε-
νικὸς πατριάρχης.

adversus me processum est: reposito sac erdo-
tium & Pontificatum, mihi ademptum: quē
legitimē & canonicē acceperam. Quamob-
rem, quicūq; Clericus, aut sacri catalogi Sa-
cerdos & Diaconus, aut quicūq; ex ipsa ple-
be, huic meae legitimae iudicii postulationi se
opposuerit: execratus erit, sicut illa fides: quā
Dominus noster Iesus Christus, in terra ver-
sans, execratus est, ne vllum amplius fructū
ferret, sed exaresceret: sicut & continuō exa-
ruit. Eodē quoque modo, qui iuste huic ap-
pellationi adversarium se praeberit: eius dē
Domini execrationis se heredem faciet. Sic
itaque facite: ut Dei gratia, cum omnibus
vobis sit.

Execratio
ficus, Mart.

Ioasaphus, antea Archiepiscopus Con-
stantinopol. nouae Romae, & Oecume-
nicus Patriarcha.

M. CRVSII ANNOTAT.

In altera parte Autographi erat: τὸ πατριαρχεῖον σουσαντ· Ἰωάννης, ἀπὸ ἀδριανουπόλεως ἐκ νέου. Munere
Patriarchico priuatus fuit Ioasaphus 1564. Sequenti ergo anno, ἐκ ciuitate Adrianopoli hanc Epistolam Con-
stantinopolim misit: παλινομιῶν orans, quod iniuste depositum se crederet. Nouissimorum Patriarcharum
ordo, hic est. Post Byzantium captum, numero 19. Hieremias, Sophiae Metropolita 20. Ioannicius, Sozopole-
os, 21. iterum prior Hieremias, 22. Dionysius, Nicomedie. 23. Ioasaphus, Adrianopoleos. 24. Metrophanes,
Caesariae. 25. Hieremias, Larissae Metropolita. 26. iterum prior Metrophanes. 27. iterum noster Hieremias.

Patriarcha
nouissimi.

5. † ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ἀρχιεπίσκοπος· Κωνσταντινῆ πόλεως,
νέας ρώμης, καὶ οἰκουμε-
νικὸς πατριάρ-
χης.

HIEREMIAS, MISERICORDIA
Dei Archiepiscopus Constantino-
poleos nouae Romae, & Oe-
cumenicus Patri-
archa.

VII.
Constanti-
nopol.

† Εντιμώτατοι ἱερεῖς τῆς χάριτος τῶν ἀσω-
ματῶν, καὶ οἱ αὐτοὶ χρησιμώτατοι χριστι-
ανοὶ· χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ Θεοῦ. Ο χρησιμώτα-
τος κύριος γεώργιος ἀναγνώστης, ὁ μωραλὶς, ἀ-
νέφερε· ὅπως ἡ γυνὴ αὐτοῦ πολυχρονία,
κακῶς ποιεῖσα, ἐκ τῆς αὐτοῦ, ὡς ἀνδρα-
αυτῆς, καὶ κεφαλῇ πάντης, κατὰ τὴν ἐν-
τολὴν τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ κυριεύει αὐτῇ τῶν
πάντων ἐθέλει, καὶ ἰδίως διὰ πόρον· οὐ
μόνον τὰ ἀπὸ τῆς προικὸς, ὡς τὴν διόλ-
κῃσιν ὁ αὐτὸς, καὶ τὴν διὰ ποσὶν ἔχει· ἀλλὰ
καὶ τὰ ἐαυτῆς, καὶ μάλιστα τὸ κρασίον τοῦ
ἀμπελίου, ἔστιν· αἰνέσῃ· καὶ ἐκρυψε καὶ
τὸ χοντρίσιον τῶν δύο ἀμπελίων· ἀπὸ αἰ-
γύρα.

Venerabiles Sacerdotes pagi Asomato-
rum, & optimi eiusdem Christiani: gratia sit
vobis à Deo. Vir optimus, D. Georgius Ana-
gnostas, cognomento Moralis, ad nos retulit
de uxore sua Polychronia: eam se male gere-
re: non habere ipsum in honore, ut virum &
caput suum secundum praeceptum Dei: sed
velle ipsam dominari rebus omnibus, & suū
quoddam peculiare ius habere: idē non mo-
do in dote: cuius potestatem & administratio-
nem vir habeat: sed etiā in ipsius rebus, prae-
sertim in vino, ex uinea eius collectas de quo
eam interuertisse: sed et occultasse syngraphā
duarum vinearum: quas ipse em erit, ob as

Mulier uiro
inobediens
& prodiga.

B 2 ali-

Θ. ΤΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΚΙΕ
πίσκοπος Κωνσταντινῆς πόλεως, νέας ρώ-
μης, καὶ οἰκουμενικὸς πατρι-
άρχης.

HIEREMIAS, MISERICOR- IX.
dia Dei Archiepiscopus Constans-
tinopol. nouæ Romæ, & Oe-
cumen. Patriarcha.

† Τιμιώτατε πρῶτονότρε τ' καθ' ἡμᾶς ἔ-
χρεται μεγάλης ἐκκλησίας, κύριε θεοδόσιε,
ὃ ἐκατὰ πνεῦμα ἀγαπήτῃ τ' ἡμῶν μερίότητος
χάρις εἴη σοι, καὶ εἰρήνη, ἀπὸ Θεοῦ. Τὸ πρὸς ἡμᾶς
ἀποσταλὲν σου γράμμα δ' ἐξέμνησε καὶ μαθόν-
τες πᾶσι πάντων τ' γραφισμένων: καὶ ὅτι ἐν χεῖ-
ρὶ φθάσατε: τῷ Θεῷ ἐδοξάσαμεν. ἡκούμεν γάρ,
ὅτι θαλάττιοι ληστὰι ἐδίωκον ὑμᾶς: καὶ λυπη-
νῆσθε ἡμᾶς. Περὶ τ' συγχωρητικῶν γραμ-
μάτων, ὧν γράφεις: ἔτομα ἔχ' ὡς ἐθέλων, εἰ
μὴ ἐξηκονταδύο μόνον. Δέχθητι τοίνυν ταῦτα,
καὶ πάλιν ὅσον ἔγω εἰλόσων. Καὶ ταῦτα μεν-
ἔγω. ἢ τ' θεὸς χάρις εἴη σοι.

Honorande Protonotarie nostræ magnæ
Christi Ecclesiæ D. Theodosi, fili in spiritu di-
lecte mediocritatis nostræ: gratia & pax à
Deo tibi sit. Accepta, quam ad nos miseras.
Epistola tua: cognitisq; que in ea scripta erāt,
omnibus: præsertim, quoddam Chium euaseris:
Deo equidem gratias egimus. Audiuera-
mus enim, vos in periculo, propter Piratas in-
sequentes, fuisse: & sanè uestri causa ange-
bamur. De ventilibus literis quod petis: sci-
to, plures in promptu non fuisse, quam sexa-
genas binas tantum. Has itaq; nunc accipe,
reliquas primo quoque tempore accepturus.
Hæc hæcenus. Te diuina gratiæ commendo.
Mense Iunio, Indict. 5.

Gratulor
uobis, quod
effugitis
Piratas in
Chium.

M. CRVSI ANNOTA.

Scripta est hæc Epistola anno 1576. Christi, seu 5711 mundi: quando Theodosius Zygomal. cum Nomophy-
lace magnæ Ecclesiæ, Presbytero Sabbatiano, Exarchus in insulis emissus erat: nempe ad colligendas pecuni-
as: de quibus τὸ χαρῆσιον tributum, Sultano persolueretur. Literis tunc hortiari solet Patriarcha Antistites in-
sularum, clericos, Politicosq; uiros, & plebem: ab imbro & Letho, Rhodum ex Carpathum usque uelut con-
tributione boundari πᾶσι μετὰ πατρὶος τῶν ἡμετέρων: ὅτι ταῖς boundariis αὐτῶν, αὐτῶν καὶ μὴ τῶν ἡμετέρων
vires, καὶ τὰ ποτὶς δὲ σωτηριώδη νομίζουσιν. Idem ἱερεῖς potestatem quoq; habent à Patriarcha, τὸ ἀφ' ὧν ποτὶς καὶ
ἀπορρίψαι (priuandi dignitate Ecclesiastica, & excommunicandi) ὅτι ἀνέλεος αὐτῶν: si quos, huiusmodi poena
dignos repererint: sicut nicisim quoq; poenitentes absoluerunt. Autographū habebat τὸ γράμμα ἂν ἡμῶν
do D. Hieremie) cuius prima tantum uerba (festinanter enim scripta, legere poteram, hæc: τοῖς τιμωρὶς ὑμῶν
gois ἱερεῖς.

Ecclesiam
Græcorum
cōseruant
tributa.

I. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ.

† Οἱ ἀπανταχῶς περιεκομμένοι ἐλεήμονες
καὶ φιλόπλοιοι χρεῖται: ὅσοι τ' ἐν ἱερῇ κα-
ταλόγῃ, καὶ οἱ τῆς κοσμιότητος πολιτείας καὶ
τάξεως: χαίρετε ἐν χερίσιν τῷ Θεῷ. Δέξα-
θε καὶ τὸν παρόντα χρεῖται ἀντώνιον, ἐρ-
χόμενον πρὸς ὑμᾶς ἐλεῶς καὶ βοηθείας ἐ-
νεκα. Τοῦτο γὰρ τὸ παιδίον, τὸ ὄνομα Γε-
ωργίος, μαθητὸς ὄντων πρὸς τὴν τέχνην
ἡμῶν.

X. COMMENDATIO STI-
pem colligentis.

Qui ubiuis locorum essis, misericordes &
benigni in pauperes Christiani: siue ordinis
Ecclesiastici, siue secularis conditiōnis: saluete
in Christo Deo. Accipite et hunc Christianū,
Antonium nomine, opis a uisita charitate
consequenda causa uenientem. Huius enim
filius Georgius, officium discens apud quē
B 3 dam

Intercessio
pro puero
Christiano,
ἀντῶν 14.
Ducatorū
querente.

π. 15.

οἶκός αὐτοῦ, ὡς τὸ ἀπολωλὸς καὶ πεπλανημένον
 παρὰ τὸν οἶκόν σου· καὶ ἐνθυμήθη τὸν χρόνον τὸν
 να αὐτὸς καὶ τὴν σύμβουλον· ἀλλὰ πλανήσας αὐτὸν
 κακῶς ἔβλεπε· ἀλλὰ ἐπὶ ἐρωματός καὶ πημάτων
 τῶν ἐκείνου φροντίδας, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς οἴκας αὐ-
 τῆς. Ἀρτίως, ἀγίατατε, ἀντιβόλῃ μετὰ τὴν μερίστην
 ἀγίωσι μὴ σὺ· γὰρ ἐρωτήσης, καὶ τὸ εὐρησὶ καὶ τοῦ
 ποιήσης, ὅσην δὴ αὐαμίν, καὶ τὸ πητιμήσης, καὶ νῦν
 θετήσης· καὶ μὴ πῶς καὶ ἀκῆσθαι σὺ, καὶ ἔλθῃ ἐν τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ. Διότι σὺ οὐ καλόν, καὶ ναλίπη τὸ
 σὺν χρόνῳ καὶ χρόνῳ· ἀλλὰ ἐπὶ νῦν καὶ ἀλλό-
 τρι· ἐξ ἡμῶν, τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.
 Οὐ πῶς ἐπὶ ἔστω, καὶ ἀδελφὸς καὶ χρόνον πολλόν
 ἐξῶ ἀπὸ τῶν οἴκων αὐτοῦ· ἀλλὰ ἤθελε ἔλθῃ ἐν τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ. Λοιπὸν ἀνὰ χάριστον, καὶ ἔλθῃ, καὶ εὐ-
 ρῆς τῷ τῷ. καὶ καὶ ἀκῆσθαι σὺ· ἡδὴ καλόν. καὶ ἄλ-
 λως, καὶ ἐν σὺ ἀκῆσθαι· ἀφ' ὅρου αὐτοῦ, καὶ
 ἔκκοψον αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ γυ-
 ναϊκῷ. Καὶ ποιήσῃς ἑλπίς, ἀγίατατε, πῶς
 τὴν ἀνὰ τὴν ἐκ τῶν θεῶν· καὶ ἀσπένδῃ τῇ θε-
 ῶν, καὶ πῶς καὶ ἀκῆσθαι σὺ. καὶ ἔστω ποιήσῃς,
 ἀντιβόλῃ μετὰ, καὶ μὴ ἀλλως, ἀμείν. Εὐρωσο
 εὐρωσο ἐν κυρίῳ, ἀδελφὲ καὶ σὺ καὶ τὸν γένε· ἵ-
 να ὁ θεὸς ἔσται μετὰ ὑμῶν καὶ ἡμῶν. Γράφει ὁ
 πρῶτος ὑγγέλ· καὶ κυρίως γεωργίος τῆς δαμα-
 σκῆς, σὺν τῇ ἀνεψίᾳ αὐτοῦ, καὶ συμβίᾳ τῆς ἀν-
 δρῆς γεωργίης, συμμαρτυρεῖ τῶν κληρικῶν
 τῆς δαμασκῆς· παπὰ ἀνθίμῳ, παπὰ φερζάλας,
 παπὰ ἰωσήφ, παπὰ αὐδενυρήν, καὶ παπὰ σὺ
 λεημάν. καλῶς καὶ ὁ φερων τὸ παρὸν πνιγ-
 κα, ὁ ἀρχαῖος κυριὸς σὺ λεημάνης, αὐτὸς ἡδὴ
 καλὰ· ὅπως ἔρχεται αὐτὸς, καὶ ἀνὰ τὴν μετὰ
 τῇ τῆς πατριάρχης ἀποχίσεως. Αἱ δὲ αἰτίαι καὶ
 θεοπειθεῖς ἐκ τῆς μεγάλης σὺ ἀγίωσύν-
 ης, εἴησαν εἰς ἡμᾶς φυλακίστην. τὸ πᾶν
 ἔστω. Ἰνδοκτίον· εἰς ἰουλίαν.

errans & perdita ouis: nec tāto tēpore ullam
 cogitationem, neq. liberorum, neq. uxoris, su-
 scipit: sed modo hic, modo illic, oberrat. Idem
 nec cibi, nec potationis, curam habet: nec do-
 mus ei sue in mentem venit. Nūc itaq. sanctis-
 sime, suppliciter à maxima tua sanctitate pe-
 timus: ut de ipso interroges, an reperire pos-
 sis: & ut repertum, acerrimè obiurges, offe-
 cijq. admoncas: si forè audiat te, domumq.
 suam redeat. Certè namq. bonum non est, i-
 psum à suis tantum tēporis abesse. Quin
 nec illud prodest, ut alienus à nostro convictu
 sit, qui rectè de Religione sentimus. Non fecit
 alias, nec ipse, nec alius facile, ut aut longo tē-
 pore abesset domo sua: sed reuenire profectò
 domum volunt. Proinde da operam, quantū
 potes, si inueneris ipsum, ut redeat. Qui si ob-
 temperauerit tibi: bene erit. Sin aliter fecerit,
 non audiens salutarem admonitionem: ejce
 ipsum à sancto cœtu, separa ab uxore. Qua-
 so, sanctissime, presta misericordiae opus in i-
 sto negotio: fiat id per Deum, si foriāsse au-
 diat te. Fac ita, quæsumus, non aliter. V-
 tinam sic. Iterum iterumq. vale in Domino,
 frater & collega: sit deus vobiscum, et nobis
 cū: scribit Proiosyngelus D. Georgius Dama-
 sci: cum consobrina sua, prædicti Georgij uxo-
 re: accedente testimonio Clericorum Dama-
 sci. sacerdotum scil. Azeze, & Pherzale &
 Iosephi, & Audecyremi, ac Suleemans. Ma-
 ximè uerò, qui has literas ad te affert, nobilis
 vir Suleemanes, ipse quoque negatum scit:
 qui istuc privilegij Patriarche Antiochie ef-
 ferendi causa proficiscitur. Postremò pre-
 ces tue sanctitatis, illa sanctæ Deoq. acceptæ,
 sint nobis propugnaculo & presidio. Scriptū
 7085 anno, Indiæ 5, Iun. 17.

Ergo tu, Do-
 mine, urge
 ipsum ut do-
 mum rede-
 at: aut resi-
 stentē excō-
 munica.

Quia non
 pdest ei, ita
 ut inueneris
 ipsum, ut redeat.

Litteræ & te-
 stimonia a-
 liorum, cū
 huius Epi-
 scopi laro-
 re.

Legitur: *μικαὴ λ, ἐλέω θεῷ πατριάρχης τῆς
μεγάλης ἀντιοχείας.*

*Michael misericordiā Dei Patriarcha
magnæ urbis Antiochie.*

M. CRVSII ANNOTAT.

Scripta est hæc Epistola 576. anno. Autographo extrâ, supra ceram albam chartula impressa erat: in qua
ἀμυδρῶς apparebat Sancti cuiusdam facies cum pectore (ein brustbild) puto sancti Apostoli Petri, cum cru-
ce. Hic enim ponitur primus Antiochie Episcopus, in Patriarchæ Constantinopol. Nicephori *ἡγεμονισμῶ*
In literis D. Vuenceslai Budouuetzj à Budouua, 4. Ianuar. huius 81. anni è Byzantio ad D. D. Chytraum
scriptis (quæ typis editæ sunt inuenio: Patriarcham Antioch. Michaelē, senem penè octogenarium: à Dama-
sci Præfide, ob denegatam pecunie summam, expulsū: Constantinopolin ad Impe. conquerendi causa, nu-
per uenisse. Is quædam de Aethiopibus Budouuetzio narrauit: esse eorum plurimas sectas, duas tamen insignio-
res. Vnam, quæ sibi in fronte solum 3. signa inurat: cū inscriptione, spiritu & igne: retenta etiam circumcisio-
ne. Alteram, quæ unum signum in fronte, & duo in utraque maxilla habeat: cum inscriptione Patris, &
filij, & spiritus sancti: nec uti circumcissione: ideoq; huic generi, maiora cum ceteris Asiæ Christianis com-
mercia esse. Descriptio urbis Damasci, qualis hodie est. Apud Belonium libri secund. capite nonagesimo primo
extat. Chrysorrhœas, inquit, ibi fluuius est: ex quo ferè singuli ciues fontem in domibus & hortis suis habent.
Sunt angustæ in illa uia, nec directæ. Forum, pulcherrimum, tectum habens: domus, bene factæ. Mœnia
circa ipsam: bina, sicut Constantinopoli: fossæ, non admodum altæ: portæ, ferreis laminis obductæ. Habet &
castellum quoddam. Plurimi in urbe habitant Iudei, peculiari loco: Græci uerò, & Armenij, sparsim. Veneti
Præfectum ibi propter negotiationes habent. Bassa, extra eam habitat: metuens, ne rebellionē aliqua opprima-
tur: sicut olim Præses quidam, conciliatis sibi ciuibus, de Turcico imperio cogitari occupando: promissis in
prædā bonis Iudeorum, si strenuè se gessissent. Ideo quotannis, illius oppressionem leto festo Iudei cele-
brant: quorum etiam nemo est, qui non perpetuò Hierosolymæ recuperationem speret. Ideo illa, quæ sunt
annotant. Hic γ' αὖτε aucun lui, inquit, uiuant pour le iourd' huy: qui ait espoir de voir Ieru-
salem retourner en leurs mains. C' est pourquoy ils tiennent les faits en Registres de Iudæib.
toutes choses, qui se font. Hæc ille.

Ceterum Antiochia, quasi tota deuastata est, pagos Turcarum habens, & unum pagum Christianorum: in
quo una Ecclesia, & Christianorum domus LX. Patriarcha, Damasci habitat, habens unam Ecclesiam, &
Christianas domos amplius CIO. ex D. Gerlachio didici.

† ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ, ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
πατριάρχης τῆς ἀγίας πόλεως ἱερου-
σαλὴμ, καὶ πάσης παλαι-
στίνης.

SOPHRONIUS, MISERICOR-
diā Dei Patriarcha sanctæ ciuita-
tis Hierosolymæ, omnisq;
Palæstinæ.

XII.
Hierosoly-
ma.

† Τιμώτατε καὶ ὀρθοδόξωτατε κύριε μα-
νηλ: καπετάνιε, καὶ ἐπίτροπε, καὶ κατὰ πνεύ-
μα ἀγαπήτατε τῆς ἡμῶν μετριοτήτος: χά-
ρις αἰὲν ὑμῖν, κερύνη, καὶ ἐλεῶ, ὡς ὁ θεὸς πα-
τοκοῦ τοῦ θεοῦ: καὶ ὡς τὰ ἀγαθὰ καὶ ἰσοδύνα-
τά φαινεῖ, ὡς τῆς ἡμῶν μετριοτήτος, ὁχλῆ, καὶ
δύλογια, καὶ συγχώρησις. Εὐχομαι τῷ θεῷ,
τῷ ὑπαίνοντι σε, ὡς πατὴρ, εἰς ἔτι πλείων
φειδύας. Καὶ πάντας οὖν ἐν τῷ εἰκῶ σε εὐ-
χομαι, καὶ δύλογα: καὶ ἑσώσω καὶ αὐτοὶ δι-
λογησάμενοι μετὰ σε. Κύριε ὁ θεός μου, ἡννα
μου, δύλογησιν τὸν πατριάρχοντά σου καὶ ἰσώθην
δὲ, καὶ τὰ ἑξώθεν, ὡς τὰ ἱερὰ τὰ δόξα.
Πλὴν αὐτοῦ διδοῦς ἐλπίδα ἐν τῷ ἡμετέρῳ μο-
ναχῇ: τὸν τε ὁσιώτατον ἡμετέρον καὶ πύ-
ματιν καὶ κύριον διονυσίου μου, τὸν Γερμανίου
καὶ δὲ αὐτοῦ ἀσκήσαντα: καὶ σινδρόμῳ
πρὸς αὐτὸν πατρὸς, εἰς ὅσας ἐκείνου σευ
ἀγαγ-

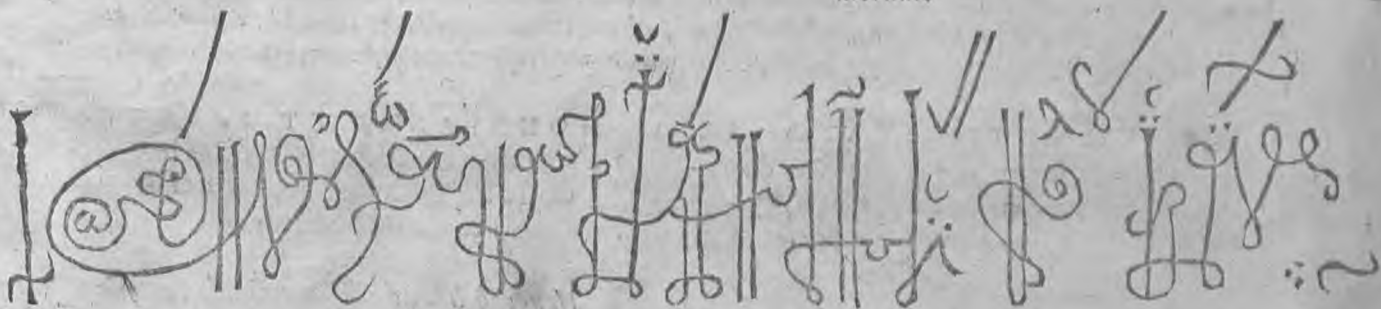
Honoratissime & piissime D. Manuel:
Dux, & Præfide, & secundum spiritum di-
lectæ mediocritatis nostræ fili: gratia vobis sit,
pax, & misericordia, à Deo omnipotente:
nec non à sancto, & viuētis Dei receptacu-
lo, sepulchro: à nostrā denique mediocritate,
precatio, benedictio, & indulgentia. Opto
à Deo, ut ex sententia valeas, idq; ad multos
annos vertentes. Sed & omnibus tuis dome-
sticis bene precor, ac benedico: ipsiq; adeo
sint tecum benedicti. Dominus Deus me-
us, fili mi, bene prosperet tua omnia: tum in-
terna, tum externa, qualis altera fortuna
Iobi fuit. Ceterum hinc istuc Monachos
nostros mittimus: sacratissimum Hieromona-
chum & Pneumaticum, D. Dionysium, cum
Gerasimo. Eos tu benigne excipe: ei q;
operam manu in manibus idis, quæ ad te re-
ferent

Benedictio
Patriarchæ
ca huic Mo-
nuelo.

Monachos
quos ad
propre-
cellariū
poma
m. ex
mendic

Ad cōstatiū
pietatis cū
hortatur.

*Sophronius, misericordia Dei Patriarcha
S. civitatis Hierosoly-
morum.*

In externa Autographi pagina, sigillum rubræ cere erat, nullâ chartula super impressa in sigillo, *Δουλοῦ τοῦ Θεοῦ* conspiciebatur ad dextram aliquis, se inclinans, et tanquam manum sinistram, um porrigens alicui, uelut è sepulchro supplices ad eum manus tendenti: à tergo cuius, tanquam petra emini, nis, habens in summo arbutta. A tergo uerò tendentis manum, duæ aliæ personæ. In circuitu uerò huius imaginis totius, uerba hæc, talibus literis. *Ἡ ἀνάστασις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἀγίας πόλεως ἱεροσολῶν*. Extra quoque hæc, *ἐπιγραφὴ*. *† Τῷ τιμιωτάτῳ κυρίῳ μακαρίῳ καὶ ἐπίτροπῳ, ἐν τῇ πόλει ἱεροσολῶν, ἐκ τῆς πόλεως τῆς εἰς αὐτὴν πόλεως τοῦ πατριάρχου*. Fortassis est Ascalon. Cæterum Hierosol. Patriarcha, XV. Ecclesias intra eam urbem habet. ibi etiam Gersemanubi S. Mariæ uirginis sepulchrum.

XIII.
Gregorij
Prulaensis
Epistola.

† Αγιε προσπονητε της τῆς θεῆς μεγάλης
 ἐκκλησίας, κύριε θεοδόσιε, χαίρει ἐν κυρίῳ
 καὶ υγιαίς μῆ, πασῶν σα τῶ οικου. υγιαι-
 μεν καὶ ἡμεῖς ἕως ἄρτι διδου χάσας ἀγίον·
 πολλὴ με πολλὰς περιστάσεις ἔχουσιν. Τὸ ὅτι
 μασὺν ἐλάβαμεν καὶ ῥαφίσματος οὐκ ἔμεν
 καὶ κῆσανα καὶ ῥαφίδια καὶ τέλναι μασας με-
 ρὴ καὶ κῆσανα καὶ ῥαφίδια. Καὶ ἵνα πὲ μύραςται με-
 τ' ἡμεῖς λογοθῶμεν, καὶ μετὰ τοὺς δικαίους φυλάξαι·
 καὶ ἐνθυμῶμεν τὴν μεγάλην ῥίπην Θ. Πλὴν διὰ
 τὰ βλάπτα, ὅτι ὅσοις, πὲ τέλναι ὁ τοῦ βίοντα
 τῆς ἐλεπτης. Καὶ τέλναι τὸ χαράτ' ἵζον μὲν τὸν δε-
 σπότημας, τὸν οὐκ ἐκμενικόν, τῆς δὲ δόξης ἐν-
 δικτίωνος, πολλὴ τὴν οὐδ' ὅς παρακαλεῖται τὴν
 δεσπότην.

Sanctæ Protonotarie magnæ Dei Eccle-
siae, D. Theodosi, salutem in Domino: & valde
cum tota tua domo. Valemus & nos adhuc
precibus vestris sanctis: verumtamen inter
multas tentationes, quas nobis mundus sa-
cessit. Epistolam tuam accepimus: in qua scri-
bis nobis, de aliquot castaneis & rossis tibi
missis: quod sanè viramq; genti vobis muni-
mus. Sed dividetis cum magno Logotheta, &
cum Dioxophylaceo cogitabitis etiam de ma-
gno Rhetore. Verum ad sericam vestram quod
attinet, quæ mitti mandasti: eam mitti Terbesa
Tzelepes. Mitto ego tributum quod dabo, Do-
mino nostro Oecumenico, de 7. Indict. sed de
8. rogamus Dominum nostrum, ut dilatione aliq̃
sola.

δεσπότῳ μας, νακαρτερήσαι: ὅτι, ὁ Θεὸς το-
γινώσκει, καὶ αὐτὰ τὰ ἀσπρα δανικά τὰ ἐ-
πίερα. Πλὴν γνωστὸν σοι, τὸ βλατίον τὸ κόκη
νοῦ εἶχει βαπτισμὸν ἀσπρα ξ. τὸ δ' ἄλλου, ἄ-
σπρα λ. Καὶ ἄλλου ἡπιώρεται, γράφετέ
μας. Ἄλλου εἶχει, καὶ ἐν κυρίῳ ἐξέται. Στέλλα
σας καὶ λιμενικάς.

† ταπεινὸς μετροπολίτης γρηγό-
ριος πρεσβυτέρου.

*solutioni indulgeat. Nam Deum testor, me
pecuniam quam in presentia mitto, mutuam
sumpsisse. Illud scias velim, pannum sericum
nomine tinctura constare Aspris LX. alterū
verò, Aspris XXX. Quod si quid aliud effici* Tinctura
vobis nullis, scribite nobis. Præterea nihil panni.
nunc reslat. Valete ergo in Domino.
Mitto vobis etiam δ. Lemonia.

*Humilis Metropolita Præse,
Gregorius.*

M. CRVSII ANNOTAT.

In Epistolis talibus, retineo prudens vtiliosam Græcorum orthographiam. Ideo nemo offendatur. M. Logo Græciæ mi-
theta, est Hierax: Dicæophylax, Sabbatius: M. Rhetor, Ioan. Zygomalas. Septima Indictio, cum anno 1578. feria,
concurrit. Vbi sibi multum vexationis accidere, et de mutuo sumpta tributi causa pecunia dicit: uidemus pau-
pertatem et miseria hodiernæ Ecclesiæ Græcæ, à Barbaris seruitute oppressæ, et exhaustæ. *Αἰμὸν δ' ἀέχοντες*
τοὺς ἐλπίθερον ὁμάρου τ' Εὐαγγελίαν λαθαρῶν διωδυσχύνειν νοῖς. Præseus Antistes, hodie 40. Ecclesias habet.

Δ. † ΤΩ ΕΝΤΙΜΩΤΑΤΩ ΑΓΙΩ
πρωτονοτάριῳ τῆς μεγάλης ἐκκλη-
σίας, κυρίῳ Θεοδοσίῳ τῷ ζηγο-
μαλᾷ, τιμῶς ἐν γχα-
ρίδι.

XIII.
HONORANDO ET SANCTO Antonij, Mi-
Protonotario M. Ecclesiæ: D. Theo- tylenis.
dosio Zygomalæ, reuerentē in
manu ponatur.

† Τιμῶντε καὶ λογιώντε, ἅγιε πρωτο-
νόταριε τῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κύ-
ριε Θεοδοσίε, χαίροίς ἐν χριστῷ: καὶ υἱαῖνοις,
ὡς αὐτὸς θεὸς εὐξάω. Ἰδὲ, σὺν θεῷ ἀγίῳ
σέλουμεν πρὸς ὑμᾶς: ναμὰς γράψεται εἰς
γράμμαρ ἀποφαστικῶν. Καὶ ἰδὲς τὴν ἐννο-
ίαν, καὶ κατὰ λαβεῖν ἀπὸ τῶν γράμμαρ τῶν πρῶ-
τω μητροφανῶν. Οὐτως ἐμῶς εἰς τὴν αὐτὴν ἐν-
τίαν σὺ τὰ σέλουμεν: καὶ εἶσι ποιήσου τὸ κάλι-
ον. Καὶ τὸ γράμμαρ ὡς εἶναι ἐξ αὐτῶν θεῶν ἀπὸ
φαστικῶν: ὅτι ἐδὼ δ' ἐμὴ πῖθονται τῶν ἀρχι-
ερέων. Καὶ ὡς εἶναι ἀπ' αὐτῶν ἀποφαστικῶν
δ' ἐν ἐχθρῶν εὐρεῖν τὸ ψάμ τὴν κατὰ τὴν ἀρχι-
ερέων, ὅσοι ἐπίσταται. Λοιπὸν ἀντιβολῶμεν ὑ-
μᾶς, ναμὰς καὶ εἰς τὴν τὴν καλωσύνην:
καὶ ἐμῶς πάλιν δ' ἐλθὼς ναὶ ἐμῶς, τὰ ἀπὸ τῶν
νῦν, καὶ εἰς τὰ ἐξ ἡς. Καὶ τὸ σὺ κάμα χρεία: γρά-
φε ἡμῖν, ναὶ σὲ δ' ἐλθὼς ναὶ ἀκούως. Ἀλλὰ καὶ
καὶ διατῆς ὥρας: ὅτι θεὸς τ' εἰρήνης ἐσθ' αἱ μετ' ὑ-
μῶν, ἐν μηνὶ ὁκτωβρίῳ λα. iv. ζ. ἐν μετ' ὑμῶν.

*Honorabilis ac doctissime, sancte Protono-
tarie magnæ Christi Ecclesiæ, D. Theodosi,
salve per Christum: Et ita vale, ut ipse à Deo
optares. Ecce Deo dante mittimus istuc: ut no-
bis scribatis quādam definitivā sententiā. Ad
quā rē aspice argumentū, et sūme sententiā, è
Scripto superioris Patriarchæ Metrophani-
nis. Ideo D. tue nos id mittimus: ut fac, quān-
poteris optime. Et ita, Scriptum est hinc pro-
deat: quia non parent hic Pontifici nostro. Sed
si sic compositum fuerit: non poterunt suspi-
cionem inuenire ullam aduersus Pontificem,
quem nosti. Proinde vehemēter uos oramus,
ut nobis presletis hoc officij. Tunc nos uicif-
sim inferuire vobis parati erimus, non modò
nunc, sed posthac etiam. Quicquid denique
tibi opus fuerit: nobis significa: inferuiemus
prompte. Aliud in presentia, nihil. Deus
itaque pacis dator, vobiscum sit. Date
mensis Octobr. die ultimo, Indict. 7. Mity-
lene.*

Scriptis cu-
iusdam por-
tatio.

Pontifici
auctoritas a-
pud suos
cōcilianda.

Gratitudi-
nis promissio.

† σὸς ἀδελφὸς κατὰ πάντα, αὐτῶνιος,
καὶ ἀρχὴ τῶν ἐκκλησιῶν
μυτιληνῶν.

*Tuus ad omnia paratus frater, Anto-
nius, Ecclesiarum Lesbi præfectus.*

M. CRVSII ANNOTATIONES.

Scripta est hæc, 1578. anno. Mitylena (inquit Belon. lib. 2. cap. 7. maxima ciuitatum Lesbi est: et ab ea,
toti

toti insula nomen impositum. Eam civitatem incolunt Turcæ: sed qui foris habitant, colentes agros & vineas, plerique Græci sunt. Obiacet Phrygium regioni Lesbos, insula valde fertilis. Equi ibi fortes, humiles, bene compacti. Vinum Lesbium, Constantinopoli gratum est, & valde clarum. Sed ut meliore etiam colore sit: ebulli semen iniicitur, ex Iudeorum admonitione. Chium, & alliarum Cycladum, vinum, non tanti Constantinopoli venditur, quanti Lesbium. Ad Iconem huius ins. Venetijs excusam, amotatum est: illam esse montosam, feris bestiis plenam: ornatam cupressis, pinis, & ficibus: ambitu 160. miliarium, intervallo à Chio miliar. 50.

Mitylenæ;
& Lesbos.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΟΝ.

TESTIMONIUM, DISCEDEN. XV.

ti datum.

Rhodo.

† Επειδὴ πρὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκο-
λασίας ὁ ὁμολογῶν λόγος, καὶ τὸ πρὸς τῶν
ἐκκλησιῶν πάντων ἐπιστολῶν: ὅπως οὗτος εἰς ἀλ-
λοδαπὴν τῆς πατρὸς ὁρμησόμενος ἱερεὺς, μὴ
δέχεσθαι αὐτὸν συστατικῶν γραμμάτων (τῶ-
ν γὰρ, καὶ οὗτος δέχομενος αὐτὸν, ὁ ἱερεὺς
καὶ ὁ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν) Ἀφ' οὗ καὶ ὁ παρὸν
κύριος Νικόλαος, ἱερεὺς, μετ' ἡμῶν αὐτῶν
ἔστω, καὶ καλῶς ἀνατρέφει: ἀναστὰς εἰς
ἡμᾶς, πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
ἐκκλησίας ἐν ταῖς μέρεσιν Κωνσταντινουπό-
λεως. Τῶν χάριτων καὶ ἡμεῖς, ὡς οἶδαμεν, αὐ-
τὸν μαρτυροῦμεν: ὅπως ἐκκλησιαστικῶς ἀφ' ἡμῶν
ἐξέρχεται. Καὶ μηδεὶς αὐτὸν ἐνοχλεῖται:
ἀλλ' ἐκ τῶν αὐτῶν ἀπαρεμολόγητον, πᾶσι
τοῖς ἱεροῦς πόλεως. Καὶ αὐτὸς δὲ ἀμεμ-
πῶς πολιτεύεται.

Quoniam in Ecclesiastica nostra ordina-
tione, inter alia hoc etiam præcipitur: Sacer-
dotes, qui in extera loca proficiscantur, non
esse sine commendatitijs literis recipiendos
(hocce namque, & eorum susceptores, Sacer-
canon reprehendit). idcirco hic quoque D.
Nicolaus, professione Sacerdos, apud nos à
puero honeste educatus: nos accedens, testi-
monium huius rei petiit: in animo habens,
in partes Constantinopoleas proficisci. Qua-
propter quoque nos, quibus vita eius nota est,
ei honestum testimonium damus: bona pace
nostra hinc discessisse. Nemo igitur ei mole-
stus sit: sed ipsum sine impedimento sinat sa-
cris operari. Ipse etiam ita se gerat, ut ne in
reprehensionem incurrat.

Commen-
datur Rho-
do disce-
dens, Nic.
Sacerdos.

Εὐμηνίου νοεμβρίου, ἔν. 7.

Mense Nouembri, Indiction. 7.

Legitur, † ὁ πεπαιγμένος μητροπολί-
της ῥόδου, καλλι-
στῆς.

Humilis Metropolitæ Rhodi,
Callistus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Hoc testimonium, etiam 78. anno Christi scriptum est. Inscriptio Autographi erat extrā, ἀπολυτικῶν τῶν
ῥόδου, id est, Rhodij Antistitis dimissoriū, ὁ ῥόδου, ἡ μητροπολίτης, dat hoc disceden testimonium. Ita quoque gradus
Scholastici, non tituli uane gloriationis sunt: sed ἀπολυτικῶν, seu συστατικῶν ἐπιστολῶν: testimonia, quæ dantur i-
deo: ut, quocumque aliquem Deus duxerit: illis hominibus, à quibus recipitur, initio sita significatio detur,
eum aptum esse ad docendum, aut professionem suam exercendam. Ergo diligenter discendo contendere ad
tales honores, est, probare studia sua præceptoribus suis: & honestum ab eis ad alios testimonium, uitæ & stu-
diorum, conari impetrare: non autem his titulis superbire, & alios præ se contemnere. Rhodio (ῥόδου) Antistiti,
sub sunt Episcopi, Samius, Parus, & alij.

Honores
Scholastici.

T A

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ ΣΑΝΚΤΙΣΣΙΜΟ ΝΟΣΤΡΟ^{XVI}
 αὐθέντι καὶ δεσπότῃ, καὶ οἰκουμενικῇ
 πατριάρχῃ, κωνσταντινῆς πό-
 λεως, καὶ ῥώμης νέας.
 Domino, Patriarchæ Oecumenico
 Constantinopoleos, nouæ
 Romæ.

Τὴν πρεπῆσαν μετανοίαν ποιῶ, ὡς δ' εἶτω
 φιλοσόφῳ με πατρί. Ἰδοὶ ἔμ, δεσποτά με,
 ὅτι ὡς ἐπ' ἀρχὴν σταυροπήγιον ἐν τῇ σῆς πα-
 ναγιότητι ὁ περ ἀκρίβει, καμμιρίδιον. καὶ
 ὁ παπῆς Ἰακώβος τῶν κωνσταντῶν, καὶ ὁ παπῆς
 αὐτῶν, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν, ὅς ἐπ' ἀρχὴν
 πρωτόγερ, καὶ ἄλλοι τινες, βέλων' ἰδιοποιη-
 θῆναι τὰ ἐσταυροπήγιον πράγματα. Καὶ δεο-
 μαί σε, ἵνα μὴ πῆμιν σε χράματα παρὰ δὲ
 σεῖς τῆς τῆς ὡς κελδοίᾳ παναγιότης σε, ἵσως
 αὐτῶν τῶν ἐσταυροπήγιον πράγματι ἐν τῷ
 τόπῳ αὐτῶν, ὅτι ἡμᾶς μετὰ ὡς κατὰ φρονε-
 σιν, καὶ ἐμβάλλειν εἰς ἡμᾶς ἐξωτερικῶς, καὶ τὰ
 τῆς ἡμῶν φερομεν: ὅτι ἐν τῇ σῇ ἀρχῇ ὁ
 τόπος ἡμῶν καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἱερέων φορᾶ
 σι. Εργαζομένη, ἀπερ σὺ ἐξέστης τῶν ἱερέων
 ποιεῖν. Καὶ αἱ παναγιαὶ σε, καὶ εἴσαν καὶ
 μετ' ἡμῶν. Μὴν δεκεμβρίῳ.

† ταπεινὸς μητροπολίτης ῥόδου,
 κάλλιστος.

Decentem exhibeo reuerentiam, sicut con-
 uenit amantiſſimo meo Patri. Scito, Domine
 mi, hic esse stauropegium quoddam S. tue,
 nomine Cammaridium. Sacerdotes autem,
 Iacobum Constantiæ, & Antonium, unā cū
 fratre suo, qui Protogerus est, & alios non-
 nullos, sibi res illius stauropegij vendicare
 velle. Peto itaque à te, ut aliquo reuerendo
 Scripto coerceas homines, pro autoritate S.
 tue. Fortassis hoc modo bona stauropegij man-
 serint in suo loco. Nam ad nos quod attinet:
 ex alio ab ipsis despicimur: qui etiam extra-
 neos nobis superinducunt, nobis non feren-
 dos: quod angustior sit, quàm ut eos toleret,
 locus noster: ipsiq. personam Sacerdotum ge-
 rant. Hæc autem, quæ ab ipsis sunt, absurda
 sunt, nec ferenda in Sacerdotibus. Precibus
 tuis sanctis, quæso, nos quoque simus commē-
 dati. Mense Decembri.

Humilis Metropoliſta Rhodi,
 Callistus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Extrinsecus in Autographo, oblonga charta descripto, nulla ἐπιγραφὴ erat: sed tantum tres cruces, hoc modo:

Ibi ab amico, mihi annotatum: ὅτι πρὸς τὴν ἀρχὴν γράφει, σταυροπήγιον τῆς ἐπιγραφῆς σιωπῆσαι. Quando ad Patriarcham Rhodium Antistes scribit: crucis figuras inscribere solet. Quid est σταυροπήγιον: πατριάρχῃ μο-
 ναστήριον, πλὴν ἐξέσται οὐ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, ὡς, ἐν ναυπλίου, ἀθηνῶν, ἢ ἄλλῃ.

Patriarcha monasterium, sed in alieno territorio situm: ut, Nauplij, Athenis, aut alibi. Ad uerbum Latine, Crucisfigium. Differunt inter se Ecclesia οὐνοει-
 χη, οὐνοειχὴ (intralimitanea) quam Metropolitæ administrant: σταυροπήγιον (crucisfigiata) quam Patriarcha.

πρωτόγερ, nomen dignitatis, tanquam primus inter senes.

ΤΟΤ ΑΤΤΟΙ.

EIVSDEM.

XVII.

† παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα καὶ δεσπότῃ, καὶ
 οἰκουμενικῇ πατριάρχῃ κωνσταντινῆς πόλεως καὶ
 ῥώμης νέας: τὴν δ' ὀφειλομένην μετανοίαν
 νέμω τῷ φιλοσέργῳ με πατρί. Γνωθὶ ἔμ, ὡς θεῖα
 καὶ ἱερὰ κεφαλὴ: ὅτι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μητροπόλει
 ῥόδου, ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ, ὑπάρχει ναὸς ἡ ἀρχαγ-
 γέλῃ μιχαήλ, καλεμένη καμμιρίδιον: καὶ ἐν
 σταυροπήγιον τῇ παναγιότητι σε. Τῆς χεῖρ ἐν
 τῷ αὐτῷ σταυροπήγιον ὁ νῦν ἀεροκόμης πνύ-
 ματικός, ὁς γηραιὸς ἀρχιεπίσκοπος ἐζημίωκε τὸ
 αὐτὸ σταυροπήγιον: καὶ σὺν ἐφ' ἑαυτὸν εἶναι τοῖς
 τῇ ζημίᾳ: καὶ ἄλλοι αὐτὸ αὐτῶν ἐσώσαι ἵσως
 πρὸς καταρτισμὸν καὶ ὠφέλειαν. Αὐτὸς δ' ἐ-
 σὺν ἑαπταὶ εἰσελθὲν ἤσσω, καὶ σὺν παντὶ
 ἐδίωκε.

Sanctissime noster Domine, Oecumenice
 Constantinopoleos (nouæ Romæ) Patriarcha:
 reuerentiam tibi, tanquam patri meo induls-
 gentissimo, debitam præsto. Notum tibi sit, ὁ
 diuinum & sacrum caput: in Metropoleos
 nostre Rhodi insula, esse templum Archan-
 gelo Michaeli sacrum, nomine Camari-
 dium: idq. Stauropegium S. tue esse. Fuit in-
 bi diu quidam, qui adhuc inhabitat, Pneu-
 maticus, iam senex: qui damnum eidem Stau-
 ropegio dedit. Quod cū ego nō ferre: sed aliū
 p. ipso ibi cōstitui, instaurationis causa uti-
 liter uelle: ille neminē ingredi sinebat, sed oēs
 repelle-

Quidam Sa-
 cerdotes
 tuo hic Stau-
 ropegio ab-
 utuntur.

Eos coerco

Cruces
 Rhodis.

Staurope-
 gium.

Templum
 S. Michaelis
 in ins. Rhod.

A senē im-
 probe na-
 ctus re-
 centum.

ἐδίδωκε. Νῦν δ' ἐὰν φέρῃ εἰς θάνατον, καὶ ἰδίᾳ βα-
λῇ τῆς γῆρας, θέλοι νὰ ἐμβῇ καὶ ἄλλ. αὐτ'
αὐτῶν. Τα δ' ἐπελάματα τῶν σταυροπήγιος ἰδιο-
ποιῶνται πολλοὶ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ; ἐν ἧ περ τὸ
σταυροπήγιον δρισκεται: περ φασὶ ζόμενοι, ὅτι
ἔτι ἡρώεσσαν αὐτῶν ἔτι ἐλίζαζιζμοὶ ψά-
δονται. Ενεκα τῶν ἀναφορῶν σοι ποῖω, πατέρ
ἡμῶν: ἐκελευσας διὰ τῶν πρῶτων ἡμῶν
παιδῶν τῶν ἀρπαζόντων, καὶ ἄλλων ἐν-
τας τῶν ναῶν, καὶ ἰδιοποιῶνται, ἵσως αὐτῶν
σὺν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν: καὶ ὁ ναὸς οὗτος περὶ
ἐχαι: καὶ ἡ παναγίότης σου, τὸ σὺν μνημόσυνον:
καὶ αὐτοὶ, καὶ ἐγὼ λαμβάνειν τὸ φλαγὲν καὶ
ἐπὶ τῆς παναγίότης σου. Καὶ αὐτὴν παναγίαν
σου δοχεὶ εἶσαν μετ' ἡμῶν. Νοεβρίω.

Τὸ ταπεινὸς μητροπολίτης ῥόδου,
Καλλίστος.

repellebat. Nunc idem morti vicinus est: pri-
uatoq. consilio senis, alius intrare in locum e-
ius conatur. Res ipsas Stauropegij, suas ven-
dicant multi ex illo loco, id quod id Monasteri-
um est: præfentes, se emisse eas ab Heligia-
zize: sed mentiuntur. Quapropter hæc ad S.
tuam referre volui, optime pater: si foris sa-
cro aliquo Rescripto compescere velis illos ra-
ptores: res, quæ Templi sunt, ab eo ad se alie-
nantes. Ita fortasse fiet: ut suum locum reuer-
tantur: Temploq. suus decor constet. & Sancti-
tati tuæ sua memoria: nobis quoq. facultas
quotannis inde accipiendi Sanctitati tuæ Du-
cati. Bene valeat eadē S. tua: quæ nos in pre-
cibus suis commendatos habeat.

Humilis Metropolis Rhodi,
Callistus.

Id à multis
arte tétatur

Ab his tu,
Domine,
ius tuū un-
d' en.

M. CRVSI ANNOTATIONES.

In exterabuius Epistolæ superficie itidem, ut in præcedente, cruces tres sunt. De eiusdē Stauropegij iure hic
agitur. Picture Rhodi Venerijs editæ, hæc verba adiecta sunt. Rhodi, insula & città memorabile: &
più di tutte le altre nobile, per li superbi edificij, & antiquissime torre in ella: abèche dal-
li terramoti ruinati siano. Era già albergo di molti Signori di l' Asia: & nel mezzo eraui il
colosso del Sole altissimo: vel petto del quale vn specchio iaceua: done dentro tutte le
naui, che di Egitto veniuano, si vedeano. Qual insula lo anno 1522. fu da Turchi presa,
alla Religione di S. Zuane di Ierusalé. Et ditta insula è posta nel mare mediterraneo, lon-
gi da Scarpanto mill. 60. di Alexandria 550. di l' Asia 40. di Cipro 300. Tiene di circuito dit-
ta insula mill. 150. in circa, & fertilissima. Hoc est breuiter Rhodus, in ins. et ciuitas, nobilior ceteris
est insulis, magnificentia donorum, et antiquitate turrium: licet terramotibus prostrata iaceant. Domicilium
quondam Regum Asiæ. In eius medico, Colossus Solis erat altissimus: in cuius pectore, speculum in quo naues,
quæcumq. ex Aegypto uenirent, conspiciantur. Eam Turcæ ceperunt 1522. ereptam Ioannis militibus. Di-
stet à Carpatho mill. 60. ab Alexandria 550. ab Asia 40. à Cipro 300. Ambitus eius est 150. mill. et est
fertilissima.

Rhodus inf.
& ciuitas.

Colossus
Solis.
Ex ins. Pat-
mo.

ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΟΙ-
κουμενικῷ πατριάρχῃ, κυρίῳ ἱερεμίᾳ,
τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, νέας ῥώ-
μης, δοθέντι ἐν τῇ μῶς.

SANCTISSIMO ET OECU-
MENICO Patriarchæ, D. Hieremiæ, Cō-
stantinopol. nouæ Romæ, de-
tur reuerenter.

† Παναγιώτατε τῷ καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ
τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, νέας ῥώμης, ἡμῶν δ' ἐ-
αυθ' ἐντα καὶ δ' ἐσπῶτα: ἡμεῖς δ' ἐτῆς ἱερῆς καὶ
βασιλικῆς μονῆς τῆς ἀγίας ἀποστόλου καὶ εὐαγγελ-
ιστῆς ἰωάννου τῶν θεολόγων, ἱερομόναχοι καὶ ἡ-
ναχοί, τῶν προσκυνοῦντων μετὰ νοῦ πεισμῶν τῆς
σῆς παναγιωτάτω. Τῶν πρῶτα σου ἐλάβαμεν
ῥεσφῶν, ἐπεὶ τῆς ἐπαδέσεως τῶν ἀποικομῶν
μητροπολίτη βενιαμίν, ἐδ' ὡς ἡλθεν ὁ κύριος ἰω-
άννης ὁ δημιῆριος ἐναζιώτης: καὶ ἐλαβον φλα-
γία ἐξ ὁμοκλήντων διὰ τῶν ἱερῶν τῶν ὑποθέσεων: καὶ
ἄλλα πράγματα, ὅσα ὑπῆρχον ἐν τῇ μητροπο-
λίτῃ εἰς τὰ χεῖρα τῆς ζωῆς, ἐλαβον αὐτῶν: καὶ
ἐποίησαν γραφαῖς, καὶ ἐστάδην μετ' τῶν μονα-
σίων.

Sanctissime & Oecumenice Patriarcha
Constantinopolitas, nouæ Romæ, Domine no-
ster colende nos sacri & Regij Monasterij
S. Apostoli & Evangeliste Ioannis Theolo-
gi, Hieromonachi, & Monachi, Sanctitati
tuæ reuerentiam, quæ debetur, exhibemus.
Venerabile nūc acceptimus Scriptum, de ne-
gotio defuncti Metropolitæ Beniamini: huc
veniente D. Ioanne Demetrij Raxij: qui
LXX. Aureos ob templorum negotium acce-
pit: nec non alia, quæ à Metropolitâ in
manibus Zoa relicta fuerant. Itaq. Scripta
facta sunt, transactis rebus cum Mona-
sterio

Reuerens
salutatio.

Transactio
cum nostro
Ccenobio.

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ ΣΑΝΚΤΙΣΣΙΜΟ ΔΟΜΙΝΟ ΝΟ-
 αὐθέντη καὶ δέσποτι, καὶ οἰκουμενικῷ
 πατριάρχῃ, Διοβήν. XIX
 stro, Patriarchæ Oe-
 cumenico.

Παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα, δέσποτα, καὶ
 οἰκουμενικὸν πατριάρχα· θιβάτατε, θεοχαρη-
 τίστη, παῖ, εἰ τι ἄλλον, ὑψηλὸν καὶ πεῖραγμα
 καὶ ὄνομα· ὑγιαῖνοι σε ἡ παναγιότης καὶ σω-
 ματικῶς· πρὸς σὺς ασιρ καὶ ὠφέλιαι· παν-
 τὸς τῶν χριστιανῶν πληρώματα· ὁ ἡμῶν δεῖ,
 τῶν δέλων σε, τῶν ἐν μέσῃ ψυχῇ σε πο-
 θήνῃ, τὴν ἀποκρίσιν γεγενημένην, ὁ φρο-
 σῶλω καὶ ἀγαλλίσῃ. Δεσπότης παναγιώ-
 τατα, ὑπὸ πλείστη ἀθυμίας ἀναγκασθέντες
 ῥέαφομεν· ἵνα μὴ ἀπολογίαν δώσωμεν τῷ
 κρείττειν ἡμέρῃ τῆς κρίσεως. ὑπεργεροὶ γὰρ
 ὑπάρχομεν, παναγιώτατε δέσποτα· εἰ αὖ-
 τῶ τῷ μοναστηρίῳ, τὸ ἀγγελικὸν ὄχημα ἀμ-
 φιεσάμενοι· καὶ τὴν ζωὴν ἐκείσε ἀφ᾽ ἑαυ-
 τῶν. Τεσσαρὰ κόντα τεσσαρὰ ἔτη εἰσι τὰ φ-
 ῆ εἰσῆλθαμεν ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ· καὶ ὁ-
 ρῶντες ἀνδρῶν ἐναρξάμεν τε καὶ τμήματα· οἱ καὶ
 τὸν βίον ἀπολιπόντες τῆς περὶ σκαίρας ζωῆς,
 πρὸς τὴν αἰώνιον ἀπάρχοντες. Νῦν δὲ τῷ αὐτῷ
 μοναστηρίῳ, ὑπὸ βαρβαρῶν ἀνδρῶν ἐνεστῆ
 ὁ κακῶς τὴν ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἐμπηξάντων. Εὐα-
 ρῶντες δὲ μερὸς ὁ κακῶς ὑπὸ φιλιδῶν καὶ
 φιλαργύρων τῶν ἐκ παλαιᾶ, κακῶς κακὸς
 ἀλλήλοισι ἀφ᾽ ἑαυτῶν· ἀπερ᾽ ἐχθρῶν ἐπὶ τῇ ῥέα-
 φῃ καὶ λεγέμεν, τὰ παρ᾽ αὐτῶν περὶ τῶν
 διὰ τὸ τοῦτο, ἐκ ἐχομεν πόθεν προσδεχόμεθα· εἰ
 μὴ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῶν ἡμετέρων ψυχῶν·
 ὁ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, δυνάμεν
 διορθῶσαι. Σὺ δὲ, δέσποτα παναγιώτατε,
 ἀνατιθέμεθα τὰ ὑπερ᾽ ἡμῶν ἵνα φρονήσης
 ὑπερ᾽ τῶν τοιούτων μοναστηρίων· καὶ διορθώσης
 τὸ πᾶν πρὸς σωτηρίαν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, καὶ
 κατέσσιρ τῶν αὐτῶν μοναστηρίων· ἵνα μὴ εἰς
 παντελὴ ἀπώλειαν ἡσέλθῃ. ὡς περὶ διορθώ-
 σαι τὰ πειράγματα μοναστηρίων· ἕως καὶ
 νῦν πρὸς τῶν βασιλικῶν μοναστηρίων, καὶ
 χημα γὰρ ὑπ᾽ ἥρχε τῆς κρίσεως· νῦν δὲ εἰς ὅσον
 ἐκατεσάθη, καὶ εἰς τὴν σὴν παναγιότητα,
 κατεσώπιον· ὅθεν ἐσάφηνισαμεν τὸ πᾶν·
 καὶ φρονήσομεν τὰ τῆς διορθώσεως, ἐν ἄλλοις.
 Λιγαί· ὁ καὶ τῆς σῆς παναγιότητος, ἐ-
 σωσαν μεθ᾽ ἡμῶν, τῶν ὁπερὶ δέλων σε.
 Καταμύνασε πτε.

† ὁ δὲ

Sanctissime Domine noster, Occumenice
 Patriarcha, diuinis dotibus & gratia exorna-
 te· & si quo alio celsō nomine regē honorari
 potes: salutem precatur Sanctitati tue, non
 animi tantum: sed corporis etiam: ad coniu-
 ctionem utilitatēq; omnis Christiani cœtus·
 & ad nostram seruorum tuorum, qui ex ania-
 mo flagramus desiderio tui, quorum nomina
 infra subscripta cernis, laetitā atq; exultatio-
 nem. Cogimur, sanctissime Domine, maximā
 quadā tristitia, hæc ad te scribere: ut ne quā-
 do in extremi iudicij die, rationes iusto iudi-
 ci reddere cogamur. Valde namq; senes sumus,
 Domine: in eodem Monasterio Angeli-
 cum habitum assumpsimus: vitam ibi hæc-
 nus exegimus. Sanē XLIII anni sunt: ex
 quo ingressi hoc cœnobium sumus: in quo tūc
 viros virtute præditos, venerandosq; inue-
 nimus: qui & mortali hac vita relicta, ad æ-
 ternam illam profecti sunt. Nunc verò in idē
 Monasterium, homines barbari inuasērūt:
 quorum vita, improba est: qui facce quadam
 voluptariorum & auarorum superioris tem-
 poris hominum, inibi reperta, vitijs plenam
 inter se vitā agunt: patantes scriptu dictūq;
 fœda. Propterea non habemus, quod confugiā-
 mus: nisi ad Ducem animarum nostrarum:
 qui & animas, & corpora, corrigere potest.
 Tue itaq; cure, sanctissime, cōmittimus res
 nostras: tu inspectionem Monasterij suscipe:
 tu sic corrige cuncta, ut & animarum nostro-
 rum saluti consulatur, & emendationi sta-
 bili Monasterij, ne planē possim eat. Fac,
 quemadmodum montis sancti (olim Athos
 erat) cœnobiolorum disciplinam bonam reuo-
 casti: nunc idem in huius Monasterij emenda-
 tione præstes: quod cum ornamentum quon-
 dam Chri effecit, nunc probri loco est. Nos qui-
 dem Sanctitati tue, teste Deo, patefecimus re-
 totam: tui verò officij est, de vitijs corrigendis
 cogitare. Aliud nihil, nisi ut sanctis tuis ad
 Deum precibus, nos seruos tuos uiles, commē-
 dados habens: id quod a S. tua petimus, Dat.
 mense Septembri.

Ex inf. Chio

Salutatio,

Consensui-
 mus in hoc
 Monasterio

Id nunc im-
 paris mori-
 bus corru-
 ptum est.

Ergo tu, Do-
 mine, id re-
 forma.

C 2 Ser.

τὸ δ' ἔλος τῆς σῆς παναγιώτητος, σωφροῦντος
ἱερομόναχου, καὶ πρῶτω ἡγούμενου Θ:

† ὁ ἄλως τ' ὁ ἄλως τ' ὁ ἄλως παναγιότητος, νεό-
φυτος ἱερομόναχος, ἐκ πρώτου ὑγγελος
πατριάρχης.

*Servus S. tue, Sophronius Hieromonachus,
antehac Abbas.*

Servus infimus S. tue, Neophytus Hieromonachus, Protosyngelus Patriarchicus.

M. CRVSI ANNOTATIONES.

Ex libro manuscr. Gerlachiano, *Νόμοι καὶ βίαι διαφόρων χριστιανῶν, καὶ ἄλλων πατέρων. Christianum queng-
deceat, 1. necessarijs contentum esse: aut, diuitijs affluentibus, non adglutinari corde. 2. mansuetum erga homi-
nes esse. 3. temperanter & sobriè vivere. Interim tamen solâ gratia Christi, quam fide sibi applicat, cōsērnatur:
fidem autem illis fructibus declarat.*

Extera in-
scriptio.

Interna.

Κ. ΥΟΙΣ ΣΟΦΩΤΑΤΟΙΣ, ΚΑΙ ΛΟ.

γινώσκουσιν, καὶ ἐντιμολογούμενοι, μεγάλοις
κληρονομίαις τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης
ἐκκλησίας.

† τοῖς σοφωτάτοις, καὶ λογιωτάτοις, καὶ ἐντιμο-
τάτοις κληρικοῖς τῆς τῆς Θεᾶς μεγάλης ἐκ-
κλησίας· τῷ μεγάλῳ εἰκονόμῳ, τῷ μεγάλῳ
λογοθέτῃ, τῷ μεγάλῳ σκόδουφύλακι, τῷ με-
γάλῳ σακελαρίῳ, καὶ τῷ μικρῷ λογοθέτῃ· τῷ
νομοφύλακι, καὶ δικαιοφύλακι, τῷ πρωτο-
ταρίῳ, καὶ πρωτοπρεσβυτέρῳ· φίλταις, ἐν
πολυτῷ, πατινὸς ἐν δὲ χειρεῦσι τῆς

χίλις τυχῆν, καὶ ἐν κυρίῳ

χαίρει:

† Τὸ τῆς ἡχῆς ὑπερφανὸν, ἀντήχημά ἐστι
παύταις φωνῆς ἐκφωνεμένης τυχοῦ κατὰ
φάρμακον, ἢ ἄλλως τῶν συνεχείαν· διαιρε-
μένη ὡς τῷ μετὰ ξύλλας ἡμιπ. Εἰ γὰρ λα-
λήσῃ τις πρὸς ἰσοπέδον· σὺν αὐτῇ αὖτε ἀντήχη-
σιν πνεῦμα τὸ ἐκπεμφθέν. Διὰ τὴν οὖν ἐκείνην
γενετὴν φωνὴν τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ
ομοίᾳ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ
μέρη περὶ τῆς αἰσῆς· ἐκείνου ἡχοῦ διηρτηρω-
μένου δ' ἰδωσιν ἀντήχην· ὅπου ἐκ τῷ λαλή-
σαντι θ' ἰδ' ἔξω τὴν καὶ αἰσῆς. ἰσοπέδον δ' ἐκα-
θ' ὅπου αὐτοῦ ἐστὶ καὶ αἰσῆς χωρητοῦ, συμπα-
ταται τὸ φθιγμα· καὶ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ τῷ
διασπείρειται συνεχείαν. Καὶ τὸ εἰς μέρη διαιρε-
θῆναι, καὶ σπείρειται εἰς λεπτά, πῶς ἀνατραφείη
ὅλον πρὸς τὸν λαλήσαντα· καὶ ἀνακλασθείη
πρὸς τὸν φθιγγαμένον· τί μοι βλάπτει ταῦ-
ται; τὸ ἡμέτερον (φεῦ) γενέας ἡ τυχηρὸς θ'
ἐν λόγῳ (εὐστοχῶται, καὶ ἀνθρωπομαῶπι-
ται, ἐν σοφίᾳ καὶ λογιστικῇ τῇ ἐνέσῃ κατὰ κῶς
διωκεται καὶ ποσότητι, καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ποιότητι·
ἐν χιτῶνι τῷ θεῷ ἀδελφοὶ πεινῶνται, καὶ φι-
λοπρόδοτοι· συντρέφονται λαλῶν, καὶ ἐν αἰσῇ
γεννητοῦνται· πᾶσι φερεται ὡς πᾶσι τῶν πρὸς τῆς
τῷ θεῷ μεγάλης ἐκκλησίας· φανερὸν κατ' ἡ-
μέραν, καὶ ἀγνοῖ τὸ δέμας, ὅσοι τὸν τρόπον, καὶ τῷ
ἡμῶν εὐκοσμητοῦ, κατὰ τὸ δὲ πᾶσι καὶ κοινόν
ὄνειδος

ὄνειαρ

SAPIENTISSIMIS, DOCTIS- XX

simis, & honoratissimis, magnis Cleri-
cis magnæ Dei Ecclesiæ.

Intus.

Sapientissimis, doctissimis, & honoratissi-
mis, magnæ Dei Ecclesiæ Clericis: Magno
Oeconomo, M. Logothetæ, M. Scenophy-
laci, M. Sacellario, & paruo Logothetæ: ite
Nomophylaci, & Dicæophylaci, Protono-
tario, ac Protapostellario, amicis charissimis
Hippolytus, humilis Chij Antistes,
felicitem, & in Domino
lætitiam.

Bonus ille posterior vocis, qui Gracis Echo dicitur, omnino relatio vocis est: quæ forè in valle, aut alio circumcluso loco, patens in medio spatium habente, prolata est. Nam si quis in planitie loquatur: nunquam profecto spiritus ille prolatus resultabit. Quamobrem? Quod illic quidem, vox cavitatis loci completa tenetur: & propterea ad latera impingens, illum sonum ita articulatum repercutit, sicut eum ex ore loquentis concavitas accepit. Planities verò, quia lata, nec aliquo modo compressa, simul etiam dilatat sonum: & loquela dissipat continuitatē. Quod aut in partes divisum est, & minutim dispersum, quō rediret integrum ad eum, qui locutus est: aut refringeretur ad eum, qui protulit? Quid sibi hac a me ita dicta volunt? Natio licet nostra (heu) ad eā infelicitatē redacta sit: ut nō amplius ibi studia sapientiæ & eloquentiæ florent (viri solertissimi & disertissimi, sapientiā & eloquentiā: cuius facultas & operatio, maxima pulcherrimāq; in vobis inuenitur: fratres in Christo Deo summè desiderabiles, amici fidelissimi: studiosū doctrināq; alūni, quorū p̄claros fructus p̄feris: solidissima verè p̄pugnacula magnæ Dei Ecclesiæ: animo splēdidi; corpore mūdi, vitæ recti, morib; ornati; idq; ad aliorū vilitatē, dupliciter nēpe

Echo, in ca-
uo loco fit,
non in pla-
no.

Opravljanje
tiskovne mreže

ὄνειαρ: τῇ τῆς, τοῖς, οἷς αὐτὸν ἐγγίνητε, καὶ οἷς ἴπ-
 ρισί (ἡ χησάμεν) ποτε, ὡς εἰς πῖνα φέρει-
 γα, τὰς Φιλικάς ἀκοάς (βαθύναι δὲ καὶ αὐ-
 θρώπων αἰ ἀκοαί, καὶ ἐλικάς ἐχέσαι: καὶ, ὡς
 ἔτω φαίαι, καὶ χλοαῖς εἰς. Καὶ τὰς αἰτίας τῶν-
 τῆς τῆς πλάσεως οἶδατε ἡμῶν ἀκριβέστερον:
 αὐτὰ δὲ ἐμὴ φιλοχωρήσαντες εἰς ἐπαρκῆς καὶ
 αὐτάρκειαν τοῖς τῆς εὐαγγελισμοῦ, ἐν τοῖς περὶ
 ψυχῆς περὶ ἀκοῆς θεωρήμασι) καὶ οὐκ αὐτη-
 κόμεν ἀντιφώνημα: ἀλλ' ὡς ἐν ἰσοπέδῳ λα-
 λήσαντες, ὕπεροφωνίαν οὐκ ἐδέξαμεθα: εἰ
 μή τι οὐκ ἀπεδῶκαμε οἱ λαβόντες. Καὶ τοι
 πρὸς ἀμφιλαβεῖς καὶ βαθύτας ἀκοάς ἐφ-
 δεγξάμεθα. μήποτε δὲ, ὅτι ὁρῶμεν ἀξιο-
 νως, ἀκούμεν δὲ ἐν χρόνῳ: καὶ ὡς τὰ το-
 χρόνιζωσι τὰ ὑμέτερα ἀντηχήματα; Ἐγὰρ
 καὶ ἐν αἰσθητῇ φωνῇ, ἀλλ' ἢ πλῆθις ἀέριον, ἢ
 αἶθερ πεπληγμένον: φωνὴ δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ-
 δεῖς, πρὸς δὲ τὴν πόρῳ κατὰ ἀπόστασιν:
 αὐτὴ δὲ χρόνῳ δὲ τῇ πρὸς ἀντιπομπῇ τῆς
 φωνῆς: εὐλογον, ὡς ὁ ὡς χωρὶς οἰκῶν, καὶ
 μακροτέρῳ χρόνῳ πρὸς ἀντίφωνον. Τάλας δὲ
 ἐσομένη, καὶ ἐμαυτὸν κατεκλάνυτο-
 μεν: εἰ μὴ ἀελλῶς τὰ διαγγελικά παρ' ὑ-
 μῶν ἀντιφώνηται: κρῖνοντι μὲν, ὅσα καὶ δι' ὁ-
 γανῶν πῶν, τῶν δαφνιζέων χαρτῶν,
 τὰς ὑμετέρας ἀκοάς: μὴ ἐντυχάνοντι δὲ
 χρόνῳ τῇ θυρωρῷ διώκει ὑμῶν: ὡς εἰ-
 σαγγελθῇ τὰ ἡχήματα τῇ ψυχῇ: καὶ πλε-
 ροθῇ καὶ τὰ αἰτήματα. Καὶ αἰδώς δὲ μοι
 ἐκποθῇ ἔρος τῶν ὑμετέρων τιμῶν θεα-
 μάτων: εἰ μὴ σὰς ὡς ἀρχαὶ ἡγῶμαι τῶν ἡμε-
 ραν, καὶ ἐορτῶν ἐορτῶν, καὶ πανηγυρῶν πα-
 νηγυρεων, ὅκτοτε: ἐν ἡ τὰ ὑμέτερα θεάμα-
 τα δέχομαι: καὶ οὐκ ἐλπίφως εἰς δὴ θυμῶν
 ἀδελφιστοσύνη: καὶ ὅσοι σπουδῆς εἰς
 πλάτυσμον. Ἀγε ποῖν, πρὸς θεῶν, ἀδελφοί
 καὶ φίλοι πιστοί, τοῖς ποτὶ δὲ δαφνιζέ-
 σι μοι τὰ θεάματα. Ἰπὸ δέχεσθε δὲ καὶ, ὡς
 ὁ χρεῖς τῆς χήρας τὰ δύο λεπτά, τὰ χάλυ-
 βιν, οὐλογίας ἐλλομενα παρ' ἡμῶν μετὰ τῆς ἡμε-
 τῆς ἐντιμότητος ὀκλήσιάρχῃ, παπᾶ κυρ-
 μιχαήλ τῆς ἐλεαβέρεως: οὐ καὶ σὺ δὲ ῥάρετε
 κατὰ πάντα, ἀξίως: καὶ δὴ λοπιῶν τῆς ἡμε-
 ρῆς, ἀντιφώνη, πᾶν τὸ ἐκ τῶν ὡς ὑμῶν κα-
 ταθύμιον. Καὶ, εἰ οὐκ ἐπὶ λέσμεν ἕως νῦν: το-
 ποτὶ δὲ ἐκλεσομεν ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν.
 Ἐσὼ τῆς λοιπῆς πᾶν: εἰ μὴ γε βάλσαδε, ὡς
 πρὸς θέντας ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὡς σπουδῶν
 ζοντας. Ἐρρωθε σὺν πάσῃ ἐν θεῷ εὐτυχία.
 Μαμακτῆρων καὶ ἰπὸ γ. φ. θ. ἰοντ.

Matth. 7.

Marc. 12.

humaniter praesentes appellando, & beneo-
 le absentibus scribendo) licet, inquit, sapien-
 tes & eloquentes nos non sumus: aliquando
 tamē insonuimus, velut in aliquā vallem, in
 uestras amicas aures (sunt verò etiā hominū
 aures profunda & flexibus sinuosa: atq., ut ita
 dicā, cochlearū ad modū tortuosa. Non istis au-
 tē causas, cur ita formatae sint, nobis accurat-
 ius vos: quippe satis superq., in studio eruēn-
 da obscuritatis naturalium rerū, & in Stagei-
 riae Philosophi de anima auribusq., disputa-
 tionibus, versati) nec tamen resonantiā ad-
 hac aliquā vicissim audiuimus: sed perinde,
 atq., si in campo patente locuti essemus, nulla
 vox ad nos reciprocata est: nisi forte qui vocē
 accipere, eā non reddiderunt. Atqui ad ma-
 gnas, patulas, & profundas aureis, locuti su-
 mus. Quid igitur causae est? Num ne, q. sub-
 id, nec puncto tēporis, visio sit: sed, ut aliquid
 audiamus, mora tēporis requiritur: eāq., ob
 causam, vocū nostrarū recursus haud citra tē-
 pus sit? Si n. nihil aliud est vox, nisi percussio
 aeris, aut aer percussus: nemo aut ad seipsū vo-
 cē mittit, sed ad aliquo intervallo distans: ibi
 vero tēpore opus est ad repercussionem vocis:
 neco consentaneū est, q. loci intercapedine dis-
 iunctus est, eū longiore quoq., tēpore ad respo-
 dendū indigere. Ea verò res me miserū facit,
 ut deplorē meā fortunā: q. illud, q. in Evang.
 libro scriptū est, apud nos non valet, q. ceriē
 nō putassem. Pulso. n. tanq. instrumentis qui-
 busdam, crebris literis, aures vestras: sed non
 reperio facultatem aliquā, seu iantricem, in
 vobis, quae iugilet: ut sonitus mei, veluti uer-
 ba, annuncientur animis uestris: meisq., pe-
 titionibus satisfiat. Et alioqui etiā mirū me
 tenet desiderii uestrarum honorabiliū litera-
 rū. Pascha certē mihi videtur ille dies, et lux
 festae celeberrima latissimaq.: quando vestras
 accipio literas. tūc ē tristitia ad hilaritatem, ex
 angusto carcere in latissimū campum, trāscō.
 Agite igitur, per Deū immortalē fratres et a-
 mici fidissimi, posthac largiter ad me mittere
 Epistolas. Capite in p̄sentia, & boni cōsultite,
 sicut Christus duo illa minuta vidua, hac: q.
 fausta tantū precationis causa ad vos mitti-
 mus, p̄reuerendū nostrū Ecclesiarchā, Sacer-
 dotē Michaelē Eleaburcū. Hanc ut succurra-
 tis in omnes partes, rogo. Significatis etiā no-
 bis literis, obsecro: q. d. vobis de his reb. quae
 apud nos repeririunt, gratū sit. Quae nāq., ad
 huc nō prestimus: ea deinceps p̄ virili parte nostra p̄stabitur. Sic igitur facite posthac: nisi
 velitis, nos tanquā in luctu, atratos, vultu deicēto incedere: Valetē dono Dei ab omni parte
 feliciter. Data Septemb. XXIII.

Insonui &
ego vestris
auribus.Sed mihi
non respon-
deas, sicut
Echo.Fortassis i-
deo, quod
voci tempo-
re opus est.Interim et-
iam ego
doleo, me-
as preces
non exau-
diri.Scribite et-
go saepe.
Inferre pa-
acut sum.

† χίς παπῆς μητροπολίτης, ἰππόλυτος· καὶ κατὰ πατρὶς ὑμετέρῃ ἐν χρίστῳ ἀδελφός.

Chij humilis Metropolita, Hippolytus: totus vester in Christo frater.

M. CRVSII ANNOTATIONES.

Suprà Epist. 5. mēiō Hippolyti, Episcopatu deiecti, facta est. Num aliquid tale is metuens fore, hac Epistola prauertere uoluerit: haud equidem dicere possum. Est cæterò quā ea admodum erudita, et humanitatis reuerentiæq; plena. Fortassis Græciā hodie non multos, ita doctos uiros, habet. Autographū, sanè acuto calamo scriptum, alicubi lectum difficile est. Hypographē uerò, miris labyrinthis intorta: ut ego depictū difficilem in dicans, uulgari tantūmodo hic eam subiecerim. Sicut autem ex tempore scripserat: ita ipsū Autographū, non munde descriptum Exemplar, misit, breuitate temporis exclusus. Cursim hæc uerba, in margine, ad initium Epistolæ posuit: ὡς χειρὶ ἐξαφορῆν ἐλθὼν μὴ ἐν δολοῖς, ὡς καὶ τῷ ἀποστόλῃ. De Echo, quomodo fiat, lege Aristot. lib. 2. cap. 8. περὶ ψυχῆς.

κα. † ΤΩ ΣΩΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ.

τάτῳ πρωτοπατρίῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κυρίῳ θεοδοσίῳ, εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

† Τὴν σὺν ἀσμελῶς ἐδεξάμην Ἰππολύτου, σοφώτατε πρωτοπάτρι: δι' ἧς καὶ πάλιν ἐγὼ τὸ τῆς ἀρίστης σε γνώμης τεύχος: ὅπερ ὑπὲρ τῆς δικαίας, καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας, οἷα ἐκὸς φιλόσοφον ἀνδρα, κέκτησαι. Διὰ καὶ χάριτός σοι μεγάλας ὁμολογῶ. Καὶ πρὸς μὲν τῶν ἄλλων, ὡς λέγεις ὡς πολλὰ, καὶ σιωπῶν μίλησας τῷ παναγιωτάτῳ, πρὸς τὸ σέβειν: καὶ ὅτι αὐτὸς οὐδ' ἔλας Ἰππὶ τῷ τῷ οὐκ Ἰππολύτῳ: καὶ πάντῃ καλῶς πέπεισμαι: καὶ ἐδ' ἐμ' πρὸς τὴν τῶ παρὰ πάντῃ ἀμφιβάλλω. ὃ δ' ἐλέγεις, ὅτι λυσίτελες αὐτῷ εἶναι: εἴγε καὶ αὐτῷ ἀναφορὰν πρὸς τὸν παναγιωτάτον πρᾶξαμεν, εἰς πλάττω δὴ λῆσθαι τὰ κατ' αὐτῷ: καὶ ταύτῃ γεγραμμένον ὑπὸ πολλῶν ἱερέων καὶ λαϊκῶν: ὅπως οὐκ ἐμπόνης ἀξιοῦντας πρὸς αὐτὸν ἀποδιδώμεν ἔχον: εὐϊότι, ὅτι ἐδ' ἐποπεῖγώ, ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, Ἰππὶ τῷ τῷ Ἰππολύτῳ. Οὐ γὰρ δίκαιον, αὐτῷ τῷ φανερώς αὐτὸν, τῷ, ὅπερ ἡμᾶς ὑπονοῶμεν, ζητῆναι, ἡμᾶς δημοσίᾳ, καὶ ἐν χίῳ, καὶ ἀλλαχῇ, κατ' αὐτῷ λέγειν, καὶ παρρησιάζεσθαι. Πάντῃ γὰρ τῷ, ἐπαχθεῖς πρᾶγμα, καὶ ἐπρὸς ἀποδιδῶν αὐτῷ πῶν, εἶναι δοκεῖ. Καὶ τῷ χαρὲν οὐκ ἐδεξάμενοι, το τοῖς τῷ παρὰ πάντῃ πρὸς τὴν ἴππιναι τῷ κοινῷ. Οὐ γὰρ, ἵνα αἰσχύναν τῷ αὐτῷ πῶν πρὸς ἐκνήσωμεν: ἀλλὰ τῷ καὶ τῷ παναγιωτάτῳ κατ' ἰδίαν, καὶ μηδὲν τῷ πρᾶτῳ, πρᾶτῳ ἐξαφάμεν: ἀλλὰ ἵνα ὡς καλῶ Ἰππὶς ἀτῇ, καὶ δόξῃ εἰκονόμῳ, ἀφορμῶν δώμεν: ὅπως καλῶς καὶ ἐσκεμμένως τὰ τῆς χίᾳ διοίκησι: καὶ, μὴ πρὸς αὐτὸν λόγῳ, ἀπατηλαῖς καὶ δολοῖς ἐξαπατήσῃ: καὶ ἀναξίον

SAPIENTI ET DOCTO PRO- tonotario magnæ Ecclesiæ: D. Theodosio. XXI.
In Patriarcheio.

Epistolam tuā libenter accepi, sapiens Protonotarie: ex qua denuo certior factus sum de tui optimi animi constantia: quā & in utilitā, & in amicitia nostra, tuenda, sicut uis ro Philosophia dignum est, geris. Quamobrē gratias quoq; tibi magnas ago. Ac de ceteris, quæ prolixè commemoras, & cum Sanctissimo locutus es, de Sepse illum nullo modo huic rei assensurum: facillimè credo, nec ullā de eo dubitationē capio. Quæ uerò dicis, uitle esse: nos denuo referre de eo ad Sanctissimum, copiosè omnibus illud reb. explicandis: Scripto à multis Sacerdotibus Laicisq; confecto: ut ita solliciti pro ipso agentes repellere possit: scias uelim, me nunquā, quantum in me sit, ad hanc sententiam descensurum. Non enim cōuenit, cum ipse non manifeste hoc, quod nos suspicamur, querat: nos publicè, & Chij, & alibi, liberè aduersus illum dicere. Proxius nāq; res molesta, nec bonis uiris digna, uidetur. Quæ causa est, ut omnino mihi nō placuerit, hoc in cōmuni consilio proponere. Nō enim ob hanc causam, ut infamiam homini constlaremus: ad sanctissimū primatim, et modo quodam occulto, antea scripsimus: sed ideo, ut illi, tanq̃ peritio p̃fecto, optimoq; Oeconomo, ansam bene et cōsideratè res Chij administradi daremus: et ne quis ipsum dolosis fallacibusq; uerbis circumueniret: ut quicquid sua p̃fectura & dispensatione, nationib; usq; nostris, indignum faceret. Ob q̃ etiam causam, clācularia quadā ratione illud faciendū duximus. Itaq; si uel minimū intelligētia inest homini: gratiā certè magnā illis, qui rem ad hunc modū moderati sunt, habuerit. Sic enim honor ei magis, quā dedecus, cōciliatus: Nam quod multi boni, aper-

Hippolytus eruditio.

Grata mihi fuit Epistola tua.

De Sepse delatione ad Patriarcham uoluisse quidā, Sepsen publicè, & grauiter, accusari: tantum terrore ad officium reuocandi causa (q̃ tamē Patriarchæ deiectionis non fuisset: licet deprecatores, initio simulatè repulsi) sed non placuit hoc Cōcilio. Rectè fecit, quod non permisi, ut publicè de ipso indicaretur.

καὶ ἀξιόμ τι τῆς ἐαυτῶν ἡγεμονίας καὶ οἰκονομίας, καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς πολιτείας, ποιήσῃ. Καὶ τὰτα χαλεπὸν μουσικῶ τῷ τρέπον ἐγνώμεν τῷ το γυνέδῳ. Καὶ εἰ γε τὴν ζωέσεως μέτεσι τῷ αὐθρόπῳ: χαλεπὸν μὲν ἀλλὰ οὐδ' ἐν τοῖς ἔτι τῷ τῷ πρᾶγμα πρᾶγματ' ὁσπερ αἰσίοις. Οὕτω γὰρ πικρὸν μᾶλλον, ἢ αἰσχρὸν, πρὸς ἐκείνους αὐτῶν. ὅπερ γὰρ πολλοὶ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ κατεβόων, ὅπως παρρησίᾳ γυνήταί: ἐγὼ (μάρτης θεός) ὅση δύναμις κατεκάλυπται. Καὶ οὐ τρέπον γέγονε, καὶ γυνέδα μᾶλλον ἔτῳ, ἢ ὡς ἐκείνοι ἐβέλοντο, ἢ ζῶσι: δηλονότι, ὡς αἰσίοι τε, μουσικῶ περὶ. Καὶ, οἷς τῶν ἐκείνων ἡσυχία, ἡμῶν ὁ τρέπον ἐδόξεν. Οὕτω καὶ πάντων τοῖς αὐτοῖς ἐμμένω, ὅσπερ καὶ πρότερον. Πολλὰ γὰρ αὐτῶν ἀρετὰς εἶναι νομίζω τοὺς ἀξιόμτας περὶ αὐτῶν: εἴ γε τὸ τοιούτον δημοσίᾳ ἐγγεγόνει. Καὶ περὶ αὐτῶν ἀναφορῶν, αἷτις ἐχεν μοι δοκεῖ. Τὸ γὰρ μὴ ΔΕΝ ἄγαθον, πάντως ἐπαινετὸν. Ἀξιὸν δὲ τῷ σέῳ λογιστῇ: ὅπως καὶ πᾶσι τῷ παναγιωτάτῳ ἡμῶν κοινολογήσῃ. Εἰ γὰρ καὶ αὐτῷ δοκεῖ, ὅτι ΔΕ τῆς ἀναφορᾶς, καὶ μοι γέγραπται γυνέδα, δὲ αὐτῆς αὐτῶν κατεδυσώπησε τὸν παρέρχοντα αὐτῷ πρᾶγμα, περὶ ὃ λόγος: ἀλλ' οὐ γὰρ βαρέως αὐτῶν ἡσυχία τὸ πρᾶγμα οἱ προσήκοντες αὐτῶν. Καὶ ΔΕ τῶν, ὡς καὶ πρῶτον, ἔτι μοι καὶ νῦν δοκεῖ, μὴ ἐν ἄλλο νεωτέρῳ περὶ αὐτῶν. Τὸ γὰρ ΔΙΔΟΥ σοφῶς ἀφορμὴν, ἀρκούν τῷ παναγιωτάτῳ, ἵστον καὶ μόνον, ὅπερ πρῶτον δεδωκέναι μοι, δοκεῖ. Καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦν περὶ αὐτῶν. Οὐ γὰρ εἰσι μὴ φρονεῖς. Συγγνώμην δὲ ἔχεις ἐμοί: γε οὐ πᾶσι σοι, περὶ τῆς ἀναφορᾶς, καὶ ἐμοί, ἵσως ἔστωσαν καλῶς, δοκεῖ. ἀλλ' ἔν γε πρὸς φίλον ἀνδρῶν, καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐλαδέρως, ὅπερ ὁ φίλος νομίζει ἐχεν καλῶς, δεῖ. Σὺ δὲ μοι ποθεινότερον φίλον, καὶ περὶ αὐτῶν περὶ καμνίσαν ἐνδεῶς ἀξιοῦν περὶ θυμῶν: καὶ πάλιν ἀντιβολῶ τῷ σέῳ λογιστῇ: ἵνα καὶ εἰς τὸ ἐξ ἡς φροντίσῃ ὁμοῦ μοι τῶν παναγιωτάτων ἡμῶν δεσποτῶν: ὅπως τύχωμεν τῶν καλῶς περὶ ἡσυχίας αὐτῶν ἐν χεῖρ. ὁ δὲ αὐτῶν θεός. Εν τῷ τῷ γὰρ, τῶν ἐν χεῖρ, ἔστωσαν. Εὐρώσῃ, καὶ τῷ αὐτῷ ἡμῶν οἰκίᾳ τῶν ιερῶν, ὡς πρὸς ἡμῶν περὶ γοῶν. ἀσπάζεταί δὲ καὶ τῷ σέῳ λογιστῇ ὁ ἐντιμώτατος πρωτοσύγγελλος. Προσευχόμεθα δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξ ἐμῶν, καὶ ὁ θεὸς γινέσται ὁ ἀρχων, κύριος νικόλαος ὁ κορινθίος: ὃ καὶ τῷ παρέρχοντι, ἀξίον, ἀνακρίνωσαι: ἀξίον αὐτῶν, ὅπως ἀγαθὸς ὢν, ἐνέχευε τῶν ἀγαθῶν.

ni, aperte faciendum clamitabāt. Id ego (nōuit Deus) pro viribus meis impediri. Ad hūc autem modum, quo res gesta est, potius, quāmodo illi placebat gerendam vrsi: videlicet, quā fieri posset, occultissime. Illis itaque, quibus cum consiliū communicavi, modus hic perbellus visus est. Quapropter etiam nunc in priore sententia permaneo. Valde enim certē dolituros fuisse existimo eos: qui pro ipso laboraturi fuissent: si publicē tale quid factum fuisset. Ac de Relationibus sanē ad Patriarcham, satis hac esse opinor. Nam illud, quod dicitur, Ne quid nimis, ubique laudabile est. Rogo porro tuam praestantiam: ut etiam cum Sanctissimo de his rebus ea cōmunicet. Etiam sentim forte ipsi quoque videatur: se, si facta esset Relatio, quam mihi subscripsisti, pudore quodam inaccesso, auersuram fuisse illos negotium facessentes ei, de quo loquimur: tamen grauiter latari rem fuissent ipsius propinqui et amici. Quocirca, quod antea, id etiam nunc mihi videtur: nihil noni aduersus illum tentandum esse. Dictum enim illud sapiens, Da sapienti aniam, sufficere Sanctissimo vel solum, sicut antea indecui, videtur. Præterea illis etiam, qui ipsum de illo rogarunt. Non enim ingenio carent. Ignosces autem quod mihi non idem, quod tibi (forte, quia rem non recta reputo via) de Relatione videatur. Sed tamen libertas præfecto hac esse debet: ut amicus amico sententiam, quæ sibi recta videatur, ingenuè exponat, siue coram, siue per Epistolam. Tu vero, charissime amice, quod mihi semper de proposito te studium ostendisti: idem ut in posteram quoque, unā cum sanctissimo nostro Domino, tibi curæ esse patiaris: etiam atque etiam à tua excellentia peto: ut scilicet dignum gubernatione Ecclesiæ Cibiensis Episcopum, istinc nanciscamur. Quod faxit Deus. Hinc enim ut habeamus: haud facile, hoc quidem tempore, fieri potest. Vale, & notos nobis sacri ordinis, nomine nostro saluta. Salutem etiam præstantia T. dicū venerendus Protoprotopos. Salvetur quoque, tum ipsius, tum meo nomine, nobilissimus vir, Dominus Nicolaus Cornarius: cui has etiam legendas dabis: rogabisque, ut, tanquam bonus vir, boni causa

Prudēs itra-
tegeat, ho-
minis corri-
gendi gratia,

Sufficit pri-
uatim que-
rela esse iu-
dam.

Sapientia, sat
dictum.

Ignosce, ip-
si hac parte
à te dissen-
tiam.

I. E. Metro-
polita boni
optauo.

Valedictio,
& amicorū
salutem.

ἀγαθὸν καὶ ἡμῶν σωμαγωγίσηται. Ἀπὸ χίς,
ἐκ λίσιν.

ὁ κατὰ πάντα τοὺς ἰωάννης κορέσης.
Εὐγένετο καὶ ἡ ἀναφορὰ: ὡς οὐκ ἐμμενικὸς
ἐπὶ τοῦ αἵματος γυνεῶν.

causa nobis quoq. se huius certaminis adiuto
rem adiungat. Scripta Chij, Jul. x8.

T. T. Ioannes Corefes.

Facta est etiam illa, quam Oecumeni-
cus mandauit, Relatio.

ANNOT. M. CRVSII.

Sepse cor-
rectio.

Scripta est hæc Epistola, anno 1580. sicut et sequens: quia Hippolyto deposito, successor in eius locum querebatur: de qua re, supra in tertia Epistola ἀναφορὰ facta est. Purgat se in hac Epistola Corefes Theodosio: se recte fecisse, quod priuatim tantum, non publica (magis terrendi causa) conuersione, Sepsen, ut non recte se in sua curatione (cuius tamen sustinende artifex sit), gerentem, ad Patriarcham deferri siuerit: quia sic eius honori, et familie, parsum esse: ipsumq., ut uirum intelligentem, se posthac correcturum. Prouer. 9. διδὼς σοφὴν ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἐστὶ: Da sapienti occasionem, et sapientior erit. Nō semper acriter peccata puniendi sunt, sed moderata castigatione, aut prudente admonitione, plus proficitur. Prouerb. 25. ἄνδρ' ἀγαν, ne quid nimis, Pythagoræ, aut Biantis aut Thaletis, est. Vide Chiliad. Erasmi. Non autem aliter hic Oeconomus, seu Dispensator, quam Sepses, nominatur. Ita etiam hic ei paritur. In alia quadam Epistola, 1570. scripta, inuenitur à me, σακελλὶς παπᾶς κίριος ἰωαννὴς ὁ κορέσης. Caterū Ioannes Corefes, doctissimus Chij Medicus est. Eruditè scribit, et literas bene pingit. Protosyngelus Chij, Manuel Pelopōnesius ἱερεὺς est. Epistola mihi diu obscura erat: sed et hisce, et quæ in margine sunt, annotatiunculis probabiliter explicatam spero. Querat alius meliora, si potest.

ΚΒ'. ἸΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟ-
ΓΙΩΤΑΤΩ ΚΥΡΙΑΘΕΩ ΔΟΣΙΩ, Τῷ ΠΡΩ-
ΤΟΝΟΤΑΡΙΩ, ἐν τῇ μὲν
δοθείᾳ.
εἰς Κωνσταντινὸν πόλιν.

† Σοφώτατε καὶ λογιώτατε, καὶ πάσης τι-
μῆς ἀξιώτατε, αὐθεντῇ πρωτονοταρίῃ: ἐσώσα-
με τὴν δ' ὡς αὐτὴν ἔθεσ' εἰς τὴν πατρίδα με: καὶ
ἐκάμα τὸ χρέος με, καὶ ὅπου με ἐπὶ τοῦ αἵματος ὁ δ' ἐ-
σώτης μας, ὁ οὐκ ἐμμενικὸς: καὶ οἱ οἱ ἀρχον-
τες ἐδόξασαν τὸ θεόν: καὶ ὁ χαρίστησαν καὶ τὸ αὐθεν-
τίας σε, εἰς τὴν καλλὴν προαίρεσιν, πρὸς ἐξέ-
παιξιν αὐτῶν. ὁμοίως δ' ὁ χαρίστησαν καὶ τὸ σοφω-
τάτη καὶ λογιώτατη ἐν ἱερομονάχοις κυρ Θεο-
φάνης, μετὰ τοῦ θαύρω, τελέχσι ἀποκρισὶν πρὸς
τὴν οὐκ ἐμμενικὴν: καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ναὶ νόση εἰς
τὴν καρδίαν τὴν δεσπότη μας: ναὶ εἴλη κατὰ
τὴν γνώμην των, εἰς ἀναπαυσιν τῶν τῶν τα-
λαιπῶρα τῶν. Παραδίδω τὴν αὐθεντίας σου
πρὸς λογοθέτην χίς, παπᾶν νικόλαον σκελεμ-
πελὶν: ὁ ὅποιος εἶναι ἀργός, ὁ ὅς τις εἶναι αὐ-
τῶν: ἀκχεῖ αὐτῶν: εἶναι καὶ φίλος καλὸς
τοῦ ἀρχεῖ τῶν κορνάρων: ἀνατύχη συγχωρή-
σεως, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι. ὁ ὅποιος ἔχει ὀλίγα ἀμυγ-
δαλά, ναὶ εἴλη τῆς αὐθεντίας σε: καὶ με-
τῶν τῶν θελὶν πᾶν ἔχει. Διὰ τῆς ὥρας θελὶν
μου περὶ σκηπῶ κατὰ τὸ πρέπον τὴν δεσπότη-
την μας: καὶ τὴν διδασκαλίαν, τὴν κυρ Θεοφά-
νῳ: καὶ τὴν μέγα ἀρχιμανδελίτην, μετὰ τὸν
ἐπιλοίπῳ φίλος: ἐξ ὅχου τὴν ἐν τῇ μὲν
τῶν

SAPIENTI ET DOCTISSIMO
D. Theodosio Protonotario, reue-
renter Constantinopoli red-
datur.

XXII.

Sapientia et eruditione præstantissime, omnig. honore dignissime, D. Protonotarie: perueni ope diuina in Patriam meam: feci officium meum, et quantum mihi mandauit Dominus noster Oecumenicus. Tunc cuncti Proceres laudarunt Deum: tuæq. etiam D. gratias pro præclaro studio, ipsis præstito, egerunt. Pares egere gratias sapientissimo quoq., insigni eruditione prædito, Hieromonachorum ornamento, D. Theophani. Mox, ut spero, mittent Responsum ad Oecumenicum. Modo Deus opt. max. eam det mentem Domino nostro: ut mittat aliquem ad vota ipsorum: ut miser hic locus recreetur. Commendo tibi Logothetam Chij, Sacerdotem Sculubrem, munere nunc vacantem. Filius eius islic versatur: nomen ei Antonius est: utitur et amicitia Principis Cornarij: ut consequatur absolutionem pater, sicut et ceteri. Habet hic pauca amygdala, mittenda D. tua: quæ etiam primo quoq. tempore acceptura est. Nunc vult, ut suo et meo nomine, quæ reuerentia decet, salutem Dominum nostrum: et Doctorem vestrum, D. Theophanem: nec non magnam Archimandritam: unâ cum reliquis amicorum grege: præsertim verò honestissimam

Rē diligenter effect.

Litteræ ad Patriarcham de Metro-
polita Chij dando.

Cōmendo tibi Nicol. Sculubrem

Salutem et vos.

τῶν καὶ ὁρνεσὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς αὐθι-
 τείας σου, μετὰ ὅσων ἐοικὸς. Καὶ πολλοὶ καὶ
 καλοὶ οἱ ἑσόντες τῆς αὐθιγείας σου. Τὸ ἔργον
 ἡ αὐθιγεία σου, αἷς τὸ ἡξίω. Ο κύριος αὐ-
 νης ὁ Βερκλᾶς, προσκυνοῦν πολλὰ τῶν αὐθι-
 γείας σου, εἶναι εἰς τὸν ὁρίον σου τῆς. ὁπὸ τῶν
 χιόν, αὐγῆς 1. α. ρ. π.

† ὁ κατὰ πάντα τῆς αὐθιγείας σου.

Φρανσέσκου Δομέστικου, καὶ ἰατροῦ.

*nam & nobilissimam conjugem D. tua, cum
 tota familia. Precor tibi multos bonos annos.
 Si qua re indiguerit D. tua: quaeso, sciam.*

*D. Ioannes Burclas, multam D. tue salutem
 dicit: ad eius iussa paratus est. Data Chij, Au-
 gusti X. anno CIO IO LXXX.*

Ioannes.
Burclas.

D. tue addictissimus,

Franciscus Domesticus, Medicus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Diligentes erant ualde, Chij, ut bonus in ipsorum Ecclesiam Episcopus succederet. Nihil quippe magis stu-
 dio debet bono magistratui esse: quam ut animis hominum, alterius melioris uitae consequendae causa, bene pro-
 spiciatur. Is uero praestantissimus Ecclesiae Doctor est: qui ad uerbum Dei, nihil nec addit, nec demit, nec per-
 uertit: quia omnis plantatio, quae à Deo non est, eradicabitur. Vide Deuter. 4. & 12. ac Math. 23. Item 1. Tim.
 3. & Tit. 2. Episcopi uirtutes. Vxor Theodosij, Zygomale, Irene Moschina est: de qua alibi scripsimus. Franci-
 scus hic (ut Gerlach. mihi dixit) egregius uir est, Chij Medicum agens, Graece & Italice loquens: qui etiam me-
 se D. Davidis Vnznadij Oratoris, adhibitus fuit. Cognomē Λαομέστικος habet, hoc modo φρανσέσκος δομέστικος
 λαομέστικος, χιόν.

Magistra-
tū & Epi-
scoporum
officia.
Franc. Do-
mesticus.

ΤΩ ΛΟΓΙΩΤΑΤΩ ΠΡΩΤΟΝΟ-

ταρχῶ, κυρχῶ Θεοδοσίω: εἰς τὸ πα-
 τερχεῖον.

κγ'.

Ἀδελφε, πολλὰ ἐχάρημα, μαυθαίνοντας
 πρὸς τῆς ἡγείας σου: καὶ μάλιστα δι' ὑμετέρου
 γραμματέως. Καὶ ἔγωγε ποιεῖ, ὅταν σὺ ἦναι εὐ-
 κλοακαλαῶς παρῶν, νὰ σὲ εἶδω γλήγορα.
 Καθὼς με ἐρεάφεις, ἐκαίμα. Προσκυνῶ τὸν
 ἅγιον, τὸν οἰκουμενικόν, καὶ τὸν αὐθιγόν, τὸν
 πατέρα σου, καὶ τὸν πατέρα τοῦ ἁγίου, τὸν
 διδάσκαλον, καὶ ὅλους τοὺς ἀγγέλους. Ἀπὸ ἀγ-
 χιάλ, 1576. Φεβρουαρίου. 12.

Λεονάρδου Μινδονίου.

DOCTISSIMO PROTONOTA-

rio, D. Theodosio, in Pa-
 triarcheio.

XXIII.
Anchialo.

*Valde gauisus sum, si a te, audita valetu-
 tudine uestra bona: praesertim literis uestris
 significata. Sic & posthac facito quando facie-
 le poteris: etsi confido fore, propediem ut te ui-
 deam. Feci, sicut mihi scripseras. Reuerentia
 humiliter sacro nostro Oecumenica exhibeo:
 etiam D. Patrem tuum multa salute impere-
 tior: itemq; sanctam Doctorem, & reliquos
 omnes. Anchialo, XII. Februar. CIO IO
 LXXVI.*

Gratulatio
de ualetudi-
ne.

Breui redi-
turus.

Salutatio
micorum.

Leonhardus Mendonius.

M. CRVSII ANNOTAT.

Leonhardus hic, Chij Medicus est, de quo, alibi Doctorem, intelligo ex praecedent. Epistola Theophanē
 Hieromonachum.

ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-

τάτω κυρχῶ Θεοδοσίω τῷ Ζυγομαλά, καὶ
 πρωτονοταρχῶ τῆς μεγάλης ἐκ-
 κλησίας.

κδ'.

Γαλατῶ.

SAPIENTI ET DOCTISSIMO XXIII.

D. Theodosio Zygomale, M. Ecclesiae
 Protonotario.

Galatam.

Chio.

XV. Iunij CIO IO LXXX. Chio.

† 1580. Ἰουνίου 15. ἐν χιῶ.

Λογιώτατε αὐθιγὲ κύριε Θεοδοσίε, ἄγνε
 πρωτοπάτερ, βοηθὲ καὶ σωτήρ τοῦ ἀδίκου-
 μένου.

*Doctissime D. Theodoti, S. Protonotarie,
 opitulator & Patrono hominum, qui iniuria
 afficiunt-*

μείων: ἐς οὐρανόν, ὅτι ἐγὼ ἡ πώχη σμαράγδα,
 ὡς τὸ συμβία νικολάου συγγροπῆλα νὰ δὲ
 σκομαι ἐδῶ, εἰς τὸν τόπον, ἔξιν καὶ μο
 ναχὴν: ἡ ὁποία δὲ ἔχω ἄλλον πινὰ συγγροπῆ
 δῶ, παρὶ ἰακώβου μαυρογορδάτου: ὁ ὅποιος
 ἐνδεύεται σήμερον εἰς τὴν βλαχίαν: καὶ νὰ
 παρῶμαι πολλὰ δὲ κῦρον νικολάου
 κορσαίου, τὸν γαμπρὸν μου, περὶ τινος
 σαρκῆ: ὅπως ἡθελε ἀγοράσῃ δὲ αὐτὸν
 νοὶ περὶ σμῆναι, μετὰ τοῦ ἔργου τὸ τότε καὶ
 εἰς τιμὴν, καθὼς ἐπὶ πάντα τὸτε: Δὲ τὸ ὅπο
 ἴον ἐγὼ καὶ ἡ ἀγαθή πατριάρχικα: τὰ ὅπο
 ἴα ἐν ἑαυτῇ λογιστῆς, εἰς βεβαίωσιν
 τῆς αὐτῆς πρὸς αὐτοὺς: μετὰ ὅποια ἐβοήθημα
 κατὰ τὸ δικαίον: τὰ καλὰ καὶ ὁ αὐτὸς
 κύριος νικολάου δὲ ἐλεῖται, ὅτινα μετὰ
 χλῆ πάντας: ἔχοντας βοήθον καὶ συγγρο
 πορ, τὸν πινὰ λαδῶν τὸ ὅποιος κατὰ τὸ
 ταῖνα πολλὰ φανερώ: ὁ ὅποιος χωρὶς φό
 βου δὲ δὲ καὶ ψυδὴ μαρτυρίαν, λέγον
 τας: ὅτι ἐγὼ ὁμολόγησα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰς
 πάντα κύριον πάντοτε δὲ ὁμοκαίτω: πῶς
 ἡ αὐτὴ πᾶσις τῶν σαρκῆ ἐγχείτω τρεπ
 κῆ: οἱ ὅποιοι ἔχοντας αὐτῶν, ὡς ἐμαθα, βέλων
 τῶν καὶ ἀδικῶν, τὴν πώχην καὶ ἔξιν, Δὲ
 φιλοπροσώπων: καὶ ἄλλοι μετὰ, ὅπως δὲ λαν
 θάνει τὴν αὐθεντίας: Δὲ τὸ δὲ δικαίως πα
 ρεκαλῶ καὶ ἐκείνῳ: νὰ μὴ ἀφῇς τὸ ψυδ
 δὲ, ναυικιστῶν ἀληθία, ἡ ἀληθία ἐχῇ, κα
 θὼς τὴν ἐγνωρίσῃ καὶ ἀνφύλασῃ. Δὲ μετὰ
 πολλοὺ καὶ καλὸν ἀνθρώπων, ἡ πρὸς ἐγὼ καὶ
 θολῆ καὶ τελεῶ, καὶ αὐτὴν πιν, ὅπως ἐξίτω
 τὴν καὶ πώχην καὶ ἐγὼ ἡ πώχη ἐπερεάζομαι, καὶ
 σὺ καὶ μετὰ ἀδικῶ: Δὲ ἀνέβη τὸ ἐλθῆναι
 τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀνὰ αὐτῆς βελήσῃ νὰ
 ἡ πρὸς οὐρανὸν καὶ ἀπεμῶ, τὸ ὅποιος αὐτῇ
 εἰς ἐγχείτω τρεπκῆ: βέλων τῇ ψυδαίῃ:
 καθὼς καὶ ἡ ἐγὼ καὶ ἀνὰ αὐτῆς, θελὼν τὸ
 παραστῆναι Δὲ μετὰ ἡμῶν καὶ καλὸν ἀνθρώπων:
 ἡ ὅποια ἔσται παρὼν, οἷον αὐτῇ πρὸς καὶ
 σὺ ἡ καὶ πιν, ὅπως καὶ ἀδικῶ: ἡ ὅποια,
 ὅποια βέλων, δὲ καὶ καὶ βέλων τῇ πιν, ὅπως
 ὅπως καὶ καὶ καὶ καὶ παλῶς μαρτυ
 ρεῖ: καὶ ὅπως δὲ λανθάνει καὶ τὴν αὐθεντίας.
 Λίπορ, αὐθεντίας, βοήθιστοι: καὶ τῇ καὶ τὸ δι
 κείνῳ: ὅτι δὲ ἐγὼ ἡ πώχη αὐτῶν πιν. ὁ
 ἰακώβος καὶ ἡ λήπη ἡ βλαχίαν, ἐμῶν ἐκί,
 ὅπως ἡ ἀφῇ πιν μετὰ τῶν, καὶ βοήθῃ τὸ
 δικαίον: δὲ καὶ ἡ καὶ αὐτῶν πιν. ἐλθῇ σε
 τὸ καλὸ Δὲ τῶν καὶ τῶν τῶν: ὅπως
 νὰ ἐγὼν δικαίον καὶ μετὰ, ἡ βέλων τῇ
 δικαίον. ἐλθῇ τῇ αὐθεντίας Δὲ τῇ καὶ
 Δὲ

afficiuntur: cum res ita sese habeat, ut ego pau
 percula Smaragda, à marito Nicolao Sguro
 pulo relicta, uerser hic, in hac insula peregrina
 et desolata: ita ut non habeā aliū ullū hic p
 pinquū, prater Iacobū Maurogordatum: qui
 hodie in Vualachia versatur: & multū ve
 xer à D. Nicol. Coreseo, sororio meo ppter quē
 dā fundū: quē mihi de ipso pteritis annis eme
 re placuit, permissu & literis eius, qui tunc e
 rat, Iudicis: atq. eo precio, quo tunc vendebā
 tur bona: in quā rē quoq. Patriarchica cōfe
 elā fuerunt literæ: quas D. tua, eiusdē contra
 ctus confirmādi causa scripsit: quib. etiā ego,
 in possessione, sicut iustū erat, hactenus confir
 mabar: etsi idē D. Nicolaus nihil ptermitte
 bat, quō me usq. vexaret: habens eius rei so
 ciū & patronū, Sacerdotē Ladā: cuius egre
 gia facta vulgo nota sunt: qui absq. metu dei
 perhibet falsum testimoniū, dicens: me corā
 ipso, Sacerdote D. Pantoleo Dromocaita, con
 fessam esse: illā fundi venditionē, tanq. indul
 gentia quadā, minus verē factā, mutabilem
 esse: q. proficiscuntur istuc: & quō cognoui, vo
 lūt me iniuria afficere, miserā & peregrinā,
 spe acceptationis personarū: aut alio etiā mo
 do, qui D. tuam haud later: hac cū ita sese ha
 beant: ego humiliter rogo, supplicoq.: ne per
 mittas mendacio, ut uincat ueritatē. Veritas
 ita habet, quemadmodū eā cognouit D. tua.
 Presentibus multis & honestis hominib. ven
 ditio in uniuersum uera & seria, facta est,
 precio, quanto tunc ualebant fundi. Nunc e
 go misera, per calumniam uxor iniuste: tan
 tū, quia precium possessionum iam creuit.
 Quod si isti Sacerdotes uoluerint dicere: se
 audisse ex me, illum cōtractum esse dolum,
 & reuocabilem: dicent falsum: sicut etiā in tē
 plo si necesse sit, id demonstrabo, testimonio
 bonorum et honestorū hominū: qui presentes
 erant, quādo idē sacerdotes meū locuti sunt
 de hoc, ut iudices iniustissimi: qui, quotiescūq.
 uolūt, accipiūt, & respiciūt negotiū, tanq. Iu
 dices & Clerici, atq. alteri testes iniqui vete
 res: sicut non latent etiam D. tuam. Proinde,
 Domine, adiuua me: & descende ad equita
 tem causæ meæ: quoniam istuc neminem aliū
 habeo, mihi pauperi subuenientem. Iacobus
 enim peregrin. abest in Vualachia. Attamen
 illic, ubi D. tua mediatorem agit, et succurrit
 iusticiæ: nō est opus alio patrono ullo. Sic igitur
 te hortor, et oro p. miseratiōes dei: q. iustā ha
 beo syngraphā, ad iusticiā confirmationē Mit
 to D. tua in p̄senti aliquātula mei recordatiōis

Vexatur ui
 dua ppter
 emptiōem
 quandam à
 Nicol. Co
 reseo.

Implorat et
 go Theod.
 opem, ut cō
 tractus ma
 neat ratus.

Quia testi
 moniū quo
 rundam, sic
 dem non ad
 hibendam
 est.

Alia opem
 reus ipem
 in Theode
 sio habet.

δὲ μικροεθιμισί ἐξι μαντιλακία : καὶ
δεξάτω, ὅς μικροσὰ ἀδελφίς καὶ πολλή χρὸ
νῆ τῆς αὐφενθῆσθ.

† ἡ ταπεινὴ σμαραγδα κανα-
βουτζενα.

gratia sex manilia: qua boni consule, tan-
quam ab exigua tua sorore: mulier, anni sint
D. tua.

Humilis Smaragda Cana-
butzena.

ANNOTAT. M. CRVSIT.

Extra annotatum in Autographo. Ἀπὸ χίς. Εἰσι δὲ γράμματα ἰδιόχαρα γυναικός. Vbi ponitur uerba, *ωρα- Epistola, ma*
μωλο καὶ μετ' αὐτῶν: ab eo loco ad finem usq; nulla dictio accentum inscriptum habet, præterquam particula *καὶ* na mulieris
ἐκ τῆς αἰτίας, ἥς etiam totus locus, cursim scriptus: ideoq; mihi lectu difficilior fuit. Legi autem et conuerſi, si nō scripta.
exacte, at uerissimiliter. Ignoscendum, si aut hic, aut alibi, aliquod uulgaris lingue uerbum, minus recte conuer-
ti: quia nullum Lexicon huius L. extat. Itaq; explicationes uocabulorum, ἐ Constantinopoli, et Venetijs, et a-
liunde, atq; ex ore Græcorum, huc fortē uenientium, ἐπιτόμως corradere coactus sum: et, ubi illi me deficerēt,
coniecturos sequi. Si alium, qui antē me quicumq; tale tentasset, haberem: magnas ei gratias egissem. *Protonot. Vulgaris L.*
πρότερον, posterius mihi ἁ Gabrieli Catona exposita fuit, ἡ γερμανικὴ γλῶττα καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶττα ἀλλήλων, καὶ Græca co-
suevit heimlicher schleich. Per ueteres testes, intelligo illos: qui castissimam Susannam opprimere uoluerunt. gnatio.
Quo die smaragda has literas scripsit inter fuimus hic hilares actui et prandio, Gregorij Leonhardi Vlmens-
is et Ioan. Maieri Lucubonij: quando I. V. Doctores creati, sub finemq; prandij, carmen meum Græcolat. Gra-
tulatorium, hospitibus distributum fuit.

† ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ, ΣΠΟΥΔΑΙΟ
τάτῳ, καὶ λογησώτῳ, κηρίῳ θεοδόσιῳ τῷ ζυ-
γομαλά, καὶ πρωτονοταρίῳ τῆς με-
γαλῆς ἐκκλησίας, δοθῆναι εἰς
Κωνσταντινοπο-
λέως.

SAPIENTI, OPTIMO, ET DO. XXV.
tissimo uiro, D. Theodosio Zygomale
M. Ecclesiæ Protonotario, Con-
stantinopoli.

† Σοφώτατε, ἀρετάλοτατε, σινετότατε, καὶ
πάσις πρὸς ἀξίαν, κύριε θεοδόσιε, πρωτονοτα-
ρίε τῆς μεγαλῆς τῆς χρεῖς ἐκκλησίας: διχαρή-
σεω καὶ παρέρχου καὶ ἐγὼ ὁ κατὰ τὰ αὐτὰ
σ. ἰωάννης ὁ βορεμλάς, εἰς τὴν κοπὴν καὶ
σύνδρομον, πῶς ἐκαμὲς Δ. ἡ τὴν ἀρετὴν με-
τιόσκει, ὅτῃ τιμωρεῖται, ὅπῃ ἐπιστῇ ἡ μερε-
τὴ ἀρετῆς νεκράς, ἐλθὼν βασιλεὺς τὸ τιμιον γε-
μα, πῶς με ἀπετίλει. Καὶ θεοκαταρατῇ
ισμαραγδα ἡ ἡμετέρα πνευματικὴ σωμα-
τικὴ καὶ βελιστεῖ τῶν πατριαρχῶν, καὶ τὸ γεμα-
τὴν καὶ πῶς λογέσκει πνευματικὸν πνεύμα-
τον νοτάριον τῆς ἐκκλησίας, ὅς μαρτυρεῖται,
πῶς τὴν κοινότητα: καὶ ἰσχυρῶς, πῶς χελεῖ τὰ
γεμάματα τῶν πατριαρχῶν, καὶ ἀλλὰ τὸ σῶ-
μα τῶν γεματῶν, Δ. τὴν πρὸς τῆς μεγαλῆς ἐ-
κκλησίας, ναυπηγῆσαι ἰσχυροῦς αὐτῶν με-
γαλὶ περὶ Δ. καὶ ἐφ' ἡκατόν κερὸν: Δ. ἀνα-
πνεύσει, ὡς δ' ἡμεῖς, αὐτῇ: καὶ ἀλὸς ο-
πῶς ἡρεπείας λογίς βελίς τῶν πατρι-
άρχῶν. πρὸς ἐλπίαν ἰανθύνιασόν, οὐκ ἐμε-
ρία μελὴ ἰχαμεγαλίῳ εὐαία, διατὴν αὐ-
θύνιασόν: καὶ, ὁ θεὸς πρὸς δὲ δὲν ἀρετῇ
περισσότερη: μὴ τὰς εἰς φίλος μας τοῦ φερῆναι
καὶ

Sapiens, optime, rerum intelligentissime,
omni honore digne, D. Theodosi, M. Christi
Ecclesiæ Protonotari, gratias tibi ago, easq;
summas, ego tui obseruantissimus, Ioannes
Boriclas, pro labore et opera, quam mea cau-
sa prestitisti. Scias uelim, illa Dominica, in
quam cecidit Dies S. Nicolai, recitationem sa-
ctam esse venerabilium literarum, quas mi-
hi misisti. Tunc illa maledicta Smaragda, a-
peruit impudens os suum: contumelijs, asse-
ritum Patriarcham, tum scriptum eius: ac
uerba protulit minime decentia: ad quæ qui-
cung; audierunt, stupuerunt: quod totū, per
Notariam Ecclesiæ scripsi, ipsiq; testes, qui
ipsam audierunt. Dixit enim se ne flocci qui-
dem facere literas Patriarchæ, et alia: quæ
omnia, quæso ut honori causa S. Ecclesiæ, ani-
mum tuum commoueant: ut ueniat aduer-
sus illam magna castigatio: et ad tempus ius-
tum, quantum satis est: ut discat si, ut par est,
habere linguæ suæ modum: præsertim, quia
alioqui, est eiusmodi illa contumelia, ut Pa-
triarchæ negligenda non sit. Quicquid me si-
bi gratificari uolet D. tua: mihi manderi. De
melle, D. tua cōparando, magnā habui curā:
nec potuit, id quod Deus nouit, amplius in-
ueniri: nisi quidam amicus mihi attulisset:
quod

Gratiarum
actio pro of-
ficio.

Smaragda
importuna
uerba in re-
scripto Oe-
cumenici.

Mellis ad
Theodosi
missio.

καὶ σέλο τίς αὐτὸν πᾶσι σὺ εἰς σὺα λαγίνακι.
ὁχι αλο, καὶ πολὺ χροὺ τίς αὐτὸν πᾶσι σὺ. Ἀπὸ
τῆς χίος, α. Φ. Θ. Δ. Μ. Δ. Ρ. Ι. Ο.

† Ο. Σ. Θ. κατὰ πάντα ἰωάννης
βουρκλας.

quod nunc in lagena tibi mitto. Nihil in præ-
sentia aliud, quod scriberem, erat. Vale is-
gitur ad longam ætatem. Chio, anno C I O
1 O LXXIX. Decemb. X.

D. tuæ addictissimus Ioannes Burclas.

ANNOT. M. CRVSII.

Suprà Epist. 5. Hic Burclas inter subscriptores illius Epistolæ est. Mi D. Burcla, quid meæ bonæ Smaragdæ
sic irasceris? ἐν εἰδῶ, φίλε ἰωάννη, ὡς ἀδονιστῶν σπῆναι, τῷ γυναικίῳ, τιμὴν ἀπονεμῶντες εἶναι; οὐκ ἐμὲ, καὶ
γέλῳ; ἀξία ταῦτα. Mores mulierum noueris, non oderis. Ideo ne uerberandus quidem putat bonus Merli-
nus, lib. 1. Comina, his uersibus.

Fœminea in pœna est nullum memorabile nomen:

Poltronam sed habet talis uictoria laudem.

Eligo plus tostum, combattere contra Diabulum:

Quam contra femmas, peiores trenta Diablis.

Quò magis illius schenas, humerosq; tracagnas:

Illa uilanas in te magis aspera sagittat.

Intelligimus hac Epistola, Smaragdā cecidisse causa quadam: non puto, superioris fundi: quia præcedens E-
pistola, recentior hac est. Ab alio scripta, & sic mendose, erat: sed à Burcla subscripta.

ΚΥΡΙΩ ΘΕΟΔΟΣΙΩ.

D. THEODOSIO.

XXVI.

κς.

† Σοφώτατε καὶ λογιώτατε αὐτὸν τὴν τὸ τί
μιν ἡράματα τῆς αὐτὸν πᾶσι σὺ εἰλαβὰ: καὶ
εἰδῶ, ὅσον μὲν γράφει καὶ ἐχάρηκα, πῶς ἡ ἀρ-
χόντου ἐλδὶ θέρωθι: καὶ ἐλυπήθηκα, πῶς
ἐχει ἀκόμι περισσόν. Ἡ δὲ ἐλα ἐλθὼ κατὰ
τῆς ὥρας: αὐτὸν ἡμῶν ἐμποδισμένη ὁπ-
ποῦ θέρωθι: ὅπῃ δὲ ἐμπορῶ μὲ τὴν τιμὴν μὲν
να λένω: καὶ πῶς ἀρρῶ σὺν θέρωθι ἐλ-
μῶν μὲ τὴν αὐτὸν πᾶσι σὺ. ὡς τόσον, ὅς καὶ μοι
τὴν δῖαιταρ, πῶς εἰκαμνε: καὶ ὁ πατὴρ ὅς εἶναι
νερόν ψημύον μὲ ζάχαρι. καὶ ὁ θεός, ὅπῃ
τὴν ἐλδὶ θέρωθι σὺν τῷ σῶν, να τὴν ἐλδὶ θ-
έρωθι καὶ σὺν τῷ ἄλλο. καὶ πολλοὶ οἱ χρονοὶ τῆς
αὐτὸν πᾶσι σὺ.

† ὁ κατὰ πάντα τῆς αὐτὸν πᾶσι σὺ
φραγμένον.

Sapiens & doctissime Domine, accepi
literas D. tuæ: & legi, quæ scribis: ac gaudeo,
heram periculo liberatam esse: tristior tamen,
eam adhuc vexari dolore. Volui confestim
venire: nisi quodam negotio essem impe-
ditus: quod honeste relinquere non possum.
Vesper, Deo iuvante, ero cum D. tua. Interea
seruet diætā, quam hactenus. Potio sit a-
quacum saccaro decocta. Deus, qui ipsam
uno liberauit, liberet etiam aliero. Bene
vale.

Irenæ mor-
bus.

Tui studiosissimus
Franciscus.

ANNOTAT. M. CRVSII.

τίς ἡ νόσος τῆς ἐντιμωτάτης σαγαμῆτος, φίλτατε κύριε Θεοδόσιε; ἀεὶ μετὰ νυκτὶν ἔτιναι, καλλίστῳ σε παιδίῳ Cum dolo-
ρῶντα μὲν εἶδον ὅτι τὸ ἐγγὺς τῷ θεῷ, ὅτι τὸ ἐντιμὸν καὶ ὅτι τὸ νυκτὶν ἀπὸ πάλαι, Σωφιστὸς σοὶ αὐτῷ, καὶ ἀνταρῶν re panes
πολλὰ: σάφοιτο καὶ τὸ τελευτῶν μετὰ σφωίως ὑμῶν πολυχρόνις, εἰς τὴν νυκτὶν ἀέξων, καὶ ὑμῶν ἀνφροσύνην. Carebat beros Ges-
inscriptione hæc Epistola: inquam in urbe tunc uersante Francisco Domestico, Chij Medico: & hanc schedā,
sine obfignatione, per intermuntium mittente. Ego eam D. Theodosio inscripsi.

κς. ΜΕΡΟΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΠΟ-
τὴ κυρίας πηλῆ. Ἰππογράφου σὺν
αὐτῇ ἀνδρες σοφοί.

† 1574. Martij 11.

† Εἰς τὸ ὄνομα τῆς κυρίας, ἀμὲν. Κυρία μα-
ρία

PARS TESTAMENTI M A XXVII.
riæ Piliæ defunctæ, à doctis, viris
subscripti.

1574. Martij 11.

In nomine Domini, nostri cōseruatoris, amē.
D. Maria

εἰα πληρῶς, θυράτης τῆς ποτὲ κυρίας δημοτέρας
 κορέσης, υἱῆς τῆς νῦν, καὶ τῆς Διδόνοιας, καὶ τῆς
 αἰδοῦσης, καὶ σώματι. Φέλος, δεξὶς δὲ δοκῶν-
 τῶν, νὰ λάβῃ τὸ ὄχημα τῶν μοναχῶν, καὶ νὰ
 ἐμπῇ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἀγίας συμεῶν. Δὲ
 πᾶσι δὲ τῆς παύσεως Διδόνοιας, καὶ λέγει. Ἀν
 συμβῇ αὐτῆς, ἀπελθὲν τὸν τῶν. Δὲ τῆς πα-
 ραδόσεως τῆς αὐτῆς ψυχῆς παπινῶς, καὶ δὲ
 λικῶς τῶν παντῶν διώκων, θεῶν, καὶ τῆς αἰτίας
 θανάτου καὶ δολογημένης μαρτυρίας. τὸ δὲ σώμα
 αὐτῆς ταφῆναι λέγει εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν τῆς ἀ-
 γίας συμεῶν. ὅπως ἀφῆν καὶ ἀφῆται ἔργους
 ἡχοῦ, τοῦ δὲ τοῦ αὐτοῦ. τὸ ἐλάβετο ἀ-
 πό τοῦ κληρονόμου τῆς πότα μῆσερ σιλβέσερ
 μισημλαγγῆ, συμπίου αὐτῆς, ἀπ᾽ αὐτῆς εἰς τὴν
 περικαίτης. Καὶ δὲ εἶδε καὶ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦ
 φατῶν, τῆς μῆσερ ἰωάννης ἀργυρῆς ἐτέρας ἔρ-
 γους εἰδεκα. Δὲ τὸ χρεῖ τῶν δὲ χρεῶν
 ἐξῆνται ὅπως χρεῶς ὁ μῆσερ αὐτῶν, καὶ κορέσης,
 ἀπ᾽ αὐτῆς, τῆς αὐτῆς μῆσερ ἰωάννης
 παρὸν τῶν, καὶ τῆς αὐτῆς μῆσερ ἰωάννης ἔργον-
 τῶν, καὶ ἐτέρας τὸ ἐν τῇ θεῶς. τῆς ὁποῖας ἔργ-
 αὶς εἰδεκα, ἀφῆσε εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν ὁ αὐ-
 τὸς μῆσερ ἰωάννης, μετὰ σόδῃμα αὐτῶν. τὸ ὁ-
 ποῖον νὰ λαμβάνῃ δὲ τὴν σήμερας αἰδῶν, καὶ
 μοναχῶν καὶ καθεῶς. Καὶ ἡ αὐτὴ κυρία πη-
 λῶ, νὰ λαμβάνῃ τὸ σόδῃμα τῶν αὐτῶν ἔργ-
 ῶν ἡχοῦ, εἰς νῦν καὶ μετὰ τὸν θάνατον
 τῆς, νὰ μὴ παντὶ ἐλθῆρας εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν.

Επὶ ἀφῆν, καὶ ἐτέρ.

Οὕτως εἶπε, καὶ εἰς τὴν ἀπο, καὶ ἐτέρ.

Περὶ τῶν πάντων, καὶ ἐτέρ.

Ἐξέλεον εἰς χίον, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς αὐτοῦ
 μῆσερ ἰωάννης ἀργυρῆς. ἔτι α. φ. ο. δ., ἡ. β.
 ἡμέρας ε. μαρτῶν. α. ω. ρεσσερ. ν. β. μαρτυρ
 ὁ εἰσελθὲν τῶν μῆσερ ἰωάννης κορέσης ἰατρῶς,
 μῆσερ αὐτῶν, ψιακῆς, μῆσερ χρεῖσερ ἄσ-
 μακῆς, μῆσερ σαμάτης σκερῆς, καὶ μῆσερ
 παντολεῶς ἑλῆς.

† 158. νοεμβ. 10.

Ἐξεβλήθη τὸ ἀνωθεν μέρος τῆς Διδόνοιας,
 ἀπὸ τῆς πρῆξις ἐμὲ νομῆς τῆς κατωθεν, εἰς τὴν
 τῆς ἡγεμονίας τῆς ἀνωθεν μοναστερίας.

Νικόλαος, ἀπὸ τῆς αἰδοῦσης, νομῆς.

† μαρτυρῶ ἐγὼ ἰωάννης κορέσης, ὅτι παρὸντος
 με ἐξέλεον τὸ ἀνωθεν ἡγεμονία, ἀπὸ τῆς κυ-
 ρίας νικολάας ἀπὸ τῆς αἰδοῦσης, δημοσίως ὄντῃ νο-
 μῆς.

† μαρτυρῶ καὶ ἐγὼ αὐτῶν, ψιακῆς, ὡς ὁ
 αὐτοῦ μαρτῆς.

† μαρτυρῶ ἐγὼ λεωναρδὸς, μιστῶν, ὅτι
 εἶναι δημοσίως νομῆς, ὁ ἀνθεμ κύρ νικολάας
 ἀπὸ τῆς αἰδοῦσης.

† μαρ-

D. Maria Pilia, filia D. Demetrii Corese p.
 memoria mente sana, cogitatione, facultate
 sentiendi, & corpore, valens: certa volunta-
 tate, si Deo placeat suscipiendi habitus mo-
 nastici: & Monasterium S. Symeonis incun-
 di: voluntatem suam ultimam hoc Testamē-
 to declarat, ac dicit. Si acciderit sibi, discedere
 ex hac vita: se continuo tradere suam animā
 humiliter & demisse omnipotenti Deo, &
 benedicta semper virgini Maria. Corpus
 autem suum, in eodem S. Symeonis Templo
 sepeliri vult. Vbi relinquit, ei dedicās, vlnas
 viginti tres de fundo: quem accepit ab hære-
 dibus D. Sylvestri Misulange, viri sui p. me-
 morie, supra dotē suā. Præterea de eodē fundo
 dat D. Ioanni Argenteo alias vlnas undecim:
 persolendi Aureos LXIII. causa: quos D.
 Antonius Corese frater ipsius germanus, a-
 dē D. Ioanni debebat: eo tēpore, p. senti, &
 eare acquiescendi, & cetera, quæ in Testa-
 mento sequuntur. Quas XI. vlnas, idem Io-
 annes eidem templo consecrat, cum carū pro-
 uentui: quem ex hoc die, quæ tibi inueni-
 untur Monacha, deinceps quotannis per-
 cipiant. Eadem autem D. Pilia, vsum fructū
 earundem XXIII. vlnarum habeat, quoad-
 uiuat: sed post mortem suā, legatum maneat
 omnino liberum eidem Templo.

Præterea relinquit, &c.

Sic att, & disposuit, &c.

De quibus omnibus, &c.

Scriptum Chij, dēmi prædicti D. Ioannis Testes ha-
 Argentei: anno CIJ IJ LXXIII. Indiē. ius Testa-
 II. Martij XI. (qui erat dies Iouis) hora vq. menti.
 spertina. Testes sunt, ornatissimus vir, D.
 Ioannes Coroses Medicus, D. Antonius Psi-
 ces, D. Christoph. Asmanas, D. Stamatius
 Scrines, & D. Pantoleos Rhales.

Deinde anno CIJ IJ XXC

Noēmb. X.

Pars hæc Testamenti, postulante prædicti
 Monasterij Abbatisa, a me Notario infra
 scripta excerpta sunt.

Nicolaus Paradises, Notarius.

Testor ego Ioann. Corese me præsentē scri-
 ptum esse, quod supra scriptum est, a Domino
 Nicolao Paradise, Notario publico.

Testor & ego Antonius Psiaces, sicut su-
 perior testis.

Testor ego Leonhardus Mendonius: pu-
 blicum Notarium esse, cuius nomen supra po-
 situm est, D. Nicolaum Paradisen.

D Ego

Testamentū
 facit Maria
 Pilia, cōno-
 bium intra-
 tura.

Cui legat
 23. vlnas suū
 di.

Et pro fra-
 tre si. vlnas
 Ioanni Ar-
 genteo per-
 soluit.

Qui has rr.
 eidem tem-
 plo dicat.

Testificatio
 legitime
 hanc partē
 ex testamē-
 to descri-
 ptam esse.

† μαρτυρῶ ἐγὼ Φραντσέσκος δομέστικος: πῶς
ὁ κύριος νικολάος πῶς ἐδέχθη, καὶ δημοσίᾳ
νοταρίῳ: καὶ εἰς τὰ νοταρικά τε, διδεται
πίστις.

Ego denique Franciscus Domesticus tes-
tor, D. Nicolaum Paradisen, esse publicum
Notarium: proindeq; scriptura eius, fidem ha-
bendam esse.

M. CRVSII ANNOTAT.

Τὸ μοναστικὸν σχῆμα, Græci ἁγγελοῦ quoque uocant. At omnes pij, in quocunq; uitæ genere sunt, Angeli-
cam uitam sibi imitandā sciunt: quantum in hac naturæ humanæ imbecillitate, inuocato Dei auxilio, fieri po-
test. Καρδίας καθαρὰν ἵστον ἐν ἐμοὶ ὁ θεός: καὶ πνεῦμα συνέτη γινώσκον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου Psal. 51. Οὐ γὰρ, ἀργυρῶ
τρεῖς πύξες, ait Eustath. 11. Odyss. ad uersum 3. 1. de Oto & Ephialte, Sed Scholiastes uulgaris, qui Didymus
perhibetur, τρεῖς ἀργύρας indicat. Inquit etiam: ἀργυρῶν τῶν χειρῶν ἐν ταῖς.

Angelica
uita.
Cómenda-
tio animæ.
ἀργυρῶ
ulna.

Demetrii Corese liberi, Maria nupta quondam Syluestro Mismilange.
Antonius.

Nicolaus, de quo in sequenti Epistola

Suprà, inter subscriptores tertie Epistolæ, etiā Lucas Corefes legitur: & hoc loco, Ioan. Corefes. Nūmne hi
duo, inter se fratres, non precedentium.

Τὸ μυστὶς Italicum Mefisère est. Σόδομα, τὸ εἰσόδομα. Ἡ πέμπτη τῆς εβδομάδος, Dies Iouis est. Eodem
die, quo Pilia suum Testamentum fecit, etiā M. Ioannis Liebleri (cuius pater, M. Georgius, Physicus noster, est)
tunc hic Diaconi, uxor, Barbara Vnfridina, Testamentum fecit: M. Georgio Hitzlero & me, presentibus.

καὶ.

ΙΑΤΡΟΥ ΚΟΡΕΣΗ,

χίς.

MEDICI COROSAE,

Chij.

XXXVIII.

† Ηγαπημένε μοι ἀδελφε, πῶς καλῶ
σαι: νὰ καπιάσης εἰς τὴν πατριαρχεῖον: νὰ ζητή-
σης ἐνὰ χράμμα ἀφοριστικὸν πρὸς τὴν πατρι-
αρχίαν: τὸ ὅποιον νὰ διαλαμβανῇ εἰς τὴν τὴν
τρεῖς: ὅτι, ἐπειδὴ κυρὰ μαρία ἡ πιλᾶ, θυ-
γατέρα τῆς ἐκείνης κυρῆς δημητρίου κορέσης, ἀρ-
φίερως ἐν τῷ ναῷ τῆς ἀγίας συμεῶν ἔργαται
εἰκοσιτεῖς, ἀπὸ τὸ ὑποστατικόν: ὅπως ἔλαβεν
ἀπὸ τοῦ κληρονόμου τῆς ἐκείνης κυρῆς σιλβέ-
ρια μισμηλάγκη, ἐπαῶ εἰς τὴν πατριαρχίαν αὐ-
τῆς (καθ' ὡς φαίνεται εἰς τὴν διαθήκην: ὅπως
ἐκαμεν ἡ ἐφημέριος κυρὰ μαρία, πρὶν νὰ μο-
νάσῃ) ἡ γυν, νὰ καρπῶται τὸ εἰσόδομα τῆς αὐ-
τῆς ὑποστατικῆς τῶν εἰκοσιτεριῶν ἔργων, ἕως
τῆς ζωῆς τῆς: καὶ μετὰ θάνατον αὐτῆς, νὰ μέ-
νει ἐλθεῖν φερὸν πλείως ἐν τῷ ἐφημερίῳ ναῷ τῆς
ἀγίας συμεῶν: τῶν δέ, ἀπὸ θάνατος τῆς
ρηθῆσης κυρῆς μαρίας: ὁ ἀδελφὸς ἐκεί-
νης, κύριος νικολάος ὁ κορέσης, δυσροπῶν, &
ἐβλέπε μετὰ ἀγαθῆς τρεῖς ἀπὸ θῆναι τὸ αὐ-
τὸ ὑποστατικόν, ἐν τῷ ρηθῆσι ναῷ: ὡς δύναι-
ται, καὶ εὐλογοῦν: διὰ τὸ νὰ μὴ ἀφορισμὸς
καταραμῆναι, ἀσυχώρηται ἀπὸ θεῶν,
καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ, καὶ ἐξω τῆς τῆς
χρεῖς ἐκκλησίας, καὶ τῆς τῶν χρεῖσιν αὐτῶν ὁ-
μηγυρεως, μὴ ἐκκλησιαστικῶν, ἐν ἀργί-
ας βάσει: ἕως ἀποδώσει τὸ ὑποστατικόν ἐν
τῷ ναῷ, ὡς κανονικόν. Τὸ δὲ τίμιον χράμ-
μα τοῦ οἰκουμένη, νὰ ἀναγινώσκειται ἀκαλύτως, ὅπου κάμνει χρεία: καὶ πᾶσα ἱερεὺς νὰ
ἔχει

Charissime frater, rogo te: suscipe tantum
laboris in Patriarcheio: ut petas literas exco-
municationis à Patriarcha: cuius sententia
sit in hunc modum concepta: quòd, posteaquā
D. Maria Pilia. D. Demetrii Corese quondā
filia consecrauerit templo S. Symeonis vlnas
XXIII. de illo fundo: quem ab hereditibus D.
Syluestri Mismilange pia memoria ultra do-
tem suam acceperat: sicut id ex testamento li-
quet: quod condidit prædicta Maria, ante-
quam monasticum cucullum induisset: ea con-
ditione, ut fructum illarum XXIII. vlnarum
fundi, ad exitum usque uitæ sue perciperet:
ac post mortem suam, totum hoc legatum, li-
bere in omnes partes permaneret in illo S.
Symeonis templo: nunc autem, eadem Maria
mortua: frater eius, D. Nicolaus Corefes ter-
guersans, recuset illum fundum beneuolè
prædicto templo reddere: sicut omnis equitas
postulabat: idcirco ipse maneat excommuni-
catus, execratus, venia apud Deum expers,
& post mortem indissolutus, atq; extra Chri-
sti Ecclesiam, reiectus à cætu Christianorum,
in nullam Ecclesiam admissus, sub cessationis
à rebus sacris oneratusq; dum templo fundū
restituatur, ut canonium. Venerandum porro
Patriarchæ Scriptum, necmine obstante reci-
tetur,

Impetra Pa-
triarchiam
excommu-
nicationem
in Nicol.
Coresem

Quia 27. ul-
nas fundi
quas fore
eius mona-
sterio legat-
um, dare uoluit.

ἔχει ἐξ ἑσθίας, νὰ τὸ ἀναγνώσῃ: διότι ὁ αὐτὸς κύ-
ριος νικόλαος ἔχει φιλίαν εἰς μέντοι τῶν
κληρικῶν, καὶ μάλλον τῶν λαοῦ καὶ δέλει γι-
ρὸς, νὰ τὸ κωλύει.

tetur, ubicunque opus sit: & quisque Sacer-
dos habeat eius legendi potestatem: propte-
rea, quod iste Nicolaus amicitiam colit cum
quibusdam Clericis, præsertim Lada: & id
quasiurus est, ut illud impediat.

Vt illa pu-
blice lega-
tur.

M. CRVSI ANNOTAT.

Hæc Epistola, fuit mihi loco cuiusdam explicationis, præcedentis Testamenti: quod, lectu difficilior erat, Chius. quia raptim descriptum. Hoc loco, grauissima Anathematis descriptio, seu formula, est. Oppidum Chius (inquit lib. 2. cap. 8. Belonius) paruum est, in littore ad radicem mentis, Orientem uersus. Portus, parvus, sed na-
uibus recipiendis aptissimus. Maiores naues, in canali, non in portu, stant. In hac sola insula, mastiche prouenit: defluens ex arbore lentisco: quæ non minore ibi diligentia colitur, quàm apud nos uinea: quia diues inde est hæc insula. Il n'est autre uille, ou les gents soyent plus courtois, q' ils sont à Chio: & ou les femmes sont plus courtoises et belles. In nulla ciuitate alia, magis urbani sunt homines, nec ciuilio-
res formosioresq; scemine. Quamquam autem ea insula, Græca est: tamen magis ad mores Latinorum se con-
format. Loquitur partim Græcè ibi: partim Italicè corruptè, sicut Genuates. Sic & uestitus, & uiuendi ratio Genuatibus conformis est. χῖος inf. in penultima acuitur: χῖος, è Chio oriundus, circumflectitur: quia, ex χῖος contractum.

Mastiche.

Mores.

† ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΘΑΤΩ ΚΑΙ ΕΝ-
δοξώτατῳ, καὶ ἐν χρίστῳ ἡμετέρῳ, καὶ ἡγαπη-
μένῳ μοι, αὐθεντῇ: ἀρχόντι κυρίῳ Θεοδώ-
σίῳ, καὶ ῥήτορι τῆς καθολικῆς καὶ ἀγίας
τῆς χρίστῆς μεγάλης ἐκκλησίας: τιμί-
ως καὶ δλαβῶς δο-
θέν.

NOBILI ET CLARISSIMO XXIX.
uiro, nostro in Christo dilecto: D. Ex inf. Sey-
ro.
Theodosio, S. catholice Christi
Ecclesie Oratori: omni
cum reuerentia
reddatur.

† Εἰς δόξαν, ἐκλαμπρόν, ἀνδρικώ-
τατε, φρονιμώτατε, καὶ φιλοχριστότατε: καὶ
πάσης ἀλλῆς τιμῆς, καὶ μεγάλης φρονήσεως
ἄξιε: ἐν χρίστῳ τῷ θεῷ ὑπερῆδαισε, καὶ ποθει-
νότατε, καὶ κατὰ πάντα ἡγαπημὸς μοι, αὐ-
θεντῇ ἐὰν δέλφει: ἀρχὸν κύριον Θεοδώσι-
ον, καὶ ῥήτορα τῆς καθολικῆς καὶ ἀγίας τῆς χρίστῆς,
μεγάλης ἐκκλησίας: ἐν κυρίῳ χαίρεις. Τῷ,
ὡς εἰκὼς, γονυκλιτῷ μετανοίᾳ κομίζων σὺ
ἐν δόξῳ τῷ: καὶ δέομεθα κυρίῳ τῷ θεῷ, δια-
πρεσβεῖν τὴν ὑπερῆδαισε θεοτοκίαν: ἵνα ὑγιαί-
νεις ἡ αὐθεντία σου, κατὰ τὸν διπλῶν: ὁ μὲν
τῆς ἐν δόξῳ καὶ περὶ φανῶς σωδορίας σου: εἰς
χρόνους πολλὰς καὶ καλὰς, ἀλύπτως καὶ ὀψι-
μημένως: ἐν πλῆτῳ, δόξῃ τῇ, καὶ τιμῇ. καὶ ἵνα
διαγῇς ἐν δόξῳ καὶ θεαρέσῳ πολιτείᾳ, πα-
σας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου: καὶ ἵνα ὑποπέξῃς κύ-
ριος ὁ θεὸς σου ἐχθρὸς σου, ἐρομένως τῇ, καὶ ἀ-
ρετῇ, ὑπὸ πόδι τοῦ πόδῳ σου: ἀνὰ πρὸς
ἐσθὴν πάντος ἀνιστῇ ἐναντίον. Εἴημι καὶ αὐτὸς ὑ-
γιαίνων, χρίστῳ καὶ χαρίτι, ὡς τῶν.

Πλὴν ἔχω πῶς ὑποδέσιν: ἡ μὲν ἐστὶν πα-
ρὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχει ἐκδοκῇ θῆναι.
Διὸ γονυπετῶς σε λίταζομαι, ἀριστερὸς μοι
ἐν πᾶσι φανῇ. ἐστὶ δὲ ἡ τῆς ὑποδέσεως δὴ
λῶσις τῷ τῷ.

Clarissime, magnanime, prudensime, Chri-
sti amantissime: omniq; alio honore, & pru-
denti appellatione digne: in Christo Deo iu-
cundissime, optatissime, per omnia dilecte mi-
hi, D. & frater: princeps Theodosi, Ecclesie
Christi sancte & catholice Orator: salue per
Christum. Reuerentiam quam decet, ge-
nibus flexis præsto claritati tue: & ero Deū
interuentu precum sanctissime Deipera: ut
D. tua ualeat, tum animo, tum corpore: una
cum clara & illustri familia tua: in annos
multos & bonos, tranquillos & felices: diui-
tij, gloria, honore. Et, ut uiuas cum omni
pietate, Deoq; placeas, omnibus uita tua die-
bus: atq; ut D. Deus subiiciat inimicos tuos,
& qui oculis videntur, & qui aciem oculorū
fugiant, tanquam scabellum, pedibus tuis:
vi, quicquid contrarium & molestum est,
oppressum à te calcetur. Sum & ego bona va-
letudine, Dei gratiā adhuc habens.

Salutatio.

Procatia
fausta.

Habeo vero negotium quoddam: quod ad
Oecumenicum Patriarcham, iuris mei vin-
dicandi causa, referendum est. Itaque flecto
genua mea, tibiq; supplico: ut te mihi patro-
num hic impetiaris. Cuius negotij expositio,
hæc est.

Propositio
iniuria, q̄
acceperit,
exponendæ

Προ-

D 2 Dota-

Προκειμεναὶ δὲ περὶ βόλου ἐχον· καὶ τὴν
 χάριν τῆς μύτης τὸ αὐλάκιον, ἐν μέσῳ ἐξοδῶν.
 Καὶ ἡ τῆς μαρτυρίας ἱεροῦ, πλεονάζουσα καὶ ὁ-
 ρεῖται ἀλλήλοις ἐν ἀγάπῃ καὶ μικροῦ. καὶ ἐ-
 δωσάτω τὸ νεοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν μέσῳ
 τῶν ἐμῶν περὶ βόλου, τῆς γῆς ὑποκάτωθεν
 μετὰ καὶ φανερῶν τὸ ἀρδῶν τὸ αὐτῶν πε-
 ρὶ βόλου· καὶ πάλιν ἐσσεῖται ἐν τῇ ἐξοδίᾳ.
 τὸ δὲ ποιῶν μὲν καὶ ἄλλοι πλείους πλεον-
 ασιζέμενοι ἐλαβον καὶ αὐτοὶ, χωρὶς τῶν ἐμῶν
 θελήματι. καὶ τὰ ἐσώπην, ἕως οὗ ζημί-
 ας οὐκ ἔχον. Τὰ νῦν δὲ ἐγγενησὶν ῥήζεις τὰ
 λεγόμενα καὶ φάρμα· καὶ ἀνέσκαψαν τὸ
 περὶ βόλου μου, ἵνα καταρτίσω αὐτὰ. Καὶ
 ἐξεκαψαν τὰς ῥήζεις τῶν δειδωμένων καὶ νε-
 ρατίζω· καὶ ἐχάλασαν τὸν τάχον τῶν περὶ βό-
 λου μου· καὶ ἐποίησάν μοι ζημίαν, οὐχ ὡς ἐτυ-
 χε· καὶ πάντῃ ἐλυπησάμην. καὶ ἐβλάθη καὶ κα-
 τίσται τὸ ὕδωρ, καὶ καλύσαι αὐτὸν, Δεῖ τιλὴ
 καὶ φανερῶν γεγονέναι ζημίαν μοι. ὅτι ὡς ἐ-
 πορεύθησαν εἰς τὴν κρήνην τὴν ἐξωτερικὴν· καὶ
 ἐφύδα ὁ μαρτύρων, πᾶς τὸ ἔχον χρόνος τῆς
 ἀκοντα. ὅπου οὐκ ἔστιν ἀληθές. Καὶ Δεῖ τὴν χά-
 ριν τῶν περὶ βόλου, ἐδὲ καὶ ὡς αὐτὸν ὁ κα-
 τῆς· καὶ ἐμείναι ἐγὼ ζημιώμενος, καὶ κατηγνυ-
 μένος. καὶ ἡ τῶν φανερῶν ἀδικῶν εἰς ἐμὴν·
 ὅπου ἐπὶ τῶν δὲ οὐκ ἐλθοῖ· ὅτι πᾶς μικρο-
 ῦ, καὶ οὐκ ἐλθοῖ· καὶ ὁ ἀδελφός αὐτῶν,
 πᾶς ἱωάννης καὶ νεόφυτος ἱερομόναχος,
 καὶ ὁ φροσυνὴ τῶν κυριακῶν.

Διὸ γὰρ τὴν αὐθεντίαν, ἵνα γνῶσιν τὸ
 πᾶν. ἐφ' ὅσον δ' αὐτὸς δυνάσται, βοηθήσονται· καὶ
 γὰρ μαρτυρίαρχικόν μοι ἐκβάλλεις, ἵνα ἀ-
 φώρῃ αὐτὸν. ὁμοίως καὶ τὸν φύδα ὁ μαρτυ-
 ριστὰς τῶν τῶν ἐπὶ τῶν δὲ ὅπου μετὰ γε-
 νέται οὐκ ὀλίγη σύγχησις εἰς αὐτὰς πλείους
 πᾶν τῶν ἐπὶ τῶν δὲ ἔρημι καὶ ἔσται κατὰ τὸ
 ἀρχαῖον ἐν τῇ τῶν π. καὶ βία καὶ δυνάμει
 πρὸς τὴν τῶν ἐξοδῶν τῶν ὕδατι, ὑποκατω-
 ῖ περὶ βόλου μου· καὶ ὁ δυνάμει τὸ ἐμὸν πρᾶ-
 γμα ποιῶν, καθὼς ἐξέλογον· οἱ οὖν, ἐρεματῶσαι
 δειδῶν φυτεῦσαι, καὶ πᾶν ποιῶν· καὶ ἐπ' αὐτὸ
 ποιῶν καὶ διέρισμα εἰς τὸ ἐμὸν· μόνον αὐτὸ
 ἐξέλονται ποιῶν τὸ περὶ βόλου μου, ὡς θελόν.

Κυρίως δὲ ὁ θεὸς Δαφνολάτῃ τὴν αὐτὴν
 πᾶς αὐτῶν, ἀπὸ ἀλίσον, ὡς καὶ· καὶ πάντων
 τῶν πονηρῶν ἀπὸ τῶν δυνάμεων αὐτῶν. αὐτὸ δὲ
 αὐτὸς καὶ πρὸς τῆς παρ' ἐμῶν· αὐτὸς πᾶς μοι
 γὰρ ψόν. ἐρρωτο.

Τὸ τοῦ ἐλαχίστου ἱεροῦ, ἐμὸν π. τῶν χα-
 καὶ σακελίας· καὶ τῆς αὐτῆς πᾶς κατὰ πᾶν
 τὸ δ' ἐλ.

M. Cru.

Dotalem hortum habebam: ex quo sulcus
 aqua, ad molendinum pertingens, exibat. Er-
 rat mihi vicinus, quidam Sacerdos Manuel:
 interq; nos, amicitia nō vulgaris. Huic aquā
 concessi: quā ipse ex meo horio deriuauit, du-
 ctibus quibusdā sub terra, rigandi sui horti
 causa: ut tamen ius aquae penes me maneret.
 Hoc à me sic concessō: alij quoq; uicinos hortos
 habentes, usurpare cōperunt, absq; meo per-
 missu. Tacebam ego ad id tantisper: dū nihil
 incōmodi sentiebā. Nunc aut, cū radicib. arborū
 impediti sunt ductus: ut hos purgent &
 reficiant, fossionibus meū hortū perdunt. Ex-
 ciderunt radices malorū mearū aurantiarū:
 parietē horti mei destruxerunt: dānū deniq;
 mihi haud uulgare intulerunt: qua licentia
 mihi permagnū dolorē dederunt. Volui itaq;
 retrahere ius aquae ad me, ipsosq; prohibere:
 quod me non tolerando affecerint dāno. Sed
 quid sit? Deduxerunt remissi boni in iudiciū
 paganorū, falso testantes, se usum illius aquae
 iā inde à 30. annis habuisse. Sed id uerum nō
 est. Nihilominus, prescriptionē tanti tēporis
 Iudex secutus: secundū illos sententiā tulit.
 Ita ego, et dāno, & dedecore, affectus discepsi.
 Est uerō haec aperta in me iniuria: illata à
 duobus fratribus: Sacerdote Michaelo Sacel-
 lario, & fratre eius Sac. Ioanne: nec nō à Neo-
 dhyto Hieromonacho, et Cyriaci Euphrasina.

Quapropter scribo haec D. tuae, ut re omne
 cognoscat. Quātū aut potes, succurre: Patri-
 archico mihi scripto efferendo: quo tum isti
 excommunicentur, tū falsi huius calumnie te-
 stes: eò q; alioqui nō parua secutura est disci-
 plina perturbatio, in huiusmodi alijs multis
 rebus: quae uetere loci consuetudine haecenus
 mansere pacatae. Nunc isti, me inuito, vi u-
 surpant effluxum aquae sub horto meo. Unde
 fit, ut rem meum ad arbutum gerere nō pos-
 sim: uelut arca fune metienda, arborib. po-
 nendis, puluinis faciendis, aut alio ornatu in
 possessionem meam inducendo: sed ipsi tan-
 tū pro libidine sua in meo agere uelint.

D. Deus conseruet D. tuam à morbis tutā,
 iniuriæ & offensionis expertem, sanitate pro-
 spera utentem, omnis denique Diabolica ma-
 chinationis uictoricē. Quod si tu uicissim ali-
 quid à me uolueris: fidenter ad me perscribe.
 Vale.

Sacerdotum minimus, Stamatius, indi-
 gnus Sacellarius, D. tuae obseruantissimus.
 ē Scyro.

Aqua hortē
 his uicino
 concessa.

Hinc alij ui-
 cini, horto
 Stamatij
 noxij.

Ipsē insuper
 iniquo iu-
 dicio perli-
 sus.

Itaque an-
 xilio Patri-
 archici orat.

Valedictio

Ad extremum huius Epistolæ, elegantibus literis & ductibus scriptæ, diuersa manu scriptum erat. Οσοι
 ἡμεῖς ἐκκεῖθεν ἐξωτερῶς, συγγενεῖς ἢ ξένοι, τὸν ἡμῶν τὰ 100. Quotquot falsum testificati sunt in paga-
 nico: siue propinqui, siue alieni: multam (solumto) centum. Fortassis, Asprorum. De Scyro ins. Eustathius 9.
 Iliad. aliquid annotat ad uersus: ubi dicitur, apud Achillem cubuisse Phorbantis natam Διομήδου καλλιστῆρος Inf. Scyrus.
 apud Patroclum uerò, ἴφρι ἐν ἔσωνοι, ab Achille datam, Scyro capta. Quia Homerus, inquit, eam αἰπεινὰ uocat: αἰγίλῃ.
 Lycophron, αἰγίλιπα appellat: ita scil. altam, ut etiam à capra relinquatur, aliàs alta conscendere solita.
 αἰγίλι πέτρα, ἥτις δὲ τὸ τῆς ἰσθμίου ἀνὰ βῆτον, καὶ τὸ αἰγὸς λέγεται: ἀλλ' οὐδὲν, καὶ πέτροβασις. Scy-
 runt aut Achilles cepit, ut quidam dixerunt: quod aut à Peleo descenderat, aut socia arma iungere noluerat. Eὐβο-
 καὶ Διδωμεῖα, τῇ τῇ λυσιμῆδος συνελθόν, ἐγνήμονα πεπαισμένον, ἔξ ἧς, ὁ Νεόπτολεμος. Homerus uerò: τὸν ἡν-
 ῥιν ἀχιλλεύς, καὶ τὸν θηλυτολίαν, καὶ τὸν ἐν τῇ γυναικονίτιδι διαβαλάμευσιν, omnino ignorat: ὅτι κατ' ἀρχὰς
 μέγας αὐτὸν παύσαι: ἀλλ' ὑπὸ πρῶτον ἐσταλένουν παρὰ τῇ πόλει. Insulæ ὁμώνυμος est sua ciuitas, non lon-
 ge ab Euboea, τὸ σφραγίσαι, mihi Gabrielius καλῶνας Corinthiis, exposuit, τὸ ἀριθμῆσαι τὸν γλῶσσοι.

λ. ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΕΝ
 δοξώπατω, καὶ ἐν χρεῖσιν ἡμετέροις, ἐν ἀγίῳ
 πνέματι ἀγαπητῶ, κύριε, Θεοδοσίω,
 καὶ πρῶτον πρὸς τῆς καὶ Δολικῆς καὶ
 ἀγίας τῆς χρεῖς μεγάλης ἐκ-
 κλησίας, δόξα δὲ
 δοδῆν.

† Εὐδοξώπατε ὁμῶς καὶ περιφανέστετε, καὶ πείση
 ἀρετῇ καὶ φρονήσει μὲν ὡς κεκοσμοῦνται: καὶ ἐν χρε-
 ῖσιν τῶ Θεοῦ ἡδίστε καὶ περὶ πάντες ἡμεῖς, κατὰ
 πνεῦμα ἀγαπῆτε, τῆς ἡμῶν πεπαισμένης: καί-
 εἰς εἴη ὑμῖν, καὶ εἰρήνης, ἀπὸ Θεοῦ παντοκρά-
 τορος (ἐπὶ ὅχεται ἡ πεπαισμένη ἡμῶν) ὁμῶς
 κατὰ τῆς ἐνδοξῆς καὶ περὶ πάντας συνοδικῆς
 σα. Εἴη μοι καὶ αὐτὸς ὑγιαίνων χρεῖς με χαρι-
 τὸς, ἕως τῶ νῦν. Βελομένη με δὲ, ἵνα ἐλθῶν
 πρὸς τὸν ἡμῶν αὐθιγὰ καὶ δεσπότην, καὶ
 εὐσεβῆς πατριάρχην: ἀνελθῶν ἐν ταῦτα
 εἰς ἡμῶν περὶ ἀρχὴν πολλὰς: διότις ἡλθεν ἐν-
 θάδε νέως μνηστής: καὶ εἰς τὸ ἐμῶν α. Ὁ Διόνειος
 εἰρήνη σὺν οἱ κακοὶ λογισμοὶ αὐτοῦ: ὃ ἡ χά-
 ρις, καὶ τὸ ἀπειροῦ ἐλεος. Καὶ ἡ δόξα καὶ δ-
 λογία τῆς ἡμῶν πεπαισμένης εἰς μετὰ σα:
 ἔρρωσθ.

† ὁ σκύριος Ἰωσήφ.

NOBILI ET CLARISSIMO, XXX.
 nostro per Christum, per spiritum S.
 dilecto, D. Theodosio: S. & catho-
 licæ Christi Ecclesiæ Pro-
 tonotario, reuerenter
 reddatur.

Claritate nominis conspicue, omniq. vir-
 tute & prudentia ornatissime: in Christo,
 Deo nostro, incundissime, desiderabili fili, in
 Spiritu dilecto, nostra humilitatis: gratia ti-
 bi sit, & pax, à Deo omnipotentie: & omni-
 bus tuis, laude gloriaq. præclaris: quod ex a-
 nimo vobis humilitas nostra precatur. Sum
 adhuc ego quoque, Christi mei beneficio, com-
 moda valetudine. Volui proficisci ad S. Do-
 minum nostrum, Occumenicum Pativarchā.
 Sed dum hoc conor: ecce plures magnæ mo-
 lestiæ nobis obijciuntur: veniente huc nouo
 exactore. Itaque adhuc manendum mihi
 fuit. Utinam mala ipsius consilia, pacata fiant
 munere illius: penes quem gratia est, & in-
 finita misericordia. Optima uerò quæque tibi
 à nostra humilitate optantur. Vale.

Salutatio.

Profectio
 ad Patriar-
 cham, impe-
 dita.

Episcopus Scyri,
 Iosephus.

Inscriptum extrâ huic Epistolæ erat: Ο Επίσκοπος τῆς σκύριος, ἡνὶς αὐτῶν ἐν Ἀθηνῶν. Εμῖνος, Turcis Publicanus
 est: quem existimo hoc loco uoce mōris significari.

λα. ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΤΕΤΙ
 μιμνήσκω ἀρχῶν, κύριε, Θεοδοσίω, πρῶ-
 τονοτάριω, δόξα δὲ.

NOBILI ET HONORATO
 Principi D. Theodosio, Pro-
 tonotario, XXXI.

† Εὐγενέστετε καὶ τετιμμημένοι ἀρχῶν,
 κύριε.

Nobilis & honorate D. Theodosi: pre-
 D 3 mur

κύριε Θεοδώσιε: εὐχόμεθα σοι ὑγίει καὶ
δουλοῦν: καὶ πάν, εἴ τι ἄλλο ἀγαθὸν καὶ
σωτηριον, εὐλομεν σοι μετὰ κύριον ἰωάννην
τῶ Φαλκῆ τῆς γ: καὶ δεχθήσεται, ὡς
πολύ.

mur tibi prosperam valetudinem & felicitatem: nempe, quicquid est bonum ac salutare. Mutimus tibi per Dominum Ioannem Phalucum caseos tres: quos, quamuis tenue munus, boni consule.

Munusculi
missio.

Ἰωσήφ σκῦρ.

Josephus Scyri.

M. CRVSII ANNOTAT.

Μάλιστα δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου, διὰ τὴν ἀπομνήσκειν πρὸς ἀρχιερεὶς οἰκειότητα καὶ τὴν Νεοπτολέμου τῶ ἀρχιερέως ἐνταῦθα γράψιν τε καὶ ἐντροφίῳ. Strabo lib. 9.

λβ'. Ἰ ΤΩ ΑΓΙΩ, ΤΩ ΠΡΩΤΟ-
νοτάριω τῆς μεγάλης ἐκκλησίας,
κυρ Θεοδώσιω, βλαβῶς
δοθεῖν.

S ANCTO PROTONOTA-
rio magnæ Ecclesiæ, Domino
Theodosio.

XXXII.
Ex inf. Im-
bro.

† Τιμωτάτε αὐθιπ, ἅγιε πρωτονοτά-
ριε, καὶ ἡμετέροισιν ἡμεῖς τῶ Θεῷ ποθε-
νώτατε, κύριε Θεοδώσιε: χάρις εἴη σοι, εἰρη-
νης, καὶ εὐεχῶ, ὅπως Θεὸς, καὶ κύριος ἡμῶν
ἰησὺς χριστὸς. Ἀντιβολῶμεν τὸν Θεόν, ἵνα ὑγι-
αίνεις, μετὰ πάντων τῶν φιλονικούντων σε.
Γίνωσκον, πῶς ἡλθαμεν εἰς τὸν μαρμα-
ρατῆος περὶ σκηνώσιν τῶ παναγιωτάτου. ἐν
ταῦτα ἀποδείξα ὅτι τὴν λυμικίαν. μετὰ
πειπνῶσιν ἡμᾶς σίμεν τὰ ποθέμενα. Ταῦτον
ἀκούμεν πολλὰς παραχαίς αὐτῶν. Ε-
νέκεν τὰς παρακαλῶσαι πολλοὶ: ναμ-
χάψις καταλεπῶς τὰ πράγματα, πῶς
περὶ, μετὸν τοῦτον κομισίῳ τῆς γε-
φῆς: εἰ καὶ φιλεῖς ἡμᾶς, ἄλλοι οὐχί. ἐρω-
σο ἐν χριστῷ. καὶ περὶ τῶ ἡμετέρῳ διδασκά-
λῳ, καὶ περὶ τῶ μυστῆρ ἀνδρέα. Εὐλόγημι,
να εἰδῶ: ἀμὲν ἀκούω παραχαίς. να εἰδῶ, ἢ
οὐχί, εἰς σὲ να ἀποδῶμεν: γεράψμεν, κα-
τὰ τὰ ἐγνωρίζεις, ἢ αὐθιπνία σε, να κἀμεν.

*Honoratissime Domine, sancte Protono-
tarie, noster in Christo Deo dilectissime,
Theodosi: gratia tecum sit, pax, & miseri-
cordia, à Deo, & Domino nostro Iesu Chri-
sto. Obsecramus Deum, ut valeas, tu, &
omnes tui. Notum tibi sit, nos Proconne-
sum usque peruenisse, sanctissimi salutandi
causa. Ibi pestilentia laboravi. Deinde, pe-
des mei doloribus capti sunt. Nunc autem,
istinc magnam perturbationem audimus.
Qua de causa valde te rogo: scribas ad me
de singulis accurate, quomodo procedant,
per hunc Tabellarium: si modo nos charos
habes. Nihil praterca restat. Vale in Christo.
Etiam de nostro Doctore scribe, & de Do-
mino Andrea. Volui istuc venire: verum
turbas audio. Num veniam, nec te, ut tibi
satisficiamus: id in tuo arbitrio repono: ut
mibi tua D. quid faciendum censeat, pre-
scribat.*

Salutatio.

Aegrotanti.

Audio de
turbis in Ec-
clesia.

Significa-
num venire
debeam.

† ὁ ἱμῶν ἰωακίμ.

Imbri Episcopus, Ioa-
chimus.

M. CRVSII ANNOTA.

Imbrus (inquit Iliad, Eustathius) insula Aeolica est: non longo intervallo à Lemno, & regione Tenedi.

Ab Imbrus
illa

illa παρομιμνῶν, ὑβριστοὶ uocabantur οἱ φουδομιμνῶντες, seu τὰς διμῶν ὑβριστοὶ. Imbrios nominabant, qui iudicium subterfugiebant: simulant, se in imbro abesse.

Proconnesus autore Strabone lib. 13. urbem habet, ex fodinam albi lapidis (μεταλλὰρ μέγα λευκῆς λίθου) ualde laudati. Itaque eorum, que illic sunt, urbium opera, præcipue Cyrici, ex eo sunt lapide. Hodie appellatur μαρμαρᾶς sine dubio, à fodinis marmari.

ΑΥ. ΤΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ Α
γίω ἐξάρχῳ, κυρθεοδόσιῳ, ὁλας
βῶς δὲ δέη. Απὸ
τίνος.

HONORATISSIMO ET SAN-
cto Exarcho, Domino Theo-
dosio.

XXXIII.

Ex inf.
Teno.

E Teno.

Bona uale-
tudinis pre-
cauo.

† Τιμιώτατε καὶ ὀφειέστατε, ἅγιε ἐξαρ-
χετῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ πάντες πρὸς
ἀξίαι: τὸ ὑπὲρ λίθου σαρφίρε καὶ ἰακίνθου
πριμώτερον ὄνομα, ἀδελφοὶ κυρθεοδόσιε:
τὸ γλυκίμι ὡς ἀληθῶς καὶ πρᾶγμα, καὶ ὀ-
νομασιῶν καὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἡμῶν τοῦ
ὑγιαίνοντος ψυχικός οὐκ, καὶ σωρατικός: εἰς
σύστασιν, καὶ εἰς καταρτισμόν, τῶν ἀγίων τῶν
θεῶν ἐκκλησιῶν, καὶ εἰς ἡμετέραν ὠφελειάν.
Τγιαίνων καὶ αὐτός, μακροθυμία θεῶν, ἡ δὲ
τῶν ὁσίων ἀγίων δὲ χάρις, εὐαγγελία, μετρίως τῶ
σώματι. Τὸ τιμιὸν θράμμα σέβειλας: καὶ
ἐγάρηκα κατὰ πολλὰ πρὸς τῆς ὑγίαιας σῆς: καὶ
πρὸς τῶν ὀφειέσεων, ὅπως μὰς ὀφειέτης,
χῶρις να ποιήσωμεν τὸ πρᾶγμα. ἔτω καὶ ἡ-
μῶν πρὸς τῶν ἀγιοσύνην σου ἔχομεν ἀπαι-
ροῦ ὀφειέσεων, καὶ πληροφορίαν ἀμείψω-
μεν, ὡς ἐδὲ ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς: καὶ ἔδεποι καὶ θε-
λεῖ εἰλαπνῶν δὲ οὐκ ὁ δέσμιος τῆς ἀγάπης μας:
μὴτε ὁ δὲ μὴτε, μὴτε κερὶ μακροήμεροισι:
ἀλλὰ ἐπὶ καὶ ἐπὶ αὐτοῖς: καὶ ἔχω τας ἐλπί-
δας εἰς τῶν παναγίων μας: ὅτινα ἀπελευθέρω-
σιν εἰς κερὶν ἀγαθόν, καὶ εἰς ἔργον θεῶν. καὶ
ταῦτα μὲν, πρὸς τὰς.

Περὶ δὲ τοῦ ἱερομόναχου, ὡς ἀπέστηλας
εἰς πρὸς ὁσίων, τῆς ἀφεντίας σῆς, ἐποίησαμεν
τὸ κατὰ δυνάμιν. Ἐπίγαμεν τὸ τιμιὸν σου
θράμμα καὶ εἰς τοῦ ἐπίσκοπου, μετὸ φιλωπι-
μον, ὅπερ ἐγράφε. Καὶ ἐδέχθη ἡμεῖς ἰλα-
ρός, καὶ ἐδόσε μας ἐξουσίαν: καὶ ἐγενεῖ ἡ ζήτη-
μεσὺν ἱερείς. Πλὴν ἦν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα πρὸς
ταχὺς, καὶ οἱ ἀνδρῶποι ἀμαρτίας: καὶ ὁ
ρεῖ ὁ λόγος. Καὶ πρὸς χαλῶ σοι, δὲ ἔχτο
ἀπὸ οὐλοῦ. Καὶ αὐτὸ ἐχίλωτον, νεύον
πρὸς πρᾶγμα. Πλὴν θοῶς τῶ ἀγίῳ θεῷ, ὅπως
γινεῖ ἀρχὴν καλὴν: ὅπως να τυχαίμεν καὶ ἡ-
μῶν εἰς οὐλοῦν ὀφειέσεων τῆς μεγά-
λης ἐκκλησίας. καὶ ἡμεῖς καὶ πρὸς χαλῶς,
ὡς ἐτυχεν καὶ ἡμεῖς αὐτῇ ἡ ζήτη εἰς

Nobilis & honestissime, S. Exarche magnæ
Ecclesie, quous honore dignè: quem precio-
sis gemmis, sapphiro & hyacinto antepo-
no, frater Theodosi: cuius persona nomenq;
mibi reuera dulce est: oro Deum, licet indi-
gnus, ut animo corporeq; valeas: ad consti-
tuendas & perficiendas sanctas Dei Eccle-
sias, atque ad nostram utilitatem. Valenti-
dine ego quoque, indulgentiâ Dei, tuisq; san-
ctis precibus, commoda adhuc sic satisutor.

Accepi honorandas literas tuas: cumq;
te recte valere intellexi, valde letatus sum:
nec non de favore & benedictione, quam no-
bis exhibes: licet non faciamus illud, quod
nos decebat. Quare & sanctitati tue nos gra-
tiam habemus immensam, maximam tue
erga nos benivolentiæ certitudinem habentes:
nec unquam imminuitur vinculum chari-
tatis nostræ: neque uia interuallo, neque tem-
poris longinquitate: sed magis magnisq; au-
gescit: spemq; in sanctissima nostra Domina
habeo: nos aliquando fructum capturos ex
amicitia nostra, tempore bono, ad opus Dei.
De hoc satis.

Item, quod ad Hieromonachum D. tue,
huc missum, attinet: scimus, quod uivum
nostrarum fuit. Attulimus tuas venerabiles
litteras ad Episcopum, una cum munere, de
quo scripsisti. Excepit is nos hilarè: de-
ditq; nobis potestatem. Itaque subdij corro-
gatio, presentibus sacerdotibus, facta est.
Ceterum, magna paupertas in hoc loco est,
& hominum ruditas illiberalitasq; ita, ut
parum collationis factum sit. Itaque te ro-
go, ut equi bonisq; facias. Hoc enim ipsum,
quod datum est, non speramus. Nunc,
gratia Deo habenda est, quæ bonum tamen
principium factum sit: ut nos quoque ali-
quam à magna Ecclesia gratiam benedictio-

Ipsè quoq;
ualet.

Gratiarum
actio pro
benedictio-
ne Patriar-
chica.

Episcopi
Teni per-
missum, col-
lectio subdi-
j Theodo-
sio ibi facta

Boni consu-
larum ea, q;
uis non ma-
gna.

nemq; consequeremur. Saneq; gaudeo, hanc requisitionem sese accepisse nostra potissimum
D + state;

τὸ καθ' ἡμᾶς· ἀπερ' ἡ τὴν κεκλησμένη πάλ-
τη. Τοῦ δ' ἁγίου πνεύματος γνωρίζεις αὐ-
τὸν, ὡς ὑπομαχαὶ τῆς ἀφεντίας σου. καὶ γὰρ
ἐμικρὰς χάριτας ὁμολογεῖ, καὶ μαρτυρεῖ ὑ-
πὲρ αὐθεντίας, ὡς καὶ ἡμεῖς ἴδαμεν. ἄλλοι
δ' εὐχαί· καὶ ὁ θεὸς ἐς ὡ μεθημενῶν. ἔρρωσιν.

† πρὸς τὸ πάσης τίνος κατὰ πάντα
δέλος σου.

atate: qua antea semper clausa fuit. Sanctum
autem Pneumaticum. propugnatorem D. tuae
cognitum habeto. Non enim paruas agit gra-
tias, & testatas facit. Patriarchica Domina-
tionis: id quod certo scimus. Aliud, quod scri-
bam, nihil est. Nobiscum ergo Deus sit. Vale.

Protopapa Tenu, tunc
totus.

Bonis uiris
res grata.

M. CRVSI ANNOTA.

Exarchus fuit 1576. Theodosius: in Aegæi Maris insulas, à Patriarcha D. Hieremia, corrogandi tributii cau-
sa emissus. Tunc temporis, etiam in ins. Tenum, ubi latinus Episcopus est: quam adhuc Veneti (in medio Otto-
mannici Imperij: quod, mirum) tenent: literis missis, idem tentauit: & aliquid tamen effecit, ut ex hac Episto-
la apparet. τὴν, νῆσον, καὶ ἀπὸ οὐκ ἐστὶ τῆς, ἐκλήθη δὲ ὑδρῶσα, ἀπὸ τοῦ ὑδατῶντος ἔστιν. Tenu (inquit
Steph. de urbibus) insula Cyelas est, à conditore Teno dicta. Alio nomine Hydrussa, quia irrigua. Leon Venetij
excusa huius insula, ostendit Tenum oppidum, in monte situm. Ibi addita, hæc uerba. Tine, ins. & città an-
tiqua, posta nello Arcipelago: doue antiquamente ui era il tempio di Nettuno: longi di
Delos & Micone milia 15. insula bellissima, delli Illmi Signori Veneti. il circuito della
quale, sonno da millia 50. in circa.

Tenus inf.

† ΤΩ ΛΟΓΙΩΤΑΤΩ ΝΟΤΑΡΙΩ,
λδ'. κυρῷ Θεοδοσίῳ τῷ Ζηγομαλᾷ: τῷ ἐν ἀγίῳ
πνεύματι ὑμῶν, κατὰ πνεῦμα ἀγαπη-
τῶ, τῆς ἡμῶν ταπεινότη-
τητος.

DOCTISSIMO NOTARIO, D.
Theodosio Zygomalæ: filio per
Spiritus Sanctum humi-
litis nostræ di-
lecto.

XXXIII.
Naupho &
Argis.

† Εντιμώτατε, λογιώτατε, κύριε Θεοδόσιε,
ἄξιον ἐστὶ τῆς ἀγιοτάτης τῆς χάριτος μεγά-
λης ἐκκλησίας: ἥ δ' ἐστὶ καὶ τῆς ἐπιτοῆς ἡς, κα-
τὰ πνεῦμα ἀγαπητῆς, τῆς ἡμῶν ταπεινότητος:
χάρις εἴη τῇ σὴ τιμώτητι ἀπὸ τοῦ θεοῦ πάντοτε
τοῦ. Περὶ τῆς ὑμετέρας ἐξάρχιας τῆς ὑδρο-
πολιτείας, γινώσκεις ὅτι οἱ ἱερεῖς, κυρῶς καὶ φα-
νερώς ἀρπάζουσιν αὐτά. λαμβάνουσιν εἰς τοὺς
πρώτους γάμους ἁπασαν, καὶ εἰς τοὺς δεύτερους
καὶ εἰς τοὺς τρίτους ἔτι καὶ τὰ ἐμίσυ κρατῶν
κυρῶς καὶ λέγουσιν πολλὰς προφάσεις ψόπι-
κας. Οὕτως εἰς τέλος, ἵνα λαμβάνουσιν πάντα
σὺ τὰ δίκαια σου, καὶ ἀνελπίστως: ἀπέσειλεν
ὁ θεὸς μου βασιλικόν: ἵνα γράφῃ κατ' ὄνομα,
πόσον ἀπὸ τοῦ γάμου, ὡς περὶ καὶ τῶν ζητημάτων.
καὶ τιμίου γράμματος λαβὴς, ὡς τὰς δεσφύ-
τας μας τῆς οἰκουμένης, κατὰ τὸν οἰκονομικὸν ἐκ-
κλή, καὶ τῶν ἱερέων: ἵνα ἀργῇ αὐτοὺς, καὶ παιδε-
ύει. μόνον εἰς τοὺς οἰκονομικὸν νὰ ἐλθῇ ἡ ἀργεία:
ἐπὶ αὐτῇ εἰσὶν ἡρίζοντες καὶ κακῶς: καὶ μὴ τῆς παι-
δείας τῆς θέλων φρονηθῇ οἱ ἐπίλοιποι. τὸν τι-
μωτάτην καὶ σοφώτατην, τὸν ἁγίον, τὸν μέγα ῥή-
τωρ, τὸν σοφὸν γεννητὸν δι' ἡμᾶς, καὶ ἐν κυρίῳ
προσαγορευόμενον, ὁ σὸς ποθεινὸς γαμβρός,
κυρὸς μιχαὴλ ὁ πατριάρχης, ὑγιῶς ἐχρησ-
τῆς τοῦ θεοῦ βοήθειαν καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ.

Honoratissime & doctissime Domine Theo-
dosi, Notarie sanctissima Christi magna Ec-
clesia dignissime: fili iucundissime & deside-
rabilis secundum spiritum dilecte, nostra hu-
militatis: gratia sit excellentie tue à Deo om-
nipotente. De uestra Hydropolitza Exarchia
notum tibi sit: res eius à Sacerdotibus, qua
clam, quā palam, diripi. Accipio de primo ma-
trimonio XII. Aspra de secundo XXXIII. de
tertio LX. quorum dimidiū occulte retinent:
ac multa mendacia pretextunt. Ergo si omne
ius tuum, integrum, nec diminutum, obtine-
re cupis: mitte Regnum mandatum: quo no-
minatim perscriptū sit, tantū de coniugis ex-
igendū esse: quantum tributū penditur Patriar-
cha, per Exarchū exigēt. Accipe quoque sacra-
à Domino nostro Occumenico rescriptū, contra
Oecononū illū, & Sacerdotes: quo cessare in-
beatur à munere suo, & castigetur. Aduersus
Oecononū quod cerit, abrogatio muneris ve-
niat quoniam ipse est autor omnis mali: quo di-
guè castigatos ceteri habebunt metū. Venerā-
do & sapientissimo, S. Rhetori magno, patri
tuo salutem in Domino, & bona quæque, pre-
camur. Tuis charissimus affinis, Michael Ta-
bularius, bene valet auxilio Dei: sed & con-
tū-

Salutatio.
Sacerdoti
interuenien-
tes, coacti
das esse.

Præsertim
Oecononū
fraudem.

Salutatio
no-

Ἰδὲ καὶ πάντας ὑμᾶς χαίρεται, καὶ ἡ δ' εὖς ἀσπάζονται, καὶ Δατὴν ὡραὶν ἐχ' ὄρεθι ἐνταῦθα: ὅτι ἐπεὶ ἔβη Δατὴ μετὰ ξίου καὶ τὴν ματ-
ζουκάτην ἔβη σοί, ὁ δ' εὖς τοῦ εἰρήνης Δατὴ
φυλάτῃ τῇ λογιότητι ἡμῶν ἀλώτερος ἐν
παντὶς λυπηρῆ.

† Ναυπλοῖς καὶ Ἀργῶν Διονύσιος, καὶ
ὑμέτερος Διμήτης.

Et domestici eius: idemq. omnes vos plurima
salute amanter impertiantur. Qua hora ego
has scribebam, ipse non aderat: sed ob sericū
comparandum peregrè abierat: qui per Ma-
tzucatum ad te scribet. Deus pacis conseruet
præstantem doctrinam vestram, omnis dolo-
ris molestiaq. expertem.

Nauplij & Argorum Dionysius, uester
ad Deum supplex.

Huic Epistola extrinsecus impressum fuit, sine cera subiecta, signum: habens
in ambitu, Ο ΝΑΥΠΛΟΙΟΤ ΚΑΙ ΑΡΓΟΤΕ.

M. CRVSI ANNOTAT.

Soror Theodosii, Anna nomine, huic Michaelo nupta est: sicut in alia Epistola scriptum est. ὁ οὐτιμώτατος
κύριος καὶ ἀγαθὸς ὁσ, μετὰ τῆς ἀρχοντίσσης, τῆς ὑμετέρας ἐξαδέλφου (inquid) ἱεροῦς Stamatius Nauplij
scribes) καὶ τῆς κυρίας, καλῶς ἔχουσιν, καὶ εὖ οὐδὲν ἔχουσιν. Et rursum: scripsi hæc ὑπὲρ τῶ ἀνδρείου τῶ χαμβροῦ ἐν βλαδίῃ
ἢ τῆς κυρίας Ἀννης, τῆς παμπούχης ἐν αὐτῇ ἀδελφῇ, καὶ ὑμετέρας ἐξαδέλφου. In eadē Epistola, etiā altera quædā
indicatur soror D. Theodosii, Byzantij (sicut prior, in Peloponneso) uersans, his uerbis. Ομοίως, καὶ τὸν ἀν-
δρείου, τὸν κύριον ἀδελφόν, τὸν ὑμέτερον ὁσ χαμβρόν, μετὰ τῆς περιπούχης ἐν ἀδελφῇ, καὶ φίλων, ἐν ψυχῇ
ἀνδρείου προσεῖν. Nauplium, Argolicæ regionis urbs, antea Neapolis Romanis, D. Theodosii patria.

D. Theod.
sorores.

Sororij eius
Michael,
& Adam,

† ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΣΠΟΥ-
δαίω πᾶσι κυρίω θεοδόσιω, τῷ πρῶτῳ
νοταρίῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησί-
ας, βλαδίῃς δοθείη.

HONORATISSIMO ET GRA-
uissimo uiro, Domino Theodosio
M. Ecclesiæ Protono-
tario.

XXXV.
Monemba-
sia.

† Τιμιώτατε, πᾶσι δ' αἰωτάτε, καὶ λογιώτατε, ἀ-
γε πρῶτον ὡς ἐρε τῆς καθ' ἡμῶν τῆς χριστιανῆς
γάλης ἐκκλησίας, κύριε θεοδόσιε: χαίροις
ἐν χριστῷ καὶ καλῶς ἔχοις. Καὶ ἡμεῖς καλῶς ἔ-
χωμεν εὖς ἀρτί: δέομενοι τῆς θεῆς, νάσῃ Δα-
φυλάτῃς ἐν ἡμῶν, τῶν φιλέντων σε, δὲ φρο-
συνῶν καὶ ἀγαλλίασιν. Πολλὰ καὶ ἐρε φέρε, καὶ
ὀνηδίζῃς μας: πῶς δ' οὐ κατὰ δέχομεν, νά-
σῃ φέρε τῆς αὐθεντίας σε: ἢ πῶς λυπημέ-
σαι τὸ χαρτὴν, καὶ τὸ μεμβραίνῃ καὶ ἡμεῖς, ὁ θε-
ὸς τὸ ἡδέϊστον, πῶς δὲ ῥυθμίζομεν ἐν τῷ βα-
σανισμῶν τῶ πορτίστῃ, εἰς ἀφανίς καὶ συμ-
φοραῖς μεγάλαις, καθὼς τῶν ὡραίων, καὶ τῶν ἡμέ-
ραν: ὅτι μόλις γλυτόνομε τῶν πελεπομένων
ἐν τῇ. Δοίμῃ φέρε μετὰ αὐθεντίας σε: νά-
σῃ ἡλό ἀπὸ ἡμῶν, πῶς ἐχρεός ὅς οὐ μακάρι-
ος ὁ δ' εὖς ὅς οὐ πᾶσι γνωστὸν 220. Φλα-
ρίαν ἀπὸ τοῦ χαρτῆς τε, καὶ ἰδὲ ἐκαμάμῃ το
μεμεγάλον ὁ πόρτι, καὶ μετὰ εὖς περὶ λῃς: καὶ
σελνε σε μετὰ κύριον ἀντωνίου καὶ καλαφά-
τιν. Καὶ ἰδὲ παρ' ὁσ, καὶ γάλης πᾶσι: νάσῃ
καὶ εὖς εἰς τὸ χαρτὴν μετὰ ὁ θεὸς τὸ ἡδέϊ-
στον, εὖς εὖς καὶ κατὰ ἔχουμε πᾶσι ἡ-
μέρας: ἐξ ὧν καὶ μετὰ τρεῖς κατὰ τῶν πα-
πᾶς νικηλαίων: ὅπῃ τῶν ἐσθλατῶν, νάσῃ ἐκ-
μομε ἐπὶ πόρτι ἀβασίαν: καὶ ἐχήμε τὸ
ἐκ Δατῆς μετὰ εὖς ἐγγὺς ἐκατὸν φλαρία.

Honoratissime, grauissime, doctissime, S.
Protonotarie, M. apud nos Ecclesiæ Christi,
D. Theodosii salue in Christo. & bene te ha-
be. Nos etiam bene ualemus adhuc, orantes
Deum, ut te conseruet ad nostram, amicorum
tuorum, letitiam & exultationem. Sæpe no-
bis scribens, obycis: qui fiat, quod non tantil-
lum laboris cupiamus, ut D. tua scribamus:
aut, quod deficiamus papyro & membrana.
Sed nouit Deus, quàm in hoc misero loco affli-
gamur, quântis in calamitatibus uersemur:
idq. quotidie, & singulis horis, ita, ut uix li-
beremus hanc ærumnosam uitam. Deinde,
petit D. tua: ut mutam demonstrationē, quo-
modo debuerit Matarius Sanctissimo nostro
220. Ducatos de suo tributo. Ecce, fecimus
hoc magno labore, & nimis expensis: ac mit-
to tibi per D. Antonium Calaphaten. Vide,
da operam ut offeras aliquid: quo subsidium
afferatur tributo nostro. Deum enim tu scis,
quantas expensas & onera sustinemus in
dies singulos: præsertim cum deusabili Sac.
Nicolao: quem hac missis tui cunctis facere-
mus Episcopum ciuitatis Pylæ: qui nos
iam in expensas prope centum Ducato-
rum adduxit. Optimum senem Dominum
Stama-

Salutatio.

Excusatio
longioris &
lenti, ab ar-
rumus.

Rationes &
subsidium
tributi.

placit Nicolai

Τὸν αὐτὸν τὸν γέροντα, τὸν κύριον

ταμάποι: τὸν αὐθιγὶ τὸν πατριάρχου σου, τὸν
κύριον γεώργιον: τὸν κύριον ἀδάμην, οὗ
ἅπαντες φοίλεις: δὲ καὶ καὶ δὲ λόγιον
κομίζομεν. Καὶ δὲ χαρίζομαι πολλὰ τὸν Θεόν:
πὺς ἐγάνει ἡ ἐδὲ τῆς μετὸν μαρτυροῦμεν. Δεό
μεθα τῶ Θεῷ, νὰ εἶναι ὅρα καλὰ καὶ ἀγαθὰ:
να δὲ μερίσται, να γινώσκται πολλοὶ χρόνοι. ἄλλοι
ἔχῃ δὲ τῆς ὁρας: καὶ εἰ χρόνοι τῆς αὐθιγίας
σου, πολλοὶ καὶ καλοὶ. Ἐρρωσε.

ὁ μόνεμβασίας Ἰωάσαφ, καὶ σὸς
κατὰ πάντα.

Stamatium, & socerum tuum D. Georgium
& Adamum. ceteros deniq. amicos omnes,
precib. & benedictione nostra prosequimur.
Gratias etiam magnas ago Deo, de affinitate
cum M. Georgio contracta. Precemur Deum,
ut hora sit auspiciata & bona: ut in multos
annos felici er uiuatis. Aliud nihil hac vi-
cesed anni D. tue contingant muli & boni.
Vale.

Salutatio,
& de matri
monio gra-
tulatio.

Monembasia Metropoli Iaasaphus,
iuus ex asse.

M. CRYSII ANNOTATIONES.

Dic 2. Nouemb. (ἡμέρα νοβελί) anni 1578. D. Theodosij, & Irene Moschine, nuptiæ fuerunt: quo die,
per famulum meum, Frider. Castalionem, reuerendo Bebenhusano Abbati, D. D. Eberhardo Bidenbachio, E-
xemplaria τῶ ἐμῶν ἀνδρῶν πολλὰ δὲ ἀντὶ τοῦ, reliquis Dominis Abbatibus distribuenda, misi: pro quibus etiam se-
quenti tempore, luculentum munus, καὶ περ ἀντὶ τοῦ, accepit. Eodem ergo anno, hæc etiam Epistola scripta
est. Patriarcha, ut Regi Turcarum tributum quotannis pendere possit: per Exarchos pecuniam ab Episcopis
exigit, qui à suis Ecclesijs capiunt. Pylus Nestoris, βασις & nunc est, Italici Nauarum. Cepit Turca CIO IO an-
no Christi: ut apud Iouium libro 8. est. Iunco portui insisit. Monembasia, Argie ciuitas, olim Epidaurus. Tunc,
Corinthio Antistiti suberant, Monembasia & Argorum Episcopi: nunc Monembasianus, Metropoli est: &
Argos ac Nauplium, una Metropolis.

D. Theod.
nuptiæ.

Pylus C.
Monembasia

25.

ΤΩ ΑΥΤΩ.

EIDEM.

† Τιμωτέ κὺρ Θεοδόσιε, πρωτοπρότερος
τῆς τῶ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας: ἡ κατὰ
πνεῦμα τῆς ἡμῶν ταπεινότητος: χαίρει ἐν
Χριστῷ τῷ Θεῷ, καὶ καλῶς ἔχοις. Γνωρίζω σι,
ὅτι καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς ἔχομεν. τὴ χάριτά σου, ὅπερ
ἐδόξες τῶ μακάριον τῶ καλῶ φάτα, ἐλάβα-
μεν: καὶ δὲ χαρίζομεν τῶ ἐμῶν. καὶ ἀποσέλ-
νο σου μετὸν ἀναγνώσκω τὸν σκηφόν, ὅνα βα-
ρέλη λάδι καὶ εἰς λύτρα ἰο. καὶ δὲ εἰς τὸ ὅλι-
γο δὲ πολλόν, καὶ δὲ εἰς ἄλλους, ὅπερ καὶ ἐρε-
καρὸς δὲ ἡμεῖς: ἀμή, αὐτὸς ὁ Θεός, ἡς τὴ κα-
ρὸν θέλομεν τῶ ὅρι νῖαση κατὰ τὴν ταξίαν,
καὶ θέλομεν τῶ ἐς ἡλῆ. καὶ, ἡ πᾶν ἄλλο καμνει
χρεία τῆς αὐθιγίας σου: πάντοτε ὅριζέ μας. Ὁ
γέροντάς μας, ὁ ὅρι, ὁ μόνεμβασίας, εὐχε-
τῶν αὐθιγίας σου: καὶ χαρήτη τῶ Χριστοῦ μας, περ-
νὸ μετὰ τὸν ἡμεῖς, καὶ ἀγαπημὸς πολλόν.
ἄλλο γίνωσκε, ἀγὲς πρωτοπρότερος. ὅτι εἰς ἔρχεται
ἐνὶ αἵματι ὁ πᾶν παπας, ὄνομα Ἰωάσαφ. ἐπὶ ἔ-
ξέ με πολλὰ: καὶ ἡσ αὐτὸ ἐς ἡμεῖς σινωδικοῦ
ἡσὸν γέροντά μας: καὶ εἰς οὗ λιπὲς ἀρχιερεῖς,
τὸν ἐκίσε ἐβρεθέντων καὶ ἐκαθήμενων.
καὶ, ἀνέστη, καὶ ἀποδίδῃ τίποτες γεᾶμμα: με-
δὲν το πᾶσται: μόνον ἀποδίδῃτε τὸν, ὅτι ἐνὶ
ἐπιχ. ὅρι.

† Κορώνης Ἀρσένιος.

Honoratissime D. Theodosi, magna Eccle-
sie Christi Protonotarie: secundum spiritum
filij humilitatis nostræ: salue beneficio Christi
Dei nostri, & bene tibi sit. Certiorem te facio,
nos etiam bona ualitudine uti. Salsamentū,
quod Iacobo Calaphata dedisti, accepimus, et
magnas pro eo gratias agimus. Mitto tibi per
Anagnosten Suiphum, olei vasculum, quæ
sunt decem libræ: quod, licet paruum, accipe,
tāquam si sit magnum. De oliuis quod scri-
bis tempus non erat: si Deus dederit, eas
suo tempore, debita promissione & ordine ad
hibito, mittemus. Quinetiam, si quid aliud
D. tuæ opus erit: omni tempore præcipe nobis.
Senex meus, Sanctus Monembasia, bene præ-
catur D. tuæ: & gratiâ Dei, pacificè cum ipso
dego, valde charus ei. Etiam hoc accipe, S.
Protonotarie. Venit istuc nebulo quidam, Sa-
cerdotio motus, nomine Iaasaphus. Id multū
mibi negotij facebat. Ideo synodicè steti-
mus coram sene meo: & reliquis, qui tunc ibi
erant, Pontificibus: eumq. officio deiecimus.
Qui si uenerit, et aliquas literas exhibuerit:
nullo modo eas accipite: sed ipsum abigite:
quia valde malus homo est.

XXXVI.
Coronâ.

Salutatio.

Donorum
missio.

Concordia
cum Meo-
polita.

Plas-
saph repel-
latur.

Coronâ Episcopus Arsenius.

ΤΩ

M.

Corona, oppidum Messeniæ in Peloponneso regionis est: quæ putatur esse, quam Homerus *πυλῶνα* vocat. cuius eius, dicitur *κορωνάει*, *κορωνάους*, & *κορωνάειος*. Inde oriundus Nicolaus Kali, *ἀντγορ* querens, mecum erat 27. Mart. 1557. ut alibi commemoravi. Vnde prima mihi occasio *τῆς κοινῆς τῶν γραμμάτων γλώσσης* contigit. Coronæa uerò, *κορωνάνα*, Boeotiæ ciuitas est: ubi olim Philippus R. Athenienses Græcosq; prælio graui superauit. De utraq; Strabo & Steph. Geographi. τὸ *χαβίχει*, salsamentum quoddam, seu *τῶν γῆς*, nigri coloris, ἐπισημειωμένον. quod in delicijs illic habetur: sed non magnificabat à G. D. Dauide Vngnadio: sicut ex D. Gerlachio intellexi.

Corona
Caronea.

λζ'. ΤΩ ΘΕΙΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΔΟΤΙΟ
τῷ κυρίῳ ἰωάννῃ, τῷ σαγομαλᾷ, ἐν-
αυπλίῳ δοθέν.

DIVINO ET DOCTISSIMO XXXVII.
uiro, D. Ioanni Sagomala,
Nauplii detur.

† Εὐγενέστατε, ἐν τιμῷ πεπε-
χωρ, κύριε ἰωάννη σαγομαλᾷ: χάρις εἴη
σοι, καὶ εἰρήνη, ἀπὸ θεῶ παντοκράτου. πρὸς
ὀλίγην καὶ ἑλᾶβα τίμιον γραμματίον τῆς κα-
λοσύνης σου: καὶ μετ' ἀχαριστίας τῶν τῶν ἐ-
δωξάμενων: καὶ οὐδ' αὖ, ὅπως μαρτυρήσῃς ἡ δ' ὕ-
μνος σου. Καὶ διὰ σωτήριον δ' ἐν δόξῃ σου ἀπὸ
κρίσεως ναυσεύεσθαι, πρὸς ἡμῶν ἐξήγησας παρ' ἡ-
μῶν. ὅντων δ' ἐλθόντων ἐν τῇ αὐτῇ δόξῃ σου ἐν-
σταί. καὶ τιμῶνται, καὶ πρὸς φανέσθαι. ὅτι
χωρ, ὁ αὐθεντίας, ὁ κύριος μέγας. καὶ ἀνέγγε-
λεν ἡμῖν πρὸς τῆς δόξης σου: καὶ πῶς πο-
θῆς, ναυελθῆς ἐδ' αὖ, εἰς τὰ μέγιστα ναυελθῆς.
καὶ διὰ τῶν πιδά μας σκαλοφάνη: καὶ ἐλθῇ
ἡ δόξῃ σου ἀναπλήρως, θελῆς ἀναπλήρως,
καὶ εἰς τῶν ἡμετέρων σωτηρίας, ὡς θελῆς καὶ
ἀναπλήρως. πῶτα μεν διὰ σωτήριον ἐρεῖα
τῇ δόξῃ σου: καὶ σύγγνωθι μοι, ὅτι ὁ κρι-
στὸς ἦτορ εἰσὶν ἀπὸς: καὶ καρὸν δ' ἐν ἡμῶν, πε-
ρισσότερον ναυσεύω. Καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης
εἴη μετ' ἡμῶν, τῆς δόξης σου, καὶ μετὰ πάντων
τῶν σου.

† παλαιῶν πατέρων, διονύσιου.

Nobilis honoratissime, doctissimeq; Domi-
ne Ioanne Sagomala: gratia & pax tibi con-
tingat à Deo omnipotente. Modico antè tem-
pore, accepi honorabilem Epistolam bonita-
tis tue: ac cum gratiarum actione accepi: in-
tellexiq; illam, de quib. nobilitas tua ad nos scri-
bit. Non autem potui tunc confestim tibi re-
sponsum ad ea, quæ à nobis requirebas, mitte-
re. Nunc uero, istinc veniens nobilis, ho-
noratissimus, & prelustris, D. Mennius,
nuntiavit nobis de voluntatis nobilitatis T. se
huc uenire, ut in hisce locis comareris. Id
perquam mihi placuit. Itaq; sine mora, D.
tua ueniat. Quietem inuenies, & quidem
inter familiares nostros, ad arbitrium tuum.
Hac mihi ita breuiter rescribenti, nobilitas T.
ignoscit: quia nuntius valde properabat: nec
tempus habebam, pluribus ad te scribendi.
Deus pacis sit cum nobilitate tua, & tuis o-
mnibus.

Priscis pa-
tris.
Precatio
iusta.

Silentij ex-
culationi.

Venias huc
acceptus
eris.

Veterum Patrum Metropolitæ,
Dionysius.

Sagomala, Ioannes Zygomala est, pater Theodosij. Patra, ciuitas Achaie in Peloponneso: ἀπὸ τῆς πα-
τρὸς ὁ πολίτης, πατρίδος. Steph. de urbibus. Laonicus lib. 7. πόλιν ἀχαιῶν σὺν δαίμονα appellat. Patrensis Anti-
fies, olim 5. Episcopus habebat: nunc duos, Medona & Corona. Sed nouarum Patrarum, in Hellade, Eccle-
sia 80. habet.

Patra.

λζ'. ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ,
αὐτοῦ τοῦ σεφῆ.

CORINTHII METROPOLI-
tæ, uir sapientis.

XXXVIII. 1
Corintho.

Πρὸς τῶν ἡμῶν ταπεινοπνῆτων ἐλθόν κύριος σου
ματῆς, ὁ μεγαλειώτατος, ζυγομαλᾷς, χάρις θεῶ
ἐλᾶς αὐτῆς: ἡρώτησεν, καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν, νόμι-
μος εἴη, λέγων. Κύριος ἰαννῆς ὁ καὶ ἐλῆς εἴχε
θυγατέρα, ὀνομαζομένην ἰαννῆν. ἀνδρὸς ἐξ ἡμῶν, καὶ
ἀγίας βαπτισμένος ὁ αὐτὸς κύριος ἰαννῆς, μα-
ριεταν τῇ θυγατρὶ. ὡς τὸ σαματῆν. κύριος δ' αὖ
μιαρὸς ὁ τις ζαχαράτος, λαβὼν πρεσβυτέρον εἰς
γυναι-

Cū D. Stamatijs Zygomalas, musicus p-
stanissimus, nostræ humilitatis uisenda cau-
sa huc uenisset: interrogauit, cum hoc, quod se-
quitur, coniugium legitimū esset. D. Ianu-
les Cubles habuit filiam, nomine Reginam.
Suscepit idem Ianules à sacro fonte, Marietā,
eiusdē Stamatiij filiā. Damianus deinde quidā
Zacharatus, ductā in matrimonium an-
tea Regina, Ianule filia, eademq; mortua,
uxor.

καὶ ἡ κατὰ πνεῦμα ποθενομένη τῆς ἐμῆς πα-
πεινότητι χάρις εἶσι, εἰρήνη, καὶ ἐλεος, πα-
ρὰ θεῶ παντοκράτορες. Εὐχομαι ἰὼ παντεπὶ-
πῇ καὶ δωτῆρ θεῶ: ἵνα ἐσται εἰς ἐν ὕψι καὶ
καλοκαρδία, σὺ πάτησθαι τῇ οἰκίᾳ. Τεῖνον
γνωστὸν εἶσθαι, ὅπως τῶν δωρεῶν, καὶ τῶν
δωρεῶν, καὶ ἀπέσειλας ἡμῶν, ἐλάβετε: καὶ
λίαν εὐχαριστοῦμεν, καὶ οὐκ ὀλίγας χάριτας
ἐχωμεν σοὶ θεῖ τῆς ὁπῶς ἡ σὴ αὐθιγία
εἰς ἡμᾶς δωρεῶν δωρεῶν, καὶ ἡμῶν εἰς δὲ ὡς
μεθὰ τῶν σὺν ἀντιμεθῶ ἐκπληρώσαι: διό
της οὐκ ἐκα τῶν σκανδαλῶν, καὶ πολλῶν ἐναν-
τιῶν, τῶν συμβεβηκότων ἡμῶν, καὶ ἡμῶν
μεθὰ τῶν ἡμετέρων, καὶ γνωστὸν φίλων ἡ-
μῶν, κατὰ τὸ δίκαιον εὐχαριστοῦσαι. Νῦν δὲ
γνωστοῦ, ὅπως ἡ κασελοπῆλα, καὶ ἐξαφες
ἡμῶν, γίνεται, καὶ μὴ λυπῆσαι θεῖ της βρα-
δότης: ὅτι καὶ ἡμῶν εἰς μεγάλῳ πείρασιν
ἐκεῖνα τῶν ἐσθῶν: ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῶν μαζο-
ρῶν, τῶν ἐκπληρώσθαι ἀπὸ τῆς οὐκ ἐκπληρώσθαι, πᾶν κα-
περὶ ῥέπει, ἀμῇ, ὅπως σὺ θεῖ ἡ ἐλαῖς, καὶ
τὸ ἐλαῖον, γνηστὸν: τὸ τε θέλωμεν δωρεῶν
καὶ ἐκπληρώσαι τῶν ἀντιμεθῶ, καὶ ἐπεί-
σας εἰς ἡμᾶς: καὶ εἰς ὀλίγον καὶ ὅσον δέλωμεν
δωρεῶν καὶ τῶν κασελῶν. μόνον μὴ γίνε-
σθαι ἡμῶν εἰς ἡμᾶς. καὶ ἡ ἀκρίβεια, καὶ ἡ φιλία,
καὶ ἐχωμεν ὡς μετὰ τῶν ἐσθῶν ἐρεομῆν, καὶ
ὡς ἀκρίβεια, καὶ πᾶν εἰς ἀρετῶν, καὶ
ἐρεομῆν εἰς τῶν ἡμετέρων χάριτας. καὶ εἰς τῶν ἡ-
μετέρων πολεμῶν, ἐναντίας φάνει κατὰ τὸ δὲ ὡς
τῶν σοὶ, καὶ ἡμῶν, εἰς ἡμᾶς ὡς ἐρεομῆν, ἐκπλη-
ρωτὴ ἀόκνως γενομένη τῶν σὺν θελημάτων
καὶ πᾶν μεθῶ, ὅπως ἡ δὲ τῶν θεῶν χάρις, εἰ
μεθῶ ἡμῶν.

† ἀθηνῶν Νικητῶν, καὶ σὺς κα-
τὰ πάντα.

*spiritum dilectissime mediocritatis meae gra-
tiam tibi det. pacem, misericordiam, Deus o-
mnipotens. Precor, qui omnia providentia sua
gubernat, & bona cuncta dat, Deum: ut sem-
per prospera utaris valetudine, omniq. boni-
tate & felicitate, tuq. tuaq. domus tota. Cer-
tior te facio, nos beneficentia tua domum,
quod nobis misisti, accepisse. Pro quo gratias
tibi maximas, & agimus & habemus: tuam
D. nobis munera mittere: cum tamen nos re-
ferenda gratia pares non simus. Nam pro-
pter contentiones, & multa aduersa, que no-
bis accidunt, non possumus, nostris saltem, &
necessarijs amicis, ea prestare, que par erat.
Iam ad arculam quod attinet, de qua scripsi-
sti: scito, eam confici. Quod autem tardius,
noli aegrè ferre: quia & nos ea res sollicitos
habet: cui causam dat auaritia quantum
exigere solet, nostra ciuitatis Opificum. At-
amen quando, Deo bene iuvante, olea fructu
suum protulerint: de eo mittemus, & pro tuo
in nos beneficio gratiam referemus: sed & i-
psam arculam breui mittemus. Modo tu ne ue-
nias in obliuionem nostri. Maneat amor &
amicitia, qua inter nos coaluit, solida & im-
mota. Semper opitulator em te constantem, in
necessitatibus nostris prebe. Inimicis nostris,
quantum poteris, te oppone. Tunc nos vicis-
sim, quicquid nobis iusseris, efflores eius im-
pigri erimus: omniq. voluntati tuae satisfac-
emus. Hec, haecenus. Vale, Dei gratia vos be-
nigne protegente.*

Acceptus
munus.

Arculam ti-
bi gratus
curabo.

Maneamus
inlicem a-
mici.

Athenarum Metropoli Nicanor;
tibi dedimus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Extrinsæcus Autographo inscriptum manu Protonotarij est: ἀθηνῶν, ex urbe Athenarum. Hic Metro-
polita (ὁ ἀθηνῶν, καὶ πάσης ἐκκλησίας), Episcopus sub se habet plures: Dianlianum, Coronensem, Andrianum, Hero-
topiensem, Scyrium, Carystium, Porthmum, Aulonensem. Euripi quoque Episcopum olim: sed is nunc Metro-
polita est. Syracitem quondam, sed ibi nunc Latinus Episcopus est (quia multi ibi Itali) pater 14. liberorum, ex
diuersis concubinis: Græci uero illius loci προτοπικῶν habent: ut ex Gerlachio cognoui.

Athenarum
Metropoli-
tis.

XXXX.

ΤΩ ΑΤΤΩ.

EIDEM.

† Ἐν τῷ ὡπατε, ὡς γινώσκεις, καὶ
ἐμε θεοδόσιον, καὶ μετὰ τῶν ὡπατε τῆς ἐξου-
σῆς μεγάλης ἐκκλησίας: καὶ ἡ κατὰ πνεῦμα
τῆς ἡμῶν πεποιμένη: χάρις εἴη σοὶ, εἰρήνης,
καὶ ἐλεος, ἀπὸ θεῶ παντοκράτορα. Ἀντιβόλῳ
τῶν αὐθεντῶν σοὶ: ἵνα σὺν δρομῶν διατῶ
νικολας τῶν καβαλαρίων τῶν κατὰ τῶν ὡπατε
ὅτι

Honoratissime, nobilissime & doctissime
D. Theodosi: magne M. Ecclesie Christi Proto-
notarie: fili secundum Spiritum humilitatis
nostrae gratia finis, pace, & misericordia,
Dei omnipotentis. Vehementer oramus te: ut
nobis in negotio Nicolai Cabellarij filio sub-
uenias. Multum enim sudamus, ut pa-
E cen

Salutatio.

ὅτι πολλὰ ἐπιτοχίσαιμεν, να εἰς τὸ δόσει μετὶ τῶν
 γυναικῶν αὐτῶν: καὶ εἰς ὅλως ὑποδοχέτε, καὶ
 διελθοῦντε παρὰ μὲν πολλὰ σκανδαλά ἀναμετα-
 ξύ αὐτῶν ὅπως αὐτῇ ἡ γυνὴ αὐτῶν παρδίδῃται,
 πόσω τὴν πείραν, καὶ τὴν περιουσίαν δω-
 ρέαν, ἐξωπερικῶς ἐλάβετε. νῦν δ' ἐπὶ πλείονα
 ἐστὶ, καὶ εἰς βέλονται εἰρηνοποιήσαι. καὶ εἰς τὰ το-
 ρα φερόμενοι: ἵνα ἀναγκάσῃς, ὅπως γένοι-
 ἐλε(Θ) εἰς αὐτῶν: καὶ ἀναπαυθῆμεν καὶ ἡ-
 μεις ἐκ τῶν πολλῶν σκανδάλων αὐτῶν, καὶ
 ταῦτα μὲν, ἔτιως. ἡ δ' ἐστὶν ἡ χάρις, εἰ-
 μεθ' ὑμῶν.

† ἀθηνῶν Νικάνωρ, καὶ σὸς κατὰ πάντα.

cem coleret cum uxore sua: sed planè lo-
 cum precibus nostris non relinquit. Semper
 plurima inter eos rixæ: muliere illum relin-
 quente, omnemq. dotem auferente, & dona-
 tionem ante nuptias factâ: quâ, viro in indi-
 cium infidelium adducto, obtinuit. Nunc aut se-
 ptē sunt anni, cū in gratiâ redire mutuâ recu-
 sant. Quapropter ad te has damus literas: in
 hoc ut totum incumbas, quò misere Deo
 reconcilietur inter se: & nos itē molestiis, quas
 suis tot contentionib. facessunt nobis, libere-
 mur. De his, satis, Domini gratia vos usq. pro-
 tegat. Athenarum Nicanor, tuus totius.

Discordia
 diuturna &
 exulcerata
 coniugum.

Pacanda.

M. CRVSII ANNOTA.

Vt in Ecclesia, ita & in politia Oeconomias, subinde Zizania sua Diabolus ferit. Quanta cum uoluptate
 conueniunt sponsus & sponsa: ut γυνὴ αὐτῶν, τὰ τῶν νεογάμων. Sed sepe mox interuenit lolium: aut pauper
 tate, aut profusione, aut ignauia, aut calumnijs, aut socrus conuictu. πολλαὶ οὖν γαμοὶ, γλυπταὶ δὲ ἀσπί-
 ναι. Τυλαι αὐτὰ, ἢ τὸ ἀνελκύναι ὅπως παρέρχεται. Hinc Iuuenal. Sat. 6. Semper habet rixas, alternâq. iurgia, le-
 ctus, in quo nupta iacet: minimum dormitur in illo. Identidem ergo Deus, precandus: ut concordiam inter
 coniuges conseruet.

Coniugij
 rixæ.

† ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟ-
 γιωτάτῳ, ἀγίῳ πρωτοπρεβίτῳ τῆς ἀγιοπάτης
 τῆς Θεᾶς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐμοὶ δ' ἐ-
 ποθητῶ κατὰ πάντα, εἰς τὰς χε-
 ρας αὐτῶν ὑγιῶς δο-
 θείη.

HONORATISS. ET ERV-
 ditissimo, S. Protonotario sanctissimæ
 Dei magnæ Ecclesiæ, meo longè
 charissimo, in manus pro-
 prias tradatur.

XXXXL
 Thessaloni-
 cæ.

† Τιμιώτατε καὶ λογιώτατε, ἀγίε πρωτο-
 πρεβίτε τῆς ἀγιοπάτης τῆς Θεᾶς μεγάλης ἐκ-
 κλησίας, ἐμοὶ δ' ἐφίλῳ ἀρεῖτε κατὰ πάντα:
 χαίροις ἐν κυρίῳ, καὶ ὑγιαίνοις, καὶ τῆς βλοφη-
 μένης σε οἴκῳ. Ἰδὲ καὶ αὐτοὶ τῇ μακροθυμίᾳ
 τῆς Θεᾶς καλῶς καὶ ὑγιῶς ἐχάρμεν ἕως τῆς νῦν.
 καὶ τὴν χαρὰν τῆς σῆς πρωτοπρεβίτης ἐμαῶν-
 μοι, καὶ ἐχάρμεν. Εὐχόμεθα δ' ἐπὶ τῷ Θεῷ,
 εἶναι ὑμᾶς εἰς βαθὺ γῦρας καὶ ἐν ἐρημίᾳ, καὶ
 ἐν πικρίᾳ χαρῆς ἡμῶν. πάλιν, φίλτατε,
 αὐτοῖσι δόξας ἐλλομεν αἰθρῶν μὲν ἀναφο-
 ρὰς τῆς ἡμετέρας πολιτείας, περὶ τῆς ὑποθέσε-
 ως τῆς μαχρημῆς, καὶ κατρησίης, καὶ ὡς φίλος
 πρὸς, καὶ ἡ αὐθεντία σε σὺν δόρατον, εἰς ἐκα-
 τῶν προτέρων θεαμάτων τῆς μαχρημῆς: βε-
 βαιωθῆναι ἐν νῦν, ὡς νόμιμα. καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα, φαρ-
 ρῆντες θεάφομεν: ἵνα διὰ σὺν δόρατος τῶν φι-
 λων γένῃται τὸ τοιαύτων θεαμάτων: καὶ δόθῃ, ὅ-
 τὸ θεαματικότης ἡ, καὶ μὴ ὁποῦ χάμεν τῆς
 αὐτῆς αἰτήσεως: ἵνα σε πολλοὺς χρόνους ὁ θεὸς, καὶ ταῦ-
 τα μὲν, ποιῇ κατὰ πάντα, ἐρρωσθὶ ἐν κυρίῳ
 μὲν δ' ἐκεβέρω, δ.

† ὁ θεὸς ἀλονήκης Ἰωάννου, καὶ σὸς δ' ἐχέτης.

Honoratissime & doctissime, S. Protonotarie
 sanctissimæ Dei magnæ Ecclesiæ, mihi per o-
 mnia charissime: salue in Domino, & bona
 valetudine utere, tu, & benedicta tua do-
 mus. Ecce (quod tibi gratum) nos quoq. per-
 cati nostris Deo indulgentes, adhuc bene va-
 lemus. Accepimus famâ de tuo gaudio, &
 ipsi quoque gauisi sumus. Gratulamur tibi,
 & precamur Deum: ut cum celebritate nomi-
 nis uestri, ad longam etatem perueniatis: &
 ut proba vos progenie Dominus donet. De
 cetero, scito, charissime: nos istuc hominem
 mittere: qui cum relatione nostrarum actio-
 num, etiam de negotio Machrami Canstri-
 si exponat. Ibi tu, pro fidelis amici officio, te
 adiutorem de prioribus literis Machramo im-
 pertias: ut ea nunc etiam, ut legitime, confir-
 mentur. Ideo fidenti animo scribimus: ut ope
 amicorum, tale conficiatur Scriptum, & ta-
 bellario detur. Quaso, ne frustremur hac pe-
 titione. Ita te Deus longanum faciat. De his,
 charissime, satis. Vale beneficio Domini. Men-
 sis Decemb. die 4. Thessalonica Metropo-
 lita Ionsaphus, tuus ad Deum Orator.

Salutatio.

Gratulatio
 de matrimonio.

Petitiō de
 confirmatiōe
 dñi Machra-
 mi literarum.

M. CRV-

Theſſalonice, Chramni templa habent uiginti. Turcæ uerò, tantum tria. Magna ibi Iudeorum multitudo eſt. Theſſalon.
Huius Metropolis, plures Episcopatus habet: ut Episcopatum Cypri seu Pydnæ: Episcopatum Seruiorum, Metro-
Episcopatum Caſandriæ, Episcopatum Lita & Rhendinæ: Episcopatum Hierifi, seu S. montis: Episcopatum lis.
Lycostomij, siue Θεσσαλονικῶν τεμπῶν, & alios: sicut mihi D. Gerlach. retulit. Το πολυχρόνιον lege πολυχρόνιον.
Scripta eſt, ut uidetur, 1579. celebratis iam à Theodosio nuptijs, & Patriarcha Metrophane reſtituto: à quo
ſcil. confirmationem officij, Machranus petebat. Sigillum, cerâ flaua erat: in quo, literarum quidam ductus
ἀμυντοῖ.

XXX XII.
Lariſſa.

ΣΤΗΝΟΔΙΚΟΝ.

COMMENDATIO,
λυτρου colligenti.

† Οἱ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπαρχίᾳ δὲ μοκόμε-
νοι, ἀλαβέσατοι ἱερεῖς, τιμωτάτοι ἀρχόντες,
καὶ ἅπας ὁ τῆς κυρίας χριστιανικῆς λαοῦ χά-
ρις εἴη ὅπως ὑμῖν, καὶ εἰρήνης, καὶ ἐλεῶ,
ᾧ δὲ Θεῷ. Ο ᾧ πρὸς ὑμᾶς ἐρχόμενος, ὁ νόμος
Φιλικῆς, ἐκ τῆς χώρας τυγχάνης βένι-
σας. Ος τῇ ἐπιελατῇ ἀρχεκάκῃ ἐχθρῇ,
ᾧ εἰσέτεσε χρεῖς ἀσπερὶν τριχοιλίῳ ἐπεὶ ὁ πα-
τήρ αὐτῶν γεγονεν ἐγκυκλῆς, ἀφ' οὗ τιναν, ῥίζου
ὀνόματι: μέλλοντα ὑπὸ τῶν ἐξω κρατῶν
τῶν δουλεῖται. Οὐ πνῶ δουλοῦντῶν, καὶ
τῇ πειρῇ αὐτῶν τῶν βίου δουλοῦντῶν: αὐ-
τὸς αὐτῶν ὑπὸ τῶν δυνάμεων κρατεῖται.
Διὸ μὴ ἔχωμ αὐτὰ δέναι ὑπὸ τῆς ἀγῶν πει-
ρίας, ἐρχεται πρὸς ὑμᾶς, ὅς ἐλεημονίας καὶ
φιλοπῶχας χριστιανίας. Διὸ βοηθήσατε, καὶ
ἐλεήσατε αὐτόν, ὅς ἐλεημονίας δέ, ὁλίγον: ἐ-
κας, κατὰ τὴν ἰδίαν δυνάμιν, καὶ ἀγα-
θὴν προσέρεσιν: ἵνα, αὐτὸς μὲν, ἀφ' οὗ ὑμετέ-
ρας, σωθρομῆς δυνήθῃ ἔσθαρτά τῃ χρεῖς ἀ-
παλαγῆναι: ὑμᾶς δ', ὅς ἐλεημονίας ἐκ τῆς ἀπο-
δότῃ, καὶ ἐλεημονίας Θεῷ, ἐκατονταπλασί-
ονα λείψεται: καὶ ζῶντι αἰώνιου κληρονο-
μήσεται. ἢ ἡ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον ἐλεῶ, εἴη
μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀμήν.

† Λαρεΐσσης ἱερεμίας.

† Δημονίκῃ καὶ Ελάσσωνι δαμα-
σκῶ.

Quicumq. ditionis nostræ eſtis, venerabi-
les Sacerdotes, uiri nobilitate præſtantes, o-
mnisq. de Christi nomine appellate popule:
gratiam uobis uniuersis, pacem, & miseri-
cordiam, à Deo precamur. Hic, qui ad uos
uenit, nomine Fræcus, è ciuitate Bunisla eſt:
qui malignitate ueteris serpentis, incidit in
as alienum ter mille Asporum: quod pater
eius pro quodam sponderat, cui nomen Ri-
zo: cum huic capitalis pæna, in iudicio paga-
norum immineret. Rizo autem mortuo, pa-
tre item Franci defuncto: nūc filius hic à cre-
ditoribus tenetur. Qui cum extrema pauper-
tate preſſus, soluendo non sit: accedit ad uos,
tanquam misericordes, & inopum amantes,
Christianos. Succurrite igitur, quaſumus, mi-
serētes ipsius: alius liberaliter: alius, exigē-
singuli, pro facultate sua, & bono proposito:
ut tum ipse, uobis ad opitulandum concurrē-
tibus, grauissimo debito exoluitur: tum uos,
mercedem à mercedis datore, misericorde
Deo, centuplam capiat: heredesq. sempiter-
næ uitæ fiat. Cuius gratia, & infinita misera-
ricordia, uobis omnibus adſit, amen.

Francus,
ſlipem æris
alieni per-
ſoluēdi cau-
ſa querens
cōmēdatur
pijs.

Lariſſa Hieremias.

Demonici & Elaffonis Damascenus.

Hæc ſubſcriptio, in hoc ſigno etiam eſt.

E 2 T O

Hic Hieremias, postea Patriarcha. Sicut Thessalonicensis Metropolitā, πᾶσις θεῶν ἰτα Larissæus
 Δουτῆρας θεῶν ἰτα Larissæus, καὶ πᾶσις ἰτα Larissæus. Antistes est. Episcopatus ei sub sunt magni & populosi: ut, Demetria-
 dis, Pharsali, Demonici, Zetunij, Tricca, & alij. interroganti mihi inter deambulandum, 23. April. huius 81
 Gerlachium, ad fl. nostrū Nicorum, num etiam apud Turcos essent Mendici: respondit ille, multos Constantino-
 poli Mendicos esse: tum Turcos, tum Græcos, etiam Aethiopes. Turcas, cum uexillis, plures simul, tanquam
 peregrinatione Mechana. Aethiopes, multos cæcos: ab uno aliquo, fortē alterum tantum oculum habente du-
 ctos. Dicit, eos pulueris excitatione crebra, in patria sua usum omittere. A Thessalonica, etiam multas Græca-
 nicas mulieres, aut puellas, mendicantes Byzantium uenire. malē uisitas. Ein hemmetlin an: daruber ein iup-
 lin, oder kuitelin: auff dem kopff, ein schleierlin. Esse pulchras, colore fusco, satis proceras. Tales Mēdicas,
 uijis etiā inuenire Turcicas carbaserias hoc est, diuersoria: a diuitibus Turcis fundatas: in quibus elemo-
 syna detur, Græcis & Turcis. Sed Græcos, superuenientibus Turcis, cogi cedere. Ενείνωρ δὲ τῶν πορῶν, τινὰ αὖ-
 ἰσως ἀσπρίον λαμβάνουσιν, παρέχειν ἐαυτῶν τῷ χρῆσθαι βελομένῳ. Ter mille Aspri, sunt 75. Talcri.

Larissæ Me-
tropolita.Mendici in
Turcia.

μεγ. † ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ ΑΥ
 θέντα καὶ δ' εὐσέβεια, τῷ οἰκουμενικῷ πα-
 τριάρχῃ, & λαβῶς δ' οὐκίη.

SANCTISSIMO NOSTRO DO-
 mino, Oecumenico Patriarchæ, cum
 reuerentia detur.

XXXXIII

† Παναγιώτατε ἡμῶν αὐθέντα, καὶ οἰκουμενικῇ
 πατριάρχῃ: δ' εὐκλῶς τῶν σου προσκυνῶμεν
 παναγιώτατε: δ' εὐκλῶς κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ
 τῷ αὐτῷ παναχράτωρ μητρὶ: τῷ ὑγιαίνειν σε,
 εἰς κατεπισμον, καὶ ὡφελίαν τῆς τῷ θεῷ με-
 γάλῃς ἐκκλησίας: καὶ εἰς ἡμετέραν διφροσύ-
 νην, καὶ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν, τῶν Φιλέν-
 τῶν σου τῶν θεοπατέρων. γίνωσκε ῥόνον, παναγιώ-
 τατε δ' εὐσέβεια: ὅπως ἀποσώλῃς τὴν ὀνόματι, ἐκ
 χωρὶς πῆλῃς τυχαίων, καὶ γυναικῶν ἔχων
 ἐν αὐτῇ, καὶ θυγατέρα: ἐλθῶν αὐτῇ μετ' τῶν τε-
 λῶν τῆς αὐτῆς γυναικὸς: ἐγγίμην ἐκ δ' οὐτέ-
 ρα, εἰς κόμην τῆς λαζαρίαν καλεσμένην: καὶ ἐ-
 σε θυγατέρα γυνήσας, ἐπιδύσειν ἡ τῆς ἐκκλη-
 ρονόμης πᾶσι τοῖς πράγμασι τῆς τῆς πρῶ-
 τος ἀκλήρου μενᾶσαι. Νυνὶ λαβῶν ὡδρα τι-
 νὰ, δ' ὁρῶν καλῶμενον: ὅς ἐρχεται πρὸς τὴν
 σὴν παναγιώτατην: ζητῶν πᾶσι τοῖς δι' ἡμε-
 τῶν αὐτῶν γυναικὸς, ὡς ἐπίσκοπος ὢν αὐτῆς, καὶ
 σε ἡμετέρας χαίμας ὡς ὡς ἐκκλησίας. Ἰδὲ τῶν
 χάριν δ' ἡλοπιζόμεν σοι ὅπως μὴ μὴνης ἀκλή-
 ρος τῶν πατριαρχικῶν αὐτῆς ὑπαρχόντων. ἡ
 ἡ σὴ παναγιώτατε, ὡς τῶν ὁρῶν σου πα-
 τὴρ καὶ τῶν ἀδικημάτων πρὸς αὐτῆς: ποιῶν τῶν
 καὶ αὐτῶν κληρονομίαν ἐπίσης τῷ δ' οὐτέ: καὶ
 μὴ μὴν ἀλλοτρίῳ. τῶν πατριαρχικῶν πρᾶ-
 γματῶν: ἐπεὶ ὁ αὐτῆς αὐτῆς ὡς αὐτῶν
 καθεκῆς ἡν δ' αὐτῶν ἀκλήριαν. αἱ δ' ἀγλαὶ καὶ
 θεοπιθεῖς ὡς αὐτῆς τῆς παναγιώτης ἐπιστο-
 λῆς ἡμῶν βίῳ παντί.

† Λαζαρίος ἱερεμίας, καὶ δ' ἄλλος τῆς σῆς πανα-
 γιότητος.

Sanctissime Domine noster, Oecumenice
 Patriarcha: adoramus, ut seruos decet, tuam
 sanctitatem: orantes. D. Deum, & intemera-
 tam purissimamq. eius matrem: ut bene va-
 leas, instauranda & amplificanda magna
 Dei Ecclesia causa: ad letitiam & spiritalem
 exultationem nostram, qui tuam diuinitatē
 diligimus. Scito, sanctissime Domine: quen-
 dam, Apostolum nomine, ex pago Pezula ori-
 undū: uxore ibi habuisse, & ex ea filiā. Mor-
 tua autem illa uxore, uenisse istuc: & alterā
 uxorem, ex pago Lazari dicto, duxisse: ibiq.
 filia procreata, mortuum esse. Hanc, heredi-
 tate accepisse cuncta illius bona, priore filia
 exclusā. Hæc autē, nupta viro, cui nomē Dro-
 sus, ex hereditate nihil habet. Vir ergo i-
 pfius, nūc ad tuam S. adij. poscens, quicquid
 iure ad uxorem suam pertineat, tanquam cu-
 rator eius: in eamq. rem a nobis literas confir-
 mativas petijt. Qua de causa, notum tibi fa-
 cimus hoc: ut ne patrimonio illa suo prorsus
 priuata remaneat. Tua verò S. quæ pupillis,
 loco patris: & iniuriā patientibus, vice Pa-
 troni, st. faciat, quaeso, ipsam quoq. ex aqua
 heredi in illi alteri scil. sorori suæ: ne a pater-
 nis bonis alienam relinquat: præsertim, cum
 eam tanquam ex herede, quotidie vir suus
 obiurget. Tuis porro sanctis, & maximum a-
 pud Deum pōdus habentibus precibus, suos
 per omnem uitam nostram commendando.

Optatio
tausta.Posterioris
matrimo-
nij filia, hæ-
res patris
ex asse, pri-
or is præte-
rita, Ergo Pa-
trarcha huius
priori suc-
curat.

Larissa Hieremias, S. tua
 seruus.

Autographo huius Epistolæ inscriptum erat. Εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὴν μητέρα, καὶ εἰς τὸν υἱόν: una filia, Irena, possidet o-
 mnias πρὸς τὸν θεόν. Deinde differunt hæc duo: θεὸς, diuinitas, diuina natura, deitas: θεὸς uero, per ὃ, di-
 uinitas ueritates. Homo aliquis, δὲ αὐτῷ dicitur, ut Plato: non autem, ὁ θεός.

μδ. ἴτω ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ ΑΥ
 ΘΕΩ ΤΗΤΩ ΚΥ ΔΕΑΠΟΤΗ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙ
 ΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ, ΚΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ ΠΑΤΡΙ-
 ΑΡΧΗ, ΔΙΔΑΒΩΣ ΑΝΑ ΤΗΡΙΑΣ
 ΧΕΙΡΑΣ ΔΟΘΕΙΝ.

† Παναγιώτατε ημών αὐθέντα, καὶ δεῦροτι
 θρόνῳ τε, θεοπροβλήτε ἀρχιεπίσκοπε κωνσταντι-
 νουπόλεως, νεᾶς ῥώμης, καὶ οἰκουμένης πατριάρ-
 χα· ἐλπίς ἡμῶν εἰς θεόν, ὑψαίνειν τὴν σὺν πα-
 ναγιότητι εἰς ἐτῶν πολλῶν περίοδον· ὡς σύ
 ζῶσιν καὶ καταρτισμὸν πάντες ὁ χριστιανὸς
 πληρώματος· καὶ εἰς ἡμετέραν καὶ χησιν, καὶ ψυ-
 χικὴν ἀγαλλίασιν. Περὶ τῆς ὑποθέσεως οὐκ
 νῆς τῆς μάστιγος, καὶ αὐτὸς ἀντιβόλῳντες καρηβα-
 ρῶμεν τὴν σὺν παναγιότητι. Διὰ τῆς τοῦ μη γέ-
 νοιτό σοι ὡς ἑαυτοῦ. Ἐρὸς γὰρ ἄλλου πῦρ ἐκ
 ἐχομεν καὶ ἀφυγῆν. Διὸ μὴ ὀργισθῆς ἡμῶν, ἀ-
 ναφέρῃς καὶ αὐτὸς περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. ἢ γὰρ
 ἀναίδης οὐκ ἐν γυνή, ἐπὶ καὶ αὐτὸς πρᾶσμοις
 ἡμᾶς ὑποβάλλῃς ζητῶν ἵκανὰ ἀργύρια παρ
 αὐτοῦ τῆς μάστιγος· ὡς χωρισθῆναι αὐτῶν, ἢ μὲν ἄν
 σὴ παναγιότης ἀπὸς εἰλεν ἡμῶν θραύμα· τι-
 μοιοι· ἀλλ' ἐκ βίδα, ὅπως ἀποφῶς ὁ θεὸς ὁ
 ἴσῃ ἐρεῖ· φερ. Εἰκοι γὰρ τῶν κροίσων χρησμῶν
 δοθεῖν· διὸ καὶ αὐτὸς μὴ ἀπαξίως εἰς αὐτοῦς ἐ-
 λαι ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἐτέρων θραύμα, ἀποφῶς ἡ-
 μῶν τὸ ποιητικόν· ἡμᾶς μὲν γὰρ, διὰ τὸ εἶσαι τὸ αἰ-
 δρεῖ αὐτῶν ἀκοντα· καὶ ποροῦνται ἐν ἐπίγει· χῶρος
 παρὰ γνώμην ὁ ἀνδρὸς αὐτῶν, καὶ πινος ἔστι· ἀν-
 θρώπων, καὶ μὴ συγγενὲς τῆς μάστιγος· διὸ ἐξ ὧν ἀμυν
 αὐτῶν. ἢ σὴ παναγιότης, ἐπὶ ἡμῶν κελέ-
 υς νόμος κεφάλον ὀρεῖν, καὶ ἔτω διαζεύχαι.
 Εὐθεῖται πᾶσι τοῖς ἡμετέροις. Ἐκ μὲν ἴης σὴς
 παναγιότητος, δεδιότις τὴν ἐπιπλῶ· ἐκ τῆς ἐκεί-
 νης, ἀπειπόμενοι· τοῖς πρᾶσμοις. Δὸς ἄν σὴ
 παναγιότης τὴν λύσιν ἀμφοτέρως· καὶ ἡμᾶς
 μὲν, ἐκ πρᾶσμοιο· ἐκ αἰνόν· ἢ, τὴν ἡχὸν μάστι-
 γος, ἐκ τῆς πιαύτης γυναικός, ἐκ αὐτῆς ὡς σὴ
 σὴ γὰρ δεξιῶν, καὶ τὸ λύξιν, καὶ τὸ θεσμῶν, ἐν ἐστὶ.
 ταῦτα μὲν δ' ἐλκίσῃ ἀναφέρω τῇ σὴ καὶ αὐτὸς
 παναγιότητι· καὶ μὴ εἶναι βάρος. Διὰ τῶν γὰρ, ὡς
 ἀπλῆ, δ' ἔλκισ, ἀνατῆται τῶν κοινῶν πατρὶ καὶ
 δεσπότη, πᾶς τῆς ὑποθέσεως καὶ τῶν μὲν, ἀ-
 λῆς, καὶ ἵεσπεθῆς δ' ἔλκισ τῆς σὴς παναγιο-
 τητος. Φοῖται ἡμῶν φυλακτικῶν βίῳ πᾶσι.

† κατὰ πάντα δ' ἔλκισ τῆς σὴς παναγιο-
 τητος, λιτῆς καὶ ἐνδύνης δ' ἀμα-
 σκλῶς· φερ. ζ.

M. CRVSI ANNOTA.

Mulier oti-

Lita Rhendina; Episcopus, Theſſalonicenſi Metropolitae ſubiectus eſt. ſuſcripſit hic etiam Damascenus oſa & uaga
 1564. cum alijs, depoſitioni Patriarche Ioſaphi. De muliere φιλῆς ὁ λόγος, Theognis ait:
 Εὐθὺς δὲ γυναικὶ ἀντιφραμεν, εὐδὲν τὴν μάστιγος· Odi, ſi uaga ſit mulier, ſi uirg; uorax ſit:
 ὅς τῳ ἀλλοτρίῳ βέλῃ ἀφραγνῶν· Atq; aliena, ſui prodigus, arua petat.
 Oraculum Croeſo datum, hoc fuit: Κροῖσος, ἔλκιν διαζεύχαι γυναῖκα ἀλλοτρίαν πατρίδαν· E 3 Croc.

SANCTISSIMO NOSTRO DO
 mino Archiepiscop. Constantino-
 pol. nouæ Romæ, Patriarchæ
 Oecumenico.

XXXXIII.
 Lita &
 Rhendina.

Sanctissime Domine noster, here diuinis
 virtutibus exornate, a Deo date Archiepisco-
 pe Constant. nouæ Romæ, Patriarcha Oecum-
 enice: spes nos in Deo tenet, S. tuam ualere
 in multos annos vertentes: ut coagmentetur
 & perficiatur totus Christianorū grex: ad glo-
 riationē nostram, & animorum exultationē.

Salutatio

Iam de negotio illo Matij, denuo refero: &
 rurſus tue S. caput precibus nostris obiuando.
 Ideo ne graue, quæſo, tibi uideatur. Aliū. n.
 patrē, ad quem confugiamus, nō habemus.

Mulier im-
 proba di-
 uortium re-
 cusat, nisi
 pecunia de-
 rur.

Quare noli succensere nobis, eandem etiam
 crabē iterū tibi apponētib. Etenim impudēs
 illa mulier, iterū iterūq; nobis negotia faces-
 cit: dū pecuniā, eāq; nimiam, a Matio postulat:
 si debeat ab illo separari. Sanē tua S. ad nos
 misit venerabile reſcriptū, sed nescio, q. factū
 sit, ut obscure id a Scriba scriptū sit. Simile
 namq; oraculo est illi: quod Croeſo olim datū
 fuit. Quapropter denuo reſcribere nobis ali-
 ter, ne dedigneris: ut ceritō nobis cōſtet, quid
 facere debeamus. Nos. n. quia ipsa a uiro suo
 inuito diſceſſit: & præter voluntatem eius,
 in aliā regionē, cū quodā alieno homine, nul-
 lā cognationē cū Matio habente, pſecta fuit:
 diuortium inter illā, & uirū, eſſe uoluimus.
 Tua uerō S. iubet, nos aliud legis caput quære-
 re, & sic demū separare ipſam. Inde in ma-
 gna difficultate & dubitatione verſamur.
 Nā hinc a S. tua obiurgationē metuimus: il-
 linc uerō, ſcelēſta huius vexationib. defati-
 gati ſumus. Soluat ergo tua S. nodū utriusq;
 nos, ab importunitate mulierculæ: illū uerō
 miſerū, a ſocietate improba uxoriū, liberan-
 do. Nā penes te eſt: ſoluere ne uelis, an ligare.
 Hac ego demisſe denuo ad S. tuā refero: quā
 ne moleſta accidāt ualde oro. Quia enim tu,
 cōmunis noſter pater et dominus es: ideo nego-
 tium, ut uilis ſeruum, iterū cū fiducia tibi pro-
 pono. De hiſce, ſatis. Deinceps uerō, pia tua,
 Deo acceptiſſimæ, preces, omniuita noſtra
 propugnaculum ſint.

Obedientiſſimus S. tua ſeruus, Lita & Rhen-
 dina Damascenus. Februar. 3.

Cræsus, Halyn superans, magnam perueret opum uim.
Suum ne Regnum eueriet, an Cyri? Euentus demum docuit, quod suum: sicut Herodoti lib. 1. legimus.

† ΚΤΡΙΩ ΘΕΩΔΟΣΙΩ.

με.

† Γρηγοριώτατε καὶ λογιώτατε, ἄγε πρῶτον
τάριε τῆς ἀγίας τῆς χριστεῖς μεράλης ἐκκλησί-
ας: ἐν ἀγίῳ πνεύματι καὶ ἀγάπῃ τῆς ἡμετέρας
πρότητος: χάρις, εἰρήνη, ἔλεος, καὶ ἐν ἄλλοις
πλεον, ἐπεὶ ἐχόμεθα σοὶ ἀπὸ θεοῦ. Γίνωσκε ἡ αὐ-
θεντία σου, ὅπως ἐν ταῦθα εἰσὶν τρεῖς συνοικέ-
σται: ἀπὸ ζήτησιν καὶ ἐρεθισμῶν, εἰς εἶναι εὐλο-
γῶν καὶ νόμιμον, ὅπως γινώσκωμεν: καὶ τινὲς ἔχουσιν
ἀμφιβολία, ἢ γίνοντο, ἢ οὐκ. Διὰ τὴν ἁφρο-
μεν εἰς τὴν αὐθεντία σου θαρροῦντως, ὡς ἡμετε-
ροι κατὰ πάντα, ἐνός ἐκείνου τὴν ὑπόθεσιν ἐγ-
χεῖρας καὶ ἀποδοῦναι ὅπως ἐξέλεος ἡμῶν ἡράματα
πατριαρχεικῶν, καὶ ἐπισείλης. δηλοποιῶντα ἵνα
καθενός, εἰς εἶναι εὐλογῶν, καὶ γινώσκῃ.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον συνοικέσιον ἔχει ἕτως.
Τὸς ἀνθρώπους ἀρραβωνήσονται γυναῖκα μὴ ἱε-
ρολογίας, καὶ ἡπιότα χηλὶς: ἐμεσολάβησεν ἡ
φίλημα: καὶ μετ' ἑαυτὸν αὐτὸς αἰὲρ ἀπέθανε.
νῦν ὁ πρῶτος ἐξ ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ ἀποθανόν-
τος, ζητᾷ λαβεῖν τὴν ἀρραβωνίασιν καὶ τὴν
δυνάμει, εἰς εὐλογίαν.

Τὸ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁ νόμος ἐστὶν Κωνσταν-
τίνος, ἀνδρὸς ἐξ ἀποκρίσεως βασιλείας πει-
δίον, τὸν ὅτι ἰωάννην, ἀνδρὸς ἐξ ἀποκρίσεως καὶ ἄλλου
παιδίου ἄλλου πατρὸς, ἀπὸ ἐκείνου γινώσκῃ, δὴ μὴ
τρίτον ὁ νόμος. ἔχει ὁ αὐτὸς δὴ μὴ τριῶν ἀδελ-
φῶν, ὁ νόμος ἐστὶν μαριαν: καὶ αὐτὸς ἀνδρὸς ἐξ ἀπο-
κρίσεως τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ δὴ μὴ τριῶν. ἄλλος
ἂν ἀνδρὸς ἐξ ἀποκρίσεως αὐτοῦ ἀπὸ ἐκείνου βασιλείας.
καὶ ζητᾷ λαβεῖν αὐτὴν ὁ ἰωάννης εἰς γυναῖκα.

Τὸ δ' ἄλλο τρεῖς. Γαμβρίας καὶ γυναῖκα ἀδελ-
φῶν χρηρῶντες, ζητᾷσιν ἵνα λαβῶσιν εἰς γυ-
ναῖκα δύο ἀδελφῶν, ὅπως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν
τῶν γινώσκῃ ἀκωλύτως. Καὶ τῶν ἐκείνων, ἐπεὶ
δὴ ἐστὶν ἀμφιβολία εἰς τὸ μέσον: διὰ τὸ ἀσύγ-
χνητον, καὶ τὴν καθενός τὴν γινώσκῃ: αἰσφρο-
μεν αὐτὸ τὴν αὐθεντία σου, καὶ εἰς τὸν ἡμῶν μετὰ
ἡραματοκρίσεως καὶ ἡράματα πατριαρχεικῶν
δηλοποιῶντα ἵνα καθενός τὴν ὑπόθεσιν: ἡ εὐλο-
γῶν ἐστὶν, ἢ οὐκ. ἔλλομεν ὅτι τὸ τῆς ἁφροῦς δὴ μὴ
ον, ἀσφραγῖς καὶ λαβεῖν, καὶ ὅταν σὺ θεῶν ἀγία
αὐτὴν παραγινώσκῃ: πάλιν χρῶσθαι ἐσμεν
ἐκχαριστῆσαι τὸ μισθὸν τῆς κατὰ σου. ὑμεῖς προ-
τὸ ὑπάρχον κατὰ πάντα, ἡλπίζομεν ὅτι, καὶ
δὴ δὴ τῶν τῶν παναγίων τῶν ἡμῶν δεσποτῶν καὶ
αὐθεντῶν, τῶν οἰκουμενικῶν πατριάρχων (ὅτι καὶ δι-
λαβῶντες περὶ σκηνῶν, καὶ νοητῶν κατὰ πᾶσαν
μεθὰ τῶν ἀγίων αὐτῶν χεῖρας) ὅτι τὸ πρῶτον, ὅ-
τι καὶ καὶ ὡς ὁ θεὸς καὶ ἡμεῖς καλῶν, ἐρχόμεθα ἐ-
νός.

D. THEODOSIO.

XXXXV.

Ganne.

Doctissime disertissime, S. Protonotarie san-
ctæ Christi M. Ecclesiæ: in S. S. fili dilecte hu-
militatis nostræ gratiā, pacē, misericordiā, &
quicquid salutare, optamus tibi à Deo. Sciat
D. tuas, hic existere tria cōiugia: de quib. quæ-
sio et scrutatio habeatur: nū rectū sit, & legi-
timum, ut procedāt Dubitat. n. qdā, fieri ne
debeat, nec ne. Ideo fidet ad te scribimus, tā
q̄ nostrū intimū, sigillatim de uno quoq. quō
se habeat: eaq. subijcimus, ut nobis Patriar-
chicū impetres Rescriptū, mittasq. ex quo cer-
tiores de singulis, consentanea ne iuri sint, ut
fiant, reddamur. Primi itaq. cōiugij forma
hæc est. Quidā, arra sibi desponsat mulierē, ac-
cessione cōsecrationis, & fasciæ collaris, nec nō
osculi: nec multo post idē, diē suū obijt. Nūc au-
tem, primus ipsius Patruelis querit, quomo-
do ducat illam desponsatam defuncti. De
hoc quæstio est, num rationi congruum sit.

II. Alter casus, hic est. Quidam suscepit à S. Ba-
ptismate puerum, nomine Ioannem. Idem
suscepit & alium puerum, alio patre natum,
diuersæ familiæ, Demetrium nomine. Ha-
bet hic Demetrius sororem, nomine Ma-
riam: non susceptam à susceptore fratris eius
Demetrii. Alius enim ex diuino lauacro su-
scepit eam. Hæc Mariam in matrimonium
Ioannes ille petit.

III. Tertius casus. Vir qdā & sororius eius am-
bo vidui, volunt uxores ducere duas soro-
res. Quod sanè, meo iudicio, legibus uetitū
nō est. De his tribus, cū in contrarias partes
disputatio, in medio sit: referimus ad D. tuū:
ut, omni confessione discussa, singulorum ve-
ritas nobis pateat. Fac igitur, ut per hunc la-
torem mittas nobis Patriarchæ sententiā
scriptā: quæ nos de uniuscuiusq. horum ue-
ritate certiores faciat: procedere ne debeant,
nec ne. Mittimus unā scriptionis mercedem,
Aspra XII. qua accipe. Quod si, deo iunante,
istuc uenerimus: amplius nos debitores agno-
scemus, grata mente pro labore tuo satisfac-
endi. Vestri enim toti sumus. Speramus etiā,
precibus sanctissimi nostri heri & domini, Pa-
triarchæ Oecumenici quem & reuerenter ad-
oramus, & manus eius mēte duntaxat no-
stra salutamus) nos primo quoque tempore,
quod nobis commodum Deus dederit, ventu-
ros, si uixerimus. Quod enim id nō sit nunc:
causa

Salutatio.
Trium que-
stionū ma-
trimonia-
lium solu-
tio, ex Pa-
triarchæ
queritur.

II.

II

Merces
scriptionis.

Veniam
go breui
et potiori

νδ θανάτῳ ἐπὶ τὰ νῦν διεποκόμεθα ἀδ' ὡς
τοὶ καὶ ἀχαμνοὶ (κύριος οἶδ' αὖ) ὡς τὸ ἐμάθετε καὶ
ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ σύγγνωτέ ἡμῖν.

Ταῦτα μὲν, Διὰ τὸ παρόν, ὃ ἡ θεὸς τῆς εἰρή-
νης εἰη Διὰ τῶν καὶ Διὰ φυλάττω σε, ὑγίαν καὶ
ἀνεπηρέαστον, ψυχὴν τε καὶ σῶματι, βίω παντί.
τὸ θεῶν μακαλῶ σε, σέβου πρὸς ἡμᾶς
ὅσον τὸ σὺν τοῦ κατεροῦ ὅτι καμνεὶ χρεῖα.

† ὁ γὰρ πᾶς παχώμιος.

causa est hæc, quòd valetudine minus bona,
sed debiles sumus: sicut et demonit, & nostri
nobis id indicarunt. Veniā ergo nobis date.

Hæc, impræsentiarū. Interim Deus pacis
conferat & custodiat te sanū & illæsum,
tum animo, tum corpore, per vitam omnem.
Rescriptum, quæso, quān primū poteris,
ad nos mitte: quia opus est.

Ganni Pachomius.

M. CRVSII ANNOTAT.

Γάμος, ἔστιν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνάρησις καὶ συνηλίκωσις τῆ βίῃ πάντων: βίῃ τε καὶ αἰνῶν ἀμείνῃ κοινῇ.
Nuptiæ sunt maris & femine coniunctio totiusq; vitæ consortium: iuris diuini & humani communica-
tio. Basilic. lib. 28. Tit. 4. cap. 1. ἐὰν ἐπιλησὼν ὁ μνηστὴρ τὸν μνηστῆρα, ἐν τῷ τῆς μνηστείας καιρῷ: καὶ μετὰ τὴν, sponsorū,
εἴη τῶν ἀμφοτέρων τελευτῆσαι συνῆναι τὸν μνηστῆρα ἀνατρεῖται, καὶ τὸ ἡμῶν ἔχει ὁ σὺν. Si sponsus
osculatus est sponsam tempore sponsalium: ac deinde alterum horum mori contigit: dimidia pars donationis
renocatur: & dimidiam persona superstes retinet. Eiusdem libri Tit. 3. cap. 16. ὁ ἀπὸ αἰνῶν βαπτισματὶ & διὰ
μὲν, ὁ διδάσκει αὐτὸν ὑπερὸν πρὸς γάμον ἀγαγεῖται: ὡς διδοὺν θυγατέρα αὐτῷ γενόμενον, ἢ δὲ τὸ ταύτης
θυγατέρα, ἀλλ' ἢ δὲ ὁ γόνος αὐτῆς. Qui aliquant' ē S. Baptismate suscepit: non potest eam sibi matrimo-
nio iungere: utpote, quæ ipsius filia sit facta. Nec item matrem eius, aut filiam. Sed nec filius eius. Eiusdem lib.
Tit. 5. cap. 17. ὁ γὰρ ἀντὶ τοῦτο, hodie XXXX. Ecclesias habet.

Nuptiæ

Filia spiri-
talis.

† ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ.
τάτω ἀγία προτονοταρία καὶ μερῶν τῆ χει-
ρὸς ἐκκλησίας, ἐν τῇ
δοθείτω.

HONORATISS. ET DOCTISS. XXXXVI
S. Protonotario magnæ Christi Ec-
clesiæ, reuerenter tradatur.

† ὁ τοῦ ἐκκλήσιας καὶ λογισμοῦ, ἀγία προτο-
νοταρία τῆς μερῶν τῆ χειρὸς ἐκκλησίας, ἡ
μοι κατὰ πνεῦμα ἀγαπητὴ θυγατέρα καὶ λογί-
αυ δ' ἐστὶν ἡμῶν. Περὶ ὅσων ἐμὴν ὡς ἡ-
μῶν καὶ εἰδομένη αὐτῶν, εἰς βαρελὴν γεμάτην, ἀ-
πὸ τῶν καλῶν, ὅπως ἔχουμεν καὶ πάλιν, ἀπὸ τῶν
διωκόμενων, ἐρλῆμας. Εὐλόγοι καὶ τὰ ὅσα
εἰς, ὡς περ ἀπὸ τῆς εἰρήνης: καὶ ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν πλ-
λά. Στελλόμεν καὶ τὰ ἐν τῇ ἐκκλήσια καὶ λογισμῷ.
τὰ ἀγία μερῶν λογισμῶν, μία καλὴ ὁ-
ξος: διότι μερῶν ἀγαθῶν ὅσον εἰρήνη διὰ
τὸ παρόν. ταῦτα Διὰ σὺν τῷ κατὰ: ὃ ἡ θεὸς τῆς
εἰρήνης, εἰη ὑμῖν καὶ ἡμῖν ἀδελφῶν, εἰω παντῶν.
† ὁ τοῦ πᾶτος γὰρ καὶ χαρῆς παχώμιος.

Doctrina & eloquentia politissime, sancte Acetum
Protonotarie magnæ Christi Ecclesiæ, fili mi-
hi secundum spiritum dilecte: precationē fau-
stā cape à nobis. Aceti, de quo significasti, cas-
dum tibi mittimus plenum, de optimo gene-
re, quod habere potuimus. Si quid amplius e-
rit, in quo tibi inferuire possimus: præcipe no-
bis. Accepimus et pisces, à te missos, pro quib.
magnas agimus gratias. Mittimus etiā hono-
ratiss. & doctiss. viro, S. magno Logothetæ, po-
culū aceti: quoniam nullū maius vas in p̄sētia
inueniri potuit. Hæc, raptim: Deus autē pacis,
sit vobiscū & nobiscū cōtinēter, in omni vita.

Pisces acce-
pti.

Humilis Antistes Ganni & Chora,
Pachomius.

E 4 M. Cru.

M. Logotheta, Hierax est: nobilem uxorem, Cantacuzenam habens, πολυτιλὸς ἰματισμὸν ἔχων, τὸ δ' ἐξ (inquit Symeon Sethus) τὴν τῆς τροφῆς ὄρεξιν ἐγείρει: βλάπτει δὲ τὴν ὄψιν: ἐκτρέφεται τε τὴν τῶν ἀφροδισίων ὄρεξιν, καὶ ἰσχυρὰ τὸ σῶμα, τὰς παχεῖς καὶ γλίσχρας χυμὸς ἀπὸ τῆς ἐν πυρὶ ἐκδύσεως, σὺν τοῖς ἐπιτιθέμενον, λυσίτελει: καὶ τὴν γαστέρα ἐπέχει. Vixit hic Symeon sub Imp. Michaelo Duca: qui à 1071 usq; ad 1081 imperauit.

Hierax.
Aceti usus.
Symeon Sethus.

μζ. † ΤΩ ΕΝΔΟΞΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΣΟΦΩ

τάτῳ κυρίῳ θεοδόσιῳ, καὶ προτονοταρίῳ
τῷ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἀνα χείρας
αὐτῷ δὺλαβῶς δόθει.

CLARISSIMO ET SAPIENTIS-
simo D. Theodosio, M. Ecclesiæ
Protonotario. In manus ipsius
reuerenter.

XXXXVII.
E monte
Atho.

† Ενδοξότατε, σοφώτατε, καὶ πάσης τιμῆς ἄξιε
κύριε θεοδόσιε, καὶ προτονοταρίε τῆς μεγάλῃς
ἐκκλησίας τέκνον, καὶ ἡραπηνείου πνευμα-
τικόν, δέσποτα τῆς παναγίας θεῆς, ἵνα ὑμῶν
κατὰ τὸ διὰ τῶν ἀνθρώπων: σὺν πάνσι τοῖς ποθῶ-
σι σε ἐν ἀληθείᾳ, ἰδοὶ πόνην, ὡς σοφώτατε: ὅτι πλ-
λὰ ἐχάρην τῇ χάριτι: καὶ ὁ κύριος ἐπὶ δόσει
εἰς σε: καὶ ἐδώρηται σοι σοφίαν τὴν ἀληθινὴν,
ὡς πολλοὶ ὀπίθου μὲν, οἱ δ' αὖτε ἐπὶ τῇ χάριτι
τῇ πατρὶς χαράσσονται: καὶ ἡρώδης λίαν
τὴν σὺν τῇ χάριτι, τὴν φράσιν, ὡς ἐχέει. ὅμως ὑ-
περδωχαρισῶ σοι: ὡς τέκνον μοι ἦς, ὡς ἀδελ-
φόν, ὡς γνήσιον, παῖτα οἱ ἀπὸ μέντοι, σὺν ἐμοὶ
ἀδελφοὶ πάντες, ἐχέμεν τὸν μισθὸν τοῦ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ: καὶ ἐξ ὧν ἀκρίβης, τὸ
ἐφ' ὅσον ἐποίησατε ἐν τῷ τῶν, καὶ τὰ ἐξ ἧς. Διὰ
μικρὰ ἢ ἐν θυμῷ, σέλνω σοι χαλιδία τρι-
άντα, τὰ δέκα μὲν, διὰ τὴν σὴν μεγαλειότητα:
αὐτὰ ἐπὶ τὰ δέκα, τὰ κυρίῳ γεωργίῳ, τὰ
μικρὰ λογιζέσθαι: τὰ δ' ἄλλα δέκα, τὰ κυρίῳ
ζῇ ἀνδριᾷ, τὰ ἀδελφῷ αὐτῷ, ἔχοντα δὲ μεγά-
λη φροντίδα καὶ δι' ἄλλο τίποτα: καὶ ὀλίγον
ἐλαίου. Ἀλλ' ὁ κύριος οἶδε, μεγάλη ὑστέρα σὺν
ἐχομεν διὰ τὴν αἰσῶν, ἀπὸ ἐλαίου, καὶ ἀπὸ ἄλ-
λα τίποτα, καὶ εἰ θέλει ὁ κύριος, εἰς τὸ νέον λα-
δὶ φρενέωσιν, καὶ διὰ τὴν ἀντιπῆλιν, καὶ δι'
ἄλλας ἡραπηνείας, ὅσον ἡ δόξησθαι ὑπὸ θεῶν
βοήθειαν καὶ σὺν αὐτοῖς ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ
εἰς τὸν δεσπότην, καὶ ἐχέμεν ἀνάγκην, ἢ ἄλ-
λῃ βοηθείᾳ: ὡς ἀδελφὸς καὶ βοηθὸς πάντο
τεῖνα ἐξέμεν τὸν μισθὸν διὰ τῶν: καὶ τὴν δόξα
εἰς αὐτὸν ἡμῶν πάντοτε, ὡς ἂν ἀναπνεύσωμεν.
ὁ ὅς θεός τ' εἰρήνης ἔστω μὲν σὺ, εἰς πάντι.

† Θεοφάνης ἱερομόναχος καὶ σὸς πατὴρ κατὰ
πνεῦμα, χαράφει.

† Πᾶσι πόνην καὶ τῶν, ὅτι πλὴν χρόνιος, πλὴν
γὰρ: καὶ ἐποίησαν ἡμᾶς οἱ φιλοθέιται, ἐπὶ τῶν
αἵματων φαζόντων: καὶ ἂν παύονται πῶσαι
ἡμᾶς ἐπὶ τῇ χάριτι τῆς πρώτης. Τοῦτο
βατομ (ὡ γὰρ καὶ ἡλίο) ὅν παῖτες καὶ ἄπας
ὁ κόσμος ἐπὶ σῶμα: ὅτι βεβαίως καὶ ἀνυπό-
πῳς ὡς, καὶ ὑπάρχοντα, τῆς λαύρας: αὐτοὶ
ἰδί.

Clarissime, sapientiss. & omni honore digne,
D. Theodosi, M. Ecclesiæ Protonotarie: fili mi
dilecte spiritualis: precor tibi à Deo opt. max.
salutē animi & corporis: tibi, inquit, tuig, ue-
ro desiderio flagrantib. Scire te velim, sapien-
tissime: mihi magno fuisse gaudio, gratiā di-
uinitus tibi inspiratā: qua tibi donata est ve-
ra sapientia: cuius multi sunt cupidi. Vidi n.
literas à te exaratas: vehementerq; genus cō-
positionis & elocutionis sum admiratus. Ideo
gratias tibi incredibiles ago: unaq; ut meo si-
lio, ut fratri germano, cunctisq; mei fratres: & q
bus cōmunia mecū sunt exercitia. Habes, qui
gratiā tibi referat, in die illo: quo ad dextrā
stans, audies illud: Quatenus uni fecistis
horū, & que sequuntur. Ad aliquantulum
aut nostri recordationē, mitto tibi cochlearia
30. quorū decē, tua D. retineat: altera tōδε,
D. Georg. minor Logotheta, capiat: reliqua
verò, D. Adrianus, eius frater. Valde quoq; o-
perā dedi, ut aliquid amplius mittere: salte
oleū. Sed Dominū testor, magnā in p̄sentia pe-
nuriā hic nunc esse, in olei, in aliarū rerū. At,
uolente dominō, quando noui olei perceptio
fuerit, tua etiā D. & aliorū amicorū, rationē
habebimus. Tu pro donis, quib. à Deo instru-
clutus es: queso, nostris etiam, qui hic uiuūt, fra-
tribus opitulare: quando uel apud Oecumēn-
cū, uel alibi, tuo eis opus erit auxilio. Fac itā-
quā frater, quouis tempore ad auxiliādū para-
tus: ut mercedem capias duplicem: gratiarū
certē actionem à nobis perpetuam, donec ani-
ma sp̄rauerimus nostra. Deus pacis dator,
tecum sit per uitam omnem.

Theophanes Hieromonachus, tuus secun-
dum spiritum pater.

Addo etiam hoc. Plaga nobis longo iā tem-
pore à Philotheitis inflēta, nondū cōsannit:
sed adhuc sanguine stillat. Nondū tamen illi
desistunt: quin aliterum priore peius vulnus
imponāt. Crabatū (ὁ cœlū & terrā) de quo toti
mūdo cōstat: pinuisse, et pinere certū, absq;
omni cōtrouersia ad nostrū monasteriū ipsi
nunc

Precatio
fausta.

Tibi de tua
eruditione
gratulor.

Et pro me-
ritis grati-
as ago.

Cochlearia
mitto.

Commen-
donor tibi

Defensio-
nem vobis
Philothei-
cas peti-
mus.

Matth. 25.

ιδιοποιῶσι νῦν· καὶ βαλοῦν πῦρ, καὶ ἔκαστον ἀπα-
σαι τὴν ἐξοχὴν καὶ ἐσωχλὴν τῆς τόπικης καὶ ἰδίω-
ξαν οὖν ἡμετέρους ἀδελφούς· καὶ ἃ παύοντες
πλεον. Γρηγορίου δὲ καὶ τῆς δεσποτικῆς διαγραφῆς
μάται· ὅπως ποιήσῃ, αὐτὸν καταπαύσαι τῆς
κακίας, καὶ συνδράμειν, ὡς συζυγίᾳ τῆς
λαύρας· καὶ ὑπερμαχιστοῦ· ἵνα τὸν σέφανον
λαΐσης· ἵνα μὴ καὶ τὸ κακὸν πρόσω Διάβη.

vendicant. Itaq. ignem iniecerunt: & quic-
quid vel extra eū locū est, vel intro spectat,
cōbuserunt: nostrosq. fratres inde eiecerunt:
nec sinē iniuriæ faciūt. Scribimus etiā ad D.
Patriarchā ea de re: ut illos à malignitate sū
moneat. Ibi & tu, ut commilito noster, succur-
rere cœnobio & propugna: ut corona tibi im-
ponatur: nec malum ulterius serpat.

M. CRVSII ANNOTAT.

Extra, inscriptum alia manu erat: ἀπὸ ἀγίου ὁσίου μονῆς λαύρας τῆς ἀγίας ἀθανασίας: id est, ex mōlis sancti (qui
olim Athos erat, à Xerxe professus) Monasterio Laura sancti Athanasij. Sigillum, extrinsecus impressum, fa-
ciem tanquam S. Athanasij, cum pectore ad cingulum usq., cerā alba, sine chariula, habebat: ubi liera, ad de-
xtram, ΘΑΓΙΟΣ· ad sinistram, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. λαύρας huius conditor Athanasius, temporibus Niceph. Pho-
ce uixit: anno scil. 961, & inde. Tunc in Atho, cœnobio condita. Vocatur autem ἁγίου ὁσίου, quia τὸν ὁσίου ἐν
αὐτῷ ἐκαστομένους, ibi sunt 22. Monasteria: in quibus, Hieromonachi & Monachi circiter quater mille. In
maioribus sanē Monasterijs, trecenti circiter: in minoribus, ducenti, alicubi etiam quinquagenis accedentibus:
in minimis, centeni, aut centeni quinquageni. Sunt in eo monte etiam Eremitæ, ut & Ascetæ, circiter mille.
Colunt hortos, vineas, arbores. Fertur ambitus eius, milliarium circiter C L. Isthmus, unius milliarij, περὶ
λας dicitur. inter alia Monasteria, est etiam ibi ἡ φιλοθέου μονή, insulam Thasum spectans: de cuius Monachis,
hoc loco Theophanis querela est. Idem in alia Epist. scribit: μεγάλως ἐπερὰ χθονὶ ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων
ἐν τῇ τῆς φιλοθέου σεβασμῆς μονῇ, διὰ μερῶν τινῶν τόπων, ὅν ἔχουσιν ὑπαλαί εἰς τὸ καλὸν ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς·
καὶ μεγάλως ἡμᾶς ἐφορτύνειν ἐν ταῖς ἀνάγκαις. In summo vertice, ἀνωτατῶν degunt. Pendunt omnia Monasteria, ne ul-
lam molestiam Turcæ, inferant, quotannis alcorum duo millia, ex decemofynis Christianorum. Hæc, partim
ex D. Theod. partim ex Theophane, partim ex Gerlachio.

Laura, Mo-
nasterium
S. Athana-
sij.

Mon. S.
seu Athos.

† ΤΩ ΕΝΤΙΜΩΤΑΤΩ ΚΥΡΙΩ ΘΕΟ

μὴ. δοσίῳ, καὶ πρωτονοτάριῳ τῆς χριστιανί-
καλης ἐκκλησίας, εὐχαρίστη.

HONESTISSIMO VIRO, D.
Theodosio, M. Ecclesiæ Christi
Protonotario.

XXCVIII
Callipoli.

† Τιμιώτατε χρησιμώτατε, καὶ ἐν χριστῷ ἡ-
μῶν ἀγαπητὴ ἀδελφε, κυρθε θεοδότης, καὶ πρω-
τονοτάριε τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας· τὸν
ἐν χριστῷ ἀσπασμὸν δότονέ μου σοι, σιωπῶν ὁ
γυνεῶν σοι πονηρῶν. καὶ δέομαι τὸν Θεόν,
τῶν ὑγιαίνοντων καὶ ἡμῶν, τῆς εὐδαιμονίας μακρο-
θυμίας καὶ ἀντοχῆς. Ἰννοκέντιον αὐθιγνῶν, ὅπως ἐν
τῇ καὶ ὑπερβαλὴν πύλιν κατέκασσε οὗτον ἀμ-
πελώνας τῆς καλλιπλοῦς αἰῶνος σὺν ἄλλοις γε-
γονοῖν πύλιν. καὶ Διὸς τῆς ἐκκλησίας οἱ ἔχον-
τες, οὗ καλὸς αἶνός, Διὸς τὸν ἐρχόμενον χρο-
νόν, ἐπιμήθει· καὶ τὸ καλὸν ἀσπράξ. τὸ μέτρα
καὶ ἐπικρίνα, διὸ ἔχει ὑπομένειν, εἰς ὁλοκλήρην, καὶ
εἰς τὴν καὶ τὴν τεύχεα, εἰς ὁλοκλήρην οὐ μὴ
σὺ τὸν σιωπῶν γεμίσθης, καὶ δόξῃς ἰλο-
μεῖσθαι, τὸ ἀνέχον. Ταῦτα δὲ εἰς τὴν εἰρή-
νην καὶ τὴν ἡμῶν ἰσχυρίαν· ἐλθόντων ὁ μὴ τὸ σιωπῶν
ἐν πύλιν, καὶ ὁ δὲ ὁ καλὸς βέλτερος ἡμῶν εἶναι· ἀλλ'
εἰς τὸν χρονοῦ παλαιότητα τῆς ἡμῶν δεσπο-
τικῆς θελησῆς ὅλως ἡδὲ αὐτῶν ἀναγνώμεν, λέγων
τὸ ὅτι εἰς ὁ πατριάρχης, εἰς τὸν ἐμὸν δασίτην εἰ-
σὲν γένεσθαι, εἰς ὁ σιωπῶν τὸν πατριάρχου αὐ-
τῶν βασιλῆος, εἰς ὁ δὲ ὁ αὐτὸν τὸν πατριάρ-
χον.

Honoratissime & præstantissime dilectè no-
ster in Christo frater. D. Theodosi, M. Ecclesiæ
Christi Protonotarie: salutem in Domino pre-
cor tibi, & generoso socero tuo. Precor etiā De-
um, ut ualeatis cū tota domo, tam corpore, q̃
animo. Valemus nos quoniam concessu liberali
patientiq. Dei. Notum tibi sit, Domine: ni-
mia prauina & g. la adustas esse vineas Cal-
lipolēos: quō alias factū non sit. Quæ causa
est, ut, qui bona uina habent: ea in aliud tem-
pus, cellis clausis, referunt. Preciū itaq. boni
vini nūc ita creuit: ut mensura uiginti Aspris
vendatur, & amplius. Ideo patientiā habe,
suis. Tempore uindemia, si modò bonū fue-
rit mustū: implebimus, Deo uolente, nos, tibiq.
mittemus. De hoc satis. Quod si de nobis etiā
quæris: veniens huc Metropoli, nullo modo
pacem colere uult: nō ne aspicere quidem,
nedum legere, Sanctissimi nostri Rescri-
ptum: sed dici. Quid intendit Patriar-
chā? In meam domum introducere Sacerdo-
tes? Patriarcheum suum curret: in ea se ia-
cet aula. Rex, qui ei Patriarcheij curam cō-
misit:

Salutatio.

Gelu uites
laxæ.

Metropoli
te inquit
tudo.

οὐ δ' ἔδωκε καμὲ πῶς ἐκκλησίᾳς. Ἐπαρεκά-
λεσαι γὰρ αὐτοὺς μετὰ τινος τῆς πολιτείας χρι-
στianῶν, εἰρηνεύσαι μετ' ἡμῶν· καὶ ὅσα ἠθέλησεν
ἀλλ' ἔδ' ἐσωφρονήσῃ με· καθέξομαι δ' αὖ ἡσυχά-
ζω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡὲν ὅπως ὁ πατριάρχης
μόνος μὲν αὐτοῖς ἐρχεται νῦν καὶ ὁ ἰωάννης, ὁ
ἐμὸς ἀντίπαλος· καὶ μέλλει ἐλθεῖν εἰς τὸ δεσπότη-
τιν· καὶ ὑπερμαχίσαι, καὶ αἰετρεῖσθαι τὸ πᾶν τῆς
ἐκκλησίας. Καὶ ἔχει κατὰ νῦν, ὡς ἀδελφῶν
πιστάτε, εἰ μὴ πῶς λόγος· αἰετρεῖσθαι πάντας
τοὺς δεσποτῆς κατὰ ἰδίαν, ἵνα γινώσκῃ καὶ πᾶς,
ὅσα μοι ἐσηλές γεράματα, ἐδείκνυται· καὶ ὅσα
ἐλπίσῃ σοι πολλὰ. Τοῦ κυρίου κῶνος, καὶ τῆς μη-
τρὸς αὐτῆς, καὶ πάντας τοῦ φιλεῖντος σοὶ χαί-
ρετω καὶ εὐχόμεθα. Ἐρῶσιν ἐν χριστῷ, ἀδελφῶν
φίλτατε.

† ὁ οἰκονόμος Θεοφύλακτος, καὶ ὁ
κατὰ πάντας.

mist: idem etiam mea fidei tradidit has Ec-
clesias. Hortatus sum eum, adhibitis aliquot
ciuitatis Christianis, ad pacem nobiscū: sed
noluit. Imò ne rem quidem ullam mecum a-
git: sed quietus in Ecclesia, quā Patriarcha
attribuit, sedeo pro me solus. Nunc etiam i-
lluc venit Ioannes, aduersarius meus: aditu-
rus ad Dominum nostrum, propugnandi cau-
sa, & illud de Ecclesia refutaturus. Tu in me-
moriam habere, ut frater fidiſſimus. Si in mediū
oratio uenerit: seorsim hæc Patriarcha annū-
cia, ut ſciat. Ceterum, quas mihi literas miſi-
ſti omnes accepi: magnasq; gratias ago. Con-
ſtantem, unā cum matre ipſius, & omnes a-
micos tuos, ſalute & bonā precatione impera-
uor. Vale ope Chriſti, fratrum chariſſime.

Oeconomus Callipoleos, tui ſuiſſi
dilectiſſimus.

Ioannes,
ipſius deſe-
ſor.

Salutatio
amicorum.

M. CRVSII ANNOTAT.

Diſtat Callipolis quatuoridui à Conſtantinopoli: quæ forte ſunt 36, leucæ aut lib. 2. cap. 2. Beloniſt eſt. D. Theo-
doſius, centum miliaria illinc diſtare dicit: quod etiam uno die, in ſuo Exarchatu, ab inſ. Chalce nauigauerit: & be-
nigne à Sacerdotibus, qui ibi ſunt, exceptus fuit: Chriſtianis denique ad mille mibi habentibus. Ait, eam eſſe re-
gionem habere ciuit. Orientis Lampſacum. Belonius magnam ciuitatem, muris carentem, perhibet: habitatam à
Græcis, Iudeis, & Turcis. Vincam ibi uidit, ſepties in anno fructum maturum ferentem. Foris in campo cernun-
tur, ſpecie collium, ſepulchra ueterum Thraciæ Regum. Autographo autem huius Epistolæ inſcriptum eſt
Καλλιπὸς πόλις, ἐν θράκι, Anno 1365. Amurates primus, LX. millibus Turcarum Helleſpontium
traiectus, per ſpeciem ferendi Græco imp. auxilium, Callipolim expugnauit. Inde Philippopolim & Adrianopolim
cepit. ſcripta eſt hæc Epistoła, poſtquam Theodoſius mēſe Nouemb. 78. nuptias celebraſſet, anno proxime in-
ſecuto. In alia enim Epistoła, anno 8. (ut conſiſcio) ſcripta, inter exccatas deſtitutione pluuiæ, idē hic Oecono-
mus ſcribit. Οἱ ἀμπελῶντες ἡμῶν ἐξῆλθον ὡς ἀπὸ τῶν ἀνοβρίων καὶ ἐν ἀπολαύσει καὶ παρρησίᾳ (νῦν & εὐδαι-
μονίᾳ) καὶ τρυφῇ καὶ μετὰ τὴν ἀντοβρίαν, ἀπὸ τῶν ἀνοβρίων. Μετὰ τοῦτο, conſiſcio ex Gerlachio
aliquantū plus 6. Vuirtembergiciſis menſuris eſſe.

Callipolis

Amurates

μὲν. ΤΕΙΣ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΟΙ ΘΕΟΔΩ ΕΝ ΜΑΝΥΣ ΤΗΕ ΟΔΟΣΙ, Μ.
σὺν, καὶ πρωτονοτάριος τῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, ὁ καὶ βῶς δ' ὡθίη.

Ecclesiæ Protonotario,
reuerenter.

XXXXIX

† Εὐλαβέσασθε πρὸς τὸν πατέρα τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας καὶ ἐπεθεσάμενος, καὶ κατὰ πνεῦμα
ἀγαπήνῃ τῆς ἡμετέρας πατριάρχης· πέποιθα εἰς θε-
οῦ καὶ δέομαι, εἶνα ἐσὴν περὶ χρόνι. ὁμοῦ τῆς
γεράφης σὺ ἐλάβας, καὶ ἐκατέλαβας, ἀμεί, ἀδελ-
φί, καὶ δοῦναι εἰς τὴν μητρόπολιν· ἀμεί, ἀδελ-
φί, ἀπὸ τῶν πρὸς τὸν πατέρα καὶ γεράφης, δέομαι
ἐλπεῖν αὐθιγνότητα σε. ὁμοῦ δ' ἐπεθεσάμενος
ἐνθέμισι, ἐλπεῖν σε καὶ τοῦ ἀβιβαρεῖν, εἰς τὸ
διστάξαι καὶ ἐπὶ τῇ καὶ ἀντοβρίᾳ, καὶ ἐπὶ καλ-
λά καὶ καλῶς. Ἐρῶσιν, καὶ ἡμεῖς.

† τὸ πεινὸς Βάρνης, ἀκακί.

Reuerende Protonotarie M. Ecclesiæ. D.
Theodoſi, fili ſecundum ſpiritum dilecte hu-
militatis noſtræ: ſicut ſpero in Deo, ſic etiam ro-
go ipſum, ut ſis longæuus. Literas tuas accepi
& legens intellexi. Verum, quia non ſedeo in
Metropoli: ſed ſegi de loco in locum, nihil, ne
Epistolā quidem, miſi ad D. tuam. Attamen,
ut aliquantūla apud te ſit recordatio noſtri:
mitto tibi per Libetū Nauarchū, in pera in-
ſutum aliquantum lentis & fabæ. Valeudi-
ne bona utere.

Humilis Metropolitæ Barnæ, Acacius.

Τ Ω

M. CRV-

Variā
Salutatio

Silentij
cuſa

Monachos
multos

Ο μετροπολίτης Βάρνης, Ερπέντω ἔγιπός τις. Sic extra, huic Epistolæ inscriptum erat. Die S. Martini Papæ, anno 1444. Vladislavus, Rex Vngariæ et Poloniæ, apud Varnam occubuit, ab Amurata superatus. Antea, Chri-
stiani hanc ciuitatem, et alias, occupauerant. Η δὲ Βάρνη (inquit Laonicus lib. 6) ὡς ἐπολιούσα το προσεχόμενον
καθ' ὁμολογίαν: ἢ δὲ καὶ καὶ ἐν τῇ, ἐλπί: προσβυδόντων τῶν παίωνων καὶ ἀναβαίνοντων ὑπὸ τῷ τῷ. Scripsit
Philip. Callimachus de pugna Varnensi librum.

Varna, olim
Dionysio-
polis.

† ΤΩ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟ-
ΛΙΤΗ. Ιωαννίνων ἐγχειρομένη: σεπτεμ-
βριῳ δ. ιν. θ.

SACRATISS. METROPOLI-
ta Ioanninorum.
Septemb. 4. Indiæ. 9.

L.
Constanti-
nopoli.

† Πανιερώτατε μητροπολίτα ἄγιε Ιωαννί-
νων, ἡμέτερε πᾶτερ ἡ δεσποτα: εἴης ὑγιαίνων,
τῇ πάντοτε ἀγαθῇ καὶ κυβεργάμει. ὡς
ὑγιαίνων καὶ ἡμεῖς, θεῶν μακροθυμῶντες,
ἐδιδόχων ἱερῶν σε. Διαβεργάμειν γε φω-
σοι, ὅτι ἐμακαρίζῃ ὁ παναγιώτατε πατριάρ-
χης, κύριος μητροφάνης, τῇ δ. τοῦ παρόντος
αὐγῆς. μηνος, ἡμερᾶς, ὥρα α. τῆς νυκτός: καὶ
πάλιν ὁ κύριος ἱερεμίας, ἐκαθίσεν. λοιπὸν,
γεράφω σοι, οἶον ὡς ἐμὴ δὲ τῇ γεράφῳ μου:
να φρονήσης ἀποστῆλαι πᾶ ὁ φερόμενος, ἀ-
παραιτήτως. Εὐὰν γὰρ αἰδώς γνήτη: καὶ με-
γεῖα, να ἐξοδιάσω οἶον θεῖν: να ἐλθῶ αὐτῶν,
κατὰ ὁρῶν βασιλικῶν: να ἀρχῶ καὶ πᾶ-
σαι αἱ ἐξοδοὶ ἐπ' αὐτῶν σε: καὶ να βλαστοφῶ
καὶ δικαίως εἰς τῇ πανιερωτάτη σε: διότι, ὡς
βλέπω, ὅτις καὶ με κακοῦμεν, εἰς τῇ ἀμοιβῇ.
Εὐρωσ. τὸν πρῶτον, καὶ τὸν ἀνέψιόν
σε, προσπαροῦμεν ἐν χριστῷ. σεπτεμβρ. δ.
ι. θ. Τὸν ἀδελφόν μου, δεξιόθεν, κύριον νικη-
φόρον: καὶ ἀπασθονεῖς ἡμῶν. Ελάλησα καὶ
πρὸ αὐτῶν εἰς τῷ, ὅπως σε γεράφω: καὶ φι-
λίω σε πρ.

Sacratissime Metropolitæ Ioanninensis,
pater & Domine noster: sis saluus, omnipotē-
te manu te gubernante. Valemus etiam nos,
Dei longanima benignitate, & precibus tuis
sanctis. Paucis tibi significo, sanctissimum Pa-
triarcham, D. Metrophanem, in beatas sedes
receptum esse: idē, nono die proximi Augusti
mensis, Feria tertia, hora noctis prima: ite-
rumq. in throno sedere D. Hieremiam. Dein-
de moneo te, quamprimum videris hanc E-
pistolam: statim operam des, ut huc mittas,
qua debes, perempta omni reclamatione mo-
raq. Si enim secus feceris: necesse erit, me de
meo sumptus facere: & de mandato Regio-
stus venire: ut ita omnes expensæ, in te reci-
dant: egoq. in S. tuam iure inuehar: quoniam
ut video, qui male facit, parem gratiam reci-
pit. Vale. Protopsaltē, & consobrinum tuū,
salutamus in Christo. Datum Septemb. 4. In-
diæ. 9. Diaconum humaniter excipe, D. Ni-
cephorum: nostrōq. nomine saluta. Locutus e-
tiā cum ipso de his, quæ ad te scribo, sum: ut
hominem complere, & amicum tibi ad-
iunge.

Patriarchæ
Metroph.
obitus.

Debiti ex-
actio.
Salutatio-
nes.

† ὁδὸς κατὰ πᾶν, θεοφάνης ἱερο-
μόναχ.

Tua D. studiosissimus, Theophanes
Hieromonachus.

Ioanninorum Antistes, olim Episcopus erat, τῷ ναυπάλῳ πᾶσις ἀπὸ τῆς, cum pluribus alijs Episcopis,
subiectus. Nunc idem, pro se Metropoli est. Ioannina, Actolice urbs, olim Caplōpe dicebatur: ut Laonicus lib.
ait. Eam Carolus Tochijs (ut apud eundem Historicum lib. 4, est) Amurata secundo tradere coactus est. Me-
trophanes hoc loco, h. Aug. mortuus scribitur: quem Solomon Schmeichlerus ii. Aug. mortuum scripsit. Sed
formis eo die sepultus fuit, ἡμεῖς τρεῖς, seu Feria tertia, dies Martis est.

Ioannina C

να. † ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-
τάτῳ, ἡ ῥήτορ μακάτω, κυρῶ Ιωάννη τῷ ζυ-
γομαλᾷ: ἐν τῇ μητροπόλει τῷ ἀδρια-
νῶλεως, δοθήτω.

ERUDITIONE ET ELOQVEN-
tia ornatissimo viro, D. Ioanni Zy-
gomala: in Metropoli Adriani
nunciamenti.

LI

† Τιμώτατε, λογιώτατε, τῷ ὄντι ῥήτορ, καὶ
κατὰ πάντα ἡμέτερε, κύριε Ιωάννη ζυγο-
μαλᾷ:

Honoratissime & eruditissime, Rhetor nobi-
lis, nobis longè charissime, D. Ioanne Zygo-
mala:

Salutatio.

μαλὰ χάρις εἴη σὺ τῇ ἐντιμότητι, καὶ εὐρίῃ,
καὶ ἐλεως, ὡς δὲ δεῖ παντοκράτορι. ἡ δὲ
πεφθαρμένης υγιείας ἐν Κωνσταντινῶν πόλει, ἡ-
νωθῆναι τῶν πατριωτῶν μητροπολίτη κο-
ρίνθου. Καὶ ἐξ ἀμφοῖν μενυθεῖς, ὁ ποτε κη-
σαρίας, καὶ ἐλεγχθεῖς, καὶ ὡρανευθεῖς
πλεῖστα, ὑφ' ἡμῶν, καὶ ὅλως ὑποχέτο δ' ἐναί-
σοι τι, μάλλον δ' ἐπαυτεῖ ὡς σου Φλαβία
δεῖκα: ἀπερὶ αὐτῆς δ' ἀνακακοῖς δεδωκεν,
ὡς φησι. Διὸ καὶ ποίησον, ὡς χρεῖς. ὅν δ' ἐ-
μαθήτης, πρὸς δεῖ, μὴ ἀμελεῖς ἀλλὰ πᾶ-
σι ἡνώμεν, ἐν ἱππελῶν καὶ καθαρῶν συ-
νηθῇ, ἀπὸ δ' αὐτοῦ: καὶ ὅν τ' ἐκείλους κα-
λογήσῃς ἀπὸ τῆς τοῦ κρείττονος θείας. αὐτοὶ
ἡ δ' ἑαυτὴν, θ' αὖτις ἀφικέσθαι, ἀλλ' ἔγωγε
δομεῖν τὸ τέλος. Σὺ δ' ἐ, Νικόλαε, πώλησον
τὰ κορσία, καὶ ὡς σοὶ ἐπαρήγγειλα: καὶ ἐ-
πίβλεπε τὰ ἀμπελία, καὶ δ' οὐτέρου αὐ-
τά. Καὶ σὺ, Δημήτριε, ἀπὸ δ' αὐτοῦ ἱππελῶν:
καὶ ἐπίβλεπε καὶ τὸ κελδοῖον. Σὺ δ' ἐ, ἐφημέ-
ριε, βλέπε τῆς ἐκκλησίας τῶν ἀκολουθίαν,
καὶ τὸ κελδοῖον. Καὶ ὡς πάντα τὰ παλαιὰ ἱπ-
πελῶν ἀπὸ δ' αὐτοῦ. ἡ δὲ γὰρ δόξα ἐλῶ
ὑμῶν θ' αὖτις βιβλία καλίστα. Δομεσχε,
ἱππελῶν τῆς ἀκολουθίας, καὶ τῆς ἀπὸ δ' ἑσ, καὶ
μὴ ἀμελεῖς. Τῆς ἐντιμότητος καὶ ὁ γυνε-
σάτης ἀρχοντας καὶ κληρικῶν ἡμῶν, καὶ ὑ-
μᾶς ἅπαντας, εὐλογῶντες εὐχόμεθεν. Μα-
ρίω ιη.

† Ἀδριανῶν πόλεως Ἰωάσαφ.

ceres, & sacri ordinis viros, ac vos vniuersos, salute feliciq. precatione nostra impertimur.
May XVIII. Adrianopoles Ioasaphus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Adrianopolis, p̄ magna urbs est, minime munita, uilibus ædificijs: plena aut negotiationis p̄sertim Iudeorū.
Extra eam, fluius satis magnus & piscosus est, nomine Maritza. Ex peregrinatione Melchioris Seidlitz. Adrianop-
Maritza, olim Hebrus uocabatur. Adrianopoli, etiam p̄sbi, & dōs (Orēstias) nomen est: ut Laonicus lib. 1.
ait. Eam urbem Amuretes: primus, sedem Regni sibi constituit 363. Episcopatus habet, ἀρχιεπισκοπῆς, σὺν ὁπο-
λίω, τρεβζίνω. Hic Ioasaphus postea Patriarcha fuit.

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΗΜΩΝ ΑΥ
ΘΕΙΤΗ, ὡς δ' ἐσπότη, καὶ οὐκ ἐμνηστικῶν πατριάρ-
χη, εὐλαβῶς καὶ προσκυνητῶς
ἐγχειροθέτη.

† Παναγιώτατε ἡμῶν ἀρχιεπίσκοπε καὶ δ' ἐσπότη
οὐκ ἐμνηστικῶν πατριάρχη: δ' ἐμνηστικῶς προσκυνῶ
τῶν παναγιότητων. Πάλιν, δ' ἐσπότη με, ἀπὸ
ἐρχεται ὁ κύριος ἰωάννης ὁ βασιλεὺς, ἀπὸ πνα
συμφωνῶν: ὅπως τ' ἐσυνεφάτησαν. Καὶ διὰ
τῆς,

SANCTISSIMO NOSTRO
Domino, Patriarchæ Oecumeni-
co, summa cum reuerentia
reddatur.

Sanctissime nosse here ac Domine, Oecu-
menice Patriarchæ: reuerentiam tuæ sancti-
tati, in seruis, exhibeo. Deinde ad S. tuā uen-
nit Ioannes Bastares, cogente quadam ca-
lumnia, qua nonnulli ipsum presserunt.

Quocirca

τῶν, δ' ἔσονται με, βοηθησὺν αὐτῇ ἐργῶ καὶ λό-
γω. ἵσως γὰρ θεὸς βοηθήσῃ, καὶ παναγίῳ σου δι-
χῶν, ἀλγίμῳ λυρωθῇ τ' ἀδίκῃ στυφάντιας.
Πλὴν, δ' ἔσονται με, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ἐτοίμηται,
μετ' αὐτῶν σινελεύσιν. ἀλλὰ διὰ τὴν ἡμέ-
ραν, ἧς ἀπέσταλές μοι ὁ κύριος νῆκ' ἔχει, ἐγε-
νόμην καὶ αὐτῶν καρτερικῶς διὰ ἡμερῶν ὁ-
λίγων: ὡς καὶ ὡς σοὶ προσέγραψα. Ομοίως
καὶ τὸ θράμμα τῶν κυρίων νῆκ' δηλώσει σαφέ-
στερον. Πλὴν τὰ ἄσπρα, τὰ δὲ γόνομεν αἰαντι-
ρήτως. Ἀλλ' ὁμῶς ἐχομεν ἐξ ὁδὸς πολλὰς. Διὰ
δὲ τὰς ἐλαίας ἦτον προσβοδημῖα φορτία
δύο. καὶ ἐστὶ καὶ ἐγὼ φορτία τρία. καὶ ἡ δι-
χῆς ἡ ἀγία, ἔσω μετ' ἡμῶν, ἀμύν.

† καὶ δὲ αὐτῶν τῆς παναγίῃς σε πωγώ-
ταινῃς, Γαβριήλ.

Hoc loco, rotundum sigillum impressum erat: in cuius interiore circulo, turris Templi: & u-
trinq, sancta facies, cum pectore. Circa eum, & intra exteriorem, circulum, hæc uer-
ba. † Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΩΓΩΙΑΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ. Li-
tera (ut & iconis linea) alba: reliqua verò nigra.

M. CRVSI ANNOTATIONES.

Huic Epistolæ à tergo inscriptum erat: ἀπὸ πωγωιανῆς, πόλεως ἐπαύλῳ θεοσεβότῳ. A Pogoiana, ciuita-
te supra Theſſalonicam. Ad singula item 4. latera eiusdem pagine, totidem cruce. De calumnia, quàm de-
testabile malum, lege Luciani scriptum pulcherrimum περὶ διαβολῆς.

Pogoiana.

† ΤΩ ΤΙΜΩΤΑΤΩ ΑΓΙΩ ΠΡΩ-
τοπρεβίτῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας,
κυρίῳ Θεοδώτῳ, ἐγχα-
ρισμένη.

† Τιμώτατε καὶ ἀγαθώτατε, ἄγε πρωτο-
πρεβίτε τῆς καθολικῆς τῆς χριστῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, κύριε Θεοδώτε, ἐμοὶ ἡ λῆαν περὶ ἐπι-
βητῇ ἀδελφῇ ἐν κυρίῳ: χαίρει ἐν χριστῷ τῷ
θεῷ, καὶ ὑγιαίνει, καὶ τῶν πειλημῶν σωτη-
ριῶν, ὡς αὐτὸς εὐχάιοι: ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς εὐ καὶ ὑ-
γιῶς ἐχομεν: φυλαττόμεν τὴν παντοκρατο-
ρικὴν δυνάμει εἰς ἅρτι: ἐκλιπαρούμεν τὸν
θεόν, ἵνα ὑγιαίνῃ καὶ ἡ σὴ αὐθεντία, εἰς τέρψιν
καὶ χαρὰν ἀληκτὸν ἡμετέραν, τῶν ἐκ μείσεως
ψυχῆς φιλονεικῶν καὶ ποθεντῶν τῶν σὺν λο-
γιστάται.

Εὐχόμεθα ἐστὶν τῶν καθαρῶν φίλων, ὅταν ἀ-
κούσωμεν τῶν ὑγῶν τῶν φίλων, σικρῶν σφρα-
δῶν, καὶ ἀγαλλεσθαι: καὶ σοὶ ὁπλιτισμῶν γινε-
ται τῆς ἀγάπης, εἰς καὶ πόρρωθεν τὰ ἀρχα-
σι. Περὶ τῆς περιγυαλείας, καὶ ἐν τῇ λυ-
μῇ, καὶ ὡς μετὰ μὲν περὶ ἐκείνης. καὶ γὰρ ἐν
τυχῶν αὐθροπῶν πιστῶν, πέμψῃ σοὶ πάντα
ἕως τῶν νῦν, ἀλλὰ πάντα κατὰ νῦν ἔχω: καὶ, ὅ-
ταν αὐθροπῶν διημερῶν: ταχιστα δόπος ἡλε-
σοί, ἀπὲρ φησὶς ἡμῖν πάντα. Οὐκ ἔγω δ' εἰς τὸν
θεόν

Quocirca tui muneris est, Domine mi, opitu-
lari ci tū uerbis, tū factis: si foris, Deo bene
iuvante, tuisq, sanctis precibus, innoxius dis-
cedat, improbissima sycophantia solutus.
Sanè paratus eram, ut et ipse una venirem.
Verum effecit Epistola quadam, mihi à Do-
mino Nino missa: ut rursus per aliquot dies
retentus fuero: quemadmodum ad te antea
scripsi: & Epistola Ninci clarius indicabit.
Veruntamen Aspra, citra recusationem pro-
fero. Interim sustinemus expensas multas.
Ad oliuas quod attinet: curati ad mittendū
erant duo fascies: quibus ego fascies tres ad-
didi. Tuis sanctis nos precibus commendo.

Pogoiana Archiepiscopus, S. tue
seruus, Gabriel.

Intercessio
pro Ioan.
Bastare, sy-
phanticè
delato.Excusatio
cur non cū
comitatus
sit.Oleum
missio.

LAVDATISSIMO S. PROTO-
notario magna Ecclesia D.
Theodosio.

Virtute & doctrina commendatissime, S.
Protonotarie catholice Christi magnæ Ecce-
siae, D. Theodosi, frater mihi in Domino pla-
nè desiderabilis: salve beneficio Christi Dei,
& vale, cum charis tuis liberis, ex sententia
& optato: quandoquidem nos quoque bona
valetudine sumus: conservante nos omni-
potente benignitate etiam nunc. Itaq, Deū pre-
cor, ut & tu rectè valeas: & inde nos perpe-
tuum capiamus gaudium letitiāq: qui te in-
tino quodam animi affectu diligimus: desi-
derioq, præstantis tue eruditionis teneamur.
Consuetudo quippe verorum amicorum est:
ut, quando amicos rectè valere audierint, le-
titis omnibus exultent: nec amicitia obliui-
scantur, quamvis locorum intervallo longio-
re ab illis disjuncti sint.

De cetero, qd ad negotiū attinet necessariū,
nobis à te mandatū nō est, qd ullā eius causa
solicitudine capias. Tacet. n. adhuc nō miseri-
mus tibi omnia: factū id inde est, quod non
dū hominē nactus sum fidelē. Nihilominus
tamē omnia in memoria habeo: atq, ubi ido-
neū hominē fuero nactus: celerrimè, quacūq,

III.
Poleaninā.Precatio
fausta.Non e-
nim ami-
ciam loci
distantia
distant.Mittam, qd
mandasti.

F. mi

Θεός, ὅτι πάλαι σε πολυαῖσω σὺ μετὰ τῆ πα-
ναγιωτάτης καὶ ἀφωτέρης Θεοφανείας· καὶ ἁ-
δης καὶ τῆς ἡμετέρας Φιλίας. Εὐαγγελικὰ Φι-
λονεικία ἐλάλησα αὐτῷ· ὡς δὲ ἔκρινες· συγ-
γνωθί μοι τῆς πᾶσις ματος. Πάντ' ὅτι ἐγὼ ἡμῶν
αὐτῶς τῶν κακῶν. Καὶ ταῦτα μὲν. ἔρρωσθ' ἐν
κυρίῳ, ἀδελφε· περὶ πᾶσι. ἰ. κ. ζ.

† ταπεινὸς ἐπίσκοπος Πολιανῆς,
Γεράσιμος.

M. CRVSII ANNOTAT.

Autographo inscriptum est: ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης, πολיאίνης, Episcopatus Thessaliae, Poleanina.

vd.

† ΤΩ ΤΙΜΙΩΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ.
τάτῳ ἀγίῳ πρωτοπρεβίτῳ τῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, κυρίῳ Θεοδοσίῳ, τιμί-
ως καὶ ὑγιῶς δο-
δεῖν.

† Τιμώτατε καὶ λογώτατε, ἀγίε πρωτο-
πρεβίτε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, κύριε Θεοδό-
σιε· χαίροις ἐν κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ υἱαῖνοις, τῇ
χαρίτι τῆς Θεῆς καὶ ἡμῶνς ὑγιαίνουσιν εἰς ἁρ-
πικὴν δαΐμονα τῶν θεῶν, τῶν ὑγιαίνειν τῶν σὺν
πρὸς τῇ πολλῇ εὐερίᾳ καταρτισθῶν καὶ ὡφέ-
λειαν τῆς καθολικῆς τῆς χριστιανικῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας· καὶ εἰς ἡμετέραν χαρὰν καὶ πᾶσι μα-
τρὶν θυμῷ δῶν. Γνωστὸν σοὶ ἔστω, ὅτι ἐτημέ-
αθηκα, καὶ ἔλθω πρὸς ἀπὸλαυσιν τῶν φίλων·
καὶ ναὶ ἔσμεν καὶ τῶν δεξιῶν. Καὶ ἔρχο-
μεν ἐλθὼν σαλονίκην, ἐν ψυχραθήκῃ· καὶ ἐ-
φοβήθηκα, νὰ ἔλθω. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀ-
γιος ὁ πολיאίνης, Δεῖν ὑμετέραν αὐτῷ δεξι-
αν καὶ ὡς ἀγγέλου καὶ ἡμῶν· νὰ ἡδ' ἂν πε-
ρὶ τῆς ἡμετέρας ἐπιστολῆς. Καὶ ἀντιχρὶστος
ὁ ἀγιος ὁ πολיאίνης, καὶ πρὸς ἀμὰ νὰ δι-
γάλη· ὡς καλῶς σε Δεῖν ὑμετέραν ἀγάπην,
δεῖν φετα καλὰ· ὅτι ἔξορμεν, ὅταν θελῇς καὶ
ἐραπῆς· βαθεῖς καλῶς θεοῖν ὡς ἀπαντῶν.
καὶ ἡμεῖς ὑμετέροις ἐσμεν καὶ πᾶσι πᾶσι. Στελ-
λομέν σοι εἰς μικρὰν ἐνθυμησιν μικρὸν τι. Διὰ
τὸ βάρος τῆς οὐδ' (κύριος ἡδ' εἰ) δὲν ἐτίλα-
μεν ὡς ἰσχυρότερον· καὶ δέξου αὐτὸ, καὶ πάλιν
χρῆσται ἡμᾶς. Καὶ ταῦτα μὲν. Ὁ δὲ Θεός
τῆς ἀγάπης εἰμὶ τῆς σῆς τιμωτῆτος.

† ταπεινὸς κίτρος, ζωσιμᾶς, καὶ σὸς
ἀδελφός ἐν κυρίῳ.

ΤΩ

M. CRVSII ANNOTAT.

Citros, olim Pydna fuit. Eius Episcopus, Thessalonicensi Metropolitae pareat.

Spero, me
istuc uentu-
rum.

Lapso mi-
hi ignosce.

Poleanina.

LIII.
Cirro.

Salutatio.

Nequic-
quam ten-
tavi, istuc
uenire.

Sed pro
Poleanina
Antistes
nit.

Ei studi-
gratificari

Munusculi
boni com-
le.

Cirro.

SAN-

mibi mādasti, tibi mittā. Spē etiā in Deo habeo: fore, ut celerrimē tuo, sapientissimiq. nostri, cū utriusq. nostrū gaudio, cōspectu fruari ut etiā uideas, quanti te faciā. Idē, quod ad il-
lud attinet: quod ego, nescio quid, contentio-
sius istic de Cirense Praesule dixi: ignoscas
mibi cū errorē, rogo. Omnino ego malorū fui
autor. Hec habēnus. Vale auxilio Christi,
frater exoptatissime. Iunij XXVII.
Humilis Poliana Episcopus, Gerasimus.

HONORE DOCTRINAQVE
præstantissimo uiro. S. Protonera-
rio M. Ecclesiæ. Domino
Theodosio.

Honoratissime & doctissime uir, S. Protono-
tarie M. Ecclesiæ, D. Theodosi: salue per
Christum Deum, & vale. Adhuc enim &
nos benignitate Dei ualeamus. Itaq. Diuina
ramus, ut tua quoq. excellētia ualeat in mul-
tos annos: quō sic instauretur, magnasq. utili-
tates capiat, Catholica Christi Ecclesia ma-
gna: & nos etiā gaudeamus, Spiritusq. xhila-
remur. Notū tibi sit, me in animo habuisse,
istuc uenire, amicorū uisendorū, meiq.
negorij inspiciendae causa. Sed cū Thessalo-
nicam usque progressus essem: horrore corre-
ptus, ulterius pergere timui. Attamen ad uos
proficiscitur S. Poleaninēsis, uobis inferuēdi
studio. Et quoq. nostri negotij inspectionem
commisimus. Huic si opus erit aliquo scripto,
quod apud Patriarcham obtineat: te pro ami-
citiā nostra rogatum uolo, id probē perscri-
bas. Scimus enim, si uelis, & libenter facias:
te prae alio quouis, posse aliquid laude dignū
præstare. Nos uicissim, ad omnia uobis para-
uerimus. Minimus tibi, nescio quid uile,
quō nosti recorderis. Nam propter inuicem
longinquitatem, & difficultatem (nouū Do-
minus) nihil melius mittere potuimus. Id bo-
ni consue: nihilominusq. maiora nos debere
faciebimur. De his, satis. Te Deo, charissimū
fonti, commendo.

Ciri Episcopus humilis, Zosimas, tuus
in Christo frater.

† ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΜΟΙ ΑΤ-
 ΘΕΩΤΗ ΚΑΙ ΔΕΩΠΟΤΗ, ΤΩ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ
 ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ, ΔΟ-
 ΔΕΙΗ.

SANCTISSIMO DOMINO, OE-
 cumenico Patriarchæ.

LV.
 Tornobæ

† Παναγιώτατε μοι αὐθιγὰ καὶ δέωποτα, καὶ
 οἰκουμένη πατριάρχαι παύσαι, θυμὸν ἐξέτατε
 καὶ μολαμπεύετε καὶ πᾶν. ἔτι ἄλλο ἡμῖν, θεῶν
 καὶ ὑψηλόν, ἐκ τῶν πραγμάτων πλεῖστ' ὄνομα:
 ὑγαίνοις μοι, εἰθε ἐξω τῶν τῶν βίβλυ πηρῶν,
 καὶ ἀκαθεκτῶν παθῶν, τῶν σαρκικῶν κινή-
 μαζων. Καὶ γὰρ γὰρ, ὁ σὸς ἐλάχις, ὁ δ' ἄλ-
 ὑγαίνωμαι ἐμὶ τῷ σώματι ἕως τῶ νῦν. ἰσως δ'
 δεκτῆσαι με καὶ ἡ ψυχὴ, δεήσει σε σῶς ἐν-
 πλοῦθ' ἴσως. ἔσιν.

Παρακαλῶ τὴν θμενίαν σε: ὅπως δώ-
 σης θεοφιλῶ τῷ παρόντι θεαματικότητι:
 παρεχόμεν ἄδαν λαβεῖν εἰς γυναικα, πινά,
 τὴν ἀδελφὴν τῆς σωματικῆς ἰότητος. Δίδω-
 σι γὰρ καὶ ὁ νόμος εἰς τὰς λύσεις. Εγὼ δ',
 ἵνα μὴ ἀπ' ἑμαυτῶν δέξω τὰ τοιαῦτα, τοῖς μὴ
 εἰδοσι τὰ θεοματικὰ: δεόμεν τῆς θείας
 βοηθείας σε καὶ καλῆς διποθέσεως.

Εκ πάντων δεῖ, ἡ ἐξεί σε δόχη, ὡς δ' ὄρου,
 μοι χαροδοεῖν.

† Τονόβη Αρσένιος, καὶ δ' ἄλ-
 παναγιότητος σε.

Sanctissime Domine. Patriarcha Oecu-
 menice: mansuetissime, mitissime, in Mundo
 clarissime: omni denique alio, quo te appella-
 re possumus, alio & diuino, laudes tuas ex-
 primere, nomine dignissime: salutē tibi precor,
 ut omnis in vita humana molestia expers sis:
 & ab effractionibus commotionum carnalium
 affectionibus vacuus. Nam ego quoque, tuorū
 minimus seruorū, corpore adhuc valeo.
 Fortasse verò etiam anima mea, precibus
 tuis armata, valebit. Bene.

Precatio
 faulta.

Horior clementiam tuam, orans: ut scri-
 ptum des huic Tabellario: quo potestas cui-
 dam fiat, ducendi in matrimonium quandā,
 quæ est soror commatris illius. Nam tamen si
 lex, huic quaestioni solutionem dat: ego tamē,
 ne priuato id arbitrio statuere videar illis:
 qui, quæ in lege scripta sunt, ignorant: peto
 diuinum auxilium tuum, & prudentem sen-
 tentiam.

Petitio,
 ut cuidam
 liceat foro-
 rem comat-
 ris suæ du-
 cere.

Postremo, me tuis sanctis precibus com-
 mendo: quod erit mihi munus à te gratis-
 sumum.

Sui commē-
 datio.

Tornobi Arsenius, S. tue
 seruus.

M. CRVSII ANNOTATIONES.

Tornobi Metropolitā, unus de tribus est: qui à Byzantina Ecclesia separati sunt, iurisdictioni tamen eius
 subiecti. Vocatur, ὁ τονόβη μετροπολίτης, καὶ ἐξ ἑσθ' ὡς ὁ πατριάρχης, idem Patriarcha nominatur. Episcopo Antistes.
 patus habet tres, & Ecclesias sexcentas. A tergo Epistola, adiectum erat. Στάδιον τῆς παναγιότητος, ἢ ὡς δι-
 κα ἐλάφιον, διὰ τὴν ὄραν. Mito S. tue in presentia, unam pellem ceruicam.

Tornobi

ΝΕΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ.

NOVO PATRIARCHÆ.

LVI,
 E prima Ju-
 niana &c
 Achridis.

Ὁς ἀσπὴρ φαίνος, καὶ λάμπων ἐξ ἑώας,
 καὶ δὴ καὶ ἡλίου ἀυγάζων: ἐξελαμψας, καὶ
 καπρωπτας πάντας. ἐξέχουθ' ἡ γὰρ ἡ χά-
 ρις ἐν χεῖλεσί σε: καὶ γέγονας ποιμὴν τῆς
 τῶν χρεῖς ἐκκλησίας: θεοδιδάκτι, ἰσαπό-
 στολε, λειτουργεῖ τῶν θείων μυστηρίων: πά-
 σης γνώσεως αὐθιγὰ, ἀκρεμῶν ἀρχιερέων,
 ποιμὴν τῆς ὁρθοδόξης πίστεως: καὶ καθε-
 γητὰ τῆς ἀγίας καὶ θεοφραγῆτης κωνσταν-
 τίνης πόλεως, νέας ρώμης. Γὰρ ἐξέδρας ἐδα-
 φιάζων καὶ δ' ἐλκὴν προσκυνησὴν, νεμομεν
 τῇ σήμερίᾳ θείῳ τη. Τολμῶν ὁ δ' ἄλ-
 σης μεγίστης ἀγισσώης, δέωποτά μου ἀ-
 γιε, ἀναφύω: πᾶς δ' ἐξωρὼν ὁμῶν ἀγίων,
 καὶ

Velut stella lucida, ab Oriente splendens,
 et solis instar fulgens: tu emicuisi, & illustra-
 sti omnes. Effusa est enim gratia per labia
 tua: factus es Ecclesie Christi pastor: o diuini-
 tus docte, Apostolorum similis & par, diuino-
 rum mysteriorum administer: omnis cogni-
 tionis flos: rame eximie Pontificum, recte si-
 dei Pastor: sancte & diuinitus protecta Con-
 stantinopoleos, nouæ Romæ, Præceptor. Quæ
 ergo in more posita est, humilem seruilemq;
 reuerentiā tuā maximā diuinitati tribuimus.
 Sumo etiā mihi hoc, ego tuæ maximæ S. ser-
 uus sancte Domine mi, ut referā precib. tuis
 sanctis, & rescriptis tuis uenerādis, nostros
 F 2 omnes

Gratulatio
 ad nouum
 Patriarchā.

καὶ μετὰς τῆς ἐκείνης σφραγίδος, εἰρήνην δὲ οἱ πάντες μετ' ἡμῶν· ἀρχιερεῖς τε καὶ κληρικοὶ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας· καὶ εἰρηνικῶς τυγχάνω ἕως τῆς δευροῦς ἀπαντας. Ἐκ δὲ τῆς ζη-
 γοῦς τῶν ματρίκι, πολλὰς συγχύσεις καὶ σκαῖδαλα μετ' ἀπανδύσαν. Προφασίζεταί καὶ λέγει εἰς πάντας· ὅτι τὸν ἐδ' ὅσες ζῆαμα, καὶ τὸν ζῆαφαις ἀδελφὸν καὶ συλλει-
 πηρογόνον, καὶ σεβασμῶν αὐτῶν. καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅτι καὶ ἐν ἡμεῖς ἐσμ' ὡς ἐν ἡμεῖς, δ' ἔσονται ἅγιος· τὸν καὶ θη-
 ρημίσιν, καὶ δ' ἐδ' ὡς ἐν ἡμεῖς· καὶ ταλαιπώρως τῆς ἐκκλησίας, νὰ ζῆαφαις τοιούτης γενέας. Καὶ οὐκ οἶδα, ἀλλὰ γε μου ἡ παναγιότης σου τὸ ἐξῆαφαις τὸ ζῆαμμα αὐτῶν· ἡ μόνον τῆς ἐπισημῆς αὐτῶν, καὶ προφασίζεταί εἰς τὸν κόσμον. Τὸ δὲ πρὸς ὅσον τῆς αὐτῆς ζῆαφαις, σὲ τὸ κομίζω, νὰ θεωρήσης αὐτῶν. Καὶ, εἰ μὴ τὸ ἐπισημῆς ἀληθῶς· δηλοποιήσαι τίμιόν σου ζῆαμμα, νὰ γινώσκω. Εἰ δὲ οὐκ ἐπισημῆς αὐτῶν· ζῆαφαις, ἀντιβελῶν τὴν παναγιότητα· ὅτι οὐκ ἔχω τὴν ποιήσαι ἐκ τῶν πολλῶν σκαῖδ' ἄλλων αὐτῶν· καὶ ἐκ τῶν ἀνέμων, τὰ πεμαξίμια, τὰ δ' ἐπὶ τοῖς ὀνομαζομένοις κα-
 τὰς· καὶ τὰ γαυρήλ, τὰ πρῶτον κορετ-
 ζάς. Καθ' ἡμεῖς καὶ ἀποφασισμένοι ὄν-
 τες ἐκ τῆς σωδ'· καὶ μὴ τε κληρικοὶ προ-
 δέχονται αὐτῆς, μὴ τε ἀρχιερεῖς συμφορῶν μετ' αὐτῆς. ἐπανασκάνονται μετ' αὐτοὺς τὸν ζηγῶλον τὸν ματρίκι· καὶ ποιῶσιν τὰ σκαῖδαλα, καὶ σιωχῶν τὴν ἐκκλησίαν Θεοῦ. Διὸ πρὸς καλῶν καὶ ἀντιβελῶν· ποιῶσιν ἡμεῖς, καὶ ζῆαφαις τίμιόν σου ζῆαμμα εἰς πᾶσαν τὴν ἡμετέραν ἐπαρχίαν· καὶ ἐξωστρίκισον αὐτῶν, καὶ παίδ' ὄσον αὐτῶν, ὡς δ' εἰ· ὡς καὶ ὡς οὐκ ἔχον ἐξωστρίκισμους εἰς τὸν κατὰ τὴν κυρίαν νικανώ-
 ρον· πτοαράκοντα ἀρχιερεῖς· ἵνα εὐρωμῶν αἰεσιν καὶ εἰρήνῃ ἡμεῖς, οἱ δὲ πλείους δ' ἄλλοι σκαῖ· καὶ μὴ ἐάσης ἡμῶς, νὰ ἐπανδύσιν οἱ ἐχ-
 θροὶ ἡμῶν, σὺν ἐκέρ' ἀγάπης Θεοῦ· μόνον εἰρή-
 νῶσον ἡμῖν καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ὡς εἰρηναρ-
 χης τῶν πάντων· ὅτι οὐκ ἔχω ἐπερὶ, πλὴν
 σε, αἱ δὲ πανάγια καὶ Θεοπιθαί σε
 δὴ χαί, εἰς αἱ μετ' ἡμῶν βίω
 παντὶ ἀμὲν.

oēs pacē seruare: Sacer. inquam, & Clericos
 nostrae ditionis: ac me pace haecenus frui, quā
 tum ad cunctos attinet. Gregorium uero ex-
 cipio, illum Matzucam: qui magna pertur-
 bationis, et multarum offensionum, aduersus
 me autor est. Prætexit is, & apud omnes ia-
 elat: te sibi literas dedisse: & se à te fratrem
 collegamq. scribi: deniq. se à te confirmari. Id
 uero fieri, iustum non est, sancte Domine: ho-
 norari sic eum, qui officio suo motus, & loco
 pulsus, est. Itaq. miseratus Ecclesie sortem
 sum, quod talia scribas. Nec scio, num uerè
 ad me tua S. dederit ei hoc Scriptum: an ipse
 solus fecerit, et tuum nomē obitendat passim.
 Ipsum sanè exemplar ad te mitto, ut id in-
 spicias. Si uerum est te scripsisse: notum mihi
 fac aliquo sacro rescripto tuo, ut sciam. Sin tu
 non scripsisti: etiam hoc scribe, obsecro S. iuā.
 Alioqui nescio, quid agere debeat in totius
 machinationibus: nec non aliorum duorum
 profanorum hominum: Maximi, qui nun-
 quam Antistitis Castoria nomen habuit: &
 Gabrielis, qui antea Coritzanus Præsul fuit.
 Condemnati sunt hi, & munere deiectioni, à Sy-
 nodo: ita ut nec à Clericis recipiantur: nec Pon-
 tifices cum ipsis commercium habeant. In-
 surgunt tamen in nos, Gregorio Matzu-
 ce coniuncti: & dissidia excitant, Eccle-
 siamq. Dei perturbant. Quapropter ro-
 go te, & obsecro: prestes nobis hoc misericor-
 diae, ut literas sacras in omnem nostram iuris-
 dictionem mittas: quibus eos à S. cætu elimi-
 nes, & pro meritis castiges: quemadmodum
 eosdem etiam tempore D. Nicanoris, elimina-
 runt XL. Pontifices: ut hoc modo relaxationē
 à molestiis, & pacem, inueniamus nos exiles
 serui tui: nec permittas, ut in caput nostrum
 ascendant inimici nostri (oro per Deum) sed
 restituas pacem Ecclesie nostre, tanquā pa-
 cis autor per omnia. Nam enim aliud refugium
 habeo, præter te. Sanctissima uero tua, Deoq.
 accepta, preces, semper nobis per omne
 uite curriculum adsint,
 amen.

Vndiq. pax
 apud me est
 sed Grego.
 Matzuca,
 improbus
 est, fauorē
 uū iactans.

Scribe, nū
 uerè iactet.

Eiusdem
 scis sunt
 Maximus &
 Gabriel.

Ergo tu, De-
 mine, Scri-
 pto eos per-
 hibe.

Pacem Ec-
 clesie me-
 reddent.

Humi-

† ο τὰ

ὁ ἁγίος δεχόμενος τὴν πρῶτην ἐκ τῆς
αὐτῆς καὶ ἀρχιδωρ, σωφρονιστὴς καὶ σὺς ἐκ τῆς.
Ex trinfecus Autographi coplicati 4. angu-
lis, totide cruce atramēto inscripta erat.

Humilis Archiepiscopus primæ Iustinia-
næ & Achridarū Sophronius,
tuus cliens.

Viridis subscri ptio.

M. CRVSII ANNOTATIONES.

Conqueritur idē Sophronius, reditus sibi debitos, intercipi ab hoc Gregorio Matzuca. Addit & hoc, post
subscriptionem. καὶ ἡ ὁ γράφης τῶν τῶν, εἰσὶν ἄλλοι οὗτοι οὗτοι, εἰς τὴν παροῦσαν καὶ ἐκ τῆς παροῦσης
μεῖονα μάξιμου. καὶ ἐποῖσα ἰσοῦς, καὶ ἰσοῦς ἀνδρῶν, καὶ μελλοῦσι χροτὰν τοῦ αὐτοῦ αὐτοῦ, ἀνδρῶν εἰς ἐπιστολὰς τῶν
παύτας, καὶ σὺν γήνοας πολλὰς ποιεῖ, ὡς ἐν ἐξῆς τῇ γράφῃ εἰ. Cum hæc scriberem (inquit) intrauit Matzuca
iste impurius Calloriā: & Liturgiā cū Maximo celebravit. Pecerūt Sacerdotes & Hierodiaconos. Quin & E-
piscopos, ἐ quibusvis supra alios creare parati sunt. Ita magnā iste cōfusionē efficit: ut nesciā, quid possum scri-
bere debeam. Ceterū, triū extraordinariorum Episcoporum, quorū in præcedente proxima Epistola men-
tionem feci, unus est etiam ὁ ἀρχιδωρ. Prima Iustiniana, urbs est, ab imp. Iustiniano apud Tauresium ædificata,
urbem Dardanorum, Iustiniani patriam. Dardani autem, Illyriæ populus. Videtur etiam Iustiniana prima, cum
Achridis eadem esse. Iustiniana secunda, Vlpianum est, Dardaniæ urbs, ab eodem Iustiniano instaurata. Sed &
in Cypro, quedam Iustiniana secunda perhibetur: in honorē Theodoræ coniugis, inde orta, sic appellata. Vide
Abrahami Ortelij Synonyma Geographica.

Greg. Ma-
tzuca inu-
it.

Iustiniana
Prima &
Secunda.

† ΤΩ ΕΥΛΑΒΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΣΩ-
φρονιστῇ κυρίῳ θεοδόσιῳ, τῷ μεγάλῳ πρῶ-
τονοτηρίῳ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλη-
σίας, τῷ ἡμετέρῳ κατὰ πάντα,
ἐντίμως δευτέρῳ.

PIETATE SAPIENTIAQVE PRÆ-
stanti viro, D. Theodosio, magno Proto-
notario M. Ecclesiæ Christi, nostro per
omnia, honorificè red-
darur.

LVII.
Melenico.

Scripta Octob. XX.

Οκτοβελίω εἰς τὰς κ.

○ Sigillum cere albæ, sine ulla
imagine.

† Εὐλαβεστάτῃ καὶ λογιώτατῃ μοι κύριε
θεοδόσιε, καὶ ἅγε μέγα πρωτονοτάριε τῆς
χριστιανικῆς ἐκκλησίας: ἡμετέρος δὲ ἐν χρι-
στῷ ὑπερηδιστῆ ἀδελφε: χαίρων εἰς, καὶ
ὁ φερνόμενος, καὶ τῇ παντοκρατορικῇ
δεξιᾷ φρουρούμενος. ἡ δὲ τοῦ πατρὸς ἀνά, καὶ
μαθητῆς, τὸ πάντοτε σὺν ἡμῶν ἀγαθῶν.
καὶ ἐς κόρον ἀπολαμβάνειν τῶν γλυκῶν ὑ-
μῶν σιωπηλῶν καὶ τῶν τῆς ὁδοῦ ἀπολαύσεως.
τῆς τῶν πλεονῶν ἀγαθῶν ἐν τρυφῇ ματαίων. Ἀλλ' ὅσον οἶδ', ὅπως ὁ τῆς διὸς κύβητος, ἐπὶ τῇ
με

Pietate doctrināq, præstantissime Theodosi,
S. Protonotarie magnæ Christi Ecclesiæ: no-
ster, Christo coniungente, frater iucundissime:
salutem tibi precor, & animi lætitiā, omni
potente dextra te protegente. Erat mihi in a-
nimo semper vobiscum, tanquam puerum &
Discipulum, manere, & iucundissima vestra
consuetudine sermonibusq, ad satietatē frui:
nec non bonis honestiq, felicissime urbis deli-
cijs pasci. Sed nescio, quomodo factum sit: ut
Iouis tessera, aliter, quàm putassem, cadens,

Salutatio:

F 2 me ad
me

με πρὸς τριβαλλῶν· γὰρ ὁ ἐπερόγλωσσος, καὶ
 δυσλόγιος, καὶ κωφός. Οὐ γὰρ καμπεῖται περὶ
 λόγους, ἢ μάστιγι· ἀλλ' εἰς αὐτὴν πα-
 ρεοικὸς, ἀλλήλων ἀλλως φέρεται. Ἰαυμάζειν γὰρ
 ἐπέοικεν· πῶς ἢ δ' οὐκ ἔστι τῶν μικροτάτων
 τῶντων κακῶν οἷον οἶδεν· ἀλλὰ τῶν ἐς πόν-
 τιν. Διαβιώεις παρὰ τῶν, ὡς οὐκ ἀνδρῶν σο-
 φώτερε, καὶ φίλων πιστότατων κλεπίσσετε,
 περὶ τοῦ ἐν τεύθει εἶον, καὶ δ' ἀέμινα. καὶ
 ἐς κέρρον κατὰ τρυφῶντων, ὡς ἐδωρήθη πα-
 ρὰ θεῶν ἀγαθῶν, ἐς ἀπείρας λυκάβαντας.
 καὶ ἡμῖν χαρίζεσθαι σὺς γλυκερὰς συλλαβὰς
 μὴ κατὰ κνί, θεῶν φρεσίντος σε, ὡς ἀγαθῶν·
 ἐπεὶ δι' ὧν αὐτῶν, ὡς ὕδαρ οἱ βατράχοι.
 Τῶν γὰρ ἀλγῶν τῶν ποδῶν, ἢ διηνεῖς τῶν
 σῶν συλλαβῶν ἀνάγνωσις ἀποβάλλοιεν αὐ-
 τῶν μνήμην. Συγγνωμότητον, ἀδελφε· ὅτι
 καὶ ὁ δὲ ἐν σιδηροκάστρῳ, ἀδωροῦ τῶν γε-
 φλῶν ῥάψας πέμπω. Τὸν σοφώτατον καὶ
 λογιώτατον μοι, μέγαν διερμυλὸν τῶν ἡμε-
 ρῶν μετὰ τῆς ἐκκλησίας, ἀσπάζομαι ἐν χει-
 ρῶν, καὶ πάντας σου φίλους.

† ΜΕΛΟΝΙΚΑ ΜΕΘΟΔΙΟΥ, καὶ σὸς κα-
 τὰ πάντα.

Melenici Methodius, ex
 asse tuus.

M. CRVSII ANNOTAT.

Triballi, alij Bulgari putantur: sed Nicephoro Gregore Seruij sunt: quia libro eius 9. cap. 15. Michael Bul-
 garie Rex, a Crate (Rege) Seruiorum, praelio uictus et captus, perit. Strummitze (inquit idē lib. 8. cap. 20.) Triballi,
 Pascha celebrari uidimus: ἀντιφῶν, καὶ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡμῖν συνῆσαν. καὶ γὰρ τοῖς ἐν αὐτῇ, τοῖς δὲ σὺν αὐ-
 τῇ, καὶ ῥυθμὸς, καὶ μέτρα ἡμελῆς ἡρᾶς ἡμῶν ἀλλῶν βαρβαρῶν ἡσυχαστῶν γλῶττι καὶ ὡς τὰ πολλὰ· καὶ ὅτι μάλιστ' αὐ-
 τοὶ ἀφ' οὗτος προσήκοντα σκεπτομένη. In talibus locis, nulla doctrina, nulla elegans musica, est: sed barbaria, scapha
 et ligo. Eudoxia, Arcadij Imp. uxor, cōcionibus S. Chrysostomi offensa, odijs ipsum persecuta est: ita, ut is tan
 dē Cucufum Armeniae abire exul coactus fuerit. Qua de re, Sozomenus lib. 8. et Georgius Cedrenus. Item, Le-
 genda Greci manu scr. Codicis Augustani, Symeonis Metaphraste de uitis Sanctorum, mense Nouembri, co-
 piosē. Magnus Ecclesie Interpres, a Patriarcha creatus fuit 1576. Ioan. Zygomalas, Theodosij pater, festo
 Paschi, quod fuit April. 22.

† ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-
 τῷ, τῷ ῥήτορι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας,
 κυρίῳ θεοδόσιῳ, καὶ ἡμετέρῳ ἀδελ-
 φῷ, ὀλαβῶς καὶ τιμῶς
 δοθέντι.

PIETATE ET ERUDITIO-
 ne insigni Oratori Magne Eccle-
 siæ, Domino Theodosio, fra-
 tri nostro reue-
 rendo.

† Εὐπρόσπετε, σωετώτατε, καὶ σοφώτατε,
 ἐν λόγοις καὶ ῥάμμασι, κύριε θεοδόσιε ῥή-
 τωρ καὶ ἡμετέρῳ κατὰ πάντα ἡδύτατε ἀδελ-
 φῷ, καὶ ἀρετῇ φίλῳ, ἐν κυρίῳ χαίροις. Τῶν
 αὐτῶν πάντων σε δ' ἐλκὺς περιστρέφει· καὶ δ' ἐ-
 μεθ' αὐτῶν ἀληθινῶς θεῶν ἡμῶν, ἐκ ἀμαρτω-
 λῶν εἰς μὴν· ἵνα εἴης ὑγιαίνων, καὶ ὀτυχῶν ἐς
 πάντων ἀγαθῶν καὶ σωτηριῶν διδόνων, καὶ
 πατρὸς σου, τῆς χάριτος καὶ προσβολῆς τῆς
 πανα-

Honoratissime et sapientissime, oratio-
 ne et scriptis, Theodosi Rhetor: noster in-
 time iucundissimeq; frater, et amicorum
 optime, benignitate Christi salue. D. tuam re-
 uerentia digna prosequimur, a ueroq; Deo
 nostro petimus, licet peccatores simus: ut
 sis bona ualitudine: carpasque quicquid
 bonum et salutare est, feliciter: omni ex-
 peti

Querela
 de iniquita-
 te loei, seu
 barbaria
 Seruiorum

Crebrant
 literarum
 petio.

ἀσπάζομαι

Eudoxia

LVIII.
 Dicte.

Bona pie-
 tatio.

παναρχαίτης θεομήτορος, σὺ τῷ δὺλογημέ-
νω σα οἰκῶ, καὶ τῇ σὺν ᾧ σοι συνοδίᾳ, ἰδοὺ τοι
χαρῶμαι, φρονιμώτετε καὶ σοφώτετε ἀνερ: ὅτι αὐ-
τῷ ὁ ὁσιώτατος ἡμῶν καθηγγέμενος, κύριος ἰω-
σήφ, ὡς ἀγγέλλεται: σὺ τῷ ἱερομονεῖχω, κυρίῳ
παχωμίῳ, καὶ τῇ αὐτῶν συνοδίᾳ, ζητείας εὐε-
κα: καὶ διὰ τὴν τῆς ἀδελφότητος δὺλογίαν: ἡ
κατ' ἐτος λαμβάνομεν παρὰ τοῦ ὁδοῦ ὁδῶν
χριστιανῶν. Καὶ εὐεκερ τὰς ἐκτετακτοὺς ἐξο-
σὺν μεγαλόνοια, ἀσμενῶς ἵσταται: πρὸς ἐξο-
καὶ κατὰ τὴν ἐκ θεῶν δοθεῖσαν σοι, ἡνωμασί-
αν γνῶσιν καὶ σὺν εὐεκερ, συμβαλῶσιν, καὶ αἰ-
τιολοῦν, καὶ σὺν δαίμονι, καὶ βοηθῶσιν αὐτῶν,
ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ. ἰσως διὰ τῆς σῆς συμβα-
λῆς, καὶ καλῆς συνοδρομῆς, διωθήσιν ἐν ἡρώ-
θῃ τῶν δεινῶν καὶ πολλῶν χρεῶν. ἡ ἰσως καὶ ὁρε-
θῇ τῶν χριστιανῶν: καὶ ἀνακαινήσῃ μερος
τῆς ἐκ τῶν τῶν μοναστηρίων κελῶν. Πολλὰ γὰρ
ἐκ τῶν μακρῶν χρόνων κατέπεσαν: καὶ ἐδω-
μεθα ἐκ τῶν πολλῶν τῶν περὶ τῶν ἡμῶν πρὸς
ἐξομῆς τῆς πρὸς τῶν ἀνακαινήσας. Διὰ τὰς καὶ
αὐτῶν δεινῶν τῶν σὺν δὺνείαν: μὴ κα-
πονήσῃς συμβαλῶσαι, καὶ σὺν δαίμονι αἰ-
τιολοῦν, ἐν τῶν πρὸς ἐξομῆς, ὅπως μὴ τῶν χρε-
ῶν ἀλβῆς τὸν ἄγιον καὶ πρὸς τῶν σοι μισθόν:
ἀφ' ἡμῶν δὲ, τῶν ὁδοῦ, τὴν μὴ δὲ ποτε λη-
γῶσιν δὺχαρῶσαι: καὶ τὸ διηγεῖται μνημόστυ-
νομ, ὡς καὶ οἱ κηρύττες ἡμῶν εἰς τοῦ αἰῶνος, ἀ-
μείν. ἔρρωσο.

† ὁ Δικαίος τῆς σεβασμίας καὶ ἱερᾶς βα-
σιλικῆς μεγάλης λαύρας, Νικό-
φυτος ἱερομόναχος: καὶ οἱ
σὺν ἐμοὶ πάντες ἀ-
δελφοί.

petendarum rerum copia circumfluas, gratia
& intercessione immaculate Dei genitricis:
tum tu, tum tua felix domus ac familia. Cer-
tiorem te facio, prudenissime & sapientissi-
me vir: istuc venire reuerendum Abbatem
nostrum, D. Iosephum: comitatu Hieromona-
cho Pachomio, alijsq. utruq. sequentibus.
Erogationem hi quarunt, & collegio fra-
trum benedictionem: quam videl. quolan-
tis à Christianis, recte sentientibus, accipere
consueuimus. Idcirco quasumus à tua excel-
lentia, ut benignè ipsos excipias: & pro ad-
mirabili tua, qua diuinitus donatus es, intel-
ligentia, cognitioneq. rerum, ipsis consilio, fa-
uore, studio, auxilio, tum verbis, tum factis,
adsis. Fortassis hoc modo fiet: ut magno gra-
uiq. ere alieno liberemur. Aut forsitan exi-
stet aliquis piorum: qui sumptum suppeditet
ad instaurationem conclauium Monasterij
huius. Multa enim talium, longinquitate te-
poris corruerunt: nec possumus nos inter tot,
quibus circumdati sumus, arummas, quicquid
præstare: aut cogitare, cuius parti primò suc-
currendum sit. Quamobrem denuo à nobili-
tate T. petimus: ne illos consilio & succursu
tuo destituas: in hisce operibus: ut tum à Chri-
sto recipias dignam, tibiq. conuenientē, mer-
cedem: tum à nobis, exigua fortis hominibus,
nunquam cessaturam gratiarum actionem:
tuumq. nomen æquē, atq. primorum huius
cænobij Fundatorum, in perpetuum celebre-
tur. amen. Vale.

Dicai, venerandi & Regij magni cænobij,
Hieromonachus Neophytus: vanaq. fratres
mei omnes.

Cōmendo
tibi nostrā
Abbatem,
& comites
eius.

Vel eue-
mur ere ali-
eno, & cel-
lule nostræ
reficiantur.

Referetur
nibi gratia.

M. CRVSII ANNOTA.

Dicai Monasterium, unum eorum est, que in monte Atho sunt: quod intelligo idem esse, quod S. Athanasii.
Eius Abbas quoque fuit Theophanes: sicut Epistolam eius ad D. Theodosiū, conquirentis de iniurijs Philo-
theitarum Monachorum, aliam etiam, quam superiorem 47. habeo: cuius περιγραφή est, Δικαίος τῆς σεβασμίας
καὶ βασιλικῆς λαύρας, θεοφάνης ἱερομόναχος: καὶ τῶν προσηγμένων: καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί. In Epistola ipsa μνημονεύ-
ται: Οὐ πάντων τῶν κατὰ τὴν ἡμῶν φιλοθεῖται πλουσίᾳ δόλων: ἀλλ' ἀπὸ ἐκ τῶν ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἡμῶν
διασπέρσιν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἡμῶν, nostrum tribunal, ἐκ τῶν ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἡμῶν, Turcarū. Quod ad μνημόστυνον attinet: id hinc
intelligitur, quid sit: quod inter alias conditiones pacis Ecclesiasticæ, Papa Romanus ē Michæ Palæologo
τὸ μνημόστυνον postulabat: id est (ut lib. 5. cap. 1. Niceph. Gregoræ est) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐμνημόστυνον, τὸν πᾶσαν
μνημονεύσθαι τοῖς ἐκ τῶν τῶν κατὰ τὴν ἡμῶν πατριάρχων.

Dicai &
S. Athana-
sij monaste-
rium.

LIX.

ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΘΩΜΑ ΠΑ-
ΛΑΕΟΛΟΓΟΥ.

DESPOTAE THOMAE
Palæologi.

† Ἐπεὶ παροῦσα ἐστὶν ἡμεῖς παρὰ τῶν αὐτῶν
μα, τῶν βασιλέως, τῶν ἀδελφῶν, ὅπως τῶν
δεσποτῶν: ὁ, τε κύριος Δημήτριος, παλαί-
λόγος, ὁ δὲ εὐμεταίτης: καὶ κύριος ἰωάννης, ὁ
ῥώσος.

Quandoquidem à Domino meo Impera-
tore, fratre meo, qui tunc Despotæ erat, donati
fuerunt: tum D. Demetrius Palæologus Dermocat-
ia, tum D. Ioannes Rhosata: in præfecturâ
F + Patrensi

ῥωσῶνται: πῶς τὴν παροχὴν τῶν πατρῶν
 περιβόλῃοντι: ὡς αὐτὸν ἔχουσιν αὐτὸ, ὡς ἰδίου αὐ-
 τῶν κτήμα: καὶ ποιῶν ἐπ' αὐτῶν πάντα τὰ αὐ-
 τοῖς βουλευτέα: νῦν δ' ἐνέφερε τῇ βασιλείᾳ
 καὶ εἰρημὴ κυρὴ Δημήτριος παλαιολό-
 γου, ὁ δερμολαίτης: ὅπως σιωπῶν ἦσεν με-
 τὰ κυρὴ Νικολάου τῆς ἀβούρης: καὶ ἀπεπώ-
 λησεν πρὸς αὐτὸν, τὴν μερίδα τῶν πατρῶν αὐ-
 τοῦ τοῖς τε περιβολίς: καὶ ἐδέησεν, ἵνα ὅτι
 τέτω γυνήτι καὶ ὀρισμὸς τῆς βασιλείας καὶ
 πατρῶν ἀσφαλείας καὶ βεβαιώσεως ἐνε-
 κα: ἥδη διορίζομεθα διὰ τῶν παρόντων ἡ-
 μῶν ὀρισμῶν: ὡς αὐτὴν ἡ ποιῶν πρᾶσι καὶ
 πρᾶξι αὐτῶν, τὸ εἶναι, τὸ κύριον, καὶ τὸ ἀ-
 πορροῦν αὐτοῦ: καὶ ἔχει ὁ εἰρημὴ κύριος
 Νικόλαος ὁ ἀβέρης, τὸ τοῖς τε ἐμυσὶ περιβό-
 λου: καὶ ὡς ἔχει αὐτὸ καὶ ὁ δερμολαίτης,
 ὁ καὶ μετὰ τῶν ῥωσῶν: ὡς ἰδίου αὐτῶν κτήμα,
 καὶ ἀναφαίρετον: αὐτὸς τε καὶ οἱ παῖδες, καὶ
 κληρονόμοι αὐτῶν, ἔχει δ' ἐπ' αὐτῶν ποιῶν
 ἐν αὐτῶν, πάντα τὰ αὐτῶν βουλευτέα: ἡ γὰρ πα-
 τέρων, χαρίζομαι, παροχῶν, ἀπαλλάττωμι
 τῶν μηδενὸς καλύπτωμι τὸ παρόντων,
 ὅτι τῇ δεικνύομαι καὶ νομῶ αὐτῶν. Καὶ εἰς τὴν
 περὶ τῶν βεβαιώσεων ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν ὀ-
 ρισμὸς τῆς βασιλείας καὶ, κατὰ μὲν ὁκ-
 τοβ. iv. δ.

† Θωμᾶς δεσπότης παρ' Φυρογεννήτου.

Cinnabari facta subscriptio.

Patrensi horto quodam: ita, ut eum pro pos-
 sessione propria tenerent: in eod., quicquid eis
 libitū esset, agerent: nunc autem ad maiestas-
 tem meam modo dictus D. Demetrius Paleo-
 logus Dermocaita retulit: se contractū inisse
 cum D. Nicolao Abure: atq. suā partem illius
 horti, totam ei vendidisse: rogauitq. hunc con-
 tractum, quo confirmator & stabilior sit,
 maiestatis meae sententia ratum haberi: idcir-
 co statuimus nos hac nostra determinatione:
 ut hac uenditio & actus ratum sit, autoritate
 & stabilitatem habeat: nempe predictum D.
 Nicolaum Aburen, possidere illam dimidiam
 horti partem: quemadmodum eam ipse Der-
 mocaita cum Rhofata possedit: ita ut sit pro-
 pria ipsius possessio, quae auferri non debeat:
 quā tū ipse teneat, tum liberi et heredes eius.
 Habeat item liberam de ea potestatem, quic-
 quid velit, ad arbitrium suū statuendi: scili-
 cet vendendi, donandi, doti dandi, permutā-
 di, nemine prorsus prohibente: cum in pos-
 sessione & fruitione illius inturbante. In
 cuius rei fidem & confirmationem etiam hoc
 maiestatis nostrae instrumentum interposi-
 tum est: idq. mense Octor. Indi. 4.

Thomas Despota Porphyro-
 genetus.

Demetrius
 Paleologus
 partē horti
 suam uendi-
 dit Nico-
 lao Aburæ.
 Confirma-
 tur hic con-
 tractus.

M. CRVSII ANNOTATIONES.

Thomas hic, Constantini ultimi Græc. Imp. frater fuit: qui Constantinus, cum 1435. esset Despota: scripsit
 eius anni die 26. Nouemb. Epistolam ad Latinos: cum de Concilio habendo, & concordia inter Orientalem
 Occidentalemq. Ecclesias facienda, ageretur. Idem deinde 1445. fuit Imperator. Sed & antea, fratre Ioanne
 adhuc uiuente. Eo iam imperante, hæc contractus confirmatio facta est: quia Indictione 4. Ea autem in annū
 Christi 1440. incidit. Thomas hic 1464. Peloponneso à Turcis exutus, Romam confugit: caput S. Andreae A-
 postoli, Pontifici adferens. Paleologorum familia, initio ex urbe Viterbio (inquit Raphael Volaterranus lib.
 23. Anthropologie) traxisse genus dicitur.

Constanti-
 nus & Tho-
 mas Palæo-
 logi.

Σ.

ΣΟΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΗΜ.

SVLTANI SELIMI.

Αφεν τῶν σελταῶν σελήμ της κόσων τὸν πο-
 λῆς, νεας ρομῆς, ἃ ρηκας, τραπεζοντηας, ῥι-
 γας τοῦ ποντός, της βεντῆς, καὶ παδοκίας,
 παφλαγονίας, σικηλίας, μαπαφίλιας, λι-
 κίας, χάρκας, σιγίας, σκούντζιας, ἀρμενίας,
 ἀρβανίας, αὐθάντης της πέρτιας, οὐγκα-
 ρίας, αὐθάντης καὶ βασιλεὺς ὁλογο καὶ πάσα
 τῶν σκεπαμῶν ἡ τοῦ λιοῦ: ἀπὸ αλμῶν
 ἀπὸ τῶν ἀνοπρωγία τῶν μεγάλων: καὶ χα-
 λαςῆς της πισσεως τοῦ ρεϊσιανῶ: αὐθάντης
 καὶ βασιλεὺς ὁλογο νεας, ὅπου ἡς φέτες
 καὶ

Ego Sultanus Selimus, Dominus Constanti-
 nopoleos, nouæ Romæ, Africae, Trapezuntis:
 Rex Ponti, Bædæ, Cappadociae, Paphlagoniae,
 Siciliae, Paphlyae, Lyciae, Cariae, Sigae, Scun-
 iziae, Armentiae, Albaniae: Dominus Tartariae
 & Vngariae: Dominus & Rex omnis & totius
 eius, quod sub Sole cernitur: missus
 à supera prouidentia magni Dei: destru-
 ctor fidei Christianorum, Dominusque
 Rex omnium uestrum, qui estis transgressores

LX.
 Titulus
 Turcici Re-
 gis.

Est deuotus
 tor Christi
 animi.

καὶ ἄρπαιγετὶ τὰ τόπια καὶ αὐθεντίας, ὅπως ἐρέ-
 να ἀκατόρη: μπεμπόσας χαίρετιστα: γι-
 ᾶνα ἡμπερσομέτο χρεὶ της ἐμῆς αὐδίας, να-
 τελίσοσ ἐκλυο: ὅπως ἐνεσὸ ἡ ψηλο καὶ μεγᾶλο
 εἰμα τὸ ἐδικαμῆ: χρεὶ της τῆς ἐναντιό εἰσας: καὶ
 ἐτῆ ἡσεναντιο ἐκίνο, ὅπως θελῆ ἡπ, ὅτι νασας
 βοηθισ: κανον τῶς, να τὸ ἡξέβρετε. θελου χί
 σι τὸ ἐδικόσας εἰμα, με πῶ μαχεσθῆμε, πῶ
 ἀκονισμὶ καὶ κοπτερά, ἡσεναντιο ὅτι εἰ
 τῆς σπίας μαχαίρας, δὲ θελι ἀξῆζῃ ἡ δινα-
 μισας: μετῇ τὸ λπιδα τῶς τρεξῶσας: Διὰ πῆ-
 χου ναύμε ποτῆρος τρεχῆμεν: καὶ θελου
 σας κάμι, να φῆσται: καὶ, ἀνέχετε τοσι αὐδ εἰ-
 μ, ὅπως νασας βασιλῆ ὑψῆσας, τὸ ρενιο της
 κύπε, ὅπως ἐνεμι χρεὶ φελετες, να μὲ τὸ ἀ-
 φησται: ὅς κύριος νικοκίρης: ὅπως ἡμε ἐγώ, με
 πῶ δῶαμι τοὺς ἑλταῖς τῶς καέρ. ἡ δὲ
 θελο ἐρθι κατὰ πανσας με οἱ με πῶ δῶ-
 ναμι: τὸς δῆλῆρας, ὅπως καὶ Δαδ αλασις:
 καὶ δὲ θελετε μπόρεσι, να βοηθισ: Διὰ τῇ
 δῶπ ἐμεία θελετε ἡστέ χαλασμένη καὶ δῶπο
 θάμνη, σφαμζῇ καὶ τροπιασμένη: Διὰ τῇ
 ὅ ἡμετῶς μεγᾶς καὶ ὑψῆλθ πρὸ φητης
 με τὸ ἐπαξ. ἀμι Δανα ἐφανισι πλεὸ καδ α-
 ρότερα ἡ δῆλεσση με: ἡ βελισα καὶ ἐπεψα
 του μπαροντῆ με ἀπὸ κρησῆς μετῇ σπῆς ἐδοθι
 ὠλοτελης ἐξοσίας: να ἡμπερ νασασι πτημά-
 χι διὰ τὸ ρενιο, ὅπως ἐμνα ἡνε χρεὶ φελετης.
 καὶ ἀδὲ θελετε τὸ δῶσι: δὲ θελετε λῆψα πο-
 χαλάσμο καὶ τρομαρα τῶς ἐδικούς εἰς δῶσι:
 καὶ θελο σας κάμο τῶς πλεο τροπιασμένο
 θάνατο, ὅπως νᾶ ἡμπερσο.

Et raptores loci & dominationis, quæ ad me
 pertinet: muto vobis salutationes: ut possim
 pro officio mea fortitudinis perficere illud:
 quod insitum est in alto magnoq; sanguine
 meo: qui debitor sum quidam contrarius vo-
 bis: et proinde quoq; adversarius illis, qui di-
 cent, se vobis auxilio fore: faciens ut bene id
 sciatis. Effundam vestrum sanguinem gladio
 meo, illo acuto, & scindente, in quemcumq; in-
 traverit. Nam ad huiusmodi gladium, nihil
 valebit potentia vestra: nec spes, in thesauro
 vestro posita: quia me habeo, ceu ardens flu-
 vius procurrens: efficiamq; vos tales, qui fu-
 giatis: etiamsi habeatis tantum fortitudinis:
 quantumcunq; vobis asserat animus vester.
 Regnum Cypri, quod mihi debetur, mihi re-
 linquite: tanquam Domino: & victorioso
 Domino: qui certè sum ego, potius imperio
 Sultani Cairi. Si uerò venero adversus vos
 omni cum potentia mea: tam terra, quam
 maritimum certè non poteritis ullius auxilio
 defendi: quoniam à me destruamini & mo-
 riemini: iugulabimini et deturpabimini: eo qd
 magnus nosser, & sublimis ppheta, mihi hoc
 promisit. Veruntamen, ut appareat magis e-
 uidenter iustitia mea: mittendū ad vos hunc
 Legatum meum duxi: cui data est summa
 potestas: ut possit vobis indicere bellum ob
 prædictum Regnum, quod iure meum est.
 Ac, si non uoletis id dare: non cessabitis à per-
 nicie & tremore vestra ditionis statusq; sed
 vos afficiam, quàm potero, supplicio turpif-
 simo.

Venetis di-
 ra minatur.

Cyprum ab
 eis, tanquā
 iure petens

Ideo Lega-
 tus adest,
 ius indicen-
 di belli ha-
 bens.

M. CRVSII ANNOTAT.

Extrâ inscriptum erat: τῆς ἐπιστολῆς οὐδὲ τῆς ἐπιστολῆς οὐδὲ τῆς ἐπιστολῆς οὐδὲ τῆς ἐπιστολῆς. Epistola, quam
 misit Sultan Selimus Turca Imperio Venetorum. In libro Ioan. Petri Contareni, quem de hoc Cyprio bello scri-
 psit, dicitur: Cubatum Chiaussum, tertio idus Februar. à Selimo ad Venetos legatum fuisse: ut inf. Cyprum ab
 eis mimaciter peteret. April. autem 15. mihi Samuel Budina, 1570. his uerbis Labaco scripsit. Veneti maximā
 parant classem contra Turcam: qui ipsis per Legatum, his ferè uerbis bellum indixit: se cupere Cyprum, per
 amor, ouerper forza. Faciant, quod uelint. Se enim certò decreuisse, exhaustiarum ingentem ipsorum
 thesaurum ceu torrentem. Ad hæc, Veneti: nihil se minus unquā facere cogitasse: quàm id ipsum, quod petati
 nihilq; minus ipsius curare: cum uana sit, sine uiribus ira. Hoc responso acceptore uestigio iussus est
 discedere. Ceterum hanc Selimi denunciationem sic descripsi hic, sicut in Autographo
 inueni, ualde corruptè. Itaq; in conuertendo iudau: & de indu-
 stria, propè ad uerbum conuertit: ut Lectori
 φιλέωνι inferuirem.

Legat. Cu-
 batus, ad
 Venetos.

FINIS LIBRI QVARTI

TVRCOGRAE- CIAE LIBER QVINTVS:

in quo THEMATO-EPISTOLAE, Theo-
dosianæ LXII. sunt: hoc est, Scholasticis
breuiter proponenda Argumenta:
quæ ipsi eruditè tractent,
aut dilatent:

Græcè (tum uulgariter, tum purè) & Latinè à MARTI-
NO CRVSIO, in Academia Tybingensi
V. L. Professore, editus

Cum aliquibus eiusdem Annotationibus.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερόιας

KYRIOY ΘΕΟΔΟ

ΣΙΟΥ ΘΕΜΑΤΟ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

μαρπίνω τῷ Κρησίω α Φ ο η .

πεμφθείσῃ.

Θεματο ἐπιστολαί εἰσι· ἃς οἱ μὲν διδύσκαλοι ἀ-
πλῶς τὸ θέμα διδύσκει· οὐτέχνον δὲ τοῖς
ἔσοις ἐκαστοῖς.

Vulgaris lingua.

Α. Ἐσονται καὶ ἀρχὴ δὲ ἀρχῆς ναὶ σὺ γρά-
φαι· ἐδ' ἐπιστολῶν καμίας ἐλαβες ἀπολόγε-
μα· ἐδ' ἀρχίζοντας φαίνεται με, να εἴς σε
πορ, να τὸ ῥα καλέσω τὸν θεὸν να μὲ ἔρχε-
ται τὸν νῦν πάντα, ὅταν καὶ ῥα να σὺ γράφω·
ὅτι εἴς σε σημεῖον Φιλίας· τὴν ὁποῖαν ὁ κηρὸς, π-
σδω, να μὲν δώται να τὴν χαλᾷ.

αὐτὸ ἀκριφές· οἷον ὅτι ἀν' οἱ μὲν τὸν πάντα εἰῶνα ἐξελίξαι δὴ ἀποδοῦναι.

I. Quandoquidē nondum ego hactenus ad te, Martine Rulande, Lauinge Medice
celebris, scribere aggressus fui: nec tu ullam à me Epistolā accepisti: ideo nunc mihi prin-
cipium eius rei ponere aggredienti, convenire arbitror: incipere ab invocatione numinis
divini: ut mihi in mentem veniat semper, ad te scribere, quādo necesse fuerit, quod tua sci-
re referat. Id enim sincere amicitie signū fuerit: quā, non existimo fore, ut ullū eū delectat.

Principiū
scribendi, à
Deo ducen-
dum.

Β. Καίρομαι πολλὰ, διὰ λόγον σὺ· ἀκούσας, ὅτι
ἦσαι γερός καὶ ὀτυχῆς, καὶ ἔχεις καλὸν ὄνομα.
Καὶ διὰ λόγον με, ὅτι ἀγαπᾷς με· καὶ ὡς περ
να ἐρωτᾷς διὰ λόγον με, πῶς περὶ γὰρ να λέ-
γεις ἐκείνῳ, πῶς ἔρχονται ἐδ' οὐ, να με χαίρει τὸν
ἀπὸ λόγον σὺ· καὶ ἡδύς, πῶς καλὰ τὸ μαθε-
ναι, καὶ ὁ χαρὶς σὺ πολλὰ. ὅπως ἀμύνη να ἦ-
σε, ἀγαπημένε με.

Β. Σὺ μὲν εἴπεις χαίρω τὰ μέγιστα· ἀκούω,
ὅτι ὕψις, καὶ ὀτυχῆς, καὶ καλὰς ἀρετῆς.
ἐμὲ δ' ἐστὶ με Φιλίας· καὶ περὶ ἐμὲ σὺ γράφεις
πυθαγόρειον, πῶς ἀγαπᾷς· καὶ διὰ τὸν αὐτὸ
δεν περὶ ἡμᾶς δ' εὖρο ἀφικνεμένων πρὸς αὐ-
ρορᾶν. Τοιγαρὶ ἰδοὺ, ὅτι σὺ ἀγνοῶς τῆς καὶ
μεγίστῳ ἔχω σὺ τὴν χάριν. Ἰσχυρὰ μοι διὰ
πλοῦς, Φιλίᾳ ἀρετῆς.

II. Gaudeo duplici nomine, Ioanne Possi, Medice Vuirceburgi clare, primum,
tuo, id est, maxime. Etenim audio, te ualere, & prospera fortuna uti, & bene audire. Deinde,
meo: quod me diligis, & de me, quomodo mea se habeant, diligenter sciscitaris: quod nō ē per
illos, qui istinc huc ad nos veniunt, me salutas. Itaque, scias, uelim, me id haud ignorare: &
ideo maximam tibi habere gratiam. Valeudine semper utere prospera, amicorum optime.

Amicorum
felicitate, &
erga nos
studij, læ-
tandum.

Γ. Εγώ, ὅσον σε ἀγαπῶ πολλὰ· τὸν ἴδιον μὲν,
να τὸ ἡδύς, καὶ μὲν πῶς δὴς, ὅτι θελῶ να ἔχω
ἴπποτε ἀπὸ λόγον σὺ· ἀλλὰ διὰ να με ἀγαπᾷς
καὶ συὸ μοῖος.

Γ. Ὅσον περὶ ἐγὼ τὰ μέγιστα σε Φιλίᾳ· πῶς δ'
τὸν ἐφίεμαι, ἐδ' εἰς σε τὸ πᾶν μὴ νομίσσης δ' ἐπὶ
βέλομαι τὸ τε εἶναι μισθὸν τῷ ῥα· σὺ· ἀλλὰ
τὸ ἀντιφίλειν ἐμὲ ἴσως.

III. Ego, quāto maiore tui amore, Ioanne Buseareute, Iurif. Altorffij Norin-
berg, præstans, flagro: tantō magis te id scire cupio. Nec ideo te existimare uelim: me pro
pter hoc aliquam à te mercedem flagitare: sed hoc solum pascere, ut mihi in amore (semper)
respondeas.

Amicitia
latere, &
gratuita ef-
ficet debet.

Δ. Ἀνῆλθες, ὅτι ἡ Φιλία, πῶς ἔχω εἰς σε αἶψαν,
ἐγχαίρει περὶ λόγον, καὶ ὅτι ῥα, διὰ να γνῶμαι
ὅτι ἡ βέλαι πῶς δὴς, ὅτι να ἀπαντήσεις ἀπολό-
γεμα μετὰ ἄλλων γράφω.

Δ. Εἰ μὲν ἐγὼ νομίζω, τὴν ἐμὴν πρὸς σὺ Φιλί-
αν δ' ἴδωμι λόγων, καὶ ὅτι ῥα, καὶ τὸ γνῶμαι
να· νομίσαιμι αὖ σε πρὸς δ' ἐχέειν παρ' ἐμὲ
μῆκα· ἴσως δὴ.

III. Si mihi cognitum esset, Matthia Anomoe Vuonsidelensis, medice Lincij
honore, meam erga te amicitiam indigere verbis, non autem factis: ut eam posset co-
gnoscere: existimarem certe, uerbosam te, & prolixam, me expectare Epistolam.

Verū amici-
tia non al-
fec multis
uerbis.

Ε. Απὸ

G

Ε. Ηδὴ

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

Ε. Απὸ τῶρα πιαθόντας τὸ κοντὶλὴ εἰς χεῖρ, ἐν χεῖρ σου νὰ σὲ γράψω: καὶ ἡ πικρὰ δὲν με ἀφικν. με ὀλίγον δὲ με βοηθεῖα θεῶ, ἐπίτυχα ἐκείνο, διὰ τὸ ὅποιον ἐλυτῆμαι: καὶ με χαρὰ, καὶ ὁρεξίμ πολλήν, ἐβαλθῆμο νὰ σὲ γράψω.

Ε. Ἡ δὲ τῶ δόνακος ἀψάμνος, ἡρξάμην πρὸς σὲ γράφειν. λυτὴ δὲ πρὸς μάλισα ἐμποδῶ μοι κατ' ἐσθ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον σὺν θεῷ διαπεράξας ἐκείνο, ὅπερ δυσχερῶς ἐφερον: μετὰ πλείστης τῆς ἡδονῆς τε καὶ περθυμίας πρὸς σὲ γράφειν ἐνεχείρισται.

V. Prehensio iā calamo (Iacobe Schoppere, Theologe Heidelbergæ sincere) *capitulum ad te scribere. Sed interveniēs haud parva tristitia, calamū mibi de manu excussit. Subvenit paulo post auxiliū quoddā divinitus: quo discussa est nebula illius tristitia, quæ meū animum offuscabat. Resumpto igitur calamo: maxima cum voluptate, & alacritate, institutum ad te scribendi consilium executus sum.*

Ε'. Ἐχθές τὸ πικρὸν εἶχα ἐννοίαν μεγάλῃ διαλογῇ σὲ, πῶς νὰ μετρεῖται: ὅτι δὲν ἀφῆνω ἀνθρώπων, νὰ ἐλθῇ αὐτὰ: νὰ μὴν δῶσω γράφω, νὰ σὲ φέρει. Καὶ περὶ τὸ γέννημα, διελισκόμνος εἰς τὴν φόρμας τὴν ἡδονῇ τοῦ θεοῦ, πῶς ἐχάρηκα, τὸ πρῶτον πρὸς ἡρὰ τὴν μήσιν: καὶ εἶχεν ὁρεξίμ, νὰ μὲ συντύχη: φερνοντὰς μὲ καὶ γράφαις ἐδικαίως σὲ. Ἡ δὲ βέβαια, ὅτι οὐδεὶς σὲ πᾶσι δέλει πληρώσει.

Ε'. Ἐχθές ἐώθην ἐπὶ ἡλθῃ μοι φροντίζω πρὸς σὲ, πῶς ἀρὰ μοι προσφύγει: ὅτι εἰς τὸ γράφαι πᾶσι αὐτοῖς ἀφικνεμένων, αὐτὰ δὲ διαβιβῆναι γράμμα πρὸς σὲ. Πρὸ δὲ τῆς ἡδονῆς ἀγορᾶ διακρίβω: ἵνα ἡδονῇ μοι τὴν ἡδονὴν πρὸς ἐμὴν σὲ: ὅτι τὰ εὐθεῖα σὺν τῇ διακρίβῃ, ἐφίεμνος ἐντυχεῖν ἐμοὶ, κομιζομένῃ μοι γράμμα πρὸς σὲ. Εὐ ἰδοὺ εἰμ, ὅτι ἀμείψονται σὺ τέττω ἀπάντων ἐνεκα οἱ θεοί.

VI. Heri manē (Matthia Rittore, Theologe Frācofordiæ Meni preclare) *venit mihi in mentē, cogitare de te: quoniam sis animo erga me. Neminem enim pratermitto proficiscientium: fluctui non aliquid ad te literarum imponam. Attamen, cum ante prandij tempus in foro essem: testor Deū, quantā letitia sim affectus: cum primum conspexi tabellarium, qui me conventum cupiebat, afferens literas a te. Certum igitur habeo, tibi pro talibus officiis gratiam a Deo relatum iri.*

Ε'. Εἰς τὴν ἡδονῇ, πρὸς ἐγὼ φέρω, καλὰ καὶ ἡμῶν μικρὰ, ἐχάρηκα πολλὰ. Τοιοῦτον, τὴν ὁμοίαν σὲ, πεμπω: θαρρόντας, νὰ ἐχῃς τὴν γνώμην εἰς τὸ, ὡς αὐτὴν ἐμέναι: ὅτι μικρὰ ἡδονῇ ἀπάντημα, εἰς τὸ νὰ μὲ δώσῃ μεγάλῃ χαρὰν.

Ε'. Μεγίστη μοι τὴν ἡδονὴν προσεχέσθαι ἡ πρὸς σὲ ἡδονῇ, καὶ περὶ σου μικρὰ. Καὶ γὰρ πᾶσι τὴν ἡδονῇ αὐτῆς ἐλθόν: πολλὰ με εὐνοίαν, σὲ τὴν αὐτὴν ἐχῃν δόξαν πρὸς τὴν, ὡς περὶ ἐγὼ. Ἀρκεῖ γὰρ μικρὸν γράμμα, μεγίστην ἡδονὴν μνηστῆσαι μοι.

Ne Iacobi
nismo qui-
dem sua
deest gra-
tia.

VII. Maximam mihi voluptatē (doctissime Henrice Petree Herdesiane) *in hac Epistola attuli, quamvis esset parva. Et ego igitur, eadē mensura tibi rescribo: eā existimatione, eundem tibi de hoc esse sensum qui mihi est. Sape enim breve quoque scriptum, ad maximam alicui letitiam dandam sufficit.*

Ε'. ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ, οἱ αἱ φιλίαι τῶν φίλων νὰ αὐξάνον: καὶ με μεγάλας γράφαις: ἀλλὰ μετὰ τὸ μέγαλομα τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἐν ἐμαυτῷ μετὰ τὸ πρὸς σὲ, ὅτι μετὰ τὸ πρὸς σὲ, καὶ ἀδυνάστον αὐτοῦ μόνιται: καὶ εἰς τὸ μικρὸν γράφω νὰ τὴν μικρὴν

ἡ. Οὐκ οἶμαι, πρὸς τὴν ἐταίρων φιλίαν, ἐκτείνεσθαι τὴν τῶν γραμμάτων μήκη: ἀλλὰ τὴν φιλίαν μεγέθει, καὶ περὶ τὴν χρόνον μήκη, καὶ διὰ τὴν ματὸς, οἷον τῆς ἐμῆς ἀλγύνης: ἀλλὰ εἰς τὸ μικρὸν γράμμα σμικρύναι.

Amicitias
augeri &
conferuat
benevolen-
tia.

VIII. Ego sic sentio (Georgi Tannere, Iurur. Professor Græce Viēnæ optime) *amicitias non augeri, nec ad longius tempus extēdi, prolixitate literarum: sed potius benevolentia & charitate. Quam nec temporis longinquitas, nec locorū intervallū, apud me delere potest (haud enim certē obliuiscar) nec brevitās quoque, scriptioris minuire.*

Ε'. Βλέπεις, πῶς ἴσως ἐνεκαίρως ὁ σάνις καὶ καὶ μετὰ τὸ βελήμα, νὰ εἰσάγῃται, νὰ γράφω μὲ καὶ ἐπιστολαίς: ὡς θέλω, νὰ τοῖς περὶ μετὰ χαρᾶς.

Ε'. Ὁρᾷς, ὡς νῦν καίρως ἐπὶ τῇ φιλίᾳ με ἐκόντας καὶ ἀκόντας, πρὸς σὲ λακωνικῶς γράφω: εἰ βέλταμα σὲ πάντως δέχου ἡ δέως.

Prolixitas
literarum,
sape ingratū
est.

IX. Viden (Alberice Gentilis, Iurur. Itale Sangenetiane fidelis) *nunc tempus esse: ut cogit, nolim velim, Latomice ad te scribere: si modo cupiam, meas tibi acceptas iuncturas esse:*

Vulgaris lingua.

χαρῆς καὶ νὰ μὴ πῶ καλὴς τὸν θεόν·
ὅτι νὰ μὴ δρεθῇ ἀνθρώπῳ· τὸ ὅποιον νὰ
δῶσω, νὰ σὺ φέρεται γραφὴν.

esse nec te optare a Deo: ne mihi ullus obtingat
ἰ. Πολὺς καὶρός σ' ἐ, ὅπως δὲ μὴ ἐξαψῇς·
καὶ μάλιστα, ὅπως καὶ ἐν ἡμέραν ἐρχονται αὐτὸς
θεὸς πολλοί. Διὰ τὴν δὲ ἐχὼ καλὴν ἐλπίδα,
ὅτι νὰ με ἀγαπᾷς. Διότι, ἀν καλὰ ἐνθυμῶμαι·
τρεῖς, ἢ τίς σωρὲς μῆνες, σ' ἐ τῶρα· ἀφ' ὅνης δὲ
με ἐχαίρετες με γραφὴν σ'· καὶ μάλιστα, ἐχον
τας ἀδελφούς. Εἶπ' αὖν πολλοί, ὅτι πῶς πονᾷ-
σαι εἰς ἐμὴν, καὶ λυπᾷσαι, καὶ φωνάζεις τὸ
ἀλγος, ὅπως αὐτὸς μόνος· ὡσαύτως νὰ ἦ εὐχὴ
γράφειν ἀναρῶν μετὰ φορῶν, καὶ ἐδερίαν
ἐδεχθῆς ἀποκρισθῇ.

X. *Multum iam temporis effluxit: ex quo, nihil abs te literarum: cum tamen ferè quoti-
die istinc multi ad nos veniant. Unde mihi suspicio nascitur, nullam tuam esse erga me be-
nevolentiam. Enim, si bene memini: tertius aut quartus, nunc mensis est: ex quo nuppiam
nos literis salutastridg, cum haberes otium. Contrà, à multis mihi dictum est: te perma-
gnas habere querelas de me, indignari, clamitare: me, tanquam si è lethæo flumine bibisset,
ita tui oblitum esse: quasi tu, sexcentis ad nos literis datis, nullas à nobis inuicem acce-
peris.*

ἰα. Εγὼ πόσον ἐχαίρομαι τὴν σιωπὴν σ'· ἵνα σὺ,
ὅταν ἡμεῖς ἀντάμα (ὅπου νὰ σὺ πρὸς θεόν, τὸν
ὅποιον τιμᾷ ἡ φιλοσοφία) ὅτι τῆς γλυκείας σ' αὐ-
τοῦ καὶ τῆς τῆς εὐχῆς εἰς τὴν μέσῃ τ' καρ-
δίᾳς με. Καὶ, ὅταν ἐδέξασαι τὴν γραφὴν·
ἐχυσαι δ' ἀντὶ πολλὰ ἐπ' αὐτῇ· θυμῶντας,
ποταμὸν φίλον σ' ἐδεχόμεν.

XI. *Tantam capiebam voluptatem (Theophile Goli, Argentinenf. Academiae
Professor diligentissime) de tua familiaritate, & quotidiano convivio: ut tibi Deum in-
rem, quem Philosophia colit: me dulcissimam tui imaginem, in medio cordis mei ferre.
Quando autem literas tuas legi: riuo lacrymarum eas respersi: dum animum meum subijt,
quali amico prius essem.*

ἰβ. Ὅποιον ἀπὸ τῶν δύο νὰ πῶ καλὴς τὸν θεόν· τὸ ἐ-
μὸν μὲν, ὅτι δὲ καὶ ἀξίος, νὰ με ἀγαπᾷς
(ὅτι ἡ τύχη με φθονεῖ, νὰ ἐχὼ τὸν φίλον,
ὡσαύτως σ'· ἢ νὰ πῶ καλὴς τὸν θεόν· ὅτι μετὰ
τῆς ἐλπίδος δὲ ἐλπίς, νὰ βάλῃς τὸν νῦν σ' αὐ-
εἰς ἐμὴν· ἐδὲ νὰ σὺ κόπῃς ἐδὲ ὅπως δὲ ἐμὲ· Ε-
γὼ, αὖν ὁ καὶρός δὲ μὴ δὲ ἀξίος ὁλόκληρος ἡ δὲ
ρε, ἐμὸν χοντρός εἰς τὴν.

XII. *Utrum horum duorum querarè Hocne, quod non sum dignus, quem ames (fortuna
nimirum te inuidente mihi talem amicum) an de te, quod ipsemet animum non inducis, ut
velis me tibi commendatum esse pati: aut mearum rerum ullam haberi curam? Equidem,
nisi temporis progressus me hoc docuerit: summam in me ruditatem, inscitiamq, huius,
esse scito.*

ἰγ. Ὅπως ἐχὼ πολλοί, νὰ ἐξὼ καὶ ὅπως νὰ σ' αὐ-
φανερώσω τὴν γνώμην μετὰ πολλὰ λόγια·
καὶ δὲ ἡ δὲ ὅπως τὴν αἰτίαν, ἢ διὰ τὴν ἀγαπᾷς, ὅτι
νὰ

Pura conuersio.

δ' ὡς· καὶ μὴ εὐχόμεν τὸν θεόν· μηδ' ἐνός ἀ-
πορησαι, ὡς πρὸς δῶσω γραμμάτιον πρὸς σὺ κο-
μίσαι.

ἰ. Ἡ δὲ χρόνος πολὺς, ἀφ' ὅπου ἡμῖν σ' ἐ-
πέσειας· καὶ τῶντα, πολλῶν ὅσημέραι πρὸς
ἡμᾶς ἀφικνεύονται. Τὰς χάριν σ' ἐλπί-
ζω, καὶ σ' ἐμὲ ἐννοῶντας ἀφικνεύονται. Καὶ
γὰρ, εἰ ἀκριβῶς μεμνημαί· τρεῖς ἡμέρας
ἐστίν, ἐξ ὅπου ἀφ' ὅπου ἀφικνεύονται ἡμῖν πρὸς τὸν
πόδας ἡμᾶς· καὶ τῶντα, ἐχὼν ὁλόκληρον. Πολλοὶ δ'
ἐντυχόντες μοι, εἶπον· ὅτι τὴν μάλιστά μοι ἀφικ-
νέεις μεμνημένος, καὶ βάρους φέρεις, καὶ τοῖς
ἐν βοᾷς· ὡς ἐγὼ τὸ τῆς λήθης ὅπως πτωχὸς
ἐμὲ· ὡς ἐμὲ, εἰ μὴ ἐμὲ ἐπισκευάζεις, ἐδερίαν ἢ
πρὸς ἡμῶν δ' ἐξ' ἡμῶν.

ἰα. Τοῦτον ἐχαίρομαι ἐπὶ τῇ σ' ἐταίρειᾳ, ὅτι ἐν-
νῶνται ἀλλήλοις· ὡς ἐμὲ σ' ἐμὲ, ὅπου πρὸς
βόλῃ ἡ φιλοσοφία· ὅτι τὴν σ' ἐμὲ γλυκύτατον
εἶκόνα φέρω ἐν τῷ μέσῳ τῆς καρδίας με. ὅτι
δὲ ἐντυχόντες τοῖς γραμματί· πολλοὶ δ' ἀκριβῶς
ὡς κατέπαυσαν· μεμνημαί, εἰς ἀγαπᾷς
ἐπεσκέψαι.

ἰβ. Πότερον ἐμὸν μὲν μεμνημένος ὅτι σ' ἀξί-
ος ἐμὲ τὰς φιλικὰς ὑποσ' (καὶ τὸ τὸ δ' αὐτὸν
ὅπου μοι φθονεῖ ἐπὶ τῷ ποῖν τὸν φίλον ἐχέω) ἢ σ' αὐ-
τίς ἐκὼν σ' ἐμὲ ἐμὲ καὶ ἐμὲ καὶ ἐμὲ καὶ ἐμὲ
ἐμὸν φροντίζα ἐμὸν ποῖν σ' αὐτὸν· ἐγὼ, εἰ-
πὼν χρόνος μὴ τὰς διδ' ἀξίος μετὰ, ὅτι πρὸς
ἐλπίς τὰς πολλὰς ἐμὲ ἀφικνεύονται ὁ φιλικάς.

ἰγ. Πολὺς μοι ἐστὶν ὁ πῶς τὸ καὶ ὅπως τὸ
καὶ ὅπως σ' αὐτὸν γινώσκω καὶ ἀφικνεύονται
λῶς καὶ ὅπως σ' ἀκριβῶς ἢ τὸ ἀπορῶναι
G 2 δ' α.

Amicitia
morbus si-
lentiū sur-
expollula-
tio de lite-
ris.

Amici abs-
entia, res lepe
tristissima.

Amantem
non reda-
mani, dolet

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

να μιλῶ με σένα πολλά, Δὲ μέσθ τῆς γραφῆς; ἢ ὅτι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ χρειάζεται πολλά λόγια; αὐτὸ δ' ἐν ἡμέρῃ μαρτυροῦμαι. Τῶρα εὖ χέρεαι, τὸ ὁποῖον με ἐμποδίζει; δ' ἐν ἡμέρῃ ἡμερῇ γραφῆς με τόσα μικρὰ, ὥς βλέπεις. Τολοῖ πὺρ Δὲ τῶρα, σῶναι σε πόρῃ; ἐρῶ σοι Δὲ βυζαντίε, ποσειδῶν Δὲ πετάρη ὅτι δέκα μεσθντ.

XIII. *Magnum me tenet desiderium, tempus aliquod nansciscendi: quo tibi sententiam meam multis verbis explicem: nec, quæ huius rei causa sit, satis scio. Verum, quia suauem tibi est, literis tecum colloquar, quia res ipsa multorum indiget verborum? Nisi igitur manus meæ nunc gelu rigerent quod mihi ualde impedimento est: non esset ita breuis, hæc Epistola, sicut ui-des. Boni ergo in presentia consule, quantulacunque est. Vale. Byzantii 6, Decemb. decimoquinto.*

ιδ'. Κάμνοντες ἄρματα εἰς τὰς ε'. τῶ ἱαννα-
ρίε, δὲ πῶς δὲ πῶς ἐκείνη δ'. ἡμέρες ἐρ-
χόμεναι εἰς τὰ χανία, χώρων τῆς γῆς, ἐχον-
τας καλὸν κερὰν. Εἰς τὴν ὁπίαν χώρην, πῶς
δὲ πῶς, νὰ ἀρρήσω καμποῦρ; δ' ἐλόντας, νὰ συ-
νάξω ἄρματα, πῶς με χρεώσθ' ἐκεί. Μεταπῶ
τα δ' ἐλὼ σε γράψω, δὲ πῶς ἐλὼ καὶ ὁμοῦ, πῶς
πῶς ἐλὼ νὰ κάμω. Ἰγναυε; καὶ ἀρά πῶς ἐκεί-
νους, πῶς σε ἀραπῶ, μὴ ἀμελόντας τὸ χρεῶ
τῆς φιλίας.

XIIII. *Velis ad VI. Ianuar. à Cōstantini urbe facilis: die quarto Cydoniam, Crete urbem, secundo vento appulimus. Vbi me paulum commoraturum puto: exigenda pecunia, ibi mihi debite, causa. Postea, quid deinceps facturus sim, tibi literis significabo. Vale, nosq. tui amantes redama, nec officium amici negligere.*

ANNOTAT.

Canea (olim Cydonia) ciuitas Crete est, tam populi frequentia mercibusq., quàm situ, mœnibus, portuq., insignis: ut secunda ibi (post Candiam, olim Cythæum, totius insule maximam urbem) habetur, nouis mœnibus Venetorum futura inexpugnabilis. Gubernat eam, cum huius regione, Rector, et consiliarij duo, Venetorum nomine. Domicilium est arx ampla, oppido coniuncta: muro, armamentario, tormentis, et presidio, bene munita. Adjunt 400. aut amplius, Milites, uili stipendio, 16. coronatorum anno: et præterea 100. Albani. Episcopus ibi, Latinus: quamuis nec Græca templa desint, ampliora Latinis. Templum cathedrale, D. uirginis sacrum. Ex Iodoci Meggenij Hierosolym. 1542. peregrinatione.

ιε'. Ηλθες πρὸς ἐμένα ὁ. ο. ὁ φίλῳ μας, ἐχ-
θες τὸ πᾶν: δὲ πῶς τὸν ὁποῖον ἐδεχόμενος γρά-
φας σε, γεγραμμένας εἰς τὰς κε. τῶ δ' ἐκεμβ.
τοῦ ὁποῖου, πῶς θάρεις, καὶ ἀραπῶ; ἐκεί-
νους τῶ, νὰ λέγει πολλά καλὰ Δὲ ἐσθλὰ.
Τὸν ὁποῖον, ὡς γράφεις, πρὸς δ' ἰδὲς μου τῶ,
αὐτὸ χρειάζηται. Καὶ ἡ δ' ἐρε, ὅτι καὶ αὐτὸ δ' ἐν ἡ-
μέρῃ με γράψω δ' αὐτὸν τίποτε; ἐγὼ καὶ αὐ-
τῶ, καὶ καθε αὐτῶ, πῶς νὰ σε ἀραπῶ, χρεώ-
σῳ νὰ βοηθῶ με ἐλλῶ με τὴν ψυχῇ.

δα. Ἀρξῶ, ὅτι ἡ δ' ἐρε, δι' ἡμετέρας ἐντυχά-
νειναι: ἢ, ὅτι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δ' ἔται πολ-
λῶν λόγων; εἰ μὴ πίνω ἐν ἀρκῶν τῆς χείρας
ὑπὲρ τῆς ψυχῆς, ὅπερ ἐμποδῶ μοι καὶ ἐστὶ
κερ: σοὶ αὐτῶ μικρὸν εἴη τὸ χρεῶμα, ὡς ὁ-
ρᾷς. Τοῖνυν ἀλὶς ἐς σοι, τὸ γε νῦν ἐχομ.

ιδ'. Πεπῶσαντες τὰ ἰσία ε. χαμηλιῶν Δὲ ἰσα-
μύνα, δὲ πῶς βυζαντίε; δ'. εἰς Κυδωνίαν προ-
σερχόμεναι, κρήτης πόλιν, οὐδὲν γε χρεῶμα μοι
πῶς ματι. Εἰ δ' ὀλίγον οἶμαι Δὲ πρὸς φαι-
νῶν τῶ τὰ ἐν τῷ δ' α μοι ὁ φιλομῶν χρεῶ-
ματα εἰσπράξασθαι. Περὶ δ' ἡ τῶ, τί ποιῶν
μὲλλω, παπῶ δ' ἐμὲ νῦν σοι. Φίλει φίλῳ
τας, μὴ ἀμελῶν τῶ ἱλικῶ καὶ δ' ἐκείνῳ.

Sepe dulce
scribenti
est, copiose
scribere.

Amicis, sta-
tus rerum
nostrarum
significan-
dus.

Canea, seu
Cydonia.

XV. *Venit heri mane ad me, Vuolfgangi Finckelthausi, Græcæ iurisc. clare, amicus noster communis: à quo literas accepi tuas, 20. Decemb. scriptas: quem credere non po-tes, quantum diligere am præsertim, cum multa de te prædicantem laudanda audio. Eum, quantum ex Epistola tua intelligo, commendas mihi: ut cum inueni, si quare ipsi opus sit. Scio itaq. me, si etiam nihil de hoc scripsisses: nihilominus & huic, & ceterorum unicuiq. a micorum tuorum, debere toto animo opitulari.*

Amicorum
amicis eni
amici esse
debemus

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

ἰς' ὁ.ο. ὅς τις σὺ φέρει τὴν χρυσίδα, σὺν ὁ α. ὅπ' ἔμε' ἐδ' ἐχπνεῖ εἰς τὸ σπήτη τ' αἰς πᾶς ἀθή-
νας: καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν, νὰ μαζώξῃ τὰ
σταμνα, ὅπ' ἔμε' χρεώσ' αὐτίνες: σὺν ὁ πᾶς,
θαρᾶ, νὰ ἔξωρεῖς. τ' αἰς ὁ πᾶς, αὐτὸ π' ἔστ'
βοήθησε, Δ' αἰς ἔμε' μ' αἰς: Δ' αἰς νὰ γροικῇ σ' αἰς, πῶ
σομ' ἀγαπᾷς ἐμὲ αἰς, καὶ σὺν φίλος μ' αἰς.

XVI. Qui tibi has reddit, est is, qui primus me domo hospitioq. Athenis excepit. Nauigauit autem nunc Byzantium ut pecuniam, quam mihi quidam ibi debent, redigat: quos nec tibi ignotos esse arbitror. Cui præsens cum sis, operam tuam meâ causa commodas, quæso: ut is, quanti tum me, tum necessarios meos, facias, cognoscat.

ἰς'. Πολὺς καρὸς σὺν π' αἰς σ' αἰς: ἀπὸν τις
δοτὸ κανόναν ἔτε λόγου ἡκιστα Δ' αἰς σ' αἰς, ἔτε
γραφίω σ' αἰς π' αἰς. Τὸ λοιπὸν αἰς ἔτε ἀποφασί-
μην σ' αἰς νὰ σιωπᾷς, δοτὸ τ' αἰς καὶ ὁ μ' αἰς: αἰς
Δ' αἰς λόγου μ' αἰς δ' ἐμ' ἐκὸς π' αἰς: π' αἰς νὰ βάλῃς
εἰς τὸν νῦν σ' αἰς καὶ Δ' αἰς σ' αἰς. Διότι εἰς ἐμὲ αἰς
δ' αἰς δ' ἐλθ' ἔστ' αἰς Δ' αἰς φ' αἰς: δοτὸ τὸ νὰ ζῇς, ἢ νὰ
ἐπ' αἰς.

XVII. Multum iam temporis (Laudate Michael Boschi Vuinschem. Professor Argentorat. Acad.) præterijt: ex quo, nec ex ullo quicquam de te audiui, nec literas à te accepi. Idcirco, etiam si perpetuo posthac silentio decreuisti uti: tamen quâuis mei cui am nullam habeas: te respectum tui haberi decet. Alioquin ad me quod attineret, nesciero, vi- uas ne, an mortuus sis.

ἰς'. Εγὼ ἀκόμη ὡς τώρα, ἔτε γραφίω σ' αἰς π' αἰς
εἰς: ἔτε δοτὸ κανόναν ἐγροικῇ σ' αἰς, πᾶς ἔχῃς. μὴ
νομ' εἶπαν μου, ὅτι καὶ ἀρρώστῳ δ' ἐλθ' αἰς ἀ-
φορμῶν, καὶ πᾶσα ἀλλο π' αἰς γ' αἰς π' αἰς ὅτι
ρομ' αἰς νὰ μὲν μ' αἰς γ' αἰς φ' αἰς. Καὶ ἐγὼ εἶπα,
ὅτι δοτὸ ἔτ' αἰς ὅτι ἔστ' αἰς αἰς: ὅτι δοτὸ φ' αἰς σ' αἰς,
νὰ ἐλθ' αἰς, νὰ μ' αἰς δ' αἰς: καὶ αὐτὸ δοτὸ τ' αἰς
τύχῳ, καὶ αὐτὸ σ' αἰς νομ' αἰς λέγειν ἀλλ' αἰς: δ' ἐμ' αἰς
ξ' αἰς, τί νὰ εἶπ' αἰς Δ' αἰς λόγου σ' αἰς: μόνον, ὅτι μ' αἰς
αἰς αἰς.

XVIII. Nec Epistolam ullam ego adhuc abs te accepi: nec ex quoquam, quomodo uiuas cognoui. Tantum hoc mihi dictum est: te & morbum causari, & quiduis aliud potius, quâ ut mihi scribas. Ego uerò respondi: me coniecturam ex eo silentio facere, te ipsum ad nos venturum: Si in hoc erro, & illi verum dicunt: haud scio, quid de te dicere debeat: nisi hoc, nos iniuria à te affici.

ἰς'. Ἡ δ' αἰς καλὰ, ὅτι ἔστ' αἰς καὶ π' αἰς π' αἰς
εἰς σ' αἰς γ' αἰς, ὅτι ἔστ' αἰς χ' αἰς: δ' ἐμ' αἰς ἀπὸ
μ' αἰς καμῖα ὑπὸ δ' αἰς, Δ' αἰς τὴν ὁ π' αἰς νὰ σ' αἰς
γ' αἰς φ' αἰς Δ' αἰς τ' αἰς. Τὸ λοιπὸν, δ' ἐλθ' αἰς σ' αἰς,
ὁ ἐδ' αἰς μ' αἰς φίλ' αἰς, νὰ μ' αἰς σ' αἰς: δ' ἐμ' αἰς εἰς
φ' αἰς π' αἰς, νὰ ἐλθ' αἰς σ' αἰς σ' αἰς ὡς γ' αἰς
φ' αἰς μ' αἰς. Ἐδ' αἰς λοιπὸν, τί νὰ σ' αἰς γ' αἰς φ' αἰς ἰς μ' αἰς,
ὅτι εἰς μ' αἰς γ' αἰς, καὶ σ' αἰς ἀπ' αἰς, καὶ τὸ γ' αἰς γ' αἰς
π' αἰς δ' ἐλθ' αἰς, νὰ σ' αἰς εἰς σ' αἰς γ' αἰς: καὶ
αὐτὸ μ' αἰς ἀπ' αἰς: γ' αἰς σ' αἰς, νὰ μ' αἰς νικῇ σ' αἰς εἰς τὴν
φ' αἰς.

ἰς'. ὁ.ο. ὁ.ο. τὴν ὁ π' αἰς σ' αἰς καμῖα, ὁ π' αἰς
τ' αἰς ἐμ' αἰς ὑπὸ δ' αἰς μ' αἰς σ' αἰς ἐμ' αἰς
αἰς ἔστ' αἰς. Π' αἰς σ' αἰς δ' ἐμ' αἰς εἰς β' αἰς σ' αἰς: τὸ
εἰς ὁ φ' αἰς μ' αἰς μ' αἰς ἀργύρου εἰς σ' αἰς
αἰς σ' αἰς τ' αἰς: ἔς καὶ αὐτὸς σ' αἰς ἀγνοῖς, οἰ-
μ' αἰς δ' αἰς, αὐτὸ π' αἰς, συμπερ' αἰς ἀπ' αἰς
εἰς καμῖα μ' αἰς σ' αἰς: ὡς αὐτὸν, π' αἰς ἐμ' αἰς π' αἰς
εἰς σ' αἰς αἰς σ' αἰς, ὅτι ὁ π' αἰς σ' αἰς, γ' αἰς αἰς.

Adiuuanti-
dus in suis
negotijs, &
amicus.

ἰς'. Πολὺς ἡ δ' αἰς σ' αἰς π' αἰς σ' αἰς: ἀπὸν τις
εἰς δ' αἰς λόγου π' αἰς δ' αἰς ἐμ' αἰς σ' αἰς π' αἰς σ' αἰς, ἔ-
δ' αἰς εἰς δ' αἰς μ' αἰς γ' αἰς μ' αἰς. Τοιγαρ' αἰς ἐ-
γ' αἰς σ' αἰς π' αἰς τ' αἰς λοιπὸν: εἰς σ' αἰς ἐμ' αἰς εἰς
νὰ λόγου π' αἰς: δ' αἰς σ' αἰς σ' αἰς φ' αἰς σ' αἰς. ὅτι ἔ-
δ' ἐμ' αἰς δ' αἰς σ' αἰς, τ' αἰς ζῇ σ' αἰς, ἢ τ' αἰς θ' αἰς.

ἰς'. Εγὼ μὲν εἰς ἐμ' αἰς μ' αἰς τὸν νῦν, ἔπ' αἰς
αἰς εἰς δ' αἰς μ' αἰς σ' αἰς: ἔπ' αἰς τ' αἰς π' αἰς ἐ-
μ' αἰς σ' αἰς, πᾶς ἔχῃς. Εἶπα μοι μόνον, ὅτι καὶ
νόσον αἰς, καὶ πᾶσα μ' αἰς, τ' αἰς ἡ δ' αἰς
αἰς μοι. Εγὼ δ' ἐκ τ' αἰς ἐμ' αἰς π' αἰς π' αἰς
ρεωτῶν, ὅτι ἐγ' αἰς εἰς αἰς π' αἰς ἡ δ' αἰς. Εἰ δ'
εγὼ μ' αἰς τ' αἰς σ' αἰς τύχῳ, ἔς καὶ σ' αἰς αἰς
λέγειν: ὅτι οἰς αἰς, τί λέξ' αἰς π' αἰς σ' αἰς, π' αἰς
ὅτι αἰς αἰς ἡ δ' αἰς.

Silentium
amici, cecit
fabile.

ἰς'. Σὺ μὲν οἰς αἰς, καὶ π' αἰς καλῶς: ὅτι, ἐπ' αἰς
π' αἰς ἐμ' αἰς αἰς σ' αἰς, π' αἰς αἰς εἰς αἰς
μ' αἰς εἰς μοι λοιπὸν, ὑπὸ δ' αἰς π' αἰς ἡ δ' αἰς γ' αἰς
φ' αἰς π' αἰς σ' αἰς, τὸ γ' αἰς νῦν ἔχῃ. Τοιγαρ' αἰς μ' αἰς
τ' αἰς. σ' αἰς κοινὴ φίλ' αἰς, νῦν ἀπ' αἰς: σ' αἰς εἰς
(εἰς π' αἰς) εἰς αἰς μοι, ἐλθ' αἰς π' αἰς σ' αἰς, αἰς
εἰς γ' αἰς μ' αἰς. Ἀλλ' αἰς π' αἰς σ' αἰς π' αἰς,
εἰς ὑγ' αἰς, καὶ σ' αἰς φίλ' αἰς π' αἰς σ' αἰς π' αἰς
χ' αἰς ἐλθ' αἰς, εἰς τ' αἰς σ' αἰς: ἔστ' αἰς. εἰς
καθ' αἰς δ' αἰς τ' αἰς β' αἰς: π' αἰς, εἰς αἰς
σ' αἰς.

Non est si-
cerus, qui
fallas cau-
sas silentii
suo præsit.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

παρὸ ἀπὸ ἐσείαν ὕλη τῶν λόγων. Εγὼ πρὸς
καλῶ σε, ἀνδρὲς γράφω συχνὰ, νὰ μὲν ἴδω
μὰζεσαι, ὅτι πῶς πολλὰ ἡμεῖς ἀπὸ λόγια: καὶ
ἀν καθεμερὰν δὲν ποτὶ ζοῖται ἀπὸ τὰ βιβλία,
δὲν δοπομύει ἄλλο σὲ μόνον, παρὸ ἡ σιωπῆ.

Εγὼ δ' εἰ καὶ μὴ πρὸς σὲ σιωπῶς ὁππότελοι-
μι: ὅπως μὴ ἴδωμαι, ἀντιβόλῃ. Απολαύ-
μοι μεγίστη τῶν λόγων καθέστηκε. Εἰ δὲ μὴ ὅση
μέραι ἀρδόμενοι ἐκ τῆς τῶν βιβλίων πηγῆς:
δὲν ἄλλο μοι λείπεται, πλὴν τὸ σιωπᾶν.

Ingeniorū
quorundā
ubertas, a-
liorum iao-
pia.

XXIII. Tu, mi Laurenti Rhodomanne, Luneburg. Scholæ decus, qui multarū
rerum cognitionem habes, multa etiam scribis: quandoquidem orationis fontes, in tuo ha-
bitant ore: vel potius puteos & fontes relictura esset aqua: quam te materia defuitura
orationis. Ideo te rogo & oro, ne mireris: etiam si ego non crebras ad te dem literas. Nimis-
quam enim verborum pauper sum: nec, si non quotidie hauriam de fonte librorum, quic-
quam mihi reliquum sit, quam tacere.

καδ'. Αὐ πινὰς βλέπῃ τὸ, πῶς δὲν γράφω συχνὰ
νὰ πρὸς ἐσείαν: εἰς τὸ μὲν ἡθελε συμπληρῇ:
ἡ δὲ ὄντως, ὅτι ὁ φόβος με πείθει, καὶ ἡ χοντρο-
σιώη. Ἀλλὰ ἐσὺ νὰ σιωπᾷς τόσον καιρὸν με τὸ
θέλημά σε: δὲν ἡ δὲ ὄντως, τί περὶ αὐτοῦ θέλεις εὐ-
ρεῖν, νὰ εἴπῃς: τὸ ὅποιον νὰ σε ἀγαθὴ ἀπὸ κατηγο-
ρεῖν μεράλιον.

καδ'. Οἶμαι πινὰ, καὶ περὶ ὁρῶνται, ὅτι σιωπῶς
ἐκ τῆς ἐλπίδος σου, καὶ τὸ μοι συγγνώμην ἀπο-
νέμῃ. ἀκριβῶς εἶδ' ὅσα, ὅτι ἐκ τῆς φόβου καὶ ἀ-
μαθίας διδάσκονται. Σὺ δ' εἰ, τὸ σιωπᾶν γόνον σι-
γῶν, καὶ τῶν ἐκείνων: ἐκ οὗ εἶδ', ὅ, τι αὐτοῖς εἰ-
πῶν: ὅτι σε τῆς μεγάλης ἐξαιρήσεται μέγα
ψέως.

Silentium
inferioris
excusatio-
ne habet.
non prae-
statio.

XXIV. Existimo, si etiam videat aliquis, me non crebro ad te scribere: cum veniam
mihi daturum: cum probè sciat, metum & ruditatem, huius rei mihi magistrum esse. Tu
vero tanto tempore cur taceas tua sponte: nescio, quam defensionem afferre possis: quæ te ex
magna eximat reprehensione.

καδ'. Σημείον μεγάλης κατὰ τὸ, ὅτι με ἐνθυμῶ-
σαι, καὶ με ἀγαπᾷς, καὶ σὲ καὶ τὴν Διὰ λόγους με-
τανοεῖς. Τὸ ὅποιον, ὅσον συχνὰ τὸ καμ-
νεῖς: τόσον πρὸς ὅσον χαίρει μὲς διδῶς: ὅτι
καμνεῖς με, νὰ γράφω, ὅτι δὲν λείπω ἀπὸ τῶν
νῦν σκεῖται: εἴμην πάντοτε μὲς σείαν ἀντάμει:
Διὰ μέσῃ τῆς ἐνθυμώσεως: τῆς ὁποίας τὸ μέσον
εἶναι τὸ, νὰ γράφῃς.

καδ'. Τεκμαίρεται τὸ μέγα, ὅτι Διὰ μνήμης
ἀγίας ἡμᾶς καὶ φιλείς, καὶ λόγους ἡμῶν ποιεῖς,
ὅταν πρὸς ἡμᾶς γράμματι διδῶς. Ὅπως εὖ
αὐτοῖς σιωπῶς: τὸ σιωπᾶν μᾶλλον ἡμῶν χαίρει
ζῇ. Καθίσης γὰρ μοι γινώσκων, ὅτι ἐκ ἀπειμῆ-
σε τῆς Διαιρέσεως: ἀλλὰ δὲ σιωπῶν σοὶ Διὰ τῆς
μνήμης: ἡ αὐτὴ, τὸ γράφῃς, μέγιστον Διὰ πλε-
πικρῆμον.

Amicitia si-
gnum, cre-
bra scriptio

XXV. Signo mihi maximo est, humanissime Lamberte Caleni, Rosiochij Mini-
ster Christi, me in memoria tibi esse, & à te diligì, atq. commendatum haberi: quando ad
me literas mittis. Quod quò crebrius facis: hoc magis nobis gratificaris. Hinc enim mihi no-
tum sit, me non discedere ex animo tuo: sed per memoriam familiariter tecum versari: cu-
ius rei, officium scribendi, certissimum signum est.

καδ'. Αὐ πινὰς ἡ δὲ ὄντως, ὅτι μεσὶ εἰς τὰς λόγους
ζῶντας, καὶ ἀναπνεύοντας, Διὰ νὰ εἴπω ἐπὶ τῇ,
ἀμελεῖς γράφῃς: ἡ δὲ ἐλευθέρως φασίαν εἶναι
πῶς σου, ὅτι μὰς ἀλισμῶνισες: ὁ ὅποιος, καὶ τὸ
νὰ λέγεις, καὶ τὸ νὰ γράφῃς, εὐκόλα τὰ ἐχθρῶν
καὶ ὅχι, ἐσὺ μόνον: ἀλλὰ καὶ ὅποιος ἀλλοῦ,
ἐχόντας πᾶντα, καὶ ἀπόκεισιν πᾶν: φανερὸν εἶ-
νε, ὅτι δὲν τὸ καμνεῖ Διὰ λείψμον λόγων:
ἀλλὰ δι' ἀληθινότητα, ἡ ὑπερφανία. Ε-
γὼ τὸ λοιπὸν, πρὸς ὅσον καὶ πάντοτε, εἰς
ὅτι καὶ ἀνδρὲς, σὲ ἀνέβρω: ὡς καὶ πᾶν
σιωπῶν γράφῃς νὰ σὲ πᾶν πληρῶσω, μετὰ
νὰ σὲ χαίρεται: χαίρεται σὲ πᾶν, καὶ ἀν-
με ἀγαπᾷς, καὶ ἔτι. Καὶ, ἀνδρὲς, γράφῃς: καὶ, καὶ εἰς γλαυρὸν, μὲν γράφῃς: ἔτι
καὶ

καδ'. Εἰ πῶς ἐγνώσκων, ὅτι ἐν λόγοις ζῆς καὶ
πνέεις, ἢ ἄλλως εἴπω: ἀμελεῖς δὲ τὰ πρὸς ἡ-
μᾶς γράφῃς: καὶ περὶ φασίαν αὐτὸν σὺ πᾶν
πρὸς ἡμᾶς λήθῃς: ὅπως καὶ τὸν λόγον, καὶ τὸ
γράφῃς, πρὸς ἡμᾶς ἐχθρῶν. Οὐ μόνον δὲ σὺ:
ἀλλὰ καὶ, ὅς αὐτοῖς πᾶν, εἰς σιγῆς: δὲ ἡ δὲ
εἶναι, ὅτι εἰς πᾶντα πρὸς δὲ ἐνδύαν λόγους:
ἀλλὰ ἡ Διὰ λήθῃς, ἡ ὑπερφανία. Εγὼ γὰρ πᾶν
νῦν, ὅς οὐδὲς ἀπὸ πᾶν ὁμοῦν σὲ καὶ πᾶν σιω-
πῶν ὁφείλω σοὶ ἀμείψασθαι πρὸς ὅσον.
Τον γὰρ χαίρει: καὶ ἀμε φιλείς, καὶ σὺ.
Καὶ πρὸς τῇ, εἰ βέλῃ, γράφῃς: καὶ εἰς σιγῇ-
δὲ, ἢ γράφῃς, πρὸς ὅσον γράφῃς. Καὶ ἐν πᾶσι
ταῖς,

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

χαίρεται με, αὐθελος. Καὶ με ὅλα τὰ πάλιν
Φίλ. σὺ ἤμε: καὶ ἡζόρε, πῶς λέγω ὅλλω
τὴν ἀλήθειαν.

τῆ τοις, Φίλ. εἰμὶ σοὶ καὶ ἰδ', ὅτι πάντα ἀλη-
θῶς λέγω.

XXVI. Si cui notum esset (doctissime Nicolae Reusnere Leorine, Iurif.) te in lite- Patientia,
rarum studijs & uiuere, & spirare, ut ita dicam: interim tamen nihil ad nos scribere: is
profecto te crimine obliuionis nostri condemnaret: qui & verbis abundes, & expedite scri-
bere possis. Nec tantummodo te: sed alium quem uis, qui utraq; hac facultate instructus, ta-
cet: perspicuum est, illud non facere inopia orationis: sed aut obliuione, aut despectione.

Ego uero, quem scis, ad quem tibi semper paratum: etiam silentium de beo compensare
compellatione iui. Saluere igitur te iubeo, siue me diligis, siue minus. Insuper si uis, scri-
be: sin hoc displicet, nec scribe, nec saluta. Quicquid horum fuerit, tamen tibi amicus sum:
& hac uere a me sic dici, tibi persuadeas uelim.

κζ'. Ελαβα τὴν γραφὴν σου ἀπὸ τ. ο. τὸν
Φίλεμας, καὶ τὸν συμβαθὺ τῶν μας: καὶ ἐχά-
ρικα πολλὰ: μέρε, ὅτι ἐμαθα, πῶς ἀπέλαυ-
σες τὴν ἀληθινὴν παιδίδυσιν τῶν γραμμά-
των εἰς τὴν Πάδ' εὐαν: καὶ, ὅτι κάμνεις καρ-
πὸν ἁγίου τῶν γυνέων τῶν γραμμάτων. Τῆ γὰρ: καὶ
ὡσαύτ' ἐνθυμῶμαι ἐγὼ, ἐνθυμῶ καὶ σὺ ἐμένα.

κζ'. Εδ' ἐξάμην τὴν σὴν ἑπιστολὴν πρὸς τὴν
ο. τὰς καὶ Φίλ, καὶ συμφοιτῆς: καὶ ἡδὴ
τὰ μέγιστα: τὸ μὲν, ὅτι ἀπέλαβες ἐν Παταβίᾳ
τῆς ἀληθῆς παιδίδυσσεως τῆς σοφίας: τὸ δ' ἐ, ὅτι
καὶ καρπὸν ποιεῖς, ὡς πρὸς ἀνομιαν: ἅξια τῆς
ἐλλάδος, καὶ τῆς ἡμετέρας γυνέων, πρὸς αὐτῶν. ἐρ-
ρωσ, καὶ ἡμῶν ἐναλλαχὲς μεμνησο.

XXVII. Accepi tuam Epistolam, ab amico & condiscipulo nostro: qua maximè exhi-
laratus sum: idq; duplici nomine. Partim quod inde cognoui: te ueram literarum & sapien-
tia doctrinam, Patavij inuenisse: partim, quod oīam operæ precium à te fieri intelligo: qui
te Gracia nostrorū genere, digne geras. Vale, nostriq; inuicem memento.

κη. Εδ' ἐχτικα τὴν γραφὴν σου χαροῦμαι: καὶ
ἐσονται, καὶ πολλὸς καὶ ἥρος ἐνε: ὡς με γρα-
φὴν σου δὲν μᾶς ἐχαίρετες. Τὸ λοιπὸν,
Δαβάζοντες τῶν: ἐπαίνους τῶν ἀρετῶν, ὅτι
ἐχες, εἰς τὰ λόγια, καὶ τὴν χάριν τῶν ἀθ' ἡνεί-
κλως: ἡδ' ὄντας καὶ τὰ καλὰ, ὅτι εἰς τὸν δι-
μορφίαν τῶν ἑπιστολῶν ἐνίκησες με. Γράφε
λοιπὸν ἐτὶ πάντα, καὶ νῦν με. Ἠζόρε δ' ἐ,
ὅτι, ὅταν μὲ γράφεις, χαίρομαι: καὶ εἰς τὸ αὐ-
τὸ πάλιν, λυπῶμαι: ζητῶντες μου, νὰ σου ἀπο-
λογηθῶ πρὸς σὲ, καὶ πρὸς γράφεις. Διότι, τί
ἡδελα ἡζόρε ἐγὼ, νὰ εἰπῶ πρὸς μίαν γρα-
φὴν περικλῶ: καὶ εἰς τὴν ὅτιαν ἡ γλῶσσα
μὲ δὲν εἴη σωηθῆσιν: καὶ τὸ λοιπὸν, Διὰ νὰ
μὴν πολυλογῶ: γράφε εἰς τὸ πλεον συχνα, καὶ
νῦν με.

κη. χαίρων ἐδ' ἐξάμην τὰ σὺν γραμμάται: πολ-
λὰ χρόνον παρεμπόδιστόν, ἐξ ὅτου περὶ Διὰ
γραμμάτων ἡμᾶς ἐκ' ἡσπάσω. Αναγνούς
πάντων τῶν, ἐξ ὧν μᾶς σου τὴν ἑπὶ τοῖς λό-
γοις ἡδ' ὕψη, καὶ χάρις τῶν ἀθ' ἡνείκλως: εἰδὼς
μὲν τὴν ἀκρίβειαν, ὅτι ἑπὶ τῶν τῶν ἑπιστο-
λῶν καλλιενηνίκησας ὑπο σου. Οὕτως ἀνὰ τοῖς
νῦν γράφε, καὶ νῦν με. Ἰδ' ἐ, ὅτι πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ
πρὸς ἐλδοντός σου, χαίρω κατ' αὐτὸ, καὶ ἀνὴρ
καὶ ἀποκρίσθαι ἀπαυθιμῶν, πρὸς ἀγρά-
φεις. τί γὰρ εἰδὼς αὐτὸν εἰπῶν, πρὸς ἑπιστο-
λῶν ὅπως ἀθ' ἡνείκλως: καὶ πρὸς τὴν γλῶσσαν
μὲ, ἐκ' ἐδ' ἐστι φθ' ἐγγεδοῖς: Τοιγαρῶν, ἵνα
μὴ μακρογορῶ, σιωπῶντες αὐτὸς γράφε, καὶ
νῦν με.

XXVIII. Literas tuas accepi (Matthæe Dressere, in Lipsensi Academ. utriusq; L. & historiarum Professor) qua me voluptate affecerunt. Multum enim temporis
effluxit, ex quo literis nos non salutasti. Iis itaque lectis, admiratus sum dictionis tue sua-
uitatē, & Atticā elegantiam: hoc cerō sciens, me literarū lauitia uinci à te. Semper ergo sic
scribe, semper uince. Interim, tum tuis Epistolis letor, ἥσδε etiam me tristari scito. Ad
eas enim à me responderi conuenit. Ego uero quid ad tantum Atticismum respondeā?
Non est ad eum lingua mea assuefacta. Quamobrem ne uerbosior sim, ipse crebrius scri-
be, & me vince.

κθ'. Εχθ' ἐς βραδὺ ἐλαβα δύο σου γραφάς:
τῆς ὅτιαν ἀνέγνωσα μετὰ χαρᾶς. Ἀλλὰ Διὰ
τὴν ἀπὸ τοῦ σου, καὶ ἡζόρε, δὲν ἐθυμῶμαι
νὰ με γραφῆς. Νὰ ζῆς, με τὸ πρῶτον δὲς με

κθ'. Περὶ δ' αὐτῶν ὁφείμην, ἐδ' ἐξάμην δύο σου
ἑπιστολάς: ἀς ἀνέγνων, πῶς δοκῶν, χαίρων
Περὶ δ' ἐς οἷα ὑποδοῖς, ἑπὶ ἀληθῶς
μοι δοκῶν, δι' ὧν ἐκ' ἐπὶ ἡλθε σοὶ γράψαι.

ἀλλὰ

Gratulan-
dū studiose
est de præ-
clara Aca-
demia, &
in studijs
profectu.

Elegantia
scribendi,
admiratio-
ni & uolu-
prati est.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

εἰς ἡμῶν χαίρεται δὲ λόγῳ μὲν τὸν καλὸν
ἀλλὰ ἀνθρώπου καὶ γλυκύῳ μὲν φίλῳ.

Αλλὰ πρὸς θεῷ, πρὸς τῷ περὶ τῶν μὴ
νυκτῶν ἀπ' ἐμῶν, τὸν αὐτὸν καὶ γλυκύῳ
μοι φίλῳ, πρὸς αὐτὸν γὰρ δὲ.

XXIX. *Heri vesperti, binas à te literas accepi: quibus lectis, miram voluptatem cepi. Ven-* Negotia a-
rum de illa re, quam scis, non veni tibi in mentem: sed eam oblitus videris. At quæso per micorum,
D. um, de ipsa quam primum sciam. Saluta nomine meo, bonum meum & charum (Ioan oblitteren
nem Vneidnerum, Scholæ Halensis Suevicæ Moderatorem) amicum. da nō sunt,

λ'. οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι, εἶναι μέρῳ καλὸν
κράτῃ τῶν καὶ βέλαια ἐν φρονίμῳ) νὰ ἴπῃ
τύχη πῶς διδάσκει καλὸν πρὸς τὴν μὴ
θησὶν τῶν γραμμάτων, ἢ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς,
ἢ τῶν ἡθῶν. Διὰ τὰ ὅποια, τῆς ἀρετῆς πῶς εἰς τὰς
ἀνθρώπους, ἢ ἔχει ἢ καλὸν ὅπως ἐκείνῳ, ὅ-
τις μαθαίνει, ἢ εἰς τὴν πᾶν τὰ εἶναι, ὡς γὰρ
ταῦτα. Τοιαῦτα, ὡς μὲν γὰρ φέρεται, ἢ ἄπαν καὶ οἱ
γραμματοφόροι, ἐπιτυχῶς διδάσκαλοι: τὸν
ὅποιον, ἢ εἰς τὰ ἡθῶν, ἢ εἰς τὴν γνῶσιν, δὲν δὲ
σκεπταί, καὶ περὶ αὐτοῦ, καλοῦ μὲν τοῦ
πρὸς ἐκείνῳ, ἢ μὴ χαροῦς ἡθέλει εἶναι καὶ
γὰρ, ἀνδρὶ μὲν ἐπιτελεῖται ἀπὸ τῶν ἡθῶν γὰρ αὐ-
τῶν, ὡς λέγει Δημοσθένης, δὲν γίνεται, ὅπου
καὶ μὲν γὰρ εἶναι, καὶ ὁ καλὸς, καὶ ἡ τυχὴ, μὲν
βοήθησι: νὰ ἔχω μόνον, ὅπως εἶναι ἀπὸ τῶν ἡθῶν
τὴν προφῶν μὲν, ἢ εἰς τὴν μὲν ἰδὲν, ἢ εἰς τὴν γλῶσσαν.

XXX. *Partem felicitatis indicant prudentes (& reuera est) aliquem nancisci. Pras-* Per magnā
ceptorem idoneum, ad discendas bonas literas, & disciplinas liberales: atq. ad virtu- bonum, bo-
tem, & bonos mores exercendos. Hec enim faciunt, ut & doctor ipse, apud homines bene nus Prasce-
audiat: & Discipulus bonum consequatur nomen: praesertim autem, si temperantia & mo- rior.
destia quadam semel ornatus sit, honoretur. Proinde tu (dilecte David Occo Augusta-
ne) ut scribis, & latiores literarum indicant: nactus es eiusmodi Praeceptorem: cuius
qui & eruditione, intelligentiā rerum, & probitate morum, similis sit, alius non reperi-
tur. Te itaq. beatum ob talem indicant: ac uenirem & ipse, nisi pecunia deficeret: sine qua
(inquæ Demosthenes) nihil eorum, quæ oportet, fieri potest. Quod si tamen tempus & for-
tuna mihi aspirauerit: ut necessarijs duntaxat ad viuendum suppediter: ut debis me ce-
lerrimè ad uos profectum.

λα. Πολλὰ μὲν ἐπισημασθέντα μὲν τὴν γὰρ φῶν
σκεπταί, ὡς ἀπὸ τῶν ἀπὸ καμῶν εἰς τὴν δυστυχίαν.
Αλλὰ τὴν καμῶν; ποῖα τέχνη ἡθέλει εἶναι,
να μὴ εἰ γένῃται, τὰ ἐξ ἡθῶν. Οὐ μὲν ἀπὸ τῶν λόγων
τὰ εἰδικὰ, εἰς τὸν πᾶν, πῶς φιλοῦνται μὲν
νὰ εἶναι, νὰ ὑπομείνω εἰς κατὰ τὸν πόρον: περὶ αὐ-
τῶν, νὰ πείθωμαι, ὅτι δὲν εἶναι διωκτὶν, νὰ γένῃ αὐ-
τῶν, παρὰ κατὰ τὴν συνήθειαν. Ἐξ ὧν σε γὰρ, ὅτι
ἦσθε καλὸς, νὰ βοηθῆσθαι μὲν λόγον, καὶ ἔργον.

λβ'. Πι-

XXXI. *Mulum solatiū mihi dedisti, tuis literis, clarissime Philosophè. Tho-* Amici con-
re Zuingeri, qui iam defessus sum calamitatibus. Sed quid fieri Nūquam efficere possum, solatio ef-
ut non facta sint, quæ acciderunt. Non, Quoniam ergo video, dum humanissimam con- ficax.
jolationem tuam intueor, eam hac totam spectare, ut omnibus modis patienter feram: ideo
bono tuo parere debeo consilio. Fieri enim nullo modo aliter possunt, quæ facta sunt. Itaq.
ex te sumi posse video, tanquam ex bono thesauro, & uerba, & facta, quibus al-

Vulgaris lingua.

Pura conuerſio.

λβ'. Πισθώ, ὅτι ἀπὸ τρυφῆς ἔργινες τέτοιαι
ὅτι καὶ φίλους, καὶ ἐδικούς, ξεχαίεις (τὸ ὅποιον, καὶ
ἀδικίας, καὶ χοντροσύνης, ἐν ἐσημάδι) διότι κεν
τὰ πένταρες, ἡ 5. μῆνες, δὲν μᾶς ἐξραψες. αὐ
τὸ λοιπὸν τὸ κάμνης με τὸ θελήμα σε: ἀδικεῖς
πολλὰ. εἰ δὲ θανῶ σε (καλὰ καὶ καμῖαν ἀ-
φορμῶν, πισθώ, νὰ μὴν ἔχῃς) κάμε, νὰ γνω-
ρίσωμεν με ἔργον ἀπὸ τῶρα καὶ ἀμπρός.

λβ'. Οἶμαι, σὲ ὑπὸ πρυφῆς, τοῖον γενέσθαι· αἰσχρὴ καὶ φίλων, καὶ τῶν γυναικῶν προσήκόντων, ὀπίσθησθαι (ὅπερ ἐστὶ σημεῖον ἀδικίας καὶ σκαλιότητος) ἐπεὶ δὲ δ' ἔ. μὲν ἐστὶν οὐ ποτὶ, ἐξ ὅτου περ οὐκ ἔχραψας. Εἰ μὲν ταῖνον ἐκυσθίως τὴν ποιῆς· τὰ μάλιστα ἀδικεῖς. Εἰ ᾧ ἀκυσθίως (καὶ περ ἐμὲ νομίζοντες), μὴδ' ἐμὲν δύνῃ σε πρὸ φασμι εἰπεῖν) ποιήσῃ, ἡμᾶς γινώσκειν ἐργατοῦ ποτ' ἔδ' ε.

XXXII. Puto, te delicias ita depravatū esse: ut & amicorum, & cognatorum, oblitus sis (id quod iniustitiæ & rusticitatis signum est), quandoquidem nunc hic quartus, aut quintus mensis est ex quo nihil scripsisti. Si itaq; hoc data opera facis: maximè iniuste facis. Sin inuitus (etsi, meo iudicio, nullam asserre poteris excusationem) factō posthac innocentiam tuam proba.

Delicata
uita, amicitias in obliuionem ad
ducit.

λγ'. ὁμολογῆμενον εἶνε δὲ πρὸ ὅλων· ὅτι τῷ κα-
 λῷ αὐτῶν πρὸς ἐργον εἶνε, νὰ λέγῃ πάντοτε κα-
 λὸν διὰ ὅλων· ἡ καλὸν νὰ εἶνε, ἡ αὐτοχοῖ· καὶ
 μάλιστ', ὅταν δὲν πρὸς βιάζει πινὰς. Καὶ ἐξ-
 ναντίον, τῷ αὐτοχοῦ εἶνε· ὁμοίως διὰ καλῶς,
 ὡσανῶς καὶ διὰ κακῶς, νὰ λέγῃ πάντοτε κα-
 κὸν, ὅσοι δυνάμει, καὶ πολλαῖς φοραῖς, καὶ
 ἐξω δὲ πρὸ τῆς κακῶς, καὶ δὲ πρὸ τὸ πρὸς πρὸ καὶ τί φέ-
 λοντας νὰ εἰπῶ, ἀρχίζω νὰ πρὸς πρὸς πρὸς
 τίποτα λόγια· με ὁμολογῶν σὲ λέγω· ὅτι ἡ-
 ξιδρε, καὶ δὲν με λανθάνεις (ὡσανῶς φάρης)
 αὐτὸς αὐτὸς ἐπαινῇς, αὐτὸς αὐτὸς με φέγῃς. Καί,
 αὐτὸς με ἐπαινῇς, ἐπαινῇς τὸν ἐαυτὸν σου· Καί,
 αὐτὸς με φέγῃς, τὸ ὅμοιον· διὰ τὴν ἐγὼ δὲν εἰμαι
 ἄξιος, ὅτι ἐπαινῇς, ὡσανῶς αὐτοχοῦ· μήτε φέγῃς,
 ἐλπίζω.

λγ'. Οἱ μὲν πάντας ὁμολογοῦντι ὡς χρηστὸν
 τὸ πάρος ἐστιν ἀνδρὸς, αἱ εὖ περὶ πάντων λέ-
 γουσι· εἴτε τὰς ἀξιοί, ἢ μή· καὶ ταῦτα, μηδ' οὐδὲν
 ὄντι τῷ ἀναγκάζοντι. Τῷ μὲν παλιν δ' ἐκα-
 κηθούς· τὰς ἀγαθὰς, ὡς περὶ καὶ τοῦ Φαύ-
 λους, διασύρειν, κατὰ τὸ διωκτὸν αὐτῷ· πολ-
 λακίς δ' ἐκαὶ πῶρα τοῦ κακίου, καὶ πῶρα τοῦ
 περὶ σκεκτον. Τί δ' ἐβελόμεν; εἰ πᾶν, ἐν-
 τῶϊ σι τῷ χρᾶματι; ἀρχομεν; δὴ λῶ σοι
 διαβραχέων· ὡς ἡ λέληθας με (καθὰ περ
 ἴσως γενόμενός) εἴπε καλῶς με λέγεις, εἴπε κα-
 κῶς. Εἰ ἔμ' τὰ ἐμὰ διαπρήξαι ἀγασ; σαυτῷ με-
 γίστῳ περὶ σκεκτον δόξαν· ὡς καὶ τὸναντίον· ἐ-
 πεί ἐγὼ, ὅτε δόξης, ὡς περὶ ἄλλοι, ἔπε μὲν κα-
 τηγορίας, ἐμὴ ἀξί, ὡς πέπειθα.

XXXIII. Existimo, in confesso apud omnes esse: probi esse ingenij, semper de omnibus bene loqui, siue digni eo sint, siue minus: praesertim, nulla necessitate cogente. Contra, prauorum morum esse: bonos aquè, ac malos traducere, & pro viribus infamare: idq. saepe, & extra tempus, & prae modum. Quid sibi nult hoc Epistola mea principium: paucis tibi significo (ingrate Discipule) mihi occultum non esse (sicut foris putas) siue bene de me loquaris, siue male. At si me in honore habes: tibi ipsi maximum concilas honorem: sicut & contra, si me vituperas. Ego enim, nec laude, sicut alij, sum dignus: nec in seclatatione, ut confido.

Praui homi-
nis est, ma-
ledicum ef-
se seu in bo-
nos, seu in
malos.

λαδ'. Εχθες τὸ ταχὺ ἐδέχτικα τὴν ἑπιστολήν σου: τὴν ὅτιαν ἔταν ἐδιδάσασαι ἐβαλα εἰς τὸν νῆρμα, ὅπως χρεωσῶ μέγα λίην χάριτες ὄντας καὶ τὸ μέγεθος τῆς καρπῆς, καὶ τὸ διάστημα τῶ τόπου, δὲ ἐδυνήθη, νὰ σε κάμῃ, νὰ με ἀλισμονήσῃς. ἀλλὰ πατα νὰ ἐνθυμῶσαι διὰ λόγους καὶ νὰ σε ἐκτίμῃ, νὰ με κάμῃ.

λδ'. χθ' ἐς ἑωθεν πᾶσι ἐδ' ἐξάμηνω χεῖρα μα-
ταιοῖσπερ δὴ ἐντυχῶν, ὡς θ' ἴδω, ὅτι μεγάλῳ
σοι τὴν χεῖρα ὀφείλω. ἐπεὶ περ' ἔπ' ἐξ ἑνὸς μή-
κρου, ἔπ' ἐπὶ πρὸς ἀφ' ἑσθ' ἡμα, ἡδ' ὡς θ' ἴδω
σοι ἐμπιῆσαί με. Ἀλλὰ αἰὶ τὰ ἐμὰ ἀφ' ἑνὸς μή-
κους ἀγῆς· καὶ φροντίζεις τῶν δ' ἡλθ' ἑμοὶ τὴν
πρὸς ἐμὲ σε φιλίας, κατὰ τὸ δ' ὡσαύτ' σοι·
καὶ

XXXIII. *Heri mane literas tuas (Ioanne Lauterbache, Poeta coronate, Scholæ Heilbrunnens. Moderator) accepi: quibus lectis, me magno tibi beneficio obstrictum esse iudicavi: quandoquidem nec temporis longinquitas, nec loci intervalum, te in oblivioni mei adducere potuit. Quippe me semper in memoria habes, operamq. das, ut tuam*

νης, να ζήσῃς τὴν Φιλίαν σου, ὅσον δύνῃσαι·
καὶ με λόγους, καὶ ἔργον, καὶ με κάθε τρόπον,
πᾶς δύνῃσαι.

καὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ παντὶ τρόπῳ, ὥπερ αὐ-
τὸς δύνῃ.

*mibi benevolentiam declares, quoad eius à te fieri potest: tum verbis, tum factis, tum quous-
vis modo possibili.*

λέ. Πιστεύω, ὅτι θαρρῆς καὶ σε ἐξέχασαι (τὸ ὁποί-
ον ὁ Θεὸς καὶ νὰ βλέπει) ἔσονται καὶ ἄρρηστοι
πολλὰ νὰ σε χαίρει τίσω, με ἡπιστολῶ. Διὰ τὸ
ὁποῖον δὲν λυπῶμαι ἔσονται καὶ ἡζύρω, ὅτι ἀπὸ
πολλῶν δοκίμων με ἐγνώρισες, ὅτι γληγορότε-
ρον ἢ θελα ἀλισμονήσω τὴν ἐμαυτοῦ μου, παρὰ τὴν
τίμιον φίλον, ὡς αὐτὸς ἐπὶ καὶ πρὸς ἐσέναν δὲν μὲ
καίμεν χρεῖα τίμια λόγια ἐπεὶ ἡζύρω, ὅτι
τὴν αὐτὴν γὰρ με ἐχρῆς ἐκείνο, πᾶνε ἐπιλοιπον
αἰτίας, διὰ τὴν δὲν σε ἐγράψα, αὐτὴν ἡπι-
θυμῆς νὰ μάθῃς τὴν θελα σου τὸ μὲνίσω με
περισσότερα λόγια εἰς ἀλλήν γραφῶν. Διὰ τὴν
ἐκ ἡζύρω μόνον, ὅτι ἐχω νὰ καίμω πολλὰ: τὸ
ὁποῖον με ἐμποδίζει, νὰ σε γράφω συχνά.

λέ. Οἶμαι σὶ ὑποπλάττειν, ὅτι σὺ τοιαυτὰ παντὶ
πελαθόμεν (ὅπερ ἀπειργῶν Θεός) ἐπείπερ
διὰ μακρὰ σε τίς γράμματα σὺν ἐκ ἡπιστολῶν
ἐφ' ὧν περὶ ἡμεῖς ἀνιῶμεν: εἰδὼτα, ὅτι ἐκ
τοῦ βραχέως τῆς πείρας ἐμε ἐγνώσας. Διὰ τὴν
καὶ ἐμαυτὸν ἡπιστολῶν: ἢ τοῖς τε ἀνδρῶς,
οἷος αὐτός. Αλλ' ἐπὶ τῶν μοι πρὸς σε δὲ λό-
γων, ταῦτά μοι δοξάζονται. Ὅπερ ἡ ἀπὸν τὴν
πρὸς σε γράφαι: τὰ ἴσως μάλιστα ποιεῖς ἀ-
κῆσαι. ἰδοὺ δὲ με τοῦτο διὰ πλείονων ἐν
ἐτέρῃ γραφῇ δηλώσει. πρὸς ἐνὶ εἶναι, τὰ τοῦ
νομῆς σε λαμβανέτω: τὸ μεγάλῳ ἀρχολίαν δὲ
λαδὴν αὐτοῦ περὶ μοι τὴν πρὸς σε γράφαι, πᾶ
ν ἐμποδὼν καθεστῇ.

XXXV. Te suspicari arbitror (Polycarpe Leifere, Theologe Vviteberg, clarissi-
me) me tui prorsus oblitū esse (quod Deus auertat) cum longo tēpore nulla te Epistola salu-
tauerim. De quo me nō trīstari scito: cum norim, te non paucis parvisq; experimentis, qualis
ego sum, deprehendisse. Citius enim mei ipsius oblitiscerer: quam talis viri, qualis tu es. Sed
non mihi talibus ad te verbis opus est: idem mecum sentiente. Quid verò causa fuerit, cur ni-
hil ad te scripserim: illud fortasse maximè aures scire. Scito itaq; id me pluribus verbis ali-
às tibi perscripturū. In presentia hoc tantum te latere nolo: mihi maximas occupationes,
quò minus scriberem, omnino fuisse impedimento.

Non conti-
nuò putan-
dum, ami-
cum, quia
aliquandiu
nihil ad
nos scribat,
nostri obli-
tum esse.

λς. ἐγὼ, ἐχούσας τὴν σύννοιάν σου πάντοτε, καὶ ἐρωτῶ
κάθε εἶδος διὰ λόγους σου: καὶ αὐτὸς ἀκρόαζομαι,
νὰ λέγῃ διὰ σέ, χαίρομαι: καὶ περισσότερο,
ὅταν σε γράφω: διὰ τὴν φανερὰν μου, ὅτι βλέ-
πω σε ὅμως, καὶ συνομιλῶ με ἐσέναν. Σὺ
δὲ, δὴ ἡζύρω, πᾶς με τρεπάρεις: ὅτι καὶ δὲ
καίμω γραφῶν σου εἰλαδα ὡς μοι ἔναν
χρόνον τῶν. ὕψις, καὶ μελὶ ἀμελῶς τὸ χρεός
τὴν Φιλίας.

λς. ἐγὼ καὶ αἰετῇ τῇ πρὸς σὺ μνήμη σου, πάν-
των πωτῶν καὶ πρὸς σὺ. χαίρω τε καὶ, ὡς ἐ-
δὲς ἀντὶ, τὴν πρὸς σὺ (ἢ σὺ) ἵνός μοι διηγεμένῃ
ἀκροῶμεν. καὶ ἡ πρὸς σε γράφω: τὴν ἡδὴ
τὴν ἡδὴ μνήμη σου ἀλλὰ ἀντὶ. δὲ καὶ γὰρ μοι
τότε, ὡς παρόντα σε ὁρᾷ, καὶ ἐμοὶ διὰ λεγομένῳ
συνομιλῶσι. Σὺ ἡ, ὅτι οἶδ', ὅτι πᾶς μοι δοκεῖς
τρόπον πρὸς σὺ φέρειν: ὅς ἐδὲ μὲν ἐξ ἐξ ἡμεῶν
παρὰ σὺ, ἡδὴ πρὸς σὺ, ἐνός ἐτας. ἐρωτῶ καὶ
ποσά τῃ σοι μὴ ἐγγινώσκω λήθη τὴν Φιλίας καὶ καθεστῇ.

λς. πο.

λς. πο.

XXXVI. Ego semper te (Theodore Cantēre, clare Vltraiecti incolā) cū benevolentia
in memoria retinens, ex singulis seiscitor de te: ac tanto, quāto nemo aliis, gaudio afficior:
quando aliquē, de te narrantem, audio. Cū autem ad te scribo: immortalī quadā latitia
perfundor. Videor enim mihi tunc, quodāmodo te ante oculos meos habere: & tecum, vi-
cum colloquente meū, versari. Tu verò, nescio, quomodo erga me affectus sis: cū integro
iam anno nihil abs te literarū acceperim. Vale: nec tibi tantum assis, amico debiti, obli-
vionem obrepere sine.

Parum ami-
cum est, diu
nihil scri-
bere ad ar-
denter amā-
tem amicum.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

λζ'. Πολὺς καιρὸς εἶνε, ἀφ' ὅπου με πολλὴν δου-
μὴν ἔμαθες: πόσον με κέρηαι διὰ λόγου σου: ἔ-
σοντας καὶ ὅταν σε ἐνθυμηθῶ: ἐρχομένης αὐθιγῆς
πρὸς αὐτὴν, διὰ δ' αὖθις, ναὶ εἰς αὐτὴν σιωπῶ.
Ἀλλὰ, αὐτὴν δ' αὖθις: μέραν καὶ νύκταν δ' ἐν
ἡμεῖς αὐτὴν ἀσπάζομαι, καὶ φροντίζω πρὸς ἐσθίαν.

λζ'. Πολὺς ἤδη χρόνος, ἐξ ὅτου περ διὰ πολλῆς
τῆς πείρας ἀκρίβως ἐγνώρισεν ὅτι τῶν σῶν
φροντίδων πεποιήμεαι. Καὶ γὰρ, ὅταν εἰς νῆρ' ἐπέλ-
θοι μοι τὰ σά: ἀφικνεύμενος πρὸς αὐτόν, εἰ δ' ὅ-
ναμα τῶν σιωπῶν ἐν ἡμεῖς αὐτὴν ἀσπάζομαι. Μάλ-
λον γὰρ, εἰ τῶν οἶον τε εἴη: νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν,
ὅτε αὐτὴν ἀσπάζομαι, διὰ τῶν σῶν πρὸς σέ.

XXXVII. *Alongo iam tempore, doctissime Constantine Patrici Chie, multis magnisq; experimentis exacte cognovisti: quanta cura mihi res tua fuerint. Nam, quan-* Amicus a-
micum sem-
per sibi cu-
ra habet.
do mihi in mentem tui uenit: & aliquis istinc huc accedit: non possum in me silentium com-
primere. Quinimodò, si hoc fieri posset: dies noctesq; finem non facerem ad te scribendi.

λζ'. Ἡρεσίζου ἀπὸ πολλῶν, πῶς με ἀγαπᾷς, καὶ
ὅλοσιν με ἐνθυμᾷσαι: τὸ ὅπου σὺ αὐτόν, τὸ
κέρηαι ψεύδῃ: καὶ εἰς ἀφορμὴν εἰς ἐμένα, ναὶ
μὴ πρὸς τὰ λόγια ἐκείνων, πρὸς σε ἐπαινεῖν
πρὸς ἐμένα: ἔσοντας καὶ ὅτε πολλὰ κρατεῖς
ἐχθρῶν, καὶ δὲ μὴ εἰς ἐγγραφάς.

λζ'. Παρὰ πολλῶν ἐπυθόμην, ὥς με φιλεῖς:
καὶ διὰ πάντων ὅτι νῆρ' ἐρχεται σοι τὰ ἐμένα:
ὅπερ αὐτὸς ἐργῶ ψεύδῃς πρὸς: καὶ ὑπάρ-
χεις αὐτῇ ἐμοί, τὰ μὴ πείθεσθαι τὸν λόγον
τῶν ἐπαγγέλων σε πολλὰ παρ' ἐπὶ τὸν
χρόνον, ἐξ ὅτου περ νενόμικας με ὡς ἐχθρὸν, καὶ
ἐδόλως ἐγγράφας.

Verbis fa-
cta repu-
gnare, im-
probum est

XXXVIII. *Muli quidem mihi dicunt, me tibi amori esse: teq; perpetuo meminisse mei. Tu uero sermonem eorum, falsitatis coarguis: dum ipse causam mihi das, ne credam*
ea, quæ ab istis tuis laudatoribus dicuntur: tanto iam tempore exacto: quo me pro inimico
habens, ne unam quidem litteram scripsisti.

λθ'. Διὰ τὸν οὖν τὸν φίλον μας ἔμαθα, πῶς
ἐνε αὐτῶν τὸν ὅπου, αὐτὴν μὴ λήσῃς μετ' αὐτόν:
χαίρεις σέ, τὸν ὅπου μέρες με: καὶ εἰπέ τοι, πῶς
ἐργῶ καὶ ζωντανός, καὶ ἀποθαμνίσθαι, πάντα
θέλω ἡς ἐφίλῃ τὰ: αὐτὴν αὐτὸς ἐνε φίλῃ,
αὐτὴν ἐχθρῶν.

λθ'. Περὶ τῶν φίλων ἡμῶν. οὐ ἐπυθόμην: ὅτι αὐ-
τὰ εἰς ἡμῶν περ ἐάν τι τύχῃ: πρὸς αὐτὸν ἀσπάζομαι αὐ-
τόν, λέγει: ὅτι ζῶν τε καὶ τεθνηκώς, διὰ πάντα αὐ-
τῶν φίλῃ ἐσομαι: καὶ ἐχθρῶν, καὶ φίλῃ,
ὅντι.

Constantia
docet am-
icitiam.

XXXIX. *De amico nostro, Blasio Fabricio Chemnicensi, audiui: eum istic (adhuc*
Argentina) esse. Eum ubi conueneris: saluta nomine meo, & dic: me & in uita & in mor-
te, semper ei mansurum amicum: quomodocumq; ipse erga me animatus sit. Scito autem,
quod optime.

μ'. Με ὀλιγολογίαν, μὴ φαίνε' διὰ τῶν
πρὸς σε, ναὶ μάθῃς διὰ λόγου μου: ἔσοντας καὶ
καιρὸν δὲ εἶναι, ναὶ σε γράφω πολλὰ πρὸς
μας. μόνον, πῶς ὑγιαίνει, καὶ καίρεται τὸν φί-
λῳ, ὅπου, ὡς ἐλπίζω, γλήγορον θέλω
ἰδεῖν, αὐτὴν με σέβαν.

μ'. Διὰ βραχέων δοκεῖ μοι πῶν, μαθεῖν σε
πρὸς ἐμὴν χρεῖναι: καὶ μὴ ὄντος, πρὸς πολλῶν
ἐπισκεψάμεν σοι. Εἰ γὰρ μόνον, ὅτι ὑγιαίνει καὶ τὰς
φίλῳ ἀσπάζομαι. Οὐσίνας, καθάπερ μοι
δοκεῖ, ὅτε εἰς μακρὰν μετὰ σέ ὄψομαι.

XXX. *Paucis mihi, Martine Baltice, Vlmensis Scholæ Rector doctissime, de*
statu rerum mearum, in praesentia docendus esse uideris: cum tempore pluribus tibi scri-
bendi careā. Id autem hoc tantū est, me & valere, & amicis salutem dicere: quos, ut spero,
propediem una tecum videbo.

μα. Δὲ κέρηαι τὸ χωρὶον καλὸς, καὶ ἡ χάρις
κακὴς. Τοιοῦτον, αὐτὴν θέλῃς, ναὶ γὰρ τὰ πα-
ρὰ σε καλὰ, καὶ ὅχι κακὰ: πρὸς τὰ ὅχι
εἰς κακὴς ἀνθρώπων, ἀλλὰ εἰς φιλοσόφους.
εἰς τὰς ὅπου πρὸς ἐμὴν, ἔμαθα μεν
τὰ καλὰ, διὰ τὴν ἀρετὴν με ἀσκήσει καὶ καπο-
ῖται, ἡμεῖς: καὶ δὲ ἐμὴν πρὸς τὴν ψυχὴν
μόνη;

μά. Οὐτ' ἀγαθὸς καὶ κακὸς, καὶ κακὸς ἡ πό-
λις: ἀλλ' αὐτὴν κακῶν καλῶν ὁμιλίας. εἰ
βέλει τῶν σῶν πρὸς σε, σὺ δ' αὖθις,
καὶ μὴ φάλλῃς, γενεῶν: ὅτε εἰς πονηρὸς ἀν-
θρώπων, ἀλλ' εἰς φιλοσόφους, πρὸς σε. Πρὸς
οὓς καὶ ἡμεῖς ἀπερχόμενοι, τὰ καλὰ ἐδιδά-
χθημεν. Ἀρετὴ γὰρ ἰδρῶν τε καὶ μόχθῳ μακ-
θαίεται.

Tempore
deficiente,
breuiter tan-
tū gratia
scribenda
sunt.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

μόνη, ὡσὺν τὴν κακίαν.

θαύεται· καὶ οὐκ εἰσέρχεται μόνη εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς ἡ κακία.

Fili, ad bonos Magistros mittendi.

XL I. *Neg. bonos facit pagus, Georgi Hermanne, Iurif. Halæ Suevicæ eximie, mihicq̃ colende, neg. malos, ciuitas: sed commercia malorum & bonorum. Si igitur uis, filios tuos euadere bonos, nō malos: ne mitte ad alios, nisi ad uiros (sicut ipse optime nosti faciendum) bonos & doctos, sapientieq̃, deditos. Ad quales & nos profecti, bona didicimus. Virtus enim, labore & sudore paratur: nec animum absq̃, adiumentis subit, sicut vitium.*

μβ'. Περίγραμμα κακίας, δὲν πισδῶ, καὶ δυνήθη τόσοι: ὅτι νὰ μὲ κάμῃ, νὰ σὲ ἀλισμενίσω: μάλιστ, νὰ σὲ ἐνθυμῶμαι πᾶσαι ἡμέραι περισσότερον: καλὰ ἔχ' πολλὰς ἀφορμαῖς σιωπῆσαι ἀνάμεσα εἰς τὰς δύο. Τ. θέλεις, νὰ κάμω, ὅταν σιωπῶς τόσοι νὰ γένω παρ' οὐδὺς ἐχθρὸς σε; καὶ πῶς εἴνε δυνάστην, νὰ δυνάστη περιεσώτερον ἢ σιωπῇ πᾶσι τὴν Φιλίαν τ' σπασδαῖω; ἐγὼ γὰρ τόσοι Διὰ λόγον μὲν, ἔδ' ὅλως θέλει ἔσεν ἀληθὴς ἢ παροικία, πῶς λέγει: ὅτι τὸ, νὰ μὴν χαίρει ἄνθρωπος, τὸ πὲρ χάλασε πολλὰς Φιλίας. Ἀρ' ἐσέναν δὲν φαίνεται ἐπὶ ζῆλον πῶς καλὰ, ὅτι ἡ Φιλία μὲν, πῶς ἐσέναν νὰ δυνήθη τόσοι: ὅτι νὰ σὲ πείσει, νὰ μὴν πισδῶς, νὰ εἴνε κακία μέσον, νὰ ἀφανίσαι τὴν Φιλίαν μὲν.

XL II. *Nulla planè res (Christoph. Spindlere, Labaci Ecclesiæ Christi præco fide lis) mihi videtur unquā tantā habitura vim: ut me in obliuionē tui adducere possit: quin potius tui perpetuā retineā memoriā: licet nō pauca uirg. nostrū acciderint. Tu uerò cum, tanq̃ lethæ aquā biberis, ita taceas: quid faciās? An ne statim animo à te alienior siās? Quis uerò dicere audeat: silentij maiorem vim esse posse, quā amicitiæ inter bonos? Ad me sanè quod attinet: nequaquam uerum esse censeo proverbium, quo dicitur: multas amicitias silentio dirimi. Quod si etiam contra tibi uideatur: tamen spero, tantā meæ erga te benivolentiæ vim fore: ut satis tibi persuadeatur, nihil prorsus esse causæ: cur, quæ inter nos intercedit, amicitia deleatur.*

μγ'. Πισδῶ, νὰ σὲ δίδω βάρος: διδόντες σε, νὰ ζήκησῃς, εἰς καθεὶν ἡμετέραν, πῶς σὲ πέμψω, πόσον σὲ ἀγαπῶ: μάλιστ, πῶς ἡ Φιλία ἢ ἀληθὴς δὲν χρειάζεται λόγια, νὰ μαρτυρηθῇ, ἀλλὰ ἐργα: τὰ ὅποια μοναχὰ ἢ ἄλλοι, νὰ δεικνύει τὴν ἀλήθειαν. Τὸ λοιπὸν, φαίνεται μὲν κακός: νὰ σκολεύω δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ὅτις οὐλῇ: τὸ ὅτι οὐκ ἔστιν καμνὴ εἰς κόλασιν, παρὸς εἰς Φίλιν, καλὰ ἔδ' ἐν ἡδονῇ ἐχὲν δίκην πᾶσι, ὡς μὲ φαίνεται, νὰ μὲ καθηγορήσῃ: ἀλλὰ μάλλον, νὰ μὲ ἐπαινήσῃ: Διὰ τὸ τὸ ἀγάπης σε, πολλὰς φορὰς μὲ βιάζει, νὰ σε ζῆσαι λόγια, ὅτις οὐκ ἔστιν καλὰ καί, ἀνδυνήθως πολλοὶ πᾶσι τῶν καὶ ὁμοιωτός, θελῶ τὸν ὅλον λαόν:

μβ'. Οὐδὲν τ' ἀπαίτων μοι δοκεῖ, πᾶσι τὴν αὐτὴν οὐκ εἶναι τὴν δυνάμιν: ὡς μοι πᾶσι πᾶσι σὲ φυγεῖν μὲ τὴν μνήμην: τὴν παλιν ἔδ' ὅσην ἐραμε τὴν τὴν μνήμην συζῶν: εἰς οὐκ ὀλίγας σιωπῆσαι ἐκατέρωθεν ἀφορμαῖς. Τὸ δ' ἄρα μοι ὡς, πᾶσι σὲ τὸ τὸ λήθης ὕδωρ πεπωκὸς οὐκ εἶναι ἀπεχθείας γένωμαι σοι πᾶσι σὲ καὶ καὶ καὶ τίς ποτὶ τὴν τὴν σπασδαῖω Φιλίας δυνάσῃ μείζον δυνάστην; Ἐγὼ μὲν τὸ κατ' ἐμὲ, ἔδ' ὅλως τὴν παροικίαν ἀληθῶς ἢ ἡγάμαι: τὴν, πολλὰς Φιλίας τὸ ἀπεσπῆσθαι Διὰ λυσαί φάσκω. Εἰς τὰναντία δὲ ὁξείας: ἀλλὰ πᾶσι πᾶσι, τὴν ἐμὴν Φιλίαν ποτὶ τὸν δυνήθηναι: ὡς πᾶσι, ἔδ' ἐν ἡδονῇ εἶναι αἶνον: δι' ἧς ἐξελείφθῃ, ἢ ἐν μέσῳ ἀμφοῖν Φιλία.

μγ'. Οἶμαι σοὶ ἐνοχλεῖν πᾶσι σὲ πᾶσι τῶν παρ' ἐμὲ, σοὶ ζῆσαι μὲ τὴν δυνάμιν, ὅτις σὲ σπασδαῖω ταῦτα εἶδ' ὅτι, τὴν ἀληθὴν Φιλίαν, ἢ λόγων, ἀλλ' ἐργῶν, δὲ ἔδ' ὅτις: ὅτις μὲν, τὸ ἀληθὴς οἶας ἐστὶν ἐφικτόν. Καίτοι μοι πᾶσι δοκεῖ, ἔδ' ὅτις τὸ ἡμετέραν εἶδ' ὅτις ἀπὲρ χερός: εἰς πᾶσι καλὰ δὲ ἐπὶ χερός, ἢ πᾶσι τὸ καθαρὴς Φιλίας ἀντιπαραμύει, δεικνύει. καὶ μοι δοκῶ, ἔδ' ὅτις αὐτὸς ποτὶ καλὰ καὶ κατὰ γνώσεσθαι: θαυμάσιον ἢ μὲν πᾶσι σὲ σπασδαῖω τὰ μέγιστα, καὶ μάλα ἐκόντως, τὸ ὅτι πᾶσι τὸ Φίλτρον, βιάζει μὲ, καλὰ καὶ μὴ δὲ Διὰ φέρωνται ζῆσαι. Ἀρ' οὐκ ἐφικτόν ἢ μοι: πᾶσι σὲ ἔδ' ὅτις τοιαύτας συνθεῖς ἡμετέρας.

Rebus, non uerbis tantum, amicitia ueritas comprobanda est.

XL III. *Molestū me tibi arbitror esse (venerabilis M. Christophore Neubergi, sin cere Christi Augusta Vindel. Minister) conantē in singulis meis ad te literis de mona strare: quanto opere te diligam: cum præsertim te nō fugiat: uerū amicitia, non uerbis, sed factis, egere: quibus solis, ueritas eius demonstrabilis est. Posthac igitur hoc literarum genere*

H mih

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

In Gorgia. Τὸ τοῦ νὰ μὴν εἰδῇ καὶ. Καὶ, αὐτὸς φαίνεται καὶ εἰς τὸν αὐτὸν τὸν Πλάτων. ὅτι πᾶσι δὲ δικαίως, εἴνε μεγαλὸν κακόν, ὡς νὰ εἰδῇ καὶ φαίνεται, ὅτι καὶ μὴν πᾶσι δὲ καλὸν χάριν εἰς τὸν αὐτὸν τὸν Πλάτων. Διὰ λόγον τὸν, ὅτι οὐκ εἶναι ἐν κείνῳ πρᾶγματι, πᾶσι δὲ εἰς τὸν αὐτὸν.

XLVI. *Mihi & tu curas es, & hic. Tu, ne facias; hic, ne patiatur, iniuriam. Quod si in eadē tu quod, cum Platone sententia es: facere iniuriam, quā accipere, maius esse malum: videor mihi, tui magis habere rationem, quā huius: dum pro ipso intercedo, qui in ius rapitur: ut rapnas eorum det, quā non commisit.*

Innocentia succurrendū, iniuriā prohibenda.

μζ. Τέτοιαι εἶνε ἡ προφητὴ τῶν σὺν τῶν νειστῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀλισμονιστοῦ, καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων: ὡς λέγουσι, καὶ εἶνε. Καὶ εἰς τὸν αὐτὸν. Μὴ εἶνε τῶν δὲ μᾶλλον ἐχαιρέτητες μετὰ φίλων: καὶ μάλιστα, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

μζ. Τοιαύτη ἐστὶν ἡ τῶν σὺν τῶν νειστῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀλισμονιστοῦ, καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων ἀμνημονίας: ὡς λέγουσι, καὶ εἶνε. Οὕτως γὰρ λέγεται, καὶ πᾶσι δὲ εἰς τὸν αὐτὸν. Μὴ εἶνε τῶν δὲ μᾶλλον ἐχαιρέτητες μετὰ φίλων: καὶ μάλιστα, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

XLVII. *Talis est voluptatiū apud Syros fructio: ut eis obliuione & cognatorū & amicorum afferat. Hac enim de ipsis fama est, quæ & creditur. En quartum nunc mensem, ex quo nullis me literis appellasti: idq; eo magis reprehendendum est: quo naturam ad scribendum Epistolas prestantiorem habes: nec ad necessitatem tantum, sed ad ornatus etiam copieq; ostentationem. Veruntamen si recte valetis, tum tu, tum charissimi tui liberi, tum à patre felix mater eorum: nobis id sufficit.*

Dotes nature, non sunt ignauia committenda.

ANNOTATIONES.

Prouerbiū est: μὴ εἰς τὸν αὐτὸν. Syrus cum non sis, ne Syriſſa. Id est, ne sume personam parum decoram. Nam Syri male audiebant ob morum molliem. Erasmus in Chitiadibus.

μζ. Πολλὰς, γὰρ φιλίας σε, σὺ εἰς φιλίαν. Πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φέρει τὸν γὰρ φίλον. Τὸ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

μζ. Πολλὰς μετὰ τὸν αὐτὸν φιλίας σε, σὺ εἰς φιλίαν. Πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φέρει τὸν γὰρ φίλον. Τὸ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

XLVIII. *Multos quidem literis hæc tibi (colende affinis Hieronymi Schyrstabi) commendauit: qui verò te magis charum habeat, in neminem alium incide: quā, qui hanc tibi affert Epistolā. Cuius naturalē intelligentiā, & morum modestiā, & in bonis literis ac disciplinis diligentiam dicere nolo. Celeriter enim hæc omnia, ipsam te intellecturum scio: cumq; in honore a te habitū iri. Vbi verò experimētum eius ceperis: alium, qualis hic, quamuis quasiurus sis, non inuenies: neq; ad seria, neq; ad iocosa.*

Ingeniosi, boni, & indullij homines, commendatione digni sunt.

μθ. Δὲν ἐμπόρεσσας, ἀφ' ἧς γράφεις, νὰ μιλῇσω μετὰ Πέτρον, διὰ τὸν αὐτὸν πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φέρει τὸν γὰρ φίλον. Τὸ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

μθ. Εἰς ἡμῶν ἐπιστολάς, ὡς ἡ δὲ μὴν εἰς τὸν αὐτὸν πᾶσι δὲ μετὰ τὸν αὐτὸν, ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φέρει τὸν γὰρ φίλον. Τὸ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν φουσις, νὰ γράφῃς: καὶ ὅπῃ εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν αὐτὸν. Αἰετὸς γὰρ γὰρ, καὶ τὰ χρυσὰ παρὰ τὸν αὐτὸν, καὶ ἡ καλὴ μῆτις αὐτῶν: σὺν τῶν αὐτῶν καὶ τῶν.

H 2

ἐκπ.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

νὰ κάμη μεταχαρῆς πᾶσι πᾶγμα Δὲ λό-
γος: Δὲ πᾶν καλὸς ἀνθρώπος. Καὶ, ὅ-
σον διὰ τῆς μὲν ἔχεις καμίαν σύνειαν. Ἀ-
λλο τίποτε εἶνε, ὅπως νὰ χεράζεσε δὸς ἐμᾶς:
ὅπως καὶ ἐμῆς νὰ ἐμπορεύμεν: γράφει μᾶς Ἰα-
ρετὰ: Δὲ πᾶν εἰλεῖς μᾶς ὁρῇ ἐπίμας εἰς πᾶ-
σι πᾶγμα, Δὲ νὰ σὲ κάμεμεν χάρην.

ὁ κατέλεσται, ἐπεὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐστίν. ὅτι ἐμ-
τέτῃ μὴ σοὶ μελέτω. Ἀνδρὶ ἑτέρῳ τι δὲ τῶν
παρ' ἡμῶν, ὡς ἐμὸν δυνάτοί: Ἰατρῶν μὴ νύε.
Ἐν παντὶ γὰρ ἐπίμας ἡμᾶς ὁρήσεις, ὥς σοὶ χα-
ρίεσθαι.

Amico in-
feruicendum,
quibus in
rebus pos-
sūt.

XLIX. Ab eo tempore, quo ad me scripsisti, non potui cum Petro de rebus tuis colloqui. Nam tertium iam mensem abest, Naupliū profectus. Omnes tamen domesticos eius conue-
ni, qui mihi dixerunt, negotium cōfectu facile esse. Illo autem reuerso: spero fore, ut omnia
tua causa libenter efficiat, quia vir bonus. De hoc itaq. sollicitus ne sis. Si verò aliqua re a-
lia, quæ apud nos sit, quam ei nos cōsequi possimus, opus tibi fuerit: scribe sidenter. In omni
enim re nos tibi gratificari paratos inuenies.

ν. Ὅποιος ἀρρωστημένον ὡρᾷ καὶ τῶν ἰα-
τρῶν, καὶ δὲν δέχεται ἰατρειάν καμίαν: τῆ-
τον ἀπελπίζω οἱ ἰατροί. Τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅ-
στις δὲν δέχεται ἐρμηνείαν δὸς κακίας (ἐ-
πὶ τῇ χοντροσυνῇ, ἐν ἀρρώστια ψυχῆς) τῆ-
τος ἰατρειάν δὲν ἔχει ἄδολως, μόνον τὸν θά-
νατον. Βάλε λοιπὸν εἰς τὸν νῦν σου: τί ἐμπρῶ,
νὰ ἐλπίζω Δὲ σένα: ὁ ὅποιος ὅχι μοναχὰ
φύγεις, ἀλλὰ συχέεσε, εἴ τι καλὸν καὶ αὐτὸν εἰ-
πᾶν τινας: ἀλλὰ γελαῖς καὶ οὐδ' ἀρα πάντας, καὶ
ἐρμηνεύοντας. Ἀνδρὶ καὶ τῆς λοιπὸν Δὲ λόγος
σε: καὶ, ἀνδρὶ, νὰ μὴ κάμεις καλοσυνῇ: ἀλ-
λα καὶ τὴν γνώμην σου.

ν. Ὅς νοσῶν μὲν καὶ τῆς: μήτε δὲ ἰατροῖς πείθε-
ται, μήτε φάρμακα δέχεται: ἄδολως ἐρῶ δὲ
ἐλπίδας ἔχει. Ὡσαύτως δὲ, καὶ ὁ ὡρᾷ καὶ
σιμῇ ἀρεσκόμενος ἄδολως ἐπὶ ἐπερ' ἀμάθεια,
νοσῶν καὶ μεγίστη ψυχῆς ἰατρὸν ἔδωκε ἄλλον
ἔχει, εἰ μὴ θάνατον. Ἐννοεῖ, ὅτι, τίνας περὶ σου ἐλ-
πίδας ἔχω: ὅς μόνον, ὅπερ αὐτὸς λέγει συμ-
φῆρον, δὸς σέφῃ: ἀλλὰ καὶ τῶν ὡρᾷ καὶ
καὶ φιλέωντων σε, κατὰ γελαῖς. Εἰ μὲν ὅτι περὶ
σὺν τῇ σοὶ μελετῇ: ἐμὴν χάρην περὶ αὐτῶν
θυμῶν: καὶ δὲ ἔχεις, περὶ θεῶν
μετὰ βαλε.

Pertinax
improbi-
tas, seu re-
castiganda.

L. Qui morbo decumbēs, nec Medicis obtemperat, nec medicamina admittit: de eo nulla
unquā conualescendi spes est. Eodem modo, qui non acquiescit ullius monitis (quandoqui-
dē inficitia & barbaries, maximus animi morbus est) is Medicū aliū nullū habet, præter
quā mortē. Cogita igitur, quid spei de te habeā: qui nō solum, quicquid aliquis honestē vili-
ter tibi suadet, fugis & abominaris, sed contēnis etiam, & derides, qui te diligunt, & opti-
ma tibi subiūciunt. Quapropter, si te nulla tui cura tangit, aut si quid mihi gratū facere cupis:
abijce, obsecro peruersam istam opinionem.

νᾶ. Ἀκούω, ὅτι βαρύνεσαι τὸν κόπον: καὶ Δὲ τῆ
το δὸς φάσεις, νὰ ἀφῆσης τὴν σὺν δὲ, καὶ νὰ
ἀμελήσης οὐδ' λόγους, καὶ τὰς μέσας, καὶ τὸν
γλυκῶν καρπὸν, ὅπως ἐμάζοξες με τὸν ἰδρω-
πᾶ σου. καὶ ὅπως φάνη μὴ τόσον, ὅτι μεγάλη
λύπη μὴ ἐγγιγνῇ εἰς τὴν καρδίαν. καὶ ἄλλο
δὲν μὴ ἔσται μόνον νὰ ὡρᾷ καλέσω τὰς
μέσας, καὶ τὸν ἀπόλλωναι νὰ σὲ ἐάσω τέπιον
νῦν: ὅτι νὰ μὴν ἀφῆσης τὴν πᾶσι ἐλπίδα,
ὅπως εἴχαμεν εἰς σένα, νὰ χαθῇ. Ἐγὼ δὸς
λόγου μου ἐνθυμίζω σου τοῦτο μόνον:
τὸ ὅποιον ὁ θεὸς βαλε, εἴπερ πολλὰς
χρόνους

νᾶ. Ἀκούω, πᾶν χεράζεσε τὸν πόνον. Τέτῃ
ἐνεκα ἔδωκε σοὶ, ἀμελεῖν σὺν δὲ, καὶ περὶ
οὐδ' λόγους δυσκόλως ἔχειν, καὶ μᾶλλον μὴ
μέλειν, καὶ καρπῶν ἡδυνῶν, τῶν σὺ συνήλθης
ναυῖδ ὡς. Τόσον δὲ μοι τῆς λυπηρῆς, ὥς
μὴ τῆς καρδίας καθεύδω. Οὐδὲν ὅτι ἐπὶ
ἐμὸν μοι: σὺν τοῖς πολλοῖς δὲ καὶ τῶν μέ-
σας, καὶ τὸν ἀπόλλωναι: ἐμπνεύσαι σοὶ κατὰ
νῦν: ὥς μὴ δέποτε εἴσῃ, ὅς δὲ σοὶ εἴχον,
ἐλπίδας ἀφανισθῇ. Ἐγὼ δὲ ἀπ' ἐμᾶς
τῆς, τὸ πάλαι Πινδάρῳ λεχθῆναι, ἐν μνή-
μῃ

Vulgaris lingua.

Pura conuerſo.

Φέμε· ἔλα εἰς ἐμὴν, ὅπως μὲν κινήσῃ βελῶ-
να δ' ὄρωμεν πρὸς ἐλευθερίαν, ὅπ' ὀπιθυμῶ-
μεν.

τῶν ἰδίων· εἴπερ σοι πόονυ διωατῶν, ὧται· δε
ᾧ ῥίθι· μή περ κοινῇ γνώμῃ, ἥς ἐρώμεν, ἐλθεθε-
εῖαν θηπύχωμεν.

Tēperantia
& abstinē-
tia, vitæ
quietæ &
feliceis ma-
ter est. χρῆσις
Aphthonij
παρ' Ἰουῆ.

LIII. Interrogatus fuit vir prudens quodā tempore: quid faciendū esset hominibus, ut tranquillam, molestiq; experiem, agerent vitam. Tunc ipse nullo verbo respondens, accepit patellam aqua plenam: cui paulū farina inspergēs, permiscuit: posteaq; ebibita, abiit. Quid hoc significare volens? Si modica & frugali vita, hoc est, necessarijs tantū, ceteri essent homines: eos nec labores, nec bella, nec ulla inter se contēiones, habituros. Quid igitur miseris nobis fiet: qui nec Gracis, nec Barbaris, nos submittere dubitamus: tantū ut corradamus alicui, nescitis non contēit. Proinde, si fieri potest, veni ad me (clarissime Historice Reinere Reinecci) si fortē communicato consilio, quam cupimus, libertatem consequamur.

νό'. Αρ' ἔδ' ἴσθης, ὅτι καὶ ἀγαπᾷ, καὶ τρωπᾷ σε; καὶ ὅτι φιλία μὴ δ' ἐμ' ἦνε πλάσμιον, ἀλλ' ἦν ἐν ἀληθείᾳ; καὶ σὺ καὶ μισοῖς, καὶ πεφρονεῖς με: καὶ καμαβώνεις, νὰ μὲ πείνηλας; λογαρί- ασε, αἱ κάμνεις ἔργον καλὸν ἀνθρώπων. Εἰ δ' ἐκμάπτις εἰς τὴν φιλίαν μὴ; δ' εἶχαι φανε- ρόν, ὅτι με θελοῖς ἐχθρόν; Διὰ τὸ ἐνεσημῆον καλὸν ἀνθρώπων; νὰ μὲ κρύβῃ τὴν γνώμην;

νδ'. Εἰ μὲν σε φιλεῖν περὶ αὐτὰ, καὶ τιμῶνται· καὶ
πῶς ἐμὲ ἐπερῶναι· ἐπὶ πᾶσι αἰμασίην, ἀλλ' ἀλη-
θῆ· οὐδ' ἐπερῶνται καὶ μετ' ἡμῶν, καὶ παρὰ
λαῖς τε, καὶ θρυπῶσι· ὅλιγα γὰρ· λόγος,
ἄρα εἰδὼν τὰ τε περὶ ἐμὲ. Εἰ δ' ἐπὶ ἐμὴ φι-
λία ἀπιστεῖς, ἐκταραχῶς δὴ λωσον, εἰ περὶ με-
τέθρῶς ἀξιοῖς ἐχειν. ἰδοὺ γὰρ πῶς ἀπεδρά-
σις, πῶς ἀξιοῖς φανεραῖς ἔχοντας περὶ παρὲν.

Non decet
simulatio
& superbia
amicitiam.

LIIII. Si tibi notum est te a me & diligere & honorari: me autem quod erga te amicitiam, non esse fucatam, sed veram: in verò despicis nos, & odisti: derides, delicias facis, rejicis: perpendas velim, num hac bono viro digna sint. Quod si amicitia mea diffidis: eloquere sine dissimulatione, te velle, ut tibi sim inimicus: Proprium enim est boni hominis: nihil recte agere, sed praeferre, quid sentiat.

νέ. Δὲν ἐμπορῶ νὰ κάμω, νὰ μὲν κλαῖω·
 ἔλεποντας τὴν πολὺ ἀμελείαν τῶ γενεστῶ
 ἐλλήνικῳ πρὸς τὸ καλόν. Ἀρῆ, αὐὸ Γεώργιος
 ἀμελήσῃ τὴν σωδὼν· ὅπῃ ἡτρωαῖτα πα
 δαῖ(Θ) καὶ καλὸς ἀνδρῶ(Θ)· πολλὰ ὀλι
 γότρον θέλειν Ἰππόμεληθῆ τὴν σωδὼν
 οἱ ἄλλοι, ὅπῃ εἶνε ἐκνία εἰδες, Μῆδ' ἔ, τὴν αἰ
 τῶ, ἡδ' ὄρω· μὴ δ' ἔ, τίς αἰτεῖται νὰ ὄρω εἰς τό
 σσι κακόν. Ὁ θεὸς μόνον, ὅπῃ ἔχει δυνάμειν,
 νὰ κάμῃ, νὰ γνῶρ(σ)ωμεν τὸ καλλίτερον, καὶ
 νὰ μὲν ἀμελήσωμεν.

νε. Ἀδ' αὖρ ὑπὸ δ' ἄγε μὲν ἔδωκα μαι: πῶς πο-
ταί πῶς ὄραρ τ' ἐγείρες τ' ἐλθῆναι, ὡς πῶς
π' ἀγαθὸν ἔχοι Διὸς παῖ, ἁμέλειαν. Ἀλλ', εἰ
μὲν ὁ καλὸς περὶ γὰρ ἄβος Γεώργιος, ὃ τ' ἔνν' αὖ
πρὸς σε χωρὶς τοῦ πῶς ἔλθῃ, μελεήσει πολλὰ μάλ-
λον, αἱ φύσεις ῥάθυμοι. ἔπει δὲ, ἡ λήξω, σὶ δα:
ἀλλὰ μὲν ἔτι φάρμακον διερῶν δ' ὡς αὖται
τόσῳ κακῶ. μόνον δὲ τὸ θ' αὖρ δόση, π' παν-
θ' αὖτες, τὸ βελτίον ὅρ' ὅτ' ἡμᾶς γινῶναι, καὶ μὴ
ἁμελεῖν, ὥς ἐστι χηρῶς τέτ' ἀντέχειν.

Incuria stu-
dij literarū
& virtutis,
deploratio
ne(bonis et
prudentib.
viris) digna
est.

L V. *Facere non possum (doctissime studiorū Græcorū apud Lausannates Professor, Aemylī Porte) quin fleam: cum tātam gentis Græcæ, in studio literarum & virtutis video negligentiam. At si bonus & studiosissimus ille N. diligentiam remisit: quāto magis ad studia segnes erunt alij, qui naturā sunt socordes? Itaq; ego, nec quid dicam, habeo: nec medicinam inuenire possum tanto malo. Tantū, potentiſſimum Dei numen faxit: ut nos, quod optimum est, cognoscamus: nec ullā negligētia prætermittamus, quin fortiter ad nos trahamus.*

15. Ενα γνῶρισμα εἰς τῆς ζωῆς: νὰ μὴν σιω
πᾶ τις. Εὐ, σιωπῶντας πᾶντο, ἦσε ἡ
π(9).

νς'. Τό μή σιγαῖν, τῷ ζῶντι κηρύττον. σὺ δὲ
ἡσυχίαν ἄγων διηγεῖται, ὅθεν π. μοι δεκάς
τῶν

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

πῶς, ὡς αὐτὸν νὰ μὴ ἐξῇ. Τολοιπὸν αὐτὸν θέλεις, νὰ γνωρίσωμεν. ὅτι ζῇς, μὴ ὀκνεῖς, νὰ μᾶς γράφῃς συχνά. Διὰ τὴν, αὐτὴν κάμεις ἀλέως: ὅσον εἰς ἐμένα, δὲν θέλει ἡγεῖσθαι διαφορὰ ἢ ζῇς, ἢ ὀκνεῖς. ὡς ἀγαπᾷ ὁμοίως ἐκείνους ὅπως ἀγαπᾷ: καὶ ἐνθυμῶ, ὅτι τῶν καλῶν αἰθρώπων τὴν φιλίαν ἐπὶ τὸ πᾶν, ἔτι χρὸν, τὴν χαλᾷ.

τῶν τεθνεώτων ἀφ' ἑαυτοῦ. Εἰ δὲ ἄρα βέλεις, αὐτὸν ζῶντα φαίνεσθαι: μὴ ὀλιγῶρι γράφειν πρὸς ἡμᾶς. Ταμνά. ἢ γὰρ ἄλλως ποιῆσης: ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ ζῶν σε, τὸ τεθνεῖναι: δὲν διοίσαι. ὡς ἀγαπᾷς μόνον: αὐτὸν δὲ φιλεῖν καὶ τὸς αὐτοὺς φίλοι: μέμνησο δ', ὅπως πᾶς τῶν σωθεῖσιν φίλος, ὅτι αὐτὸν ποιεῖ χρόν, ἔτι τὸ πᾶν διάστημα, ἐξαλείψουσιν.

LV I. Si quis non sileat (Ioanne Magne Debrecine Vngare) signo id est, eū vivere. Tu verò, dum perpetuò siles, à scribendo ad me otians, perinde es, ac si non viuas. Si itaq, te vivere, nobis notum esse vis: ne cessa, saepe nos appellare literis. Nisi enim id feceris: ceritè, quantum ad me attinet, nihil intererit: viuas ne, an mortuus sis. Vtinā modo valeas: & nobis, qui te diligimus, mutua charitate respōdeas. Cogita, bonorum amicitias, nullo unquam nec temporis, nec loci interuallo, dirimi & destrui.

Scripius scribendum amico, saltem ut vivere ei videamur.

νῆ. Πῶς περνᾷς ἐδῶ νὰ πράγματίζῃς: εἰς πόσω ἀποκοτῆν δὲν ἦλθα, ὅτι νὰ σὺ πὲρ φανερώσω μὲ γράφω. καλὰ καὶ κακὰ, εἰς ὅποιον μέρει τ' εἰς κερμένης, ἡσέ (ὡς πρὸς γράφω) μεσο σένα καρεθῆ ἡσέ: χαίρομαι ἀφ' οὗ, ὅτι ἐλπίεις, εἴνα, πῶς δὲν ὀλέπεις, ὅσα βλέπομεν ἡμεῖς: ἀλλο, ὅτι ἡ καλοσύνη σε, εἰς ὑψήλου τόσο καὶ φανερόν ἐνε: καὶ μετέχων τὴν πολλὰ τοπικὴ: ἢ ὅποια εἰς ἐμᾶς, ἐχὶ με λόγον ἐφανερώσῃς: ἀλλὰ πρὸ φανῶς ἐφανῇ ἡ ἀληθεία. τὸ μόνον ὃ γνωρίζω: πᾶσα χαρεῖς θέλεις, ἡ λυπηθῇς, με τὴν γνωρίω τ' ἐδῶ. ἐτὶ περνᾷς πᾶ πάντα κακά: καὶ πᾶρ ὀλίγον τᾶρα ἐσβαστερ ἡ δόξα μας. ἀλλὰ εἰνὰ τᾶρα δὲν λῦε ἀδεια σὲ γράφῃ: μάθης θέλεις αὐτὴν ἀπὸ ἄλλους. πάλιν, αὐτὴν ἐχῃς τᾶρα ἀφ' οὗ τὸ καλλίτερον τ' χάρας: ἐτοῖς ματῶν καὶ βάλε εἰς τ' νῦν σε: ὅσα πρὸς ἐκείνην εἰς τὴν πάλαιαν ἐλθεθῆσαν ἀνθρώπων, καὶ εἶνε ἄξιον. ξεγδικητῇς τ' παρ' ἐδῶ: ὅπως με πᾶ ἐναντία τᾶτα καὶ καμικά, ἦλθε εἰς τα. νάσιμα σιωπῇ.

νῆ. Τίνα τρόπον πᾶ ἐν τῶν τοῦ ἐχῃς: ἐκ εἰς τοσάτον τόλμης ἰκνεῖμαι, ὥστε σοὶ δι' ἡπιστολῆς δηλώσαι καὶ περὶ ὅπως καὶ γῆς ὡν τυγχάνεις (ὡς ἐφθλῶ γεγραφώς) ἐν τῶ αὐτῶ πλοῖον εἰς δόμαί σου μὲν πᾶ ἀπόντι ὅτι, ἄπερ ἡμεῖς, ἐχ' ὅρας: ἢ ὅτι ἡ σὴ ἀρετὴ ἡμῶν καὶ σαφῆς, πολλῶν συμμαχῶν πολιτῶν, ἐστὶν: ἢ πᾶς πρὸς ἡμᾶς, ἐλόγω ἀσφαλεῖ καὶ ποιήσω, ἀλλὰ φανερωτῇ τῇ ἀληθείᾳ, ἀφ' ἑαυτοῦ. τὸ δὲ μοι μόνον ἀδελφεῖς ἀφ' ἑαυτοῦ ἡ λυπηθῇς, τῇ δόξῃ τῶν ἐν τῶν τοῦ. ἔτως ἐχῃ πᾶ κακῶς: ἢ ὀλίγος δὲν, τῇ δὲ ἐσβαστερ ἡ δόξα καὶ ἡμῶν. ἀλλ' εἰ πᾶτα ἐκ ἐπέσταται ἡπιστολῇ: γνώση πᾶρ ἄλλων. ὅμως εἰ πᾶς ἐχῃς ἐλπίδας ἐκείνων: τὸ πολιτείας: παρασκαδίζε: φρονίζε, ἄπερ πρὸς ἡμᾶς τῶ πρὸς τὴν πᾶλαι ἐλθεθῆσαν ἀνθρώπων, καὶ ἀξίον ἐκείνων τῆς πολιτείας: ἡμελημῆς τε καὶ πρὸς ἐμῆς τῆς τοῖς πᾶς ἐναντίους καὶ τοῖς, καὶ ἡθεοῖς ὀλεθροῖς.

νῆ. χῆς

νῆ. ἐχ-

LV II. Quomodo procedant hic negotia: nō cōprogređior audaciæ, ut tibi Epistola narrem. Quāquam enim, ubicunq, terrarum fueris (sicut antehac scripsi) in eadem es nauis: gratulor tamen tibi, quòd abes: vel quia, quæ nos, tu non vides: vel quòd laus virtutis tuæ, in excelsō & illustri loco, in multorum tecum facientium ciuium conspectu, sita sit: quæ ad nos, nec obscuro, nec vario sermone: sed clarissimâ famæ veritate perfertur. Fnum illud nescio: gaudisurus ne sis, an tristaturus, his nostris rebus, & hominū opinionibus de ipsis. Ita omnia se male habet: et propè extincta est gloria nostra. Sed, licet hæc nō tūc cōmuni possint literis: cognosces ex alijs. Tu tamen, si quam spem meliorem habes de Republ. capara, meditare, cogita: quæ in eo cū ac viro esse debent, qui ad veterem libertatem sit educatus: eāq, afflicta & oppressa, his iniquissimis tēporibus, ac perditissimis moribus, restitutus.

Gratulan- dum est ei, qui non sit in loco, perturbationis & mī seriarum pleno. Desumpta est hoc The ma ex lib. 2. Famil. Cl. ter. Epist. 5.

H A LV III. Fd.

Vulgaris lingua.

νῆ. Εχθές πλὴν αὐγλὴν ἤθελα νὰ σὲ ρεάψω: αὐτὴ ἡ κερὰ δ' αὖ, καὶ τὸ χιόνι, ὅπ' εἰσκέπασε τὰ βουνά, καὶ τοὺς κάμπους, ἐμπόδισε ἔμειναι: ὁ μὲν οὖν, καὶ τὸ ρεαμμα τοφόρου, νὰ μισθῶσι. τῶρα, ὅπ' μεταβίβας ἐπαύσαν ὁ χειμῶν, καὶ ὁ ἥλιος ἐξέστανε τ' αἶερα: ρεάψει σὲ ἤθελα κατεπείως, δι' ὅλα τὰ πρᾶγματά, ὅπ' ἄρκει ρεάψαι: ἀλλὰ τὰ χέρια μὲ ἐξέπαυγιάσαν: καὶ δὲν ἐμπροῶν, νὰ βαρύνω τὸ κονδύλη. Ἐσώνει σὲ Διὰ τῶρα, νὰ ἤξωθης, ὅτι ὑγιαίνω, καὶ χαίρει τὼ σέ.

Pura conuersio.

νῆ. Χθές ἡ ἐβελόμην ἄμα ἐὼ πρὸς σέ ρεάψαι: ὁ δὲ χειμῶν, καὶ ἡ τοσούτη χιών, ἡ τὰ ὄρη καὶ τὰ πεδία καλύψασαι, διενώλυσεν καμὲν: καὶ τὸν ρεαμμα τοφόρου, εἰς τὸ εὐθεὶν ἀποδημήσαι. Νυνὶ δὲ, μόλις, τὰ πρᾶγματα λήξαντες, ἔξ' ἡλίου θερμαίνω τ' αἶερα: ρεάψαι μὲ ἀκριβῶς σὺ πρὸς τῶν δ' εὐνῶν παύτων, καὶ ρεαμδῶν: ἀλλ' οἱ ἐμαυτοὶ δ' ἐκλύοι, ἐπὶ χιμῆτων πεζόμενοι, ἐδυνάμην ἔχειν τὸ κάλαμον. Ἐθ' ἄλλος ἔχει, τὸ γενεὴν ἔχει: γινώσκοντες μόνον, ὅθ' ὑγιαίνω, καὶ περὶ σπουδῶ σέ.

LVIII. Volui heri (Ioan. Pistori, Medice illustræ aulae Durlac. clarissime) prima luce ad te dare literas: sed & hybernium frigus, & tanta nix, quæ montes & campos contexerat, tum me à scribendo prohibuit, tum Tabellarium à proficiendo. Nunc autem, gelu vix remittente, & Sole aerem calefaciente: scriberem ad te accurratè, de omnibus necessarijs vtilibusq; rebus: sed digiti mei perniciosis ita intumuerunt: ut calamentum tenere non possint. Satis igitur in presentia hoc sit, ut scias: me adhuc valere, & saltem tibi dicere.

Haud pro-
pte scribas,
digitos si
pernio vo-
cet.

νθ. Τὸν ἰωάννην, εἰ μὲν τὸν ἐγνωρίζεις, ἤξωθ' ὡς καλῶς, ὅτι καὶ ἀγαπᾷς καὶ τιμᾷς τὸν, καὶ ἐπαυ-
νῆς: Διὰ τὸ εἶναι ἀνθρώπου καλὸς, καὶ φίλος, ὅπ' ἀξίζει πολλά. εἰ δ' ἐν τ' ἐγνωρίζεις: ἔχει τὸν δὲ ἀγαπᾷ ἰδικῶς μὲ εἰς τοὺς ἐπαυγε-
νὲς φίλους σὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα δίδω ἐγὼ, Διὰ τὸ εἶναι τὸν ἐγνωρίζεις. ὅσους θελεῖς τ' ἀγαπήσθαι, καὶ ἄλλους Διὰ λόγους: ἀφ' ἐγνωρίσης τὸν καλο-
συνῶν τε.

νθ. εἰ μὲν γινώσκεις τὸν ἰωάννην: εὖ οἶδ', ὅτι φίλος αὐτῷ, καὶ τιμᾷς, ἔπαυγεις. ἀγαπᾷς γὰρ, ἔπαι, καὶ φίλος πολλὰ ἀξίζει. εἰ δ' ἐγνω-
σκῇς: ἐμὲν χάριν, ἀριθμῶ τὰς ἐξομὰς τ' ἀγαπᾷς
μὲν φίλων. νυνὶ μὲν ἐρρωσιν ἡμῶν αὐτῶν, ἐπει-
δὲ γινώσκεις. ἐπειδ' αὖ τὸν ἐκείνου καλο-
καρὰ διαγινώσκεις: ἐπὶ τῶν δ' αὖ-
τὸν φίλος σεις.

LIX. Si Ioannem N. nosli (Hermanne Vultei, Iurisc. & Marburg. Academ. Pro-
fessor cultissime) certo scio, ipsum à te diligì, & honorari, & laudari. Nā & bonus est, &
quantitatis precij amicus. Sed si non nosli: in numero laudatorū amicorum tuorū, quæso, re-
pone ipsum. Nunc itaq; tibi eum, tanquam ignotum, commendo. Vbi verò probissimos eius
mores cognoueris: non ipsum modo, sed alios etiam propter ipsum, diliges.

Probi, com-
mendandi
sunt: ipsiq;
se commen-
datione di-
gnos præ-
stent.

ξ'. Ποῦν δὲ τὸ πρᾶγμα, ἐγὼ εἶμε πρὸς ἀποπνι-
ξης, ἡ εὐὴ καὶ ἀφρονεῖς ἐμᾶς τοὺς φίλους σὲ; ὁ
ὅπ' ἐν τ' δὲ δύο χρόνους ἐδῶ, ποτὲ δὲ μᾶς
ἐρεάψες. καὶ εἰ μὲν δὲν ἐλαβεῖς ἐδ' ἐμῶν ἀ-
πὸ τ' ρεαφῆς μὲ: ἐμπροῦς, νὰ προφασίζεσθαι.
εἰ δ' καὶ ἐλαβεῖς, καὶ σιωπᾷς: εἰς σημεῖον, ὅτι κα-
ταφρονεῖς μᾶς: καὶ εἰς τὰς τὴν τ' τὸ πρᾶγμα φανερὰ
ἀδικεῖς τὸν φίλον μᾶς. τῶρα θελεῖς δ' εἶδαι,
αὐτὸν εἰ ἀληθινὸν τὰς, ὅπ' ἀφ' ἐμῶν: αὐτὸν γρά-
ψης, ἡ αὐτὸν δὲν ρεάψης.

ξ'. Πόπου ἐγὼ φιλοῦμαι, ἡ σὺ ὀλιγοῦν
τῶν σὺν φίλων: δ' ἄτερ τ' ἡ εὐαίρετος, ἐπαι-
δ' ἡ πρὸς ἡμᾶς σὺν ἐρεάψας, εἰ μὲν τ' ἐ-
μῶν ἐπιστολῶν ἐδ' ἐμῶν ἐδ' ἐμῶν, ἐχθρὸς αὐτῶν
φασίζεις. εἰ δ' ἐκρημίσμεν, σὺ γὰρ: περὶ
εἰ μὲν τὰς, καὶ ἀφρονεῖς ἡμῶν. ἔπειδ' αὖ τὸν
πρὸς ἡμᾶς φίλον ἀδικῶν, δ' ἡλ' ἡ. νυνὶ δ' ἐπὶ
ἐν τῶν φίλων μοι ὅμ, εἰ ἀληθὲς, τὸν ρεαφῆν, ἡ
μῆ, δὲ τὸ δ' εἶδεις.

ξά. Τί

ξά. ἔδ' ἐν

LX. Virum ego sum querulus, an tu negligere soles amicos tuos? Alter enim hic agitur
annus: ex quo nihil à te literarū ad nos. Atq; si nullam interea Epistolam à me accepisses
haberes, quod negligentia tue obtenderes. Si verò accepis, tamen siles: ex eo euincitur, nos
à te coisimni: & iniuria affici amicitiam nostram. Num tamen hoc, quod ego suspicor, verū
sit: tu nunc aut scribendo, aut tacendo, demonstrabis.

Potest non
immerito
accusari ho-
minem silen-
tium.

Vulgaris lingua.

Pura conuersio.

ξά. Τί ποτε ἀνθρώπων πρᾶγμα, ἐτ' ἔτι βαρὺ δ' ἐμ
εἶνε, τὸ ὅποιον ἀνθρώπου δ' ἐμ ὑπομένει, καὶ
σανίς τε καὶ πᾶσι. Εὐλοιοῦν μὴ τε σέ τιμῃ,
μὴ τε σὲ πλεόντων, ἔχεις γνῶσις: καὶ Διὶ τὸ
περὶ αὐτοῦ κακὰ. Ἀνδρὲς περὶ δ' ἐδυσυχία: κα-
κὰ πᾶσι καὶ πολλοῖς: διότι, ἀνδρὶ τυχεῖ κακὰ
πᾶσι καὶ ἀνάντιος πόσι, θες πᾶσι. Καὶ ἐτ' ἔτι
κάμνοντας, γλύζοντες σπῆνχιά, καὶ σὲ ἄμε-
τρα κακὰ, θείεις πέσι: καὶ τὰ καλὰ θείεις
σε λείψει. Πρέπει λοιπὸν, τὴν ὁκνίαν νὰ φέ-
γεις πᾶσι μὲν ἀνὰ μεγάλη τῶν κακῶν: καὶ τὸν
κόπον νὰ ἀρᾷ πᾶσι, πᾶσι δ' ἰδίᾳ τὰ καλὰ ὅλα.

ξά. Οὐδ' ἐμ τῶν ἐν ἀνθρώποις, ἔτι δ' ὅσοι φο-
ροῦν: ὅπερ ἀνθρώπου ἐχ' ὑποφέρει, καὶ ἐξ ἀνάγκης
εἰσέειν. Σὺ δ' ἐτ' ἐν τιμῇ, ἐν πλεόντων, τὴν
νῦν περὶ αὐτοῦ, καλῶς δὴ λῶσαι πρᾶγμα. Εἰ δ'
ἐν δυσυχία πέσης: πολλὰ γὰρ καὶ δ' εἶ. Ἀνδρὶ ἐν
δυσυχίᾳ κακῶς Διὶ γίγνεται: ἐν τοῖς ἀνάντιοις, πό-
σοις οὖτω δ' ἐσθ' ποιῶντος: ταχέως περὶ αὐτοῦ, καὶ μυ-
ρίοις πέσης κακοῖς: καὶ τὰ καλὰ σὲ ὡς λείψει.
Δεῖ ποῖν τὴν βίαν ὡς ἐκκλίνειν, ὡς μητρο-
πολιν τῶν κακῶν: καὶ τὸν ὅσον ἔχεις, δότι τῶν
τῶν ἀγαθῶν.

In rebus & secundis, & aduersis, nos recte geramus.
LXI. Nihil humanarum rerum ita difficile est: ut ab homine, si adnitatur, non sustineri possit: ut sic ei dicam, etiamsi inuicis audiat. Tu vero, nec in honoris, nec in diuitiarum, felicitate, quicquam sapis: ideoque male te geris. Si itaque in aduersam fortunam incideris: longe a prudenter procedendo aberis, & valde male ages. Nam si, quando felix es, male ambulas: quanto magis, rebus aduersis hoc tibi accidet. Hoc autem te modo gerens: celeriter in egestate, & alia sexcenta mala incidet, omni bono destitutus. Fugienda igitur ignauia, & licentia uitæ, censeas uelim, tanquam omnis mali genericem: contraque, consecretandum laborem, ut cuiusvis boni datorem.

ξβ'. Εἴτε τῶν, ὅπῃ σὺ φέρνεις τὴν γραφὴν,
εἶνε εἶνε ἀπὸ τοῦ μαθητᾶ δ' ἐς με: καὶ τῆς ἐλ-
ληνικῆς φωνῆς, ἀντὶ καὶ ἄλλῃ, ἐν ὀλίγῳ κα-
ρῶ χορτάσας: ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς πλὴν κολλῶ,
καὶ τὸν κόπον τῆς πᾶσι περὶ αὐτοῦ πολλὰ. Καὶ
εἶνε καὶ ὀλίγῳ, καὶ περὶ αὐτοῦ πᾶσι: ἀπὸ
τοῦ ὅποιον ἐμαθε καὶ τὰ φράγματα. Τῶν
καλομαρτυρωντῶν σὺ, λόγια πολλὰ, δ' ἐν δ' ἐ-
ορᾷ. Εὐ γὰρ, ἀπὸ δ' ὁκνίας: πᾶσι εἶνε τα-
κτικὸς, καὶ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀλαβῆς: καλὰ
ἔξω, ὅτι θείεις σὲ τρεῖς: καὶ νὰ τὴν ἀγα-
πᾶς, καὶ νὰ τὸν βοηθῇ. Καὶ, ἀντὶ καὶ εἰς ἄλλας
χρεῖας δ' ἡ πλὴν ἀγάπῃ σὺ: θελῇ τὴν ἔχει. Καὶ
θείεις με δ' ὁφείλεις πολλὰ: εἰς τὴν νῦν τῶν
ἀγαπημένων δεχτῆς: καὶ εἰς ἄλλον, ὅτι
δ' ἀμνηστῆς: ἢ νὰ μάθῃ τὰ αὐτῶν, ἢ τὴν γρά-
ταν ἀγαθῆς καὶ μαθημάτων.

ξβ'. Ο τὴν Ἰησοῦν σοὶ κομίζων οὐποσὶ, τῶ
τῶν πρὸς ἐμοὶ φοιτησάντων εἰς ἐσθ' καὶ τῆς ἐλ-
λάδος φωνῆς, ὡς εἰ τις ἄλλῃ, ἐν ποσὶ τῶν
χρεῶν ἐμφορηθῆς: φύσως τε δ' ἐξίότητι, καὶ
μελετῇ τῇ πρὸς λόγους, ἀπὸ δ' ἡ πλὴν περὶ
σχηκῶς. Ἀλλὰ δ' ἡ πλὴν περὶ αὐτοῦ, ἐστὶν ὀλίγῳ καὶ
σοφῆς: ὅτι οὐ καὶ τὴν ῥωμαίων ἐξεπαυδῶν
φωνῇ. Τῶν τῆς λογιστικῆς συνιστῶν, καὶ μα-
κρῶν αὐτῶν δ' ἐν λόγῳ. Αὐτὸς γὰρ, ἐπὶ δ' αὐ-
τοῦ πᾶσι δ' ὡς τὰ ἡδὴ κόσμῳ, καὶ ὡς
τὴν πᾶσι εἶναι μέτρηται, καὶ τὰ αὐτῶν αἰδήμων:
ὅτι οὐδ', ὅτι περὶ αὐτοῦ σὺ: ὡς καὶ φι-
λεῖν, καὶ περὶ αὐτοῦ αὐτῶν. Καὶ δ' ἐν δ' αὐτοῦ
ἄλλας τῆς βοηθείας τῆς σῆς: ὅτι ἀτυχῆσαι. κα-
ρῶ δ' ἐκ καὶ οὐ τὰ μέγιστα: εἰ τὸν νέον φιλω-
φρόνως ὑποδέξασθαι, καὶ ἄλλω αὐτοῦ, ἐν
τῶ δ' εἶ, τῶν τὰ αὐτοῦ παιδὶ δ' ὀφείλεις καὶ κατα-
μαθεῖν, ἢ τὰ τῆς πρὸς λόγους ὁδῶν, συστήσεις.

Τέλει τῶν Θεωδωσίου τῶν Ζυγομαλῶν Θεμα.
τοῦ Ἰησοῦ.

370 Themato-Epist. Turcogræc. Lib. V.

Adoleſcē-
ti bono
plus com-
mendatio-
nis affert
ſua probi-
tas & erudi-
tio, quā a-
liorū literæ.

LXII. Qui tibi (Michael Neader Sorauieſ. Doctior pietatis, linguarū, & artiū, Ilfelde præſtatiſſime) Epistolā hāc reddit: unus ex meis Discipulis est: in Gracag. lingua, si vllus alius, breui tempore egregiè profecit: idq. ingenij dexteritate, et indefeſſo studio meditationeq. Idem etiam patre natus est, viro honesto, prudente, & docto: à quo Latinam quoq. linguā perdidicit. In eo tibi cōmendando, non multis mihi verbis opus est. Ipse enim ubi specimen dederit honestatis suæ morum, & eruditionis non contēnendæ, & in omnibus rebus modestiæ: tuam beneuolentiā attrahens, sibi cōciliabit (ſat ſcio) vt diligas ipsum, & patronum te ei præbeas: atq. ad alios etiam, si requirat opem tuam, ipsum non destituas. Gratiſſimum certè, nō ipsi adoleſcenti tantum, sed mihi quoq. feceris: si eum amanter receperis: atq. etiam alij, si ex re fuerit, commendaueris: vbi aut ea, quæ iſtic docentur, diſcat: aut omnino orationi formandæ, & artibus ac diſciplinis inſiſtat.

FINIS horum Theodosij Zygomalæ exercitiorum.

TYRCO

TVRCOGRÆ- CIAE LIBER

S E X T V S:

BATRACHOMYOMACHIAM HOMERI,
à Demetrio Zeno Zacynthio, vulgari lin-
gua Græca conuersam: itemque Carmina
quædam Græca Crusiana, à Symeone Ca-
basila Hierodiaceno, Constantino-
poli vulgariter exposita, con-
tinens:

Græcè & Latine à MARTINO CRVSIO, in Aca-
demia Tybingensi V. L. Professore, editus,

*vnà cum prolixa eiusdem Crusii in Batrachomyomachiam Præ-
fatione & Annotationibus.*

φιλομαθῆς καὶ βιβλιοπώλης.
 Φίλο. Μὴ νάχῃς τίποτες βιβλίον ἐο, νά μὲ πᾶ-
 λήσης;
 Βιβλίο. Ναι, ἔχω ἐνὰ ὄμορφο: κείδ' ἐς το αὐτο-
 ρίσσης.
 Φίλο. Εἰπές μὲ, πῶς τὸ λέγῃσι; τί τόρεα δ' ἐν αὐ-
 διάξω. ἔχω δ' ἐλῖα σπεδακτικὴ: δ' ἐν σέ-
 κω, νὰ διαβάξω.
 Βιβλίο. Ομήρεα τὰ σοφώτατα βατραχομυο-
 μαχία.
 Φίλο. Δὲν κάμνη τὸ γιὰ τεμὲ, ὅτι μελεῖ βα-
 ρεία.
 Βιβλίο. Μᾶλλον μελεῖ ἀπλῆστατα, γιὰ τί ἐμε-
 ταγλῶ τῇ ὁδῇ: καὶ ὅπο' σίχον ἐμμετροῦ τόρεα
 ἐρημαρίσθῃ.
 Φίλο. Σεῖν μα ἐναι; τὸ λοιπὸν δός μὲ τὰ, μὴ νὰ
 γήσης: καὶ ἔπαρέ μὲ εἰς αὐτὸ, εἰ π' ἐσὺ ὀρί-
 σης. Ἀλλὰ ἐστὶ σερῶ τῷ ὄρα καλῶ σε, πέ-
 τω: τίς εἰς τῶν ῥήμα τὴ βαλε, καὶ μεταγλῶ-
 τήσέ τω;
 Βιβλίο. Ἐδύρας τῶν, καὶ γνωρίζῃς τὸν: Φίλ[Ⓢ]
 σὲ ἐναι καὶ ἐν[Ⓢ]. Ἐναι ὅπο' τῶν ζάκων[Ⓢ] τοῦ,
 Δημήτρι[Ⓢ] ὁ Ζήν[Ⓢ].

ANNOTAT.

Νάχῃς, pro νάχῃς. Κείδ' ἐς το, καὶ ἰδίᾳ τῷ το. Ἀναρίσσης,
 εἰαν ὀρίσσης, si mandas. Γιατί με, ὑπὲρ ἐμῶ, pro me. Για-
 τί, διότι σὲ, pro is, siue eis. Πέτω, εἶπέ το, τόβαλε, τὸ
 ἔβαλε.

STVDIOSVS ET BIBLIOPOLA.
 interprete Mart. Crusio.

Stud. Num habes aliquid libelli noui, ut mi-
 hi vendas?
Bibliop. Ita habeo quendam pulchrum in-
 spice, si vis.
Stud. Dic mihi, quomodo nominatur: quia
 nunc non est mihi otium. Habeo negotiū
 serium, festinatione indigens: non ma-
 neo, ut legam.
Bibliop. Est Homeri sapientissimi, Ranarum
 & murium pugna.
Stud. Non facis ad mentem usum, quia lo-
 quitur aliē.
Bibliop. Imò loquitur simplicissimē, quia est
 in nostram linguam translatus: & ē ver-
 su artificioso, nūc ad Rhythmos collatus.
Stud. In Rhythmis est? Ergo da mihi ipsū,
 nec cunctare: & accipe a me pro eo, quod
 cūq; precium tu cōstitueris. Verūm hoc
 te interrogo: oro te, dic hoc: quis ad Rhy-
 thmos illū contulit, & interpretatus est?
Bibliop. Scis ipsum, nosti ipsum: amicus tuus
 est ille. Est e Zazynthos nempe Demetri-
 us Zenus.

ANNOTAT.

Demetrius huius Zeni operā ex dexteritate, ex-
 cusus est Venetijs ἀλέξανδρ[Ⓢ] ὁ μανδίων (liber de
 Alexandri M. rebus gestis, Versibus Politicis) anno
 1529. quem mihi 10. Maij, 1564. Patavio Tybingam
 M. Engelbertus Milander misit.

BATRACHOMYOM-

MAXIA, EN KOINH

γλώσση.

BATRACHOMYOMA-

CHIAE MIXOBARBARAE CON-

uersio, per Martinum Crusium, V.L.

Professorem Tybingæ.

I. Proœmiũ

συχῶ.

Πρὸ τῶν ἔρχησθαι, δέομαι τὸν ὕψιστον τὸν δία:
να μὴ δῶπος εἴλη βοήθας εἰς τὴν τῶν ἰσχυρίων,
ταῖς μέσας, ὅπως κατοικῶν εἴ οὐ τῶν εἰλικωνοῖ.
γιατὶ ἐγὼ δὲ μὴ δύωμαι, να λογαρίασω μόνον
μάχην τὴν πολυτάραχον τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἄρην:
ὅπου θεὸς λογιζέται, καὶ θεὸν παλικάρη.
ὅλως λοιπὸν ὡς θαλάσῳ (να χεῖται τὸ ὕψιστος)
εἰς νῆρ καλὰ ναβάλλετε, να οἴξετε παφίτσας:
να κῆσθε, γιατί αφορμὴ οἱ ποντικοὶ ἐπὶ κῆν
εἰς βορθὰς μάχην πολλήν, καὶ πόλεμον ἐμ-
πῆκαν.

II. Narra-
tio.

I. quasi

πρόλογος.

Mus sribu-

dus ad pa-

ludem ue-

nit.

Rana per-

contatur,

quisnā sit:

& si uera di-

cat, munera

pollicetur.

Se, Regem

Ranarum

esse: & Phy-

signatum

uocari.

Parentes

suos indi-

cat.

Superba re-

sponso mu-

nis.

κίαν θρώπης ἐμιμήθησαν, ὅν παλαιὸς τῶν ἀνδρῶν
(ὥσπερ τὸ λέγειν, κίαν δὲ τῶν) ἦν φοβερός γίγαντες.
ἔναντι καὶ οὐ ποντικὸς ἦν βρεθὲν ἡδ ὁμοῦ,
γιατὶ τῆς γὰρ τῶν εἰς φύσιν κητοῖν διψασμένων.
καὶ λίμνην ἐκατὴν ἵστησε, τὴν δὲ φανταῖ ναυγάλην.
καὶ τὸ πηγὴν τὴν βρεξέ μετ' ὅσον μετὰ γῆ.
ὁ βορθακὸς τὸν ἐρωτᾷ: ἔχες με, ποῖος ἦσθ;
καὶ πόθεν ἦλθες ἐδ' ἀπ' αἰμετὸν φίλῳ ποῖος.
εἰπὲς μετὰ τὴν ἀλήθειαν: τίς εἶναι ὁ γονήσας;
καὶ μή με κλέψης τίποτες, ποιοῦσα ἐν δίκῃ σου.
κίαν οὐ γινώσκω ἀληθινὸν: δεῖ εἶναι τὴν φίλῳ με:
καὶ να σέ μ' ἀσπάζομαι, καὶ ὅλως τὴν κατοικίᾳ με.
καὶ φίλῳ χαίρομαι, ἐγὼ να σε χαίρω.
καὶ να σε ἐρεῖ, τί σὺ εἶ, πάλιν ὁμῶς ὅπως.
τὴν λίμνην τῶν τῶν, περὶ ὅσον, ἐγὼ τὴν κυρτῶν.
ὅν βορθακὸς, ὁ πῆνι δ' ὅλως ὅν βασιλεύω.
φυσίγναθον με κλέψας. Να πῶ καὶ τὸν πατέρα,
τίς εἶναι, καὶ μεγέννησε, καὶ πῶς αἰνῶ ἡ μητέρα.
πῶς τὸν ὄνομα ἔχου: καὶ κένιν, ὅσον γαστέρα.
οἱ δύο μανθρεψάσι, με ἀλλὰ ὅν πατέρα,
ὅσον ῥιδανὸν τὸν ποταμὸν. ἐκείνη γινώσκουσαν,
ἀλλήλους ἐφίλοισαν, καὶ τότε ἐσμιχθήκαν,
ἐμὲν τότε ἐγέννησαν εἰς ποταμὸν τὸν χαλκόν.
εἰπὲς καὶ σὺ τὸ γένος σου: καὶ να γινώσκω φίλοι:
γιατὶ καὶ σὺ με φαίνεσαι κατὰ τὴν φωνήν,
ὅσον μορφὴ καὶ δύναμις, καὶ εἰς βασιλείαν.
Τότε τῶν ἀποκριθῆκε ὁ ποντικὸς, καὶ εἶπε.
ἢ τὸ ζήτησας τὸ γένος μου: τὸ ὄνομα τὸ λατρεῖ.
τοῖς πᾶσι εἶναι φανερόν, ἀσπίδος καὶ ὀφθαλμοῦ.
τοῖς πετεινοῖς τῶν ἔρῶν, τοῖς, καὶ τοῖς ἀνθρώποις:
ὁμοῦ

Antequam incipiam, precor summum Iouem:
ut mihi mittat adiutrices ad hanc historiam,
ipsas Musas, quæ habitant in monte Helicone:
quia ego non possum recensere solus
pugnam turbulentam fortis Martis:
qui Deus censetur, & diuinus iuuenis.
Oēs proinde hortor (ita habeatis sanitatē uestram)
animo probè ut mandetis, ut aperiatis aures ve-
ni audiat, ob quā causā Mures excitauerint (strās
Ranis pugnam magnam, & bellum iniuerint:
& homines imitati sint, priscos illos viros
(sicut id dicitur, & canitur) formidabiles illos
Quodā tēpore Mus inuēctus ē sudore fluēs, (Gigātes:
eō quod selem fugeret, & erat sitibundus.
Atq. ad paludē descendit, sitim suam ut educeret:
& mentum rigauit cupiditate magna.
Rana eum interrogat: hospes mi, qualis es?
Vnde venisti huc? Mecum amicitiam fac.
Die mihi veritatem: quis est parens tuus?
Nec me celsa quicquam, quid fecerint tui.
At, si te cognouero veracē: habebis amicitiam meā:
& te introducam, ut videas oē domiciliū meū.
Etiam amicabilia dona tibi donabo:
& quid te reducā, pmitto tibi, rursum ulterius
Paludi huic, quā nides, ego dominor: (retro:
Ranis, quæ sunt hic, cunctis Rex præsum.
Physignathum me appellant. Quin dicam et patrē:
quis sit, qui me genuit, & quæ sit mater.
Peleum illum nominant: & hanc, Hygrasiam.
Hi duo me educarunt, cum alijs suis liberis,
ad Eridanum flumen. Illie noti fuerant:
Inter se amauerunt, & tunc missi fuerunt.
Me tunc genuerunt ad fluminis ripas.
Dic etiam tu genus tuum: & siemus amicit:
Propterea quod & tu mihi videris ex aspectu,
& forma & viribus, obtinere Regnum.
Tunc ei respondit Mus, ac dixit.
Quid quæris genus meum? Nomen meū omitte.
Omnibus est notum, Asia & Europa.
volucibus cæli, Dys, atq. hominibus.

I Attamen

ὁμοσε, αἰθέλης καὶ πόθης, εἰς θυμῷσι ναίχης
 τὸ ὄνομα ἔγχευς με, καὶ σὺ νατὸ κατήχης
 μετὰ χαρῆς νασσῶ πῶ. ἀκρῶς, πῶς καλῶμαι.
 ψυχάρπαγα μελέγχοι, καὶ δὲ τὸ ἀπαρῶμαι.
 25. υἱὸς ἔμεγαλοψυχῆμαι ἔψωμοφάγος
 ὅπῃ τὸ γένετα μακρὴ παρόμοιον ἔτρεχε.
 ἡ μήτηρ μὲν ὄγυγκη, τῷ κράτῳ λειχορύλη.
 τὸ πλεῖον καὶ ὄνδρ' ὄρσε κατὰ πῶρην εἰς τὴν χεῖλη
 τῆς λαρδοφάγος ἔριγος λέγετο θυράτρεα.
 ἐκείνη μεφere εἰς φῶς, καὶ τὸ γλυκύον ὄρεα.
 καὶ σε καλύει μεκαμει, ὅχι μὲν ὀλίγου κόπου
 καὶ μετὰ φάσμι αἰάθρεψε, ὅπῃ τὸ ἀνθρώπων.
 μεσσηκα, μεκαρύδια, καὶ μετὰ λδοκαρία
 καὶ μεκαλά ἀμύγδαλα, ἐκείνα τὰ καθαρία.
 καὶ πέρα ἄλλα περὶ ὅσα γεμίω τῷ κοιλίᾳ μου.
 καὶ πῶς ἐσὺ φούσγναθε, ναίχης τῷ φιλίᾳ μου
 πῶς δὲ ὁμοία ἡ φύσις εἰς σεκάνεα τῶ πορῶ
 ἡ ἐδίκη μου δὲ αἰὶα ὁμοίαναι τὸ ἀνθρώπων.
 ἐσὺ σὺ ὄδω καλοικη, καὶ κ' εἰς αἰὶ ζωὴ σῶ
 30. ἐν ἔνερξ τὰ βόταναι γίνετο ἡ θροφή σου.
 ἐγὼ, ἀπὸ πᾶσι βέλσων ἐπ' αἰτίαι τὸ ἀνθρώπων
 ἀπ' ὅλα τῶ γὰρ θάρετα, χωρὶς κανέναν κόπον.
 δὲ μελανθάνει τὸ ψωμὶ τὸ καλοζυμομένον
 ἐδ' ὁμορφον φαλάγγιον, μεμέλι γενναμνῶν
 ἐδ' ἐκαλῶν αὐγὸς πίτες, οἱ πολλοὶ σαρμαπτες
 ἐδ' ἐκείναις οἱ λδοκαίς, ὅπῃ τὸ ζαχαρῶντες.
 ἐδ' ἐνὸς πηκτον τυρῆ, πᾶς ἀμνεν μετὰ ὅλαι
 ἐδ' ἐμζήθραις ἀπαλαίς, καὶ τὰ τυρῆα τ' ἄλλα
 35. δὲ μελανθάνει γλύκισμα, ὅπῃ τὸ ἀπαπῶσι
 καὶ οἱ ἑρᾶνιοι θεοὶ ἀπαντες τὸ πόθῃσι.
 ἐδ' ἄλλα, ὅσα φαγητὰ, περὶ ἑξῆς μετὰ καλῶν
 οἱ μάγειροι περὶ ἑξῆς, καὶ καὶ σὺ τὰ καλῶν
 καὶ μέσσω αὐτὰ βαίνωσι ταῖς κάλις μερῶν
 που φέρων ἐκ τῆς ἰνπια, καὶ κάμνου δρυσιές.
 ἐγὼ εἰς μάχης ἐτυχα, δὲ ἐφύγα πτε μου
 τὸν θάνατον· περὶ μελεται, ἡ ἀλθὲν τὸ πόλεμος.
 καὶ χεῖρα ἀνέναι πτεπτες· δὲ τρεῖς ἡ σὺν ὁκείλα
 ἄλλα κένος ἐσμίρμε· ὅσῃ τὸ ἐλὼ πτεφέλα.
 40. καὶ νασσῶ πῶ περὶ σποτεροὶ ἀνθρώπων δὲν φεβόμε.
 καὶ τὸ τὸ αἰθρινῶν, καὶ δὲ τὸ ἐπαινῶν.
 ὑπάγω εἰς τὸ ἐρώματου, ἐκεί, ὅπου κίμαται
 δανκαῶν τὸ δ' αὐκυλο, καὶ δὲ ἀνασῶται.
 δανκαῶ καὶ τῷ φθέρνατου· ἵπτες δὲ τὸ χεῖρ
 ἀμὴ κίμαται νόσημα, τὸ στερηχαλίζη.
 ἀπὸ πᾶσι βρίσκονται ἐλὼ γλῶ, ἵπτα δὲ τὰ πῶσι
 τὸν γάτον, καὶ τὸν γέρακα, πῶς ὅσα ἐπ' ὅσῃ
 καὶ κένου τῷ ζυλόγατε, ὅλεμας τῷ μισῶν.
 μετὰ ὅλον δὲ τὸ θάνατον· γιατί τὸ τῷ φεβόμε.
 45. τῷ γάτῳ ὅπως τῷ εἰδῶ, καὶ καὶ πᾶ τῷ γευκῶν
 δὲ τὸν φεβόμε ὁρχεμου, καὶ δὲ νασσῶ φυχῶν.
 καὶ δὲ καὶ τὸ χαλῶν· τὸ πᾶς νασσῶ γλυτῶν.
 καὶ βῶν τῷ πᾶ καὶ κοντῇ, νᾶ σῶν νασσῶν
 μή

Attamen, si vis & desideras, in mente ut habeas
 nomen generis mei, & ut id retineas:
 libenter tibi dicam. Audi, quomodo vocer.
 Psicharpagem me dicunt, nec id nego.
 Filius magnanimi sum Troxarta:
 cui est barba longa, sicut Hirci.
 Mater mea est nobilis, quam vocant Leichomyllā.
 Maiore parte tēporis reperitur albiſſima labijs.
 Pternotroclē Regis dicitur filia.
 Illa me tulit in lucem, & in dulcem aerem.
 Atq. in tugurio me edidit, haud cum paruo labore:
 & cibarijs me educavit, quæ sunt hominum.
 Ficus, iuglandibus, & anellanis:
 nec non bonis amygdalis, ilis exquisitis.
 Nunc etiam alijs optimis impleo uentrem meum.
 Quō uerō tu, Physignathe, habeas amicitia meā:
 cum non congruat natura nostra ullo modo?
 Mea dicta similis est dicta hominum.
 Tu aquam incolis, & ibi est uita tua:
 ex aqua herbae fiunt alimonium tuum.
 Ego, quacumq. inueniuntur in domibus hominum
 de his omnibus comedo fidenter, absq. ullo nego
 Non me latet panis bene fermentatus: (uo,
 nec pulchra placenta, melle facta.
 Nec bona ouorum frustula, multo sesamo parata:
 nec ille alba particula, quæ sunt saccaro condita.
 Neg. recens coagulatus caseus, quæ fecerunt è lacte:
 nec Laconici casei delicati, & casei alijs.
 Non me latet dulciarium, quod omnes appetunt:
 & cœlites quoq. omnes desiderant.
 Neg. alia, quacumq. vesca, quæ coquuntur in ollis
 coci: qui artem sciunt, parantq. illa melius:
 & in ijs ponunt meliores odores,
 quos afferunt ex India, & faciunt aromatibus.
 Ego pralijs interfui: haud fugi unquam
 mortem: quæ timetur, ne veniat è bello.
 Et opus mea opera si est uspiam: non ego ad scutellā.
 sed illis immisceor, q. sunt in primo cqueſtri ordine.
 Atq. ut tibi dicā plura: scias, q. hominē nō metuam.
 Hoc, verum est, nec id tamen glorior.
 Vado in stratum eius, illo, ubi cubat:
 mordeo ipsum in digito, nec animaduertit.
 Mordeo & calcaneum eius: haud unquam id curati
 sed dormit suauiter, ita ut stertat.
 Quacumq. inueniuntur in terra, quicq. ea non curo
 felicitantum, & accipitrem, supra modum tremo.
 Et illud notum decipulum, cuncti nos odimus.
 Dolo dat mortem: ideo illud horreo.
 Fel. in ubicumq. video & ubi ubi animaduerto:
 pra. metu ed. uenit, ferē ut exanimet.
 Itaq. huc & illuc respecto, quoniam modo eā effugiā,
 et inueniam for. men illic in propinquo, ut eo pro
 perem, & euadam: nequa

μήπως ἢ καταλάβημε, ἢ σώσῃ, ἢ μεπύξῃ:

Tu uerò omnia times etiam umbram tuā.

Non uescor herbis, sicut uos rant.

Respondet Phylignathus, ranis quoq; conuenientes escas esse. In terra & aqua.

Inside mihi ostendam tibi postea. Psicharpax ergo insidens, paludi intetur.

Mox, ubi in altum uenit, pœnit.

Natrice ap parente: Phylignathus aquas subit, Mure neglecto.

κείς ἔπο τὸ μορφὸν κορμὴν τὴν νύχια τῆς ναμπύξῃς.
αὐτὰ τὰ τρεῖς βελοποντασεκ ἀμπας, ἢ εἰς ὄρη,
ἐμὸν καὶ τῶ γένος μὴ ἐχθροὶ θανατηφόροι.

μαστὺ φοβάσε ἀπαντα μικρὰ τε καὶ μεγάλα:

συρναμνα, πετρίμενα, ἀνθρώπους, ἢ τὰ ἄλλα.

50. κισσὸν τὸ λέγει παροιμία, τὸν νίσκιον σὺ φοβάσε.

μόν' ἢ φωνή σὺ ἢ σκληρὴ σε δ' εἰχνη, καὶ πνέει σε.

ἐγὼ δ' ἐν τρώῳ λάχανα, τῆς λίμνης τὰ βοτάνια.

ἔδ' ἐκράμψα, ἔσέλινα, ἔπρασά καὶ ῥαπαῖα.

αὐτὰ νὰ ὅλα τρώγῃτε ἐσθίει, καὶ τ' ἀγαπᾷτε:

ὅσοι εἰς λίμνην ἔκεισε, καὶ μέσα κατωκάτε.

καὶ τότε ὁ φυσίγναθ' ἔμετ' ὁμορφὸν τὴν ἡθ.

τὸν ψυχάρπαξ ἔλεψε, λεγούσας τ' ἀπεκρίθη.

πολλὰ καυχᾷ σε, φίλε μὲν, ἐστὶν ἡ λεμαργίαν:

πῶς δ' οὐ νοσημόγλυκα γεμίζεις τὴν κοιλίαν.

55. ἢ εἰς ἐμὰς ἢ βελοποντ' φαγία γιὰ τὴν ζωήμας:

καὶς τὰ νερά, καὶ εἰς τὴν γλῶ, γενᾶται ἡ θροφή

μας

χάρη διὰ τὴν καὶ ἐδοκεν ὁ ῥόος, ναχαίρομα δ' εἰ:

τὴν γῆν γιὰ ναχοροδομεν, καὶ δ' ὡς νακρίδομα δ' εἰ.

καὶ μέσα κέῳ ἐχομεν οἴκας, πᾶκα τοῖς με.

ἀν' ἐλθεις, ν' ἀλθεις ἢ ἐσὺ, ἀντὶ μὲν ναεμπάμε:

ἀνέβα εἰς τὴν ῥάχη μὲν: κοίχολα ναεμπάσω.

ἀλήθεια κράτειμε σφικτὰ, μὴ πέσης, ἢ σε χάσω.

καὶ σὺ ἐμπάμει πῖς δ' οὐκ, θέλεις χαρὴν πᾶσι:

καὶς τόδε γὰρ νάχης χάρισμα, ἢ ἐμορφά καὶ σκία.

60. ὅτ' ὁ λόγος τέτρε ἐπαψείτω ῥάχη τὴν γυρίξῃ.

κισσὸν πικρὸν ἐλδ' ἔθερε ἀπαίχτε καδ' ἴξῃ:

κισσὸν πικρὸν τὰ χεῖρα τὰ, τὸν τρεῖς χηλὰ τ', ἀπλῶν.

ὁ βορθακὸς δ' ἐκίνησε, ναπλῶν ναβαρῶν.

κισσὸν πικρὸς ἐφραίνε τὸν εὐ πρῶτον, ὁ πᾶς ὅς με.

πῶς ἐκολύμπα ἐμορφά: ἐθαύμαζε, κισσὸν με.

ἀλλὰ, ὅσ' ἀν' ἐκίνησαν, κτὴν γλῶ ναεμακρύνει:

καὶς σενερά βαθύτατα πῆς λίμνης ναεμπένει:

ἐρχόνται μαύρα κύματα, καὶ τὸν ἐκκινῶναι:

τότε νωτρεμὶ ἐρχοσε: τὰ μάτια τὰ βερκῶναι.

55. μετὰ νομὸν ἢ ἦται: δ' ἐν εἴχε, τίνα ποιεῖ:

γιατὶ δ' ἐν ἦτον δ' ὡς τὸ, ὅ πῖς ναγυρίξῃ.

μόνοι τὰ πόδια ποσφιγγε: ἔσ' ἐροθακ' ἢ πλάγῃ:

συχνὰ συχνὰ ἐσ' ἐλθεις: δ' ἐμ' ἢ βλεπε, πᾶς πᾶγῃ.

60. ὁ φῖς ἐφάνη φοβερός, μετὰ εἰς τὸ ποτιμῇ.

ὁ βορθακὸς ἐτρομαξεί: δ' ἐν εἴχε, τίνα κάμῃ.

εἰς τὸ νερὸ ἐβᾶ πῆς, ναφύγη τὸν βορῶν τὰ:

τὸν ψυχάρπαξ ἀκτὴν ἀφῆκε, ναπαλεγγμοναχόν:

δ' ὅς, ὅσ' ἀν' ἀφῆκε, δ' ὅς ὡς ἐξ ἀπλῶν:

κισσὸν τὸν φόβον τὸν πολλὸν ὅλ' ἢ ἀπενεκρῶθη.

70. τὰ χεῖρα ἐκολύμπα ποσφιγγε: ἐτρεξε καὶ τὰ δ' ὄντω:

τὴν δ' ὡς ναεμ' ἢ ἐχασε: ἢ τρεμῶν τὰ τὰ πόδια:

πολλὰς φορὰς ἐβοήθει, καὶ πάλι ἀντρεβέτο:

κλωτζόντας, σὺν ἡμ' ὅς με: κισσὸν πᾶς ἐσφειτο:

δ' ἐν ἦται μ' ὅς με, ναγλύσῃ τὸ κορμὴ τὰ:

ἔδ' ἐναφύγη θάνατον, νασώσῃ τὴν ζωήμας.

nequa comprehendat me, inuadat, & me suffocet:

& in hoc pulchro corpore ungues suos defigat.

Hæc tria inueniuntur, in plano, & in montibus,

mibi & generi meo inimici capitales.

Sed tu formidas uniuersa, tum parua, tum magna.

reptilia, volucra, homines, & cetera.

Deniq; ut dicit prouerbiū, umbram tuam metuis.

Tantum vox tua aspera, te indicat esse aliquid.

Ego non uescor oleribus, aut palustribus herbis:

nec brassica, nec apio, nec porro raphanis.

His omnibus uescimini uos, & ijs delectamini:

quicunq; in palude manetis, & inibi habitatis.

Tunc Phylignathus, subridens quodā gestu puchro,

Psicharpagē aspexit, dicensq; ita respondit.

Malium gloriaris, amice mi, tu de gula:

quomodo dulcib; rebus repleas vētrē. (Stetationē:

Enā apud nos inueniuntur cibaria, ad uita nostra su

& in aquis, & in terra, nascitur victus noster.

Beneficiū duplex nobis dedit Iuppiter, ut gaudeam:

ut in terra saltemus, et in aqua nos abscondamus.

Intus & extra habemus domos, ubi habitamus.

Si uis & tu uenire, ut unā intremus:

ascende dorsum meū, & facile te introducam. (dā.

Verū tamē tene me stricte, ne decidas, mēne te per-

Postq; intrauerimus, gaudebis, crede mihi supra mo

et in exitu habebis donū, et pulchra munera. (dū.

Verba hæc finiuit: dorsum illi obuertit.

Tunc Mus libere super eum sedet:

& audacter manus suas, collumq; extendit.

Tunc Rana cepit se extendere & contrahere.

Mus principio latari cum uideret,

quam nataret pulchrē: mirari, stupere.

Verū ubi cæperunt à terra elongari:

& in aquas profundissimas lacus ingredit:

ac ueniebant nigri fluctus, cūq; inundabant:

tunc tremere cæpit: oculi eius humescebant.

Pœnitens facti erat: non habebat, quid faceret:

quia non erat possibile, retrō ut rediret.

Tantum pedes stringebat ad Ranae latera:

creberrimē ingemiscebat: nec uidebat, quō iret.

Natrix apparuit horrendus in flumine.

Rana tremiscebat: non habebat, quid ageret.

In aquam se demersit, ut euitaret iram illius:

Psicharpagē dimisit, ut nataret solus.

Statim, ut eum dimisit, in aqua expansus est:

& præ metu multo totus exanimatus.

Manus constringebat: stridebat dentibus:

vires suas perdidit tremere pedes eius.

Sæpenumero in profundum descerebatur, unde rur-

sus uiriliter cluctabatur:

calcitrans, quantum poterat, & sursum redibat.

Non erat possibile, ut redimeret corpus suum:

neq; ut effugeret mortem, ut cōseruaret uia suā.

οὐκ

1 2

Tan-

να μελεήσῃ πᾶσα ἔς, πρέπει, ἑλὼ συμφορὰ μου:
 γιατὴν κακὸν τ' θάνατον, πόλιν τὰ παιδιὰ μὲ.
 100. υἱὲς τρεῖς μόνους ἔκαμα, κῆσαν ἑλὼ σωτηρία μὲ:
 ποτὲ μου δ' οὐδ' αὖ φῖνα, ναυγῶν δ' οὐδ' οὐκ ἔμει.
 Se iam tres
 filios ami-
 fide.
 μασαν ἔμεγαλόσταναι: δ' ὕνεσι 50 πλάτῃ.
 τὴν πρώτον τὴν ἐφόνδον οὐ κακίος ὁ γὰρ.
 ἤβρετον ἔξω πότρεχε (ἑλὼ) καὶ ἐπασέτοι:
 μεκείνον τάχα ἐπαίξε, ἀλλ' ὕστερ' ἀφάγετον:
 τὴν ἄλλον πάλιν ἔπασαν ἀνδρες ἀρεστοί τοι,
 μὲ ἐκένω τὴν ζυλόρατα, πόναι φοβεροτάτη.
 πολλοὶ τὴν ὀνομάζουσι παρὰ δ' αἰόπου φερνῇ
 οὐδ' οὐκ ἔμει με πονηρία, κείν' θάνατον ἔς πέρνῃ.
 105. ὁ τρίτ' ἦτον ἀκρεβὸς, ἐμὲ τε τῆς μητρός του:
 πολλὰ τὴν ἀγαπᾶμε, γὰρ τίτον μοναχὸς του.
 Tertium
 hunc, fraude
 de Ranarū.
 τῶν μου τὴν ὕστερ' ἔσαν οἱ βορθακοὶ οἱ πλάνοι:
 ἐβάλασιν πυρὸς μελεψία ἑλὼ λήνιν, ναποθάνῃ.
 καλὰ καὶ μόν' ὁ μόνον τὴν τὴν δυσυχία.
 ἀλλὰ κῆναι εἰς ἀσπίδας εἶναι ἡ βερεσία.
 αὐθιλετε, ἐκ δ' ἡκιστὶ ναυγῶν: μὴ δ' ὀργῆς
 ἀλλὰ σμῆνέ με σ' ὀρδίνια, καὶ μὴ ἀπαμελᾶμε.
 Bellum igitur
 his in-
 ferendum
 esse.
 110. καὶ ὅπλα πολυπόικιλα ναβερῶμε, ναυτιλῆμε:
 ναμαζοῦν με ὅλοι μὲ, ναπᾶνα, οὐδ' ἐβρεμε.
 τὰ λόγια τῆς ἐπ' αὐτῇ: κῆνοι δ' οὐκ ἔμει.
 ὅλοι μὲ ναποθάμε κείν' ὀρδίνια ἐμπήκαν.
 ἀνέστατε το, τί λογιῆς ἦταναι τ' ἀρματῆ τους.
 Armantur
 in Ranas,
 Mures.
 κηκία κλορὰ ἐχρίσας, ἡ σκέπασαν τὰ τῆς τους.
 τ' λυχνῶν τὰ σκεπᾶσματα ἔχασιν γαστρίερα:
 μακρὰς βελόναις σιδηραῖς ἦταναι πεκοντάρμα:
 χλορῶν ρεβίθων ἔχασιν φλάδες εἰς τὰ κεφάλια.
 ἡ πικρὴ ἀρματῶσαν ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα καλλία.
 Γάτας δ' ἐρματῆ ἦσαν, ὅπῃ τὸν ἀπολομένο:
 καὶ με καλὰ μὲ τὰ χασιν καλῶς τῆς τῶν.
 115. λουρίκια μὰ το καμάσι, ναδ' ἐχίον ἀγριόμένοι.
 Ranis res
 innotescit.
 τῆς λογῆς οἱ ποντικοὶ ἦσαν ἀρματῶμενοι.
 οἱ βορθακοὶ ἐμάθασιν ἐπὶ τὰ μαντᾶται:
 πῶς ἐρχονται οἱ ποντικοὶ εἰς σαυτοὺς μεφιστάται.
 χωρὶς ναογῆσιν ἡ πῆς, ἐκ τὸν νερὸν δ' ὀργῆς:
 κείν' εἰς τὸν πυρὸν ὅλοι ἐμαζοχθήκαν.
 ναμάθασιν τὴν ἀφ' ἑμῶν, γὰρ τὴν ὀργῆς ἦσαν.
 ὅλοι τους δ' οὐκ ἔμει, εἰς τὴν ἑλὼ ἐχθρὸς ἦσαν.
 In concio-
 nam cōgre-
 gatis, Pecia
 lis venit
 Embasichy-
 tras.
 120. μαντᾶ το φόρ' ὁ φάσιν, ὅτι ἐμπιστὸν ζουκᾶλης,
 τὰ τυρογλύφου ὅτις, πᾶν τὸν ψυχῆς μεγάλης.
 ῥαβδὶ κρεττόντας τὸν νερὸν τὰ χερσὶν τοῦ δ' οὐκ
 ἔς βορθακῆς ἐπὶ τοῦ κληθεσάντων πᾶν πᾶν.
 Hic eis, no-
 mine Mu-
 tium bella
 indicit.
 λέγει τους. Ναηδ' ὀρεπ' ὅλοις οἱ βορθακοὶ
 οἱ ποντικοὶ ὀργῆς ἦσαν, καὶ κῆνον σῶς μάχη.
 καὶ μὲν ἀπὸ σπῆλαις, να σῶς ἐπὶ αὐτῶν καλῶς
 ναμπήτε εἰς τὰ ἀρματα, να πᾶσαι τὴν κεντάρμα:
 γὰρ ἐμάθασιν κείν' ἀσπίδας φοινῶ μενέρι,
 ἐκένω τὸν ψυχρὸν παρὰ, εἰς τὸν νερὸν πικρῶν.
 ὅπῃ τὸν ἐφόνδον με πονηρία, σὺν κλορῆς,
 ἐκ δ' ὀκτὸς βασιλῶς, φυσίγναθ' ὁ φάσιν.
 μηδ' οὐ

Vt mei misereatur unūquēq, decessit in calamitate mea:
 ob malam mortem, quam ceperunt liberi mei.
 Filios tres tantum genui, et hi erant in comitatu meo:
 nunquam eos dimisi, ut exirent a latere meo.
 Sed posteaquam adolevere: egressi sunt in publicū.
 Primum interfecit pessima felis.
 Nacla est eum extra, ubi currebat (heu) et cepit eū:
 cum ipso modicū lusit, postea deuorauit eum.
 Alterum deinde ceperunt viri suauissimi,
 in muscipula, quæ est horribilissima.
 Multi eam nominant laqueum: quæ perdit
 Mures malitiosè. Et ad mortem eos ducit.
 Tertius erat dilectus, mihi et matri suæ:
 multum hunc amauimus, quia erat unicus.
 Eo meo priuarunt Ranae improbitates:
 precipitauerunt eū furtim in paludē, ut moreretur.
 Quāquā verò solus ego passus sum hoc infortunū:
 tamen communis in vniuersos est iniuria.
 Si vultis, vindicta ut fiat, ne cessemus:
 sed ineamus ordinem bellicum, nec negligamus.
 Arma artificio varia inueniamus, ut induamur:
 cōgregemur cuncti nos: ut vadamus inuicē illos.
 Finem hic verbis imposuit. Responderunt illi:
 cuncti moriamur: et ad expeditionē accesserunt.
 Audite, cuius generis fuerint arma eorum.
 Fabas virides sciderunt, et texerūt tibias suas.
 Lucernarū tegumenta, siue umbones, habuere pro
 longa acus ferrea, erant hasta. (scutis:
 viridum cicerum, seu nucū putamina, habuerunt
 in capitibus:
 et corpus armarunt omnib. ceteris mēbris melius.
 Felis pellem induerunt, quæ erat extenta:
 eamq, calamis pulcherrimè consueverunt.
 Thoraces ex ea fecerūt, ut se ostenderent efferratos.
 Hoc modo Mures erant armati.
 Ranae rescuerunt hæc noua:
 venire Mures contra se cum capijs.
 Absq, cunctando quicquam, ex aqua exiuerunt:
 et in loco certo confestim omnes conuenerunt:
 ut cognoscerent causam, cur sibi irascerentur illi.
 cuncti hesitauerunt, propter quid sibi inimica-
 caducifer aduenit, Embasichytus, (rentur.
 Tyroglyphi filius, qui erat animo magno.
 Virgam tenens tornatū, in manu sua uirag:
 ad Ranas appropinquauit, et venit ad eos propè.
 Dicit eis. Scitote cuncti, vos Ranae.
 Mures sunt irati, et faciunt vobis bellum.
 Me miserunt, ut vobis dicam diserte:
 ut eatis ad arma, et capiat is lanceas:
 qui didicerunt ac fecerunt, inuicē interemptum:
 illum Psicharpazem, nempe aquis suffocatum.
 Quem necuit per malitiam, cū fur,
 vester Rex, Physignathus mendax.

ἐξ αὐτῶν λάβη καὶ πῦρ, καὶ φθέρων ταῖς καντίλαις·
καὶ πάντες εἰς τὴν ἱερὰν οὐρανὸν ἔλθουσιν· καὶ μαῖσταις,
καὶ ὅσῃ ἄλλῃ βέλους, ὅλα τὰ παλαιὰ.

τὸ τοιοῦτον, πρὸς τὴν αὐτὴν, μελὺ πῦρ παλαιὰ.
ἐκ πῆλῃ, καὶ ἐκ λούου κατὰ φίλον σημῶν·
καὶ ὕφαντα, καὶ ἔρραψα ἐγὼ ἀπὸ τῆς μόνῃ.
καὶ φόρεμα ἐποίησα, κατὰ λόγον Φουάνῃ.
ὡς περὶ ἐκείνου ἐκαμῶν, ἐκείνου δὲ ἐφάνη.
ὅλο τὸ ἐκατὰ Φαγῶν, καὶ τῆς πῆλῃ τὸ ἐκατὰ.
σεκῆναι δὲ ἀπὸ μὲν αὐτοῦ γινομένου καὶ ῥαμα.
σεκῆναι ὅλα τὰ κακά, εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ὁμάδην.
δὲ εἰς αὐτὴν δακτύλιον ἀπ' ἀλλήλων, τὸ ὑφάδι.
καὶ κῆναι, πρὸς δακτύλιον, δὲ ἔλθῃ τῆς τὸ δόσω.

Ζητῶ με καὶ περὶ σπέρματος, ζουράν τῆς πλεονείας.
γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐκατὰ μὲν αὐτοῦ, καὶ ἐκ αὐτοῦ ἐχθρῶν·
καὶ τὸν δὲ δὲ βοήθῃς ἐκείνου ἐκείνου χάρις.
καλὰ καὶ τῆς ὀργῆς, τῆς πονηρίας, ὡς δὲ·
ἐδὲ βοήθῃς γίνεσθαι βοήθῃς καμῶν.

ἵνα καὶ κῆναι ἀγνοῦσι (τίς γὰρ δὲ βοήθῃς)
εἶναι μεγαλόφρωνι, καὶ ὀχληροῖ τῆ φύσει.
ἀδύναται, τὸ καμῶν μετὰ καλῆς μνηστῆρας.
μία νύκτα δὲν μετὰ αὐτοῦ, τὸ μάταια μετὰ καλῆς.
ἐκ πολέμου ἐρχόμενα, καὶ ἡμεῖς κατὰ σπέρμα,
καὶ ὕπνῳ ἐδεδήκῃ· καὶ αὐτοὶ οἱ ὀργισμένοι,
ὀλην κατὰ τῆς ἐφάνῃ, καὶ πρὸς αὐτὴν ἐκατὰ.
καὶ ἔρραψα ἐκείνου μετὰ καλῆς μνηστῆρας.
τὴν νύκτα ὀλην ἡμεῖς ἐκείνου μετὰ καλῆς.
τὸ μετὰ ὅλα ἐπαχθῶν, καὶ πονηρὸν κατὰ καλῆς.

165. ἀλλ' ὡς θεοὶ, ἀπὸ αὐτοῦ, τὸ κατὰ καλῆς μνηστῆρας·
γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐκείνου μετὰ καλῆς μνηστῆρας.
ὅλο μὲν ἐκ τῶν ἐκείνου ἀπὸ βλεπόντων τὴν μάχην·
καὶ πᾶσι εἰς αὐτὸν κατὰ καλῆς μνηστῆρας.
λοιπὸν ἐκείνου ἐκείνου· καὶ εἰ θεοὶ ἀκούσων
δὲ λογῶν τῆς κατὰ πῆλῃ κατὰ σπέρμα, καὶ βοήθῃς.
τίς οὖν ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ὀλην ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

ὁ ὑψίστος ἐκείνου γὰρ ἐκείνου τὴν αὐτὴν εἰς·
καὶ πρὸς αὐτὸν τὴν κατὰ καλῆς μνηστῆρας,
εἰς τὴν σπέρμα κατὰ καλῆς μνηστῆρας·
ὅλο ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ἐκείνου ἐκείνου.

ὁ πρὸς αὐτὸν ἐκείνου ἐκείνου τὸ κατὰ καλῆς μνηστῆρας,
ὅλο ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ἐκείνου ἐκείνου.

γὰρ τὸ τοιοῦτον ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

ὁ πρὸς αὐτὸν ἐκείνου ἐκείνου, καὶ ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

καὶ πονηρίας, καὶ βοήθῃς, καὶ ὀλην ἐκείνου ἐκείνου.

Et propter oleum cadunt, & corrumpunt candelas:
ac super mensis rodūt mantilia. (eodē modo.
Quæcūq; deniq; alia reperiunt, ea omnia tractant
Vnum hoc, quod dictura sum, me offendit pluri-
Laboravi, & neni subtilissimū flamen: (mum-
texui, & sui ego ipsa sola.

Vestem feci, candidissimam pallam.

Ipsi verò in ea fecerunt, quod eis placuit.

Totam corroserunt, & foramina in ea fecerunt.

In ipsa non remansit integrum vel vnum filum.

cū illis omnibus malis, conūctum & hoc simul est.

Nō habui, sed mutuo sumpsi ab alia, texedi mata

Et nūc illa, q̄ hāc cōmodauit, vult sibi restitui. (viā.

Poscit me praterca usuram, vi persoluam.

Propterea ipsos insector, & eis inimica sum;

ac nunc non auxiliōr eis in sua necessitate.

Sed licet his irata sim, Muribus dico, mi Iuppiter:

tamen nec Ranis ero auxilio vllō.

Sunt & illæ dementes (quis eis opitularetur?)

sunt & clamoræ, & molestia natura.

Impossibile est, ut, quod fecerunt in me, obliuiscar.

Quadā nocte non me permiserūt oculos meos clau-

ē bello veniebam, eram defessa: (dere.

famino indigebam. Sed iste execrates

totam noctem coarabant, & strepitum faciebant.

Itaq; insomnis iacebam, in molestia me ponebāt.

Noctem totam eram in vigiliatione magna:

omnia mihi membra laborabant, dolebā capite.

Sed, o Dij, abstineamus ab ope istis ferenda:

quia, quantum video, acies iam inter se propin-

qua sunt: ne fortē etiam vulneremur.

cuncti nos de cælo agite despiciamus prælum:

vniūsq; nostrum voluptatem magnā habeat.

Deinceps illa siluit: ac Dij audierunt

verba eius: abierunt ad locum, & spectarunt.

Tunc Iuppiter intonuit, culices iuba cecinerunt:

Mures & Rane prælio conflixerunt.

Hypsiboas erat plenus fortunæ:

& primus Leichenori dedit iētum hastā,

in recur. Cecidit ille extensus:

totus puluere confusus est et remansit mortuus.

Troglodyta deinde infixit lanceam

in pectus Pelionis, qui erat robustus iuuenis.

Celeriter exanimatus hic est, & mortuus:

tenebrosa mors ipsum cepit confestim.

Seutlens cæsus est, qui erat honoris magni.

Hunc iaculo icit Embasi hytius.

Ocimides, videns moriunt Seutlaum: (amplius.

magnopere ipsius casum doluit, non expectauit

Iuncum acutum quesivit: iētum hastæ magnum

influxit, & interfecit Embasichytum.

Artophagus incurrit fero suo modo:

inuasit absq; cautione in Ranarum urbem.

I 4 Polypho-

ἔσαναι καὶ δὲ κεφαλοὶ ἔσαν καὶ χῶρις χεῖρα·
 τὰ σήματα τὰς ἐκόπλαν, σὰν κόπην τὰ μαχέρια·
 230. οἱ νόμοι τὰς ἐλάμπασιν, ὥσαν σιδερομένοι.
 Διπλὰ μακρὰ ἐφαίνοντο, ὥς ἂν ἀρμαζόμενοι.
 τίπας λογῆς παρὰ ζῆνοι, ἐφαίνοντο ἐκείνοι·
 ὅποισι ὄνομα ζῶνται καὶ λέγονται καρκίνοι.
 τῶν ποταμῶν ἐκόπασιν ἔραϊς, καὶ τὰ ποταμῶνα·
 ἐκόπλαν καὶ τὰ χεῖρα σὺν, ἐπὶ ταῖς καυκάσιαι·
 φόβου πολλοὶ οἱ ποταμοὶ ἐλάβασιν, καὶ φύγαν·
 καὶ πλεον δ' ἐν ἀνήμεναι· μασκόρπισαν, ἐπὶ πύγαν·
 καὶ τότε καὶ ὁ ἥλιος ἔδυσε, καὶ κρυβήθη·
 καὶς μίαν ἡμέραν ἐπαυσε ὁ πόλεμος, καὶ ἐλύθη·

Fuga mu-
 riū & belli
 finis.

Erant quoque bicipites: & sine manibus erant:
 ora ipsorum scindebant, sicut scindunt gladij.
 Humeri eorum splendebant, tanquam ferrati.
 Eminus apparebant, quasi essent armati.
 Hunc ad modum monstrosi, apparuerunt illi:
 qui nomine suo dicuntur cancri.
 Muribus hi amputabant caudas & pedes:
 Amputabant & manus eorum, unde excidebant
 Metū magnū accepere Mures, & fugerūt: (hastæ
 amplius non restabant: sed dispersi abibant.
 Tunc Sol ad occasum perueniens, abditus est:
 & uno die bellum desit direptum.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

IN

IN BATRACHOMYOMACHIAM HO-

MERI, MARTINI CRVSI PRAEFATIO.

Odyssæa nuper absoluta, & ita satis magno Iliadis Odyssææq; mari traiecto: nunc ad limpidum quendam riuum declinabo: & quodammodo longæ nauigationis nauseam falsuginemque abluam & abstergam. Is riuus, est libellus eiusdem Poetæ Homeri: qui in scriptus est *βατραχομιομαχία*, Ranarum & murium pugna. Vah (dicer aliquis) quid nobis cū fabula, pueris ab illo composita? Quid cū Rapis & murib. quibus sermo & actiones humanæ non conueniunt? Cur non etiam Æsopi fabellas nobis proponis?

Ego itaque, humanissimi Discipuli, ostendam, nec prolixè, me non malè facere, qui hūc mihi libellum explicandum sumam. Ac primum quidem, de Fabula generatim agam, deinde, de proposito libello speciatim. Vos me, quæ uestra erga me charitas est beneuolè attendite.

Ac principid, quod generatim ad fabulam attinet: sciendum est, eius cognitione, & interdum (in tempore & loco) usurpationem, esse honestam: nec reprehendendā, tanq̃ homine, aut etiam sapiente, indignam. Loquor autem de fabula, ingeniosè & grauitè conficta. Vnde honestas & dignitas eius probari potest? Quod est *εἰκονισμὸς* quoddam *ἀληθείας*, id est, repræsentatio quædam, seu pictura & imago ueritatis. Quantum autem bonum sit ueritas, quæque eius laudes: nō est huius loci, prolixè explicare. ἀπλῶς δὲ, τὸ ἀληθές: simplex est uia & oratio ueritatis: τὸ ἡ ψῦδος, πολλὰ χιλεῖ: Mendacium in multas uias, seu potius errores, scisum est. Nam etiam τὸ ἀγαθὸν bonū, est simplex: sed τὸ κακόν, malum, multiplex. Philosofo proposita est ueritatis indagatio: ueritatis, tum *θεωρητικῆς*, in contemplando positæ: tum *πρακτικῆς*, in agendo versantis. Studium enim eius, *πρὸς τὰς ἀεὶ ὑπὸ πάντων ἔχουσας* est, id est, in rebus, quæ semper sunt, & se eodem modo habent, in rebus contemplationi subiectis. *ὅτι τοῖς πρακτικοῖς* etiam in actione & vita, licet in ijs magna diuersitas sit, rem ad stabilem ueritatem adducere conatur. Veritas, est ipse Deus. Non enim Deus est is, qui non æternus sit: aut qui mentiatur, vt homo. Et summa est ueritas uerbi Dei, & doctrinæ Euangelicæ: quia prostrauit ea idololatriam Gentium: non ualentibus resistere ne doctissimis quidem philosophis, & oratoribus eloquentissimis. Tam præclara res est ueritas: tanquam homo aliquis, animo & corpore perfectissimus, ac pulcherrimus. Veritatem autem, tanquam talem hominem, depingit Fabula: quia dicitur à doctis Græcis, *ὅτι εἰκονίζει ἀληθείαν*: quod *εἰκόνις*, imaginem, effingat ueritatis. Faciūt hoc Ethnici scriptores: tum in ijs, quæ in agendo versantur: tum in illis, quæ in contemplando seu Diuina sint, seu humana. Nec Fabula, uilia continens, ideo reijci debet: quod pictura, & non res ipsa, sit. Nam ipsam rem, quæ non semper à nobis haberi præsens potest, imago quasi præsentem facit: & sæpe pictura plus delectat, quàm res ipsa. Draco uiuus, belua terribilis est: & pugnam uidere equitis cum Dracone, spectaculum timoris sollicitudinis quæ plenum esset. Sed pugnam S. Georgij, virginem à Dracone defendentis, & liberantis, artificiosè effictam, cum uoluptate spectamus: & talis etiam uoluptas minimè inhonesta est. Ideo in Georgij Pachymæe Hiltoria, quidam inquit, Fabulatorem me esse dicetis: sed Fabulæ, quæ ad ueritatem alludunt, laudantur. Quoniā igitur ueritatem pingit, & quodā modo representat, Fabula: inhonesta res non est: præsertim, quia signū est etiā doctrinæ & experientię rerum. Vnde lib. 2. Rhet. τὸ γυναιολογῆν, sententiosè loqui: & τὸ μυθολογῆν, fabulā narrare Aristoteles coniungit: & utrunq; *ἀρμυρὰ τῆς ἡλικίας μὲν πρεσβυτέρους: περὶ δὲ τῶν νεωτέρων ἡλικίας τῆς αἰχῆς*: hoc est, conuenire senioribus, & rerum experientiā habentibus: sed inexperitis, utrunque *ἀπειρῆς* esse. Nemo certe γυνώσκας, sententiās vniuersè, dicere potest: nisi in rebus, de quibus γυνώσκας, ueritatus. Si autem illarum rerum imperitus, tamen aliunde γυνώσκας, non perinde habet auctoritatem. Sicut, quando adolecentuli interdum, vniuersè aliqua, de vita & moribus pronuntiant: non curantur semper à natu maioribus: quomodo & doctissimus quondam philosophus Ephesi, nomine Phormio: quāquam præclare de rebus bellicis dixisset: tamen ab Annibale derisus fuit: quod ipse omnis belli expertus, apud se rei militaris peritissimus, de ea dicere ausus fuisset. Nemo Fabulas, in quibus diuersos animantes, inter se colloquentes, aut aliquid humani facientes, introducat, artificiosè componere potest: nisi

Explicabo
βατραχομιομαχίαν

In quo reprehendi
nondaboe.

Primum,
probatio à
Fabula in
genere.
1. Quia est
honesti.
Est pictura
ueritatis.

1. Ethic.
Nico m. 3.
Num. 12.

lib. 44

Est signum
eruditio-
nis & pru-
dentia.

Cic. 2. de
oratore.

716

ταὶ φύσεις, καὶ τὰ ἴδη, naturas & mores, illorum animantium calleat: ne quid παρὰ τὸ πρῶτον affingat. videbimus suo loco, quā πρῶτον & aptè, Homerus Ranis & muribus suis, ἰδία sua, tum in rebus, tum in uocabulis, attribuat. Id autem, eruditionis diligentiae non vulgaris est. Si itaq; doctrina, & experientia rerum, res honesta est: cum hæc vtraq; à Fabulis artificiosis nō absit: eas quoq; rem honestam esse, necesse est. Ideo, ne Æsopi quidem Fabellæ, reiiciendæ sunt: quæ Aphthonius, παρὰ τὸν Ἄρηνα συγγράφει τὰς μυθολογίας, omnium optimè cōscripsisse Fabulas ait. Et Philostratus, ἀποδομιμύτης οἱ μύθοι διὰ τὸ ἀσώπου, φαῖνται ἰδί τὰς θύρας τὸ σοφὸν: τὰ κείνους αὐτὸ ἀναδύσαντες, καὶ φανώσαντες αὐτὸ βαλὰς τρεφάτω. Id est, In precio sunt Fabulæ propter Æsopum: & fores accedunt Sapientis: fascijs cum redimituræ, & oleagina corona ornaturæ. Ad hæc, in Rhetoricis, & in eloquendi facultate, plurimus vsus est bonarum Translationum, seu Metaphorarum: tanquam, quæ interdum necessariæ sint: ubi scilicet verbum proprium deest. Sæpe autem, plus emphaseos, siue significationis, habeant, quàm propria verba. Non rarò etiam ornandæ orationi, tanquam stellæ, immisceantur. Et Metaphora autem, ascendēdo εἰνῶν nascitur: ex Icone, ὁμοίωσις, Similitudo: ex qua rursus descendēdo, Allegoria, Ænigma, Fabula, Metaphora est cum dicitur: Τυράννος ἐστὶν λέων. Icon, seu imago, cum particula ad Metaphoram accedit: ut, Τυράννος ἐστὶν, seu λέων: aut, Τυράννος ἐστὶν ὁμοίωσις λέοντος. Similitudo, cum Ἰκὸν προέσσει ἀποδόσει explicatur: ut, sicut leo asinum discerpsit: quoddam prædā partam in tres partes æquales diuisisset: vulpi autē pepercit, quoddam omnes illas partes leoni adiudicasset, sibi minimū quiddam retinens: ita Tyrannus eos odit, & è medio tollit: qui in aliqua re se illi æquales esse debere putant: tantum autem assentatores, omnia illi cedentes, retinet. Allegoria, & Ænigma, & Fabula, similitudinis tantum προέσσει habent, ἀποδόσει οὐκ ἔχουσιν. Ut, si de Abimelecho, in lib. Iudic. qui fratres suos 70. regnandi causa occidit: & alijs multis Israelitis mortem intulit, dicatur: Leo iste plurimos asinos discerpsit, ne partem cum ipso haberent. Aut, Rhānus, Regno in arbores rogatu earum accepto, plurimas de ijs compunxit, & absumpsit. Est enim Allegoriæ species, Ænigma, ipsa obscurius: & vtrunq; quiddam simile rei propositæ habet: id est, προέσσει, priorem partē similitudinis. Sicut etiam Ioathamus, qui vnus effugerat manus illius Tyranni, Fabulam, seu Ænigma, de arboribus, Regem sibi præficientibus, in Abimelechum apertè detorquēs ἀποδόσει facit. Dico ergo iam, si laudabile sit: aptè, in loco & tempore, uti Metaphoris, & ijs omnibus, quæ ex Metaphora ortum habent: etiam dextrū & tempestiuum Fabularum idonearum vsus, laudandum esse. Ideo Fabulas non esse, ut rem puerilem contemnendas. Nam etiam somnia quædam commendantur, ut diuinitus immissa: qualia fuerūt Pharaonis, quæ Iosephus: & Nebucadnezaris, quæ Daniel, iuvenes pij sanctissimiq; interpretati sunt. εὐνυμίων verò, somniorum, μετὰ quædam, particula (quanquā minina Fabulæ à Synesio perbibetur. Somnia autē, etiam similitudinem cum re, quam significant, habet: aut aliquod rei antecedēs, vel consequens: sicut ex his, suas somniorū interpretationes Artemidorus, ὁ ὄναφονόμην, sumit. Ita Iosephus, septem boues pulchræ linquit, & septem spicæ plonę septem vberis annonę anni sunt: septem boues macilentę, & totidem spicę tenues, septem anni venturæ sunt famis. Nōne hæc similitudo apparet, sicut etiam in Metaphoris, & Fabulis: præterea, tāta honestas est Fabulę: ut ne philosophi quidem, qui veritatis inuestigatores sunt, eas reiiciant, nec ab oratoribus excludantur: nec à poetis abesse possint: nec à Christianis quidem prorsus fugiatur. Quantus philosophus, Plato? quātus Aristoteles? Apud illum, in Phædro, Fabula cecidarum est: in Protagora, Promethei & Epimethei. Apud Aristotelem autem, in Rhetoricis, ex Stesichoro, Fabula de equo, hominem super se ob ceruū vleiscendū recipientem: & ex Æsopo, fabula de vulpe in vallem delapsa, & herinaceo, vtraq; suauissima: prolixè exponitur. Quātus, orator, Demosthenes? quātus, Cicero? Recitauit ille fabulā de lupo, canes sibi ab ouibus dedi perente: Hic verò, Fabulā Furiarum, Orat. pro Sex. Roscio Amerino, & in Pisonē, interpretatus. Quantus poeta, Homerus? Quātus Virgilius? Vterq; sua Heroica multis Fabulis exornauit. Et inter sex partes Tragediæ, quas Aristoteles libro πρῶτῳ ποιεῖται facit, principem sibi locum ἐμύθη vendicat. Imò poësis, non est vera poësis, nisi μύθη habeat: ut etiam Eustath. Homeri interpretes, ait. Quanta excellētia & dignitas est S. literarum? In ijs exactissima veritas est. Et tamen saluator, quot parabolas, siue similitudines, ponit: quibus veram nobis ad æternam salutem viam monstrat? Non vitur quidem Fabulis Dominus, sed tamen similitudinibus vitur. Et antea ostendi cognationem inter Fabulam & similitudinem. Atque ipsæ quoque παραβολαί, primo aspectu μυθεύουτες quiddam habent, Fabulis similes sunt, aut certè ἀλληγορεῖται continent. Et

pag. 1952.
Nos a S. lite
ris exulat
& Christi
animo.

Et Christiani, sub Figuris, imò Fabulosis picturis, quædam in Ecclesia adumbrarunt: ut, quodd S. Georgium, uirginis Regiæ è faucibus Draconis liberatorem: quodd S. Christophorum, Christi per Mare baiulum, fecerunt. Quarum illa, Christi, qui Ecclesiam ex ore Diaboli eripuit, imago est: hæc autem, confessionem Christi, in persecutionibus usurpandam: & per omnes ærumnarum fluxus, patientiam portandam esse, innuit. Cū igitur Fabula, ueritatis imago, aut umbra, sit: cū doctrinæ, & experientiae rerum, proles sit: cū in Rhetoricis fundata, & in eloquentia nixa, sit: cū à Philosophis, Oratoribus, poetis, usurpata, nec ab Ecclesia remota, sit: satis apparet, quanta eius honestas & dignitas sit.

Dicamus nunc etiam aliquid de eius utilitate: cum qua suauitatem quoque coniungemus: licet utraque ex ijs, quæ iam dicta sunt, aliquo modo, etiam me nihil amplius dicente, intelligi possit. Vilem itaque, esse, & iucundam, ex Definitione eius patet, quæ dicitur, *μυθὸς ἑστὶν λόγος ἡδυσμένος ἀληθείαι*: Fabula est oratio falsa, imaginē exhibēs ueritatis. Falsa est & sæpe absurda, *παρὰ τὸ ἔσω, καὶ τὸ σῶμα*: externa specie, & uerbis, quæ eius quasi corpus, aut uestis, sunt: ut, quodd gallus gallinaceus gemmam, in limbo repertam, alloquitur: aut, quodd uulpes & rubus inter se colloquuntur: cū illa hunc auxilij causa apprehendēs, ab eius aculeis læsa esset. Vera cōtrā est, *παρὰ τὸ ἔσω, καὶ τὸν νῦν*: interno sensu, uelut animā corpori inclusa: quo sensu apprehenso, animus intelligentior fit, & uoluptate afficitur: ut, cū gemma Galli significat: doctrinam & sapientiam, nihili apud homines barbaros fieri: rubus uerò, non esse opem ab eo petendam: cuius natura sit, æquē in omnes iniuriam esse. Itaque Fabula, ad ueritatem allusio est: quæ ueritas (ut Cicero inquit) maximè naturam attingit humanā. Omnes enim trahimur & ducimur ad cognitionis & scientiæ cupiditatē: in qua excellere pulchrū putamus: labi autē, errare, nescire, decipi, & malum & turpe ducimus. Hæc, ille. Si autem ueritas, maximè naturam attingit humanam: & natura est conseruatrici sui: seipsum uerò conseruare, utile est: etiam ueritas utilis est: & proinde Fabula quoque, ad ueritatem intro ducēs. Nisi ueritas esset: nihil certi esset in rebus humanis: nihil nec publicè, nec priuatim, rectè geri posset. Nisi ueritas esset: uia in cælum nulla pateret: actum de salute animorum nostrorū esset. Itaque ueritas, tum diuina, tum humanarum *δωρον τῶν θεῶν*, tum *ἀνθρώπων*, necessaria est. Quocirca etiam Fabulæ sapientes, quæ ueritatem pingunt, utiles sunt: quia docent salutari præcepta: tum Ethica, tum Oeconomica, tum Politica. Ethica: ut, cū canis rapuisset cor è culina: eo quis ait, sibi non ablatū esse cor, sed potius datum. Ibi innuitur, sæpe hominibus *τὰ πλεονεκτήματα γίνεσθαι καὶ ἀνθρώποις*, nocumenta fieri documenta: quod est cautionis & prudentiæ. Oeconomica: ut, cū mulier, gallinam, quotidie ouum parientem, spe lucri maioris subiiciens plus hordei, sterilem fecit: significatur mediocribus commodis hominem debere contentum esse: ne, dum plus iusto appetat, etiam, quæ habet, amittat. Politica: ut, cū caprea leonem uideret, ira indecorē se herentem: ait, ὁ μὲν ἄνθρωπος ὡς βέλτερος ἐστὶν τοῦ λέοντος. Si enim mentis compos, intolerandus est leo: quid fieri, eo insaniente? Ostenditur, qui cum potestate est, non debere uinci irā, sed clementem esse. Parabolæ uerò Saluatoris (qualis est de Rege, filio suo nuptias faciente: & multos inuitāte, ingratos tamē: pro quibus postea miseros multos inuitauit eū uerò, qui ueste nuptiali carebat, eiecit) nos de misericordia Dei erga genus humanum, & de filij missione, ac de modo recuperandæ salutis, docent. Fabula itaque, dum monet nos: quid facere, quid omittere debeamus: dum aliorum experientiam & doctrinam nobiscum communicat: dum etiam, ingenia & proprietates animantium indicat: dum item ne ab animorum quidem nostrorum salute abhorret: perutilis est. Nisi enim sic esset: non habuisset locum, nec apud philosophos, nec apud Oratores: nec excellentium poematum quasi fundamentum esset: nec Christus ipse, parabolis usus fuisset. Sunt etiam quædam *θῆται*, receptaculum ueritatis: sicut suauis odor, & salubris uigor, rosarum, & aliarum præstantium plantarum, in ipsis his corpusculis & stipibus, tanquam in uasculis quibusdam, à Deo indita continētur. Sub Fabulis quoque, ueteres sapientes, utiles doctrinas, quas non ab omnibus sciiri uolebant, ne contemnerentur, occultarunt. Ea propter, Fabularum Poeticarum explicationes, quæ *μυθολογίαι* vocant, à compluribus scriptæ sunt: de quibus palæphatus Parius, Heraclides pōricus, & phurnutus, extant. Quod certē hi doctissimi uiri, facturi non fuissent: nisi magnas Fabulis subesse utilitates existimassent. Dominus etiam ait: Discipulis suis datum esse, nosse mysteria Regni cœlestis: alijs autem, ingratis uidelicet, datum nō esse. Ideo Discipulis parabolā, quā de Agricola semēti dixerat, interpretatur.

K Verum

2. Quia utilis
& iucunda.

Est utilis.

Quia pictura
ra ueritatis.

1. Offic. 6.

Quia instruit
præceptis
uitam.Quia animas
quosq; prodest,
March. 12.Quia doctores
nos facit.Quia abscondita
mysteria
March. 13.

Verum, ut non quæuis somnia, aliquid utilis significationis habent: ita nec omnes Fabulæ. Ideo nec Plato quasvis Fabulas pueris narrari, sed tantum utiles, uult: ne in tenera ætate imbibant opiniones: quas postea maturis annis, tanquam uero & bono contrarias, abijci rursus oporteat. Apud Ethnicos enim, ueræ pietatis cognitione destitutos, certis quibusdam Fabulis erudiebantur ad uitæ officia pueri: sicut *παιδογῶν* ait, *ὅτι αὐτοὶ τὰ παιδικὰ γινώσκοντες καὶ βίᾳ περὶ αὐτῶν*. Nec utilitatē tantum habet Fabula: sed etiam delectat, non secus, quam somniis quibusdam mirè delectamur. Nec mirum. Est enim Fabula *εἰκονισμὸς* (uti diximus) *ἀνθρώπων, εἰδώρ*, imago, est pictura rei aut animalis alicuius. Quarta uerò, voluptas, ex imagine artificiosè picta: non aliter, quàm suauissima cantilena musica. In utraq; enim, *συμμετρία* & *ἀρμονία*, proportio & concinnitas est. Res autem quæ Fabulis pingitur & efformatur, est illud, quod *ἐμπόδιον*, uocatur: hoc est, *ὑπόμνημα*, aut locus cōmuni. Imago, qua res ipsa pingitur, seu quodammodo repræsentatur, est ipse *μῦθος*. ut, Res est: Hominum magni labores, sæpe ipsis non prosunt, sed ab alijs deuorantur. pictura est: sicut leone & urso, in cōtentione de hinnulo defatigatis: hunc inter utrunq; intrando, uulpecula rapiens, aufugit. Delectatur puer, hoc audiens: quia facillè rem intelligit, & firmitus meminit. Quanquā apud nos, quibus diuino beneficio uera Religio patefacta est, rectius multò pueri in Elementis Christianæ pietatis, in catechismo contentis, initio instituuntur. Postea uerò, cōmodè quoque Fabulas Æsopi, Græcæ & Latinæ linguarum non tantum rerum, causa, discunt. Satis de utilitate & delectatione Fabulæ dictum: propter quam minimè reijci, aut despici, debet.

3. Quia facilis.

Ad intelligendum.

Ad memorandum.

28. Probl. 3.

Deinde, probatio ab ipso huius libelli genere, me reprehendendum non esse.

1. Honestas huius poemati.

Argumenti eius.

Adiungam etiam breuiter de facilitate: quanquā modò iam eam attingi. Cōmendatas aio nobis esse debere, Fabulas honestas & utiles, etiam hac de causa: quod sunt *συνήτοις*, facillè intelliguntur: non modò, quia breuibus narratiuiculis absoluuntur: sed quia etiam res ualdè notas & uulgares (sicut Historiarum quoque intelligentia, quia rerum popularium facilis est) continent. Itaque philosophia quædam, non quidem *νοῦς*, sed *αἰσθησις*, sunt: non sententijs uniuersalibus, & sæpe obscuris, constans: sed particulari quadam imagine, ut diximus, *καθόλου* quiddā, aut quali, *καθόλου* innuens. Itaque ibi tantum *ὁρθὴ διδασκαλία* rectæ sententiæ de rebus, & *τὸ ὅτι*, pueris & rudioribus instillantur: earum uerò *ἀποδείξεις* demonstrationes, & *τὸ τί ἐστι* in philosophia θεωρητικῇ περὶ αὐτῶν traduntur. Deinde, ideo quoque, Fabulis suis honor debetur: quod sunt *συνήτοις*, facillè memoriæ mandantur, facillè etiam memoria reuerentur. Quæ eius rei causa est? Quia quiddam *ὁμοίον*, simile, rei propositæ habent: quod *διὰ τὸ συνέγγονον*, propter uiciniam *εἰς μνήμην καὶ ἀνάμνησιν*, ad memoriam & recordationem, facilitatem præstat. Astipulatur sententiæ nostræ, ingeniosissimus & accuratissimus philosophus Aristoteles: qui causas in problematum libro quærens: cur magis Exemplis & Fabulis delectentur homines, quam Syllogismis & Enthymematis, tres adfert causas. Quarum una est *τὸ μαθηαί, καὶ τὸ ταχύν*: quod Exemplis, & Fabulæ, quia *μεμνησμένα*, magis & citius intelligantur: quam Argumentationes illæ philosophicæ, quia *καθόλου*: & proinde à sensibus remotiores. Facilius autem ediscuntur, & retinentur, quæ intelleximus: quæ, quæ perplexa & obscura sunt. Neque uerò hoc ita dico: tãquam à *καθόλου* philosophia abstinentum censeam: sed ei quoque, & multò magis suis locis, sua ætas, sua ingenia, quæ capere possunt, debentur. Altera causa est, quod citius & facilius fidem ijs adiungimus quibus plures, tanquam testes, assentiuntur. Exemplis autem & *λόγοις*, seu fabulæ, testimonijs similia sunt, & citius creduntur. Tertia causa, quod hæc *ὁμοίον*, similitudinem, cum re præsentī habent. *τὸ δὲ ὁμοίον*, discitur cum voluptate, & citò: recordaturque: est facilius.

Dixi hætenus generatim de Fabula: cōmédans eam ab honestate, utilitate, iucunditate, & facilitate: ut ita demonstrarem, non malè à me fieri: quod *βατράχου μυομαχίαν* Homeri, interpretandam uobis sumam. Accedo nunc ad ipsius huius libelli cōmendationem: ut, si eum quoque honestum, utilem & iucundum esse probauero, minus in susceptione explicationis eius, iudicio lapsus esse uidear. Vos, quæ humanitate me adhuc audiistis, humanissimè Discipuli: de hac quoque parte, nec id prolixè, nec iniucundè, dicentem audire, quæso.

Ac primum, quantum ad honestatem, sciendum: mentionem huius poemati apud Herodotum fieri, ubi vitam describit Homerum. Eum, cum cæcus esset, uenisse ad caprarium quendam, Glaucum nomine. Ab eo benignè exceptum esse: & ad chium, caprarij heri deductum, placuisse: *ὅς δὲ ἔσθ' ἡ καὶ πολλὰ ἐμαίετο*. Ab eo, suis liberis pædagogum præfektum esse. Ibi inter alia, etiā *πρὸς βατράχου μυομαχίαν* cōposuisse: cuius argumentum breuiter hoc pono. Psicharpa murè, cum suus ad plaudè uenisset: à Rege Ranarum phylignatho, comiter hospitio exceptum esse: multum de suis delicijs gloriantem, licet periculo expositis.

Postea

Postea uerò, natrice cōspēcto, in discrimine desitūtū, in aquis perisse. Quo interitū muribus nuntiato: ab his, in stigante pſicharpagis mortui patre Troxarte, bellum ranis cupidē illatum esse: cui nōn minus fortiter, physignathi cohortatione, obuiam iuerint Ranae. Deos, neutris auxiliātes, spectasse pugnam: in qua, multi fortissimi bellatores utrinque occubuerint. Tandem uerò, victoria ad mures inclinante: Iouem, postquam fulmē nequicquam iecisset, cancris immissis praeliū diremisſe: victoria iam magis ranis fauēte. Vnde apparet Honestas huius Fabulae: quod à viro doctissimo, multarum rerum experientiam habente, Homero, composita fuerit: quod ob liberos heri sui rectē instituēdos: quod argumento honesto, utili, & suauī: sicut postea cognoscetis. Et ita commēdabilis est haec Fabula: ut eodem aliquantulum modo, post multa secula, à principe Fabulationis Aesopo, cū ad necem à Delphis duceretur, recitata fuerit. Homerus enim, amplius CRO. annis, Aesopus autem DC. tantū, ante Christum natum, uixerunt. Inter se, inquit, mus & rana, iure hospitalitatis iniro, ad mutuas epulas inuitarūt. Hortatu ranæ postea, mus pedē suū pedi illius alligandum praeuit: ne se, natando defatigaretur. Sed cū, rana profundum petente, mus suffocaretur: uindictam à maiore fore dixit. Tunc aquila deuolans, mure arrepto, unā ranā appensam rapuit: & sic utrūque deuorauit. Et partim videtur est nostra Fabula: quod bestiolarū hae inter se colloquētes: partim *λογίων*, quod Dij consules, introducuntur: quod genus, ita ex utroque constans, *μυθόμειον* appellatur. Et hoc modo, sermone humano, & personis diuinis, hoc poemation *δοκίμιον*, honestius & grauius factum est.

nam quod ad utilitatem attinet: certum est, id non modò pueris & adolescentibus, ad linguæ Græcæ cognitionem conducere ampliorem: sed natu etiam maioribus, ad rerû doctrinâ, & prudentiam civilem, prodesse. Noli tu, quis quis es, curare nomina animalulorû: sed ipsas res inspicere: quæ, nihil refert, siue sub *λογισμῶν* animalibus, siue sub *ἄνθρωπων*, innuantur. Finge, esse homines, esse Reges, esse consiliarios, esse *πολιτικούς* humanam. Inuenies ibi *ἰδιώτας* doctrinas, *οἰκονομίας*, & *πολιτείας*. Delibabimus talia quædam, exempli causa.

Vbi inter Ranam & murem hospitalitas initur: docemur, inæqualium amicitias non bene cedere.

ὥς ἢ ἐστὶ λέγσει καὶ ἀνδράσιμ ἀρετὰ ποιῶν.

Non bene conveniunt homines pacto, atque leones.

Vbi Iudæi olim ab Aegyptijs, hodie Christiani aliqui à Turcis, auxilia petant. Sic Græcia hodie, sub Turcarum dominatu est: dum hi quandam auxilio à Græcis contra alios vocati: Græciæ delicijs & ignavia illæsi, postea ex Asia tantis copijs in Europam trāsierūt: ut, munitis locis occupatis, paulatim totum illud Imperium subegerint. Vbi mus de felicitate sua apud Ranam gloriatur: ostenditur, rebus secundis inflari animos. Item, ubi insidias, quæ sibi fieri soleant, exponit: discimus, nullam felicitatem in terris perfectam inueniri. Ideo nec voluptatibus meriendam esse felicitatem. Præterea, valde indecorū esse: si quis advena apud hospitem suū, se & sua iactet. Talem, etiam *in hoc mundo*, deceptu facilem esse. Superbiæ denique non succedere bonū exitum. Attamē, vbi Rana murem in periculo abiicit: omnino vitiosum esse significatur: eum prodere, aut deserere, periculo oborto: quem semel hospitio, aut in fidem tuam, receperis. Laudabile enim, hospitalitas est: sed nec, qui recipitur, superbè se gerat: nec, qui recipit, non tueatur in discrimine, quem recepit.

Vbi postea murum gens, bellum propter plicharpagis interitum Ranis infert: cum ea mors, ^{Antiochus} Antiochis iudicari potuisset: quod physignathus, non sua voluntate, sed metu mortis, quæ à natricis superuentu imminabat, hospitē neglexisset: videmus, sæpè magnas calamitates vitari posse: si ira & cupiditas vindictæ, absit. Ideo magnæ prudentiæ esse, interdum dissimulare iniurias acceptas: magnum bonum esse, priuatim & publicè vtile, paciētiam, & pacis studium. Hoc si antiquissimo tempore, Atridæ & Græci cogitassent: non extitisset bellum Troianum: propter vnā improbam mulierculam, Europā & Asia annis infestis cōcurrente: nō tot principes vtrinq; & fortissimi Heroes, perissent: non conspicerentur etiamnum hodie, post amplius bis mille & septingentos annos, ruinæ & rudera Troianæ vrbs. Ideo rectè apud Herodorū dicitur: τὸ μὴ ἑρπιάζειν γυναῖκας, ἀνδρῶν ἀδίκημα ἐργον εἶναι: τὸ δὲ ἄρπασθαι αὐτῶν παρὰ τὸ πονήσαντα τιμωρεῖν, αὐτῶν τὸ δὲ μηδὲν ἰκανὸν εἶναι ἔχειν ἄρπασθαι αὐτῶν, σωφρόνων, Διὶ καὶ Διῷ, οἷτι, εἰ μὴ αὐταὶ ἐβλάπτο, ἢ καὶ ἑρπιάζοιτο. Id est: mulieres rapere, iniustum: raptum earum velle vlcisci, stultum: raptas non curare, prudentiæ

K. &

& temperantiæ esse. Non enim raptas fuisse, nisi ipsæ uoluissent. Nunc sæpe non grauib. de causis, cruenta bella suscipiuntur: ac non raro.

Ilad. 9.

ἀμφὶ οὐδὲς πρῶτον, καὶ ἀέρι μᾶλλον ἄλλῃ:
Apri de capite, aut uulso pelle, geruntur.

Rursus & hoc animaduertimus: Deum, quādo peccata & scelera hominū punire velit: sæpenuero leui aliqua causa & improuiso, excitare bella. Præsertim autem Iouis F. Minerva, mures & ranas odit illos, quod suas uestes perrodant: has, quod coaxatione caput suum obtundant. Odit nimirum sapientia veri Dei (licet eum Homerus non nouerit) mures rofores: hoc est, fures, raptores, impostores: uestem ipsius pulcherrimā, nēpe Decalogum, lacerantes. Odit ranas: id est, τῶν τ' ὑγρῶν βίου διασποράς, humidā vitam cōfēctantes: scilicet helluones, & ebriosos, & blasphemos: cœlum suis bacchicis clamoribus, & horrendis maledictis, tundentes. Luxum deniq; libidines, & diuini numinis cōtempnū, odit: ac grauissimis pœnis, cū alijs, tum bellorum tempestate, punit. Sicut poeta canit:

Georg. 1.

*Quippe, ubi fas uersum, atq; nefas: tot bella: per orbem.
Tam multæ scelerum facies: non ullus aratro
dignus honos: squalent abductis arua colonis:
Et curuæ rigidum falces constantur in ensē.
Hinc mouet Euphrates, illinc Germania bellum.
Vicina, ruptis inter se legibus, urbes,
arma ferunt. Sæuit toto Mars impius orbe.*

Vbi deinde, priore loco calamitates suas, quas trium filiorū amissione acceperit, Troxartes παθισμὸς commemorat: deinde consequens demum infert, bello persequendas Ranas esse: exemplum oratoriæ argumētationis habemus, illius generis, quod inflexū appellatur: cuius natura est, prius sumere, quæ uelis: nec tū argumentari, quā motum animi asferre: nondum indicando, quid efficere uelis: postea uerò, animis iam permotis conclusionem inferre: tum demum animi propositum aperiendo. Quod Cicero, cōclusionem ad extremum iacere, uocat. Obedientia deinde ciuium erga suos magistratus, ad arma uocantes, ponitur: & armaturæ, ad bella necessaria, descriptio: atque in ipsa pugna militaris fortitudo.

Ad extremū sicut excitat bella Deus, ob puniendā peccata & flagitia: ita his punitis, reli quorū miserens, & eis parcens, bella idē rursus cōponit, pacē restituens. Cui iā placeris quærat alicubi hīc etiā ἀληγορίας, aut veras Historias, huic Fabulæ non dissimiles. Vt, qui Christum tēpore pacifico, hospitio excipit: Postea uerò, persecutione oborta, abnegat, aut dissimulat: similis est ranæ, quæ murem hospitio excipiens: Postea natrice superueniente, eum suffocari in palude patitur. Talem, diuina ultio sequitur. In uibe quadam Germaniæ clarissima, ante CX. annos, Canonici duo consulem illius urbis, ad conuiuū specie quadam humanitatis uocarunt. deinde, improuiso eum ad leonem immiserunt. Voluerunt enim virum perdere: quod Episcopo, urbis imperium affectanti, obstitere. Consul uerò, pallium sinistra manui circumuolutum, in os occurrentis leonis immisit: eoq; dextra confosso, euasit. Tunc à Senatu illi duo, ad cathedralem Ecclesiam fuere suspensi. Ea propter, Episcopo diu cum ciuibus bellum gerente: ipsi clauēs urbis in campo ponentes, pro eis prēlio dimicarunt cum Episcopo: quo & superato, ipsi suas clauēs cū libertate reportarunt. sed de utilitate Batrachomyomachia, satis. Quā uerò suauis ea sit: ipsa per se ubiq; clarū facit: siue sententias, siue uerba, spectes. Εἰρηναίῳ γυναικί (inquit Hermogenes) πᾶσαι αἱ μὺσῃ. Sententiæ suauēs, sunt omnes, quæ fabulosæ sunt. Deinde in specie quod ἡδὺς καὶ ἡθελῶς, conuenientes mores & sermones muribus & ranis attri buuntur: quod suauiter deridetur iactantia pſicharpagis: quod Dij introducuntur, tanq̃ in re maxima: quod ridicula arma, probabiliter, utriq; animalculorum generi affinguntur: quod Minerva in utrinque genus inuehitur. λέξις ἡδελῶς, ἢ ὡς αἰνῶς καὶ ἡδὺς διαλεχί. (Inquit) ὡς οὐνομάτωρ. Dictio suauis poetica per se est, & Ionica Dialectus, & ipsa nomina propriæ in quibus est ἀνέπνευστος καὶ ἀρμυρῆς, acutū & acre quiddam, propter eruditionem inibi occultam. Vt, Εὐβλαχίτης, de auaro & raptore dici potest. πολύρημος, de garrulo. ὑψιβόας, de clamatore. Κρονογάστρις, de turbulento, aut seditioso. λιμόχαρις, de bibone & ebrioso. Πυλίων, πύλοιστος, βαρβαροκοίτης: de helluone, scortatore, & in sordibus peccatorum se volutante. λεχόπινος, de parasito. Σιτοφάγος, de diuite renaci. τυρογλίφος & παραμυθόγος de parco & sordido. υπερδιδάσκας, de fure. φουστόγυαλος, de inflato & superbo homine. ergo, non modò honestas sui, sed etiam utilitate & iucunditate, se nobis satis commendat hic libellus.

Quæ

Quæ cum omnia ita sese habeant, sicut dixi: & quilibet, cui saltem paulum ingenij est, Epilogus.
 hæc faciliè intelligat: spero, meum hoc factum à nemine prudente & bono improbatū
 iri: quod τὴν βασιλοχουνομαχίαν (præsertim hoc verno tēpore, quo rursus prouentus Rana-
 rum erit: quas suo tempore, nobis iucundo, coaxantes libenter audiemus. mures sanè
 nō optamus: sed cum eis, tum per feles tum per muscipulas belligeramus) quod in quā
 τὴν βασιλοχουνομαχίαν explicare vobis decreuerim. Est enim & generatim Fabula & specia-
 tim ipsa βασιλοχουνομαχία, res laudabilis & accipiēda: quod & honestissimū scripti genus
 sit, & maximè vtile, & suauitatis plenum, & ad intelligendum recordandumq; facile:
 sicut ea omnia particulatim, pro mea tenui rerum intelligentia, & exigua orationis facul-
 tate, si non satis declaravi: saltem declarandi voluntatem & conatum adhibui. Vestrum
 est, humanissimi Discipuli, ea bono animo accipere. Vos, sicut hætenus in maiore Ho-
 meri opere fecistis: ita nunc, etiam in minore scripto (quod quidem πείνητον est, lusus pue-
 rorum: sed ἀποδιδότω πείνητον seruis lusus) diligentes auditores præbere: præsertim, quia
 huius conuersionem etiam hodierna vulgariq; lingua Græca impertiar (quam linguā
 optarem, ab aliquo antea in Germaniam introductam esse) vt, quantum hodierna (quæ
 & ipsa in suo genere satis pulchra est) à uetere recesserit, satis videre possitis. Cuius licet
 nondum intelligentissimus sim (disco enim ipse adhuc) faciam tamen tantum,
 quantum pro tenui mea intelligentia potero. Vos pro humanitate
 vestra, & erga me charitate, boni consuletis.

Recitata Tybingæ in Aula vetere 3. die April. 1581.

ἐν ἀγορῇ τοῦ πανδίου.

K 3

EIVSDEM

Divisio huius Poemati] Batrachomyomachiae, duae partes sunt, Prooemium & Narratio. Prooemij partes, etiam duae, invocatio & propositio. Narratio diuidi potest in 4. partes comediae: Prologum, Protasin, Epitasin, & catastrophem. ἀρχαὶν & ἀρχῇ ibi attentio est, rem expositum tri magnam. 1. quia Mafus adesse necesse sit. 2. licet procul absint, in monte Helicone. 3. ἀς ἐμὸν ὄτρον, inquit, tanquam ipse sine praesentia numinis non sufficiat tantae rei. 4. cantione fore, rem scil. suauē. 5. plus etiam attentionis in propositione est: quae habet ὅμως magnitudinē. ἐν δὲ τῷ ποταμῷ δένει, κρητὸν μὲν οἱ παλαιοὶ τριγωνοειδὲς ἔχοντες ἔδεικναι ἐν τῷ πρῶτῳ οὐδὲν τόμας, ὕστερον δὲ ἀπλῶς αἱ βιβλαί. Eustath. in Dionys. Alex. v. 242.

B. Γεδοκας. Διερρηκτικῶς προέδους. Virgilius ἀναγορῇ nititur: propositionē ponens: Ἀρμα νιρινῶ; cano. 2. Inno-
scu πρὸτα- tationem: Musa mihi causas memora.

—Toto scuit Mars impius orbe.

Antea posuerat *de ptolemaeo* *civili*, *generalem* *et* *indefinitam* *sententiam*: *se* *immensam* *quandam* *contentionem*, *et* *tumultuosum* *bellum*, *expositurum*; *non* *dicens*, *a* *quibus* *id* *fuerit* *gestum*: *sed* *nunc* *id* *indicat*.

Tayevewv avtois Georg. 1. Et coniuratos cælum rescindere fratres. Est in propositione quoq; hæc, ut dixi,
προσχω, attentio; et quidem maior, quam antea in invocatione. Rem, inquit, magnam canam: quia. 1. διπλόν
ἐπετρέψην, maximum bellum. 2. ἔξωθεν προσχω εἰς τὴν βασιλίστην συνδύναει: dignum, quod ab omnibus sciatur. 3.
μὲν τις ἐγὶς τοῦτον, mures fortissimè se gesserunt quod animal tu contemptibilem hætenus putasti. 4. αὐγεὺρ hoc,
combustione cum Gigantomachia illud ducitur iocundum tristia. 5. καὶ πάλιν ἐκείνη κλειψαία quam implet cursum.

Causæ rerū,
ponendæ à
Scriptori-
bus æquas, & tales, ut æquas, & tales
huius Exordij, & Epiphonemate resistere facit: totum dicitur *ἐξ ἑνὸς τοῦτο*, tale habuit principium. Est & Historici,
& Poetæ: non tantum facta ponere, τὰ πεπραγμένα, sed etiam eorum causas, mīta, & progressiones:
τὰς αἰτίας, ὅτι, τὰς αἰτίας, ὅτι, ἀποποιῖται.

Necessaria autē est talis cautio: quia alioqui mures & Rana animalcula ridicula apparitura fuissent: & totū opusculum, *διόλου παιδιον*, lusivum puerile, & contemptibile. Ergo ab ingeniosissimo Poeta & *ἀντιστοιχίαι* bene facta ei, & gratias, his, quae notauimus, circumstantijs, conciliatur. Nec tantum *αὐτοῖς*, sunt haec, sed & *ὑμῖν*. Ne autem ipse mendacij argui possit, haec exponens: ideo *δαίμων*, ingeniosē, occupatione utitur, dicens: *ὡς δαίμων ἐν δημοσίῳ ἐπο* sicut inter mortales fama erat. Calamitatum magnarum, seu priuatarū, seu publicarū quaedam *ἐκ τῶν τοῦ δαίμονος* sunt eaq; interdum magna, interdum etiam non magna. VI. Genes. 7. Diabolus Euā decipit. Inde bellū Dei, & senis mulieris, aduersus Diabolū *ἡμεῖς*. Genes. 3. 4. Iacobi 1. Dinam Sichemus *αὐτοῖς* inde ciuitatis eius *πᾶσι λαβία*. Apud Dictyn Crentensem, Achilles amore Polyxene, Priamiae uirginis, perit: a Deiphobo & Paride circumuentus. Ante 9. annos, crebrae in Gallijs animorū exacerbationes, lantēnae Lutetiae in hospites nuptiarum, causam dedere.

Barbaro
Græca.

Ad vulgarem conuerſionem.

ἐόντι) ἐς τὰντλν. κατόντη) κατόντισσι. ἑόςος) ἐς τὸ ὅρος: pro ἐν τῷ ὄρει.
γίτρι) γιτρά συναλείπειν, in metrico uerſu Diſyllabum. Sic τὸ ναλοραγιέτω, περὶ τοῦ ἀβου: tanquam τὸ ὠτα
fiat conſonans. Et poſtea, ὁποῖος θεός, τὸ θεός συναλείπει, quando uerſum ιαυθμῆς metritis. (ναχεται.)
ἰνα ἔχειτε. Eſt phraſis bene precantis, in petitione alicuius rei, ſeu obteſtatio: Ita uos Deus ſanos conſeruet.
καφθίανος) τὰ αὐθία σας, τὰ ὠτα ὑμῶν.
ἐμπάνων) Ab ἐμπάνια, τὸ ἐμφάνειν.
ἐπὶ οἴκῳ) ἐπὶ οἴκῳ.

Ad Textum Homeri.

Ad Textum Homeri.

1. Narratio. *αὐτὸς ποτὲ δι' ἑαυτοῦ* Altera pars carminis, ἢ *δι' ἑαυτοῦ*. Ibi initio, quidam quasi *πρόλογος*: ubi congressus, occasione quadam, Pſicharpagis & Phisighathi, & collocutio amica. Hec est prima occasio sequentium: tanquam alloquente lectorem, vel Auditorem, Poeta: quod sit argumentum huius Poematis futurum: scilicet magnum malum, ex leui occasione: *ἡ δὲ ἅλ' ἀπ' ἀπαιτίας*, ex bono principio, præter expectationē, postea malus exitus: tanquā, qui felices in præsentia videntur esse: non debeant rebus secundis confidere. Hactenus, adhuc nihil mali. Voco quasi prologum, respiciens ad Prologi definitionem apud Donatum, seu cornutum, quæ est: Prologus, est uelut præfatio quædam fabulæ: in quo solo licet, præter argumentum, aliquid ad populum, uel ex Poeta, uel ex ipsius fabulæ, uel ex actoris, cōmodo, loqui. Quæ ratio, præcedens *πρόλογος*, magis prologus est. Quando Deus multa & magna hominum peccata ac scelera punire uult: leui etiam causa interdū, maxima bella & uastationes fieri sinit.

Altera
 Alexy.
 est. Quia Deus multa & magna hominum peccata ac scelera punire uult: ideo etiam causa interdu, maxima
 bella & uastationes fieri sinit.
 γαλένς νικητών. Nonnunquam aliquis uix effugit ē latronum insidias. χαρὸς χαρῶν. Gaudens ealude.
 idem uerō, qui delectatur nimio uini potu. κολέφρατος. Garrulus idem, omniū rursusculorū col-
 lector. ἐπιβίβατο. sicut, quando Italus Germanum, illō uenientem, humaniter compellat.

1

Ipse madebis uter: sed non fas, mergit unquam.

Θνέσκον) Υποτύπωσις, cum morte luctantis.

Disciplinæ, 1
non confun-
dendæ.

Disciplina, ^{οὐκ ἴστωτόσιον} Quærela, à dissimili Exemplo. Decorum servatur: quòd in fabula, ex fabula declaratio, aut probatio, sumitur: non autem ex uera història. Manendum in eodem genere disciplinae, aut rerum: ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν ἀληθινῶν μεταβαίνειν. Sic Analyt. posteriorum lib. 1. cap. 7. dicitur: οὐκ ἔστιν ἐκ ἀλλ' ἑκ τῶν ἀληθινῶν μεταβαίνειν, λέγειν: οἷον τὸ γεμεῖν τὸν ἀπὸ τῆς γῆς. Interpres uulgaris linguæ, non tanquam αἰσχρολογός, sed ut ὁμιλός, hoc Exemplū exposuit. Sed et in alijs, liberior est. Verū, nihil inde incommodi. Non sic Europam rapuit Iuppiter, scil. ad necem. Rapuit sic, scil. tergo in altum uehens.

Φόρτον ὄρωτ' (Θ) Γλυνέως. Sic Ouid. Fast. 2. de Lucretia:

Pone metum, veni, coniux ait. Illa reuixit.

Deq; viri collo dulce pependit onus.

Europæ ra-
ptus.

Εὐρώπην ἀνὰ νύκτα & De Europæ raptu Idyllion XX. apud Theocritum est: de quo in fragmento quodam manuscr. reperi, *μὲν γὰρ συνέλιος Εὐρώπη*: tanquam Moschus, eius sit autor. Idem raptus lib. 1. *Αἰόρος*. Nonni est: & lib. 2. *Μεταμόρφ. Οὐιδίῳ*, in extremo. *Παλεφάτος Πάριος* de iuro Cretensi, cum Tyrrhenis bellum gerente, & Europam Regis filiam abducente interpretatur: Georgius uerò Sabinus, de Ioue Cretensi Rege: qui Europam Agenoris Fil. in Cretam, nauī, in qua taurus fuerit pictus, rapuerit.

Morientes
uaticinantur

ὁὐ λήθεις) Vindicta propter ὀφείλεις. Quod hic ὀφείλεις, id postea ὀφείλεις dicit: τοῦτο οὐ τίς σε μὴν σπῶσιν. Vaticinari solent, qui ad extremum iustitiae perueniunt. Sic Hector 2. Iliad. Achilli mortem praedicit.

Φράζο νυν μήτοι τι θεῶν μιν ἄνθρωποι γινώσκωσι.

Ἡρατι τῷ ὅτε καὶ περὶς καὶ φοῖβος ἀπόλων,

Εἰδὼν γόντ' ὀλέσωσιν σὺν σιγῇσι πύλῃσιν.

Et Alexander Μουσὴν τὴν ἐχούσαν αὐτὴν ποιεῖν ὁρῶνταί τις τῶν φίλων, τίνι τῇ βασιλείᾳ ἀπολείπει; εἶπεν, τῷ ἄριστῳ. Προσρῶμαι γὰρ ἐπὶ τὰ φίλων μέγαν ἀγῶνα γενετὸν ἐμὸν καὶ τῶν φίλων, ὅσοι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐξέρχονται. Diodor. Sicul. lib. 18. mittit. Inde postea describit bella multa ex magna Successorum eius: καὶ τὸ πρῶτον Διογενέσδεων: wie sie sich umb die Narrenkappen gerissen haben.

Dolus.

Ὅτις αὖ μὴ δόλῳ φθάσῃ τ' αἰσφραγιστοῦ ἀνικτοῦ, *fraus perimit eum, qui aperte uinci non potuit.*

Fayngetiwo te, Ludi Græciæ, quatuor erant; sicû hoc Archiepigrammate docetur:

Τέσσαρες εἰσὶν ἀνδρες οὗτοι ἡμετέροι, τέσσαρες ἱστοί:

Οἱ δὲ οὐκ ἐβουλήθησαν· οἱ δὲ οὐκ ἐβουλήθησαν.

Ζηνὸς, αὐτοῖσ' ἀποπαλαίμοντι, ἀνενέορσι.

Αβλα ἡ τ. κόνιν θ. μῆλα, σέλινα, τίτυς.

Grădina lu
di:

In honorem Iouis instituta erant Olympiæque quinto quoque anno celebrabantur. Inde Olympiades numerabantur. Victoribus oleæstri coronæ dabantur. Apollinis Delphici erant Pythiæ: ubi præmiū erat, coronæ laureæ: quam intelligit Ioan. Brodeus per *μῦθον*: propter maximas, pomorum instar, Delphicæ lauri baccas. Neque uni filio Melicertæ seu Palemoni, Isthmia agebantur, in Isthmo Corinthiaco. Corona ibi dabatur, quodam tempore ex pira: alio, ex apio arido. Isthmum hunc, Eustathius 2. Iliad. pag. 339. ait, stadiorum XXXX. esse. Stadium, sunt 125 passus. Octo stadia, 1. miliare italicum. Milia 5. Ital. faciunt 1. Germanicum. Isthmus ergo, 1. miliarij nostratus est. Vocatur autem Hexamilium, tanquam sex miliarium sit. Hunc Isthmum, Amurates 11. anno 14. 46. Decemb. 14. die sabbati, expugnauit: Casis 22. millibus Græcorum, Paleologus (Constantino & Thoma) fugientibus. Hinc Peloponnesum deuastauit, & tandem in suam potestatem redegit. Quantum certamen, Nemea fuit: Archemoro, Lycurgi filio, nomine Opheltæ, fieri solitum. Victores ibi, coronæ ex apio uiridi ornabantur *αἰγιόχοι*, Apollo, à matre Latona. Patronymicum, à matre *αἰγία* *αἰγιόχοι*, pro patre. Ergo, *αἰγιόχοι* *αἰγία*. De horum omnium Victoribus, extant Pindari Olympiæ, Pythiæ, Nemeæ, Isthmiæ. in talibus ludis, certaminum quinque nomina (quæ *πεντάθλον*, quinquertium, conficiebatur) his Versiculis, quos Eustathius 8. Odyss. posuit, continentur:

1. Ambico: Αλμα, Αρόμα, Δισκινυμα, και τ'ος, και πάλη.

Ἑξαμετροῖς· ἄλμα πᾶσι δὲ, δίσκος τε βολή, καὶ ἄκουσ' & ὄρω.

καὶ ὁρῶμεν ὅτι ἡ πόλις πᾶσα μία ὡς ἐπλεῖσιν ὡς αἰνιγματική.

Victor omnium, πένταθλα & appellabatur, Quinquertio.

Eis vltor) Si modò cum Nerone Suetonij exclamasset: Qualis artifex pereo? v. x. dios Ariost. cantu 41.

Vedi, che Dio, c' ha lunga man, ti giunge: Quando tu gli pensasti esser piu lunge.

Ad vulgarem conuersionem.

Barbaro Grę
ca.

Θέρει) ἔρχε· παρήμερον) ἵνα μακρύνωσι. Μετανοών) μετανοοῦμαι. Participia passivi prateriti, augmento carent. μόναι τὰ πόδια) καὶ εἶναι, τὰ πόδια ὅπου ἐστῇ γιν· sed est, ubi pedes stringebat; id est, inter-
lum stringebat. Τίνα καίμ) τί αὐτοῖσι. Εβήτη) αὐτοὺς ἐβύβισεν. Αντρίβειν) ἰσχυρίζεσθαι. Ναγλύν) ἵνα
πλύν. τίς ὁρᾷ) τίς ἑρᾷ αὐτοῦ. Pronomen affigitur precedenti nomini, sicut apud Hebræos, Καπέου) καὶ ἑ-
γώ, Ναπαλί) φησὶ ἵνα παλλίσης. Θίσει τιμωρ) θέσει τιμωρὸς ποῦαι τιμωρῆται αὐτόν.

Τὰ μὲν δὲ

Sed partim perturbatione illa occupantur: partim resistere Regi (erat enim apud illos βασιλεύς) non audent. Capiunt itaq; arma.

Arma Muriū
& Ranarum.

Κρυμίδας μὲν) Armatura, τοῖς μὲν προέπιστα, καὶ γλυνίαι, attribuitur. Sic etiam postea Ranis apta arma assignantur. Horum, πιθανότης uerisimilitudo, ἐκ πλάσεως καὶ ὑπονοίας, fictione & conformatione morum pendet. Si enim arma capere possent hæc animalcula: uerisimile est, ea non sumptura alia, nec aptiora, quàm hæc ipsa.

Πανοπίαις (tum Muriū,
tum Ranarum) arma (par-
tim hoc loco, partim in-
frā in pugna) sunt,

τεγendum:	κρυμίδας, ocreæ, tibialia.
	θώρακες, thoraces.
	πόρυσ, περικεφαλαίαι, galeæ.
	ἀσπίς, σάκος, θυρεός: scutum, clypeus.
propulsandum:	λόγχη, δόρυ, ἔγχος, ἐξυχον: lancea, hasta, iuncus acutus.
	λίθος, πέτρα, χερμαδίου: lapis, saxum.
	πυλὸς ἀράξ, luti pugillus.

Apud D. Paulum, Ephes. 6. etiam ἰώμα est, uel ἰών, ζώνη, balteus: & ὑποδήματα calceamenta: & μάχαιρα, gladius. μάχαίρας quoq; Minerva facit infra mentionem. Παρχάλας) ἐν γελῶν φοβερόν τι, γλυνίαις.

Ad vulgarem conuersionem.

ἐπ' αὐτῇ ἐπ' αὐτῇ.

Barbaro
Græca.

γλαυκῶν) γλαῦ, pro δία: γλαυκῶν) ἀντι ἀσπίδων.
ῥιβιδῶν) ῥεβιδῶν, φλούδας) φλοιός, μάστω) μετ' αὐτῶ.
Rursus ad Homerum. οὐτὼ μὲν αὐτῶ)
μετὰ βασιλῆος ad Ranas. βασιλῆος) βασιλῆος)

Deliberandū
τοπιῶν.

Nihil magni, nisi consultatione antegressa, suscipiendum est.
ἡγευξέ) ἡγευξέ, pro ἡγευξέ. Sæpe ponitur, quæ de loco significat, pro significantibus in loco aut ad locum.
Vt 4. Thuc. ἐν δὲ μὲν ῥιβιδῶν λακωνικῶν, οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἀνδρες, & οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἀνδρες, idem significant: nene
Laconicum præsidium, quod in ins. Sphaacteria obsidebatur.

Belli indictio

ἀγγέλλων) Cicero de Offic. lib. 1. nullum bellum, inquit, iustum est: nisi quod aut rebus repetitis geritur, aut denuntiatur antè est, & indictum. ὡς βατράχοι) sententiæ huius denuntiationis, tres sunt. 1. Propositio: mīlē
Eius ἀνάλογον, nomine uobis bellum indico. 2. Ratio: quia certum est, à uestro Rege Psicharpagem necatum esse in aq. 3.
Hortatio, loco conclusionis: Ergo uos parate. Virgil. Georg. 4.

— Sæpe duobus

Regibus incescit magno discordia motu.

ἐτάραξε) ἐτάραξε) Effectus huius indictionis. Tantum imperitis dulce est bellum.
μυρομένη) murmurabant Ranæ, licet ipse quoq; sub Rege degerent.

Orationis
Physignathi
resolutio.

ὡς φίλοι, ἐν ἐνταυτοῖς) Habet 2. partes hæc oratio: 1. ἀπολογία, defensionem. 2. συμβουλίαν, consilium
1. Defensio, ἀρνήσις constat, negatione: Non interfeci ego murem. Hoc, uerum est: non suffocauit eum mīlēs
nibus. Et necessaria est, defensio: ne ipse à suis, si factum fateatur, nec defendere possit, dedatur hostibus, ut
uideatur iusta causa propulsandi belli. Quod deinde addit: Nec uidi pereuntē id fortasse quoq; uerū: quod
scil. pereunte superius mure, Physignathus propter natricē adhuc sub aqua latuit. Fortassis etiā, falsū est: sed
tamē defensor, uilia tantū causæ suæ ponit, nocitura omittit. Cur nō dicat de natricē: se huius metu dendisse
sub aquas: & ita murem, tergo relicto, perisse? Quia hæc desertio hostis, culpa & crimine non erisset.
Tutissima est, negatio tutissima est, statu coniecturali defensio. Primò itaq; se ἀρνήσει) βατράχῳ) defendit.
Deinde, ἀντιματιγρησίαν, seu ἀντιματιγρησίαν, Relatione criminis in ipsum murem: qui sua culpa, ludus pe-
rierit: quod est χερμα, color Rhetoricus uerisimilis. Tum, καταφορὰν τῇ μύρῳ ποιῶν) inuehit uicis in
malitiam murium: ἀντιματιγρησίαν, in odium rapiens, tanquam ψευδὲς καὶ συνοφθαλμῶν. 2. Postq; hæc sui
defensione ostendit, belli propulsandi causam esse iustam: iam huic fundamento, ἀπολογία, hortatio-
nem, adiungens: superstruit ὑπερηφάνειαν, Imperatoricē & prudenter, consilium: quomodo non siculter
uictoria

guter leut umkummen) nos etiam, qui nunc uiuimus, damno affecti sumus. Quantā enim copiam præstantissi-
morum murium & Ranarum, longa posteritate ad nostrum seculum deductam (quos illi, si bellum hoc non
extitisset, procreaturi fuissent) haberemus? ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τῆς βασιλείας, ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τῆς βασιλείας. Gratia, habenda
Ioui: quod reliquias ranarum aliquas fecerit, unde enim alioqui hodie τοῖς βασιλεῦσι φασὶν consultum esset? nō
etiam haberemus Aristophanis βενεμένης νόας νόας. nūc bene, quod habemus, non uult etiam ἡ φιλοφροσύνη
voia, ullam animalis speciem prorsus extirpari.

ἡ τὸ σὸν ὄπλον) Der Burlabaus, Vnd vueck-auff von Oster-reich.

ἡ ἐπιπλοῦσας) contorsit rotans: sicut globulus etiam, altero globulo expulso, in eius loco manens, in gyria
uertitur.

ἡ λλοῦ ἐξείφους) περιπέτεια prælij.

νατάνιους) Egregia περιφραῖς, καὶ ἐπὶ τῷ πῶτον ἔκλειψεν.

καρπίνος) Recte nomen Cancrorum, ad finem descriptionis reiectum est. Si enim præpositum fuisset: De-
scriptio, superuacanea καὶ ὑπερβαλὺς uisa esset, nunc, etiam attentionem facit: & lectori quasi Aenigma proponit:
diuinet, quodnam hoc genus animalis sit. Sic etiam est maior καὶ ἀπληγῆς.

Dispositio

ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν) Autores turbarum puniuntur, licet iustam causam habuisse uideantur.

Ad Vulg. conuersionem.

ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν) ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν) ὁ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

ἀσέφω) ἀγένη, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν, mitto: futuro, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

ἡ ἐξουσία) ἡ ἐξουσία, scias. Ab ἐξουσία uenit, ut existimo, uerbum ἐξουσία, scio.

Barbaro Gra-
ca.

μασάρεως) ἡ μάσας λαβὼς, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν, accipio.

καπᾶ) ἡ καπᾶ, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

μαμάνια) μᾶν, μανίας, ἐμμανὸς.

ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν) ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν) ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

τάχιστα) ταῦτα ἔχιστα, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν) Suprà, ἐπὶ τῶν αὐτῶν, id est, ἐπὶ τῶν αὐτῶν, πᾶσι, cado. Hæc hæcenus, de hoc
Poematio. Dictaui autem in auditorio, quod Aulam ueteri uocant, uulgarem conuersionem meis Auditoribus:
ut ita conferrent inter se ueterem & hodiernam linguam: cum ipsis antea ἡ ἰστορία γλῶσσαι, prorsus incogni-
ta fuisset: & absolui 2. Aug. 1581. Extant & alij huiusmodi, ingeniorum lusus: ut, γὰρ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ubi mures uin-
cunt: trabe decidente, & selem opprimente. Item, Moschæa Merlini Cocaij Mantuani: in quo Muscæ, formicis
bellum inferentes, uincuntur: pereunte tamen utrarumq; Rege. Constat 3. libris, elegiaco carmine Macaroni-
co composita: ubi quoq; sicut in alijs eiusdem, uenit: ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν est, mixtio uocabulorum ex uarijs linguis. Huius Mo-
schæa lib. 1. dicitur.

Moschæa
Merlini.

Artelaria sonat Bom Bom, alegrezzaq; fitur:

& campanarum Din Don, ad astra volat.

Magnæ bombardæ disfloduntur, cum letitia: & campanæ compulsantur. καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τῶν αὐτῶν, τὸν τῶν αὐτῶν
ἡ δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

FINIS.

CARMI

CARMIMUM ALIQVOT GRAECO-
RVM MARTINI CRVSI, PER SIMEONEM CABASILAM,
Hierodiaconum vulgari Graecorum lingua Con-
stantinopoli expositio.

α. ΚΤΡΙΩ ΙΟΑΝΝΗ ΜΕΛΑΝΙ, ΓΑ- D. IOANNI NIGRO, MEDICO D. I.

τῶν γάμων
τῶ αὐθότῃ τῶ ἰωάννῃ τῶ μαύρῳ, τῶ ἰατρῷ τῶν γάμων
ἐν Στεγκασθίᾳ 15. ἀπριλίᾳ 1577.
εἰς τὴν στυπασθίαν, εἰς ταῖς 15. τῶ ἀπριλίου, εἰς
τῶν 1577.
Ὀτυχῶς πλεῖν, μαρτίνῳ κρῆσι
μὲν καλὴ τὴν ὁπῆς τῶν ἐναιμεν.

nuptias Stutgardiae 16. April. 1577.

feliciter celebranti, Marti-
nus Crusius.

Πῶς αὖ σιγάω; πῶς ἔ, φίλε, σύγχεχαροίμην;
πῶς ἡβελαστώπῃσι; καὶ πῶς δὲρ ἡβελαστῶν, φίλε,
κιντάρμασι;

Quonā modo tacerē? Quomodo non, chare,
tibi gratularer?

πῶς ἐκ αἰοίλω, σίγᾳ δὲ δέδωκε θεός;
καὶ πῶς δὲρ ἡβελαστῶν ἐπαινοῖσι ἐπαινα, ὅτις σὺ ἐδωκον
ὁ θεός;

Quomodo non laudarē illa, quae tibi Deus
dedit?

πλεονα καλὸν ὅγ' ἐδω, τὸν νῦν αἰῶνα τιθέντα
πολλὰ καὶ ἄλλα ἐτῆστο ἐδωκον, τῶρα ἐτῆστον τὸ αἰ-
ὼν ὅτις καίμην.

Complura bona is dedit, quae praesens seculum
faciunt

ὁ λβιορ: ἀβραχέως αὐτὸν φέροισι, τὰ δὲ
καλὸν: τὰ ὅποια εἰς ὀλίγον ἀντὰ εἰπῶ, εἶναι ἐτῆτα.
ψυχῆς μὲν ἐβλήμ' ἀρετῇ σοι ἐκαοσε θεοδῶ:
ἢ ψυχῆς σοι τὸ βέλημα μὲ ἀρετῇ ἐλάμπρυνε θείῃ, ἢ
ἐμορφῶ:

felix: quae paucis proferam, scilicet haec.

σοὶ φρένα παμφαεὶ γνῶσι ἡ γλαῖσεν;
σὺ πῶν γνῶσι, μὲ πολλὰ φῶσι γνῶσι ἐλάμ-
πρυνον;

In animo voluntatem tibi virtute ornavit
diuina:

ὡς ἱερά σε τύβιγγ' ἴδεν, ὡς βασιλῆα ἐρυμνή:
ὡσαν πολλὰ ἢ θαναστῇ ἐσὶν αὐτὴν ἰδῶν, ὡσαν
βασιλεῖα διωσθῶν:

intellectum illustri cognitione decoravit:

ὡς κελῶν ἰταλῶν τ' αἰπία γυμνάσια.

ut sacra te Tybinga vidit, ut Basilea munita

ut Gallorum Italarumq; celsa Gymnasia.

ὡσαν τ' ἰταλῶν, ἢ τ' ἰταλῶν, τὰ ἡνὶκα σπασθῶματ' α.
Σῶμα δ' ἐδω καλόν τε, ἔδω φρέσιν: εἶδ' ὅγ' ὅγ'
μορμὴ ἐδωκεν καλὸν, καὶ καλοῖαν ἀρετῶν: (εἰς
αἰθῶς τήρησιν φάρμακα χρῆσθ' αὐτῶν.
ἰατρὸς φύλαξιν βότανα καλὰ ἐμαθεῖς.

Corpus etiam dedit pulchrum, & bene nutri-
tum: adq; sanitatis

Conservationem, medicus vitia medica-
menta didicisti.

ἐκ πῶς δ' αὐτὸν θεοθεν πῶς ἔχεις, πημῆτα πολλὰ:
χάρις καὶ πάλαι ἀπὸ θεοῦ ἐτῆτα ἔχεις, πολυμήτ' α.
μητέρα μὲν, σεμνὴς θηλυτῆρος κλέσθ'.

Extrinsecus quoq; diuinitus haec habes, ma-
gni aestimanda:

matrem, inter honestas faeminas decus.

πῶν μαῖαν, εἰς ταῖς καλαῖς γυναικάς ἐπαινω.
ἀντὶ δ' ἐγεναιμένον, κλέσθ' μακαρτερεῖς ἰατρῶν,
καὶ εἰς τὸ πόρον ἐπαινω, ὅτις γέννησε, τῶ δόξα σμῶν τῶ
μακαρτερεῖ τῶ ἰατρῶν,

Pro genitore, celebri pie memoriae medico,

alium patrem rursus iam diu, bonū valde:

ἄλλου δ' ἡνὶ πατέρ' αὐτῶν, ἡνὶ οὐκ αὐτῶν λίλω:
ἀπὸ πολλῶν πατέρων, ὅτις ταπεινὸν εἶναι πολλὰ:
ἡμῶν αἰλαῦδον σαμὴλ, πρὸς ἡμῶν φίλων
τιμωμῶν τὸν τὸν ἐπαινω τῶν: (μῶν)

Honorabilem Samuelem Hailandum, praestā-
tissimum amicorum meorum:

τῶν δ' ἐχθ' καλῶς πρὸς αἰεὶ ὡς νέων.
καλὰ πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν νέων.

qui Principis bene praestitum iuuenibus.

αὐτοκα-

Fratres

αὐτοκασιγνήτας δ' ἀγαθὸς, καὶ ὁμαίμονας ἐσθλὰς,
 ἀδελφὸς καλὸς, ἀδελφάδης καλῆς,
 καὶ πηδὲς ἀθανάτος, ἀρκιὰ θ' ὅσα βίαι.
 συγγονεὶς θαυμαστὸς, σωσὴ ὅσα θ' ἰσχύς.

νῦν δ' αὖ παρθενικῶν ἐκλεξίη καλλιπαρήων:
 τῶρα πάλαι ἀπὸ παρθενίας διαλεχθῆ, ὅπῃ ἔχει ἐμορφὸν
 πρὸσωπον:

ἔκκαρδ' ἔως κήπησ' ὀθαλὲς ἔσσε φυτὸν:
 ὅπῃ τ' ἀλλόβλαστον ἐστῶτας νύ οὐαὶ οὐτρον.

(καίσαρ ἐνθάδε σὺν πινυτὸν βασιλῆφ' ὄρον αὐτῇ,
 ἡ βασιλικὴ ἀδελφὸν τ' ὁποῖας φρονιμὸν σύμβουλον ἡ
 βεζεκίδ' ἔω, δρεξίης φῶς, ἰάκωβον ἔχει:
 τὸν αὖ τὸ τὸν.

πρὸς βίην στήθεσ' ἰσχυρὰς τ' ἐπὶ νότον, καλὴν δὲ πῶ
 ἀποστολὰς τὰ εἰς τὸν εἰς τὸν παρ' ἐνὶ κλήρῳ, εἰς τὴν αὐτοῦ
 βύζαντον: ὅπῃ καλὸς νῦν πέλε γερλάχι, ὅπῃ:
 κωνσταντινούπολι: ἐκεῖ ὅπῃ ὁ καλὸς τῶρα οὐαὶ.

γερλάχι, ὅπῃ, ῥώμηφ' ἡ νῆας πάντες ἰσχυροὶ αἰπῶν,
 ὁ τὸν πολυτίσιμον παρ' ἐνὶ κλήρῳ τὸν ἐνὶ κλήρῳ,
 καὶ μὲς ζυγομαχίας, ὁ μὲν ἐνὶ κλήρῳ ἔχων)
 καὶ τὸν ἐνὶ κλήρῳ συνομολογῶν, ὅπῃ φυλάγῃ τὴν καλὴν αὐτοῦ,
 ἐστῶτας νύ ἔχει.

ἔκκαρδ' ὅσῃ ἐργῶν γυναικῶν, νῦν ἡ ἀγαθὴ,
 αὖ καλὴ ἐμορφὸν, λαμπρὴν,
 εἰσὶ γυναικῶν ἀλάμῳ νῦν κυνιγῶν δὲ πῶ.
 φέρειν αὖ μέσῃ εἰς τὸν κρήνην τῶρα τὸ ἐνὶ κλήρῳ.
 εὖγε, φίλ', ἔκκαρδ' ὅσῃ ἀνδρῶν μονότροπον: ἀλλὰ
 καλὸν τυχὸς φίλ', ὅπῃ οὐαὶ καλὸν νύ τὸν ἀνδρῶν μονότροπον: ἀλλὰ
 δρεξίης ἀνδρῶν, ὅπῃ τὸν ἀνδρῶν μονότροπον ἔχει.

ὑπὲρ τὴν νύ ἔχει, πῶ ὅπῃ τὴν ἔχει καμνὸν αὐτοῦ ἀπὸ θεῶ.
 εὖγε, φίλ', ὅσῃ γυναικῶν ἀνδρῶν δὲ ὅπῃ οὐαὶ ἀνδρῶν
 καλὰ φίλ', διακί ἐνὶ κλήρῳ, ὅπῃ οὐαὶ καλὸν γυναικῶν, ἀνδρῶν
 ὅπῃ ἐλάχιτον: ἔχει δ' ὅπῃ θεῶ ὁ φροσῶν.
 ὅπῃ ὁ λόγος: ἔχει ἀπὸ θεῶ χαρὰν.

εὖγε, φίλ', ὅπῃ τὸν συγγενῶν, ἔκκαρδ' ὅσῃ
 καλὸν φίλ', διακί ἐνὶ κλήρῳ, ὅπῃ οὐαὶ καλὸν ἀνδρῶν, νύ μὲν
 φανερώσω:

τῶς οὐαὶ αἰνέσω τῶν δ' ἐδ' ὅπῃ τὸν θεῶν:

τῶς οὐαὶ ἡ θεὸς ἐπ' αἰνέσω ἐνὶ κλήρῳ, ὅπῃ οὐαὶ ἐνὶ κλήρῳ τὰ πρῶτα
 μακάρι: (σοι,

τὸν δ' ἐδ' ἀγαπηκῶν: μάλα δ' ὅπῃ οὐαὶ, ὅσῃ πῶ
 ἐνὶ κλήρῳ πολλὰ ἀνέσω: πολλὰ παρακαλῶ, ἐνὶ κλήρῳ πῶ ὅπῃ οὐαὶ,
 ἀβλαβέως αἰεὶ πάντες φυλάσσεμεναι:

χωρὶς βλάβης, πάντα αὐτὰ νύ τὰ φυλάσσει.
 ὅπῃ οὐαὶ τὸν ὅπῃ οὐαὶ, πῶ τὸν, παρέχειν θ' ὁμόνοιαν
 νύ οὐαὶ τὸν πῶ παρ' ἐνὶ κλήρῳ, νύ οὐαὶ τὸν μίαν βυλὴν
 ἐμπέδον, ὅπῃ τὸν πῶ δ' ἐνὶ κλήρῳ ἔρπονται χορὸν:

διωκῶν, καὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ
 εἰς δ' ὅσῃ τὸν αὐτῶν, καὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ
 πῶ πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ

γυναικῶν δ' ὅπῃ ἀνδρῶν εἰς βίον ἀθάνατον.

γυναικῶν νύ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ τὸν πῶ οὐαὶ

Fratres deinde probos, & germanas bonas,
 & affines claros, & sufficientia quæq;
 huic vitæ.

Nunc quoq; virginum lectissima formosarū:

Stutgardiani horti pulchrè florens plantā:

(cuius fratrem, Casarea aula prudentem cō-
 siliarium,
 virtutis ornamentū, Iacobum Bezecidē,
 habet:

qui, legatus Suecos Moschobitasq; adiit, incly-
 tumq;
 Byzantiū: ubi bonus nūc est Gerlachius:

Gerlachius, noua Roma supremū Episcopū,
 & meos Zygomas, ex animo fauentes
 habens)

Stutgardie ramus honesti generis, sponsa spe-
 ctabilis,
 introduciunt in thalamū nunc Kynigūdis
 tuum.

Maître, amice. Non est bonum, virum viuere
 cælibem: sed
 administrati, quam à Deo factā habet.

Maître, amice. Qui mulierē bonam inuenit,
 inuenit, emolumentum
 non minimum: & habet à Deo letitiam.

Maître, amice. Quomodo enim, me tecū gau-
 dere, non significarem?

Quomodo non laudarem horum datorem
 Deum?

Hunc verò valde celeberrimū: & valde precor,
 ut, quæcumq; præbuit tibi,
 absq; damno semper ea conseruet:

fortunetq; vestrum coniugium, concedatq;
 concordiam
 firmiter, atq; liberū det amabile chorū:

ad gloriam suam, & utilitatem inculpatam
 multorum:

senes deniq; vos clementer ducat in vitam
 immortalem.

L II. IL:

ἀπὸ πολλῶν γενέσ, τῶρα ὅπως μέλλεις καὶ γαμήθῃς εἰς τὰ δαί-
πνα (τεθίης, ἢ πολλὰ καλὰ ἀνδρες.)

ὁ πατέρημα κέρη, νῦν τὰ λῆς ἀριστοποιεῖα:
παλογενήτε λεχῶνα γλῆγορα, αἰ πῆνέ γονιότης.
καλλίλειεκα λεχῶ, πύχα θαλκεις.

ἀνὰ πνεῦμα καὶ γυνή σου, ἐμορφῇ,
καλλὴ ἱερὰ θάλοισι καλλίσφωρε μαρκεσιῶνι,
τῶν θεανθρώπων, τῶν, ἑμὲ μορφῇ.
ἡρώων, ἀρετῶν θεοειδῶν.

τὸ ἐλπίον σας σέβει ἀπὸ τὸ ὄνομα αὐτῶν πάντων·
 Σφωίπερος δ' ἐμένει κλυτὸν ἔθνος ἀκήρατον αἰεὶ·
 ὅπῃ ῥητάτε τον, καὶ τὸς παλὺς νόμος·

Ζητεινω τον Θεον, διανομιεν τι:
 διανεν, ουδ' πρωτα τ' θεωρητηρα, καὶ τὴν δικαιοσύνην,
 (τὴν πρωτίτῃ Θεὸν ζηῶσι, διανομοῦμέν τι,
 πρὸς τὰ τ' ἐξουσίᾳ συνοπαῖδα τὰ πάντα.

πρὸς ἑβετερὰ πάντα τὰ ἄλλα)
 καὶ γλυπτοῖς αὐτάμα μετέδοσαν μετὰ πρῶτον·
 θυμὸν σὺν ὁμοφροσύνῃ, μέλη τε βίοιο·
 χεῖρας τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν καὶ τῶν
 νόσφι κακῶν, παρῶν τ' ἀνείων.

δικτύων ποταμῶν, ἀποκῆντ' ἀπὸ τῆς βασιλείας, ὅπως ἀρέ-
σαι ἔβη, ὅπως εἶναι παχέαι, καὶ πάντα τρέφουσα,
οἷον ἵπδ' ἀεὶ σσινῶν, θ' αὖρεσσι βωπιανέρι,
καὶ οἱ ἄλλοι καὶ ἑμεῖς, παλαιοὶ καὶ ἡμεῖς.

αὐτῶν ἄλλοι κ' ἐν δ' αἰῶνες αἶμαρ·
εἰς τόσον, ὅτι συντυχῶσι μετ' ἑαυτοῖς, ὅπῃ ἔχουσι, εἰς τὸν
ὅπῃ σῶσι.

ὡς δὲ δαίμονες γ' ἔχουσ' ἐν τῷ παρεόντι,
τὸ ψυτικὸν, ἢ ἡ δὲ ζωὴ λαμβάνει πολλὰ βάθος·
ἐν σφάλερῳ βίοτιο φάραγγι:

εἴσε' ὅπῃ καὶ ὑπαγρόνομεν εἰς τ' αἰῶνα τ' ἀφοξαμένον, ὅπῃ δὲ
τελειόνηται.

μέχρις αὐτῆς αἰῶν ἁφικώμεθα κυδὸν ἅπαντων,
τοιοῦτον τὸ χρεῖς εἶδωτε τὸ τίμιον, ὅσον αὐτὸς ο
χρεῖς:

ὅμ 25158 πῆρε τῆμιον αἶμα.

Μαρτίνου Κράσιου, ζ', Νοεμβρίου,
α φ ο έ.

γ. ΨΑΛΜΟ'Σ ρκη.

πολλὰ καλὸν τυχεῖν καὶ εἶναι ἀνδρα,
ὡς ὄλβιος παῖς ἐς φῶς,
τὸν θεὸς ἐκείνους ὅπῃ φοβεῖται.
τὸν κυρὸν δὲ φοβεῖται:

ὁποῖο εἰς τὴν σφάκταν παρενέμει-
 δεν ἐν τῇ βοσκῇ ἐμβεβῶς
 τῇ θεῇ, τὴν ψυλὴν τὴν παύσα.
 αὐτῇ, βίον ποιεῖται.

τὴν τὴν νόπῳ θέλεις χαρὴν
 καρπὸν πόνων σου τέρψασθαι
 πρὸς τοὺς πόδας σου πρὸς τοὺς πόδας σου
 ἐδῶν λαβῶν δικαίως·

generosis nata parentib. nunc sponsa optimi mariti:

Pulchripera puerpera brevisfloras.

*pulchri partus mater floreas, pulcherrima Marchio
nissa,
Heroum, virtute Deo similium.*

*Vestrum etiam inclitum nomen, maneat incorruptibile semper:
querentium Deum legumq; observationem:*

(illis, qui in primis Deum querunt, iustitiamq.,
adijciuntur facile cetera omnia)

dulci cum concordia, longitudineq; vitæ:

abſq, malis, acerbisq, moleſtijs.

Sub quorum dominatu, Deo placere, subiectos pa-
sscente & augente,

nos reliqui quoq. felices simus:

quatenus feliciter degere datur in præfenti.

in lubricæ vitæ valle:

donec in eum perueniamus inclitū et indefinē

quod Christi acquisiuit preciosus sanguis

Martinus Crusius VII. Nouembris,
Anno 613 13. LXXV.

III. PSALMVS CXXVIII.

Quàm felix omnis est vir,

Dominum qui timet:

qui in semitis incedens

cum, vitam agit.

Fructus laborum tuorum deleſtaberis

concedens, partos iustè:

beatus

μακάρις μέν ἐσσι καλὸς θέλεις ἦσαι,
 μάκαρ θηήσας τ' εἶδαι,
 ἔσσης νά τις καλὰ, καὶ με' ἡσυχίᾳ.
 ζῶντ' ἐκ' ἡρεμείᾳς.
 ὡσανύληρονόμια, ἡ γυναικαὶ σὺ,
 ὡς ἡμεῖς, γυνὴ τέη,
 τὴν σπῆν σκεπάζει·
 τοίχους δ' οὐκ σκεπάζει·
 ἐλαία ὡσανύ, τὰ παῖδά σου,
 ἐλαῖς ὡς, γύναι σὴ,
 πῶ τριγυρίζου·
 τράπεζαν ἀμπεχέου·
 ἐστὶ γὰρ διὲ θέλεις ἦσαι καλὸς ἐσθλός,
 ἔσσης ἰδ' ὀλβιάσεται,
 θεὸν ἐκείν' ὅπως φοβέται·
 τὸν κυρὸν ὃς δ' εἰδοικε·
 ἀπὸ πῶ σὺ θέλεις σκεπάζει·
 Σιών θ' οὐκ σκεπάζεται
 ὁ θεός, σάνπως ᾤεται,
 σ' ἀνὰ ξ, καθὼς εἰοικε·
 ἱερὸν αὐτῶν θέλεις ἰδῆναι
 ἱερὸν αὐτῶν θέλεις ἰδῆναι
 πῶ καλωσύνην, ὡς πῶς·
 ὀθλίαν, ἕως ζῆς·
 πῶν παῖδων σου παῖδά θέλεις ἰδῆναι,
 πῶν παῖδων σου παῖδας ὅψαι,
 καλωσύνην ἢ γῆς, ὅπως ἔχει πῶ εἰσβαῖναι·
 τῆς τ' ὀλβον ὀσσεβῆς γῆς.

M. Κρύσις.

beatus spectabilisq; eris,
vinens bene & quiete.
Sicut vitis, uxor tua,
parietes domus tegens:
sicut oliua, progenies tua,
mensam ambiens.
Sic ecce prosperabitur,
Dominum qui timet:
de Sione proteget
te Dominus, sicut decet.
Hierosolyma spectabis
abundantiam, donec viues:
natorumq; natos videbis,
felicitatemq; pie terra.

M. Crusius.

L 4 TYRCO

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

TVRCOGRAE=

CIAE LIBER

S E P T I M V S :

Epistolas Tybingâ Constantinopolin, &
vicissim Constantinopoli Tybingam,
missas continens:

Græcè & Latinè à MARTINO CRVSIO, in Aca-
demia Tybingensi V. L. Professore, editus,

vnâ cum copiosis eiusdem Crusii Annotationibus.

ΤΥΒΙΓΓΗΣ ΚΑΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΟΣ

πρὸς ἀλλήλους ὁμιλοῦν.

Τῷ ΑΓΙΩ ΤΗΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝ.

| τῆς πόλεως ἐκκλησίας χρεῖς πατριάρχης

κυρίου τιμωτάτω.

Εν χριστῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν χαίρειν.

Καὶ ὁ Θεὸς μετ' ἐμὲ σὺν τῷ ἀγνέσει τῷ κυρίῳ
 δαδίδῃ τῷ ἀγγαδίῳ (ὡς ἐρ' ὁ ῥομᾶνός αὐ-
 γέστης κυρίως ἡμῶν, ἰσοπέτης, καὶ πανδύμενε-
 αῖτε· πρεσβύτερον) εἰς τὴν βασιλίδ' αὐτοῦ
 ὑμῶν, Στεφάνῳ ὁ γερλαχίος τριττός, νέος ὡς
 δ' αἶς, τὰ θεολογικὰ πρὸς ἡμῶν ὁμιλῶς με-
 τὰ τὴν ὁμολογίαν· ἐπεὶ ἐδυνάστη ἐμαυτὸν κατέχευ-
 ῖν, ἄρτι πατὴρ, ὅτι μὴ δύναιτο πρὸς σὲ τὸ βρα-
 χυγράμματα τοιαῦτα ποιεῖν· αὐτὸς πολυπραγ-
 μεσὺν ἡν, ἢ καὶ ὁ πῶς ἄλλῃ, ὡς πρὶν ὁρῶν
 αὐτὸν· ὁ δὲ ἄλλω, συγγνώμης ἵσως σὺν αἰ-
 ζῶν, αἰτῶ. ἐν μέρει, τὰ τὰ ὅτι πρὸς τὸν αὐτὸν ἐγὼ
 νομίζω· ἐπεὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ σωτῆρι ὁ ἡμῶν χρε-
 ῖς, ἐν τοῖς περὶ ὑμῶν τοῖς χώροις ἐχρήσθη· ὡς ἐ-
 ρομῆμα ἔστιν ἐν τῷ πυρὶ χρεῖς ἐκκλησίας· ὅτι
 δικαίως φρονίῳ, αὐτὸ δὲ λοιπὸν εἶναι· καὶ πατρι-
 ἀρχῇ, ἀνδρᾷ θεοσεβίᾳ καὶ παιδείᾳ ἀγαθῇ
 ποιεῖ, πρὸς τὰς αἰτίας, ἐχάριεν ὡς σφόδρα· καὶ
 τῷ μόνῳ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν, ὡς ἐρ' τῆς τηλι-
 καυτῆς θεωρίας ὁμολόγησαι χάριεν ἐκ ψυ-
 χῆς· καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐπὶ ὅσιν ὁσημέραι,
 πρὸς τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ πολλῶν ψυχῶν σω-
 τηρίαν, γινώσκων ἡμῶν, ἐπεὶ αὐτὸν τὸ
 πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐγὼ φιλελλῶ ὡς, τὸ πρὸς τοῦ
 τῆς ζωῆς μετὰ τὴν ἐλπίδα γλῶσσαν καὶ
 παιδείαν ἔχον· καὶ κατὰ τὴν μικράν μετὰ
 ναμίαν, ἐν τοῖς ὁππότες ἐστὶν βίβλησιν περὶ τῆς
 τοιαύτης, κυρίως μετὰ τὴν πρὸς τὴν διδασκαλί-
 ας (ἀπερ' ἐν αὐτῇ πόλιν, τυβίγγην, ὅτι αὐτὴν τυγχά-
 νει) τὰ ἐκ τῶν μαθημάτων, πρὸς τοῖς λαοῖς
 τοῖς, εἰς τὴν ἀληθείαν ἵνα δόξαν τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χώ-
 ρῳ γὰρ ταύτῃ τὸ πρὸς τὴν σὺν τῷ χριστῷ ἐκ-
 τὸ πρὸς τῶν τε καὶ ἀποστολικῶν γραφῶν, καὶ
 ἐκ τῶν ἁγίων πνεύματος, καὶ τῶν πρὸς τὸν
 γὰρ διδασκῶν· πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν νόησιν, εἰς
 τὴν ὑπακοήν τῶν χρεῖς ἀρχιεπισκόπου (ἐκ), εἰς μὲν
 νομ

LITERAE TYBIN-

GA CONSTANTINOPOLI QVE IN-

uicem commutatæ: à Martino Crusio, Ty-

bingensi Professore, in Latinam lin-

guam conuersæ.

Sancto Ecclesiæ Christi Constantinopoli- i.

tanæ Patriarchæ, Domino reue-

rendissimo.

per Christum Saluatorem. S.

Cum descensurus esset, comitās generosum
 D. Davidem Vngnadum (Romani Augusti,
 Domini nostri diuinitus coronati, & clemen-
 tissimi, Legatum) in Regiam urbem vestrā,
 Stephanus hic Gerlachius, iuuenis bonus, &
 in Theologico apud nos studio diligenter ver-
 satus: non potuit me, sancte pater, tenere: quin
 ei ad id breuem hanc Epistolam darem. Cuius
 mittenda causa, non est curiositas quadā
 de reb. alienis, aut aliqua alia leuitas, ut vi-
 deri alicui posset: sed due aliæ, & fortasse ve-
 nia non indignæ, causæ. Vna, quod cum ante
 multos annos ego putassem: Religioni nostræ
 Christianæ, non amplius in istis locis locum
 esse: postea cognoui: reliquias quasdam, veluti
 fomentum, Ecclesiæ Christi non contemnen-
 das, istis superesse: & Patriarcham, virum pie-
 tate & doctrina clarū, eis presidere. Vnde ma-
 gnopere gauisus sum: & soli vero Deo nostro,
 gratias pro tāto beneficio egi ex animo: remq;
 in melius proficere quotidie, tum ad gloriam
 illius, tum ad multorum animorum salutem,
 optavi. Altera causa est hæc: quod, cum perpe-
 tūo Græcorum studiosus essem: maiorem vi-
 ta meæ paritē, linguæ & eruditioni Græca de-
 ditus fui: ac pro tenui parte mea, in illustrissi-
 mi principis Vuirtembergici, Domini mei clemen-
 tissimi, Academia (quæ in oppido ipsius
 Tybinga est) Græca studia cum latinis, ad
 gloriam veri Dei planto. Nam in hoc Duca-
 tu, doctrina Seruatoris cōmunis omnium Chri-
 sti, ex Prophetiis & Apostolicis scriptis, gra-
 tia beneficioq; sancti Spiritus, purè ac copiosè
 traditur: omnis Philosophica cogitatio, Chri-
 sto ad obediendum captiua adducitur: in solo
 Christo,

Gerlachio
 descendente,
 volui scribe-
 re.

i. quod ad
 huc istic est
 Christianis-
 mus.

2. quod ego
 Græca amo,
 & doctoco.

Tybingæ, vñ
 in religio.

νοῦ τὴν χρεῖσιν καὶ τὴν σωτὴν αὐτῶν, τὰ δὲ σωτή-
 ριας ἡμῶν ἀπερὶ ἐδ' ἐπα. ἀλλ' ἔδ' ἐν δ' αἰμὲ τὰ
 τα μὴ κύνειν: διότι παρὰ τὴν ἀγιότητι σὺ,
 ἐν τῇ καλῇ γεραχίῃ (ἐὰν ἄρα ζῶν θεῶν εἰς
 τὴν ὑμετέρων καὶ ἀνέστη) ἰκανῶς γινώσκων.
 ἐχόντων ἐν τῇ ταῦν ἔργῃ: ἐδοξέ μοι, τὴν ὑπο-
 λειπόμεν πνεύματι τὴν ἰσχυρίαν ἀμφοτέρω, καὶ συ-
 χαίρειμι ὑμῖν τοῖς ἐλλήσιν, ὅτι τὴν χάριν ἔ-
 δεξάμεν τὴν χρεῖσιν δόγμα καὶ ἔχον ἐν ἑ-
 νὴν δύνασθαι: καὶ τὴν ἐμὴν πρὸς τὴν ὑμετέραν
 σωσθῶ ἐν δ' ἐξ αἰμῶν. περὶ δ' ὁ δὲ χρεῖσιν πῶ-
 νων, ὡς μέλει σὺ σὺ καὶ τὴν χρεῖσιν πρὸς τὴν
 πρὸς ἀλλήλων συνεχῶς: ὅπως νῦν τὰ πρὸς
 δόξαν ἔδεξ, καὶ πληθυσμὸν τὴν σωθῶσιν ἡμῶν,
 καὶ οὐδ' ὁ δὲ ἐν τῇ ἐπὶ τῶν αἰώνων, τὴν αἰ-
 νίαν ζωῆς ὅτι τὴν χρεῖσιν, τὴν πρὸς τὸν αἰὶν καὶ Φι-
 λαθρῶν πρὸς τὴν ἐν ὁπλῇ, ὁ μὴ γερεῖς ἀπαύτως
 δόξαν σὺ μεν, ἐν ἡσὶν χρεῖσιν, τὴν μόνον λυτρω-
 τὴν καὶ κυρίαν ἡμῶν ἐρρωσθαι, ὡς πᾶσι, καὶ τὴν
 παρ' ὑμῖν ἐκκλησίαν, ὁ δὲ τὴν χρεῖσιν: καὶ τὴν ἐν ὁπλῇ
 μένω γεραχίῃ, τὴν σὺ χρεῖσιν ὅτι τὴν μετὰ δι-
 δόναι ἀξιώσας, τὴν μετὰ πρὸς τὴν ἀγιώσιν
 σὺ, καὶ τὴν ἐλλείπον, περὶ ἀπείαν, συγγνώ-
 μων περὶ τὴν ἔχον. ὁ δὲ τὴν βίβλιν, ἐν δ' ὁ
 μῆς ἀμείνων θαυμάσιον (ὁ δὲ λατρεῖς ἀπεί-
 λου καλῶς μεν) ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ αὐτοῦ.

Christo, & cruce eius, salutis nostre ratio ni-
 titur. Verum nihil opus est, hæc prolixè à me
 commemorari: quia licebit ea sanctitati tuæ, & bo-
 no Gerlachio (modo feliciter Dei ope illuc per-
 ueniat) satis cognoscere. Cū igitur hæc se ita
 habent: hanc Epistolam, mittendam duxi: ut
 partim vobis Grecis gratularer de gratia Dei:
 quod Christi dogmata tenere adhuc potestis:
 partim meum in vestris rebus Studium declar-
 rarem. Oremus itaque, ut membris corporis
 Christi conuenit, alteri pro alteris assidue: ut
 & præsentia quæ ad gloriâ Dei, atq. ad multi-
 plicationem conseruandorum, pertinent, fe-
 liciter progrediantur: & in altero aliquando
 seculo, æternam vitam adepti, trinam & hu-
 manissimam Dei unitatem, unâ perpetuo ce-
 lebremus: beneficio Iesu Christi, unici Redē-
 ptoris & Domini nostri. Vale. sancte pater,
 unâ cum vestra Ecclesia, feliciter: & in Ger-
 lachio aliquid bonitatis tuæ impertiri digna-
 re: tum mea erga sanctitatem tuâ, & gentem
 Grecam, affectioni, benignè veniam da. Ty-
 bingâ, die septimo Aprilis, anno Salutis. CIO
 IO LXXIII.

Deum pro
 nobis ora-
 mus.

Gerlachius
 sit commē-
 datus.

Martinus Crusius.

Μαρτίνος Κρυσίος,
 γερμανός.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΚΥΡΙΟΥ
 ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΥΔΡΕΑ, ΕΝ ΤΥΒΙΓΓΗ ΠΡΑΙΠΟ-
 ΤΗ ΚΑΙ ΚΑΥΚΕΛΑΡΕΙ, Ε. ΑΠΡΙΛΙΣ
 ΑΦΟΥ ΡΗΘΕΙΣ.

SVMMA CONCIONIS REVERENDI
 D. Iacobi Andreæ, Theolog. D. Tybin-
 genlis Ecclesiæ Præpositi, & Aca-
 demicæ Cancellarij, s. April.
 1573. habite.

IOAN. X. EGO SVM PASTOR
 ille bonus.

Ιωάννης Ι. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμήν,
 ὁ καλός.

Quoniam nihil maioris faciendum nobis
 est: quàm salutaris passio D. nostri Iesu Chri-
 sti: laudandi sunt Maiores nostri, quod huius-
 modi Euangelia voluerunt hoc tempore enar-
 rari, usq. ad diem assumptionis domini: quæ
 de passione & resurrectione illius loquuntur.
 Tale est etiam quod modo recitauimus, Euā-
 gelium: in quo tria nobis spectanda veniunt.
 Vnum, quid de se ipso dicat dominus: alterū,
 quid de ouibus: tertium, unde ipse accipiat o-
 ues.

Euangelia de
 Passione
 Christi.

Partitio præ-
 sentis Evan-
 gelij.

ἐπειδὴ πρὸς πάντας ποιητέον, τὸ σωτήριον
 παρὰ τὴν κυρίαν ἡμῶν ἰησοῦ χρεῖσιν: καλῶς οἱ
 πατέρες ἡμῶν, τὰ πᾶντα διαγγέλια διεπέσαν-
 τ, νῦν, ἐξ ἡγῶν, ἀρχὴ τὴν ἀναλήψεως τὴν κυ-
 ρίαν: ἀπὸ τῆς πᾶντος, καὶ τῆς ἀνάστασης, λέ-
 γει. πρὸς τὴν ἐσθλὴν, τὸ μετὰ χρεῖσιν διαγγέλιον:
 ἐν ὧν τρία, εἰς μαθησὶν ἐστὶν: α. μεν, ὅτι πρὸς εἰς
 λέγει ὁ κύριος: β. δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πρὸς ἀτάκω-
 γ. δ' αὖ, πρὸς αὐτὸς λαμβάνει τὰ πρὸς
 βατα.

τὸ πρῶτον.

Καλεῖ αὐτὸς εἰς τὴν ποιμένα, καὶ καλὸν ποι-
 μένα, θαυμάσιον αὐτὸς τὸ πρὸς βολογίας, ἀλ-
 λὰ

Vocat se ipse Pastorem, & quidem bonum
 Pastore. Mixetur aliquis, eū de se ipso sic præ-
 dicare.

1. Christus se
 vocat Pasto-
 rem,

λα τὸ ὄνομα τῆς, καὶ πολλοῖς ἐπεί πρότερον ἐκ
το αὐτῶν ὡς ἰεζεκ. λδ'. ἔτω πῶς· ἔχρη, τὸν ποι
μένα τὰ πρόβατα βόσκεις· ὑμεῖς δὲ, ἔχ' οἱ αἰ
τε τῆς· ἀλλὰ κατεχυσία ζῆς τ' ποιμνίων. Διό,
δῶσω αὐτοῖς ἐγὼ ποιμένα· καὶ αὐτὸς βοσκήσῃ
αὐτὰ. ἐν πεύθερ ὁ χριστὸς ὁράται ὑφ' ἡμῶν, ἔ
δ' ἐν αὐτοῖς αὐτῶν προσμαρτυρῶν· ἀλλὰ τὸ ὄνο
μα τῆς πάλαι αὐτῶν ἐτίθειτο. τὴν πρὶν δὲ
ταύτην, μόνῳ αὐτῶν οἰκιστῇ. αὐτὸς ἐγὼ ποι
μανῶ τὸ ποιμνιον· ἐγὼ, τρεῖς μὲν, ὁ θεὸς, καὶ ὁ
τῆς θεῆς ἦος. Ποῖ· δὲ, ὁ ποιμνίων· ὁ καλὸς ποι
μνὴν, τίθησι τὴν ἰδίαν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προ
βάτων. ἐργον καλὸν ποιμνίων, ἐπ' ἀγαθῶν
νομῶν ἁγίων τὰ πρόβατα· ποιάνειν αὐτὰ, ὅ
πως γαλακτῇ· πληθύνῃ· καὶ δόξασθαι· ὅ
τι λύκας. τοῖς δὲ τῶν ὄντων, ὁ κύριος· χριστὸς·
ὅς γε πρὸς τοὺς ἁλλοὺς δεικνύει· ὁρθῆς καὶ
σωτηρίας διδασκαλίας, καὶ τῶν νόσων θεραπείας·
τῶν προβάτων καὶ ὑπερπείθεσθαι· ἔδ' ἀνα
μένον· ἐπερχομένους ὅτι λύκας, ἀλλὰ προα
παύων αὐτοῖς. ἵξε γὰρ δὴ πῶς, πῶς ἠρώτησε
ὅτι ἰσθαιῖς ἐν τῇ κήπῳ, τίνα ζητήσιν· καὶ
δοκίμοις ἐν τῇ κήπῳ, ὅτι ἵσθαι· αὐτὸς
εἶναι ἔτ'· ἔφη· ἐκεῖνοί τε, εἰς τὰ ὅτι ὁ ἀπελ
θούνης, χαμαὶ ἐπεσον· μόν· δὴ ἔτ'· ὁ κα
λὸς ποιμνίων· ὅς γ' ἐκ ἐφυγε ὅτι λύκας, κα
θάπερ ὁ προφήτης ἡλίας. ὅς, καὶ περ μέγας
καὶ θαυμάσι· αἰνῶν, μικρὰν ἐφυγε λύ
καιναν, τὴν ἰεζαβέλλαν· ἡσάειν γ'. δῶσε τὴν
ψυχὴν αὐτῆς εἰς θάνατον ὑπὲρ τῆς κτήνης·
τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἀναφέρων, καὶ διὰ τὰς
ἀνομιὰς αὐτῶν παραδιδόμεν· καὶ αἰνῶν
καίως γε. τὰ γὰρ πρόβατα αὐτῆς, ἔδ' ἐν ἡ ψω
ραλέα καὶ τάλαν· ἐστὶν· ἔδ' αὐτῆς ἐαυτοῖς βοη
θίαν δυνάμενα ἔδ' αὐτῶν, ἀπερ ἔχ' καλῶς ἐποι
μαινομεῖν οἱ παρὰ τοὺς ἰσθαιῖς διδασκαλοὶ·
τὸ γάλα κατεδίωξεν, καὶ τὰ ἔλαια περιβαλ
λόμενοι· ὡς ἰεζεκ. λδ'. γερεαπταί. ἐπεί, πῶς
ἐδιδασκοῖς ποιεῖ τὰ καὶ τὰ· καὶ μακάρι·
γενήσῃ· μόνον τὸν μαρτυρῶν νόμον καὶ ἡπειρόν·
ἔδ' ἐν τῇ πρόβατα πρὸς τὸν ἐρχόμενον μεσ
σίαν, ἡτοίχιστον, ποδηγῶν· ἀλλ' ἔδ' αὐτῆς
πῶς ἐπαίοντες ἔδ' ἐν. Ποῖα ταῦτα, ποῖα, ἐκ
ραζοῦ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς· ἔκ. ἐκ, εἰς ἔδ' ἀπελ
θε. Τοιαῦτο ὅπως μὲν, ἐκινῶν· τῆς δὲ, καὶ ἔξ
σίου· ἐστὶ τὸ πρόβατον, καὶ εἰς ἀπώλειαν ἀ
πάγειν, καὶ μὴν, ἐκζητῶν αὐτὰ ἔδ' ἐν, ἐπιστρέ
φειν, ἐν ἰσχύειν, καὶ αὐτῶν, ποιάνειν· ὁρθῶς δι
δασκαλία, πρὸς τὸ πᾶν, πρὸς τὴν κλήσιν, καὶ
τοὺς πιστοὺς ἁλλοὺς. ἐκ ἁρὰ ποιμένες ἦσαν κα
λοὶ, ἀλλὰ κλέπται καὶ ληστές. ὁ δὲ κύριος· χρι
στὸς ἐστὶν, ὁ ταῦτα καλῶς ποιεῖν. ἔδ' ἐν ὅτι

dicare. Verum sciendum, hoc nomen multis es
tiam annis antea ipsi fuisse. Vt Ezechiel. 34.
sic quodammodo: An non oportet oves à Pa
store pasci? uos uerò non facitis hoc: sed
potestatem uobis usurpatis in gregem o
uium. Ideo dabo ego eis Pastore: & ipse
pascam eas. Hinc videmus, Christum
nihil ipsum de se testari: sed dudum id nomen
ei inditum fuisse. Hunc autem honorem solē sibi
vendicat. ipse ego pascam gregem: ego,
hoc est, Deus, & Dei filius. Qualis uero, hic
Pastor est? Bonus Pastor, animā suā pro ouib.
ponit. Munus boni Pastoris est, in bona
pascua educere oves: pingue facere eas, ut la
cte abundet: & ab eis depellere lupos. Talis re
vera est D. Christus: qui præter alia beneficia:
quibus rectē salutariterq. docuit mortales,
morbosq. eorū sanauit: etiā pro ouibus mortē
oppetit: ne quidem expectans, dum inuade
tur à lupis, sed occurrere occupans ipsis. No
stis enim proculdubio, quomodo interroga
uerit Iudeos in hortio, quēnam quærent:
cumq. responderent, Iesum Nazaraum:
se, hunc esse respondisse: illosq. cessim euntes,
humi cecidisse. Solus ergo hic, bonus Pastor est:
ui qui non fugerit lupos, sicut Propheta Helias:
qui, licet magnus & admirandus uir esset, par
uam fugit lupam, Iezabelam. Vnde Esa. 53. di
citur: Dabit animam in mortem pro mun
do: peccata eorum in se super aram crucis
transferens, & propter iniquitates ipso
traditus. Et necesse quidem hoc fuit. Oves e
nim eius quid aliud, quā scabiosæ & misere
sunt? Certē ipse sibi opitulari nō possūt. Quas
non rectē pascebāt Iudeorum Doctores: lac co
medere soliti, et lana vestiri sicut Ezech. 34. scri
ptū est. Exempli causa, quid docebāt? Fac hoc,
fac illud: tūc beatus eris. Tantūmodo legē Mo
sis inculcabant: prorsus aduenturum Mes
siā, siue Christum, non adducebant: imò nihil de i
pso sciebant. Fac hac, fac, clamabant. Fecisti?
Non. Ergo, ad inferos. Hic, illorum modus
docendi fuit: id uerò, tyrannicè est cum ou
ibus agere, & ad interitum adducere. Atqui,
quæri illas decebat, conuertri, cōfirmari, obliga
ri, pingues fieri: recta doctrina, adhortationib.
cōsolationib. & id genus alijs. Nō ergo Pastores
erant boni, sed fures & latrones. Sed, qui rectē
hac facit, D. noster Christus est. Nō propter va
lentes is uenit, sed propter malè habentes: ut
pote

Est solus ille,
bonus Pastor

Ioan. 18.

3. Reg. 19.

Non autem
Iudaici Do
ctores.

Ideo, fures &
latrones.

ὕγιαίνον.

ὕψαινοντας ὅγε ἤλθον, ἀλλὰ διὰ τοῦ κακῶς
 ἔχοντα· οὗ ἀμαρτωλὸς γε καλέσας εἰς με
 πένοιαν. Λέγεται γὰρ ἡσαΐας νγ'. ὅτι πᾶν τὸς ἡ-
 μέας ἐπὶ λανθήμεν, ὡς τὰ πρὸ βατα. Αὐτὸς δ' ἐ-
 ἴστιν, ὃς κατὰ τοῦ καλὸς τῶν ποιμένων, τὸ αὖ
 πωλῶλος πρὸ βατα ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀνέζητησεν.
 Εἰρηται γὰρ α'. Τιμ. α'. Πιστὸς λόγος, καὶ πᾶ-
 σης ἀποδοχῆς ἀξίος· ὅτι ἡσυχῆς χρεῖστος ἡλθεν
 εἰς τοῦ κόσμου ἀμαρτωλὸς σῶσαι. Τετάρτη, καὶ
 ἀποδοχὸντι ἀπὲρμα ἐγγίετο· ἡσαΐας νγ'. Λέ-
 γεται, ὅτι φεδοὶ ἀπὲρμα μακροβίου. Θάυμα
 πᾶμμεγα, παρὰ τὴ φύσιν πάντι, ἀποδοχόν-
 τι τῷ γινεσθαι ἀπὲρμα, καὶ νεκρῶ ἀπεσπληνέπι
 ὄντι. Καὶ μὲν, τῷ χρεῖσθ πολὺ τι χρεῖμα δοσε-
 βῶν ἀποδοχόντι, καὶ νεοσυλλεκτης ἐκκλησίας,
 ἐσπερμαίνθη· ἐν ἑμὸν τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ γ' ἡ-
 δυνὸς ὕψ' ἡλίου δ' οὐδ' αὖτ' ὅτι, σὺ ζεδοὶ δ' εἰ.
 Πράξ. δ'. μέγα ὑπὲρ πάντων, τὸ πρὸς μύθι
 ορτασθαι καὶ πίστιν τηρητέον ἀπὸ δ' ἁλλοῦ τε, καὶ
 μάστιγι ἐν ὧν θανάτῳ, ὅτε δ' ἐνόησεν περὶ
 ζῆσι δ' οὐκ ὅτι, ὁ σαρταῖς, ἀνθρώπων. Πῶς γὰρ, ἀν-
 γαπητὴ, τὸ τε ἄλλοι τρεῖσι ἀμύνεσθαι βελήσῃ;
 Αποστ. ὅτι, πῶς ἐκέρχεται οὐκ ἔχεις, ἀδελφεὸς
 πρὸ βατα ἔστι. Πῶς ἡμῶν τῷ χρεῖσθ, περὶ
 χροχρῶμεν· τὸ μόνον καλὸν ποιμένα ὅτι
 βληχῶμεν· τὸν αἰνέτην φύλακα τῶν
 ἐπὶ λυραῖς μεν· Τετάρτη, ὁ θεὸς καὶ πατήρ, ἡ
 ἀγαπητὴς ὄντι, οὐκ ἐφείσονται· ἀλλὰ ὑπὲρ ἡ-
 μῶν παρεδωκε πάντων. Τίς ἐγκαλέσει ἡμᾶς κα-
 τὰ ἐκλεκτῶν θεῶν; Θεὸς, ὁ δικαίων. Τίς, ὁ κατὰ
 κρινῶν χρεῖστος, ὁ ἀποθανών. μόνος δ' ἐκ, κατὰ
 πᾶν καλὸς, καὶ ἀληθινὸς ποιμὴν, ὁ χρεῖστος
 ἐστίν· οἱ δ' ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς ἡγεσίας, οὐκ ἐ-
 στή· ἀλλὰ πᾶν τὸς ὑποβέβηκασι αὐτῷ· ἡ περ
 σὺ γὰρ μόνον τῷ χρεῖσθι μεν· τὰ πρὸ βατα ὅ-
 φειλται. Ἄλλος δ' ἡ καὶ αὐτοὶ μιμνήσκονται πᾶν
 ἐν καὶ καρτερεῖ αὐτῶν· τρεῖσι, ὑπὲρ τῶν
 βάτων πρὸ βατα τὸς ψυχᾶς. Οὐ γὰρ δ' ἡ πρὸς, μι-
 σθῶσι εἶναι· οἱ, οὐκ ἔχοντες ἴδια τὰ πρὸ βα-
 τα, ὅτε θεωρεῖσι τὸν λυκὸν ἐρχόμενον· ἀποδοχὸν
 ὡν τρεῖς, ἀφίστοι τὰ πρὸ βατα· καὶ δ' ἐσθ' ὡν χρεῖ-
 μενοι, ἀρπάξουσιν αὐτὰ, καὶ σκορπίουσιν, τὸν λυκὸν
 παρέχουσιν. Οὐκ ἀρὰ φεύγειν ἐξέστιν (ἡ πρὸς
 αὐτῶν) ἐκκλησίας, ἐν κερῶν διωγμῶν; Εἴς τι μεν
 ἐν τυραννικῇ λυτικῇ φερόμενης· ἀνδ' ὡς πρὸς
 ἀπηνίας, δεξ. καὶ βλάβης τῶν πρὸ βατῶν, φεύ-
 γειν. Οὐ γὰρ δ' ἡ πρὸς, ὡς μεν· δυοσεβείας σκορ-
 πισμόν αὐτῶν, καὶ ἀρπαγμῶν, γίνεσθαι. Εφ' ὧν
 καὶ ὁ χρεῖστος τὸν τυραννὸν ἡρώδην· ἐφ' ὧν τὸ
 ἐκλεκτὸν σαρτῶν· παῦλ· ὅτι δ' ἀμαρτωλὸς
 οὗ δ' ἐκκλησίας ἰσθ' αἰσθ.

pote qui peccatores vocaverit ad penitentiam.
 Dicitur enim Esa. 53. Omnes nos erravimus,
 sicut oves. Ipse vero est is, qui, sicut boni Pa-
 stores solent, oues perditas in solitudine requi-
 sit. Dicitur n. i Tim. 1. Certus sermo om-
 nique acceptione & applausu dignus: le-
 sum Christum venisse in hunc mundum, ut
 peccatores saluos faceret. Huic, quanquam
 mortuo, semen exitit: quemadmodum Esa. 53. di-
 citur, cum visum semine longum. Miraculum pro-
 fecto ingens. Et contra naturam planè: alicui
 uita functo, et morte exiccato, semen conge-
 re. Aitque magnus priorum hominum, et collecte
 recens Ecclesia numerus, tanquam semen, Chri-
 sto profusus est: in cuius nomine solius, cum ali-
 ud sub sole datum nullum sit, confisus, saluari opor-
 tet. Act. 4. Hac consolatione non est ulla alia pre-
 stantior: quæ diligentissime memoria man-
 danda est: qua utamur, cum alias, tum maxime
 hora mortis: quando gravissime tentat homi-
 nem lupus Satanas. Ecquid n. aliud, mi homo,
 habes, quo te nunc defendas? Inermis es, cor-
 nua tauri non habes, imbecilla ovis es. Quo er-
 go te defendes? Christo, propugnatore utens: ad
 solum illum bonum Pastorem balans: inunctum hunc cus-
 todere, pro tegumento obijciens. Huic celestis
 pater, quæquam charo filio non pepercit: sed pro
 salute nostrum omnium, in morte tradidit. Quis
 nunc crimine intetabit electis Dei? Deus adest,
 qui iustificat. Quis, codenator erit? Christus
 adest, qui pro nobis mortuus est. Solus autem Chri-
 stus, per omnia bonus et æternus Pastor est: Mi-
 nistri vero Ecclesiæ non sunt: sed omnes, gradu in-
 feriores sunt: quorum officium modo est, Principi
 pastorem adducere oves. Interim tamen ipsos
 quomodo imitari fidem et fortitudinem illius oportet:
 ponere scilicet pro omnibus animas. Non enim cer-
 tè, mercenarios esse: quales qui sunt: cum oves
 non sint eorum propriæ: quando cernunt adue-
 nire lupo: metu attoniti fugiunt, relictis in
 periculo omnibus: fugam elabentes, eas lupo ra-
 piendas et dispergendas obijciunt. Ergo non
 licet fugere (dicat aliquis) Ecclesiasticis, tem-
 pore persecutionis. Licet sanè, tyrannica ra-
 bie grassante: modo sine læsione honoris Dei, et
 detrimento omnium, fugiant. Non enim cer-
 tè ita, ut impietas introducatur: et cum animo-
 rum periculo, dispersio et direptio fiat omnium.
 Fugit etiam Christus tyrannidem Herodis:
 fugit et electum Dei instrumentum Paulus,
 insidiantibus ei Damascus Indæis.

Psalm. 22.
 Semen, et-
 iam mor-
 tuus, Chri-
 stus habuit

Inde, conso-
 latio contra
 lupum Sa-
 tanam.

Rom. 8.

Ministri ec-
 clesiæ, secun-
 dario Pa-
 stores.

Num in p-
 secutione
 his fugere
 liceat.
 Math. 2.
 Act. 9.

Tò

M

De

Ἐπὶ δὲ, καὶ τῶν Θεοπνευστῶν γραφῶν ἀκροα-
της γινώσκοντες ὅτι παρέρχεται ποσὸν χρόνον ἐν αὐ-
ταῖς ἐκτελεσθῆναι τὴν προσηλῶν. ὥστε ἡ δὲ καὶ ἄλ-
λως εὖ ᾤοντο πρὸς ἀδελφὰν διδασκαλίαν. Οὐ μόνον
δ' ὁρθῶς περὶ τῶν Χριστῶν φρονεῖ· ἀλλὰ καὶ
ἀρετῇ, καὶ σεμνότητι ἡθῶν καὶ βίᾳ, τὴν ἐξουσίαν
πιστῶται. Διὸ καὶ τῶν γενναίων τῶν μεγάλων αὐτο-
κρατορῶν ἡμῶν προσεδόθη, εἰς τὴν μεγάλην
ὑμῶν πόλιν παραδουλομένην, αὐτὴν πρὸς ἀλ-
βῆν σιωποῦντες ἀποδοῦναι. Ἐπειδὴ τῶν πάντων
ἀκρόαται περὶ τῆς Θεοσεβείας καὶ σοφίας σου,
καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Χριστιανῆς λαὸν μεγάλως
κοσμοῖς, δι' ὀφειλῆς ἐνταυθοῖ συχνᾶς· ὅπως
λοιπὸν αὐτὸς περὶ τῶν ἀγιότητά σου ὁμιλεῖν
ἐκείνην ἵνα παρὰ δαίμονας αὐτῶν δειθῶν, δυνάμει αὐ-
τῶν ἐντυχεῖται. Περὶ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ
αὐτὸν αὐτὸς ἐσιμῶν τε κύριε, τῆς χρηστότητός
σου καὶ φιλανθρώπου πρὸς Φωνήσεως. Εἰς αὐτὸν
γὰρ σωτήρα τοῦ Χριστοῦ, ὑμεῖς τε καὶ ἡμεῖς ἐβα-
πτισθῆμεν· εἰς μόνον αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων γέ-
νης σωτῆρα τὴν πίστιν ὁμολογῶν· διὰ μόνον τῶν ἐν τῷ
σαωρὶ καταβύματος αὐτοῦ σταθισατοῦ οἰδο-
μεν. Ἀλλ' ὁ Χάρις σου καὶ αὐτὸς ὁ Γερλάχιος
ἐαυτὸν παρέχει· αὐτὸν χαρίζεσθαι καὶ γὰρ, ἐάν κε-
ρὸς ᾤοντο πρὸς ἐπιτομήν, ἔτοιμος εἶναι. Εὖ διαγνοίς,
Θεοφιλέστατε πατήρ, ἐν ἡσυχίᾳ Χριστῶ, σὺ τε, καὶ
ἡ ἐκκλησία, εἰς δόξαν αὐτοῦ, ὅτι μνηστῆρ. Εὐ
Τυβίγγῃ, τῇ ὀγδόῃ μηνὸς ἀπριλίου, ἔτει
ἑφ' ὀγ'.

Ἰάκωβος ὁ Ἀνδρέας, Θεολόγος, καὶ ἐν Τυ-
βίγγῃ Πρωτοπρεσβύτερος, καὶ τῆς ἐνταύθι ἀκα-
δημίας Καγκελάριος.

Υ. ΤΩ ΑΥΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ.

Εἰς τὸ μόνον σωτῆρα ἡμῶν Χάρις.

Τί δὲ ποῦ δώσω τὸν κύριόν σου περὶ πάντων, ὧν ὑμῶν
αὐτὰ πέδωκέ μοι; Εἰκότως μετὰ βασιλικῆς
προφῆτας λέγω. Εὐνοικα γὰρ ταῦτα, ἀπερ ἡμεῖς
χόμεθα. Τὰ τίνα; Πρῶτον μὲν, τοῦ περὶ τὸν Γερ-
λάχιον, τοῦ καλῶς καὶ γενναίως ἀγαθῆς τύχης
εἰς τὴν μεγαλόπολιν ὑμῶν ἀφικεσθῆναι. Εἶτα ἡ,
ἀπερ ἐγὼ φιλεῖδεναι, περὶ τῆς φωνῆς ὑμῶν,
καὶ τὸ ἔθνος, ψυχῇ ἀγιώτατε πατήρ, ἡμέτεροι μη-
νὸς ἀπριλίου ἐγγράφειν· ταῦτα τῇ ἀγιώτητι
σεύχεσθαι, τὴν ἐλπίδα, τὴν τῆς ἀγίας
την σὺ, τὴν φιλανθρώπου, μετὰ τῶν τῶ γα-
ληνῶ τῶ ἐλεμματος, καὶ ὅτι πρὸς αὐτὸν τὸ
αὐτὸ εἶδος καταπαύσεσθαι, καὶ εἰς τὴν ἐαυ-
τῆς ἐπινομήσειν, καὶ σεμνοτάτῃ περὶ ἐαυτῶν
συλλογῆς, προσήναι πρὸς ὅπως τὸ παρ' ἐμὲ δέ-
χεσθαι

divinas literas audiuit haud obiter: tantum
in ijs progressum fecit: ut iam alios, quoq. be-
ne docere possit. Nec de religione Christi solū
recte sentit: verum etiā virtute, & honestate
morum, pietatem suam cōprobat. Quæ causæ
fuere, ut etiā generosus magni imperatoris no-
stri Legato, ad magnā urbē vestrā profectu-
ro, idoneus indicatus sit: quem huius itineris
comitē sibi adiungeret. Quoniam igitur pie-
tatis et sapientiæ tuæ, quæ Ecclesiā Christiani
populi multū ornās, cōmendationes hic sæpe
audimus: brevē ei Epistolam ad sanctitatem
tuam iudicavi dandam: quæ eam de ipso, ubi
acceserit, benignè accipiendo, diligenter orare.
Dignare igitur ipsum, reuerendissime Domi-
ne, bonitate tuā, & comi appellatione. In unū
enim cōservatorem Christū, vos & nos ba-
ptizati sumus: in hunc solū humani generis
liberatore credimus: solū huius in cruce ma-
ximo promerito nos cōservatum iri scimus.
Sed & ipse Gerlachius se gratum exhibebit:
& ego, occasione oblata, vicissim gratificari
paratus ero. Bene vale, reuerendissime
pater, protectione Iesu Christi, tu & Ec-
clesia, ad gloriā ipsius, quā diuissimè.

Tybingā, die 8. Aprilis, anno Do-
mini 1573.

Iacobus Andrea, Theologus, Tybingæ Pra-
positus, & Academiae hic Can-
cellarius.

EIDEM PATRIARCHÆ.

III.

In solo Salvatore nostro S.

Quid reddam domino de omnibus, Gratiarum
quæ nunc mihi dedit: Sic cum Regio Pro-
pheta merito dixerim. Cognoui enim, quæ
optabam. Quæ ea sunt? Primum, Gerlachia-
nos, bonos & generosos, feliciter in urbem
vestram peruenisse. Deinde, quæ ego amore et
studio, tum erga linguam, tum erga gentē ve-
stram, S. pater, adductus, superioris anni men-
se Aprili scripseram: ea sanctitati tuæ reddi-
ta esse. Præterea, honorandam S. tuam, hu-
manitatis plenam, & mansuetudine vulnus,
apud quemvis reuerentiam sui excitare, ad
se, honorandam adducere, valentem, gra-
uissimumq. eius confessam, hilari vultu mea
accipere dignatos esse. Tum bonā ab eadem

Gratiarum
actio ad
Deum, pro
pluribus
beneficijs.

M 2 S. tuam

χεῖρα ἀξιώσαι. Ἐπειτα δὲ καὶ καλῶς πρὸς
τῆς ἀγιοτήτος σὺ ἐλπίδα, πρὸς ἀρετὴν ἔ-
ποθεντο τὴν ἀποκρισιν, οὐκ εἰς μακρὸν δ' εὐ-
ροπέμην. Τέλει δὲ (ὅπερ δὴ, μέγιστον) πρὸς
τῆς χριστιανισμοῦ, ἐπὶ πρὸς τοῖς ἑλλησιν, ὡς καὶ
πρὸς ἐτῶν ἀκηκοὺς ἡμῶν ἰσχυρὸν: τῆς ἡμῶν πα-
τρὸς ἡμελῶς πρὸς μεν. Εἰγώκα τοῖνυν (ὡ-
περ γὰρ φασ ἐφθλυν) ἀπὸ διδύχης εἶχον: καὶ
Διὰ ταῦτα, μεγάλως χαίρω, καὶ τῆς θείας
χάρτις ἐκφυγῆς ὑμῶν συγκαίρων, πάλιν
ἐρῶ: τί δὲ ποδῶσω τῶ κυρίῳ πρὸς πάντων, ὡς
νῦν ἀνταπέδωκέ μοι; καὶ μάλα ἐν δίκῃ.

Θαυμάσια γὰρ τῶ ὄντι, πρὸς ἔργα, κύριε. Καὶ
ἐν μακροτάτῃ ὁδῷ ἀπὸ τυβίγγης ἀπέ-
χου τόποις, καὶ τηλικαύτης τῶν πραγμάτων
μεταβολῆς, ἐκκλησίας σου τῶ συλλεξας ἔ-
χεις. Δόξα σοι εἰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων, κύ-
ριε. Διαφύλαττε αἱ καὶ ἡμῶν τὸ μέζον ὅπως
αἰε. Σοὶ θυσομεν (τῆς ἀγίας σου) συλλαμ-
βαίνοντες) θυσιᾶν αἰνέσεως: καὶ ἐν τῶ πανα-
γιωτάτῳ ὀνόματί σου (τὴν γὰρ αὐτὴν δύναμι-
θα καὶ καὶ μάλλον ὁφείλομεν) ὅπως καλεσόμε-
θα διηκῶς. Καὶ πῶτα μὲν, ἔγω. Σοὶ δὲ, ἀγίῳ
πατρί, ἀρχα, κύριε πρῶτα, καὶ πάλιν
χάρτις ὑπὲρ τοσαύτης πρὸς ἡμᾶς προσηθείας.
Εὖ, καὶ τῆς αἰδέσιμωτάτης σου γερυσίας, Διὰ
τοῖς δ' ὅτι καὶ τὰ λογικά τῆς δόξης ποίμεν ὅ-
κα ἡμῶν πρίμνι, τῆ νοεῖα: καὶ ἐρανοθεῖν φανερῶ
θέσει τοῦ βίσιος: συγγνώμην τί μοι, τῶ
ταῦτος ὅπως εἶται βαλῆσθαι τὸ πένεμοις: ὡς
τῆς δὲ μάστιγι πρὸς τῆς ἐξαίρετης σου σοφίας,
καὶ πατρικῆς διαθέσεως, ὄντος. Εὖ τυβίγγης,
τῆς δὲ μνηδὸς μαρτίης, ἡ γὰρ μνησχιῶνως, ἰσμε-
ν, ἔτι καὶ φῶς. Μαρτίνος ὁ κρύσιος.
Δεχέσθω ὁ ἐπίλοιπος χάρτις ὡς περ δὴ καὶ πρὸς
ρουσι προσεθῆκα πρὸς τοῖς, τὴν παρ' ὑμῶν διδασ-
καλίας, καὶ τὴν μετ' ἐμῶν ἐλπίδα φωνῆς οἱ αἰ-
σθησθεῖν ἐν τῶ ναὶ αὐτοῦ πρὸς τῆς ἀσκήσεως, δὲ
γὰρ σωτηρίᾳ αἱ τῶν ἑμῶν ἐπισκόπων,
ἐκ τῆς καγκελλαρίας διδασχῆν ταύτην: τῆ τε
λαοτῆτος πρὸς λαβόντος μνηδὸς ἡμέρας, γερ-
μανιστῶν τῶ ἱερῶ γυνομένην.

ΔΟΥΚΑ Ι. ΗΓΓΙΚΕΝ ΕΦ ΤΜΑΣ
ἡ βασιλεία τῶ θεοῦ.

Τὸ πελοθαῖον μέρος, ὡς ὁλοιπὸν ἐστὶ, τῆς τῆς
ἐβδόμηκοντα ὁδοῦ ὁλῆς: ὅπερ καὶ αὐτὸ ἀκρόσο-
μεν: ἐπεὶ κατὰ τὸν νῦν χρόνον, πρὸς μετάνοι-
ας δὲ δὴ δημηγορεῖν: ἵνα πάντα ἀκρόσοις, ἀρε-
τῆς, καὶ τῶ αὐταῖς ὑμῶν ἀπειλαῖς πρὸς πρὸς
σητε ἀπὸ τοῖς ἀχάρε, σοὶ αἱ τῶ. Τί γὰρ ἐν ταῦθα
ἐν τῇ ἑστῇ ἐπὶ κύριος; Τὸ πρὸς τῆ βασιλείας τῆς
ἐρανοῦ, αὐτῶν ἡ γυνομένη. Τί, τῆς τῶ πρὸς πάντα
καὶ.

S. tua spem factam: Responsum sine longiore
temporis mora huc uenitur. Postremo (quod,
præcipuum est) Religionem Christianam ad-
huc istic (sicut ante aliquot annos audieram)
coli: vestro studio diligenter conservatam.
Cognoui ergo (sicut in initio posui) ea, quæ mihi
in optatis erant: & ideo magnopere vobis mi-
hiq. de tali gratia gratulans, repetam illud:
Quid reddam Domino de omnibus,
quæ nunc mihi dedit? Et merito. Mirabi-
lia enim verè sunt opera tua, Domine. Etiam
in ijs locis, quæ longissimè à Tybinga distat,
post tantas rerum mutationes, adhuc Ecclesias
construas. Gloria tibi in secula seculorum, Do-
mine. Conserues perpetuò, & in meliorem e-
tiam statum adducas. Tibi Sacrificabimus
(Spiritu tuo S. adiuuante) sacrificium lauda-
tionis: & in sanctissimo nomine tuo (quid es-
nim aliud possumus, aut magis debeamus?)
invocabimus semper. Atq. hæc, hæc tamen.
Tibi uerò, sanctissime Patriarcha, D. reueren-
tissime gratias pro ista tanta benignitate er-
ga nos maximas agimus. Fac bene, unà cum
reuerendo Senatu tuo, valeas: prosperè gregē
ouiū summi Pastoris nostri, ratione p̄ditari.
spirituali cælitus patefacto pabulo pascas: ve-
niamq. mihi, qui hæc ita scribere voluerim,
concedas: quia maximè tua sapientia, & pa-
terno affectu, hoc dignum est. Tybingæ scri-
ptum, die 4. Martij, anno Salutis 1574.

T. Martinus Crusius.

Sed quia multum vacuæ chartæ superest:
implebo id (sicut et superiore anno tale quid
addidi: doctrinæ nostræ, & mea qualiscunq.
in Templo extemporalis exercitationis Gre-
cæ, gustū) concione hac breuissimè annotata:
quam noster episcopus, D. Cancellarius, ulti-
mo precedentis Mensis die, Germanicè in Ec-
clesiâ habuerat.

L V C A E X. APPROPINQVAVIT
ad vos Regnum Dei.

Reliqua est ultima pars legationis 70. Di-
scipulorum: de qua et ipsa audiemus: quādo-
quidē nunc illud tēpus adest, quo de pœnitē-
tia concionandū est: ut ne his auditis, dilecti,
iisdē vos quoq. minis Domini obnoxij stitis:
quib. ingrati illius seculi homines. Quid igitur
amplius hoc loco Dominus præcipit? De
recipiēdo Regno cælorum, quia id appropin-
quasse. Quid sibi hoc vult? An non
ubiq.

Ad D. Pa-
triarham
gratiarum
actio.

De prædi-
catione vobis
Dei.

χα, αὐτῆς Διασῆ, ἡ βασιλεία τῆς θείας. Μία μὲν καθόλου, καὶ πανταχῶς: ἡ δὲ τοῦ κτισμά-
των, ἐκ τῆς καθολικῆς τῆς θεῆς ὑπεκράτειρας
ὄντος: περὶ ἧς, ψαλ. ρλῃ. Πῶς φύγω ὑπὸ τῆς
προσώπης σου; Ἐπεὶ ἡ, πνύματι, καὶ παντα-
χόθι σου ἐστὶν ὅτι πάντα ἐρχομένη: περὶ ἧς,
Δανιηλ κεφ. β'. πρὸς τὴν Ναβουχοδονόσορον, τὸ
δωδεκάτονον μονάρχην, λέγει: ἐκπύεμεν
νῦν τὸ ἐνύπνιον, πὶ περὶ τῶν πασάρων βασι-
λειῶν: καὶ περὶ τῆς μετὰ ταῖς ἐρημικαῖς βα-
σιλείαις, ἀλλήλων ἡξίαν βασιλείαν: εἰς ἣν αἰῶ-
νας καὶ ἀφ' ὅθιθεν οὐ μὲν ἀλλ' ἐκείνας λεπτο-
νῶσαι, καὶ ἀφανίσαι. Αὐτῇ, ἡ τῆς χριστοῦ βασι-
λεία ἐστὶν, περὶ ἧς αὐτὸς ἐν ταύτῃ λέγει: βασι-
λεία καὶ κοσμητικὴ, ἀλλὰ νοσητὴ, καὶ τῆς σωτῆ-
ρις. Περὶ ταύτης, κολοσσ. α'. Μετῴησεν
ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ἡμετέρας ἀγάπης
αὐτῆς, τῆς χριστοῦ. ὡς περὶ αὐτῆς, εἰ λέγοι: ἀνασρέ-
φει μεν ὅτι τῆς γῆς: μετετίθητε δ' ὅμως
εἰς τὴν βασιλείαν ταύτην. Ὁ δὲ πόλις τῆς
ταύτης, ζωὴ αἰώνιον ἔχει (ἰω. ε'). καὶ εἰς κρείσσιν
οὐκ ἐρχεται, ἀλλ' ἐκ τῆς θανάτου μεταβεβη-
κεν εἰς τὴν ζωὴν, καὶ φῶς, τὴν ζωὴν ἔχει: ἀλλὰ,
ἔχει. Νῦν ἡ αὐτὴ καὶ ἀφ' ἧς εἰς χριστὸν πί-
στως, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς θείας ἐσμεν, καὶ τοῦ
ὅτι τῆς γῆς ὄντες καὶ ἡ βασιλεία αὐτῇ, ἐν ἡμῖν
ἐστὶν, τὸ θαυμαστὸν τῶν ἄλλων βασιλειῶν, ἐξ ὧ
τῆς αἰθρώπης ἐσώθη. Αὐτὸς ὁ θεὸς, ἡ βασιλεία
αὐτῇ ἐστὶν, καὶ ὁ δὲ πᾶς, χρυσοῦς, ἀργυροῦς, καὶ πᾶ
πᾶντα δούληνα σινεραίσματα. Τίς γὰρ ὁ θεὸς
ἐστὶν (α. Κορ. ιε.) τὸ πάντες ἐν πᾶσι: καὶ ἐξ ὧ τῆς
ἡμετέρας ὁπλίσθησιν ἐπὶ. Ἐξ ἧς γὰρ σωματικὴν
μακαρότητα ἔλκω, καὶ κατὰ μέρος. Περὶ
ταύτης γὰρ τῆς βασιλείας, κελεύει ὁ μαθη-
τὰς κηρύττειν ὡς περὶ αὐτῆς, εἰς τοὺς ἅπαντας: Πᾶσαι
μὲν αἱ τῶν Δανιηλ βασιλείαι, ὡς αὐθιγῶν
ποι, τέλος ἐχουσιν, αἱ κοσμητικαί: ἡμεῖς δὲ πᾶσα
πεμπτὴν βασιλείαν ὑμῶν ἀγγέλλομεν, πνύ-
ματι σου τῆς ἀληθείας καὶ ἀκραφνῆς
μακαρότητας δόξης αὐτῆς, ἡ ἡμετέρας ἀνθρώ-
που, ἀλλὰ ὁ μὲν θεὸς ὁν, βασιλεύει. Ταῦτα
μὲν, ἔστιν ἡ δὲ βασιλεία αὐτῇ, ἐξ ἧς εἰς ἄλ-
λους χώραι μεταφέρεται. Πᾶσι μὲν ἐφ' αὐτῇ
ἔστω, ἐν σκότειν, ἐν θυλάκας: ὡς περὶ, ὅτι οἱ
κοσμητικοὶ βασιλεῖς μεταπορεύονται: ἡ δὲ αὐ-
τῆς: ἀλλ' ἐν τῇ πόλει κηρύγματι. Καὶ
ταῦτα μὲν, ἔστω.

Τί δὲ ἐστὶν μαθητὰς, εἰ ἀγνωμονοῦσιν οἱ ἀ-
κρίτοι, ποῦν ἐδὲ ταῦτα, ὅσα χριστὸς λέγει. οἱ
ἐν ἡμῖς μὲν ἐσμὲν: καὶ τῶν κληρονομῶν ὑμῶν
hoc nunc satis. Quid vero Discipulos, si auditores ingratè resisteret, facere oportebat? Ea,
quæ Christus dicit. Videlicet, nos quidem abimus: excusso etiam vestro pulvere, qui nobis

ubiq. illud est: Duplex est Regnum Dei. Vñ,
universale, quo quò versus extenit: cum nul-
la creatura, extra complexum universalis do-
minationis diuine inueniatur: de qua Psal-
mo 138. dicitur: Quo fugiam à facie tuâ?
Aliud, spiritale, non ubiq. extensum: non
ad omnes veniens: de quo Daniel cap. 2. ad
potentissimum Monarcham Nabuchodono-
sorum loquitur: quando ei somnium de qua-
tuor Monarchis interpretatur: & addit,
hisce quatuor aliud successurum Regnum:
quod nullo unquam seculo interitum sit:
sed illas comminaturū & aboliturū. Hoc, Chri-
sti Regnum est, de quo ipse hic loquitur: Re-
gnum non mundanum, sed mente & spiritu
comprehensum, ac conscientia. De hoc ad
Coloss. 1. scribitur: Transulit vos in Re-
gnum filij charitatis suæ, Christi. Quasi dice-
ret: nos quidē in terra versamini: sed transpo-
siti tamen in hoc Regnum estis. Qui autē ci-
uis huius est, vitam æternam habet (Ioan. 5.)
& in iudicium non venit: sed ē morte transi-
it in vitam. Nō dicit, Vitam habebit: sed,
Habet. Non enim continuo, beneficio fidei
in Christum, in regno cælorum sumus, quan-
quam adhuc in terra versantes. Et (quod mi-
randum) cum cetera Regna extra hominem
sint: hoc Regnum intra nos est. Ipsemet Deus,
hoc Regnum est. Non enim certè, aurum, ar-
gentum, & huius generis alia misera colle-
ctanea. Quid igitur? Ipse Deus erit (vñ.
Cor. 15. habetur) omnia in omnibus: ex-
tra quem non erit, quod requiras amplius.
Habebis enim coniuncte simul universam
beatitudinem non distracte et particulatim.
De hoc regno, iubet, ut discipuli prædicent:
porinde, ac si hoc modo dicerent: omnibus eo-
quidem illis, quæ apud Daniel sunt, Regnis,
o homines, mundanis, sua quædam periodus,
sunt certi fines, sunt: quibus aduentibus, ip-
sa desinunt: nos verò quintum quoddam
annuntiavimus Regnum: quod spiritale est:
quod veram & sinceram beatitudinem dat:
in quo non simplex homo, sed qui simul Dei
filius est, regnat. Hac quidem illi. Hoc verò
Regnum, ex alia in aliam transfertur regio-
nē. Quomodo? Nām ne plures in uasiant
facis: sicut in Regnum civilem demigra-
tionibus & profectiōibus fit? Nequaq. sed Apo-
stolica prædicatione & annunciatione. De

1. Regnum
Dei, du-
plex.

Vniuersale

Spiritale.

Nep̄e Chri-
sti.

Vita æter-
na.

Intra nos.

De hoc,
prædicatio
Euangeli-
ca est.

2. quomo-
modo ad-
uersus in-
gratos Au-
ditores a-
gendum.

M 3 ad-

τὴν ἡμῶν προσγεγόμενα, ὅσοι τινὰ ζήσαντες ὑμῖς
 δε, τίνες γενησέσθαι, ὅρατε. Δηλοῖ ὁ κύριος, ὅτι
 ἐκπεμπόμενοι αὐτοῦ ὅπως βία κατασφραγίσανται
 τὰ ὅτι γῆς. Οὐτε γὰρ ἡ ἀληθὴς πίστις, ἔτι αἱ αἰ-
 ρετικαὶ πλάναι, ξίφει ἐκκόπεται δυνάμει.
 Οὐδ' αὖτως γὰρ βία τὸν, ἡ βασιλεία τῶν θεῶν. Ἐξ α-
 παύτων ἔν ἐαυτοῦ: ὅσοι τὴν μεγίστην, βία-
 ζονται πρὸς τὸ πισθῆναι τὸν, ἡ τὸν ἀνθρώπου.
 Τὸν κερτασ μέν τῶν βιασμῶν πῶς οὐκ ὀπί-
 σθαι δὲ τὰς καρδίας. Διδασκαλία ἡ ἐκ
 τῶν θεῶν λογίων, ὅτι πρὸς τὴν ταύτας. Οὐκ ἄρα
 ξίφει, πῶς ὁ δὲ ἀπὸ κατὰ τὸν αἵμα βόρας τυ-
 ραννὸς, χρηστὸν: ἀλλὰ τῶν σόματι, ἡ τὸν ὑγιε-
 σι ἡ θεοῦ δὲ αἰσῶν τῶν λόγων. Ποιῶν. Ἀνα-
 βόησιν μετ' ἰσχύος: ὡς σάλπιγγα, τὴν φω-
 νήσιν ὡς ὑψώσιν. Φαῖνον ἔν ἑαυτοῖς: ἡμεῖς μὲν,
 ὡς ἀνθρώποι, ἡνεγκάμεν πρὸς ἡμᾶς τὴν βασι-
 λεῖαν: ὑμῖς δ' οὐκ ἡβήσατε δ' ἐχέσθαι. Τῶν,
 ἡ κακία: ἡμεῖς δ' ἐν ὧν πῶς θ' ἐξ ἀνάγκη.

Μετὰ ταῦτα δ' ἐ, δεινὰς πρὸς τὴν ἡμῶν κύ-
 ρος ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀγνώμων: λέγων, τοῖς Σοδो-
 μίταις, καὶ περὶ τῆς καὶ ταῖς ἐξαμαρτῶν, αἰε-
 κλότερον ἐν τῇ κλίσει ἐσέσθαι. Εὐφροσύνησαν
 μὲν εἰς τὸν ὕμνον ἐξ ἑαυτῶν πῶς: οὐκ ἔτι
 καὶ τῶν: ἀλλ' ἐπὶ δεινότερον ἐν ἑαυτοῖς αὐ-
 τοῦ μίσει. Οὐ μὲν, ἀλλὰ κολασίς ἀνεκτότερη
 αἰσῶν: ἔσται ἡ τῶν ἀρχαίων τῶν: τῶν ἰσχυ-
 ρῶν, ἡ αὐτὸν τῶν θεῶν ὅσον ὅτι δὲ ἡμῶν, ἀ-
 πόρρι ψασι. Μάλιστα ἡ τῇ Καπερναζὴν ὅτι φῶς
 ἐπὶ: ἡ πλάνη αὐτὸς ἐν ἐδ' ἐν ἡμῶν: ἡ δὲ
 τῶν (Ματθ. θ'). καλεῖται, ἡ ἰδία αὐτῶν πόλις.
 Ταῦτ' ἔν, ἀχαριστοὶ μάλιστα, ἔως ἂν δὲ
 καταβῇ αὐτοῖς ὁ λόγος. Τί ἀκῶ; Φαίη τις
 αὐ. Ἡ δὲ τὸν δεινόν, τὸν κηρύγματος καὶ φρο-
 νήσαν, μάλιστα. Ὁ γὰρ ὕμνος (Φησὶν) ἀκῶν, ἐ-
 μὲν ἀκῶν: ὁ ὑμῶν ἀθετῶν, ἐμὲ ἀθετῶν. Ὁ δ' ἐμὲ
 ἀθετῶν, τὸν δὲ πῶς εἶλαν τὰ με ἀθετῶν. Εἰ τις ἔν
 κηρύττει σοι, ἀνθρώπε, τὸ ἰσχυρὸν εὐαγγελίου κα-
 θαρῶς: ἡ δὲ φανὴν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τῶν θεῶν, ἀ-
 κῶν. Μὴ ὅτι πῶς αὐτῶν αὐτῶν, ἡ ὅτι αἱ
 μαρτύροι καὶ αὐτῶν, βλέπε. Ὁ γὰρ τῶν θεῶν,
 ἔτος ἐστὶν, ὁ πῶς ποτ' ἐστὶ. Δυνατὸν τὸν διδά-
 σκαλον, ἀλλὰ μὲν διδάσκοντα σῶσαι, αὐτῶν
 δ' ἐπὶ πῶς. Ἀφ' ἑκτον ἔν τὸν κηρύκα, τῶν
 λόγων. Τῶν μὲν λόγων, ἀφ' ἑκτον τὸν πῶς ὁ κη-
 ρύκα δὲ ἀναγγέλλοντα, ἐατέον. Μὴ ἔν καταφρό-
 νει τῶν λόγων: ἵνα μὴ σαύτου λάθῃς τῶν θ' ἐξ κα-
 ταφρονῶν. Μὴ λέγε: Τί πῶς ἐμὲ ὁ διδάσκα-
 λος, ἔστι; Ἀνθρώπος ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς ἐστὶ, κα-
 κολόγος ἐστὶ. Μὴ (ὡς καλῶ) ἔτω λέγε.
 Δεινὰς γὰρ, λέγων, ὡς ἐστὶς τῶν δικῶν. Μὴ
 πῶς, ἀγαπῶν, ἀγνώμων: μάλιστα, κα-
 τὰ

adhaesit: vos verò qd vobis futurum sit, vide-
 bitis. Indicat Christus se non emittere eos: ut
 ea, q in terris sunt, vi sibi subijceret. Nō enim
 nec vera fides, nec Hereticorum errores, gla-
 dio excindi possunt. Neutiquam siquid tale
 quod cogi possit, Regnū Dei est. Decipiunt er-
 go se opinionis errore: quicunq, ex potētib, vi
 vim adhibent hominibus: ut hoc, aut aliud,
 credant. Hypocritas quidem tali coactione fa-
 ciunt: sed cordiū conversionem non efficiunt.
 Doctrinā verò, ex diuinis oraculis de prōpta,
 conuertēda sunt corda. Non igitur ens, igne,
 aqua, more sanguinariorum Tyrannorum,
 utendū: sed oratione, et doctrina ex verbo di-
 uinitus tradito sana. Esa. 58. Clamorem
 tolle fortiter: tanquā tubam, vocem tuā
 exalta. Dicendum ergo sic: Nos quidē, o homi-
 nes, attulimus vobis Regnū Dei: vos verò nō
 luitis accipere. Culpa, vestra est: at nos, corā
 Deo insones. Addit deinceps graues Domi-
 nus in gratis comminationes. Dicit enim, So-
 domitis, et si tanta flagitia cōmiserint, tolera-
 bilis in extremo iudicio futurum. Castigati
 fuerunt quidē illi flāmis de cōlo delapsis: sed
 hac pœna nō sufficit. Ardentior enim apud in-
 feros ignis eos manet. Attamen tolerabilis
 eorum erit supplicium: quā illud, quo ingrati
 isti puniētur: qui Apostolos, aut ipsum ad eos
 venientē filium Dei, reiecerunt. Maxime autē
 in Capernamum inuehitur: in qua ciuitate i-
 pse sepe fuerat: ideoq, (ut Matth. 9. legimus)
 nominatur, propria ipsius ciuitas. Hanc itaq,
 vi summē ingratē se gerentē, ad inferos vsq,
 dirusum iri, dicit. Quid audio? Dicat quis
 piam. Adeo ne magnū peccatū est, predicationē
 Verbi cōtemneret. Maxime. Qui enim
 vos (inquit) audit, me audit: qui vos re-
 jicit, me rejicit. Qui autem me rejicit: is
 rejicit eum, qui me misit. Si igitur aliquis
 vobis, mi homo, annūtiat S. Euangelium purē:
 scito, te non vocem hominis, sed Dei, audire.
 Neque ad infirmitatem ipsius, aut quod ipse
 etiam peccator sit, respice. Instrumentum is
 Dei est, qualiscunq, est. Fieri potest, ut
 Doctor alios quidem docendo ad salu-
 tem perducatur, ipse verò pereat. Discerne
 itaq, Praconem verbi, ab ipso verbo. Cre-
 dendum verbo, propter Deum: qui verò id
 annūtiat, omittendus. Noli ergo contemne-
 re verbū: ne imprudens Deum contēnas. No-
 li dicere: Quid ad me iste Doctor? Homo est,
 blamator est, maledictus est. Noli (quæso) sic
 dicere.

Nemo, vi
 ad Religio-
 nem cogē-
 dus.

3. Poenae
 contemne-
 tium præ-
 dicationē
 diuini ver-
 bi.

Quia pec-
 catum ma-
 ximum est.

Ne respice
 ipsum cō-
 mitionatōis.

πὸ τοῦ βαρυντάτος κηρὸς τὸς δὲ βλέπει, ὅ-
πως μὴ πρὸς ποσάτας, ἔτω πηαίς, ἔτω ἐν-
σθεταίς, ἔτω ταῖς θείαις θραφαῖς συνω-
δῶς, διδασχάς, ἀγνωμονεῖς, καὶ αὐτοὶ εὖ
ἔσθ' ἡ καταβίβασθητε. Οὐκ ἔρετον, τὸ ἀκρί-
ειν καλὰς λόγους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔργον αὐτῶν ἄ-
γειν δέει. Εἰ σωτηρίας κηρὸς, εἰ μετάνοιαν αὐ-
βαλοίμεθα.

Διὰ ταῦτα ἔμ' ἀγαπήτη πῆμνι, τὰς τε τῆς
νηστίας ἡμέρας ταύτας, καὶ τὸν ἐπειτα χρόνον,
δύγνωμόνως καὶ δ' ἡχαρίως ἀλάμετε. Τότε
τὴν λιμὸν τῆς ἀφελῶς, ὅτ' εαυτὰ θησαυ-
ρὸς αὐτοῖς ὁ χρηστὸς θεὸς ἀνιῇ. Καὶ τῶν
μεν ἀλὶς τὸ νῦν. Πέμπτε δ' ἐμετὰ τὸ ἄρξεν,
ὅτ' ἀπαιδῶς ὑμῶν, εἰς κατήχησιν· καὶ πάλιν
παντὸς ποιήσῃ, τὸ αὐτῶν ὑφ' ἡμῶν ὁρῶς
τὰ τῆς θεῆς παιδ' ἀρετῆς. Ἐπειτα δέ, ἐσπέρως
πάλιν ἀκρίειν διδασχὰς ψυχῶν φελέας ἐπα-
νέρχασθε.

ΚΥΡΙΩ ΣΤΕΦΑΝΩ ΤΩ ΓΕΡΛΑΧΙΩ

λαχίω· ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ, τῇ λαμπρῇ
αὐτοκρατορικῇ πρὸς τὴν ὁτομα-
νικὴν πύλιν πρεσβότῃ ἐκ-
κλησιαστικῇ.
χαίρειν ἐν χριστῷ.

Θαυμαστὸν, ὅσον ἐχάρην· τὸ σα θπτολῶν,
τῶν τε προτέρων, καὶ τῶν ὑστέρων, δ' εὖρ' ἐλθῶ-
σάν· αἱ πνεύς, ἀγαθὴ τύχη σε εἰς τὴν Κωνσταν-
τίναν καταβῆναι, αὐτῶν τε τῶν. Ἀθροῦς ἐ-
σελθεῖν, ἐδ' ἡλῶσαν. καὶ εὖ ἐπ' ἡ νῦν ἀφίγειν
(ὁ λογιέται καὶ ταῦτα, τὰ πάλιν ὑμῶν, ὁ χρηστὸς
θεὸς) καὶ τὰ τῆς κυρίας Καγκελαρίας, καὶ τὰ
ἐμῶν, θεάμματα· τὰ δὲ παναγιωτάτα δ' οὐ-
νοῦ καὶ δ' ἐχθαίρῃ σφύδρα χαίρων, δ' ἡχαρί-
ται, ἡμῶν ἀποκρίτως ποτε παρ' αὐτῶν ἀνιῇ·
ὡ καὶ αὐτοῖς νῦν θπτολῶν. Δέομαι ἔν σοι
μεγάλως· αὐτῶν τε τὰ θεάμματα θπτολῶν·
καὶ (εἰ μὴ δυσχερὲς, ἡ οὐ ἀπερεσκόρ) τὰ τῶν
τε παρ' ὑμῖν ἐλθῶν, καὶ τῶν ἀλλὰ χόθι, σπ-
δαίως ἐμοὶ θπτολῶν. Οἶδ' αὖτ' ὅτ' οὐ, ὅπ' πάν-
φιλέλλων, ἐγὼ. Σὺ δέ, εἰ περ, ἡ εἰς τὸ ἱερὸν ὅ-
ριον (τὸν Ἄθω λέγω, τὸν ἱερὸν τῆς Ζεφύρου διο-
ρυχθέντα) ἡ ἀλλοσε ποί, ἐλθῶσιν· ἡ παρ' ἐργῶν
πάλιν ἀρετῶν ἐλθῶσιν ἐλθῶσιν ἐλθῶσιν·
οἱ αἱ εἰσιν αἱ ἀθανάσις, αἱ χρυσοσῶμα, αἱ τῆ
Νύκτος, αἱ θεοφύλακίς. Ἐπ', τὰ τῆς φιλοσό-
φου θεοφράστου. Ταῦτ' ἀπὸ τῆς ἐκτυπωθῆναι
ταύτης, σφραγισμάτων γεμῖν. ἀρετῶν τε
πολιτικῶν, αἱ γνηστῶν, ἀθλητῶν, θεητῶν, καὶ
ἐλλογῶν· τὰ φλέγοντος ἡ τῆς αἰωνίου ὀλύμπου·
αὐ

dicere. Graues enim, si dixeris, dabis panas.
Nolite igitur, dilecti, vos præbere ingratos:
præsertim his difficilimis temporibus. Videte,
ne aduersus tot, tā fideles, tam ex animo pro-
fectas, tam S. licetis consonas, conciones, duri
et stolidi reperiti, ipsi quoq. ad usq. inferos de-
ijciamini. Non satis est, bonas audisse oratio-
nes: sed factis etiā representari oportet. Ad-
huc salutis occasio adest, si penitentiam age-
re velimus.

Ne sis in
Verbum
Dei ingra-
tus.

His de causis, dilecte grex, tum hosce ieiunij
dies, tum insequens tempus, cum agnitio-
ne beneficiorum Dei, & gratis animis, transi-
gite. Tūc hac fame oblata, thesauros benigni-
tatis suæ rursus aperiet Deus. Ac de his quidē
in presenti satis. Vos verò, pueros vestros &
puellas, à p. a. d. mittite ad institutionē Cate-
cheseos: ipsosq. recte à nobis ad pietatē infor-
mari, maximi facite. Vespere deinde, rursus
ad doctrinam animis vestris salutarem audi-
endam redite.

Conclusio.

D. STÉPHANO GERLACHIO: CON-
stantinopoli, illustris Imperatorij ad
Ottomanicam portam Legati,
Ecclesiastæ.
S. per Christum.

Mirificè delectatus sum literis tuis, huc al-
latis: tum prioribus, tum posterioribus. Ex his
enim patuit nobis: te prospero itinere Constā-
tinopolin peruenisse: eamq. sexto die Aug. in-
trasse: & commoda valetudine, successuq. e-
nammum vii. Faxit etiam cetera vestra post-
hac prospera, pro misericordia sua Deus. Si-
gnificabatur quoq. alteris literis: D. Cancellā-
rj & meam Epistolam, Sanctissimo redditas;
beniuole acceptas fuisse: de quo admodū gau-
deo: nobisq. aliquando Responsum ab eo mitti,
opto: cui nunc iterū scripsimus. Pero itaq. mā-
gnopere à te: ut & ipse eas literas reddas: &
(qd' sine difficultate, aut molestia tua, fiat),
de rebus Græcorum, tam aliorum, quàm eorū
qui istuc viuunt, studiosè ad me perscribas.
Nosti enim, quā ego Græci nominis amans
sim. Tu quoq. si quando, aut in S. montē (A-
thodico, à Xerxe perfolsum) aut aliò aliquò,
accesseris: non in postremis, nū qui boni ibi li-
bri Græci, scrutaberis: quales sunt D. Athana-
sij, Chrysostomi, Nyssæi, Theophylacti. Præ-
terea; Philosophi Theophrasti. Quæ enim apud
nos excusa sunt, mendis latent. Aristote-
lis Politica, Aeginetiarum, Deliorum, Thef-
salorum, aliorū: Phlegontis Trallian, Olympiæ:
M + Myrtili

Petitio de
rebus & li-
bris Græ-
cis.

αὐτῶν τῶν Λεσβίων ιστορίαι· εἰ ἄρα ἐπὶ ταῖς ταύταις σφίγγεται. Ἀλλὰ καὶ Τυρκικαὶ ιστορίαι· οἷα, ἢ τῶν Χαλκονδύλων Λαονίκων. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ, ταῦτα. σὺ δ' ἐφίλτατε, ἐν χρίστῳ ἔρρωσθε· πολὺν τε ἐν τῇ τῶν καρπῶν ποίει. Ἀπὸ τυβίγγης, τῇ δ' μαρτίᾳ, ἔτι τε κυρίως αὐτοῦ δ'.

Οὗτος μαρτίνος ὁ κρύσιος.

ΕΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΛΕΩΘΕΟΥ

Ἐρχιεπίσκοπος ὁ Κωνσταντίνης πόλεως
νέας ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πα-
τριάρχης.

Πέρισυ ἡπιστολῶν τιμίων, πλήρη τε πάσης ἀγάπης καὶ σοφίας, ἐδεξάμεθα· σὺς τε, τῶν σφ' Ἰακώβου καὶ Ἀνδρέου, τῶν ἐν Τυβίγγῃ τὰ θεία διδάσκοντες. ὧν αὐτοὶ καὶ ἑτέραν κυρίου Κρησίου γερμανίου· καὶ νῦν δ' ἐσάυτως ἐξ ἀμφοῖν διόσας τὰς ἡπιστολάς κομισάμενοι· ἡδυνήκαμεν καὶ τότε, καὶ νῦν, ἰκανῶς, ὡς ἐχρήνη· χαρὰμασίμῃ ἐντυχόντες ἀνδρῶν σοφῶν, καὶ ζητησῶν ποιμνίων θείων· ἀμφοτέρων τῶν μεγαλόνοισιν, αἰδώς τε καὶ τῶν πρὸς τῶν ἡμῶν μετεώρηται, καὶ δεικνύσται, ὅτι οἱ καὶ φιλικῶς διὰ θεοῦ, εἰπεύλαβαν, ἀσπασίως ἀπεδεξάμεθα τε, καὶ ἀποδεχόμεθα· καὶ θεῷ ἡμῶν ἀμείψαι ὑμῶν τὰ σωτήρια. Ἀλλὰ πέρισυ μὲν, ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀσχολιών, ὧν καθεκάς ἡσχόμεν, καλυόμενοι (ἐν γὰρ τοῖς μέρεσι τῆς πόλεως, ὅσῳ μᾶλλον φροντίδων, τῶν τε χρίστου ἱεροαγίας ἐκκλησίας κυβερνῶμεν· ποσὶ τῶν παρόρησιν τῶν ὀρθοδόξων κηρύττομεν) ἀποκρίσιν ὑμῶν πεπομφαμεν. Ἐπειδ' ἔκτοτε πόθῳ διακαεῖ ταύτῃ διψᾶτε, καὶ ἐκδέχεσθε ἡδὴ καὶ ἡμῖς σὺν θεῷ, εἰς ἀάπερ ἀλκατε, σημειώματα τῶν δύο διδασκῶν ὑμῶν ὑποκρινόμενοι λέγομεν. Καὶ πρῶτον, περὶ τῆς διαγγελικῆς ρητῆς, τῆς λέγοντος· Εγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ τὰ ἐξ ἡς. Καὶ, τίς αὖ εἴη ἡ τῶν ἑβραίων βασιλεία.

Φαμέν ἡμῖς, ὅτι ὁ μεσίτης θεὸς καὶ ἀνθρώπων ἰησοῦς χριστός, ποιμένας ἐαυτὸν ἀνόμασεν ἀληθῶς· κατὰ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς διαγγελίαις παρεβόλῳ τῇ ἐκείνῃ περὶ τῶν. ὅς ἀφ' ἑαυτῶν ἐκνήκοντα ἐνεία περὶ βατὰ, ἀσκήνην περὶ ἀνημένα, ἀλλὰ σωζόμενα (τὰς ἑβραϊκὰς λέγων δύναμεις) ἐπὶ γῆς τε ὡφθηκαί, τοῖς ἀνθρώποις μετὰ σαρκὸς συναναστραφεῖς (καὶ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου, καὶ θεοτόκου περὶ ἐλεάβετο) τὸ πᾶν ἡμῶν περὶ βατὰ, τὸν ἀνθρώπου δηλα-

Myrsili Lesbii historiae: si modo talia non prorsus interciderunt. Sed et Turcica historia Scriptores: qualis est Chalcondyles Laonicus. De his, satis. Tu vero, charissime, Christo propitio utens, vale: multumque huius ope fructum profer. Scriptum Tybingae, die 4. Martij, anno Domini 1574.

T. Martinus Crusius.

HIEREMIAS, MISERICORDIA DEI.
Archiepiscopus Constantinopoleos,
novae Romae, & oecumenicus
Patriarcha.

Superiore anno Epistolas nobis gratas, charitate et eruditione plenas, accepimus: una tuam, doctissime Iacobe Andreae, apud Tybingenses Verbi Dei Doctores: alteram vero, Martini Crusii: nuncque eodem modo ab utroque duabus Epistolis acceptis, satis gaudisumus, et tunc. et nunc sicut decebat: utpote literis lectus virorum doctorum, et Quaestiones afferentium sacras: quorum utriusque magnitudinem animi et sententiarum, nec non benevolentiam, et affectum amicis ac reverentiam, quam ergo nostram mediocritate ostenditis, libenter accepimus, et accipimus: Deumque pro salute vestra precati sumus. Verum praeterito anno, multis magnisque occupationibus, quibus quotidie tenemur impediti (Nam in hisce locis, quod maiore cura sacratissimam Christi Ecclesiam gubernamus: eo liberius veram doctrinam praedicamus) Responsum vobis non misimus. Postquam vero ab eo tempore, ardenter id cupitis, et expectatis: iam etiam nos, Deo iuvante, ad annotationes et summas, quas misistis duarum concionum vestrarum, respondemus. Ac primum, de dicto Evangelico, quod est: Ego sum ille Pastor bonus, et cetera. Deinde, quidnam sit Regnum caelorum.

Dicimus itaque, Mediatorem Dei hominibus, Iesum Christum, verè se Pastorem nominasse: sicut hoc parabola ostendit, quae in S. Evangelij est, de centum ovibus. Quippe, qui relictis nonaginta novem ovibus, quae non erraverant, sed saluae erant (caelestes dico potestates): in terra conspectus est: atque inter homines (carne indutus, quae à S. virgine Dei pera assumptus erat) versatus, ovem errantem, universum scilicet humanum genus, remocavit. Ipse igitur, qui

Approbatio literarum.

Excusatio tardioris Responsi.

1. De bono Pastore. Luc. 15. Christo.

δὴ, παγγενὴ ἀνεκαλέσατο. Αὐτὸς ὅς οὐ Θεάνθρωπος ἰησὺς, πρῶτος ποιμήν, εἶτε δεξιπώμην. Καὶ τῶτον ἡμεῖς, ἀληθὴ ποιμένα ὑπὸ γινώσκοντες, καὶ πρὸ βασιλῆος λογικὰ τυγχάνει ὁμολογούμεν, καὶ πιστεύομεν. Ἐπεὶ καὶ πάντες, οἱ τῆς λογικῆς πύλης πίμνης τῆς Χριστιανῶν ποιμαντικοί: ὅσοι ἐκείνους μαθηταὶ εἰσι, καὶ ἀφ' οὗτοι ἀληθεῖς: καὶ χερσομιμητῶς βιβντες, τῆς ἐκείνους ἐνταλμάτων ἐκπληρωτὰ εἰσι: ἐργα πλεονεκτησάμενοι, καὶ πίστεως ἀκραιφνέστεροι, καὶ τὰ χάρις καὶ μεθεξὶν ποιμένες καλοὶ λέγονται: ὡς οἱ ὀρθόδοξοι ἡμῶν πρῶτον πατριάρχαι, καὶ οἱ νυνὶ ὅλεις καὶ οἱ λοιποὶ, ὅσοι χερσομιμητοὶ εἰσι, δεξιπώμην. Οἱ δὲ δοκῶντες μὲν εἶναι ποιμένες, τῇ ἀληθείᾳ ὅμως ὑποαρχοντες, ὡς ἀντιπροφόμενοι τῇ αὐτοαληθείᾳ, χερσὶ τῷ Θεῷ: ἔτσι, μιθ' ὧτοι εἰσι, καὶ ποιμένες. Ἀλλ' ὑμᾶς κύριος ὁ Θεός, ὁ ἀληθὴς δεξιπώμην, ἀξιώσει: τῆς ὑγιᾶς ἡμῶν πίστεως ἀεὶ ἐχέσθαι καὶ μὴ χωλαίνειν, μὴ δὲ νεωτέρῳ ἢ ὁποτιάζειν, ἐν τοῖς Θεῶς λαλήσειν, ὑποπτεῖ τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὰ χρεῖς καὶ τῶν ἀγίων ἀποστόλων, καὶ μαθητῶν αὐτῶν, τῶν πτερῶν ἐπὶ τῶν στωδῶν, καὶ λοιπῶν θεοφόρων ἀγίων πατέρων, ἐπ' ἀρετῇ διδασκαλίας ψαλμῶν, καὶ θαύμασι: ἀλλὰ διὰ φηλὰς, ὅσα ἡ τῆς Χριστοῦ ἐκκλησία, ὑγρὰ φως καὶ ἀγρὰ φως παρέλαβεν: τῷ τε ἀληθεῖ ἀπολεσθέντι ποιμένι, καὶ τῆς φωνῆς αὐτῆς ἀκούειν, καὶ τὰς ἐν πολλῇς τῆς ἐκπληρωμῆς. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς πολλοσημῶρον, καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγα, περὶ τῆς καλῆς ποιμνίας.

Περὶ δὲ τῆς βασιλείας τῶν ἁγίων, πάντων δ' εἰπεῖν, τῆς Θεῆς, ὁποία τις αὐτῇ. Φαμεν. Βασιλεία τῆς Θεῆς, πολλὰ ὡς λέγεται, καὶ ἑρμηνεύεται, ὡς καὶ τοῖς Θεολόγοις. Βασιλεία τῆς Θεῆς ἐστίν, ἧς ὅσα ἡ πρὸς παρ' αὐτῶν κοσμοκράτορες τῶν βασιλέων: ἀλλὰ ἡ αἰώνιος ἐκείνη, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ τῷ ἀληθεῖ ἀκολουθήσαντες ποιμένες: καὶ οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιῶντες: καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ λάμψουσιν, ὡς ὁ ἡλίου ἐκείνωντες αὐτῶν ἀεὶ, καὶ ὁρώμενοι: καὶ ἀληκτοῦ τῶν ἀπ' αὐτῶν ἀφροσύνην καρπόμενοι. Βασιλεία τῆς Θεῆς ἐστίν, καὶ ἡ ἀπεντεύχου τῆς Θεῆς γνώσις ὀρθή: καὶ αἰώνιος ζωὴ, αὐτὸς ὁ κύριος ὁνομαζόμενος, λέγων. Αὐτῇ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ: ἵνα γινώσκωσιν σε, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν: καὶ οὐκ ἀπέσιλας, ἰησὺς Χριστός. Καὶ αὐτῇ, καὶ διόσῃ, ἡ βασιλεία τῆς Θεῆς: καὶ καθόλου καὶ πάντα καὶ καθὰ τὸ λόγον καὶ καθὰ πάντων τῶν κτισμάτων δεσποτείας: ἐπεὶ δὲ, ἐξ πανταχῶς ἔσαι, καὶ ἐπὶ πάντων ἐρχομένη: ἀλλ' εἰς μόνους πάντας, καὶ τῆς χάριτος αὐτῆς ἀξίους, καὶ τῆς θείας φωνῆς.

qui Deus & homo simul est, Iesus, primus Pastor est, seu Princeps Pastorum: huncq; nos verum Pastorem agnoscimus: & nos oves eius, ratione praditas, profiteamur, ac credimus. Deinde, omnes, qui rationali huic Christianorum gregi præsunt: quicunq; illius discipuli sunt, & veri successores: & in vita sua Christum imitantes, praecepta eius implent, operibus diuites bonis cum fide sincera: tales etiam, per gratiam & participationē, Pastores boni dici possunt: quales & antea fuerunt orthodoxi Patriarcha nostri, & qui nunc sunt, reliquiq; Christi imitatores, primarij Sacerdotes. Qui verò videntur quidem esse, sed re vera non sunt, Pastores: hi, vipere veritati ipsi, Christo scilicet Deo, repugnantes, Mercenarij sunt, & non Pastores. Vos verò Dominus Deus, verus Princeps Pastorum, dignetur sua gratia: ut sana fidei nostra semper adhaereatis, nec claudicetis, neque rebus novis studeatis: aut vacillantes recedatis ab his, qui diuinitus dicta sunt Salvatore nostro Iesu Christo, & S. Apostolis, Discipulisq; ipsis, & a septem S. Synodis, & reliquis diuinis sanctisq; Patribus, qui virtute ac miraculis illustres fuerunt: sed ut custodiatis omnia, quae Christi Ecclesia, in scripto, in non scripto, tradita accepit: verumq; Pastores sequamini, vocem eius audiat, mandata eius impleatis. Atq; hoc tantillum, & ex multis paucis, de bono pastore.

Nunc de regno caelorum, seu (quod, idem est) Dei, qualenam id sit, dicimus. Regnum Dei, multis modis dicitur & exponitur apud Theologos. Regnum Dei est, non qualia sunt Regum huius seculi Regna: sed illud aeternum

Regnum, quo fruuntur, qui verum illum sequuntur Pastorem, & recta faciunt: & in ipso Christo splendebunt, sicut Sol: intuentes ipsum semper, & intuitu eius fruientes: aeternamq; inde letitiam percipientes. Regnum II. dei, est dehinc statim quoq; recta dei cognitio: quam aeternam etiam vitam ipse dominus nominat, cum dicit: Haec est vita aeterna: ut cognoscant te solum verum Deum: & quem misisti, Iesum Christum. Rursus duplex est Regnum Dei. Vnum, vniuersale, quod ubique est, ratione dominatus in omnes creaturas. Alterum, quod non ubique est, neque ad omnes venit: sed ad solas fideles: & qui gratia eius, illuminatione q;

Cōcionato
ribus.

Et de Mer
cenarijs.

Opratio,

Acceptia
eius.

Ioan. 17.

III.

Φωτισμῶ. Οὐ γὰρ τρέπομεν οὐδὲ ἀποστρέφεται ἡ
 λυτὴ, ἀλλὰ φέρει τὴν φωτὶν φωτίζουσαν τὰ ὑπο-
 αὐτῆς φωτισμένους, κατὰ τὴν δὲ ἐκκλησίαν δυνά-
 μιν εὐδὸς ἐκαστὸν τὸ σωματικόν, ἕως ἀναλόγως,
 καὶ οἱ ἐν δικαιοσυνῇ, καὶ ὁρθῇ πίστει, μένοντες, αἰεὶ
 ἀγαπώμενοι τὸν Θεόν, τῶν νοητῶν ἡλίων, μέν-
 οντες ἐν τῇ φωτὶ αὐτῆς, ἐναρέτως ζῶντες. Ο-
 ταν γὰρ ὁππότε τῆς γῆς βαδίζοντες, ὡς ἐν ἑρῶν
 πολιτευόμεθα, μὴ ἐμπαθῶς ζῶντες. Ἐασπείαν
 ἔχομεν ἑρῶν. Διό, καὶ ὁ κύριος Φησὶν ὁ
 λόγος μου ἀκέραιος, καὶ πρὸς πάντας τοὺς πεμψαν-
 τί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρ-
 χεται. Οὐ γάρ. Αὐτὸν τεύθειν ἔχει, καὶ ἔχει ἔξω. Οἱ
 δὲ τυχόντες ὡς ἀπεσπόντες, καὶ μακρυνθέντες, καὶ
 ἀφ' ἐμετανοίας ἐπαπερχόμενοι, καὶ παρὰ γὰρ ὄν-
 τας αὐτοῖς. τὰ τῆ ἐκκλησίας τῶν χριστῶν δεκτικὰ
 φρονούντες, καὶ τῶν ἐμμένων, ἀλλὰ, καὶ πε-
 ρισμὸν τῶν ποιεῖν Φωτισμῶ, καὶ τῆς Ἐασπείας
 αὐτῆς τῶν Θεῶν, εἴτε τῶν ἑρῶν, ἀλλή.

Τὸ λοιπὸν ἔστιν, ὅτι ἡμεῖς αὐτὰς δεξιποιούμενοι
 χριστῶ, τῶν Θεῶν ἡμῶν, καὶ ὑμᾶς αὐτοὶ μὴ δένα
 ἄλλου θεμελίον τῆς πίστεως τηρεῖν, ὡς καὶ τὸ
 μένοντες ὅς ἐστιν ἀκρογωνία λίθος χριστός, ἡ αὐ-
 τοαλήθεια. μὴ δὲ ἐξέστης φωνῆς νεωτερίζοντων
 πινῶν ἀκέραια τῶν μὴ ἀφ' ἧς τῆς θύρας τῆς διαγ-
 γελίας εἰσερχομένων, καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἐ-
 πικροδομησάντων ἁγίων πατέρων, καὶ θείων
 διδασκάλων ἡμῶν. ἀλλ' αὐτὰς δεξιποιόμε-
 νος κύριος ἡμῶν ἀκέραιος. καὶ τῆς αὐτῆς ἀγίας ἐκ-
 κλησίας, ἡ τῶν ἰδίων αἵματι ἐξήρασε. καὶ ἡς
 πύλας ἀδὲ μὴ κατισχύσει, αὐτὸς ἀπεφίνα-
 το. Καὶ τέλος, γένοιτο καὶ αὐτῆς τῆς ἑρῶν
 βασιλείας τυχεῖν, καὶ ἀξιοθῆναι, ἐν χριστῶ
 ἰησοῦ, τῶν κυρίων ὑμῶν. ὡς ἡ δόξα, εἰς πάντας αἰ-
 ὶνας, ἀμήν. Εὐρωσθε. ὅσοι κωνσταντίνης πόλεως,
 ἐνέτει ζ' γ'.

Ἱερεμίας ἐλέω Θεῶν δεξιποιήσας
 κωνσταντίνης πόλεως νεᾶς ρώμης καὶ οἱ
 κομμενικὸς πατρι-
 ἀρχης.

divina, digni sunt. Quæ admodum enim sen-
 sibilis hic Sol, diverso modo illustrat uno co-
 deq. lumine ea, quæ ab ipso illustrantur: pro fa-
 cultate scilicet, quæ unumquodq. corpus, ipsius
 capax est. eodẽ modo illi, qui in iustitia & re-
 cta fide manēt, semper dilecti ab intelligibili
 Sole Deo, manent semper in lumine eius, se-
 cundũ virtutẽ viventes. Quando enim, dum
 in terra versamur, tanquã in cœlesti civitate
 vivimus, non autem afflictibus indulgemus:
 Regnum cœlorũ habemus. Quocirca & Do-
 minus ait: Qui verbum meũ audit: & cre-
 dit ei, qui misit me: is habet vitam æter-
 nam, & in iudicium non venit. Vides? Sta-
 tum hinc habet, non autem habebit. Qui ve-
 rò forẽ lapsi sunt, & longius recesserunt, sed
 pœnitẽdo redeunt: illuminantur rursus, dũ de-
 cretis Ecclesiæ Christi, mente insunt, & in
 eis perseverat. Sed de tali quoq. illuminatio-
 ne, Regnoq. Dei, seu cœlorum, dictum satis.

Reliquum est, ut precemur ipsum pastorũ
 principem, Christum Deum nostrum: ut vos
 istic quoq. nullũ aliud fundamentũ fidei ser-
 uetis, præter id, q. positum est: quod est angu-
 laris lapis, videlicet Christus, qui est ipsa ve-
 ritas: nec peregrinam vocem quorundã, res
 novas molientiũ, audiat: qui non per Evan-
 gelij ianuam ingrediuntur: et doctrinam illo-
 rum, qui superstruxerunt, s. patrum. & divi-
 norũ Doctorũ nostrorũ: sed ut ipsum Archi-
 poenẽntes Dominũ nostrũ, audiat: & ipsius
 Ecclesiã, quã suo proprio sanguine redemit:
 contra quam ne portas quidem Inferorũ pra-
 valueras, ipse pronuntiavit. Contingat tan-
 de vobis, ipsum cœleste Regnũ consequi, eoq.
 dignos haberi: per Christũ Iesum, Dominũ no-
 strum: cui gloria, in omnia secula, amen. Vale-
 te. Constantinopoli, Anno Mundi septies mil-
 lesimo, octogesimo tertio: qui est annus à
 Christonato 1574.

Hieremias, misericordiã Dei Archiepiscopus
 Constantinopoleos, novæ Romæ, & Oecumẽnicæ Patriarchæ.

SAN.

Ecclesia in
 terris.

Ioan. 5.

Pœnitẽtia.

Epilogica
 precatio.

Matth. 16.

5. ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ S A N C T I S S I M O ΕΤ VI

οικουμενικῷ πατριάρχῃ, κυρίως ἡμεῖς,
δεχόμενοι πάλιν Κωνσταντίνου πόλεως
νέας ῥώμης κύριον θεοφιλε-
στάτω.

χαίρειν ἐν χριστῷ.

Εδεδάμεθα τὴν τιμίαν ἑπιστολὴν τῆς ἀ-
γιότητος σου, θεοφιλεστάτε κύριε, ἐνισαμέ-
νου τῶν νῦν ἔτους: ἡτορᾶτο μείζονα τὴν χα-
ρὰν ἡνεγκεν ἡμῖν ὁ σωμὲν διακαεστέρα τὴν πό-
θον, πολὺν ἡδονὴν ἡμῖν παρέσχε δόκητον.
Ὁ χαλεπὸς ἐν ἐκείνῃ ψυχῇ: πρῶτον μὲν,
τῷ ἀληθινῷ ἡμῶν θεῷ, καὶ σωτῆρι χριστῷ:
ἐπὶ δὲ, τῇ τιμίᾳ σου ἀγιότητι: τῷ μὲν, ἕτοι-
μα πατρικῶς τὸ πρᾶγμα ὡκονομῆκοι: τῇ δὲ,
ἕτοιμα φιλοφρονέως πρὸς ἡμᾶς ἐσχηκῆς, καὶ
ἐχέσῃ. τῷ γὰρ ὄντι, ἐδάρμως μικρὸν τὸ ἐνε-
ργημα, ἐδὲ μικρὰ ἡ τιμή: τῷ, ἐν ἕτοιμῳ.
ψυχῷ καθάρῳ ἀξιώματι. ἔπειτα τὴν ἀγί-
οτητα σου, ἡμᾶς παμπόλυ αὐτῆς ὑποβεβη-
κότας, ἀπακρίσας ἀξιώσας. τίς δὲ δο-
κῆσας ἀφ᾽ ἑσέως, καὶ ἀσεβὲς μάλιστα, πε-
ρὶ τῆς ποιότητος τῆς καλῆς, καὶ περὶ τῆς βα-
σιλείας τῶν ἁγίων: πατρικῆς δὲ καὶ κηδε-
μονικῆς πάντων, ὡς ἡμῶν τῆς σωτηρίας: ὅ-
πως δὲ λαοὶ τῇ ὑμῶν πίστι, καὶ ταῖς σωτη-
ρίαις ἐπιταῖς, τίς ὑπὸ τῶν δεχόμενων
χριστῷ, ἀλλὰ τῶν θεοπνευστων ἐαυτῶν. Ἀπο-
κρίναντες ὡς ἀποκρίσεις, ἀλλὰ νεωτερίσας καὶ
χολαίσεως αἰετῶν ἐμμεναμεν: καὶ τὴν τεύξαι
τῆς ἐν τοῖς ἁγίοις βασιλείας τυχεύαμεν.
ἕτοιμα ἄρα σφῶς περὶ φιλοσέργας, ἡ ἀρε-
τῆς ἡσυχίας, τῶν πᾶν αὐτῶν, ἡμῖν ἐδὲν μάλιστα
σπεύδοντες ἐν τῇ. Οἱ μὲν γὰρ δεχόμενοι
ὁ ῥωμαῖος, νεωτερίσας ἡμῖν ἐγκαλεῖ δὲ ὅτι
πρὸς πενήτην ἐστὶν, ἀλλὰ ἀνδρὸς, θείας ἐλ-
λὰς, καὶ ἡλὸς τῆς ἀληθείας, ἀφ᾽ ἑρποντος,
μαρτυρῶν τῆς ἀληθείας, πρὸς βελτίαν διδασκάλου
πρὸς, οἱ περὶ τῶν ἐν ταῖς τόποις, καὶ ἀλλὰ χε-
ρὶ γερμανίας πολλοὶ, τῶν τῆς θείας γραφῆς
λίαν μαχημένων ἐκείνης δογματικῆς πρὸς
δοσὶν ἀπεχώρησαν. Οἱ δὲ θεοσεβέστεροι δε-
χόμενοι καὶ θεολογοὶ ἡμῶν, ἑπιστολῶν τῆς δε-
χόμενοι, καὶ ἐκ τῆς πρὸς δέξαι ἐφ᾽ ἡμᾶς περὶ ἐλ-
θέσης, πρὸς συγγραφεύμενοι: πρὸς πρὸς
ἐξέχοντες πρὸς ἀνδρῶν ἐστὶν, τῶν ἀσιδίμων ἐν αὐ-
τῇ, πρὸς, καὶ ῥωμῶν τῶν πρὸς, τόπος. Αὐ-
γῆς, τῶν οὐκ ἐλκῶν πρὸς, πρὸς ἑστῶν
γόντι, ἑπιστολῶν, τῆς ἐαυτῶν ὁρῶν
ἐξέας λόγον, πρὸς ἑστῶν: ἡτῶς ἑπιστολῆς, καὶ
ἀνυγούσας ἀπολογία ἀλλὰ τοῦ ἐπὶ
κλήθη

Oecumenico Patriarchæ, Domino
Hieremiæ, Archiepiscopo Con-
stantinopoleos nouæ Romæ,
Domino pio.

Salutem per Christum.

Accepimus honorabilem Epistolam
sanctitatis tuæ, pie Domine, initio nunc cur-
rentis anni: quæ tantò maius attulit nobis
gaudium: quanto ardentius fuerat desiderium
nostrum, quo ipsam longo tam tempore ex-
expectauerimus. Gratiarum itaque ex animo
agimus: primum quidem, vero nostro Deo,
& conservatori Christo: deinde, etiam hono-
rande tuæ sanctitati: illi quidem, ut paternè
res disponenti: huic vero, ut bene erga nos
affectu. Re enim vera, nequaquam parvum bene-
ficium est, nec parvus honor: Sanctitatem
tuam, in tam alto dignitatis gradu consti-
tutam, nos longè inferiores, Responso digna-
tam esse. At quali Responso? Maxime sa-
pienti & pio, de pastore bono, & Regno cæ-
lorum: paternitatem, & cura de salute no-
stra pleno: ut nempe in fide sana, & salutari-
bus primarij pastoris Christi præceptis, per
Ministros sancto Spiritu afflatos datis, si-
ne inuocatione & claudicatione perseuerem-
us: & proinde ad cæleste Regnum perue-
niamus. Adeo sapienter & amanter San-
ctitas tuæ.

Scito igitur ea, nobis nihil magis in stu-
dio esse his. Pontifex quidem Romanus no-
mitatis studium nobis obijci: præterea, quòd
ante quinquaginta annos, a viro quodam,
diuinitus egregie illuminato, & emulatio-
ne veritatis incenso, Martino Luthero,
meliora edocti nostrates homines, & alio-
rum Germaniæ locorum multi, à dogmati-
bus & traditionibus eius, quæ nimium sa-
cris literis repugnabant, recesserunt. Pie-
tatis vero studiosissimi principes, Theologi
nostri, compendium quoddam antiquæ, atq[ue]
ex ipso paradiso ad nos dermatæ, fidei, con-
scripserunt: idq[ue] quadragesimo quarto ab-
hinc anno, celeberrimæ inter Imperatores
memoriæ, Carolo, eius nomine quinto, qui
tunc Augustus Vindelicorum, comitia a-
gebat, exhibentes: suæ rectæ de Religio-
ne sententiæ rationem reddiderunt: qui libel-
lus eâ ob causam Augustinæ confessio apella-

Gratiarum
actio pro
rescriptio-
ne.
Nō sumus
ignorantes
etiam Papa
nos huius
rei accusat

Augustinæ
confessio-
nis origo.

14

ΤΩ ΤΩΤ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΚΩΝ
 ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚῃ ΠΑΤΡΙΑΡΧῃ
 ΡΗΤΟΡΙ, ΚΥΡΕΙΩ ΛΟΓΙΟΤΑΤΩ.
 ΕΝ ΧΡΙΣΤῳ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Μὴ θαύμαζε, τίμιε κύριε: εἰ ἐγὼ, ἐνίαυτις
 ἤδη τῷ παναγιωτάτῳ ὑμῶν πατριάρχῃ ὁπί-
 σεις, καὶ σὲ νυνὶ σκύλλειν θαρρῶ. Εἰ γὰρ καὶ
 ἀγνωστος ὑπάρχω σοι: τὰ χ' αὖ σὺ ἀλόγως
 αὐτὸ ποιεῖν τῷ δοκοῖν: εἴτε πρὸς ἐμὲ, εἴτε πρὸς
 τὸ αἰδέσθαι σὲ πρὸς ὁποῖον, ὁποῖον βλέπω. Ὡς
 μὲν γὰρ πρὸς ἐμὲ: αὐτὴ πολλῶν αὖ χρημάτων
 ἐλοίμην: εἰ πινὲς τῶ αὐτῷ ἐλληνικῷ γένει, ἀν-
 δρες καλοὶ καγαθοὶ, δι' ὁπισθοῦς γνώρι-
 μοὶ γέγονέν μοι. Ἐπειδὴ γὰρ ἐγὼ, καὶ περ Γερ-
 μανὸς τὸ γένος, ὡς ἡ ἀλεμανὸς, τὴν παλαι-
 ᾶν ὑμῶν γλῶσσαν, ἐκ διδασκαλῶν ἐμψύ-
 χων τε καὶ ἀψύχων, μετρίως ἐμαθόν: θαυμα-
 σὸς μετ' ἐπὶ φωνῆς αὐτῆς, καὶ τῶ αὐτῷ ἐκ φύσεως
 ἐχούσῳ, ἔρωσ' ἔχει: ἄλλως τε, καὶ ὅτι αἰεὶ πολλὰς
 ἤδη ἐνιαυτῶν, ἐν ταῦθα πολλοῖς αὐτῷ ἐν σά-
 ζειν νέοις ἐργαζόμενοι. Ὡς ὅτι πρὸς τὸ τίμιόν σε
 πρὸς ὁποῖον: χάρις σὺν ὀλίγῳ τῇ χρηστότητί
 σε ὁφείλω γινώσκω: διότι τῷ παναγιωτά-
 τῳ κυρεῖ πατριάρχῃ, τὸ εἰδὼν ὅτι με χρη-
 μάτων ὁπίσθενται: πολὺ τῶν τῷ πανα-
 γιότητι αὐτοῦ, καὶ ἐαυτοῦ, χρηστοτάτη ὅση,
 ὑπὸ τῆς φρονιμωτάτης σε δμηνείας ὡφελή-
 θεις συνήκα. Κατηξιώθημεν γὰρ οἱ ἐν ταῦθα, ὅς
 τε κύριε. Καὶ κελεύει, καὶ ἐγὼ, ὑπὸ τῇ
 ἀγίᾳ τῇ αὐτῇ, κοινῆς ἀποκρίσεως πρὸς ἡ-
 νῆς, σε μεγαλῶς ὡφελήσασθαι. Τὸ πῶν δ'
 χάρις ὅν μοι, δι' ὁπισθοῦς γὰρ, ἄλλως σὺν ἔ-
 χων, ἐν δ' ἐξ ἁδῶν πρὸς τὴν ἀγαθότητά σε ἐ-
 βλήθην. Ὁ δὲ μόνος σωτήρ, καὶ κύριε, ἡ-
 μῶν ἰησοῦς, ἐργαζόμενος τοῖς πλὴν ὁπίσθενται
 πάντων. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ χρηστὸς σὺ ἀνὴρ, καὶ φι-
 λῶς, ὡς τυγχάνεις, ὁπίσθενται κύριε, καὶ ἡ
 πλὴν πλὴν χάρις: εἰ μὴ λίαν φορτικοὶ σοι δοκῶ-
 μεν. Αὐτὸς τε πρὸς ἡμῶν ἀξιοῖς με ἀπεπισ-
 τῆς, τῆς σε χεῖρος: καὶ τῇ παναγιωτάτῃ κυρεῖ,
 καὶ τῇ ἀρμοῦσιν ἐξ ἐμῶν αἰδῶς δεηθείης: αὐτὸ
 χεῖρας π, καὶ βραχίον, γράφει μοι χεῖρας:
 τε πάντων ἐν τῇ φιλάτῃ με ἔλαδ' ἐβιβλίο-
 θήκη ὁσησάντων. Τέλος γὰρ, ὁ νοικῶς δεχόμενος,
 ὁ πέμπων, βιβλίδιον: ὅτε πρὸς μὲν εἰς ὅσον
 χεῖρας, σημεῖον δ' ἔν τ' με πρὸς τὰ ἡμέτερα
 ὁπῶς. Ἐρρωσθ' ἐν χριστῷ, αἰδέσθαι κύριε καὶ
 με, ταῦτα ὅπως ἀγαθὴ ψυχῇ γράψαντι καὶ
 πέμψαντι, συγγνώμην ἐχειώσας καὶ μὴ ὑπὲρ
 τῶν σοι, εἰ πᾶσι δωαυμῇ, ἐπιμεινὲς ἐχόντες, ὅς
 πρὸς τὴν βίβλιν, τῇ καὶ μὴν ἰανουαρίου τοῦ γα-
 μηλιῶν. ἔσ' ὅτι ὁ χριστὸς γεννησῶς ὁ φῶς.
 Μαρτίνος κρῆστος ἐν τῇ βίβλιν τῇ λατινικῇ τε
 καὶ ἐλληνικῇ παιδείας οἶσθ' ὅτι προεσώσας.

SANCTISSIMI CONSTANTINOPO-
 leos oecumenici Patriarchæ Rhetori,
 viro doctissimo.

S. in Christo.

Ne mirare, reuerende vir: me, post aliquot
 iam ad sanctissimum vestrum Patriarcham
 literas datas, nunc etiā tibi addere molestiā
 confidenter. Etiā si enim ignotus tibi sum: for-
 tē non sine ratione facere alicui videbor: siue
 ad me, siue ad reuerendam tuam personam, is
 respiciat. Nam quantū ad me attinet: magnæ
 pecunie ego anteferrem: aliquos Græciani
 istic generis, viros honestos & bonos literarū
 scriptione mihi notos fieri. Posteaquā enim e-
 go, quanquā ortu Germanus, veterem vestrā
 linguam, a præceptoribus viuīs et mutis, me-
 diocriter didici, mirabilis me tū linguæ ipsi-
 us, tum corū, qui ipsam naturā habent, amor
 tenet: præsertim cum in eo multos iam hic an-
 nos, pro officio meo occupatus sim, ut iuuen-
 tuti illam instillem. Quantum verò ad perso-
 nam tuam reuerendam: me non paruum boni-
 tati tuæ gratiā debere agnosco: quod sanctissi-
 mo D. Patriarchæ, qualibuscumq. literis meis
 redditus: multū apud S. eius, quæ & per se be-
 nignissima est, prudētiā & humanitatem
 tuam mihi cōmodasse intelligo. Dignata quip-
 pe est nos, qui hic sumus, D. Cancellarium &
 me, S. eius, benigno cōmunibus literis Respon-
 so: ad quod non parum tu profuisti. Animum
 ergo gratum, Epistolā saltem, cum aliter non
 possim, erga bonitatem tuā declarare volui. So-
 lus verò cōseruator Dominusq. noster Iesus,
 factō remuneret istam equitatem tuā. Quādo
 autē tu ita bonus vir, & hospitalis, es: addas,
 quaeso, etiam hoc beneficij nisi nimis agrestes
 in petēdo tibi videmur. Et ipse in humaniter
 mihi rescribere digneris, tua manu: & a san-
 ctissimo D. Patriarchæ, cum decēti reuerētia
 nomine meo petas: ut & sua manu aliquid,
 quantumvis breue, mihi scorsim scriptū, mit-
 tat: quod in mea charissima Græcorū librorū
 Bibliotheca reponā. Beneuolē deniq. accipias
 libellum, quem mitto: munusculum quidē vi-
 su exiguum, at signum tamē meū erga res ve-
 stras studiū. Vale ope Christi, reuerēde Domi-
 ne: mihiq. hac ita bono animo scripta mittē-
 ti, veniam da: qui etiam ipse tibi, si qua in re
 possim, inferuire paratus sum. Tybingæ, 21. Ia-
 nuar. anno à natali Christi 1575.

Martinus Crusius, Tybingæ, Græcæ & la-
 tine institutionis, qualiscumq.

præses.

N SAN

ΤΩ ΤΩΤ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΩΝ-
 σταντίνῳ πάτριῳ πατριάρχῃ πρωτονο-
 τάρῃ, κυρίῳ λογιώτατῳ.

Εὐχριστῶ χαίρειν.

Χαλεπὸν μὲν ἴσως, τὸ ἀγνῶντέ με πρὸς-
 Φωνῆν σοι, κύριε λογιώτατε· ἄλλως τε, καὶ μή-
 τε τὸ ὄνομά σε, μήτε τὸν τρόπον ἔπρὸς Φωνῆν,
 εἰδὸτα· πολυητίον δ' ὁμῶς. Βιάζεται γὰρ με ἡ
 φιλέλλην μου σπασθῆ· βιάζε(ε) ἡ χρηστότης σε·
 πῆ μὲν ἡ δὴ φανερά μοι γενεμένη· πῆ δ' ἐπὶ
 ἐλπιζομένη. Εἰ μὲν γὰρ μὴ Διὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐλ-
 ληνικά σπασθ' ἀζοίμι· δέ κ' εἰς αὐτοὶ τοσῶτον πρὸς
 εὐγενέας τόλμης· ὥς τ' ἀπαγνώστατον πατρι-
 ἀρχῳ ὑμῶν, τὸν ἐν ἑταῖς ὑψηλῷ βαθμῷ ἀξί-
 ωματος ὄντα, Διὰ γραμμάτων ἐνοχλῆσαι·
 ἄλλα (θεῷ χάρις) ὁσῶδ' ὦθ' ἡ τρεῖς γὰρ· γενο-
 μένης πρὸς τ' ἀγνοήσεως αὐτῶν· ἀποκρίσεως,
 οἷας ὄντας αὐτῆς. Σε δ', παῖν χρηστὸν καὶ σπασθ' αὐ-
 τοὺς τὸ πρᾶγμα γυνεῖ· μαρτυρήσῃ αὐτῶν ἐλ-
 πετὶ καὶ ἀληθεύει, ὁ καλὸς ἡμῶν Γερλάχιος.
 χαίρειν ἔν σοι ἔχω μάλα δικαίως· ὡς καὶ μόνον
 καλὰ τ' ἀπαρτῶντα χρέονον· ὡς καὶ ἀποτρεῖς
 πρὸς τὰ σπασθ' ἀζοίμι μοι χρησίμος ἔσθ', πα-
 ραχομένη. Ταύτη δ' ἡ τῆ ἐλπίδι πεποιθὴς ἐ-
 γώ, δύο ταῦτα νῦν ἡδ' ὡς αὐτῶν γινώσκω. Εὐ-
 μὲν, τίνες ἐπὶ πόλεις ἐλληνικὰς, ἀπόρθητοι καὶ ὁρ-
 θαί μὲν εἰσι, ἐπίσημοι ἔσθαι (οἷα, θεσσαλονί-
 κη, ἀθῆναι, χαλκηδόν, νίκαια, ἄλλα) καὶ τίσι
 ὀνόμασι, πάλαι καὶ τὸ σήμερον, ὀνομάζον· καὶ ἐν
 τίσι αὐτῶν, μητροπολίται, δεχόμενοι ἱερεῖς, ἐκ
 τῶν ἱερέων, ἐπὶ καὶ νῦν ἐκκλησίας χρεῖς· δ' οἰ-
 κισιν· ὡς μάλα ἐμὲ χαίροντος αὐτῶν, τῶν δ' ἐκ-
 δρόμων ἔσθ' αὐτῶν. Ἐπεὶ γὰρ, εἰ ἄρα, τεχνῇ, πρὸς τῆς
 σημερον καὶ ἐμὲ δ' ἐκ τεχνῆς Φωνῆς, καὶ λεξι-
 κόμ τι, συγγέγραπται· ἡ καὶ ἡ καμὴ Διὰ βιβλῆν τῶν
 σωτῆρος ἡμῶν, εἰς τὴν δ' ἐκ τῶν διαλεχθῶν μετὰ
 βλήθη· καὶ πόθεν αὐτῶν τῶν τυχῶν διωκθῆναι.
 Βυλοίμεν γὰρ αὐτῶν καὶ τῆς καὶ νεργηθείσης ταύ-
 τῆς (ἡς ἡ δὴ μικραὶ πρὸς γεῦσιν ἔχω) μέχρι
 τῶν γινώσκων (μόνον ἔσθ' αὐτῶν καὶ ἐν αὐτῇ ἐκδο-
 θῆναι) τῇ παλαιᾷ καὶ γνησίᾳ ἐλληνικῇ γλώσσῃ
 σιναπτικῶς καλὸν, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰναι· πρὸς δ' ἐκ-
 χαίειν εἰδὸτα πρὸς τὸ πρὸς πόδας, πάντῃ σχε-
 δὸν ἀμαθῶς ἔχω. Διὸ, πρὸς τῇ λατινικῇ Φω-
 νῇ, πρὸς πλεονάζον ἐκ τῶν, παλαιῶν, καὶ τῶν
 κελετικῶν, ἐκείνης ἀπορρώγας ἔσθ' αὐτῶν, σιναπ-
 ναι ἐμελετήσα. Οὐ μὲν γὰρ σοι, κύριε, δι' ἐκεί-
 νων ἐπαχθῆς αὐτῶν εἶναι θέλωμι· τῶν δ' ὑμῶν Γερ-
 λαχίῳ συμβεβληῖς πινος, ἡ καὶ μετ' ἐκείνης βοηθεί-
 ας, εἰς τὸ τῶν ἐκείνων με ποιῆναι, ὑπὸ τῶν

SANCTISSIMO CONSTANTINOPO-
 litani Patriarche Protonotario, viro
 eruditissimo.
 In Christo S.

Difficile quidem forsitan est, me ignotum
 scribere tibi, vir doctrina cultissime: cum pro-
 pter alia, tum quod neq. nomen tuum, neq. ra-
 tionem te appellandi, scio: at audendum ta-
 men est. Cogit enim me studium erga Gracos:
 cogit bonitas tua: quæ partim iam mihi nota
 facta est, partim etiâ deinceps speratur. Nisi
 enim cupiditate rerum Græcicarum arderet:
 putas ne, mihi tantum audacia suppetiturum
 fuisse: ut sanctissimo Patriarchæ vestro, in tā
 alto dignitatis gradu locato, scribendo mole-
 stiam exhiberem? Verum beneficio Dei, res
 bene cecidit: dato à S. eius benivolentissimo Re-
 sponso. Te verò multum operæ studijq. ad eam
 rem contulisse: testis optimus & verissimus,
 bonus noster Gerlachius fuerit. Iustissime igitur
 tibi gratiā habeo: ut qui non tantum præ-
 terito tempore sis bene meritis: sed bonam etiâ
 spem futuri tui in rebus, quæ mihi cordi sunt,
 studij prabueris. Hac itaq. spe fretus ego, duo
 hæc libet nunc cognoscere. Vnum, quænam ci-
 uitates Græcæ de insignioribus, adhuc nō va-
 statae, sed erectæ, stent (ut est Thessalonica, A-
 thenæ, Chalcedon, Nicaa, & alia) & quibus
 nominibus, olim & hodie, appellenur: & in
 quibusnam illarum, Metropolitæ, ArchiEpi-
 scopi, Episcopi, etiamnū Ecclesiis Christi præ-
 sint: quia prosper in illis cursus, mihi periucū-
 dus auditu esset. Alterum nūmne hodiernæ et
 vulgaris linguæ Græcæ, præcepta & ars extet:
 num ite aliquod eius Lexicon, conscriptum sit:
 aut etiam Saluatoris nostri novum Testamen-
 tum, in eam linguam cōuersum inueniatur:
 deniq. unde hæc adipisci possem. Cuperem e-
 nim huius nouæ quoq. linguæ (in qua breue
 quid iam degustavi) aliquantiam notitiā (li-
 bros duntaxat eo lingua genere editos intelli-
 gendi causa) cum vetere & germana lingua
 Græca coniungere: cum mihi non videatur de-
 cere: cum, qui prisca aliquatenus intelligat:
 eorum, quæ ante pedes sunt, ferè prorsus igna-
 rum & rudè esse. Idcirco, ut præter Latinā lin-
 guam, Italicam quoq. & Gallicam, quæ ex Lai-
 ne defluerunt, intelligentiā aliquā habere,
 ante annos coplures operâ dedi. Haud equi-
 dē tibi, mi Domine, ipsi illis reb. molestus esse
 velim: sed Gerlachio nostro, consiliū aliquod,
 aut mediocri auxilium, ad me illarum com-
 potem

Causæ hu-
 ius scriptio-
 nis.

1. Mea
 φιλέλλη-
 νία.

2. Tua
 ἀγνοία.

Ex te duo
 scire cupio

1. Vrbes
 Græcæ,

2. De hodi-
 dierna lin-
 gua Græcā

χρηστότης σε μεταδίδωκε. Ταῦτα μὲν ἔν, ἐν
τῷ παρόντι γράφειν ἐδόξε· ἀ μετ' ὀφεικίας
ὡς ἀκαλῶς, τίμιε κύριε, αὐτὰς ἀνδρῶν θεοσεβῶν
καὶ φιλόξενον ὄντα, δεχέσθαι. Σφόδρα ὅμως χαρῆς
σὺν ἐάν με ἀποκρίσεως ἀξιώσης· εἰ δὲ μὴ
δὲν ἄλλο, ἀλλὰ ὅτι ἑλληνικῶς γε, πολλῶν ἀπαρ-
τῶν παρ' ἐμοὶ ἀκροατηρίᾳ ἡμῶν καὶ ὠφελείας ἐ-
νεκα, τέλος ὅτι, τὸ πεμφθὲν ὑπ' ἐμῆ βιβλαρί-
διον ὀνομάζεις δέχοιο· καὶ σὺς με προσηθείας ἀ-
ξίους, ἐρώσῃ, ἐν χριστῷ ἰησῷ· ἐν ᾧ μόνῳ ἐνθάνῃ
μεθὰ σωτηρίας, ἀμὲν. Δὲν τυβίγγης, τῆς κα-
μηνὸς ἰανναρίου· ἐτεῖ τῆς ἐναρέκας οἰκονομίας
αὐτοῦ. μαρτίνος ὁ κρησίου.

ΤΩ ΣΟΦΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-
τάτῳ διδασκάλῳ τῆς τυβίγγης ἀκαδη-
μίας, κυρίῳ μαρτίνῳ τῷ κρησίῳ· τῶν θ'
ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν μαθημάτων
ἀξίῳ προστάτῃ, ἐν χριστῷ φι-
λῶν φιλάτῳ, δοθέντι.

Εν χριστῷ χαίρειν.

Τῷ πλήρῃ σοφίας καὶ ἀγάπης εὐκλεινῶς κα-
μιοῦμεν. ὅτι ὁπισθὸν σε, ἡ δὲ ἡμεῶν· τὸ
μεν, συνειδὲς καὶ τελευμακῶς σε, ἡμεῶν μεγαλό-
νοιαν· τὸ δὲ, καὶ ἡμεῶν πολλὴν καλοκαγαθίαν, καὶ
συνεπῶς με συγγενῆ, καὶ ὀνομάζεις διέθεσιν· ὅτι
με ἐδόξε ἐν ἀρκῶς (πολλὰ γὰρ μετὰ ἐξ ἑμῶν
ἔρεα τὴ σκίοει), βαλασσά τε ἡχέας, καὶ ὁ
μνηρὸν καὶ ἡγάπησας, καὶ φιλικῶν γε αἰμαμάτων
ἡξίωσας· ἐς φίλιαν με πόρρωθεν προκαλέμε-
νος, τὸ ὅτι καὶ καθολικῇ φωνῇ λέγῃσι προσηθείας
ταῦς ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἐλοιο αὐτῶν· εἰ πάντες
τῶν δὲ ἑλληνικῶν γένους, γνώριμοι δὲ ὁπισθὸν
γένοιντο σοὶ καὶ γεγενησάντων τὸ γένος, τῷ
ἑλληνικῷ γλῶσσῳ καὶ παιδείᾳ, μὴ ὅτι γε με
μαθηκότα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἡδὲ ἡμεῶν, ἐργον ἔχειν,
ὅσα ἐρῶ ἐν ἐξέσει πῶς αὐτῶν ἀπαρτῶν τῶν νε-
ων (ὡς αὐτῶς μετριοφρονῶν περὶ σωτῆρος γε-
φείας) ἀλλὰ κρησίου ἐν ἐγχείρῃ καθαδὲ ἡμεῶν τῶ
σὺς ἡμῶν τῆς γε αἰμαμάτων, λίαν τῶν ἀντὶ ἀντικ-
ζόντων ἐδόξε) τὸ παρὲκ ἡμῶν με, μικρὰ δὲ ἐν
τῷ χεῖρε κροτήσας, ὑπ' ἡδονῆς σκιρτῶν. Τῷ
ταί, σὲ τε καὶ τὸν περὶ σὲ μακαρίζω. Σε μεμνῶς
τὸν κολοφῶνα τῆς ἀρετῆς φθάσαντα· καὶ διέ-
τε, ἀξίως τῆς ἐν τυβίγγῃ ἑλληνικῆς τε καὶ λα-
τινικῆς παιδείας περὶ ἐμῶν. ὅτι ὅτι περὶ
σε, ὅτι νεὲς τυχεύωντας Δημοσθένους, καὶ νεὲς κικέ-
ρωνος. Ἀλλὰ ταῦτα μεν, ἀνὰ τὴν ἰσότητα.

Οὐκ ἀγνοῶν δὲ σε τῷ λογιότητι βέ-
λοισι· ὡς ὁ παναγιώτατος ἡμῶν πατριάρχης,
ἰλαρῶς προσήκατο τῷ προσώπῳ, ὡς παπῶν
φαινον δύο ὁπισθὸν, σὺν τῷ βιβλαρίῳ, ὁ
πολλὰ ἀξίῳ ἐστίν. Ἀντιπῆλαι δὲ παρτῶς ἐ-
πικρι-

potē faciendum, ab humilitate tua prestari. Rescribas.
Hæc sunt, quæ mihi in præsentia scribere pla-
cuit: quæ bona mente, obsecro, præstantissime
Domine, ut vir pius & hospitalis, accipias.
Valde autem gratificaberis, si me Responso di-
gnaberis: si non propter aliud, at propter Græ-
cum multorum apud me studiosorum adolescen-
tium auditorium: cui ea res honori et incitamento
erit. Postremo, quæ mitto libellum, benevolè ac-
cipe: & me tuo favore dignare. Vale in Chri-
sto Iesu: cui soli immoremur Salvatori, amē.
Tybingæ 21. Ianuar. anno diuina in carne hu-
mana dispensationis 1575.

Martinus Crusius.

DOCTO VIRO, IN ACADEMIA TY-
bingensi Præceptori, Martino Crusio: Græ-
corum & Latinorum Studiorum Pro-
fessoris amico in Christo, cha-
rissimo.

S. in Domino.

Epistolā tuā, eruditionis & charitatis sin-
cera plena, mihi reddita, sanè quā delectatus
sum: quod partim admirarer ingenium tuum: par-
tim bonitatem, & erga me beneuolentiā, egre-
giā. Nā, quāuis me nunquā videris (inter sumi
Benigna ad
Epist. mea
Responso.
Iliad. 1.)
n. multi syluosi montes, resonantes &
Maris vnda, ut Homerus loquitur) tamen
& diligis, & amicis literis me ad amicitia ē
loquūdo prouocas. Quod verò generali vo-
ce peramanter dicis: te magna pecunie ante-
laturum: si qui Græcanici hīc generis, per E-
pistolā tibi noti fierent: quodq; cum Germa-
nus natione sis, Græcam linguam & di-
sciplinās nō modo didicisti: sed etiam mul-
tos iam annos studiosè, non dicā in illas Stu-
diosis istis adolescentibus (quo uerbo modeste
de te loqueris) sed canaliculis potius insuns
dis (sicut ex Atticismo literarum tuarū appa-
ret) hoc propemodū fecit, ut manibus cōplossis
letitia exultare. Itaq; teq; tuosq; beatos præ-
dico. Te quidem, quod virtutem affecutus est
ideōq; dignus viriusq; lingua & institutionis
præses Tybingæ es. Tuos verò, quod nonum
quendam habent Demosthenem, & Cicero-
nem. Sed hæc hæcenus.

Nolo autem latere tuam humanitatem: Patriarcha
sanctissimum nostrum Patriarcham hilari
nostra acce-
pit.
accepisse uultu, quas duas misisti Epistolas
cum libello qui magnificandus est Respon-
sum is omnia dabit magnifico D. Iacobo, ve-
ro Theologia Doctore & Præceptore, Acade-

N 2 mag

πικροισιν, πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἰακωβόν,
 τὸν ὄντως τῆς θεολογίας διδασκάλον, καὶ πρὸς
 πόστον, καὶ τῆς πύριμν ἀκαδημίας καγκε-
 λάρου (ὃν καὶ αὐτὸς ἀσπάζομαι, ὡς ἐκός) καὶ
 πρὸς τὴν σὴν τιμωμένην ἐξ ἑσθίου. Εἰ γὰρ ἡ
 ἔτι ἀκνήστει, ἔτι μὲν ὀκνήσω ποτὶ ἐξυπηρετή-
 σθαι ἀμφοῖν, καὶ τὴν δυνάμειν ἔχω, χαρίζεσθαι
 καὶ δεήσει με, ὅσα ἀρᾶμενον, ἐν ταύτῃ τῇ
 γηρασέναι ἡλικίᾳ, συμμαχίᾳ τῇ ἀλη-
 θείᾳ, καὶ ὑμῖν, τὸν δῆμιον λόγον, ὃν μοι ἀ-
 πείσεις, θαυμασίως μετενεχθέντα, ἐδέξα-
 μην. Καὶ ἀναγνὼς, ἔχῃ τὴν οὐκ ἐκείνην σὺ πλὴν
 τοῦ λόγου ἐν ἐκείνῃ τῇ γλώσσῃ ἰκανότησι.
 ἢ ὁ λόγος αὐτὸς, πλὴν τῆς θανέσης ἐγκωμια-
 ζει ἀρετῶν, καὶ ὑπεροχῶν. ἵνα δὲ σαφηνίσω
 σοι, δι' ἧν αἰτίαν περὶ τῆς καὶ δὲ με, ὅσα
 ἀρᾶμενον, συμμαχίᾳ τῇ ὑμῖν, καὶ τῇ ἀληθείᾳ.
 ἴδι, ὡς πολλοὶ τὸ δὲ φράζων, ἡτοί τ' ὑποπ-
 σιμῶν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ πρεσβυτέρᾳ ῥώμης,
 οἱ σφᾶς αὐτῶν παπίσας καλῶσι: μαθόντες,
 αὐτόθεν ἀπεβῆναι τὸ ῥηθὲν ὑμεδαπὸν Βι-
 βλιόριον, τὸ περὶ ἐκείνῃ τῇ θρησκείᾳ ὑμῶν. Φεῖ,
 ὅπως ἐφύλαξαν, ἐν ἀντιμέτωπῇ ὑμῖν, Εἰ γὰρ ἡ
 τῆς αὐτῆς, δι' ἧς ἔχουσιν καὶ περὶ τῆς, καὶ
 κακοτομίας ἀπέπεσε: καθ' ὅν, ὑμῖν μερὲν πολ-
 λὰς συμφωνίαν: ἐκείνοις δὲ, καὶ ἄλλαν, ἀφ'
 φερόμεθα. Εἰς δὲ δέομαι ἡ βοήθειαν, τὴν ἐν χρεῇ
 μας: ἀφ' ἧς μεσότητος ἔτε μεγαλοπρεπὲς
 καγκελλάριον, καὶ τὸ σὴς λογιότητος, πρὸς τὸ
 πλεονεκτήσας χεῖρας τῶν ἀντιμέτωπων. Καὶ ἔτι
 τὸ Δημοδοσίον, δι' ἧς χρημάτων: καὶ αὐτῶν τῶν
 τῶν, ἔτι ἐπὶ γενέσθαι τῶν δέοντων. Καὶ ταῦτα,
 ἀφ' ὧν πολλὰς ἡμῶν χρεῖας, καὶ τέλη, κατ'
 ἔτος δότον ὑμῖν τοῖς ἐν ταῦτα κρατῶσι. Τὸ
 περὶ ὑμῶν πρὸς τὸ ἀδικαίετον δὲ ῥηθὲν ὑμῖν,
 καὶ τὸ μὴ τετυπωμένων βιβλίων ἐλθινῶν,
 καὶ ἄλλων ἐκ τῶν ἐκείνων ἱστορίων. καὶ ἡ ἀντιμέ-
 τωπῶν, καὶ δότον ἔλθιναι τὰ ἀντίθετα φε-
 ρόμενα ὅφελος. Καὶ κατὰ τῶν νεανῶν γλώσ-
 σαν, ἐῖδ' ὡς περὶ τῆς τι γὰρ πλὴν ἐλθινῶν καὶ πα-
 λαίᾳ, ὡς γράφεις, βοηθήσομεν. Εὐκλεῖαν ἐρ-
 ῶσα, φίλων ἀρετῆς ἐσφώπετε. Δότον κωνσταν-
 τίνης πόλεως, μηνὸς νοεμβρίου, ἡτοί αὐθιγῆς ἡμέρας,
 καὶ ἔτι δότον τῶν ἐν ἀρχῇ οἰκονομίας αὐτοῦ.
 κατὰ ταῦτα τὸ σὴς λογιότητος ἰωάννης ὁ ζυγο-
 μαλᾶς, ἐρῶ τῶν πατριαρχικῶν.

6. ΤΩ ΣΟΦΩΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΩΣ ΠΡΟΙ-
 εσμένῳ τῇ ἐλθινῇ δὲ λατινῇ δὲ παλαιᾷ
 ἐν τῇ τῆς γκρίας ἀκαδημίας κυρίῳ μαρτίνῳ
 καὶ τῶν κρησίων, ἐν κυρίῳ φιλιππῶ.

καὶ τὸ σὴς ἀγχινοίας γράμματα δὲ ἀρμενοῖς ἐλλωγίμῳ.

καὶ τῶν σφῶν τῶν κυρίῳ μαρτίνῳ κρησίων γερμανῶν, κατ' ἀμφοτέρω γλώσσῃ διδασκαλῆς φώσθην
 τυβίγγην

miq. vestra Cancellario (quē & ego salue-
 re iubeo reuerenter) & tua humanitati, licet
 tardius. Ego verò, nec cessavi hactenus, nec
 cessabo unquam inferuire vestrum utrique, Promissio
 Rhetoris.
 & pro viribus gratificari: etiamsi necesse fue-
 rit me arma capere hac mea etate in defensio-
 ne veritatis vestrig. Funebre orationē, mihi
 à te missam, eleganter cōscriptā, accepi. Qua
 lecta, non predicavi minus tuam utriusque
 lingua scientiā: quā oratio ipsa, virtutes
 & praestantiā celebrat illius defuncti. ut au-
 tem tibi causam indicē, cur antea dixerim:
 Etiam si necesse fuerit, me arma capere pro
 defensione vestri, & veritatis: scias, mul-
 tos ē Fratribus, seu monachis, qui hic degunt:
 hoc est, q. Ecclesie ueteris Romae subiecti sumi,
 & se Papiſtas nominant: cum rescuissent,
 istinc missum esse libellum, continentē capi-
 ta Religionis vestrae: mirifice infremuisse con-
 tra vos. Ego autē eis restui, obiciēs: vos dis-
 sentire ab ipsis propter ipsorum in Religione
 abusus, & nouas opiniones absurdas: de qui-
 bus nos in multis vobiscum sentimus: ab illis
 verò valde dissentimus. De hoc satis.

Indigentes autem nos subsidio pecuniario,
 tale aliquod petimus: magnifico D. cancella-
 rio, & tua humanitate, intercedentibus: à
 munifica manu eorum, qui potentia ista va-
 lent. Nam, ut Demosthenes ait, opus est pecu-
 nijs: nec absq. his quicquam confici potest.
 Petimus autem propter magnas necessitates
 nostras, & tributa: quae quotannis pendimus
 his, qui apud nos dominantur. Tunc arden-
 tiore studio inquiremus vobis libros Graecos,
 nondū expressos, cum alios tum Historicos.
 Eos aut describemus, & exempla mittemus
 aut ipsa Archetypa dabimus, ut in publicum
 excudantur usum. Sed et in comparanda no-
 titia hodierna vulgarisq. linguae Graecae, ne-
 dum in vetere Graeca, ut scribis, auxilio eri-
 mus. Vale in Domino, amicorū optime & do-
 tissime. Constantinopoli, die XV. Nouembris
 anno Salutis CIO IJ LXXV.

Tuae humanitatis totus, Ioannes Zygo-
 malas Rhetor Patriarchicus.

DOCTO VIRO, FIDELI GRAECAE
 literaturae in Academia Tybingensi
 Professori, Martino Crusio, in Do-
 mino charissimo.

Cū literas tuas accepi: doctissime Martine
 Crusi Germane, utriusq. linguae Doctor, stu-
 diosissime Graecae et Latinae eruditōis pceptor

Promissio
 Rhetoris.

q. q. q.
 Freri trati.

Petio sub-
 sidij.

Gratiae p-
 missio.

Epistolae
 meae acci-
 pit.

clarif-

τυβίγγη Δία πρύσιε ποῖς αὐτόθι νέοις φιλέ-
λῃσι, καὶ τὰ ἑλλήνων καὶ λατίνων μετῴσι, καὶ δι-
δασκομένοις σοι: ἐβαύμασθ' οὐδ' ὅσον τ' τῆς
Φρασεως χαρὰ κ' ἤρα: παρὰ αἰὼρ ὄντα, καὶ ἀπὶ
κισμὸς γέμοι: ὅπου ὑπερηγάδημι πλὴν προσ-
φιλῆσθαι πρὸς με Διόθεσι: ὅτι ἀγνώτῃ με
ὄντα, καὶ πόρρω παρὰ ῥητοκόμῳ, ἐκαλέσων: καὶ
πλὴν ἐμὴν φιλίαν ἠσπάσω. πόλεις τε ἀπορθη-
ται, εἰ εἰσέπ' ἴσαν, καὶ λεξιπλοὴ νέας κεινῆς ἀ-
πλῆς φωνῆς θρακῶν ἡμῶν, ἐρωτᾷς: καὶ ἀπὸ κρι-
σιμῶν ἐνεκα ἀξίως, ὡς ἀνὴρ σοφός. ἐργου-
ντο καὶ παρὰ αἰῶνα, καὶ τ' μικρῶν καὶ ἀφρονείν:
ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα ζῆλῳ, καὶ ὅση μερὰ διεδρόνουν:
εἰ καὶ πλὴν γινώσκον ἐχέει ὑπερβαλόντων. δι' αὐτῶν
τῶν μοι πολλῶν καὶ μεγάλων, ἐξ ὧν ἐπεισὶ τὴν
σὴν θαυμάζειν ἀρετὴν: ἐν τῷ μάλιστα σε
θαυμάζω, ὅτι κακῶν πραγμάτων ἐρεῖς, ὡς ἐ-
δίδας, ἄλλος, ὡς καὶ τοῖς παλαῖσι ἀθηναίων σο-
φοῖς, ἐφ' ἀμιλλῶν ἀν' ἐπ' οἰμίσιν: καὶ πάσης τῆς
ἀρετῆς οἰκιστοῦ, εἰς ἐδ' ἐν ἑτέρῳ δύνει
ῥᾶντα: ἢ λέγειν τὴν σοφίαν, καὶ ἀκρίβειαν καὶ νότον.
Εὐθύντοι καὶ ὁ αἰδεσιμώτατος κύριος Γερλα-
χίος, ἐν τυγχάνω μοι καὶ πολλὰς σε καθομο-
λογῶν εἶσαι πρὸς χάριτας: τοῖς δὲ τὴν τέ μοι σὲ
ὑπογράφων λόγοις: οἷός ἐστι πλὴν ἀρετῶν ἔργοις
καὶ πλὴν σοφίαν: ἀνέπεισέ με, διαφημίζεις σε,
καὶ θαυμάσιον τοῖς ἐν ταῦθα λόγοις ἀνακηρύτ-
τει: εἰ καὶ τ' ἡμετέρων καὶ δέη. μενεγε καὶ πολλοῖς
μεν ἄλλοις πρὸς αὐτὴν διηγουμένην: πρὸς τὴν σοφίαν
σε γράμματα εἰδείας, καὶ ἡκιστα καὶ πρὸς τὴν
ἐμὴν δεσποτίαν, τὴν ἀγνωστον πατέραρχῶν
κωνσταντινῶν πόλεως (ἐξ ὑπέρβ' αὐτῶν, τὴν θρα-
κίαν ἀποκρίσιν, καὶ πεμφθῆσαν, χαρὶν τῇ
κεφαλαίῳ, τὴν πεμφθῆσαν ὑμῶν) τὴν σὴν
καλοκαγαθίαν καὶ σοφίαν δι' ἐθελήσας: ἐν αὐ-
τῇ ἐχωρῶ ψυχῇ πρὸς σὰς ἀρετὰς: εἰς θεοῖς (εἰ
πέν) ἐδωρήσαντο. Αγαθὸς καὶ πρὸς ἀγαθὰ παρέ-
χουσι: ἐπαινώσιν αὐτὰς, ὑπὲρ τὸν δημοσθέν-
ου χρυσοῦν τε φανόν: ὃν ἀρετῆς ἐνεκα, ἐξ ἀνοί-
ας, ἀνέθηκαν ἀθηναῖοι. ἀλλὰ πρὸς μεν τῶν ἁ-
λῶν, καὶ τὸν Ἰπποκράτη, τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ἐγκωμίων:
μικρῶν τε λόγων, πρὸς μεγάλα ἐκφράζων, καὶ
πλὴν σὺν ἀρετῇ ἐφ' ἀπλῶν.

Μὴ ἀγνοεῖται ὅτι καὶ φιλία (καὶ αὐτὸς ἀ-
σπαζόμενος, θεμελίον καταστήσει: ὁ δὲ πρὸς
αἰὼν ὅσον ἐξ ἀλάφειον) ὅτι, ὅ ἡρώτησας μεν
πρὸς τὸν Ἰπποκράτη ἀπορθητῶν, καὶ ἐπὶ διαμε-
νοσάν, πόλεων: θρακῶν ἐκθεσι τῶν μητροπο-
λιτῶν (χαρίζομενος σοι) ἀλλὰ τὴν πρὸς μεν
κῶν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τῶν μακαρίων τῶν πατρῶ-
ν ἀρχὴ ἀλεξάνδρου, ἐντυχόντος ἐν ταῦθα πρὸς
ρισυντῶν λόγων κυρίῳ Γερλαχίῳ δέδωκα, πρὸς φάσιν: δηλαδὴ ἐν αὐτῇ καὶ πρὸς τὸν Ἰπποκρά-
τη πρὸς ὅλεον: θρακῶν ἀσιν ἡμετέροις πλὴν ἐκθεσι σχεδίασθ' ὅσον, ὡς ἐτύχε. Πενία καὶ συνεισ-
μῶν

clarissime: non tam genus dicendi, Attica ele-
gantia plenum, sum miratus: quam tuum a-
mantem mei animum admiratus: quod me,
quamvis ignotum, longeque absentem, appella-
sti: me amq. amicitia appetuisti. Quod ite de
vibibus Græcis queris, num adhuc extant: et
de Lexico vulgaris lingua Græca: quodq. de
his rebus responsū à me petis, ut uir diligens.
Officiū. n. huius est, ne parua quidē cōtēneret:
sed & in his inuestigandis operā ponere: quā-
vis antea cognitione p̄stet. In qualicet multa
habeā, & magna, quæ in te admirer uirtutis
ergo: in hoc magis te admiror, quod rerū etiā
hodiernarū notitiā appetis, ut haud sciā, an
nemo alius. Ergo cū ueterū Atheniensium sapi-
entib. te conferre nō dubito: q. quo conuenit
modo, cōtēpus cōsumas nō in alia re: q. ut alia
quid doctū promas: & audias, quod ante nō
audieris. Hinc factum est, ut venerabilis
D. Gerlachius, multa de tuis laudibus cōme-
morans, uirtutem & doctrinā tuam ita mi-
hi descripserit: ut ego te apud nostros Doctos
prædicauerim: quanquā nostrarum cōmen-
datione non eges. Sed tamen, cū alijs mul-
tis de te narraui: tuasque doctas literas mō-
strauī: tum non minimē Domino meo, S. Cō-
stātinopoleos Patriarchæ (cui in Responsione
ad capita Religionis, quæ misisti, scribenda
& mittenda in seruis) probitatem eruditi-
onemq. tuam explicauī, quas animo meo im-
pressas habeo, a Deo tibi datas: sicut bonis da-
re bona solet: eosq. nobiliore corona ornare:
quam illa Demosthenis fuit: quam uirtutis
beniuolentiæ, gratia donarunt Athenien-
ses. Sed de his satis: cū Epistole non conue-
niant tales laudationes: quæ breui sermone
exponi non possunt.

Sciat igitur amicitia tua (quæ etiam ego
amplector: & quidem eo fundamento, quod
nulla temporis diuturnitate abaleatur) pri-
mū de claris urbibus, quod petis, adhuc ex-
stantibus: me scripsisse de Metropolitibus (ut
tibi gratificarer) & alijs quibusdam pecu-
liariter, quæ ex beatissimo Alexandria Pa-
triarcha, cū superiore anno hic fuisset, au-
diuerim: eaq. Domino Gerlachio, tibi mit-
tenda, dedisse: in quibus etiam res insignio-
rum urbium continentur: quam exposi-
tionem perfecī vicinque. In paupertate e-
nim

Patriarchæ
comœdauit

L. Declari
Græciæ
urbibus.

μεν, κωλύσῃ ἐν πολλοῖς τὰ καλὰ· ἡ δ' αὖ
 ἔδεν πέφυκε, κατὰ τὸ καμικόν, ζωρὲς ἐξωλέ-
 σερον· ἡ τις ἐμποδὼν γίνεταί, καὶ τῷ συγγρά-
 φῃ, ὡς δ' εἰ, παρενοχλεῖ· τίς τε βροδυτὴ τὸ
 ὑποκρίσεωρ κατεργάσατο· καταγινόμενων,
 ἡμῶν ἀκόντων, αἰαγική, καὶ βία τὸ δεσποίνης,
 πρὸς τὰς τῆς ζωῆς ἀφορμάς· πρὸς δὲ τὴν ἐν οὖ
 νέρω μάλιστα ὁρώντων. ὅθεν ἔδερ θαυμάσιον· εἰ
 καὶ τὰ παρόντα ἡμῶν γράμματα, ὅσῃς τ' αἰμα-
 θίας ἀπὸ τῆς Μόνης ἢ ἡ τὰ πάντα νικῶσα Φιλία,
 καὶ ἐκφυλάσσει, εἰπέω, ἡ ἀγκασεν ἀγάπη καὶ πό-
 θος Διαικάει, γράψαι πρὸς ὑμᾶς· ὅτ' ἡ δὲ
 ἀθηναίως τῆς σοφίας, τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀκαδημεί-
 ας, ὡς ἀκέρων, ποδῶν ἰδ' αὖτως Διὰ δ' ἐξαμείνας
 τίς παλαιὰ ποτε τῶν ἐλλήνων δ' ἀμεινίαν.

Αἰ γὰρ ἀθηναίως, ὡς πολλὰ κίς ἰδ' οὐρ (Ναυπλοῖ-
 ος γὰρ εἰμι, Πελοποννήσιος, ἡ ἀλησιόου ἀθη-
 ναίων κείται) αὐτὰς τε δ' ἡλθορ, ἀκέρβως Φιλο-
 πραγμονήσας πάντα· τὸν τε ἀρεῖον πύρον,
 τὰς ποτὶ ἀκαδημίας, τὰς Ἀριστοτέλους, τὸ πᾶν
 θεωροῖκόδομον, νικῶσαν πᾶσας οἰκοδομίας·
 γλυπτικῶς οὐκ ὅς Διὰ πᾶσης τῆς οἰκοδομῆς ἐ-
 χουσαν τὰς ἰσορροπίας ἐλλήνων· καὶ αὐτὰς, τὰς θείας,
 καὶ μὴ τ' ἀλλων, ἐπ' αὐτῷ τ' μεγάλης πύλης, ἵπ-
 πους δύο Φρυασιόμους ἀνδρομέαν εἰς σάρ-
 κα, τὸ δοκεῖν ἐμψύχους· οὗς, λέγει, ὅτι ἐλα-
 ξάσκει πρὸς τὴν τέλῃ· καὶ εἰν ἰδ' αὖ δύνανται
 καὶ λίθων, τίς δ' ἐστὶν· θεάσασθαι τε καὶ ἄλλα
 θαύματος ἄξια. Οὐ λέγω τ' βροντῶν, τὸν καταν-
 πικρὸν βοτάνην πᾶσαν (εἰπεῖν ἰατρείας ἀπά-
 σης πρόσχρον ἐμπεριέχοντα· ὃν, καὶ πορὶ ἀδώνι-
 δος ὀνομάζω· ἡ ἀέρων ὀπνοίαν, ἡ ὑδάτων πό-
 τιμον, ἡ ἀγαθῶν ἀλλων, ἐξ ὧν συμβαίνει, ὅτ' οὐ
 νῦν ἀθηναίως, ἡ δὲ βαρβαρωθέντας, φύσει
 μνημοναίους καὶ δ' ὀφθαλμοῦς εἶναι· μέλεσι Διὰ Φό-
 ροις θέλγειν, ὡς σιρηνῶν μέλη, τὰς ἀκρόντας.
 Οὗς εἶγε ὁρῶντες (ὡς θήρας καὶ λίθους ἐλέγετο
 θέλγειν) ἡ μεθυμναῖος τέρπανδρος, ἡ μαρσύας
 (ὡς ἀντήρισι ἀπὸ πολλῶν) ἡ καὶ φύσις τῶν τε-
 χνῶν νικῶντας ἐξεπλάγησαν, καὶ τὰς αὐλὰς ἐρρί-
 ψαν αὐτὰς, καὶ καλὰ μὲν σὺν ἐτέρῃ. Ἀλλὰ τί τ'
 ἀθηναίων μνησθεῖς, μακρολογῶ· δέρμα λει-
 φθείσας ἔπαλαι ποτε ζῶν· αἱ ἀληθεῖς ἀθη-
 ναί, αὐτῶν νῦν εἰσιν, ὡς ἀκρόντες. ὡς καὶ ὁ ἐλικῶν,
 τὸ τῆς βοιωτίας ὄρος, ὃ αὐτῶν κορυφῆς ἀχρὶ.
 Εἰσελθὼν ἢ πᾶν νῦν ἐκείνα πραγματικῶς
 καὶ αἰδομένης, πᾶν ἐκείναι δ' ὀλεμα· τὸ πᾶν ἀσπίας
 δ' ἀφ' ὧν γὰρ ἀσπίς· καὶ τὰς μέσας ἐν περὶ
 ζήτησας, ἡ πηγασίαν κρήνην, ἡ τ' ἀδονίαν
 τῆς δ' ὀρεῖς ἔδερ, ἐγὼ μὲν ὁ μάλιστα ἐγώ· ὡς
 ταῦτα μὲν ἦν, ὅτι ἦσαν τόποι καὶ Διὰ τῆς βαλ-
 οῦν nihil reperi; cognoui simplex homo, hac illis temporibus fuisse: cum loca & domicilia

nim vivimus: quæ in multis virtuti obstat:
 qua nullum animal, ut Comicus ait, execra-
 bilius est: quæ & scriptiois officit perfectio-
 ni: & moram responsionibus attulit: cum ne-
 cessitate & vi, quam ventris dominium im-
 ponit, in victu parâdo distineamur: studiâq;
 liberalia vix in somnis videamus. Vnde ni-
 hil mirum: si etiam hæc literæ, nescio quâ, ru-
 ditatem redoleant. Sola certe amicitia, quæ
 omnia vincit, & propè excecatur, cogit ardenti
 amore desiderioq;, scribere ad vos: qui iâ A-
 thenienses esis sapientia, studio, Academijs:
 de quibus cum audiam, eas videre desidero:
 ut quæ veteribus Græcis, in hereditate felici-
 tatis successerint.

Athenæ enim (quas sæpe vidi. Nauplæa. n. De vrbe
 Athenarū. Peloponnesi, mihi patria est: quæ propè ab A-
 thenarū urbe abest) sic se habet. Eas ego per-
 transiui: studiosè perquirens omnia: illum A-
 reopagum, veteres illas Academias, Aristote-
 lis Lyceæ ipsam Pætheum: quod est edificium,
 alijs omnibus excellentius: in quo extrâ cir-
 cumquaq; historiæ Græcorum sculptæ sunt, et
 quidē diuina. Inter alia, supra magnam por-
 tam, duos equos, tanquā frementes in carnē
 humanā, viventib; similes, est cernere: quos
 Praxiteles fecisse dicitur: ita ut etiā lapides
 pertransire virtus, & ingenium humanum,
 videatur. Sunt & alia ibi visu digna. Non
 dico de colle, qui ex opposito est: in quo omnis
 generis, medicinis servientes, herbæ nascuntur:
 quæ ego hortum Adonidis nomino: non de cle-
 mētia aeris, aut aquis dulcib; aut bonis alijs.
 Vnde sit, ut Athenienses, qui nunc in barba-
 ricam degenerarunt, tamē adhuc memoria ua-
 leant: & vocis bonitate præsent: ita ut varie-
 tate cantionum oblectent auditores, tanquā
 quædā Sirenes. Quos si Orpheus (qui bestias
 & saxa fertur demulxisse) aut Meibymneus
 Terpander, aut Marsyas (qui cū Apolline cer-
 tare ausus fuit) audivisset, præstantia natura
 superâtes artē: obstupuisset, tibias abiectisset,
 calamos confregissent. Sed quid multa de A-
 thenis dico? Superest hodie tantum pellis: ani-
 mal ipsum olim perijt, Vera Athenæ istæ nūc
 sunt, ut audimus: quæadmodū & Helicō, Bæo-
 tiæ mons: quem ascendere ego ad verticem usq;
 Ingressus verò salus illos præta, & loca her-
 bida, ipse meo corpore: gustatq; Parnasi
 lauro: et Musis in Pieria requisitus, aut Cabal-
 lino fonte, aut alia re olim decantata: ut hos

De vrbe
 Athenarū.

De monti
 Helicō.

Ἡ ἐρώτησιν τὴν ἐκλαμπρότατον, καὶ τὰ πάν-
τα καλὸν καὶ σοφώτατον κύριον, κύριόν μου
κάρλου ρίμ, τὴν ἥδη πρεσβύσαντα. Ἡ τὸν τῆ-
τα ντοτόρον ἐκαστὸν ἀρνόλδου μάνλιου γαν
δαίον. Ἡ κύριον μιχαήλου πινὰ φρονεβίκιον·
ἡ ἄλλος τ' ἐλθόντων ἐνταῦθα, καὶ ὁμιλησάντων
ἡμῖν· δόντας διάπειραν, ἐλαβόντας, ἡμῶν.
Οὓς δ' ἡ, ὡς κύριος σεβασμιωτάτης· ἀσπάζο-
μαι. Οἷς δ' ἡ πολλὰ βιβλία περὶ ἐξέτασιν, καὶ
κέρματα παιδαγωγῶν· καὶ τῶν ἄλλοι χρεῖσθες, ὁ
ἡγήσαν. Εἰ δ' ἡ καὶ ὁ μακάριος Γαλιέλμος, ἐν-
ταῦθα λοιμῶν τελευτήσας, ὡν ντοτόρος, ἔπει-
Φανες ἄτα πρεσβυτέρως πλε κύριος Ἀγγερίης· ἐ-
κείνος ἐκείνος ἐμαρτύρησεν αὐτῇ. αὐτῇ γὰρ ἡ
τ' σφῶν, τ' θέων· Φιλέλλημ, ἀρετ' ἀπασῶν τα-
μιέων· ὃν χάριτες ἐσεψαν, θεός ὃ πρεσβυτέρως·
ἐ τὸ μνημα, πέραν γαλάτης κέμενον, δακρύ-
ων περὶ ἐνὸν λογίσις γίνε'. Εἰς, ὡς οἱ μνη, καὶ
τῆ δ' ὁτέρως ἀπὸ κελσιν.

Εἰ ὃ τωμάζεις, πῶς μετ' ἐνταῦτ' ἡδη αἰτε-
πὶ ἐλλομεν· πρῶτον μεν σύγγνωθι· ὅτι, ὡς ἐ-
περ, ἄλλοις περὶ ἐχομεν, ἐξ ὧν τὸ ζῶν περιζῶ
μεθα. Εἴπα, καὶ εἰς δυοκαίδεκα πεμῶν τὴν ἡδη
μακρήγορον, μνημιαῖαν ἐλαβες ἀπὸ κελσιν, νό-
μιζε, αὐτῇ γελῶν, ὡς σπασθῶν, κερβίη (Φι-
λίς, τῇ τὰ παῖς ἰολμῶση ἐνικῶση, ὡς εἴη)·
ἡ καὶ ἔτιως ὁρεβήμεν λακωνίζοντες, οἱ αὐτῇ
χρυσῶν χαλκῆται· αὐτῇ ἡ ἐκατομβοῖων ἐνεά-
βοια (ὡς ὁ σὸς ἔφη ποιητής) περὶ ποντες. Εἰ ἔμ
ἡ ἀξυώσις σὺ ποιῇσαι· πινὰ τ' δ' ὡαμένων περ-
θέλυμον ἐκ πλάι τῶν πενίαν ἡμῶν· ἡμῖς ἐτοι-
μοι, τὸ ἀποτῆδε περὶ θυμῶν, ἐργαίς ἐγρηγόρης
καὶ περὶ ἐχόντες, ὁθέως ταχέως φανήμεν.

Γινώσκε ὃ κατὰ ἀκέρβειαν, ὡν ἐνεκα ἡ ζῶ-
σαι τε· ὅτι ὁ ἀγνώστους πατριάρχης, ἐκτοτε σπῆ-
δάξει ἐμελετῶ, ὅτι ἀδείας τύχη (ἔχει γὰρ
πράγματ' ἀπλά) τὶ βιβλαρίου ὑμῶν, τὸ
περὶ φθῶν· τὸ τὰ κεφάλαια περὶ ἐχορ τῆς πῆ-
σεως, καὶ ἄς λέγετε καταχρήσεις. Ὅτε ὃ ἡ ἐξ
λέξο· μετὰ κελσὶν, τ' ἐμὸν κύριον παῖρα,
καὶ πινὰ σοφὸν χῆρ, ὅντα παρ' ἡμῖν· καὶ πινὰς
ἐγκρίτες τῆς σιωδὸς ἐφάπαξ, καὶ συμβαλὸν
ὁμοιός τὸ δόξαντα αὐτῶν· ἀπὸ κελσιν ἐν ἐκά-
τω κεφαλαιῶ συνεχεῖς ἀφ' ἐμῶν· καὶ σὺν
θεῷ, πῆρας ἐρχῶν ἡ πᾶσα πρᾶγματ' αἰ· τῶν
συμφωνόντων, καὶ μὴ σφηνισθέντων, ὡς δ' εἰ.
ἡ δ' ἡ ἐλδ' ὅσται ποτὶ, ἐν χερσὶ σὺ, τῆ Φιλτά-
της· καὶ τῆ ἐνδ' ὅσται κύριος ἰακώβ, τῆ περὶ
Φανες πρᾶποσίτης, διδασκάλος, τῆ καὶ χρη-
σιμωπῆτα καγκηλαρῆς. Οὐ καὶ ἀσπάζομαι,
καὶ περὶ σφῶν, ὡς ἡδιστα δ' εἴς, εἰ βῆ-
λει, καὶ τὰ παρὸντα γράμματα.

Aut illustrissimum, optimum, & sapientissi-
mum, Carolum Rhimum, D. meum cole-
dū, legatione antea functum. Aut Doctore
eius medicum, Arnoldum Manlium Ganda-
num. Aut D. Michaelē Stronobiciū: aut
alios, qui huc venerūt, & nobis familiariter
usi fuerunt: qui in experientiam nostrā, &
nos in illorum, uenerūt. Quos ego omnes, ut
Dominos meos colendisimos, saluere opto:
quibus item multos libros comparavi, & mo-
netas antiquas: & quæcūq; alia, ad usus suos
petierūt. Quod si adhuc uiuere beatys ille
Gulielmus, qui hic peste obiit, medic. Doctor
illustrissimi D. Augerij: ille verò, ille, de
nobis testaretur. vir enim fuit pius, diuinus,
Græci nominis studiosus, omni virtute cul-
tissimus, à Gratijs conoratus, Deo acceptus:
qui cum ex hac vita euocauit: cuius monus
mentis, trans sinum apud Galatam situm, la-
crymas Doctis ciet. Habes, opinor, etiam ad
alteram quæstionem responsum.

Iam, si miraris, cur post anni decem spatium
respondeamus: primum, ueniam da: quia, ut
posui, in uictus cōparatione occupati sumus.
Deinde, prolixitate huius Epistolæ si in XII. Excusatio
tardioris
Respon-
sis.
partes diuiseris: te singulis mensibus accepis-
se responsum sige. Si tamen iocus (pro amici-
tia natura, quæ omnia, ut dixi, audet & co-
git) pro re seria accipiat: et sic reperiea-
mur breues, et Laconici: qui pro aureis area,
pro preciosis vilia (ut est apud tuū Poetam)
mittamus. Si ergo efficere queas: ut aliquis
istic opulentus, radicitus euellat paupertatē
nostram: studia nostra tōbis deinceps citra
moram celeriter erunt parata & prompta.

Certiorē autē te facio deco, quod rogatis:
sanctissimum Patriarchā, a quo illo tempore
meditari & parare, quādo otium nanciscitur
(multis enim negotijs occupatur) responsum ad
libellū uestrum: continētē capita religionis, et
abusus, de quib. dicitis. Interdū, quando uo-
luit, me ad se vocauit, & patrē meū Doctum
iū christū quendā nobiscū degentē & quosdā ē
Synodo delectos. Re itaq; disceptata, prout ei
uisum fuit. Responsum ad unūquodq; caput
conscripserūt a me: Deiq; auxilio ad finē per-
ductū totū opus: ijs, in quib. cōsentimus, aut
dissentimus, probe declaratis. Quod ueniet
aliquādo, in tuas amicissimi manus et claris-
sime D. Iacobi, illustris Præpositi et Doctoris,
Cancellarij digniss. Eum & saluo ego, & ap-
pello quā suauissimē: cui monstra, si uideatur,
etiam hæc literas. Respon-
ad Augu-
stini. Scito

μαρτύρεται· καὶ ἔστιν, ὅτι τῶν γεγραμμένων
ἰδίαν.

Περὶ θεοῦ μοι λοιπὸν, καὶ αὐτὸς σὲ χράμα
μαθεῖ. Αἰεὶ ὀλίγα, ἀλλὰ πολλὰ διανοίαν ἔχον-
σι· λακωνικῶς τεχνουργημένα, ὡς ἐν τῷ σο-
φίᾳ βρέττα, καὶ τῷ ἀρμονίᾳ Βεσέλελ· ὡς
καὶ ὁ Φορμύλῃ τῶν παρόντων λόγων ποιήσαντα.
Εἰς τῆς θεοδότητος ἑσθλας αἰτίας χράσοι-
μι· δι' ἧν μέλει τῶν παρόντων ἡ ἀπὸ κρείσσης
ἐγένετο· καὶ πάλιν μετ' ὠρμημύς πρὸς θεοῦ
τῆς οὐραίας μήκος ἐκπληρώσωμαι. Οὐδὲν σὺν
γνωρίᾳ φιλεῖντας φίλοι· ἐργοῖς ἐνδεκνύων
καὶ ἐκπληρῶν τῇ τῆς ἀγάπης καλῶ. Καὶ πάλιν
ἐρῶσω.

Ἀπὸ Κωνσταντίνης πόλεως, αὐθιγῶν
ἡμερῶν· ὅπου τῆς κτίσεως τῶν πάντων. Εἰς αὐ-
τοχρῶς χράσομαι, καὶ τιμῶμαι· ὡς αὐ-
θιγῶν καὶ ταῦτα τῶν ἀμαθῶν ὄντων ἡμῶν·
καὶ ὅτι ἀπαγγέλλοντες ἡσυχίαν καὶ κατεπείγοντες,
οἱ χράματα ποιούμενοι, τὰ παρόντα· καὶ τὴν
συγγνωμοιοῦμαι.

Περὶ περὶ καὶ τῶ ἀγιοτάτῳ πατριάρχῃ
οἰκιοχάρως Ἰππυπόλῃ καὶ ἀπόκλεισι, ὡς ἀξι-
ώσαι τε τῶν γεγραμμένων καὶ ἐσφραγισμένην,
ὡς ἡ συνήθεια ἔχει αὐτὴ ἀληθεύει.

κατὰ πάντα ὑμέτερον· Φίλῳ, Θεοδοσίῳ
ζυγομαλάσι πρωτοπόροις τῆς μεγά-
λης ἐκκλησίας Κωνσταντίνης πόλεως.

ἰα. Τοῖς τῶν Ἑλλήνων μετὰ σὺν καὶ διδασκαλῆ-
νοῖς μαθηματικῶν, νεοῖς Θεοδοσίῳ καὶ Ὁγ-
νέσι· ἐγγχεῖσθαι.

Ἀπὸ Κωνσταντίνης πόλεως, εἰς τὴν τυ-
βιγγίαν ἀκαδημίαν.
Εὐχάρις.

τῆς σοφίας, καὶ ἰππυπόλῃ, καὶ ἀληθείας, ψυ-
χῆ· ὅπερ φῶς, ὁφθαλμῶν. Νῦν μὲν ἐκκίνο, ὅψιν
δ' ἐτόδε, λαμπρύνον καὶ τελειῶν. Ἀλλὰ, τὴν μὲν
ἡ πρὸς μαθηματικῶν λόγους μελετητικῶν
δ' ἡ χορηγία· τὸ δ' ἐπὶ τῆς ἡλίου ἀφθόνως
ἀπανταχῶς γῆς ἰππυπόλῃ. Καὶ ἡ τ' ὄντως ὄντων
ἰππυπόλῃ, τὴν νοῦν θεοῦ, ὁρῶν τὴν καθαρώς, καὶ
συνιέντα τὰ σὺν πολλὰς λαμβάνοντα, ποιῶν. τὸ δ'
τὴν σώματι ἰθύνει· καὶ σὺν ἐσθλῇ, τυφλῶν ὄντων
πρὸς εἶν. Καὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἰππυπόλῃς,
φῶς τὸ ἀληθεύοντων πλημμυρῶν καὶ ἀνατάλ-
λειν δ' ἐκείνῳ τῶν ἀνθρώπων, σὺν τῷ ἐκ ψυχῆς καὶ
ἐγνοίας γίνεσθαι. τῶν ἐνεκα, τὸν ποιῶν ἄν-
θρωπον, τὴν ἰππυπόλῃ δὲ δηλαδὴ, οἱ
τὴν καθαράν οἰκισάντες ἑλλάδα ποτε.
φῶς πρὸς ὁρῶσθαι· ἀπὸ τὸ καθα-
ρόν καὶ ἀκέραιον φῶς τῆς ψυχῆς
μεθ'.

Etorum: & lingua, imbecillior: sicut ipse ha li-
tera satis testari possunt.

Rescribe mihi, queso. Nam etiam si breui-
ter scribis: tamen multa complecteris, sicut o-
lim Brutus, sub Laconismo: et concinna com-
positione, qualis erat Beseleelis. Unde & occa-
sione hac mea prolixitas cepit. Quod si alias
etiam causas, cur ad hoc usq. tempus respo-
sum non sit factū, quantumvis licet percipere, af-
ferre vellem: longa historia, texenda esset.
Quapropter ignosce, & amicum dilige: re-
ipsaq. praesta officia amicitiae. Iterum vale.

Constantinopoli, Nouemb. XV. anno ses- Anno Chri-
pties millesimo, octogesimo quarto, à condita- bli 1575.
rerum vniuersitate. Esi verò extemporale est
scriptio hac ignosce: & si quid erratū est: hu-
manum putā esse, errare, praesertim nos ru-
des: & quod urgebāmur a Tabellarijs.

Mittit & Patriarcha manu sua Respon-
sum, ut petistis: subscriptum & obigna-
tum, ut fert ipsius consuetudo verissime.

Vester per omnia amicus, Theodosius Zymo-
malus: Protonotarius magna Ec-
clesiae Constantinopo-
leos.

STVDIOSIS LINGVAE ET RE. XI.
rum Graecarum, adolescentibus
ingeniosis & gene-
rolis.

E Constantinopoli, in Tybingensem
Academiam.

S. P. D.

Hoc est anima, sapientia, scientia, & veri-
tas: quod lumen oculo. Mentem illa, visum
hoc illuminat perficiq. At illam, meditatio
studiumq. disciplinarum & orationis, tan-
quam Chorodidas calus, suppeditat, hoc ve-
ro, Sol, qui cuncta fouet, largè ubiq. terrarū
infundit. Ac scientia rerum, quae verè sunt,
mentem facit diuinam, cernentem purè, in-
telligitq. ea, quae nūllus latent. Lumē verò,
corpora rectè ducit: nec cecutiētia oberrare si-
nit. Praeterea, ex veritate scientiaq., verissi-
mum lumen exundare & exoriri videtur.
Contra, tenebrae mendaciorum & orationis
existunt. Hinc cum hominem, qui scientiam
habet, prisci illi germanae Graeciae incolae, Pho-
ta (uirū a lumine seu luminoso appellarūt:
vi, qui purum & incunctum anima lumē
secum

Rescriptio
nis petitio.

Sapientia &
virtus, res
praeclara.

φῶς vis.

μεθ' εαυτῶν περιφέρονται, καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα
 μὲν περισπῶνται. Τῶν δ' ἀγνοία συμβιβ-
 ναις βροσὺν δ' ἄλλας ἀνομάσας: ταῦτόν ἐ-
 πίει, φθαρτὸν καὶ σκοτεινόν. τίς γὰρ φθορὰ
 μεθ' εαυτῶν, καὶ τὸ δ' ἐκ αἵτου σκοτός, ἔχον-
 τε καὶ περιφέρειν. Οὐδὲν καὶ χαίρει ἀνθρώπων
 ἕκαστος μανθάνων, ὡς περὶ ἐν φωτὶ ὡρῶν φο-
 βῆ) ἀγνοῶν, ὡς περὶ ἐν σκοτῷ δάκνοντες.
 τὸ τοιοῦτον ἐν σκοτῷ τῆς ἀγνοίας καὶ ψυ-
 δας χειρὸς, τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἐπιφανές, ἐξ
 ἡλασ: λόγος, καὶ σοφία, καὶ ἀλήθεια, διὰ
 τὰ τοιαῦτα καλεῖται. Αλλ' οὐκ ἔστιν, ὅστις αὐτὴν
 φωτὸς σκοτὸς ἐλπίσιν. τὴν γὰρ εἰς ἀδύωτον,
 ὡς φασιν, ἡγάμεθα, μὴ βλέποντες. Ἀνδρὲς
 ἐπιστήμης, καὶ ἀληθείας, καὶ λόγου, καθ' οὗτων
 ἀλόγων διαφέρουσιν, βιβντες: πῶς αὖ ζῶν
 νομίζομεν, ἀνοήτως λεγόντες, καὶ ἀνοήτως
 πράττοντες; (ὁ γὰρ λόγος, ἐργασία, κατὰ τὴν
 εἰπόντα σοφόν) οὐδὲν ἐν ζῶν καὶ τρικυμῶ πα-
 θῶν, αἰετὰρ πόμονοι διατελόμεν: τῶν μὴτε
 ὄναρ, μὴτε ὑπὲρ, ἡμᾶς ἡρεμεῖν ἐώντων περὶ ἀλ-
 λά πειθόντων, τὰ μὲν μηδ' ἐνός ἀξία, περὶ
 πλείους ποιεῖται: περὶ δ' ἐν καλῇ καὶ ἡμῶν,
 ὀλιγώρως ἔχειν. τὸ δ' ἐκ αἵτου, ἀγνοία καὶ σκο-
 τὸς. ψυχῆς: ἐν τυφλῷ τῆς αἵτου, ἀπὸ τὸ περ-
 συχὸν, ῥεοδ' ἰως ἐξαπατᾷ. Τὰ τοιαῦτα, τὸ
 ψυχῇ αἵτου σκοτός (ἀπὸ πόρρωθεν βάλλου:
 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σοφίᾳ, χειρὶ, τῷ ἀληθινῷ φῶ-
 πλάμιον) ὡς τῆς παλαιᾶς ἐλπίδος ἀξιοί,
 περὶ φανῶν Γερμανῶν νεανίαι, μουσικόμενοι
 ἀποδ' ἰοποιεῖται. Θεῶν γὰρ ἐχθρὸς ποιεῖται ἐξ
 χοντας: καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐργαῖς ἀπορῶν
 ἀπανταχεὶ καὶ ἰλιγγίᾳ ἐργάζεται. Καὶ τὸν
 νῦν τοῖς μαθημασι καὶ λόγοις ἡδ' ἐως περισέχε-
 τε, μηδ' ἐν ἀμελεῖντες. Ὡς γὰρ οἱ πρὸς ῥέυμα πο-
 τῆμιον ἐν ἀκατίᾳ φερόμενοι: αὐτὰρ ἐν τῇ
 ποταμῇ καὶ ἐρεσσει παύσαντων, οἵχονται, φερό-
 μενοι τῇ βίᾳ τῆς ῥοῦμας: ἔτι καὶ οἱ περὶ λό-
 γους πονεῖντες: αὐτὰρ ἐν λαβρῷ, ἡδ' ὄναρ, ἡ περὶ
 φῆ, ἡ ῥαθυμία, παρεχόμενοι, κατὰ κρημνὸν φέ-
 ρονται: τῇ κακίᾳ τῆς φύσεως ὡς ἐμὲνοι κατὰ
 πρᾶντες, καὶ αἰσχροῦς οὐκ ἀγαθὰ νομίζοντες. Τὰ
 γὰρ καλὰ καὶ ἡμῶν, πάντα μελετῇ καὶ πῶν,
 ἔχ' ἡδ' ὑπαθεία καὶ ῥαθυμία, κτῆσθαι καὶ διὰ
 τῆς αἵτου Φιλίᾳ.

μαξιμilian-
 νόν. Τῶν δ' ἐν φίλοι, λόγων ἐλληνικῶν, χει-
 ρὸς, ὁ λόγος καὶ σοφία περισπῶνται: καὶ
 καὶ χαίρων, ὑπὲρ τῶν καὶ ἄλλων, τῇ περισπῶ-
 ρείᾳ ταύτῃ: τοῖς τοῦ ἀκροῦ ἀπὸ φῶς ἐν ἡ-
 τῶν ῥωμαίων τῶν τοῦ καίσαρος: οἷον ὁ γε-
 καὶ, appellatione, si vlla re alia, maxime gaudet: talē nunc summum, inuictum, diuinumq;
 Caesarem, Romanorum Imperatorem dedit: qualem non facile tempus adhuc vidit: pietate

secum circumferat, ideoq; nussiam impingat.
 Eos vero, qui cum ignorantia viuunt, Brotus
 deilus (mortales obscuros & tumidos) nomi-
 narunt: hoc est, corruptioni obnoxios, & teni-
 bricosos. Corruptionem enim secum, & effe-
 trices metus tenebras, habent, & circumge-
 stāt. Hinc fit, ut & quisq; homo, discēdo gau-
 deat, tanquā in luce versans: et metuat, cum
 ignorans est, sicut illi, qui in tenebris degunt.
 Has tetras ignorantia mendacijs, tenebras,
 Christus, lux illa uera apparens, expulit, qui
 propterea Logus, & sapientia, & veritas,
 appellatur. Nemo autem est, qui pro luce te-
 nebras eligat: quippe cum vitam, minimē vi-
 talem, ut aiunt, arbitremur, si non cernamus.
 Absq; scientia uerō, & veritate, ac ratione et
 oratione, qua bestijs praelamus, si viuamus:
 quomodo nos viuere putemus: cum stolidi
 iuc loquamur, & stolidiora faciamus? (Ora-
 tio enim, operis umbra est, ut quidam sapiēs
 ait) Vnde fit, ut tepestare, & fluctu decuma-
 no affectum perturbati, perpetuō iactemur: q̄
 perturbationes, nec in somnis, nec inter vigi-
 lādū, requiescere nos sinūt unq; sed horiātur,
 & res nihili, facere maximi: & in ijs, q̄ pul-
 chra honoratq; sunt, negligentē agere. Cau-
 sa eius rei, est ignorantia, & tenebra animae: q̄,
 dū cecutus, facile, quicquid occurrit, decipit.

Hoc igitur, quod animae causam tenebrarū
 dat (vipote, quod longē à scopo, nēpe Deo, ab-
 erret: & vera illi sapientia, quae est Christus,
 Deus verus, inimicum sit) ὁ vos antiqua illa
 Gracia digni, illustriū Germanorū filij, abomi-
 nantes, procul à vobis amandate. Deo. n. in-
 uisus facit suos possessores: utq; in reb. huma-
 nis ubiq; errēt, haeat, vertigine laborēt, effi-
 cit. Animo autē ad studiū sapiendi dicendiq;
 alacriter incubite, omni reiecta negligētia.
 Quēadmodū enim, qui cōtra flumē in nauicu-
 la vehūtur: si paululū de laborādo remigan-
 doq; remittāt: vi fluminis deorsum rapiunt-
 tur, sic etiā, qui in studijs versantur: si semel
 ansam voluptatib. aut delicis, aut sordidiae,
 pbeāt: p̄cipites ferūtur, vitio natura impulsī,
 p̄ tramitē declinēt: ceruicēq; turpiter frangūt.
 Omnia appē, q̄ pulchra expetendāq; sunt, me-
 ditatiōe ac labore, nō fruiūōe voluptatū et sō-
 cordia, acq; cōseruariq; natura cōparatum
 est. Vobis uerō, ὁ studijs Graecis dediti iuue-
 nes, Christus q; logus & sapientia appellatur

Βροτοί Δα-
 λει.

Christus,
 vera lux, &
 sapientia.

Vos ergo
 tenebras
 & ignoran-
 tiam, dilige-
 ti studio
 expellite.

νῦν ἐδὲ σὺ πῶς ῥαδίως τῶν ἀπάντων ἐώρε-
κται· οὐσεβείᾳ, καὶ ἀρετῇ, καὶ τῇ πρὸς τοὺς καλὰ
πάντα σπουδῇ, εἰς ἄκρον ἐληλακότα· ὅν πᾶ-
σαι τῶν οὐσεβῶν βασιλεῖς ἀξιοδομοῦνται
ταῖς δρετῇς· ὡς ἡ Φῆμη φθασαῖα ἐμαρτύρη-
σεν. Ἀλλὰ σὺ πάντῃ κρείττω ἡμῖν· κρείττονα λό-
γῳ πάντες ὀρώσι τὸν οὐφὴ μύμονον. Δυσωπὶ
γὰρ ὡς περ φῶς ὑπερλαμπρῶν, ὁ φθαλμὸν·
ἔτω καὶ δρετῶν ἀσπράττω καὶ λατῶ, ὅξυτητα
νεκρῶν λόγῳ δεινότατον καταμβλύνειν. Ἀλλ'
ἔτ' ἐξεπέμψω διωήσομαι· ἐδ', εἰ μοι δεκά μὲν
γῶλασαι, χάλκεον δ' εἰ μοι ἡτορ εἴη.

Τοιγαρὶν ἀπάντων ἀφ' ἐμῶν τῶν ἄλ-
λων ἐγὼ (μῆζον γὰρ, ἢ κατ' ἐμὲ, τὸ φορέτω·
Ἀτλαντὶ ὤμων δεομένον, ἢ Δημοσθένος
δεινότητι, ἢ μαριονίδος σοφίᾳ· ἢ τῶν ἀδο-
μείων ἄλλῃ μυστοπόλιν πύος· λιγέως ὑπερ-
ταί σιγῇ νῶν ἀδοντῶν, καὶ ὀφθῶς μέλη, καὶ
σησιχόρῃ αὐτῶν) εὐμόνου ὑπομνήσω ἡμᾶς,
καὶ ἀφ' οὗτοῦ εἰδοῦσας. Μιδ' ἐμὴν ὑμῖν ἐπὶ τῇ
μη ποτὶν λείπεσθαι σκήψιν· τοῖσδε αὖτε τυχεῖσι
σι βασιλείῳ καὶ κηδεμόνῳ. Ἡ γὰρ αὐτῇ
συνία (εἰ καὶ ὑπὸ ἄλλοις ἡγεμόνα ἐσέ) πᾶν
ἀποδιδώκει τῶν δεινῶν. Καὶ τῇ ἐλδοθεῖα
πεπλημενίσαι, πρᾶγμα τῷ ἀδελφῇ.

τοῦ ἐξέμ-
περγέν.

Ὡς ἔχοντες βασιλείαν, ἔχετε καὶ σοφίαν. Ἐκ-
περὸν γὰρ ἐκαστὸς δέσπῃ, ὡς σῶμα, ψυχῇ· καὶ
ψυχῇ, σῶμα τῷ. Καὶ, εἴ γε τῶν μαθημα-
τικῶν μὴ ἀδύνατα πρὸς τὴν βέλτεσθαι (ὅ γὰρ λό-
γοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργοις πρέπουσιν, ἢ φιλο-
σοφία κοσμοῦσθαι· ἐαυτῆς ἐρατῆς) πρὸς εὖ
τῆς μόνον ἀφ' ἑαυτῆς· σκοπεῖν, ὅπως τῆς
περὶ τυχεῖας τῶν ἑλλήνων (ὡν, ὑμῖς νῦν δι-
δοσχοί) μὴ ἀνάξιοι φανῇτε· καὶ τὸν κατὰ, ὃ
ἐτύχετε, ἀρξασθὲν δι' ὑμᾶς, καρπῶν δρι-
ςων πρὸς ἐκείνους δ' εἰσάγετε, καὶ μὴ μάττω περ-
βεῖν οὐκ. Ὁ γὰρ κατὰ ἀποτυχῶν, τὸ πάντων
ἐσέρχεται· ὃ μὴ γένοιτο. Τεστὲ γὰρ κατὰ, οἱ δὲ
τυχῆς ἡμῖς ἑλλήνες, χηρὸν μὲν, ὅτι δὲ τυ-
χεῖς μὲν δὲ τυχεῖν. Πρὸ πάντων, καὶ ὅτι πᾶ-
σι, οὐσεβείᾳ μένοντες τῇ πρὸς θεόν. Τὸν βα-
σιλέα, πρᾶντες· ὃ δὲ ἡμῶν, πρᾶντες· αὐτὸν
ἀσπασίως, ὡς αἰτορ πρὸς τῶν καλῶν, ὅτι
ζεῦμασιν, ὅτις οὐκ αἰσῶν, λόγους, καὶ πᾶν
τοῖς συγγράμμασι, τὸν δὲ γέτω, πρᾶντες
(ἀπολέσωντες γὰρ ἡμεῖς ἐκαστὴν, καὶ σοφίᾳ ἐ-
σέρχεται· βαρβαρῶντες ἐν βαρβαροῖς γε-
νέως· καὶ αἰὶν δειν, ταῖς δυστυχίαις καλυπ-
μένοι) πρὸ αὐτῶν λέγοντες, πρὸ αὐτῶν ζεῦμα-
τες, καὶ πᾶσαν μελετῶν πρᾶντες, καὶ μηδὲνα
κηρὸν

mitatum licet. De illo, inquit, dicite, de illo scribite: materia ille sit, & seges, vestrorum laborum.

virtute, omnium rerum pulchrarum studio, ad
summum euectum: priscorum piorum Regum
laudes virtutibus preternectum: sicut famam ad
nos allatum est. Verum tacere, satius nobis
est: cum omni oratione maiorem intelligamus
eum, qui laudatur. Ut enim nimis lucis splen-
dor, oculos perstringit: ita etiam virtutum co-
ruscans pulchritudo, ad rationis & mentis
aciem hebetandam, vim maximam habet. Sed
nec verbis exequi possum: non mihi si lin-
guæ centum sunt, oracæ centum:

Quia etiā
excellētis.
Cæsarem
habetis.

Iliad. 2.
Georg. 2.
Aeneid. 6.

Ferrea vox. Quapropter, ceteris omittis
omnibus (maius enim, quā pro viris, meis,
hoc onus: quippe, quod Atlantis humeros re-
quirat, aut Demosthenis eloquentiam, aut
Meonide sapientiam, aut alicuius alius cele-
bris Poetæ: qui suauitate vincat Sirenium cā-
tum, & Orphæ, & ipsius Stesichori) unum
hoc tantum vos monebo, etiamsi sciatis ipsi.
Nullam scilicet vobis subterfugendi labo-
ris excusationem relinqui: cum felici quadā
sorte nacti sitis talem Imperatorem, curam
vestri gerentem. Umbra enim ipsius (cui e-
tiam sub alio Duce essis) omne depellens ma-
lum, vos tutos facit, & libertate donat bono-
ratq; bono profecto inestimabili. Dum enim
habetis imperiū: habetis etiam sapientiam.
Vtrumq; enim, utriusq; indiget, sicut corpus,
anima: & anima, corporis. Quod si studiis
nō indigna facere vultis (etenim nō verbis
tantum, sed etiā factis decentibus, suos amato-
res, Philosophia ornat) ad hoc unum oculos
referte vestros: hoc unum date operam: ut
Græcorum erga vos studio (quorum vos nunc
successores essis) non indigni videamini: sed
occasionem, quam vobis commodissimā nacti
essis, optimorum fructuum feracē exhibete: nec
frustra abire sinite. Nam qui occasionem ami-
sit, omnia amisit: quod absit à vobis. Tali e-
nim occasione nos infelices Græci egemus
quidem: sed felicitate consequendi destituimur.
Primum omnium sit, & postremum omnium:
perseuerare in pietate erga Deum, Imperato-
rem honorare, iustitiā colere. Semper ipsam,
ut autorem omnis boni primum, Epigramma-
tis, Epistolis, carmine, orationibus, omni ge-
nere sermone, ut optime merentem, hono-
rate. Ex quo enim nos amisimus Regum: etiā
sapientiam amisimus: diuturna Barbarorum
familiaritate, facti Barbari, etiam ipsi: nec
oculos attollere propter magnitudinem cala-

Vbi impe-
rium, ibi li-
bertas: vbi
libertas, ibi
Scholæ &
sapientia.

Omni ho-
nore profe-
quimini Cæ-
sarem.

καρὸν ἀφελείποντες καὶ, ὥς περ ἀπαρχὰς
ταύτης τῶν ὑμετέρων καρπῶν, ὡς θεῶν αὐτῶν,
ἀπονέμοντες.

Εἶτα, καὶ τῶ κατὰ τόπον ἐκλαμπροτάτῳ δὲ
χηγῶ ὑμῶν, καὶ τῶ λογιωτάτῳ καθηγῆναι τῶ ὑ-
μετέρῳ, ὃν χάριτες κατεύστησαν: Φημὶ ἵνα
ἡμῖν ἐγνώσκει. χορηγήσει δ' ὑμῖν, ὁ τῶν δρε-
τῶν χορὸς, ἐγκωμίων ἀφθονίαν λαμπρῶν. Ὁ
μὲν γὰρ ὑμῶν, τὸ πρῶτον ἡμερῶν τε καὶ δευτε-
ρου: ὁ δὲ, τὸ φιλανθρώπων: ἑτέρῳ, τὸ κηδεμο-
νικὸν καὶ πατρικόν: καὶ ἄλλῳ, τὸ βασιλικόν,
πιστῶς καὶ λαμπρῶς ἐγκωμιάζειτο. Τὸ δευ-
τέρον, τὸ λαμπρὸν, τὸ δὲ μετὰ δευτέρῳ, τὸ καλὸν ὁ-
πίστος χορὸν (τοῖς τε ἐγγυς, καὶ τοῖς μακρῶν) τὸ ἐ-
πισημονικόν, τὸ σοφόν, καὶ τὸ ἐλδοθεῖον τῆς ψυ-
χῆς, αὐμνείτω. Ἀλλ' ὅ, τὸ τῆς εἰς ἀκρίβειαν λόγου,
καὶ περὶ φανέρωσιν, ἐφ' ἡμῶν. Καὶ τὴν περὶ
τὰ καλὰ γενικῶς ποιοῦμίαν, ὁ βαλόμενος
ἐπαινεῖται κατὰ δ' ὡς αὐμνῶν, καὶ δεξιολογείτω.
Ὡς γὰρ αὐτὸς, πηγὴ τῶν καλῶν καὶ περὶ ὅ, ὅ
ἀρχαί: ἔτα καὶ τῆς ὑμῶν δ' ὡς ἡμῶν τὰ
νάμειται περὶ αὐτὸν ῥησάτωσαν: καὶ πρῶτος,
τῶν γὰρ ὡς αὐτῶν. Αἰπὸν γὰρ, ὡς ἔπος: εἰρη-
ναίαν διὰ τῶν τῶν θεοφροσύνῃ τὸν πόλιν ὑμῶν.

Μετ' αὐτὸν δὲ, ὁ πάντα σοφὸς κύριος μαρ-
τῖν Κορῖνθους, ὁ ὑμῶν ἐπὶ διδασκαλῶν, καὶ
καθηγητῆς ὅ, ὡς αὐτῶν, λαμπρυνέτω ὡς μα-
ρτῖν ὑμῶν: πατέρα φιλοτιμιῶν καὶ τῶν αἰ-
πιλάργων ἐν δ' ἐκινυμένων ὡς αὐτῶν.
Τὸ γὰρ ἀπομαρτυρῶν τῶν λόγων καλὸς,
καὶ τῶν δρετῶν ὡς, εἰς πυρὸν αὐτῶν λαμ-
πρότατον ἐκ δ' ἡλότητα. Ὁ μὲν, βασιλικῶς καὶ
δομῶν: καὶ τῶν εἰρηλίων ὡς αὐτῶν. ἐν ἡ
σοφία μελετῶν ὡς αὐτῶν: καὶ ὡς αὐτῶν. μαν-
θάνειν ὡς αὐτῶν. βαλόμενος διεγείρει, καὶ βελῶν.
ὁ δὲ διδασκαλῶν: καὶ ἐπὶ τὰ μὲν ὡς αὐτῶν ἐπα-
λείφω, ἀκίνητῳ τῶν λόγων ὡς.

Δεῖ τοίνυν καὶ ὑμᾶς, ὡς αὐτῶν νέας καὶ
παλαιάς, σκοπεῖν: ὡς αὐτῶν βασιλικῆς καὶ
καρμῆς καὶ δευτεροῦ, καὶ τῆς τῶν καθ' ἡμέραν
διδασκαλίας, ὡς αὐτῶν γέννησι: μὴ περὶ ὡς αὐτῶν
ὄντας ἐλπίδας ὡς αὐτῶν, ὡς αὐτῶν. ἀφ' ὧν περὶ
ἐλπίδας: ὡς αὐτῶν. ἀπ' αὐτῶν τὰ καλὰ καὶ ἡμέρα:
νόμοι, λόγοι, πολιτεῖαι, ὡς αὐτῶν. ὡς αὐτῶν, καὶ ἡ-
βη γενναίων ὡς αὐτῶν, ἀνέβλαστο.

Καὶ ὑμῖς μὲν τὸ τοιοῦτον: τὸν νῦν εἰς τὴν
τὰ τένατε, μὴ δ' ἐν αὐτῶν. Τῶς δὲ ὡς αὐτῶν, ὡς
πρῶτη σοφία τῶν πατρῶν, ὑμῖν μὲν ἡμερῶν, καὶ
ἐργῶν, καὶ περὶ ὡς αὐτῶν. ἐν δ' ὡς αὐτῶν
τὸν βασιλικὸν ὡς αὐτῶν, τὸν αἰτίον τῶν καλῶν,
πολλοῖς ἐπ' ἐπὶ διὰ τῶν, πάντων καλῶν
αὐτῶν.

nec ullam opportunitatem pratermittites
sed hasce velut primitias fructuum uestro-
rum illi tanquam Deo ipsi, persoluite.

Deinde illustrissimo Ducatus uestri Princi-
pi: nec nō doctissimo Præceptori uestro, quem
Gratia ornarunt: fama aut nobis etiā signifi-
cavit. Suppeditabit aut virtutū chorus lau-
dandi copiam luculentā. Alius ē nobis, mansue-
tudinē eius & clementiā, et faciles accessus:
alius, humanitatē, alius, paternā erga cives
suos curā studiūq; alius, Rege dignos mores
& vitā: ex animo ornet, & oratione splendi-
da. Alius pietatē, magnificentiā, misericordi-
diā, munificentiā (tū in presentes, tū in longē
absentes) & eruditiōē, sapientiā, celsitudinē
animi, celebret. Alius, vitā innocentīā, & ge-
nerosum splendore, laudet. Generatim deniq;
omnis honestatis amore ac studiū in ipso, qui
cung, velit pro viribus cōmendat decore q;
Nā sicut ipse, honestatis bonorūq; fons & cō-
ciliator est: ita quoq; uestre dicendi facultatis
riuos, ad ipsum manare, eumq; de his primū
gustare, par est. Dux enim ipse est, & autor,
viti diximus: ut urbs uestra, pro cuius salute
Deus excubat, stabili pace & otio fruatur.

Dehinc, bene doctus, nec obscurus, magister
vestre Marti. Crux. ingenio uestro decante-
tur: quē, ut patrē, colite: gratiaq; erga ipsum
estote. Studiū nō uenustatē, & lumē virtu-
tū, q; flaccuerāt resuscitatur: ut tūc luceat fax
splendidissima: ille quidē, Regia beneficētia,
& felici conseruatione pacis: quæ sapientiā,
meditatione ac studio exaltat ingenijq; disci-
plinis excolendi cupidos excitat, et adiuuat:
hu verò, docendo, & ad maiora nos certa-
mina, more Athlete inungendo, in farg; totis
orationē uestrā aciendo. Pertinet igitur ad
vestrū officiū: honestissimi & optimi adole-
scentes: nos quoq; dare operā: ut Imperatoria
et Principali, ipsiusq; occasionis, benignitate,
& Magistri institutione, dignos nos prabea-
tis: non quidem ad hos Gracos, qui nunc bar-
barie deformati viuimus, respiciendo: sed il-
lius veteris Gracie recordando: ex qua, quic-
quid rectum & laudabile est: leges, eloquen-
tia, administratiōes Rei, impub. armæ scien-
tiæ, mores pelarorū virorūq; phatise efflorescūt.

Atq; vos quidē in hac intus, in hac animos
cogitationeq; uestras intendite: nec do-
diligenia remittite. Iam enim uero Christus,
qui prima sapientia patris est, vobis despic-
tū eorum, amore, alacritatē, indat. Idem,
sacra-

Deinde,
Principem
uestrum.

Et Præce-
ptorem ho-
norate.

Vimini et
go tali oc-
casionē.

Conclusio
si ulla pre-
catione, &
adhortati-
one.

πρὸς ἡμᾶς, δι' ἐπιστολῆς αὐτῶν, τῇ ἀρχῇ, ἢ ἐστὶν
ὁ θεός, ἢ ἀληθὴς μετριάς, σωτηριώδης μὲν ποίη-
τον ἐπίσης αὐτῶν, εἰ ἡτύχησεν τὸν τῆς Αββα-
κὺμ πηρόσαντα ὁ δὲ ἡδὺν ἐκείνου (ὃς δὲ γὰρ τὸ βελ-
λεροφόν) πῆλσον ἐπὶ αὐτὸν ἀναχομένῃ ὑποσεν,
ὡς ὁ μῦθος ὑπογράφει, πηρόφυνται, ὃ δὲ ὡρ
πηρῶν τῶν οὐν χωρὶ τῆς αὐτῆς ἀκαρμῶς
πρὸς ὑμᾶς ἀφικνήμενος: τὸ ὑμετέρας, ὁ πόσι
ῶσαι, κατερεφωρῇ ὑπὸ τῆς: τὸ ὑμῶν, ὡς ἐ-
ρῶτος ἔχω, ἐπαπλάσω Φιλίας. Ἐπεὶ ὅτι κα-
τὰ τὴν Αββακὺμ σὺν ἔχω: ὃς δὲ, ὁ πόσις ἐκείνος,
ἐγὼ (πῶρ γὰρ τὸ ἀκαθάρτων, φύσις ἡ καθα-
ρῆς.) Δυσωχθὴς δὲ ἄλλως, ἢ τῆς σώματος ἐφ' ὅ-
λκας αὐτῆς κατ' αὐτῶν, ὃς δὲ σφίσις: τῇ ἑνός
μετ' ὑμῶν αἰατυπώσῃ μόνῃ, ἢ φαντασία,
τὸ πόσις, ὡς σὺ, δι' ἀναπαύειν πηρόσμαι: με-
χρὶς αὐτῆς σωματικῶς πῶς ὑμῶν, θεός σὺ
γὰρ πῶς ἐμοὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς γνωρί-
σαι. ὡς γὰρ ἐπ' αὐτῶν, ὃς δὲ σὺ σὺ ζήμεθα.

Β'. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.
Ἐπὶ γράφῃ ἡ ἑξῶ.

† τοῖς σοφοῖς καὶ λογίοις διδασκάλοις, ποῖσις
μύσις τῆς τυβηγίας ἀκαθάρτης: κυρίῳ Ια-
κώβῳ Καγκελαρίῳ καὶ πρεσβύτῳ: καὶ κυρίῳ
μαρτίνῳ Κρησίῳ, τοῖς Γερμανοῖς: τοῖς κα-
τὰ πνεῦμα ἀγίῳ ὑοῖς τῆς ἡμῶν με-
τρίότητος ἀγαπη-
τοῖς.
ἡ ἑσὼ.

† ἱερειῶν ἐλέω θεῷ δὲ χριεπίσκοπος κωνσταν-
τινῶν, τοῖς σοφοῖς καὶ λογίοις ἀνδράσι:
κυρίῳ Ιακώβῳ τῷ Καντζιλαρίῳ καὶ
κυρίῳ Μαρτίνῳ τῷ Κρησίῳ, ἐν
Χριστῷ χαίρειν.

† Ταῖς ἡμῶν γράμμασι, ἰλαρῶ τῷ πρὸς
σὺν ἡμῶν ἐδ' ἐξάμεθα: σὺν τῷ βιβλαρίῳ, τῷ
πλὴν θεοκρατίας τῇ ὑμετέρῃ πρὸς ἐχοντι: σὺν
ταῖς ἀνδρῶν γερμανοῖς, ὑοῖς κατὰ πνεῦμα τῆς
ἡμῶν μετρίότητος: ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἐν ταῖς
ἐκκλησιαστικαῖς, καὶ τῶν παλαιῶν χριστιανῶν, κυ-
ρίῳ σπυρίδων τῷ γερλαχίῳ. Τοῖνυν ἡδὺν σὺν,
ὡς ἐπὶ, ὅτι τῇ φιλοφροσύνῃ τῇ ἐμφύτῳ ὑ-
μῶν: ἐκ τοῦ ἀπὸ κερσίν ἐκείνῳ ἐκάστω τῶν κεφα-
λαίων, ὃς περὶ μὲν φαν, γενέσθαι καὶ συγγρα-
φῆναι πρὸς τὰς ἡμῶν: ἢ φαντασίᾳ, διὰ γὰρ
φαί, καὶ ὅτι τῷ θεμελίῳ τῆς ἀκραιφνέως
ἡμῶν πρὸς ἐκείνῳ σὺν ἀγγελῶ, σὺν αὐτῶν
πρὸς, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν ἰσχύς
χειρὸς, πρὸς ἐκείνῳ ἡμῶν ἐπὶ τῶν, καὶ οἱ θεοὶ
αὐτῶν

ac tertiā, ad nos quoq. derivare, literis suis
non dedignatus est. Charitate itaq. quæ est
ipse deus, vera Trinitas mea, coadunavit me:
talemq. effecit, ut, si contingeret mihi allatus
ille via dux Abacuci (nolim enim Bellerophō-
tis pegasum dicere: equum fabulis aligerum
traditum, & vnguib. scaturiginem fontis
efficientem) fortasse puncto temporis ad vos
delatus: vestra, quotquot horæ darentur, ob-
lectarer suavitatē: vestraq. pro amore meo,
fruerer amicitia. Sed quæ Abacuco, mihi
non dantur: nec ego talis sum, qualis ille fuit
(longè enim inter se distant munda & immū-
da) et quia aliqui moles corporis ipsa, gravis
est, & alienatū difficilis: animi duntaxat ima-
ginatione & effictione, desiderium, quoad fie-
ri poterit, lenire conabor: donec aut corpore a-
liquos vestrum alicunde mecum Deus coniū-
gat: aut in Regno suo mihi notos faciat.
Scriptum, ut suprā, Deo iuvante: qui & de-
inceps nos conservet.

PATRIARCHICA EPISTOLA. XII.
Inscriptio exterior.

Sapiētibus & eruditīs Doctoribus, A-
cademiæ Tybingēsis Professoribus D.
Iacobo, Cancellario & Preposito,
& M. Martino Crusio, Germanis:
filijs nostræ mediocritatis
spiritualibus, & di-
lectis.

Interior.

Hieremias, misericordia Dei Archiepi-
scopus Constantinopoleos, sapientibus
& eruditīs uiris: D. Iacobo Cancel-
lario, & Martino Crusio, in
Christo S.

Honorabiles literas uestras, hilari vultu acce-
pimus: una cū libello, Religionē uestrā conti-
nente: doctissimi viri Germani, spirituales me-
diocritatis nostræ filij: ē manibus Ecclesiæ
hic versantis, & in omnes partes utilis, D.
Stephani Gerlachij. Itaq. letati, ut par est, a-
mica ista, uobis in ista uolūtate: nam inde ab eo
tempore responsum ad singula capita, q̄ mis-
istis parari & cōscribi iussimus: earatione, qua
loquuntur S. litera: & supra fundamentum
sincera nostræ fidei: quam nec Angelus, nec
homo, sed ipse Dominus, & homo-Deus, Iesus
Christus, tradidit nobis, deinde etiam diuini
eius

Nostræ ac-
cepit.

Respon-
sus.

αὐτῶν μαθητῶν καὶ ἀπόστολοι, καὶ καθέξῃς αἰ-
θεῖαι καὶ ἱερεῖς σὺν ὅσοι, καὶ οἱ λοιποὶ θεοφόροι καὶ
ῥηματοεργοὶ πατέρες καὶ θεολόγοι, ἐξηγήσαντο
καὶ ἡμελεύσαν: καθὼς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον,
ἐν Δεσφορίαις καὶ ἱερείαις, καὶ κατὰ τὰς ἀνακυψά-
σας χεῖρας, αὐτοῖς ἐνεπείσεν: ὡς πᾶς ρεαφι-
κὴς μαρτυρίας καὶ δόξας εἰς, καὶ εἰς τῶν εὐ-
φρονέων χριστιανῶν δέξασθαι τ' αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπεὶ
πολλοὶς ἐναρξάμεθα τοῖς κωλύμασι, καὶ ἡ
πᾶς τυχεύσας φρονήσιμ (ὡς καὶ ὑμεῖς, σιω-
τώτατοι ὄντες, ἐπίστασθε) ἔπω εἰς πέρας ἀγα-
γῆν πυρρῶν ἡδ' ὑψηλῶν: καὶ ἐσχέθη Δεσφί-
απαν. Ἡνίκα δὲ, σὺν Θεῷ τὸ πᾶν τελειώσμεν
(ἡτοί μετὰ δύο, καὶ τρεῖς μῆνας) χαρμενέται
καὶ μετὰ πίστεως πέμψομεν ὑμῶν τῆς ἀγάπης.
Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐκκλησίας, ὁ σερεώσας τὴν εαυτοῦ
ἀγίαν ἐκκλησίαν, ἵπτι τὴν ἀσάλατον πέτραν
τῶν ἐντολῶν αὐτῶν, ἀξιώσας ἅπαντας: Δεσφί-
σεως ὁρῶν καὶ ἀληθῆς (σιωπομένων ὁρῶν)
ἡ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἔργων) τὴν θαλάσσαν
τῶν παρόντων βίβας Δεσφίαντας, εἰς τὴν εὐ-
δοῖαν καὶ ἔργον αὐτῶν ὁρμιοῦναι λιμένα. Οὐ
γνώσκει πάντας ἡμᾶς ὁ πτωχὸς ἐν χριστῷ ἰη-
σοῦ, τῶν σωτῆρ ἡμῶν καὶ ἡ χάρις, καὶ τὸ ἔλεος, καὶ
ἡ δὴ τῆς ἡμῶν μετρίότητος, ἐν μετ' ὑμῶν.
Ἐρωτῶ: Ἀπὸ Κωνσταντίνης πόλεως μὲν νοεῖς
βελῶν: ἐν ἑτέροις δὲ τῆς ἐκκλησίας οἰκονομίας
αφ' οὗ.

Ἱερεμίας ἐλέω Θεῷ δεχίεπίσκοπος Κων-
σταντίνης πόλεως, νέας ῥώμης, καὶ οἰκονομίας
πατριάρχης.

ΙΥ. ΤΩ ΣΩΦΩΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
αἰδῶς ἀξίῳ γέροντι, κυρτῶ Ιωάννη τῷ ζυγομα-
λαῖ: πατριάρχῃ τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ πό-
λεως μετρίτης ἐκκλησίας
ῥητορι.

Εὐχριστῶ χαίρειν.

Πῶς νῦν σὺν εἰκότως ἀνέγω, Κρέστος καὶ
λοῖμιν: Ἐκρησσι πύρρῳ ἀπὸ κισμῶτος, καὶ περ
καὶ βασιλεὺς μακροχειρῶν, θύρας ἡσθαλισ-
μίας: φορτικῶς μετρίως, ἐντυχῶς δ' ἔμ: καὶ
ἡ περ καὶ ὁ κύριος, τῶν κρῶσαντι αἰοῖ γεῶν
ἀπεφίνατο. Σὺ γὰρ, ὡς σὺ φωταπὲ καὶ τιμώτα-
τε πατριάρχῃ ῥητορι, σὺν ἀπεκρῶσας τὸ τῆς
κρῶσεως μετρίως ἀλλ' ἀξίως καὶ τῆς ἐλ-
ληνικῆς φιλανθρωπίας, καὶ τῆς χριστιανότη-
τος ἀγάπης, ἀνέωξας: εἰς δεξιὰς μετρίως τὸ οἶον
δὴ πᾶσι μετρίως, καὶ ἀντιρῶντας φιλο-
φρονέσας: καὶ ὁ πτωχὸς ἐγώ, μετὰ πλεονῶν
ἄλλων

eius discipuli & Apostoli: exinde verò divina
& S. Synodi, & reliqui divino spiritu pleni
mirificè, patres ac Theologi, exposuerunt, et
interpretati sunt: quemadmodum Spiritus S.
singulis temporibus, pro unaquaq. incidente
necessitate ipsis inspiravit: quorum testimonia
scripta ac demonstrationes, nemo Christiano-
rum, qui sapiunt, & recte sentiunt, negare
queat. Sed quoniam multus sollicitatur im-
pedimentis, curisq. minimè vulgaribus (sicut
& vos, pro ea, qua valetis, intelligentia, sci-
tis) nondum ad finem perducere opus potui-
mus: etsi totum quidem iam rudius conceptū
est. Verum ubi, Deo bene iuvante, perpolueri-
mus (scilicet post duos tres ue menses) huma-
nissimè, omniq. cum charitatis affectu, ad vos
mittemus. Pacis uerò dator Deus, qui solidè
suam S. Ecclesiam edificavit supra immota
mandatorum suorum petram, dignetur om-
nes: ut fide recta uerag. (comitanibus scilicet
bonis etiam operibus) mari presentis vite
traiecto, in tranquillū ipsius ac celestē portū
stationēq. inuehamur. Hoc omnib. nobis cōtin-
gat, per Christum Iesum cōseruatorem nostrū:
cuius gratia & misericordia, ac nostra medio-
critatis precatio, sit uobiscum. Valete. Constan-
tinopoli, die Nouemb. XVI. anno incarnate
administrationis CIO IO LXXV.

Licet tar-
dus.

Optatio.

Hieremias, misericordiā Dei Archiepiscopus
Constantinopoleos, nouæ Romæ, & Oecumē-
nicus Patriarcha.

REVERENDO ET DOCTIS-
simo senī, D. Iōanni Zygomalē: Patriar-
chico magnæ Ecclesiæ Constanti-
nopoli Rhetori.

Per Christum salutem.

Non ne Crusius, hoc est pulsator, merito
nunc uocor? Pulsauit ego, quanquam longè ab-
sens, quanquam non Rex longarum manuū
ianuas clausas: molestè fortassis, at feliciter:
quemadmodum & Dominus noster, pulsan-
ti apertum iri ait. Tu cerè, reuerende & do-
ctissime Patriarchice Rhetor, non propulsasti
pulsationis meæ audaciam: sed, ut decet tum
Græcorum humanitatem, tum Christianorū
charitatem, aperuisti: inuromissam meā quali-
tatem, Epistola, rescriptoq. humanissimo re-
sponso: quod ego cum pluribus alijs literis, die
O 3 Ianuar.

Gaudeo,
meas lite-
ras benigne
acceptas
esse.

ἀλλων, τῇ ἡ'. Ιανουαρίᾳ τῆς τετάρτης ἔτης,
ἐδεξάμην. Πῶς δ' ἐδεξάμην; Οὐκ ἐφθνημοὶ
τῶν πρὸς τὴν κυρίαν Καγκελάριον ἡμῶν, αὐτῶν
τῶν δ' ἐσμὲν ἐγχαίρειν· ὅτι καὶ γὰρ ὑπὸ τῆς πα-
ραδόχου (οὐδεὶς γὰρ, διὰ τὸς ἐν Οὐγγρίᾳ
πολεμικὰς ταραχὰς, ἑπιστολῶν ἐκ τῆς ἐκείνης
τότε ἀπὸ πηλίκου) ἀχαλῆς ἐστὶν· ὅτι ἔχον
ἄλλοις, ὅ, πᾶσι τοῖσι. Τέλει δ' ἐκ δ' ἁ-
ρμονίας πρὸς Θεοῦ λόγους ἐξ ἐρραζηνικῆς πᾶ-
σαι, ταῖς ἐν τῇ φιλοσοφικῇ συμμορίᾳ πρὸς τε
κριναντοίς με (τότε γὰρ, τῆς ἀπόπειρας τῆς πρὸς
νῶν ἡμετέρων νέων μαθήσεως λαμβάνειν ἐ-
πὶ τὸ αὐτὸ σπουδαίον ἐτυχεῖν)· ὡς δ' ἡ
αἰὲς κατὰ τῶν τῶν καίρων, ὅς δ' οὐκ ἔμελλεν
αὐτῶν, Μαγίστρος πρὸς ἐμὴν ἔχον· καὶ αὐ-
τίς, ἐν μὲν ἰσχυρῶς, κατ' ἐμὴν (ὅτι αὐτὴ χα-
ρίεις ἐπὶ δεξάμην, ἐπὶ σφραγισμένης ἐπὶ
ἐμῆς. Εἴπα δ' ἐμοὶ κατ' ἰδίαν ἑπιστολῶν)·
πρὸς ὑμῶν ἀνέγνω, καὶ ἐπ' ἀνέγνω, διὰ τὸ
λίαν γλυκύ καὶ πρὸς ἡμῶν αὐτῶν. Καὶ ταῦτα
μεν, ἑπὶ πρὸς ὑμῶν. ἵνα δ' ἐμὴς ἐκαστὸς πρὸς
τῆς ἑπιστολῆς, πρὸς τῶν μοι κύριε, διὰ χα-
ρίεις ὑμῶν ἀποκρίσθαι τῶν.

Πρῶτον μεν, ἐμὴ πρὸς μέγιστον χαρῆναι· διὰ
τὸ, τὰς χάριτας μεν, τὰς ὁπίας, σοὶ, αὐτὴν
λογιστῆ καὶ σφίαν διὰ φέρων, καὶ πλεονόντων
γλωττῶν ἐμπόρως ἔχοντι, καὶ πάντοι ἀπαρέ-
σαι. Το δ' ἐμὴ πρὸς τῶν ἐπ' ἀνέγνω ἀξιώθη-
ναι, καὶ πρὸς ὑμῶν· αὐτὸς ἐμὴ πρὸς τῆς ἐν δ' ἐκ
μεν εὐ μάλα στωίωσιν· ἀλλὰ τῆς ἀγαθῆς
φιλοφροσύνης, καὶ πρὸς ἐμὴ φιλοφροσύνης,
ἡγεμον· ὡς καὶ τὰ τῶν νηπίων ἀνύρματα, ταῖς
γονεύουσιν ἀρέσκων φίλοι. Το δ' ἐμὴ πρὸς
ὑμῶν εὐκρινῆ πρὸς μαρτυρηθῆναι μοι, τῆς
ἡδὴ ἐδεξάμην· ἀλλὰ τῶν ὄντων, τὸ ἐκείνης
τῆς καρδίας μεν ἔτι ἔχει.

Εἴπα δ' ἐμὴ πρὸς τῶν χάριτας· ὅτι αὐτὴ πολ-
λὰ αὐτῶν χρεμάτων ἐλοίμην, τὰ τῶν ἐλλήνων
πινὰς ἐμοὶ γνωρίζεσθαι· τῆς ἐμὴ νυνὶ, τὸ τυ-
χεῖν, καὶ τὸ ἐμὴ γνωρίσειν γινέσθαι ἐλλήνων καὶ
ταῖς τυχεῖν· ἀλλὰ ταῖς ἀγιότητι, καὶ σφίαν,
καὶ λογιστῆ κομῶσι· καὶ πρὸς ἀξιώμασι
πεκεσμενημένοις· καὶ ἔτι φιλικῶς πρὸς με
ἔχει· καὶ σφωπῶσι περὶ πρὸς ἡμῶν
χρεμάσι περὶ με ἀνάξιον (ἀπρὸς ὅς
ἐδεξάμην δ' εὐρο Γερμανῶν ἐγείντο) τοῦτο
ἑπικρῶς πολλὰ ἐμοὶ χρεμάτων αἰρετώ-
ρον νομίζεσθαι· οἷα δ' ἡ, ὅτι ἐργασίαν ὄντων,
ἀλλὰ μετρίως Θεοῦ δότις ἀρεσκῶν. Εἰ αἶρε-
ται, ὅτι τῆς παναγίας τῆς νῆς, καὶ πρὸς ἡμῶν
φρόνιμα πατεριῶν· τιμίου, τὸ πολιορκεῖν τε
καὶ φρονιμόν σε γῆρας (ὅσα αὐτὴν φιλοφροσύνη
γεννα

Ianuar. 18. huius anni accepi: Quō autē acce-
pi? Non anteuertit quidam ex filiis D. Cæcels-
larij mihi fasciculum illarum tradens: quin
statim ego præ admiratione (Nā propter tu-
multum Ungariæ, literas ex Oriente tunc pro-
pè desperaueramus) obstupescens steterim,
nec facere aliquod, quicquā potui. Tandē,
ut me collegi, in gratiarum actionem ad Deū
prorupit, illas Epistolas, meis quinq. Philo-
sophicæ facultatis Collegis (tunc enim unā
eramus in domo nostra: ut complurium Disci-
pulorum nostrorum periculum eruditionis fa-
ceremus: sicuti semper eo anni tempore, & ue-
rum mense Iulio, quos ex ijs inuenerimus di-
gnos, Magistros linguarum, artium & Philo-
sophiæ, creare solemus) non sine gaudio mon-
strauis, adhuc obsignatas. Postea uero, domi se-
orsim resignatas, cupide legi, & relegi: sum-
ma carum comitate & suauitate allectus. Ac
de his, hætenus. Vt autē iam ad singula Epi-
stola tuæ, reuerende Domine, grato animo res-
pondeam: scito hæc.

Primum, me maximopere gauisum esse:
mea quali acq. scripta, tibi, uero eruditione
& sapientia excellenti, & plurium linguarū
cognitionem habenti, non omnino displicuisse.
Ea autem tantopere laudari, non fero:
quippe ipse mihi mea inopia optime conscius:
sed summa id humanitati tuæ, & erga me be-
neuolentia, tribuo: sicut etiam puerorum in-
fantium ludicra & ludi, parentibus placere
solent. Quod uero sinceræ mihi erga uos
charitatis testimonium perhibes: id uerò nul-
lo modo negarim: sed uerè & ex animo, ita
sentio.

Deinde, quod antea scripsi: me magnæ pe-
cunie antelaturum: si qui Græcorum fierent
mihi notitius rei me nunc compotem fa-
ctum esse: & me in notitiam uenisse Græcis
non vulgaribus: sed sanctitate, sapientia, e-
ruditione, conspicuis: & honorum dignita-
tumq. splendore ornatissimis: & adeo bene er-
ga me affectis: ut etiam doctissimis benignis-
simisq. literis suis me indignum honorau-
erint (quæ haud scio, an nemini hætenus
Germanorum fortasse contigerint) id uerò, ta-
le est: ut meriti magnæ pecunie à me antepo-
natur: qui non sum pecunie audax, sed me-
diocri diuina benignitate contentus. Eximius
est sanctissimi uestri animus, & sensus erga
me paternus: venerabilis, cana tua prudens-
quæ senectus (procul dubio multior per uitā
hæd

Et me ad e-
as Respon-
sa accepisse

1. Lætor,
mea Scri-
pta nō dis-
plicuisse.

2. Præfero
uestram au-
dientiam
magnæ pe-
cuniæ.

γενναῖα ἐν τῷ βίῳ ἰδόντος) ἄξιον ὧν δέσποτων
σε, οὐ πιεῖται ὁ υἱός, ὁ κύριος πρωτοτόκος· ὁ
σαυτὲς ἐκασφράγισμα καὶ εἰκὼν (ὡς καὶ τὸ σφ
σφραγίδι, ἐπὶ τῷ γραμματικῷ χρωμῶντος) συ
χάνων. Σώζει μοι πλὴν σε βασιμῶν τριάδα
πλὴν δὲ ἐπὶ μεκιστῶν, ἡ τριταγῶν τῇ εὐαίᾳ
δεῖα τριάς.

Τρίτον, πόσον τιμᾶς ὅσον εὐφρονέντας ἡ
γνώσιν σου, ἐν ὅτῳ βαθεῖ σερμῶν γῆρας, σύμμα
χος ἡμῶν, ἐν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ μέχρις ὅσων ἀρε
ως, εὐσεβὲς ἐπαγγέλλῃ; Ἀλλ' ἔχ' ὅσων, ἡμῶν
γῆρας, καὶ ἐμὲ βαθεῖ ἀντιχρῖστω, αὐτὰ θελήσει
ἀλλ' ἡμῖν δέκεται ἡ μάχαιρα, ἡ ῥήματος θεῶν. ὁ
ρατε γὰρ μὴ πᾶς, οὐκ ἐστὶς ὁμολογίας ἡμῶν
ἐξ ἑλαρίδης, μὴ δ' ἀμῶς ἀνέκτος ἡμῶν, ἔδ' ἀσεβῆς,
ὄντας ὡς ὑπὸ πνῶν δεινῶν ὡς πᾶς ἀνατο
λικῶς διεβλήθημεν, ἔδ' ἀλόγως, ἀλλὰ διὰ
πλὴν καὶ μέγιστον, ὅσον μακαρίτας πατέρας
ἡμῶν, τὸ ἐπερὸς ὁσῶν ἐκκλησίας ἀποχωρή
σαντας, ὅσον γέννησε ὁ πλῆν, λογίους θεοῖς ἀν
δριστοῖς, καὶ ἐκ τῶν θεῶν ἡ καρδία σε ἐπὶ μέγιστον.

Τέταρτον, τῇ ἑκταταγῶν πατέρων καὶ
ἐπιστολῶν, ὁ κύριος Καγκελάριος, καὶ γὰρ, πᾶ
ν ἡδὲ ἡμεῖς ὡς ἐξ ἡμῶν πᾶς τὰ κεφάλαια τῶν
πίστεως ἡμῶν, ἀποκρισιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἤξην,
πεπληροφωρημένοι. Εἰ δ' ἔχ' τὰ ἐξ ὅσων, ὅσον δια
φωρῶν, ἐλπίσμεν, καὶ γὰρ τὰ κυριώτατα
(οἷον, τὸ ἐν ὅτῳ πᾶς θεῶν δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἐπὶ κα
λῶν) ὑμῶν συμφωνῶν ἡμῶν. Ἐπ' αὐτῷ κομι
σάμεθα πλὴν ἀποκρισιν (ἐν ἡ, καὶ ἡ σὴ λογί
της, καὶ ἡ τῶν πᾶντα βελτίους καὶ φιλαλή
θῆα, πᾶν ἐστὶς ποιήσμεν (σὺν θεῷ εἰπῶν)
τὰ φιλαλήθῃσιν ἀνδράσι προσήκουσα.

Πέμπτον, ὅσον μόνον ὅσον τῶν κυρίων καὶ
κελεταρίων, τὰ πᾶν τῶν ἡμεῶν τῶν ἀσπασμῶν,
ἀλλὰ καὶ πᾶς ὑμῶν ἐπιστολῶν, αὐτῶν καὶ ἀλλοῖς,
ἀναγνῶναι ἐδωκαί, καὶ ἐκὼν ἡδὲ ἡμεῖς. Αὐτὸς
τε, ἀντασπασμῶντος, καλῶς πᾶς ὑμῶν Διόκλη
ται. Ἐν τῷ ὅσων πᾶς πλὴν, ἡ δ' εὐδὲ, βελτίων:
καὶ παλαιῶν ἐλλήνων βίβλων ἐξ ὅσων, ὅσον
ψῆφον ἐν καμῶν ἡμεῶν πᾶν ὁρῶμεθα, καὶ θεῶν
βίβλιν, πλὴν ἐνδεχομένην, συγχρῶν τῶν καὶ
κελεταρίων, ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐκ τῶν πᾶν
τῶν, καὶ τῶν ὅσων ὅσων καὶ ὅσων ὅσων.

Ταῦτα μετὰ τῶν πᾶν φιλήτην ἑα
ξίωματος σε ἐπιστολῶν, εὐκρινῶν ψυχῶν ὁπο
καί, ἐν τῷ παρόντι ἔργῳ, ὁ ὅσον πολυέλεος θε
ός, εἴη πάντοτε μετὰ ὑμῶν καὶ ἡμῶν: ὡς αὐ
πᾶν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν καὶ ταλαιπώρως αἰῶ
ν ὅσον πλὴν ἐν ἑρᾶν αἰ μενέσμεν ἀναλήφει
τῶν μετὰ μακαρίτητα. Ἐρῶ σοι, αἰδῶ σοι
κύριε: καὶ φιλῶν με καὶ μετὰ ταῦτα, πᾶ
ν αὐτῶν γραμμάτια δ' εὐρὸς ὅσον ἐλλείπει ἀξίωσιν.

haud ignara malorum, dignus virtutibus tuis,
talis filius, D. Protonotarius: corporis animiq;
tui expressa imago: sicut tuo quoq; sigillo, in
litteris suis obsignandis iunior. Conferuet mihi
venerandam Triadem istam, quam diutissi
mè sanctissima nostra unica divina Trias.

Tertio loco, dissimulandum hoc non est. Quā
ti putari hoc à viris prudētibus existimas, quidd
in tam longa & honesta senectute, te nobis
& veritati, ad arma etiā usq; adiutorem fore
possiteris? Verū nō armis nos pugnabimus (An
nichristo, qui eis delectatur, relinquemus) sed
nobis sufficit gladius verbi Dei. Interim ta
men videtis ex confessionis nostrae libello, ne
quaquā nos Deū non putare, nec impios esse:
sicut atroces à quibusdā voces apud Orientis
homines de nobis sparsæ sunt: nec sine ratione,
sed ob multas gravissimasq; causas nostros be
ata in morte patres, ab Ecclesia diversū sen
tiente secessisse. Tu verò, fortis miles, oracu
lis diuinis pugnator, magis magisque cor tuum
corroborator.

Quartò, magna voluptate D. Cancellariū
& me sanctiss. Patriarchæ Epistola affecti: cer
uiores inde factos, Responsum ad articulos fi
dei nostræ, non multò post uenturum. Quod si
etiam alicubi fortè diuersum sentitis, salte in
præcipuis (ut est iustificatio corā D. o. & hu
ius innocatio) uos nobiscū sentire speramus.
Vbi autē acceperimus Responsum (in quo tuā
quoq; & longè optimi filij, veritatis amans
studium elaborauit) faciemus, Deo iuuante,
virorum ueritatis amantium officium.

Quintò, non tantum salutē D. Cancellario,
nomine dignitatis tuæ dixi: sed uestras etiam
Epistolas, cum ipsi, tum alij, legendas dedi
quibus admodum delectari sum: & ipse vos
resalutans, animo bene erga uos, affectus est.

Postremo, quantum ad opem, quam que
ritis, attinet: & ueterum Græcorum librorū
comparationem: considerationem suo tempo
re, Deo uolente, pro natura rei suscipiemus. Cre
bro enim his temporibus D. Cancellario, Ec
clesiasticorum causa negotiorum, perigræ ab
eundum.

Hæc erāt, quæ ad amicissimam D. tuā Epi
stolam, candido animo in præsentia respo
dere habebam. Misericors autē Deus omni tempore
uobiscum & nobiscum sit: donec aliquanda è
lubrico & ærūnoso hoc seculo, in cæli stabili
perpetuū recipiamus beatitudinē. Vale, reue
rende uir, & me commendatum habens, rar
ius literis tuis dignare.

3. Grata est
tua nostri
detentio.

Psalm. 27

4. Gaude
mus, respō
sum confes
sionis uen
turum.

5. Salutatio
D. Cancell.

6. Ad peti
tionem o
pis, & Græ
corum libros.

Conclusio,
Valedictio

Εγώ γε ὅδ', ὅσον αὐτὴν χρησιμὸν εἶναι ὑμῖν δυνάμει,
καί περ βραχὺ δυνάμει. τὸ κατ' ἐμὲ οὐκ
ἐλάττω. Εἰς τὴν βίβλιν, ἥ ἴδ' ἡμῶν ἀπειλίσ,
ἐστὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ.

Μαρτίνος ὁ Κρήσιος.

Ego enim, quanquam parum possum: tamen
pro parte mea, commodis vestris non deero.
Tybingæ XIII. April. anno salutis CIO IX
LXXVI.

Martinus Crispius.

Ἰδ'. ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΑΝΔΡΙ, ΚΥΡΙΩ
Θεοδοσίῳ τῷ Ζυγομαλῇ: πρωτονοτάριῳ τῆς
ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ μεγάλης τῆς πατρὸς
χρῆς ἐκκλησίας, ἐν κυρίῳ,
φιλτάτῳ.

Εὐχριστῶ χαίρειν.

Εὐχριστῶ χαίρειν τῇ κ. Ιανουαρίᾳ τῇ ἐγγύῃ,
καὶ τῶν ἄλλων ἐλλήνων χρημαμάτων, καὶ τῶν
τῆς λογιστικῆς σου, φίλτατε κύριε Θεοδοσίε,
ἐπιστολῶν. Ἡμεῖς γὰρ, ὅτι ἀνεργῶν σπουδῶν
ἐν φόβῳ: τῶν τέκνων μὲν τῶν μικρότερον, ἐπι-
κινδυνώως νοσῶντων. Ἀνεγνωσμένων δέ μοι
τῶν δικτοπατῶν ὑμῶν χρημαμάτων: ὁ Φιλαν-
θρῶπ. Θεός, διος ἡμεῖς ἀνέλαβε χάριτα. Μὴ
μὲν, τῇ ἀναγνώσει τῶν γλυκυτάτων ἐπι-
στολῶν ἐπείγει, τῇ μετ' ὀλίγον σωτηρίας ἐλπίδι
τῶν παιδῶν. Ἐρραίσῃ δὲ ἡ πᾶσα πηλὴ θυμῶν
ἡ καλὴ πάλαι χεῖρα: καὶ τέλει τῶν ὑμῶν ἀ-
πέλαβον: ἡ δὲ ἐργετικῇ μοι, καὶ ἀποτῆδε σὺ
ζῆμι ἀξιοίη.

Περὶ δὲ τῆς σῆς ἐπιστολῆς, πλεονάζει: πόθεν ἄρ-
ξωμαι; Πότερον θαυμάσω τῆς σοφίας, ἢ τῆς
φιλανθρωπίας, ἢ τῆς τῶν ὑμῶν περὶ θυμῶν
ἀσ, ἢ τῆς ἐν δὲ τῇ πάντας καὶ ἐμπεράκτας
πνέουσα; πάντα τὰ αὐτῆς, πεπαιδευμένα,
προσηνῆ, ἀκμαῖοντα, καὶ ἐνεργῶντα. Ἀλη-
θῶς Θεός, ὅσον φίλον ἐρόμενον, τῇ τὰ πάντα
καλὸν Θεοδοσίῳ: ὡς περ πάντων, καὶ ἡ πε-
ρὶ τὰ θεῖα μελέτη, ἡ δὲ τῶν: ποσὶ τῶν ἐν τῇ τῆς
πρὸς τὸ βιβλίον ἡμῶν ἀποκρίσεως συγ-
γραφεῖ πρὸς τὸν καταβεβλημένον. Οὐχ ἁ-
παξ ἐν ἀναγιγνώσκῳ ἐκείνῳ, ἀλλὰ πολὺν ὀφεί-
λει, κατεργασθῆσαι αὐτῆς: καὶ τῆς φίλοις μὲν, καὶ
ἐν δὲ οἷς αὐτῆς (τῶν περὶ οἰκῆσι, καὶ τοῖς
ἄλλοις ἐπὶ τῇ ἡμῶν) ἐπεδ' ἐξάμην, καὶ ἐ-
πὶ δὲ ἐκινῶμαι: ἀπὸ τῶν ἐμῶν ἡμῶν, ὡς
καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς γὰρ ἀνθρώποις. Ἀλλὰ καὶ τῶν
τῶν παναγιωτῶν πατέρων καὶ ἡμῶν Εὐαγ-
γελικῶν μεγιστάνων οἱ ἀκμαῖοντες, ἰδὲ πρὸς
αὐτῶν τῶν πρὸς φάτον τῆς ἀγριότητος αὐτῶν
ἐπιστολῶν, ὁ Καγκελάριος ἔχων, ἐναγγέ-
λει ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν παραχρῶν διορθώσεως
δημησεν: ὡς ἐν τῶν τῆς Ῥωμαίας ἀρχῆς
ἐπαπερώτων μεταπεμφθείς.

ERV DITISSIMO VIRO D. XIII.
Theodosio Zygomalæ: Protonotario
Constantinopolimagnæ Patriarcheij
Ecclesiæ, amico meo in D.
charissimo.

S. in Christo.

Accepi 18. die proximi Ianuar. unā cū cate-
ris Grecis literis, etiā præsantia tua, colende
D. Theodosi, Epistolam. Eram tunc ego in me-
tu, quando illam legebam: filiola mea, inter
liberos ceteros minima, periculose agrotante.
Lectis verò optatissimis literis vestris: mitis-
simus deus, duplici me recreavit gaudio. Vno,
lectione dulcissimarum illarum literarum: al-
tero, paulo post cōsecuta spe de salute infantis.
Melius equidem chara Pulcheria habere cō-
pit: & tandem valetudinem bonam recepit:
quam beneficus Dominus posthac quoq. mihi
conseruare dignetur.

Lætitia ex
literis Græ-
corum.

Ad tuam autem Epistolā quod attinet, quid
dicam? Vnde exordiar? Vtrum sapientiæ no-
mine admirer, an humanitatis, an in seruiē-
di alacritatis, an ex animo ubiq. loquentis &
actuosī spiritus? Quicquid in illa est: eruditū
est, benignū, uividū, & operosum est. Verè à
Deo datū amicū mihi inueni, optimum in oēs
partes Theodosiū, quem ante omnia, diuina-
rum etiam rerum meditatio delectat: qui tan-
tum studij in conscribendo ad libellum nostrū
Responsū posuit. Non igitur satis habui, semel
illam legere: sed sæpius relegendo, animū uo-
luptate pavi: eandemq. amicis meis, & claris
uiris (non solum qui hic habitant: sed qui ali-
unde etiam huc uenerant) exhibui, & exhi-
beo: re neutri nostrum, apud uiros bonos ho-
nestosq. periculum adferente. Quinetiā san-
ctissimi Patriarchæ manum, Evangelicorum
quidem Principum, qui audierunt, videre
cupiunt: atq. illam ipsam sanctitatis eius re-
centem Epistolam, D. Cancellarius secum ha-
bens, nuper ob componendos Ecclesiasticos
motus hinc profectus est: à quodam Principe,
Romani imperij Septemuiro accersitus.

Laus Epi-
stolæ ipsius

Patriarchæ
diploma.

Σὺ δὲ, φίλτατε, ἔραδ' ἔως μὲν, μεγάλῳ δὲ τῷ
κῶ, πρὸς τὴν ἑραχίαν καὶ εἰς αὐτὴν ἐπιστολὴν καὶ
ἀπεκρίθης. Ἀλλὰ, κῶν εἰς δ' ὡδ' ἐκεῖ μέρη τῶν ἀ-
πικριστῶν καὶ πετειμῶν, ὡς γλυκεῶς παραίνεις·
ἐκαστῷ δ' ἔστις, ὡς εἰρησας, μὲν μέρους ἀπονεῖ-
μαι· ὡς ἀπεπληρώθη ἡ ἐπιθυμία μου. Τὸ δὲ
πρὸς ἀφ' ἑσέως δὲ μακροχρόνιος ἐμοὶ γὰρ λυτὴν
ποιεῖν· ὡς τὴν ἀντίον ἐλυπθῆναι, μὴ ἔχει καὶ τὸ
λοιπὸν δὲ χαρὰς, πολὺ δὲ καταχαρῆναι. Εἰ γὰρ
καὶ τὸ ἰδιωτικὴς τι γλώττης ἐπεμύρατο ὅτι-
τι· ἐπληρώθη αὐτῷ μάλ' ὅτι· ἰδὼν τὴν
ἀξέλευτον, ὅποια νῦν αὐτῷ δὲ χορῶδε.

Οὐ μὲν, ἀλλὰ ὑπερέβαλες με τὴν περὶ
δοκίαν φιλαδέλφειαν· καὶ μόνον ἐμὲ ἔτιος ἀ-
δρῆς ἀποκρίσεως ἀξιώσας· ἀλλὰ καὶ ὅσους μα-
θητὰς ἡμῶν, Ἰππικῶν μακρὰ, καὶ ὡς ὅτι καλ-
λίστην, Ἰππὶ πᾶσαν ἀρετὴν, καὶ ὁ γινώσκων τῶν
θεοσδότων τῶν μαθητῶν καὶ γυναικῶν (τῶν ἡ-
στῶν, Ἰππὶ τὸ γινώσκων τῶν καμῶν τῆς ἐκ θεοῦ
πατρικῆς Ἰππικῆς φιλίας ἡμῶν) περὶ τῶν
φιλοσοφίας γὰρ καὶ χριστιανισμοῦ, καὶ ἀποκρί-
τῶν αὐτοφύκτων καλλόνων ῥητορικῆς, γέμυσται ἐμ-
παθῶς. Ἡλικου γὰρ (ἵνα τὰ ἅλα σιωπῶ) ἐμὲ
ἡμεῖς ἡ γὰρ τῇ ψυχῇ ἀκούοντα τὸ· ὡς ἀδελφί-
κῶν, ἡ ἐλδοῦν· ὡς, ὡς βασιλεία, ἐκεί-
καὶ σοφία· τὰ τῶν δὲ τῶν γενναίων Ἰππικῶν
τοῖς μαθητῶν, Ἰππὶ δὲ, ἐν τῇ ἐν τῷ ἀκροα-
τηρίῳ ἀνέγνωκα, ἐμὲ δὲ, ἐν τῇ Ἰππὶ ῥητο-
ρικῇ καὶ λαμπρῇ· τῶν ἀκροατῶν σιωπῶν τὰς
ζώσας αὐτῆς περὶ τῶν πᾶν τῶν· καὶ ἐαυτοῖς
οἱ βελόμνοι ἀποκρίσεως· καὶ ἐν τῇ ῥητο-
ρικῇ ἀφορμῇ, αὐτοῖς καὶ περὶ ἐμὲ, καὶ περὶ
θεοσμοῦ. Ἀποκρίσιν δ' ἐποίησαντο πρὸς αὐ-
τὴν, ὡς πέμπω. Ἀλλὰ καὶ τὰς ἀλλὰς Ἰππο-
λάς, λαμπρῶν φωνῶν μετὰ ἐμὲ δόσαι, ἀξέ-
τῶν ἐκλελυτῶν μὴ σιωπῶν, μέγισται ἐμὲ
τῆς σου φιλίας πηρὶ θῆναι, ἐκ καὶ ἀνὰ τῇ, ἡ-
γέμεν· καὶ ὡς γεγενημαῖ· ὅτι Ἰππικῶν, ἡ-
εὼς αὐτῶν ζῶσιν. Ἀλλ' αὐτῶν Ἰππὶ τῶν πρὸς ἐ-
μὲ Ἰππικῶν· ἵνα εἰδικῶς πρὸς ἐκαστὴν αὐτῆς
ἀποκρίνωμαι.

Πρῶτον μὲν ἔν, ὅτι πρὸς τοὺς καὶ τηλικούτοις
ἐγκωμίοις ἐνόσμησάς με· καὶ τοῖς αὐτοῖς σφ-
φοῖς καὶ ἐν δόξαις ἀνδρῶν σιωπῶν, καὶ
πρῶτον τῶν παναγίων τῶν· χαίρω μὲν, φι-
ληθῆς ὑπὸ σὺν, ὡς ἐπαγρυπνῶν τῶν ἀνδρῶν ὄν-
τῶν· ὡς καὶ ὑπὸ τῶν πρῶτων τῶν σιωπῶν· καὶ
τῶν αὐτῶν γέμεις ὅσους μνημον· ἡ δὲ εὖ
τῶν φιλητῶν περὶ τῶν μετὰ ἐμὲ καὶ ἐπὶ τῶν
ἀναμνηστικῶν, ὡς πρὸς πρὸς τῶν γυναικῶν, ἐπὶ
καὶ τῶν μετὰ ἐμὲ εἰς ἐλπίγγη βελόμναι· πόλιν αὐτο-
κράτο-

labores obire Esselingae· quae est imperialis ciuitas, tria millia Germanica, h. e. sex horarū

Tu uerò, colende amice, licet tardè, tamen
magno cū favore, breui & qualicūq; Episto-
la mea respondisti. Veruntamen, tuā si in 12. par-
tes id responsū fecē, sicut suauiter mones; &
singulis anni mē sib. quibus fuisti, partē attri-
buā: ne sic quidē satisfactū est cupiditati mea.
Tantum. n. abest, ut uerbofitas tua mihi mole-
stia exhibuerit: ut contrariū potius me mole-
stia affecerit: nō etiā reliquum chartae, quod
multiū super fuit, pscriptū fuisse. Si. n. uulgaris
saltē lingua aliquid, quicquid fuisset, asper-
sisse: magis quodammodo acquieuissem ego:
visō eo loquendi genere, quo hodie istic u-
timini.

Interim tamen uicisti expectatiōē meam
charitate fraternā: idum nō tantū me ita pro-
lixo, & uelut maturo, Responsō dignatus es:
sed nostros etiā Discipulos, Epistola bene lon-
ga, & quā pulcherrima, ad oē genus uirtutū,
& ad utendum grato animo occasiōib. discē-
di diuinius concessis (h. e. ad agnoscendū tem-
pus: quo paternè nos Deus pater inuēsit) ad-
hortaris. Philosophiae equidē, & Christiane
pietatis, et naturalis cuiusdā ineffētaq; pul-
chritudinis oratoriae, ad motū animis excita-
dum plena. Quā enim me illo Dicto (ut cate-
ra taceā) affectum esse putas: Bonum libertas
est inestimabile: Vbi Regnum, ubi sapientia?
Eam itaq; praeclearā et uersatā Epistolā,
Discipulis meis traditam, plene Auditorio re-
citauī, cursim etiā latine interpretans: quō
penitus intelligi possent uinida cohortationes
eius omnes: ipsamq; quicūq; uoluit, sibi de-
scribunt. & inde materias declamandi, illis
tum proposui, tum proponam. Responsonem
ad eam scripserunt, quam nunc mitto. Cate-
ras quoq; Epistolas, latinas feci, propter Gra-
cae linguae rudē. Maximo autem me abs te,
amice, honore, quanquam praeter meritum,
affectum existimo: cuius beneficij non obliui-
scar, quoad uixerō. Sed redeo ad Epistolā
mibi missā: ut speciatim ad singula eius cā-
pita respondeam.

Ac principio, & tantopere laudas me:
quodq; doctis & praeclaris istis uiris,
praesertim sanctissimo, commendasti: gaudia
equidem, me diligēti te, laudatissimo uiri si-
cuti & a uenerando patre tuo cuius honoran-
da senectutis quoniam nāmini: iucunda qua-
dam mihi recordatio nascitur charissimi so-
ceri mei, Urbani Vetscheri: qui tam LXXX
VI. circiter annos natus, etiam nū Senatoris

Non fuit
mibi proli-
xa Episto-
la eius.

Epistola ad
Auditores
meos.

Luc. 19.

Respōsum
eorum mit-
to.

Respondeo
ad laudes
quibus me
afficit.

καὶ ἐπὶ τῇ

(qua-

κρητορικῆς, τρεῖς μίλια γερμανικά, ἡ γὰρ ἐξ ὧ-
ρων (ὡν νυνὶ ἰδ'. μίαν ἡμέραν ἀπαρτίξουσιν) ὁ-
δοῦ, ἐνθα δὲ ἀπεχέσθῃ. χαίρω μὲν (Φημί) Φι-
λοφρονήθεις ὑφ' ὑμῶν, τοῖς τῶν καὶ τηλικύτων
ὄντων: τίως μὲν ταῖς αὐτοῦ ῥάπιδας, τὸ πᾶν
νῦν καὶ ἐνδεῆς ὁπτιγνώσκω, καὶ περὶ θυμῶς
ἐξομολογέμεν: ὅπως καὶ ὁ μέγας πατριάρχης,
ὁ θεόκλητος Ἀβραάμ, ὁ ἰσχυρὸς τοῖς ἀ-
εροις γενεᾶς γονὸς δόλογος, ὁ πατὴρ πάν-
των τῶν πιστῶν ὄντων χεσηματίας, γῆ φησὶ καὶ
ποδοὶ εἶναι.

ἔπειτα γὰρ τὸς Θ. εἰμὶ: τί κὺδ εἰμὶ αἰρετε τὸς ὡς;
Ἀποδεχομαι γὰρ μὲν τὴν πατρικὴν καὶ ἀδελφί-
κην ὑμῶν φιλοστοργίαν πάντων.

Σοὶ ὁ θεὸς τὸς αἰνῶν, ὅσοι φρεσὶ σῶσι μενοινᾶς.
Δὲ πρὸν ὅ, ὡς περὶ τῶν ἀθηνῶν ἐδηλώσας, ἀσ-
μενος ἐπίγνωκα. χαίρω γὰρ σφόδρα, τὴν πό-
λιν πάντων, ἐξ ἧς αἱ τέχναι καὶ ἐπιστήμη πάντα
χόρσθαι δέσονται, ἐπὶ καὶ νῦν σώζονται: καὶ τὴν παρ-
ἡμῶν ἱστορίαν, τὴν ποῖς ἐκ δεδωμένων, οἱ μεμνη-
μένοι αὐτῆς, κατασκευάζουσι φασὶ μόνον ἄλλοι.
Ὅτι κὼν πῶν καλυψῶν περιλήψεις μὲν: ὁ ἔπο-
τέ μοι πῶν ἐδοξε: μάλα γὰρ, ὅτι χαλκονδύλης
λαονίκης (ὅς περὶ π. π. ἐτῶν ἐξήσεν, ἀθηνῶν Θ.
ὡν) ἐδ' ἐν ταῖς τῶν ἐαυτῆς ἱστορίαις λέγοντος.
Ἀξιοπιστὸς ὅ, οὐ μάρτυρ ὡν τυγχάνεις: αὐτο-
πῆς ὅ, αἰστος γυνόσκων, διὰ τὸ τὸς πατρίδος
καὶ πολὺ ἀπέχον, τὴν δεχάρας ὅ, ἀργὰς νῆας πᾶσι
αἰ: καὶ (ὡς καὶ τὴν μονεμβασίαν) περὶ λ. ἐτῶν
γυνόσκων ἐπὶ τὴν ἐκτετικὴν ἀκρόμαρ. Τὸ πᾶν Φί-
λως σε γονέας καὶ οἰκῆσαι εὐτυχῶς. ἡ γὰρ σφό-
δρα ὅ, τῶν πορῶν, τὰς τὴν Φίλων ἰσχὺς μαρτυρῶν.
Εὐχαρίστω δ' αὐτῇ, καὶ ἀπ' ἐκείνου τῶν ἀθηνῶν οἶον
δὴ ποτε (μόνον τῇ σὺν χειρὶ) βλέπειν, ὅ, καὶ δὲ
δὲς εἶναι, ὅ, ποῖς φοιτηταῖς Διόσκω.

Τρίτον, μεμνημένος σὺ τῆς ἑλικωνίας: ἐμὴ
λοχωρήσαι μὲν αὐτῇ, ἐδ' ἐν τῇ παλαιᾷ κλέ-
ως ἐπιστολῇ: ὅ, τῇ πῶς Γερμανοῖς, νυνὶ τὰ
καλὰ εἶναι: ἰδὲ ταῦτα: καὶ περὶ ἐκ τῆς κοινῆς ἀμ-
φοῦ ἡμῶν φίλος, τῆς γερλαχίας, πάντας βέλπ-
ου ἀκροῶς. Καὶ ἐδ' αὐτῶς τῆς κομπίξιν εἶς
καλὴν ὡς: ἀλλὰ τῆς δόξας τὴν ἐξ ὁρίων ὁρ-
γέτω. Εἰσὶ πᾶν πολλὰ κατὰ τὴν Γερμανίαν
ἀρχαὶ, εὐκτατοῖς καὶ διοικέμεναι: αἱ μὲν,
καθολικαὶ: αἱ δὲ, μερικαί. Τὰς μὲν καθολι-
κάς, ὑψηλὰς καὶ ἐξοχίας, πᾶς αὐτῶν: ἡμεῖς
δὲ, δὲ τῶν κλεινῶν ἀθηνῶν πορῶν γορῶν
δανεισμένοι, καὶ ἀκαθάρτως ὀνομάζομεν:
ἐν αἷς (καθ' ὅ, περὶ τὸ πᾶν τῆς, πᾶντα πᾶ-
σάματα ἐμπεριέχει) πᾶσαι ἐπιστήμη
διδασκονταί: ἡ τῆς θεολογίας, καὶ ἡ νομικῆς,
καὶ ἡ ἱατρικῆς, καὶ σὺ ποῖς λογικῆς ἡ φιλοσο-
φίας.

(quarum hoc anni tempore 14. unum diem con-
ficiunt) iter, hinc distans. Gaudeo equidem
(inquam) me vobis, talibus ac tantis viris, cō-
mendatum esse: interim tamen me ipse cogita-
tione tacita verberans, humilitatē & tenuis-
tatē meā agnosco libenterq. confiteor: quando
quidē etiā magnus Patriarcha, ille diuino ac-
citu ē patria profectus Abrahamus, ille parē
multitudini stellarū progeniē beneficio Dei
sortitus, ille pater omnium credentium appel-
latus, se terram & cinerem ait esse.

Genes. 18.

Non ego sum tantus: laudes mihi cur datus istas?
Gratus tamen omnino accipio paternum ue-
strum, fraternumq. amorem.

Dei tibi cuncta Deus, quæ sunt tibi grata futura.

2. De Athe-
nis.

Secundo loco, quæ de urbe Athenis scripsisti,
libenter cognoui. Vehementer. n. lator, hanc ur-
bē, ex qua artes & discipline ubiq. dissemi-
nate sunt, etiā nunc stare: quā Historici nostri,
q. typis editi, eius mentionē faciunt, eversam
scribūt: relictis tān aliquot piscatorijs casis:
q. nūq. mihi uerisimile uisum fuit: præsertim
cum Laonicus Chalcondyles (qui, Athenien-
sis fuit, et ante cētū annos vixit) nihil tale in
sua Turcica historia habcat. Tu verò fide di-
gnus testis es: q. urbē ipse uidisti: q. patriatua
nō longo inde intervallo absit, antiquā Argi-
uæ regionis Nauplia: quā (ut & Monēbasia)
annis abhinc XXXVI. adhuc Venetorū ditio-
nis fuisse audimus. Tunc charos parietes tuos
illic habuisse arbitror. Nonne ita est? Valde
aut me delectat, amicorum quæ fuerit fortu-
na, cognoscere. Iucundum quoq. mihi foret,
exiguā Athenarum adumbrationem (tātū
tua manu) videre. Thucydidi gratia, quem au-
ditoribus meis declaro.

Nauplia.

Tertio, cum montis Heliconis mentionem
feceris: te accessisse quidē illum, & pertrastaf-
se: nihil aut antiquæ gloriæ in eo reperisse: sed
apud Germanos nunc, quicquid pulchrum sit
esse: accipe hæc: tametsi ex Gerlachio nostro,
cuncta rectius audieris. Nec ullo modo gloriā
di: sed celestis patris, ita benigne facientis, ce-
lebrandi gratia dicam. Habet permultas Ger-
mania Scholas, bene tū institutas, tū admini-
stratas: quarum quadā, uniuersales sunt: aliæ
verò, particulares. Illas, communitates altas
aliquis uocauerit: nos aut appellatione ab in-
clytis Athenis sumpta, etiā Academias nomi-
namus. In his (quæ admodū uniuersus hic mū-
dus, omnia corpora cōplexu suo tenet) omnes
discipline traduntur: Theologia, iurispruden-
tia, Medicina, & cū sermonis artib. Philoso-
phia:

3. De Heli-
cone &
scholis ger-
mania.

Τέμπες

2 Mario

Velim, me
quoque de
Graecis
scholis cer
tiores fieri.

Ilad.ro.

Confessio

Eq. 49.

χαλκονδύλας ἰσوریαν, ἀχρὶς εἰς ἡμᾶς παρῶσι πωληθέντα παρῶσι πωλῶσι, καὶ τὰς ἄλλας, πλὴν ἀλωσιμῶν πόλεως (μάλισσι, κατὰ πάσας τὰς περὶ αὐτὴν) καὶ κατὰ λωσιμῶν τῆς αἰατολικῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ἀνέχοντες; τίς δὲ ἡ τῆς πλοῦτος βασιλείας Κωνσταντίνου σύζυγος, ἡ συναπολομένη; τί, τὸ ὄνομα αὐτῆς; ἐδ' αὖ μὲν ζεῖ τῶ παρόντι ὁ δὲ ἑλπίω, τίς, ὁ τότε πατριάρχης, καὶ ποῦ ὤχεται; (καὶ ὁ πῶς τῶν οὐκ ὄντων ἐμοὶ γλυκύς) καὶ πῶς δοκαπεσέθη αὐτῆς ἡ πατριαρχία; μὴ ἐπὶ τινὲς παλακοῶλοι, καὶ Καντακουζηνῶι, καὶ Νοταρῶι, καὶ Λασκάρεσι, καὶ χρυσολωρῶι, καὶ ἀργυροπυλοῖ, καὶ χαλκονδύλασι; τίς γὰρ ὑστέρους πτωχάρων, ἡμῶν, οἱ λατῖνοι καὶ Γερμανοὶ, τῆς παρ' αὐτοῖς ἐκκλητικῆς μαθήσεως τὰς ἀρχὰς ὁφείλομεν. Τίς, ὁ σοφὸς Χρῖς, ὁ ὕμῶν ἐν τῇ δοκίμῃ σιωπῇ τῆς τῆς, ὁ ἀπὸ τοῦ Εὐμοδῶρος, ὁ πῶς ὠφέλιμος τοῖς ὑμῖν νεοῖς πτωχάρων; Ἀρχὸς ληστῶν, ἐκείνῳ δὲ ληστῆς μὲν ἔμ, καὶ ἀναιρετικῆς, κακίας καὶ ἀγνοίας, τοῦ δὲ οὐκ ὀφείλομεν κακοῦ; καὶ ἀπὸ τῆς δικαιοῦς ἐκείνου πλὴν ἐπὶ πονηρίαν ἐρχομένης. Τὰ ὀνόματα τῶν αὐτῶν πεπαιδευμένων αἰδῶν, καὶ τῆς ἐλλείψεως καὶ ἀσείας, καὶ τῆς πατριαρχῶν, καὶ μητρῶν πολιτῶν, καὶ ἡπικτόπων, καὶ ἡπικτόμων ἀλλῶν, ἡ δὲ αὐτοῖς εἰδέναι εἶναι. Ἀντιπετεῖλαις, ὡς φίλη καὶ φιλία; καὶ τῶν ἐν τῇ νῦν πτωχάρων δὲ ἡμῶν ὁμιλιῶν πέμπειν ἀξιώσεως.

Εκ τῶν δ' αὖ, ὁ πλὴν ἐλὺπησέ με, τὸ ὑμᾶς πένεσθαι; ὁ τῆς δεινῆς θεῆς, τῆς αὐτῆς θεῆς, τῆς τῶ ἀρχαῖα ἡπικαλυπτήσεως. Ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ γε τῶν πλὴν, εἰ δὲ ὡς αὐτῶν, τῶν τριχῶν ἡπικαλύπτου, παρ' ἐλυσίμου αὐτῶν ἀσπασαίμεν (πλὴν ζῆτος αὐτῶν ὀχλήτῃσαν, πλὴν ἐπὶ τῆς πῶν) καὶ ὁρίσασθαι, φέρων τῇ, εἰς μερῶν πεπαιδευμένων.

ἡ δὲ πνὸς πίστεως, ἐγγύς, ἀπ' ἡλιβάτου.

ὁ κείνῳ τῇ θεογονίᾳ παρῶν ἡμῶν, ὁ περὶ οὐδ' α.

Ἀλλὰ βοήθειαν ποιήσας πῶς ὁ πῶν τὸς ἀρχαῖα χορηγὸς θεός; καὶ γὰρ πῶς ἀσπασαίμεν εἰς δὲ ναμὺν ζῆτος καὶ ἀλλας παρ' ἐπὶ πῶν. λαβὲ τ' μικροῦ τῶ δ' ἐν τῶ παρόντι, καὶ ἀρχόντες πολυφύλων χωρῶν, καὶ παρ' οὐδ' αὐτῶν μετὰ ἀλλων ἀεινάων τε, ἡμῶν γε. ἡ γὰρ αὐτῶν, σὲ τε καὶ ἀλλας ἐκείνους καὶ φιλίαν, ὡς φράσονται; καὶ, τῆς παναρχαῖα τῆς ἡπικαλύπτου, δ' εὐροῖ, δ' ὡς αὐτῶν ζῶν γε φιλίαν βελούμην, μετὰ ἀλλοίμην.

Καὶ τῶν πῶν μὲν, πῶς ὁ πῶν φιλίαν ἐπέσταλας. Σὺ δ' αὖ, αἰδέσμε φίλε, μετ' ἀνοίας αὐτῶν σὲ πῶν, πῶς ἀσπασαίμεν ὄντως, καὶ φιλίαν φιλίαν ἀσπασαίμεν, γε φιλίαν; καὶ, ὡς σὲ αὐτῶν.

ad hoc usq. tempus supplemento tuo continuari?

Non extat etiam alius Historicus: qui expugnationem urbis (maximè, accurata singulorum, que tunc acciderunt, percensione) & destructione Orientalis Romanorum imperij, descripserit. Que fuit ultimi Imp. Constantini uxor, que simul perijt? Quod illi nomen? Nil adhuc de ipsa extrico. Quis tunc Patriarcha, & quid de eo factum? (Etiam ipsa misericordia circa hæc, mihi iucunda est) Quomodo resoluta est Patriarchica dignitas, & administratio? Superfunt ne aliqui Paleologi, Cantacuzeni, Notaræ, Lascare, Chrysolaræ, Argropyli, & Chalcondyle? Horum enim potestremus quatuor nos Latini & Germani, Græce apud nos lingue introductionem, acceptam referre debemus. Quis, doctus ille Chius, Responsionis vobis adiutor? Quis, Lestarchus Hermodorus, ad optima adolescentibus nostris adhortator? Dux ne latronum, quod vox Lestarchus significat, ille erat? Latro equidem, & intersector, malitiæ & ignorantia, duorum perniciosorum malarum: ob eamq. causam, ut re id cognomen habens. Nomina doctorum, qui istuc sunt, & in Græcia Asiag, ac Patriarcharum, Metropolitanarum, Episcoporum, & aliorum insignium virorum, cognoscere, mihi iucundum foret. Rescribe, amice charissime: & aliquas, hac Quadragesima istuc habitas, conciones mittere dignare.

Sexto & postremo loco. O quam contristavit me hoc: quod cognovi, nos paupertate molestari? O tetram Deam: o clamorantem bestiam, bona impediens, & obruentem. Verè hoc dico: si mihi facilius esset: ego crinibus apprehensam, radicibus euellerem (illam bonorum virorum molestam vexatricem: illam sceleratam, & colaphis contundendam) ac

Projicerem, procul asportans, sicut in maris undas: aut propè, de celso deicerem scopulo:

ad illud ut alludā, q. apud Theogn. esse nosti.

Verū enim uero Deus, omnium bonorum largitor alicunde opem feret: & ego quoq. alijs bonis adhortandis, pro parte mea dabo operā. Cape hoc pusillum, in presenti. Non enim dominamur nos, multarum verū feracibus Regionibus: necreditus & vectigalia percipimus perennia. Alioquin profecto & te, et alios, quantum satis esset, subleuando, exhilarare: & Sanctissimo permittente, hac ad describendum mihi, quæ vellem accirem.

Hæc erant, quæ ad humanissimas tuas respon- Conclusionem dederim

6, De pau-
pertate
Græcorū.

αὐτῶν ἐκλήθην, πῶς φέρεται ὁ πλεῖστον, ὁ ἴππευ-
κὼς φέρεται, καὶ ὁ πρῶτος, ἡμεῖς γὰρ καὶ ἐκαστὸν
τῶν ὁδῶν μῶν οὐ βεβηλωμένον ἐκείνου, ἡ μὲν-
νησι, τεχνικῶν, ἀλλ' ἐν ἑκῇ ἑκάστῃ (ὡντες, Φί-
λέωνες ὁμοῦ, ἐς ἀπὸ λήθην.

Εἰρωσσο, εἰς τε δόξαν θεῶν, καὶ εἰς τιμὴν σου-
τῶν, καὶ τῶν σῶν, καὶ εἰς δὲ φροσύναν τῶν σε ἀγα-
πῶντων, καὶ αὐτῶν ἐμῶν. Ἐκ Τυβίγγης, τῆς ἐ-
μῆς ἀπὸ λήθης, τῆς αὐτῆς. Φιλεῖντες δια-
ποιοῦτε τὴν καλὴν μετὰ Γελάχιον.

Ὁ παῖς εἰς δὲ ὡς αὐτὸν πάντα σὺς, Μαρκῆν.

Ὁ Κρόσιος: ἐκατέρως γλώσσης καὶ

• παιδὸς ὡς, ἐν τῇ τυβίγγῃ

ἀκαδημίας καὶ δι-

γῆς.

ΤΩ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ
σοφώτατῳ αὐτῷ, κυρίῳ Θεοδοσίῳ Ζυγομαλά:
πρωτοπρεβίτῳ τῆς ἐν Κωνσταντινὺ πόλει ἀγίας
ἐκκλησίας σεβασμιωτάτῳ: καλῶς
τε πρὸς ἡμᾶς, καὶ διδασκονέτα-
τε Δέσποιν.

Τὴν ἑπιστολήν σου, σφώτατε κύριε: τὴν, τὴν
μὲν ἀκαδημίαν ὅλην, μάλιστα δὲ τὸν πᾶν
τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων ἀποδίδοντα νεανί-
ας, καὶ πρὸς αἰαξίαν, πρὸς φωνήσεως Φιλε-
ωνοπότης ἀξιώσασαι: καὶ τῇ σοφίᾳ, καὶ
τῇ ἐναρξέει τῶν ἀρετῶν, πρὸς ἐφασαν
κοινοῦσθαι: ἐγχειροῦντες, τὰς καὶ ἡμῶν
διδασκαλίας μετὰ τῆς ἡμετέρας, καὶ διημελεί-
ας, ἡμᾶς παιδὸς ὄντος: ὑπερθεῶς, ὡς ἐ-
χρη, ἀνεγνώμεν: χαίροντες, θεῶν μασιρ ἀν-
δρῶν, τὴν μὲν ὅψιν ἡμῶν ἀγνοῦν, τὴν δὲ γε-
γνώμεν, καὶ τὴν παιδῶν, διωκτικῶν, ἐντυ-
χόντες. Ἡμεῖς δὲ, κελεύοντες, τὴν καὶ ἡμε-
τέραν, ἀντιπρὸς τῇ διαχρίσει δὲ ἡμῶν, αὐ-
δυναίμεθα, ἔω θεῶν, τῶν θεανθρώπων καὶ σω-
τῆρ ἡμῶν, ἡγησάμεθα: καὶ ἀκαχοῖσιν, καὶ
(ὡς ἀληθῶς ἐπὶ αὐτῶν) ἀπειρεκαλῶς Δακρίμε-
νοι, δόξαμεν αὐτῶν. Εἰκότως γὰρ αὐτῶν ἡμετέρας ἡ-
μῶν, ἐλλογμῶν τε αὐτῶν: ὅτι πρὸς τὸ δοκῶν ἐν-
δοῦν πρὸς ἡμετέρας, ἐμὴν αὐτῶν δὲ καὶ τὴν πολυ-
ρῆτῶν ἐγχειρήματα, ἔχοντες φανέμεν.
Μη γὰρ νομίσῃς, ἀλαζονείᾳ, καὶ πρὸς νεανί-
σκειν, ἡμᾶς ἐπαρθεῖν, τὴν τοιοῦτον: ἀλλὰ
παιθαρχῶσαι μάλλον, οἷς χρὴ, καὶ τὸ τῆς ἀχα-
ρίστιας ἀδίκημα ἐκφύγειν, βελομενῶς, ὡς
πρὸς τῆς σε μεγαλοφροσύνης αὐτῶν, μετὰ
νοίας σκοπεῖν: καὶ πολὺ κατὰ τὴν ἀξίαν, ἡ ἐ-
πιστολὴν ἐλθῇ, καὶ τὴν φύσιν δὲ ἐμῶν ἐχομεν:
καὶ πρὸς αὐτῶν καὶ ἔμμεσαι (νέοι οὐκ ὄντες) πολλὰ κα-
κομη-

derē literas. Ea in bonā partē tu colēdi amice,
accipias uelim: optimo uerē tuūq, studiosiss. ani-
mo scripta, etiā si tenuiore orationis suo, cōtrā
quā uelle, iextra sunt: id quod tu equo animo
ferēs. Nec n. uberes in dicēdo nos sumus: nec
tales artifices, qualis ille Moysis Beselelus, cui
mētione fecisti: sed tān, quāq nō in Gracia
uicētes, Graci generis insaurabiliter amātes.
Vale, ad gloriā Dei, ad honoremq, iunū & tuo-
rum: nec non ad hilaritatem amicorū tuorū,
te reuerentiū. Scripta Tybingæ, die V. April.
anno CIO. ID LXXVI. Commendo vobis post
hac etiam, dilectum meum Gerlachium.

Tuus ad omnia, quæ uirum mearū sunt,
Martinus Crusius: uiriusq, linguæ & institu-
tionis, in Tybingensi Academia Professor.

DOCTISSIMO ET SAPIENTI XV.
uio, D. Theodosio Zygomalæ: Protonota-
rio S. Ecclesiæ Constantinopoli-
tanæ reuerendo S. per
Christum.

Epistolam tuā, eruditissime vir, D. colen-
der quæ D. tua, cū uniuersæ Academia nostra
iuuenes, tum præcipuē Græcarum literarū &
disciplinarū studiosos, humanissimē, quāuis
indignos, cōpellant: & ad sapiētia studium,
præclarissimarumq, uirtutū exercitationem
cohortatur: tradite nobis cōmuni Præceptore
nostro, dextere nos & diligenter instituere, ac
cepimus: summāq, cū uoluptate, ut pat erat,
legimus: gaudentes, nos literas uiri, de facie q,
dēm nobis ignoti, doctrina uerō & dicendi sa-
cultate exim. i. præditi, nactos esse. Nos igitur,
eō quod & a Præceptore iussi essemus: et grati
animi pietas postularer: r. spondendū pro te-
nuitate nostra, Christo seruatore nobis auxi-
liante, duximus licet intēpestinē fortassis, et
(ut uerum fateamur) subrusticē, a nobis fa-
ctū uideri possit. In reprehensionē. n. iustā ap-
ud te inuerreremus: quod rescribere ausi su-
mus tibi, tam docto & sapienti uiro: nisi nos
iusta causē ab hac audacia vindicarent. Nā-
que non arrogantia nos, aut iuuenili ardore,
ad hoc impulsos esse: sed obedire potius, ut b-
oportet, & ingratiitudinis crimen effugere, uo-
luisse existimes, uelimus. Quapropter genero-
si tui animi fuerit, beneuolo animo literas
has perlegere: etiā si logē expectatione tua
inferiores sint. Neq, enim tantum ingenio pos-
sumus: neq, eruditione intelligentiaq, (cum
adolescentes simus) tanta præditi sumus: ut
istud

Iacundissi-
ma tui no-
bis Episto-
latua.

Ad eam
propter
causas re-
spōdemus
nunc.

Licet partū
prætare
ualeamus.

ἡσθημένοι ἰσχυροῦν τε τῆς ἡπιστολῆς σαυ-
φες αὐτῶν ἐφικέσθαι ἡμᾶς: ὥς ἔπω χαρήσασθε
ἐν τῷ μικροφύτῳ τῆς καρδίας ἡμῶν, τὰ καθε-
γηγῆσθαι τὸ πρὸς φρονεῖν καὶ φιλοσοφῆσαι τῆς παιδείας.
καὶ πάντες μὲν, ὅτι ποσὸν. Οὐδὲ πρὸς
τὴν σφωπὴν τὴν καὶ προσήνεγκέν, τῆς λογισ-
τικῆς σαυτοῦ ἡπιστολῆς: ἔγωγε δὲ ποικιλομεν.

Πρῶτον μὲν, τῆς ἡπιστολῆς σαυτὸ πρὸς οἰμῶν,
καὶ τὸ τῆς λόγου σεμνὸν καὶ ὑψηλόν, θαυμάζο-
μεν, ὅπερ ἡμᾶς, ἀπολαύοντες (ὁμολογητόν γάρ)
ποιήσαντες τὸ δέον, χαμόθεν διηγείρετε, καὶ πα-
ρώμεν: μετὰ τὸν τε ὁρμὴν τῆς καρδίας ἡ-
μῶν ἐνεποιήσαν, ἡπιμελεστον κατανοήσαν, πᾶ-
ν πρὸς τὸν ἀνθρώπου: καὶ πᾶν ἡμᾶς ὅτι τὴν τῶν
ὁπτηδὸν μαμάτων, τῆς ἀρετῆς, ἀσκήσαν, πρὸς
καλῶν. Περὶ γὰρ τῆς ἀρετῆς, ἀπολαύοντες τῆς φωνῆς, τῆς
τῆς σφίρας, ἡ ἡπιστήμης (ἐκείνη μὲν τὸ ὁφθαλ-
μῶν, τὰς τῆς νῆς, πλεῖστον) προσήνεγκέν, καὶ
μετὰ τὸν διείλεται: οἷα εἰκὸς εἶναι, πᾶν ἄν-
θρωπος εἰκὸς, καὶ πᾶν τὸ ἀφελος καὶ λέγειν γε-
νημασμένον: καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν (καθ' ἃ-
πρὸς αὐτὸν μετὰ φρονεῖν πρὸς ἀπολαύοντες) ἀλ-
λα γνησίαν εἰλην. Οὐ γὰρ: καὶ ἀφελος φρονεῖν
τὴν πρὸς φρονεῖν τῶν πρὸς εἰλην πρὸς ἀπολαύοντες
φρονεῖν (Πελοποννησίαν γὰρ, σύγῃ, ναυπλοῖαν)
πρὸς γὰρ: οἷα εἰκὸς εἶναι, πᾶν ἡμᾶς ὅτι τὴν τῶν
συγγενῶν ἡμῶν. ἔγωγε γὰρ, εἰς τὸν πρὸς φρονεῖν
μετὰ τὸν, ὁ λόγος, εἰς τὸν πρὸς φρονεῖν, καὶ
καὶ, ἵνα δὲ καὶ ὁμῶς ἐπαινεῖ, σέο δὲ
γλῶσσης, μετὰ τὸν γλῶσσης ὅτι εἰς τὸν. Εἰς τὸν
καὶ πᾶν αὐτὸν ἡμᾶς ἐξελθόν, ὁ πρὸς φρονεῖν, ὁ
χρὶς, εἰς τὸν. Ἀλλὰ, πάντες μὲν ἀφελος. χρὶς
δὲ ὅτις τῶν αὐτῶν ὁμῶς, καὶ τῶν φρονεῖν, καὶ τῶν
πρὸς φρονεῖν: ἐκείνη μὲν, ἡ ἡπιστήμη καὶ μελέτη
πρὸς φρονεῖν: τὸ δὲ, οἷα εἰκὸς εἶναι, πᾶν ἡμᾶς ὅτι τὴν τῶν
καὶ οἷα εἰκὸς, καὶ τὰ τῶν ὁμῶς συγγενῶν
ματῶν. Κῶς μὲν, τὰ τῶν φρονεῖν, καὶ τὸ φε-
ν. ὁ πρὸς φρονεῖν: τὸ δὲ, τὸ ἀφελος, καὶ τὸ κα-
κόν. Διὰ πάντες δὲ, τὰ τῶν φρονεῖν, καὶ τὰ τῶν φρονεῖν,
τῶν φρονεῖν, καὶ τῶν κακῶν, πρὸς φρονεῖν αὐ-
τῶν. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἡ βαρύνει τῶν ἐπὶ κατὰ φρο-
νης, ἡ τῶν πρὸς φρονεῖν ὁμῶς: πᾶν ὁμῶς, τὸ ἐπὶ
φρονεῖν γίνεται, καὶ τῶν φρονεῖν τῶν φρονεῖν ἀφελος
φρονεῖν συγγενῶν αὐτῶν τὸ ὁμῶς τῶν φρονεῖν
χρὶς (εἰκὸς τῶν φρονεῖν, καὶ τῶν φρονεῖν, τῶν φρονεῖν
ἐπὶ κατὰ φρονεῖν, τῶν φρονεῖν, τῶν φρονεῖν
συν) ἡ πρὸς τῶν φρονεῖν τῶν φρονεῖν, τὸ βαρύνει
φρονεῖν αὐτῶν φρονεῖν. Διὰ τῶν τῶν φρονεῖν ὁμῶς
φρονεῖν, ἡ πρὸς φρονεῖν, ἡ φρονεῖν φρονεῖν ὁμῶς
φρονεῖν τῶν φρονεῖν ὁμῶς φρονεῖν φρονεῖν. Σχε-
δὸν γὰρ πᾶν, καὶ τῶν φρονεῖν, καὶ τῶν φρονεῖν, καὶ τῶν
κατὰ

istud orationis tuae sublime attingere posse-
mus: utpote qui nondum preceptoris nostri
doctrinam, & fidelitatem institutionis, angu-
stius pectoris nostri ceperimus. Et hæc quidem,
hactenus. Quantum autem ad Epistolam tuam,
sapientiæ & benevolentie plenam: sic respon-
demus.

Principio, Epistolæ tuæ exordium, oratio-
nisq; gravitatem & sublimitatem, admi-
mur: quæ nos negligentius munus nostrum obe-
unt: (fatendum enim quod res est) sic exci-
tauit: tantumq; animis nostris impetum indi-
dit: ut accuratius natura humanæ conditionē:
& ea, quæ nos ad disciplinarum virtutumq;
exercitationem, invitarent, considerarem. De
luminis enim, & sapientiæ, seu sciētiæ (quo-
rum hæc mentem, illud oculum, perficiat) simi-
litudine, decenter & eleganter diffusi. Ta-
lia nimirum solent esse: quæ a viro ingenioso, et
in differendo dicendog; exercitato: neutiquam
autem barbaro quemad. D. tua, ipsa se mode-
ste appellat: sed germano Græco: excellenterg;
veterem Græcam callentē linguam (ἐπελοπον-
νησίαν enim civitate Naupliæ, te genus ducere,
Præceptor noster aiebat) sunt conscripta. Flu-
minis enim limpidissimi instar fluit oratio tua:
concinna quadam compositione, rerumq; va-
rietate: ut merito illud Homeri accinamus:

Verba fluunt ex ore tuo magis dulcia melle.

Vtinam etiam affatim plus ex fonte tuo no-
bis haurire liceret. Sed hæc omittamus. Cum
autem homini necessaria sit, & rerum contem-
platio, & virtutum actio: illam scientiæ &
studium suppetat: hanc verò, Præceptorum
institutiones, & leges, & cætera, quæ de bonis
moribus tradita sunt. Et illa quidem, verum
ac falsum considerat: hæc verò, bonum & ma-
lum. Semper autem verum & bonum contra-
rijs suis antefendum. At verò, cū animorū
perturbationes, gravitate sua deorsum ferant
hominē: ideo frequentius id, quod verum & bo-
no contrariū est, accidere solet. Multo enim ci-
tius princeps animi facultas, bruta nature pō-
dere impulsæ, deprimitur (præsertim in ijs,
quorum impetus mentis: quæ sæpe affectus pōne
ianguā sinistra sequitur, imperant) quam ut
quod terrenum & graue est, una cum mente
in altum subleuetur. Propterea iuuenilis ætas,
ut plurimum in supra dicta peccat: vel socor-
dia quadam, vel voluptatum illecebris: cum
quodam impetu & ardore a recta viā desle-
tens. Plerog; enim homines, in primis verò in

1. Egregiū
nos ad itū-
dia excitas

Cellatione
lucis & fa-
pientie.

Ergo verus
Græcus es

Iliad. 1.

Contem-
platio &
actio neces-
saria

Vtro biq;
mali affe-
ctus effici-
unt.

Quibus iu-
uentus sub-
iacet.

P 2 uenens

σας, μάλα δὲ βῶς ἢ περὶ πατρὸς ἀξία ἐγκώ-
μια ἐθήκε) τὴν τε ἀγνώπτου ῥωμαίων βασι-
λεως, καὶ τὸν ὀπίφανεσσαν ἀρχηγὸν ἡμῶν (ἀ-
ληθινὸν τῆς πατρὸς τοῦ πατρὸς τῶν ἡμῶν χώ-
ραν, ἡγεμονικῶς ἢ ἐλθεῖν δὲ διοικεῖν τὰ) ἐχά-
ριστα. Αὐτὴν τὴν παῖδ' εἰς παρ' ἡμῶν, ἐν συλ-
λόγοις, ἐν διαλέξεσιν, ἐν ῥητορίαις, ἐν γεα-
φαις: ἢ αὐτὴν πᾶν εἶδος μαθημάτων (καθὼς
ἀληθῶς ἡ σοφία σὺ ἐδήλωσε) σιωελῆσι δ' εἰ-
πῆν, ἢ ἐλθὼς τὴν ἐμὴν γλῶσσαν ἢ καρδίαν,
εἰς τὴν Γερμανίαν μετακεκομικέναι πως δο-
κῆ. Εἰς γὰρ ἐνταυτοῖς καὶ ἄμωρ δὲ τῶν
ἰδίους φιλοπύμεται: ἀλλὰ τίς θείας δὲ γε-
σίας σιωπῆν, σὺ δὲ βῶς ἡγεμεθα) πῶς τὰ
τῶν ἐλλείων μαθημάτων, σὺ ποὶ καὶ ἄλλοις,
ὁ καθηγητὴς ἡμῶν (ὅν τῆς φιλοπύμης χάριν,
ὡς καὶ σὺ λοιπὸν, ἐκ ψυχῆς ἀκωπῶμεν)
αὐτὸ ἐλλείων ὑμῶν Δεφυλάττω. Ο μὲν
γυμναζέει ἡμῶς πᾶς δυνάμεσι τ' λόγων: περ-
γῶν τὰς καλλίστας τ' ποιήτων θεσπῶν καὶ
ὑποθεσῶν: ἡμῶν ἢ (εἰ καὶ πᾶσι, ἴση δ' οὖν)
ὁ μὲν, εἰς τὴν ἐλθὰς μεταβῆλκει γλῶτταν: ὁ
ἢ, εἰς τὴν ῥωμαίαν (ἀμφοτέρων γὰρ αὐτῶν, σιω-
ελῆσαι) ὁ δ' ἐπὶ τὴν ἐποποιίαν καὶ μετρικὴν
τῆς ἐλλείων, ὁ ἢ τὴν τῆς λατινῆς, σὺ-
γῆ. Καὶ, ὁ μὲν τὸν λόγον ἐνθυμήσας ἢ ἐξερ-
σίας ὀπίφανεσσαν κατὰ ποιικίαν περὶ τῶν: ὁ
ἢ τ' περὶ δὲ οὐκ, καὶ αὐτὸ μὲν οὐκ, καθαρὸν γέ-
μῶν οὐκ, φιλεῖ. Προτίθεται δ' ἡμῶν περὶ βλη-
μάτων παῖν ὀπίφανεσσαν, καὶ διδασκῶν. Αὐτοτε-
μὲν, τ' ἀληθινὸν ἡμῶν θεῶν, αὐτὸν ἢ καὶ φιλεῖ
θρῶπῶς ἐπίσησι, ὑμῶν μὲν: ἄλλοτε δ' ἐκ τῆς
τῆς φιλοσοφίας φροντιστῶν ἐπαινεῖ μὲν: ἐνίο-
τε, σὺ περὶ τῶν σπῆδων καὶ μελέτων Δετρεῖ
Ἰαντας ἀμύνον μὲν: πάλιν δ' ἐκ, ἀρετῆς, καὶ
ἄλλα φιλοσοφικὰ, δὲ λογισμῶν: πῶς μὲν τὰ
καλὰ καὶ συμφέροντα περὶ τρεπομῶν: τῶν δ'
κακῶν καὶ αἰσχρῶν ἀποτρέπομῶν. Καὶ ὅλως,
ἄλλοτε περὶ τὸ ἄλλο, ὡς φελομῶν μὲν καὶ σωτή-
ριον ἡμῶν, ἐπαινετὸν δ' ἐπὶ τῶν δ' φημιζομῶν,
δὲ ἀρετῶν δ' ἐπὶ τῶν δ' φημιζομῶν Δετρεῖ
βομῶν. Ταῦτα ἐν μὲν τῶν παρεληλυθότων γε-
νῶν, καὶ τὰ τὸ δυνάμει ἐάντις ποιῆσαι δοκού-
μῶν: γινώσκῶν δ' ἐκ, πάλιν σπῆδων αἰσθητῶν, αὐτὸν δ' ἐκ
τῆς, καὶ τῶν δ' ἐκ, αὐτὸν δ' ἐκ, δὲ οὐκ
καὶ φιλοπύμης, ποιῶ μὲν: πάλιν τὴν ὀπίφανε-
σσαν ποιῶ μὲν, τὴν τε περὶ θυμῶν καὶ φιλη-
δοσίαν (ἰλῆδα κακῶν φελομῶν: καὶ
τὴν ὑμῶν, καὶ τὴν δ' ἐκ, καὶ τὴν σφί-
δων, ἀντικῶς βλάπτουσαν) ὅπ' ὀπίφανεσσαν
φῶν: καὶ, ἐκ τῶν δ' ἐκ, ὡς γὰρ ὀπίφανε-
σσαν τῶν ἐπὶ τῶν γενομένων, τὰ κατὰ θυμῶν
μῶν,

rum tua quoque D. valde piè & cum intimo
animi affectu, dignas laudes auulit) sacratis-
simum nempe Romanum Imperatorem, & il-
lustrissimum Principem nostrum (verum pa-
tria patrem: Regionis huius, cum dignitate &
gloria administratorem) concessit. Exercetur
autem eruditionis institutio apud nos, in con-
gressibus, in disputationibus, in declamationi-
bus & varijs scripturionibus: florēq. omne ge-
nus doctrinarum (sicuti verè à te significatum
est) ac, ut summam dicamus, Græcia, & lin-
guam suam, & cor, quodammodo in Germa-
niam transfussit videntur. Nobis hic (nec puta-
tu, nos arroganter de rebus nostris sentire: sed
beneficia diuinitus accepta tacere, ab ipsa pro-
hiberi pietate) Græce literaturæ præcepta, &
autores Græcos, ac quadam alia, fideliter Præ-
ceptor noster (quem diligentie sua causa, ut
& ceteros Doctores nostros, ex animo diligi-
mus) explicat & illustrat: semper Græcam il-
lam elegantiam, saram totam conseruans.

Ipse quidem dicendo nos pulcherrimis mate-
rijs (generalib. et specialibus) præscriptis, exer-
cet: ex nobis verò (licet non omnib. sit eadem
ingenij bonitas) alius in Græcā linguam, alius
in Latinam (ambæ enim hæ, uno quasi nexu
inter se copulate sunt) transfert: alius animū
ad carmen Græcum scribendum, alius ad La-
tinum, adiicit. Alius item orationem suam,
figuris & amplificationibus eleganter frequen-
tare & exornare conatur: alius humi manen-
tem, purum tamen & proprium, amat sty-
lum. Argumenta autem dicendi proponun-
tur erudita. Interdum enim verum Deum,
pro beneficijs in nos paternè collatis, gratitu-
dinis ergò celebramus: nonnunquam præla-
tissimos Philosophiæ Antistites laudamus: a-
liquando artium & scientiarum studiosos ipsi
nos cohortantes, tractamus: non rarò virtu-
tes, aliq. ex Philosophia petita, præconijs fe-
rimus: ad honesta & utilia adhortamur: à
vitijs & noxijs dehortamur. Breuiter, ali-
ud alio tempore, vtile & salutare nobis: lau-
dabile illis, qui laudamur: Deo autem acce-
ptum scribendo & dicendo versamus. At-
que hæc quidem hæcenus, pro virili à nobis
facilitata arbitramur: nunc autem, multo
studiosius, volente Deo, & tanto viro, tam se-
dulo ei dextrè cohortante, facimus magnam
adhibentes diligentiam, ut socordiam, & vo-
luptatū blanditijs (quæ illæ ad maiora seculi af-
ferre solent: sanita tēq. bonā famā, & sapientia
extre-

Cæsare, &
Principib.

Exercitati-
ones Ty-
bing. Scho-
læ.

Græca &
Rhetorica
studia.

Posthac,
tuo moni-
tu, diligen-
tiores erig-
mus.

μοί α. αὐτὸν δὲ ἴστανται τὰ ἀνὰ λήψαντα· καὶ
 πῶς ἐκείνῳ ἐκείνῳ χορεύειν, ἀπαυτὸς.
 σὺ δὲ βεβαίως ἀποφύλαττον· ἡ γὰρ ἐστὶ
 (καθ' ἃς περὶ τὴν λογιστικὴν καὶ φιλοφρονέως καὶ
 σοφίας ἐπὶ τὴν λαοὶ ὅπως ἐκείνῳ τὰ αὐτοῦ
 πορταίην ἐθέλει. Ομοῦ αὖτις τὸ καὶ ὁσε-
 βέει τὸ καὶ αὐτὸν, καὶ ὁ λαμπερὸς καὶ θεο-
 φιλέτης ἡμεῶν ἡμεῶν τὰ χορὰ τῶνδε, ἔκα-
 λῶ καὶ ὁρῶντες, ἐξ ἄρχοντας· καὶ ἡρωικῶς ἡ-
 μῶν (ἔδον γὰρ τῆς μεσότητος, καὶ πολέμου) ἐπα-
 μύνοντες. Ὁ δὲ κατὰ τὴν ἡμεῶν (ὡς καὶ οἱ λοι-
 ποὶ διδασκαλοὶ) ὁρθῶς τῶν διδασκῶν εἰς ῥυθ-
 μὸν ὁρχόμενος ἡμεῖς τῶν χορείας περὶ πῶς
 τῶν μανθάνειν ἐπομνηστικῶς κατὰ δυνάμειν, ὑμε-
 νες καὶ ἡμεῖς ὡς αὐτὸς, εἰς τὸ δόξαν θεῶν (τῶν
 πρώτων τῆς χορείας ἐξ ἄρχων) καὶ εἰς τιμὴν
 καὶ εὐταγοῖν, τῶν κρατεντῶν, τῶν διδασκόν-
 των, καὶ καλίστων σὺ περὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ὄντες.

Ὁ δὲ λοιπὸς σὺ, τίμιε κύριε, τὰ τῶν διδασκῶν
 λαὸν ἡμῶν Κρησὶν τοσαύτῃ ἐπανένδοτον ἡμεῖς, ἐ-
 πιστικῶς μὲν καὶ ὁμοῦ, αὐτὸν καὶ αὐτὸν ἐνδο-
 κίμην· καλῶς δ' αὖ εἰδόμεν, ὡς μετριοφρο-
 σῶν ἐχῃ. Εἴπε, ὅτι σὺ μετὰ τὴν παρ' ἡμῶν
 εἶναι δὲ ἔχῃ· φιλικῶς πάντων, καὶ ἐν δόξῃ τοῦ
 εὐνοιοῦ ὡς ἡμεῖς, καὶ τὰ τῶν μαθητῶν ὅσων
 εὐμαρῶν, ἐν δὲ ἐκινῶται· καὶ μάλα ἡδὺ τῶν
 ἡμῶν, καὶ πολλῶν μάλιστα τῶν κατὰ τὴν αἰ-
 νῶν δὲ, τὸ τῆς δόξης μὲν καὶ δυνάμει δὲ
 διαμενῇ καὶ μὴ τὰ αὐτῶν μετὰ τὴν καὶ λαμ-
 περῶν, τῶν ἡμετέρων πορταίης αὐτῶν. Ὁ φε-
 μέν ἂν ὡς ἐξ ἡμετέρων, καὶ ἐπιβεβαῖον· ἡ
 γὰρ χαριστὶς ἀγαπῆ μεσότητος, τὸ ἡμέτερον σώμα
 γινέσθαι, οἷον πῆρδον, ἡ νόημα· τὸ δ' ὕλην δὲ οὐ βῆ-
 σαι πορταίης, καὶ ἐπὶ ὀλίγας ὥρας ἀπερὶ δυνάμεινον.
 Ταχὺ αὖ ἐν ἐκείνῳ σὺ παρὰ γινέσθαι· τὸ σο-
 φίας καὶ γλῶσσης σὺ ἀπὸ λαοῦντες. Καλὸν ὁ-
 μέν ὃν τῶν σώματι τῶν γυναικῶν αἰσὶν πῶς
 σιάσκειν ὅπερ ἡ σὺ φιλοφρονέει, φθαίεσθαι
 ἡμῶν (ὡς ἐστὶν ποιήσιν) διηγεῖσθαι σὺ αὖτε φι-
 λῶντες, καὶ αὐτῶν.

Τοιχοῦ μὲν αὖ ὡς σὺ μετὰ τὴν αὐτῶν, ὡς σοφῶτα
 καὶ φιλοφρονέει· τὸ δὲ γινέσθαι πῶς τὴν ὅσων
 ἐμῶν, καὶ τῆς σοφίας ἐχέει· καὶ τὰ τῆς ἀρε-
 τῆς περὶ αὐτῶν· τὴν ἀργίαν καὶ τῆς φάουλῆς
 τῶν ἡδονῶν, φθονῶντες· καὶ αὖτε ὡς καὶ τοῦ
 πορταίης αὐτῶν σὺ ἀπὸ ἀζομῶν τυχοῦμεν,
 ὑποτίθεσθαι καὶ ὅσων δὲ ἡλαδὴ τὴν βασιλικὴν
 καὶ μετὰ τὴν ἐμῶν, καὶ τὴν σὺ πᾶσι δὲ τῶν κα-
 θήσῃ· ἡμεῖς, πορταίης τῶν σὺ ὡς γινέσθαι
 ὑπακούοντες, ἀπὸ τῶν σὺ γὰρ ὡς ὁλο-
 γῶμεν. Εἴπε δ' ὅτι αὖτε τῶν λόγων (πῶς γὰρ
 αὐτῶν)

extremè ledūt) q̄ lōgissimè fugiētes, enitemus:
 ac, sicubi à nobis quid nō gnaniter factum est:
 in post- rum diligentia maiore refarciamus: cō
 cinnamq̄, illam choream, Domino volēte, per-
 petua constantia integram seruemus: quæ est
 (quemadmodum pro eccellente doctrina tua
 beneuolē scribis) ut unusquisq̄, suum faciat of-
 ficiū.

Id autem fiet: si inuictissimus & pius
 Caesar, ac noster illustrissimus Deoq̄, charus
 Princeps, pulchrum hunc & concinnum cho-
 rum incipiunt: & pacificè (nihil enim studijs
 cum bello nos defendant: Magister autem no-
 ster (ut & ceteri Doctores) rectè in numerum,
 docēdo saltet nos verò discēdo, numerosè &
 decore sequamur: atq̄, hymnos carminaq̄, ad
 gloriam Dei (qui est omnīū primus huius cho-
 reæ saltator) & in eorum, qui ad gubernacula
 rerum sedent, & qui docent, & quarum pul-
 cherrimarum exhortationum, laudem, inui-
 cem canemus.

Quod restat, reuerende Domine: cū tu Præ-
 ceptorem nostrum tantopere laudes: nos quidē
 meruī gaudemus, ipsū istic etiā bene audire:
 ipsum autē scimus, quā moderatē de se sen-
 tiat. Præterea, quod te nobiscum esse optares: &
 gregium ceriē ex animo amorem, erga nos, li-
 iberalesq̄, disciplinas, declaras: & pergratum
 id nobis, multoq̄, magis Præceptoris, fiet. Nūc
 verò, vitæ longitudinem & difficultatem, ne
 obstat, meremur: & ne magnificatilla, & splen-
 dida, quæ apud uos sunt, his nostris anteferes.
 Vitam equidem huc venires, saltem ad bre-
 ue tempus: aut Christi munere, corpus nostrū,
 materie difficile portatū pondus, aliquot sal-
 tem horas exuens, tam leuē fieret, quàm est plu-
 ma, aut cogitatio. In momento fortasse tempo-
 ris adfueris: eruditioris & suauitatis tue
 fructum percepturi. Verū cū hoc modo nō
 liceat: animo tamen D. tuæ præsentēs erimus
 (quod ipsi, pro humanitate sua se facturam,
 nobis prius pollicia est): assidue eam mutuo a-
 more prosequentes, ac reuerentes.

Quāto breuius cū D. tua tam bene nobis
 consultum vult: & hortatur nos, ut scientijs
 & sapientia semper studeamus: virtutisq̄, a-
 ctiones exerceamus: inertiā verò, & malas
 voluptates, fugiamus: cumq̄, modum etiam,
 quod id assequi valeamus, subiiciat: ut nimirū
 utamur Caesaris, Principisq̄, nostri, benigni-
 tate, liberalissimāq̄, temporis occasione, Præ-
 ceptorumq̄, iudicium: nos propiē ad obsequium

Choream
 numerosè
 sequendo.

Vitam in-
 ternos ui-
 dere posse
 mus.

Pro opti-
 ma adhor-
 tatione
 tua gratias
 agimus.

hūis morem gerentes, gratias agimus immortales. Cū autē dignam gratiā referre, facultatis

P 4 neu-

αὐτῶν χάριν διδοῦναι οἱ τε ἐσμεν: ὡς ἐρ
τὸ σωτηρίας γὰρ τῆς αἰτίας δυνάμεις σε μνη
μονοῦντες, ἐκ πᾶν ποτε παυσόμεθα περιστοχό-
μενοι τῷ χρηστῶ ἐν ἐργασίᾳ πατρὶς ἡμῶν, ἐν τῷ
φιλανθρώπῳ σωτῆρι, χρηστῶ: ὃς ἡ δόξα, καὶ τὸ
κράτος, εἰς εὐδ' αἰῶνας τ' αἰῶνων. Ἐρωμνήσας
ἐπὶ μήκιστον διαβιώσης: καὶ διαπλοῆς, ὡς περ πῶ-
εἰς, ἡμῶν δυνάμει. Ἀπὸ τυβίγγης, τῆς β'. ἀπερι-
λίσ, εἴτε τὸ σωτηρίας τῷ α Φο σ.

Ἰωάννης ὁ τραχῆς, Ναιρῶς καὶ
οἱ συμμαθηταί.

Εἰς Θεοδοσίον Ζυγομα-
λᾶν, καὶ μαρτίνον Κρύστον.

Τένομα μὲν, μαρτίνε, πῶς κλυτὰ τέχεα εὐ-
τὴ θῆξ δ' ὥρε τ' ὁπὸν ἀΐα, φέρει. (Ζης)
Αὐλὴ μὲν ἡμῶν σ' ἀγία λαμπρὰ πατριαρχε:
Θεὸς δ' οὐκ ἐστὶν ὅμνη δ' αὖ τῷ τυβίγγα κλέει.
Ἐλδομαι, ἵσθ' ἐμὲν φιλήεις ζυγῶν, ἵσθ' ἐρωπεῖς
Κεῖνός σ' αὐτὴ φιλήειν ἔλδοι, ὁμοῖα φρεσὶν.
Γάμμα δ' αὖ σεμνοτέρης, σιωάρε, περ ἀγγέλ-
ερῶν.

Ἡμέας: ἐκ μεσῶν ἐσθ' φίλοιο φίλοι.
(ἢ) μόνας, δυνάμεις διὰ κινήσεως, σωτῆρι
εἰς τριάδ' αὖ δεσμὸν ἡμέας δεσθεως)
Κεῖνός σ' αὐτὴ φιλήειν ἔλδοι, ὁμοῖα φρεσὶν.

ὡς δ' ἡ ἀμφοτέρω τῇ θ' αὖ σ' ἐστὶ σφόδρ.
Ζήτῃ ἀγαλλομῆς, νέσωρ ἐκδοτέμ' ἀπ' ὧν
ὁλβίῳ ἐν βίῳ τῷ, ὁλβίῳ ἐν θανάτῳ.
ὁ αὐτὸς τραχῆς.

Τῷ ΣΩΦΩΤΑΤῳ, ΚΑΙ ΑἰΔΕΣΙ-
μῷ ἀνδρὶ, κυρίῳ Συμεῶνι, θεῷ διακόνῳ, δια-
γόντι ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ μεγαλοπόλει.
Εὐπράξιμ.

Πέρουσι, τῇ φιλήειν ἡμῶν Ἰωάννῃ τῷ μέλα-
νος, ἐξ Ἰταλίας ὡς ἐπανελθόντος: ἐξ αὐτῶν ἔ-
γνωρ πῶς τῆς ἀρετῆς τε καὶ λογιστικῆς, ἡμῶν
κύριε Συμεῶν: καὶ ὅπως ἐρωπεῖς φιλήεις πῶς σ' ἐ-
θαυμασῶν ἐξεκάλει. Εἰ δ' ὅτε, ὅτε ἐν Παταβίῳ
ἐπῆγε, σ' ἐπῆγε: καὶ, ὅτι ἔτι ἀγαθὸς αἰνῶν,
ἀσμενῶς ἀρ' εἰς Γερμανίαν ἡλθες: ἐρεῖαι αὖ
πῶς σ' ἐπῆγε: καὶ, ὅτι ἔτι ἀγαθὸς αἰνῶν,
τῷ ἐμῷ ἐν τυβίγγῃ οἴκῳ, τὰ ἀναγκαῖα σοι
πῶς δ' ἀγαθῶν ἐχορήγησαι αὖ (μαθησόμενος
ἐκ τῆς σῆς δικτῆς σωστικῆς, πῶς σ' ἡμερὸν μι-
ξοβαρβαροῦ Γραικῶν γλώσσῃ, ὅτι μάλ-
λον) καὶ ἀναμφοτέρως ἐντεῦθεν ἀλλήλῃ, καὶ βελ-
τίῳ, πῶς σ' αὖ σ' ἐπῆγε: καὶ, ὅτι ἔτι ἀγαθὸς αἰνῶν.
Ἀλλὰ νῦν
πάλιν ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ ὡν, καὶ κακῶς διαγίγ-
ωρ.

nemiquam sit nostræ: saltem pro D. tuæ incolu-
mitate & salute, semper benevolentia tua me-
mores, nunquam cessabimus Deum verum, pa-
trem Domini nostri Iesu Christi, Salvatoris no-
stri unici, invocare: cui gloria & potentia, in
secula seculorum. Vale, & quam diutissime vi-
ue: & nobis favere, sicut cupisti, perge. Tybin-
ga, 12. die Aprilis, anno 1576.

Ioannes Tracheus, Nerenfis: & con-
discipulorum cætus.

AD THEODOSIUM ZYGOMALAM
& Martinum Crustum.

Gracis es, Crusi, notus Byzantidis urbis:
Theodosii nomen Teuiona rura ferunt.
Te sancti sedes Patriarchæ diligit alta:
Theodosii celebrat clara Tybinga decus.
Exoptas aquale iugum constantis amoris:
ille vicissim in te fertur amore pari.
Litera quando fuit vos inter mutua missa:
Musa ambos dulci iunxit amicitia.
(Tunc Monas ad Dyadem se movit: mox fluit
adiungit iuvenes nos stabili Triade:) (ultra:
illum tu dicis doctum? Te dicit & ille.
Doctrina est cultum pectus viri, satis.
Vivite latantes, sine morbis, & sine curis:
felices vita, morteq., perpetuo.

Idem Tracheus.

DOCTISSIMO ET REVERENDO XVI-
uiro D. Symeoni Dei ministro, in ma-
gna Constantini urbe
degenti.

Superiore proximo anno, charissimo nostro
Ioanni Suartzio, ex Italia huc reuerso, cogno-
ui ex eo de virtute et eruditione tua, honorâde
D. Symeon: ac confestim amore amicitie tue
exarsi. Quod si tunc, quando adhuc Patavi e-
ras, te scivissem: & quod ita uir bonus esses:
ac libenter in Germaniam venisses: profecto
ad te scripsissem, me tibi aliquandiu domi mea
necessaria ad uiuendum suppeditaturum fu-
isse (nimirum, ut ex tua optata familiaritate,
hodiernam Barbarogrecam linguam, magis
addidicissem) unde haud dubie Deus aliter,
ac melius, rationibus tuis prospecturus fuisset.
Verum nunc Constantinopoli rursus es: ubi
tibi satis commodam uiuendi rationem esse
spero.

Cupidus
tuum.

ὡς ἐλπίζω, ἰσθί, ὅτι ὁ κύριος μέλας, δύο πα-
 ρὰ σὲ Ἰπποκράτους καμίσματος, ἀποκρινάται·
 τὰ ἴσα σὲ αἰτηθεὶς, εἰς δ' ὡς αὐτὸν πινῶν, νῦν
 μὲν ὡς, νεότατον ὦν, πρὸς τὴν οἰκονομίαν πε-
 ρεπασμένους ἔχει. Ἀμφὶ δ' εἰς τὰ μάλιστα φί-
 λοι ἀλλήλοις ἐσμὲν· ἀπὲρ αὐτὰ, ὅτε νεώτερον
 ἔω, ἐμοὶ μὲν καὶ τὸ ἐν ταῦτοισι καθήκοντι εἰς ἐκα-
 τέραν τὴν γλῶσσαν χρησιμεύει. Ἐπεὶ δ' ἐσύ
 ποσὶ τὰ ἀγαπᾷς, αὐτῶν· ἐξάρσεται τὰ πρὸς Ἰπ-
 πόκλειον ἐγὼ γράψαι· ὅφρα καὶ φίλον ἀπο-
 τεύθαι ἐσέσθαι, ὡς ἐλπίζω, ἔγωγε καὶ παῖν πα-
 ρακαλῶ. Φίλῳ γὰρ ἐλλένων, ἐγώ γε, τὰ μά-
 λιστα· καὶ ἀγαθῶν τὰ κλεινὰ ἐλλένικα γένεας
 αἰδρῶν ὄνομα Ἰπποκράτους, σιωπῶν τι εἰς
 δ' ὡς αὐτὸν τὴν Γερμανίαν τὴν ἐλλάδα, γλιχόμε-
 νον· ὦν καὶ τὴν παλαιὰν ὡς ἐφώνην, κατὰ
 τὸ ὀλιγοδ' ὡς αὐτὸν μὲν διδάσκω· καὶ τῆς σημε-
 ρίνης δ' ἐπὶ τῆς ἐκβαρβαρωθείσης, ἐπεὶ ὕμνησαι·
 ἐν ἡ ἐστὶν, ὡς ἡ δ' ἡ νοῶν πρὸς ἐκείνην. Ἀλλ' ὅσον ἔχω
 λεξικὸν τι αὐτῆς· ὁ μὲν ἔμετρίως αἰνᾷ. Εἰ δ' ἐ-
 σοι μικρὸν χολῆς· δέσμευ σὲ, τὰ Ἰπποκρά-
 τεια, ἀπὲρ μὲν, τὴν κοινὴν καὶ δημοτικὴν ταύτην
 φωνήν, μόνον κατὰ λεξὴν ἐρμηνεύειν, καὶ μοι
 τὴν ἐρμηνείαν πέμπειν· ναὶ μὲν, καὶ ἄλλο τι
 ἐν τῇδε τῇ διαλεκτῶν, ὅπερ αὐτὸς ἄλλως δόξασ-
 ψιν, ἀποστειλῆναι ἐν ταῦτοισι γὰρ τι πρὸς
 μάθω. Ἀλλ' εἰ τις πόνον τῶν πραγμάτων πρὸς
 σεσιν· ἔβαρυν Ἰπποκράτους, ἀλλὰ φέσμεν.
 Ἡ δ' ὡς δ' ἐπὶ ἐδίδω αὐτῶν· ποῖα νυνὶ διαλεκτῶν
 πρὸς Θεσσαλονικίαν, καὶ ἐν Ἀθήναις, χερῶνται·
 καὶ, ποῖον πόνον τὸ ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων ἔστιν, καὶ τὰ ἄλ-
 λα αὐτῶν (κατὰ τῶν τὰ χ' ὅσον ἄλληθ' ἡ πρὸς
 ἡμῖν, αὐτῶν πέρα γράψαντων) οὐτα τυγχά-
 νει· καὶ πρὸς τῆς ἐλλάδος, ἐπὶ ἡμεῖς ἡ παλαιὰ
 γλῶττα ἐκβαρβαρωμένη. Ἀλλὰ πέρα τῆς δ' ἐ-
 οντ' ἐνὸς χλῆρος τὴν λογιστήν. Ἀσπάζεται
 σὲ τὴν αὐτὴν ἡμεῶν ὁ καλὸς ἡμῶν Μέλας· εἰ-
 σαυθίς τὰ δέοντα πρὸς σὲ ποιήσω. Παῖν σὲ
 ὁ ἀρχιεπίσκοπος μὲν Γερλαχί· Φίλῳ καὶ μέμνη-
 τῶν σὲ, ἐν οἷς μοι Ἰπποκράτους, ἐπ' ἀγαθῶν παῖν.
 Ἐρρωσθ' ἐν χερσίν, λογιώτατον καὶ αἰδῶσμε κύ-
 ρει· καὶ καλῶς τὰ μὲν γράμματα δοποδ' ἐχ-
 ῶν ἀξιώσιν. Ἐγραψα ἐν τυβίγγῃ, βίβλη-
 περγίας πόλιν, τὴν καὶ μὲν ὡς μαῖα, ἐπὶ τῆς θεο-
 γονίας αὐτοῦ.

Δέξαι μετ' ὀνομαστικῶς τὸ βιβλίον τὸ πρὸς τὴν
 μικρὸν νόμισμα, φιλικῶς ἀσπασμὸς χαρῶν.

Μαρτίνῳ Κρυσίῳ, ἐν τῇ τυβίγγῃ δι-
 ἀκαδημία, ἐκατέρωθεν ῥώμης φω-
 νῶν διδάσκαλον.

spero. Scito autem, Suarizium nostrum binas
 a te literas accepisse: ac responsum missurū il-
 la, quæ ab eo petisti, p. virili sua parte faciedo.
 Nunc enim, cum novus sit marinus, in re dome-
 stica constituenda occupatur. Ambo autem,
 amicissimi inter nos sumus: cum ipse, quando
 iunior erat, me hic aliquādiu utriusq. linguae
 Praeceptore usus sit. Quia verò tu tātopere di-
 ligis ipsū: fidētius ego ad te hoc breve scribere
 aggessus sum: quē mihi quoq., mox inde ami-
 cu fore, ut spero, ita citā omnino rogo. Diligo e-
 nim ego Graecanicam gentem, ut qui maxiz
 mē: bonosq. incliti generis vestri viros, bene-
 uolos mihi facere, Germaniq. Gracā pro vi-
 rili annētere, aucto: quorum & antiquam lin-
 guam, hic pro tenui mea parte doceo: et hodie
 na quoq. quæ ab antiqua ad barbariem dege-
 neravit, cupidus sum: in qua intelligenda, non
 nihil iam profeci. Sed non habeo aliquod eius
 Lexico: quod mihi nō mediocriter dolet. Quod
 si verò paululū tibi est otij: Epithalamia, quæ
 mitto, quaeso, vulgari ista lingua saltem verbū
 pro verbo reddens, interpreteris, mihiq. inter-
 pretationē mutas: atq. si qd etiā aliud eius lin-
 guæ habes, quod alioq. abijceres, adijce: ut ex
 hisce saltem aliquid addiscam. Enimverò, si
 quid molestia ea res habitura est: non importu-
 nē instabo, sed parcam. Iucundum etiam mihi
 cognitu esset: cuius nam dialecti, seu rationis
 loquendi, circa Thessalonicam hodie, & Athe-
 nis, usus sit: quantū itē, & qualis, adhuc ea sit
 urbs: et, si quid aliud (ad ref. illendos illos, qui
 fortē non vera de his apud nos scripsere) no-
 tati dignum extiterit: ac, quā nam in parte
 Graciæ minimum adhuc barbarici vetus lin-
 gua contraxerit. At utinam præstantia tua,
 scriptione tali molestus sum. Salutat te bonus
 noster Suarizius: in post-rum voluntati tuae
 satisfacturus. Valde te dilectus noster Gerla-
 chius diligit in literisq. ad me suis, phonoroficē
 tui meminit. Vale beneficio Christi, doctissime
 & colende vir: meamq. hanc Epistolam, in bo-
 nam partem accipe. Scripsi Tybingæ, Vuirtem-
 bergici Ducatus oppido die 27. may. anno vir-
 ginei parius CIO ID LXXVII.

Suarizius
 tibi respō-
 debit.

appeto tuā
 amicitiam.
 Vulgaris
 linguae stu-
 diolus.

Quæro de
 lingua ho-
 dierna Græ-
 ciæ.

à Gerlachio
 comédaris

Accipe bona mente libellum hunc & num-
 mum parvi precij, amici os. uli nomine.

Martinus Crusius in Tybingensi Aca-
 demia viriusque linguae
 Doctor.

ΤΑ

DO.

ἐμνήμεν. ὃ δὲ αὐτὸν ποτὶ τὸ πρὸς εἶναι, ὡς
οἶδα πρὸς τὴν φωνὴν καὶ αἰσθητικὴν ποτὶ ἄρ-
χομαι. ἀλλ' ἵνα φίλον εἴη καὶ σωρευθῇ καὶ
ῥημῶς ἡ βελόνη καὶ ψυχῆς ἐκ σωτηρίας.
Πεπυσμαι γὰρ ἐπὶ καμψότητι τοιαύτην
ἐπὶ ὅσῃ ὡς αἰσθητικῇ, αἰσθητικῇ καὶ μόνῃ,
ἀλλὰ καὶ σοφίας καὶ σωφροσύνης, ἀληθείας ἀρετῆς
λαοῖς ἐξιστοῦμαι τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ κατὰ δὲ
μετρίαν ἡ δέο δὲ οἶκα, καὶ πέφικα καὶ τῶν ἀν-
δραίων ἀκίνητο τὸ φάσμα μου: διανοήμε-
νος τῶν ἡμετέρων ἐκείνων: ἡ τῶν αὐτῶν ἀναπύξαι
μελέτης, καὶ ἀναγνώσεως, ὡς δὲ τῇ τριτάτης,
ῥητορικήσιν, συμπεριόντων, καὶ θεασομένων
τῶν τῶν, σφῶν ἀνδρῶν τῶν πᾶσαν ὁπότε μὲν
θῆσθαι εἰς ἀπὸρ ἑλλησπόντων: ὡς οἱ πᾶσι αὐ-
τῶν ἀναφανέτες μοι, ἐδ' ἡλώων, αὐτῶν δὲ καὶ ἐν
ῥητορικήσιν, μόνῃ σαφῆς, περὶ τοῦ ῥητορικοῦ
καὶ τοῦ ὁφθαλμοῦ ὁπότε μὲν: καὶ μὲν, τῶν
θεολογικῶν περὶ τοῦ ῥητορικοῦ, ἰακώβου τῶν ἀνδρῶν,
δεδοσμένων, ἰακώβου ἑρβερίου, καὶ λυκαῦ
οσιάνδρα. Ὁ δὲ τῶν ἀπὸρ, τῶν τῶν ὁπότε
μὲν τῆς θεολογίας, καὶ τῶν πατριάρχων ἡ δὲ ὡς
ρολόγιον, δὲ ἑξάμενοι (ἀμα τῶν ὁπότε πᾶσι
τῶν, τῶν ἱερῶν τῶν βερροίος) περὶ πατριάρχων
ἐπὶ μὲν φάμεν. Οἱ μὲν δὲ, ὁπότε περὶ θεολογικῶν
διατρίβοντα κατὰ τὴν ψῆφον, ὅτε δὲ ἐπὶ ῥητορικήσιν,
καὶ περὶ φάμεν: δῶσα τῶν σφῶν καὶ φιλικῶν μοι,
αὐτῶν εἰς μὲν κυρίως στεφανῶν γεωλαχίω, ἐκ-
κλησιαστικῇ κομίσαι ὑμῖν. Ἀν δὲ τῶν βερροίος
δοκιμῆς ἡμετέρας (ἐκ τῶν τῶν, ὡς οἶδα ἐγὼ, περὶ ῥητορ-
τικῆς, καὶ ῥητορικῆς, καὶ ἀναφορῆς, πᾶσι τῶν
ἐπὶ ἀνελθῇ σὺν θεῷ: τῶν καὶ τῶν ἀπὸρ, τῶν
ἐπὶ μὲν: ἀλλὰ τῶν κυρίως, λέγοντα: πᾶσι τῶν
τῶν τῶν, λόγῳ δὲ τῶν: καὶ ἀλλὰ τῶν φιλικῶν
μοι. Καὶ τῶν τῶν, περὶ τῶν τῶν.

Α δὲ μοι ἐπὶ μὲν φάμεν, κυρίως μαρτίνε, ὃ ἐξ ἑλλή-
νισται, ἐλθὼν τότε μὲν, ἐμὲ, ἐμὲ ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ
χόμινος: καὶ, ὅτε ἡγοῦμαι, ἐπὶ τῶν τῶν καὶ ἐπὶ
λαοῖς πᾶσι, ὅτε ἡγοῦμαι. ἐπὶ τῶν, διελθόντες περὶ
τοῦ τῶν ἀνατολῆς, εἰς ῥόδον τῶν τῶν κατὰ
τῶν τῶν: ἐκ τῶν τῶν ἀφ' ἡκα βιβλία μὲν,
ἱρῶν καὶ ἀλλὰ, ὡς δὲ ὑποβάσταται, περὶ τῶν
ἀλλὰ εἰς Κωνσταντίνου: ὅτε τῶν τῶν: ὑπὸ
τῶν σφῶν τῶν καὶ τῶν τῶν, ἐπὶ τῶν τῶν, πᾶσι
τοῖς τῶν τῶν, καὶ τῶν τῶν ἀνατολῆς κατὰ
τῶν τῶν τῶν ἀρχιερέων, εἰς χεῖρας ἀφ' ἡκα,
ἐπὶ τῶν τῶν τῶν ἐλθόντων, καὶ τῶν ἀλλὰ,
καὶ εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν τῶν καὶ
ἐμὲ ἀλλὰ, ὅτε τῶν τῶν ἀνατολῆς τῶν τῶν
Περὶ τῶν τῶν, ὡς οἱ μὲν, δια κυρίως σφῶν τῶν
ἀλλὰ περὶ τῶν τῶν ἀλλὰ: ὡς καὶ τῶν τῶν
πᾶσι τῶν τῶν, μνήμης χάριν ἐπὶ μὲν φάμεν.

Απ-

satisfacta. Persuasum. n. mihi est, prorsus nul-
lū ex meis literis odore elegantie afflari: sicut
ex vestris: q̄ nō solum Anticisimo, sed intelligen-
tia etiā et eruditione, referte sunt: omnino tō-
trā, quā hanc nostrā sunt. Profecto in metu sū,
et horreo: magisq̄, q̄ statua, immotus videri
possum: quando mihi in mentē venit illius diei
quo hanc Epistolā resignaturus et lecturus es:
et, tanquā trutinā, ponderaturus: p̄sentibus,
aut etiā ipsam videntibus viris sapientibus. q̄
omnis rerū magnarū eruditionis in verticem
cuaferunt: sicut ex scriptis eorū percepi. Quos
etiā in Christo, cōseruatore solo, saluto et am-
plector: dignitate munerū q̄ gerūt, insignes:
vel potius, rerū scientia diuinarū celeberris-
mos: quorū in numero sunt, Iac. Andrea, Theo-
doretus Sineppius Iacob Heerbrādus et Lu-
cas Osiander. Quorū responsū, et Theologia
cōpendiū, ac Patriarche dādū Horologium,
quādo accepimus (cū Vicario ipsius, venerendo
Berrhoe Præsule) ad ipsū Patriarchā misi-
mus. Circa Thessalonica autē, opinor eū, offen-
denti. Quasi quid responsi huc miseris: dabo id
doctis, et venerabilī Ecclesiastē, amico nostro,
Steph. Gerlachio: qui ad vos p̄feret. Sin autē
mora aliqua interuenerit (scio. n. distineri eos
multis negotiis: alijs hoc interrogantibus, alijs
aliud ad ipsos referentibus) attamen, postquā
auxilio Dei reuenerit: Responsū dabimus, ob
duas causas: tum quia Dominus iubet, omni
petenti rationem fidei reddere: tum propter
amicitiā inter nos. Ac de his quidē, haecenus.

Quæ verò mihi misisti, charē Martine, Gra-
cè purè conuertenda: tunc meū in legatione
mea extulit: ac, si quod daretur omni: aliquid fa-
ciebā et iādē, sicut petisti, perfect. Posteaquā
autē, peragrato primū Oriente, in ins. Rhodū
appulimus: ibiq̄, oīs meos libras reliqui, vesti-
menta, et alia, utpote portatu difficilia, quō
Constantinopolin nauti mitterentur: nec dū
Rhodi Archiepiscopus, cuius in manib. relicta
sunt (partim propter hybernos ventos et tem-
pestates, vehementissimē, si abas unquam,
sumentes: partim propter famam de Piratīs,
mare infestum habentibus) quicquam eorū
mihi misit: et imprudens, inter cetera etiā
illas annotationes illic reliquit: adeo te rogo, ne
iariorem earum missionem molestē feras.
Spero enim, me per D. Stephanum missurum:
ad ito etiā, si quid aliud operæ precium ē-
rit: sicut et Nysseni commentarium in Can-
ticum canticorum memoria causa misimus.

Acce-

Sui p̄cepti
extenuatioSalutat no-
stros Do-
ctores.Responsi
promissio.Petitioni
meæ satis-
fecit.Rhodi res
suas reli-
quit.† ἡμετέρας
ἀλλὰ φάμεν.

Ἀπεδ' ἐξάμεθα τὰ ὁρολόγια: ὃ, πὲ κύριός
 με πατήρ (ὃς καὶ περὶ τοῦτο δὲ πάντας ὑμᾶς)
 καὶ ἐγώ. Σημαίνει δ' ἑμὸν ὥρας: ἀλλὰ καὶ
 Φιλίας ἀρίστης τεκμήρια. Ἀνὰ χεῖρας γὰρ φέ-
 ρων, ὅσ' αἰ ὥρας καὶ περὶ τοῦ Γύγος πλὴν τοῦ οἴ-
 ὁ μὲν, τὴν χαλεπότητα αὐτῶν ὡραίου τη-
 χέρι τας ὁμολογεῖν ἔ παύσασθαι σοφοῖς ἀνδρά-
 σιν, τίς πέμψασιν κυρίως σφωτάτω ἰακώβω,
 καὶ τῷ σοφῷ, λογιώτερον αὐτῶν, καὶ τὴν ἐκατέ-
 ραν ἀρίστως ἐξησκημένον. Οὗτοι καὶ Ἰππίστου
 λοντὰ με περὶ ὑμᾶς: αἰαβαλλόμενοι ἔδ' α-
 μά, ἢ ὁκνῶν, δι' ὅρ' ἔχ' τὰ ἡμέτερα φροντίσεις.
 Ωφέλιαν γὰρ μοι ἔ τὴν τοχέων παρέξεις: ὡς
 λυσιπῶτα τοπάλαι, φειδύει: τὴν τεχνίω τῆς
 τῶν ἡρώων ἐκείνοι τῶν βάλων.

Ἐρρώσθ. Φόρουαί μ' ἔ. ἀπὸ τῆς Κωνσταν-
 τινῆς πόλεως. Ὡς ἀπ' ἐμῆ, καὶ ὅτ' ὡς φοιτητὴς σὺ
 περὶ τοῦτο δὲ. Ἀπὸ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ: ἡ
 Πέμψαι ἐχῶ σοι καὶ Ἰππίστου τῶν παρ' ἡμῶν
 σωζομένων σοφῶν, οἰκτιροχέρις: ὡς τῇ ἰδίῳ π-
 καὶ ἐπὶ τοῦ γλωττή, σοὶ χαρίζομαι.

47. ΤΩ ΣΩΦΩΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-
 τῷ κυρίως Μαρτίνω τῷ
 Κρησίῳ.

Συμεὼν εὐ πρὸς τὴν.

Εὐαγγέλιον, τὰ τῆς σῆς λογιστικῆς ἡμέ-
 ματα κερμαίσουσιν: ἃ μετ' αὐτῶν ἀναπύ-
 ξας, ἑμὸν τῇ τῆς ὁμοσφίας καμψότητι, καὶ
 τοῖς ἐν ἑσπέραις ἀπικισμοῖς: ἀλλὰ καὶ τῷ τῆς Φιλί-
 ας, ὡς περὶ ἡμᾶς ἔχωρ σιωδ' ἐσμὶν Διφ-
 λείς: ἡ δὲ λυ, πῶς δοκεῖς: τὴν γὰρ τεχνίω, ὅπως
 τοῖς παλαιτέροις ἐμφερῆς εἶναι, καὶ οἰκνῶν
 τῶν τῶν τῶν, ἔδ' οἰκνῶν: καὶ τινες τῶν παρόν-
 των σοφῶν, αἰαγινώσκοντες με ἀκρόντες,
 δυοῖν σ' ἡ δ' ἐλὼν ἐξισῶσαι ῥητέροι: τὸν τε ρυθ-
 μὸν καὶ φρεσὶν τῷ Δημοσθένει, καὶ τὰς ἰδέας
 ἰσοκράτει τῷ Πανύ. Εγὼ δ' ὅφ' ἡδ' οἷός, σὲ καὶ
 τὰ σὰ τὸτ' ἐκδ' ἐαζόντων ἐκείνων, ἀλλ' ἐὰν ἡ-
 θελῶν, νῆ τὴν Φίλιον. Καὶ ταῦτα μὲν, ἔτ' ὡς. Οὗ
 σοφός, καὶ τῶν Φιλίαις Γερλάχιον, τὴν τα-
 χισίω, ἀπὲρ μοι πέπομφας, κεκόμικε. Καίτοι
 παρέλθον ὡς Διφτὰ νομίσματα. Ὅμως
 πλείους ὁμολογῶ σοι τὰς χάριτας. Δι' ὧν δ'
 ἐπετέλω, καὶ οἰκνῶν ἐπὶ τῇ σφαιρίῳ. Πῶς γὰρ, ἀ-
 πὲρ ὁ μέγας τῶν Γερμανῶν, καὶ σοφοῖς πειν-
 νυμ, Κρησίον, καὶ δικέτ' ὅσ' αἰ, καὶ ποιήσας
 οὐ μὲν. Καὶ περὶ μὲν τῶν τῶν, αἰ.

Εγὼ δ' ἀργαλέον θαρρύντως καὶ δικέτ' ὅσ' αἰ
 τὴν σὴν λογιστικῆς: ἵνα τὸ βιβλίον, ὅσοι χωρὶς ἐσημειώσιν, παρ' ὑμῶν ὡς Ἰππίτου πλὴν λα-

Accepimus Horologia: tum D. pater meus
 (qui et omnibus nobis salutem dicit) tum ego.
 Signat autem meum, non tantum horas: sed
 optima quoque amicitiae indicia. Nam in ma-
 nibus ferens singulis horis: et diuitijs Gygis
 excellere putans elegantiam eius: gratias a-
 gere nunquam desistam doctis viris, qui mi-
 serunt: sapientissimo D. Iacobo & ipsi tibi,
 charissime, & in utraq; lingua exercitatis-
 sime. Idcirco meas literas, quas istuc mitto, ro-
 go emendes sine mora & dubitatione. Vili-
 tatem namq; haud vulgarem mihi adferes:
 sicut Lysippus olim, Phidias: artem cum He-
 roum imaginibus conferens.

Vale. Constantiopolis, Febr. XX. anno sa-
 lutis CIO IO LXXV III. Etia Discipulos
 tuos nomine meo saluta. Mittam tibi & E-
 pistolas doctorum apud nos viro-
 rum, manu
 ipsorum scriptas: quas, tibi gratificandi stu-
 dio, in vulgarem conuer-
 ti linguam.

ERVDITO VIRO MAR-
 tino Crusio.

Symeon S.D.

Horologia

Sua neq-
 quam ex-
 tenuat.

XVIII.

Accepi nuper literas tuas: quas cum re-
 signassem reuerenter: quanta me voluptate
 affectum esse putas: idq; non tantum elegan-
 tia illarum, sed amicitiae etiam, causa: qua mi-
 hi deuinctum te esse intellexi. Arte namque
 cum uetustate certare, nescio quomodo, vide-
 bare: & nonnulli Docti, qui tum aderant, re-
 citari a me audientes: cum Demosthene & I-
 socrate conferre te volebant. Ego autem, illis
 tua tantoperè laudantibus, propemodum (ita
 me amicitiae Praeses amet) ad saluandum sum
 prouectus. De hoc, satis. Doctus autem, &
 percharius Gerlachius noster, is fuit: qui ex-
 templo mihi quæ miserat, attulit. Ceterum
 non erat, cur nummum mihi mitteres. Atta-
 men magnam pro eo habeo gratiam. Quæ
 verò rogasti ea pro virili effeci. Quid enim
 causa esset: cur, quæ doctrina studiosus Cru-
 sius petisset, non facerem? Et de hoc quoque,
 satis.

Ego autem difficile quiddam, fidenter à
 te peto: ut mihi librum, quem seorsim notam
 apud vos plerumq; Latine extantem, in Gra-
 ecam

τὸ γόμω
 μου πλὴν
 ἢ ἀποπύ-
 τὸ φίλα

Etiò,
 Petitioni
 meæ satis
 factum.

τινὶς δὲ ὑποκρινόμενος, ἐλλοιπὴν ποιήσῃ, τῇ ἐκείνου φωνῇ πέμψαι μοι. Διὼρ καὶ γὰρ κατὰ λέξιν ἰδιωτικῶς ἄπαν τὸ τῆς Λισώπης, ἢ καὶ πινυας τῶν Ἰσχυρατικῶν λόγους ποιήσω, μαθὲν ῥασις τῶν ἰδιωτικῶν Διόλεκτων. Εἰ δὲ γὰρ παλαιοὶ οὐδὲν τῶν δόκῃ καὶ τῶν λατινικῶν Διόσθους καὶ Θεόδοι, δεομένη. Κεκτημένη γάρ πινυας σφώτατον ἰατρὸν ῥωμαιοῦ (ὅν σοι καὶ Φίλου σιωπήσειμι) ἐν τοῖς λατινικοῖς ἀρεστοῦ: καὶ τῶν περὶ πανταμὲν φωνῶν.

Πρὸς τούτοις δὲ, γράψαι μοι: πόθεν τῆς ἀερολογίας χρῆσθαι ἀρχέσθαι. Τοσούτῳ γὰρ ἔρωσιν ταύτης με κατεπείγει: ὥστε τῶν ἐμῶν ψυχῶν, τοῦ Αἰρσοτέλλου φημι, πολλὰ καὶ καταλημπάμεν: καὶ τοῖς σκηνῆς ἀρχολογισμοῦ ἐφωρῆμασιν: ἐφ' οἷς ἐδ' ἑτέρου τῶν τῆς Πτολεμαίου κανόνων πλεονάζουσι. Τοσούτων ἔνθα τῆς τῶν περὶ γυναικῶν μοι παρεχομένων, συγγνωθὶ πρὸς Θεῶν, σφώων ἀρεστῶν. Ἐρῶσο.

Ἀπὸ πατρίων ἀρχαίων, ἐλαφροβολῶν γ. ἐπὶ δ' ἐκεῖ.

Εἴπερ ἐγὼ καθ' ὅραν ἐνταυθ' οἱ ἐχ' ἑσπέρως: τῶν κυρίων Φιλίππου, τῶν ἰατρῶν, τῶν βιβλίων οὐ δότωσαν.

Οὐκ ἐχ' Μέλαι, σὺ τῶν τῶν ζυμμάχων, περὶ τῶν δ' ὡν μοι.

Hilse D. Symeon cum aliquot meorum Græcorum Carminum interpretationem Barbaro Græcam subiecisset: rursus huic sequentem Epistolam subiecit.

Κυρίων Μαρτίνων τῶν Κρησίων.

Πάλαι μὲν τὸ τῶν ἀθλητῶν ἀσπὶν περὶ πλοῦτον, καὶ ἄπαν εἰκάζοντο. Νῦν δ' ἐπὶ τὸ μετὰ ἐσώπῃ (ὅπερ, ἐκ τῶν πόλεων ἐστὶν, καὶ ἰατρῶν τῶν ἀγνῶτων θεῶν) ἄπαν ὑπὸ μόνων Ἰσχυρατικῶν οἰκίζονται. Τὸ γὰρ ἐκ τῶν (τῶν ἀφ' ἡμετέρων φημι) ὅλων ὑπὸ τῶν χρειστῶν. Τῶν δ' ἐξωτέρων (ἐν ᾧ καὶ βασιλεία, Διόμαρμασιν καὶ κιδόνων μεγίστων: ἐφ' ὧν τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ἀπὸ μόνων οἰκίζονται, καὶ ἐπὶ σὺν ὁμοῖον).

Αἰδ' αἰς ἀθηνῶν, Θεοῦ καὶ ἡ περὶ πόλεως.)

Τὸ τρίτον, οἰκίζονται, ὅλον δ' ἐπὶ ὅσων οἱ ἀνθρώποι ὄντες τυγχάνουσιν (ἐξ ἐν ἀνδρῶν, τοῦ ἀριθμοῦ χιλιάδες δ' ὡς ἐκεῖ) ἀφ' ἐξ, ἢ ἐπὶ ἀμιλίων, πλεονάζοντες.

Περὶ δὲ τῶν Διόλεκτων, πᾶν καὶ ἐπὶ μοι: πολλὰ μὲν ἔσονται, καὶ Διόφορων, ὑπὸ τῶν ἐσθ' ὁ μὴ ὄντας: τῶν δ' ἄλλων, ἢ τῶν ἀθλητῶν καὶ ἐστὶν. Βελομένοι γὰρ εἰπὲν, ἰδ' αἰσῖς, ὑπὸ τῶν, καὶ ἐλλοιπὴν δ' ἐκ τῶν σιωπῶν: λέγουσιν αὐτὶ ἰστωμένους, ἐπὶ σιωπῇ, ἐπὶ ῥωμῇ καὶ κρῖσι.

Καὶ

cam linguam conuertat: & una cum Latino exemplari mittat. Inuicem ego populari nostra lingua, ad verbum totum libellum fabularum Aesopi, aut etiam aliquot Isocratis orationes, tibi conuertam: unde facillimam huius linguae cognitionem acquiras. Si vero Græcè conuerrere, nimis tibi molestum putaueris: Latinum saltem Exemplum ut abs te obtineam, oro. Est enim hic mihi familiaris, doctissimus quidam Medicus Italus (quem etiam tibi commēdo) Latine lingua bene peritus: ac nihilominus gratiam tibi referre studebo.

Ad hæc, scribe mihi, quæso: unde nā Astrologia discenda initium facere debeam. Tanta enim huius cupiditate ardeo: ut sæpenumero Aristotelis, qui mea anima est, lectionem, reliquam in ingeniosis etiam illis adiuuentis enodandis occupatus: neutris Ptolemei canonibus indigne ferentibus. Has tot ac tātas molestias facessenti, ignosce mihi, obsecro, vir doctissime. Vale.

Ex Patriarcheio, Februar. 13. anno 1578.

Si fortè, quando miseris, ego tunc hic non ero: Philippo Medico liber tradatur.

Saluere D. Suartizium, & eius condiscipulum iubeo.

Epithalamia mea Græca in nuptias illustris, nostri principis Ludouici, & D. Ioan. Suartizij, vulgari lingua Græca conuerterat.

EIDEM MART. CRVSIO.

Olim quidē, vrbs Athenæ triplex erat: eaq; habitata tota. Nunc verò, intima pars (quæ in superiore loco sita, arcem continet: in qua etiam Templum ignoti Dei) vniuersa ab Isma de Athenis elutis: sive Turcis, solis inhabitatur. Proxima extra hanc (in medio huius, & tertia partis, interiecta) tota à Christianis incolitur. Tertia verò partis, quæ infra hanc est (quæ & Regiā habet, ingentibus marmoribus & columnis suffultam: in cuius porta Versiculus adhuc extat inscriptus:

Hæc sunt Athenæ, Thefei quondam domus)

Huius, inquit, tertia pars, domibus habitatis frequentata est. Tertius verò urbis ambitus, intra quem homines habitant: quorum numerus virorum duodecim millium esse potest) milliarius sex, aut septem est.

De Dialectis verò, quæ multe & variæ sunt, & fortassis amplius septuaginta, quid di- De Dialectis Græcicis
cant: Earum tamen omnium deterrima, hodie Atheniensium est. Quando enim dicere volūt, ἰδ' αἰσῖς, ἢ ἰστωμένους, ἢ ἰστωμένους (i. Ecce fides, mystax, Græcorū insitua) dicunt, ἐπὶ

2

μοι

Καὶ αὐτὸ τὸ σὺ, σὺ· καὶ πορδὺ, σὺ· καὶ λού-
τραν, λούτραν. Οὐς οἱ τῶν ἐλλὰδα οἰκῶντες,
καλῶς τὰ πολλὰ φθεγγόμενοι, βαρβάρους
τοπογράφου ἀποκεκληκασί, τῶν τῶν βδελυ-
τόμνοι. Ὡς πεπονηταὶ τοῖς πάλαι κατὰ διὰ
μέτρον.

Εἰ δὲ τῇ Θεσσαλονίκῃ καὶ Βυζαντίῳ, καὶ
ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ ἐν ἄλλῃ ἐλλὰδι, ὁρῶσις
καλῶς τῶν κατὰ ἡμᾶς ἰδιωτικῶν φθεγγ-
ομένων ἐνὶ τῇ, ὡς καὶ σὺ πάλαι. Κακίαντες
γὰρ τῶν τῶν (τῶν ἰδιωτικῶν φθμῶν) κατὰ
περ ἡμᾶς, περφερόντας ἐν πολλοῖς, μάλιστα
κατωδοῖς, ὁρῶσις. Τῶν χαρμῶν οὐ μι-
ξοβαρβαρον, ἀλλ' ἰδιωτικῶν τῶν ἐλλὰδων
τῶν ὀνομάσκειν· εἰ καὶ τῶν βαρβαρικῶν
λέξεων (ὡς τὰ τῶν μὲν ὀνόματα, ἰταλι-
κῶς) περφερόσιν. Καὶ τῶν ἑτῶν ἐχέει.
Αὐτὸς δὲ, μίαν καὶ μόνον μαθῶν, λὺ καὶ ἡ-
μῶς, ἀπ᾽ αὐτῶν καλῶς εἶσι. Εἰ, τῶν ἡμετέρων
ἰδιωτῶν, σὺ μὲν δωρικῶς, σὺ δὲ αἰλικῶς,
ἄλλως αἰολικῶς, ἑτέρως ἰωνικῶς, πρὸς τῶν
διε καὶ κοινῶς, φθεγγόμενοι δ' ἑρῶσι τις. Σὺ γ-
γνωθὶ τῶν τῶν, ἀνδρῶν ἀρετῆς καὶ μὴ μετὰ ψυ-
χρῶ κατεψήφισεν, ἐν τῶν τῶν φθμῶν καὶ χιό-
νι χρῶσθαι.

Εἰ πατριάρχῃ τῇ Βυζαντίῃ.

Συμεὼν Καβάσιλας, ἐκ πόλεως Ακαρ-
νανίας τῆς ἐλλὰδος.

18. ΚΥΡΙΩ ΘΕΟΔΟΣΙΩ ΤΩ ΖΥ-
γομαλᾷ, βελτίστῳ καὶ λογιωτάτῳ ἀνδρὶ·
τῆς μεγάλης τῆς πατριαρχίας ἐκ-
κλησίας ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ
πρωτονοταρίῳ, τῷ
φιλτάτῳ.

Εἰ χρεῖς ὧ χαίρειν.

Ὅτι μὲν μοι χαρὰν, ἡ εἰς τὴν μὲν ἀπερίλιν
καὶ ἡ καὶ, ἡ τῶν ἀγίων Γεωργίων παρ' ἡμῶν ἐπὶ
νυμ, περὶ τῆς· γνοίης αὐτὸν εἰς δὲ· ὅτι τῇ
ἡς μοι, ἐν τῇ ἀγαπῇ τῆς μετὰ συζύγου κατὰ
εἰνης, τῇ περὶ τῆς τῆς κ'. περὶ τῆς, αὐτῇ τῇ
κ'. εἰς τὴν χρεῖς ὧν ἡμῶν ἐβαπτίσθη· ὅτι τῇ τῷ
φιλτάτῳ σὺ ὀνόματι, Θεοδόσιον ἐκάλεσθαι.
Παλχερίας, τρεῖς παῖδες, σωμύλης καὶ
ἡδίστης Σουβίδος (ἐγὼ δὲ, τῆς Φραγκωνί-
ας γέννημα) ἀδελφοὶ καὶ θνητοὶ, καὶ τὰ
ἡμετέρα· περὶ τῆς τῆς γαμμάτων δ' εὐρο ἀφ' ὧν
μιθῶσιν, τῇ καὶ· ἐμοὶ ἐνεχέμεθα· πρὸς αὐ-
τοὺς καὶ μοι ἀπὸ τῶν ὧν εἰ.

Τῶν, εἰ καὶ τῆς σῆς πολυπραγίας καὶ πολ-
υπνίας

πίσι, ἐπὶ πολλῇ, ἐπὶ ῥωμαϊκῇ κέλει. Item, pro σὺ
(tu) σὺ· ἐπὶ pro πορδὺ (proficere, vade) σὺ· ἐπὶ
pro λούτραν (libra, opinor) λέτρεαν. Quos ceteri
Gracia incole, in plerisq. bene loquentes, om-
nino Barbaros appellant, eosq. abominantur.
Itaq. planè contrà, quàm politissimorum vete-
rum Atheniensium, hodierna se Athenis
lingua habet.

At Thessalonica, Byzantijs, & in Pelopon-
neso, in reliquisq. Gracia, inuenias quosdam:
qui rectè hodierna vulgari lingua loquuntur,
sicut veteres locuti sunt. Nam hos etiam, vul-
garè ita in plerisq. maxime comædijs, ut nos,
protulisse inuenimus. Quocirca, non cum bar-
barie mistam, sed vulgarem, seu popularem
Gracorum, eà nominaueris: licet nonnulla Bar-
bara dictiones (ut mensium nomina, è sermo-
ne Latino) irrepserint. Hæc quidem
hoc se modo habet. Tu verò, si vnā illa-
rum Dialectorum, & solam, quam nos, didi-
ceris: ceteras omnes facile intellexeris. Insuper
nostrarum Idiotarum, alios Doricè, alios Atti-
cè, quosdam Aelicè, nonnullos Ionicè, com-
muni deniq. lingua alios, loquentes audias.
Vale, vir optime: ne frigiditatem huius Episto-
le, in tanto rigore & nunc scripta, aspernare.
Scripta in domicilio Patriarchæ, Constantino-
poli.

Symeon Cabasilas, ex ciuitate Gra-
ciæ Acarnania.

OPTIMO ET DOCTISSIMO XIX.
uiro, D. Theodosio Zygomalæ: magnæ Pa-
triarchicæ in Constantini urbe Ecclesiæ
Protonotario suo colendo S. per
Christum.

Gaudium
meum.

Quantum mihi gaudium vicesimus Apri-
lis, & tertius ab eo, apud nos S. Georgio ascri-
ptus, dies attulerit: ex hoc intelligere potes:
quod & filius mihi, è chara mea uxore, deci-
mo nono illius Mensis natus, ipso vicesimo die
in nomen Christi baptizatus fuit: quem tuo
amicissimo nomine Theodosium appellauit:
Pulcheriæ, trimæ hilarulæ & lepida Suenula
(mei verò natales, ad Franconiam pertinent)
fraterculum: & eodem tempore, vestra exo-
ptata litera huc allata, mihi vicesimo tertio A-
prilis reddita sunt: ad quas breuiter sic re-
spondeo.

Silentium istud tuum, quo tempore longinquâ
labo-

λυπὸν δ' ἀποδημίαν, τῆς κατὰ τὴν τῆς ἐξ ἀρχῆς
 αὐτῆς καὶ ῥομῆς μοι μακρὰν γνῶμοσίλωσαι
 πλὴν, πάσης ἐγκλησεως ἀφ' ἡμῶν μόνον ἐὰν συχ
 νότηι ἔπιτελέσῃ, ἀντιστήκωσιν μεταπαύται
 ποιῶνται ἀξιώσεως ὁ σφοδρὰ πρὸς καλῶ. ὅπως
 πάλιν ὑποδεσιν ἔχεις τὴν ἀφ' ἡμῶν με (ἔ-
 ποτε γὰρ μοι, ὡς τοῖς ἐρώσι, λαβὴς ἐν δ' αἰα, τῆς
 σωτηρίας τῶν Φιλεμῶν) ἐὰν τὴν ὁδοιπορή-
 αν σὺ τὴν τὴν (ἀνὰ τὰς κυκλάδας, καὶ μέρος
 αἰτίας, γνῶμοσίλω) καὶ, ὅσα σήμερον ἀξία ση-
 μείωσας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις (ὅπως τὰ τῶν
 ἐκκλησιῶν, ἐν ῥόδῳ, ἐν Κύπρῳ, ἐν χίῳ, ἐν Εὐ-
 βοίᾳ, ἐν Λέσβῳ, καὶ ἀλλὰ ἄλλα, ἔχει: τινες ἐκ
 αὐτῶν λόγιοι, καὶ ἱεροὶ πατέρες: ποῖα ἄρα
 λαὶ καὶ παιδ' ἀπὸ τῆς) ἀπεργασάμεθα θελή-
 σης. Διῶσαι δ' ἐ, ὡς λογιστὴς ὁ ἀνὴρ, καὶ
 πράγμασιν ἐν τῇ βίᾳ, ἢ χαλεπῶς. Εὐρακα
 νεώσι γράμμα τῆς Αλεξάνδρειας πάπα καὶ
 πατριάρχῃ, καὶ ἱεροῖς ἀρχιερεῖς: ὅτι τῶν παρ
 ἡμῶν καμῶν ἔπιφανῶς τῶν αὐτῶν. ἔτι ἐ-
 δ' ὡς μαρτυρῶν, αὐτῶν, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν
 τῷ Σινάῳ ὅρι, ἔπι θεωρεῖα τῶν ἀγίων τό-
 πων γυνεῶν: καὶ λίαν ἐτέρφθῃ τῇ χειρὶ
 τῆς ὑπογράφαντ' ὁ πατριάρχῃ. Εἰδε δ' ἡ,
 καὶ τὴν τῆς Ἀντιόχειας, καὶ τῆς Ἱεροσολυμίτης, ἰ-
 δ' ἡμῶν γινέσκει τὴν γὰρ τῆς αὐτοῖς ὁρθῶς περὶ
 φωνῶν πλὴν ἐκείναι. Ταῦτά μοι πάντα,
 φιλάτῃ καὶ πρὶν κεφαλῇ, ἔπιτελέσῃ ἀξίῳ
 σμ: καὶ σημαίνε, τίαν καὶ γὰρ σοὶ φίλον ποίῃ
 διωκίμῳ.

Τὸν Νύσσου ἐκ τῶν ὑπερχεινῶν ἀσμά, καὶ
 νῦν μάλα ἀπασιῶς δεξόμεθα: καὶ γὰρ ἰδίαν,
 τὰς τῶν παρ' ἡμῶν ἔπι σοφίαν ὀνομασμέ-
 νων ἑπιστολῶν, σὺ πρὸς ἡμῶν, καὶ ἂν πάλ-
 λων σύγῃ, καὶ ὁ κύριος Γερλάχιος, ἐλ-
 πίδα μοι πεποιήκατον. Ἐπὶ δ' ἐ, ὁσεβὴ καὶ
 φιλόστοργον, ὡς πρὸς τέκνα καὶ ἀδελφούς,
 πρὸς τὰ ἡμέτερα, ἀτὼ ἀγνωπῆται πεπομέ-
 φασιν, ἀπὸ ἐκείνῃ ἀχόμεθα: καὶ σύγε,
 ὡς σφοδρὰ καὶ δεξιὸς ἀνὴρ, εὐπεριβίβαζε τὸ
 πρᾶγμα, ὡς ἐλπίσμεν. Μεγάλοι μὲν, οἱ ἄ-
 γιοι ἄνθρωποι: καὶ πάμπαν τὴν ἐκκλησί-
 αν χρίσας καλὰ πεποιηκότες: καὶ, κατ' ὁ-
 ποσον τῆς θεοπιδέσεως ζῶντες, ἔχεις
 φαίς, ἀποδεκτοί: πλὴν, πᾶσιν πλὴν
 μὲν, τῷ σπῆτι, καὶ τοῖς θεοῦ πλῆρεσι
 περὶ φήταις καὶ ἀποστόλοις, ἀπονεύμεν.
 Εἰς.

Νῦν δ' αὖ, τὸν καλὸν Γερλάχιον ἱμῶν.
 τῷ ἀρχιερεῖ: ἵνα τῆς αὐτῆς περὶ ἡμῶν γλυκυ-
 πάτης ὁλοήμερον διηγήσεως ἐμφορηθῶ: δαι-
 νύμεν.

laboriosamq. tempore legationis tuæ peregrina-
 tionem, usus fuisti: licet mihi nimis longum
 visum fuerit: tamen excusatum habeo, nec
 reprehendo: modo crebritate scriptionis, post
 hac compensare digneris: id quod vehemens
 ter à te peto. Vbi rursus argumentum tibi
 suppetit exhilarandi mei (sicut enim ama-
 toribus, nūquam occasio, aut ansa, desit, con-
 uenienda suæ charæ puella: ita nec mihi, quò
 minus identidem tecum, ut cum meo amicis-
 simo, agam) si profectionem istam tuam (in Cy-
 clades, & partem Asiæ) & omnia illa, quæ no-
 ratu digna nostro tempore illis in locis sunt
 (de Ecclesiis Rhodi, Cypri, Chij, Euboeæ, Les-
 bi, & alibi: & quānam illie viri docti sint, sa-
 crorumq. Antistites: quales item scholæ, quæ in-
 stitutio) recensere velis. Poteris autem id,
 ut doctissimus vir, & in rebus exercitatissi-
 mus, haud difficulter. Vidi nuper Scriptum
 Alexandrini Papæ & Patriarchæ, D. Ioachimi:
 quod is cuidam nostrati illustri comiti, an-
 no 1561. dedit: quo testatur, eum, tum Hiero-
 solyma, tum in monte Sinao, ob visenda loca
 sancta fuisse: ac mirifice manu Patriarchæ, qui
 subscripserat, delectatus sum. Optarim itaq.
 mihi etiam Antiochiensis, & Hierosolymita-
 ni contingere videndam: aut me titulos sal-
 tem eorum, quibus rectè appellantur, scire.
 Hæc omnia tu mihi, colende amice, p̄scribere
 dignator: & quid ego inuicem tibi gratificari
 possim, significato.

Nyssaensis commentarium in excellens il-
 lud Canticum, gratissimo animo communiter
 accipiemus: & seorsim ego, quas missurus es,
 doctrina sapientiæq. laude celeberrimum istic vi-
 rorum, Epistolas: ac, si quid aliud vñ de quib.
 & tu, & Gerlachius noster, mihi spem fecistis.
 Præterea, piam, charitatisq. plenam, tanquā
 ad filios & fratres, responsionem ad illa nostra
 quæ S. Patriarcha misimus, optamus: tuq. ut
 vir sapiens, dexteritate tua promove, ita bene
 negotium, sicut speramus. Magnifice quidem
 de sanctis hominibus sentiendum: plurima eo-
 rum, & egregia, in Ecclesiam Christi prome-
 ritæ: & in quantum diuinitus inspiratis con-
 sentanea dicunt Scripturis recipiendi. Interim
 tamen, omnis honor, omnis prærogativa, ipsi
 conseruari, & diuino afflatu plenè Prophe-
 tis Apostolisq. tribuenda.

Nūc iā charū mihi Gerlachium restitui opto:
 ut dulcissima eius de nobis narratione, sit li-

Longum si-
 lentium i-
 pse crebri-
 tate litera-
 rum com-
 penset.
 Materia de
 qua scribat

Patriarchæ
 ties.

Scripta ex-
 pectamus
 ab ipso.

Gerlachij
 desiderium

2 2 cet

νύμην (Θ) οίονει, κατὰ τὴν τῶ ῥοδίου Ἀπολλωνίου
Φινέα.

ἀρπαλέως, οἷόν τ' ἐν ἀνέροσι θυμὸν ἰαί-
νωμι.

Καὶ νῦν πάλιν, τὴν αὐτάνδρου, ἡγεμὸν Διό-
δοχου, αὐτὸς τὸν Φίλον Σεκιπκίου Σολομών-
τα (καὶ αὐτὸν τῆς ἡμετέρας ἀκαδημίας καὶ
Διατριβῆς τρέφειμι) ὑμῖν ὡς ἀπὸ τοῦ κα-
τὰ δυνάμει. Ἀνταπαύζοντά σε τὴν τιμωρί-
ται, οἱ παρ' ἡμῖν ἱεροδιδάσκαλοι (οἱς τὰ αὐ-
τὰ πρὸς με, ῥαμματὰ ἀνέγνω) καὶ πάντες Φι-
λικῶς ὁ κύριος Θεοδωρήτης, ὁ Σινέπινος
(Θ)· μάλ' αὖ φιλέλλω καὶ αὐτὸς ὦν· καὶ νῦν το-
ποτηρήτης τῆς Καγκελλαρίας ἡμῶν, ἐπὶ δόξῃ
μῶν (Θ). Ἀνταπαύζοντά σε τὸ ἀξίωμα, καὶ ὁ
τῶν ὁμηροβιβλιοθηκῶν μὲν φοιτητῶν χορὸς,
μεθ' ἧς περὶ σὴν αἰδῶς.

Πρὸς τὸ ὅπως αὐτὸν μὲν ἐλαττοῖς, ἐμὲ δ'
αἰδέσθω ὡς ἐρεπαινεῖς, ἀποκρίνομαι τὸ:

Τυδίδη, μήτ' ἀρμεμάλ' αἶνεε, μήτ' ἐπι-
νέκει.

Καὶ μέγας Ἀβελάμ (Θ), γῆ καὶ ἀποδὸς
ἐμὴν ἐπέειπεν.

Εγὼ δ' ὁ ταπεινός, τὴν σὴν λογιότητα καὶ
ἀρετὴν, πλείους τιμῶμαι· καὶ τὰ ὑμέτερα παύ-
ται, ἐμαυτῶ, καὶ τοῖς υἱοῖς μὲν, ἡσυχάζω.

Ἐρῶ δὲ, ἀραπητὴ κύριε Θεοδόσιος συγγνώ-
μην τε τῇ ἀρεσκίᾳ, καὶ τῶ φορτικῷ μὲν, ἐμὴν
χαρὰν αὐτεπίσειλον. Ἀπὸ τυβίγγης, τῇ κζ'· μη-
νὸς ἰαννίου, ἐτεταφθῆ.

Τῇ κθ'· τῆς ἐγγύς Δεκεβρίου, ἐντεῦθεν εἰς
τὴν ἀμείνω ζωὴν ἐξεδήμησεν ὁ ἀραπητὴς μὲν
πενθερός, κύριος Οὐρβανός, ὁλίγος δ' αὖ ἐννε-
μηκοντῆτος γενόμενος (Θ). Ὁ δὲ σὸς ἀραπητὴς
πατήρ, μακροβιώτερος (Θ) ἔη.

ὁ τῆς λογιότητος σε περὶ θυμότητος (Θ).

Μαρτίνος Κράσιος (Θ).

κ'. D. PATRIARCHAE EPISTOLA.
Inscriptio exterior.

τῷ σφωτάτῳ κυρίῳ Μαρτίνῳ τῷ Κράσιῳ,
διδασκάλῳ ἀρίστῳ γλωσσῶν
ἐκαστέρων.

Interior.

† Ἱερειῶς ἐλέω θεῷ ἀρχιεπίσκοπος (Θ) Κων-
σταντινουπόλεως, νέας ρώμης, καὶ οἰκ-
μενικὸς πατριάρχης.

† Σπῆδαίω πε καὶ λογιώτατε κύριε Μαρ-
τίνε Κράσιε· ἐν τυβίγγῃ, τῆς ἐλλάδος (Θ), καὶ τῆς
λατινίδος (Θ) φωνῆς καὶ σφῆρας διδασκαλε-
ῖας

cet totos duratura dies, ad satietatem usq. im-
pleat: epulans sicut ille apud Apollonium Rho-
dium Phineus:

ingluviemq; replens, uelut inter somnia, raptim.

Rursus, qui in locum eius succedit, charum
Solomonem Schuueigkerum (ante hac ipsum
quoq; Academiae disciplinæ nostræ alumnū)
vobis quā diligentissimè commendo. Salu-
tant vicissim præstantiam tuam, nostri rerum
sacrarum Doctores (quibus tuas ad me literas
recitavi) præsertim D. D. Theodoricus Snep-
sius, amatissimè: qui & ipse Græcis valde de-
lectatur: ac nunc vicariam operam pro Can-
cellario, nostro adhuc absente, præstat. Resalū-
tat quoq; D. tuam, meorū in Homero & Thu-
cydide Discipulorum cætus, eaque debet, re-
uerentia.

Ad illud verò, quo te extenuas, me autem
extollis, sic respondeo:

Tydidē, nec lauda, nec reprehende, nimis me.

Et magnus terram ac cinerem se ait esse Abrahamus.

Contrā, ego paruius, tuam eruditionem &
virutem maximi æstimo: ac, quæ à vobis ac-
cipio, mihi, meisq; pueris, diligenter asseruo.

Vale, colende D. Theodosi: rusticæq; impor-
tunitati meæ ignoscens, ea rescribe, quibus me
exhilaras. Tybingæ: XXVII, Iunij anno MD
LXXIIX.

Die XXIX. proximi Decemb. ex hac misera
vita, ad meliorem illam emigravi, dilectus
meus socer Urbanus, propemodum nonaginta
natus annos. Plures verò chara patri tuo an-
ni adijciuntur.

Præstantiæ T.

inservire paratiss.

Martinus Crusius.

PATRIARCHICA EPISTOLA.

XX.

extra.

Docto viro Martino Crasio, utriusq;
lingua Præceptori.

Extra.

Hieremias misericordia Dei Archiepiscopus
Constantinop. nouæ Romæ, & Oecume-
nicus Patriarcha.

Studiosissime Martine Crusi, Tybingæ Do-
ctor Græcæ Latineq; lingua ac sapientiæ pro-
spera tibi sit valetudo, diuina gratia proteclo.

Beneuol-
tia eius.

Cum

εἰς ὑμῶν, τῇ θείᾳ φερέμεν χάριτι.
Τὸ φιλόπονον σε, καὶ ἐρδονητικόν, ὅσο δ' ἐχό-
μενοι: ποσὸν, καὶ τῶν αὐτῶν σοφῶν λοιπῶν
αὐδῶν: τὴν ἀποκρίσιν, εἰς ἃ ζητεῖται, ποσὸν
μεν: ἀλλ' ὁ κριτὴς, ἐμποδῶν: ἀλλοθι Δι' αὐτοῦ
τῶν ἡμῶν. Οὗτοι καὶ πληροφωρεμένοι ἐν κοινῷ
ῥεῖματι: ὅτι ἄλλοι τῶν αὐγῶν περιττωθῆσε
ται, καὶ πεμψθῆσεται ὑμῶν. Οὗ δ' ἐτὶ τῶν ὅλων θ' ἐ-
ὅς ἐστι Δι' αὐτῶν σε, χάριτι αὐτῶν, ὡς χα-
ρίτων τρεφόμεν. Εὐχαριστοῦμεν σοὶ καὶ πρὸς
τῶν ὁριζώνων, ὁ ἐπέμψατον, καὶ τῶν κυρίων Ια-
κώβου καὶ Καγκελλάρου.

Μετὰ μακρῶν ἐνδοκίμων ἐκ τῆς, ἐν ἑταίρῳ φ. ο. η.
ἀπὸ Κωνσταντινῆς πόλεως.

ΤΩ ΣΠΟΥΔΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑ
κα. τῷ ἀνδρὶ κυρίῳ Μαρτίνῳ τῷ Κρησίου καὶ ἁ-
κρῶ καθηρέμονι ἐν ἐκατέρᾳ γλώττῃ, τῆς ἐν
τυβίγγῃ πρεσβυτέρου ἀκαθ' ἡμῶν: ἐμοὶ δ' ἐδ' ἐ-
ποστὴν αἰδέσθαι, καὶ τῶν πατέρων Δι' αὐτοῦ
τη καὶ φιλῶν ἀρίστων: ἐν τῇ αὐτῇ ἡ-
σὺ, τῷ φιλαδελφῶν πρὸς ἡ-
μῶν θεῶν.

Ἰωάννης ὁ ζυγομαλῆς, καὶ μέγας πατρι-
άρχικος ἐρμηνεύς, εὐ
προσέτιον.

† Εἰπὼν δὲ τὰ γνωμικὰ ἐκφωνήσαν-
τας σοφῶς ἐκείνης καὶ θείας ἀνδρείας: ὡς καὶ αὐτὸς καλῶς
οἶδ' αἰσθάνεσθαι κεκρίται: ἀπὸ διπλοῦς ἐκπικα,
καὶ ἀναπύρῳ τῶν ἀληθῶν. Οὐ πολλῶν δ' ἡ
πρὸς ὄντως ἐγὼ, τὸν νῦν ἔχον, τοῖς ἀρμόδιοις
τῇ περικεμένη μοι προσχρησόμεναι: ποσὸν δ' ἐ-
τῆς, τῷ ποσφαινομένῳ: ποσὸν δ' ἐφ' αὐ-
ναι, παρὸν, τῶν περὶ τῶν ἐν ὁσόντων αἰώνων, καὶ
ἐλθόντων. Τῆς δ' ἐφ' ἡμῶν νῦν ἐγκαίρως προ-
τιναι: ἐπεὶ ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ πρὸς βί-
τῃ θείᾳ ῥωμαίων βασιλείας: ὡς πρὸς βί-
νομα κληνόν, Δαβὶδ (ὁ περὶ αὐτοῦ ἡδὴ καὶ μι-
κρόν τι ποσὸν, ὡς ἐν Κωνσταντίνῃ πόλει, ἐν τῷ
δύτῳ καὶ αὐτῷ Δι' αὐτοῦ ὁ Φικίαν) σὺ
τῷ σοφῷ θεολόγῳ, καὶ ἐκκλησιαστικῇ ἡγε-
σίᾳ, κυρίῳ Σπυρίδῳ τῷ Γερλαχίῳ, τῷ κοινῷ
φίλῳ: Δι' αὐτοῦ καὶ ἡμῶν, κοινῇ τε καὶ ἰ-
δίᾳ: ἔχ' ἡμῶν δ' ἐκ καὶ ὡφελήσονται: οὐ ποσὸν
τῶν δ' ὅμως, παρὸν, τῶν δ' ἐφ' αὐτοῦ: ὅσον
ἡδὴ ἐς τὴν φίλῳ ἐπαυχερόμεν πατρίδα,
τῶν λυπῶν, ἡμῶν μετὰ δὲ καὶ τῶν. Ἐχ-
μεν καὶ πάντα, ἔτι. Παρεμυθίστην δ' ἐμεῖ-
ξεναι:

Cum industriam tuam, & inuestigandi studiū
(ut & reliquorum istic sapientium virorum)
probemus: respondere quidem ad uestra Qua-
sita properamus: sed adhuc breuitas temporis, Responsi
promissio:
peregre nobis absentibus obstitit. Quae causa
est, ut in communi nostro Diplomate vos cer-
uiore fecerimus: fore, ut ad mensem Augustū
usq. perficiatur Responsum nostrum, & vobis
mittatur. Cōditor vero rerum omnium Deus,
te ad extremum usq. custodiat gratia sua, Gra-
tiarum alumnus. Gratiarum tibi agimus etiam
de Horologio: quod D. Cancellarius & tu mi-
sistis. Mense Maio, Indiē. VI. Anno CIO IO
LXXIIX. Constantinopoli.

DOCTO VIRO MARTINO CR V
sio: utriusque linguae in celeberrima Ty XXI.
bingensi Academia Praefidi: ami-
co meo percharo.

Ioannes Zygomalas, S. literarum Patriarchi-
cus interpres, a misericorde Deo nos-
tro Iesu Christo, salutem
precatur.

Laudo sapientes illos, & diuinos viros: qui
sententiosa Dicta protulerunt talia: quae in ara
te Dialectica, sicut bene scis, Axiomata, seu
Pronunciata, censentur, ut quae vim demon-
strandi habeant: quorum veritati contradici
non possit. Quorum cū sit magnus numerus: ie-
go in praesentia, duntaxat eo utar, quod propo-
sito negotio cōgruit. Est autem hoc, quo dicitur:
Nihil eorum, quae iucunda sunt, tantam
homini adferre oblectationem, quando
adest: quantum contrā, quando reces-
sit, dolorem adferat. Hoc ego ut nunc
proferam, ipsum iubet tempus. Illustrissimus
enim sacratissimi Romani Imp. legatus, in cly-
to Dauide nomine insignis (qui quatuor ha-
clenus annos, & aliquantū amplius, in hac
Constantini urbe, munere suo cum dignitate
feliciter functus est) tum ipse, tum sapiens i-
psius Theologus, & Ecclesiastica suspiciendus,
Stephanus Gerlachius, utriusq. nostrum ami-
cus: exhilararūt illi quidem nos, & publice, et
priuatim: nec minus etiam utiles fuerunt: nō
tamen, quandiu adfuerunt, tantum delecta-
tionis: quantum nunc, dū in charam suam re-
dire patriam contendunt, molestiae nobis pra-
buerunt. Velim tibi credas, hac ita se habere.
Verum enimvero: me contrā consolatur illud:

Dolor de
D. Vigna-
dij & Ger-
lachij di-
cessu.

2 3 nos.

ἐξαιτίας τῆς τοῦ, ἐκ καὶ διηρημένοι τοῖς σώ-
μασιν ἐστὶν ἐπὶ τῶν αἰσθησέων, οὐδὲν θεῶν, τοῖς
πνεύμασιν καὶ μὴ. Ταύτην δ' αὖ ἐπινοῶ ὅτι
τῆς ἀνυποκρίτης καὶ καθαρᾶς Φιλίας ἐστὶ τὸ
ἰδιαιτέον. Ἀλλὰ, περὶ μὲν τῶν αἰσθησέων.

Περὶ δὲ σφῶν (περὶ σφῶν, φησὶ καὶ τῶν
θεολογικῶν τῶν ἀνδρῶν, Ιακώβου τῶν ἀνδρῶν,
τῶν μεγάλων Καγκελαρίων) τῶν ἄλλων, ὅπως
ἐστὶν φαίνομαι: ἢ ὅτι πᾶσαν συλλαβὸντες ἀμ-
φω, καὶ παντοῖαν, πῶς ἀρετῶν: ταμίον, ἐπε-
οικητήριον, γέννησιν τῶν δωρεῶν καὶ χαρί-
των τῶν ἀγίων πνεύματι. Παρέχεται γὰρ
ἀμφοτέρω πᾶς αἰσθησέων πᾶσι, τοῖς δεσποῖσι,
ἐπὶ ἀρετῶν. Καὶ γὰρ ἀμφω εἰδοποιήσονται
ἐπὶ τῆς θείας ἐλάμψεως, εἰς πᾶν ἔργον ἀ-
γαθόν ἐστὶν ἐπιμῶν: καὶ εἰς ταύτην τὴν ἐν ἡμῶν
ὡς ἐβραχύνεται ἀρετὰ ἐξείρειν, καὶ κατα-
στῆσαι ἐπαινοῖς, τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν ἐκείνοι καλὸν
καταστά. Χάρις τοίνυν ἀμφοῖν τῆς ἀρετῆς,
εἰτε καλοκαρδίας καὶ ἐλδοθεοσιότητος ὑ-
μῶν, ποσούτης, χάρις καὶ ἀχαρίστια ἀμφοῖν
εἰς ἐκαστὸν ἀπεστέλλεται, ἐμοὶ τε, καὶ τῷ ἐ-
μῷ ἡδὲ δεσποσίῳ καὶ πρωτονοτάριῳ, ὡρολο-
γίῳ. Κύριε, ἀντὶ τοῦ σφῶν αὐτῶν ἐκασ-
τέρ. Κελεύει δ' ἐμοὶ μὴ ἀπαξιώσῃτε, ἀντιβο-
λῶν, τῶν ἐλδοθεῖν ὑμῶν, ἢ διωάμεως ἐχομεν:
λίαν ἐπιμᾶται καὶ περὶ ὑμῶν ὄντι τῶν ἐπὶ ἡρε-
τήσιν αὐτῶν.

Ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐτῶν ἐκείνης καὶ δε-
σποτῆς, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐπὶ ὅπως
ταῦν κυρίῳ τῷ θεῷ, ὡς ἐργασίας, καὶ τῆς σωτη-
ρίας ὑμῶν: χάριτας πλείους καὶ ἡ μετεϊό-
της αὐτῶν ὁμολογῶν καὶ ἀμφοῖν ἐκαστὸν οὐ ἀ-
πεστέλλεται καὶ τῇ παναγιότητι αὐτῶν, ἐξ ὅχου
καὶ τιμῆς ὡρολογίου.

Ἀπὸ κωνσταντινῆς πόλεως, μαίε ὑπερλυσσέων φησὶ.

Πέμπω τῇ αὐτῇ ἐντίμῳ σφῶν πᾶσι τὸ παρόν, μὴ
τῶν κυρίῳ Στεφάνῳ, μὴ ἄλλῃ ἐγγράφῃ ποι-
κίλῃ καὶ διορθώσας, ἀντιβολῶ. Γράψον
δ' ἀντιπερὶ ἐλδῶν, εἰ ἀρεσκείᾳ σοὶ ἐπὶ πέμψο-
μεν φιλικῶς, καὶ ἀόκνως.

Ὁ σὸς δὲ ἐλδοθεῖς ἰωάννης ἐγγράφα.

κβ'. † ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ κυρίῳ μαρτίνῳ τῷ
Κροστῶ, διδασκάλῳ ἐκείνων γλωσσῶν
ἀρίστῳ, ἐμοὶ δ' ἐσθλασμιωτέτῳ, δι-
ὡς ἔχει μάθησιν:
ἀπὸ κωνσταντινῆς πόλεως εἰς τυβίγγαν
ἐκείνῳ α.

Εἰ κυρίῳ χαίρειν.

Εἰ μὴ ὁ πᾶν καλὸς καὶ σφῶν, κοινὸς φίλος, κύριε Στεφάνῳ, νῦν περὶ ὑμῶν
ἐργασίαν ἐκείνην: πολλῶν αὖ ἐδήθη λόγων. Ἐπεὶ δ' αὐτὸς ἡδὲ ἐρχεται: καὶ ἡ ἐμὴ ψυ-
χή

nos, etiam si nunc corporibus disjuncti erimus:
rursus tamen spiritu, Deo iuvante, communē
fore: & quidem post mortem etiam, sicut non
dubito: id quod non simulata, sed vera amici-
tia, maximè proprium est. Sed de hoc, haec
tantum.

De duobus uero vobis (de te, inquam: & de
summo Theologo, Iacobo Andrea, magno Can-
cellario) quid aliud, gratias agens, dicam: nisi
illud, vos, quamvis virtutem complexos, pe-
nu & habitationem esse gratia & donorum
Spiritus sancti? Exhibetis enim indigentibus
bona, quae à vobis petuntur. Ambo namq. diu-
ina illuminatione conformati, ad omne opus
bonum estis parati. Soletis minima bona, quae
hic in nobis sunt, extollere, & celebrare: in-
terim vos inuicem vestra commendante bonita-
te. Gratias igitur utriusq. vestrum virtuti &
liberalitati ago. Gratias & habeo, & ago, ut-
riq., pro Horologiis: quae mihi, ac filio meo
Theodosio Protonotario, misistis. Centuplam
vobis Dominus gratiam referat. Rogo autem
vos, & oro ne dedignemini mandare mihi: si
quid sit, in quo pro viribus inferuire vobis
queamus. Id enim facere, tam paratus ero,
quam qui paratissimus.

Sanctissimus noster Dominus, Oecumenicus
Patriarcha, Deum pro vestra sanitate & sa-
lute precatur: gratias & ipse magnas vobis, de
tam artificioso & precioso; quod sanitati eius
misistis, agens Horologio. Dat. a Constantinopo-
li ultimo die Maij, CIO IO LXXIIX.

Mitto in praesentia H. tua per D. Stephanum
exigua quaedam varij generis scripta: quae emen-
des, rogo. Ac rescribe nobis, num tibi placeat.
Tum & alia mittemus amanter, ac libenter.

H. tua studios. Ioannes
Zygomalas.

DOCTO VIRO MARTINO CRV-
LIO, utriusque linguae Doctori amico
meo charissimo.

E Constantinopoli Tybingam,
Calend. Junij.

S. in Domino.

Nisi optimus & Doctissimus vir, amicus
noster Stephanus, nunc sibi ad vos redeundū
decreuisset: multis mihi verbis opus fuisset.
Nunc, quoniam ipse iam istuc properat: me ag-
am-

Gratiarum
actio pro
munusculo

D. Patriar-
chae saluta-
tio.

XXII.

Amicus
eius erga
nos affe-
Aus.

καὶ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἡνωμένων Φιλία ἀλη-
θεῖα: τὸ πρῶτον λέγειν καὶ ἐφαπλῆν, ὡς
πρὸς πάντας ὑμᾶς ἐγὼ γὰρ ἔχω ἀγάπην:
ὡς καὶ κύριος ὁ Θεὸς διατηρήσεν ὡς ἔπαι. Θε-
μελίω ἀρετῆς ἰδρυμένη ἀσφαλίζεται. Τὸν
σοφώτατον Θεολόγον, κύριόν μου, κύριον Κων-
σταντίνου, καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς σοφώτα-
τους ἀνδράς, ἐν κυρίῳ ἀσπαζόμεν: καὶ ὑποχ-
νέμεν, πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπὶ ὑποθησείν ἐν παν-
τί θείῳ ζητήματι ὑμῶν. Οὐ παναγιώτατος πα-
τριάρχης εὐχεταί, ὑμῶν δὲ θεὸς δόξῃται πάν-
τα ἀγαθὰ, καὶ σωτήριον. Καὶ αὐτὸς μὲν ὑμῶν
πῆμπερ ὑφ' ἀπώμα καλὸν καὶ ὠραῖον, καὶ ἀλ-
λα δ' ὡς πᾶν. Εγὼ δὲ σοι, βιβλία δύο: τὸ εἰς
τὸ ἄσμα: καὶ ἑπὶ τοῦ κεφαλαιώδους περιέχον
πᾶν, ὡς οἱ μὲν λόγος ἀξία, ἐκ τῆς γραφῆς πάν-
τα. Καὶ ὑφ' αὐτῶν τι δαίδαλον, ὃ γίνεται, τὸ ἐ-
πὶ πάντων, εἰς θεῶν, τὰ ἐπὶ ὑφ' ἀπώματ' ὁ.
Αὐτὸς γὰρ καὶ εἰς ἀλλὰ πᾶν χρειᾶν βιβληθί-
ης: ἡ δὲ ὡς δόξῃ σοι χρησίμου. Ἡνάγκασαι
πρὸς τὸ (ὡς μαρτυρεῖται σοι ὁ ἄψευδης μαρ-
τύρος, καὶ κοινὸς φίλος) καὶ κύριον Στέφανον
(καὶ ἐρχομένη σοι βιβλία παλαιά, ὅσα
δοξάσῃ. Εἰς ὅν ἐτιμωθῇ ἀναγκάσης
τὸ τῶν Κεραμειῶν Θεολογικόν: τὰ κεφα-
λαιώδη πάντα τῆς γραφῆς: ὡς, τὸ Λεμονιά-
ριον, τὸ δακτύλιον: καὶ τὸν Μανασσῆν: καὶ
εἰς πᾶν ὡς ὡς οἱ μὲν, καὶ μὴ ἐν τύποι: χαρὶ με-
γάλῃ Γραμμοῖ σοι ὁμολογήσῃ: καὶ ὁ πανα-
γιώτατος πρὸς τὸ. Ὁς ἀξίῳ ὑμᾶς, ἐκ τῶν Θεο-
λογικῶν, τῶν πετυρωμένων, καὶ τῶν ἱερο-
κώων: καὶ εἰς πᾶν τῶν φιλοσόφων (ὡς πᾶς
ἐξηγήσεις, πᾶς περὶ ψυχῆς) πεμπειν ὡς
καὶ αὐτὸς, ἀξίῳ τῆς ἀμοιβῆς ἐκτελεσῇ.
Πρὸς τὸ, περὶ φεῖς καὶ μελίσσαν Ἀντωνίου μο-
ναχῆ. Ὁς γὰρ ὑμᾶς, καλῶς ποιῶντες, τὰ πα-
λαιὰ ποιεῖτε: ἔτω καὶ ἡμῖς, τὰ νέα, καὶ ἐν
τύποι, πρὸς τῆς ἐνέκα. Περὶ τῶν ὡρολογίων, καὶ
παλιν καὶ πολλὰς διαχαρῆς ἡσώ ἀμφοῖν:
ὁ, τῶν πρῶτον τῶν μοι ἐχῶ, καὶ ἀγαπητῶν.

Μένοντες μὲν ἐν ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ ἐ-
μῇ: πρὸς φερε μὲν, καὶ γεῖρε, ἀξίῳ πᾶν κα-
ταθέμεν σοι, καὶ τῶν σῶν φίλων: εἰ δὲ ἐ-
πληρώσω, ὡς δυνάστημι. Αὐτὸν δὲ σε, ὡς
φῶς τῶν αὐτῶν, καὶ κοινόν (εἰ πᾶν) διδάσκα-
λον χρησιμώτατον, εὐχομαι κατὰ τὴν ποι-
ήσῃ:

Θεὸν εὐζώνον, καὶ ὁρᾶν φάσκειν ἡλίου,
ἐλπίον ἐν σοφίᾳ: καὶ γῆρας ἔδοξέ-
κεν.

Ἐρῶ.

& superare diu bene, & alma uescier aura,
conspicuum Doctis longamq; uidere senectam.

anima, in ipsius anima habitat: ut qui vera
coniuncti simus amicitia: huic ego committo,
ut dicat & explicet meam erga vos omnes
charitatem, quanta sit: q̄ precor, etiam conser-
uet Deus nosse: ut fundamento innixam vir-
tutis firmissimo.

Sapientissimum Theologum, Dominum meū
Cancellarium, reliquosq; istic sapientia præ-
stantissimos viros omnes, in Domino saluere
inbeo: meamq; ipsis operā ac studium, in qua-
uis rerum diuinarum questione, posthac etiā
prompte polliceor.

Sanctissimus Patriarcha vobis à deo dari
opiat: quicquid bonum & salutare sit. Mittit
ipse ad vos pulchrum, & spectatu dignū pur-
purei coloris tapetem, una cum alijs muneri-
bus. Ego vero, duos tibi codices: unum, in quo
explicatio cantici: alterum, locorum commu-
nium, seu præcipuorum capitum, ex S. literis.
Textile item quiddā, vario opere elaboratū:
quod alteri illi, de quo dixi, tapeti, tegumento
esse potest. Quanquam si ad alium usum con-
uertere uolueris, utere sanè, ut libuerit.

Ad hæc, dedi operam, haud parum sudans
sicut ex verace teste, amico nostro Stephano,
cognosces) ut tibi veniāt codices antiqui, quā-
tum eorum inueniri potuit. De quibus si excu-
denda curaueris, Ceramei Theologicum opus:
& capita summasq; scriptura: in quo genere,
& Limonarium, & Oelæchus sunt: si uē Ma-
nassen, & similia alia pulchra, nondum typis
edita, magnam tibi gratiam habebunt Græci:
nec non, ipse etiam Sanctissimus. Rogat is uos,
ut sibi excusa Theolog. volumina, et historica:
& si quid ex philosophis præclari sit (ut com-
mentationes in libros de anima) mittatis: pro
quibus ipse gratiam referre poterit, & uolet.
Mitte præterea Melissam Antonij Monachi.

Quod enim vos recte facitis, ut antiquos
libros queratis: idem in nobis reprehendi non
debet: qui recens, & typis publicatos, consu-
lendi studijs nostris causa appetimus. De Horo-
logio, iterum iterumq; gratias ago utriq; quod
inter ea, quæ apud me in precio & honore
sunt, habeo.

Quando igitur in promissione mea ego ma-
neo: pete à me, quæso, quicquid animo tuo arri-
feris, & amicorum tuorum. De his enim satis-
faciam tibi, quoad eius à me fieri poterit. Te
aut ipsam, ut dignum iuis, & communem (ut
ita dicam) præceptorem utilem opor:

Salutat no-
stros.

Patriarchæ
& ipsius
munera.

Libros me-
niter, ipse
mittit.

Excusos ui-
cissim, no-
mine Patri-
archæ petit

Promissio
& prælatio

Εὐρώσῃ, σεβασμιώταται, προσευχομένη μοι καὶ
τοῦ σὸς πατρὸς αἰσίου Φοιτητῆς, καὶ ἐμοὶ πο-
θεινοτάτης.

Ἀπὸ Κωνσταντινῆς πόλεως ἰκνίω α.α.φ.ο.η.

Θεοδόσιος, πρωτοπρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας
Κωνσταντινῆς πόλεως, ὁ ζυγομαλᾶς, καὶ φίλος
ὑμῶν.

Ἐξ Ἀθηνῶν, φιλήτατον σοι, μαρσύπια δύο,
πεμφθέντα μοι, δέξαι μοι δυνάμει καὶ λημ-
νίας γῆς μέρη: ἐξ ἧς, καὶ ἀγγέλου ὡραίου: καὶ
ἄλλα πινά, εἰ καὶ μὴ μεγάλα καὶ ἄξια, ἀλλ' ἐν
φιλίας σύμβολα.

*HVIC EPISTOLAE inclusa erat
Schedula, in qua sequentia.*

Γρηγόριος τῶν θεολόγων, ἅπαντα.

Βασίλειος τῶν μεγάλων, ἅπαντα.

Τὰ πανάρετα Ἐπιφάνιος, καὶ ὁ ἀγκυρωτής.

Εὐσεβίος τῶν παμφίλων, καὶ τῶν ἁλίων, πρὸς ἐκ-
κλησιαστικῆς ἱστορίας.

Σωκράτης.

ἡ λεγομένη μέλιστα Ἀντωνία μοναχῆ.

Αἰλιανὸς ποικίλης ἱστορίας.

Ἰσίδωρος μάρτυρ.

Διονυσίος ἀρεοπαγίτης, τῆς Φλωρεντίας.

Εὐερίπιδος, μετὰ τῶν σχολίων, τῆς Βασι-
λείας.

Συμφωνία τῆς θείας γραφῆς, τῆς Βασι-
λείας.

Αετίος καὶ Παῦλος, τῶν ἰατρῶν, καὶ Διοσκρί-
δους.

Καὶ εἰς τὰ γ'. βιβλία τῶν Ἀριστοτέλους πρὸς
Ψυχῆς, ἐξηγήσεις.

Additum manu Theodosij: τὰ τὸ μοι ἐδόθη
παρὰ τῶν οἰκιστῶν αἰθρώπων ἑπαρχῶν τὸ
πινυκίδιον: ὡν χρηρίζομαι, τὸ πατρὸς αἰώνων
χαίρειν, καὶ αὐτὸς εὖ εἶκα.

κγ'. ΤΩ ΟΣΙΩΤΑΤΩ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝ

δρηνῆ πατριάρχῃς ὁππότε πω, κυρίως

Ματθαίω, εἰς Κωνσταντι-
νὴ πόλιν.

Εὐχαριστῶ εὖ πρὸς ἡμῶν.

Συχνὰ ἐγκώμια, ἁλίων τῶν οἰκιστῶν καὶ ὁπ-
πότε ἀνδρῶν ἐκκλησιῶν, καὶ δὲ ἡ ἐξ ἡμετέρας τῆς
σῆς οἰοτικῆς, ἐγνωσθέντων: ἐξ ὧν μοι ὁ ἀγα-
πητὸς μου Γερλαχίος ἐπέσταλκεν ἐχ' ἁπαλῶν.
Διὸ, κατὰ τὴν φιλελευσίαν μου, καὶ πρὸς ἀ-
γαθὸς φιλοχρίστους τὴν ἑλλήνων τιμὴν, ἡκε-
τι κατέχειν ἑμαυτὸν ἡδυνήθην: τῶ μὴ
προσφωγῆσαι σὲ τῇ οἰοτικῇ, μετὰ ἧς ὁ
φίλων αἰδῶς. Σὺ ἐν, τίμιε κύριε, ἐπιστὸς κα-
τὰ τὸν ἀπόστολον ἡ ἀγάπη χρηστῶς: χρηστὸν
ἐμῇ

*Vale, amice colende: meoq. nomine tuos quoq.
studiosos Discipulos saluta, mihi desideratif-* Donorum
missio.

*Scripsi Constantinopoli calendis Iunij, CIO
ID LXXIIX.*

*Theodosius, Ecclesia Constantinopolitane
Protonotarius, Zygomalas, amicus
vester.*

*Mitto tibi marsupia duo, è Charissimis tuis
Athenis, ad me missa: quæ beneuolè accipias,
velim. Mitto terræ sigillatæ bolos aliquos, &
vasculum eiusdem Lemnia terræ fictile pul-
chrum: nec non alia quadam: non magna illa
quidem, & amicitie symbola.*

*Catalogus codicum mitten-
dorum.*

Gregorij Nazianzenii opera, quacunq. extāt.

Basilij magni item omnia.

Panaria & Anchoratus sermo Epiphaniij.

*Eusebij, & caterorum, Ecclesiastica historia:
ubi, etiam Socratis.*

Melissa Antonij Monachi.

Achani varia Historia.

Scripta Iustini martyris.

Dionysij Areopagitæ, Florentia excusi.

Euripidis tragædia, cum Scholijs, Basilea.

Concordantia S. literarum, ibidem.

*Aetij, et Pauli, Dioscoridisq. medicorū scripta
Commentarium in tres Aristotelis de anima
libros.*

*Data mihi fuit horum voluminum tabella
à viro, qui Patriarchæ intimus est: quorum in-
digemus, cum aliorum cognitionis cupidorum,
tum ipsius Patriarchæ, causa.*

REVERENDO ALEXANDRINI XXIII.

Patriarchæ Vicario, D. Matthæo, Con-
stantinopoli degenti.

In Christo S.

*Crebra laudes, cum aliorū reuerendorum, et
insignium Græcæ nationis virorum, tum nō in
postremis tuæ dignitatis, mihi innotuerunt ex
litteris: quas ad me sapius amicus meus Gerla-
chus dedit. Quocirca ego pro meo erga Græ-
ciam amore: & erga bonos, Christi, amātes.
Græcos honore: nō amplius me cōtinere potui:
quò minus reuerendam Dignitatem tuam, i. Cor. ij
qua debeo obseruantia, appellarem. Tu ita-
que, reuerende Domine, cum scias ex doctri-
na D. Pauli charitatem benignam esse: te quoq.*

*Causa hu-
ius scriptio-
nis.*

ἐμὴ τῇ ἐγγυρησέαι καὶ σωτὸρ παρέξαις : ἔδε-
μῖαν αἰχλὺν παύτης αἰτίας λογιζομένη : ἡ
τὴν περὶ ὑμᾶς (ὡν τὴν γλῶσσαν καὶ παιδεί-
αν, ἐγὼ ὁ ἀνάξιος, ἐν τῇ τυβιγγιακῇ ἀκα-
δημίᾳ, κατὰ τὸ αὐτὸν δὲ οὐδὲν τέλειαν φη-
τὸν ἰσχυρὰ πλὴν καὶ σωτὴρ : ὅφ' ἡς καὶ ἀρχή-
θου, τῆς πρὸς τὸν παναγνώστου ὑμῶν ἱερέ-
χου, ὁπισθίσσεως κατεπλήρησαι : καὶ μάλλον,
ὅτι ἐπὶ καὶ νῦν, πᾶσι τῶν μόνων σωτῆρ ἡμῶν χρε-
στὴ, ἐν ἀνατολῇ θέρει πρὸς ἡμᾶς ἡκεκεν. Οὐδὲν
καὶ αἱ τοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἱερεῖς ἰδ' ἀσκαλῶν, ἀ-
φορμὴν λαβόντες : καὶ αὐτοὶ διὰ χεραμνα-
τῶν ὑμῶν γνωρίζουσι τὴν ἐλπίδα. Καὶ συγ-
γρᾶμματα περὶ τῆς πρὸς τὸν ἡμετέρον ὀνομασ-
τῆς ἐξέλιπον. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἀγίᾳ πεντη-
χοστῇ, πῶς περὶ ὁπισθίσσεως καὶ ἀπαρέ-
σθαι σοι : ἰὰ καὶ τὴν σημερικὴν, κερὶ Θεοῦ
ρηγὰ τῆς Σινεπφίου, ἐν τῇ νῆα πρὸς τὸν λαόν,
Γερμανοὶ καὶ ὡς ἀπὸ γένους ὁμιλίαν
ἐγὼ ἐκλέγω, αὐτοῖς τοῖς ῥήμασιν, οἷς ὁπι-
μὴν αὐτῆς (ὡς ποτὶς ἡδὲ ἔτι ἐκώτα) ἐν τῇ
νῆα ἐπαχυσάμεθα, ἐν τῇ τοῦ ἱεροῦ βάλω-
ματι, καὶ ἡμῶν βραχέως : ἵνα καὶ τῶν ὀλίγων
τῶνδε, πρὸς ἡμετέρον συνιδῇτε πως. Ἐπειδὴ αὐ-
τολεξέεισθε.

Περὶ δὲ, ὁποσοῦν β.

Καὶ ἐν τῷ συμπληρωθέντι τῇ ἡμέρᾳ τῆς
πεντηκοστῆς, καὶ τῇ ἐξῆς.

Τὰ ὁποσὸν βλῆθ' ἐν τῇ, αἰα φιλότητι εἶναι πέ-
φικται. Οὕτως καὶ ὁ πρὸς τὸν Θεόν, μετὰ τὴν
ἐκπύρωσιν, τοῖς πρῶτοις λαοῖς. Καὶ ἡδὲ
αὐτοὶ αὐτῶν ὁποσοῦν τοῦ αὐτοῦ. Ἡμερὶ δὲ
βαβυλωνία πύργου, εἰς κενὸν ἐπεσ-
θῆναι τοῖς παλαιῖς : καὶ μόνον Ἀποστόλοις τῶν
γλωσσῶν ἔπειτα, ἡδὲ τῆς πεντηκοστῆς, τελέ-
θει ἡμερὶς διὰ τῶν Ἀποστόλων. Λέγομεν γὰρ
τὸ ἐπὶ ὁποσὸν. Πρῶτον. Οἱ μὲν ἐν βαβυλῶνι,
ὅσοι ἦνσαν τοῦ ἔργου : οἱ δὲ Ἀποστόλοις ἦνσαν.
Τὴν τέταρτον αἰτίαν θεωρήσαντες. Τίς, αὐτῆς,
ὅτι οὐδὲ εἰς αὐτῶν πῶς, ἡ αὐτῶν πῶς, εἰς τὸν
ἐργον οἶκος ὁμοῦ ἐκείνου διωκτοῦ. Μο-
νὸν γὰρ, ὁ ἡμετέρος κατελθὼν, οἷός τι ἐ-
γίνετο : καὶ διὰ μόνον ἡβ'. Ἀποστόλων, πῶς
ἐκκλησίαν ἐδείματο : ἐκείνου τὸν πύργον,
ἔδ' ἐπιστομῶν, ἡ καὶ πλειονῶν, εἰς τελέ-
αγίαν διωκτῶν. Οὐδὲ οἶκος ὁμοῦ ὁ ἀλη-
θινὸς διὰ χερῶν ἀποσταλῆς, ἐδίδαξε οὐ-
δοσὸν ὅπως, ὅπως ὁμοῦ οἶκος ὁμοῦ, τὸ ἀγι-
ον πνεῦμα. Πῶς γὰρ αὐτοὶ τέταρτον, πῶς ὅσον
εἶδον.

huic meo facto prestabis benignū. Nec enim a-
liam eius causam esse cogitabis, quam meam
erga vos (quorum linguam & eruditionem,
ego Tybingæ in Academia, pro mea indignita-
te, quantum diuino munere possum, profiteor) meā,
inquam, erga vos charitatem, & studiū : quo
etiā initio impulsus fui : ut sanctissimo vestro
Patriarchæ scriberem, ac magis inde, quod ad-
huc solius cōseruatoris nostri Christi, in Oriente
memoriā & cultū usurpari audissem. Que
res occasionem alijs quoque sacrum mysticū
rum apud nos Doctōribus dedit : ut suis apud
vos lueris innotescere cuperent. Ea propter, in
euiā, reuerende domine, bene erga nos nostrāq;
affectus esse velis. Quoniam autem iunc, cum
hac scriberem, S. Pentecostæ dies erat : fortasse
non displicebit tibi si etiam conciones, quam
Doctōr Theodoricus Snepfius, hodie in tem-
plo ad populū Germanicā lingua prout hā-
buit, summam ego Græcè, sicut verbis, qui-
bus eam pro mea multorum tam annorum cō-
suetudine scriptam ipi excepit, hoc loco subiiciā,
licet sanè, q̄ breuiter : ut vel ex hac particula,
quæ de Trina nostra sit, aliquatenus intelligen-
tis. Ea se ad verbum sic habet.

ACT. II.

Et cum cōpleretur dies Pentecostes, et.

Sicut alia, quæ amissa sunt, tunc natura so-
lent esse chartarum : ita etiam paradysus, postquā
eo excidissent, nostris primis manu Dei forma-
tis, Parentibus. Ac nihil magis in optatis fuit
hominibus : quam recuperatio in illum, velut
postliminio, reditus. Babylonice sanè turris mo-
lito priscorum hominum, ad nihilum rediit :
nulla inde re alia consecuta, quam dispersione
vnius lingue in multas. Pentecostes vero mo-
limentum suum per Apostolos feliciter asse-
cutum est. Tractabimus igitur hac concione
duo, quæ sequuntur.

Primum.

Babylonij illi nō perfecerunt opus, quod in-
stiterant. Apostoli autem suum perfecerunt.
Quæ huius rei causa sit, videamus. Quæ, ea
est. Hæc, quod nemo hominū, quicquid homo,
in cælū adificationē educere potest. Solus enim
ille, qui de cælo descendit, potuit : & solus duo-
decim Apostolis usus. Ecclesiam adificanti : cui
illam turrim, ne triginta quidē, aut amplius,
hominum millia, exadificare poter. ut. Verus
aut adificator quæ Christus instituit, a aliē tolle-
di Apostolis Preceptor fuit ipse S. S. Absq; n.
huius auxilio qui fieri potuisset : ut oēm ubiq;
Idolo.

Ergo beni-
gne accipia-
tur.

Gustum do-
ctina no-
stræ mitto.
edicionem
18. Maj. 78.
habitam.

Collatio g-
dificationis
Babylonice
turris, cum
Pentecosti-
ca adifica-
tione Ec-
clesiæ.

i. Quare il-
la, irrita :
hæc, ad fi-
nem perdu-
cta.

A Christo,
& Spiritu
sancto ra-
tio.

εἰδωλολατρείαν, καὶ τῶν τῶν θεομορφῶν
 σωῆσιν, καταβαλεῖν ἀν' ἐδωκηθῆσαν; ἐπὶ τῶν
 θεῶν οἱ πυργωποιοὶ ἠγνόησαν, ὅτι οἱ ἀπό-
 στολοι ἤδεσαν. Ἐκείνοι μὲν γὰρ, διὰ ὑλικῶν
 μόνων λίθων: οὗτοι δὲ, διὰ ζώντων λίθων.
 Ἀκρογωνιαίῳ μὲν λίθῳ, ὁ χριστός: οἱ δὲ
 ζῶντες ἐν αὐτῷ λίθοι, οἱ πιστοί. Ἐκ γὰρ ὅλης
 τῆς οἰκουμένης, συναγαγεῖς λίθους ὁ κύριος,
 ζῶντας εἰς αἰώνιον ζωὴν: διότι πανταχοῦ ἐστι
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν συναρπάζων πιστοί. Ἐπει-
 τα, οἱ μὲν πυργοδομοί, πηλῷ καὶ δόξαν ἑαυ-
 τοῖς ἐμνηστεύοντο: ὡς περὶ τῷ, βάλεν ἡπὶ ἄμ-
 μου οἰκοδομεῖν: ὡς καὶ οἱ πονηροὶ τῶν ἀγγέ-
 λων. Οἱ δ' ἀπόστολοι, μετὰ ταπεινοφροσύ-
 νης ἐκτιθέμενοι: τὴν οἰκοδομὴν ἡπὶ τῷ χρι-
 στῷ θεμελιῶντες: οὗ οἰκεῖν ἤσκησαν, καὶ οὐκ ἐπὶ ἀλλό-
 τριοι. Ἐπὶ, ἐκείνοι μὲν ἀσφάλτου καὶ πλίν-
 θος ἐκτιθέμενοι: οἱ δ' ἀπόστολοι, μόνῳ πυρὶ, ὅ-
 περ ἐν αὐτοῖς ἐφάνη. Τὰ δὲ πυρὶ κολλη-
 θέντα, ἀλλοτρίως. Οὕτω καὶ οἱ τῷ χρι-
 στῷ, διὰ τῆς πνεύματος ἐνωθέντες, ἐν αὐ-
 τῷ παλάτι μόνως. Καὶ τὸ θεῖον ῥῆμα, πυ-
 ρινὸν, τμητικόν, περὶ χριστὸν κολλητικόν: ἐ-
 πὶ οὗτο χριστιανῶν: οἱ δὲ, ὅτι αἱ ἀμαρτίαι μοι
 ἡφείθησαν: καὶ, ὅτι ἐξ ἐμὲ χωρήσει μετῆς ἀ-
 γάπης τῆς θεῆς. Διὰ δὲ τῆς αὐτῆς πνεύμα-
 τος, διὰ πύργου ἀγάπης καὶ ἡμεῖς τῷ κυρίῳ,
 καὶ τῇ ἀγίᾳ τριάδι, σωσόμεθα: ὡς περὶ τῶν
 τῶν ἡδὴ ἐρχομένων πρὸς τὸν ἀνθρώπου, καὶ
 μόνῳ ἐν αὐτῷ ποιεῖν. Θέλῳ (φησὶν ὁ χρι-
 στός) ἵνα, ὅπως ἡμεῖς ἐσμεν, καὶ αὐτοὶ ὡσιν. Οὐ-
 δέως διὰ βολῆς ἀποπάσσειν αὐτῶν ἐκ
 τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ. Οἱ ἰσχυρῶς διὰ πίστε-
 ως ἡπὶ χριστῷ πυργωθέντες, ἀρραγῆς ἀπ' αὐ-
 τῆς. Τὸ δὲ τῆς πνεύματος πῦρ, τὴν περὶ
 σιν δηλοῖ, καὶ τὴν ἀγάπην: ἀγάπην δὲ,
 πρὸς τὸν θεόν, καὶ πρὸς τοὺς ἀλλήλους. Ἡ ἐ-
 σωτε δὲ τὰς αἰτίας: δι' αἷς, ἡ μὲν τῶν ἐν βά-
 βελ ἡτοιχασμένων, ματαιαί: ἡ δὲ τῶν ἀποστό-
 λων, διηνυσμένη: ὅτι ἐκείνῳ μὲν, αἱ εἰσοδοὶ καὶ
 ὁ μόνος, πρὸς τῷ ἀγαθῷ καὶ συγκεχυμέ-
 νῳ τῶν γλωσσῶν, διερρίπισται: πάντῃ δὲ
 ὁ θεὸς εὐδαιμονήσῃ, περὶ πνευματικῶν.

Διὸ περὶ δὲ καὶ πρὸς ἡμῶν ἐστὶ, σωτικο-
 δομεῖν τὴν ἐκκλησίαν: ὡς περὶ καὶ πάλαι,
 πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς σκηνῆς, ὁ μὲν χρυ-
 σός, ὁ δὲ τριχάς, σωεῖσθαι ἐγχεῖν. Οὕτω πᾶσι
 πῖλος, conferebat. Eodem modo singuli, quantum possunt, conferant. Cui Ecclesiae cura com-

Idolorum cultum, & sapientum huius seculi
 intelligentiam deiecerunt? Deinde, modus ad-
 ficandi latuit illos turrificos, quem Apostoli sci-
 uerunt. Illi enim, tantum materialibus adifica-
 bant saxis: hi vero, viuis lapidibus. Angularis
 quidem lapis, Christus est: viuentes autem in
 ipso lapides, homines fideles. Nāq, ex toto ter-
 rarum orbe, conuehit lapides Dominus, viuen-
 tes ad vitam aeternam: quia undiq, in Eccle-
 siam conducuntur fideles. Deinde, Turrificis
 illis studium erat, honorem & gloriā sibi com-
 parare: quod nihil aliud erat, quā castro in
 arena extruere: sicut & ab illa malorum An-
 gelorum factione factum fuit. Apostoli contra, cum
 humilitate modestaq, initium adificatio-
 nis fecerunt: eāq, Christo superstruxerunt: cuius
 ipsi, domestici erāt, nec amplius alieni. Præ-
 terea, bitumine illi, & coctilibus lateribus, ute-
 bantur: Apostoli vero sine igne, qui in ipsis
 apparuit. Quæ aut igne conglutinata sunt, in-
 diuulsa manent. Eodem modo, qui cū Christo,
 glutine Spiritus sancti unum facti sunt: hi in
 eo solide stabiliterq, manent. Et verbum Dei,
 igneū est, scindendi facultatē habet, cū Chri-
 sto cōglutinare nouit: dicite homine pio: Scio,
 mihi peccata mea remissa esse: & nihil fore,
 quod me à dilectione Dei separet. Eiusdem be-
 neficio Spiritus, ardenti charitate nos quoque
 Christo, & S. Triadi, in unum adiungimur:
 ita ut etiā ad hominem veniat, & mansionē
 in eo faciat. Volo (inquit Dominus) ubi nos su-
 mus, ipsos etiam esse. Nullius igitur Diaboli tā-
 ta erit potentia: quæ à charitate Dei ipsos ab-
 strahat. Qui firmas fide super Christum adifi-
 catus est, eum nulla vis ab eo diuellere potest.
 Sancti ergo Spiritus ignis, & fidem, & chari-
 tatem significat: charitatem autem, tum erga
 Deum, tum erga homines.

Audiuitis itaq, causas: quibus factū fue-
 rit, ut Babyloniorū conatus, irritus ceciderit:
 Apostolorum autem opus, ad finē peruenierit:
 quod illorum turrim, venti & pluuia, ultra
 confusionem linguarum, disiecerint: Apostolo-
 rum e contrario extruccionem, igne spiritali
 Deus condiderit.

Alterum.

Sicut Apostolorum, ita etiam nostrum est,
 coadificare Ecclesiam: sicut olim quoq, ad con-
 struccionem Tabernaculi: alius aurum, alius
 missa

A modo &
 difficandi.

A propo-
 sito animi.

A materia.

Spiritus S.
 effectus.
 Ioann. 17.

Heb. 4.

Rom. 8.

Ioan. 14.

Fide super
 Christum
 edificamus

2. Nos adiu-
 uare adifi-
 cationem
 Ecclesie de-
 bemus.

σας ἡς, πῶς διδάσκω: ὁ δ' ἐν ἀρχῇ, δικαί-
ως πὺ καὶ αὐτὸς διὰ χειρὸς ἡμῶν, καὶ τὴν πνύμωπι-
κλὴν διὰ χειρὸς αὐτῶν: ὁ δ' οἰκὸς ἀποτίης,
ὅτ' οἰκίαις εὖ παιδῶν: εἰς δ' ἑκάς, ὅτ' αὖ
δ' αὖ πῶς πὺ τὸ θ' αὐτῶν ῥήμα, πῶς πίπν, πῶς αὖ
ῥα πῶς. Εἰ γὰρ εἰς ἀγῶνι θανάτῳ ἐλθῇ: καὶ
πειρασμῶν, πὺ πῶς πειραθῇ: τέλ' ὅτ' αὖ
κλήτῳ βεβλῆω, τῶ αὖ πνύμωπι χεῖρεται.
Τμῶν δ' εἰς ἀγαπῆται, πῶς εὐαγγ' ἡμεῖς,
πῶς οἱ ἐγγύοντο ὅτ' οὐλόγοι: καὶ διὰ τῶν, λά-
βροῖς ὑποτίς πολλῇ τῶν ἐργῶν ἐγγύοντο βλάβῃ.
Ὅθεν πνὲς ἀναικτῶντες, ἀφελῶ δ' ἡ, ἐ-
βλασφῆμην, πάντα ὁ θεός, μὴ ἔτῳς, ὡ φίλοι:
μὴ καὶ λοιμὸν περὶ πῶς ἀποτίης. Ἀλλὰ γυναι-
κες πῶς οἱ καὶ φαρμακίδες, ὅτ' χεῖρῶν
ποιῶσι, καὶ συλλήπῃ δ' ἡ, καλῶσαι: εἰ μὴ πῶ
αὐτῶν ἀληθῶς ἐλπίσκονται: καλῶσαι ὅτ' αὖ
τὰ ὅτ' νόμους. Οὐ μὲν αὐτῶν εἰσιν, αἱ διὰ πῶ
νωρ γελῶν πῶς πῶς πῶς: ἀλλὰ ὁ διὰ ὅ
λ' ὅτ' αὐτῶν. Καὶ ὅτ' εἰς ὁ ἐχθρὸς ἔτ' ὅτ',
καθ' αὐτῶν ὅτ' αὖ δ' αὐτῶν: ἀλλ' ὁ θεός αὐτῶ
συγχωρεῖ. Διὰ τί: Διὰ τῶς ἡμετέρας ἀμαρτί-
ας. ἡ μὲν θ' ἡ, ἀλλὰ κακία, ἐστὶ τῶν χαλα-
ζῶν ἐφ' ἡμετέρας. ἡ κραυγὴ, καὶ ἡ ἐαλοκρασία,
ἡ ἀναθυμίασις ἐστὶ, ἡ δ' πῶς αὐτῶν φερομένη,
καὶ πῶς χαλαζῶν σωιστῶν. Ἀποτίης πῶς τῶν
ἀμαρτημάτων: καὶ ὅτ' αὖ πῶς πῶς τὸ πῶς ὅτ'
ἐγγύοντες. Εἰ δ' ἐμὴ γὰρ: χαλαζῶν χαλαζῶν ὅτ'
θῆσε δ' εἰς. Θάμβας μὲν μὴ δ' αὖ πῶς τῶν σῖν, ὁ
κύριος ὅτ' αὖ οἰκνῶν δ' εἰς. Διὰ τί: ὅτ' αὖ πῶς
να, πῶς ἡμῶν ἀμαρτήματα, πῶς ἐξ οἷν γινόμε-
ναι: πῶς ἐκ σῖν. Εἰ γὰρ μὲν ἡ, ἀγαπῆται πῶς ὁ
μῶς περὶ πῶς, τῶν αὖ πῶς, καὶ ὅτ' αὖ πῶς
χρῆσιν: ὅτ' αὖ πῶς, ἀγαπῆται, πῶς δ' αὖ πῶς πῶς
τῶν πῶς πῶς: τῶν αὖ πῶς πῶς, ἐν ὅτ' αὖ πῶς
λαός ἀρετῶν, εἰς σωιστῶν ὁμῶν καὶ διὰ φῶ-
λαζῶν τῶν ἐκκλησιῶν, ἐκτεργῶν ὅτ' αὖ πῶς
ἡσῶ, πῶς πῶς ὅτ' αὖ πῶς καὶ πῶς, ἀμύν. Τῶν πῶ
οἱ ἀπὸ πῶς, πῶς πῶς πῶς τὸ ὁμιλῶν ἐκτεργῶν: ὁ
πῶς ὁ πῶς ὅτ' αὖ πῶς ὁμῶν ὁμῶν πῶς, παρακα-
λῶ, ἀγαπῆται ψυχῇ δ' αὖ πῶς ὁ πῶς πῶς πῶς
θῆται μόνον ἐπὶ τῶν πῶς, ἡ βραχὺ πῶς πῶς
πῶς ἡμῶν διδάσκει, καὶ πῶς διδάσκει ὁ λαός
ἡμῶν, ὅτ' αὖ πῶς. καὶ γίνονται πῶς τὸ ὁμιλῶν, καὶ μετ'
αὐτῶν, ψαλμῶν διὰ τῶν ἡμῶν δημῶν
γλώσσῃς, καὶ πῶς πῶς πῶς πῶς, μὲν ὅτ' αὖ πῶς
πῶς πῶς πῶς ὁμιλῶν, καὶ πῶς πῶς πῶς πῶς
κοινωνία ἐγγύοντες: καὶ ἐν αὐτῶν ὁμῶν πῶς
ἔτῳς κυριακάς ὁμῶν: ἐξ αὐτῶν τῶν κοινῶν
τῶν, ἐν τῶν πῶς πῶς πῶς, ὅτ' αὖ πῶς πῶς πῶς
προηγῶν μῆνης. Καὶ τῶν πῶς, ὅτ' αὖ πῶς πῶς.
Εὐρῶ-

missa est, fideliter doceat: qui in Magistratu est,
iuste res comunes administret, & spiritale mi-
nisteriū tueatur: qui familiā habet, domesti-
cos suos bene instituat: unusquisq, deniq, cu-
ra habeat verbū Dei, fidē, & charitatē. Quā-
do n. ei cū morte certandū erit: tūc, etiā si primò
tentationes experietur: firmo ad extremum cō-
solatore, Spiritu S. utetur. Vestrū verò, chari-
auditores, proximis dieb. malè se gesserunt nō
pauci. Unde, magni & continentes imbres ex-
itire: qui magnū in fata damnū intulerunt.
Hinc, quorundā irascentiū blasphemia voces:
Quicquid habent agri, tollat id omne Deus.
Ne sic, obsecro, amici: ne insuper etiam pestē at-
trahatis. At mulieres mala & sage, talū pro-
cellarum autores sunt, & ad pēnas rapiendā
Equidem si verè tales reperia fuerint: puni-
untur ex legibus. Interim tamen ipsa profectō
non sunt: quæ talia, nescio quibus ridiculis re-
bus efficiant: sed Diabolus est autor, ipsis utēs
instrumentis. Et tamen, quantum vis licet ipse
nobis inimicus sit per se nihil potest: nisi id ei cō-
cessum à D. o fuerit. Concedit aut ob peccata
nostra puniendā. Ebrietas tuas, reliqua vitiosi-
tas tuas, est illa grandinū coqua. Crapula remu-
lētua, grandædo, & ructus: sunt illa exhalatio,
quæ in sublimē tendēs, gradines coagmetat, &
spissat. Desistite igitur à peccatis: & patienter,
gratōq, animo, calamitatē ferite. Alioqui, aliā
super aliā gradinē cōdēfabitis. Mirā Dominū
ubertatē mittere: dedit: nō tamē vini. Qua
huius rei causa est: Quod maior pars peccato-
rū nostrorū, in uino cōmittitur: ex frumētō ve-
rò, minus improbitatis existit. Ego sanè, dile-
cti, charitate hortāte, ita nobis hac obijcere vo-
lui, nō aut insultandi causa. Vos uerò, post hac
officiū facite: S. S. egregias in uobis uirtutes ad
coadificationē & cōseruationē Ecclesiæ effici-
ente: gratia & auxilio Iesu Christi: cui omnis
honor & gloria, amen. Habes semina con-
cionis illius: quæ, quāuis simpliciter & exigue
à me excepta, tamē mittere volui. Ea D. tua,
quæso, bona mēte accipiat: tantū ppter hanc
causā missa: ut breue documētū nostra doctri-
næ, et q̄ sit ratio docēdi apud nos populo, habeas.
Ac Psal. ante conciones, & post cantantur popu-
lari nostra lingua: & preces ad Deū optimas,
fundūtur. Absoluta etiā hac q̄ mitto, concione
S. cena Domin. administrata distributāq, est: si-
cut alijs quoq, certis Dominicis anni dieb. fieri
cōsuevit: ex amane illorū, q̄ cōmunicatiōis parti-
cipes futuri sunt (q̄ eorū sit, q̄ in Christū fides, q̄
vite emendāda propositum) apud sacros ministros præmissō. Verum de his satis dictum esto.

Maij 15, 16.
nitrua, im-
bres, gran-
do, post 12,
horam diei

Non à fa-
g's, sed à
peccatis no-
stris.

Ergo uitā
emendemus

Ritus nō
sit in Tom-
plo.

Εὐρῶδες δὲ ἢ σὺ ὁσίοτης· χριστιανοὺς ὡς,
καθὼς ἐλπίζω, πρὸς με διακειμένη. Ἀπὸ τυ-
βίγγης, τῆς ἀγίας Πεντηκστῆς ἡμέρας· ἔτι
ἐν σέρκῃ πανσωτηρίας εὐνορίας Ἰω. Φ. ο. η.

Μαρτίνῳ Κρέσιος, Γερμανός· ἐν τυβίγ-
γῃ, ἐκατέρως γλώσσης καὶ παιδεί-
ας διδάσκαλῳ.

Συνίστημι σὺ τῷσὶότητι, τὸν ἀγαπητὸν μου
Σολομῶντα, τὸν Σευεικῆρον· ἐκκλησιαστικῶ
ὡς, τῷ τῶν ῥωμαίων Αὐγύστῳ Ἰππφα-
νί πρεσβότῃ, κυρίῳ Ἰωακείμῳ.

κδ· ΤΩ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩ ΜΥΤΡΟΠΟ-
λίτῃ Βερόϊας, καὶ Ἰππικτῶ τῶ Κωνσταν-
τινῆ πόλεως ἀγιοπάτῃ πατριάρχῃ,
κυρίῳ μητροφάνῃ.

Εὐχριστῶ εὐδίαγιν.

Βαρὰ τῆς τόλμης (Φαίη τις αὐτῶν) τῶ σέ, ἀν-
θρώπου Γερμανοῦ ὄντα, καὶ ἀγνώστου, καὶ τῶν ἐλ-
λινικῶν φωνῶν ἔχ· ὡς ἐδὲ Ἰππικτῶν ἐλ-
λησιν ἐνοχλεῖν, καὶ τῶν τοῖς σοφίᾳ καὶ τιμῇ
πρὸς ἡμᾶς· Εἰ γὰρ δὲ ὁμολογῶ μὲν ταῦτα· ὁ δὲ
ναμὸς δὲ κερταῖν ἐμαυτῶν. Τοσούτῳ μοι πρὸς
ἐπὶ πρὸς τὰ ἐλλινικά ἀγάπης καὶ σωδῆς· καὶ
χαίρω ἐν ψυχῇ, ἐπὶ καὶ τῇμερον ἐν τῇ αἰάτο
λῇ, τῶ τῶν ἡμῶν πατριάρχῃ· μόνον πάγιν
νομιστῆρα ἔσκε, πρεσβότου· ὅπερ πρὸς
ἐτῶν ὅσην ἔδιν· ἀλλ' ὡρίμην, τὸν τῆς δικαιοσύ-
νης ἥλιον, ἐν ταῖς τῶν ἡλίου ἀνατολαῖς ἡφανίσθη·
ὅπερ ἐμοίγε Ἰππικτῶν ἀχθόμενῳ· ὅσῳ
ὑστερον, τὰναντία πυθόμενῳ, μᾶλλον δι-
φραβλῶν· καὶ τῶν δὲ χαρίτας ὁμολογῶν,
τὸ χεῖμα, Ἰππικτῶν καὶ καθαρώτερον πε-
ρὶ πᾶσι δὲ χαίρω. Διὰ δὲ ταῦτα, καὶ τῶν πανα-
γιοπάτῃ ὑμῶν πατριάρχῃ, πρὸς πέντασίας
Ἰππικτῶν ὅσην ὠκνησεν· σιωπῶντ· καὶ τῶ
παρῆμιν ἐν τιμῇ τῶν Καγκελλάρῃ, κυρίῳ
Ἰακώβῃ· ὅς καὶ αὐτὸς τῇ αὐτῇ ἀγίοτητι ἐπέ-
σφλιν· ὡς νῦν, καὶ τῇ σὺ δὲ λαβεία, πανιερώ-
τατε κύριε Μητροφάνε, Βερόϊας Μητροπολί-
τα, καὶ πατριάρχῃ ἐπίτροπε (ὡς περὶ καὶ τοῖς
κυρίοις ῥωμαίοις ἔχ· ὡς· καὶ τῶν ἀδελ-
φῶν, κυρίῳ Ματθαίῳ, νυνὶ) Ἰππικτῶν ἐ-
θαύρησαι· τῇ χεῖρὶ τῇ καὶ παιδείᾳ σὺ πρὸς
σας, ἐξ ὧν μοι πρὸς τῶν ἀγαπητῶν Γερλα-
χίς ἐδὲ λῶθη. Γράφω δὲ καὶ διὰ τῶν ἰνα δι-
χαρίσῃσιν τῇ θεοσεβείᾳ σὺ, ὅτι πᾶσι παρῆμιν
ἀπεσταλμένα, ἐν τῷ ἐγγίσει Ἰανουαρίῳ λαβέ-
σαι.

Bene valeat, D. tua: animum erga me gerens,
sicut spero, Christiano viro dignum. Datum
Tybingæ die S. Pentecostæ: anno administratæ
in carne salutis uniuersalis CIO IO LXXIIX.

Martinus Crusius, Germanus: Tybin-
gæ, viri usq; lingue Autorum
interpres.

Cōmendo reuerendæ D. tuæ, amicū meū
Solomonem Schueigkerum: qui apud illustrem
Romani Augusti Oratorem, hoc tempore Eccle-
siastes est.

SACRATISSIMO BERRHOE AE XXIII.
Metropolitæ S. Patriarchæ Constantino-
politani Vicario, Domino Me-
trophani.

S. in Christo.

Vah, quæ ista audacia est (dicat aliquis)
te hominem Germanum, ignotum, nec ita Gra-
cæ scientem, ut oportebat: molestiam exhibere
Græcis, usq; sapientia & dignitate eminentib.
Fateor sanè ego hæc: at non possum me conhi-
bere. Tātus me tenet rerum Græcarum amor,
tantum studium: & ex animo letor, etiam nū
hodie, honoratissimæ uirginis prolem, unicum
omnium cōmunem Seruatorem, in partibus O-
rientis coli: quod ante viginti annos ego haud
sciebam: sed putabam, illum institiæ Solem, ex
locis, ubi Sol oritur, euasisse. Ex quare, tā-
tum mihi doloris molestiaq; acciderat: quando
postea, cū contrarium audiri, plus volupta-
tis gaudiūq; percepi: de quo gratiam Deo ha-
bens, gratiasq; agens, omnia proficere in ma-
ius meliusq; opto. Ea causa me impulit: ut ante
quinquennium, etiam sanctissimo vestro Pa-
triarchæ scribere non dubitauerim: consentiē-
te nostro etiam omni laude dignissimo Cancel-
lario, Iacob. Andrea: qui & ipse ad S. eius lite-
ras dedit. Quapropter nunc etiam reuerendæ
dign. tuæ, sacratissime D. Metrophane, Ber-
rhoæ Metropolitæ, & Patriarchice Vicarie
(sicut & Zygomale utriq; non semel: & fra-
tri tuo Mattheo nunc) fidenter scribo. bonita-
te & eruditione tua fretus: animos mihi Ger-
lachy significatione facite. Accedit quoq; hæc
causa: ut gratias agam pietati tuæ: quod ea,
postquā res à nobis missas, proximo Ianuario
acce-

Cur igno-
tus scribam.

1. Quia
Græcæ
mo.

2. Quia du-
cti latius
sum, illic
adhuc reli-
quias Chri-
sti esse.

3. Quia
bonus &
doctus.

τα, ὅπου ἡμῶν τῶ οἰκισμῶν, παρθεῖν, καὶ
 ὁπποῦ ὁ θῆναι, περὶ ὧν ἡ ζωὴ σεν. Εἴθε δ' ὁ κύ-
 ρι, τὸ πρῶτον ἀποδοῖ. Αὐτίκα περὶ αὐτοῦ,
 εἰς ἡμῶν τῶ οἰκισμῶν. Νῦν δ' εἴνα τὰ πῶ-
 λοιπὸν τὰ χάρις ἐμπλησθῶν, βέλτερον (καθὰ
 περὶ τῶ ἀκαπτιῶ σε ἀδελφῶ) ὁμιλίαν κυ-
 ρι, εἰς ἡμῶν τὰ εὐεργεσίαν, παρ ἡμῶν θεολό-
 γος, ὑποβοηθεῖται: ὡς μὲν, ὡς περὶ αὐτῶν ὅτι
 ἀπὸ μακρῶν τῶ λαῶ Γερμανίᾳ ἀπεστῆναι:
 αὐτῶν περὶ ἐγὼ εἶχθες (τῇ πῶν ἀποστολῶν, Πέ-
 τρος καὶ Παύλος, ἐορτῇ) ἐν τῶ νῶν βραχυλό-
 γως, κατὰ τὸ ἀδελφῶν μὲν ἐλλήνισι ἐξεδεῖξά-
 μην: ἡ περὶ ἐν τῇ εἰσελθῶ μὲν πρὸς λέξις ἄλλως
 συγκιτῶ.

Ληκῶ ε. Εὐγένετο δ' ἐν τῶ τὸν ὄχλον ὁππικῶ
 ἀπαυτῶ, τὰ ἀκέραιον τὸν λόγον τὰ
 θεῶν, καὶ τὰ ἐξ ἡμῶν.

Ἐνταῦθα, δὲ ὡς αὐτῶν, καὶ τῶν ἀκέραιον
 τῶν αὐτῶν: β. καὶ τῶν τῶν ἰχθυῶν ἀρχαί. Αὐτῶν
 ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀποδοῖ, μακρότερον αὐτῶν: καὶ
 τὰ πρῶτον νῦν μόνον λέξωμεν. Τί δ' ἡ τὸ αἰ-
 πορ, τὰ πῶν ἀπαυτῶ πρὸς τὸν κύριον ὁππικῶ
 σιωπῶν ἀρχαί, τὸ ὅτι πῶν τὸ νέον, πῶν δ' ἡ-
 μοις πρῶτον ἀποδοῖ. Ἡ γὰρ μὲν καλῶς οὐ
 θεῶν: τὸ τῶ θεῶν ἐνανθρωπήσαντι ἐνορῶν,
 καὶ αὐτῶν ἀπὸ λέγειται. Αὐτῶν γὰρ τοῖς τῶ, ὑπὸ
 πῶν τῶν ἐγὼ πρῶτον ἀποδοῖ. δ' εἰς. αὐτοῖς μὲν,
 αὐτοῖς ἡλίου, αὐτοῖς δ' εἰς, ἐξ ὧν ἀποδοῖ: ὅπερ,
 εἰς ἡμῶν. Ὁ δ' εἰς ἡμῶν, αὐτοῖς ἐνταῦθα αὐτοῖς
 τῶν ὁππικῶ ἀρχαί, τὸ φιλοσοφῶν πρῶτον
 τὸ θεῶν τὰ θεῶν, καὶ τῶν τῶν ψυχῶν σωτη-
 ρίαν. Οἱ μὲν γὰρ φαρισαιοὶ, καὶ αὐτοῖς τῶν ἰ-
 δαίμων διδασκαλοὶ, οὐκ ὅρα ἐξ ἡμῶν: ὅτι
 κύριον, πῶν δ' εἰς ἡμῶν ὅτι ἐξ ἡμῶν. Ὅθεν καὶ
 Ληκῶ β. πῶν ἀπαυτῶ πρὸς αὐτοῖς ἐσθ' ὅσον.
 Διὰ τὸ πρῶτον, ἐνταῦθα μακρῶν ἐξ ἡμῶν ὅσον αὐ-
 τοῖς, εἰ καὶ οὐκ ἀναγέγραπται. Τί δ' ἐξ ἡμῶν ἀρχαί:
 τὸ μαρτυρῶ. Μετανοεῖτε, καὶ πῶν ἐπὶ ἐν τῶ ὁ-
 ἀγγελίᾳ. Πῶν δ' εἰς αὐτοῖς ἐκείνῳ
 σι: καὶ τῶν πῶν ἐν τῶν ἀρχαί, καλῶς ἐργαίς.
 Ταῦτα μὲν, τὰ τῶν ὅρων. Ἡμῶν δ' ἐνταῦθα πῶ
 μάλα μὲν: τὸ, δ' ἡμῶν ἀρχαί, ἀρχαί τὸ πῶ
 ματὰ θεῶν. Διὰ πρῶτον, ἀρχαί, ἀρχαί τῶν ἐμ-
 λε δ' ὡς περὶ θεῶν, ἀρχαί: τὸν χριστὸν λέ-
 γων. Εἰποὶ τῶν αὐτῶν: ἀλλ' ἐπὶ πῶν τῶν ὁππικῶ
 κύριον: ἀρχαί αὐτῶν καὶ αὐτοῖς ὁππικῶ.
 Πρὸς ὁ ὅσον ἐκείνῳ πῶν τὸ ρῆμα αὐτῶν ἐχομεν,
 καὶ τὰ πρῶτον. Ὅπως γὰρ αὐτοῖς ἐνταῦθα αὐ-
 τοῖς ὁ χριστὸς λέγει, αὐτῶν ὁ φιλέτω ἐσθ' ὅσον
 ἀρχαί. Εἰ γὰρ, τὰ ὁππικῶ ἀρχαί ἡμῶν τὸ πῶν ἀρχαί
 καὶ

accepisset, ipsi Oecumenico peregrinanti trans-
 mittere reddendasq. curare, benigne est di-
 gnata. Deum rem prospero euentu approbet.
 Laeto animo moriar: ut voti sim modò com-
 pos.

Nunc, ne tantum charia sit v acuum: con-
 cionem quandam (quod etiam literis ad dile-
 ctum fratrem tuum feci) Theologi apud nos
 Jacobi Heerbrandi, subijciam: non quidem ea
 orationis copia, quae ipsam ad populum Germa-
 nicè pronūciavit: sed ita, ut ego heri (quādo dies
 Petro et Paulo festus celebrabatur) breuiter
 in Templo, pro tenui mea literatura Graeca ex-
 cepi: quae in libello meo sic ad verbum extat.

Lucas.

Factum est autem turba imminente ei,
 ut audiret uerbum Dei, &c.

Hic duo habentur: unū, de Christo, & audien-
 toribus eius: alterum, de captura piscium. Fe-
 ritur, quia de utroq. dicere, nimis foris loquum
 foret: de priore tantum, in presenti dicemus.
 Quid igitur cause sunt, ut tanta multitudo ho-
 minum ad Dominum congregaretur? Num
 hac, quod omne, quod nouum est, populi studia
 comouet? Erat tamen pulcherrimū spectaculū:
 Dei facie humana natura induti, intueri &
 cū eo colloqui. At nō talis, ab omnib. habeba-
 tur: sed Matth. 16. alij eū, Helia esse: alij, aliū,
 opinabantur: quod non erat satis. Lucas uero,
 aliam huius congregationis causam ponit: stu-
 dium cognoscendae voluntatis Dei, & salutis
 animarum adipiscendae. Etenim Pharisei, &
 alij Iudaeorum Doctores, non recta docebat: sed
 Dominus, uiam rectā monstrabat. Unde quoq.
 Luc. 12. scriptum est: caeterum homines ad
 ipsum festinasse. Ideo multis uerbis consona-
 tus eis hoc loco est, etiam si ea literis prodita nō
 sunt. Quid autem docuit eos? Illud Marci
 1. Poenitentiam agite, & credite Euange-
 lio. Credere in se praecipit ipsis: fidemq. bene fa-
 ctis demonstrare. Hec, de ipso Textu. Nobis
 uero quid inde discendum? Studiosè audien-
 dū esse uerbū. Deut. 18. alium prophetam da-
 turus erat Deus: qui audiendus esset: Christū
 innuens. Dicat aliquis: certe, si praesentem ha-
 berem Dominum, diligenter eum & ipse au-
 direm. Ad quod respondeo: nos habere uerbū
 ipsius, idq. nobis sufficere. Ubique enim id so-
 nat: ibi ipse Christus loquitur. Eius audiendi
 debiteres sumus. Nam si dictum aliquod,
 quod illustissimi nostri Principis ac Domini
 R. nomi-

4. Quia be-
 ne meritis.

Concionē
 mitto, 29.
 Iun. 78. ha-
 bitam.

1. de Textu
 ubi τὸ ὁ-
 φος, ἡ τῶ
 παρῶν.

Pouplar,
 audiendae
 doctrinae
 Christi cau-
 sa congre-
 gatus.
 Xpistū di-
 ducunt for-
 phan, ὁ δὲ
 more οἱ ἀν-
 οι.

Doctrina
 Christi.
 διὰ τὸ
 Χρῆσθ.

2. Quid
 hinc nobis
 sit discen-
 dum.
 τὸ ὁφείλει
 μαρτυρῶν.

ἔδωκεν ἡμεῖς πᾶσι τοῖς δημοσίοις, μὴ
 ἀποδῆσαι πάντες οἱ ἀρχόμενοι: πόσω
 μᾶλλον, ἔθελαι λαλῆναι ἀκροῶντες ὁφείλομεν;
 Λύχιν ὅτι ποιεῖν ἡμῶν, τὸ ῥῆμα αὐτοῦ. Φύ-
 σις δὲ οὐκ ἐστὶν ἐγὼ: ἀλλὰ πάντες τυφλω-
 τικὸν τῶν ἀποσταλῶν μᾶλλον: αὐτὸς δ', ὁ
 ἀγαπᾷ τοὺς αὐτοὺς ἡμεῖς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ,
 ἡμῶν ἐξηγήσατο. Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζῇ ἡ-
 μῶν: ἀλλ' ὅτι πᾶν τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ στό-
 μω ἐκ τῆς σωματικῆς τῆς Θεοῦ. Μακάριοι
 ὅτι τὸν Διέβολον ἡμῶν, τὸ ῥῆμα τὸ Θεοῦ.
 Ταύτη ὁ κύριος αὐτοῦ τὴν περιεργίαν ἀπὸ
 κρέσσον. Μακάριοι οὖν, οἱ τῆς Θεοῦ σῶσις ῥῆμα-
 τὸ Φιλήκοι ὄντες: ὡς περὶ ἐξανακτῆσαι τοὺς
 νεκροὺς, οἱ αὐτοὶ ἡ ἀγνοοῦντες, ἡ δοτὸς ἐμμενοι. Τά-
 λαντες, φημι: καὶ εἰδὼς τὰ κόσμους κινεῖσθαι.
 Οὗτοι γὰρ, ἐν χώρῃ καὶ σῶσις θανάτου κα-
 θύσταται: ὡς περὶ οἱ Ἰσραῆλ, καὶ πάντες οἱ τοῦ
 ἀλλοθινοῦ Θεοῦ ἀλλοθινοί. Διὰ δὲ τὴν τῆς
 παύσεως, ὡ φίλοι, τῶ Θεῷ διαχαρισθέντες:
 ὅτι φανώμεθα νῦν ἡμῶν αὐτοῦ τὸν λόγον αὐτοῦ
 ψυχή. Οὐκ ἀρκεῖ δὲ, τὰ ἀκρεῖα τῆς ῥήματὸς:
 ἀλλ' ἀνάγκη, καὶ φυλάττειν αὐτὸ, καὶ κατ'
 αὐτὸ ζῆναι. Οὗτοι γὰρ, φρόνιμοι αὐτοῦ: ὅτι
 ὅτι τὴν πέτραν οὐκ ὁμοῦ τὴν οὐ οὐκ ἴσην. Τέ-
 τω οὐκ ἀνέμοι ἐξώσται, ἔχ' ὅσοι ῥαγδαῖοι,
 βλαβερὸν ἐδερμὶν ἐπιστομῶν: ἀπαθῆς, ὅς
 τῆς περισβολῆς τῆς σπανίας, καὶ τῆς κόσμους. Πέ-
 τιθε γὰρ ὅτι τῶ Θεῷ: ὅτι μόνον τῶ χεῖρ
 πᾶς ἐλπίδας ἔχει: τῆς περισβολῆς μόνον.
 Ἀλλὰ καὶ πᾶς σωματικὰ δίδωσι τοῖς σῶσις
 ὁ φιλαυθροῦ πατὴρ, κατὰ τοῖς ζητοῦσι πρὸς
 τὴν βασιλείαν τῆς Θεοῦ καὶ κατὰ τὰ τῆς ῥῆ-
 ψαλμῶν: τὴν ἀρετὴν καὶ κατὰ τὸ δίδωσι
 τοῖς αὐτοῖς. Μακάριοι, οἱ πεισμένοι. Ὁ δὲ, εἰδὼς
 μὴ τῆς δειπνῶν τὸ δειπνῶν, μὴ πεινῶν δει-
 πνῶν, πολλὰς ἀρετῶν. Ματθ. 10. Οὐαὶ σοι, Κορ-
 ζίν: οὐαὶ σοι, Καπερναὺμ. Μετανοεῖτε ὑμεῖς,
 ὡς περὶ Θεοῦ. Πολλή, ἡ ῥαθυμία πολλῶν. Μη-
 ὑπερκαρτεῖς ἢ τῆς ῥήματὸς. Ποσοὶ ἀλλὰ ἔ-
 λειπον, οἱς ἐδὲν μᾶλλον δι' ὁχλῆς αὐτοῦ: ἢ τὸ
 δίδωσθαι, ὡς ὑμεῖς, τῆς σωτηρίας διαγγελίας
 ἀκούειν: Εὐλαβεῖσθε, ὡς ἀκαλῶ, μὴ χαλε-
 πᾶς ὑποκαθίπτει τοὺς τιμωρῶν: ὡς καὶ τοῖς
 Ἰσραηλῆταις, πάλαι τὸν ἀστυνὸν καὶ βαβυ-
 λωνίους, ἡ πείλησεν, καὶ ἐπύργωσεν. Ὑμεῖς δὲ,
 ἀκούετε μὴ, ἔθελαι πέμψαι δὲ εἰς τὴν καρ-
 διάν. Οὐ φοβεῖσθε οὐκ ἀρετῶν: οὐ μὲν ἡ-
 δὲ τῆς ἐν ἑσθλῶν νεωσὶ φανείσης ῥαβδῶν, τῆς
 φοβερῆς κομῆταις: Εὐραχίαν ἐκ τῆς ἀγ-
 ρολῶν ὕδατων φερετῶν: ἀκούετε τοὺς ἐκασ-
 τὴ κατὰ τὴν Οὐγγρείαν καὶ Κρεατίαν ἐκασ-
 τὴν

nomine promulgatur, attentè audiant ciues o-
 mnes: quanto magis, quando Deus loquitur,
 in audiendo attenti esse debemus. Lucerna pe-
 dibus nostris, verbum eius est. Natura nemo
 Deum novit: sed omnes, talis ceciores sumus:
 ipse verò, dilectus videlicet eius filius, qui est
 in sinu patris, nobis enarravit. Non pane solo
 vivit homo: sed omni verbo, egrediente ex ore
 Dei. Gladius noster, quo Diabolum ferre pos-
 sumus, Verbum divinum est. Eo Dominus ipse
 tentatorem a se propulsavit. Beati ergo, quot
 quot verbo Dei audiendo delectantur: sicut è
 contrario miseri, qui cuncti, id aut ignorant,
 aut a se repellunt. Miseri, inquam, etiam si u-
 niuersi orbis potirentur. Isti enim, in regione
 umbrarum, moris sedent: sicut Iudei, & quicunq,
 a vero Deo nostro alieni sunt. Ea propter, ni-
 quam cessamus, delecti in Domino, gratias deo
 agere, quod tanquam clarissimum lumen, nunc
 Verbum suum nobis accendit. Verum non sa-
 tis est, audiuisse verbum: sed necessariò id etià
 memori mente conservandū est: vitāq, nostra,
 ad normam eius dirigenda. Qui enim hoc fa-
 cit, prudens homo est: ut pote super petram cō-
 struens domum suam. Huic nec impetuosi ven-
 ti, nec imbres graues, ullum inferent damnum:
 tutus hic, ab insultu Satanae & Mundi est: quip-
 pe, qui in Deo nitatur: in solo Christo omnem
 salutis suae spem repositam habeat: & ad hunc
 preces suas dirigat solum. Quinetiam, quae ad
 corporis, & praesentis vitae sustentationē, perti-
 nent, fidelibus suis humanissimis pater dat: si-
 cut ex hoc patet, ubi dicitur: Querite primū
 Regnum Dei. Et ex 127. Psalm. Panem eti-
 am dormientibus suis dat. O beatos, tales.
 Contra, qui novit quidem voluntatem Domi-
 ni sui, non tamen facitis multis afficitur ver-
 beribus. Matth. 12. Vē tibi, Corazin. Vē ti-
 bi, Capernaum. Quamobrem poeniteat vos,
 obsecro, peccatorum admissorum. Magna est
 multorum ignavia. Nolite absaturati esse Ver-
 bi: nolite id fastidire. O quot pij sunt alibi qui-
 bus nihil magis in votis esset: quam ut possent
 ita ut vos, salutarium Euangelium audire? Ca-
 uete per Deum immortalem: ne grauis olim
 ingratitude luatis poenas sicut etiam Israe-
 lus quondam Dominus, Assyriorum Babylo-
 niorumq, irruptionem, & minatus est, & in-
 iulit. Vos verò, auditis quidem, at non admit-
 titis in cor. Non metuitis Tartarum? Non memi-
 nistis virga, nuper in caelo conspecta: horrendi
 illius, inquam, cometae? Vidistis nuper aquarū

Diligenter
 verbū dei
 audiendum
 esse.

ὅτι πᾶσι
 τοῖς ῥήματι
 ἀκούειν
 εἶναι.

Psal. 119.
 Ioann. 1.
 Deut. 8.
 Matth. 4.
 Ephel. 6.

Et secundū
 id uiuendū
 ἡμεῖς αὐτοῖς
 τὸν ἑαυτοῦ.

Hinc felici-
 tas, spiritua-
 lis & corpo-
 ralis.

ὅτι πᾶσι
 ἀκούειν
 εἶναι
 πνευματι-
 κῆς καὶ σῶ-
 ματικῆς.

Castigatio
 negligentis
 nostrae.

ὅτι πᾶσι
 τοῖς ἀκού-
 εῖναι.

τῶν τέρεων πληγὰς. Ὁρᾷ τε, ὅπως δυσυχῶς
νυνὶ περὶ πλανώντων οἱ ἰσθᾶντοι, θεῶν κατεφρο-
νησάντες. Περὶ ψω, φησὶν, ὑμῖν λίμον, ὅτε ἀρ-
τη, ἀλλὰ τὴν ῥήματος. Δοθήσεται ἅφ' ὑμῶν
ἡ βασιλεία τῶν ἐραυνῶν: καὶ δοθήσεται ἄλλω
ἔθνει, πρὶν πλεῖς καρπὸς αὐτῆς, ἵνα πίνω συμ-
περαίνω: ὡς δ' ἀσπτε, ὡς ἀγαπητοῖ, πρὶν τῶν ἁ-
κροάσιν τῶν θείων λογίων: ὅς δ' ἔμνον κατὰ
τὰς τρεῖς κορυφαίας τῶν ἐκτεστέρας: ἀλλὰ καὶ
κατὰ πᾶσας τὰς κυριονύμους, καὶ τὰς ἁλ-
λας, ἡμέρας: αἷς ὑμῖν πιστότατα καὶ ἀληθές α-
πα τὸ θεῖον ῥήμα κατὰ γέλυται. Μετανοή-
σατε, δικαιοσύνην διώκετε: πᾶσας τὰς τῆς
ζωῆς ἡμέρας τῶν κυρίων δαδότε, ἐν ἡγασ-
μείω βίω, καὶ δικαίῳ. Καὶ καλῶς τὰ ὑμῶν,
τῇ δ' ἐπεὶ κακῇ, ἐξεί: διὰ χάριτος ἡσυχίας
ἐξ, τῶν πνευματικῶν σωτηρίας τῶν πιστῶντων,
ἀμὲν.

Ταῦτα μὲν, τὰ κεφάλαια τῆς ὁμιλίας: καὶ
ἐστὶ, ὅτε ἐν ἐκείνῳ διδάσκων τῶν ἐνταῦθα
πρὸς π. Σὺ δ' ἐπαινεῖσθαι τε κύριε, μετ' ἐ-
πικλείας δέχοιο, ὅπερ ἀποδοῖκα καὶ φιλέλ-
λην ἀπὸ τῶν πολλῶν περὶ χθλιν: καὶ μετ' ἐπὶ
ἐξ ὅσων δυνάμεις ἐξίσταται, χαίρει σὺν χριστῷ. ὁπο-
τυβίγγης, τῇ τέλει ταύτης μηνὸς ἰαννίου, ἐπὶ τῆς
σωτηρίας αφορῇ.

Τὸν τὴν φίλῃ μετ' ἐργασίας διὰ δόχου,
Σολομώντα τὸν σκεπτικόν, ἔστιν Σιῶπηνον,
διδόχου τῇ σὺν τιμῇ σὺν συνεσταμμένον εἶναι.

Μαρτίνῳ Κρέσι, Γερμανός: ἐν τυβίγγῃ,
ὁμῆρος καὶ Σκευδίδης, μετὰ τῶν ῥωμαίων
Κικέρων, ἐξηγητής.

ΤΩ ΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΦΙΛΟΧΡΙ-
στῷ, πατριάρχῃ ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ ἐμπρε-
ψαντι πρὸς, πατρί, κυρίῳ μητροφάνει,
ἐξ ὑμῶν θεῶν ἰπιδόθεν.

Εν χριστῷ εὐδία γινῆ.

Σύγγνωθι, αἰδῶσι μὴ ὡς κύριε: εἰ αὐθροπός,
ἐγὼ γερμανός ὢν, ὡς ἐπὶ τοῖς περὶ στήθεσι ῥή-
μασι, τῇ σὺν ἀγιοτήτι περὶ σφωνῶ. Μαθήσεως
γὰρ μοι δ' ἐκ τῆς πρὸς σὺν ἐπικλείας. Γεγί-
ψας δ' ἡ δὴ πάλαις εἰς τὴν βασιλεύσαν
ὑμῶν πόλιν, ὅσοις καὶ σφῶν αὐδῶσι: πῶς
ὅτε αὐτῶν καὶ τῇ σὺν ἀγιοσύνην γράψαμι:
ὅτε ἐξ ἐμῇ φιλελλείᾳ μετ' ἡσυχίας: ἀλ-
λά καὶ αὐτῶν εἰς πνός, καὶ πολυπνεύμονος
νῆς, δόξαν τὰ χαίρει σὺν χριστῷ με κατεπεί-
γει. Τὰς δ' ἐπὶ ἐξ ἡμῶν, ἀλλὰ τὴν, ὅτι τῆς ὑμῶν
γλώτ:

inundationem horribilem: auditis identidem
Turcicas in Ungaria & Croatia plagas. Aspi-
ce Iudeos, quàm misere nunc hinc inde vagē-
tur, postquam Deum contempserunt. Mittam
in vos, inquit, famem, non panis, sed verbi.

Auferetur à vobis Regnum cælorum: & da-
bitur alij genti fructus eius facienti. Vigetur
finem dicendi faciam: studio vobis, chari audi-
tores, habete auscultationem divinatorum ora-
culorum: nec id solummodo tribus summis an-
ni Festis: sed singulis etiam diebus Dominicis,
& ceteris divino cultui assignatis: quibus di-
vinum vobis verbum, summa fide & verita-
te annunciat. Pœnitentiam suscipite, iusti-
tiam persequimini: cunctos vitæ vestræ dies
Domino servite, vitam sanctam & iustam a-
gendo. Quæ si feceritis: ò vos beatos, tum in
hoc, tum in futuro, sæculo: gratia beneficiis
Christi, communis omnium credentium Salva-
toris, amen.

Hæc tibi capita sunt illius concionis: hic no-
strorum, in Templo docendi modus. Tu verò,
reuerendissime Domine, candido animo acci-
pe: quæ simplici, & Græciæ studio, animo scri-
bere ausus sum: meq; benevolentia tua dignare.
Vale ope Christi. Datæ Tybingæ, ultimo die
Iunij, anno Salutis CIO IO LXXIIX.

Amici mei Gerlachij successorem, Solo-
monem Schuueigkerum, rogo, reuer. dignita-
ti tuæ commendatum habeas.

Martinus Crusius, Germanus: in Tybin. A-
cademia, Autorum Græcorum & Lati-
norum explicator.

SANCTISSIMO ET PIO ALEX-
andro Constantino Patri-
archæ, patri Domino Me-
trophani.

S. in Christo.

Ignosce, reuerendissime Domine: si ego, cū
sim Germanus, fortè non ijs verbis, quibus de-
cebat, S. tuam appellauero. Discendo enim mi-
hi opus est, & tua equitate. Cum autem sæpe
numero iam, in Regiam urbem vestram, ad
sanctos & sapientes viros literas mise-
rim: qui deceret, me non aliquando etiā tuæ
S. scriberes: Non sinit me studium, quo Græcum
nomen prosequor, quiescere sed etiam verecū-
dia sine transire, & fortasse curiositatis cuius-
dam opinionem apud alios subire, cogit. Id

R 2 vero

λὲ ἐπιποιεῖται τῆς τοῦ κεφαλαιαίου ἐννοίας, συν-
τόμως, καὶ χωράται ἀπὸ ῥητορικῶν, ὅπως
οἱ ἐν τῷ ναυοῦ συλλαβαῖν τὴν σὴν ἀγίοτητα, ὡς γεύ-
μα τῆς παρῆμιν διδασκαλίας σμικροῦ, ἐν-
πνευθοῦ μετρησάμενον.

Ρωμ. η. λογιζομαι γ', οτι ουκ εστιαι, τα πα
θηματα τα νυν κακω, και τα εξης.

[illegible]

Δύπερ Θ. διέ κεινών. Εἴπε ἔχει συμπά-
σχοντες καὶ σωμαλγῶντα, ὡς ἀμυδίαν ἔχει.
ὡπερ τὸ γυναικίον μάλλου λυπάται, ἐκ κα-
μῶνται. Νῦν δέ, πᾶσαι αἱ κτήσεις συμπά-
σχουσι ἡμῖν. Οἶον, ὅτι τὰ ῥεῖς ὁδοῦ ἀνόν-
τ' Θ. αἱ πέτραι ἐχρήθησαν. Συγενάζει πᾶσαι
κτήσεις, τὴν μακροτητα ὑποκειμένη. Οἶον, ζω-
ύφιον ἐστὶν, μόνον ἐφ' ἡμέρου. Δρῦς δέ, καὶ αἱ
πολυετής ἢ ἀπολλύται τέλ' Θ. Πάντα μὲν.

quidā Theologorū, Doctor Ioann. Vesebeccius,
nō ita pridē habuit: cuius cōcionis præcipua ca-
pita & sententias, concisè & sine Rhetorū or-
namentis, sic in templo cōplexus: S. i. u. a. ut bre-
uiter doctrinam, quæ in Ecclesiis nostris sonat,
deusslet, huc ex libro meo transcripsi.

Ro. 8. Nā reputa, nō esse pares afflictiōes plenis tēpōis. In illis, quā praecefferūt in hoc capite dixit: nos esse debitores, ne secūdū carnē viuamus. Inter carnis autē opera, etiā afflictionū impatientia cōinetur: quā nōnunquā in Sanctis quoq. existit. Sed fructus carnis, est hac: quē admodū etiam puerulo graue est, virgā, quā verberatus sit, osculari. Docet ergo Apostolus modū, quo rectē tractetur crux. Ideo tres hoc loco Regulas teneamus. Earū prima, est hac: ut ad nostrā crucē respiciamus. Mira quidē, ea Regula (siquidē mundus opinatur obliuioni dandas esse afflictiones) at nihilominus uera est. Ita. n. cōsideranda est crux: tanquā, si ad futurā gloriā conferatur, nihil ponderis habeat. Si vniuersae, quae in mundo accidere possunt, afflictiones, cū secuturi seculi gloria, in vna libra ponentur: nullius momenti essent. Ideo, qui crucē portat, bene inspiciat eā: et cogitet, nō esse ullatenus aequale cū venturo illo honore & gloria: q. cōsideratio, maxima cōsolationis est. Decūbit aliquis in lecto, diuturno morbo cōfectus? Cōflictatur paupertate & inopia? Ne animū abiciat, ne obliuiscatur crucis: sed eā cū futura felicitate cōmettēs, magnopere sese cōsoletur. Vide modo, si quis putridū habet crus, quā alacer & prōpius sit ad defectionē illius tolerādā. Sperat. n. inde sanitatem: quā tamē dubia est. Annōn vides, quā longinquā aliquis profectiōnē suscipiat ob diuitias incertas? Quae verū in cælo nobis parata sunt, certissima sunt. Alacriter vendit aliquis ruinosā ediculā, quā palchrū emere prātū possit. Cur igitur non parius aliquis aeterna, quā caduca, bona eligat? Illic. n. talia sunt, quā oculus nō uidit. 1. Cor. 2. Aspice modo gaudium Matth. 17. Discipulorum Christi: quod in monte Thabor, ex ipsius trāformatione ceperunt.

Secunda Reg. Si quis habet sociū calamitatis, & eundē dolorē dolentē, is non habet consolationis nihil, sicut contrā maiore afficitur molestia, si derideatur. Nunc autē oēs res creatæ, parem nobiscū dolorē capiunt. Exempli causa, Christo mortuo, peivæ scisse sunt. Congemiti, quicquid conditum est, in vanitati subiacēs. Ut, quod bestiola quadam est, quæ vauum tan-

Concionē
mitto, 22.
Iun. 78, uo-
speri habi-
tam.

Patienter
feramus
crucem.

i, Consola-
toria regu-
la. Nihil
sunt presen-
tes ærum-
næ compa-
ratione fu-
tura plariæ

2. Nobiscū
patiuntur,
& nobis cō
dolent, ipse
etiam crea-
tura.

Δὲ τὸν αὐθροωτον ἐπεποίητο : ἐπεὶ δ' ἡ-
μαρτε, δι' αὐτὴν καὶ τὰ κτίσματα ἐτιμωρή-
θη· ὡς περὶ νιν, μέγιστα κακουργήσαντι, καὶ ἡ
οικία συνδραφῆς ἐρετῇ κατασκαφῇ, καὶ
ἀναιρέσει. Ο ἄρτ' οὖν, ἐπ' ἀγαθῶ μεν τοῖς δι-
σεβασιν εὐγενετο : Δὲ δὲ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ
τοῖς μοχθηροῖς δ' ἐλθόντι. Εἰ δ' ἔτι πρῶτος πᾶ-
σαι τὰς κτίσεις πᾶς ἑμῶν ἡμῶν, ὑπο-
μονητικῶς ταυρὸς εἶναι ὀφείλομεν ; Δι' ἡμᾶς
γὰρ τῇ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπεβλήθη. Ε-
πὶ, εἰ δ' ἡμᾶς αὐτῇ, ἀπαλλαγῇς ὑπιδυμῇ :
πῶς ὡ μᾶλλον ἡμᾶς δεῖ, μετ' ὑπομονῆς τὰ
αὐτῶ ποθεῖν ; Οταν γὰρ ἔλθῃ ὁ κύριος : αὐτῶ
ἡμεῖς σύμμορφοί ἐσόμεθα. Επὶ τῶν κόσ-
μων καὶ αἰρεθόντων, τὴν δόξην καὶ τὴν τοῦ
ἀνθρώπου ὑπορετήσαντες αἱ κτίσεις : ὡς περ
δηλονότι μετὰ τὴν, ἐν ἐξορῇ ὄντι, σωδ' ὁ ἀ-
ζόντων κατελθόντι, οἱ πιστῶς αὐτῶ προσκαρτε-
ρήσαντες.

Τρίτ' οὖν καιῶν. Ὡς ὁ δ' εἰγματοῦν πρὸς
κέντη πάντες οἱ ἄνθρωποι. Διὰ τῶν τῶν ἀπαρ-
χλῶ τῶν πνέματ' λαβόντων, ὅς τε χριστι-
ανὸς δηλοῖ. Οὐ δὲ ὁσιν διδύς τὴν κληροῦ
πάντα τῶν ἡμῶν ὁ πατήρ : ἀλλ' ἐν ἀρχῇ, τοῦ
μόνον κληροῦ τοῦ πνέματος τῶν μετεγεία. Οὐ-
τοις ἡμεῖς, οἱ μεν δεῖ ἐσμεν : ὥς ὡ δὲ πε-
φανερῶται τῶν εἰς ἡμᾶς. Ο ἄρτ' οὖν δὲ ἰωβ,
καὶ ἀνέλοι αὐτῶν ὁ θεός, ὅς τε ἀφίσταται ἀπὸ
αὐτῶ. Οἱ δὲ γὰρ, καὶ δόξα δ' αὐτῇ : πάλιν ἐν τῇ
ἐαυτῶ σαρκεὶ γεννησόμενοι : καὶ τοῖς ἐαυτῶ ὀφ-
θαλμοῖς τὴν θεοῦ ὀψόμενοι. ὁ μακάριος
παῦλος, τὸ ζῆν' ἐχὼ χριστῶν καὶ τὸ δόξαν αὐτῶν
κέρδ' οὖν.

Ἀλλὰ παύομαι, ὑπὸ πλεῖον τῶν σὺν ἀγλῶ-
τητα ἐνοχλῶν. Σὺ δὲ, σεβασμιώτατε κύριε,
μετ' ὑπὸ πλεῖον δόξα δ' αὐτῇ : πάλιν ἐν τῇ
ἐαυτῶ σαρκεὶ γεννησόμενοι : καὶ τοῖς ἐαυτῶ ὀφ-
θαλμοῖς τὴν θεοῦ ὀψόμενοι. ὁ μακάριος
παῦλος, τὸ ζῆν' ἐχὼ χριστῶν καὶ τὸ δόξαν αὐτῶν
κέρδ' οὖν.

Ὅφρ' αὐ' ἐχω πρὸς σέο τὴν μνημόσυνον Δὲ
παντός.

Εκ Τυβίγγης, τῇ α'. μὲν ὁς Ἰουλίου, ε'-
ται τῆς χριστοπαρ' ἐνοχίας
α φ ο η.

Μαρτίν' οὖν ὁ Κρύσι' οὖν.

tum diem viuit. Quercus verò, quamvis an-
nosa sit, tandem interit. Omnia quidem, homi-
nis causa facta fuerunt: sed quia peccatū ad-
misit: propter ipsum etiam creata res, punita
sunt: quomodo etiam, quando aliquis in maxi-
mis sceleribus deprehensus est: non ipse solum
supplicio afficitur: sed eius etiam domus deij-
citur & complanatur. Panis quidem in vsum
pijs datus est, ut eos sustentet: sed quia pecca-
tum irrepsit, etiam malis hominibus seruit.

Quod si ergo patienter hæc ferunt creature:
quantò magis nobis, tolerantibus crucis esse cō-
uenit? Nos enim, ij sumus: propter quos vanti-
tati creatura subiecta est. Ad hæc, si nostri
causa liberationem illa appetit: quantò magis
nos decet, patientia utendo, superis inhiare bo-
nis? Cum enim venerit Dominus: eiusdē nos
cum eo forme crimus. Præterea, postquam hic
Mundus, destructus fuerit: honori gloriaq; ho-
minis inseruiet creatura exinde, ac gloria
participes sumi fideles ministri: qui cum Do-
mino suo constanter in exilio perseuerarunt:
postquam ille in patriam gloriosè redierit.

Tertia Regula. Exemplo nobis sunt omnes
sancti. Per eos, qui primitias Spiritus accepe-
runt, Christianos innuit. Non continuo dai pa-
ter vniuersum patrimonium filios: sed initio, id
tūm hortulum aliquem fortè, quo se mediocri-
ter oblectet. Eodem modo nos, filij quidem Dei
sumus: nondum tamen in nobis id, manifestū
factum est. Sanctus itaq; Iobus, etiam si a Do-
mino interficiatur, non vult ab eo deficere.

Nouit quippe, quamvis mortuus fuerit: se ite-
rum carne sua vestitum iri: & suis oculis fa-
ciem Dei visurum. D. Paulus, Christum, sibi
vita: mortem autem, lucro, ducit.

Sed desino, pluribus S. tue molestus esse. A
te verò peto reuerenter, Domine: ut in bonam
partem accipias importunitatem meam: ac, ni
si molestum fuerit: breui saltem rescripto me
tempore suo digneris:

quod memorem esse tui faciat me nominis
vsque.

Scripsi Tybinge calendis Iulij,
anno virginiei parius Clō
ID LXXIIX.

Martinus Crusius.

T O

P R A E.

κς. ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ, ΠΑΡΑ ΤΩ ΚΩΝ
 ΣΑΝΤΙΝΕ ΠΟΛΙΤΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ, ΙΑΤΡΩ, ΚΥ-
 ΡΙΩ ΛΕΟΝΑΡΔΩ ΜΕΝΔΩΝΗ, ΧΙΩ:
 ΑΙΔΕΥΕΛΙΣΤΩ ΚΑΙ
 ΠΙΩ.

ΕΥ ΕΝ ΧΕΙΡΩ ΠΕΡΑΨΗΜ.

Πῶς Λεονάρδε ἐπεὶ αὐτὸς ἐγὼ θεόσιο λα-
 βοίμην;

ἐλπίδ. λ.

Ἰηθεὺς γὰρ αὐτῆς, πολλῶν ἀντιξέου ἄλλων.

Φιλελλεύεσθαι γὰρ, ἐγώ γε ὦρ: μετὰ τὸ
 ποσέτις τῶν ἐν τῇ μεγαλοπόλει ὑμῶν θρά-
 φειν (καὶ πάλαι πολλοὶ θράψου: τὰ κυρία
 τῶν ζωῶν μετὰ δέχονται) αἰδράσι χρεῖται-
 νησιν κορυφαίοις, καὶ πηλοῖς: ἐδραῖως δὲ ὡς
 μαίσεθρα μαστῶν τῶν ἐμῶν, οἷον δὴ ποτε ὄν-
 των, ἀμετοχὸν ἔσθαι. Διὰ τῆς ὀπκιᾶς σὺ γὰρ, τῶν
 ἀρετῶν αἰδράων εἰς καὶ τῶν ἐνθεσίων πρὸς ὑ-
 μᾶς καταβαλόντων ὀπκιᾶς λογιστῆς: ὡς ἐ-
 μαυτῶ δοκῶ σχετῆς ἐμάπαιθαι. Πά-
 σιν γὰρ τῶ ἀγαπητῶ μου Γερλαχίω παρὲς
 σὺς εὐνοῖαν: αὐτῆς γὰρ ἐγὼ σὺς τῶν τυ-
 χῶν οἶδα. Τί ἐστι; Μόνον τὰ τὸ βραχὺ θρά-
 ψας, ἐν ταῦτα παύσεσθαι; Οὐκ εἰδοῦς ἀλλὰ
 τῶν τῶν πηλοῦ μετὰ κυρία Καγκελλαρεῖς Ιακώ-
 βος διδάχων μίαν πρὸς θῆσιν, τῶν ἐπο-
 μέων.

Σερακίδης λή. Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς
 χρείας, πηλοῖς αὐτῆς, καὶ
 τῶ ἐξῆς.

Επειδή πασῶν τῶν τῶ βίᾳ τῶ ζωῶν, δι-
 ἔρχεται ὁ σφῶς ἐπεβάλετο: νυνὶ καὶ ὡς νό-
 σων, καὶ ἰατρῶν, λέγει. Μίαν δὲ ἐπίσημον
 ἐν ταῦτα τῇ νοσῶν, πολλῶν ἄλλων πρὸς ἐνη-
 τριαν νόσων, τῶν αἰδράων φάλας καὶ κρε-
 πάλιν. Ὁ πῶν ὡς τὸ μέτρον ἐμφορῶ-
 μιν, τρῶφῆς καὶ οἷα, νόσων αὐτῶν καὶ αὐ-
 τῶν αἰπῶν καὶ ζωτικῶν μόνον, ὁ πᾶς μετὰ
 τῶν συμφέροντα πρὸς φερόμεν. ὁ δὲ τὸ
 μέτρον ὑπερβαίει, καὶ διὰ νόσους δόσθων, αὐ-
 τῶν αὐτῶν ἐγχείρει. Τὰ δὲ πᾶν πᾶσι πα-
 σι φούκτον. Εἴ, ἐδὲ ἄγαν ἐπιθυμητικῶς ἐ-
 δεσμέν καὶ ποτὶ ὀπκιᾶ καὶ τῶ, ἐχέον ὑμῶν.
 οὐκ ἄρα πολλὰς καὶ πικρὰς τρῶφας, καὶ οἷ-
 νας αἰθοσμίαις, πρὸς ἐλπίδα δὲ ὅτι τὸ πᾶν
 τῶ δέον, ὁ μακρὸν χρόνον δὴ τῇ τρῶπι-
 ζήκαθμεν, ἐδίει καὶ πίει. Τότε δὲ ἡ
 ὑγίεια βλάπτεται: εἰς τὰ ἐργα αἰετῆς δειος,
 ὁ αὐτῶν.

PRÆSTANTISSIMO ET OPTI-
 mo viro, apud Constantinopoli-
 tum Patriarcham solertissimo
 medico, D. Leonharde
 Mendone Chio.

In Domino S.

Qui, Leonharde, tui caperet me obliuio,
 clare?
 Vir medicus multis alijs præstantior
 unus.

Nam cum Græcorum hominum, & rerum
 amantissimus ego sim: ac tot viris in amplis-
 ma vestra urbe hæcenus scripserim (forsitan
 etiam pluribus, vitam mihi Domino proroga-
 te, scripturus) Christiani nominis præcipuis,
 & reuerendis: nullo modo te aliqua mea Epi-
 stola qualicunq. in salutatum præterire possim.
 Quæ huius rei causa est? Quoniam & tu ex
 numero bonorum virorum es: & erga eos, qui
 à nobis istuc descendunt, humanus. & æquis
 arbiter: sicut ego nō vana cōiectura mihi colli-
 gere uideor. Oem quippe beneuolentiā charo
 meo Gerlachio præstitisti: pro qua gratiam e-
 go tibi habeo non vulgarem. Quid amplius?
 Hic ne desista, hac breui descriptione contentus?
 Nō placeat: sed unam de concionib. reuerendi
 mei Cancellarij, Domini Jacobi, adiungam,
 hanc, quæ sequitur.

Quare ei
 scribam.

Concionē
 addo, 29.
 Iunij 1574.
 habitam.

Siracida XXXVIII.

Honora Medicum ob necessitates,
 honoribus suis, &c.

Quoniam omnes vitæ ordines percensere Sa-
 piens nosse aggressus est: nunc etiam de mor-
 bis, & de medicis agit. Vñ autem inter alijs
 insignem hic ponit morbum, alijs multis mor-
 bis causas dantem, voracitatem & crapulam.
 Qui igitur in comedendo & bibendo modum
 excedit: hic enī sibi morborum autor existit:
 non solum is, qui cibis sibi non convenientibus
 vescitur. Qui autem, cum ita modum excessit,
 morbo extinguitur: is manu sua ipse sibi mor-
 tem intulit. Id verò, modis omnibus fugiendū.
 Præterea, nec nimis audē comedendum & bi-
 bendum ē. cōq. ne hoc quidē, salubre sit. Nō igitur
 vario et exquisito epularū genere, mēsa extru-
 enda: nec generosa seruidaq. vina, apponēda.
 Fit. n. iūc. ut alijs diuinus mēse asidēdo, plus
 q. oporteat, cibi potuōisq. sibi ingerat. Unde
 & valetudo offenditur, & ad actiones homo

De uitran-
 da uoraci-
 tate & cra-
 pula.

R 4 pignior

ὁ αὐτῶν πρὸς τὸν γένετον. Τὸ μὲν ἔρ, ἐν.

Δόκτορον δὲ, πρὶν ἰατρὸν προσήκοντα ἡμῶν ὁ σοφός· ὡς φησὶν, ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ. Ἀξιόλογον. Οὐ μόνον δὲ τιμητὶς· ἀλλὰ καὶ τὸν προσήκοντα μισθὸν κομίζεσθαι ἄξιόν. Διὰ τῆς ὁμοίας ὅψις ἐποίησεν αὐτόν. Καὶ μὲν, πάντα τὰ ὄντα ἐποίησεν ὁ θεός· Ἀλλ' αὐτὸν, κατ' ἐξοχὴν ἐποίησε. Τίς δ' αὖ τὰ θαυμαστά τοῦ Θεοῦ ἀπαρτιμώτο· ὅσα ἐκ τῆς γῆς ἐποίησεν· Ἀλλὰ παλαιὸν χρόνον, ἀρχαῖος ἰατρός· καὶ μόλις ἐκ πολλοῦ χρόνου χιλιάσι. Δεῖ δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ βασιλέων χορηγεῖσθαι αὐτοῖς· διότι οἱ πόλιντες, μισθὸν δύναιτο ἀδύναται. Οὐκ ἄρα ὁ Φρόνιμος κατὰ Φρονήσει πρὸς ἰατρὸς· ὁ Φρόνιμος, ἡ γὰρ ὁ Διόσκουρος. Καλὸν τὸν ἄρα οὗτον ἀγύρτας, ἀπὸ τοῦ ὅτι οἱ ψυχρὸς οὗτον δυσήνεος ἐξαιπατώντας. Οἷος γὰρ τῆς ζωῆς δὲ, τῶ ἀρχαῖον ἐσομένη ἰατρῶν, εἰς τὸ μανθάνειν πᾶς φύσεις τῶν σωμάτων, τῶν νόσων, τῶν παθῶν. Εκείνοι δὲ, ἀνθρώπων τόνει. Φόβου τὸν ἄρα καὶ τὸν δυσήνεον χρᾶν, ἰατρὸς εἰς ἐπιχειρῶντα. Ὅτι δ' ἡ ἰατρὸς, δυνάμις Θεός ἐστι· δῆλον ἐκ τῆς, ὅτι τῆς Θεοῦ κελύουσιν, ἐξ ὧν πνὸς ἐμβολῇ μωσῆς ἐγλύκυνε τὸ πικρὸν ὕδωρ. Εἰ δὲ οἱ ἰατροὶ οὗτοι ἐδυνήθησαν ὑγιαίνειν πῶν γυναικῶν, τῶν ἐν Εὐαγγελίῳ· ὅτι ἀπερίφθρη ἰατρὸς εἰς· ἀλλ' ἡ ὑγίασις ἐκείνης, κρείττων ἰατρῶν, τῶν μὲν ἰησῶν, ὡφέλετο.

Τέλει δὲ, τί οὗτον νοσούντας δὲ πεινῶν· Ἀλλοι μὲν, πάντεώς ἀπύχοντα ἰατρὸς εἰας, μόνον βοηθεῖαν ἐκ Θεοῦ ἀναμένοντες· ἄλλοι δὲ, τῆς Θεοῦ πάντεώς ἀμνημονῶντες, δι' οὗς μετακαλῶνται τὸν ἰατρὸν. Ἐκείνους καὶ ὑπερβολῇ, ταῦτά γε. Δεῖ δὲ τῆς μέσης συχάζεσθαι. Πῶς ὡς ὁ σοφός ἐνθάδε δὲ ἰδὲ ἀσκεῖ· δὴ λαδὴ, πᾶσι τῆς Θεοῦ μεμνηδὲν τῶν πρῶτων. Ἐξ ἀμαρτιῶν δὲ, ὡς τὰ πολλὰ αἱ νόσοι· καὶ ὁ ψῶνιον τῶν ἀμαρτιῶν, αἱ ἀσθένειαι. Ἀλλὰ καὶ ἀρχῶν, διὰ τῶν πρῶτων παρὰ βασιλῶν αἱ νόσοι εἰσκαίμεσθαι. Εὐθύς οὐρ εἰς ἀρρώστιαν πᾶσι, ἀναλογίζεσθαι ὅτι· ὁ Θεός, ὡς πᾶσι, ἡμαρτον ἐγώ· δικαίως ἐμὲ τῇ νόσῳ παρέβαλες. Εἶπε, λυπέσθω τοῖς ἡμαρτημένοις· καὶ, ὡς ἐνθάδε ἐκδημήσω, πᾶς θυσίας ποιείσθω. Ἀποβλέπει ὁ σοφός ἐπὶ πᾶς θυσίας τῆς παλαιᾶς διαθήκης. Παρ' ἡμῶν δὲ εἰς ἰησὺν τὸν χριστὸν πιστεύσθω· καὶ τοῖς πτωχοῖς ἐλεημοσύνην διδοῦσθω. Τῶν τῶν Θεοῦ μέλιον τὰ πρῶτα ὑπομένειν, εἰδ' ὅτι ἔτι μετὰ πέμπτη ἰατρὸν· καὶ πᾶσι τοῖς παρὰ γὰρ.

rogetur. Hoc fundamēto ante omnia posito, in demum accersere medicū· & attende observatōes, p-

pigrior ineptiorq; redditur. Hoc, unum est.

Secundo loco, medicum proponit nobis sapiens· hortans, ut eū in honore habeamus. Merito: quia dignus. Nec tantū honorandus est: sed etiam digna mercede afficiendus. Quare? Quia altissimus fecit ipsum. Atqui nihil est (dicat aliquis) in rerum natura, quod ipse non fecerit? At eximie fecit ipsum. Quis mirabilia omnia, quæ ex terra à Deo facta sunt, enumeret? Verū, rara avis in terris bonus medicus: ac uix unus, inter multa uirorū millia reperitur.

Tali, à Regibus, Principib. & omnino Rerump. Rectoribus, salarium præberi conuenit: quia pauperes mercedē dare nō possunt. Non ergo, qui prudens est, contemnet medicū: prudens, h. e. pius. Summouenda igitur, circulatorum & impostorum licentia: falsis medicamentis miserā plebeculā decipientiū. Totius. n. uitæ spaciū, si quis bonus debeat fieri medicus, in cognoscenda natura corporū humanorū, & morborū & herbarū, consumendū est. Illi uerò, homicide sunt. Ergo & anicularum deliramenta fugiendum, medicina manū admouentiū. Id, quod sciētia medicina, facultas quedā diuina sit: manifestum hinc est, quod cum iussu Dei, Moses lignum quoddam in aquas amaras inieciisset, eas reddidit dulces. Quod uerò mulier, de qua in Euāgelio scriptum est, nihil opis ex medicis sensit: nō ideo medicina reijcitur: sed illius miseræ sanatio, excellentiori medico D. Iesu, reservabatur.

Ter in est, de officio aegrotantiū dicere. Quid eos facere oportet? Horum alij, prorsus medicina abstinent, solum à Deo opē expectantes: alij contra, Deum planè in memoria nō habentes, confestim accersunt medicū. In horū altero, nimium est. in altero parū. At collineandum ad mediū est. Quos Quādamodū Sapiens hoc loco docet: uidel. Dei recordandū imprimis. Ex peccatis aut, plerūq; morbi exsunt: & autamētiū peccatorū, egritudines sunt. Quinctiā in initio ex inobedientia, qua primi parentes nostri legē Dei violarunt, morborum in genus humanū inuasit oē genus. Statim ergo, quādo in morbū aliquis incidit, cogitet sic: Mi pater celestis, peccauit ego: iuste tu me in hunc morbū contecisti. Deinde, dolorē ex admisis peccatis capiat: nec aliter, quā si ex hac uita iā migrandū sit, sacrificia faciat. Respicit Sapiēs ad ueteris Testamēti sacrificia. Apud nos uerò in Iesū

Christum credatur: elemosynarū, in egenos erogatur. Hoc fundamēto ante omnia posito, in demum accersere medicū: & attende observatōes, p-

2. medicum esse honorandum.

Contra est cum forane os.

Exod. 15.

Luc. 3.

3. Aegrotantium iustia & officia.

Deus, ante medicum querendus Rom. 6.

μασιν αὐτῶν: εἰς αὐτὴν ὅμως οὐκ ἔτι τὸ
καὶ, πρὸς βίον τελευτήσης.

Τετάρτον δ' αὖ, τί πάλιν οὗτο δυνάμει
ποιήσας; Πρῶτον μὲν, ὁ δὲ ὄντι ἐντυλίπει: ἔπειτα
δὲ, μετὰ τῆς τῆς περὶ τῆς ἐκείνου ἐντυλίπει.
Οὐ μόνον δ' ἐστὶν ὁ πρὸς τῆς ἀλλὰ καὶ οὗτο δ'
σεβῶς, ὡς δὲ ἡμῶν θανόντας. Τὸ γὰρ σῶμα
τῶν μόνων, κύριον ὁ ἀρχαῖος τῆς ψυχῆς δ' ἐ
ὁ θεός. Εἴτα δ' ἐκείνου περὶ τῆς κατὰ τὴν
ψυχῆς. Οὐκ ἄρα οὐδ' οὐ, ἐδὲ πονηρῶν γενο-
μένων, ὅτι χαίρειν πρέπει: πολὺ δ' ἐστὶν ἡ
ραμετῆ, ἢ ἄλλως περὶ τῆς. Εἴτα δ' ἐκείνου
μέτρον τῶν περὶ τῆς ὅτι. Οὐ γὰρ ἐπὶ τῶν
τῶν ἐν τῶν μετὰ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ: ἀλλὰ σῶ-
μα θάσσας ἀν' ἐλπίδας. Παρὰ τῆς καὶ
α. Θεοῦ α. δ' ὁ ἀπόστολος διδάσκει: τὸ περὶ
θεοῦ μὲν ἀπέχεσθαι ἐκελευσέναι: μὴ λυπεῖσθαι
δ' ἔτι, ὡς περὶ οἱ ἄνθρωποι.

Σκιαὶ ἔχουσιν μὲν τῆς διδασκῆς, τῆς κῆ-
ρις, βραχέως, καὶ ῥῆμασι τοῖς τυχεύουσιν. ἔτι
ἐφικέται, ὅπως πῶς περὶ τῆς ἐν τῶν ἱερῶν
αὐτοῦ οἱ, τῆς ἀλαμανικῆς κεκαλιεμένης
τῆς πλοιολογίας τῶν ἐκείνου ὅτι. Ὡς
μετ' ὅτι περὶ τῆς, οἱ ἀποστόλοι οὐκ ἀποδέχονται
καὶ μετ' ὅτι βίαιας ἀνάγκης ἀξίωσιν: ἀλλὰ πῶς
τῶν τῶν κλεινῶν Γερλαχίς Διδάσκει, Σολομών
τα. Οὐδὲ περὶ μετὰ χαίρειν, θεός δ' ἐστὶν ὁ θεός
δ' οἱ. Ἐκ Τυβίγγης, τῆς τελευτῆς ἱερῶν,
α. φ. η.

Μαρτίνος ὁ Κρόσιος.

κ. ΤΩ ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΟΤΗ-
τι περὶ φαντασμάτων, κυρίου ἱερῶν:
μεγάλως τῆς ἐκείνου Κωνσταντινῆς πόλεως
μεγάλως ἐκκλησίας
λογοθέτη.

Εὐχριστὸς χαίρειν.

Πάντοτε δ' αὖ χαρίτων μεμνησθαι, καὶ μὴ
δ' ἐπὶ τῶν ἐκείνου ἐκείνου, καὶ μόνον ἡ φύσις
διδάσκει: ἀλλὰ καὶ ἡ ἀληθινή καὶ ὁ θεός
ἐκείνου περὶ τῆς. Εἴτα, πῶς αὖ ἀληθινῆς ἀγά-
πης ἐκείνου ὁ χαρίτων, ὡς ὁ ἐκείνου
εὐχριστὸς ἀγαπᾷ τὸν πλοιολόγον τῶν τῶν
καὶ περὶ τῆς ἀγαπᾷ τὸν πλοιολόγον, καὶ συ-
νάκεις εἰς τὸ ἀγαπᾷ τὸν πλοιολόγον.
Ὡς, καὶ ὁ χαρίτων περὶ τῶν εὐχριστῶν
ἐκείνου εἶναι. Τὸ δ' ἐκείνου τῶν αἰσίων, ὡς ἡ
ἐκείνου, τῶν περὶ τῶν κυριότητι σου, ἀγνοεῖσθαι
αἰετῶς.

cepta eius: donec aut convalescas: aut, si deo
ita visum, vita finem facias.

Quarto loco, quid officij circa mortuos fa-
ciendum? Primum, linceo involuitur: deinde,
quo decet honore, effertur, ac sepelitor. Nec id
tantum ijs præstandum, qui honestè vixerunt:
sed illis etiam, qui manibus Carnificis præ mor-
tui sunt. Solus namq. corporis potestatem ha-
bet Magistratus: anima vero dominus, ipse
Deus est. Deinde, lugendi sunt, qui vite cursū
peregerunt. Nemini igitur, ne si improbè qui-
dem vixerit, insultandum mortuo est: multo
verò minus, uxori, aut alia propinquitatē cō-
iuncto. Deinde, modus etiam luctui adhiben-
dus. Nihil enim ei, qui ex terreno hoc domici-
lio excessit, amplius commodaueris: sed ipsi ti-
bi potius nocueris. Similia ferè i. Thessal. 4. A-
postolus docet: à lugendo quidem abstineri nō
iubens: non tamen ad modum Ethnicorum
immodicè tristari.

4. Officia
mortuis
præstanda.

Embram tantummodo concionis habes, co-
lende vir: paucis verbis, ijsq. ut subito mihi
inciderunt. Nec enim, quantumvis licet scri-
bendo in templo properarem: Alemannicam
illam copiam & ornatum huius viri assequi
possem. Ergo æquum te huius qualiscumq. an-
notatiuncule lectorem præbeas, velim: & me
mutua charitate prosequi digneris: commen-
datum etiam tibi Solomonem, qui clero Gerla-
chio successit, habeas. Viue, vale, gaude: tecum
sit gratia Christi. Tybinga, ultimo die Iun-
ij 15 LXXIX.

Conclusio
Epistolæ.

Martinus Crusius.

NOBILITATE GENERIS ET
eruditione conspicuo viro, D. Heraci,
magno Patriarchicæ Constanti-
nopolitane Ecclesiæ Lo-
gothetæ.

XXVII.

In Christo S.

Omni tempore, gratia memoriam erga bene-
ficos conservandam esse, nec unquam eius ob-
liviscendum, non tantum natura docet: sed et-
iam vera & sancta Religio hortatur. Quo-
modo enim veram aliquis charitatē habeat: si
non pro beneficijs gratias agat? Diligi autem
proximū oportet: cū ipse Christus, supra q. cre-
di possit, nos dilexerit: ac sepe nos ad charitatē
adhortetur. Ergo, & gratos erga beneficos
esse. Hæc mihi nūc causa fuit, nobilitatis præ-
fatus.

Pro benefi-
cijs gratias
agere requiri-
tur.

ἀνερ, ἀγαθὸν καὶ τῶν παλαιῶν. Σὺ γάρ, ἔφ' ὅσον ὁ ἀγαπητὸς μου Στέφανος, ὁ Γερλαχίος, τῇ μεγαλοπόλει ὑμῶν ἐπεδήμησε: καὶ τῆς φιλοφρονεστέτης τῆς παναγιατικῆς συνηθείας, καὶ τῶν πριμῶν κυρίων Ζυγομαλῶν, ἡξιώθη: ἀέτις τε Φιλαίθρων, καὶ περσηνῶν, καὶ ἑλληνικῆς φιλαρέτης ὁμοκλείας μεσόν, σεαυτὸν περὶ ἐκείνου (καθὼς αὐτὸς ἐν ταῦθ' οἱ μαρτυροῦντες ἀκῶ) παρέσχε. Αποδιδόνει σοι τοίνυν, ὁ θεὸς καὶ φιλόστοργος πατὴρ ἡμῶν, καὶ τοῖς σοῖς, τὴν ἀξίαν χάριν: ἵνα ἡμῖς ὡς ἐξ ἀγαπῶμεθα, ἀλλὰ γυμνοῖς μόνον ῥήμασι, ἀμείβεσθαι ἀναγκαζόμεθα. Τῇ ἀγαπῶνται, καὶ τῶν τῆς βαλμάτης παρ' ὑμῶν δ' χάριτος ἀφ' ὧν πάντες ἐσόμεθα, ζῶντες ὡς φαναι. Μόνον τῆς λαμπρότητος σου δέομαι: καὶ μεταταῦτα, τοῖς Γερμανοῖς, ὅσοι φιλέλληες, καὶ φιλαλήθεις (τὸ γὰρ, γνησίως Γερμανικόν) καὶ σοφίας ἀρετῆς τε εἰσὶν ἐνδεδέχοντα, ἐννοικίως ἔχειν: καὶ τὴν μετὰ τὴν δέ, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ ἀσφόδων σου περὶ μεγάλα, ἐνέχλησιν, μὴ δυσνόως ἀποδέχεσθαι: ἀλλὰ μετ' ἐννοίας φρονήσεως (τὸ γὰρ, γνησίως ἑλληνικόν) σκοπεῖν. Ζητεῖς σοι δ' οἷον τὰ, ὅσα φρεσὶ καὶ περὶ νομοῖς. Αὐτὸς τὸ βίγγης, τῇ δ' ἡμῶν ἀπειλῇ, ἐκείνης τῆς παρθενογονίας ἀφ' ὧν.

Οὗτω γυνεὶ σου ἀρετῇ
ἔπιμ'.

Μαρτίνος ὁ Κρεστικός.

κῆ. ΤΩ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩ ΜΕΛΕΝΙ-
κα μητροπολίτη, κυρίω
Μεθόδιω.

Εν χερσὶν χαίρειν.

Ἀλλοῖς πολλοῖς τῶν ἐλλήνων, οἵτινες ἀγαθοὶ, καὶ πεπαιδευμένοι, καὶ φιλόστοργοι, ἵπτις ἐλαίᾳ θαρσύνονται: ὡς καὶ αὐτὸς καὶ τῇ σὺν ὁσίοις τῇ χάριτι μί: ἔφ' ὅσον καὶ ἀλλογενῆς, ἐδ' ἐμείνας, ἐγνώμους, εἰπερ πῶς ἀλλ' οἱ τὸ ἑλληνικὸν φιλάω. Σὺ δ' ἐξαιρέτως ἐκείνῃς καὶ μητροπολίτη μελνίκῃ, τῶν φιλοθείας, καὶ παιδείας, καὶ τῶν χρηστότητι, ἀφ' ὧν πάντων τυχεύων ὡρίων περὶ τῆς ἀγαπῆς μου καὶ πνεύματος ἀδελφείας, κυρίως Γερλαχίος, ἐπληροφόρηθες. Οὐχ' οἷός τε τοίνυν εἰμι, μὴ ἔχῃ καὶ τῇ σὺν δαθείας ἵπτις ἐλαίᾳ. Τὸ δ' ἵπτις ἐλαίᾳ φιλοχρίστου μετ'

vir, ad te paucis hanc Epistolam scribendi. Tu enim, quādiu amicus meus Steph. Gerlachius, in splendidiſſima vestra urbe vixit: benigniſſima, Sanctiſſimi, & reuerendorum Zygomalarum, ipsum suo favore non dedignantium, consuetudine usus est: semper te humanū, miſerem, & laudabilis Græcæ benignitatis plenū, erga ipsum (sicut ex ore eius hic audio) exhibuisti. Referat igitur tibi Deus, indulgentiſſimus pater noster, tuāq; familia, dignam gratiam: quam nos, qui hic degimus, factis referre non possumus: sed nudis tantum verbis in remunerando uti cogimur. Recordatione tamen, & animi studio, Deo bene iuvante, grati semper erimus. Hoc unū a prestantia tua quoque: ut in posterum quoque, erga Germanos: qui Græcis fauebant, & veritatis amantes erunt (Hoc enim, verè Germanicum est) & sapientia virtutisq; se studiosos ostenderint: animo beneuolē affectus esse uelis: atq; has meas literas, excellentia tua, in arduis rebus occupatissimas, obſtreperentes, nō auerso animo accipere: sed beneuolentia prudenti (Hoc enim, verè Græcis dignum est) aspicere. Det Christus bona quæque, tuis gratissima vota. Scriptum Tybingæ, die XIII. April. anno filij Dei, è virgine nati, CIO IO LXXIX.

Tu autem, bene de nobis meritis. Ergo tibi optima precor.

tu nos post hac etiā commendatos habe.

Nobilitatis virtutisq; tuae studiosus
Martinus Crusius.

SACRATISSIMO MELENICI XXVIII.
Metropolitæ, Domino
Methodio.

In Christo Salutem.

Alijs Græcorum multis, viris bonis, eruditus, & erga externos humanis, cum scribere ausus sum: cur nō etiam reuer. dignitati tue scriberē? Quāquam enim diuerſe nationis sum, nec magni nominis: tamen, si quisquam alius, Græcia amore incensus ego sum. Tu verò, reuerendiſſime Melenici Metropolis, unus ex numero illorum es: qui Deum diligunt, & doctrina morumq; bonitate prestant: sicut ex chari meis, in Christo fratris, Gerlachij significatione, certior factus sum. Facere itaq; non possum: quin ad tuam quoque pietatem scribam? Quid autē scribā? Salutē per Christū reue-

Græcis bonis & doctis scribo.

Ergo tibi quoque.

μετ' αὐδ' ἔς ἀσπασμόν. Τυχαίοις ἔν, καὶ ἀ-
γαλίοις ἐν πνέματι κυρίου, καὶ μακρόβιοις
ἐν ἡμέραις, καὶ πάλιν ἐν τῇ ὀπίσθῳ ὑπερ-
βία ἐνόν. Σωτηριωδῶς, ὅκ τῶν τῶν θεῶν λο-
γίων, πάλιν λογικά τῶν χριστῶν πρὸς βασι-
λῆν τῶν ποιμαίνοντων: πάντοτε ὅτι τῇ Δι' τοῦ
σωτῆρος θείας χάριτι χαίροις: ἀδελφίως
τῶν κυρίως προσδύχοιο: ἐν πᾶσι δι' χαριστοῦς:
καὶ μετὰ πάλιν τῇδε, τῆς αἰωνίου καὶ ἀλήτης λή-
ξεως (ἥς, μόνον τὸ τῶν χριστῶν παναρκέες κατάρ-
θωμα, διὰ μόνης εἰς αὐτὴν ζωῆς πίστεως, ἡ-
μῶς ἐπιδόχους ποιεῖ) μετὰ πάντων τῶν ἀγί-
ων ὁπιβαίνης. Ἀπὸ τυβίγγης, τῆς ἀπειρίας
(ὅτε καὶ ἄλλοις ἡμῶς ἀνδράσι αὐτὸς ἐπέσελ-
λον) ἐν ἔτει τῶν ὅκ τῆς παναγίας καὶ πανασι-
λα κήρης τεχθέντ' ὁ παγκοσμίς λυτρωτὴς
αὐθ.

Ὁ πῆς ὁ σὸς τητός σε

ἔτοιμ' ὁ,

Μαρτίν' ὁ Κρῦσι' ἐν τῇ τῆς ἀλαμα-
νικῆς τυβίγγης ἀκαδημίᾳ, τῶν ἐκα-
πείρας ῥώμης γλωσσῶν καὶ συγγρα-
φῶν, κατὰ τὸ ἀδ' ἐνέσμε
ἐδ' ἀσκαλ' ὁ.

reuerenter. Valeas igitur, & exulies Spiritu
Domini, & longæuis sis: ea felicitate viens,
quæ in terrestri exilio contingere homini po-
test. Salutariter ex verbo Dei, ratione predi-
tas Christi oues, ad vitam pascas: semper gra-
tia diuina, nobis per Saluatorem data, gaudeas:
incessanter Dominum ores: in omnib. gratias
agas. Post hanc deniq. vitam, in beatam ater-
namq. sedē (cuius nos sola Christi passio, mors,
& resurrectio gloriosa, toti Mundo sufficiens,
per solam in ipsum viam fidem, compotes fa-
cit) unā cum omnibus Sanctis conscendas. Scri-
psi Tybinge, die XV. Aprilis (quo etiam alys i-
stuc, honorandis viris) anno nati ex S. & pu-
rissima Virgine, toti mundo communis, Redē-
ptoris CIO IO LXXIX.

Cui opti-
ma quæpi
precor.

Reuer. D. tue

studiosus,

Martinus Crusius: in Alemannica
Tybingensi Academia: linguarum
& scriptorum utriusq. Romæ,
pro tenuitate mea Pro-
fessor.

ANNOTATIONES MARTINI

CRVSII, TYBING. PROFESSORIS, IN SVAS
ad Græcos, & Græcorum vicissim ad ipsum,
Epistolas.

AD EPISTOLAM I. ET II.

Cum gloriosissimus Imp. noster Maximilianus II. denuo legatum esset Constantinopolin missurus: nempe De occasio
generosum Dominum Davidem Vngnadium: petijt hic pius Heros, à venerando Theologico Academiae Ty- ne Constā-
bing. Collegio: sibi aliquem bonum & doctum iuuenem mitti: quo uti posset Ecclesiaste, in itinere, & Constan- tinopolin
tinopoli. Delectus est igitur, illustrissimi Principis nostri, D. Ludouici, permissu, ex celsitudinis ipsius Tybin- scribendi.
genji stipendio, M. Stephanus Gerlachius Knitlingensis: non longè ab oppido Brætta, Philippi Melanchtho-
nis patria, oriundus. Quod cum ego cognouissem: amicū mihi periculum Græcorum, quos ipsi Constantino-
poli sine dubio uisurus esset, faciendum putauī: qualis ibi esset hodie lingua Græca, & quales uiri: quis Ecclesiæ
& rerum aliarum, status: & ut gratularer, si quid melioris eis fortunæ restaret: cum semper, propter profesio-
nem meam Græcam, Græciæ amator fuissē: & existimarem; sic rerum Græcarum, in me cognitionem
augeri posse.

Sed cum neminem illic nouissem: præter quam hoc, quod ibi adhuc aliquis esset Patriarcha: scripsi hanc pri- Scriptio ad
mam Epistolam ad ipsum Patriarcham: licet ne nomen quidem tunc ipsius scirem: sed nec antiquū titulū (impe- Patriarchā.
rio Græco iam sublato) τὸ πατριάρχης & eius uocem, adhuc usurpari putarem. Eam Epistolam cum reueren-
do D. Præposito & Cancellario nostro legissem: approbavit eius Dignitas pro singulari sua erga me beneuo-
lentia, & institutum hoc, & Epistolā ipsam: atq; ipse quoq; hac occasione monitus, literas suo nomine eō mit-
tendas statuit. Res ergo ab hoc initio sic processit.

Κυρίω Δεβίδι. Legati nostro seculo, Turca Vngariam infestante, Constantinopoli fuerunt hoc ordine.

Quidam Portugalensis, anno 1544.

Gerardus Velduichius, Belga 46. & 47.

Ioannes Maria Maluzzius, Italus. 48.

Antonius Vurantzius Dalmata, Episcopus Agriensis: & Franciscus Zay. Hi duo simul à Ferdinando R. pro-
pter controuersiam de Transyluania, extra orānem missi, Maluzzio Byzantij captiuo. 52.

Augerius Gislennius Busbequius, Belga, liberato Maluzzio succedens. 54. & 62.

Albertus à Vuys, Belga. 63.

Carolus Rhimus, Belga. 69.

David Vngnadius. 73.

Quem postea secuti sunt Ioach. Sintzendorffius, & Frider. Breunerus.

Anno 1546. Iulij die 22. Gerardus Velduichius Ratisbona remittitur Constantinopolin, cum nuper inde
uenisset. Sleid. lib. 17.

Anno 47. Gerardus Velduichius, Augusti mēsis 12. redit ad Cæsarem (Carolū V.) pactis inducijs in annos
quinq; Idem lib. 19.

Fuerat Maluzzius aliquot annis, Ferdinandi apud Suleimannum Orator: ab eo nimirum tempore, quo Cæ-
sar Carolus magnis de causis (bello contra Protestantes) per Gerardum Velduichium inducias cum Turca fe-
cerat. Nā tū, quoq; Regis Ferdinandi nomine cum eo de inducijs octo annorū conuenerat. Et fuerat Maluzzius
in Velduichij comitatu: quē ex eo itinere reuersum, Ferdinandus Constantinopolin remisit, ut Oratoris par-
tes ageret: quō commodius Turcarum in Regno Hungaria grassationibus occurreretur: cum esset, qui apud e-
um Principem, de suorum Præfectorum iniurijs coram exposlaret, & satisfactionem exigeret.

Auger. Gisl. itin. Constantinopolitan.

Υπερρεμαθον. Vt ex Epistola Melanchthonis Græca, ad Patriarcham Ioasaphum 1559. Scripta: cuius men- Melanch-
tionem in Annotat. in historiam Patriarchicam feci. Incipit illa: Αἰ μὲρ ἡ ἐνδυνεία βίη, ἐν τῷ τῷ βίῳ, ὡς ἐξ- thonis Epi-
πλοῖον ἐν νῦμασι, ἐν πολλοῖς θλίψι, χαίμεται: νυνὶ δὲ, ἐν τῷ νοστέῳ τῷ νόσῳ γίγρε, μάλλον τὰ ἐξέτα, triarcham.
ἡ πάλαι.

Eā Epistolam Melanchthonem ad Ioasaphum miserat per Demetrium, Diaconum Constantinop. Ecclesiæ
qui per illam æstatem Vuitebergæ ad semestrem, ob doctrinam nostram cognoscendam uixerat.

Εἰρηχὴ ὁμιλία. Hanc concionem, cum sic breuiter more meo in templo S. Georgij Tybingæ excepiissem: Conciun-
& ea finita, idem D. Cancellarius, M. Stephanum Gerlachium, quia Constantinopolin abiturus esset, Ecclesiæ cula Patri-
sten ante altare ordinasset: adiunxi illam Epistolā ad Patriarcham: ut & doctrinā Christianā, & studiū mei arche milti-
Græci, cum utriusq; mentionem in Epistola ad ipsum fecissem, specimen aliquod uideret. Gerlachio autem, tum
de ipsa Epistola, tum de concione hac, quam Patriarchæ mitterem, indicaui.

Hic

His ambabus Epistolis secū acceptis: Gerlachius 9. die April. (ἡ νῆαυς τῆς ἐπιστολῆς, die Iouis) Tybingā egressus: die 20. eiusdem, Viennam Austriæ peruenit. Inde 10. iulij egressus, 16. iulij. Turcicos fines cum D. Legato, & comitatu, ingressus, 18. eiusdem Budam uenit: ubi D. Orator, seu Legatus, Bassam muneravit, ut pax seruaretur. Albam Græcam, siue Belgradum, 23. iulij, tendens, eò ultimo iulij, peruenit.

Iter Gerlachij Constantinopoli.

Supra Belgradum, omnia propugnacula, corruiere ferè à Turcis sinuntur: quia metuant, ne quando Christiani ea recuperent. Belgradi res instaurant, ipsi architecturæ non bene gnari, per Christianos captiuos, miserè laboribus tabescentes. In arce ibi fortissima, uidimus (inquit) spolia & arma, ex pugna, qua Rex Ludouicus 15. & 16. occubuerat, asseruata, uaria scilicet fragmenta. Minime sunt Turcarum propugnacula ita tormentis instructa, ut nostra. Budæ & Belgradi inuenimus tormenta maxima: sed araneis & puluere obfita.

Belgradū.

Iulij oct. perrexit. Tunc quadrigis usi sunt: non amplius nauibus, quia Belgradi reliquerunt. Sophiam 19. iulij uenit: sic dictam, quòd eodem tempore extructa sit, quo S. Sophie templum Constantinopoli. Est Philippopolis. ualde amena: ubi reliquerunt ægrotos, qui quinta demum hebdomade post ipsos Byzantium uenerunt. Deinde Gerlachius, & Baro Herberstenius, alijsq; aliquot nobiles, ægrotantes, Philippopolim præmissi (olim à Philippo, Macedoniæ Rege, conditam) eò uigesimo quinto iulij perueniunt. Est siue pulcherrima, tribus montibus cõtèrminata, partimq; determinata. In quorum uno, uestigia Palatii, & tribunal Philippi, in saxo excisum, adhuc uisitur: ubi sedens, dicitur exercitum suum contemplatus esse. Adrianopolim 28. iulij, peruenit. Ibi ipse, & ceteri ægroti, iudæo Medico usi sunt. Inde 1. Augusti, abiit: & sequenti die conualuit, uento marino grauisimo afflante. Die 3. Augusti, Selybriam attigit: urbem maritimam, in saxo sitam: ubi primò Græcorum templa & ceremonias uidit.

Sophia, e. Philippopolis.

Selybria.

Die sexto Augusti mane, pleriq; incolumes (inquit) Constantinopolim aspeximus: adhuc procul ab urbe excipientibus nos, Oratore Carolo à Rhim, Gandauensi, Legatis Venetorum, & aliquot Zauschis Turcicis. Tum urbem eo die (qui Iouis nominatur) ingressi sumus. Die deimosexto Augusti Aulam Imperatoris Turcici minime: Imperatoris nostri Honorarium ferentes: & ad prandium à Turcis adhibiti sumus. Quo finito, tantum sex nobiles, cum Dominis Oratoribus, in conspectum Sultani adducti, uestem eius de more osculati sunt: ac tunc retrògredi coacti. Postea ex composito, exercitus cum Dacibus, ordinæ nos præterijt. Aula Turcica, seu Porta Ottomanica, siue Sarais est plurimum millium capax: ubi singuli Milites, suas certas Stationes habent. Quisq; summo silentio, & sine sercitu locum suum tenebat.

Constantinopoli apud Sultannum gesta.

Die Augusti uigesimo primo Sultannum uidi (inquit) ad templum cum maximo comitatu euntem: qui domum nostram præteriens, pecunias sparsit.

Septemb. uigesimo primo per Bosporum Thracium, ad mare Euxinum, animi causa egressi sumus. Bosporus, longus est amplius 3. miliaria Germanica. Habet ex utroq; latere montes uisiferos. Ad radicem iuxta Bosporum, uille suburbane sunt, & habitationes Græcorum. Ibi, Chrysomela, mala panica, persica, & oliuæ. Bosporus, à mari Euxino, prægrandi saxo determinatur: in cuius summo columna marmorea est, à Pompeio consule Romano posita. In reditu, Bosporon traieciimus in Asiam, ubi uiridarium Imperatoris uidimus.

Bosporus Thracius.

Omnis generis oblectamenta, Byzantij sunt. In præcipuis Turcicæ urbibus, Ragusæ, Genuenses, & alij Itali, negotiantur. Iudæorum amplius XL. millia Constantinopoli habitare feruntur: in parte peculiar, Bosporon uersus. Eorum ædes ante quadriennium conflagrarunt: sed ipsi eas magnificè instaurant. Sunt multarum linguarum periti, Mercatores opulenti, Artifices industrij.

Mercatores Turcicæ Iudæi Byzantini, Græcorum status.

Græci, præter triuiales & Grammatices, nullas Scholas habent: loquuntur corruptè Græcè: pauci apud eos docti sunt, & linguam ueterem intelligentes: tantum tempore Quadragesimæ conciones habent: sub utraque specie communicant. Græcis & Rascianis, pleriq; inter se conuenit in ceremonijs, quam in doctrina longè frequentiores sunt. Luxus Græcarum foeminarum, Germanis uix credibilis est. Capillos purissimo auro inuoluunt: frontē & aures, præciosis gemmis & inauribus ornant: collum torque, laceratos laminis & optimo auro, circumdant: pectus monilibus aureis, & argenteis, alijs multis ornamentis grauant. Hæc ex pluribus Gerlachij literis, die 11. Octob. 1573. scriptis & initio Ianuar. 74. Tybingam, præter spem (rumor enim erat, ipsum in itinere perisse) allatis.

Græcarum foeminarū pudicitia.

ADDAM DISTANTIAS PRÆCIPVARVM VRBIVM,
itineris è Tybinga Constantinopoli: mihi à clarissimo uiro,
Domino, Philippo Appiano, Med. D. collega & com-
parte meo suppūtas.

A Tybinga Viennam Austriæ, miliar. German. communia,
A Vienna Budam,
A Buda Belgradum,

93.
32.
35.
S A Belgrado

A Belgrado Sophiam,
A Sophia Philippopolim,
A Philippopoli Adrianopolim,
Ab Adrianopoli Constantinopolim,
A Tybinga Constantinopol.
A Buda Constantinopolim,

61

24

18

37

273

160

Quod in postremis duabus distantijs, minor est uniuersus milliarius numerus: quam si præcedentes illarum particulares numeros in summam colligas: cogita, D. Apianum: illic de rectæ lineæ, hic de obliquæ, itinere loqui.

A D E P I S T. I I I. E T I I I I.

Epistolæ
Tybingen-
sis, per Ger-
lachium pa-
triarchæ
reddita.

πρὸς τὸν
πᾶν ἀρχι-
επίσκοπον

Patriarchæ
πρὸς τὸν
πᾶν ἀρχι-
επίσκοπον

Fames a-
pud nos.

Patriarchæ
potestas.

Prouentus
Ecclesiæ
Constanti-
nopolitane

Literas D. Cancellarij, et meas, ad D. Patriarcham scriptas, Gerlachius usq; ad XV. Octobr. secum retinuerat: tum quod collegium ipsius, à domo illustris Oratoris remotissimum sit: nec Christianis exteris, absque laicis, in plateis oberrare, propter Turcas, tutum: tum quod opportunum ipse tempus ad eundem, per Patriarchæ Rhetorem et Protonotarium, captaret. Quod tunc nactus, cum doctore quodam Medico sedem Patriarchæ accessit. Parua, post præsentiam ipsorum significatam, interposita mora: Patriarcha aliquot domesticis Græcis, et Calogeris, præsentibus: illos in quadam aula, extra suum conclaue, humanissime accepit. Postquam in sella quadam consedisset: Doctor, et suo et Gerlachij nomine, sanctitati eius salutem, et in Ecclesia pacem, Italica lingua per interpretem, multis uerbis optauit. Pro quibus ipse uicissim bene precatus est. Moris autem est, peregrinos, cum Præsulibus, et eminentibus personis, per interpretem loqui: et quod Græci oēs, etiam docti, uulgari tantum lingua utantur. Deinde, rebus suis expeditis, Doctor indicat: adesse literas doctorum quorundam, ex Alemannia: quas S. eius benigno uultu accipere, et pro temporis comoditate ad eas respondere, dignetur. Respondit ille, eas sibi gratissimas esse, et ad eas responsurum.

Inde discedens, altero ac ipsis osculo accepto, seorsim illas postea legit. Cumq; concionem D. Cancellarij, de officio boni Pastoris, legisset: nec in Græca Epistola mea, eius mentio facta esset (at latine addideram: esse specimen aliquod Doctrinæ nostræ: et post eam concionem, Gerlachium ordinatum esse: quæ annotatio, ipsis forte uisa non fuerat, aut non intellecta) uisus ego fui quibusdā, uelle D. Patriarchæ, tanquā non satis in munere suo diligenti, ueternum excutere. Sed Rhetor, senex optimus, φιλανθρωπίας meæ ostendendæ causā missam affirmavit: et Gerlachius, qui ante discessum suum scierat: etiam ex inscriptione concionis, et quod non cito uisus ibi cum Patriarcha ageretur, Protonotario non esse ἰσχυρὸν λόγον demonstrans, rem facile pacauit. Ego etiam, offensione illa dissimulata, ita plusquam reuerenter hanc Epistolam scribendo, magis eximere suspensionem uolui. Sed quia Patriarcha, quarto die post, ad uisitandas Græciæ Ecclesias abiturus erat: mora responsioni eius ad Epistolas, intercessit.

Patriarcha Hieremias, uir humanus et placidus est, amabili uultu: hominum animos ipso intuitu sibi deuinciens. Corpulentus est, et procera statura. Veste utitur monastica, nigra et prælonga: caput cucullo testū habet: crines nutrit crispos: et ex Antecessorum consuetudine, in humeros, quemadmodum Saluator noster pingi solet, diffuentes. Cumq; totius Græciæ, et plurium locorum, cæterosq; Patriarcharū, quasi ἐπίσκοποι sit: nihil tamen splendoris, uita ipsius habet: sed omnia simplicitatem et humanitatem singularem sapiunt. Ex Gerlach. literis, 25 Nouemb. 1573. scriptis, et huc 23. Feb. 74. allatis.

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀποφασιν τῆς ἐκείνης. Gallia et Belgio crebris bellis infestatis, quæ etiam aliò eruptura uidebantur: iam grauisima, eaq; diuturna, inuicem uexante. Anno quidē 1570. apud nos, gal. ein scheffel kerns X. flor. und kam biß auff XI. flor. Id est, tritici medimnus uidebatur. 10 flor. donec eū ad 11. flor. perueniret. Mensura ueteris uini 5. cruciatis. Sequentibus annis, aliquantū minus precium utriusq; generis fuit. Deinde 13. April. 1574. edictum Principis, recitatum: ciuibz nostris est: ne medimnus tritici pluris, quam 9. flor. 6. bacijz uenderetur. Sed mensura ueteris uini ferē 9. cruciatis, Cadus aut (ein aimer) 24. flor. uidebatur. Proximē uerō insecuto anno, cum semper summa serenitas et siccitas fuisset: uberrima messis, et opima uindemia, diuina benignitate contigit. Tunc medimnum tritici 3. flor. 5. Bac. (postea, etiam minoris) emebamus.

De rebus Græcorū, rursus ē Gerlachio aliquid ponā. Maxima Patriarchæ autoritas est: quia Oecumenicus agnoscitur à Patriarcha Alexandrino, Antiocheno, et Hierosolymitano: non modo à suis Episcopis. Itaque iurisdictionem habet in Asia minore, insulis Aegæi maris, et tota Græcia usque ad Dalmatas, Mysia superiore et inferiore, Vlachia, Moldauia, Russia, et Moscouia. Sed domi ipsius, nullus splendor est.

Patriarchatus, et omnia monasteria, suos agros, hortos, et uineas, habent. His accedit contributio Ecclesiarum: quæ quotannis Patriarchæ, certam pecuniæ summam pendunt. Sunt prouentus tenuis fortunæ.

F. C.

Turcogræciæ Librum VII. 487.

Et Calogeri in Monasterijs, agros, hortos, vineas, suis manibus colunt, ut uitam sustentent. Quidam etiam Mariuicini, aut insulas inhabitantes, mercenariis naues habent, quibus uictum querunt. Quatuor Patriarchæ, ut statum suum tucantur, singulis annis Sultano aliquot millia Ducatorum, de Ecclesijs suis collecta, persolvere tenentur. Presbyteri, ex eleemosynis, & redditibus, quos ex certis sacris accipiunt, uiuunt. Exequias enim Mortuorum (quæ Græcis frequentes & multiplicēs sunt) alij ab eis redimere coguntur.

Victus Monachorum & Sacerdotum.

Laici, eadem fortuna cum Ecclesiasticis utuntur. Sunt plerique pauperes, & mercenarij: quodq; magno labore acquirunt: id ad ornatum uxorum & filiarum, si bonis uti uelint, conferunt: ipsi per se, mūditi & negligentes. Victus sunt tenuissimi, sed potu delectantur. Totum annum raphanis, herbis, & qui maritimi sunt, ostracis, certis piscibus, conchis, canceris, quæ singula, minimo comparari possunt uiſitant. Carnium usus, ut Turcis familiarissimus est, ita ipsis rarissimus. Opes quibuscunque modis possunt parare, prædia & ædes possidere, eis permittitur. Hinc Artifices illorum, & Mercatores, ditescunt. Controversias eorum, quas à Turcis dijudicari uolunt, Patriarcha, aut Metropolitæ Episcopiue, aut uiri prudentes, componunt. Tributi nomine, priuati singuli ex Christianis & Iudeis, Ducatum unum quotannis pendunt: qui etiam de singulis filijs duodecim annorum, aut plurium, penditur. At multo plus quotannis, in conseruationem Regiæ classis contribuendum est. His persolutis, cætera sua tuto possident: nisi quid eis à uiolentis rapiatur: qui tamen, licet Turcæ sint, puniuntur, si iniustam uim intulisse cognoscantur. Et mirum est, inter Barbaros, in tanta tantæ urbis colluue, nullas cedes audiri, uim iniustam non ferri, ius cuius dici. Ideo Constantinopolim Sultanus, Rescriptum totius orbis scribit: quod omnes miseri, ibi iustissime lateant: quodq; omnibus (tam infinis quàm summis: tam Christianis, quàm infidelibus) iustitia administretur.

Laicorum victus.

Tributum annuum.

Sicut autem Constantinopoli, omnis generis nationes inueniuntur: ita etiam diuersissimarum linguarum usus est. Arabes, Syri, Armenij, Græci, & alij, cum suæ gentis hominibus, lingua materna loquuntur. Inter omnes tamen dominatur Turcica lingua: quæ, discenda est: si quis cum Turcis contrahere, aut commodius uiuere, uelit. Ipsi uerò nati Turcæ, alias linguas, præter Arabicam, non discunt: ex qua etiam, Turcica nata uide tur: cum plurima sint Arabica uocabula in illa: & ipsorum preces, Arabica lingua constant. Est deinde post Turcicam & Græcam, maximus Byzantijs usus Italiæ linguæ. Post hanc, Croatica & Vngarica: propter adueniarum & captiuorum, ex his regionibus multitudinem. Hebræi, tantum in Synagogis suam propriam retinent: sed in communi uita, tam inter se, quàm ad alios, linguis regionum, ex quibus oriundi sunt, utuntur.

Pax urbis, & iustitia. Lingua uaria Constantinopoli.

Die decimonono Octob. 74. præterierunt 14. currus, in quibus captiui Vngari & Germani, robustissimi uiri, domum Domini Oratoris: & in singulis curribus, singula uel bina, capita Vngarorum, contis infixæ. Ultimo Octob. iterum præterierunt ibi 22. currus: cum uiris & mulieribus, adolescentibus & infantibus: ex Vngaria, à Zigethensibus Turcis in seruitutem capti, paucis germanis adiunctis. In singulis curribus fuerunt pro uexillo, quatuor humana capita, palis imposita.

Captiui, eò adducti. Libri manuscripti Græcorum

Ad libros, de quibus ego scripsi, Dominus Gerlachius respondet. Libros Philosophicos & Poeticos Græci non curant: & quos scribis, plerisque ignorant. Et audio, ante aliquot secula, lectione eorum, Calogeri quadam superfluitate interdictum fuisse. Ex quo tempore, studia humanitatis, artes & scientiæ, pleraque neglecta uidentur: ut doctiores, iam sola ferè lectione Patrum contenti sint. Quod si quid tale hic fiat: puto, ab Italici & Gallici ablatum esse. Vtrique enim suos Bibliothecarios Constantinopoli habuerunt. Coemerunt etiam nullis sumptibus parcentes, plurimos & optimos libros, duo Cæsarei Oratores, Græcæ eloquentiæ studiosissimi.

Hæc è literis, ad D. D. Heerbrandū, & ad M. Samuellem Hailandum, & ad me, mense Octobri, & initio Nouemb. 1574. scriptis: & 4. Ianuar. 75. una cum sequenti Patriarchico, ad superiora nostra scripta Responso, allatis.

AD EPIST. V. ET VI.

Patriarcha, in Ecclesiarum uisitatione, & eleemosynarum collectione, diutius moram trabente: Gerlachius Monasterium eius sepius adiit: sed Rhedimensem Episcopum, Vicarium tunc Patriarchæ (cui nuncus hic nobis respondendi commiserat) nunquam reperit. Tandem exactis 9. mensibus, cum Patriarcha redisset: cum Gerlachius, per Græcum ei familiarem, sollicitauit. Sed cū is redire tardaret: quodam die Protonotarium (qui talibus rebus expediendis præest) conuenire & rem urgere, uoluit: sed morbo periculoso & diuturno impeditus fuit.

Epistole Patriarchicæ adeptio

S. z. Cum

Cum autem Patriarcha, tunc temporis in uicinis oppidis & pagis uindemiaret: nec spes redditus eius in urbem ante quatuordecim dies esset: Protonotario alteras literas nostras, quas interea retinuerat, dedit: qui ad Patriarcham profectus, hoc eius diploma, sedecim post diebus attulit: à se quidem descriptum, Patriarchæ autem manu subscriptum. Ex literis ad Dominum Cancellarium & ad me, primo Nouemb. 74. scriptis.

Καὶ νῦν δὲ ὡσαύτως ἐξ ἀμφοτέρων) Scripserat tunc, cum ego meam, supra tertio numero positam, scripisssem, etiam Dominus Cancellarius: inter alia ponēs, quia sanctitas eius, Responsum promississet: se id μετὰ μεγάλῃ πίδεϊ expectare: & sperare, illos, licet forte ritibus à nobis discrepent: attamen ἐν τῇ τῆς χειρὸς διολασηκαίᾳ, καὶ σαρκὶς πίστεως, θιμελίῳ, nobiscum sentire.

Καὶ συγχοῦς ποιεῖν μὲν θείας) Illas duas conciones, ego meo impulsu nō D. Cancellarij, miseram: nec ut questiones, sed ut gustum aliquem Religionis nostræ, proposuerat. Sed Patriarcha, tanquam querendi causa ab utroque missis, respondet.

Ovis errās

Τὰς ἑρμηνείας λέγει διναμένους) Προδύλως ἢ παρὰ βολῇ, τὴν διναίαν φύσιν πρόβατα ἐννεύοντα ἐκείναι: καὶ ἴσθι, τὸν ἐν πεινῶντα ἀμαρτωλόν, φασι δὲ τινες, ἵνα τὸν μὲν πρόβατα, πᾶσαν τὴν λογικὴν ἡσίσιν: ἐν δὲ πρόβατον τὴν λογικὴν, τὸν αὐθέρωτορ: ὁ πλανηθὲν, ἀνέστησεν ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς: ἀφ' οὗ τὰ ἐννεύοντα ἐκείναι, ἐν θῇ ἰρήμῳ, τατέσθι, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, τῷ ἑρμηνεύει, πολλοχλίας νοσημῆς ἀπομνησθῆναι, ὁ ἑρμηνεύει: καὶ πᾶσι γαλλίαις, καὶ εἰρημῇ, μεμεσθῶμεν. Nonaginta nouem oues, iusti dicuntur: una uero errans, peccator, qui excidit. Quidam tamen, per centum oues omnem rationalem intelligunt creaturam: per unam autem ex ea, ouem, hominem, quem ab errore reuocarit Pastor bonus: relictis nonaginta nouem ouibus in solitudine, id est in cælo. Ibi tñm solitudo à turbis terrenis est: omnisq; tranquillitatis & pacis abundantia. Theophylactus in Luc. 15.

Νεωτέρων
tit.

Μὴ δὲ νεωτέρων) Per νεωτέρων) ut ex Gerlachio cognoui intelligunt omnes: qui à consuetudine Græce Ecclesiæ, & traditionibus conciliorum Oecumenicorum Patrumq; discesserunt: ut quando approbatur additio Symbolo facta, Filioq; tanquam ea patribus Synodorum septem ignorata fuerit: aut, quando Azymis S. cœna administratur. Attamen doctrinam nostram, in multis, propter sacræ scripturæ robur, carpere nō audent. Pontificios pro Hæreticis habentes, Græcas scēmas, siue legitime, siue illegitime, cum Italis, Gallis, aut Hispanis, coniungantur, aliquandiu excommunicant.

ἄρχαφος.

Εὐχαρίστος τε καὶ ἀρχαφός) Si ea omnia ex sacris literis demonstrari possent, aut his non aduersarentur. Fides enim, ex auditu uerbi Dei est. Quomodo enim credat aliquis firmiter id: de quo non habeat expressum Dei uerbum: aut quod saluificis Religionis articulis repugnet? Ideo τὰ ἀρχαφῶς, cum ualde amplum pallium sint, in angustius adducenda sunt. Ergo nihil tale, D. Patriarcha, pro pietate sua postulabit.

Calami
scriptoris.

ἱερὸς καὶ ἐλκὺς) Patriarcha, argenteo calamo sic subscribere solet. Alias Græci, calamis ex Persia allatis scribunt: non autem anserinis pennis, ut nos. Subscriptioni sigillum nigræ ceræ subiectum erat: τὴν θεωροῦσαν habens, τὸν πεδάλον τοῦ ἐνηκαλισμένου. Insunt à tergo τῆς διοτέως nomina, μετὰ: pueri autem, IC XC: quæ leguntur, αἰσθῆς θεῷ, ἰσθῆς χειρὸς, Supra caput pueri, in corona, seu radijs, οὐρανός, id est, ὁ οὐρανός. Sigillum, alba lana fuit tectum. Ipsa Epistola non habuit ἐπιγραφὴν ad quemquam.

Sigillum
Patriarchæ

Augustana
confessio
ad Patriar-
cham missa

Τῇ σὺ ἀγίου τῆς ἐπέμψεως) Augustana Confessio, Græcè à clarissimo uiro, D. Paulo Dolscio Plauensi, cōuersa, anno 1559. (quo ego Tybingæ Græcolatinus Professor factus fui Basileæ ab Ioan. Oporimo excusa est. Huius conuersionis Exemplum, cum aliunde tunc habere non possemus, Dominus Andreas Laubmarius, I. V. D. & Institutionū hic extra ordinem Professor, compater meus colendus, nobis dedit: quod ad D. Patriarchā 16. Sept. 1574. misimus, his propè uerbis. Βιβλαρίον τι πέμπομεν, τὰ τῆς πίστεως ἡμῶν ὅλας μετὰ λαοῦ περιέχοντες: ὅπως ἡ σὺ ἀγίου τῆς βλάστη τῆς θεοσεύειαν ἡμῶν μάλλον, τίς ὅστι, πᾶσι τοῖς ἡμέτεροις πολλὰ παρ' ὑμῶν διδασκαλῶν. Διότι δὲ μεγάλως, τὸν ἀγίου τῆς σὺ αὐτό, μετὰ τῆς τῆς σὺ αὐτῶν πρότερον, συνόρας δέχεται: καὶ εἰ μὴ βαρὺ, τὸν ἐαυτοῦ γνώμην περὶ αὐτῶν οἰνοῦς διδῶν. Libellum quendam, capita totius Religionis nostræ continentē, mittimus: ut tua S. eam melius uideat. Multæ enim de nobis istæ calumniæ à multis sparsæ sunt. Magnopere autem rogamus S. tuam: ut eadem, qua priora nostra, beneuolentia illum accipiat: ac, nisi molestum fuerit, suam de eo nobis sententiam beneuolē significet. Miserat & ante ad Ioasaphum Patriarcham, per Demetrium, cuius supra meminimus, Exemplar Melanchthō: sicut in huius Chronologia, 1582. in Autumno edita Martinus Mylius testatur.

Induciæ
cū Turcis.

Induciæ cū Turcis (ut ex Gerlachio 25. Februar. 75. intelleximus) benignitate Dei in annos octo factæ sunt: quia Amurates, à patre Selimo, non multo antè, quàm 9. Decemb. 74. moreretur, concessas, ratas habuit. Missus ea de re Legatus Turcicus, natione Germanus, ad Imperatorem nostrum. Hic (ut ex Epistola M. 10. annis Plieningeri, Comaræ tunc castrensis concionatoris, ult. Mart. 75. scripta, intellexi) Comaram 7. Febru. aduenit: in prima Viennæ obsidione à Germania abductus, senex, prudens, ciuilis, nostri mīre studiosus. Inter alia dixit: Vuamier zusammen schielten: uirer betten nit so uil rnuu uor euch, daß uir uns gurteten. Is postea Pragæ (ut idem Plieninger 29. Iul. eiusdem anni Vienna scripsit) mortuus est, & in paradisum Turcicum,

ad

ad formosas scilicet sceminas, translatus. Cadaver Budam est delatum. Inducta, ut antea Saltani, ita nunc legati, obitu, in dubio uersantes, tamen de nouo confirmata sunt.

Turca Hæretici lapidatio.

Antea 16. Nouemb. 74. (ut idem Gerlachius ait) quidam ex grege Sanctorum Turcicorum, totus canus, Constantinopoli lapidibus obrutus est: multosq; dies inhumatus iacuit: quod Mahometam, falsum Prophetam: et Turcis infernum, non paradysum, paratum esse dixisse: monitusq; renouare noluisse.

AD EPISTOLAS VII ET VIII.

Nondum tunc horum mihi nomina nota fuerunt.

Τὸ πρῶτον τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι Petrus Belonius, in Gallico suo rerum peregrinatione sua obseruatorum o-
pere, ait: Linguam Græcam esse Constantinopoli, et in Græcia, et in Lemno, cæterisque Aegæi maris insulis, Lingua hæretici Græca.
et Nicææ, et Iconij, alijsq; locis minoris Asiæ itemq; Antiochiæ, Hierosolymis, et Alexandria: etsi corrupte loquantur: alibi purius, alibi deprauatius. Ideo a Perensibus, qui sunt e regione Byzantijs, præsertim pueris, derideri aduenas: secus Græca pronuntiantes, quam ipsi.

Barbarogræcam linguam (inquit Gerlach. in Epist. 7. Mart. 78. ad me) antiquissimam esse dicunt Græci: quando uero coeperit, ignorant. Omnium purissimam, hodie Constantinopoli auditur: corruptissimam, Athenis. Chij ac Cretenses, Italica uocabula immiscet. Estq; omnis serè differentia, in pronuntiatione, et paucis distictionibus. Et omnes, quorumcunq; locorum, se in quo intelligunt: exceptis Ionibus, qui in Peloponneso, inter Naupliam et Monembasiam, et pagos inhabitantes, antiqua lingua, sed multisariam in Grammaticam peccante, utuntur: qui Grammaticè loquentem, intelligunt: uulgarem uero linguam, minimè. Hi, Zacones, dicuntur. Et aliquantò post, in eadem Epistola, Christiani, inquit, littus a Trapezunte Atticam usq; satis frequentes accolunt. Loquuntur ut plurimùm Græcè: præsertim Trapezuntæ, Cerasuntæ, Roetzæ, Nicææ, Chalcædone, Prusæ, Nicomediæ, Smyrne, Ephesi: suntq; in singulis his locis Metropolitæ. Interius uero Syriam uersus, pauciores Christiani esse dicuntur. Omnes quoq; insule maris Aegæi, Icarij, Cretici, Lycij, Græco idiomate utuntur.

Ὁ ναύπλιος βιβλίου) Scil. Concionem D. D. Iacobi Heerbrædi: de obitu Barbaræ Snepphiæ, ex 35. Genes. habitam: quam in templo Græcè exceperam, et domi e regione latinam conuersionem meam addideram.

Ὁ σοφιστὴς Ἀθηνῶν) Inter Epistolas Mahometæ secundæ, a Landinio, Equite Hierosolymitano, latine conuersas, extant de Athenis hæc duæ.

TVRCVS Thebanis.

Direptionem Athenarum uos agrè Thebanos pertulisse audio: quos et belli socios, et consiliorum in me participes, extitisse, iam pridem intelleximus. Vobis igitur, quibus ingens hostiam metus incesit, idem rerum exitus ac fata debentur: paresq; Atheniensibus calamitates. Hæc ideo præcauimus, ut metu prius, et scelerum conscientia, mox uero grauioribus supplicijs, torqueremini.

THEBANI Turco.

Deletis Atheniensibus, non solum Thebanis animos, uerum et Græcis omnibus (quorum sepe libertatis autores extitimus) iures ad bellum auxisti: qui armorum rabie uersi in furorem, te quidem in tot scelerum penas ultro reposcant. Solet enim plerunq; afflictis rebus, ultima sati necessitas certam miseris quoq; salutem polliceri. Nec facile Tyranno parere consuecunt, qui alijs imperare didicerunt.

Μηκέτι τὴν γλῶσσαν) Vulgaris lingue Græcæ cupido magis me incesit 1564. quo anno amici mei, Auditorum causa Patanijs uersantes, illadem Homeri Ἀλέχης Rarturi, Alexandrum M. et alios id genus minores libellos, e Veneta urbe mihi miserunt: D. Thomas Rue, us Rutanus Tirolensis, M. Engelbertus Milander Hadamarius Hessus, et Georg. Frobenius Leoberg, Silesius. Antea uero 1562. fragmentum manusc. Barbarogræcæ, de amore Lybistri et Rhodamne, inspiciendum, e Nyrtinge oppido acceperam: missum mihi a nobili uiro, D. Antonio a Remchingen: qui cum libellum aliquando in mari em erat aurco annulo, putans affectus præcij esse: præsertim, quod Icones in eo utrunq; calamo depictæ erant. Postea, mortuo eo nobili, dono a D. Ioann. Schoppfio Theologo, tunc Nyrtinge Parocho, accepi: et diligenti compactione, ad meliorem habitum perduxi. Cõstat uersibus politissimis, bina Dimetra iambica (quorum posterius, catalecticum) habentibus. Ut cum Rhodamne, quæ adhuc repugnarat amanti Lybistro, iam benigno responderet: ipse gaudet.

Libelli uulgari L. Græcæ.

Νοῦμος Λογισμὸς ἢ ποσὶς ἀρίθμησις. Versus Poëtick.

Ἐν ᾧ καὶ ἡ ἀγάπη ὁρᾷται, ὡς καὶ τὸ πάθος.
καὶ οὐκ ἔστι πόθος, ἀλλ' ὡς ἀνὴρ μάθῃ τὰ νόθα δόξαι.

Anima enim amore uulnerata, quamuis multum doluerit: perdit dolores, ubi dulce perceperit de amore responsum.
in talium uero dimensione, quæ æque sit.

8 3 Pædas

ποῦτος ἡνδὶν ἔσταθαι, καὶ ἀνέχων ὥς ἔβλεν.

Τὶ πρᾶγμα τὰ ἐσυνέβησαν διεσέων εἰς ἐμὲν;

πῆρας ἀνάχης ἐόνημι, καὶ σιδηρὸν καρδίαν;

καὶ τὰ συνῶν ἄσχητος, τὰ ἐπάσχησα δὲ ἐσέων.

O quot particula adij, quor necessitates sustinui:

O quæ acciderunt propter te (chæra Rhodamna) mihi:

Saxeum si habuisses sensum, & ferreum cor:

certe in his condoluisses, quæ passus sum propter te.

Addam sanè totius fabulæ huius argumentum: quantum ex mutilo, & transposita hinc inde folia habente, fragmento, colligere potui: ordinans hoc modo narrationis seriem.

Argumentum
Lybistri
πολυπύον.

Lybistrum, ingenio formaq; præstantem iuuenem, Christianum, Regem latinum, solum tristissimè uagan-tem (quia magico dolo suam charissimam uxorem Rhodannam amisserat, eamq; requirebat) inuenit quidam, nomine Clitopho, & ipse amore tristis. Hi una amicitiam iuramento inuicem firman. Huic Lybister nar- rat: quomodo initio amorem contemnens, postea occasione uenationis & somnij, in eum incidit. Itaque centum Ministris comitatus, in regionem ethnici Regis Chrysi uenerit: ac post multos totius biennij labores, speciosissimam illius filiam consilio amici, multis literis sagitta in arcem eius, nomine Argyrocastrum, conie- ctis, operaq; Eunuchi adhibita, conciliis) nomine Rhodanna (uicta Aegyptio Rege Frederico, qui riu- alis eius erat) in matrimonium duxerit: successorq; Regni, à Socero designatus fuerit. Deinde dolo Frederici (sicut à uate ei prædictum fuerat) magia cuiusdā anus, sibi sua chæra Rhodanna erepta fuerit. Exiuerat ergo mæstissi- mus, cū centu Ministris, quærens ipsam per mille pericula: Ministris in uaria loca quærēdi causa dimissis: qui, bi ennio exacto, ad eundē locū redirent. Tunc inuenerat eū ille Clitophon: qui Lybistro poscenti, uicissim de sua fortuna exponit: sibi nomen Clitophontem esse: ex Regia familia Armeniæ descendisse: & quod filiam patrui sui, nomine Myrtanam, deperisset, metu sponsi profugisse. Proficiscuntur dehinc una per loca difficilima: somnium Lybistri de aquila & perdice, ut faustum, Clitophon exponit. Reperiunt Frederici anum, ignoran- tes scelus eius: & ab ea decipiuntur. Tandē Clitophontis fidei prudentia, Rhodanna reperitur: & Lybister (quem ipsa, scelere anus necatum esse putauerat) ad eam cum summo gaudio reducit. Redunt ad locum, ubi initio Lybister à Clitophonte inuentus fuerat. Reperiunt & in loco constituto centum illos Ministros. Summa cum letitia ad Argyrocastrum redeunt: ubi Clitophonti, gratitudinis ergo, Lybister sororem Rho- damne, nomine Melanthiam, uxorem dedit.

Doctrinæ
ibi.

Coniectu-
ra de anti-
quitate ha-
sus libelli.

Ita biennium Lybister consumpsit in concilianda sibi, & ducenda, Rhodanna: biennium in eadem reperi- enda consumpsit, & domum reducenda. Ποῦτος, τὸ τῆς ἀλῆς πάλῳ, ubiq; & alicubi, τὸ τῆς ἡσυχίας. Loci com- munes præcipui. 1. De ui amoris. 2. de bono ueræ amicitia. 3. quod industria & constantia omnia uincat. Om- nia, castissima & honestissima. Vetustum autem esse eum libellum (cui non pauca initio, medio & fine, de- rant) colligo non modò ex chartarum carie & attritu: sed etiam ex iconibus, ubi nulli scloppe apparent: sed arcus & sagittæ, & muscæ testudines. Fortasse illo tempore extitit: quo Germani, Galli, & Veneti, Constan- tinopolin (ante 370. annos) per Flandrenses comites rexerunt. Nomen enim Frederichi, Germanicum est. Item οὐδ' αὖτε, schelin. In concursu equestri, Lybister ad Fredericum, καὶ ἐγὼ τὸν ἀντιπρόσωπον: τὸ πρὸς ἀντιπρόσωπον οὐδ' αὖτε. Ego ei respondi: nunc moreris, scelestè.

Libellum de Lybistro & Rhodanna, ὁ ἡγεμὼν τῆς πόλεως habere dicitur: respondit mihi Gerla- chius Epist. 7. Mart. 78.

Τὴν ἰταλικὴν Anno 1552. præcipuè Iulio Caesar Paschale, è Messana Siciliæ oriundo, plurima mihi in Orlando furioso Ludouici Ariosti interpretante. Τὴν ἡλκην Anno 1556, circiter.

Πολλὰ ὡς ἀντιπρόσωπον) In publica apud Academiam explicatione orationum D. Basilij, totius Sophoclis, totius Iliados & Odysseæ Homericæ, & Thucydidis: præscriptione item modi Latinarum & Græcarum orationis componendarum, & recitari solitarum: quæ hora tertia pomeridiana, iam inde ab anno 1559. adhuc sunt: sem- per plus minus centum studiosorum iuuenum auditorio: subinde alijs, qui bona secum principia adferunt, in locum abeuntium succedentibus. Antemeridiana uerò hora, tempore æstiuo octaua, hyberno nona, Cicéronis orationes, & certis interuallis Epistolas, in tertio Pedagogij Academiæ ordine, adolescentibus explico. Initio autem, Rhetoricam quoq; hora duodecima, multos annos docebam: quo onere me tandem leuari orantem, ne tribus quotidianis prælectionibus citius succumberem, beneuolè inclutus Senatus Academicus liberauit.

Τὸ πρὸς τὸν ἑμὸν) nacta χριστιανισμὸς Latino Græcæ, cuius usus in scholis huius Ducatus est.

Adiecta huic tēpori aliquid ex Epistol. 25. Maij 7. ad D. Hailandū scripta. In sabbato Pentecostes, Turcæ cō- bufferunt Græcum, biennio antè defunctum: quod uulgò crederetur, noctu sepulchro egredi, hominesq; occi- dere. Alij autem ueram causam perhibent, quod XV. pluresue homines, spectrum eius uidentes, mortui sint. Sepulchro extractus, consumpta carne, cutem ossibus adherentem integram habuit. Et ex alia Epistola.

Die

Turcogræciæ Librum VII. 491

Die uigesimo quarto Maij 4. Exemplar Augustanæ confessionis, Patriarchæ datum est. Pleraq; in ea is probauit, de alijs quibusdam dubitauit. Plura autem Exemplaria cupiebant Græci. Item ex Epistola uigesimo octauo Jun. 75. ad eundem Hailandum. Die 16. Junij, Beglerbegus, id est, Princeps Græciæ, nuptias cum Sultani Murate sorore celebravit: quæ ipsi ex Testamento Selimi data est. Pompa, præter usitata, nulla prope fuit: nisi quod machinamenta ignea & ex saccharo omnis generis animalia, fructus, uariæq; confectiones, XL. millium Ducatorum expensas habuerunt. Vludsalus paranymphus, cum ditissimus, & sine prole sit: sponsam calceis, ocreis, & ueste ex auro gemmisq; L. millium Ducatorum honorasse diciuit. Hæc, tunc. Deinde 17. Aug. 75. alia quinq; Græca exemplaria Augustanæ Confessionis Constantinopolin misimus: quæ illuc peruenisse, sequenti anno cognouimus.

Beglerbegus
nuptias

AD EPISTOL. I. X.

ἡ ἀποστολή τῶν παλαιῶν ἡμετέρων ἡμετέρων, ad quos scripsi, Græcorum, ex literis & ore Domini Gerlachij hæc est.

ἡ ἀποστολή
P. Hieremias
mix.
Ioan. Zygomalas
Rhetoris

Dominus Patriarcha Hieremias, uir hilaris & humanus est, hominibus aridens. Satis corpulentus: similis moribus, forma & statura, nostro Cancellario, D. Iacobo Andreæ: & sorte longior. In medio capitis, rasura: in syncepitæ, corolla: in occipitio & temporibus, longi capilli: sicut in omnibus illic Monachis. Patria eius, Ἀχιλλεύς (uulgo, Achilo) ponto Euxino uicinum oppidū. Aetas illius, anno 1578. fuit circiter 42. annorum. Patriarchæ, Metropolitæ, & Episcopi, cognominibus carent. Fertur tamen, D. Hieremias familiam, uulgo τρεῖς λέγει, id est, tres uoces, D. Ioannes Zygomalas, ex Nauplia Peloponnesi est. Officium eius, q. Cancellariū esse: aut uerius, interpretem, in lingua Græca pura, Latina, & Italica, apud Patriarcham: si tales literæ, aut homines, ueniant. Vir elegantibus moribus, & ingenio Italico, est: & Patriarchatui, ornamento. Si imaginem Philippi Melanchthonis uides: huius Zygomalæ expressam figuram uidisti. Veste longa utitur. Anno 1578. fortè octogenarius fuit. Hic, si quando cum D. Gerlachio aliquò iret, aut nauigaret: dicebat, monstrato inani marsupio, & dixit. Tunc ille pro ipso persoluebat. Rhetori quotannis Patriarcha salarium dare dicitur C. L. Taleros.

Theodossius
Zygomalas
Protonotarius

Fillius eius (matre circ. 1574. mortua) est D. Theod. 1577. an. 33. annorū. Protonotariū agit: scribens nomine Patriarchæ, ad reliquos Patriarchas, Metropolitæ, Episcopos, & alios, literas & mandata: aliaq; ad Patriarchatum pertinentia. Satis in lectione Patrum uersatus: ideoq; opera eius plurimū Patriarcha utitur. Salariū eius, quotannis circ. CC. Ducati, seu CCC. Taleri. Barbam nigram habet: & fratrem, nomine Stamatium, Patriarchæ notarium. Theodosius, præ multis Græcis, candido, non dissidente & fallaci, ingenio est. Ipsius, & patris, faciē mihi depictam misit Gerlachij successor, D. Solomon Schuueigherus. Ambo, mediocri (quantæ, est mea) statura sunt: & in honorem Patriarchatus, serico uestiuntur.

Νέμω τὸν ἑαυτοῦ ἀντιφύλακτα Nemo me, quia ipse talia, quæ beneuolè Græci scribunt, conuerti, inani gloria duci existimet: sed quia, cum cetera conuerterem, hæc omittenda non erant. Mecum habito: & nosco, quod sit mihi curta supellex. Satis mihi est, si Græcis ita tamen scribere possim, ut ab eis intelligar. Quod fieri, D. Gerlachij locus hic (ex Epist. 27. Nouemb. 75. ad me data) indicat. Nihil in Epistolis (inquit) desiderant: sed dictio nem & compositionem, omnes qui legerunt (legerunt autem multi) summopere commendant. Alij quoque mirantur, in exteris nationibus esse: qui puritate & elegantiā Græcos ipsos præstent. Multi in forum suū deplorant: uidentes, linguam cum scientijs aliò migrasse: seq; nunc meritis negligentia pœnas persolvere.

Græciæ
Græciæ
migratio

Τὴν ὑπερλίαν μὴ ἰδὲν Annorum tunc circ. 77. ut colligo. Διόμειδα δὲ βουδεῖας Intellexi triennio post: D. Zygomalam, si iunior fuisset: Venetias nauigaturū fuisse, & inde in Germaniam, ad nosq; Tybingam, rei faciendæ causa uenturum. Græcos de Lusheranis, quos antea condemnarant, nunc rectius iudicare.

AD EPIST. X.

Ἐπὶ τὸν Ἀντιφύλακτα χρυσὸν 96. Athenis, Demosthenes aurea corona donatus à Repub. propter sua in eā promerita, Aeschine iniquè ferente. Legantur orationes, Aeschini in Ctesiphontem, & Demosthenis in eū.

Demosthenis
corona

Ὁ ἄνθρωπος Ἰσοκράτης ad Demonicum: τὰς τῶν ἀντιφύλακτων φιλίας ἔδωκεν. Huiusmodi bonorum amici tūc nulla ætas deleuerit.

Παπὰ τῆς μακαριωτάτης πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξάνδρας Initio Octob. (inquit Gerlach. Epist. ad Cancell. 1. Nouemb. 74.) cum amico meo, Doctore ueteris oratoris medico, ad Patriarcham Alexandrinum ductus sum: qui ob Sylæster sua negotia, paulò antè Cōstantinopolin uenerat. Et is, senex uenerandus, promissa, lata, & prorsus cana, barba: Alexandrini habitu monastico, incessu grauis, uite multis persecutionib. probata, suis irreprehensibilis & sanctus. Hunc P. ex sermone cognoscens humanum, rogauit, ut ad Quaestiones meas, de Asiæ, Africæ, & Græciæ Ecclesiis, scriberem.

S. 4

confcri

Ο μνηστήρ @ Γαλιέλιος M. Georg, Mischler Oettingensi, in Archigymnasio Viennae Rector, ad id uocatus
fuit 1548. Christi, tres insignes Philosophi, ex Louanensi Gymnasio, M. Andreas Dadius, Vuilhelmus Co-
rnelius (Quacquelbertus) & Ioan. Ramus, Poeta celebris: quorum studio atq; diligentia, Philosophia in Ar-
chigymnasio fuit restaurata. Interea temporis, omnes Doctoriam dignitatem affecuti sunt. Ramus, Louanij in-
a proficitur. Cornelius, magnifici uiri Augerij à Vuiffbegge, Imperatoris legati apud Turcarum Regem,
git Physicwm. Dadius in hunc usq; diem Philosophiam proficitur naturalem. Georg, Eder I. C. Cæsareus
rilingensis, in Catalogo Archigymnasij Viennensis, 1559, edito.

Turcogræciæ Librum VII. 493

Fuit autem 1552. Byzantium profectus, Coturnosius. Anno deinde 1562. cum ineunte mense Iunio, iterum fierent inter nostrum imp. Ferdinandum, & Sol. Turcæ, induciæ, scilicet octo annorum: rursus legatus erat Constantinopoli Auger. Busbeccus: & quotannis 2. χιλιάδες χρυσίων pendi debebant.

Ὡς δὲ εἶπεν ποιητής) Iliad. 5. Diomedis & Glauci armorū permutatio: χρυσία χαλκείων, ἱματισμοί σίμων. aurea pro æneis, centum boum pro nouem boum, armis.

τὰ δὲ αὖ πάλιν μὲν) ἡ ἄρτι γυναικὶς (inquit cap. 26. Siracides) τὴν χαρὰν ἀνδρῶν αὐτῆς: καὶ τὰ εἰς αὐτὴν πικρὰν ἔσται ἡμῶν αὐτῆς. Gratia mulieris delectat uirum suum: & ossa eius pinguescit scientia ipsius.

Ὡς δὲ τὸ σοφίαν βέλτε) Bruti Laconicæ (breues & argutæ) Epistolæ, ad plures Græcas ciuitates, olim ab Aldo excusæ, extant. Cicero lib. 11. Famil. Epist. 24. Narro tibi, inquit Bruto. Antea subiraſcebar breuitati tuarum literarum (mea scil. prolixitate gaudens) Nunc mihi loquax esse uideor (tuam breuitatem laudans) Te igitur imitabor. Quam multa, quam paucis Iliad. 3. Menelaus, πολλὰ μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγύως, ἐπεὶ δὲ πολλοὺς. Pauca quidem, uerum argute, breuitatis amore. De Beseleelo, Exodi 11. & 17. τὸ τὰν ὁ θεὸς ἀνέπεπληναι πνεῦμα θεοῦ, σοφίας, καὶ συνέσιως, καὶ συνέκλειστος, ἐν παντί ἐργῶ, διαπορεύομαι καὶ ἀρχιτεχνῶμαι ἐργάζομαι τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἀργύρεον. Eum Deus spiritu diuino impleuerat, sapientiæ, intelligentiæ, & scientiæ: in omni artificiosi operis cogitatione, & fabricatione, ex auro & argento.

Ὡς αὐτὸς πῶς) Μὴ δὲν ἀμαρτάνει, ὅτι θεὸς, καὶ πάντα κατὰ ὅς.

Solus non errat Deus, & facit omnia recte.

Ex Epigrammate in Orat. Demosth. περὶ τῆς γεραιᾶς.

AD EPIST. XI.

Die tricesimo Ianuar. 1576. loco lectionis Homericæ (docens tunc in decimo libro Odys.) uesper hora 3. (ὅν τῃ μεγάλῃ τῇ Κοιτῇ βραδυνῇ ἡσυχίᾳ συνελευσὶς σχολαστῆς, ἀποδαιτῆς) Auditores meos (ὡς αὖτε τῶν μαθητῶν) adhortatus sum ad maius pietatis, honestatis, & optimarum literarum ac disciplinarum, studium. Deum enim flagitare hoc, cuius inservire honore debeamus: illustris nam Principem ideo clementer hanc Scholam tueri: Magistratum Scholasticum, & Præceptores, hoc omnino requirere: statuti & legibus hoc exigere: eam esse honestissimorum Parentum, propinquorum, Mecænatum, uoluntatem: ætatis flori hoc dandum esse. Sed hæc argumenta, iam pridem nota omnibus esse: & sæpe ab improbis, ac negligentibus (quales, ipsi non sint) despicere. Nunc uero, nouum quoddam argumentum adesse: quod potentius esse debent, ad ipsorum industriam incitandam & reuocandam, & augendam: Epistolam uidelicet ex Oriente, & loco ualde hinc remoto, ex urbe Constantinopoli: eamq; à uiro optimo, doctissimo, nec parue dignitatis. Hunc, esse Dominum Theodosium Zygomalam, Patriarchicæ sedis Protonotarium dignissimum: uirum XXX. annorum: filium Domini Ioannis, senis eruditione & prudentia præstantissimi, Patriarchici Rhetoris: qui ambo ad meas literas, quibus eos ignotus salutauerim, humaniter & copiose responderint. Filium autem, ad ipsos etiam mittere Epistolam: honoris mei, & ipsorum utilitatis, causa Eamq; Epistolam postea, ea hora cursim, propter iuniores nonnullos, latine interpretatus sum (deprecans à me uero ἡσυχίᾳ opinionem: ubi mei indigni, honestior mentio fieret) & describendam omnibus, qui uellent, dedi & deligi ab ipsis aliquos iussi, Responsum grato animo reuerenter paraturos.

Απολέσσαντες γὰρ ἡμῶς βασιλεῖαν) At quanta saltem ante CCCC. annos, nescio quando ante magis floruit, excellentia Græci Imperij fuerit, Beniaminus Iudeus, Aria interpretans, docet.

Constantiniam, inquit, peruenit maximam urbem, caputq; Regni Iauan, quos Græcos uocant: Emanuelis Imper. Regiæ, cuius imperio duodecim Reges parent: quorum singulis singula palatia Constantinopoli sunt, & turres, & regiones: hisq; tota terra subest. Primo ac præcipuo, nomen est Aphrippos magnus: secundo, Miga Demaslocos: tertio, Rominos: quarto, Magdocos: quinto, Alchafom Magli. Ceteri nomina his similia habent.

Constantinopolis urbis ambitus, milliaria octodecim continet, cuius media pars, super mare, altera uero dimidia, in continente siue arida est, sitaq; est super duo brachia Maris, siue fluminum maxima ostia, in quorum alterum ex Russia, in alterum uero ex Hispania usq; aquæ confluunt. Estq; frequens negotiatoribus multis, ex prouincijs ac regionibus Babylonis, Senaar, Mediæ, Persiæ, omnibusq; Regnis terræ Aegypti, & Candan, & Regnis Russiæ, Ungariæ, & Psianli, & Buria, & Longobardiæ, & Hispaniæ. Ciuitas ipsa, communis & promiscua est, ad quem maritimo ac terrestri itinere, ex omnibus Regionibus Mercatores confluunt. Nullam in orbem parem habet præter Bagdir, maximam illam Ismaelitarum urbem.

Hic celeberrimum templum S. Sophiæ est. Græcorum autem Patriarcha hic habitat. Neque enim hi Romanæ Papæ doctrinæ correspondent. Alia etiam templa sunt, totidem numero, quot anni dies. Sed illud, maximum thesaurum habet, omni æstimatione ferè maiorem, ex donarijs ac diuitijs, per

Bruti
λακωνισμός

Beseleel,
aurifex.

Adhortatio
studiosæ iu
uentuti, ad
maiores
diligentiæ.

Theodofia
næ Epistolæ
traditio.

Iauan, Græci,
Mannuel Cæ
sar.

Constanti
nopolis,
qualis anno
1180. cir
citer.

Bagdir.
Est ne Cair
ram?

παλαιστ-
 & de uas h
 θεοτατ
 & γαυδ
 γαυδ, ἀρ-
 υος διέ-
 λες, & &
 η̄ ἑγγορ
 αδου.
 Choniata
 lib. 18.
 Hippodro-
 mu.
 Bilberna.
 Blacherna
 Regia,
 τὰ οὐβλα-
 χέρια βα-
 σιλει.
 Choniata
 lib. 8.
 Tributa.
 Græcorum
 luxus.
 Doctrina
 Ignauia
 Filij Tho-
 garmæ.

Iudei.
 Pomum au-
 reum.

per singulos annos allatis ex uarijs regionibus, insulis, castellis, castris, & locis: adeo, ut nullum totius orbis terrarum Templum, cum huius diuitijs comparari possit. In medio autem Templo, columnæ sunt aureæ & ar- genteæ, candelabra maxima, & laternæ, & lampades: & alia ornamenta, ex auro atq; argento, plura, quàm dinumerare quispiam possit. Templi muris proximus locus est ad Regios ludos constructus. Hippodromus dicitur. Vbi quotannis per Iesu Nazareni natalitium diem eduntur magna spectacula: ostendunturq; ibidem omnes formæ hominum orbis totius, omnibus habituum generibus, coram Rege & Regina Producentur etiam in spectaculum leones, ursi, pardi, asiniq; syluestres: quia pugnam inter se committant. Et aures quoq; in eundem modum. Neque existimo, in ulla orbis regione, huiusmodi magnificos ludos spectari. At uero Emanuel Rex, præter illud, quod à maioribus habuerat palatium, alterum sin ipse construxit ad littus maris, quod Bilbernas uocauit. Cuius columnas & muros, auro & argento conflato obduxit: in quo bella omnia, & se Maioribusq; suis gesta, insculpsit. Solium autem ibidem sibi parauit ex auro & gemmis: idq; aurea corona ornauit, superne pendenti, ex aureis catenis: cuius ambitus, solio ipsi æqualis est: margaritis & unionibus di- similia: quarum precium homo nemo æstimare queat: tanto splendore, ut nulla admota lampade, noctu uide- antur & luceant. Sunt præterea res aliæ eodem loco innumerabiles, narratq; incredibiles. Deseruntq; in illud palatium quotannis tributa, quibus turres implentur: coccinea purpureaq; ueste, & auro: ita, ut nullibi terrarum, par structure atq; diuitiarum exemplum inueniri possit. Affirmatur autem, ipsius solius ciuitatis ue- stigal, ex fortis, portus, ac Mercatorum tributo, collectum, ad uiginti millia Aureorum in singulos dies accedere. Porro Græci ipsi, Regionis incolæ, auro & gemmis ditissimi sunt: cultuq; incedunt sumptuosissimo: uestibus ex cremesino confectis, intextis auro, aut acupictis: & quisq; uehuntur Regum filijs omnes persimiles. Regio ipsa amplissima, omnium fructuum generibus abundat. Frumenti etiam, carniū & uini, copiam habet ma- gnā. Neque similes his diuitias, in terrarum orbe inuenire est. Sunt etiam docti, ac Græcarum disciplinarum periti, genioq; indulgentes. Comedunt & bibunt unusquisq; sub uite sua, & sub ficulnea sua: conducuntq; ex omnibus gentium linguis: quas illi Barbaras uocant, Milites ad pugnandum cum Soldano, Rege filiorum Tho- garmæ, qui Turcæ uulgo dicuntur: eo quod ipsi propter otium ac delicias, imbelles & ad prælia ignaui reddi ti sint: uisq; mihi fuerint mulieribus persimiles impotentia quadam deliciarum. Nulli autem Iudæi intra urbē habitant: sed exclusi brachio aquarum, in loco sunt, qui Pera dicitur: neq; in urbem uenire permittuntur, nihil nauigio: idq; negotiorum & commercij causa. Sunt Iudæi circiter bis mille: nec ulli Iudæo illic uehi equo licet, præter Selomonem Aegyptium, Medicum Regium: cuius officio Iudæi recreantur, grauemq; suam captiui- tatem solantur. Sunt tamen diuites. Hactenus, ille, Ioannes de Monteuilla Anglus, qui 1322. ad terram S. profe- ctus est, dicit: suo tempore ante templum Sophiæ, uirum in equo cupreo inaurato, scil. imp. Iustinianū, cum co- rona stitisse: tenentem pomum aureum in manu, significationem totius mundi habens. Id pomum ei ante mul- tos annos ē manu excidisse, nec reponi in manum potuisse. Inde cœpisse decrescere Imperium. Insistere hūc equitem alte columnæ marmoreæ: sublata altera manu minaciter Orientem uersus, contra imperio infestos. Sic & iste.

Vaticinium lingua Turcica.

Patiffahomoz ghelut, ciaferun memlekeri alur, keuzulamai alur, Kapzeiler. Iedi yla- degij gyaur Keleci chKmasse, on iKi yladegh oularum begligheder, eufi iapar, baghi di Ker, bahcfai baghlar, ogli Kezi olur. On iKi ylden sfora Hristianon Keleci ctiKat, ol Tur- Ki gheres sine tufKure, hoc est:

Imperator noster ueniret, Ethnicus Principis Regnum capiet, rubrum quoque pomum capiet, in suam po- testatem rediget. Quod si septimum usq; annum Christianorum gladius non insurrexerit: usq; ad duodeci- mum annum dominabitur eis: domos edificabit, uineas plantabit, hortos sepibus emuniet, liberos procreabit. Post duodecimum annum, ex quo rubrum pomum in illius potestatem redactum fuerit, apparebit Christiano- rum gladius, qui Turcam quaquauersum in fugamaget.

ἡδὲ βασιλεὺς ὡς ἔσται) Puram liguā ait Gerlachius (Epist. 27. Nouemb. 75. ad me: à quibusdam Græcorum in Italia disci: qui domum reuersi, alios doceant. Quosdam à Parentibus, per manus quasi traditam, accipere. Alios, præcipijs Grammaticæ Constantinii Lascaris, in Scholis trivialis imbutos, assidua lectione eo perue- nire (Metropolitæ, & Calogeros quosdam) ut pleraq; in patrum scriptis intelligant. Hæc ille.

Puræ lin-
 guæ Græcæ
 ignorantia.
 D. Gabr.
 Apud Græ-
 cos & Ita-
 los, negle-
 ctio studij
 Græci.

Libet addere ex litteris D. Ioannis Scheurlini, Med. D. Augustæ Vindelici. (quas ad me 1577. dedit) sequen- tia, de studijs Græcis apud Græcos & Italos.

Ex Epistola uigesima prima Mart. 77. De Barbarogræcis Autoribus (inquit) propter sanctissimam Venetijs pestem, gratificari nondum potui. Dabo tamen operam per amicos: ut per D. Gabrielem aliquid acquirant: qui est ex Diaconis D. Georgij, Græcorū ibi tēpli, præcipuis: uir latinogræcē (ut loquuntur) satis peritus: amicus, cum ibi uersarer, mecum. Præter hunc non puto aliquem alium alicuius momenti Græciam es- se: qui nec ipse quidem magnis inter Italos: Græcæ Religionis parum amantes, & linguæ Græcæ

Turcogræciæ Librum VII. 495

Græce imperitissimos. Vnus est in Academia Patavina, Emanuel Margunius Cretensis, iuuenis doctissimus.

Ex Epistol. Octob. 8. Nihil dum Barbarogræcum (inquit) licet opera data sit, conquisitum est. Nec mirum, Nullus enim Græcarum literarum, in Italia tota cultus est: ac ne Latinarum quidem. Solæ florent artes & scientiæ lucrosæ. itaque in Bibliopolijs, Græcorum autorum summa est ab Aldo mortuo penuria. Nisi in foro scrutario aliquid inueniatur: nescio, num quid habiturus sis. Nunc Mercurialem, Patavinum Archiatrum, compellam, ut operam det.

Ex Epistola decima tertia Decemb. 77. Mercurialem, ad inquirendos Barbarogræcos incitare non desino: cui res curæ erit. Quod ad Gæcos attinet, quibus Patavij familiaris fuit: eos inde ferè oēs abijisse, cōpertū habeo. Inter quos fuit Symeon quidā: τὸν οὐ γινώσκω, τὸν οὐ κωλύω τὴν πᾶν: mibi, & Ioan. Suartio uerstrati, coniunctissimus: qui ante meum ex Italia discessum, Byzantium redijt: uir in aliquibus Autoribus ut-cunque uersatus: sed (quales ferè omnes sunt) nomine & patria Græcus: sermone & doctrinā non excoltus. Quod hinc patet, quod in Italiam propter discendum emigrant. Ex illo multa de statu Græciæ cognouimus: sed ferè nihil aliud: quā nullam in Græciā, nullas Athenas Athenis, esse. Idem ex Emanuele Margunio Cretense, ab italis demum Philosophiam, Græcāq; literas, edocto, percepi. Qui nullum antiquitati locum esse in tota Græciā, nūq; sepe narrauit: nisi in Chio, ubi pauci adhuc ἑσθλὴν Philosophiam sinceriorē proficentur. Præter hos duos, Patavij & Venetijs quā plurimī sunt Græci Sacrificuli: qui ne Grammatica quidem solidè didicerunt: indigni sua origine, ac potius Barbari. Hi cognomina ferè nulla proficentur: sed Barbarorum more, ὡς οἱ Γαβριελες, ὡς οἱ Ἰωάννες, Domini Stephani, appellantur. Nihil in Creta, minus in Corcyra: barbariet plena sunt omnia. Quodq; mireris, nec Patavinum ullum Græcarum literarum peritum alit: ut ualde metuendum sit, nec ad pristinam Barbariem bonæ literæ redigantur.

Symeon
Cabalas.

Emanuel
Margunius

AD EPISTOL. XII.

Εἰς τὰς ὑπομνήσεις μαρτυρίας) Quicquid in Articulis fidei, ex uerbo Dei expresso, solidè & perspicuè bona consequentia probatum est: merito à nemine sano negatur. Quicquid autem, aut contradiciti sacre scripturæ: aut nulli fundamento innititur sacrarum literarum, sed tantum humanæ rationi: aut ex Apocryphis, contrareceptos, omnibus seculis libros diuinos: aut uitiosa connexionē sententiarum, affirmatur: iure ab omnibus rectè & piè sententibus rejicitur.

Εχόμεν βεβαιώτερον, τὸν προφητικὸν λόγον, ὃ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λέγουσιν φαίνοντι οὐ ἀρχαῖον τόπον. 2. Pet. 1. Λίγω & τοῖς ποσὶ μὲν, ὁ νόμος οὗτος, ὡς φῶς ταῖς τρυβίαις μὲν. Psal. 118. Οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς πρὸς τὸ πῦμα, ὁ δὲ γὰρ οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς πρὸς τὸ πῦμα, ὁ δὲ γὰρ οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς πρὸς τὸ πῦμα. Deuter. 4. Οὐ ποιῶντες ἐν ἡμῶν τοῖς πόσιν, ὡς ὁμοῖοι ποιεῖτε ὅτι ὁ θεὸς ἡμεῖς ἐσμὲν. τὸ δὲ εἶδος οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς. Ibid. 12. Μὴν ἀπαρτίζετε τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῶν προφητικῶν καὶ ἀποστόλων ῥησιν, ὡς ὁμοῖοι ποιεῖτε ὅτι ὁ θεὸς ἡμεῖς ἐσμὲν. τὸ δὲ εἶδος οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς. Ibid. 12. Μὴν ἀπαρτίζετε τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῶν προφητικῶν καὶ ἀποστόλων ῥησιν, ὡς ὁμοῖοι ποιεῖτε ὅτι ὁ θεὸς ἡμεῖς ἐσμὲν. τὸ δὲ εἶδος οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς.

AD EPISTOL. XIII.

Κεῖται καλὸν μὲν.) Mihi quidē antiquitus cognomen kraus est: in Germanica nostra lingua poculi genus. Sed quia δὲ μακαρίτης μὲν καὶ τῆς D. Gregorius Leonardus, me sua dial. 60 kraus uocitauit: Crusi nomen mihi passim mansit. Eo nunc, tanquam si græcum esset, eum homine græciocor.

Ποῦτε νομίζετε μὲν.) 1. Domino Philippo Apiano, Mathematico. 2. M. Ioanni Mendlino, Dialectico: cui postea, piè defuncto, M. Georgius Burcardus successit. 3. M. Georgio Lieblero, Physico. 4. Georgio Huzlero, Rhetori. 5. M. Samueli Hailando, Ethico: uiris, pietate & eruditione clarissimis, compatribus meis colendis.

Professores
philosophi-
æ, Tybinge
Græci, de
nostra
Religione.

Διαβέβηκα.) Plurimis Græcorum, Armeniorum, Italorum, malignè persuasum intellexi: Lutheranos, neque in Deum, neq; in Christum, credere: Baptismo, & omnibus Sacris, carere: ἄθιον deniq; hominum genus esse. Tanta nis est calumnia, quā etiam Ioach Camerarius, 1544. in Epistola de Antonij Eparchi Corcyrei ad Philippum Melancthonem Epistola, fuisse indicat, his uerbis ad Matthiam irenæum. Νῦν οὐκ ἔγωγε, ὁ εἰρηναῖος, παρακαλῶ τὸν φίλον σου, μὴ περιιδεῖν, ὅτι τὸς τοῦτους ἀνδρας, ὅποιοι εἰναι θέλεις (Eparchus) ὁ ἐπιστολὰς νυνὶ τὸν φίλον σου φαίνεται, ὅπως, ὃ λέει, φρονέοντας τοὺς ἡμῶν, ὅτι τὸν ἀληθινόν, ὡς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς, τὸν ἀληθινόν, εἰναι φρονέοντα, διαταρασσόντων τὸν ἡμεῶν λόγον, ὃς βαρὺς, ὅτι ἀγέγνω τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸν φρονέοντα, καὶ φρονέοντα τὸς τὰν ὁρθολογικῶν ἀμαρτιῶν ἡμεῶν. Sic tunc, Camerarius.

Sed Scriptis nostris post illò perlatis: qui ea legerunt, uidentes demonstrationes sacrarum literarum, animis immutati sunt. Medicus quidem certe, se Augustanam confessionem probare dixit: quia scripturæ fundamento nitatur: & si quid Græci dissentiant ignorantia, non pertinacia, id fieri. At multi, quamuis resu-

refutare non possint, nihil receptis opinionibus, contra manifestam Scripturam inherent. Cum autem ante
semestre D. Matthæo Dressero, Misense illustris ludi Rectori, scripsissem: me cupere scire, nū D. Dolscius ad
huc uideret: me illi salutem dicere: quia nos Græcam eius conuersionem August. confessionis, Constantinopo-
lin Græcis præcipuis misisse: cum ipse fortassis hætenus putarit, se perdidisse suam operam: accepi à Dressero
27. April. 76. responsum: meam salutationem, & de confessione indicationem, iucundam Dolscio fuisse: &
mihi mittere exemplar Siracide (ut & D. Cancellario.) Græco carmine ab ipso conuersi. Eodem mense A-
prili, D. Cancellarius M. Samueli Heilando, stipendij hic illustris Præsidi scripsit: uehementer quosdā in Aula
Electoris Augusti cupere scripta Constantinopolitana legere. Quia ergo (inquit) paucarum exempla mecum
habeo: peto, ut omnes, quæ aliquid memoratu dignum habent, describendas cures. Eum fasciculum dabis filio
meo Ioanni, qui huc curabit. Est res in his locis noua, & miranda: quia putant, Ecclesias nullas esse sub Turca:
nisi quod interdum unus, aut alter, Christianus reperiatur. Facies ergo non modò mihi, sed etiam Electori,
rem gratissimam: qui hac lectione mirificè delectabitur.

Augustanae confessionis Exemplaria 6. his data sunt, singulis unum.

Hieremie Patriarchæ.
 Theodosio Zygomalæ.
 Metrophani, Berrhoeæ Metropolitæ.
 * Gabrieli, qui postea factus est Philadelphie Metropoli-
 Symeoni Hierodiacono.
 D. Michaeli Cantacuzeno: qui sibi in vulgarem linguam transferendum
 curavit.

Horum unum postea in Ibericam, seu Georgianam, linguam conuersum, in illam Regionem abiit. τῶν δ' ἑσπερίων ἰβηρῶν (Hispanorum) ἄπαινοι, οἱ ἰβηρίστεις, ὡς καὶ τῶν σφρωπαίων γαλατῶν, οἱ ἄσιανοί, οἱ περὶ τὴν Ἀλγυρᾶν. Eustath. in Dionys. Alexand. uersu 282.

A D E P I S T. X I I I I.

Linguae
Gr. Byzan-
tj ratio, &
pronuncia-
tio.

Ἰδιῶν τῆς Ἀνατολῆς) Lingua Græca, Constantinopoli hodie purior adhuc est, quàm alijs in partibus Græciæ: quia sedes Imperij, ibi fuit, & est. Doctos Græcos ait Gerlachius, expeditè & celeriter uetere lingua uti. A feminis item Græcis, ualde difertè & decorè popularem linguam pronuntiarì. Earum etiam uestitum, quæ lautioris fortunæ sint, sumptuosissimum esse, ex uario genere serici panni. Pectus aliqui nudum, & brachia, catenulis argenteis & aureis uestiri. Crepidas quibusdam esse, laminis argenteis obductas. Virgines, in nuptijs coronas ex auro gestare. His in publico incedere uelata faciè mulieres uerò, aperta. Domi, neutras peregrinis patere: sed fugere, & sese abdere, si quis ingreditur. In templis, separatas auidas habere, cancellis obiectis, ne à uiris conspiciantur. Excommunicari ad tempus illas: quæ Italis, Gallis, Hispanis, aut Turcis, nubât: id est, non admitti ad S.cœnam: sacris tamen interesse posse. Nullum Græcum, Turcissimam ducere: quia nec dari ei, & fore perpetuò excommunicatum. Serico uiloso (samtat) tantum fœminas uestiri. Turcicarum uestitum, adeo sumptuosum non uideri licet Magnatum quoque uxores, serico auroq; amiccantur. In utrisq; esse multas procaces, dicaces, peruicaces.

Τὴ φιλατὰ πονηρὸς μὲν) παρβονοί μοι γαμψέσαι τρεῖς τὰς δύο τῆς μητρός μοι δίδως. Πρώτη μὲν, Σίβυλλα
 ῥωμιοῖσι, ἐπὶ σάκτους οὐκ ἀποκτείνων μητέρα γυναικῶν, ἀπάντα ἐτελεύτουσι· γαμψέσαι μὲν ἔτι αὖ φησὶ καὶ μετὰ
 Κρησὶς γὰρ. αὖ ποταμὸς δὲ (ὡς τὴ πονηρὸς) οὐ τυφίγγη αὖ φησὶ καὶ ὑπὸ ἐπείρας, ἐν τοιῷ. Δευτέρα δὲ, Καθαρεύει
 οὐκ ἀληθινῶς, τυφίγγις· μίαν μοι θυγατέρα, ἐπὶ ζωσαν, τιπύται· γαμψέσαι μὲν ἔτι. ἀποβάνους δὲ, λοιμικὴς κατὰ
 σάπης ὄσης, ἔξ, μακαρίων, οὐ νομίζω, οὐ μὲν δὲ μεσσην, καὶ ἡ τιμὴ μὲν ἐμοῦ μὲν μήτηρ (ἐκ τῶν ὄσων) ὅλῳ τῷ
 κεφαλῇ, καὶ μετὰ πλεῖον τῶν ἑτέρων τῆς ηλικίας, διακείμενα) ἅμα τε γλυκύτατον θυγάτηρα, ἐν τῷ πρώτῳ
 γνωσκὸς, τάντῃ δὲ ὁνομαζομένην· οὐκ ἀγαπῶντάς τε γυναικῶν, τὸ σωματίον, ἐπὶ τῇ σφοδρῇ τῆς μακαρίτιδος μητρός
 μὲν τὴν συντάξιν. τρίτη δὲ, Καθαρεύει, τὴν καὶ οὐκ ἐστὶν ἀπόστροφος οὐκ ἀποβάνους τῷ ἔτι, ἐπὶ, οὐκ ἐστὶν ἀλη-
 γῇ, ἰδ, οὐκ ἀντὶ τῶν νόρων· τίνων μὲν δὲ, πατέρα ποιήσασθαι αὐτὸν Μόνον περιλαίλακιν καὶ ἀποβάνους ὁ φιλανθρω-
 πῶν ὁ θεὸς φυλάττειν κείνην. Κατέστρεψε δὲ τὸν θυμὸν ὅτῃ πάντα ἀγαθὸς μὲν πονηρὸς, ὁ σίβυλλος, τῷ
 αὖ φησὶ.

Tur ægyptiæ et ægyptiæ Neapolitanae.) Naupliam (Neapolim Romaniam) et Epidaurum (Monembasiam) Veneti Turcis, redimendæ pacis causa, anno 1540. tradiderunt: Aloisio Baduario Legato id facere coacto. Cum enim alios omnes conditiones prius deferre, et illas urbes ad extremam necessitatem reservare, iussus à Republica Veneta fuisset: Turca (cui hoc decretum, iam ante per iudicium enunciatum fuerat, cum illo exposulavit: quod plus in mandatis habens, non explicaret: nec nisi illis locis traditis, pacisci voluit. Postea cum donum Legatus reuersus, rem exposuisset, supplicium de proditoribus sumptum est. Ioan. Sleidan. Commentar. lib. 12.

Θεολογίας μὴ διδόντα) Anno 1576. Theologiæ Doctores: Iacobus Andrea, Theodoricus Sneppsius, 14. Professores: Iacobus Heerbrandus, et Iohannes Brentius. His (post Ioh. Vesebeccium) accessit 1580. Steph. Gerlachius, Docto Tybingensis: Iuris: Iacob. Cappelbeccus, Nicol. Vesebylerus, Chilianus Voglerus, Anastasius Demler, Ioh. Hochmānus, Academia. Valentinus Volcius: et extra ordinem, Institutionum explicator, Andreas Laubmarius. Medicinæ Doctores: Iacobus Schegkii (cui, rude donato, successit 1578. Andreas Planerius). Ioh. Viseerus, Georg. Hambergerus: et alii. In Collegio Philosophico, sex eramus, quos supra posui. Extra uero id, Magistri: Nicod. Frischlinus, et Erhardus Cellius, Poetæ, et artium professores: Barthol. Megerlinus (nunc cū Deo æuum agens) et Barthol. Hettlerus, linguas et artes tradentes: Hebræe lingue Professor, Ioh. Barthebachius (cui defuncto successit Georgius Vucigmaier) Musicus denique, Valentinus Læbar: pro quo, nunc Vuolsig. Philippus Berrus. Notarius autem Academiæ, Andreas Vualchius.

Επιστολὴ ἐπὶ τῶν δόξων. Aut multam pecuniarum aut compensationem lectionum. Nam singulis Angarijs exactis, singuli professores, in Senatu Academico indicant iurati, nunquid præteritā Angaria neglexerint.

Τίτλος τῶν βιβλίων. Misi ei Catalogum Græcorum, qui in Augustana Bibliotheca sunt, librorum manuscriptorum: qui anno ante ibi typis editus fuerat. Misi Catalogum Græcorum excusorum: qui plerique in mea Bibliotheca sunt, his titulis: γράμματα, διαλέξεις, συγγραμματα, ῥήματα, ποιήματα, νομικά, ἱστορίαι, ἱεροί, θεολογία, et uulgaris linguæ libelli. Misi etiam Græcolatinam meam nuptijs clementijs. Principis nostri gratulationem.

Catalogus librorum Græcorum.

Ὁὐκ ἔστι τίς ἀλλ' ὅτι. Sicut hoc loco, ita et postea, uarias Quæstiones D. Theodosio proposui: in primis autē, Gerlachio: ad quas hic diligenter (percontatus ex Theodosio, et alijs) sepe respondit: scribens alicubi sibi gratissimum à me fieri: ita de multis uarijsque inquirente. Ita scilicet, ipse admonitus sciscitatus est, quæ alioqui non cogitasset. In Epistola quidem, 17. Maij, 1576. ad me scripta, inquit: se excellentium Græcorum nomina (ut et Metropolitaram) cum familijs præcipuis, alijs indicaturum. Nondū enim de singulis sibi constaret: et à multis Græcorum eas ignorari: ipsosque mirari, quod hæc inquirat.

Quæstiones meæ uariæ.

Τὸ ὄνομα τῆς ἑταίρας. Nomen et familiam (idem in eadem Epist. inquit) Imperatricis ultimæ: quid de ipsa, et Gynæceo, factum sit: cognoscere et Græcis non potui. Demetrius, Constantini ultimi frater, ante obsidionem urbis, in Peloponnesum, indeque in Cyprum, abiisse dicitur: et uxore ducta, in Peloponneso habitasse. Nomen ultimæ Imperatricis Constantinopolitana (inquit Hieronymus Viseerus, Epist. 9. Nouemb. 1580. Venetijs ad me scripta) nondum comperi. Effigiem uero Iohannis, qui fuit frater ultimi Constantini, heri Græcus quidam mihi monstrauit.

Imperatrix Byzantijs ultima.

Τὸ ὄνομα τῆς πατριάρχης. Horum quædam, ex Politica et Patriarchica Historia, quam biennio post nactus fui, cognoscuntur.

Μὴν ἔτι τινὲς παλαιολόγοι. Viuebant tunc adhuc duo fratres Palæologi: unus, nomine Constantinus, metu Michaelis Cantacuzeni ad Tartarum profugus: alter, cum filijs trans sinum in oppido Galata, seu Pera, degens. Quidam Constantinopoli (inquit Gerlachius 1578.) se Palæologum uocat: sed non est. Præge Bohemie, ante aliquot annos etiam quidam Pseudopalæologus fuit, et Chio oriundus: qui Græcum Epitaphium Professore Græco scripsit. Cantacuzenorum domus, duæ. Vna, Anchiæ: ubi Michael Cantacuz. magnificas ædes habuit: cuius filius anno 76 nuptias celebravit, cum quadam ex antiqua Raliorum familia: cuius dos fuit, præter alias preciosas res, XX. millia Talerorum: quibus nuptijs Thessalonicensis Metropolis Ioasaphus interfuit. Altera domus, Pera. Reliquit Antonius Cantacuz. filios 3. Constantinum, Georgium, et Manuelem. Raliorum duæ casæ. De Asanibus, scemine tantum superesse feruntur.

Familie Græci nobiles.

Τὸ ὄνομα τῶν διδασκάλων. Docti tunc uiri in Patriarchatu, et alibi, erant: ambo Zygomale: et Medicus Patriarchicus, ex Chio oriundus, in Italia propter studia uersatus, solitudinis amans. Deinde, Tornobi Metropolitæ Arsenius: et Naupacti Aetarnanæque Metropolitæ, Damasceus: atque Hieromonachus Matthæus, tempore Quadragesimæ Constantinopoli concionator. Rhetor Iohannes Zygomalas, Feste Paschatis 1576. μὴν ἔτι τινὲς διδασκάλων (Doctores s. paginæ) in Templo, cum impositione manuum, et commendatione ad populum, à Patriarcha creatus est. Latnam linguam duo hi Græci norunt: Ioh. Zygomalas, et Medicus hic Chius.

Docti Græci Ioh. Zygo. Theologiæ Doctores creati.

Ὁ διδασκάλος ἑρμόδομος. Hermodorus Lestarchus, fuit in Chio Medicus doctus, anno 1560. cuius aliquot Epistolæ mihi D. Theodosius misit.

Hermod. Lestarchus.

Καὶ τὸν ἐπὶ τῇ μὴν. Aliquot conciones mihi postea Iohannes Zygom. misit.

AD EPIST. XV.

Hoc Responsum mihi, suo et suorum condiscipulorum nomine attulit, honestus et doctus iuuenis, Ioh. Ralchius, siue Tracheus: ex uico non longè hinc distante Nera oriundus, stipendij illustris apud nos alumnus: qui postea calend. Aug. 76. Magister, cum alijs multis, creatus est. Anno uero 78. calend. Iulij, nuptijs hic celebratis nunc Verbi Dei in oppido Goppinga præconem agit. Charus mihi propter eruditionem Græcam et Latinam in primis.

Michael O.
Herbertus.
Alij mē-
tēs.

in primisq; pietatis causa: sicut & M. Michael Osterlinus Vuilbergenfis (& ipse Christi præco, ex eodem stia-
pradio) propter easdem causas: & quod inter alia, etiam fragmentum historiæ Annæ Comnenæ Cesarissæ Græ-
cum, 75 mihi descripsit: quorum, ut gratiorum Discipulorum, libenter hanc qualitercunq; mentionem honoris
causa, facere uolui. Qualem operam etiam alij grati, in alijs describendis, mihi præstiterunt: Ioan. Haldenrichus
Glacensis Silesius, Iosephus Kollinus Flachthensis, Ioan. Christoph. Bremius (Martini Bremij, Lindavia Lati-
næ Scholæ iam diu cū laude regentis, ueteris Condiscipuli mei, F.) Hieronymus Megisser F. & Petrus Spindler
Gopping. & Christoph. Stingelheimer & Lud. Bartholomæus, Stutgardiani. Præterea, Georg. Pfeuffer Vuil-
bergenfis, Alexāder Vuolshardus Wuabling, Samuel Florus Argentines. & Lauret. Schyrius Vlmf. (Zacharia,
in uico Siefja Concionatoris, olim Vlmæ cū multis uel tunc uel nunc, F.) et Ioan. Langus Mēming (Ioanis, Scho-
lae ibi Rectoris, etiam ueteris Condiscipuli mei, F.) & Henricus Vuellingus, ac Ioan. Morhardus, Tybingenses:
& Ioan. Letus Langinganus, ac Georg. Breuningus Vucidentis Variscus. Insuper, Bernhardus Hausius Knie-
lingensis, ac Georg. Eccardus Roteburgo Tuberanus: & famulus meus Iacobus Maier Binniacensis, F. F. meoris
Martini & Urbani Pædagogus. Omnes, honestissimi iuuenes, Græcè & Latine docti: & sua uirtute postea Ma-
gisterij Philosophici honores adepti: ac nunc ad maiorem doctrinam (alijs, in alio disciplinarum genere) contē-
dentes. Quorum partim hic Stipendij illustris, alij Martiniani, alumni erant: nonnulli in contubernio, aut alibi,
uiuēbant.

AD EPIST. XVI.

Gregoriū sen-
tentia de ar-
ticulis Reli-
gionis.

Antequā hanc Epistolam scriberem: literæ Gerlachianæ, & D. Patriarchæ, & Zygomalarum, cum Respon-
so ad Aug. Confessionem, 18. Iul. à 17. Maij 76. uenerunt. Processionem Spiritus sancti ex solo patre affirmant:
libero arbitrio, & bonis operibus, nimium tribuunt (et si fidem magni faciunt) septem Sacramenta habent: ima-
gines honorant (non cultu quidem ætæternæ, qui soli Deo conueniat: sed ætæternæ, relatiuè: id est, ut animus respi-
ciat ad ætæternam: nempe Sanctos, qui in cælo sunt) ceremonias, ac Monasticam, commendant: Azymis non u-
tuntur. Non autem solis S. literis, quibus resisti non potest, nituntur: sed Synodis etiam, & Patribus, & traditio-
nibus. Omnes tamen docti Græci (inquit Gerlachius) cum Patriarcha letatur: sibi cum eruditiss in Germania ui-
ris, coniunctionem aliquam intercedere. Sie uuerden ietz fleißiger, durch solches conferieren der sententz: sa-
hen ietz an auch ettuan zu predigen: in der Bibel, und Patribus, embsiger zusein. Die Turcken sagen: Vuan
der Vuind nicht uehet: so beuegen sich die bletter an den beumen nicht. Hoc est: Si cessat uentus: foliorū nul-
la mouentur. De hoc, in præsentia satis.

Turcica
γνώμη.

Antiquitates.
Topogra-
phiæ Cōsta-
ntinopoleos
lib. 2. cap. 11.
& 12.

Monumenta quædam, & loca, Constantinopoleos, ex eadem D. Gerlachij ad me Epistola apponam. Quia
talia rogasti (inquit) accipe pauca. Obeliscus in Hippodromo est, Epigrammata duplex habens, Græcum & La-
tinum: Colossus, Græcum tantum: quæ apud Gyllium extant. In columna purpurea ad domum nostram, Ver-
sus hi sunt:

Τὸν θεὸν ὄψον ἐνθάδε φάσκει γέννησθαι,
ὡς καὶ μανθάνει, οὐδέ τις αὐτοῦ παύεται.

A Constantino M. collocata dicitur: cuius cum spiræ aliquot uento deiectæ essent: Rex Emanuel instaurauit.
Ecclesia quoq; S. Sophiæ, in superliminari Epigramma habet: sed literæ uetustate corruptæ legi non possūt.
Vidi quoq; in turri, & porta quadam urbis, incisa Græca sed partim exesa. Ultra sinum Maris, post nauale Re-
gium, iuidi lapidem quadratum, formā tumuli excauatū, cum his literis. V. CNEI POMPEI, PHILVM B
NÆ FILIÆ, ET SIBI.

Porta aurea,
sive Sely-
bræa.

Queris, per quam portam ταχέστερον nostri currunt? Vbi porta aurea: hodie, Silifri capsi à Turcis di-
stans est, Silybræa porta, quod Selybria oppidum ducat, Porta Romani, hodie Topcapli, porta bombardarum,
propter pilas lapideas ibi fixas in ea Constantinus ultimus occubuit.

Insulæ Cyaneæ, scopuli sunt, aut petreæ, in faucibus Bospori eminentes: Euxinum à Bosporo quasi determi-
nantes.

Chalce, Prote, & Antigonîa, insulæ sunt Propontidis, in conspectu Constantinopoleos.

De Manuscriptis ibidem scribit: ea comparatu difficilima esse, & maximi precij: quod librarios Græci pau-
cissimos, eosq; rudes, habeant. Nolle etiam ad describendum, commodatò dare. Se iam diu frustra laborare: ut
officia palatij ex libro cuiusdam nobilis Græci habeat.

Alibi scripsit ad me: D. Augerium Boscbeccum, S. Cæsareæ M. Consiliarium, & Byzantij Oratorem, ali-
quot cistas manuscriptorum secum exiisse: & D. Carolum Rhinnum, D. Davidis Vngnadij Antecessorem, et-
iam non pauca.

Alibi ab eodem D. Gerlachio hi libri ponuntur, Constantinopoli extantes.

μεγάλη βιβλιοθήκη, in ins. Chalce, prope Constantinopolim. μέλιωσα.

Γρηγορίου τῆς θεολογίας πορὶ τῶν πλεῖστων ὁμολογῶν καὶ ὑποθέσεων ἐν πνευματικῇ.

Νικηφόρου καὶ πρεσβυτέρου τῆς βλακῆς ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον. Τετραεὺς ἀγγελίων ἐξηγημάτων, εἰς πᾶσι τοῖς
ἐν τῶν δὲ ἀγγελιστῶν, παρὰ ἀνδρῶν τῆς παμφίλου, καὶ Κασπικῶν μοναχῶν.

Κεῖρον δὲ τὰς μοναχῶν libri tres contra Iudeos.

Catalogus
Manuferi-
ptorum.

Iosephi

Ioſep̃hi Monachi, cognomento *perioris*, orationes Theologicæ: quas temporibus Manuclis Regis pleraſq; in palatio Regio, & templo Apoſtolorum, habuit: de S. Trinitate, de proceſſione Spiritus S. tantum ex patre, cõtra Latinorum ſententiam, rationibus & abſurdis.

Ιωαν. Damasceni κεφάλαια ν. περὶ τῶν αἱρέσεων.

Γρηγορίου πᾶσι καὶ τοῖς λοιποῖς ῥήτορες, μετὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις, διὰ λόγους.

Ἐκκλησιαστικὸς διαλόγος τῶν ταπεινῶν Συμεών, ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης, καὶ πάσων τῶν ἀρεσίων καὶ πόρι
αἰ μόνων, ὡς ἴσως τῆς θεᾶς.

Τυπικὸν αὖ ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ὃ ἐν ἡεροσολύμοις ἀγίας λαύρας, τῇ ὁσίᾳ πατρὶς Σάββα.

In Patriarchatu, maximum opus, titulo: Συνοδική ἐκκλησιῶν ἀπὸ διεφόρων ἁγίων πατέρων ἢ διδασκάλων (Athanasij, Cyrilli, Basilij, Chrysostomi, Theodoret, Greg, Nysseni, Isidori, Eusebii, et aliorum) eis τῶν βιβλῶν τῶν ψαλμῶν, συλλεγείσθαι παρὰ τῶν ἱερωτάτων ἀντροπέδων ἡγουμένης Νυνίτα τῶν σερβῶν.

Pandectā, continens summas, seu argumenta, canonum Apostolicorum: septem Synodorum uniuersalium et provincialium, Epistolarumq; Synodaliū: Acta uerò sextæ et septimæ Synodi, perfectā. Cui addita est Σύνοσις τῶν ὁρίστων ἀνόνων τῶν ἐγγύων ἀποστόλων, καὶ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ τῶν πατρῶν συνθέσεων ἰσῶων, μοναχῶ τῶν ῥωμανῶν.

Εξουον/αβλϑ, liber Iuris civilis, precio aliquot centuriarum Aureorum. Historicus Laonicus Chalcondyles
Michael Glyces, αγάθιϑ, δὲναπιδϑ.

Fragments quedam historie Turc de expugnatione Constantinopolcos, lingua vulgari.

Επιστολὰὶ πωλησιώται, ἀν' ἑξῆς σοφιστῶν.

Ex his Epistolis, hæc tenens. Deinde in Epist. 1. Aug. 76. ad Sam. Hailandum: Sultan Murates, inquit, mira iustitie singularis, prudentie, & magnificentie specimen edidit: malos, cuiuscunque conditionis sint, impunitos non finit: bonos, amplissimis præmijs afficit: in lege sua peritissimus est: uigilans, iracundus, circumspiciens. Præcipuum Græcorum, Michaelen Cantacuzenam, ante paucos dies, ob certa crimina, in uincula coniecit: cum Christianis non satis æquus, Vualachos etiam, & Moldauos, ex pila jecer: Episcopatus Græcorum, auro uendidisset: & Murati grande æs alienum deberet. De his, satis.

Imp. noster Maximilianus P. F. 29. Aug. ægrotare incepit: ex 12. die Octob. 76. placide obiit, hora diei 9. Ra-
tisbonæ, comitijs absolutis: cum quidem ante mortem, ad Deum confugere monitus: Episcopum Neapolitanum,
ea conditione admisisset: ne de uña alia re, nisi Christi Saluatoris nostri unici merito, loqueretur. Quod hic dili-
genter fecit: affirmans, illud sufficere pro omnibus omnium peccatis.

D.Theodosius Zygom. mense Octob. ἤεργησεν a D. Patriarchamissus est in Aegæi maris insulas, annuæ pensionis colligendæ causâ.

Indicie nouæ Oſco annorū, inter Imp. Rhodolphū, & Turc. R. Amuraten, factæ ſunt incipientes 2. die mē
ſis Sceual, anno Turcici prophete (Mahometæ) 100000 LXXXIII: hoc eſt, calēdis Ianuar. anni Chri-
ſti 1010 LXXVII.

Si qual loca, Turcæ tempore induciarum nobis eripiunt (nam talibus excursionibus non uiolatur generalis pax) non reddunt. Dicunt enim, se iam sacerdotes ibi constituisse: & suis precationibus ea Tempia iniiasse. Non ergo licere per legem suam, ea restituere: siue iure, siue iniuria, occupauerint.

Ἐπονομασθὲν σε quēs, ex Epist. 3. Decemb. 76. ad me data, 23. Januar. 77. allata, D. Gerlachij, addere libet. Loquitur autem de 1577. anno.

Ὁ βίβη το πλανήτης τῷ ἀφρώς, ὁ φειδωλός καὶ θάνατῷ βασιλείῳς, ἡ ἡγέμων. καὶ χαμῶν ὀμβρι. καὶ ψυχρὸς τοῦ
 χιῶν πολλῇ, καὶ νῆφ, καὶ ὀμίχλαι, καὶ τὸ βορρῷ, ὀμβριον. καὶ τὸ φθινόπωρον ξυρῶν. καὶ εἰς τὴν θάλασσαν σάλ, ὃ
 καὶ τεχνίμια πολλῇ, καὶ ἐφρασιμὸς πλοίων, καὶ ψῶφ βῶνον τοῦ πολλῇ χωρὶς παυθήσονται. οἷον μέλι, ἔλκος, πολ
 λῆ. καὶ θανάτῳ γυναικῶν, καὶ αἰφνίδι τοῦ θανάτῳ μεγάλων ἀνδρῶν, καὶ σύγχυσις τυραννῶν. καὶ οἱ οὗ τῶ τῶ
 εἴτε γονιμῶν ἔσονται πολεμικοί.

Ὁβίβα, κρατῆς dominatur eis πλοῦ θάλασσαν, ἐν τῇ θαλάσσῃ ψόφῃ θῶων, ἀπώλεια, λοιμός, σύγχυσις, ἀρχόντοι.

Et de sequenti 73. anno.

Ὁ βίβη ἡ πλανήτης τῶ πρῶτος, ὁ σίτθ, μέτρηθ. Καὶ σπανίαι λαγυμένον, καὶ αἰς, ὁ αὐτὸς, καὶ νόσθ, ἡ καλὴ μέ-
νη πλανήτης. Καὶ χαμῶν ἡ ψυχρὸς, μετὶ χιόν, πολλῆς, καὶ τὸ ἔαρ, ὁ μετρίου καὶ τὸ θέρθ, μέτριο, καὶ θανάθ, ἡ γη-
μων, καὶ πλῆθ, ὁ σφόδρῶν καὶ οὐθ, ἔλασιον, καὶ μετ, πολλὰ, καὶ θανάθ, γυναικῶν ὁ γαστρί, τῶ σώμα. Καὶ νόσθ
αὐθέρῶσι καὶ αἰς μορμύς τόπος πᾶσι αὐθέρῶσι, συγχυσμαί. Καὶ οἱ ἄπτοις πᾶσι τῶ δισχ, ὁ νόσθ, ὁ ἀπέρ, ὁ νό-
μθ, ὁ ἐσθ, αἰς μίαν ὑπόσταθ, καὶ οἰσθ, ὁ σφαιρῶν, ὁ δλην, ἡ ψυχῆς, καὶ κατ, τὸ βάς, σπανίαι λαγυμένον, τῶ θέρθ, δικ-
φορεθ. Πανήτης, λαμῶς, αἰς μορμύς τόπος, ὁ ἄπτοις τόπος, συγχυσμαί, συχῶας.

Καὶ οἱ ἀνιγόμενοι διὰ τῶν λόγων, Ex postremis his uerbis (inquit Gerlachius) quæ tantum in glorioso Christi aduentu complebuntur, colligo: Monachum aliquem Græcum, Astrologiæ nonnihil peritum, horum (ab anno LXX. usque ad LXXX.) prognosticorum, autorem esse. Superstitiosis enim Græcis persuasissimū est: ante ultimum diem, futuram esse unam omnium Religionem: uariāq; de Antichristo nugantur.

T 3

Edw.

Unius ubiq;
fidei communū

Eadem propè *Turcarum* opinio est: fore ultimis temporibus, ut *Christus* rediens, se in fidem *Muhemetis* recipià Deo petat. Quo impetrato, & *Antichristo* (qui eodem aduentus *Christi* tempore, ex *Babylonia* proditurus sit) occiso: *Christum* gentem suam *Mosis*q; ad fidem ultimam, nempe *Musulmannorum*, conuersurum esse: totoq; orbe, ad unum ovile *Muhemetis* traducto, secuturum esse finem *Mundi*. Hæc, ille.

Deinde 16 Mart. 1577. Dominis Zygomalis ego iterum scribens in Epistola ad Theodosium posui.

Petitio ad
D.Theod.

ἰδομαι σε, ἔμαι πέμπεται τι ἐν ταῖς σύμφορ τῶν πολλῶν ἐκκλησιῶν· γλώσσας (μόνον) ἀμελόμενους ἀποστολάς, ἃ ἀπὸ ῥημάτων χρᾶμαται ὅποιασιν) τῶ ἰδιῶν με, ποῖα ἢ ἐν τῇ Κωνσταντίνῃ ἐφ' ἡμῶν φωνή. Καὶ μᾶλλον δέ, ποῖα ἢ ἐν ταῖς περιουσίαις ἀβελόκας. Συνελογουμαι ἐγὼ (εἰ καὶ πάντ' ὀλίγα συνέσω) καὶ παλαιὰς χάριτας, καὶ διφθεράς· καὶ ἐπὶ παλαιῇ μνημῆα, ἢ καὶ σχεδὸν τὸ παρῶν· ἀναμνηστέα. Τούτων μοι τῶ τῶν ἐκκλησιῶν ποσὸς πέθεται. Θουμάς δέ χαίρει, συνέσωσιν ἐν ταῖς ἡμερῖς τοῖς, ἐπιμνήσας ἀλαμαννῶν τε καὶ ἐκκλησιῶν· πρὸ ὧ. καὶ πρὸ φ. ἐτῶν πρὸς ἀλλήλους γενόμεναι, εἶον, μακροῦν τῶ μνημῆος, γαμετῶν γασέδαι Εἰρήνῳ (φειδελῆσιν παρ' ἡμῖν καὶ πρὸς τὸν) ἀλαμαννῶν Συνελεσθῆναι· καὶ Εἰρήνῳ αὐτῷ, ἰσακίαι τῶ ἀγγέλις θυγατέρα, φίλῳ τῶ τῶν ἀλαμαννῶν φίλῳ, ἡγῶν ῥωμαιοῦ καὶ αὐτοῦ, ἢ μακροῦν μᾶλλον ἀποθνήσκοντος, ἐν μοναστηρίῳ λόγῳ παρῶσαν. Καὶ ἐν πόλει Κωνσταντίνῃ, ἢ μακροῦν ἡμῶν, ἐταφίμακρον ὁ χρυσολῶρας· τῇ ε', κερκίλῃ, τῶ αὐτῇ. ἔτος ἐνέει τὸν βίον περὶ τῶν. Sententia breuiter est. Mitte mihi aliquid uulgaris linguae (Epistolas duntaxat, quas aliqui abijceres) ut uideam, qualis hodie sit uesira lingua, praesertim Athenis. Colligere soleo, quicquid tale, quamuis abiectum, nancisci possum. Adeo Graeciano. Placet etiam mirabiliter: olim inter Graecos et Germanos, annis abhinc CCCC. et 13, notitiam fuisse. Vt, quod Emanuelo Commeno nupta fuit Irene, seu Frideruna, cognitis Sultzepachij Berengarij F. et Irene, Isaacij Angeli Imp. F. Philippo Germanico Imper. non ualde longè fuisset, in Monasterio Lorcha humata. Et in oppido Constantia, sepulchrum extat Emanuelis Chrysolorae. Est id in cœnobio Prædicatorum: cuius Epitaphium mihi in fine Septemb. 77. studiosus hic adolescens, Nicolaus Hillerus dedit, uidelicet hoc. Ante aram fideus est D. Emanuel Chrysoloras, miles Constantinopolitanus, ex ueterum Romanorum genere, qui cum Constantino Imp. migrarunt. Vir doctissimus, prudentissimus, optimus: qui tempore generalis concilij Constantinensis diem obiit, ea existimatione, ut ab omnibus summo Sacerdotio dignus haberetur. Die 15. April. 1415.

Hæc fecit, antequam illam Epistolam ad Symeonem scripissset; ad quam nunc, quædam annotaturus, me recipio.

Εξ αὐτῶν ἔγνωμεν ὅτι τις τοῦ ἀγίου τε καὶ λογιώτητος. Dicebat is mihi 76. in ætate : secum Patauī fuisse Græcum Monachum, doctum & pauperem: cui nomen, Συμεὼν ὁ Ἀνέμωνος: quem, venturum fuisse in Germaniam: si quis ei uictum dedisset. Scire tantum Græcam, non aliam, linguam. Eum, à studiofis aliquibus, interdū ad cibum inuitatum esse. Quia autem nemo ipsum in Italia curarit: uerisimile esse, redisse Constantinopolim. Ei Græcam Camerarij κατ' ὅχρον perfectam fuisse: quam placere, nisi quòd de Processione, & imaginibus, secus Græci sentiant. Scire ex S. literis, uetari sculptilia. Ideo non habere sculpta simulachra, sed tantum pietas imagines. Se Byzantium Gerlachio, qualis uir hic Symeon esset, scripsisse: ex eoq; bonum uirum esse, intellexisse. Amplius XXX. annos natum esse. Hæc, Suartzius.

Symeon Diaconus (inquit Gerlach. Janitea Patauij, D.D. Suarizij contubernalis, nunc Constantinopoli pueros rudimenta Græcæ lingue docet. Bonus & modestus est: nec eruditione, Græcorum postremus. Nisi tanto intervallo inter nos separati effemus: ut plurimum conversatione eius, ad exercendam linguam Græcam, gauderem. Verùm ipsi, propter Turcos Ianitores, ædes rostræ non patent: nec mihi sæpius cum conuenire licet. In Epist. 1. Febr. ad me scripta, & 25. Mart. 77. allata.

Quæstiones
648.

Δύο παρὰ τῆς ἐπιτομῆς) in priore, sibi responderi petijt ad 2. *Quæstiones Physicas*. Πρώτη μὲν (inquit) ἀ-
 νὸς ἀπόρρ μοι πῶς τὸ τῇ τῆς ἡλίου ἀνάμει μεταβληθὲ θαλάττιον (ἀλεωρὸν γάρ, καὶ πικρὸν) τὸ ὕδωρ· τὸ δὲ λει-
 νοῦν, ὁμοῦν. Εἰπὸι δ' αὖ τις, ὅτι ἀναβρῶν τυγχάνει τὸ τῆς λίμνης· καὶ τὰ ποταμῶν ἐξέρχονται καὶ ἐξέρχ-
 ονται, ἐπεὶ ἢ τὸ τοῦ καὶ γὰρ ὑπὸ κασιῶς ὁρῶμεν, ἢ ἂν μεγίστης θαλάττης· ἀμφιβολοῦ. Δυστὲρ δὲ, τίνας χάριν τὸ τῆς
 θαλάττης ὕδωρ, ἐν σὺντα βαρυτάτῳ, καθὰ φῶς ἀποπέμπει, σέσωκεν. Ἰσμεν γάρ, πάντως, ὅτι τὸ φῶς ἐν τῇ ἐμ-
 ρῷ καὶ θερμῷ τῶν στοιχείων ἐπιφέρει. *Primo* querit, qui fiat, quod marina aqua ui Solis, falsa & amara sit: nō
 autem, palustris. Quod si quis dicat: quia palustris scaturiat: aut quia fluminibus misceatur: dubium, hoc esse:
 quia idem in Cassio, & quidem maximo mari, fiat. Deinde, quare marina aqua, si, ubi altissima est, moueatur,
 in profundissimis tenebris, quasi lucem emittat, cum tamen lux: siccis & calidis elementis in sit.

In altera Epistola, *ἑπελάλεις μοι, inquit, τὰ τῆς Ἀριστοτέλους κείμενα ἅπαντα, ἐν μὲν βιβλῳ τῇ πρώτῃ μὲνυσ, μετὰ πάντων τῶν πινυαῶν. Καὶ τὸν Εὐκλείδην, ἐν πρώτῳ μὲν, καὶ ὃν εἶχον, ἐν παραβίῳ τυγχάνοντες. Ἀντὶ δὲ τῶν μὲν λυστρῶν, ὃ τῆς ἁρβύλλου, καὶ γὰρ διὰ τῶν σφωτάτης κυβίς σφιστῶν ἐπεγείλῃ. Petit sibi totum Textum Aristotelis & Euclidis, folij magnitudine, mitti. Pro ijs se ei, quicquid pectat, per Dominum Gerlachium, misurum.*

Νύμφα (ἡ) Nuptias Stutgardiae decimo sexto April. 77. cum Chynigunde Bezeccina celebravit, Græco-latino

tino à me Epithalamio scripto. Postea, in ea ciuitate Medicum agens, diem suum (antequam Symeonis literis respondisset) 19. Iun. 1580. noctu pie obiit: cum magno dolore chari sui utrici, M. Samuelis Halland.

Τὰ ἐπιθλάμια) Epithalamium de nuptijs illustrissimi Principis nostri, D. Ludouici: & Epithalamium, ipsi Suartzio scriptum.

Τὸ βιβλῶν τῶν) Agendæ Maxima, à D. Conrado Dasypodio, Argentinae editum. Alia nunc huius temporis adicio.

Epulae Græcæ in Templo.

Die Georgij, Græci & Armenij, post liturgiæ celebrationem, in Templo epulati: presentibus paucis iuuis & foeminis. Hæc magis adesse solent, ut spectentur, quam ut epulentur. Græcæ & Cilicissæ, totæ atro & gemis resplendentes: nostram etiam Imperatricem inquit 15. Maij. 1577. D. Gerlach. Superantes.

Hoc tempore, antea et post, Metrophanes Hieremie Patriarchatum eripere conabatur: sed, supremo Bassa Hieremiam tuente, nihil effectit.

Die 1. Octob. 77. Compendium Theologiæ D. D. Iacobi Heerbrandi. D. Patriarchæ misimus, à me Græcè conuersam.

Antea Responsum 16. Iun. eidem Patriarchæ missum est, ex S. literis solidum: unà cum elegantissimo minuto Horologio. Sed & Dominis Zygomalis, duo Horologia missa.

Circa medium Iunij, eodem 77. anno (inquit Gerlach.) Sultan Murates edictū fecit, de capiendis, & ex urbe eiiciendis, inhonestis mulieribus: sicut & auus eius Solimannus, naues aliquot impletas talibus, Mari mandasse fertur. Inquisitio ergo, ea æstate processit. Dicitur tamen præfectos huic rei, dutescere: Dantem pecunias, yelenni. Duo Veneti duntaxat nauicularij, duriter tractati. Cum enim ultimo Iunij, apud Turcos mulieres deprehensi fuissent: utriq; sua ad latus ipsius alligata est. Ita nudis capitibus & pedibus, tamē in caligine & indusijs, Galatæ trans forum (ubi Mercatores, & omnis generis aduenæ, conueniunt) ad latrunculum ducti sunt. Eorum insigniori, annos magis L. nato, nonaginta septem uerbera, in planta nuda pedis inflata sunt: ita ut non potuerit amplius ire: cum altero, ut in fraudem inducto, clementius actum. Postea, in carcerem comestit. Imminuit eis etiam periculum circumcissionis, ut Turcæ fierent: sed tamen factum non est. Modò tamen sub finem Iulij, Sultano, alijsq; Turcis, amplius mille Ducatis, libertatem receperunt.

Turcicum contra weperes edictum.

Barabges rousop.

Anno 1578. Febru. 15. uenit huc Tybingam, illustrissimus Princeps noster, D. Ludouicus: unà cum ipsa Despota, cōiuge sua: & duobus eius fratribus Marchionibus: atq; cum nobilitate, et Aulicis. Postridie illis presentibus, & cœnobiorum Abbatibus, & studiosis) hora media octaua, orationem latinam habuit D. Theodoricus Sneyffius, in Auditorio domus Sapientie, seu Aula noua: de laudibus beati Ducis Eberhardi, huius Academiæ 1477. fundatoris: & de Ducibus, Vlrico Christophoro, Ludouico, eiusdē clementissimis & liberalissimis conseruatoribus. Mox, posthanc orationem, habita est (iisdem auditoribus, cum Scholastico grege, & Magistratu oppidano ac ciuibus) Germanica concio à D. Iacobo Heerbrando. Deinde pransi sumus, plurimis mensis, in arce Principis: ferulis, uinis, uariâ musica, clementissimè & magnificè accepti. Die 21. Febru. oppidanus Magistratus (Præfatus tunc, superiore, nobili uiro, D. Friderico Hertero ab Hertneck: inferiore, D. Ludouico Dückero: & Archigrammateo, Isaaco Suartzio, disertissimè splendideq; Germanicè dicente) Senatus Academico taurum opimum donauit: dextero cornu inaurato, sinistro miniato: cum insignibus oppidi, in fronte principis in dextro latere: uniuersitatis, in sinistro: quæ omnia in chartis picta erant. Tunc Academia, prænatum in suo Senaculo, & uicina Ioan. Crugij uicinia) domo, Proceribus, Abbatibus, Professoribus, Magistris, & oppidi Magistratui, dedit, ita hilarè celebratus est secularis huius Academiæ annus. 1578. 1579.

Academiæ Tybing. iulius annus.

Die 25. Febru. 73. Literas accepimus Gerlachij 29. Decemb. 77. scriptas, ubi inter alia, hæc. Nouemb. 10. (inquit) primum hic uisus est Cometa, prolixam caudam trahens: qui nunc multo, quàm initio, altior, paulatim euanescebat. Sophi quidam Turcarum (ecce ineptias) iudicant: stellâ nouam esse, quæ nunc tertio appareat. Primum, uisam fuisse ante Gomorrhæ excidium: secundò, Pharaoni interitum prænuississe. Nunc (quia non igneo, ut illis temporibus, sed albo colore, appareat) fertilitatis prænuissiam esse.

Cometæ cōspectus.

Paucos ante menses, ex Halepo (Hierapoli) Syriæ urbe, Constantinopolin uocatus est Astrologus quidam: qui Sultanum de fortuna sua ex astris præmonerat. Ideo in Galatensi colle extraxit profundam delectamq; turrim: cuius summo imposuit Astrolabium, & multos circulos ex Orichalco magnos: inde prædicturus scilicet, quas Gentes amicas, quas inimicas, habiturus sit Murates. Operi perficiendo septennium sumpsit, quotannis stipendio trium millium Ducatorum: eius duplum, finito opere, à Rege accepturus. Adintor ei est Iudeus quidam Thessalonicensis: qui anbo, cometam hunc, Persiæ & Arabiæ bellum minari dicebat. Hæc, tunc. Exitus uerò tandem hic fuit (sicut D. Vuenceslaus Budouuezius à Budouua, 10. Mart. 80. Gerlachio scripsit) quòd sphericum illud opus, mense Ianuario, spatio unius horæ, omne solo æquatum est: quòd uulgò crederetur, id omnis hactenus mali bello in Persis infelicitè gestò) causam fuisse.

Astrologi-cum Peræ opus.

Vidimus inquit Gerlach. in eadem Epistola) hoc anno (77. circiter C. C. Christianos, catenis colligatos, diuersis temporibus huc pertractos: præcedente ipsos Tubicines, uel Tympanistas, captiuis consortes: reliquis capita sociorum interfectorum, longurijs infixa portantibus. Vnicus ex istis adolescens, natione Bauarus, ante Iaurinum captus: cùm præterito Augusto, C. C. circiter à Turcis (ita bene induciæ coherent) capti: &

Grassatio: nes Turci-æ.

T 3 fuisse:

Τὸ σφύρον τοῦ Σολομῶντος. Die X. Nouemb. 2. horis post meridiem, anno 1577. generosus D. Ioachimus à D. Sintzen-
Sintzen-dorff & Goggisch, Cæs. Maiestatis Aulicus Consiliarius, s. nauibus onustis Viennā exiit: Legatus
posthac loco illustris D. Dauidis Vngadij, ad Portam Ottomanicam futurus assumpto Evangelico conciona-
tore, Solomone Schuueigkero Sultensi: qui apud nos ipse etiam aliquando in Stipendio illustri nuxerat. Cum
Sophie 13. Decemb. Templum Turcicum (Moskeam uocant) intrassent (mirande pulchritudinis opus: in quo,
aliquot millia suspensarum lampadarum ardentium) occurrit eis anus capua Germanica, ex loco Viennæ uci-
cino orta, oblita fore lingue sue. Ea clamauit ad ipsos: O ihr edlen teutschen, o ihr frommen Christen:
helfft mir, helfft mir, wider in die Christenheit, o nobiles Germani, o probi Christiani: optudamini, ut in terras
Christianas redeam. Hæc sepius magna uociferatione, tam miserabiliter iterauit: ut audientium corda, commo-
ta commiseratione fuerint. Sed cum aliter tunc ei succurri non posset: duobus Taleris donata est. Cædēs deinde
Januar. 78. crebrā pluuia, niue, frigore, Cōstantinopolin ingreſsi sunt: post quā sesquimilliaribus ante urbē, eis
D. Vngadius, cum uno ministro obuiam uenisset: et non procul urbe, C. Lequites Turci ci consilientes, nouū
Legatū excepissent. D. Solomō, pingē dignus est (sicut et pater eius) uocatus, os nectens, et ipse fuit: ideoq;
D. cancellarij faciem, et meam indigni, illic ex memoria (satis bene, ut intelligo) depinxerat Theodosio os, et
τὸ σφύρον τοῦ Σολομῶντος.

Διὰ τὴν τὴν ἱστορίαν, λέγει (α) Dominus 1. Petri. per hunc Apostolū sic iubet. Parati semper ad respondendū cui-
uis, poscenti à uobis rationem de spe, quæ in uobis est.

Αἰετοὶ ἐπιμύχας) Farraginem Barboro Græcorum, ex libellis excusis, uocabulorum.

Πρόνυμα νουσιῶς) D. Protonotarius (inquit Gerlach, ult. Feb. 78.) ad declarandam suam gratæ mentis uolunta-
tem, uobis (ad augendam Bibliothecam Tybingensem) Gregor. Nyssenum in Cantica canticorum mittit: quem
10. Feb. cum supellestile mea Viennam misi. Hoc mense (addit) X. L. captiui Christiani, ex diuersis Vngarie lo-
cis Constantinopolin ducti: præter sex, defecerūt omnes. Vnus, quod à Turcis ad nostros transfugisset: unco fer-
reo ad patibulū tractus: cum, instantibus Turcis, patriam Religionem repetisset: tormētis liberatus, capite mul-
ctatus est. Terret hæc seueritas multos: ne profiteātur, quod sentiunt. Talis aliquando mihi dixit: me nō debere
suam albam tiam afficere. Se tam adorare Germanicum Deum, quā ego. Sibi ignotum esse Turcicum
Deum.

Φειδίας) Phidias, statuarius Athenis celeberrimus, annis 446. ante Christum natum floruit. Iouem Olympic Phidias.
fecit ex ebore & auro. Vide Plinium lib. 34. cap. 8.

Πέμψαι ἔχω σοι καὶ ἐπιστολάς) Impetraui à D. Theodosio (ait Gerlach.) Epistolas plures Doctorū, et præsta-
tium uirorum: in diuersis partibus Græciæ scriptas: quas multo, quā pateras, antea mihi sponte sua promise-
rat Attamen, ut non tantum Theodosii animum, sed meum quoq; studiosissimū tui agnoscas: me potius spoliari,
quā ijs te carere, malui: cum præsertim sciam, Arabico auro tibi gratiores fore. Cum præsentibus uerò non
mittuntur: quod D. Theodosius hanc insuper operam adhibeat: ut Barbaras, faciat Græcas: Græcas uerò, bar-
baras. Promisit etiam pater, se tibi conciones aliquot missurum. Epist. 7. Mart. 78. ad me.

Captiui, apo-
statae.

Nicodemi.

Phidias.

Epistola do-
ctorum
Græcorum
recentes;

AD EPISTOLAM. XVIII.

Symeon Hierodiconus (scribit 7. Mart. 78. mihi Gerlachius) copiosè tuis respondet: simulq; mittit literas
Philippi cuiusdā: qui solus hic, quod sciam, Christianus, medicinam facit (reliqui omnes, Iudæi sunt) uir huma-
nus, nec expers Philosophiæ: qui in expugnatione Cypri à Turcis captus, et Cōstantinopolin ductus, non lon-
gè à Patriarchatu nunc libere uiuit. Postea addit. Symeon tibi significari uoluit: undecim capita Apollonij
Dyscoli Grammatici, hætenus desiderata, apud se extare: si emere illa fortè placeret. Demosthenem item,
πλεῖστον διαφορὰν ἔχοντα μετὰ τὸ τετυπωμένον. Hæc, Gerlachius. Quorū posterius cum Augustā D. Hierony-
mo Vuolfio scripsissem respondit is mihi 28. Maij 1578. his uerbis. Demostheni summam (quod in me fuit) ma-
num imposui: et Venetis, et Basiliensibus, et Lutecianis, editionibus usus: adiuncto Augustano codice manu-
scripto: quo nullum arbitror extare: correctiorem: modò esset integer. Apollonium τὸν Ἀπολλων, nihil moror:
ac ne Gæzæ quidem quartum librū magni æstimo: Crusiana Syntaxi magistra contentus. πλεονεξίαν tuam in
conuertendis nostrorum scriptis, et studium etiam apud Græcos illustrandæ doctrine Evangelicæ, tibi et gra-
tior, et laudo uehementer. Neq; dubito, quin et MENS sibi conscia recti, et deus ipse, tuam sit industriā
remuneraturus. Ego uerò, si quate præclaros conatus tuos adiuuare potuero: pro iure tuo mihi imperes, uelim
Non defugiam auctoritatem.

Philip. Pco-
lemæus Pe-
rusinus.

Dyscolus &
Demosth.

Dei hoc o-
pus est, non
meum.

Ἦν τὸ βιβλίον) τὰ τὸ Σολομῶντος & πλαβινύλα. Liber, tunc mihi ignotus. Nunc audio, magis esse. Est ne, de Σολομ. καὶ
quo Choniata lib. 4. uita Manuelis Comneni, sic scribitur? Ἰάκω β' (Aaron quidam) καὶ βιβλίον Σολο-
μῶντος ἀνελήστωρ ἦν τὸ ἀνελήστωρ καὶ τὸ ἀνελήστωρ, κατὰ λεγόμενα συλλέγει καὶ παρατίθει τὰ ἀνελήστωρ
συγκρίνει ἀνελήστωρ ἀνελήστωρ, ἢ ὅτι προσκλήσει καὶ τὸ ἐπιστρώμενον ὑπὸ τὸν δαυὶδ πατέρα: καὶ προβί-
βως ἀνελήστωρ τὸ καλεσθέν. Si talis liber est: ἔργον. Nec sibi petiisse eum, existimo Symeonem:
T 4 sed

titudine adhuc æquales sumus. Comara, olim Regum Vngariæ erat diuerticulum, piscandi causa: postea Valuo
 de Transylvania paruit: Turca, Viennam ueniens, exiit: ac uillam exultam appellans, reliquit: Ferdinan-
 dus, Vngariæ Rex, antequam Imp. fieret, arcem hanc munitissimam extruxit: inexpugnabilem equidem si rectè
 provideatur. Insulam Comaræ Danubius, apud Posonium in duo flumina diuisus, à Posonio Comaram usque
 (infra quam rursus confluunt) ad 12. Vngarica milliaria facit: sed in latitudinem 5. milliaria habet. Insunt pagi
 circiter 300. sed ubiq; non ultra 10. Concionatores: Comarensis etiam tribus annumeratis. Naues apud
 Comaram, 28. sunt: quarum singule 40. aut 50. Milites uelunt. Excubie ad litus aguntur in utroq; flumine: et
 2. naues, in medio fluminis, anchora deiecta, quiescunt, Turcarum insidias speculantes. Vngarica autem millia-
 ria, duplo se è Germanicis maiora sunt. Inter alia loca, etiam Vesperinium uidi, oppidum antea plenum Sacer-
 dotibus et Monachis. Foris erant 2. Monasteria: unum, Monachorum: alterum, Monacharum. Poterant ultro-
 citroq; inter se congregi, per uiam cæcam submontanam. Ostendebatur mihi locus, quò uirgines illæ abiice-
 rant suos foetus. Arx ibi Episcopalis erat: ubi Templum splendidissimum, nunc stabulum equorum. Credo,
 fimeci profunditatem decem cubitos adæquare: et Deum, post pagos deuastatos, sola Tempia superesse uelle:
 ut testimonia sint impietatis in Verbum ipsius, et peccatorum uariorum. Nescirentur pagi, nisi Tempia sola
 restarent. Terra, ab Idololatriis et luxuriosis Sacerdotibus prophanata, quibus gemens inquit Paulus) ser-
 uiebat: iam Sabbatum, ab hominibus impiè neglectum, agit. Turca Vesperinij, et alibi, Sacerdotum ædi-
 bus et Monasterijs, tantum testa deiecit: Deo detegente: ut multarum deliciarum, ignauie, libidinum, et ido-
 lolatriæ intolerabilis, conscia. Testis Monasteriorum et domorum se testos, Dei animaduersionem effugere
 posse sperabant: quæ ipse ideo deiici uoluit: ut terra, et ipsi parietes, eorum peccata proclament. Ideo etiam
 sedem Episcopalem Turca occupauit, et deuastatam reliquit: quòd ex eo loco libidines et flagitia Mona-
 chorum non fuerint correctæ. Summa, hostis ille, et terræ uastitate, et habitationum solitudine, gaudet.
 Es ist das land, ein rechts Paradies geuiesen: aber ietzunder, der iamer so groß: das, uwer es nicht geuont
 ist, blut uueinen moecht. Illam tamen arcem, nostri anno 1566. expugnarunt: Turcis (suis pulcherrimis uxo-
 ribus occisis) acriter defendentibus diu, sed frustra. Attamen locus ille, propter crebras incursions Turcicas
 non excolitur à nostris. Prædis se Turcicis alunt, et stipendio. Hominum ibi numerus est supra sesquimille.
 Concionibus carent, homines barbari. Oratio Dominica, ferè ubiq; per Vngariam ignota. Papiismus ibi, et A-
 rianismus. Auari et inertes sunt: optarent quæ multas angarias: at nullos dies Dominicos festosque. Et de ferti-
 litate Vngariæ addit. Sæpe unus Rusticus C. boues, per aliquot annos in pascuis habet: nec, nisi triplo au-
 ctos, uidet. Non redeunt domum: sed hyeme quoque sub dio agunt: nec eis pabulum datur: sed scalpendo,
 sub niuib; gramin querunt optimum. Nostrates, maiore cura pecus tractant, quàm Vngari seipsos. Tan-
 tum hypocaustum habent: sæpe tantum focum in illo, sedentes in fumo. Lectos nullos habent, sed uestes
 pelliceis. Mulieres, nunquam laborant. Terra ferè absq; cultura fruges profert: et uina præstantissima, sa-
 luberrimaque. Nunquam ita bene ualui, ut in Vngaria. Carpio 8. librarum emitur 3. Bacij: ceruus, aut a-
 per, 2. Taleris. Bone aues, boni pisces. Vina, tantum non maluatica. Vienna, XX. milliariibus à nobis
 distans, tantum Vngaricis piscibus alitur. Tota Europa posset ex Vngaria ali. Pro nullare ita pugnandum, ut
 pro reliquijs eius. In campo quodam prope Comaram (ubi ante paucos annos fuerunt 300. pagi) optimum
 gramen, uiri longitudine nascitur. Armata manu ad fruendum eo opus est. Deus scilicet punit eos: qui la-
 sciunt muscis instrumentis colligere solent fruges et fructus, sicut Sueuia. Tanta planities est Vngariæ: ut
 XXX. milliaria possint uno die confici, (si necess. sit) equis subinde permutatis. Equi trini, aut quater-
 ni, inter se copulantur. Possunt Vngari sine sumptu maximos greges alere. Agros ferè sine labore colerent,
 si uellent. Sed aut otiosi sunt, aut bellatores. Tanta est terræ fertilitas: ut frumentum tertio anno mutetur in
 speciem meliorem. Et habent illi alias, quàm nos, frumenti species. Nescitur in superiori Germania, quid sint
 fertiles terræ. Ego uidere possum, quid sit ira Domini. Testor Deum, me nondum Comaræ unquam biliarem
 fuisse. Summa, Landsünden, Landstrafen. Cor mihi dolet, quotidie morior. Plura uideo, audio,
 scio: quàm aliquis, qui multa Regna pererrat. Das lachen ist theur in Vngern, das pfeñniguer-
 klein.

Infula Cò-
maræ.

Κοινώβιος καὶ
Ἀπογύμνα.
Templa &
domus, de-
tectā.
Rom. 8.
2. Paralip. 36.

Vesprimis
ARM.

Religio Vn-
garie.

Es fertilitas.

Ecplanities:

Ἰωάννης
 Διακόντος
 ὁδών.

AD EPISTOLAM XIX.

Εγὼ δὲ, τῆς φρασητικῆς) Πατὴρ μὴ γέννησιν μαρτύν (οὐ πατήρ μὴν, πῆρ, βαλυστῆς· μήτηρ οἱ Κρητοὶ
δὲ μαρτυροῦντι χαλκίζουσι· ἐν μορφῇ αἰνῶν, τῇ κοίμῃ παρὰ τὴν ὑπόστασιν, ὑπερεῖν καὶ ὑποπύττω πωλοῦματι) μι-
τροῦ, μακαριότητος, τρυφῆς, ἐξουσίας· παρὰ τοῦ ἐν ἐνὶ γήινος, τὸν γήινος τῇ δ' ἀποβῆναι ἡ φησὶ· ἔτους ἐπέ-
λυσεν, τὸ δ' ἔξῃς ἴσως, τὸ δ'· σπῆναι τελευτῆς ἐγὼ, οὐ γινώσκον, πῶς ἀναγγεῖλαι, ἐπαγγεῖλαι καὶ ἰσχυρῶς δορῆναι,
ἡμεῖς δὲ οὐ γινώσκον ἀνὰ δόξαν· ἀφορῶν ἀναγγεῖλαι καὶ πρὸς τοὺς ἄνθρωποις, ἀμφὶ ἡ ἀποδοῦναι ἐν νύκτι· ὁ πατήρ, οὐ

Iterum Meddali, ἰσομενάχ, καὶ ἐφημέρι, καὶ μεγάλῃς ἐπιθυμίας.

ὁ μέγας χαρτοφύλαξ καὶ μεγάλῃς ἐπιθυμίας, 3 π 5.

Ραββὶν ἰσομενάχ, καὶ διδάσκαλ, καὶ συγγενὴς καὶ μεγάλῃς ἐπιθυμίας.

Προφύτου, ἐν ἰσομοναχίῃ, τὰς καὶ ἐφημέρι, ἐν τῷ πατριαρχείῳ, 3 π 5. in Maio.

ὁ μέγας ἐπιθυμίας καὶ μεγάλῃς ἐπιθυμίας, 3 π 5.

ὁ μέγας ἐπιθυμίας καὶ τῆς μετ' ἐπιθυμίας.

Φωκῆς, λαμπρὰ καὶ τῆς μετ' ἐπιθυμίας.

Κωνσταντίνου, ὁ πρῶτος πατριάρχης τῆς μετ' ἐπιθυμίας. Eodem anno, lun. 3.

ὁ σμύρνης, Γαβριὴλ.

ὁ ἐφεστὴς μητροπολίτης, ἀθανάσιος, ἐπὶ ὁρτίμ, καὶ ἐξάρχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 3. Constantinopoli.

Quinquagenarius erat, gravis, uenerandus. Obijt non multo post.

ὁ ἐφεστὴς μητροπολίτης, σωφρόνιος, ἐπὶ ὁρτίμ, καὶ ἐξάρχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576.

ὁ μητροπολίτης πατριάρχης, Γρηγόριος, 20. lun. 76.

ὁ μητρ. ἀντ. καὶ πατριάρχης, 75. in Augusto.

ὁ διευκλίας καὶ ταλαντίς (ἐπίσκοπος) σωφρόνιος, 20. lun. 76. Constantinopoli.

ὁ μητροπολίτης ἀμασείας, ἰωάννης, ἐπὶ ὁρτίμ, καὶ ἐξάρχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 3. quæ aliunde est.

ὁ σοφίας μητροπολίτης, παχώμιος, ἐν τῷ 3 π 5. in Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ μητροπολίτης ἀδριανουπόλεως, ἰσμενίς, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Adrianopoli. Inscriptis D. Gerlachius pro ipso: quia is scribendi imperitus.

ὁ ταπεινὸς μισρ, σιλουβέρτος, ἀθανάσιος, καὶ ἐπὶ ὁρτίμ, ἐξάρχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ μητρ. ἀντ. καὶ πατριάρχης, 75. in Augusto.

ὁ μητρ. ἀντ. καὶ πατριάρχης, 75. in Augusto.

ὁ μητρ. ἀντ. καὶ πατριάρχης, 75. in Augusto.

ὁ ἰσμενίς, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μετ' ἐπιθυμίας: ἀξιωματικὸς καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ ἰσμενίς, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μετ' ἐπιθυμίας: ἀξιωματικὸς καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ ἰσμενίς, ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μετ' ἐπιθυμίας: ἀξιωματικὸς καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

Διονύσιος ἰσομενάχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ οἰκονόμος μητροπολίτης, πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ νεφέλιος, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

Ταυβὴν τοῦ σουμενίου (Cabalas) καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ ἐπίσκοπος σισανί, 3 π 5.

Γεώργιος, λογοθέτης τῆς μετ' ἐπιθυμίας, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

Κωνσταντίνος, ἐξάρχ, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

ὁ τιμὸς τῶν πατριάρχων, καὶ πᾶσι, 24. Aug. 1576. Indict. 6. ἐν σοφίᾳ βυλαγρέας. Portasse, 3 π 5. ut respondeat 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.

Επιγραφή τῶν τιμῶν αὐτῶν ἀρχιεπισκόπων, τῶν τῶ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως
μὴ τοῦ κελεύου.

- α. Ἀγιώτατε πατριάρχῃ τορονόβῃ, καὶ πάσης βουλγαρίας: ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπῆτε ἀδελφε, καὶ συλλειτουργεῖ.
β. Ἀγιώτατε ἀρχιεπίσκοπε ποντίας, καὶ πάσης σερβίας, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπῆτε.
γ. Μακαριώτατε ἀρχιεπίσκοπε ἡ πρώτης ἰστυριανῆς, ἡ γκιθλῶν, καὶ πάσης βουλγαρίας: ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀδελφε, καὶ συλλειτουργεῖ.
δ. Μακαριώτατε ἀρχιεπίσκοπε, καὶ βολινῆ πάσης ἰβυρίας: ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπῆτε ἀδελφε, καὶ συλλειτουργεῖ.
ε. Ὡς ἔφει οὗ Κωνσταντινουπόλεως τῶ τοις.

Er extraneo-
rū Archiepi-
scoporū.

AD EPIST. XX.

Die 16. Jul. 78. Literæ Græcæ à D. Patriarcha, & Latine à D. Gerlachio, uenerunt: scribente mihi è Stutgar-
dia D. D. Luca Osiandro: se Gerlachio gratulari, tanquam è faucibus Orci redeunt. Ponam Epistolam
Gerlachij.

CLARISS. VIRO, D. M. CRVSIO: LINGVARVM
in Academia Tubingensi Professori celeberr. D. ac Præceptori suo
honorando.

S. in Christo Literas meas, clariss. uir, ad te copiosè superiori Martio scriptas, cum literis Sygmalæ si accepi
stibene est. Ego tuas ultimas, 18. Mart. datas, 21. Iun. in Vedremo, Bulgaria uico (quò, Dei beneficio in patriam
redcunt, sam peruenimus. accepi. Salutem tuam Dominis Zygomalis ascripsi: eo, quo tuas accepi, momento.
Que à D. Theodosio petisti: inde finenti instantia mea, perfecta esse opinor: non tamen sine nummorum tuorum
expensa.

Quæ mihi
de Grecis
merit.

Fero namq; mecum Epistolas plures, in diuersis Græciæ locis scriptas: quarum barbaras, D. Theodosius
Græcis fecit: & contra Græcas, barbarè conuertit.

Breuiem historiam Barbaro Græcam, de rebus ab urbis expugnatione gestis, sua manu (cùm ipsum urgere
non cessarem) describens ex mendofo Exemplari, correxit.

Duas Oraciones, Constantinopli habitas, mittit: quibus addit exercitia quædam barbaræ linguæ, in propriâ
translate. Explicationem quoq; uocabulorum, quæ interpretanda misisti.

Ego uerò in usum tuum emi historiam Patriarcharum: qui post urbem captam Constantinopoli sederunt.
Chronicon item, eodem idiomate barbaro, ex libris Michaelis Cantacuzeni, cum opusculo Rhetorico, non
extantia.

πατριάρχῃ
καὶ βουλγαρίας
ἀδελφῶν.

D. Hieremias dono tibi mittit περισσόψιον: id est, linteum, quo Græci opulentiores ad extergendum faciem u-
tuntur: simulq; uasculum ex terra Lemnia. Theodosius uerò, marsupium Athenis factum: terramq; Lemniam,
quæ, cōtra pestē, fluxuq; sanguinis, utitur: quæq; in oēs cibos Imperatori Turcico raditur. Hæc singula, sarcinæ
meæ inclusa sunt: cū, præter Patriarchæ Epistolas, nihil mittere per cursorem possem. Dedit quoq; uterq; Zy-
gomala ad humanitatem tuam literas: quas reliquis chartis me addidisse puto. Nunc sub Cursoris aduentum, ad
manum non esse, doleo.

Planerus,
Schegkij
in docenda
Medicina &
Organo suc-
cessor.

D. D. Andreæ Planerum, D. D. Schekio, uiro incomparabili, succedere summo opere lætor. Qui enim dexte-
rius, maioreq; cum fructu Studiosorum, organi Aristotelici usum ostendat: uix esse puto. Nec dubium, quin sin-
gulare ornamentum Scholæ nostræ futurus sit. Utinam D. Schegkij sua Metaphysica & Topica, siq; aliæ lucu-
brationes eius sunt, nobis imperiatur: nec ijs nos indignos negligentia nostra faciat. Sed de his, satis. H. tuam o-
ptimè ualere cupio. Sophia, Bulgaria metropoli, 24. Iunii, anno 1578.

H. tue

Studiofissimus.

M. Stephanus Gerlach.

Αδελφῆ
ῤῥα Τυρ-
κα.

Addam alia, ex alijs eiusdem literis, huius temporis. Primo Maij (inquit ad D. Polycarpum Leiferum: Vuite-
berge, Ecclesiæ & Scholæ Doctorem) Iudæus quidam, propter illegitimam cum Turcica muliere consuetudi-
nem, Byzantij suspensus est. Sic & mulieris maritus, æques alioquin Aulicus: quod, ipso consentiente, Iudæus id
fecisset, ipsa uerò, postquā supplicium utriusq; assexisset: in Mari uicino submersa est. Multis precibus, Iudæi
(qui maximo numero, plurimisq; diuitijs, ibi agunt) per hominēs fidos, matri Regis Turcarum, uxoriq; supre-
mi Bassæ (quæ plurimum possunt: & ad quas Hebræis mulierculis, in Medicina empiricis, ut plurimum aditus
patet) supplicarunt: si quo modo popularem suam, morte ignominiosa (tanquam uniuersæ nationi dedecori fu-
tura) liberare possent: cuiusq; gratia, 2. millia Ducatorum numerare uoluerunt. Sed Iudæi urbis supremus, allato
ad Regis Vicariū, legum codice, aut fieri iustitiam, aut abire officio, uoluit. Gratia tamen hæc Iudæo facta est:
quòd pro igne laqueum accepit.

Hispanica.

In Hispania uerò (ut ex Gulielmo Ratclisso Anglo, 1583. didici) uir, qui uxorem adulterā habet, ipsemet (per-
missa magistratus) eam obtruncare cogitur (cū alius non sit carnifex) in eo actu pileum cornutū gestans: tan-
quam si uirgæ ei cornua impoſuerit, ut irrationali animanti. Decollatione facta, pileū abiicit: iterumq; inter
uiros honestos numeratur. Omnes scēminæ ibi, licet formosæ, suffusa facie sunt, & nigro capillo. In Africa, de-
formes.

Die

Valedictio
Sultano.

ε τιβοννοβω-
ε ρκεία.

Græci, de
Euangeli-
cis.

Auctio libro-
rum.

Responsi
Scriptores.
Monachi
impositura.

Patricarcha,
in Thesalia.

ώρσλόντες.

Gerlachii
 2 diffusus an
 vrbis.

V

Græcorum orationū. ē Constantinopoli discesserunt: quæ erat ἡ τετάρτη τῆς ἐβδομάδος, nempe dies Mercurij. Eo tempore, bellum à Turcis in agro conatu in Persas motum. μὲν δὲ τὰ ἐγγράφα λόγον Ioannis Zygomale περὶ αἵματός: et de S. cruce historiolas: et de igne purgatorio opinionem S. Pauli: ac de natiuitate Christi, sententiarum sarragenem. Deinde, in uulgari lingua, λόγον θεοφάνους μοναχῆς, in templo Patriarchico recitatum, et à Sym. Cabasila descriptum atq; μετ' αὐτοῦ μοναχῆς (qui est τὸ τῆς βερβόρας frater) περὶ εἰσόδων λόγον.

AD EPIST. XXII.

Nyssaensis in Canticū.

Τὸ εἰς τὸ ἄσμα) Huic, manu D. Theodosij inscriptum initio est.

Σοφοῖς ἀνδράσι, καὶ σοῖς:

Ἰακώβω τῷ ἀνδρὶ, προεπιστῶ καὶ καγαμελαζῶ: θεοδωρῷ ἁγνεψίῳ, Ἰακώβω τῷ ἐκβραβύδῳ, λυμῇ τῷ δοκίμῳ, τοῖς διδασκάλοις τῆς θεολογίας: καὶ μαρτίνῳ τῷ κρυσίῳ, τῷ ἐκπύρῳ γλώτῃς διδασκάλῳ: θεοδόσιῳ, προτὸν τῶν ἐκ τῆς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας τῆς πατριαρχείας: ἐν τῷ ἐκόντῳ δέ θῶν καὶ παλαιῶν βιβλίῳ, τὸ το φιλοτιμωσάμεν, μὴδὲ ἀντιδωρὸν ποιεσάμεν: τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ ἀνακλησίᾳ τῇ περιφανῇ τυβίγγῳ, καὶ ἀνδράσι ἀξίῳ, καὶ καὶ χάρις.

Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, ἃ φ ο ν ἔτει ἀπὸ τῆς σωτηρίας.

Sapientibus uiris, Dominis.

Iacobo Andrea, Præposito et Cancellario: Theodoreto Seneppio, Iacobo Heerbrando, Luca Oslandro, Doctoribus Theologiæ: et Martino Crusio, utriusque linguae Professori: Theodosius, Protonotarius Constantinopolitane in Patriarcheio Ecclesiæ: ex libris, qui haberi potuerunt, correctis et uetustis, hunc, parære-munerationis gratia donans: in Bibliotheca illustris Academiæ Tybingensis, memoriæ causareponi oro.

E Constantinopoli, anno CIO ID LXXIIK.

salutis.

Græcis descriptiones librorum.

Liber is, τὸ ἄσπερ μῦθος (quartæ formæ) est: rubro Corio asserculis inducto, foliorum 252. quem ego (Κρῖσις) mihi, à 14. Ianuar. usq; ad 4. Mart. 79. descripsi. Postea, in Bibliothecam Academiæ, Autographum illatum est. Antea uerò, Constantini Manassis αὐτοῦ τοῦ ἁγίου, foliorum quartæ formæ 110. Poluicis uersibus constantem, à 20. Decemb. 78. usq; ad 5. Ianuar. 79. Postea autem, Theodosij Meliteni ἁγίου τοῦ ἁγίου, foliorum τῆς πρώτης μῦθος (in folio) 241. à 9. Mart. usq; ad 11. April. 79. Hæc tria, uno eodemq; calamo anserino, semper stando, quotidie duas lectiones habendo, aut duas conciones audiendo, σὺν δὲ ἀπολύει, hilare describendo. Libros, eleganter ligandos curavi. καὶ γὰρ μὲν, ταῦτα: καὶ αὐτὸς γὰρ μὲν φιλέω καὶ ἀγαπῶ.

Ἐξήκοντα εἰς βιβλίᾳ παλαιᾷ) Sequentes 4. libri, 37. Taleris empti sunt.

Libri manu scr. allati.

1. Demosthenes, magnam differentiam ad excusum habens: additis nonnullis uitis Plutarchi.
2. Thucydides.
3. Theodoreti ὁμολογίας: cum explicatione Epigrammatum, quæ non extant.
4. Κεραμαῖος λόγοι θεολογικοί, non extantes.

Deinde.

1. Liber Canonum (cui Acta conciliorum, Patrumq; autoritates plurimæ insertæ) 12. Taleris.
2. Testamentum nouum pulcherrimum, cum iconibus: Psalterio adiuncto (ex libris Mich. Cantacuz.) 10. Taleris: quod Græci 15. Ducatis redimere uoluerunt.
3. Manasses Historicus, non editus, 3. Taleris.
4. Festorum Græcorum canones, cum explicatione libri Psaltici (qui, usitatissimus Græcis, ψάλτης & dicitur) 4. Taleris.

Deinde.

1. Liber sermonum Theologicorum.
2. Orationes Gregorij Theologi, cum expositione τῆς περὶ τὸν, Metropolitæ olim Heraclie, 12. Taleris.
3. Theodos. Melitenus, Historicus: 12. Venetis Ducatis, seu Zechins: quorum unus 26. Bacis ualet. Μακρόπια δὲ) Quorum unum mihi retinui. Item, in tabella complicatili, eleganter depictam τὴν θεωρίαν, τὸν παῖδα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ.

Γρηγόριος τὸς θεολόγος ἀπὸ πάντων) Missus postea 1580. eis hosce libros, elegantissimè compactos: quos D. Hieremias (post Metrophanis, à quo deiectus fuerat, mortem iam restitutus) sequenti anno accepit.

Libri, Græcis missi.

1. Eusebij, et adiunctorum, Ecclesiasticam historiam, typis Roberti Stephani.
2. Eiusdem præparationem et demonstrat. Euangelicam.
3. Iaslij M. et Greg. Nazianz. opera, Basileæ excusa.
4. Iustinum Martyrem, Epiphaniū, sententias Antonij et Maximi.
5. Actium Medicum, et Aeliani opera.
6. Iosephi Iudei historiam. Plures tunc habere non potuimus.

Gerlachius autem, pro se, D. Theodosio Lexicon Varini Fauorini: cui antea quoq; pulcherrimum Testamentum nouum Roberti Steph. et aureum annulum, donauerat.

Ὁ γὰρ τὸς οὐρανῷ τῆς D. Methodio, in sigillo D. Theodosij, uir coronatus apparet, cum gladio in dextra. Circa

ἐκ τῆς αὐτοῦ, ἐπιστολῆς ὁ προτονοτάτος. De reditu D. Gerlachij adiungā. Die 5. Aug. saluus peruenit Viennā. Medio Augusti, supellex eius, per Marcum Hoerlium Vlmensem curata, huc Tybingam uenit: nempe tres cistæ, & unum uasculum forma Turcica. Hoc autumnō, conciones (ex Theologorum ore in Templo Græcæ exceptas) catecheticas (in inscriptione, πολιτὸν μαθημάτων) Græcè & latine edidi: reuerēdis Dominis Abbatibus, quibus inscripseram, aurato me poculo, cum insignibus D. Principis sub operculo, honorantibus. circa octobrem, Bassa Budensis, strangulatus est: qui inter suas concubinas, Sueuam habuit, præcipue amans: quæ, ipso sublato, nuda in exilium eiecta est. Die XI. Decemb. D. Gerlachius, (cū Viennā Pragā, & inde Vultenbergam, adisset) uesteri feliciter huc (τὴν διὰ χάρους) redijt, die Iouis. Noluit autem statim me postredie accedere: quod mihi filiolum Theodosium obiisse audisset. Mortuus is fuerat X. Decemb. (post longiorem infirmitatem) subito, specie quadam erysipelatis: quam mulieres, Fluch uocant: quia ruber quidam tractus, in dorso eius postea apparuit. is morbus, quamprimum foramen aliquod corporis occupat, hominem necat. Ideo croco foramen circumlinitur: ne ulterius rubor serpat. XI. eiusdem mensis, ipsum egoladiens, ἰατρὸν αὐτῶν τὰ σπύδα. Qui, salute mihi à D. Cancellario nostro dicta: se Pragā nostras postremas literas accepisse ait: & circa initium Septembris, Constantinopolin misisse. Sequentibus diebus, ea, quæ à Græcis acceperat, mihi dedit: interim ipse, apud illustres nostrum Principem aliquot dies uersans. Illustris autem D. David Vngnadius, eo tempore triginta sex circiter annorum erat: ac postea, cum generosa laudatissimaq; uirgine nuptias celebravit.

De reditu
Gerlachij.

Charitas in
ter D. Chri
stoph. Pfi
sterū, & D.
Gerlachij.

Addam huic temporis hoc quoq; Die 19. Iul. 78. literas à præstantissimo uiro, D. Christophoro Pfistero Aug. Rano, humanissimas accepit: ubi inter alia, Multoties, inquit, de D. Gerlachio recodor: quā sancta fide, mihi ante quinquennium animā agentis: ac de sepultura in agro Constantinopolitano cogitanti, pijsimīs consolationibus adfuerit. Quod si ipse tibi, doctissime D. Crast, prius, quā mihi, conspiciendus dabitur: excipias ipsum, quæso, meo quoque nomine, osculo pacis quā amantissimè: meq; tuo illo gaudio certiorē facias. De Græciæ barbarie postea scribeas, se nihil inde mihi chartacei mittere posse ait. Libros enim serē illinc exhaustos esse: per Legatos Imperatoris, Venetorum, & aliorum Principum. Ei 2. Aug. respondit: Gerlachium 24. Iun. ex ciuitate Sophia (eo enim die illō uenisse) mihi scripsisse, se in reditu esse. Rescripsi etiam 10. Ianuar. 79. ipsum, feliciter reuersum, nunc hic esse: & audita eius pathetica salutatione, statim cum dulci quodam affectu respondisse: o quam pius uir.

AD EPIST. XXIII.

D. Matthæo (inquit ad me 7. Mart. 78. Gerlach.) Didascalo Patriarchico, concionē eruditam mitti, non planē inconsultum uidetur. Nec non & ipsius fratri, Bispo in Metropolitā: nunc temporis uicario Patriarchæ, uiro docto & humanissimo.

ὁβρινοῦ ἀνδρός. Etiam clarissimus uir, Rostochij lumē, D.D. David Chytræus. Antē annū (inquit Gerlach. 27. nouemb. 75. ad me) à D. Chytræo per literas rogatus fui: ut de Ecclesia & fide Græcorum, se historice causa certiorē facerem. Hæc, Gerlachius. Postea, cal. Iun. 76. ego per M. Iacobum Godefridū Smaleburg. Bunsuicensem, eius dignitati misi Patriarchicam Epist. cuius initium, τὰς τῶν ὑμῶν γρηγορίας. Ideo 10. Maij 78. mihi rescribens, ait: ὁσσοὶ ἐὰν χαρῶν, ὅσοι μάλον βραβύλοιο, ἄλλοι: tantō sibi iucundiores alijs multis illas meas literas fuisse. Cum autem ex Gerlachio, num ex alijs quoque locis D. Patriarchæ scriberetur, quæsluissem: respondens is mihi 7. Mart. 78. Ad Patriarcham, inquit, nulli Doctorū Germaniæ, nec etiam aliarum nationum, scripserunt, præter D.D. Chytræum: qui uestro (opinor) exemplo monitus, anno 77. ad Patriarcham literas dedit: quas proximè unā cum uestris accepi: Dominoq; Patriarchæ Thessalonicam misi, expectans huc usq; responsum. Hæc, ille. Respondit ei Patriarcha 78. mense Maio: cuius Epistolæ editæ principium est: Σωφρόνι τῷ ἐν Λαβιδ χυρπαῖ, ἀετὴν τῆς ἀναδυσμῆς, τῆς ἐν τῷ ποταμῷ πόλε.

Davidis
Chytræi li
tera Con
stantinopo
lin.

AD EPIST. XXIII.

Πορτοῦ. Transmiserat 15. Ianuar. 78. Patriarchæ, Thessalonicā uersus, per Præbyterū: qui in demortui Ephesij metropolitæ locum succedere conabatur: sicut & successit.

Cometa:

τὸ φεβγῆς μηνὸς. Hic cometa, Cōstantinopoli, X. die Nouemb. 1577. conspici cepit: Tybingæ uerò, XII. eiusdem. M. Georg. Liebler, πωγωνίας esse iudicabat: ut qui corpus habens occasum uersus, barbam protenderet ad ortum hybernum. D.D. Philippus Apianus, 33. Graduum longitudinem habere. In oppido uicino Imp. Reutlingæ, 77. & in Ianuar. 78. peste obierunt nongenti sex homines.

Reutlingæ:

Επιπόλεο ὑδάτων. Tonitrua, 15. Maij 73. post 12. usq; post 2. horam diei, magnæ & inbrium effusio ponderosa, inundatio lata, & nonnihil grandinis. Laceratio tunc uincarum, interitus alicubi hominum ac iumentorum, & in oppido Horba afflicto:

Inundatio
circa Ty
bingam.

Ibi, proximo Iunio post, die eius septimo, nouem sagæ combustæ. Eius mensis 13. die, mihi chara filiola Eudoxia diem suum obiit: quam tertio die post Esselinga, ubi pia socrus Maria Magdalena καλεσθαι nobiscum diuidebat, Tybingam equitans) sepeliri.

Aurspergia elades. Κατὰ τὴν Οὐγγίαν καὶ ἡρωτικῶς) Vt, quod 22. Septemb. 75. propè Budatskuam occubuit, à Turcis circumuentus, generosus D. Heruuartus, Baro Aurspergius, Landshauptman in Crain: cadente quoq; D. Friderico Vucixelbergio, & Daniele à Tettha: filio autem Heruuarti, D. Vuolsgango Engelbrechto, captiuo cum aliquot nobilibus abducto: & uix tandem, magna pecunia redempto. Concionem in honorem interfecti habitam (ex primo Maccab. nono, de interitu Iudæ) generosæ & pie uiduæ, D. Mariæ Christiænæ Aurspergiæ (natæ ex generosa Spauria Valloeriaq; domo) M. Christophorus Spindlerus Goppingensis, Labaci concionator (aliquando noster hic Discipulus) dedicauit. capita Aurspergij et Vucitzelbergij, Cōstātinopolin hastis delata, L. Taleris redemit generosus D. Vugnadius Orator: & cupressinæ cistule inclusa, ad suos remisit. Meā aut Ciceronis lectionem, anno 1566. tres Aurspergij fratres, D. Heruuarti felicitis memoriæ filij, hic frequentarunt: D. Christophorus, D. Vuolfgangus, & D. Troianus: Pedagogos Ioanne Vuenckio Fachensi Hesso, utentes.

Sixensis irruptiono. Deinde, die Martini, 1577. in mercatu Sixensi, 7. milliariibus infra Cassoniam, serè 2. millia hominum capta sunt, abducente Bego Vilneccensi. Sed ex Cassoniā, & alijs præstadijs, milites circiter CCCC. collecti, Turcas (qui circiter 2500. fuerunt) in fugam dederunt, circiter D. C. interficientes. Ita captiui illi, & præda, liberati sunt. Vesperis redeuntibus, conspectus ibi est ille magnus cometa.

Ferenbergeri uictoria. D. Ioannes Ferenbergerus ab Auuer, profligauit apud Droesnickam, non longè à Vuibitscho, V. millia Turcarum: occisis eorum nongentis, multis captis: suorum autem tantum tribus amissis. Factum 21. Maij, anno 78.

Irrita in Turcas expeditio. Die X. Aug. 78. hic Tybingæ in Templo, Deum precati sumus: ut prosperam faceret expeditionem X. millium Styriorum, Crimætorum, Carniolanorum, Tyrolensium: armis recuperare uolentium arces circiter 23. ipsis per hos proximos annos à Turcis, tempore induciarum ereptas. Castra eorum sequebantur Concionatores, M. Christoph. Spindlerus, & M. Bernhardinus Steiner. Sed nihil effectum fuit: multitudine dissensionis (ut ferebatur) Ducum, & commeatus destitutione.

AD EPISTOLAM XXV.

Chalce inf. Metrophanis bibliotheca. Κατὰ τὴν Χαλκίδα) In insula Chalce, duo pagi Græcorum sunt: & Metrophanis καὶ τῆς S. Trinitatis, collatione he eleemosynarum ibi extructa. Es hāt in inf. Chalce (inquit, 1. Septemb. 77. ad me scribens, Gerlach. Mit uueit uon Constantinopel, der alt Patriarch Metrophanes (bei dem ich imm uerschinen iulio geuuefen: und er mich gantz freuntlich tractiert) ein sechene bibliothecam: auß deren ich etlich bucher kunte lassen abschreiben. Hab nit uil zeit gehabt, sie zubesehen. Sunderlich aber gefunden, κατὰ τὴν βιβλιοθηκὴν ποτὶς παρὰ γὰρ: ein buch in einer quart, darinn uil historie sein sollen. Hoff, ich uuell bald uider hinschiffen. Aber gelt ist nit da. Deinde, in alia Epistola 29. Decemb. 77. Eui heri, inquit, apud Metrophanem, uirum sexagenarium, plurimarū rerū peritū, & doctū: qui hisce ferijs, in suburbio seu pago, Constantinopoleos, κατὰ τὴν γαστρὴν dicto, degit: ibi amplissimas ædes possidens. Missum me à generoso meo Domino librorum emendationum causa, liberaliter excepit. Copiam mihi fecit, secum in Chalcem (quod breui rediturus) nauigandi: conquestus, sibi aliquot libros furto ablatos esse: κατὰ τὴν ἀλλὰ Damasceni, & Chronicon Manassis. Alibi ait idem Gerlachius: se, sæpius ipsum inuisentem, semper humanissimè exceptum esse. Descripsit etiam 16. Ian. 87. catalogam illius Bibliothecæ.

Chalce inf. Metrophanis bibliotheca. Εἰς τὴν ἀστυνὴν) Eustath. 23. Iliad. 1303. Scriptionem tradit fieri interdum ἀστυνὴν nonnunquam πικρὴν δὲ, aliquando πικρὴν δὲ, seu κατὰ τὴν βιβλ. Hec qualia sint: ex manuscriptis quibusdam artificiosis apparet. Τὸ κατὰ τὴν ἀστυνὴν κατὰ τὴν πολυτελεστάτην αὐτῶν προστινέουσιν καὶ ἀλλὰ εἰς αὐτὸ κατὰ τὴν ἀστυνὴν λέγοντων: αὐτὸς ἐστὶν τὴν Ἰλιάδα φερύσσειν, οὐ ταυθα κατὰ τὴν βιβλ. Plutar. in Alexandro.

AD EPIST. XXVI.

Chius, à Turcis capta. Medico Chio, cōfessionē August. Probanti (inquit Gerlach. Epist. 7. Mari. 78. ad me) nomen est, λιόνας καὶ μὲν δὲ οὐκ ἐστὶν: ut antea scripserā (1. Feb. 77.) μὲν δὲ οὐκ ἐστὶν. Τὸ λεγόμενον, nonnulli improbanti, ἔγραψαν: & Cantacuzeno affinitate iunctus est. Deinde in sermone familiari inquit: in eaq; insula Chij qui pleriq; omnes, Græci moribus cultissimi sunt: & scæminarum ibi forma elegantiaq; eximia, ad rationem italicam. Εἰς τὴν δὲ Chius enim (ut Petrus Bizarus scribit, Genuensium fuit: olim eis ab Andronico Palæol. (maiore) data. Huic insulæ Solimannus inimicabatur: quod biennij tributum dare neglexissent: & quod receptum ibi haberet captiuū, qui Byzantion effugissent. Ideo Pīalus Bassa, cum classe 80. triremium 1566 ueniens: postridie Paschatis (die Aprilis XV. iurbis Chij præfectum, cum XII. primarijs uiris, tanquam necessarium colloquium, euocauit: & egressos (recusare enim non ausi) compediibus uinxit.

Inde

Vulg. lingua
Graeca,

τὰ Ζαγόρια: οὗθα τὸ λίαν ὀχυρότατον ἰδρυμένον φρούριον, ὃ μελένιον: ἐπὶ τινὶ πέτρῳ ἰδρυμένον: κρημνοῖς καὶ
φάραγγι βαθυτάταις πάντοθεν ἐμφανωμένον. Venisse ad Zagoria: ubi in longe munitissimum castellum con-
gerunt Bulgari, Melenicum nomine: in saxo situm, ac precipitijs et uallibus altissimis undiq; cinctum. Eum im-
peratorem, Bulgaria subacta, Zonaras ait triumphum dixisse τιάρα ὀρθία ταινιοθέντα (alta tiara teclum) quam
ὁ δὴ μὲν ὁ δὴ πολὺς ἀνθρώπων (Vulgar) uocet τῶρον: foris ἂν τύφῃ, superbia. Vnde, ualde antiquam esse corru-
ptam linguam Graecam, apparet. Ζαγορά, ἢ μυσία, Mysia: ubi Haemus, mons: ut est apud Choniatham.

καὶ ἄλλοις τιμίαις ἀνδράσιν) D. Patriarcha, et utriq; Zygomala, et Hieraci, et Schueighero. In literis ad
D. Theodosium, 13. April. inter alia hoc posui. ἔγω ἐν σαξωνίας ἐπαρχίᾳ ἔχον ὁ κύριος καγκελάριος, ἀλλ' ἐν εἰς με-
κράν ἐπανήξην προσδοκίμους ἔστιν. ἐστὶ γὰρ νυνὶ αὐτὸ τοπικὴν ἐκείνην (ὅν, προκαγκελάριον ὀνομάζουσι) ὃ νῦν ὁ θεολόγος
ὁ συνέπιπτος: ὅς τῃ συμφορᾷ, ἢ ταῦτα ἐξαφῇ, ἐλέξε μοι, αὐτῷ οὐκ ἐν οὐκ αὐτῷ ἐν τῇ ἐκείνῃ ἔστω. ἐγὼ μὲν, ἴσῃ, νυνὶ
λίαν πολυάχολος: ἄλλως τε, καὶ ἐκείνης μοι ἐν τῇ ἀρχῇ ὁ κύριος ἐντολὴς, περὶ πρῶτης ἀντιγραφῆς, οὐ γὰρ φίλος
κελεύει Κεῖς, καὶ φωνὴν ὁ κύριος θεολόγος, ἵνα παύσῃ αὐτὸν ἐξ ἐμῆς φιλικότητος: καὶ διήλωσεν αὐτῷ, ἡμῖν τὸ διῶρον
αὐτῷ, πλὴν τῆς νουθεσίας βιβλίου, πᾶν ἡδὺ καὶ τίμιον εἶναι: καὶ μετὰ μεγάλης αὐτίας, αὐτὸ ἔγω εἰς τὸ τῶν ἀναδομια-
νῶν βιβλίον συνέδριον εἰσενεγκάμην: ἀλλὰ ταμὴν εἰς πλὴν ἐπαύσεον τῆς νουθεσίας καγκελάριος, τότε γὰρ ἔτ' αὐτὸ, τῷ
συνεδρίῳ συνιστῶν ὑποδείξει: καὶ μετὰ τιμῆς, οὐκ ἐν τῇ ἀναδομίας βιβλιοθήκῃ, εἰς ἀνήμην τῆς νουθεσίας ἀ-
πεστέλλεται. ταῦτα μὲν, ἐν αὐτῷ: τὰ αὐτὰ δὲ, καὶ ὁ κύριος ἐκβεβαίωσεν. ἐγὼ δὲ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς, τῆς ἐγγύς διανεβίῃ, ἔ-
ως τῆς αὐτῆς νυνὶ ἀπειλῆς, ἀπερὶ καὶ ἐμὴν ἐμαυτῷ τὰ τέρατα ταῦτα, τὸ χρονονόμον κωνσταντίνου τῆς μαρκουῆ: τὸν χρο-
νονόμον εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων, καὶ τὸ χρονονόμον θεολόγος τῆς μετῴτης, μετὰ τῆς πατρὸς τῆς Κωνσταντίνου ὁλίας
καὶ ταῦτα πάντα, οὐκ ἐν ἀλάμῳ χυλνέω: τέως αἰεὶ ἰσχυρῶς: προσέτι γὰρ ὁ συμφορᾷ οὐκ ἐστὶν, διὸ ὥρας οὐκ ἐν ἀνα-
δομίας διδασκίῳ, ἢ ἄλλα ἀχολύμενος. ἀλλὰ μετὰ τῶν μετὰ ταῦτα οὐκ ἐν τοῖς πόνοις (ἀπολούμενος γὰρ αὐτὸς πρὸς τὴν προ-
θεσίαν, εἰ καὶ ἀδύνατον ἐμοί, τὸ σχολὸν ἄγειν.

ORATIO DOMINICA VVLGARI L.

Πατόρ ημες, οποιος ἴσῃς πως κρᾶνυς, ἀγιαδί το το νομάς, να ὀρτιν βασιλεῖα σ, το βελίμα σ, να γινεται
ἵτς ἐν τη γη, ὡς εἰς τὸν κρᾶνον, το φῶμι ημες διόσε ημες σήμερον καὶ συχοράσε ημες τα κρημάτα ημερ,
ἵτς καὶ ἡμες συχοράσεμην ἐπειν, ὅπς μας ἀδινερ, καὶ μὴ πόρνης ημες εἰς το πειρασμο:
ἀλλὰ σοσορ ημες ἀπο το κεινο, κελιν.

TURCO

TVRCOGRE- CIAE LIBER

OCTAVVS:

alias aliquot EPISTOLAS, extra Constanti-
nopolin, inter Tybingensis Academiae
Professorem MARTINVM Crusium
& Græcos, commutatas
habens:

Græcè & Latinè ab ipso Crusio editus,

Unà cum eiusdem Annotationibus.

V 4

ALLAI TINEΣ

MARTINOT TOY KPOYSIOT

πρὸς ἑλλήνας, καὶ ἑλλήνων, πρὸς αὐ-
τὸν Ἰησοῦν.

ALIAE ALIQVOT

MARTINI CRVSI AD GRAECOS,

& Graecorum ad ipsum Epistolæ,
ipso earum Interprete.

ΚΥΡΙΩ ΦΡΑΓΚΙΣΚΩ ΤΩ ΠΟΡ-
τω, Κρητισσοφώτατῳ τῶν ἑλληνικῶν δι-
δασκάλῳ, ἐν γενέθει.

D. FRANCISCO PORTO CRETEN- I.
si: doctissimo apud Genuates linguæ
Græcæ Professori.

S. per conservatorem humani generis.

χαίρειν οὐ τῷ σωτῆρι τῷ ἀνθρώπῳ γένει.

ἐπιθυμία τῆ
γνωθῆναι
αὐτοῦ ἑλ-
λινι.

πρὸ πολλῆς μὲν ἡδὴ σπασθῆσας, γνώριμός
πιν τ' ἐνετίησι διαζόντων ἑλλήνων γενέσθαι: τῆ
μεν προσέσεως ἀπέτυχον μέχρι δ' ὧρο: ἐκ
εἰδῶς τὸ αἶπον, τί ἐπεία δεῖ, πυνθόμεν. πῶς
πείσῃ, σοφώτατε ἀνὴρ: ὡς ἑλλήνους πὶ τὸ γέ-
νη. οὐ γὰρ, καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας οὐ μόνον
λαχόντες, καὶ ἐν γενέθει πάντες πρὸς ὧτος:
σφόδρα ἡγάρεμ, ἐλπίζω, εἰ μὴ ἐκείθεν, ἐν-
τευθεν γὰρ τὰ πεποιημένα ἐπὶ βολῇ γενή-
σεσθαι, ὡς, ὅμως, καὶ περ ἔγωγε πρὸς θυμίας ἔ-
χωμι: ἐκ οὗτος ἐπὶ τῇ σάσει, Ἰησοῦ ἑλλήνων
πράγματι παρέχειν: φοβόμεν. πῶς τὰ
πρὸς πέρας, ἡ ἰσως αἰαδὴς, φανήσεσθαι κίνδυ-
νον. ἔτι ὡς ἄρα συχνὸς ἡδὴ χρόνος, πῶς πῶ
μεν ταῦτα ἐξέρρημι: μέχρις οὗ πὸς, ἔπειτα
μαλ' ἔτι καὶ τολμητέον ἡγήσασθαι. Ἰηθυμῶ
ποίνω, λογιώτατε κύριε, ὑπὸ σὲ γνωθῆναι:
ὡς τῆς ἑλλάδος φωνῆς, καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἔθνης
(φῦ τῆς αὐτῆς ὑπὸ τῆς βαρβαρίας δ' ἑλλήνας)
θαυμάσιος τε καὶ φίλος, ὡς ἐδ' εἰς τῶν ὁμοεθ-
νῶν μάλιστ', βεβλομαι ἔμμεσας δ' ὡς αἰμαί, δεῖ
θλῶναι σὲ: συγγνώμην μοι τῆς τόλμης ἀπο-
νεύμαι: καὶ μετὰ τὴν μετὰ τὴν καὶ αὐτῇ
σακίαν ἡδ' ἡσόμενον, εἰς τὰ τῆς οὐνομαστο-
πάτης ἑλλάδος λειψαίω, καὶ μένος τῶν γε-
νεῶν ἑλλήνων ἀνδρῶν, γερμανῶν ὦν, γνώσεως
καὶ προσρησεως οὐτυχοίημι. Εὐελπίς δ' ἄρα
ἐμὴ: τεκμαιρόμεν. τῷ πρὸς σὲ καὶ κομ-
ψῶ, ὦν ὑπὸ σὲ ἐκδοθῆναι τῶν Ἰηθηραμμά-
των καὶ Ἰηθολῶν, ἐν διαφόρων βιβλίοις εἰ-
δόν, χαλεπὸν ποίνω, ἑλλήνων ἀρετῇ: καὶ πε-
δαικάσθαι τὴν χαλῶσιν, πρὸς δεξιὰ καὶ ταῖς
πῶ χάριμι: πῶ τῇ τῇ ἐλλογισμῶν πῶν τῶν
τυπγραφῶν, ὑπὲρ ὅμῃ φιλικῶς ἀσπα-
ζέσθαι:

καὶ νῦν γε τῷ
κυρίῳ φραγ-
κίσκῳ.

χαλῶσθαι οὐ
πρὸς τῶν.

Iamdudum diligenter operam dedi: ut no-
titiā cum aliquo Venetijs Græco inirem:
sed adhuc eo conatu frustratus sum: nescio,
propter quā causam. Audiui deinde, doctissi-
me vir, de te: nepe te & Græcanici generis esse
& doctrinā Græcā præclarè instructū, & hu-
ius in Schola Genuensi Professore. Eare
valde lætatus sum: sperans, quod illic non suc-
cessisset: saltem hic ad voluntatē meā cessurū.
Nihilominus tamē, licet tali cupiditate incē-
sus essem: non statim ausus fui, literis tibi ob-
strepere: qđ metuebā, ne aut temerarius, aut
etiā impudens, viderer. Hoc modo, multum
sanē temporis, in hoc meo silentio effluxit: do-
nec serō tandem, illud mihi audendum duxi.
Cupio igitur, eruditissime vir, tibi notus fieri:
tāquam Græcā linguā, Græcanicāq; gentis
(cuius sub Barbaris seruitutem, crebro & ma-
gnopere doleo) admirator & amicus: si quis-
quam meæ gentis alius. Proinde te, quā ma-
ximē possum, oratum volo: ventiam huic au-
daciæ meæ des: meq; desiderij mei compotem
facias. Maximam enim voluptatem cepero: si
ex clarissima Græciæ reliquiis, ego homo Ger-
manus, unius saltem natione Græci viri, noti-
tiam & compellationē consecutus fuero: idq;
in parte felicitatis putabo. Sed bona spes me
eius rei tenet: dum considero humanitatē &
elegantiam Epigrammatum & epistolarum
tuarum: quæ in diuersorū libris conspexi. Gra-
tificare mihi ergo, Græcorum præstantissime:
cumq; hoc gratificatus fueris: adde etiā hāc
gratiam: ut doctissimū virum, Typographū
celeberrimum,

Cupiditas
notitiæ cum
homine Græ-
co.

Ea spes de
Franc. Porto
est.

Humaniter
ergo gratifi-
cetur.

Ξεδοῦ : Ἐρρώσου Φημί, τὸν σεφάνωρ ἄξιον εἶ
Φάνωρ. Ἐρρώσο ἐν χρεῖσιν ἵππ' μῆκιστον. Ἐκ
τυβίγγης, τῆς β' σελήμης β' ἡμέρας, ἐν ἔτει
α' φ'.

Μαρτίν' ὁ Κρυσί' ἐν Τυβίγγῃ τῇ
λατινικῇ καὶ ἑλληνικῇ, κατὰ τὴν
μετεριοτήτα μου διδά-
σκωμ.

β' ΤΩ ΚΑΛΩ ΚΑΓΑΘΩ ΑΝΔΡΙ,
Μαρτίνω τῷ Κρυσίω: τὴν τῶν ἑλλένων
καὶ λατίνων παιδείαν δημοσίᾳ
ἐν Τυβίγγῃ διδάσ-
σκοντι.

Φραγκίσκ' ὁ πέρτ' ὁ, Μαρτίνω τῷ
Κρυσίω εὐπετάτην καὶ χαίρειν ἐν
χρεῖσιν, τῶ σωτήρι ἡμῶν.

Τὰς μου χαίρει
μαίω, αὐτῷ
ἀντά.

Ἐκοιμήμην τὰ παρὰ σὲ περιφθόντα μοι
χράματα περὶ οἷς τὰ τε ἄλλα, καὶ τὴν σὺν φι-
λανθρωπικῇ καὶ καλοκαρδίᾳ, ἡσυχασίμην
καὶ ἡσάδην: καὶ τὴν τῆς ἐλλάδος τὴν τύχην
ἀπώλοφον ἐξέταμασθα τὴν δ' ὅ, καὶ τ-
ερόπον: ὅτι σὺ, τοῖς τῶν, ποσὰ τὴν ὁμῶς
σπασίμην πρὸς τὴν γνώμην γυνέσθαι αἰθρῶν
πρὸς ἑλλένων μὲν τὴν γυνή, τὰ ἄλλα δὲ, παιδεί-
ας, καὶ καλῶν, τῶν τοῖς τῶν ἑλλένων σοφοῖς
ἀρχόντων, ἡ παντελὴς ἀμείνων, ἡ με-
τρίωτα μετεχούσα ἐδ' ἀκρυστα δὲ, ποσὰ τὴν
ἀκαταστασίαν, καὶ τῆς μετεβολῆς, γαγνέ-
ναι: ὡς πρὸς ἀθήνας, τὴν τῆς ἐλλάδος ἐλλά-
δα, τὸ φῶς τῆς εὐκλείδους, τὴν ἐξ ὅρων τῶν μα-
σῶν σηκῶν, τὴν ἀπεισῶν τῶν ὕψ' ἡλίου ἐλδο-
θεροπία τὴν πόλιν, δελδοίμην (φῶ) νυνὶ βαρ-
βαροῖς, καὶ ὀλέθροις καὶ ἐδ' αὐτὸ τὸ περὶ φανέ-
σαι τοῦ ὀνομαζομένου: παιδείαν δὲ, καὶ λό-
γους, ἀλλὰ καὶ τῆς γῆς, ἐν ἑδ' νεστὶν ἀλλοδαποῖς
(βρεταννοῖς ἐσθ' αἰσ, κέλταις, καὶ Γερμανοῖς)
ἀπείδωται, καὶ ἀφ' ὧν ἐστὶν αὐτῶν ταύτην ἐδ' α-
κρυστα τὴν τύχην, αἰαγνὴς τὴν σὺν ἵππ' ὀ-
λλῶν: καὶ δι' ἐξελθῶν τὰ κατ' ἐκαστὴν αὐτῆς,
μετ' ἐκπληξέως. Οὐ μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν
πάντων ἀφ' ὧν καὶ ἐδ' ἐστὶ τῶν ὄντων, ὅς
πέρ ποτε εἰς πείραν μετεβολῆς οὐκ ἔρχεται:
οἷς ἐστὶν γυναικῶς τὸ πεπεωμένον: καὶ ἐκτε-
ρεῖ, ὅτι ἐν ἀλλοφύλοις ἐδ' νεστὶν, καὶ πέρ ποτε τῶ
τῆς γῆς οὐκ ἔστιν, ὑπὸ πλείω, καὶ τοῖς τῶν,
οἷς ἐστὶν σὺ, αὐτῶν, τὸ τῆς ἐλλάδος ὁ-
νείμα, δὲ μὲν μετὰ γυναικῶς τιμᾶται, καὶ
τέρχεται, καὶ φαίνεται τῶν ὀφθῶν ἐστὶν αὐτῶν.

Εγώ

celeberrimum, Henricum Stephanum nomi-
ne meo salutes. Vale beneficio Christi quam
diutissime. Data Tybinge postridie Calend.
Septemb. anno salutis CIO IO LXX.

Martinus Crusius, Latina & Græ-
cæ L. L. Tybinge Pro-
fessor.

MARTINO CRUSIO, PVBLI- II.
co utriusque linguæ in Academia
Tybingensi Profes-
sori.

Geneu.

Franciscus Portus, felicitatem, & per
Sotèrem nostrum Christum
latitiam.

Epistolam ad me tuam accepi in qua cum
alia, tum humanitatem bonitatemque tuam,
complexus cum admiratione sum: Græciæque
fortunam deploravi. Sed & animi tui indu-
ctionem admiratus fui: quod tu, licet talis,
tantum studij in eo ponas: ut notus fias ho-
mini: qui, quamvis natione Græcus sit: cete-
ra tamen, eruditione, & ijs bonis, quæ apud
sapientes Græcos inveniuntur, aut omnino
careat, aut cerè exiguè participet. Proinde
 flere cœpi, tantam rerum instabilitatem ef-
se: tantam fortune commutationem existi-
se: ut Athenæ, ipsa Græciæ Græcia, lumen il-
lud orbis terrarum, sacrum Musarum de-
lubrum, illa omnium Solis aspectu collustras-
tarum liberissima liberaissimaque urbium,
nunc seruiat (hei mihi) mancipijs Barbaris
& pestilentibus: adeo, ut ne nomen quidem
suum celeberrimum retineat: doctrina ve-
rò, & eloquentia, ibi nata & educata, ali-
bi terrarum, apud alienas gentes (Britan-
nos extremos, Gallos, & Germanos) tractetur,
exerceatur, illustris sit. Hanc, inquam,
deploravi fortunam, Epistola tua lecta: sin-
gulisque eius sententijs, cum stupore percur-
sis. Attamen, quia vicissitudo omnium rerum
est nec in rerum natura quicquam, quod
non aliquādo mutationem sentiat: patienter,
& generoso animo, quod Deus sic fieri voluit,
ferendum est: & gratia habenda, quod apud
alienigenas tamē & remotissimos terra inco-
las, a plurimis, nūq̃, similibus, viris, Græcia no-
mē sustineatur: & tanquā germana mater, ho-
noretur, colatur, maximè, opere expectatur.

Iucunda mi-
hi Episto-
la tua fuit.

Athenas &
Græciam
deleco.

Athenæ, hodie
Saturnes:
pro, is ab-
res.

Sed feren-
dum est: quod
dū est hoc,

Egō

ἀνταρχειται
μοι.

Εγὼ δὲ σοὶ χάριτας πλὴς μεγίστας ἔχω, καὶ
ὁμολογῶ, ταύτης τῆς παρὰ ἐμοῦ σου παροφειδύ-
ας, καὶ φιλοφροσύνης: αὐτὴ ἦς, ἐλπίδας ἔ-
χω ἀγαθὰς, ἀμοιβῶν σοὶ πλὴν περὶ πολλοῦ δο-
τῆς. Δέχου μὲν τίνω, φίλῃ κεφαλῇ, τὸν ὡ-
νὸν: καὶ ἔρμαιον δρέμει μετὰ πικρὰ φέρεται
ἡ γὰρ ἐμὴ: πλὴν σεμνοτάτῳ λέγω ταύτῃ
Φιλίαν: περὶ πολλοῦ Δαφνιάζου: καὶ μετὰ
πίστεως Ἰππικῆς αὐτῷ οἰκονομεῖν τε, καὶ
δρῆσαι: ἐφ' ᾧ περὶ αὐτῆς οὐκ ἔστιν, καὶ εἰς ἀκμὴν
καταστῆσαι, σὲ τε καὶ ἐμὴν δὲ φέρειν. σὲ μὲν,
τοχόντα ἢ Φαίνη Ἰππικῶν: ἐμὴ δὲ, τοῖς τοῦ
Φίλου δρόνοις: ᾧ πάντοτε ἀγαλλοῦμαι, καὶ πα-
ρὰ πολλοῖς ἀνθρώποις ἐλλὰ μπερῶνται, οἷός τε
ἐσμαι. Εἴρωσο, πρὶς μοι κεφαλῇ: καὶ αὐτῇ
Φίλῃ ἡδὴ τὸν σὲ ζῶμα ζῶντα.

φιλικῶς ἐπὶ
χρῆσις.

ἐν Γενέβῃ ἀντιφρονῶντος, ἔτι τῷ αὐτῷ τῆς
χρῆσις Ἰερονομίας α. φ. ς.

Accepi Tybingæ hanc Epistolam
(Κρήσις) die 15. Januar. 1571. missam
Heidelbergæ à D. Hieron.
Zancho.

ἐμὴ παρὰ τοῦ
τὸν μετὰ
καὶ φέρειν
χρῆσις.

Ἀντιφρονῶντα δ' αὐτῷ, μουνυχίωντος τιτάρτη φέρει
δόντος, μετὰ ἄλλων καὶ τῷ: ὅτι διεξέμενον αὐτῷ
τῷ ἐπιστολῇ, τὴν αὐτῆς ἐπὶ τῷ τῆς χάριτος: ὡ-
ς ἔχ' ἀπαξ μόνον, ἀλλὰ πολλὰς, ἀναγνώσκαι: καὶ
πολλοῖς ἄλλοις τῶν παρ' ἡμῖν λογίων δέξαι: καὶ τῷ
πάννυχτον ἔχειν: ᾧ καὶ μάλα καταθύμιον
φανῆναι χρῆμα: τέλει δὲ, ὅτι οὐ τοῖς φιλτάτοις με-
νεμνῆσις φυλάττω ἔχω. Τί οὐν λοιπὸν (ἐφ' ἡμῖν) ἄλ-
λο: πλὴν τῷ ἐμὴ μεγίστας ἔχειν καὶ ὁμολογῆναι σοὶ τὰς
χάριτας: διότι ἔτω φιλικῶς, τὰ παρ' ἐμὴ ὅπως
δὴ ποτε γὰρ φέρειν αὐτῷ: καὶ ἔτω προσκυνῶν ἀπο-
κρίναι πρὸς αὐτὰ καταθύμιος: ὥς ἐπὶ μῆνιστον,
αὐτῷ μετὰ: καὶ κατὰ ῥῆν φέρειν σοὶ τὰ παρ' ἐμὴ
τα πάντα. Εγὼ δ' ἔτι ποτε πᾶν σοὶ σὲ διὰ τῆς καὶ
αὐτῆς ἔχω.

γ. ΚΥΡΙΩ ΦΡΑΓΚΙΣΚΩ ΤΩ ΠΟΡ-
τῷ, καὶ τῷ ἀγαπητῷ ἀντὶ ἡμῶν, ἀνδράσι
λογιστάταις καὶ φίλοις, ἐν
Γενέβῃ.

Εὐχριστῶ χαίρειν.

τῷ ἐπιστά-
λαμφορ-
μῇ.

Μετὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἐν τῷ ἐγγὺν διατελεῖσαι,
καὶ νῦν αὖθις ἀπὸ τοῦ ἐμὴ, ὁ παρ' αὐτοῦ νέος,
καὶ

Ego quoque gratias tibi maximas & habeo
& ago, pro isto erga me studio, amicāq; ani-
mi propensione: pro qua etiam me dignam ti-
bi gratiam relaturum spero. Accipio igitur,
amice, augurium: lucrumq; mihi insperato
contigisse magnum existimo, amicitiam hanc:
quam etiam conservare studebo: omniq; dili-
gentia, tanquam filiam virginem domi stu-
diosè educare: ut crescendo maturitatem &
floretem ætatis assecuta, utriusque nostrum oble-
tamento sit: tibi, compoti facto voti tui: mi-
hi autem, qui talem amicum inuenerim: quo
later, & apud alios gloriari. Vale, charissime,
meq; mutuo amā.

Gratias tibi
ago.

Amicus e-
ro.

Data Genevæ X F. Nouemb. anno à Chri-
sto nato CLJ IJ LXX.

Rescripsi D. Francisco 28. Mart. 71. inter a-
lia ponens. Me, accepta eius Epistola, tan-
to gaudio affectum fuisse: ut non semel tan-
tum, sed sæpius, legerim: atque, cum mul-
tis alijs apud nos Doctis monstrasse: tum e-
tiam excellentissimo Philosopho Schec-
cio exhibuisse: cui valde illa placuerit: me
denique asseruare eam inter res meas cha-
rissimas. Quid igitur restat (inquam) ali-
ud: nisi ut maximæ tibi à me & habeantur,
& agantur, gratiæ: quod tanta humanitate
meas qualescunque literas acceperis: tan-
taque benevolentia respondere ad eas vo-
lueris? Viuas quàm diutissime, vir hono-
rante: rebus ad uoluntatem tuam prospe-
rè fluentibus omnibus. Nunquam ego te
reuereri desinam.

responsionis
ad precedē-
tem Episto-
lā summa.

Gratiarum
actio.

Promissio

CLARISSIMIS ET OPTI-
mis viris, D. Francisco Porto Cre-
tensi, & D. N. Porto filio eius:
apud Genevates studium
Græcæ literaturæ regen-
tibus: amicis suis
colendis.

Salutem per Chri-
stum.

Postquā aliquādiu apud nos Tybingæ cōmora-
tus, discedere rursus cōstituit, bonus et charus
mibi

Occasio
scribendi.

Δέσμις, καὶ
ἀνέστι.

καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ Γάσπαρ ὁ Βωίνος, καὶ κλεινὴ ἰα-
τρὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ πόλει υἱός, περὶ τῆς ψυχῆς,
εἰ πᾶσι μοι, περὶ τοῦ κυρίου πόρτας εἰς Γενέ-
ειοζοφάει. Εγὼ πίνω, τῆς ἀφορμῆς ὅχα
εἰς τὴν λαβόμεν, καὶ φάσκει μενός πύ-
μας, ἡμῶν κυριοὶς ὁ, ὁ δὲ ἰουρὺ μιν χαρῶσα
δοῦναι μοι. Καὶ μᾶλλον, τὰ αἰτήματά, κατε-
θάρησαι, ὅτι ἐπὶ τῇ νύ, καὶ παρὰ τῆς αὐθεντίας
σε, κύριε φραγκίσκος, περὶ ἐνέα πρὸς τῶν ἐ-
μοὶ γραφέντων φιλικώτατα ἡπιστολῶν, ἐλα-
βον, ἐν ταῖς γραφείοις μου καμηνίοις φυλάτ-
τω. Σὺ δ' ἐ, ὡς ὁ γυνὴς τῆς ἐν ὁδῷ κυρίου φραγ-
κίσκος θαλ, (καὶ τὸ παλαιὸν ὄνομα, ὅτι νύ ἐ-
γὼ ἦδ' ἐμ: ὅτι ὁ καλὸς Γάσπαρ δηλῶν ἐδύ-
νατο) δέσμιός μ' ἔλα: καὶ γραμμάτων ἐμοὶ
σαυτὸν περὶ τῆς γνώσεως κατισήσαι: ὡς
ἀόκνως ἀντιπερὶ ἐλάντι περὶ σέ: καὶ φίλον σέ
ἐμαυτῶ (καὶ περὶ μὴ ἀπαξιώσης) ποιησιμῶν.
ὁ δ' ὑμᾶς αἰτέω, ἐστὶ πᾶσι ὀνόματά, καὶ λ-
ξίς τῆς κοινῆς καὶ δημοῦς κατὰ τὴν σημερινὴν
ἐλλαδ' ἀγλῶ τῆς: ἀπερὶ ἐμοὶ δι' ἄλλου κατὰ
ῥῶν καὶ ὀνομάτων λέξεων παρ' ὑμῶν σφηνι-
σθῆναι δέσμιός μιν τῶν τῶν ἐν τῇ ἡπιστολῇ ἐγκλει-
σθέντι χάρτι σημειωθέντα: αὐτὰ γὰρ ἐπ' αὐτῶν
σφηνισμένα ἦν, ὡς ἀνὰ πρῶτον ἐξή, περὶ ἐμὲ
ἀποπερὶ φθῆναι. Εἰρῶν δ' ἐ, βέλτεροι καὶ ἡμῶν
ἀνδρες: συγγνωμὴν ἐμοὶ τῆς τόλμης νέμον-
τες: ὡς τῇ λογιότητι ὑμῶν, ἐπὶ πρὸς δυνάμει,
αὐθιπρετῶν περὶ ὑμῶν ὄντι. Εἰς τὴν φάσκει ἐν τυ-
βίγγῃ, τῇ ἰ. αὐγῆς, ἐπὶ τῇ σωτηρίας α φ π.
ὁ τῇ αὐθεντίας ὑμῶν ἐπιμ, ὡς περὶ τῶν,
Μαρτίνος, ὁ Κρυσίος, ἐν τυβίγγ-
γῇ διδασκαλ.

mibi iuuenis, Caspar Bohinus, clari apud Basi-
tenses Medici filius: hortatus me est si quid
haberem, Dominis Portis Geneuam scribere.
Ego itaq. hanc occasionem mihi gratulatus,
nunc scribo: ut petam à vobis aliquid, clarissi-
mi viri: in quo facile mihi gratificari potestis.
Ac magis etiam id ausus sum: quod illam Epi-
stolam, quam tu D. Francisce, ante IX. circi-
ter annos, ad me humanissimè scriptam misisti,
adhuc in meo charitaceo thesauro Græco
asseruo. Te verò, nobile clarissimi viri Franci-
sci germen (cuius mihi exoptatum nomen, ne
que nunc in mentem veniebat: neque à Caspa-
re indicari poterat) valde rogo: ut scribendis
litteris, te mihi notum humaniter facias: ut po-
te ad te impigrè rescripturo: & te mihi amicū
(modò ne dedigneris) facturo. Caterum quod
à vobis peto, hoc est. Annotavi hinc inde ali-
quot Dictiones vulgaris, hodieq. protrita, lin-
gue Græcæ. Fas ut mihi alijs vocabulis, puris,
& intellectu facilibus, interpretemini, rogo
(quas huic Epistolæ in charta notatas, inclu-
si) easq. ubi expositæ fuerint, quam primum
fieri possit, remittatis. Valete, optimi honora-
tiq. viri: veniamq. huic audacia mea date.
Sum enim vobis, si qua possim, inuicem inser-
uire paratus. Scripta Tybingæ X. Augusti. an-
no Salutis. CI. I. LXXX.

Peritio, &
eius causæ.

Ut aliquot
vulgaria
Græca mi-
hi exponan-
tur vocabu-
la.

Vestri perstudiosus, Martinus
Cruſius.

ANNO TATIO.

Latebant me nonnulla Barbaro Græci operis, quando eius interpretationem scribebam, vocabula. Ideo
preces eorum in diq. corradebam: nec tamen ubiq. res ex sententia succedebat. Casparus huius, Medici-
næ studiosi, pater, Ioannes est, Basileæ Medic. D. qui & filium, Medic. D. Ioannem, Mompelgardie habet. Vi-
ri boni, & humanissimi. Postea B. anno, Medicinæ Doctor idem Caspar Basileæ creatus, aliquantò post gener
D. Hecloris Vogelmanni, Mompelgard. Cancellarij, factus est.

Bohni-
tres.

Δ. MARTINO ΤΩ ΚΡΥΣΙΩ.

MARTINO CRYSIO.

III.

Εκομισάμεν τὴν παρὰ σὺ ἡπιστολὴν, Μαρ-
τίνε λογιώτατε: καὶ ἡ περὶ ἀλλὰ, καὶ τὴν σὺν
φιλικώτατον, ἡρασίμην, καὶ τὴν φιλολογί-
αν: ἡ πατὴρας καὶ υἱός, ἀπὸ τῶν ἀπόντας, εἰς κοινὴν
νῆα βίαν καὶ λόγων περὶ ἀλλή: ἐδὲν ἀναξίου
ποιῶν τῆς παιδείας, καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν φι-
λοσοφίας, ἡς τυγχάνεις ἀντιποιοῦμεν. Τῶ

Accepi Epistolam tuam, Martine Crusi:
in qua cum alia, tum humanitatem tuam, &
studiorum humanitatis amorem, amavi. Con-
iungis enim patrem & filium: absensq. ab-
sens, ad communionem vite sermonisq. promo-
cas. Quæ quidē re, nihil eruditione indigenti fa-
cis, et Christiana Philosophia, cuius cupidus es.

Placuit mi-
hi Epistola
tua.

Bono

Τῷ μεν ἔν καλῶ Βαίνω, ὃς τῷ ἔγραψεν
ἀφορμὴν παρέχεσσι, πλεῖστην ὅσην οἶδα χά
ρι. σὲ δὲ, ὅση δύναμις, ἐγὼ πηγάσμαι τὸ
νῦν αὐταμεῖψαδ. ὃ γὰρ ἐμὸς ὕος ἀντεπελ-
λῆ πρὸς σε. ἡ μὲν ἔν μοι δι' ὁχλῆς, ἰδὲ
τῷ βιβλίῳ: ἐξ ἧς τὰς τὰς λέξεις ἐξε-
λέξω. ἴσως γὰρ ἂν σοι πᾶσαι δεικνύονταί-
μι, καὶ ἀκριβέστερον ἡμελυσάμην, ἐκ
τῶν πενηγυμνίων καὶ παρεπόμενων συλλο-
γισάμενος. Νῦν ὅ, ἔτε τῷ βιβλίῳ οἶδα, ἥ τις
ἐστὶν, αἱ πλεῖται λέξεις ἀδιορθώτως, ὡς ὁ-
κεῖ, ὃ δὲ ὑπερίτως, ἔχουσιν: καὶ ἐν αὐτῷ βαρ-
βαρικά τε ἀλλοίωται δοκῶσιν εἶναι. ὁ μὲν,
ἀλλ', ὅσον οἶόν τε μοι ἡ ἐν τῷ παρόντι: τῷ σὺ
λογιστὴν χαρίζομεν, αὐτὸς ἐξηγησάμεν
ὅσας κατένοησεν ἡ δὲ ὑψηλὴ: καὶ τῷ ἐξηγησῶν
ἐκείνης περὶ σέβας, ἔρρωσο, φίλη κεφαλὴ
ἐν γυνεῇ, α, φ, ω. ἐτ, τῷ δὲ τῷ τῷ τῷ
ἐν ἡμῶν θεογονίας, τυανέψων, ἰστέ-
μεν.

τὰς λέξεις
ἡμελυσάμην
πᾶσαι

ὁ κατὰ πάντας, φραγκίσκος ὁ
πρὸς.

Bono itaq. illi Bohino, qui tibi occasione scri-
bendi dedit, maximam habeo gratiā. Tibi au-
tē, nunc pro virili parte mea satisfaciam. Filius
enim meus tibi rescribit. Optasse igitur, me vi-
dere librū: ē quo hasce Dictiones excerptas.
Forstian enim omnes, & quidē accuratius di-
lucidiusq., interpretatus essem: ex contextu i-
psō orationis, cōiectura de singulis ratiocinan-
do ducta. Nunc verō, nec liber ille, mihi notus
est. & plurimæ illarū Dictionū, quemadmodū
videtur, mendis non carent: nec facile de ijs
iudicium est. Nonnullæ etiam, à Barbaris flu-
xisse, et monstrosæ, videntur. Nihilō tamē mi-
nus, quantum pro præsentē facultate fieri po-
terat, gratificādi tibi studio, eas exposui, quot-
quot a me intelligi potuere: interpretatiōnēq.
ad singulas ascripsi. Vale, charissime. Genevā,
anno Conservatoris nostri ē virgine nati CIO
ID LXXX. die Octob. V I.

Vocabulo-
rum exposi-
tionem ti-
bi mitto.

Tibi addictissimus, Franciscus
Portus.

ANNOTATIO.

Accepi 16. Novemb. hanc, & sequentem: adserente mihi Reutlinga Michaele Reutero studioso, à Martino
Finckio, ibi Mercatore. Dicebat mihi biduo post D. Gerlachius: Ioannem Zygomalam sibi Constantinopoli
dixisse: Franciscum Portum fuisse olim in Peloponneso suum Condiscipulum. Σε δὲ, ὅσην) In concepto, quod mi
hi 1581. mense Septemb. Tiguro D. 18. Guilb. Stuckius misit, sic scriptum à D. Franc. Porto fuit: Σε δὲ, ὅσην δι-
ναμὶς, γέρον, νοσώδης, αὐταμεῖψ τὸν αὐτὸν παρὰ σέμου. Αδιορθώτως) In concepto: ἀδιορθώτοι καὶ δὲ ὑπερίτως, διὰ
τῆς γραφῆς πολλὰ καὶ ποικίλα σφάλματα.

Fr. Portus,
in Morea.

Ε. ΑΙΜΥΛΙΟΣ, Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΠΟΡ-
ΤΟΣ τῷ γράφοντι, ὅς ἐστιν ἐν τῷ ἑλπομένῳ
τῷ ἀνδρὶ, Μαρτίνῳ τῷ Κρησίῳ, Φίλ-
πῳ καὶ τῷ τῷ τῷ, εὐ-
πράξιμ.

ÆMYLIUS, FRANCISCI
Porti Cretensis F. Martino
Crusio, amico
suo, S.

V.

ποιῶς γρά-
φει.

Πλεῖστη χαρὰ τῷ μεν ψυχρὴ ἐπαλήρωσεν: ὅ-
ταν, ἀναγνὼς τὰς σε ἡπιστολάς, ἀνέλπιστον
καὶ παρὰ ὅσον ἀνδρὸς φιλανθρωπίαν, καὶ
τὸ φιλαμυλιόμην σαφῶς οἶδα. Καί περ ἔ-
ποτε περὶ τὸν ἐδὲ ὅσην μοι, τῷ παλαιῷ σε ὁ-
ψιν ὁρᾶσαι: καὶ μὲν τοῖς ἀνδρὸς ἀλλελέγεδ:
ὁμοῦ ἐγὼ τῷ σε Φιλίαν, καὶ νοστήσαν, καὶ Φύ-
σιν, καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ σπουδαίαν,
θαυμάσας: ἡ δὲ τῆς περὶ κλήσεσιν συγκατα-
τίθεσθαι: καὶ ἡμᾶς ἐν τοῖς σε φίλοις ἐναρ-
μεῖσθαι φιλοτιμύμεθα. Περὶ σέμου καὶ
γὰρ ἀντιφίλειν: καὶ χαρὴν ἐν τῷ πρᾶν
αὐτῷ δοῦναι. Εκείνο δὲ μάλα ἡμᾶς
τέρει

Gaudio equidem perfusus est animus me-
us: quando, lectis tuis literis, insperatam præ-
terquē opinionem meam, humanitatem viri,
studiumq. erga Æmylium, manifestē co-
gnoui. Quamquam autem antea mihi, ut te
viderem, tecumq. colloquerer, non conti-
git: tamen ego tuum amicitia cupidum ani-
mum, novamq. hospitalitatem, & virtutis
amorem, admiratus: libentissimē huc, quo me
promocas, descendō: meq. in numerum a-
micorum tuorum referri aucto. Studebo
& ego, te multo diligere: gratiamq. hono-
rando te, referre. Illud unum, vehementer
nobis

Inceda mi-
hi fuit Epi-
stola tua.

Volo tuus
esse amicus

χάρης ὑπὲρ τῆς ἐπεμφθῆσας τῆς κοινῶν λέξεων
ἐρμηνείας. Σοὶ δὲ φίλῳ ἀντιλήψας, φίλος ἐσομαι
ἡματα πάντα. Καὶ τὸ τοιοῦτον, ὅτι ὑπὸ τῆς κατὰ
ἐξουσίας ὑποταγῆς, ἐμοὶ ἐπεποδισμένον, ἐπε-
ρὸν δ' αὖ, τὸ δ' εἰ. Ἐρχοντο παρὸς ὑμᾶς δύο ῥαί-
διοι, οἱ δὲ (ὅτι νῆστιον οὐκ ὀρεῖται ὁρμώμενοι) κυ-
ριλλῆας καὶ κυριανδρέας, Ἀργυροὶ: ἐπὶ συνερα-
νισμῷ λυτῶσιν αὐτοὺς τε, καὶ τῶν ἰδίων, ἐξ
Ἀργυρίου λυτῶσαντες. Οὗτοι ἐδεήθησαν μὲν
ῥαίδια παρὸς τῆς αὐθεντίας ὑμῶν ὑπὲρ εἰ-
σῶν: ὅπερ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη, οὐκ εἰσέμεν αὐ-
τοῖς ἀρνήσας. Εἴ τι δὲ ἀγαθὸν συμβαλεῖται,
χωρὶς ὑμῶν δὲ δαπάνης, δυνάσθε: πιστεῖτε,
εὐοιδ' ὅτι, ὡς χριστιανισμοῦ, καὶ ἑλλήνων ἀνδρῶν. Ο
θεὸς ἡ τὰ ἐλεῖς πηλὴ, μετ' ὑμῶν, καὶ συγγνώμη
τέ μοι, ὑμᾶς ἕως σὺ σὺ λαντῶ. Ἐξέσφα νου-
τῆς, τῆς τῆς γ' ἰανουαρίου ἡμερᾶς ἐπιγνομένης,
ἔπει τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἐν τυβίγγῃ: ὅπερ
ἐστὶν ὑμῶν ἐν τῇ κυρίᾳ ἀπολογιστοῦ.

Ο πῆς αὐθεντίας ὑμῶν
πρόθυμῳ θεράποντι,

Μαρτίνῳ ὁ Κρύσις.

ago magnas: quod popularium vocum exposi-
tionem misisti Aemyllo. Sed ero, dum vixero,
semper amicus. De hoc, ita breuiter: temporis
breuitate festinare cogente.

Al erum quiddam restat, breuiter & ipsum
indicandum. Veniunt ad vos duo Græci, qui
hanc Epistolam afferunt: ex insula sancta Ire-
ne oriundi: quorum nomina sunt, Lucas &
Andreas, Argvri. Hi stipem colligunt: qua
se suosq., ab Agarenis, quorum captivi sunt, re-
dimant. Rogarunt igitur me: ut aliquid ad
vos, commendandorum sui causa scriberem:
quod pro Christiana charitate ipsis denegare
non potui. Si itaque, aliquo dumtaxat consilio
(sumptui enim vestro parci volumus) eis a-
desse poteritis: non dubio, quin libenter, ut
Christiani & Græci, facturi sitis. Dominus
Deus, miserationum fons inexhaustus, vobis
suum sit. Ignoscite verò mihi, molestiam sic ex-
hibenti. Tybinga, nocte, diem XXIII. Januarij
insecuta, anno communis salutis CIO IO
LXXXI. quem annum Dominus feliciter vo-
bis euenire velit.

Argyrorū
commen-
datio.

Vestri studioſſ.
Martinus Crispius.

ANNO TATIO.

Die 16. Iun. huius anni, mihi D. Stuckius scripsit paucis diebus antè, D. Franc. Portum, hinc ad Dominum emi-
grasse: septuagesimo ætatis suæ anno: pleuritide mira quatuor dies consumptum: filio, paternæ virtutis et uirtutis
nig. imitatore, relicto. Idem 3. Septemb. post, mihi significauit: in locum eius successum esse, Ioan. Baptistam
Rolanum Italum: uirum doctiss. & literarū Græcarum peritissimum: qui cum antea minister Ecclesiæ esset: ali-
quoties uices docendi pro Francisco subierit. Filiū Aemylū, Lausannā ad profitendas literas Græcas euocatū esse.
Natus aut fuit (ut posterius cognoui) Franciscus Portus in Creta, patre Theophilo, die 22. Aug. 1511. Inde in Italiā
circ. 16. annorum uenit: ac tandem Mutinensi ciuitate donatus est: ubi aliquot annos uuliter Græca docuit. Re-
gnante in Gallia Henrico, in eam per Geneuā profectus, ibi publicam lectionē habuit. Rege mortuo, & Gallia
turbata, Geneuam circ. 1558. redijt: ibiq. ad docendum receptus, familiam eō ex Italia transferens, nonis Iunij
1581. obiit.

Francisci
Porti mors

Eius uita.

ΣΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΔΟΞΙΩΤΑ-
ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΜΑΡΤΙΝΩ ΤΩ ΚΡΗΣΙΩ, ΕΜΩ
ΔΕ ΠΟΘΕΝΩ, ΥΓΙΩΣ
ΔΟΔΕΙ.

Εν τυβίγγῃ.

Νυκτὶς γὰρ τῇ καὶ πανήρως εἶχον τὸ σῶμα καὶ σφόδρα
ἐλὼ νόσῳ. Ὡς πορὲν τῶν ἐπὶ κεντρικῶν τοῖς ποῖς ἡνίκα ἐτυχε
ῥαίδια σιν: ἀλλ' ἐδιδέλπον, μὴ ταῦτα, ὡς ἐ-
κεί, διελθῶν. Ἐπεὶ δὲ τὸ νοματὶ ῥαφέν-
τῳ, καὶ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐπισημῶν, καὶ πολλὰ ἀξίῳ, ἐν ἁπασὶ τῶν Γερμανοῖς: καὶ ἐπὶ τῶν ῥαφ-
τῶν ἐλαργούντων τῶν δυσυχῇ ἐλλείδα: ἐν τοῖς γράμμασι σὺβοῖα: πρὸς δὲ, καὶ τῶν πρὸς
τοῦ

DOCTO VIRO, MARTINO CRV-
fio, amico nostro Ty-
binga.

VII.
Venetijs,

Quamquam male ualebam corpore: mo-
lestissimāq. febri aestuabam: quando tuam E-
pistolā accepisti: amen facere non potui, quin eā
sicut oportebat, perlegerem. Postquam autem
Scriptoris nomen, studiumq. de Germania be-
ne merendi, sed & gratiam erga miseram
Græciam mentem, inde cognoui: præterea er-

D. Gabrie-
lis mortuus

ga
τοῦ

ἐπιστο-
μός.

τὸν κύριον ἡμῶν ἀγαπῶ, καὶ τὸν πληθύνει τῆς
πνευματικῆς γνωσεως καὶ τῶν πνευματικῶν αὐ-
τῶν. Ὡς ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐκείνῳ τῆς νοσεως καὶ
ἀσθενείας τῶν καπνιστῶν μετὰ πηλὸν ἀναι-
σθησάντων. Οὐδὲ γὰρ παύσειται, οὐκ ἐν τῇ αἰσθη-
σει αὐτῶν, ὡς λόγος. Φίλος καὶ τῶν τῶν
μυστῶν καὶ χαλεπῶν οὐτὶς τῶν φίλων. Καὶ πε-
ρὶ τῶν αὐτῶν.

τῶν διψο-
ντων πληθύν-
σι.

Περὶ τῶν μοι γε φίλων, τὰ μὲν ἡδὲ σοὶ διπο-
ρεῖσθαι, καὶ σοὶ θεῶν ἀποσταλῶν. Εἰ δὲ γε-
νέται, πῶς ἐχθρὸς ἐστὶν μαθητῶν, καὶ
ἡμῶν τῶν αὐτῶν διδασκαλίας ἐπομύνας, καὶ
τῶν αὐτῶν διδασκάλων ἀποσταλῶν. Ὡς
γε μὲν, τῶν πνευματικῶν ἀγαπῶν, καὶ λόγους εἰς
ἀεὶ καὶ χρονοῦς, ἐκδοχάσθαι, πρὸς ὁμήρους, καὶ
ἐν αὐτοῖς, ὡς πᾶσι τῶν ἐκ λαμπροῦς τῶν ἡμῶν
ἀρχῆς τῶν ἐκείνων, τῶν ἐπὶ δὲ ἐν ἀγκύρῃ, καὶ
μεσσην τῆς σκελετικῆς καὶ μελὶ τῆς νηυσὶς, κα-
θιεργεῖται, καὶ τῶν σωτῆρ, καὶ τῶν πᾶ-
τερ λατρεῖσθαι ἀπολυτῶς. Οἱς ἐπεὶ οὐκ
καὶ ἐμμεναι διηγεῖται, τὸ δὲ οὐκ ἐκλαμπρ-
μνεῖται, αὐτῶν ὡς ῥῆν, λαμπρὰ τε σελήνη, καὶ
ἡελίος αὐτῶν λαμπρῶν.

ἐπὶ παρὰ
λατίνοισι ἐλ-
ληνικά.

Σὺ δὲ αὐτῶν ὕμνων καὶ συνήδης σῶντων, σε φῶ
τῶν εἰλημνῶν ἡμῶν φίλων καὶ πνεύμων
σε. Πρὸς ἐρηθιστῶν μοι πᾶντες οἱ αὐτοὶ φι-
λελλήνες, ἐξ ὧς δὲ, ὁ σοφὸς τε καὶ κλεινὸς
ἐφάνθη, ὁ Γερλάχιος. Σοὶ δὲ μεγίστας οἰ-
δαμνὸν χάριτας, μνημονεύοντι καὶ τῶν ἡμε-
τέρων, ὡς τελεῖς ὀνόματι, ἐν τῶν ὀφθαλμῶν σα-
πηνίατι. Εἰς ἐνέπῳν, α. φ. π. αὐτῶν ὡς
ζῆσεμιν.

χαριετι-
μός.

ἡμέτερος ὡς, γαβριήλ, ἀνάξιος, δεχόμενος
σκοπὸν φιλαδέφειας, καὶ ἐξ ἀρχῆς
πατριάρχης.

Αὐτὴν ἀποδύσας, ἐγένετο πρὸς τὴν ἐπομένην
ἐπιστολήν.

ἡ. ΤΩ ΟΣΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΦΙΛΟΧΡΙ-
στῶ κυρίῳ Γαβριήλ, δεχόμενος καὶ φιλα-
δέφειας, κυρίῳ ἀδελφωμένῳ,
ἐν ἐνέπῳν τῶν διδασκάλων.
Χαίρειν ἐν Χριστῷ.

Εἰς ἐν τῇ λαμπροτάτῃ τῶν ἐνέπῳν πόλει,
κατὰ τὸν νῦν πρῶτον, ὁ φιλαδέφειος μαθητὴς ἡμῶν
καὶ ὁ οὐκ ἀλλοτρίος, πρὸς τὴν ἰατρικὰν ἀσπασίαν,
ζῶν,

ga Deum charitatem, & dona Spiritus, ami-
cam deniq. erga nos ipsos animi propensio-
nem hac, inquam, ubi intellexi: allevamen-
tum quoddam morbi statim sensi: ac propemo-
dum a molestijs, me detinentibus, liberationē.
Nemo siquidem Medicorum, mea quidem o-
pinione, adeo resocillaverit egrotantis ani-
mum, ut amici sermo, praesertim a Musis non
alieni. De hoc satis.

Allevatio.

Ad petiti-
ones satista-
tio.

Venio nunc ad ea, de quibus scribis. Ea ve-
rò partim nunc ad te mittimus: partim, si deus
permiserit, mittemus. Quod si de nostris rebus
scire cupis: scito, nos vera doctrina affecato-
res esse: & horum, quae a sanctis Apostolis tra-
dita sunt: non autem illis assentiri: quorum o-
tium & studium, in argutis Dictionum, ver-
bisq. in acrem abeuntibus, consumitur: qui
quotidie aliquid doctrinae divinae addunt, aut
detrahunt. Tepla autem, in quibus sacra ob-
camus, in omni loco illustrissimi huius Vene-
ti Imperij habemus. Praeterea, Ancone quoq.,
& Messana Sicilia, & in insula Melita. Ibi
conservatori Christo, patrio ritu inferuimus,
nemine prohibente. Quae ut continenter asse-
clari, & in ijs manere, possimus: quoad aqua
fluxerit, Lunaq. & Sol luxerint: toto pectore
a Deo precamur.

Religio-
ptorum.Templa
Gregorum
apud Lati-
nos.

His in praesentia contentus, vale: tuisq. li-
berationibus studiis feliciter adhære: & nostri,
qui sincera te charitate desiderioq. prosequi-
mur, memoriae conserva. Salutē meo nomine
omnib. Graeci nominis amantib. dic: praecipue
sapienti & clarissimo viro, Stephano Gerla-
chio. Tibi quoq. gratiam habemus, quod etiā
nostrum humile nomen, in carmine tuo posui-
sti. Venetijs, CIO ID LXXX. Novemb. VII.
Vestri studiosiss. Gabriel, indignus Philadel-
phia Archiepiscopus, Patriarchicus
Exarchus.

Salutatio.

Accepi 9. Decemb. 80. hanc Epistolam: quae Respon-
sum est ad proximē sequentem.

REVERENDO ET PIO DO-
mino Gabrielo, Philadelphiæ Archiepi-
scopo, Venetijs nunc degenti, Do-
mino colendissimo.

VIII.

S. per Christum.

Vixit nunc in illustrissima Venetiarum ur-
be, amicus mihi charus Hieronymus Viscer-
ius, medicinae studium persequens, inuenis
X 3 vir-

τῇ σωατίᾳ καὶ τῆς σήμερον, καὶ κοι-
νῆς, μετ' ἐλπίαν γινώσκω, ἀλλ' ἐρῶσο ἐν χροῖσιν
θεοφιλέσσι καὶ σύγνωβίμοι φιλανθρω-
πῶς, ἔτι τῶν ὁσιότητων σου σκύλατι. Δὸς
τοβίγγης: ἐν Αλαμανίας Βίρτεμπεργικῇ
χωρῇ πόλεως, τῇ ἐς Σεπτεμβρίαν: ἔτι τῆς πα-
γκόσμου σωτηρίας α. φ. π. Α. σ. π. ἔσται τῶν
ὁσιότητων σου ὁ καλῶς Γερλάχιος.

Τῆς ὁσιότητος σου πρέσβυμος Θεράπων
Μαρτίνος Κρέσιος.

benignè mihi huius molestationis veniam
dans. Data Tybingæ, Virtembergicæ in Ale-
mannia Regionis oppido, die XV. Septemb.
anno communis salutis CIO IO LXXX.
Salutat etiam Dignitatem tuam bonus Ger-
lachius.

Reuer. Dignitatis tuæ studiosissimus,
Martinus Crusius.

A N N O T A T I O.

Ad præcedentem D. Gabrielis Epistolam. Die 13. Octob. 80. mecum Tybingæ erat iuuenis doctus, Ioan-
nes Crælius Nagoltensis. Eius peregrinatio per septennium, hæc fuerat. Heidelbergæ, Spira, Austria, Roma;
Calabria, Sicilia, Melite, ora Zacynthi, Peloponnesi, et Euboeæ. Græciam autem cum quatuor armatis
Melitenfium Equitum triremibus prædandi causa egressis, quæ fuerat.

Ioan. Cræ-
lius, de Ga-
labria, Si-
cilia, & Me-
lite.

Dicebat in locis Calabriae littoralibus, adhuc habitare Græcos: et in oppidis ibi, linguæ Græcæ Itā-
licæque usum esse. Abbatem Messanæ, Franciscum Maurolycum Syracusanum, Græcè descripsisse res Siculas:
quod opus latine conuersum sit ab Antonio Ferracuto. Maurolycum 1573. obiisse, excellentem Mathemati-
cum. Ferracutum, prope Messanam ex pago ortum, Protomedicum Messanæ esse, annos circiter 40. natum,
Græcè Latineque perdoctum, Ἐπικρίτου τὰ ὑπὲρ μαθητῶν τῶν ὑγίων ἡγερέντα. Potere ex Euclide, hominem
Græcum Chium, nomine patrem Ioannem. Græcos habere tria Tempia Messanæ. De Syracensis, tantum unam
partem restare, in Chersoneso: et Homoteronon nominari, siue Naxon. In Sicilia et Melite, homines πε-
λοποννησίου uestiri. Insulam, prope Maltam esse, nomine Gaudon, Ital. Gorzo, lat. Gausium: in qua lingua sint,
ueneno resistentes. Esse linguas petras distas. De Gabriele Gerlachius præterea nobis indicauit: cum olim Pa-
tauij literis operam dedisset, inde Sacerdotem Candia fuisse: et Philadelphie archiepiscopum ordinatum
esse. Quia uero pauci, in talibus locis Christiani sint: Venetias se contulisse, ibique Græcæ Ecclesiæ inseruire.

De Gabrie-
lo Archie-
piscopo.

Hanc (inquit D. Hieronymus Viscerus, in suis tunc ad me literis) uix ante meum (Bononiam) discessum,
occupatissimus D. Archiepiscopus, ad te exarare potuit. Omnia rectissime referet: si aliquando te inuiserit,
Germaniam perustraturus id quod breui faceret: si non penuria pecuniæ ipsum impediret. In Calabria et-
iam nunc Monasteria Græcorum sunt: Anconæ uero, Tempia duo. Plerique Græcorum, hodie nautæ sunt: pau-
ci uero, aut nulli, in his locis, nobiles. Ipsorum hic (Venetijs) Antistes, est ipse D. Gabriel: qui, ut audio, etiam
Venetum Senatuum ingreditur. Odyssea Homeri, non est in uulgari L. Græcam translata: sed tantummodo
Ilias. Pictura Athenarum, hic non uenditur: sed excusa fertur in Gallia. Dialectus libri ποντολόγου (Nautis
portus, et interualla locorum, monstrans) Nautis solum familiaris est: ita ut ne à reuer. Archiepiscopo qui-
dem intelligatur. Historias Barbarogræcas extare aiunt: sed nondum in lucem emissas. Posthac, per Græcum,
Ioannem Chirurgum, literas ad reuerendum Antistitem dare poteris.

Hieron.
Viscerus,
de Italiæ
Græcis.

Ἐπιστολὴ ἐξ Ἱεροσολῶν τῇ ἀπὸ Φιλαδέλ-
φείας: ἡ ἐξ Ενετῶν πρὸς τὸν τῆς Κων-
σταντίνης πατριάρχου, θ. μακαριότη-
των ἱερομάρτυρος, α. φ. ο. η. ε.
γεγραμμένη.

Locus ex Epistola eiusdem Philadelphienfis:
quam Venetys ad D. Patriarcham By-
zantinum, IX. Septemb. CIO IO
LXXIX. scripsit.

Ἡμεῖς ἰδοὶ, παναγιώτατε δέσποτα Φίλος
τίμως πῶς πρὸς τῶν Ενετῶν πολυμνη-
στῶν ἀρχῆς πρὸς δεδεγμένους: τῆς δισεβῆς,
ἀμα δὲ καὶ αἰδέσιμος, πῶς ποῖς ἐντυχα-
νῶν γεγραμμένη καὶ τὸ δόξανόμενον, ἀ-
κνωῶς διανέσσης. Οὐδ' αὖτως γὰρ τῶν πρὸν, ἔδωκε
μῶς ἐνεσις, ἀλλ' ἀρχὴ πάλιν πῶς εὐρεῖν
τῶν αὐτῶν συμφορῶν: ὡς τῇδε, πῶς ἡμῶν εἰ-
πῶν,

Scito Sanctissime Domine, nos satis hono-
rifice à laudatissimo Venetorum Magistratu D. Gabrie-
acceptos esse: qui prout iuxta, ac reuerenter, li-
teras tuas legi: et quod his continebatur, si-
ne mora perfecit. Profecto enim verum hoc
est, apud nullum aliud Imperium, alicui ali-
quam à suis calamitatibus quietem contin-
gere: quam apud hunc Principatum: ut iuge-
nne, quod sentio, ad suam fatear. Nulla

h. apud Ve-
netos exen-
prio, & con-
ditio.

X 3 hic

αὐτῶν, παναγιώτατε δέσποτα. ἐν ἧ ἔδ' ἐμὴ αὐτῶν γίνεσθαι πρὸς τὴν ἡμετέραν θρησκείαν ἀνιχνεύσεις. Πρὸς δὲ, καὶ σιτηρεσιονέμμενον, καὶ θάπερ πῶς πάλαι Ναυπλοίοις τε καὶ Ἰππιδαυροίοις, μὴ αὐτῶν τῶν μοι ἀπένειμε.

Καὶ ἐξ Ἰππιδάδης: ἡ ἀνδρόνικος καὶ βλίσ, γασάλδ' ὅτι καὶ κυβερνήτης τῆς ἀδελφότητος τῶν ἁγίων γεωργίου τῶν γεωργίων, ἐνεπλήσιν αὐτοῦ, ὅκτω βέλους καὶ εἰς τὴν Κωνσταντίνου ἀπένειμε.

καὶ ἡμεῖς
πρὸς
ἀντιμ.

Εἰς τὴν ἀλλοῦ οἰκονομικῶς πῶς οἱ ἀδελφοὶ τῶν μεγάλων γεωργίων, τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν φιλαδέλφειας, καὶ θαυμάζω, πῶς ἔγινε τοιαύτη πρᾶγμα: ὅτι ἡμεῖς, οἱ ἀληθινοὶ ἀδελφοὶ, ὑπεγράψαμεν εἰς τὰ ἁγία καὶ φιλαδέλφειας, καὶ ἡ παναγιότης τῶν ἁγίων γράψῃ, πῶς ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν. Ἐσκανδαλίσθημεν: καὶ φαίνεται, πῶς καὶ ἄλλοι ἐπὶ τῶν σε καὶ πῶς χοντροὶ ἄνθρωποι, καὶ ἡ πελὶων ἀτάκῃ: καὶ ὅτι δὲ ἡμεῖς ἀδελφοὶ: παρὲς κεινῶν ὅτι ἔχουσιν ἐδῶ οἱ ἀφείτες, καὶ οἱ ἄρχοντες, δι' ἀνθρώπων, καὶ διὰ τῆς ἐκκλησίας. Εἰς τὸ, τὸ λοιπὸν ἐσκανδαλίσθη ἡμεῖς περιστά. Οὐτως ὁ φιλαδέλφειας, γνωρίσμεν ὅτι εἶναι ἀπ' ὅλων, καὶ πᾶσι σε εἰς τὴν θεωρίαν ὅτι ἡμεῖς καὶ ἡ βίβλος ἀπὸ τῆς αἰγῶν ἀπὸς μὴ ἡμεῖς καὶ ἡ κατ' αὐτῶν. μὰ ἔσονται, νῦν αὖ ἐδῶ οἱ ἀφείτες, καὶ ἡμεῖς: νῦν βλέπωμεν, πῶς περὶ τὴν ἡμεῖς καὶ καλὰ ὅλοι τὸν ἐσεβόμεθα, καὶ τὸ ἀγαπᾶμεν.

Πάλιν, τῶν φιλαδέλφειας: ἡ ἐξ ἐνετιῶν τῆς ἰανναρ. αὐτοῦ. τῶν παναγιώτατων ἐπεμψέ.

ζήτημα γὰρ
μὴ.

Νεανίσκος ὁ τις, ἐπὶ τῆς ὥν: τῶν μοναχῶν ἐν ἐδῶ αὐτῶν σχήμα: ὅπερ ἐφ' ἑρυν, ἕως ὅτε δώδεκα γέροντον ἐτῶν αἰμαλωπιδίς δὲ κατ' ἐκείνον τὴν καμρον, καὶ δόξα βαλὼν τὸ σχήμα, καὶ ἐλδοθερωθείς, γυναικὶ συζύχῃ θῆναι βέλεται. Αὐτῶν μετ' αὐτοῦ, εἰγε δόξα κερματίζῃ λαβεῖν ταύτην ὁ ὡδαται, ὅπερ σήμερον διὰ πρὸς κωνητῶν σε γράμμα ὅτι.

θ.

Μαρτίνου τῶν κρησίων. Εἰς τὴν ἡμεῖς, καὶ τῶν κρησίων: τὸ σὺν τῶν πρὸς πρὸς σε γεωργίας ἐλαβαί, ἐχάρακα γεωργίας: κατὰ πᾶσα πρὸς τὴν ὡγίας σε. Οὐκ ὡς ἐλαβαί ἀντιμῶν. καὶ τὰς ἄλλας τὰς γεωργίας πρὸς σε: καὶ ἐδῶ.

hic inquisitio, nulla Religioni nostrae impedimenta. Quinimo menstruum etiam salarii, sicut Nanplys & Epidaurys olim, mihi nec petenti assignatum.

Et ex Epistola: quam Andronicus Cublis, Oeconomus & Procurator fraternitatis ad S. Georgium Grecorum, Venetijs XXIX. Octob. CIO ID LXXIX. Constantinopolin misit.

Scripsit etiam aliud Occumenicus: ad se, nescio quid, a fratribus magni Georgij, in Philadelphia scriptum esse. Id equidem miror, quomodo factum sit, cum nos, veri nempe fratres subscripserimus gratia Philadelphiensis. Rescribat modò D. Patriarcha, quomodo eius sanctitati scripserimus. Offensissimus. Videtur ipse, aliquibus crassis hominibus, aut petulantibus servulis adolescentibus, & omnino talibus, qui in collegio fratrum non sunt, plus fidei habuisse, quam illis, qui a Dominis & Proceribus hic, boni viri, & Ecclesiae ornamenta, habentur. Non igitur parum res offendit nos. At nota est Philadelphiensis inculcata vita omnibus. Iuro ego tibi per Deum: si quid ab illo indecore factum esset: me ipsum in illum insurrecturum fuisse. Nunc, cum ita sese res habeat: ut hic sint Principes, & nos cumq; videamus, quam bene & honeste sese gerat: omnes cum veneramur, ipsumq; diligimus.

Vita inno- cens.

Iterum ex Epistola Philadelphiensis: Venetijs XIII Ianuar. CIO ID LXXX. ad Sanctissimum missa.

Puer quidam, cum septem esset annorum: habitu monastico amictus fuit. Eum usq; ad duodecimum aetatis annum gestavit. Quo tempore, cum captivus in aliorum potestate incidisset: habituq; amisso, liber tandem factus esset: coniugij vinculis se astringere nult. Quarimus ergo, num id citra crimen condemnationemq; ei facere liceat. Significa nobis reverendo Rescripto tuo.

Questio matrimonialis.

Martino Crusio, Tybingae Græco-latino Professore.

IX.

Reddite mihi sunt, Martine Crusi, literæ tuæ: quæ me laetitia affecerunt, quod te recte valere significant. Accepi etiam alias ad Archiepiscopum spectantes: easq; ei reddidi.

Literas tuas accepit.

ο γαβριήλ
ἐν ἀποκρί-
σει.

καὶ αὐτὸς αὐτῷ, ὁ ὁπῖοις ἤθελε δώσει ἀπό-
κριψιν τῆς ἀφεντίας σου μεταχειρίζομαι δια-
πύην, καὶ αὐαί, πολλὰ ἐμποδισμὶς: διό-
τις θελεῖ νὰ μισεύῃ: δὲρ σα ἐδοκεν ἀπό-
κρισις τοῖς ὁποῖοις μισοῦσι σήμερον, ἡ αὐριον.
Μετ' οὗταν δώσῃ ὁ θεὸς, καὶ γυρίσῃ (τὸ ὁπῖοις
οὐαὶ ὀγλύγορον) θελεῖ καμὶ τὸ, ἡ πόρῃσης.
Καὶ ἔχει πινεγάλλω πικρίαν: ἐσονται, νάναι
ἐμποδισμοί: καὶ δὲρ δώα, νὰ καμὶ τὸ
χρεὸς τῶ, πῶς τῶ ἀφεντίας σου. Δὲ τὰ το
παρεκαλεσὶ πολλὰ: νὰ τῶ συμπαθήσης δια-
τάρα. Εγὼ ἤμην πάντοτε εἰς τὴν ὀρσμον σου:
καὶ πικραίνομαι, πῶς δὲρ ὀρίσκω, τὰ ὅσα βι-
βλία ὀπθυμῶσι: καθὼς τὸ ἱζὼρε καὶ ὁ κύριος
ὁ ἱερώνυμος, ὁμῶς δὸπδῶ καὶ ἐμπεσθῇ, πῶ
ὅσα θελῶ ὄρει: θελῶ τα εἰλη μετὰ χα-
ρῆς, τὸ δῶα μνον ὀρῶ με: καὶ θελῶ ἡσαι
πάντοτε ἐπιμνος: νὰ παλῶνω τὸ δέλημα
καλὸν τῆς αὐθιγίας στείχῃ ἐπὶρον ἡ πολλὰ
τὰ ἔτη σεβῶ. Εἰς τῶν, εφ' ἡ παρ. θ.
Ὅσος κατὰ πάντα: ἰωαννης ὁ ἱατρός, ὁ
ὅκ τῆς πολοπονησιακῆς ὀπιδάου.

di. Voluit hic dare responsum tibi libenter:
sed quia & erat, & est multis rebus impedi-
tus: propterea quod profectioe parat: respo-
sum non dedit: qui proficiscitur aut hodie,
aut cras. Sed, ubi dederit Deus, ut redeat
(id quod citius fiet) faciet, quicquid volueris.
Dolet ei magnopere, impeditum esse: nec pos-
se tibi prestare officium suum. Itaq, me mul-
tis adhortatus est: te rogē, ut sibi hoc tempore
ignoscas. Ad me quod attinet: semper ad mā-
datum tuum paratus sum: ac doleo, me non
invenire libros quos petis: sicut D. Hierony-
mus scit. Attamen, quicquid ab hoc tempore
deinceps reperere libenti animo tibi mitiā.
Quicquid deniq, fieri poterit, iniunge mihi:
semper ero paratus, morem tue bonae volun-
tati gerere. Præterea nihil. Bene igitur
vale. Data Venetijs, anno C1513
LXXXI. die Iunij IX.

Gabriel
nunc non
potuit re-
spondere.

Respondu-
rus post-
hac.

Sum ego ti-
bi inforui-
re paratus.

Tuus ad omnia, Ioannes Medicus, & Pe-
- loponnejo Epidaurius.

ANNOTATIO.

Rescripseram D. Gabrielo, τῇ νουμῖα τὸ τὸ αφ' ἡ, ἐτ' ὁ ἀφ' ὁπῖοις ἰωαννης ἐνεννῖς Epistole, præcipue sen-
tentia erant paucis hæc: πῶ ἐπιστῆναι σου, τῇ θ. ποσειδωνῶν διζευρῶν, καὶ ὅς οὐκ ἔστιν ἀνέγνωρ. β.
τὰς λέξεις, αἱ πῆμω, ἀμυδῶς ὅσας, ἐρμηνεύει μοι ἐν τῇ, ἡ λατινῇ, ὁ ἰταλῶν, ἡ καλῶν. Διὸρ μὲν
ἐν αὐτῇ, ἔχω γὰρ μετὰ χεῖρας συγγραφῆναι τινε, πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν πραγμάτων, τῶν γε-
νην: ἀφ' ὧν παρῶν Κωνσταντίνῃ, ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς ἐγείνοτο: καὶ ποικίλως ἀνέστη, τῇ νουμῖα γλώτῃ γινε-
αῖναι. Τούτοις ἐν τῇ λατινῇ φωνῇ μεταβῶν: βαλὼν τὸ, τὴν γενομένην καὶ πῶ λατινῇ με-
ταβῶν, ἀλλὰ οὐκ ἀντιπρὸς ταῖς παλαιῇς παρασημασίαις: ἵνα τι, τὸν τι γινεσθῇ, καὶ τὸν γενομένην, εἰς με-
σοτα γινεσθῇ καὶ φιλίαν ἀλλήλων περὶ σῶσαι. γ. ἀλλὰ τῶν γενομένων ἀγαθῶν, μοι γινεσθῇ ποιοῦν, τὰ αὐτῶν ὁ-
μῶς σημαίνων. Δ. πῶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, παρακαλῶ, τῇ νουμῖα Μαρτυρῶν ὅρνω ἐν κρητῇ πῶ αὐ-
τῶ διαπένω. Ο. φιλοῦ καὶ γελάει. καὶ ἀμυδῶς ἀνταποκρίσει σου πῶ ὁσὶν ἐστὶ, Epistole ad Emma-
nuelem Margynium sententia sunt. α. πῶς προσφωνῶν τῇ καλῇ καὶ τιμῇ πῶν μαρτυρῶν: οὐκ ὅλα, Μόνον
ἐπὶ γενομένην τι καλὸν αὐτῷ, πῶ ἔξ ὧν ἐστὶν εἶδον ὅτι οὐκ ἀπαθῶν αὐτῶν: ἀλλὰ εἰς: νῦν δὲ, ἐν τῇ κρητῇ νου-
μῖα β. ἀξιώσω με καὶ σὺ τῆς σε ἀγάπης: ὡς φραγίσω: ὁ πόρτ' ὁ δμοῖός σου, καὶ ὁ νῦν γ. γ. καὶ οἱ
πορτ' τῶν ἐν Κωνσταντίνῃ πόλεα παρὶ σῶσαι. φιλέων γὰρ ἐγὼ, γ. πῶ ποῖς μοι τι, πῶς ὁ καὶ τῶν γενομένων, α.
πῶ τῆς ἀμυδῶς γλώτῃς. Δ. σὺ γινώθῃ, καὶ τὰ μαρτύρια ἐκ τῶν ποικίλων μαρτυρῶν.

Argumen-
tum respo-
si ad D. Ga-
brielum.

Argumen-
tum episto-
lae Emma-
nuel. Mar-
gynium
Cretense

Ioanni huic, Calend. Ianuar. huius 81. anni, Latine etiam linguam intelligenti, latine scripseram, his
præcipue sententijs.

1. Trade, D. Gabrielo, adiunctas literas.
2. illius uicissim literas, certo modo ad me dirige.
3. Rescribe mihi noua γλώσσῃ.
4. etiam aliquid historicum eius linguæ mitte, precium certo rece-
pturus. φιλέων γὰρ ἐγὼ καὶ ἐγώ.

Argumen-
tum episto-
lae ad Ioan-
nem Chi-
urgum.

Liber hoc loco subijcere sequentia, ex literis Domini Solomonis Schuueickeri: quas ad me ex Aegypto
scripsit. Accepimus autem e Constantinopoli, cum alijs, 9. Septemb. 1581. quo tempore has Epistolas
conscribebam.

Summa li-
terum So-
lomonis
Schuueic-
keri, ex Ae-
gypto.
Troia.
Samus.
Rhodus.

Gottes gnad vnnnd barmhertzigkeit voran. E. G. S. Preceptor: wie wol die vngelegen-
heit/ seer groß: hab ich dannoch diese wollen schreiben. Dieweil ich mir te fürgenommen
(nach dem ein anderer Legatus/ gen Constantinopel succediert) Hierosol. man vnnnd Sinai
zubesichigen: bin ich 3. Martij von Constantinopel abgeschifft. Hat Troiam in vrem sin mit
fleis abgesehen: in insula Cyclades: neben Chio/ fürgeschifft: neben Samos/ ein vnseglische for-
tunam gehabt/ das nur ein breit zwischen vns/ vnnnd dem tod/ war. Den 12. Martij zu Rhos-
do angelandt: ist ein adeliche wolgebaute statt von Juden ond Türcken bewohnt: darinn/
wenig Christen: aber auff den döffern/ in grosser anzahl: alle in literis ad D. Gorbachum ond dar-
nach

nach den 20. Mart. gen Alexandria kommen. Hab ich kein solch zerstört ort in der Türckey funden. Nach dem Herrn Patriarchen gefragt: welcher der zejt/in Cairo sich auffbelt. Den 28. Mart. von dannen geschieden/nach Rosetta/ oder Raschide: welche bei L. stadia von Alexandria ligt: ein fein klein/ lustig/ wolerbautes/ stettlin. Ligt am Nil/ 3. tagreis ober Cairo dahin wir jetzt mit künden kommen/wegen peste: welche manchen tag sechs/ oder acht tausent Personen/frigt/müssen also stracks auff Zapho schiffen. Volgents/nach Jerusalem zu land. Hoff/innerhalb 6 tagen da zuseyn. Volgens/durch Syriam/ auff Samasco vnnnd Tripoli/vnnnd Venedig. (in Gerlachianis/hofft er/ von Tripoli wider hindersich auff Samiata zu/vnnnd gen Cairo/zukommen. Dann es lasse pestis 4. Junij wider nach. Synai soll iczt wiß siahn/von den streifenden Arabiern geblindert: die inwoner/ vertriben. Hoff aber/ auß gemelte zeit wider ein zungang) Alle ding in Aegyptro/ teur. Wir haben ein Moren allhie zu einem Dolmetschen angenommen: geben im teglich 4. Meidm/ welches ist 6. asper. Datum in eil auff dem schiff Nili/ bei Rosetta/ in Aegyptro/ den 10. April Anno 1581.

Socius ipse est in hac peregrinatione, D. Bernhardini, liberi Baronis de Herberstein: & D. Adami à Sebli- ben (ex Brandeburg, El. Floratu) & D. Vuolgangi Pachelbelij (ex silesia) uirorum clarorū & experientium.

De inf. Me- Redijt postea Tybingan X. Nouemb. eiusdem anni: Cairo & Synai non uisis.

litæ, seu Quoniam Gabriel, o piodia geias, supra mentionem fecit inf. Melitæ: ibi quoq; Grecis Ecclesiam esse: re-

Malta. feram hic ovtrépas ea: quæ præstans iuuenis, Ioannes kynig, ornatisimi uiri, M. Ioannis kynigi apud inçlytā

Hiemes ibi Tybing. Academiā Syndici, filius, Calendis Iul. hoc 81. anno, mihi de illa insula, & sua in illis locis (& gæuora

Oppida 4. Tybing. Academiā Syndici, filius, Calendis Iul. hoc 81. anno, mihi de illa insula, & sua in illis locis (& gæuora

1. Valeta, ci- uitas noua

2. Burgum.

Et si iare nulla, ea hycms appellari potest: nisi à Decembri, in Ianuarium usq; Mari enim tempestatibus a-

gitato: ualde magni & frigidi existant uenti. Nemo autem unquam ibi niuem uidit. Planè lapidosa insula

est: circuitu, LX. Italic. milliariū. Oppida inibi, quatuor: pagi autem, LX. Præcipua ciuitatis conditor,

est, Monsur de Valeta, M. Magister, natione Gallus. Posuit is eam in loco: ubi Turcarum castra 1565. loca-

ta fuerant: mox post eorum discessum: illamq; de suo nomine Valetam appellauit. Vulgò tamen, la terra

Græcorum noua uocatur. Sita est in monte saxoso, inter duos portus: ante se uerò, in extremo promontorij, arcem S. El-

4. ciuitas uetus mi habet. Alteri oppido, Burgo nomen est: ualde munitum, & ipsum inter duos portus, in saxoso monte:

in cuspide habens castellum, Valetam uersus, mari cinctum. Huic S. Angelo nomen est. Tertium oppidum &

munitio, S. Michaelis nomine appellatur: circumdatum & ipsum 2. portibus in monte situm. Hæc tria op-

pida, inter se uicina sunt: in quibus omnibus, multi Græci habentes templum & in noua ciuitate, & in Bur-

go: non autem, in tertio oppido. Quartum oppidum, in media circiter insula situm est: nominaturq; ciuitas

uetus, ciuità uecchia. Etiam in monte positum, & ab indigenis habitatum.

Templum S. Pauli.

Lingua Vbiq; ibi, Maurorum lingua est. Non procul inde Templum, nomine S. Pauli: specum habens, in quo hic

apodites. Apostolus habitasse & docuisse fertur. Multos inde lapides excidunt peregrini, instar Cretæ albos: qui fa-

Earum ali- cere contra uenena, & serpentum morsus, dicuntur. Inueniuntur etiam in petris & lapicidinis, lingua la-

quor ipse pide, serpentum figuram habentes. Sed & alij longi lapides, petris innati, figura serpentum: cùm perhibea-

mihî dona tur, D. Paulum, à serpente morsum, omnes huius insule serpentes, anathemate in lapides mutasse. Reperiun-

uit. tur ibi quoque multi uiui serpentes & scorpiones, sed ueneno carentes. Audiui tamen, scorpiones inde a-

Serpentes. liò exportatos, uenenatos fieri. Nò longè à ueteris ciuitatis tergo, parua insula est, nomine Camon: & inde re-

Insula, Ca- motior, altera parua, nomine Gosa: quæ ambæ, ordinis Equitum sunt. Gosa, oppidum eiusdem nominis in mō-

mon & Go- te habet: ubi singulis biennijs unus Equitum, Gubernator est. Nullus ibi pagus, sed multa uilla dispersæ. A-

sa. bundat ouibus, satis fertilis.

Lampados. Anno 1580. in Quadragesima, 4. trirēibus Melitæ egressi sumus: Affricam (Barbariam uocant) præda-

Donaria re causa petitiuri. Inter nauigandum attigimus inf. Lampadosam: ab hominibus desertam, exiguo portu, uetusto

pli. & collapsō castello. Paruū Templum ibi in montis specu est, diuisum bifariam. Altera eius pars, S. Maria de

Nauigatio in Africam, Lampadosa uocatur. Qui eò Christiani, suis piraticis myoparonibus adueniunt: in ea offerunt nummos, ue-

stes, panem, puluerem tormentarium, globos & alia: de quibus Turcæ nihil auferunt.

Huiusmodi anathemata, à Meliten sibus trirēibus Drepanum Siciliae deferuntur, in Xenodocheium, nomi-

ne Annunciata: & magnè stimantur. Eodem modo, in altera templi parte, à Turcis oblationes sunt. Aiunt,

qui non offerat, aut aliquid oblati auferat, nec restituat: non posse ex insula abire. Noctes ibi, spectris tumult-

uosæ. Quarto die post, tēpestatibus sedatis, inde Africā uersus cōtendimus: magnāq; nauim, oleo & dacty-

lis onustam, cum Mauris amplius triginta, cepimus: & sic Meliten reuersi sumus. Deinde, mense Martio iterū

Africam petētes, nullam prædam nacti sumus.

Tantum urbem Africam uidimus, prorsus euersam: regionemq; circumcirca desertam. Tunc Me-

litē repetiuius. Anno 81. Mart. 11. in Sicilia locum, nomine Magasinum, delatus sum. Ibi multum

filiqua,

filique, seu Ceratij (carubæ nominant) nascitur. Inde, pedestri itinere Syracusæ petij, per miliaria Ital. amplius triginta: transitus pluribus campis, in quibus copia Roris marini prouenit nulli autem pagi, nullum hospitium. Itaq; same et siti pressi sumus. Syracusarum aspectus, percutus apparet. Prope modum tote, in mari, cum amplissimo portu. Extra illas, multæ antiquitates, et magnæ columnæ e marmore: quarum multæ, ad munitiones conferuntur. Foris etiam templum S. Lucie est: unde subterraneus meatus, seu cuniculus, XXXX, miliarium Ital. ad oppidum Catanam usq; Magna copia vini optimi, etiam apiani, apud Syracusas nascitur, nec non saccari. Vini precium, iustum: cibariorum uerò caritas, maior. Inter Syracusas et Messariam, mons Gi bellus est: olim igniuomus, et nunc etiam fumum magnum emittens. Valde magnus, hyeme et æstate nuosus: niue ad medium usq; cliuam descendente. Messana, magna et opulenta, negotiationisq; omnis generis plena, urbs est: in qua, multi Græci. Maximus, ibi portus rerum omnium copia, et utilitas. Martij 23, ad oppidum Calabrie Paniam appuli, tempore Paschatis. Est autem Calabria, regio alta, montosa, periculosa, sane ferilis, si coleretur. Incole, mali, feraces, et rapaces. Inde Neapolim nauigans, duos ingentes in mari uidi, montes, strumulum et Vulcanum: intra quos, magnus, tanquã domus corruentis, fragor qui ad 20. Ital. miliaria auditur. Eo tristantur Nautæ Itali, Græci, et Melitenses: tanquam future tempestatis signo. Noctu, fumum maximum, et ignis flammæ, nec non lapides, eructant, per aliquantula temporis interualla. Interdum, ignis non facile uideri potest. Die quarto April. Neapolim perueni, urbem amplissimam et celeberrimam: extra quã, multe res uise dignæ sunt. Vt, prope suburbium, mons magnus, amoenissimus, fructuosissimus, multis palatijs ornatus, nomine Posilibo. in permeabilis est: Virgilijq; Poetæ arte perjoratus dicitur: cuius sepulchrum, in meatu huius parte anteriore superius est. Patet idem meatus, in latet uiam duorum curuum, una transfennium: in longitudinem uerò, unius circ. Ital. miliarij. Aliquantum tenebrosior, licet supernè, ex utroq; latere, altos prospectus habeat. Inde Puteolos et Baias, sinistram uersus declinãdo, uenitur, ubi, multe res antiquæ uisuntur. Sed, inquam Puteolos uentus: lacus Dagianus ad dextram est. Ibi ciuitas olim sita, postea submersa: paucis extantibus domibus, ubi plurima laconica sunt, uix ferenda caliditate naturali. Eo, mense Maio magnus hominum, et longinquis eitis locis, conuentus, sudandi causa. Curantur à paralyti, et alijs uarijs noxis. Propter eũ lacum, foramen quoddam trium circiter passuum est, rectè pergendo, non sub terram. In quod canis coniectus, aut aliud animal, moritur, nec reuiuiscit. Sed si inde eximatur, et in lacum conijciatur: uitam et sanitatem recipit. Ipse huius rei experimentum cepi. Unde pergendo, si montem quendam superes: alterum eius latus, igne, fumo, et bulliente ad duas spithas in us supra terram aqua, plenum est. Plurima foramina, sonitus ingentes et terrifici. Fumus is, contra multos morbos utilis. Itaq; mense Maio et Augusto, Diuitum, et aliorum multorum, eo concursus. Sedentes in fumo, curantur à scabie, ulceribus, surditate, et alijs internis malis. Ex eo loco sulfure paratur. Inde Puteolos uersus, ad dextram, uetus ædificium: ubi Virgilius Scholam habuisse fertur. Ab eo loco, Baias tendenti, magnus occurrit mons: quem forma est, ante 40. circiter annos, 24. horis creuisse. Ideo, monte nouo appellatus. Viuunt adhuc qui meminerunt, ibi antea plantam fuisse. Sequitur uetus templum ethnicum: et deinde lacus Auer-nus: ad cuius sinistram, mons in quo, specus ad unum circ. Ital. miliare excisus: ubi complura cubicula, medio-criter calida: ut in quibusdam sudare possis. Ibi Sibylla habitatio fuisse dicitur. Deinde ad sinistram, Baias uersus, in monte forux: unde scale, sursum in montem ducentes. Ibi, duo longissimi meatus: quorum unus, frigidus: alter calidus. In calido, si lumen erectè portes, uapore extinguitur. Ideo demissè portatur. In recessu eius, equus marmoreus. Postea, Baias uersus pergens, templum Dianæ inuenis: ad dextram uerò, templum Neronis Imp. *Ἰν τῷ αὐτῷ ἀντὶ τοῦ οὐρανοῦ ἀνέστηκεν.* A Baijs pergendo, reperiuntur in subterraneo ædificio, centum cameræ. *Ἰν τῷ αὐτῷ ἀντὶ τοῦ οὐρανοῦ ἀνέστηκεν.* Ex quarum alia in aliam transiunt. Omnes, tam albæ et pulchræ: quam, si nolæ essent. Sed ut de Puteolis etiam, aliquid dicam: est id paruum oppidum, 8. Ital. miliaribus à Neapoli, ad mare, in saxo, sed æuano loco. Ibi, multa antiqua: præsertim, quod inde Baias usq; pons 4. miliarium fuit (cuius adhuc aliquot conficiuntur fornices) Cæsar. Caligula, ut fertur, fabricatore: quem etiam, loco arenae, scobe aureæ, ludorum equestrum causa construisse dicitur. Ludis autem finitis: arte fecisse, ut partibus pontis ruptis, multa spectatorum millia in mare deciderint, et perierint. Voluisse hoc modo, sui memoriam ad posteritatem celebrari. Etiam nunc arena auri in mari ibi reperitur: quam uidi, in carinis ligneis lauare, et sic aurum parari. Hec, hæcenus. Addidit postea idem Kynigus, Melitæ esse. Equites amplius mille: plerosque, Gallos: alios, Hispanos et Italos: Germanos uerò, non ultra decem. Meliten plus CCC. miliaribus Tybinga abesse.

Syracuse.

Actna M.
Messana,
hodie Mos-
sina.

In Calabria
aduentus.

Montes tu-
multuosi.
Neapolis.

M. Pauli y-
pus, perui-
us.

Lacus Dag-
ianus.
Schuuei-
bader.

Foramen
Auer-nus.
Sulfureus
mons.

Fumus fa-
lubris.
Virgilij
schola.

Mons no-
uus.
lacus Auer-
nus.

Specus Si-
bylle.
Duo fora-
mina mon-
tis.

Baiæ.
Puteoli.
Pons Imp.
Caligulae.
Equites
Melitenses

EX

EX THOMAE FAZELLI DE RE-
bus Siculis Decad. lib. i. cap. i.

Melita inf. P. M. 60. ambitur: tota ferme plana est, sed saxosa, et uentis exposita. Plures, eosque tuitissimos, habet portus. Tota frumenti, lini, leuconij (γραλλῶν, tomenti) et cymini fecunditate, celebris. Paruos canes, subalbos, et pilis longioribus, ad hominum delicias gignit. Olim Iunonis templum, ad Promontorium Orientis, non longe ab urbe erat: cuius Templi in hac usque tempora non aspernandæ permanent reliquæ. Numismata aenea passim ibi reperiuntur: ex una parte, his Græcis litteris ΑΕΛΙΤΕΩΝ, circumformatam reni latitudinem, ex altera Iunonis effigiem, exprimentia. Alterum templum Herculi sacrum, ad meridiem erat: cuius etiam adhuc monumenta, admiratione dignissima, supersunt. Melite primò Baclo Regi, opibus, et hospitij sedere cum Didone, celebri, atque exinde Carthaginensibus, paruit. Cuius rei testes sunt lapideæ columnæ, passim obuiæ, et uetus Carthaginensium characteribus, ab Hebræis non dissimilibus, insculptæ. Post eodem, quo Sicilia, tempore, ad Romanos deficit. Deinde in Saracenorum potestatem redacta, rursum cum inf. Gualo (mulgo Gozzo) à Rogerio Normanno, Siciliæ comite, anno 90, recepta fuit: paruitque deinceps Christianis Principibus. Habet adhuc in medio ferè, loco scilicet editiore, urbem eiusdem nominis uetustissimam, præfulat clarat. Habitat in mediterraneis locis, pagis ut plurimum, nullo moenium ambitu obseptis: quorum incolæ licet Christiani sint, Saracenicæ sermonis (qui aut nihil, aut quæ minimum, à Punico ueteri differt) promiscuè utuntur. Nam hodie, et Hamonis Poent apud Plautum, et Auicennæ, uerba Punica intelligunt. Melita D. Paulo, olim tempestate eò pertracto, sacra est. Quod enim is in hanc, et non Epeiro uicinam, Meliten uenerit: cum alia, tum hoc, argumento est: quod hos Melitenses, Apostolus Barbaros uocat: Epeiri autem Melitæ, Græca est. Cathedrale etiam templum, in hac Sicula Melite, non in altera, Paulo sacrum est. Ad hæc, pro moenibus urbis specus est, eidem sacer: quod eum ibi trimesse, ducta à Maioribus per manus fama, habitasse Melitenses predicant. Vbi non insulani modò, sed aduenæ quoque, lapillos eadunt: ad scorpionum et anguinæ exitiale uirus, ab humanis corporib. profligant. Quin et in hac inf. scorpiones, qui alibi perniciosi sunt, uasuescunt, lædendique naturam penitus deponunt: Pauli (ut creditur) munere nihil hic à uisera passi. Vnde et Christiani, quicumque Pauli sacris (quæ 2. calend. Febr. celebrantur) quauis orbis terrarum pute nati sunt, neque horrent angues: et ab alijs uim grauantis ueneni, omnemque inflati corporis tumorem, solo sputo, quasi à natura edocti, proliuè absumunt. In hac inf. Ioannitæ equites (Rhodum 3. calend. Ianuar. nempe die natali Christi, 1523. Turcis tradere coacti) impari sorte penates transportarunt. Eis etiam Gualos inf. subest: cuius et ipsius incolæ, Christiani sunt, sed Saracenicè loquuntur. A Melite 5. M. P. tantum distat, ad Occidentem sita. Serpentes nec ibi nascuntur, nec in uicini uiuunt. Cosyra 70. P. M. à Melite abest, et sterilis est.

Melita de-
scriptio.

Templa
eius.

Possessores
Incole.
Lingua eo-
rum.
Melite, S.
Paulo sacra

Contra ser-
pentes &
scorpiones

Hodie, ibi
Ioannitæ.
Gualus inf.
Cosyra.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΕΙΔΕΜ PHILADELPHIÆ X.
Ἀρχιεπισκόπῳ, κυρίῳ Γαβριέλῳ.
Εὐπρεπῶς ἐν Χριστῷ.
Archiepiscopo, Domino Gabrielo,
in Christo Salutem.

Περὶ αὐτῶν πῶς
ἐστὶ γένος
φρ.
τὸ ἀρχιεπι-
σκοπὸς ἀπὸ
ἐκτ. ἐν νη-
τη διὰ τὸ
ἀπὸ ἐκτ. ἐκ
ἀδελφῶν,
ὡς οἶμαι. Εἰ
ποῦ ὕψους
ἐγνων, ὅτι
τὸν ἐκ τῶν
μυτιρῶν με-
ταφύρειν εἰς
βενετίαν ἡ-
βηλοῦν.
ἐξ ὑπερῶν
παράλλιν-
σι.

Πρὸς ἐνὸς ἐνιαυτοῦ ἐπέστειλα τῇ ὁσιότητί σου,
πρωτοπρεσβύτερον Φιλαδέλφειας ἀρχιεπίσκοπον, ὁ-
σιώτατέ τε πατριάρχικῃ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κρητῇ
κυρίῳ μαργαρίτῳ: δέον μὲν τοῦ κρητῆρος, εἰς
παιδείαν φιλολογίαν τε σπουδῶν ἐκκλησιαστικῶν
πραγμάτων, φερόντων. Πρὸς αὐτόν ἐδωκεν
θεῖα ἡ σὺ ὁσιότης ἀποκριθεῖν, διὰ τὸ ἀνα-
γκαίου τῆς τῆνικαυτῆς ἀποδοχῆς, ὡς ὁ
μοι ἐποίησεν: ὡς οἶμαι, ἡ γλυκεία τῇ κυρίῳ
ἀνὰ τῶν ἐκτ. ἐκκλησιῶν παρεμυθησάτω: δὲ ἡ
σὺ, ὡς ὁσὶς ἐκ μακρῶν ἐπανελεύσῃ ἡ ὁσιότης
σου, καὶ μοι ἀποκριθεῖς. Τὸ ἐν ἑτοίμῳ ὑπερ-
νεγκῶν, αἰς ἐδὲ ὑβλην: καὶ ἐκείνῳ τῇ δεῖ-
ἐδὲ ὑβλην, τὸν ὁσιότης σου καλῶς ἐπαγγέλλῃ.
Περὶ δὲ ἡ γυνὴ ἐκ τῶν παλιν παρεμυθησάτω,
μετ' ἧς δὲ ὡς ἀμὲν αἰς ἐκ τῶν ἐκτ. ἐκ
κρη, καὶ τότε ἔγερψα, ὡς ἐκ τῆς ὁσιότητος
σου.

Annus est, quando ad Dignitatem tuam,
reuerende Philadelphiæ Archiepiscopo, Pa-
trarchicæ Legate, et ad Margunium Cre-
tensem, scripsi: consequi quadam auens, quæ
ad liberalem rerum Græcarum eruditionem
cognitionemque spectarent.

Ad ea quando Dignitas tua non po-
tuit respondere: propterea quod peregrine abire
necesse haberet: dolore equidem affectus fui:
quem tamen dulcis Epistola Ioannis Medici
leniit: significans, non ita multo post reditu-
rum te, mihi respondurum. Moram igitur
illam, in cunctis potui, toleravi: quotidie
Deum orans, ut Dignitas tua incolumem re-
duceret. Quod cum tam factum sperem: de-
naro rogo, qua possum reuerentia: me composi-
corum, quæ peto, et de quibus tuæ scripsi,
facias.

Argumen-
tum ante
hanc missæ
Epistolæ.

Archiepi-
scopi absen-
tia, in Cre-
ta inf. pro-
pter suas i-
bi duas so-
rores, ut ar-
bitror, Et si
posterius
intellexi, e-
um uoluisse
matrem Ven-
etias trans-
fere.
Petitio re-
nouata.

σε. Τὸ καλὸς Μαργίνιου; ἀρα κομίσαιτο
τὸ παρ' ἐμῶν γράμματα; πῶς εἰς γνώσιν ἡλθόν
μοι, καὶ περ αὐτοῖς ἀγνώτω ὄντι, ὃ ἐν Ἀλεξαν-
δρείᾳ κύριος Μελετίου καὶ κυρίου Ἰωάν-
νης Μορζίνου, ἐν κρητικῇ διαγών. ἰσχυρῶς τὸ νῦν
ἐλθὰς τὸν δὲ τῆς ὁμοτιμῆς εὐχομαι δὲ
χερσὶν πρὸς αὐτὸν διδόναι, καὶ μυστικῶς εἰς
αὐτὸν, ὅπως ἐν περὶ φανερῶν οἰδ' ἐστὶν κύριος,
ὡς εἰλικρινεῖ ψυχῇ τοῖς ἐλλήσιν ὁμιλῶν καὶ φι-
λῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐλλειπόντα ἐν τῇ ἀρετῇ ἡμῶν
κατὰ χεῖρας φυλάσσων. Ἀναμνήσθη δὲ ἀντικρι-
σιν παρὰ τῆς ὁμοτιμῆς σε: τὸ καλὸς ἐπιθυμίας
μετὰ πληρωτικῶν. Ἀσπάζεσθαι τὴν ὁμοτιμῆν
ὁ κύριος Γερλάχιος. Ὁ θεός, μὲν τῆς ὁμοτιμῆς
σε παύσεται. Ἐν τυβίγγῃ, τῇ κη. ἰανουαρίου. τῆς
α' φεβρουαρίου. Ἐδὴ λῶσαι τὸν περὶ ἐδὴ λῶσαι
νῦν κυρίου Ἰωάννη ὁδόν: πῶς αὖ εἰς ἐμὲ γράμ-
ματα πῶς φαίνεται.

Ὁ τῆς ὁμοτιμῆς σε πέδοντος,
Μαρτίνος ὁ Κρέσιος.

Dignitat. T. Studiosiss.
Martinus Crusius.

ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ, ΕΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑ-
χοις, κυρίῳ Μελετίῳ, Ἀλεξανδρείας
πρωτοσυγγέλῳ, τῷ κρη-
τικῷ, δόξῃ.

D. MELETIO CRETENSI, ALE-
xandriae Egypti Protoſyngeſo, Hie-
romonacho doctis-
simo.

Εἰς Ἀλεξανδρείαν, ἢ μισοῦρον.

Alexandriam, siue Cairum.

Ἐν χεῖρῶν, τῷ μόνῳ ἡμῶν σωτῇ, χαίρειν.

Salutem per unicum Salvatorem
Christum.

Τῇ τῆς ἐγγιστοσεμβρίας, δεῦρο δυστυχῶς
ἐπαυθῆναι ἐξ ἀνατολῶν, ὁ φιλατὸς με κύριος
Σολομών ὁ σιωνικός, Γερμανιστὴς γενικῆς
ρος: ὃ τῷ νότῳ λίαν ἐχάρην ἐγώ: καὶ μάλι-
στα, ὅτε πᾶσι, καὶ τῶν ἀρετῶν σε (ὡς καὶ πᾶσι
τῶν ἐν κρητικῇ Μορζίνῳ) ἐμοὶ λέξας εἰσχετό
τε δ' ἐγὼ ἔτῳ γλυκείῳ μερὲς τὴν ψυχὴν ἐ-
πληρώσω, ὡς τὸν τῆς γράμματος, καὶ πᾶσι τὴν
λογιστῆν σε, καὶ πᾶσι ἰωάννην τὸν Μορζίνον,
κατατόλμησαι. Εἰ γὰρ καὶ ἀγνώστῳ ὑμῖν τυγχά-
νω ὡρ, ὡς καὶ ἀλλοῖς πλείστοις, ἀλλὰ τὸ μικρὸν
μισθῶμαι φιλελλῶν ἐμὴ, ὡς πᾶσι ἀλλοῖς: καὶ
ἀλλὰ τῆς, καὶ εἰς τὴν κωνσταντίνην, πᾶσι
ἐμὴ τὸν παναγιώτατον Ἰωάννην ἐδ' ἐ-
χω. Ἰδοὶ τίνων, ὡς μεγάλας τὴν σε φιλίαν
πᾶσι: ὡς ἀνδρὸς ἀριστοῦ, καὶ κάλλιστον περὶ
διδόμενα, καὶ φιλοερμηνείας: ὡς περ, ἐξ ὧν
τῶν σιωπῶν ἐποίησας τε καὶ ἐρεῖας,
ἰκανῶς ἐγνώμην. Δέξομαι τίνων σε σφοδρῶς,
ἀντιπᾶσι ἐλλείπει ἐμοὶ: καὶ, ἐπὶ ἀξίῳ τῶν
ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἀσίᾳ, ὡς νῦν ἐχέουσιν,
γνώ-

Ad X. diē proximi Novembris, feliciter ad
nos ex Oriente rediit amicus meus Solomon
Succernerus cuius cōspectu mirifice letatus sum
praesertim, quando de te, viriutibusq. tuis (ut
et Morzinorum, qui in inf. Creta sunt) mihi
narravit. Eo quidem tempore, ita dulce desi-
derium pervasi animum meum: ut nunc et ad
Dignitat. tuam, et ad Ioan. Morzinū, literas
mittere ausus sim. Esi enim, ut alijs plurimis,
ita et vobis, notus non sum idē, propter nomi-
nis mei parvitatem: attamen chari mihi sunt
Graeci, si cuiquā alij. Quae causa est, ut Consta-
tinopolin etiam, et quidem in Patriarcheum,
scribere soleam. Si igitur velim, me amici-
tiae tuae cupiditate flagrare: ut viri optimi, eru-
ditioneq. praestantis, et Germanorum studio-
si: quē admodū ex tuis et ga Succerni et factis
et scriptis, abunde cognovi, Maiorem itaq. in appetitio-
modum a te peto Responsum: et, si quid in
Aegypto et Asia, sicut hodie se habent,
sciam

Occasio
scribendi.

Amicitiae

ἐπέσειλα. Ο Ζησιγός, μὲν σὺ, καὶ τῶν σῶν, φίλ-
ποτε. ἀπαύξῃς τὴν αἰδέσει μόνον σε πατέρα ἐξέ-
μει. Ἀπὸ τῆς βίγγης, τῇ καὶ ἰανναρ. ἐτεῖ τῆς παν
δήμου σωτηρίας αὐτῶν.

Salutem etiam patri tuo reuerendo verbis
meis dic. Tybinga XXIX. Ianuar. CIO IO
LXXXII.

Οσοὶ τὰ δυνάμει ἀντιδικονεῖν περὶ θυμῶν,
μαρτίνῳ ὁ Κρεσίου: ἐν τυβίγγῃ
ἐκ λωολατινοδιδά-
σκαλῶν.

Tui studiosissimus
Martinus Crusius, Tybing.
Professor.

ΙΥ. ΤΩ ΕΛΛΟΓΙΜΩ, ΑΝΔΡΙ ΚΥ-
εἰω μαρτίνῳ τῷ Κρεσίου, ἀρίστῳ δι-
δάσκαλῳ, ὑγιᾶς
δοθέν.

MARTINO CRUSIO
Tybingæ V.L. Doctori,
S. D.

XIII.

Epistolam tuam, superiori tempore ad nos
missam, quæ reditum nostrum expectabat, li-
benter legi, charissime Martine: ex qua deside-
rium tuum, & ardentem animi erga nos affe-
ctionē, probè intelleximus. Insuper, bene quo-
que te in omnes partes valere: te, inquam,
summa mihi amicitia coniunctum. Quocirca
maximas tibi perpetuò gratias agimus: tibi, inquam, anima mea dimidio. Vici-
sim scias ue-
lim, & nobis maxime hoc dolore: tanta nos di-
stinere quotidie curarum mole: quam excute-
re cunctam non possumus: et identidem ad te,
sicut desideramus, literas mittere. Postquam
enim de animo tuo certam notitiam habere
mihi contigit: quanta beneuolentia erga Gra-
cos propendeas: minimè tradendum obliuioni
studium tuum iulicauit: quod etiam apud al-
ios predicare non desinam. De hisce, hacten-
us. Quod verò ad literas quas misisti, atti-
ner: nullo modo dubites velim. Noster Medi-
cus Ioannes ad eos quibus inscriptæ sunt, mi-
sit: à quibus breuè Responsum procul du-
bio accipies.
Vale. Data Venetijs CIO IO LXXXII.
Iunij XXVIII.

Literarum
acceptio.

Multitudo
negotiorum.

Beneuolen-
tia.
Literarum
redditio.

Philadelphie Archiepiscopus Gabriel,
Patriarchitus Vicarius,
T. T.

AEMYLIO PORTO LAV-
Iannæ Græco Doctori,
Salutem.

XIII.

Nunquam tui me obliuio, Aemyli, capiet:
iamsi iam diu nihil inuicem literarum. Diligo
& honoro te non minus patre tuo: cuius men-
tionem

T

Τῆς σῆς ἐλλογμότητῳ ὅλῳ, Γαβρι-
ήλ, ὁ φιλαδελφείας ἀρχιε-
πίσκοπος, καὶ ἐξ ἀρχῆς
πατριαρχικός.

ΚΥΡΙΩ ΑΙΜΤΛΙΩ ΠΟΡΤΩ,
λαυσαίνης διδάσκαλῳ, χαί-
ρειν ἐν χριστῷ.

Ὁ ὅτι ποτε λήθῃ σε με λαμβάνει, κύριε Αἰμύλιε: ἐκ πολλῶν χρόνων, ἐξ οὗ ἀλλήλοις σὺν
ἵπτε-

Answer.

ἐπέσειλαμεν. Τιμῶ σε, καὶ ἀγαπῶ σε, ἔχ' ἡ-
τοῦ τῆ μακαρίτης πατρὸς σε. καὶ δέομαι σε
τοῦτον καὶ πρὸς ἐμὲ διαμενεῖν· καὶ, ὡς αὐτὸ
νῆθης πᾶσι, πᾶσι σε τε, καὶ ἐπὶ τὸ κρηστέρου
πρᾶγμα. **Θ** ἐλπίσιν ἔχεις, θύσας λαὸν· ὡς
ἔτι, αὐτὸ κεχαρισμοῦ κατατί μοι ποιήσονται.
σφύδρῃ πρὸς τὸ πᾶσι, πᾶσι τῆ πατρὸς πονημα-
τα ἐκδᾶναι· ὡς δὴ διανοῦσά σε ὁ κύριος. **Θ**
σέκει· **Θ** ἐδῆλωσεν. Εἰρώσω, τυβίγγησιν, τῇ
ἰα. σε πᾶσι βέβαια, αὐτὸ π. β.

ΙΕ. ΑΙΜΥΛΙΟΣ Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

πρὸς τὴν Κρήτην, τῶν δεσβεῖ καὶ λαμ.
πρῶμαρτίνω Κρησίων
πράτην.

φιλικῶς ἀπο-
δοχέ.

Ενομιόμην τὴν πόλιν σὲ Ἰουδαίῳ, με-
τακαλῶν ῥωμαϊκῶν καὶ ἐλλεικτῶν μελῶν·
ἀπλῆς ἔν μοι πεσοηνεγκοῦ ἡδονῆς. Τὴν
δὲ φίλιαν, πρὸς ἧς με περικαλεῖσθαι ἤθελ-
ομαι, δέχομαι ἄσμεν· καὶ ἀνδρὸς τιμῆς
πολλῆς πρὸς ἐμὲ, ἐν μεγάλῃ ὀνυχιστῇ ἡ-
μι, κατὰ δύναμιν δὲ ἐν ἡμῶν περικλείεται
ταῖς σὲ περικλήσεσιν, οὐ λόγους, ἀλλ' ἔργους,
δοκίμους. πᾶρ ἡμῶν, πολέμευσεν φό-
βος· ἀλλ' ὁ παντοκράτωρ τὰς πιαύτας, νε-
φέλας διέσκαλε. περὶ δὲ τῶν πατρῶς
μαρτυρημάτων, ἐξηγήσεσιν, καὶ συγγράμα-
σιν, ἰδοὺ ὅτι, εἰς τυχερὰ ἀνδρῶν, πλεὺν
δικαίαν ὑπὲρ αὐτῶν δοῦναι ἐβέλυσεν, ῥα-
δίως δώσω· σχολία εἰς τὴν δόξαν, ὁμηροί,
δερσιπιδεὺς, θεκυδιδεὺς, ἔσνοφωνα ἀρι-
τελεῖς ῥήτορες καὶ ποιηταί, ἐρμογένης, εἰς
τὰ τρία τῶν ὑπερβαλλόντων βιβλία. πάν-
τες αὐτὰ, τριακῶσιον νομισμάτων χρυσῶν.
οὗς σκευή τις κελδικὴς καλέσμεν, πικρῶς.
Ἐρρωσέ, θεία κεφαλὴ καὶ ἡμᾶς, σὲ φιλοῦν-
τας καὶ πρῶτας, ἀπὸ φίλων ἀλίσσων. ἐκ
λαυσάνης, ἐκταβρίε μιν ὅς ὃν φθίνον-
τες, εἴ τι ἡμῶν σωτηρίας ἀφ' ἑσέ.

15. ΤΩ ΕΝ ΣΟΦΟΙΣ ΠΡΟ-
κρίτω, κυρίως μαρτυρῶ τῷ Κρη-
σίῳ, ὡς ἄνωγας δόξαν.

λεξιολογ
ισμῶν.

† Τὸ μὲν πᾶς βαρβαροελληνικὰς περιέ-
χου χάριτον λέξεις, ἤδη σοι πέμπεται, ὅτε
μαρτίνε. ἐξ αὐτῶν αἱ μὲν ἑσαφ' ἑκάστησαν, αἱ
δὲ οὐδ' ἁλωσι. διὰ τὸ αὐτὰς, μεμνημένους εἶ-
ναι, καὶ συνδέεσθαι, ἀλλοκότους φωνὰς, καὶ
ἄλλα

exposita sunt: aliae vero, nō: quia ex diversis linguis, a nostra abhorrentib. cōgestae. Responsa

tionem honoris causa facio. Etiam, ut tu in ea voluntate erga me mancas, oro. Rescribe, quamprimum poteris, de te. Et si quid noua rei Græce habes. Sic mihi grauisimum feceris. Magnopere te ad editionem paternarum lucubrationum hortor: quam te meditari Stuckius scribit. V. Tybingæ, die XI. Septemb. CIO IO LXXXII.

Amicitia
renouatio
petitiones.

AEMYLIVS FRANCISCI POR-^{XV.}
ti Cretenſis F. Martino Cruſio
Salutem.

Reddita mihi est Epistola tua, una cum La-
tinitis & Graecis versibus tuis: quae ambo mihi
voluptatem attulerunt. Amicitiam, & quam
me vocas, libenter accipio: tuumq; erga me stu-
dium probo. Respondere etiam non verbis, sed
factis, Deo iuvante studebo. Est sanè terror ali-
quis in his locis bellis: sed Dominus Deus ta-
les nubes dissipabit. De patris mei lucubrati-
onibus, tantum scito. Si quis iusto precio à me
vellet, facile darem. Sunt autem commenta-
ria in Pindarum, Homerum, Euripidè, Thu-
cydidem, Xenophontem, Rhetorica & Poeti-
ca Aristotelis Hermogenem. & in tres Epi-
grammatum libros. Omnia haec CCC. Aureis
coronatis a s. m. o. Vale amice: et nos tui studio-
sissimos, invicem dilige. Lausanna, 24 O-
ctob. 82.

Quæ Latinis & Græcis Gratulatione Iacobo Schoppero, Docturæ Theologicæ honores capienti, scripta, &c. De nullare noua Græca scribit Aemilius: mensē tamē Nouēb Mercatores Græci *ἐν Ἀθήναις* (Antuerpiæ) fuerunt inter quos, *πρωτοδὸς* Emanuel. De quibus calend. Ianuar. 83. Antuerpia scriptū fuit.

Sic Greci vnd Alexandrini find wider von
hinnen. Haben mit Bilies Hofman dem iun-
geren/ vnd andern Bauffleuten contract getref-
fet daß sie alhie/ vnd dise zu Constantinopel/
Bauffmässen in sicherheit trübē dē. ffen/ etc.
Maij uerō 23. Venetijs scriptum fuit. Legatū
Reginæ Anglicæ (adferentem summi arti-
ficij uasa ex auro & argento, &c.) canes An-
glicos, &c.) Constantinopoli splēdidē à Sul-
tano acceptum esse. Nunc itaque (ut eadem
propē die ē Constantinopli, accepimus) et-
iam Angli, in ea urbe negotiantur, stanno
importato, &c.

Angli, Coa
stantinop.

MARTINO CRVSIO S.
Accipe Charinlā Barbarogreclorū vocabu-
lorū interpretationes continentiē: quarū alię.

Vocabulo-
rum inter-
pretatio.
Responsa
transmarina.

CN

ἀποκρίσεις
Διαβαλάσ-
σιαι.

Λέοντος βί-
βλων.

γεραχίμ
προσκό-
γους.

ἀπαδύσας τῆς ἡμῶν αἰδ' ὁπορεύσεις, ἔπω-
γε κρήνη, καὶ ἀλλὰ χόρτον, ἡμῶν περὶ πέ-
φθῃσαν. αὐδ' ἐπὶ αὐτῶν γὰρ τοῖς ἀφίξις ἐν-
πυθῖν: ἀναμφιβόλως πεμφθῇσεται σοι, καὶ
κατατάχῃ. ὡς οὖν ἐστὶν ἀνυπερθέτως, ἀ-
ξιομύσει τὴν λογιότητα: ἐμὲ σοι οὐλόγη-
εῖν, ὅπως μοι τὰς τοπώθειας τὰς ἀγίας ἀδα-
νασίς ἐκ κρηίδας ὁμιλίας, καὶ εἰ πάλιν νεωσι-
ἐτυπώθη, πέμψῃς τὰς χεῖρας, τὴν δὲ τιμὴν αὐ-
τῶν ἀπασαν σαφηνίσαν, τῶν βιβλομύσει σοι παρ'
ἡμῶν δόποδ' ὀφθαί. ἀσπάζομαι τὸν σεφὸν Γερ-
λάχιον, τὸν τῆς Φιλίας ῥυθμόν, τὸν σε καὶ ἡ-
μῶν Φιλῶντα, καὶ ἐμοὶ ἐς περὶ ἀλίστα ποδοει-
νόν. Ἐρῶσιν, ἐξ ἐνέπων, αὐφωγ. μαίς τε.

ex insula Creta, & aliunde, nondum ad nos
venerunt: quæ ubi allata fuerint: ceriò, & ci-
tra moram, ad te mittentur. Rogamus te: si-
tium habeas, ut mihi conciones D. Athanasij
& Cyrilli excusas, et si quid aliud nuper in lu-
com exijt, breui mittas: simulq; precium signis-
fices, ut à nobis recipias. Saluere amanter iu-
beo Gerlachium, utriusq; nostrum amicissi-
mum, mihiq; charissimum. Vale. Vene-
tys 1583. May 15.

Petitio li-
brorum.
Gerlachij
salutatio.

Tuus Gabriel Philadelphia
Archiepiscopus.

ὁς οἰκεῖ Γαβριήλ, ὁ φιλαδέλφειας.

Hanc epistolam 17. Jun. accepi (cum interesset prandio Friderici Prenningeri Roteburgo Tuberani: cum
modo Doctor V. l. creatus esset: postridie nuptias cum filia M. Georgij Burcardi, collegæ mei, celebraturus)
unâ cum latina loquens, & interpres excusantis se de longo silentio: quod reuerendiss. Episcopus suus abfuisse: ipse-
q; Mediolanum proficisci coactus, ibi per menses sex esse coactus sit. Se nullâ nunc, quam mittat, vulgari lin-
gua Historiam, &c. inuenire: sed schedulam Barbarâ Græcarum interpretationum remittere, ἡ χάρις τῆς νοῦν
(inquit) μετὰ σς. Semper tuus Ioannes Medicus.

Ioan. Medi-
cus.

ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩ-
τάτῳ κυρίῳ μαρτίνῳ τῷ Κρησίῳ, Κων-
σταντίνῳ πατρὶνι ὁ χι-
ος εὐπρεπῆς.

MARTINO CRVSIO CON-
stantinus Patricius Chius
Salutem.

XVII.

Τὴν τῶν σῶν τρέπων σεμνότητα, φρονή-
ματός τε τὴν μετριοτητα, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς
χρῆς διαβε-
σεις.
αὐτῆς τῆς ἐλπίδος ὁπορόνους ἀκηκοὺς ἀμε-
τρον φιλανθρωπῶν: ὡς ἐκός, ὡς ἐρήθῃ
πὲρ μεγίστα. Γράψαι δὲ ἐνὶ ὅτε ἐφίμεται
καὶ τῆς τῆς γράφει ἀμοιρῶν ὑποδέσσεως, αἰε-
θαλῶν ἀγῶν τῆς δεύρο παρ' ἐμαυτῶ τῆ πό-
θας πρεφομῶν τὴν φλόγα. Νῦν δὲ πὰ τῆς
ὑπὸ βάρε-
ντος.
λαμπύρα ἰοαννὲ Βαρονὲ Βατενβὺρχ πρε-
τράπεις, καὶ τὴν ἀλυσίτηλῃ διαρρήξας σιω-
πῶν, ἀφ' ἀμύνος πεκαλάμει, ἐπὶ τὸ γρά-
φειν ὁρμήσας: ἡ βιβλίον διὰ βραχέων ἐλλη-
νιστίσε προσειπῶν, ὡς ἡμέτερον ἐν τῇ περὶ
βοητῶν γερωμῶν πρὸς τὴν τε καὶ φιλελλη-
να: καὶ ἰκετεύσαι πρὸς ἐπὶ: ὅταν ἐνδῶ ὁ κα-
ρὲς, ἡμῶν ἀντεπιστεῖλαι: ἵνα μὴ μόνον αὐτῆ-
κοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ πᾶσι τῶν σῶν γνωμῶν ἀ-
γραμμάτων: καὶ τῆς σῆς δόξα λαύσωμεν γλυ-
κύτης τῶν λόγων σεργῆν. Εἰ δὲ καὶ τῆς
ἡμῶν ὁπορῶμεν, χεῖρεις βιβλίας: διαρ-
ρέντως γράψου. Εἰς οὖν με, ἐν πᾶσι ἐπι-
ἐπαγγελία.
μότητον ὑπογράψαι σοι. Ἐρῶσιν, ἐκ πατα-
βίς, ἐκατομβαιῶν ἐβδόμη ἰερεμίας, τοῦ
αφ' ἐπ' ἐτας.

Cum ad me allatum sit de morum inge-
nij, tui modestia: & quanti nos Græcorum
posteror facias: mirum videri non debet, si
vel maximam ex ea re letitiam cepi. Cumq;
interdum scribere quidem cupiverim: sed scri-
bendi argumento curauerim: fovi hæcenus
quasi in sinu eam desiderij erga te mei flam-
mam. Nunc autem Baronis Bateburgij de-
mum impulsu, inutile silentium rupi: cala-
mōq; prehensō, ad scribendum cecurri: ut te
paucis Græcè, tanquam hand vulgarem no-
strum in celeberrima Germania fautorem, ap-
pellarem: ad rescribendumq; quando tem-
pus ferret, incitarem: quò non tantum fama,
sed etiam respectu literarum tuarum, quæ per
iucunde nobis accident, nobis innotescas.
Quod si quo nostrorum librorum tibi opus e-
rit: sidenter scribi: quippe me ad omnia para-
tissimum habebiturus.

Beuucolen-
tia.
Ad scriben-
dū à Baro-
ne incitatio

Scriptio.
Respōsi pe-
nitio.

promissio.

Vale. Patavio, die Iunij VII. anno MD
XXCIII.

Y 2 An.

Attulit mihi hanc Epistolam M. Helias Vualdnerus Memmingenf. nuper ex Italia, ubi Medicinæ aliquot annos studuerat, reuersus. Simul, eiusdem facultatis studiosus, ad me scripsit M. Ioannes Morhardus Tybingenf. (Ἐμφοῦτοι, ὡς ὁ ἐτῶν ἐμοὶ ποτὶς αὐτῶν) indicans: se à me salutasse Constantinum Cretensem, sicuti petierim: & in alterius Constantini, è Chio oriundi, notitiam interuentu Baronis Ioan. Bateburgij uenisse. Græcæ linguæ et omnium bonarum literarum, admodum studiosi: qui etiā quotidie hunc Græcum, ob linguam discendā accedat. Se illi Græco mōstrasse meā ad se Epistolā: in qua inter Latina, hæc uerba Græca erāt, Ἀσπασαι τῆς αὐτοῦ ἐδου-
 Vualdner S. Morhar-
 dus. Bato Bate-
 bnruius. Aetius. Med.
 nes παρ' ἐμῆς: καὶ περ αὐτοῖς ἐγνώσθαι, ἀλλ' ἔμους φιλελλήνους, ἐν ὧν δὲ βῆκε αὐτῶν ἐμὲ γραφῆς ἐαυτῶν ἐξιδῶσαι: ὡς φιλικῶς αὐτοῖς αὐτῶν ἐπελεῖντα. Att, Cōstantinū non etiā ignarū esse Latine & Italicæ linguæ: scire, inter quædā manuscr. Græca, extare quoq; Aetij libros desideratos, nondum edita. Dicebat Vualdnerus, Græcos æquē, ad Lutheranos, Gregorij XII. Calendarium respuere.

ἡ. Κυρῶ μαρτίνω Κρησίω, ἐν τῇ τυβιγγίδι ἀκαδημία ἐλλήνων λατινοδιδασκάλω λογι-
 πάτω, καὶ ἐν δόξοπάτω, Κωνσταντίνω Ζερβῶς ἐν χειρῶ
 ἡσθ' εὐπράττειν.

Αφίεντο ὡς ἡμᾶς νεώτεροι ἀνδρες τῶν Ἰππικῶν Γερμανῶν, σὺ χάριν ἀσπασόμενοι: οἵτινες
 πλὴν τῆς σὺν φιλελλήνῳ, καὶ τῇ κατὰ σέ, μέλας ὡς περ πῶς διεξίχοντο, καὶ πρὸς σε ποσὸν μὲν ἡμᾶς
 σὺν ἡμᾶς παρεκάλειν, ὅπως δὲ δὴ, ὡς εἰκός ἐστι, ὡς ἐγχείτο: πολλὰς ἡμέρας διὰ σύγχυτον πινῶν
 γνωρίμων πρὸς σέ, πρὸς Διότρητον, ἔτας ἐν Διότρητον, ὡς πᾶτες: ἐπεὶ πάντας ἐλλήνων παίδας
 εἰποῖς ἡσθ' λογιότης: ἀλλ' ἐλλήνως ἐπ' αὐτοῖς πᾶσι καὶ σὺ χεῖρ' ἐν γκαμῖοις ῥή-
 φιλικά
 πρὸς σέ, τὰ
 ἡμέτερα.
 ἴσως διὰ σο-
 μίσε.
 ἡμοῖς ἀμυ-
 τὰ τὰ γράμ-
 ματα.
 ἐπαγγελία.
 τας γὰρ δὲ δαμῶν πᾶσι πᾶσι ἀπεργάζεαι πᾶσι δα, ὡς εἶδε ἐν παταβίᾳ ποιήσας. σὺ γὰρ αὐτὸν κεχρη-
 μέτα καὶ ἡμεῖς, πολλῶν καλῶν καὶ καλῶν ἀντιγνησομένων. ἀλλὰ μὲν δι' ἑτέρας τρεῖς θεάσα-
 δά μοι βελομένω τὰ ἐν κόσμῳ ἄξια θεᾶς ὄντα, ἴσως θεᾶς σώζοντο, σὺ ἐμαυτὸν γνωρίσω. ἀπὲ
 δὲ μοι χεῖρες Ἰππικῶν νέων τῶν σῶν, Διότρητος καὶ χαρῆς, τὰ σὺ χεῖρ' ἐν γκαμῖοις (ὡς σὺ πρὸς
 λόγους τρυφῶντα ἀπὲς εἶς) πλὴν τῆς σὺν εἶνα, ἐπὶ δὲ ἐν Κρησίᾳ ψυχῆς: ἡ σὺν τῇ πρὸς ἡμᾶς
 μαῖς, γυναικὶς ἡρώς διὰ χεῖρας ἐπὶ δὲ ἀμῖον ἡμῖον. πολλὰ ἐν οἷά σοι χάριν, καὶ τὰ δὲ τῶν
 τῇ δὲ, ὡν ἡμῖν δυνάμει, φράζε. ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ Ἰππικῇ, ὡς πρὸς τῶν πολιτῶν μου εἰδέναι ἐθέλεις,
 σοι χαρῆς ἐμῆς ἀπὲς αὐτά. Εἰρῶσο, ἐν παταβίᾳ, ἐπὶ τῇ θεογονίᾳ αὐτῇ. Πανεψιδῶνος γ'.

MARTINO CRVSIO, TYBINGENSIS

Academiae Græco Latinoq; Doctori, Constan-
 tinus Zerbis in Christo Iesu

S. D.

XVIII.

Est uersio
 præceden-
 tis Epistolæ
 Græca: po-
 natur ere-
 gione eius

Venerunt ad nos nuper iuuenes, eleganti eruditione doctrina ac morum conspicui, natio-
 nis Germanicæ, qui & salutem tuo nomine nobis dixerunt: & studium tuum erga Græcos,
 & res Græcas, cateraq; tua, diligentissimè explicarunt: nobis etiā, ut ad te scriberemus, auto-
 res extiterunt. Quod tamen non statim, ut par erat, factū est: cum Venetijs me plures dies,
 propter negotia amicorum versari oportuerit. Sic itaq; pater, cū animo tuo statutū habeas,
 velim: cū omnes Græcos eruditio tua sibi filios adoptet: me nullo non tempore & loco lau-
 des tuas predicaturum. Felicium enim patrum filios facultate orationis instruis. Quod uti-
 nam Patavij facere posses. Te, præceptore ad multa bona & utilia uteremur. Veruntamen
 cū mihi propositū sit, excurrere tertio anno ad visendas regiones, et quæ in his visu digna
 sunt, fieri poterit, ut Deo iuvante ad te veniam. Reddidit mihi heri nobilis, elegans, et proce-
 rus tue gentis iuuenis, literas tuas (quibus cognovi, delicias tuas esse, studia humanitatis &
 orationis) nec nō pictā imaginē faciei tue, indicē animi tui: quæ etiam Epithalamium, gene-
 roso viro à te versib. utriusq; linguæ scriptū, ac typis expressum depingit. Magnā habeo gra-
 tiam

etiam: vicissim misurus hinc, si quid habeamus, quod tibi opus sit, nosq. prestare possimus, modo significes. In Epistola latina scribo, petitioni tuae gratificans: qua de meis Cretensibus scire vis. Vale. Patavio, anno Christi nati 1583, die Octob. 3.

ΑΝΝΟΤΑΤΙΟ.

αδελφες των επιχαρων) Inter quos, M. Ioan. Morhardus Tybing. φιλιαντες, μεθυσιους με, και φιλω με α-
νταφους.

επιφανους νι) Fortasse generosus D. Ioan. Bronckhorstius & Baroborchius: qui calendis Septemb. huius Bronckhor-
anni, elegantissimam ad me Epistolam, clementie & benevolentie plenam, Patavio scripsit. Se meum studium Rius heros,
& charitatem, Græcis commendasse: inter quos, Philosophie deditos, primas ibi obimere NICOLAVM
Londonum Neapolitanum Peloponnesium.

γυναικας νι) Carmen in nuptias Gregorij Leonhardi Iurisc. & Cecilie Rhorine, scriptum.

Reddidit mihi hanc Græcam, & sequentem Latinam Seruij epistolam, 23. Nouemb. νιαδους νι, προ των
ανταφους με, Vuolfgangus Martius Augustanus, ex Italia reuersus.

Martino Crusio, viro peritissimo, Constantinus
Seruius Cretensis S. P. D.

Superioribus diebus, cum uiri Germani, Martine præstantissime, tuo nomine Salus ei nõ
mihi salutem dixissent: nouitatem rei humanitatem tuam admiratus, qui usq. a- mine meo
deo φιλελλω flagranti animo, ac amore, bonarum literarum studiosos Græcos pro- dicta.
sequeris: τις ποθεν εις αυδρωις ποθεν τοι πολις, ηδ' ετοιμηες; Coepi eos rogare. Vbiq. ab eis no-
men tuum accepi: statim in memoriam reuocaui, que Margunius noster mihi Cre- μαργυνι)
ta recensuerat de Germano viro lectissimo, quem laudibus usq. ad sidera, ut par- μελ' εις.
est, extulerat: atq. Græcorum eruditorum amantissimum, Græcarumq. literarum
peritissimum, asseruerat: eum te esse. Factum est autem, quo minus, dum domesti-
cis negotijs aliquantisper Venetijs districtus essem, quas deberem, e vestigio ad
te literas darem. Hodierno autem die, cum Græca tua Epistola cum muneribus Accepit me
tuis mihi charissimis allata fuisset: arrepto calamo, hanc meam tibi illico exaravi: as literas
in qua illud primum sit positum, και ου φιλ' μαλα χαϊρε, θεοι δ' ετι ολβια δ' οιν. Bi- as Seruius.
nas tibi hac vice literas scripsi, ut, si qua fieri possit, desiderium tuum, quo mihi ni-
hil est antiquius, demulceam: ac sorti, sin minus quam debeam, saltem quam pos-
sum, usuram afferam pro virili parte, & solvam. Quoniam autem te certiore fieri
velis, quæ nostrorum scientias calcant: πάλαι ποτ' ησαν αλκιμοι μιλησιοι. Turcarum
scelere accidit, admodum paucos tempestate nostra reperiri. quorum maior pars
patria vndiq. relicta, Cretam vnicum refugium sese contulit. Nec enumerabo in
præsentia omnes, cum sat sint elegantiores existimem. Est vir, cui nomen θεοδ' οσι-
Κομης κορ' ενθι, humanioribus literis perpolitus. Illic degit etiam αυδ' οσις σ' παρ' εις
ρας iuris peritus, summæ uirtutis iuuenis, Ιωαννης κατελ, in postioribus studijs ne-
mini secundus. Daniel furlanus, in medicina & philosophia maxime uersatus. Sūt
& alij medici non parua apud nos existimationis: quos nimium protraheretur
mea oratio, si singulos in medium adducam. Hi omnes Græcis disciplinis sunt ini-
tiati. Margunius propediē, ut à ciuib. meis intellexi, Venetias est profecturus,
nescio ad quid conficiendum. Meletius Alexandrinus, est omnibus, qui illic vi-
tam agunt, carissimus. Quibuscunque posthac scribam (scribam autem quamplu-
rimis) tuam egregiam erga eos voluntatem promulgabo. Gymnasia ferē nulla
sunt, demptis literarijs ludis. Hic est status nostrorum, ab illo olim
vulgo celeberrimo. Bene ualeas. Datum Patas
uij postridie Kalendis Octobris.

CID ID LXXXIII.

Y 3 AN

ANNOTATIO.

Daniel Furlanius) Huius nihil ad nos allatum est: præterquam commentarij in libros Aristotel. de partibus animalium primus. Huic præposita est doctum Emmanueli Margunij Epigramma, cuius initium:

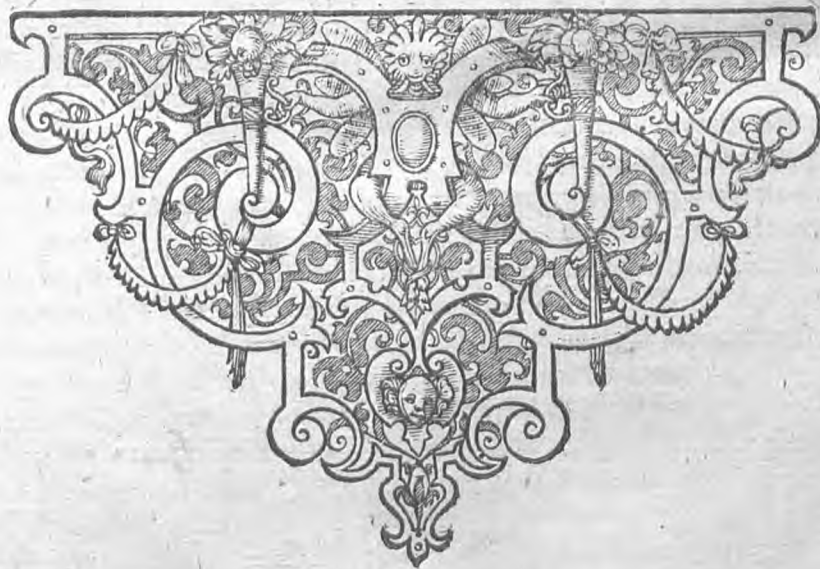
Græciæ sub
Turcis mi-
seranda bar-
banes.

ἡ πάρος ἀγλαΐησι κεκαδμένη ὀλβία ἐλλὰς:
ἐξ ἧς, ἀντιπαπῆς βλάσε γένθ' σωφίης:
ἢ περ ἀπειροσίνην ἀειθαλέθης ἀρεταῖσι,
μουσάων τροφίμοις ἤερ' αἰδομένη:
Φεῦ ἱπὸ μηχανῆσι χρόνου φθονεροῖο γ' ἄλῃσα,
πάντα τάδ' ἐξαπίνης κάλλιπ' ἀμειψαμένη.
καὶ νῦν δ' ἐγκαλῆς ἱπὸ μοίρης σφόδρα δαμῦσα,
βαρβαρικῆς μεθεπειργι αἰδομύσνης.

Græci Sici-
lientes &
Calabren-
ses.

Calendis Ianuar. 1548. literas accepi: ad me humanissimè scriptas à nobili & egregio iuvene Christophorò Schallenberggero, ex arce Biberstemo: quibus significat, per Siciliam passim, insulam Melitam & Calabriam (quibus in locis ipse fuit) plurimos habitare Græcos: ac præcipuam partem civium Messanensium (ubi & in-
signis medicus, Græcè & Latine doctissimus, Antonius Ferracutus, habet) Græcis constare. Habere templā pulcherrima, antiqui operis, tam ruri, quam in ciuitatibus, per totam Siciliam. In Calabria, siue magna Græcia, prope Hydruntem habitantes populos, Salentinos nomine, esse Græcos: Religione, ue-
litiu, moribus, lingua: quod is tractus olim ad Constantinop. Imperatores pertinuerit: nec omnes è Nortmannis expelli potuisse. Itaq; nunc habere plurima oppida & castella Calliopolin ibi ad mare: natura & manu munitissimam mercaturæ deditam.

F I N I S.

B A S I L E A E.
Ex officina Leonhardi Oſtenij,
Anno à Chriſto nato
M. D. LXXXIIII.

AD TVRCO= GRÆCIAM

MARTINI CRVSI,
aliquot Epistolarum
Græcarum Ap-
pendix.

Cum eiusdem Annotationibus.

Aa

CLARISSIMO VIRO, D. IOACHIMO

CAMERARIO IOACHIMI F. NORIBERGAE MEDI-
co, Martinus Crusius S. D.

Proximo mense Nouembri, clarissime vir, ad me inter alia scripsisti: amicitiam, quam intercesse mihi cum patre tuo charissimo P. M. scias: à te quoq; *ὡς ἔ μόνον αὐτὸν πατρὸς σου βόιας, ἀλλὰ καὶ φίλίας*, herede, erga me omnibus officiis fartam rectam conseruatam iiii. Amborū certē animum ego talem video. Quā enim ille *ἀέμνιος* & bene erga me *ἀγάφιος* (vt & totum Vürtebergicū Ducatum) affectus fuerit: id, ne longius abeā, vel ex hoc illius ad me 13. Octobr. 1569. Epistolæ loco intelligitur. Illustrissimorum vestrorum Principum, inquit, ex hac vita migratio, omnibus bonis magnum attulit dolorem: & mihi in primis, qui in ditioni illorū subiecta Academia, aliquot annis honesta cōditione: vixi & operas dedi acceptas atq; gratas. Atq; mea vota, cum tuis & aliorū cōplurium coniungo: de salute & incolumitate, prosperaq; fortuna, reliqui illustriss. heredis gubernationis vnuerse, inq; ea patrociniū atq; defensionis Ecclesię Christi, & huic seruientiū liberaliū studiorū. Sic ille, tunc. Tu verò, *καλὴ δὲ διὰ δόξαν καλὴ παῖδες*, nunc tuā illam *ἀντιπαύμενον* erga me beneuolentiā, mox hoc proximo Decēbri declarasti. Cū enim ex magnificis & clarissimis viris, amicis meis honorandis: Paulo Melisso, comite Palatino & equite, ciue Romano: atq; collega nūc tuo humanissimo, Hieronymo Viscero Medico: me Turco Græcię meę accessione (qualem à te etiam præstari posse, nobilis & doctissimus in clytræ Vratislavię patricius Iacobus Monauius me monuerat) quærere cognouisses: continuo, quāuis occupationibus distentus, ex magno chartarum numero, Græcas aliquot ad Philip. Melanchthonem Epistolas, & patris tui responsum, mihi perquam libenter misisti: sicut antea quoq; reuer. Ilfeldæ Abbas Michael Neander, amicus noster singularis: Ant. Eparchi epistolam, & Camerarij Responsum, benignè ad me curauerat. Has Epistolas omnes (plerasque antea mihi ignotas) commodam illi meo operi Appendicē fore ratus sum. Itaque, sicut antea Turco græciam (plurimum inter alios amicos, clariss. Philosoph. Theodoro Zuingero ad Typographum inueniendum commodante) ita nunc has etiam Epistolas, Basileam clarissimo Typographo Sebastiano Henricopetro, diligentiam omnem pollicito, cū illo opere exprimendas misi. Latine quidem non conuertit, sed Annotationes tantū ad margines, & post Epistolas, addidi: ex quibus cuiuslibet sensus earum patebit. Tuæ uerò excellentiæ pro tam præclara erga me uoluntate, ipso etiam facto declarata, magnam habeo gratiam: mea inuicem in exiguis uiribus studia pollicēs *ὁ νόμος ὁ νόμος, μετὰ σὺ*. Tybinga calend. Ianuar. Anno salutis CIO IO LXXXIII. qui nobis omnibus felix ac faustus sit.

CONTENTA IN HAC APPENDICE.

1. Epistola Antonij Eparchi Corcyraei ad Philippum Melanchthonem, de pacandis in Religione disidijs, ut Turcæ fortius obuiam eatur, 1543.
2. Responsum Ioachimi Camerarij de illa Epistola: culpam omnium malorum in Pontificios conserēs: scriptū pro Melanchthone (apud Coloniā absente, & aliās occupatissimo) ad Mattheum Irenæum Francum, 1544.
3. Dionysij Patriarchæ Constantinopolit. intercessio pro Stephano Cæsariensi Cappadocæ, eleemosynā colligente: ad se suosq; à Turcis redimendos, 1554.
4. Epistola Iacobi Basilici Marchionis, Despotæ Sami, Bruxellis ad Phil. Melanchthonem: amica, & literas eius desiderans, 1555.
5. Epistola Iacobi Diafforini, Domini Doridis, indidem, eodem tēpore, ad eundem, amicitia illius ambiens.
6. Responsum Ioach. Camerarij pro Philippo ad utranq; præcedentem, beneuolū: & de Græciæ ruina quidē dolenda, gloria tamen immortalī, in Germaniam etiam deriuata, 1556.
7. Epistola Philippi Melanchthonis ad Patriarcham Ioasaphum, de Ecclesia Christi apud Græcos, & apud nos, 1559.

ANTO-

Nos in cul-
pa sumus,
non Deus.

Principes
in utro lū-
cā ἀπολόθεν
Nominati-
vus, pro Ge-
nit. absolu-
to.

Vt illos fa-
cere officiū
ita & popu-
lum obedi-
re, oportet.

Mēs & ma-
nus, commu-
gendae.

Hoc certe
apud Tur-
cas pracla-
re fit.

Discordia
uero nauta-
rum, nauig-
ationi no-
xia.

Et militiæ
& domi di-
scordes su-
mus.

Ἰ pro νῦν,
lego ἡν.
Alio aliud
sibi bonum
proponite.

νῦν φέρεται συμβαίνει: τὸ δὲ τῶν πολεμίων, ἀλλήλας ἀρρήτων τῶν τε ἐμῶν καὶ
κατ' ὁδοῦ ἐμῶν δ' ἐκινῶνται, εἴθ' ἡμῖς ποτινόμεθα, καὶ τὰς χεῖρας αἰρομεν, καὶ τὸ θεῖον ἐ-
πιβαίνουμεθα: οἱ δὲ καὶ καταγελοῦσιν ἡμῶν. ἀλλ' εἰ μὴ ἡ κακώσις αὐτῇ θεῷ ἐνέφερετο
τοῖς πράγμασι: ἡ δ' αὖ πάντες νῦν ἔχοντες τὴν θεομηνίαν γενναίως ἐνεγκέμεν. ὅταν γὰρ
τις θεῶν βλάβῃ, δύναιτο αὐτὸν αὐτοῦ φυγεῖν, λέγει σοφοκλής. ἐπειδὴ δὲ, ἐδ' ἐν
ἄλλο πῶς φάλλεσθαι, καὶ κακῶς διὰ τὴν θεομηνίαν τὴν ἡμέτεράν, αἵ ποτε εἶναι φαίνεταί, ὅτι μὴ μὲν
νοῦν τὸν θεῶν ἔχοντες, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους δις αἰσάδα: τί δὲ τὸ θεῶν προσάπτειν τὴν ἡμῶν ἀμαρταν-
νόμονα: ἡ πύχνη μὲν φεδοκῇ, ὅταν ἡμῖς ἀμελῶμεν, καὶ μὴ δὲ τὴν χεῖρα τοῖς πράγμασι ἐ-
πιβαίνουμεν; εἴ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, τὰν χεῖρα ποτιφέροντα, καὶ τὰν τύχην ἰσχυρο-
τέρην. ἐπειδὴ τοῖς θεῶν ἔχοντες, καὶ ἀμελῶς ἔχουσι, καὶ τὸ δαιμόνιον ὁργίζεσθαι πεφύκει. ὅ-
τι περὶ γὰρ οἰκίας δεσπότης, καὶ στρατοῦ δεσπότης, καὶ νοσούντων ἰατρός: τὸ καὶ βασι-
λεὺς πόλεων ἐστίν, καὶ δήμων. ὡς περὶ δὲ, αὐτὴ καλῶς ἐκείνη τὴν οἰκίαν οἰκονομή-
σῃ, μὴ δ' ὁ στρατηγὸς τὰ τοῦ στρατοῦ δεσπότην, καὶ τὰ περὶ τοῦ νοσούντος ἰατροῦ συμβαίνει κα-
κῶς ἀπ' ἀλλήλων πάντα: οὕτω καὶ βασιλεὺς δὴμων καὶ πόλεων, ἡ δὲ ἀγγεῖαν, ἡ δὲ κα-
κίαν, ὀλιγορήσας, ἀνάγκη κακῶν καὶ πάντας καταστρέφει κακῶς. ὥστε οὐκ ἀπὸ τῆς δέ-
οντος λέγοιτο: τότε τὸς πόλεις ὅτι τὸ βέλτερον ἴσθαι δίδόναι, ὅταν οἱ βασιλεῖς φιλοσοφῇ-
σωσιν, ἢ βασιλεύσωσιν οἱ φιλόσοφοι. καλῶς ἔχει πάντα, εἴ ποτε αὐτὸν μὴ φρεσὶν ἀμοι-
ρῶν. ἀλλὰ δὲ καὶ τὰς πόλεις, καὶ τὸν δῆμον, πρὸς τὸ τοῦ βασιλεως ἀρμόζεσθαι βούλη-
μα: εἴ περ ὁλοσχερῶς μέλλοι καλῶς ἔχειν τὰ πράγματα. ὡς περὶ γὰρ ἔτι νῦν αὐτὸν χερῶν
ἰσχυρὸς, ἔτι ἔτι χεῖρες ἰσχυροῦσι τὸν νοῦν μὴ ὑποκρίνεσθαι. ἰσχυρὸς ἔτι καὶ σοφία συν-
δυασθεῖσαι, ἀμείνων καὶ δυσχεροῦν γίνεται. ὁ γὰρ νῦν ἐν αὐτῷ ὥρῳ, τοῦτο βασιλεὺς
ἐν πόλει. ὁ δὲ χεῖρες, πῦρ καὶ πληθὺν. ἀμφοτέρω μὲν ἔτι συγγενόμενα, δυσχεροῦν γί-
νεται. ἴσθαι περὶ δὲ, ἀλυσίπλες περὶ ἴσθαι φαίνεταί. ὁ δὲ ἔτι καὶ ὁ κῶς, κέρτων
ἰπποκράτης, δὲ φησὶν ὅτι μόνον τὸν ἰατρὸν ἐκείνου παρέχειν τὸ δέοντα ποιῆσαι ἐδελον-
ται: ἀλλὰ καὶ τὸν νοσούντα, καὶ τὸν παρέοντα, καὶ τὸν ἐκείνου. ὥς περὶ οὐκ, καὶ τὸν οἶκον
καλῶς διδιδύμεσθαι, αὐτὸν ἀρμόδιως ἔχει καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς τὸν οἶκον δεσπότην: καὶ τὸν ἰατρὸν
διδέκμεν, αὐτὸν ὁ νοσούντα. ἔτι καὶ τὸν βασιλέα ὡσαύτως, αὐτοῖς δὲ τὸν καὶ τὸν δέον-
τα ποιῶσιν. ἀλλ' εἰ καὶ κατὰ τὸν δῶκεν τὴν τύχην, ἐλαττωσὶν καὶ κατ' ἡμῶν. ὅ-
τι γὰρ ὑπὸ τὸν τύχην δῶκεν, συμφρονῆναι ἀπαντας πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸν νοῦν αὐ-
τῶν μόνον προσέχοντας, ἰδοὺ τὴν αὐτὴν οἶκον μετόντας, καὶ τὴν πολεμικῶς περὶ ἀσέβειαν γε-
νομένης. ἔστιν συμβαίνει, τὸ δεῖν αὐτὸν διὰ φερόντως ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι. χρεῖσιν αὖτε δὲ,
ὡς περὶ ἀλλήλας πᾶσιν συμβαίνει τοῖς ἀδελφοῖς σκέψασιν. ὅταν γὰρ καταφρονῶσι τῶν
πρεσβύτων, καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰσαίρων οἱ πωλῆται, διὰ τὸ μὴ δεκτὴν πᾶσι τὰ αὐ-
τῶν: τῶν μὲν πρεσβύτων ὅτι καλῶς, καὶ πλεονεκτήσιν, τῶν δὲ ἐκείνων, καὶ
προσομιλῶν ἀναγκαζόντων: ὁ πᾶς δὲ πωλῆτης τότε γίνεται, καὶ τὸ σκέψασθαι ὑπὸ μι-
κροῦ πάντων χερῶν ὅτι περὶ πέταται. ὁ μόνον δ' ἐξω γινόμενοι χρεῖσιν αὖτε πᾶσι πᾶσιν
ἀλλ' ἐστὶ καὶ οἱ μετόντας θεῶν αὐτῶν ὅτι ἀρμόδιως ἔχοντας. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν αὐ-
τῶν πᾶσι γινώσκοντες, κατὰ τὸν κερμένους νόμους, τὰ μὲν αἰρέμενοι, τὰ δὲ φερόντες, κατ' ἰδίαν
ὅτι βίους ἔχοντες σώφρονες καὶ ὁσέως. ἡμῖς δὲ ἐδ' ἐστὶ καὶ ὁ δὲ διὰ φερόντες ἐπὶ ὁσέως, κατ'
ἐκείνου πρὸς ἀλλήλους μαχόμεθα: καὶ εἰς αἰῶνα γε μαχόμεσθα, αὐτὴν θεὸς ἀμαρτήσῃ
τὸ πᾶσι. ἔλεγον δὲ ἰδὼντας: ὡς οἱ μὲν διὰ φερόντας σώματα, τὰ γὰρ ὅτι εἶναι νομίζουσιν,
οἱ δὲ οἰνοφλυγίαν, οἱ δὲ καὶ χεῖρα πᾶσι τῶν: ἀλλὰ καὶ τῶν δόκοντων παιδείας μετα-
λαχέμεν. οἱ μὲν γὰρ τὴν πᾶσι τῶν διὰ φερόντας ἡ δόκοντες, τὸ δὲ δαιμόνιον ἡ γινώσκοντες τὴν
αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκείνου τὸ μακάριον τίθεται. καὶ οἱ μὲν λόγους καὶ μαθημάτων πρὸς
τὸν διδασκόμενον συνπλεονεμίζουσι βίον. οἱ δὲ φερόντες πᾶσι, ὑπὸ πᾶσι κακοδαιμόνων
γοήτων ἀπὸ πειθοῦς. καὶ οἱ μὲν γάμους, οἱ δὲ τὴν μοναλίαν, ἐπαινεῖσιν: οἱ δὲ περὶ τὰ
χρήματα ἐπὶ ὁλνται οἱ δὲ ἀλλὰ νομίζουσι τὰ γὰρ ὅτι. καὶ αὐτῶν, ἄλλο ἄλλοι, ἐκαστοὶ δὲ τῶν
τῶν, τῶν ἰδίαν ἐπὶ ὁσέως, τὸν ἀκέραιον ἀγασσὶ πόλεμον πρὸς τὸν λοιπὸν, συμ-
βαίνει γὰρ, τῶν ὁλνται ὅτι μὲν τῶν, ὅτι δ' ἐκείνους, ὅτι δὲ τοῖς ἄλλοις, πρὸς τὸν ἐμῶν,
διὰ φερόντας πᾶσι πάντα τὸν βίον. τὰς μὲν ἔτι ἀληθῆς αἰτίας τῶν νοσούντων καὶ κακῶς
ἔχειν τὰ χρεῖσιν αὖτε, θεὸν ἀνάγκη μόνον εἶναι. τὰς δὲ περὶ ἀνάγκης, καὶ ὁ λόγους εἶναι δόκον-
τας.

σας, ταύτας ἡγήμαι μόνας, ἀνθρώπων λογισμῷ σοχαζόμεναι. ἀλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ πα-
ρόντα; ἐν ἄλλῳ χρόνῳ πολυπραγμονεῖν ἔστι πρὸς τὰ τῶν. ὁ γὰρ παρὼν κηρὸς, ὡς σωετώπι
Φίλιππε: κατὰ δημοδοσίαν εἰπεῖν, μονοναχὶ λέγει φωνὴ ἀφ' ἑνός: ὅτι τῶν πραγμάτων ὑ-
μῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτήν ἐστιν, εἴπερ ὑπερσωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. ἡμῖς δ' οὐκ
οἶδ' ὅρ' ἢ πᾶσι μοι δοκῶμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτὰ. ἐστὶ δὲ τὰ γε ἐμοὶ δοκῶντα, ἔρωτι κατεχο-
μίσθω τῆς δισεβῆς πολιτείας: ἐν τῷ παρόντι πᾶς ἐρῶς ὑπερβαίνων, ἐν τῇ τῶν μόνον ζητεῖν,
ἔπως εὖ διαγνώμεθα. δὴλον γὰρ, ὅτι νῦν ἔστι δόξης, ἔδ' ὑπερμέρους χώρας, ὁ τύραν-
νος ἡμῶν πολεμεῖ: ἀλλ' αἰσασσεως καὶ ἀνδραποδισμῶς τῆς πατρίδος. σὲ γὰρ ὑπελαμβά-
νῳ μόνον ἱκανώτατον εἶναι πάντων, ὅτι τὴν βέλπορ μεταγαγὼν τὰ παρόντα, πρὸς καλῶς τῆς
θεοφιλῆς ἐνεκα, πείθειν ἐδέλετο γερμανῶν, οἱ οἶδ' αὖς τρέποισι καὶ ὡς ἔχεις διώμεως, ἐς
ἄλλου αἰσφένδαυ κηρὸν, πῶς τε πρὸς ἀλλήλους, καὶ πῶς πρὸς ῥωμαίους φιλονεικίαν. εἰς ἑνὸς
δὲ εἰς τὸ πρὸς αὐτοῖς, διὰ τὴν φρονήματ' οὐκ ἔστι, καὶ λόγῳ διώμεν, καὶ πῶς λοιπὸν ἀρετῶν.
τὸ γὰρ μόνον ἀρκέσει πῶς ὁρμῶν αἰσφένδαυ τῆς σολιμανίου: πᾶσα δὲ καὶ τὸ φρόνους ὅτι
τρεῖς φαι. ἐν γὰρ βέλπορ σοφὸν πολλὰς χεῖρας ὑπερνεκῶ, κατὰ τὸ σοφὸν κλεινὸν ἐπ' αἰμει-
νοῦ μὲν αὐτῶν, εἰμὴ ἐγείντο τὰ σκαῖδα λατὴν ἀρχῶν: ἀλλ' ἔν γε γινώσκουσι, τὸ, βυθῶ λυθῆς
πρὸς ἀνδρῶν, κρᾶττον ἐοικεν ἐν τῷ παρόντι γίνεσθαι. ὁ γὰρ σολιμανῆς, ὡς ἐπὶ τὸ μὲν πᾶν
ἀνδρῶν ἔψοδο μὲν, κατὰ γλῶσση κατὰ θάλασσαν, ὡς ἔδ' ἐποτ' ἄλλοτε, πρὸς καλῶς
μὲν, πρὸς γερμανῶν πηλίσσι. φέρεται: λεληθότως δὲ καὶ πρὸς ἀπαντας ἐν τοῖς λοιποῖς
χεῖρας, ἔδ' ἐν μᾶλλον ἄλλῳ θάρρῳ, ὡς γὰρ καὶ ἡλίου καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους διεστᾶσσι. σο-
φρονῶν μὲν ἔν ἀνδρῶν ἐστὶ, καὶ λογισμῷ χεῖρας ἑνὶ τῶν τοῖς τοῖς καθεῖς, τῶν οἰκοῖ διαφ-
ρῶν ὅτι πλανθάνουσιν, μόνον πρὸς σέχειν τῷ πολέμῳ. ἡλὶθιεν γὰρ αὐτῶν, καὶ πᾶν ὀρεῖσθαι,
τῶν κατὰ τὸν, καὶ τῶν πρὸς ψυχῆς ἀγῶν. ἀμελήσαντας, τὸ λεγόμενον πρὸς τῆς ἐν δελ-
φοῖς οὐκ αἰσφένδαυ. ὅπου γε καὶ τῶν ἀλόγων ὀρμῶν τὰ πᾶσι πρὸς τῆς σοφωτάτης
φύσεως διδασκόμενα, ἐν τῇς χεῖρας ὁμοφρονεῖν, καὶ τῶν κοινῶν συμφέροντ' οὐκ ἀμελεῖν.
κινῶν γὰρ τοὶ πηλίσσι πρὸς μικρῶν ὅς ἀρῶν οἰκοῖ διαφερόμενοι, τὸν κλέπτην ἰδόντες πρὸς
κύβαντα, ὅς τῶν πρὸς ἀλλήλους σιωῆσθαι κατὰ τῶν κοινῶν λυμαντῶν. καὶ σῦν ὑπερπᾶ-
ας ὀλίγης ἢ βαλάνθ' ἡμῶν, τῶν φηρότων πρὸς αὐτῶν, ὅτι τὸ κοινὸν συμφέρον ἐστὶ
ποντο, ὁμοῦ γινώσκουσιν καὶ σιωῶσιν ἀλλήλους, ἀνθρώπων δὲ, γενομένων ἐν πρὸς αὐτοῖς,
πόσω μᾶλλον ἐνὸς ὑπερτῶν συμφέροντ' οὐκ ἀμελεῖν: ἀποπνικτικῶς καὶ ἔξενον, πρὸς
μετῶρων φιλονεικίαν ἐν τῷ παρόντι. γρηγορεῖν ἀκρίβως ὁφείλομεν, ἀμὴ μανώμεθα, καὶ
πρὸς μόνον ἀπνέζειν τὸν κίνδυνον: ἵνα μὴ τὸν ὑπερπᾶν ζητήντες, πῶς γλῶσση ἀπολέσωμεν. οὐ
γὰρ οἱ γὰρ ἔχοντες, πῶς αὐτῶν γνῶμην ἔχουσιν πρὸς τῶν πραγμάτων, κινδυνώοντες τὴν
μὴ κινδυνώοντες: ἀλλ' αἰ πρὸς τὰ παρόντα βαλόντων, τῆς πρὸς αὐτοῖς ἐπικολοῦντες
ἔδ' ἀκρίβως οἱ δὲ ἵκοντες: οἱ ἐν δεινῷ γενομένοι: ἀλλὰ τῶν συμφέροντ' οὐκ ἔχοντες. πέ-
πεισμεν δὲ ἐν τῷ ἐποπιδόντι πάντα, αὐτῶν ὁμοφρονεῖν ὁ τύραννος αἰσφένδαυ γερμανῶν,
καὶ γὰρ πῶς πρὸς αὐτοῖς ἡγεμόνι: μὴδ' ὅτι βῆναι τῆς χώρας αὐτῶν, ἀκρίβως πρὸς τὰ
λοιπὰ τὸ γὰρ ἡγεμόνι, καὶ πολεμικώτατον. ἀλλ' ὅπως γὰρ ἔστιν αὐτῶν, καὶ γυναικῶν αὐ-
αὐτῶν πρὸς αὐτοῖς. ἐγὼ μὲν ἔν ἐλδοθέρῳ ἐραστῆς ὡς διὰ πύρ, τῆς δισεβῆς ἐνεκα, πῶς
τα πρὸς σὲ διεξήλθοι. σὺ δὲ σωετώπι φίλῳ περὶ ἀκροεληλακῶς τῆς ἐλλειψῆς παι-
δείας, οὐκ ἀπορήσεις πρὸς ἀντιλήψεως ἐλλειψῶν, δὲ ὡς γερμανῶν πρὸς αὐτοῖς ἐλέσθαι τὸ κρᾶ-
πρην, εἰ τυχὸν πρὸς οὐκ ἐστὶ πείθοιτο. ἔρρωσο, καὶ μὴ ἀπαξίωσθαι ἡμῶν ἀντιπρὸς αὐτοῖς, ἢ ἐλλειψῆς
ἢ ῥωμαῖς ἐλεαφροβόλων. ζ'. φθίνοντ' α. φμγ'. ἐπέτησι.

Scripta Ve-
netijs 22. Fe-
bru. 1543.

Ad conser-
diam adhor-
ratio, si tal-
ui esse ueli-
mus.
Locus ex
Olynthia-
ca.

Tu, philip-
pe, hoc per-
tuade Ger-
manis.

Sic Turcis
resisti pote-
rit.

Solimanes
uero aduen-
tat, nostris
potissimū
discordijs
fretus.

Necessitas
conspirare
cogat.

Brutorū et
am animan-
tium more.
Nolite nūc
de reb. non
magei mo-
menti fixari:
præ cæli stu-
dio terram
amittere.

En sapienti-
am munda-
nam.

Concordia
Germano-
rum auertet
Turcam.

ἡγεμόνι,
pro ἡγε-
μόνι, scil. τὸν
τύραννον.

Tu, Philip-
pe, pro eru-
ditione tua
alijs multis
rationibus
ad tuos ute-
re.

ANNOTATIO.

De Anto-
nio Epar-
cho Corcy-
reæ.

Huius Eparchi mentionem facit Melanchthon in Epistola ad Ioach. Camerarium 16. Februarij 1545.
his uerbis. Afferent Amanitius & ketzmannus Elegiam Antonij Eparchi Corcyreæ, qui ante biennium ad
nos Græcam epistolam misit.

Ad 3

Et

[illegible]

Cupit hoc
maximè.
Philippus.

Ipso neme
pacis stu-
diofior.

Ad multa
patiens.

Scripta eig,
utilia.

Sed nō po-
test omnia
corrige.

Mala enim
in ueterata
funt, & ho-
mines mihi

Dicunt, nos
 Apostatas
 esse Eccle-
 siæ.

De veritate
diuina di-
sceptatur.

Causae harū
discordia-
rum.

Episcopo-
rū & Eccle-
siarum cor-
ruptio ex-
trema.

Iniquitas,
impudētia,
crudelitas,
uentis ad
uersariorū.

Carnificina
in pios.

Propter ver-
bi Dei
παρρησίαν.

Caroli Imp.
moderatio
& studium.

μεν: ἡμεῖς δὲ τῆς ἐκείνης μερίμνης, καὶ φροντίδος τῶν μετὰ τὴν ζωὴν τούτων περισσο-
θησόμενοι, ἐλπίστοι, τὴν γὰρ ὕψ' ἡμῶν γένεσις, ἀπολαύομεν τῶν ἡδόνων, ἀποσκοπεύον-
τες οὖν λήρους, καὶ τὴν φλυαφίαν, τῶν πρὸς οὖν πολλοὺς καὶ τὸν δημοτικὸν συρφετὸν ἐ-
ξενεχθέντων. παυσώμεθα δὲ πλεμίζοντες πρὸς πράγματι τοῖς, καὶ πασιζόντες ἐν ἡ-
μῖν, τὸ δὲ λεγόμενον, ὑπερὸν οὐνοῦ σκιάς. ἀλλὰ καὶ γὰρ κατεπαύσω ἐνθάδε τὸν λόγον. αἰδομένη
γὰρ τῆς ἀπειροκαλίας: καὶ αὐτὸς αἰδῶμαι ματαιολογῆσαι πάλαι ἢ δὲ ἐμαυτῶν. ἵνα δὲ καὶ νῦν
ὡσπερ ἀδολεσχῶν εἰπω, οἷον ἐξ ἀρχῆς, περὶ τῶν διχοστασιῶν κακῶν, ὧς πάντα νῦν ὑψη-
μὲν φλέγονται ἀνιφαίτω πυρὶ: ἔχ' ἐξομνῶ δὲ χρεῖαν ὁμηρικῆς τινος δυσχῆς, ἵνα ὁππλη-
θίσαι αἰμῶσαι εἰπωσι, τίς τὰς φωνῶν θεῶν ἐρδ' ἐξωήκε μάχεσθαι; ἐσὶ γὰρ αἰτεῖται ἀρχαί,
καὶ τὰ ἐντεῦθεν, σχεδὸν καὶ τυφλοῖς, φασί, δὴλα. πρῶτα γὰρ (ἵνα περὶ πρῶτων ἐρῶ) μὲν
ἀμφίλογον ἢ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων διὰ φθορὰς; ἢ μὲν ψεῖς τῶν ἀμαρτημά-
των, καὶ κατηγορήσας τῶν λεγομένων: ὅτι αἰετοὶ αἰετοὶ ἐγείνοντο, καὶ νῦν δὲ εἰσι, τῶν δεινῶν:
ἔχ' ὡσπερ ἐξ ἐνός τόμας, ἀπὸ παλαιᾶς συμφωνίας καὶ συνάδ' αἰνῶν ἐρωπείω γὰρ τις τῶν
ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς περὶ δ' ὡν πινά. τίς ἀρετὴ καὶ ἡμεῖς, καὶ ἀνάγκη ἐσὶν, εἰδέναι τε καὶ πρᾶτ-
τεν, τὸν ὅρθως καὶ ἀληθῶς ὄντα ποιμνία τῶν θεῶν τῶν χρεῖσιν αὐτῶν ποιμνίου; καὶ σκοπεῖται μετ'
ἐκείνῃ αὐτῇ, πῶς αἴτια νῦν ἐπίστανται τε καὶ δρῶσιν, οἱ νῦν καλέμενοι ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι
ἔχ' ὁμοῦ, ὅς δ' ἐστὶν ἀλλ' ἀπαξάπαυτες. ἵνα μή τις οἴηται ἡμᾶς περὶ ὀλίγων πινῶν πηλὴν μελέας
λεγειν. ἢ μὲν γὰρ ταῖς διεταρχαῖς ὅλην, καὶ τὴν σύστημα ἅπαν διελύθη, καὶ ἵφ' ἀνὰ ἀρ-
στον: παλαιὰ μὲν ἦν, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέροις χρόνοις πρᾶντι κακία καὶ φθορὰ διὰ δὴ λ' ἐγέ-
νετο: ὡς ἀφροσύνη ἐπὶ εἶναι, καὶ ὁφθῆσαν ὑπὸ πᾶσι δ' ὑπερβαίνειν αὐτῇ καὶ ἀποκρίνεται; καὶ
δὴ καὶ συγχεῖται ὑπὸ αὐτῶν τῶν ἐνεχομένων τῇ πολιτείᾳ, καὶ ἀπολαύοντων τῆς τῆς τινος
καὶ κέρδους. ἐστὶν δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν περὶ δ' ὡν ἔχω μοχθηρῶς ἐχθρῶν, τίς τῶν τῶν
ἄλλων βοήθεια ἐπενοήθη; ἐλεεινὸν, ὡς μεμνηόμεν, καὶ τὸδε. καὶ οὐκ ἔστι μὲν μνῆαν ποιῶν περὶ
αὐτῶν, ποιητὸν δ' ὅμως ἐφ' ἑξῆς: ἵνα ἀποτελῶ, οἷον ὕψ' αἴσμα τὸδε τῶν λόγων. τίνες οὖν οὗτοι, οἱ
οἶδ' εἰδ' αὐτῶν εἰσας, εἰ ὑπερὸς ὅλης, ἢ ἐλπίδι πλεονεξίας τῶν ἄλλων, ἢ ὅπως δὴ ποτε βυ-
λῆσαι, τῶν μεγίστων δυνάμεων, οὐ περὶ ἐκείνων βαρύντα τῇ διαγγελικῇ διδ' ἀχρῆς ἀγνώ-
μοσιν πᾶσι χρεῖσιν αὐτοῖς: καὶ ἡγέμενοι, οὖν ὑπὸ ἐκείνης κινήσαντες, καὶ ἐκείνῃ πᾶσι συνα-
χθέντες, ἐν ταῖς οἰονήσεσιν αὐτοῖς ἀποκρίσασθαι. καὶ τότε, ἡτοι τῶν παρ' ἐκείνοις συκφαν-
τῶν, καὶ σφιστῶν πινῶν δ' ἐδοικέτω: μὴ τῆς θεοπροπίης φιλοσοφίας περὶ φανείσης τε καὶ ερε-
χθῆσης, αὐτοὶ κακίον φέροντ' αὐτῶν. βαρβαροὶ τίνες ὄντες τὴν ἀλγόναν, καὶ αἰετοεικῆς τὴν τρο-
πὴν: ἡτοι ἀρετῶν τῶν ἐν ἐξοίᾳ ἐκ παλαιότητων, καὶ διὰ τὴν φαντασίαν: ἡ αὐτοὶ πᾶσι ἀσχε-
σαντες οἱ πάντες τῶν σκοπῶν, πρὸς πάντα ἀπηνέχθησαν: τότε πίνω, ὡ φίλε χρεῖς, ὡς ἐρῶ; πολ-
μηρῶς καὶ ὡμῶς καὶ τυραννικῶς, οὖν ἀπὸ τῆς περὶ τῆς ἀγνοίας καὶ ἀφροσύνης αἰετοεικῆς
νοῦς, καὶ πρὸς τὴν σὺν ἀληθείαν ἀνακύνωντας, καὶ μὴ περὶ μέναιαντας ἐδ' ἐλπίσθησιν αὐτῶν
τῶν περὶ δ' ὡν ἡγεμονίαν ἐπ' ἐκείνῃ: πᾶσι ὡς ἀνέως τε καὶ ἀναξίως, καὶ ἀπανδράπως τιμω-
ρεῖσθαι περὶ ἡμετέρας; ἀρχολίας γενομένης ἐν ταῖς πᾶσι σχεδὸν δ' ἡμῖς, καὶ ἐδ' ἐξίφης, ἐδ' ἐ-
καλωδίων, ἐδ' ἐπὶ τῶν τε καὶ ὕδατος ἀργῶν. καὶ εἶχε δ' ὅμως ἡ τῶν πραγμάτων κατὰ
ἐκείνους τῶν πινῶν ἔως: ὡς σιωπῶντων ἀνδράπων, πᾶσι πέρας εἶδος εἶναι ἀπηνέχθησιν ἐλπί-
σαι, κατηγορήσας τῶν τῶν ἀληθείαν ἀπεμπολῶντων, καὶ τῆς θεῶν ἐπεδ' ὡς ἐλπίσθησιν αὐτῶν
ταῖς ψεύδ' ὡς ἀπιστορῶντων. καὶ ἡμεῖς το μὲν ἀρχόμενοι, ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰονήσεως ἐ-
πιλαμβανόμενοι λόγῳ, οὐκ ἀνδ' ὡς πρῶτον πολλοῖς: χρόνῳ δὲ καὶ τραχύτερον ἐκείνῃ τῆς
ἀμαρτίας: ὑπερὸν ὡς ἡ καὶ ἀπολογίαι κατεσκευάζοντο, περὶ φερομένη: καὶ ἐδ' ἐνός ἀπα-
τῶν, ὡς ἐπ' εἰπὴν. φειδομένη: οἱ πλεῖστοι βαρέως ὑπεγκαν τὴν παρρησίαν; καὶ τῆς θεῶν
πείας λυπηρὸν μισῶντες, ἀπεσφάθησαν. ἔχει δ' ἐκείνους τῶν εἰς, ὅ, τι μάλιστα τῶν ἰσοκράτους
ἐρημνόμενοι ἐμ' οὐτὴν ἐπὶ ταῖς νεκρῶν μετένοισι, μὴ πρὸς τῶν ὡφελείας ἀποβλέπειν: ἀλλὰ πρὸς
τῶν χαλεπώτερον ἀκέραιον τῶν λεγομένων, ὅσα περὶ αὐτῶν ἀκριβέστερον αὐτῶν ἐξέταξεν τῶν ἀμαρ-
τίας: ὅπερ καὶ τότε ἐγένετο. πάντες γὰρ σχεδὸν ὁρμηθέντες τῶν ἀληθείας λόγῳ, οἱ περὶ ὀλίγους οὐκ
ἀπεχθῶς πρὸς ἐκείνους ἐρχόμενοι, ἐχάλεπνον μεν: τὴν ὡς μοχθηρίαν, καὶ κακοήθειαν, καὶ τὸν πηρὸν
γνώμης: ἡ τῶν ὡς, ὡς ἐχρήν ποιῆσαι, καὶ μετέβαλον. τινὰρ τοι μίσση, καὶ φθόνου, καὶ ἐριδίας, πάντες κα-
τέχον: ὡς νῦν τὰ κινὰ λυμάνθησαν ἀπὸ λυμάνθη, ἐχθρῶν ἐπὶ αὐτῶν φανεραὶ μὲν οὐκ εἰδ' ἐμὲ καὶ ἄλ-
λοις ἀγνώστον ἔσθαι, ἐγκωμιασθαι ἀξιολόγοις ἐπαῖνοις: ἡ δ' αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ καρόλου ἀρετῆς καὶ
βίαν.

[illegible]

Pontificiorum, & aliorum Regū, ſocordia.

Culpa ipso
rum inuale
scit Turca.

Ipsi moneantur, ut ad fanitatem redeant.

Omnia mē
bra Reipū.
ποσσωμ.

Ideo, despe-
rata cōcor-
dia, tantūm
ueritas an-
nuotianda.

Epilogus
ad Irenæū.

Respondē-
dum esse il-
lis, apud
quos doctri-
na nostra

Λαβάν-
τα,

Christus mi
sereatur Ec
clesiæ suæ.

οἵ περ ἐρίζουσι τε καὶ μάχονται πρὸς τῆς ἰδίας δόξης καὶ δυνάμεως, προφάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ εἰσι ποῖται πάντες μὲν ἔκ τῶν παπικῶν ὀνομαζομένων. Τάτοις ἔν βεβηδὸν, ἐκείνοις δὲ ἐναντίον, χρηθῆσθαι τὸν λόγον, οἷον ὁπωραῖως μὴ ληφθῆναι ὅτ' εὖνους ἐρήμους συμμάχων, καὶ ὅτ' πολέμους ἤτοι ὑβριστικῶς τῇ ἀληθείᾳ ἡθιπράμειν ὡς περ εἰώθισι ποιεῖν, μὴ ἀνεσταλμένοι, μήτε κεκωλυμένοι ὑπὸ κρηττόνων, καὶ μέγρι μὲν τῶνδε προβεβηκότα τὸν κάλαμον καταπαύσασιν ἐν τῇδε. Διχῶς μὲν δ' ἐκινῶς τῷ αἰδῶ λόγῳ τε καὶ ἡῶ τῷ θεῷ, τῷ αὐτῷ θεῷ ἀληθεῖ, ὃς πάντες ἐγένετο, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, τῷ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ. Τάτοις ἔν δυχῶς μὲν, καὶ τῷ θεῷ δ' εὐχῇ μὲν, ἐλεῆσαι τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς, τὴν ἀγοραδιέσσαν καὶ πειπεποιημένην ὑπὸ αὐτῶν πρὸ αἰμάτων τοῦ ἰδίου καὶ ἀπερύκειν τὴν τῶν ἀντιχριστῶν ὁμίαν, καὶ σῶζειν τὰ πρόβατα, καὶ φυλάσσειν ἀπόρητον τὸ μικρὸν πομνίσιν, ἀπὸ λυκῶν ἀγγελωτάτων, κύκλῳ περὶόντων, καὶ ζητάντων, τίνας καταπίωσιν. αὐτῶσι τῷ πιατῇ τε καὶ ἀγίῳ πνεύματι, ἀφθάρτω, ἀσφάτω, μόνῳ, σφῷ θεῷ, πρὸ καὶ δόξα εἰς ὅτ' αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἐρῶ σοι ἐκ τῆς λιψίας, τῇ δ' ὁπίσθῃ τῆς πικτικῆς, ἐκ τῆς τῶν χριστῶν σωτηρίας γενέσεως αὐτοῦ δ'.

ANNOTATIO.

Phil. Melanchthon ad Ioach. Camer. 1543. *Matthæus noster, inquit, affert tibi Græcam Epistolam, sane lucu-
lenter scriptam: etsi nostris controuersijs est iniquior. Omnino erunt componende Responsiones: de quibus te-
cum loquar, cùm istuc uenero.*

Melāchthō
Bonnæ.

Εν τῷ ἔβιωσεν) Hermann Colonienſi Archiepiſcopo, emendationem ſuarum Eccleſiarum inſtituente: eam ad rem accerſitis Phil. Melancthone, Martino Bucero, & alijs (licet Cleri uitio poſtea res non ſucceſſerit) menſe Aprili Philippus profeſtus, & Bonne cum Archiepiſcopo uerſatus, menſe Auguſto domum redijt. 1543. etſi Camerarij Epistolam, anno proxime inſecuto ſcriptam eſſe, numerus in fine poſitus indicat.

Matthæus
Irenæus.

De Matthæo, cui Eparchi epistolam Philippus dederat, hæc scienda sunt. Anno 1538. Vuiltebergam profectus fuit Ioach. Camerarius: potissimè ut Melancthonem, cum quo summam habebat amicitiam, conuocaret. Inde reuertens ad meos (inquit in uita Philippi) habui comitem Philippo Melancthoni charissimum iuuenem, Matthæum Friderichum: gente Francum, patria Vuerceburgensem: quem, Irenæum nos appellabamus. Idem postea Tubingam & Lipsiam ad nos uenit. Ingenio & studio acerrimus erat. Ruina periijt 1551. Spiræ (quò exercendi artificij sui causa se contulerat) fenestra, ad quam accurrerat (ut in ueteri edificio) cum ipso decedente. Hoc loco mortuus est, cuius sepulchrum & pexynus appellatur.

Camerarij
 συλλογιστικῆς
 δίκης.

III. DIONYSII, PATRIARCHAE CONSTAN-
tinopolit. intercessio pro Stephano, Cæsa-
riensi sene.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ἐλέωθε ἄρχιεπίσκοπὸν Ὁικωνταντίνης πόλεως, νέας
ρώμης, καὶ οἰκουμενὸς πατριάρχης.

Salutatio.
Steph. Cesa
riensis Cap
padox, uir
erat diues.
Sed afflictus
est atroci-
ter à Turcis
Calumniâ
Mahomete
conuictijs p
scis, infere
tibus.
Noluit ab-
negare fidē
Ideo duris-
simē in car
cere uexa-
tus.

† Τοῖς ἀπανταχὲς διεσκομοίσις φιλοφείεις καὶ φιλικήν μοσι χρεισιανούς, ὅσοι τὰ καταλόγη, καὶ ὅσοι τῆς κοσμικῆς πολιτείας καὶ τάξεως, ὑποκατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετερίοτητος· χαρὶς, εἰλε· ἐλπίς, δ' ἐχόμενα, ἐστὶν ὑμῖν διὰ τοῦ θεοῦ παντοκράτορος, καὶ κυρίου ἡσυχαστῆς. Γνωστὸν ἔστω ὑμῖν πάντες, ὅτι ὁ πατρὺς χρεισιανός, ὁ νόμος περὶ φαιδρός γεννηθεὶς ἐν κοσμαρχίᾳ, διημέρησε παύσαται τῶν πατερικῶν αὐτῷ κτήμάτων, σὺν τε πηνίσι καὶ ἄλλοις κτήμασι, καὶ παισὶ καὶ δούλοις, καὶ φθονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἀρχιεργῶν, διὰ τὸ πέποιθε παρ' αὐτῶν κακά, ὥστε καταδικάσαι ἐμβάλειν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, καὶ κατακαῦσαι αἰτίαν γάρ αὐτοῦ εὗρον κατ' αὐτόν, λεγόντες, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν πηνηγυρέων ἐβλάσφημησεν τίνας πίστιν αὐτῶν, καὶ τὸν μωαμεθ. καὶ τὸτο, ἵν' ὀρώσιν αἰτίαν ἀφανίσαι αὐτὸν ἀδίκως, ἢ ποιῆσαι αὐτὸν τέτυκτον, ὃ δ' ἐμὴ περὶ τοῦ γνωστοῦ, πολλὰς τιμωρίας ἐδέξατο, καὶ πρῶτον ἐβλήθη ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ διεμένει ἐν αὐτῇ σῶα, καθ' ἐκαστὴν ἡμέραν βασανίζομεθα· μυροῖς εἰδεσι βασάνων, μαστιζόμενος τε καὶ σπεινάζομαι. ὕστερον δὲ τρεῖς τῶ πυρὸς παρεδόθη, ὅτε καὶ ἡ γνώμη αὐτῆς, μὴ φέρουσαι καθόρα αὐτὸν τιμωρόμενον, τὴν ἤκε. Τότε μετὰ ταῦτα ὁρῶντες οἱ χρεισιανομάχοι ἀρχιεργοί, ὅτι γενναίως φέρει, ἐπειδὴ ἀνέλαβε παύσει.

Igniter in-
ditus. Inde
uxor lucra
mortua.

TDL TDL

τα πὰ αὐτῶν, εἰποὺν, ὅτι ἄξιός ἐστι συγγνώμης, περὶ αὐτοὺς, καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔστι
 αὐτοῖς ζημιῶσαι ἅπαρ ἐξήκοντα χιλιάδας, ἵνα πάντες περὶ συγγνώμης αὐτῶν, ἐξ ὧν εἶχε
 κτημάτων, καὶ μόνον τὴν περὶ λαμπροῦς καὶ ζαλοῦ αὐτῶν εἰσώσει. ἔτι δὲ ὁ ἐλεεινός, μὴ ἐ-
 χωρὶς τῶν κεφαλῶν κλίνει, καὶ τοσαύτη ἅπαρ δύναιτο μὴ δυνάμεν, περὶ ὑμῶν κατα-
 φθῆναι, ὅτι ἐλεήμονας, χρηστῶν, καὶ ταπεινῶν πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀνεχόμεναι εἰς χεῖρας τῶν ἀσε-
 βῶν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐγγυητὴν, συγγενεῖς καὶ γείτονας, ἕως ἃς ὁποδῶσι πρὸς εἰρημνίαν ἅπαρ αὐτῶν
 ἀσεβῶν. πάντες ἔμ ὑμῶν τῶν ἀσπασίως εἰσδεχόμενοι, καὶ τὴν εἰς χεῖρας ἀγάπην εἰς αὐτοὺς
 ἀποδοῦναι, καὶ κατὰ δυνάμιν καὶ περὶ αὐτοὺς ἐλεήσειτε. ἕκαστος ἔμ ὑμῶν τῶν περὶ αὐτοὺς
 εἰς χεῖρας ἵνα, ἐξ ὧν ὁ πτωχὸς ἰδῶν, θεὸς ὑμῶν ἐδωρήσατο, ὁ λαβόμενος τὰς ἀναιδέας τῆς τύχης
 μεταβολῆς, καὶ ὁρῶντες ὅτι πτωχοὶ περὶ αὐτοὺς καὶ ἀειπίτως πτωχίστοις αὐτῶν, ἐπεὶ
 τὸ μέλλον ἀόρατον, καὶ μικρὸν ἐλεήσειτε, καὶ εἰς σμικρότατον ὁ βολὸν διδόντες αὐτοῖς τῶν πτω-
 χῶν, τῶν ὑμῶν τῆς πίστεως πολλὰ ὑπομέναντες, καὶ τῶν ἀληθινῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ τρεῖς εἰς τὸ πῦρ
 ἐμβληθέντες, ἀπορῶσιν οὐρανόν. Οἵτις ἱεροῖς καὶ πνευματικῶς αὐτοῖς ἀνδρες, ὡς μαθηταὶ καὶ
 φίλοι τῶν πολυπαλάνων καὶ τῶν θεῶν ὑμῶν, πάντες τὸν τῶν κυρίου χρησίων μου λαόν εἰς ἐ-
 λεημοσύνην διεγείρετε, καὶ κατ' ἰδίαν δυνάμιν καὶ ὑμῶν ἐλεήσειτε. ἐφ' ὅσον γὰρ ἐποίησατε
 πρὸς ἀδελφόν μου πρὸς ἐλάχιστον, ἐμοὶ ἐποίησατε, εἴρηκε τὸ λόγιον. ἵνα διὰ τῆς σωδρόμης καὶ ἐ-
 λεημοσύνης ὑμῶν, ὁ ἐλεεινός τῶν πτωχῶν περὶ αὐτοὺς αὐτῶν χρεὶς λυτρωθήσεται, ὑμῶν δὲ
 πρὸς τοὺς ἀπολαβοῦντες τῶν ἐλεημόνων, καὶ τῶν θεῶν ὑμῶν βασιλείαν τῶν ἐρατῶν, καὶ
 ζωὴν τῶν αἰώνων. ἡ πτωχὸς ἡ χάρις, καὶ τὸ ἀπειρομ ἐλεῖ, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ
 συγχώρησις, εἰς μετὰ πάντων καὶ πασῶν ἡμῶν, τῶν
 φιλοθεῶν καὶ ὁρῶντων τῶν
 εἰς αὐτοὺς.

Christus e-
 nim remu-
 nabit.

Tandem di-
 mittentes,
 eum aduer-
 sarij, Aspro-
 rum 60. mil-
 lia exigunt.
 Nunc pigro-
 ribus apud
 eos viuis
 depositis,
 confugit ad
 piorum mi-
 sericordiā.
 Ergo per cha-
 ritate Chri-
 stiana ei sub-
 uenite.
 Singuli ali-
 quo mune-
 sculo.
 Vos sacer-
 dotes popu-
 li ad mise-
 rendū exci-
 tate: & ipsi
 quoq; ali-
 quid dare.

Μὲν Μαίω Ἰνδικοτῶν 13.

EB

DIO-

† DIONYSIVS, misericordia Dei ArchiEpiscopus Constantinopoleos,
nouæ Romæ, & Oecumenicus
Patriarcha.

*Iis, qui ubiq; inueniuntur, amantibus Deum, & studiosis misericordia Christianis: tam
ijs, qui in Catalogo & ordine sunt: quàm, qui in hoc mundo civilem locum tenent: filij in
Spiritu dilecti nostræ mediocritatis, gratia, misericordia, pax, benedictio, oramus, ut sit
vobis à Deo omnipotente, et Domino Iesu Christo. Notum sit vobis omnibus, quod præsens
Christianus, nomine Stephanus: qui natus Casarea, valde fortunatus fuit à paternis suis
bonis, & liberis, & seruis: & inuidia correptus impiorum Agarenorum, atrocita ab ipsis
perpeffus est mala: adeò, ut condemnarint eum, ut in ignem iniectus combureretur. Cri-
men enim iniustum inuenerunt contra eum, dicentes: quod in quodam solenni conuentu
contumeliosè maledixisset religioni ipsorum, & Maometh: idque, ut causam reperirent è
medio eum tollendi iniuste, aut faciendi eum Turcum. Ipse verò ut fieret, cum non persua-
deretur, multa supplicia pertulit. Ac primum coniectus est in carcerem, ibiq; mansit annu
unum, singulis diebus sustinens tormenta mille generum, cum loris caderetur, & torquere-
tur. Postea verò ter igni traditus est: quando & vxor ipsius, cum supplicia ipsius cernere
non posset, mortua fuit. Tum deinde videntes illi hostes Christi Agareni, quod ista forti-
ter ferret: ubi omnia ipsius abstulerunt, dixerunt, esse eum dignum venia, simulantes hoc
quodam suo more: & prætenderunt, se ei multam imponere Aspra sexagies mille: ut ab
omnibus possessionibus, quas habuerat, nudato, ei nihil præter animam afflictam relin-
querent. Isle igitur miserandus, non habens ubi caput inclinaret, & tam multa Aspra in-
uenire cum non posset, ad vos confugit misericordes Christianos: relictis pignori filijs suis,
in manibus impiorum & alijs sponsoribus cognatis & vicinis, donec persoluat dicta Aspra
illis impijs. Vniuersi igitur vos istum amanter accipite, & charitatem in Christo erga eum
declarate, & ex animo miseramini illum. Vnusquisq; ergo vestrum ex ijs, quæ abundans,
quæ diues in largiendo Deus vobis largitus est, verentes instabiles fortuna mutationes,
quod præter expectationem & spem mendicant homines (nam futura incerta sunt) mo-
dicat angimini ipsius misericordia. Etiam unum pusillum obolum dantes ei: qui pro fide
multa perpeffus est Christi veri Dei nostri, & ter in ignem coniectus, hoc precio cælum cõ-
parabunt. Vosq; sacerdotes, & maximè spirituales, ut discipuli & amici multum miseri-
cordis Christi Dei nostri, vniuersum Domini Christiani nominis populum ad eleemosynã
excitare. Et pro vestra parte ipsi etiam afficiuntur misericordia. Quantum enim feci-
stis fratri meo minimo, mihi fecistis, inquit oraculum. Vt de concursu, & eleemosyna ue-
stra, iste miserandus debito oblato liberetur. Vos autem mercedem percipiatis à miseri-
corde Christo nostro, regnum cælorum, & vitam æternam, Cuius diues gratia, &
immensa misericordia, & benedictio, & indulgentia, sit cum omni-
bus vtriusq; sexus vobis Christianis, amantibus
Deum, & orthodoxis.*

MENSE IUNIO, Indictione 12.

AR

De hoc Cappadoce sene, Camerarii locus ex vi-
ta Philippi.

Annis duobus antecedentibus mortem Philippi Melanchthonis, hospitem hinc ad ipsum misimus, senem Steph. Cæsariensis
Cappadocem Cæsariensem: qui habebat literas Patriarchæ Constantinopolis, Græcè scriptas: quibus itineris
1558.
ipsius causa indicabatur: & commendabatur nomini Christiano. Pro filiis hic suis numerare certam summā
pecuniæ debebat: qui interea in potestate Turcarum haberentur. Non deprehendebatur fraus ulla. Eo magis
animi omnium, misericordiā ipsius commonebantur: & renouabatur memoria Philippo Melanchthoni, Ba-
silijs Episcopi: quem, ciuem huius solebat appellare.

Melanchthonis locus ex Epistola ad Camerar. 1558. mense
Martio scripta.

Senem, Basilij Cæsariensis ciuem, dimisimus, dato uatico. Ac disuasi iter Saxonicum: quia Milites ibi ual-
gātur: qui aduersus Elluones (inde enim nomen Liouoniæ esse arbiroy) collecti sunt. Scripsi nomina urbium
a Salinis ad Ratisbonam usq; Deinde regredi eos ad Rhenum iussi, usq; ad Genueam. Hæc, ille.

Patriarcha huic seni commendatitiis, mense Iunio Indict. 12. dederat: id est, anno 1554. Christi. Ipse autem
1558. Viitebergæ fuit. Ergo quadriennium ferè iam oberrauerat.

Facta semel mentione τῶν ἀνατολίων τῶν τοῦ ποταμοῦ ποναμ δὴ τὸ οὐνεγγος, ex Antonio Geusfroeo, Recto-
res prouinciarum Asiæ & Europæ Turcicos: qui, Beglerbeij dicuntur, id est, Domini Dominorum.

Asiæ Begler beij sex sunt.	1. Anatoliæ. Huic subest	Pontus. Bithynia. Lydia. Phrygia. Meonia. Caria.	Ei parent 12. Sangiaci, id est, equestrum copiarum Duces.
	2. Caramaniæ, olim Ciliciæ. Cui etiam paret	Lycia. Lycaonia. Pamphylia.	
	3. Amasiæ, cui paret Toccat, id est	Cappadocia. Galatia. Paphlagonia.	
	4. Anandulæ, seu Aladulæ (sunt montes Armeniæ, nempe mons Taurus, nunc Co- carum) Ei sub sunt 7. Sangiaci.		
	5. Mesopotamiæ: cuius caput, Edessa, in S. literis Rages. Habet sub se 12. San- giacos.		
	6. Cairi, & Aegypti: tenens etiam Mecham, cadauere Mahometi pseudopro- phetæ nobilem: Arabiam desertam, & partem felicitis Arabiæ. Sangiaci sub eo, 16.		

Imperij
Turcici
administra-
tio.

Europæ unus Beglerbeius est, cæterorum omnium maximus: quippe sub se omnes regiones, quas Turci-
cus Rex in Europa tenet, habens. Ei 30. Sangiaci sub sunt.

Bb 2 III. I A

IIII. IACOBI BASILICI, DESPOTAE
Sami, ad Philip. Melanchthonem E-
pistola.

Ιακωβ^Θ βασιλικὸς μαρκήτι^Θ, δεσπότης σάμης, ἰπποδὸς τῆς ἀγότης καίσιρ^Θ,
καὶ κέρης πιλαι^Θ: τῷ σφωτάτῳ καὶ ὑπερβέστω ἀνδρὶ,
κυρίῳ Φίλιππῳ τῷ μελάγχθονι, εὐ
πράττειν.

Dolui iara
diu, nihil a
te literarū
uenire.
Sed lator,
te uiuum &
incolumē
esse.
Hanc Epi-
istolam mit-
to per phin-
gicū id est,
phinzingā.
Scribit etiā
ad te cogna-
tus meus,
dū uir^Θ Ius
dū uir^Θ.
Saluere iu-
beo Caspa-
rum peuce-
rum.
Rescribe.
Data 23. No-
uemb. 1555.

Πολὺς ἤδη παρήχθῃ χρόν^Θ, ὑπερβέστω Φίλιππε, καὶ εἰς πικρὸν ἡπιστάριον τῶν
σὲ εὐρεῖα, καὶ ταῦτα δις καὶ τρεῖς γράψας τῷ σὺ λογιότητι, ἐξ ἧς ἀπέδῃμῃς τῆς μανσφελεί-
ας. ὅπερ μοι ἔμικρον παρέσχε τὴν ἀγίαν, καὶ ἐκαστὴν ὥραν διανοημένη: μή τι τῶν ἀνθρώπων
νωρ μελάγχθων, ὁ ἐμὸς δευρτέτης καὶ βοηθός, πέπονθεν. ὡς δὲ σε ὕμνῃ καὶ ζῶντι τῷ θεῷ ἡκού-
χάριτας τῷ σωτήρι ἡμῶν ὁμολόγησα, τῷ καὶ νῦν σε ζῶντι φυλάττοντι, καὶ με δευτέρου σε
εὐρεῖν καὶ καταξίωσιν. τὰ παρόντα γράμματα διὰ τῆς λογιστικῆς, καὶ περὶ φανῆς συμ-
βεβλήτω, τῇ ἀγότητι καίσιρ^Θ Φιγγικῇ, πέμψω: ἵνα καὶ αὐτῇ, ὡς τὰλλα, διποβληθῶ-
σι: καὶ ταῦτα τῇ ἐμῇ ἀντανέψει, μεγαλοπρεπῶς κυρίου τῆς δωρεῖς^Θ, σοὶ γράφοντες, νῦν
ἐκ τῆς ἐλλάδος^Θ εἰς τὴν καίσιρ^Θ ἐλθόντ^Θ, καὶ τὰς ἀνικίας σου ἀρετὰς καὶ καλοκαγα-
θίας, παρέμεινεν ὁμηγερέως ὁμηγερέως ἀκούσαντ^Θ. δέομαι σε περιστρέφουσαι ὡς ἀπ' ἐμῆς, τὴν σφω-
τάτῳ ἐν ἀσκληπιάδῃς, κυρίῳ γάσπαρον πύκτιον. ἐρῶσαι, καὶ τῷ καθαροῦ καρδία, τῷ τῆς
νῦν ἀσκήτης καὶ δυσυχῆς σάμης δεσπότη, ποτὶ ἡ δύτυχῆς καὶ ἐνοίκῃς ἔσθης, φιλέντι σε, αἰτήρα ψον
ἀνθεστηλῶν^Θ ὁ γδ' ὅν φθίνοντ^Θ τῇ φνεῖσθ^Θ βρεξέλλων.

Ο σὸς βασιλικός.

V. IACOBI DIASSORINI, DOMINI DORI-
dis, ad Phil. Melanchth. Epist.

Τὸ σφωτάτῳ καὶ λογιστικῷ ἀνδρὶ, κυρίῳ Φίλιππῳ τῷ μελάγχθονι,
Ιακωβ^Θ Διασωρῖν^Θ, κύρι^Θ Δωρεῖ-
ς^Θ, εὐπράττειν.

Percepi de
laudibus tu-
is.
Ideo has ad
te scribo.
Recipe me
inter hospi-
tes tuos.
Vt siam bea-
tus.
Rescribe,
quasi, bre-
ue quid.
Etiam phin-
gicū id est,
Pfinzingo.
Cupio eni
tibi aliquid
rarioris li-
belli Graci
mittere.

Τὸ ὑπερβέσθ^Θ μᾶλλον εἶπα, θεοσεβέσθ^Θ, καὶ φιλόσοφον τῆς σῆς λογιστικῆς^Θ, θαυμασιώτατε Φί-
λιππε, ἐκ τῶν ὑμετέρων συγγραμμάτων διανοησάμεν^Θ: καὶ τὰς ἐμφυτὰς σου ἀρετὰς τῶν
πολλῶν ἀκούσας, καὶ νῦν τῶν τῆς ἀπὸ φανῆς δεσπότης τῆς σάμης, ἐμῆς δὲ ἀντανέψει, ταῦτα ἐς
τὴν μάστιγι μοι ἐν βρεξέλλῃς βεβαιωσμένη: πικρὸν γράψαι σοὶ ἡπιστάριον πετόλμηκα. δι-
ὲς τῆς σῆς δευτέτης καὶ καλοκαγαθίας, συγγνώμῃς τῶν τῶν μοι, ποιαῦτα πολήσωντι, καὶ τῶν
σῶν ζώνων συγκαταλημῶσαι με σκεδάσω. χαίρω γὰρ πῶς τοῖς τοῖς σφωτάτῳ ἀνδράσι Φί-
λιπποῖς, καὶ ὑπερβέσθ^Θ αὐτοῖς, ἡνίκά τέ τις δὲ ἵνα καὶ αὐτὸς μακαρότης^Θ τύχοιμι: ἐπεὶ κα-
καρῖ^Θ, ὅστις μακαρίσις ὑπερβέσθ^Θ τῇ τὴν τὸ μικρὸν καὶ ἀπὸ μέλητον ἡπιστάριον, ἡ σὴ δὲ ἐξ
μὲν φιλοσοφία, ἀσμένως μετὰ ἐαυτῆς φιλανθρωπία φιλωσεπία, μικρόν τι γράμματιον ἡπι-
σελῆται, ὡς πρὸς αὐτῆς μάθειμι: καὶ τῷ περὶ φανῆς τῷ συμβεβλήτω τῇ ἀγότητι καίσιρ^Θ,
φιλέλλῃς γερμανῶν Φιγγικῇ, γράψαι ἡνίκά τινι ἄλλῳ φίλῳ τῶν ἐν πῶνθ^Θ, ἡπθῆναι σοὶ ἀσφαλῶς
ὅπερ σοὶ ἡπιστάριον, μικρὸν τι γὰρ, ὡς ξένιον, ἐκ τῆς πάλαι δύτυχῆς καὶ μακαρίας ἐλλάδος^Θ,
νῦν ἡ ἀθλίας, βιβλίον τῶν δυσδρεῶν, πέμψαι σοὶ βέλομαι: ἵνα αὐτοῖς διερχόμεν^Θ, τῇ
τῆς δωρεῖς^Θ κυρίας μνηστέως, ἐλλῶν^Θ ἀνδρός, καὶ φίλῳ ὑπερβέσθ^Θ ἐρῶμέν^Θ Διαπλοῖς,
ἀνδρῶν ἀπάντων ἐνδοξότατε, καὶ αἰώπερ^Θ παντὸς ἀνιερῆς. Τῇ φνεῖσθ^Θ ἀνθεστηλῶν^Θ ὁ γδ' ὅν
φθίνοντ^Θ, δὲ βρεξέλλων.

Vale.
Data 23. No-
uemb. 1555.

ANNOTATIO.

Philip. Melanchthon in Epistola ad Ioach. Camerarium
7. idus Febru. 1556.

Græcas epistolas tibi mitto: quibus scio te melius posse respondere: etsi meum sermonem magis refert il-
lorum oratio, quam tuam elegantiam.

VIRE

Ανδ' ἔσθ' ἀνέρισι, καὶ κυρτοῖς ἐνδοξοτάτοις, ἱακῶν δ' ἀσπερίων, κυρτῶ δ' ὠρ-
 ῶ δ' ὦ, καὶ ἱακῶν βασιλικῶ, δεσπο-
 τη σάμῃ.

Transmissi
uestras ad
Melanch-
thonem.

Ipse ad me
eas remisit,
ut rerū Gre-
carum flu-
dium.
Mihī, occu-
patus ipse,
munus re-
spondendi
dedit.

- Expectat p
nullum li
bellum.

6 Placuerunt
7 mihi literæ
8 vestræ.

Ideo liben-
ter rescribo
Vos bene

no le accipi
te.

Græco stu-
dio effice-

rim, aliorū
esto iudiciū
Nolui occa

fione negli
 gere cum
 Græcis fer

44 Vos benedi-
 45 cte accipi-

De Gracia

5 Sâche made

his vier,
sed non fas
mergier

Græcia quæ
dem fatali

quadā pe-
nodā cecī.
dir.

Nomen ta-
men eius,
clarissimū

semper me
nebit.

eruditiō &
sapientiā, in

perij digni
tati.
Hæc enim

Bb 4 on 500

præsent.
Illa verò
manet: quæ
ad nos et
maius est
à vobis p
uenit.
Nunc itaq
& philoso
phia & p
tas in his
eis viger.
Supra, q
ut cōdigi
possint g
tæ agi.
Sed de h
plura dic
re desino
licet mihi
recordat
eorū, p si
iucund

[illegible]

Libellus ue-
ler, si uene-
rit, utriusque
nostri iu-
cundus erit
Pfluzingo
paulo igno-
tus nō sum,
nec despe-
ctui, ut spe-
ro.
Is uestra be-
ne ad nos p-
ferenda cu-
rabit.
Mitto wo-
bis aliquid
Catecheti-
cum. Vt mā-
legere per-
otium pos-
sit.
Valete, &
rudius scrip-
tum boni
consulite.

αὐδοῦν. τὸ δ' ἐβιβλίον, τὸ ἐξ ὁμολογίας ἡδ' ὁφειλόμενον τῷ μετὰ γὰρ ἔστιν, ἐὰν πρὸς ἐμὲ περὶ
τῆς ἐμῆς τῶ λοιπῷ ἀνακονῶν, ἀνέβηται τὰς ἐκείνῃ ἐκάπερ, ὡς καὶ ἐξ ἐμῆ, καὶ, ὡς αἰστέ
ποτε γένηται, καὶ ἀποτίσει. ὁ δ' ἐφίκιγγ (τὸν παῦλον λέγω, τὸν ἐν τῷ τῆς μεγάλης καίσεως
ὀνομασθέντα τῷ συμβαλόντι, μετὰ τῶν πρώτων ἀριθμῶν) ὡς καὶ ἐμὲ πάλαι γνώριμον
ἔχει, καὶ ὡς πέπεισμαι, ὅτι ἀλλοτρίον ἔδ' ἐδύκατα φρόνητον ἡγέται. μᾶλλον δ' ἐκείνῃ σέργων ἡ-
μας, ὅς παύεται: καὶ ἀφ' ἐλπίδος γαίρων, οἷς ἐν εὐ καὶ καλῶς ἔχειν ἐπίσταται. οὗτ' ἐπὶ τοίνυν ὁ φί-
κιγγ, καὶ δυνήσεται ἀσφαλῶς, καὶ βαλῆσεται (εὐ εἶδ', ὅτι) περὶ φρόνως, ἢ περὶ ἀφ' ὑμῶν
ἀνέβηται, οἷον ἀφ' ἀπορρημεύσει πρὸς ἡμᾶς. ἐπεμψα δ' ὑμῖν ἐκ ἐδομείων πῶς πραγματείας
τῶν κατηχητικῶν παρ' ἡμῖν: καὶ ἐδ' ἐλπίς γε ὁλοῦς τοσούτης ὑμᾶς τυχεῖν, ὥς ἐδ' ἐλπίς ἐμ' ἀρε-
τήν, καὶ ὅς ἔτις ἔχειν ὀνοίας πρὸς ἐμὲ, ὡς ἐμὸν, εἰ πῶς ἀρεῖται τῶν ἐμῶν, ἐμ' ἀρεῖται ἀλλ-
λα καὶ πὸς ὁβελισμὸν χεῖροντα, σημεῖον δ' ἐστὶν ἐν δ' ἐξ αὐτοῦ. ἐρρωθε, ἀνδρες ἀρεῖται καὶ ἐν δ' ὅς
ταῦτα: τὸ, τῆς φροσύνης ἰδιωτικῶν καὶ τῆς ὁπισθοῦς ὡς περὶ ἀνέβηται, πρὸς τὴν καὶ συγγνω-
μικῶς φέρεται. ἐκ τῆς λιψίας, μεσσηνίας χερμῶν, τῶ τῆς σωτηρίας χερμῶν, ὡς ἐπὶ φ' ὅς.

Ιωαχὴμ Καμεράριος.

ANNOTATIO.

Phil. Melanchthon XX. Febr. 1556. ad Ioach. Camerarium.

De Græca epistola, quam scripsisti mittendam in Belgicum, eò etiam tibi gratiam habeo: quia prodest, Iacobus Ba-
illos uidere exempla ueteris Græcæ Phrasæ, scripta in his ultimis oris. Scripsi et ego: sed, ut ille Persa, ἡδ' ὁ-
μα καὶ χαίρομαι. Mittes, si ita uidebitur. Sic, Philippus.

Arbitror ego, hunc Iacobum Basilicum, esse Aulam Caroli V. ideo secutum: ut ope eius in priorem dignita-
tem restitueretur: cuius generis sunt hæc, quæ sequuntur.

Ex epistola Philippi ad Camerarium. 1555. die τῆς μαρτυρίας (13. Iulij) scripta.

Sabinus mittitur Legatus ad Regem Polonicum, ὡς περὶ τῆς φυλάξεως τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς ἀ-
νά: ἐπὶ nihil affirmo.

Et ex Abrahamo Bascchayo Scemnicensi, 1559.

Albertus à Lasko, & c. Iacobum Heraclidem Basilicum Despotam, in Moldaniam introducit. Et atque
Regnum ingrato Despotæ subactum reddit. Mense Nouembri.

Ex eodem, 1563.

Despota à suis Vualachis astu circumuentus, 5. Nouemb. occiditur.

Et ex Ioan. Lascio, 1572. anno Turcis cæsis.

Valachorum ea est leuitas animi, & perfidia: ut maior esse nequeat. si paucis ante annis, Alexandro Prin-
cipe suo ciecito, quendam Iacobum Despoten, qui Roslochij mathemata docebat, nostris quibusdam (Laskio
Lassokio, & Philipponio) suo cum dispendio cum adiuantibus, receperit. Quo occiso: rursus Alexandrum,
postea Bogdianum (filium eius) admiiserunt. Hoc fastidito: Iuonius (Ioanni) se subiecerunt. Isto Turcis prodi-
to: ad Petrum defecerunt. Quem quis diutius his regnaturum credat? Hæc, ille.

Anno autem 1564. & 1572. nobiscum Tybingæ erat doctissimus uir, Zacharias Orthus Pomeranus: quem
D. Iacobus, Sani Despota, Poetam coronauerat. Ex hoc Ortho, mei (licet in ἀντιπαρῶν ἐκείνῳ) aman-
tissimo, multa de illo Despota cognoscere potuissem. Sed tunc omnia hodiernæ Græciæ, ab oculis meis, imò
cogitatione, remota erant: donec 1573. professionem Constantinopolim Gerlachio hinc parante, θεὸς μοι ἐ-
νταῦθα ἡμῶν ἡλθε, ὁ κίριος ἐπαυείδω. Conabatur quidem generosus senex, D. Ioannes Vngnadius, ut e-
rat uerè pius Heros, Græcè conuersos (si tunc reperisset) libros nostræ Religionis (præsertim Cathéchismum
Lutheri) cum Sclauonicis libris in Græciam mittere: ideoq; hac de re mecum in prandio, Calēdis Iulij 1564.
sermone clementer conserbat: sed tunc nondum tempus aduenerat. μετὰ δὲ τῆς πληρώματός τῆς καίρης, ὁ
θεὸς τὰ ἐαυτοῦ ποιεῖ.

Vualachia, seu	[oriente, pontus Euxinus.		[Vualachiam transalpi-		Vtranq; describit
Mysia aut Da-	[meridiæ, Ister.		[nam.		Leohardus Goreci
cia, limites: ab	[octasu, Transyluania.	Diuiditur	[Moldauiam, ab anne		us in bello Iuonia.
	[Septentrione, Russias, seu		[Moldaua, mediam inter-		De Vualachia.
	[Roxolani.		[secante.		

Mores, religio, sacra Vualachorum, ad Græcas Armeniacasq; ecclesias accedunt: apud quos, Sacerdotes uxo-
res ducunt. Gens equitatu pollet: scuto, hasta, galea, sicut Vngari, utitur: nonnunquam lancea missili, atq; arcu
bus. Quinvis uel egenissimus, domi equum alit: quo prædatur, ac militat.

VII.E.

VII. EPISTOLA PHIL. MELANCHTHONIS AD
Patriarcham Constantinopolis Ioasaphum.ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΡΙΣΤΩ, ΤΗΣ ΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟ-
ΛΕΙ, ΚΥΡΕΙΩ ΙΩΑΝΝΗ ΦΕΒΑΣΜΩ ΤΑΤΩ, ΕΥ ΠΡΑΓΜΑ.

Ecclesia se-
per afflicta
est, nunc præ-
sertim.
Ideo pij do-
lent, illaq;
p extremū
iudiciū li-
berari præ-
cantur.
Alleluiauit
nos tamen
Demetrii
narratio, in
oriente ad-
huc Ecclesi-
as aliquas
esse.
Ideo grati-
as Deo agi-
mus, etiam
inter impi-
os cōseruā-
ti priorū cō-
tum.
Vidit idem
Demetrius
nostros etiā
conuentus,
et doctrinā
audiuit.

Αἰ μέν ἡ ἐκκλησία θεῶν ἐν τῷ τῷ βίῳ, ὡς περ ἀλλοῖον ἐν κύμασιν, ἐν πολλαῖς θλίψεσι χε-
μιάζεται. νυνὶ δ' ἐν τῷ νοσῶν τῷ κόσμῳ γῆρας μάλλον παρέσθεται ἢ πάλαι. ὅπερ ὁρῶντες, πολλὰ
κίς στενάζοντες διχόμεθα. τὸν γὰρ θεῶν, κελὶν ἀπαντῶν ἀνθρώπων ὅτι πᾶσι χεῖρα ἐλθεῖν, θελαμ-
βόσονται, καὶ ἑυμπαίαν τὴν ἐκκλησίαν προσάξοντα εἰς τὴν φανεράν τῃ αἰδίᾳ πατρὸς σωτή-
ρειαν, ὅπως ἐν πᾶσι μακαρίοις ὁ θεὸς τὰ πάντα εἴποι. τὰς δυσυχίας ἔν τῃς κείνας δοποδ' ὁρμῶ-
ντων ὑμῶν ἡ τῇ Δημητρίῳ δ' ἡγήσει. ὡς ἀμύθιον πτωχὸν ἐμῆ, λ. γοντ. ὅτι θαυμάσιος ἐπὶ σωζῶ-
ν ὁ θεὸς ἐκκλησίαν ἐκ ὀλίγων ἐν τῇ θράκη, καὶ ἀσία, καὶ ἐλλάδι. ὡς περ πάλαι τρεῖς ἀνδρες ἐν
φλογὶ χαλδ' αἰκνύσονται. ποιῶντες διχασμοὺς ἐν τῷ ἀληθῶς θεῷ, τῷ πατρὶ ἰησὺ τῷ χριστῷ.
ὅτι κρατερὰ χεῖρα ἐν πᾶσι τῶν πλῆθει ἀσέβων καὶ θεοσυγῶν ἐχθρῶν, σώζει πῖμνιν αὐτῶν, ὁ τὸν
γὰρ αὐτῶν ἰησοῦς χριστὸς ὁ ὁρθῶς πᾶσι καὶ ἡπικαλεῖται. καὶ δ' ἐομεθα, ἀεὶ πανταχῶς συλλέγεσθαι καὶ
συγκροτεῖσθαι ἀγίας ἐκκλησίας. Εἰς ἡμεῖς δ' ὁ αὐτὸς δημητρί. ἡμεῖς σὺν ἡμῶν καὶ τῇς δι-
δασκαλίας ἀκροατὴς ἐγχετο. διηγήσεται ἔν τῷ ὡς περ, ὅτι ἀσέβως τὰς ἀγίας γραφάς, τὰς
σοφητικὰς καὶ δόξολογικὰς, καὶ τῶν ἀγίων συνόδων κανόνας, καὶ δ' οὐμάτων, καὶ τῶν
ὑμετέρων πατέρων διδασκαλίαν, τὰ ἀθανάσια, βασιλεία χερουβείμ, ἡπικανίς, Θεοδωρητῆς, εἰς
ρίπαις, καὶ τῶν ὁμονοούντων τύποις, τηρεῖται. πᾶς δ' ἐκ παλαιᾶς βδελυρίας, πᾶς τῇ Σαμοσατίως,
καὶ μαριχαίων, καὶ μωαμιτῶν, καὶ πάντων κατὰ τῶν, οὗς δοποδοκίμαζεν ἡ ἀγία ἐκκλησία
ἀφ' ἧς δ' ἐν δοποδ' ἐλυτρώμεθα. καὶ διδασκομεν, θεοσεβείαν εἶναι, τὴν ἀληθὴ πίσιν, καὶ ὑπακο-
νῇ τῷ κατὰ τῶν νόμων τῷ θεῷ, τῶν ἡμῶν ὁππῆς χεῖρας. καὶ κατὰ τὰς διδασκαλίας, ἡ ἐβελ-
θεοσεβείας, ὡς οἱ ἀπὸ δ' οὗ τῶν λατίνων μοναχοὶ διηγήσαντο, ἔξω τῶν ἐντολῶν τῷ θεῷ. Δεόμε-
θα ἔν τῃ, μὴ πῖς θύει ὑμᾶς, σφῆς ἀνδρας, τὰς ἀββολαῖς. ἄς πᾶσι τῶν κατ' ἡμῶν ἐχθροὶ πινες
τῇς ἀληθείας. ἀλλὰ κατὰ τὸν Φυσικὸν καὶ θεῖον νόμον, ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροάσθαι. καὶ τῇ ἀλη-
θείᾳ, καὶ τῷ νόμῳ τῷ θεῷ, σινηγορεῖν. ὡς περ οἶδα πᾶσι, τὰ τοῦ ἐργου λατρείαν εἶναι θεῷ μάλιστα
ἀρεσκῶσαν. Εἰρώσθαι, σεβασμῶν τε πατέρων. Εἰ τῇ Σαξονίᾳ, ἐν εἰς δοποδ' τῇς ἐκείνης οἰκονομίας τῇ
κυρεῖται ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς αὐτῶν.

Φίλιππο μετὰ γὰρ.

ΑΝΟΤΑΤΙΟ.

Hanc epistolam antea quoq; 1566. cum Poematibus et orationibus meis, extremo loco edideram. Sed et
nunc libenter repetij: quando quidem cum precedentibus coniuncta, denuo ad me uenit: ac bene cum illis et
alijs cohereret. et tunc demum per hunc Demetrium Philippus hanc epistolam ad Patriarcham, cum exempla
ri Augustinae confessionis, portari uoluit. Eiusdem Demetrii ad Philippum Epistolam, Ratisbonæ 15. Octob.
59. scriptam, supra in libri tertij parte secunda ad finem inuenies.

De eodem Camerarius in vita Philippi sic scribit.

De Deme- Venit post Cappadocem senem, ad Philippum Demetrius quidam gente Mysus: qui in Græcorum Eccle-
trio Diacono, sia Constantinopoli Diaconus fuerat, sermonis Græci peritus. 15q; satis diu in his regionibus commoratus est.
Et Philippus ad Camerar. 29. Maij 1559.

Sigismundi Geloi epistolam, post tuum iter allatam, tibi mitto: quia lectionem eius tibi minus insuauem
fore cogitabam: quam aliorum Scriptorum, quos ἐπιπολεῖς ἄνθρωποι. Demetrius, qui attulit eam, triennio fuit Dia-
conus in Ecclesia Byzantina, ut narrat. Nec indoctus est, nec inutilis. Hortabor: ut, cum primū fieri poterit,
ad te quoq; accedat.

De eodem uidetur & hoc Philippi, in Epistola ad Ioan. Mathesium
7. Augusti scripta, loqui.

Hodie hinc abierunt Græci: qui habent testimonia Patriarchæ Constantinopolitani: quos existimo ad uos
quoq; uenturos esse. τὰς ἀββολαῖς) Psal. 52. τί ἐγὼ καὶ ἐν παντί, ὁ θυγάτηρ ἀνθρώπων: ὅλον τὸν ἡμέτερον, κα-
ἀντὶ τὸν ἐλογίσασθαι ἡ γλώσσῃ σιωπῇ. ἔξω τῶν ἡμετέρων, ἐπὶ τὸν αἰῶνα ἀδολοῦ. Ex 4. Polyb. serē in fine. χρεῖ, καὶ δ' ἐν
αὐρὲς λεγομένων, ὅς ἐστι, μὴ δ' ἀνέχεται, μὴ δ' ἐπὶ τῇ πύλῃ. ἀλλὰ τὸν ἀντιβέβητον ἐλὶ γλῶσσαν ποιεῖσθαι, τὸν δ' ἀν-
δρῶν τὸν ἀββολῶν.

F I N I S.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

			No 3
--	--	--	------

24

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας